Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 14 (410) — 6 aprilie 1963

Flacăra

14

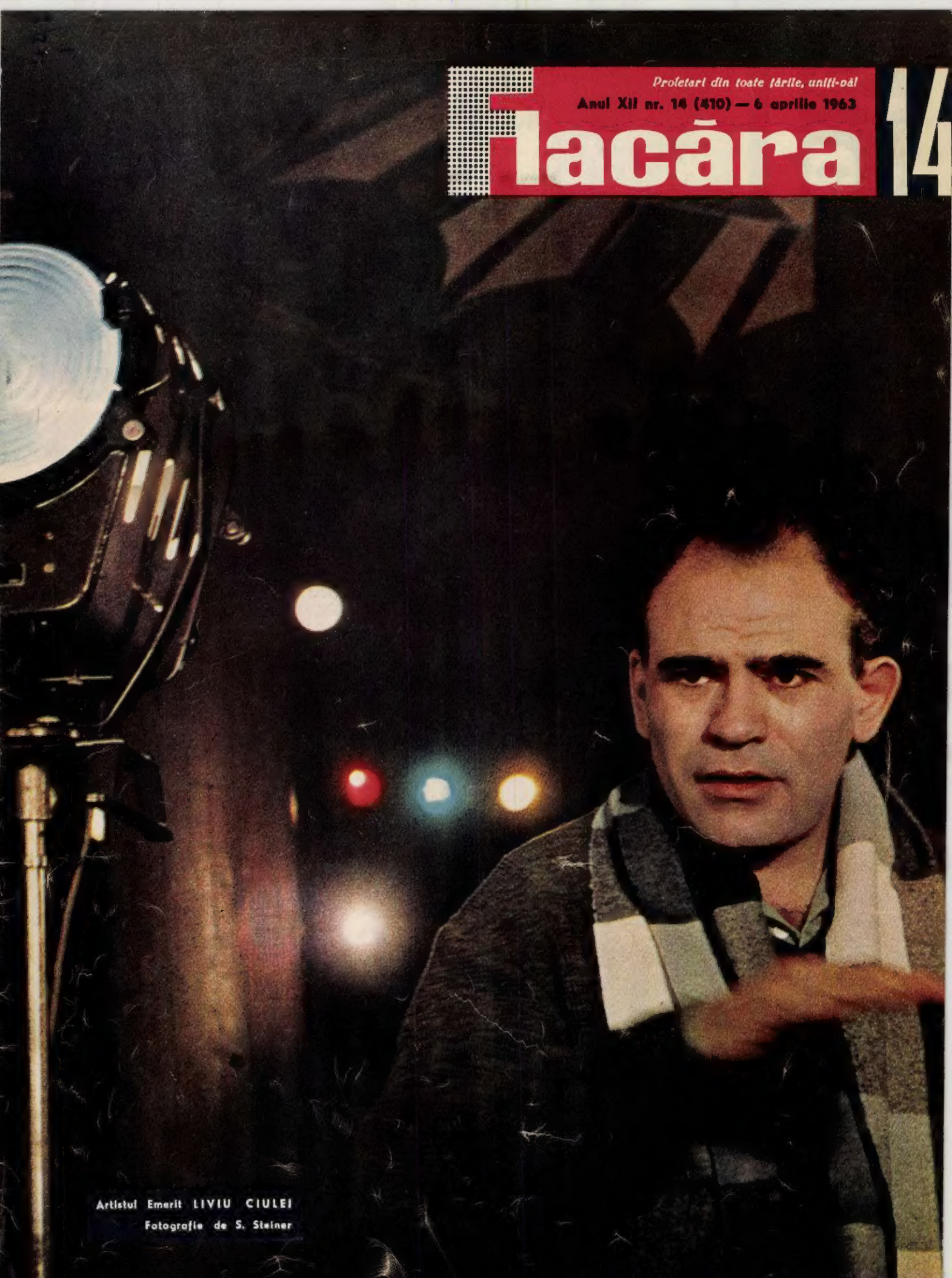

Artistul Emerit LIVIU CIULEI

Fotografie de S. Steiner

Flacăra

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 14 (410) — 6 aprilie 1963

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

★ ★ ★ ★ ★

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Fotocronica Flacării ◆

1 La G.A.C. „Ilie Pintilie" din comuna Pecîu Nou, Regiunea Banat, a început însămînțarea cartofilor lăroviați.

2 La Onești, în curînd vor fi date în folosință noi blocuri cu cîte 9 etaje și largi spații comerciale.

3 Instalația de sterilizare pentru instrumente medicale de la întreprinderea „Industria tehnico-medicală" din București. Aci se produc instrumente de înaltă tehnicitate.

4 Acțiunea de extindere a pășunilor se desfășoară cu succes în multe regiuni ale țării. Colectiviștii din Ocna Sibiului, Regiunea Brașov, adaugă anul acesta încă 50 ha la pășunea gospodăriei, defrișînd și curățind de mărăcini și arbuști terenuri pînă acum neproductive.

5 La Institutul de cercetări în construcții și economia construcțiilor se urmărește comportarea în timp a unei bolți de armociment.

6 Ca și multe alte gospodării din jurul orașelor, și G.A.C. „Drumul bejgului" din comuna Bujoreni, Regiunea Argeș, și-a lărgit suprafața de teren afectată legumiculturii pentru a asigura aprovizionarea pieții din orașul Rîmnicu Vîlcea. Colectiviștii au pregătit din vreme, în sere special amenajate, răsadurile pe care curînd le vor transplanta în grădini.

7 La complexul pentru industrializarea lemnului de la Reghin se produc, pe lîngă altele, ambarcațiuni de toate tipurile. În 1964, la Olimpiada de la Tokio, sportivii noștri vor concura pe ambarcațiuni produse la Reghin.

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

8 Deputați, primari și consilieri municipali manifestează pe străzile orașului Merlebach (Franța), pentru a-și exprima solidaritatea cu minerii greviști din bazinul Lorenei și din restul Franței.

9 Eliberarea provizorie din închisoare a fostului președinte Celal Bayar și încercările „Partidului dreptății" de a obține eliberarea politicienilor vechiului regim din Turcia au prilejuit puternice manifestații de protest ale studenților din Istanbul și Ankara. La Ankara (în fotografie) demonstranții au aruncat cu pietre în ferestrele sediului „Partidului dreptății" și apoi au pătruns în clădire.

10 La Rio de Janeiro (Brazilia) a avut loc o conferință de presă în cadrul căreia patrioți venezueleni au vorbit despre lupta poporului din Venezuela împotriva regimului dictatorial al lui Betancourt. În fotografie: vorbește senatorul venezuelean Delgado Losano, lider al Mișcării revoluționare de stînga. Alături de el se află Romulo Nino (cu ochelari de culoare închisă), unul din patrioții care au capturat nava „Anzoategui".

11 Aspect din expoziția „Arhitectura românească", deschisă recent la Bratislava (R.S. Cehoslovacă).

12 *„Parlamentul a fost supus unui adevărat asediu"*, scrie ziarul britanic „Daily Mail" în legătură cu marea demonstrație de la Londra, organizată în semn de protest împotriva șomajului crescînd din Anglia. În fotografie: polițiștii fac zid în fața uneia din intrările în Camera Comunelor.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 7 APRILIE *8.50*: Gimnastică *9.00*: Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — Telejurnalul pionierilor; „Pioneza" — scenetă satirică de C. Teodori; Program artistic prezentat de Casa pionierilor din Comănești; Poșta copiilor *10.30*: Rețeta gospodinei *11.00*: Emisiunea pentru sate *19.00*: Jurnalul televiziunii *19.15*: Cîntă Maria Butaciu-Dragu, Maria Ciobanu, Ion Bogza, Tudor Heica și o formație instrumentală condusă de Tudor Pană *19.45*: Filmul artistic „Marile speranțe" — o producție a studiourilor engleze după romanul cu același nume de Charles Dickens *21.50*: Cîntă sextetul instrumental condus de Horia Ropcea. Soliști: Margareta Pîslaru și Florin Dorian. În încheiere: Buletin de știri.

LUNI 8 APRILIE *19.00*: Jurnalul televiziunii *19.15*: Pentru tineretul școlar — „Legendele magnetismului și ale electricității" (IV) *19.45*: „De la platou la ecran" — un film despre filme *21.00*: „Ecouri de madrigal" — mic concert cu Emilia Petrescu-Cironeanu, Tamara Rusu, Igor Turjanski — vioară, Alexandru Șumski — clavecin, Alexandru Slavek — violoncel; coregrafia — Gelu Matei *21.40*: Telesport. În încheiere: Buletin de știri.

MARȚI 9 APRILIE *18.30*: Universitatea tehnică la televiziune — „Construcții moderne de utilaj petrolier de foraj" (II) *19.00*: Transmisiune de la Sofia — „Turandot" de Puccini. Interpretează colectivul Operei populare din Sofia. În pauze: Jurnalul televiziunii; Emisiune de știință — „De la neuron la calculatorul electronic" de Edmond Nicolau; Jurnal de știință și tehnică. În încheiere: Buletin de știri.

MIERCURI 10 APRILIE *17.00*: Emisiunea pentru cluburile din întreprinderi. Din cuprins: Telejurnalul săptămînii; Acțiunea de refacere a pădurilor — sarcină importantă a tineretului patriei; Contribuția maistrului în procesul de producție; Cărți tehnice; Moment literar — La Fontaine; Artiști amatori în studio *19.00*: Emisiunea pentru sate. În încheiere: Sfaturi pentru telespectatori; Buletin de știri.

JOI 11 APRILIE *18.30*: Universitatea tehnică la televiziune — „Procedee moderne de fabricare a produselor fito-farmaceutice" *19.00*: Jurnalul televiziunii *19.15*: Pentru școlari — „Cu căpitanul Vai-Virteț pe Marea Neagră" *19.40*: Emisiune de teatru — „Nuntă la castel" de Sütő András. Interpretează colectivul secției de teatru a Ansamblului „Ciocîrlia"; în pauză — filmul documentar „Arena tinereții". În încheiere: Buletin de știri.

SÎMBĂTĂ 13 APRILIE *19.00*: Jurnalul televiziunii *19.15*: Pentru tineretul școlar — „Despre dansul de caracter" de E. Magyar Gondo — emisiune realizată cu concursul Școlii de coregrafie din București *19.55*: În fața hărții *20.10*: Filmul artistic „Patru inimi" („Mosfilm") *21.45*: Muzică ușoară pe film. În încheiere: Buletin de știri.

În pagina 21-23: programul de radio

O vitrină bogată, primăvăratică: cea a magazinului universal „București". Și totuși, selecția nu a fost dusă pînă la capăt: s-au mai strecurat și unele lucruri — cum ar fi pardesiul și peretele manechinului din stînga — care se remarcă printr-o linie învechită, inestetică.

Primăv

Capricioasă și nepunctuală, primăvara acestui an s-a lăsat îndelung așteptată, cedînd asprei sale predecesoare o parte din zilele ce i se cuveneau. Și totuși, a existat un anume loc unde, la data fixată, s-a instalat cu drepturi depline: vitrinele. E drept că florile îi erau din mătase apretată iar rîndunelele din placaj, dar chemarea primăverii nu era mai puțin irezistibilă. Mai ales că și-o exercita prin tot felul de obiecte vestimentare, în care culorile pastelate mîngîiau privirea. Cine poate rămîne indiferent la o asemenea îmbiere? Întreprinderile industriei noastre ușoare și-au trimis aici, în vitrine, argumentele concrete ale luptei lor pentru calitatea produselor. Și, implicit, pentru estetica acestora, pentru diversitatea lor. Vitrinele făgăduiesc și cheamă. Carnetul gazetarului e pregătit să consemneze dacă promisiunea acestora este ținută pînă la capăt...

★

Cîți oameni urcă și coboară zilnic scările magazinului universal „Victoria", cîți așteaptă — mai mult sau mai puțin răbdători — în fața lifturilor, cîți pun la încercare mult doritul calm și bunăvoința vînzătoarelor? Doar memoria vizuală a celulelor fotoelectrice ne-ar putea-o spune, deși ea nu a fost solicitată în cazul de față. Pe toți aceștia îi atrag vitrinele magazinului. Dacă manechinele nu ar fi atît de convenționale și de nepieptănate, vitrinele „Victoriei" ar place fără rezerve. Sînt aranjate cu gust. Expun lucruri noi, frumoase, armonizate coloristic. Adevărate expoziții permanente, în permanență reînnoite, vitrinele colaborează la înfrumusețarea străzii, anunțînd totodată trecătorilor cu elocvența unui afiș: iată ce aflați înăuntru, în magazin, poftiți la noi! Și într-adevăr, rafturile oferă, „viu și natural", tot ce ți se promite afară. În primul rînd pardesiuri. Prelunga toamnă a anului trecut, ca și răcoroasa primăvară '63, au readus în actualitate pardesiul, pe care brusca trecere la zilele călduroase — frecventă în ultimii ani — îl făcuse aproape inutil. Prevăzătoare, fabricile noastre de confecții (și mă refer îndeosebi la cele ce aprovizionează magazinul „Victoria" — F.C.T. „București" și „Arta Modei") au venit în primăvară cu pardesiuri. Destul de multe, de frumoase și de convenabile. O notă bună în primul rînd pentru alegerea stofelor: contexturi noi, care se poartă mult acum — carouri, dungi discrete, flaușuri — culori frumos combinate (coniac cu negru, bleumarin cu violet, maro cu gri-argintiu). Place și croiala pardesiurilor (deși ar fi fost loc de mai multă cutezanță

ara în cinci vitrine

și promptitudine în aplicarea liniei moderne): gulerele sînt mai mici, mîneca ușor rotunjită, linia evazată sau tubulară. Dar constatăm un lucru ciudat: hainele mai scumpe (din tergal, de pildă) au modele din cele mai conservatoare și totodată mai pretențioase. Explicația ți se dă pe un ton categoric: gusturile sînt diferite și evoluează greu. Nu poți risca, la un produs scump, un model nou, încă incert vandabil. Sîntem de acord: cu atît mai mult se impune ca un astfel de mantou să fie gîndit deci nu în funcție de variațiile de sezon ale modei, ci de acea lege a simplității sobre pe care o cere o haină clasică. Or, cum se explică atunci și cum merg împreună la un pardesiu cu linie dreaptă o mînecă chimono (care se și demodează repede și nu avantajează orice siluetă) și un guleraș rotund, școlărese aproape?

În general însă, pardesiurile acestui an au plăcut, și în primele săptămîni ale lui martie aproape 120 de femei plecau zilnic îmbrăcate în pardesiuri noi pe ușile magazinului „Victoria". Taioarele, însă, nu au fost la nivelul hainelor și, firește, al așteptării publicului. Nici ca stofe, nici ca croială, nici ca execuție. Cumpărătoarele veneau, întrebau de taioare, probau cîteva și își cumpărau... un pardesiu. Iar taioarele rămîneau mai departe pe suporturi, așteptîndu-și cu nerăbdare suratele mai tinere, pentru ca peste specia lor vestimentară să nu mai alunece, indiferente sau nemulțumite, privirile prezumtivelor lor posesoare.

★

Pot părea nimicuri, dar nu e așa. Subestimate doar de către nedreapta lor denumire, accesoriile își dovedesc cotidian — și prin funcționalitatea, și prin estetica lor — importanța pe care o au în alcătuirea unei ținute vestimentare. Creatorii de modele susțin că accesoriilé fac eleganța, noi să adăugăm cît de necesar este un pantof comod (și frumos!) pentru o femeie cu îndatoriri profesionale, cît de utilă este o poșetă încăpătoare (și frumoasă), cît de binevenită este pălăria în zilele cu vînt și soare ale primăverii și cît de mult contribuie ea (dacă e frumoasă!) la completarea unei ținute îngrijite. Frumosul a devenit astăzi, pentru noi toți, o prezență familiară, el nu poate lipsi tocmai din obiectele cele mai uzuale și necesare vieții noastre zilnice. Întreprinderile industriei noastre ușoare au făcut din frumosul vestimentar una din preocupările lor centrale și iată că magazinele de pe bulevardele bucureștene îmbie trecătorii — unul cu poșetele sale, altul cu pălării, multe altele cu pantofi.

Sanda FAUR

Doriți un pantof frumos? Iată unul din numeroasele modele de bun gust pe care le oferă fabricile noastre de încălțăminte.

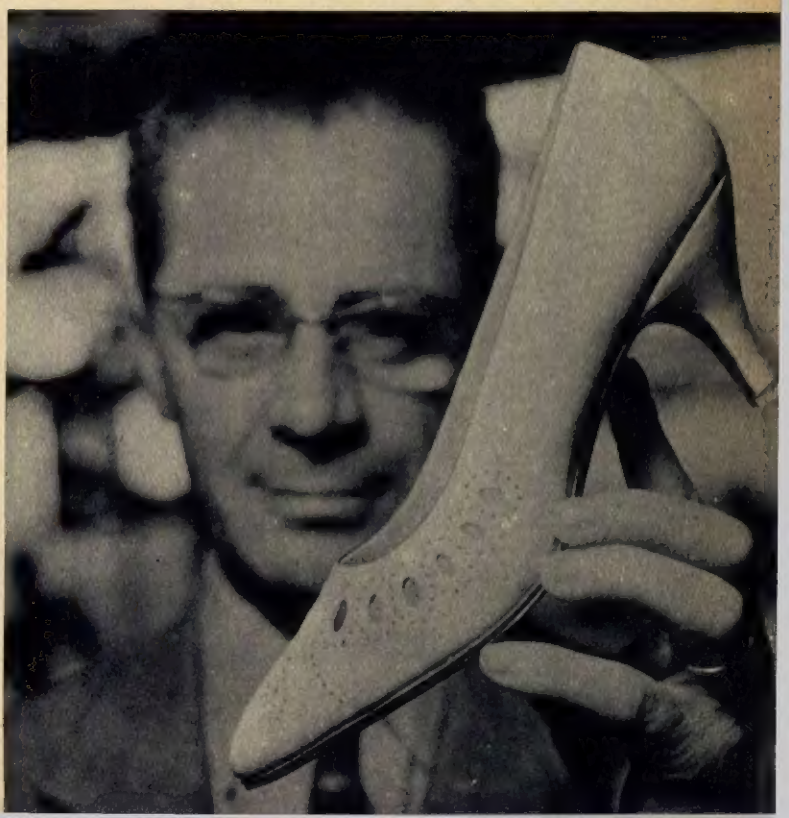

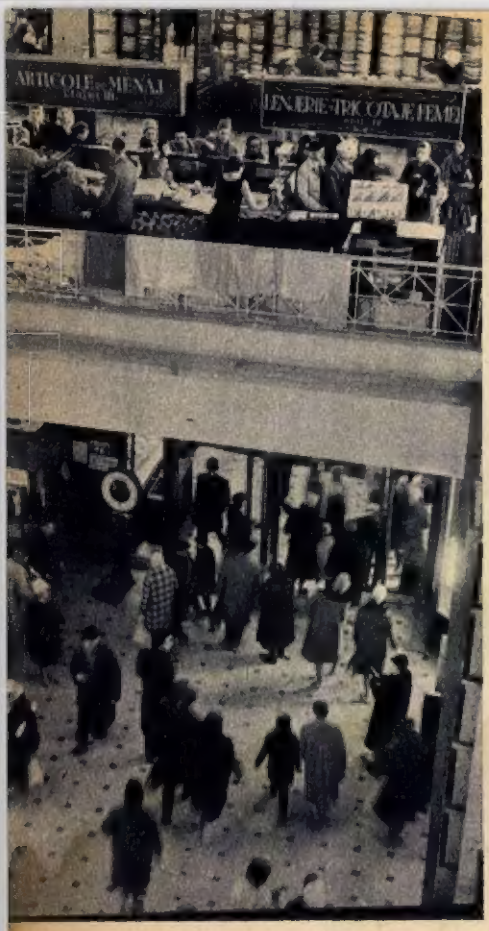

Zilnic, etajele magazinului universal „Victoria" formează obiectul vizitei a sute și sute de cumpărători.

La care din pălăriile acestea să te hotărăști? Nu este lucru ușor, cînd ai de ales din atîtea neinspirate pălării-castron...

Magazinele de accesorii sînt specializate pe diverse produse. Perfect: afli într-un magazin cam tot ce oferă fabricile respective într-un anumit domeniu. Preocupate însă de a realiza lucruri cît mai variate și de calitate, fabricile de resort —deși aparțin de cele mai multe ori aceluiași departament — au omis un lucru esențial: a se pune întotdeauna de acord, a concepe împreună obiectele vestimentare destinate a fi purtate împreună. Intenția de a asorta coloritul poșetei cu cel al pantofilor sau de a-ți găsi mănuși în nuanța pălăriei se dovedește deocamdată destul de greu realizabilă. Și e păcat, pentru că în magazine se găsesc produse atrăgătoare. Iată, de pildă, poșetele. Pînă acum doi ani, mai constituiau încă o problemă; în sezonul acesta fabricile ne-au trimis o gamă bogată în modele și nuanțe variate, la prețuri accesibile. Fabrica „Simion Bărnuțiu" din Sebeș, de pildă, oferă produse de un gust ales: avînd o linie modernă — sînt mari, înalte, dreptunghiulare sau puțin rotunjite — poșetele din Sebeș sînt foarte îngrijit executate, au închizători rezistente și folosesc diferitele materiale plastice în funcție de modelul respectiv.

Și bucureșteana „Flacăra roșie" a adus cîteva modele reușite, dar creatorii din această fabrică manifestă încă preferințe pentru o linie încărcată — capace asimetrice cu falduri și cute, bentițe inutile, clipsuri metalice nepotrivite. Poate ar fi mai bine ca, în loc să caute „noul" în tot felul de zorzoane și ornamente de un gust îndoielnic, sporind astfel doar cantitativ și nu calitativ suma modelelor, creatorii de la „Flacăra roșie" să se oprească la un număr (firește, satisfăcător!) de poșete izbutite și să le repete în diferite materiale și culori. Pentru că de obicei poșetele frumoase dispar foarte repede, iar cele nereușite, demodate, se umplu de praf prin rafturile magazinelor.

★

Opriți-vă în fața vitrinei oricărui magazin de încălțăminte și veți ajunge la aceeași concluzie cu noi: pantofii noștri sînt, în primul rînd, frumoși. Și eleganți. Și foarte variați ca modele. Și la prețuri diferite. Abia în ultimul rînd sînt însă comozi. Forma aceasta ascuțită și cu tocul subțire cere, mai mult poate ca oricare alta, un calapod conceput științific și echilibrat construit. Ori, deocamdată, fabricile noastre nu au rezolvat în întregime această problemă. E adevărat că în ultima vreme atît „Arta Guban" cît și „Mondial" au introdus cîte două lățimi pentru fiecare număr și inițiativa aceasta e binevenită, fără a asigura pe deplin comoditatea pantofilor. Fabricile au început de asemeni să folosească minuscule flecuri dintr-un material plastic foarte rezistent: asta înseamnă că nu va mai trebui să vizităm bilunar cizmarul. Pantofi eleganți, deci, ne putem alege în liniște: avem de unde (mai ales dacă vom exclude complet pe cei împodobiți cu... fluturi, realizați după nefericita idee a cine știe cărui creator aflat în pană de gust!). Dar un pantof sport reușit — tocmai acest pantof de toată ziua, atît de necesar — vom găsi mai greu. De ce oare?

Multă vreme, pălăriile au fost privite cu neîncredere și rezervă. Parcă nu încadrau bine obrazul, parcă moda nu era avantajoasă (și, într-adevăr, ideea pălăriei-castron a fost total neinspirată), parcă era mai comodă băsmăluța. În iarnă, căciulile mițoase și, mai apoi, pălăriile din fetru-mohair au început să cîștige teren. Iar în primăvara aceasta, magazinele de pălării au început a fi tot mai frecventate. Dar asta nu înseamnă că vînzările au sporit în același ritm. Clientele intră în magazin, probează o pălărie, două, trei și pleacă deseori fără a cumpăra nimic. Au avut — trimise de Fabrica de pălării din Timișoara — aproape 30 de modele din care să aleagă. Și totuși, nu s-au putut hotărî. De ce oare? Explicația există: pălăriile mai au acea inestetică formă castron, sînt colorate agresiv în albastru, verde, violet, kaki sau în bătrînești nuanțe de gri, maro și negru, au panglici și năsturei neasortați cu tonul fetrului. Se poartă pălăria cu borul mic și ridicat; se poartă și borurile ample, se poartă pălării din materiale pepit sau imprimate. Fabrica timișoreană a aflat, se pare, acest lucru și, cu oarecare întîrziere, a trimis și modele mai noi, destul de reușite (cumpărătoarele așteaptă însă cu răbdare și altele). În schimb, cine vrea să-și facă o pălărie la un atelier specializat găsește, în aceleași magazine de pălării, cloșuri în culori minunate, delicat pastelate, o încîntare pentru ochi (și există cloșuri care nu costă decît 20 de lei!).

Să notăm acum o apariție cel puțin bizară pe străzile bucureștene: pălăriile din foi de burete (da, din acel material plastic expandat din care se fac bureții și covorașele de baie!). Unele femei tinere, cu gustul încă neformat, au fost probabil atrase de coloritul viu al materialului și au avut slăbiciunea de a-și pune pe cap aceste „pălării" cu festoane, funduliță și năsturași. Nu e vina lor, cia acelor așa-zișI creatori care-și permit, fără a avea o calificare și un discernămînt artistic, să inventeze tot felul de accesorii vestimentare și podoabe. Pălăriile acestea sînt pur și simplu o agresiune la adresa bunului gust. Un amănunt semnificativ: ele pot fi cumpărate la... piață.

★

Primăvara și-a adus încă multe alte semne prin vitrine, lăudabile mărturii ale eforturilor creatoare — și eficiente — desfășurate de industria noastră ușoară, de tehnicienii din comerț. Ba și-a trimis mesagerii — țesăturile înflorate și multicolore cu care fabricile noastre se pot pe drept mîndri — și către urmașa ei, vara. Peste cîteva săptămîni vom renunța și la pardesiuri, și la pălării, și la taioare. Cumpărătorii vor cere atunci industriei să le ofere sortimente noi și bogate pentru zilele fierbinți de vară... Cerere pe deplin justificată. Industria ușoară și unitățile comerciale trebuie să fie din timp pregătite a-i face față.

Sanda FAUR
Fotografii de
Aurel MIHAILOPOL

Henri BARBUSSE

Întîlnirea de pe frumoasa promenadă

— schiță —

Mă așezasem la soare, pe o bancă de pe aristocratica promenadă a orașului. În spatele meu se întindea minunata peluză de satin verde a marelui parc... Timpul era atît de frumos, iar acel du-te-vino al plimbăreților mondeni se profila cu atîta grație și se colora cu atîta seducție încît, după o jumătate de oră, îmi dădui seama că țineam de-a-ndoaselea cartea pe care o citeam. O lăsai pe genunchi și începui să privesc în extaz lumea...

Deodată zării o pereche, care-și făcea apariția la capătul marelui bulevard și se apropia de mine. Bărbatul, ca și femeia, erau amîndoi tare chipeși și mai ales eleganți, răspîndind în jurul lor o anumită distincție, menită să uimească oamenii simpli, deși trebuie s-o spun că și aceștia își au distincția lor.

Femeia purta un taior de cașmir cusut cu fir de aur, ai fi zis că ai în fața ta o miniatură persană și o cochetă de la 1860, contopite într-o singură filință reală. Ghetre albe strîngeau cu un fel de precauție picioarele ei delicate, dar scurte. O egretă, țîșnind violent dintr-o mică stea, îi împodobea pălăria. Se distingea într-adevăr din mulțimea aceea pestriță de aristocrați.

Bărbatul prezenta aceeași pasiune pentru ultima modă, merit pe care eu mărturisesc că nu-l aveam de loc. Eu? Eu eram perfect conștient de mansetele mele mototolite (în ajun, îmbrăcîndu-mă, mă așezasem fără să vreau pe ele) și de pantofii mei obosiți, cu vîrful răzvrătit în sus. Eram conștient și de timiditatea mea, pe care vechiul pardesiu de duminică o sporea și mai mult. Și totuși, privirile mele îndrăzniseră să se ridice spre acea făptură minunat de trandafirie și fragedă, pe care pudra de orez și buclele de aur o făceau comparabilă cu un tablou...

Cînd cei doi trecuseră de banca mea, mă ridicai fără vrere și acum urmăream în tăcere umbrele lor... Mă atrăgeau desigur siguranța și strălucirea lor. Simțeam parcă nevoia să-i observ de la distanță. În realitate cei doi... erau trei... Am uitat să vă spun că mîna tinerei femei era purtată de o cureluș de culoare deschisă, la capătul căreia alerga un cîine. Acest pufușor alb, cu coada ca o umbrelă, cu urechile din carton decupat, era atît de ciufulit, că abia-i puteai ghici trupul ascuns în manșonul de blană.

Deodată, plimbăreții mei se opriră.

— Ce oroare, domnule! — strigă doamna.

Și eu zărisem obiectul surprizei și scîrbei celor doi: mărturisesc că am tresărit de uimire. Un cerșetor diform, un fel de vrăjitor indian cu părul de smoală, ședea pe marginea trotuarului, cîntînd din acordeon. În fața lui zăcea o biată lădiță de lemn, pe care o maimuță jigărită, îmbrăcată în dansatoare, se mișca lamentabil. N-aș putea spune ce pată murdară făceau cei doi actori, umili și zdrențăroși, țîșniți parcă din canalurile de scurgere sau din vreun infern pe frumoasa promenadă a orașului.

Cerșetorul avea o figură murdară, dezgustătoare. Maimuța, și ea era numai piele și oase, jerpelită și nefericită. Pe deasupra mai purta și o mizerabilă fustiță de lînă roșie, pătată peste tot, agățată cu un nasture alb de o bretea care trecea peste umărul ei uscat. Sarcina bietului animal era de a se ține pe picioare și a se balansa de la dreapta spre stînga... Mereu se retrăgea însă obosită, se așeza plictisită, cramponîndu-se cu palmele ei cenușii și roșietice de marginile lădiței. Și pe fața ei de gutapercă se citeau acum toate durerile lumii.

Stăpînul ei dădea atunci o ușoară lovitură de picior în lădiță, animalul tresărea, se ridica și timp de cîteva minute coada îi sălta fusta, asemeni spadei unui tenor de operetă...

Femeia din lumea bună începu să rîdă cu hohote. Se amuza, se vede, de această întîlnire neașteptată cu nefericitul cerșetor, pe care cei cu suflet nu voiau să-l atingă nici măcar prin intermediul unui obol. Cățelușul începu să latre disperat.

— Foarte bine, Bălăior! N-o lăsa!

Obișnuit să scrutez trăsăturile oamenilor, fie în tramvai, fie la birou (mai ales vara, cînd fac pe adjunctul la serviciul de informații), ajunsesem la oarecare îndeminare în deslușirea simțămintelor altora. Și acum, urmărind chipul frumos al femeii, am ajuns la concluzia că nobila doamnă își făcea o adevărată plăcere din a-l ațița și mai mult.

— Nu-i place nimic din ce e vulgar. Auzi-l Franck! Bravo, Bălăior! Nu-ți fie teamă de jerpelita asta de maimuță!

Bălăior se apropie tot mai mult de lădiță, tîrînd după el cureaua, întinsă acum ca o coardă de harpă, și se scutură înfierbîntat, cu zgomot de argint. Maimuța dădu atunci semne de neliniște; sări de pe lădiță pe trotuar, încercînd să culeagă un muc de țigară. Stăpînul murmură ceva și o aruncă îndată pe cutie. Cocoțat acolo sus, micul animal se ghemui, ducîndu-și piciorul spre bot.

Doamna rise și mai tare, în timp ce imaculatul patruped lătra cît îi ținea gura. Tînărul boier admira această scenă. Cîțiva gură-cască se apropiaseră. În curînd se formă un mic cerc.

Văzui atunci cum stăpîna lui Bălăior îi lăsă pe acesta să se apropie încetișor de nefericita dansatoare, încercînd parcă un fel de plăcere orgolioasă la vederea acestui joc.

— Vezi cum înțelege—spuse ea tînărului. Apoi adăugă, rîzînd în hohote: Pe ea, pe ea, Bălăior!

Cîinele se năpusti deodată, se destinse ca un arc elastic și irezistibil, prinzînd în gură marginea fustei de lînă roșie a maimuței și scuturînd-o strașnic. Maimuța se ulta acum cu ochi năprasnici, țipînd asemeni unui șobolan prins în cursă. Speriată, căută apoi să-și rețină cu cele două labe dinainte rochia pe trup. Gestul păru celor de față o adevărată manifestare de pudoare feminină. Toată lumea izbucni în rîs. Botul bietului animal se strîmbă atunci într-un țipăt sălbatic. Un copil, încurajat de rîsete, aruncă o piatră care căzu cu zgomot lîngă lădița de lemn.

Și eu? Mărturisesc că încercam un fel de jenă, asistînd la această scenă. Timid cum eram, nu îndrăzneam însă să spun nimic. Eram sfios și sărăcăcios îmbrăcat. Aș putea spune, prea sărman pentru a gîndi cu glas tare în public.

Crac! Fusta de lînă se sfîșie cu zgomot. În aceeași clipă brațul maimuței căzu ca o grindină, cu ghearele amenințătoare, pe botișorul imaculat al călăului ei. Pe loc, acesta ceda. Cu ochiul zdrobit, cu pleoapa sfîșiată, se aruncă acum la picioarele stăpînei, urlînd a moarte.

Tînărul domn se și năpustise însă cu bastonul său, care zdrobi cu un zgomot strident coapsele cenușii ale maimuței. Aceasta se învîrti pentru ultima oară pe micuța ladă de lemn de unde își cîștiga hrana pînă cu un minut înainte și se prăbuși pe trotuar, în sînge. Mai avu cîteva spasme, în timp ce rochița ei roșie, afișiată, se întindea alături de ea.

Totul se petrecuse, într-adevăr, cu iuțeala fulgerului. Și în timp ce micuțul animal zăcea acum doborît pe trotuar, cerșetorul își smulgea de disperare părul nepieptănat și plîngea amar, cu gura întredeschisă... Prin mulțime înainta acum un sergent de poliție, drept spre el, inflexibil ca însăși fatalitatea.

Eu însă îmi făcusem deja loc prin mulțimea șovăielnică și mă îndreptam spre tînărul boier. Eu făceam asta? Da, da, eu eram acela... Mă postai în fața lui și-i dădui cu toată puterea o palmă pe obraz. Tînărul domn se clătină, suspendat cu un picior în aer. O nouă lovitură îl trimise drept lîngă un copac... Și cum în fața mea nu mai era acum decît pălăria lui, expediai cu voioșie elegantul melon în mijlocul bulevardului...

Plecai apoi cu pași mărunți, mîndru parcă de tăcerea și uimirea ce se făcuseră în jurul meu, eu, care uitasem pentru o clipă slăbiciunea mea și amărîtul meu pardesiu de duminică, atît de uzat...

În românește de G. CUIBUȘ
Ilustrațiile de Tia PELTZ

plastica

PRIN EXPOZIȚII BUCUREȘTENE

Reproducem în paginile de față o serie de lucrări din expozițiile pe care cîțiva dintre artiștii noștri plastici le-au deschis în Capitală în ultima vreme.

EUGEN TARU:
Ilustrație la „Viața și pildele lui Esop"

EUGEN TARU:
Ilustrație la „Gargantua" de Rabelais

TIA PELTZ:

MARIA CONSTANTIN: **Peisaj**

EUGEN TARU: Narcis 1963

VASILE MELICA: Peisaj industrial Ploiești

RENATA DUNCAN: Portret de studentă

Surorile

MIHAIL GION: Din ansamblul de dansuri

SIMONA VASILIU-CHINTILĂ: Veneția

MIHAIL GION: Comunicări

18 ani s-au scurs din acea zi de răscruce în viața Ungariei — 4 aprilie 1945. Aproape două decenii, în care oamenii muncii din țara vecină și prietenă au arătat ce puternică forță creatoare constituie hărnicia și talentul unui popor în condițiile socialismului. Și această energie, organizată și dirijată de Partidul Muncitoresc Socialist Ungar, s-a concretizat în realizări de seamă în toate domeniile construcției socialiste, în ridicarea nivelului de trai material și cultural al poporului. Constructorii socialismului din R. P. Ungară luptă pentru îndeplinirea sarcinilor celui de-al doilea plan cincinal, înalță noi și moderne întreprinderi industriale, cartiere de locuințe și edificii culturale, realizează produse mai numeroase și mai bune.

În paginile de față prezentăm cîteva aspecte din viața și munca poporului ungar.

Imagini din Ungaria prietenă

În Székesfehérvár, străvechea capitală a regatului ungar de acum un mileniu, a luat ființă o fabrică de aparate de radio și televiziune. Mîini îndemînatice de tineri tehnicieni și-au însușit repede deprinderea construirii unor aparataje complicate...

La realizarea prevederilor planului de perspectivă al R. P. Ungare își aduce contribuția și agricultura socialistă. În fotografie: o imagine din secția legumicolă a cooperativei agricole „Lenin" din Sarkad, județul Békés — una din cele mai vechi din țară.

De la blocuri de locuințe muncitorești și pînă la mari edificii publice — în R.P. Ungară s-a construit mult în anii puterii populare. În machetă: un nou stabilimant balnear destinat oamenilor muncii.

Scuterele „Panni" — rodul străduințelor muncitorilor de la „Csepel".

Renumitul compozitor maghiar, octogenarul Kodály Zoltan, în mijlocul pionierilor.

Cele patru dosare și cele o mie de necazuri ale doctorului Herterich

Doctorul Elmar Herterich, tînăr medic neurolog din Würzburg, a hotărît să părăsească Republica Federală Germană și să caute pe alte meleaguri liniștea pe care a pierdut-o de cînd a izbucnit ceea ce presa numește „cazul Herterich". La originea „cazului Herterich" stau patru dosare — unul cenușiu, unul galben, unul verde, unul albastru — așezate la rînd în biblioteca din camera de lucru a doctorului. Și să nu vă închipuiți că aceste dosare reprezintă cumva vreo infracțiune a lui Herterich la principiile morale ale practicii medicale sau că au măcar vreo legătură cu activitatea lui profesională. E vorba de cu totul altceva...

Acum cîtăva vreme doctorul Herterich a hotărît să-și construiască o casă. De aici s-au tras toate. Pentru construirea unei case e nevoie mai întîi de un teren. Herterich a pornit să achiziționeze terenul. Astfel a intrat în contact cu Fundația „Prințul Ruprecht de Bavaria", instituție avînd drept scop reconstrucția și dezvoltarea orașului Würzburg. Demersurile medicului au fost întîmpinate fără bunăvoință de reprezentanții Fundației, inclusiv procuristul Wolpert, doctor în științe juridice și persoană foarte influentă în oraș.

Se spune că prima calitate a unui neurolog este calmul — dar șicanele de care s-a lovit la Fundația „Prințul Ruprecht" l-au făcut pe Herterich să-i piardă pe ai săi. Așa încît a început să cerceteze cine este influentul Herr Doktor jurist Wolpert. Rezultatul acestor cercetări formează conținutul celui dintîi dosar — cel cu coperțile cenușii — din care reiese: că onorabilul Doktor Wolpert a devenit la 15 aprilie 1933 membru al partidului nazist; că a fost gauleiter în Franconia inferioară; că în perioada 1943-1945 a fost ajutor de primar al Würzburgului; că pentru serviciile aduse în această ultimă calitate primește azi frumoasa pensioară de 1.600 de mărci.

Pe baza documentelor adunate, Herterich s-a adresat Tribunalului administrativ. Tribunalul, prezidat de altă persoană influentă, profesorul Schiedermair, a respins acțiunea intentată împotriva lui Wolpert. Ceea ce l-a determinat pe Herterich să-și extindă investigațiile și asupra persoanei președintelui Tribunalului. Așa s-a născut al doilea dosar, dosarul galben: Schiedermair a fost și el membru al partidului nazist, tot de la 15 aprilie 1933; a fost șeful oficiului pentru legislație rasială al conducerii național-socialiste, apoi referent auxiliar în Ministerul de Interne al Reichului (biroul „Drept rasial și politică rasială"); în fine — cu grad de Sturmbannführer SS — membru al unui tribunal de urgență la Oslo, pe timpul ocupației naziste în Norvegia.

Pentru că nu a păstrat pentru ei aceste date edificatoare, Herterich s-a pomenit dat în judecată de Schiedermair sub acuzarea de calomnie. Tribunalul care a dat curs acțiunii era condus de procurorul Kolb. Acesta a devenit eroul celui de-al treilea dosar din biblioteca lui Herterich, dosarul verde. Nu fără temei: Kolb este criminal de război, iar dosarul conține material documentar despre activitatea lui la tribunalul de urgență din Kalisch, unde, atunci cînd nu putea avea dovezi împotriva celor judecați, nu se sfia să ceară „urmărirea lor prin metodele poliției de stat". Se știe ce însemna o asemenea urmărire.

Al patrulea dosar, albastru, e consacrat judecătorului Eisert. Acesta a respins acțiunea intentată de Herterich împotriva cuiva care, solidarizîndu-se cu notabilitățile demascate de tînărul medic, îi insultase. Dosarul albastru nu e mai puțin semnificativ decît cele precedente: în anii nazismului, Eisert a fost locțiitor al procurorului general al Reichului.

În urma dezvăluirilor lui Herterich, Herr Doktor Wolpert a trebuit să demisioneze

din postul de procurist al Fundației „Prințul Ruprecht", profesorul Schiedermair și procurorul Kolb au fost suspendați din funcțiile lor de împărțitori ai dreptății. Dar au reușit să organizeze împotriva doctorului Herterich o adevărată campanie de presiuni. Cortegiile carnavalului au fost folosite pentru a-l batjocori; telefoane și scrisori anonime i-au adresat injurii și amenințări, s-au tras chiar focuri de armă prin ferestrele locuinței lui. „Poliția criminală a și prins pe cel care a tras, povestește Herterich, dar procurorul a clasat afacerea că lipsită de importanță".

Ziarul hamburghez „Die Welt", care consacră un mare reportaj „cazului Herterich", a făcut și un sondaj de opinie publică. Un tînăr, de pildă, care a sunat la ușa lui Herterich chiar în timp ce reporterul se afla acolo, a spus doctorului: „Lucrez în agricultură. Am venit pentru că am vrut să vă exprim admirația mea. Șeful meu nu trebuie să știe despre această vizită". Rezumînd situația, o notabilitate locală a partidului liber-democrat a declarat ziariștilor: „Mulți sînt în sinea lor alături de Herterich, dar nu cutează s-o spună deschis".

Florica ȘELMARU

Flacăra

agendă

pe scurt

■ „Bărbaţii", „Nu există moarte" (pe ecran lat), „Călăreţul", „Ivailo", „Şapte duminici într-o săptămînă" — cîteva titluri de filme ce se vor realiza în acest an în R. P. Bulgaria. ■ Pe ecranele sovietice: „Legea Antarctidei", în regia lui Timofei Levciuk. Interpreţi: V. Safonov, N. Kriukov, R. Muratov. ■ Soprana Arta Florescu şi compozitoarea-pianistă Hilda Jerea pregătesc, pentru sfîrşitul lunii, un recital de lieduri (în primă audiţie) din muzica preclasică şi contemporană. ■ După turneul încheiat de curînd în cîteva oraşe din Regiunea Cluj, prietenul copiilor, Teatrul Ţăndărică, organizează deplasări în comunele din Regiunea Bucureşti. ■ Cîntăreţul David Ohanesian a cîntat pe scenele teatrelor din Taşkent, Baku, Lvov şi Odessa în mai multe spectacole cu operele „Rigoletto", „Traviata" şi „Faust". ■ Luchino Visconti pune în scenă la Paris piesa lui Pirandello „Şapte personaje în căutarea unui autor", cu Annie Girardot şi Jean-Paul Belmondo. ■ O nouă premieră la Teatrul de Operă şi Balet din Timişoara: baletul „Floarea roşie" de R. Glier. ■ Anchetă în Italia în legătură cu cei mai buni actori şi regizori de film italieni ai anului 1962. Rezultatele, în ordine: artiste — Gina Lollobrigida, Monica Vitti, Sophia Loren; artişti — Marcello Mastroianni, Vittorio Gassman, Salvo Randone; regizori — Nanni Loy, Valerio Zurlini, Francesco Rossi. ■ Craiova: concurs de lucrări originale teatrale cu tema „În Republica Populară Romînă socialismul a învins definitiv la oraşe şi sate". ■ Şase luni cu Charlot pe ecranele televizoarelor franceze: săptămînal o emisiune de 20 de minute. Selecţioner, Pierre Tchernia (unul din realizatorii filmului „Frumoasa americană"). ■ „Daily Express" despre piesa „Fizicienii" a lui Dürenmatt: „... o piesă remarcabilă, nemiloasă, fascinantă". ■ Un manuscris Lermontov inedit compus din opt poeme şi 27 desene, descoperit la castelul Hochberg, lîngă Stuttgart. ■ În iunie se decernează la Paris premiul în valoare de 5.000 franci pentru cea mai bună carte destinată copiilor. Juriul: 10 membri între... 10 şi 14 ani.

Ducînd peste hotare mesajul artistic al ţării noastre, un colectiv al Teatrului de Operă şi Balet al Republicii Populare Romîne, format din peste 80 de persoane, a prezentat începînd de la 30 martie mai multe spectacole cu baletul „Lacul lebedelor" de Ceaikovski, în oraşul Catania (Italia). Regia şi coregrafia sînt semnate de Oleg Danovschi, iar conducerea muzicală a fost încredinţată lui Cornel Trăilescu. În fotografie, scenă din spectacol.

Pier Paolo Pasolini, remarcabilul scriitor şi cineast progresist italian, este din nou victima obscurantismului şi a „justiţiei" din ţara sa. El a realizat recent, împreună cu colegii săi Rossellini, Godard şi Gregoretti, filmul „Rogopag" (titlu rezultat din alăturarea primelor litere ale numelor celor patru regizori). Pentru fragmentul „La ricotta" (Plăcinta), în care joacă marele regizor şi actor american Orson Welles. Pasolini a fost condamnat la patru luni închisoare. În fotografie: Pasolini (dreapta), alături de Orson Welles.

Artista Poporului Zenaida Pally a întreprins recent un turneu în Belgia, apărînd în cîteva spectacole cu opera „Aida" pe scenele teatrelor lirice din Mons şi Tournai. Cîntăreaţa noastră a interpretat rolul lui Amneris, în limba italiană. Zenaida Pally a avut ca parteneri, în amîndouă oraşele, pe cîntăreţii Margaretta Mag (Aida) şi Tony Ponce (Radames) de la Opera Mare din Paris. Spectacolele în care a apărut mezzosoprana romînă s-au bucurat de mult succes.

În urmă cu treizeci de ani, ca urmare a persecuțiilor rasiale, părăsea Germania hitleristă marea tragediană Elisabeth Bergner, împreună cu soțul ei, regizorul Paul Czinner. Azi, în vîrstă de 65 de ani, Elisabeth Bergner — cunoscută și la noi din mai multe filme — s-a întors în orașul ei natal Hamburg și turnează în filmul „Anii fericiți ai lui Thorwald" (o acțiune asemănătoare cu aceea din romanul „Casa Buddenbrook" de Thomas Mann). În fotografie, Elisabeth Bergner și partenerul ei, Robert Graf.

La sfîrșitul acestei luni, Teatrul de Comedie își va reîncepe activitatea în sala sa complet renovată: se va prezenta premiera piesei „Umbra" de E. Șvarț. În rolurile principale apar Sanda Toma, Iurie Darie, Gh. Dinică, Aurelia Vasilescu, Mircea Șeptilici, Eliza Plopeanu. „Montînd această comedie fantastică — cum o intitulează autorul — regia încearcă să pună în evidență modul în care morala antiumană burgheză creează drum liber umbrelor, de fapt călăilor" — ne-a spus regizorul D. Esrig.

Jean-Paul Belmondo nu este numai un apreciat artist de cinema, ci și un temerar echilibrist. Ne-o dovedește fotografia de mai jos, în care îl vedem pe Jean-Paul Belmondo (cunoscut la noi din filmul „Cartouche") executînd un îndrăzneț număr de echilibristică pe sîrmă în cadrul obișnuitei gale anuale a Uniunii artiștilor. Cu acest prilej, spectatorii parizieni au putut să o vadă și pe Gina Lollobrigida prezentînd o dresură de cai, iar pe Marlene Dietrich în rolul de... îngrijitoare a manejului.

Teatrul „Constantin Nottara" a prezentat de curînd piesa lui Calderon de la Barca „Casa cu două intrări", în direcția de scenă a regizorului Mircea Avram. În această comedie autorul satirizează frivolitatea și ignoranța reprezentanților societății feudale spaniole din secolul al XVII-lea. Din distribuție fac parte: Alexandru Ciprian, Eugenia Bădulescu, Sanda Băncilă, Ion Dichiseanu, George Sion, Nucu Păunescu, Eugenia Marian, Mariana Vințze. În fotografia noastră, Eugenia Bădulescu și Alexandru Ciprian.

Regizorul de film din R. D. Germană Slatan Dudow a împlinit 60 de ani. În lunga sa carieră (a debutat în cinematografie în 1922, la Berlin, ca asistent al regizorului Fritz Lang), Dudow a creat zeci de filme. Multe dintre ele au fost realizate înainte de război, ca de exemplu filmele de viguroasă critică socială „Kuhle Wampe" (1932) și „Balonul de săpun" (1934). Dintre creațiile lui Dudow din ultimii 15 ani, evităm „Mai tare ca noaptea" și „Căpitanul din Köln", care au rulat și pe ecranele noastre.

L-am aflat acasă pe Maestrul Emerit al Artei Zeno Vancea, lîngă prietenul său nedespărțit, pianul... Compozitorul își continua munca la realizarea unui cvartet de coarde pentru două viori, violă și violoncel. Lucrarea exprimă sentimentele de bucurie ale omului în fața reînnoirii naturii. Zeno Vancea mai are în lucru cîteva coruri pe textele unor poeți clasici și contemporani. Pe de altă parte, are în pregătire două volume: „Istoria școlilor naționale muzicale" și „Istoria muzicii universale".

VASUL „INDIANAPOLIS". O VICTIMĂ INDIRECTĂ A BOMBEI ATOMICE?

Savan
avertize

— SCURTĂ BIOGRAFIE A BOMBEI ATOMICE (III) —

Anii războiului trec încet, chinuitor de încet, totuşi trec. 1942, 1943, 1944... În acest răstimp, pe fronturile din Europa, Africa şi Orientul Îndepărtat, conflagraţia capătă proporţii fără precedent în istorie prin mijloacele de luptă angajate, prin amploarea bătăliilor, prin numărul de oameni sacrificaţi pe altarul lui Marte. Globul întreg e în flăcări, dar soarta războiului se decide pe frontul sovietic. Bătălia de pe Volga şi cele ce-i urmează dovedesc nu numai că invincibilitatea hitleriştilor e un mit, ci că forţa Uniunii Sovietice e principalul factor al victoriei în lupta împotriva fascismului.

Pentru atomiştii care lucrează la Los Alamos, Oak Ridge şi Hanford multe din cele ce se întîmplă în lume sînt de neînţeles. La început, prin 1939-1940, cînd pe ei îi obseda teama că Hitler ar putea să fie primul care să folosească energia nucleară în scopuri destructive, autorităţile americane zîmbeau cu scepticism şi nu se grăbeau de loc să înceapă cercetările în acest domeniu. Acum a devenit limpede că Germaniei îi lipseşte baza materială pentru a produce bomba atomică: zăcămintele de uraniu cunoscute la ora aceea în Europa sînt insuficiente, iar industria de prelucrare a minereurilor uranifere este inexistentă. Mai mult, serviciul de spionaj american a aflat cele petrecute la o şedinţă de cabinet al celui de-al treilea Reich: ministrul Poştelor, Ohnesorge, sub a cărui conducere se efectuau — oricît de curios s-ar părea — cercetări nucleare, a propus folosirea unei „arme-minune", bomba cu uraniu. Hitler l-a întrerupt ironic, adresîndu-se mareşalilor şi generalilor prezenţi: „Vedeţi, domnilor, voi vă bateţi capul cum să cîştigaţi războiul şi iată, nimeni altul decît ministrul Poştelor ne aduce soluţia". Cu aceasta, chestiunea a fost înmormîntată.

Şi totuşi, cu cît se apropie sfîrşitul ostilităţilor, cu cît înfrîngerea fascismului devine mai evidentă şi mai incontestabilă, cu atît mai nerăbdătoare sînt cercurile conducătoare americane să obţină bomba A, cu atît mai febrile se fac cercetările. De ce? La ce urmează să slujească această armă înspăimîntătoare?

„Indianapolis" se duce la fund

Un prim răspuns la întrebarea de mai sus este: la realizarea de mari profituri. În 1944, cercetările pe tărîmul fizicii nucleare încetează să mai fie o chestiune strict ştiinţifică şi devin un mare business. În cei doi ani care s-au scurs de la definitivarea lui, „Manhattan Project" a şi costat două miliarde de dolari. Acestea au intrat în safeurile trusturilor de armament din S.U.A.: „General Dynamics", „Du Pont de Nemours", „Lockheed Aircraft Co" etc. La Hanford, 60.000 de muncitori constructori au ridicat cea mai mare uzină chimică din ţară. În fabricile din Oak Ridge halele sînt atît de uriaşe, încît contramaiştrii circulă prin ele cu motocicleta. La Los Alamos există acum şase departamente în care lucrează mii de cercetători şi fiecare descoperire a lor e brevetată cu multă grijă: ea trebuie să producă beneficii!

În această perioadă, celor trei „oraşe secrete" li se mai adaugă unul: Chicago. Acesta nu mai este un centru experimental învăluit în misterul conspirativităţii, ci sediul statului major al lui „Manhattan Project", mai ales pe plan financiar.

Pentru a stimula pe savanţii care încep să-şi pună tot felul de probleme de conştiinţă, contraspionajul american nu ezită să răspîndească zvonurile cele mai absurde. Unul din ele este că avioanele germane vor bombarda Chicago în noaptea de crăciun a anului 1943. Adică exact într-un moment în care aviaţia hitleristă nu mai ştia cum să facă faţă loviturilor nimicitoare pe care trupele fasciste le primeau din partea Armatei Sovietice.

„Mai repede! Mai repede! Mai repede!" Atomiştii sînt biciuiţi mereu cu acest îndemn de către şefii lor militari. Generalul Groves scoate un strigăt de alarmă: *„Nu mai avem nici o zi de pierdut!"* Cînd lansează el acest frenetic apel? La 9 mai 1945, cînd se anunţă capitularea Germaniei hi-

CARTIERUL GENERAL AL CELUI DE-AL 509-LEA „GRUP MIXT" AL AVIAŢIEI AMERICANE, PE INSULA TINIAN. DE AICI A DECOLAT, LA 6 AUGUST 1945, AVIONUL DE BOMBARDAMENT „ENOLA GAY".

tleriste. Niciodată nu s-a lucrat într-un ritm mai precipitat la Los Alamos, ca în săptămînile care au urmat după sfîrşitul războiului în Europa.

În ce scop?—se întreabă tot mai des cercetătorii. Hitler a murit în adăpostul său din cancelaria Reichului. Prăbuşirea Japoniei se apropie cu paşi mari. Ucenicii vrăjitori de la Los Alamos şi celelalte centre atomice se tem din ce în ce mai mult că gigantica forţă a naturii pe care au eliberat-o din cătuşele nucleului le va scăpa de sub control şi va încăpea pe mîinile unor irresponsabili. Unul din principalii făuritori ai bombei atomice, Leo Szilard, care învăţase şi el în tinereţe la Göttingen, mărturiseşte: „În 1945, nu ne-a mai fost frică de ceea ce ne-ar putea face nouă Germania, în schimb am început să ne îngrozim de ceea ce guvernul Statelor Unite ar putea face altor ţări".

Guvernul acesta e prezidat acum de Truman. Roosevelt a murit la 12 aprilie 1945, fără să ia

ții
ază

cunoștință de cele două apeluri ale lui Einstein, prin care acesta îi atrăgea atenția asupra marii răspunderi ce ar reveni S.U.A. dacă ar arunca prima bombă atomică. Noul președinte nu-și bate capul cu asemenea scrupule. El știe ceea ce nici Einstein, nici ceilalți savanți nu știu — și anume că U.R.S.S. și-a luat obligația să declare război Japoniei la trei luni după încetarea ostilităților în Europa. Și totuși el e cel mai grăbit din toți, el e cel care strigă cel mai tare: „Mai repede! Mai repede!"

Această grabă costă vieți. Deocamdată, vieți americane. La 16 iulie 1945 crucișătorul „Indianapolis" părăsește San Francisco. Destinația lui este insula Tinian, în Oceanul Pacific. Din cei 1.196 de oameni aflați pe bordul său, numai trei știu în ce constă încărcătura secretă, adusă într-o uriașă ladă de lemn cu cîteva minute înaintea plecării. Acolo se găsește partea cea mai importantă din „inima explozivă" a primei bombe atomice care urmează a fi aruncată deasupra Japoniei.

„Indianapolis" este cel mai rapid vas din flota militară a Statelor Unite. Pentru această călătorie, el a fost înzestrat cu cele mai perfecționate mijloace pentru detectarea submarinelor. După ce debarcă încărcătura sa la Tinian, comandantul respiră ușurat. Acum nu i-a mai rămas de efectuat decît călătoria de înapoiere. Aceasta va fi însă și ultima călătorie a crucișătorului. La 30 iulie, cu 5 minute după miezul nopții, „Indianapolis" este torpilat și se scufundă în cîteva clipe. 1.008 membri ai echipajului își pierd viața cu acest prilej.

Pînă în ziua de azi, cauzele acestei catastrofe nu au fost pe deplin elucidate. Cum de nu a simțit crucișătorul apropierea submarinului inamic? Cum de nu l-a atacat el mai întîi, cu grenadele special destinate acestui scop? De ce nu și-a căutat cel puțin scăparea prin fugă? Cum se explică faptul că „din greșeală" Amiralitatea americană a interpretat, timp de patru zile, semnalele altui vas ca aparținînd lui „Indianapolis" și „a crezut" că crucișătorul continuă să navigheze? De ce o altă „eroare" a făcut ca întîrzierea intrării lui „Indianapolis" în portul Leyte să nu fie cunoscută decît după alte cîteva zile?

Prea multe coincidențe bizare, pentru ca să nu se nască o întrebare firească: nu cumva crucișătorul „Indianapolis" și cei peste o mie de oameni de pe bordul lui au fost jertfiți în mod intenționat, în scopul păstrării monstruosului secret?

Remușcările uceniciilor-vrăjitori

Exact în ziua în care „Indianapolis" părăsește San Francisco, la 16 iulie 1945, are loc prima explozie experimentală a bombei atomice. Nimeni nu știe încă ce proporții are forța ei destructivă. Generalul Groves, într-un raport trimis marelui stat major, indică o echivalență de 55 de tone de trinitroglicerină. Cei mai mulți dintre cercetători anticipează 100 de tone. Foarte puțini sînt cei care merg pînă la o mie. E lesne de înțeles surpriza tuturor cînd se constată, după primul test, că bomba „valorează" 17.000 pînă la 20.000 de tone de dinamită.

Locul unde se produce explozia e la o depărtare de patru ore de drum cu mașina de la Los Alamos. La ora 2 dimineața, toți participanții la experiență își ocupă locurile de observație la 17.000 de yarzi (15,5 kilometri) de „punctul zero". Numai generalul Groves și Richard Oppenheimer urmăresc explozia de la un post de control mai apropiat: 10.000 de yarzi (9,14 kilometri).

La ora 5 și 10, în camera de control, fizicianul S. K. Allison începe numărătoarea în sens invers: 100... 99... 98... La 5 și 30, Allison vestește cu o voce gîtuită de emoție: zero! O imensă minge de lumină, mai violentă decît o mie de sori, incendiază orizontul. Treizeci de secunde mai tîrziu se aude zgomotul exploziei — „ca un tunet al judecății de apoi", după expresia unui martor ocular. Suflul provocat de explozie zguduie adăposturile și îi face pe observatori să se rostogolească unul peste celălalt. Cu rădăcinile înfipte în „punctul zero", se înalță spre cer o coloană de fum, cenușă și pămînt, care capătă repede forma unei ciuperci. Sub semnul acestei plante parazitare, care prosperă pe putregaiuri, începe era bombei atomice.

...Și secretul este păstrat mai departe. Locuitorilor care, pe o rază de 200 de kilometri în jurul locului unde s-a produs explozia, au fost treziți din somn de bubuitură, li se explică printr-un comunicat mincinos că „un depozit de muniții a sărit în aer, fără să se înregistreze nici o victimă".

Dar atomiștii nu pot fi înșelați. Ei știu acum cît de groaznică este arma pe care au născocit-o. Sentimentul răspunderii pe care și-au luat-o față de omenire se traduce prin acte concrete. La Oak Ridge, mulți dintre ei semnează o petiție adresată lui Truman, prin care cer ca bomba A să nu fie folosită înainte de a se face cu ea o demonstrație publică și de a se atrage astfel atenția japonezilor asupra riscurilor pe care și le iau dacă continuă războiul. Petiția este redactată de Leo Szilard, care speră să obțină pe ea semnături ale colegilor săi de la Los Alamos și Hanford. Dar generalul Groves intră în posesia documentului și, sub pretextul „secretului militar", îl închide în casa lui de fier. „Fără Szilard n-am fi putut realiza probabil bomba atomică—declară el cu cinism. Dar acum, cînd o avem, putem să ne descotorosim de acest încurcă-lume".

La Chicago, unde se găsesc de asemenea numeroși fizicieni, agitația în rîndurile lor este atît de puternică, încît șeful lui „Mettalurgical Laboratory", A. H. Compton, se vede nevoit să pună problema lansării bombei atomice în dezbatere publică. Din cei peste o sută de participanți, 55 se declară categoric împotriva unei astfel de măsuri. Alți 69 se pronunță în favoarea unei „demonstrații militare în Japonia". După ce însă bombele atomice americane nimicesc orașele Hiroșima și Nagasaki, ei protestează cu vehemență: nu asta înțeleseseră ei prin „demonstrație militară", nu asasinarea în masă a populației civile, ci atacarea unor obiective pur militare.

Încă cu un an de zile înainte, Niels Bohr se străduise să convingă cercurile conducătoare anglo-americane de necesitatea unei largi colaborări cu Uniunea Sovietică, în vederea utilizării energiei atomice în scopuri pașnice. Pentru aceasta fusese în audiență și la Roosevelt, și la Churchill. Primul ministru britanic l-a ascultat în tăcere timp de o jumătate de oră, după care l-a întrerupt cu brutalitate, declarîndu-i că audiența a luat sfîrșit. Fizicianul englez Cherwell povestește că Churchill l-a întrebat după aceea, batjocoritor: „Despre ce a vorbit de fapt Bohr? Despre știință sau despre politică?"

Fizicianul James Franck, Laureat al Premiului Nobel, propune și el ca bomba atomică să fie lansată nu asupra unor orașe populate, ci într-o insulă pustie, pentru a servi la intimidarea japonezilor. Sugestia lui este respinsă de guvernul american. Un grup de fizicieni — între care Oppenheimer, Compton, Lawrence — alcătuind un fel de „comandament suprem științific", se declară împotriva lui Franck și sprijină poziția agresivă a cercurilor conducătoare ale S.U.A. Toți patru se vor căi peste cîțiva ani de atitudinea adoptată în iulie 1945.

Și astfel, la 6 august, își ia zborul de pe insula Tinian o escadrilă de bombardiere. Printre ele se află și avionul botezat „Enola Gay", după numele mamei comandantului său, Paul Tibbets. El e cel care lansează prima bombă atomică din sîngeroasa istorie a războaielor. Obiectiv: Hiroșima. Rezultat: 300.000 de morți.

Cel de-al doilea și principalul răspuns la întrebarea pe care și-au pus-o atomiștii americani (la ce servește bomba atomică?) a devenit limpede: la exercitarea unui șantaj atomic postbelic împotriva Uniunii Sovietice și a întregii lumi.

La 9 august, respectîndu-și întocmai obligațiile de aliat asumate la Conferința de la Ialta, Uniunea Sovietică declară război Japoniei și zdrobește principala forță de șoc a acesteia, armata de la Cuantun.

Fizicianul englez P.M.S. Blackett scrie încă în 1948 că Truman s-a grăbit să ordone lansarea bombei, pentru *„a preîntîmpina intrarea în război a U.R.S.S. împotriva Japoniei și a-i răpi meritul de a fi adevărata ei învingătoare"*. Iar publicistul american Norman Cousins recunoaște în 1955: *„Bombardarea Hiroșimei a însemnat începutul războiului rece încă înainte de sfîrșitul celui cald. Locuitorii Hiroșimei au fost nu numai printre ultimele victime ale celui de-al doilea război mondial, ci și primele victime ale celui de-al treilea război mondial, al cărui proiect germinase în mințile conducătorilor americani"*.

Nicolae MINEI

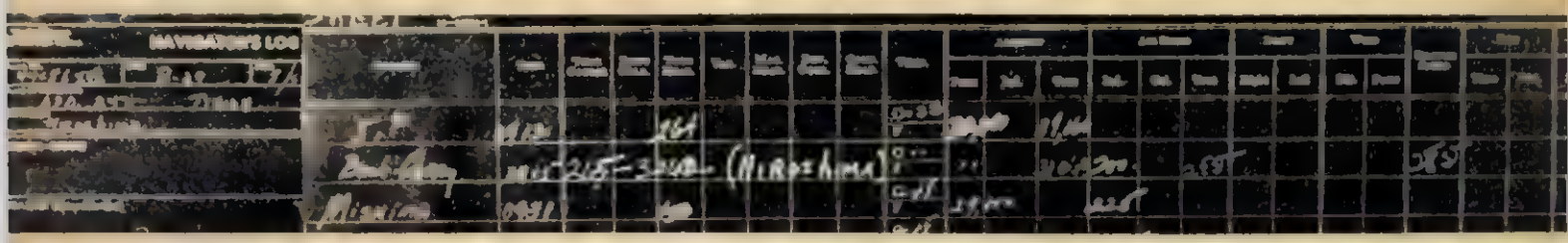

JURNALUL DE BORD AL AVIONULUI „ENOLA GAY", CARE A LANSAT BOMBA ATOMICĂ ASUPRA HIROȘIMEI.

de dimineață pînă seara

A răsărit soarele. Zici că a răsărit din lac. Uite-l, o dată cu parfumul liliacului vrea să intre și dumnealui pe fereastra deschisă, în casă. Ochii Angelei, din care somnul se pregătește să fugă, se deschid încet, plini de zîmbetul dimineții. Doru, fratele, deși e mai mic, s-a trezit înaintea Angelei și o sicîie cu drăgălășenie să se scoale dintre perne (foto 1). Ei, numai ei sînt, la ora asta matinală, stăpînii casei. Tata a plecat la fabrică. E meșter țesător la „Flamura roșie". Și mama a plecat la fabrică. Tot la „Flamura roșie". Așa stînd lucrurile, Angela, care e adjuncta mamei în ale bucătăriei, pregătește cafeaua. Pentru ea și pentru Doru. Strînge apoi patul, aranjează lucrurile în cameră, îl ajută pe Doru să se îmbrace și la 7 pleacă amîndoi: ea la școală, el la cămin. Căminul e aproape. Școala — de asemenea. Merg încet, fiindcă vor să înghită tot aerul proaspăt al dimineții. În fața școlii, Angela se întîlnește cu două colege. Mai sînt 15 minute pînă la intrarea în clasă. Din depărtare, cu pas de melc, vine spre școală o altă colegă. Angela o cheamă, îi face semn cu mîna să se grăbească (foto 2), fiindcă dacă vine băbește are șansa să fie trecută în condică.

Lecțiile au început.

Ora de aritmetică. O problemă nu tocmai ușoară. Dar, chibzuind bine, Angela o rezolvă; se pare că i-a găsit dezlegarea printre cei dinți. O prinde mirarea că vecinul ei de bancă nu găsește și el soluția (foto 3). Să-i sufle? Nici vorbă. Nu-i frumos. Să-și bată vecinul capul, să gîndească și-atunci o să fie bine.

Apoi recreația și după aceea din nou în clasă. Învățătoarea cheamă la tablă două fetițe (foto 4).

— Veniți cu caietele!

Angela Fetcu n-are nici un fel de emoții. Caietul ei, ca totdeauna, e îngrijit ca un lucru de preț, pe care trebuie să-l păstrezi cu mîndrie. Scrisul frumos, caligrafic, o determină pe învățătoare să spună:

— Excelent ți-ai făcut tema, Angela.

Fetița nu spune un cuvînt. N-are ce să spună. Știe că e o obligație elementară pentru fiecare elev să-și facă temele excelent.

Trec orele. Grozav de repede trec. La ceasul prînzului, curtea Școlii medii nr. 34 din Floreasca e ca un stup. Apoi, cîteva minute de discuții despre învățătură și despre jocuri, după care toți pleacă din nou spre case...

Angela dezbracă uniforma, ia o rochiță de casă și își pune un șorț de bucătăreasă. Încălzește mîncarea la aragaz, prînzește, spală vasele și stă apoi visătoare pe sofa. Deschide aparatul de radio să cînte, deschide fereastra să intre primăvara în casă. Se odihnește un ceas, apoi își rînduiește cuburile pentru joc (foto 5).

Se apropie seara. Casa Angelei e plină. Au venit de mult și tata, și mama, și Doru. Dintre toți ai casei cea mai ocupată e Angela. Își face lecțiile. Tata, ca mai marele familiei, o controlează (foto 6). Alături de profesori, părinții o ajută să îndrăgească munca, să-și dezvolte aptitudinile, să învețe. Pentru că acum se formează personalitatea copilului. Acum începe pregătirea lui pentru viață.

★

Primăvară. A înflorit liliacul. Într-o familie obișnuită de muncitori din cartierul Floreasca, o fetiță stă la geam. Privește luminile cerului răsturnate în apele lacului. Visează cu ochii deschiși. Mama o mîngîie.

— Ai muncit destul astăzi, Angela. Culcă-te și visează cu ochii închiși.

1

2

Foto-reportaj de Elena GHERA (fotografii) și George CIUDAN (text)

5

3

4

6

ALO—ALO!

de Nell COBAR

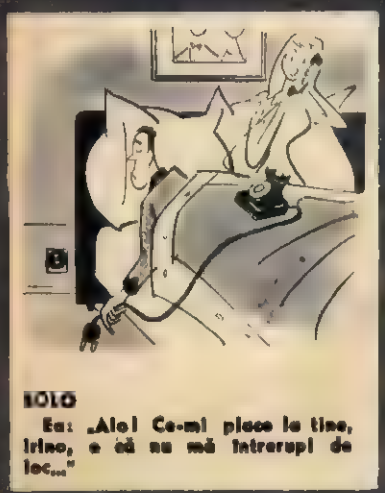

SOLO

Ea: „Alo! Ce-mi place la tine, Irino, e că nu mă întrerupi de loc..."

DUET

— Alooooo...
— Alooooo...

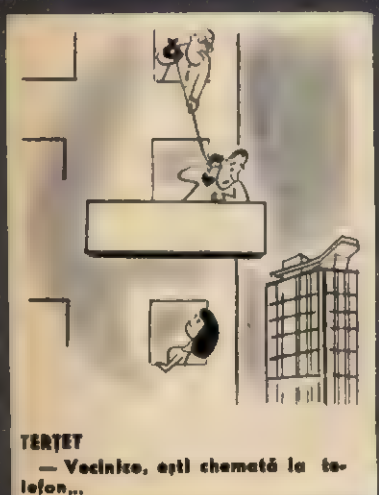

TERȚET

— Vecinico, ești chemată la telefon...

CVARTET

— Alo? Mai ești la coafor? Da, acasă e liniște.

SOLISTĂ ȘI COR

CONCERT SIMFONIC CU SOLIST, COR ȘI ORCHESTRĂ

...Sau: în zadar mai țipă solistul dacă — datorită amplasării telefonului — vocea lui se pierde în simfonia... de claxoane, zgomote de motoare și pocnete de eșapamente!...

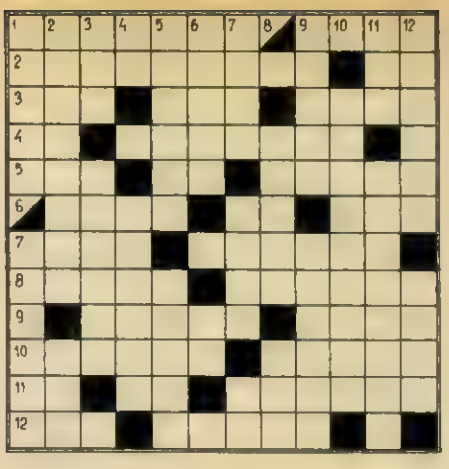

Dezlegarea jocului „DE 1 APRILIE", din numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Numărător — R. 2) Emotivitate. 3) Pitice — Egal. 4) Odată — Slute. 5) Lină — Afișa. 6) If — Topiți — S. 7) Tir — Sud — Tot. 8) Icar — Sat — Mi. 9) Capele — Umil. 10) Origine — Așa. 11) Șederi — Atît.

din toată lumea

ÎN RAID PRIN MAGAZINE AM VĂZUT PENTRU DUMNEAVOASTRĂ...

...*aparatul de bătut frișcă și albuș spumă*, compus din două spirale metalice, puse în mișcare de o rotiță care se învîrtește cu ajutorul unei manivele. Aparatul se introduce în vas, ținîndu-se cu o mînă de minerul de lemn care se află la capătul de sus, în timp ce cu cealaltă mînă se învîrtește manivela. Manipularea este foarte ușoară, iar timpul în care se bat frișca și albușul se scurtează simțitor.

...*suporturi metalice pentru transportat și păstrat sticle, borcane și sifoane*. Confecționate dintr-un metal ușor și prevăzute cu un mîner, aceste suporturi sînt foarte practice întrucît, pe lîngă faptul că sînt ușor de transportat, au o capacitate mare (cuprind patru sticle) și, totodată, nu permit ca borcanele sau sifoanele să se ciocnească între ele.

...*satîrul pentru carne*, de format mai mic decît cele existente pînă acum în comerț și avînd lama inoxidabilă. Este igienic, simplu de întreținut (lama nu ruginește și nu trebuie frecată cu detergenți după fiecare utilizare), ușor de manipulat.

...*aparatul de scobit mere*, constînd dintr-un tub de metal inoxidabil și dintr-un mîner de lemn. Foarte simplu și ușor de mînuit, acest aparat, o dată introdus chiar și în fructul necojit, permite scoaterea simburilor cu căsuță cu tot, fără ca prin aceasta mărul să se deformeze.

...*garnitura pentru strîns firimiturile de pe masă*, alcătuită dintr-un fărășel și o periuță confecționate din material plastic. Formatul mic (cam cît o farfurioară de ceai) al garniturii face ca ea să ocupe un spațiu foarte redus în bufet.

SATUL RĂTĂCITOR...

Nu căutați satul Hildersleave-City pe nici o hartă — nu-l veți găsi. Fiți totuși convinși că această localitate există; ea este situată în sudestul Alaskăi. Poziția ei geografică exactă ar fi greu de indicat, căci satul face în fiecare an o călătorie de... 1.000-2.000 km.

Hildersleave-City este o așezare de muncitori forestieri, amplasată pe o plută care ocupă o suprafață dreptunghiulară de 160 pe 30 m. Cîteva familii — 19 adulți și 27 copii — își duc traiul pe ea. Pluta nu le este doar locuință, ci le servește și ca „vehicul" pentru călătorii de la o exploatare forestieră la alta. Acest fel de viață cere curaj și rezistență, locuitorii originalei așezări aflîndu-se în general la cel puțin 50 km de cel mai apropiat punct locuit. Legătura dintre Hildersleave-City și lumea civilizată este făcută, din timp în timp, de un mic hidroavion.

UN IERBAR-MINUNE

De sub cristal, flori tropicale ne bucură ochii cu culorile lor. Parcă ar fi proaspete, abia smulse din pămînt. Cum de au putut fi atît de bine păstrate? Curiozitatea ne îndeamnă să ridicăm cristalul. Surpriză! Florile nu se află sub cristal, ci înăuntrul lui.

Această metodă de conservare a plantelor este creația

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

VÎNĂTOARE

ORIZONTAL: 1) Mare romancier rus — Lopătar sau carpatin, este una din podoabele munților noștri și un vînat foarte căutat. 2) Cîine care aduce vînatul (pl.) — Pronume. 3) Stîlp de lemn pe care se sprijină un zid — Mai mare peste ospătari — Ursoaica. 4) Ibidem — Cea mai cusută cu ață albă e cea vînătorească. 5) Animal din ținuturile zăpezilor eterne — Poftim, altfel spus — Una sau două la arma de vînătoare. 6) Paltonul vînătorului — Notă muzicală — Amic și rimă cu Tibișir. 7) Documente — Moșul din pădure. 8) E vînată pentru blana ei prețioasă — Scutier. 9) Anotimpul cînd se vînează în vizuină — Vînatul cel mai răspîndit al bălților. 10) Mînz de la șase luni la doi ani — Timp în care nu poți ochi vînatul. 11) Măsură agrară — Armăsar dobrogean — Țintă mobilă la tir (pl.). 12) Soțul caprei — Vînător înaripat.

VERTICAL: 1) Animal cu trompă miniaturală în zona tropicală — Vînat prins... în cui. 2) Autorul unui celebru fals tratat de vînătoare — Diviziune de timp. 3) Distruge vînatul și deci trebuie stîrpit prin vînătoare — Alt animal vînat pentru blana sa. 4) Sec! — Pasăre vînată pentru carnea ei gustoasă. 5) A căuta să cunoști terenul orientîndu-te cu prudență — Berbec. 6) Iarbă din a doua coasă — Nene! 7) Mici ambarcații — Se poate servi și cu preparate culinare din vînat — Pronume. 8) Pasăre de baltă — Etaj. 9) Cerboaică (pl.) — Suport metalic mobil (pl.). 10) Este denaturată adesea în povestirile vînătorești! 11) Animal a cărui vînare este interzisă, fiind pe cale de dispariție — Eroii... temei. 12) Este aprovizionat de vînători — Iepuri de casă, iepuri roșcați, iepuri de Angora etc.

muzica

DISCOTECA ȘI EDUCAȚIA MUZICALĂ

(continuare din numărul trecut)

O dată schițată în linii mari panorama istoriei universale a muzicii, vom trece la aprofundarea marilor ei figuri prin cunoașterea multiplelor fațete ale fiecăreia: după ce bunăoară ne-am însușit „Marea", una dintre cele mai reprezentative piese ale lui Debussy, vom căuta să cunoaștem și alte aspecte, extrem de importante, cum sînt cele pe care le ilustrează compozițiile ca „Preludiu la după-amiaza unui faun", „Cvartetul", „Sonata pentru vioară și pian", „Preludiile pentru pian", „Sărbători" etc.

Criteriul valorilor fundamentale ale istoriei muzicii trebuie să fie primordial, dar nu unic în colecționarea discurilor. Atunci cînd avem de ales între mai multe interpretări, o vom prefera pe cea pe care un sfătuitor priceput ne-o va recomanda ca fiind de calitate superioară. Treptat ne vom diversifica discoteca și sub aspect interpretativ, vom colecționa felurite interpretări ale aceleeași compoziții, compararea lor putînd fi o sursă de mari satisfacții și un excelent mijloc de rafinare a gustului. Vom constata cu uimire că, spre exemplu, Concertul pentru vioară de Beethoven sună la Menuhin altfel decît la Oistrah, ambele interpretări fiind deopotrivă de convingătoare.

Inutil să adăugăm că asemenea sugestii își păstrează deplina valabilitate și în cazul înregistrărilor pe benzi de magnetofon, cu ajutorul cărora putem face pași și mai mari în îmbogățirea repertoriului.

P.S. Ascultătorului doritor de indicații mai precise, îi putem sugera un „minimum" al unei discoteci care ar corespunde principiilor mai susexpuse. Monteverdi: Madrigale. Vivaldi: orice concert. Bach: Concert în re minor pentru pian, Marea messă. Haydn: orice simfonie. Mozart: Simfonia în sol minor, Marea messă, Recviemul. Beethoven: Simfonia III, V, IX, Sonata „Appassionata". Schubert: Simfonia „Neterminată", Cvartetul în re minor, liedurile „Călătorie de iarnă". Chopin: Sonata în si bemol minor pentru pian, balade. Schumann: Carnavalul. Liszt: Sonata în si minor. Berlioz: Simfonia fantastică. Mussorgski: Tablouri dintr-o expoziție. Ceiakovski: Simfoniile „Manfred" și „Patetica". Wagner: Preludiu la „Tristan și moartea Isoldei". R. Strauss: Till Eulenspiegel. Brahms: Simfoniile III și IV. Mahler: Simfonia IV. Bruckner: Simfonia VII. Verdi: Recviem. Debussy: Marea. Ravel „Daphnis și Chloe" Stravinski: „Sfințirea primăverii" Bartok: Concert pentru orchestră. Prokofiev: Sonata nr. 7, Simfonia „Clasica", Suita din „Romeo și Julietta". Șostakovici: Simfonia X. Enescu: Dixtuor, Sonata III pentru vioară și pian, Cvartet în re minor cu pian, Suita sătească, Simfonia de cameră. Subliniem însă că aceasta este doar una din variantele posibile pe tema alcătuirii discotecii.

George BĂLAN

lui Alois Richter de la Academia de științe agricole a R.D.G. Pentru a le conserva înglobate în masa de „cristal", plantele respective sînt introduse în niște forme speciale, după care peste ele se toarnă un amestec de materiale sintetice (monostirol, polistirol și benzoilperoxid). Compoziția se răcește, formînd o masă sticloasă transparentă, ce protejează perfect exponatul, fe-

rindu-l de putrezire, uscare ș.a.m.d.

În felul acesta se pot păstra — înglobate în masa transparentă — organisme și plante din cele mai diferite.

CONTRA CEȚII

La Londra ceața este, după cum se știe, un lucru obișnuit. Dar ceața care a acoperit capitala Angliei în ziua deschiderii expoziției animaliere de la Earl's Court le-a întrecut pe toate. În ciuda măsurilor luate, smog-ul (ceață amestecată cu fumul Londrei) a pătruns și în expoziție, făcînd necesară protejarea, cu ajutorul unor măști anti-smog, a căilor respiratorii ale animalelor expuse.

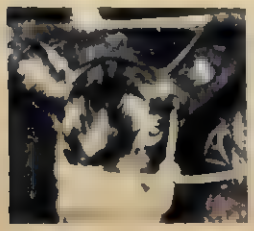

1

2

moda

TRICOTAJE

Din lînă pură sau fir sintetic, tricoul e o piesă de neînlocuit în garderoba de primăvară.

L-au îndrăgit mai ales tinerele fete, care în ultima vreme s-au deprins ca, din două-trei fuste și cîteva pulovere, să-și combine o serie nesfîrșită de ținute pentru toate orele și pentru toate împrejurările.

Secțiile de creație din industria tricotajelor caută și ele mereu noi modele de bluze scampolo și jachete, dintre care unele reprezintă veritabile reușite de bun gust.

Ușor de întreținut și purtat la orice oră, această bluză (foto 1) este confecționată din silon imprimat.

Croiala rafinată și materialul de calitate — un jerseu de lînă pură — fac din această cazacă (foto 2) o piesă deosebit de elegantă.

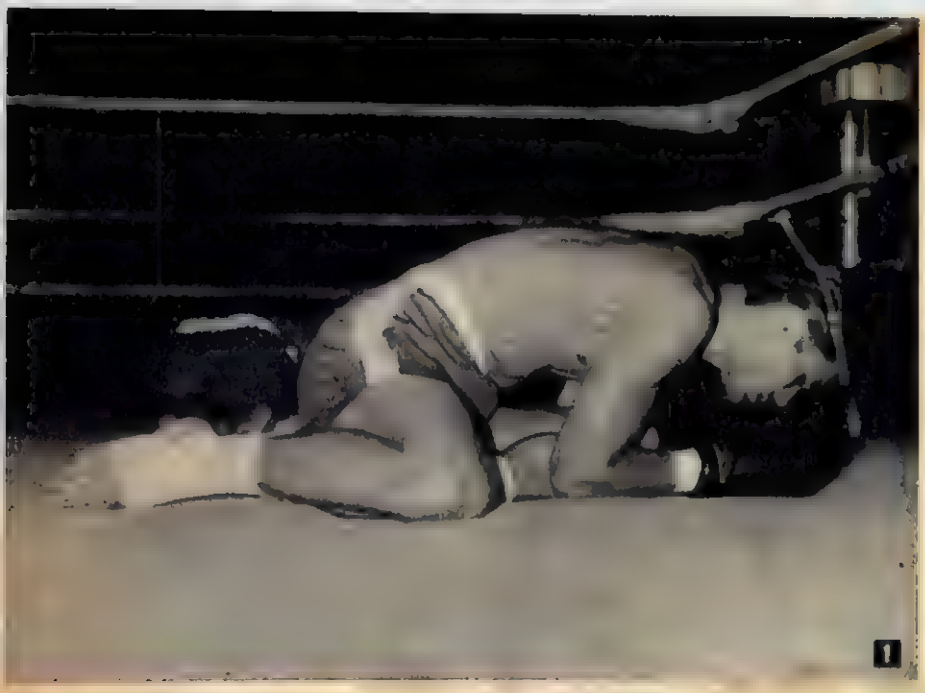

Box la Bangkok

Face să vezi un meci de box în Tailanda. Ringul este obișnuit ca suprafață, iar mănușile au și ele forma și mărimea de rigoare. Numai că boxerii apar în ring desculți — dacă nu socotim drept „încălțăminte" bandajul elastic pe care-l poartă la glezne. În jurul bicepșilor ei au cîte o amuletă. E lesne de înțeles că cei doi adversari așteaptă ca amuleta să le aducă victoria.

Înainte de începutul luptei, boxerii tailandezi se prosternează pe ring potrivit unui străvechi ritual, în timp ce o orchestră compusă din tobe, țimbale și fluiere de îmblînzitori de șerpi cîntă de te asurzește. Muzica se aude în tot timpul întîlnirii și ritmul ei devine din ce în ce mai infernal, atițîndu-i atît pe boxeri cît și pe spectatori.

După aceea boxerii încep să facă diferite mișcări cu picioarele și brațele, executînd un fel de dans thai. Numărul „coregrafic" durează circa 5 minute, după care mulțimea îl aplaudă pe cel mai bun... dansator.

În sfîrșit începe și lupta propriu-zisă, care se dispută pe distanța a cinci reprize de cîte trei minute, cu o pauză de un minut între ele. După primele luări de contact, boxerii se așază în poziție de luptă și încep să se înghiontească fără preget. N-are importanță unde. Lovitura poate fi dată în orice loc al corpului adversarului, chiar sub centură sau în stomac. Pentru spectatorul din țările unde se practică cel mai clasic stil de box, acest gen de spectacol este șocant. Observat însă mai îndeaproape, se poate vedea că aproape toate loviturile sînt parate cu multă îndemînare.

Ceea ce dă o caracteristică deosebită boxului la Bangkok este ritmul susținut al luptei, neexistînd nici un moment de lîncezeală: patru pumni și patru picioare se mișcă fără încetare, în sunetele unei muzici îndrăcite. Arbitrii au o sarcină relativ ușoară, deoarece nu au de sancționat neregularități. Din cînd în cînd arbitrul îi separă pe cei doi boxeri sau îi oprește să lovească atunci cînd unul dintre ei este la podea. Adeseori un boxer prinde piciorul adversarului său sub braț, în timp ce-i dă pumni cu nemiluita în bărbie, pînă ce intervine arbitrul.

Se știe că francezii practicau și ei cîndva acest sistem, pe care-l numeau „La savatte". Japonezii au avut la rîndul lor competiții similare, cunoscute sub numele „karate". În prezent acest gen de box, declarat neregulamentar, nu se mai practică nicăieri în afară de Tailanda.

1 Înainte de începerea bătaie a gongului: un prim contact cu podeaua, potrivit unui străvechi ritual.
2 Pe un ring din Bangkok, capitala Tailandei: puțin box și ceva mai mult catch-as-catch-can.
3 Orchestra cîntă, meciul de box e în plină desfășurare.

Artistul Poporului Gheorghe Storin a împlinit 80 ani, dintre care 60 consacrați teatrului. Iată-l, cu prilejul sărbătoririi.

Fotografie de A. COPOS

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI

Zilnic. Progr. I: 5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi la 22.30), 23.50-23.55
Progr. II: 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 (vineri 21.30), 23.00 (simbăta și 0.50)
Duminica. Progr. I: 7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-23.55
Progr. II: 7.50, 14.00, 16.00, 20.00, 23 00

COTELE APELOR DUNĂRII

Zilnic: 13.40 (Progr. I)

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM

Zilnic: 12.10 (Progr. II), 13.05 (Progr. I)

DUMINICĂ 7 APRILIE Programul I *6.00:* Cîntece și jocuri populare *6.30:* Rapsodii *7.10:* Concert de dimineață *8 00:* Sumarul presei centrale *8.10:* Școala și viața *8.30:* Cîntece și jocuri populare românești și ale minorităților naționale *9.00:* Piese de estradă *9.30:* Teatru la microfon pentru copii: „Cea mai frumoasă cupă" *10.19:* Muzică instrumentală *10.30:* Corul Uzinelor „Republica" din București și Corul minerilor din Petrila *11 00:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe oguare *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Muzică din opere cerută de ascultători *12.20:* Interpreți de muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Muzică populară *14.30:* Piese instrumentale de mare popularitate *14.45:* Muzică ușoară *15.10:* Poemul folcloric „Pe Dunăre în jos" de Paul Constantinescu *15.30:* Din viața satelor patriei *16.10:* Jocuri populare *16.30:* Cîntă Arta Florescu *16.50:* Muzică de estradă *17.15:* Mic recital interpretat de pianistul Gheorghe Halmoș *17.30:* Transmisiune sportivă *18.30:* Romanțe *19.00:* Din operetele lui Francis Lopez *19.35:* „Melodii... melodii..." — emisiune de muzică ușoară *20.00:* Teatru la microfon: „Oceanul" de Aleksandr Stein *21.35:* Muzică de dans *23.10:* Concertul în re major pentru vioară și orchestră de Johannes Brahms — solist Yehudi Menuhin, acompaniat de Orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat „George Enescu", dirijor George Georgescu.

Programul II *7.00:* Cîntă Fanfara reprezentativă a armatei *7.30:* „Sat nou, cîntec nou" *8.00:* Muzică ușoară *8.30:* Clubul voioșiei *8.50:* Anunțuri, muzică *9.00:* Muzică populară cerută de ascultători *9.30:* Valsuri *10.00:* Arii și duete din opera „Lakmé" de Délibes *10.30:* Revista presei străine *10.38:* Cîntă Orchestra de estradă a Radioteleviziunii sovietice, dirijată de Iuri Silantiev *11.00:* Transmisiunea concertului Orchestrei simfonice a Filarmonicii de Stat „George Enescu", dirijor Mircea Cristescu. În program: Concertul pentru orchestră de Zoltan Kodaly; Concertul nr. 3 în sol major pentru vioară și orchestră de Mozart — solist Ion Voicu; Simfonia a III-a pentru orchestră, orgă, pian și cor de George Enescu. Își dau concursul: Helmuth Plattner, Virgil Gheorghiu și Corul Filarmonicii de Stat „George Enescu", dirijor Vasile Pintea. În pauză: Emisiunea „Cinema" *13.00:* Concert de prînz *14.05:* Cîntă Iolanda Mărculescu — în program muzică ușoară *14.30:* Cine știe, cîștigă! Temele: „Drumețind prin Bucegi", „Leonardo da Vinci" *15.15:* Răsună cîntecul și jocul pe întinsul patriei *15.45:* Piese de estradă interpretate la pian *16.00:* Oameni și fapte *16.05:* Din creația compozitorilor înaintași: cîntece de Gheorghe Cucu *16.30:* Concertul pentru voce și orchestră de Reinhold Glier; Divertisment pentru orchestră de coarde și doi clarinețti de Dumitru Capoianu *17.01:* Duete din operete interpretate de cîntăreți români *17.15:* Versuri despre primăvară *17.35:* Muzică ușoară cerută de ascultători *18.05:* Din spectacolele Teatrului de Operă și Balet al R.P.R. *19.00:* Muzică de estradă *19.20:* Mici piese instrumentale *19.30:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *20 05:* Muzică ușoară de Elly Roman *20.20:* Cîntă Ion Cristoreanu *20.35:* Vitrina cu noutăți de muzică ușoară (reluare) *21.05:* Muzică de dans *21.45:* File de istorie literară *22.00:* „Săptămîna muzicii maghiare" — muzică de dans *22.34:* Sonata nr. 3 în fa major „A primăverii" de Beethoven — interpretează violonistul Ștefan Gheorghiu și pianistul Valentin Gheorghiu *23.10—24.00:* Muzică de dans.

LUNI 8 APRILIE Programul I *5.07:* Muzică ușoară *5.30:* Gimnastică *5.40:* Melodii populare *6.07:* Muzică de balet de Meyerbeer *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.50:* Marșuri *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Dansuri de estradă *7.30:* Sfatul medicului: Sarea și rolul ei în alimentație *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Jocuri populare *8.00:* Sumarul ziarului Scînteia *8.08:* Muzică instrumentală românească *8.30:* Muzică din operete *9.00:* Tinerețea ne e dragă *9.20:* Cîntece *9.30:* Muzică populară *10.00:* Muzică ușoară *10.30:* Cvartetul nr. 1 opus 11 în re major de Ceaikovski — interpretează Cvartetul „Smetana" *11.05:* Muzică din opere *11.30.* Melodii de estradă *12.00:* Poemul simfonic „Eroii Jiului" de Constantin Bobescu *12.33:* Muzică populară *13.10:* Muzică distractivă *14.00:* Concert de prînz *14.30:* Muzică populară *15.00:* Melodii de muzică ușoară de compozitori din țări socialiste *15.30:* Fragmente din operele lui Gh. Dumitrescu *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Din repertoriul clarinetistului Traian Lăscuț-Făgărășanu *17.10:* Program interpretat de flautistul Petre Maticiuc *17.30:* Prietena noastră cartea *18.00:* Melodii de estradă de compozitori sovietici *18.30:* Lecția de limba rusă (începători) *18.40:* Dansuri vocale și orchestrale din operete *19.00:* În pas cu știința *19.20:* Burlesca pentru pian și orchestră de Richard Strauss — solistă Sofia Cosma, acompaniată de Orchestra simfonică a Radioteleviziunii, dirijor Carol Litvin *19.45:* Muzică populară interpretată de Benone Sinulescu *20.15:* Muzică ușoară de Sile Dinicu *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Simfonia I de Tiberiu Olah *21.15:* Pe teme internaționale — Ziua eliberării Africii *21.25:* Muzică ușoară românească *22.25:* Concertul nr. 2 în fa major pentru pian și orchestră de Dmitri Șostakovici — solist, compozitorul; Concertul pentru flaut, corn englez și orchestră de coarde de Arthur Honegger — soliști Fernand Dufrenc și Paul Tailliefer *23.00:* Muzică ușoară.

Programul II *12.15:* Muzică ușoară *12.45:* Muzică de balet *13.15:* Însemnări de reporter *13.33:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *14.10:* Cîntă tenorul Mihail Știrbei *14.30:* Cîntă Luminița Cosmin, Maria Moraru, Constantin Drăghici, Valentin Teodorian *15.05:* Fragmente din „Divertisment rustic" de Sabin Drăgoi *15.30:* Cîntece populare ruse interpretate de Boris Stokolov *15.45:* Muzică de estradă *16.10:* Piese interpretate de coruri bărbătești *16.30:* Scene vesele din opere *17.00:* Melodii românești de muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Preludiu la unison din Suita I opus 9 în do major de George Enescu; Concertul în re minor pentru violoncel și orchestră de Lalo — solist Vladimir Orlov *18.45:* Soliști și formații artistice de amatori *19.15:* Muzică corală de Sigismund Toduță *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* „Ghid muzical" (13) (reluare) *20.30:* Din muzica popoarelor *21.15:* Muzică corală preclasică *21.30:* Lectură dramatizată după nuvela „Vanina Vanini" de Stendhal *22.00:* Arii din opere interpretate de Ana-Roja Vasiliu și George Niculescu-Basu *22.22:* Muzică ușoară *23.10—24.00:* Muzică de cameră de Loeillet, Adriano Banchieri, Joseph Haydn.

MARȚI 9 APRILIE Programul I *5.07:* Muzică populară *5.30:* Gimnastică *6.07:* Polci *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.45:* Salut voios de pionieri! *7 10* Cîntece *7.30:* Sfatul medicului: Oreionul *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Valsuri instrumentale *8.00:* Sumarul presei centrale *8.08:* Melodii populare *8.30:* Trei tablouri simfonice de Victor Iusceanu; Scenă pastorală pentru flaut și orchestră de Petre Elinescu *9.00:* Muzică corală *9.30:* Melodii cubaneze *10.00:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *10.30:* Muzică din opere *11.05:* Sonata opus 120 în la major de Schubert — interpretează pianistul Friedrich Wührer *11.30:* Cîntă Orchestra de muzică populară „Orzișorul" din Roșiorii de Vede *11.45:* Radio prichindel *12.00:* Uverturi *12.30:* Răspundem ascultătorilor *12.40:* Arii și duete de dragoste din operete *13.10:* Din comoara folclorului nostru *14.00:* Concert de prînz *14.30:* Muzică ușoară românească *15.00:* Selecțiuni din opera „Oberon" de Weber *15.30:* Piese pentru chitară *15.45:* Din muzica popoarelor *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece patriotice *17.10:* Arii din opere și operete interpretate de Elisabeta Neculce-Cartiș și Ion Stoian *17.35:* Concertul pentru flaut și orchestră de Anatol Vieru, solist Nicolae Alexandru *18.00:* Universitatea tehnică radio — ciclul metalurgie *18.15:* Muzică populară interpretată la taragot de Iosif Miiu *18.30:* Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur *18.40:* Muzică de cameră de Paul Constantinescu *19.00:* Revista economică radio *19.20:* Muzică de estradă *19.35:* Program muzical pentru fruntași în producție *20.15:* Muzică ușoară interpretată de Dorel Liveanu *20.30:* Noapte bună, copii!

(Continuare în pag. 22-23)

CARNET

De la etajul V

TABLOURI ÎNTR-O EXPOZIȚIE

O coloană de autobuze trece cu zgomot înfundat prin fața ferestrei. O mașină, a doua, patru, șapte. Sînt autobuze albastre, venind dinspre Griviței: se îndreaptă către Bucureștii Noi.

La geamuri, capete curioase, cîteva căciuli și numeroase nasuri de copii.

În față, lîngă șofer, un cetățean cu microfonul la gură. Autobuzele, acuma e clar, aparțin O.N.T.-ului. Călătorii sînt turiști. Turiștii — e duminică, am uitat să precizez că e duminică — sînt țărani sosiți pentru o zi în Capitală. Să vadă

...Ciudat. Încerci de fiecare dată un sentiment ciudat, greu să-l definești, cînd constați că faptul întîmplat acuma în fața ochilor tăi nu se putea ivi *altădată*. Tresari, ca la o replică neașteptată pe scenă (toate replicile memorabile sînt, pe undeva, neașteptate, adică altfel decît te... aștepți), și meditezi o clipă pe marginea senzației de surpriză. Într-adevăr, e destul de ciudat să constați că în urmă cu optsprezece sau douăzeci de ani, ar fi fost *imposibil* ca autobuzele albastre să transporte turiști de la țară prin piața născută din încrucișarea Griviței cu bulevardul 1 Mai. Motive, cel puțină două:

1) Nu existau turiștii. Nu. Țăranii de la Ciribaba aveau preocupări cu totul străine de organizarea, prin agenție, a excursiilor în autocare cu fotolii de piele și microfon. Ghid îi trebuia argatului? La autocar se gîndea nevastă-sa? Copiii lor auziseră vreodată cuvîntul „excursie"?

2) Nu era ce să vizitezi. Presupunînd, cu ajutorul absurdului, o organizație de turism care să inițieze voiajuri la sfîrșit de săptămînă în Piața Chibrit, ce anume ar fi izbutit călăuza de lîngă șofer să recomande publicului? (contra cost cuprinzînd autobuz + masă + mahala.) Ce?

— La stînga, circiuma „La Vampiru" cu tejghea și patru mese.

— La dreapta, rufe la uscat pe frînghie.

— La stînga, noroi pînă-n glezne: nu îndrăzniți fără cizme.

— La dreapta, case tipice: luminarea cu gaz.

— La stînga, copil rahitic jucîndu-se în băltoacă.

— La dreapta, copil oftic jucîndu-se în băltoacă.

Peisaj.

... Uite, se întorc autobuzele albastre. Au fost cu musafirii pînă-n Bucureștii Noi. Au poposit la „Tableta" sau la „Filatura Dacia"? Ori s-au repezit pînă la Mogoșoaia să arate colectiviștilor un palat brîncovenesc... Se întorc autobuzele albastre îndreptîndu-se spre Ateliere. De la fereastră văd ghidul din prima mașină mișcînd buzele la microfon. Priviri străpung geamurile. Ce le-o fi spunînd ghidul? Nu sînt curios. E de însemnat un singur fapt: că are ce spune.

— La dreapta...

— La stînga...

— La dreapta...

— La stînga...

Are ghidul ce arăta. Are și cui.

Cartierul socialist este expus ca o operă de artă pe zidurile orașului și privit cu emoție estetică.

Al. MIRODAN

POVESTEA BASCHETULUI

„Am citit nu demult în «Flacăra» un interesant articol despre istoricul fotbalului. Aș dori să citesc și ceva asemănător despre jocul de baschet".

Liviu PINTICAN
Reghin, str. Gabor Aron nr. 3

Răspunde antrenorul federal AUREL PREDESCU de la Federația română de baschet.

Jocul de baschet a fost inventat în 1891, la Springfield (statul Massachusetts, S.U.A.), de către tînărul instructor de educație fizică James Naismith, dornic să descopere un nou sistem de mișcare în condițiile de sală, mai atrăgător și mai eficace decît aridele lecții de gimnastică. Aproape toate regulile stabilite inițial se păstrează și azi: mingea e mare, rotundă, și se joacă cu mîna; nu e permis să pășești cu mingea și nici să-ți atingi intenționat adversarul etc. Naismith se gîndise la niște cutii suspendate, dar neavîndu-le la îndemînă a folosit două coșuri de fructe, de la care vine și numele jocului: basket = coș (engl.). În primele meciuri cu public, coșurile erau fixate de balcoane, însă cum unii suporteri prea „zeloși" împiedicau intrarea mingii în coșul echipei favorite, s-a introdus panoul cu suport ce menține coșul suspendat la înălțimea de 3,05 m. Pe atunci mingea marcată rămînea în coș, fiind scoasă de fiecare dată de o persoană ce se cățăra pe o scară; apoi s-a adăugat un săculeț din care mingea era scoasă trăgîndu-se de o șfară. Ceva mai tîrziu, coșul și-a... pierdut fundul, devenind plasa suspendată de un inel metalic ce se folosește și azi.

Jocul de baschet s-a răspîndit cu repeziciune și în Europa, fiind de altfel prima disciplină sportivă cu care fetele au apărut în arena sportivă publică.

În 1932 la ființă Federația internațională de baschet amator (F.I.B.A.), la care azi sînt afiliate peste 100 de țări. În 1935 s-a disputat primul campionat european. La noi, baschetul a pătruns în 1920, mai întîi în liceele bucureștene „Mihai Viteazu", „Spiru Haret", „Matei Basarab", „D. Cantemir", „N. Kretzulescu" etc. În 1931 la ființă Federația română de baschet și volei. Dar o largă răspîndire în mase cunoaște baschetul abia acum, în anii puterii populare. Citîm, dintre performanțele reprezentativelor noastre naționale: feminin — locul 4 la campionatele europene din 1962 și locul 6 la campionatele mondiale de la Moscova; masculin — locul 7 la campionatele europene din 1961.

MUZEUL DIN DEVA

Vă trimit fotografia unei clădiri care se numără printre cele mai vechi și mai interesante monumente istorice din

regiunea noastră: castelul Bethlen din Deva—construcție cunoscută și sub denumirea de „Magna Curia". Castelul a fost înălțat în anul 1582 și se află la poalele dealului ce domină orașul. Clădirea se păstrează bine și azi. În secolele XVI-XVII a servit ca palat principilor Ardealului. În prezent aici se află instalat Muzeul regional — unul din muzeele cele mai bogate în vestigii ale epocii daco-romane.

I. HENȚ
funcționar, Deva

DE UNDE SĂ NE PROCURĂM GÎȘTE-MATCĂ?

„Am citit în nr. 3/1963 al revistei «Flacăra» reportajul «Studenții care n-au vacanță de iarnă», în care se vorbește despre cercurile agrozootehnice ale colectiviștilor din Grădiștea. Reportajul ne-a interesat mult, întrucît și noi, colectiviștii din Horia, Raionul Roman, sîntem în căutarea unor posibilități de sporire a veniturilor gospodăriei noastre colective. Una din aceste posibilități ar fi creșterea de păsări, și în special de gîște (condițiile locale ne-o permit). În legătură cu aceasta am vrea să cunoaștem o gospodărie de stat sau colectivă de unde am putea procura gîște-matcă.
N-ați vrea să ne ajutați în această privință?"

Maria MÎNDRU
președinta Gospodăriei agricole colective din com. Horia, Raionul Roman

Răspunde dr. SVETISLAV NICOLICIN, de la Consiliul Superior al Agriculturii.

Cele mai indicate rase de gîște în sensul dorit de dv. sînt „Danubiana" și „Albă de Banat", ce se găsesc mai ales în Dobrogea. Gospodăriile agricole colective din această regiune au în fiecare primăvară — de obicei prin luna mai — un număr de boboci de gîște ce devin adulte pînă în primăvara următoare, cînd pot produce ouă. Printre gospodăriile crescătoare de gîște cărora vă puteți adresa, sînt cele din comunele Limanu, Topraisar și Cumpăna. Indicații asupra altor gospodării cu care se poate contracta achiziționarea unor boboci mai mărunți, în vîrstă de o lună și jumătate-două, se pot obține și de la Consiliul agricol regional Dobrogea.

ÎNTR-O DUMINICĂ LA BIBLIOTECA COMUNALĂ

Recent am vizitat sediul bibliotecii comunale din Biertan, Raionul Mediaș. Încăperile erau pline de colectiviști, veniți să împrumute cărți și să asculte referate asupra celor

mai noi lucrări apărute. Într-un interval de două luni, un număr de 850 de colectiviști au împrumutat de la biblioteca comunală din Biertan 2.500 de volume.

Dan VINȚILĂ
tehnician, Mediaș

AȘA SE NAȘTE AURUL

„Aș dori să știu cum s-au format filoanele de aur în pămînt".

Ion CODRIN
Reșița, bloc 800, apart. 439

Răspunde MIRCEA ILIE, doctor în științe mineralogo-geologice, Laureat al Premiului de Stat.

În țara noastră mineritul aurului este cunoscut din timpuri străvechi. Urmele vechilor lucrări miniere de la Brad, Stănija și Roșia Montană dovedesc că acest minerit are o vechime de cel puțin 2500 ani și a continuat fără întrerupere pînă în prezent. Cele mai importante zăcăminte aurifere sînt localizate în două regiuni vulcanice, și anume: în regiunile muntoase din nordul localităților Baia Mare și Baia Sprie și în „poligonul aurifer" al Munților Apuseni.

Aurul din filoanele acestor regiuni se află adeseori în stare liberă, sub formă de foițe, firișoare și cristale izolate sau strînse în ciorchini. Alteori însă aurul este asociat cu sulfurile metalice — în special cu pirita — sau combinat cu telurul, dînd telururi de aur. În stare liberă, aurul se extrage prin măcinare și amalgamare; din telururi, extracția este mai complicată, ele fiind supuse operațiilor de flotare sau cianurare.

Aurul se găsește sub formă de filoane în coșurile vulcanilor stinși din timpul terțiarului (riolite, dacite, andezite) sau în apropierea acestora. Filoanele metalifere sînt crăpături ale scoarței Pămîntului în care s-au depus diferite săruri minerale în timpul erupțiilor vulcanice. Pămîntul se află într-o continuă prefacere, care produce deranjamente în constituția scoarței. Materia topită — numită magmă — care se află în bazine adînci, folosește crăpăturile produse astfel și lese la suprafață sub formă de lave. Aceste manifestări magmatice sînt însoțite de ape fierbinți încărcate cu diferite minerale și metale. Ajunse spre suprafață, apele se răcesc treptat și depun succesiv partea sterilă a filonului sau ganga — alcătuită din cuarț, calcită, baritină etc. — și apoi sulfurile metalice (blenda, galena, pirita, calcopirita) împreună cu aurul liber. Pe această cale, numită hidrotermală, s-au format filoanele de mercur, aur, argint, plumb, cupru și zinc din Munții Apuseni și Maramureș. Aceste filoane se întîlnesc de obicei în roci cu duritate mijlocie,

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII •

PROGRAMUL DE RADIO

20.40: Vă invităm la dans *21.15:* Cine știe, cîștigă (reluare) *22.25:* Muzică de estradă *23.00:* Muzică din opere și operete.

Programul II *12.15:* Muzică populară din Moldova *12.37:* Muzică pentru radio de Filip Lazăr; Concertul pentru pian și orchestră de Grieg — solist Dinu Lipatti *13.15:* Pagini din literatura contemporană turcă *13.30:* Muzică ușoară de compozitori sovietici *14.10:* Ansamblul armatei și Ansamblul folcloric al Sfatului Popular al Capitalei *14.30:* Simfonia nr. 40 în sol minor de Mozart *15.00:* Muzică populară interpretată de Victoria Baciu, Nicolae Bob Stănescu și Niță Vădeanu *15.30:* Pagini alese din muzica ușoară *16.10:* Muzică vocală *16.30:* Melodii de dragoste de compozitori romîni *17.00:* Suita „Rossiniana" de Respighi *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Dicționar muzical (13): Simfonia (reluare) *18.30:* Corul de copii al Radioteleviziunii *18.45:* Fișe de cititori *19.00:* Melodii populare românești *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Muzică de estradă interpretată de orchestre de coarde *20.00:* Arii din opera „Knеazul Igor" de Borodin *20.30:* Muzică de dans *21.45:* Recital de poezie romînească *22.00—24.00:* Ciclul „Simfonii de Gustav Mahler" — Simfonia a III-a în re minor. În pauză, la ora *22.50:* Buletin de știri.

MIERCURI 10 APRILIE Programul I *6.07:* Muzică de estradă *5.30:* Gimnastică *5.40:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Cîntece *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Melodii la acordeon *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Valsuri interpretate de fanfară *7.30.* Sfatul medicului: Sfaturi pentru cei ce lucrează mult în picioare *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Jocuri populare *8.00:* Sumarul presei centrale *8 08:* Muzică ușoară *8.30:* Coruri și dansuri din opere *9.00:* Poeme simfonice — „Vîrful cu Dor" de Ion Hartularu Darclée; „Prin pădurile și livezile Boemiei" de Bedrich Smetana *9.30:* Muzică populară *10.00:* Teatru la microfon: „Prietena mea Pix" de V. Em. Galan *11.37:* Corul U.T.M., dirijor Marin Constantin *12.00:* Dansuri de estradă *12.30:* Arii și scene din opera „Mignon" de Thomas *13.10:* Rapsodia pentru vioară și orchestră de Haciaturian — interpretează Leonid Kogan acompaniat de Orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat din Moscova, dirijor Kiril Kondrașin *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică populară din Banat *15.30:* Coruri din opere și operete *16.00:* Piese pentru vioară de Fritz Kreisler *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară de Ștefan Kardoș *17.10:* Cîntece și jocuri din țări socialiste *17.30:* „Prietenii lui Do-Re-Mi" *18.00:* Poemul simfonic „Didona" de Alfred Alessandrescu *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Cîntă Paul Robeson *19.00:* Jurnalul satelor *19.35:* Romanțe *19.45:* Muzică ușoară *20.15:* Muzică corală de Ion Dănielescu *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Din viața de concert a Capitalei *21.15:* Medalion — Artistul Poporului Jules Cazaban *21.45:* Muzică populară *22.25:* Baletul „La piață" de Mihail Jora, în montaj muzical-literar *22.50:* Cîntă Adriana Ciuciu-Costescu, solistă a Operei de Stat din Timișoara, și Vida Viktor, solist al Operei Maghiare de Stat din Cluj *23.15:* Concert de noapte.

Programul II *12.15:* Cvartetul nr. 1 opus 21 în sol major de Constantin Dimitrescu *12.43:* Din folclorul popoarelor *13.15:* Însemnări de reporter *13.55:* Mici piese de estradă *14.10:* Muzică distractivă interpretată de fanfară *14.30:* Concert din opere *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Simfonia nr. 103 în mi bemol major de Haydn *16.10:* Suite și fantezii de estradă *16.30:* Muzică populară romînească și a minorităților naționale *17.00:* Muzică din operete interpretată de soliști ai teatrelor muzicale din țară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Melodii populare *18.35:* Sonatina nr. 1 în do major de Kabalevski; Liederi de Tudor Ciortea *18.50:* Microfoiletoane *19.00:* Muzică ușoară romînească *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* Arii și duete din opere interpretate de cîntăreți romîni *20.15:* Concertino în stil clasic de Dinu Lipatti *20.30:* Tribuna radio — „Pagini din istoria gîndirii progresiste în Romînia" *20.40:* Muzică populară interpretată de Natalia Gliga și acordeonistul Șile Ungureanu *21.15:* Interpreți de muzică ușoară (reluare) *22.00:* Ciclul „Pagini din muzica preclasică"—Cîntecul francez în epoca Renașterii *22.30:* Muzică de dans *23.10:* Muzică ușoară *23.35—24.00:* Sonata opus 11 în fa diez minor de Schumann — interpretează pianistul Emil Ghilels.

JOI 11 APRILIE Programul I *5.07:* Muzică interpretată de fanfară *5.30:* Gimnastică *5.40:* Cîntece *6.07:* Muzică ușoară *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.30:* „Viață nouă, cîntec nou" — program de cîntece populare *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Muzică de estradă *7.30:* Sfatul medicului: Setea ca simptom *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică instrumentală *8.00:* Sumarul presei centrale *8.08:* Melodii populare românești *8.30:* Muzică de cameră *9.00:* Vreau să știu! *9.25:* Muzică ușoară *10.00:* Arii și scene din operele lui Ceaikovski, în interpretarea soliștilor noștri *10.30:* Sonata pentru violoncel și pian de Valentin Gheorghiu *11.05:* Muzică ușoară *11.37:* Suită de dansuri din baletul „Prinț și cerșetor" de Laurențiu Profeta *12.00:* Cîntece de dragoste și jocuri populare *12.35:* „Piese mici... interpreți mari" — în program, muzică instrumentală *13.10:* Serenade, cantonete și rondouri din operete *14.00:* Muzică populară din Ardeal *14.30:* Muzică ușoară *15.00:* Din muzica popoarelor *15.30:* Muzică de estradă *15.45:* Concertul nr. 2 în si bemol major pentru pian și orchestră de Beethoven — solistă Maria Cristian *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică vocală *17.10:* Cîntece de Matei Socor *17.30:* Concert de muzică din operete *18.00:* Universitatea tehnică radio — ciclul chimie *18.15:* Cîntă Florea Cioacă *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Muzică ușoară *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.50:* Transmisiunea concertului Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. Dirijor Eugen Pricope. În program: Suita pentru orchestră „Muzica apelor" de G.F. Haendel; Simfonia nr. 29 în la major (primă audiție) de W.A. Mozart; „Două schițe" de Doru Popovici; „Patru invențiuni" (primă audiție) de G.F. Malipiero și Suita de balet „Amorul vrăjitor" de M. de Falla—solistă Elena Cernei. În pauză: Emisiune literară *22.55:* Muzică de dans.

Programul II *12.15:* Cîntăreți care ne-au vizitat țara — Vladimir Ivanovski, Dimităr Uzunov, Katia Gheorghieva *12.45:* Muzică ușoară romînească *13.15:* Note de lector *13.25:* Muzică populară romînească și a minorităților naționale *14.10:* Cîntă Cristina Pongratz și Norocel Dimitriu *14.30:* Suita „Tablouri dintr-o expoziție" de Musorgski-Ravel — interpretează Orchestra simfonică N.B.C., dirijor Arturo Toscanini *15.04:* Melodii de primăvară *15.24:* Fragmente din opereta „Sărutul Ciumitei" de Mîlitun *16.10:* Cîntece pionierești *16.30:* Melodii populare

deoarece în rocile moi nu se pot forma crăpături importante, iar în cele prea dure crăpăturile au fost prea subțiri și nu au permis pătrunderea apelor calde.

DANSURI DIN VLAȘCA

Colectiviștii din satele Remuș, Oinacu, Tărtășești, situate în sudul Regiunii București, au primit recent vizita echipei de jocuri și a brigăzii artistice de agitație a Fabricii de zahăr din Giurgiu

La acest prilej, artiștii amatori au interpretat frumoase dansuri din Vlașca, precum și melodii de muzică populară și ușoară.

Emilian BÎRSĂNESCU
Giurgiu, str. Dunării nr. 26

CUM AM AJUNS LA MUZICA SIMFONICĂ

Găsesc adesea în articolele ce apar în rubrica muzicală a „Flacării" un ajutor în lărgirea orizontului meu de ascultătoare, o îndrumare prețioasă în înțelegerea muzicii simfonice, de care am început să mă apropii nu demult.

Evident, întîi am fost atrasă de muzica ușoară și de estradă (pe care continui să le iubesc), apoi de cea de operetă, de aici am trecut la operă și prin aceasta am ajuns la muzica simfonică. Pe acest drum am fost ajutată și de cicluriile de inițiere muzicală, de concertele ascultate la radio sau în săli, de lecturile din biografiile marilor compozitori (îndeosebi „Beethoven" de R. Rolland). La început ascultam mai mult pentru plăcerea urechii, fără a înțelege prea mult. Pentru întîia oară mi-am dat seama că înțeleg într-o oarecare măsură, cînd într-o seară am ascultat Concertul pentru pian și orchestră de Ceaikovski. De atunci, am îndrăgit și pe Beethoven, Mozart, Haydn, Enescu și chiar pe Wagner, despre care se zice că ar fi „greu". Mai „greu" mi se pare însă muzica simfonică modernă (despre care s-a scris în „Flacăra" nr. 391). Fiind compusă în alt stil, nu mi-e ușor să mă acomodez cu ea. Totuși, voi persevera, căci numai ascultînd muzica o poți înțelege și iubi. Și merită, căci e una din cele mai nobile bucurii ale minții și sufletului.

Lucia APOSTOL
elevă cl. X, Școala medie nr. 36, str. Chopin nr. 5 București

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze prin poștă *Ioan Hent*, funcționar, Deva, str. Eminescu nr. 131: filatelie, ilustrate, *Leon Iancovici*, elev, Craiova, str. Anul 1848 nr. 4 bis: ilustrate; *Bebe Tabără*, elev, Ploiești, str. Nelu Roșu nr. 41: muzică, sport, ilustrate, *Terezia Monosesz*, contabilă, Gheria, str. Dragoș Vodă nr. 14, Reg Cluj: ilustrate; *Murat Gulenchior*, elevă, Techirghiol, Reg. Dobrogea: ilustrate; *Dumitru C. Ilie*, laborant, Tîrgoviște, str. Cpt. Andreescu nr. 74: ilustrate; *Emilia Airinei*, elevă, Fălticeni, str. Gh. Dimitrov nr. 93: literatură, ilustrate; *Rodica Chirilă*, elevă, Fălticeni, str. I.C. Frimu nr. 22: literatură, ilustrate; *Mussa Ceaodar*, elev, Novosibisk , Rn. Bolgrad, Reg. Odessa, U.R.S.S.: teme diverse; *George Lupușor*, com. Singureii Vechi, str. Lenin nr.73, Rn. Lazo, R.S.S Moldovenească, U.R.S.S.: ilustrate (în română, rusă, franceză); *Andrzej Lachansky*, Warszawa 12, ul. Kazimierzowska 48/48, R.P. Polonă. filatelie (în polonă și rusă); *Jan Stabuszewski*, Nunec, Tartak, pow. Siemiatycze, woj. Bialystok R.P. Polonă: filatelie; *Ileana Gheorghiu*, studentă, Galați, căminul studențesc, bloc B, str. Elena Cuza nr. 6: ilustrate; *Fernanda Posnaru*, elevă, Buzău, aleea 30 Decembrie nr. 6: teatru, muzică ușoară, cinema; *Mihai Ceaușescu*, miner, Vulcan, căminul tineretului nr. 3, et. II, ap. 41. Rn. Petroșani: ilustrate, cinema; *Constanța Vilcea*, muncitoare, Uzinele textile Cisnădie, unitatea nr. 1, Rn. Sibiu: literatură, cinema, ilustrate; *Lenuța Ignat*, muncitoare, Cisnădie, str. 1 Mai nr 48: literatură, ilustrate, cinema; *Maria Stan*, muncitoare, Cisnădie, str. 1 Mai nr. 43: ilustrate; *Angela Stan*, studentă, București, str. Academiei nr. 7, Rn. 30 Decembrie: ilustrate; *Lili Voinea*, studentă, Brașov, căminul nr. 4 „N. Bălcescu", str. V. I. Lenin nr 2 ilustrate; *Stela Marin* Școala de 8 ani Lipnița. Băneasa, Reg. Dobrogea filatelie ilustrate, *Artur Olteanu*, student, Timișoara, căminul nr. 1, bd. Mihai Viteazu nr. 1: ilustrate; *Vira Bogdan*, *Vera Dica* și *Constanța Rogneanu*, eleve, Bistrița, bd. Republicii 18-20, Reg. Cluj: literatură, sport, film, ilustrate; *Lili Dinu*, elevă, Focșani, str. V. Chilian, nr. 20: teme diverse, ilustrate; *Susi Gîrbe*, directoarea Căminului cultural din com. Coaș, Rn. Șomcuța Mare, Reg. Maramureș: ilustrate; *Petre Tomuța*, funcționar, Arad, str. M. Eminescu nr. 46: ilustrate; *Maria Ardeleanu*, profesoară, com Vășad, Rn. Marghita, Reg. Crișana: ilustrate; *Petrana Ungureanu*, elevă, com. Sarinasuf, Rn. Tulcea. ilustrate; *Luminița Constantinescu* și *Doina Alexandrescu*, eleve, Pitești, str. Horia, Cloșca și Crișan nr 34: ilustrate; *Eleonora Negru*, soră, Spitalul de copii Piciișa, Rn. Hațeg, Reg. Hunedoara: ilustrate; *Alexandru Aurelian*, maistru frigotehnist, Galați, aleea Mimoza nr. 8 A: ilustrate; *Corneliu Stoica*, student, Galați, str. Elena Cuza nr. 6, bloc C: ilustrate.

CINEMA CU... ECHILIBRISTICĂ !

Urmăresc cu interes rubrica de actualități cinematografice din revista „Flacăra", care mă orientează adesea în alegerea filmelor. Ca pasionat cinefil, nu mă interesează numai filmele, ci și condițiile în care se face vizionarea. Pe drept cuvînt ne mîndrim cu noile săli de cinema „G. Coșbuc", „Floreasca", „Ștefan cel Mare" etc., moderne, elegante, confortabile, unde vizionarea unui film este o adevărată plăcere. Ar fi nedrept să pretindem sălilor mai vechi aceleași condiții de confort. Însă nu putem trece cu vederea peste neglijența manifestată în întreținerea unora dintre aceste săli. Am fost deunăzi la cinematograful „T. Vladimirescu" din calea Dudești nr. 97. Am avut loc la balcon. Rîndul de scaune pe care mă aflam, fiind slab fixat de dușumea, stătea în echilibru nestabil, ceea ce ne determina pe noi, spectatorii, să executăm un dificil număr de... echilibristică. În plus, banda sonoră a filmului era inestetic acompaniată de scîrțîitul acestor scaune vechi.

Grigore GHEORGHE
muncitor, Splaiul Unirii nr. 184, București

DE LA FOTOCORESPONDENȚI

Trei cîntărețe amatoare din brigada artistică de agitație a Căminului cultural din Lipnița, Raionul Adamclisi. *(Gh. Ciorobea — corf. Lipnița)*

Un colț al Parcului Poporului din Craiova. *(Gh. Stoica, regizor)*

DE VORBĂ CU CITITORII DIN ROMAN

„Flacăra" a organizat recent o consfătuire cu cititorii ei din orașul Roman. Cu acest prilej, participanții la discuții și-au exprimat părerea despre unele materiale apărute în „Flacăra" și au făcut propuneri pentru îmbunătățirea tematicii și a formei de prezentare ale revistei.

În fotografie: aspect din sala Teatrului „V. Alecsandri" din Roman, unde a avut loc consfătuirea.

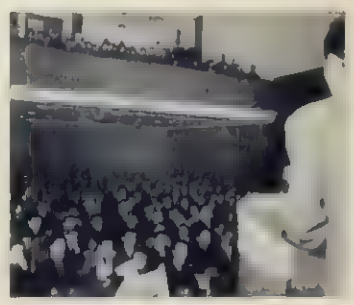

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

17.07: Suita în stil vechi opus 3 de George Enescu *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* „Simfonia primăverii" de Marțian Negrea *18.45:* Melodii populare interpretate de soliști amatori *19.00:* Corul Radioteleviziunii *19.30:* Tinerețea ne e dragă! *19.50:* Muzică de dans *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Doine și jocuri populare *21.15:* Muzică de dans *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Muzică ușoară și de dans *22.30:* Concert Liszt — Lieduri, Vals uitat nr. 2 în la bemol major, piesa „Sposalizio" și „Rapsodia ungară" nr. 1 în fa minor *23.10—24.00:* Concert din opere și operete.

VINERI 13 APRILIE Programul I *5.07:* Cîntece și jocuri populare *5.30:* Gimnastică *5.40:* Mici formații *6.07:* Melodii populare la cererea ascultătorilor *6.30* Emisiunea pentru sate *6.50.* Muzică de estradă *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Cîntece de muncă *7.30:* Sfatul medicului — Prepararea legumelor și zarzavaturilor pentru a-și păstra valoarea nutritivă *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică ușoară *8.00:* Sumarul presei centrale *8.08:* Muzică vocală *8.30:* Concertul pentru pian și orchestră de Alexandru Velehorski, solistă Maria Fotino *9.00:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *9.35:* Fragmente din operetele „N-a fost nuntă mai frumoasă" de Nicolae Kirculescu și „Culegătorii de stele" de Florin Comișel *10.00:* Corul Filarmonicii de Stat „George Enescu", dirijor D. Botez *10.30:* Estrada melodiilor *11.05:* Sonata în sol major pentru flaut, viola da gamba și clavecin de Antonio Lotti — interpretează Dumitru Pop, George Iarosevici și Kurt Mild; Trio opus 73 nr. 2 în sol major de Haydn — interpretează Jacques Thibaud, Pablo Casals și Alfred Cortot *11.30:* Corul Căminului cultural din comuna Fierbinți, Regiunea București *11.52:* Reportaj *12.00:* Cîntăreți sovietici de operă: Reghina Matin și Nikolai Timcenko *12.20:* Muzică populară interpretată de Lili Creangă și Stănică Gheorghe *12.40:* Dansuri fantastice de Turina *13.10:* Melodii de estradă *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Terțete și cvartete din operete *15.20:* Cîntă Ilinca Cerbacev, Violetta Villas, Marino Marini, Jean Ionescu (vioară), Garin Moiseev (acordeon), Imre Alexandru (saxofon) *15.45:* Lucrări de compozitori înaintași — două piese simfonice de George Stephănescu; Preludiu pentru orchestră de Enrico Mezzetti; Trei dansuri din opera „Fata răzeșului" de Eduard Caudella *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă Ileana Constantinescu *17.10:* Piese de estradă *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Universitatea tehnică radio — ciclul energetică *18.15:* Muzică populară suedeză interpretată la harpă de nichel de Erik Sahlström *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Cîntă Roxana Matei și Vasile Micu *19.00:* Jurnalul satelor *19.25:* „Istoria teatrului liric românesc" (13) (reluare) *20.15:* Cîntece despre eroii cosmonauți sovietici *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Cantonete și serenade *21.15:* Carnet plastic *21.30:* Din arhiva Institutului de folclor (montaj) *22.25:* Muzică ușoară *22.40:* Scene din opera „Tristan și Isolda" de Richard Wagner.

Programul II *19.15:* Orchestre simfonice din țară *19.40:* Muzică populară *13.15:* Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur (reluare) *13.25:* Uverturi la operete *14.10:* „Mîndru-i azi oțelul țării" — program de cîntece *14.30:* Muzică de estradă *15.00:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *15.35:* Actualitatea în țările socialiste *16.10:* Muzică ușoară *16.30:* Muzică interpretată de fanfară *16.45:* Potpuriu din opereta „Fetița olandeză" de Kálman *17.00:* Violonista Maria Sivos și flautistul Gavril Costea *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Simfonia a IV-a în fa minor de Ceaikovski — interpretează Orchestra Filarmonicii din Leningrad, dirijor Kurt Sanderling *19.00:* Muzică ușoară românească *19.30:* Teatru la microfon — „Nud cu vioară" de Noel Coward *20.50:* Muzică de dans *21.45:* Cîntă Bob Azzam *22.00:* Muzică populară *22.30:* Moment poetic — versuri dedicate zborurilor cosmonauților sovietici *22.35:* Muzică ușoară românească *23.10—24.00:* Concert de noapte.

SÎMBĂTĂ 13 APRILIE Programul I *5.07:* Muzică interpretată de fanfară *5.30:* Gimnastică *5.40:* Melodii populare *6.07:* Muzică ușoară *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Valsuri *7.30:* Sfatul medicului *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Marșuri sportive *8.00:* Sumarul presei centrale *8.08:* Muzică ușoară *8.30:* Uvertura de Carlos Seixas; Concerto grosso în re major de Corelli *9.00:* Roza vînturilor *9.25:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *10.00:* Piese de estradă *10.15:* Cîntece pentru cei mici *10.30:* Divertisment pentru corn și orchestră de coarde de Alfred Mendelsohn — solist Ion Bădănoiu *11.05:* Arii din opere *11.35:* Muzică populară interpretată de Cristina Speriosu și Dumitru Potoroacă *12.00:* Piese instrumentale de mare popularitate *12.20:* În săli și pe stadioane *12.30:* Muzică ușoară românească *13.10:* Muzica de scenă „Rosamunda" de Schubert — Orchestra Filarmonica din Viena, dirijor Wilhelm Furtwängler *14.00:* Muzică ușoară *14.30:* Din folclorul popoarelor *15.00:* Concert distractiv *15.45:* Recital de poezie — versuri închinate patriei socialiste *16.00:* Muzică ușoară *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Orchestra Ansamblului folcloric al Sfatului Popular al Capitalei *17.10:* Scene din opera „Trubadurul" de Verdi *17.50:* Stăruința în slujba păcii *18.00:* Recital Henryk Szeryng *18.20:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* Scrisori din țară *19.10:* Muzică ușoară sovietică *19.30:* Muzică de dans *20.15:* Cîntă Maria Tănase *20.30:* Muzică de dans *21.15:* Șantier editorial *21.25:* Muzică populară *22.25:* Muzică de dans *23.17:* Concertul în fa pentru pian și orchestră de George Gershwin — solistă Ludmila Losina.

Programul II *13.15:* Cîntece pionierești *13.35:* Fragmente din opereta „Văduva veselă" de Lehar *13.15:* Muzică populară din țări socialiste *13.40:* Muzică ușoară *14.10:* Ciclul de cinci cîntece de Zeno Vancea; Dansuri românești de Hilda Jerea *14.30:* Muzică de estradă *15.00:* Melodii populare din Oltenia și Muntenia *15.30:* Muzică de balet *16.10:* Orchestra de mandoline a Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor *16.30:* Mic concert Mozart — Menuet, Andante în do major, Rondo în re major, Divertisment nr. 1 în mi bemol major *17.00:* Potpuriuri *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Cîntă soprana Lelia Cîncu și basul Nicolae Florei *18.30:* Concertul pentru orchestră de coarde de Ion Dumitrescu *19.00:* Muzică populară cerută de ascultători *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Orchestra de estradă a Radioteleviziunii, dirijor Jean Ionescu *20.00:* Muzică de dans *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică populară interpretată de Felician Fărcașu și de acordeonistul Marcel Budală *21.15:* Muzică de dans *21.45:* Agendă teatrală *22.00:* Muzică de dans *22.35:* Trio nr. 2 în do major de Johannes Brahms — interpretează Joseph Szigeti (vioară), Pablo Casals (violoncel) și Dume Myro Hess (pian) *23.10:* Muzică de dans.

In pagina 4:
PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii".
Macheta: Vlad Mușatescu

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

1

Bibl Rez

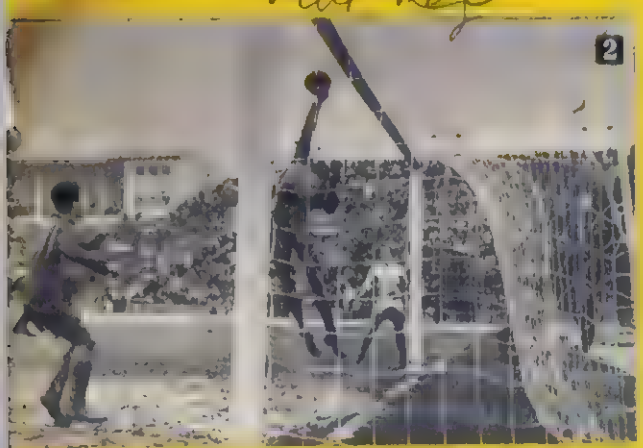

2

3

SPORT

4

5

6

Anul acesta primăvara a întîrziat să apară pe stadioane. În locul ei, ploi și rafale reci de vînt. Un decor de noiembrie. Foarte mulți suporteri au preferat să rămînă în papuci și să aclame golurile stînd în fotolii, în fața micului ecran. Dar nu despre aceștia vrem să vorbim, ci despre eroii cupajului de duminică, zecile de mii de spectatori care, nefăcînd nici o concesie vremii, au umplut cu tumultul lor amfiteatrul de beton, încurajîndu-și echipa preferată. E ca, cînd pașunile ciocotesc, poate să întîrzie și primăvara!

50 000 de spectatori, încotoșmănați în paltoane și pelerine și acoperiți de o adevărată pădure de umbrele, au înfruntat eroic vîntul și ploaia la ultimul cupaj interbucureștean (foto 1). Jucătorii care au evoluat în cele două partide au dat dovadă de o admirabilă voință de luptă, în condițiile grele ale terenului. Fotografiile 2, 3 vi-l prezintă pe portarul echipei Dinamo, Datcu, luptînd-se eroic cu înaintarea rapidistă și cu... noroiul!

La Sinaia, decor de iarnă. Dar, fie ploaie, fie zăpadă, pasionații fotbalului sînt la datorie! Au doar de urmărit un meci în cadrul diviziei B: Carpați Sinaia și Poiana Cîmpina (2-1). Și pentru că, în pofida zăpezii abundente căzute chiar și în ziua meciului, stadionul e arhiplin, mulți dintre suporterii echipei locale au trebuit să se mulțumească cu un loc pe... gard (foto 4).

Meciul pentru titlul mondial de șah dintre Botvinnik și Petrosian se desfășoară încă sub semnul incertitudinilor și suscită interesul tuturor iubitorilor de șah din întreaga lume. Iată-i pe cei doi jucători în plină luptă (foto 5).

Pe un teren neobișnuit de moale (după părerea specialiștilor, cel mai greu din istoria Crosului Balcanic), reprezentanta noastră Florica Grecescu a reușit să ocupe primul loc în întrecerea feminină (sensoare 2.000 m; timp. 5:19,6) (foto 6).

Anul XII nr. 15 (411) — 13 aprilie 1963

Flacăra 15

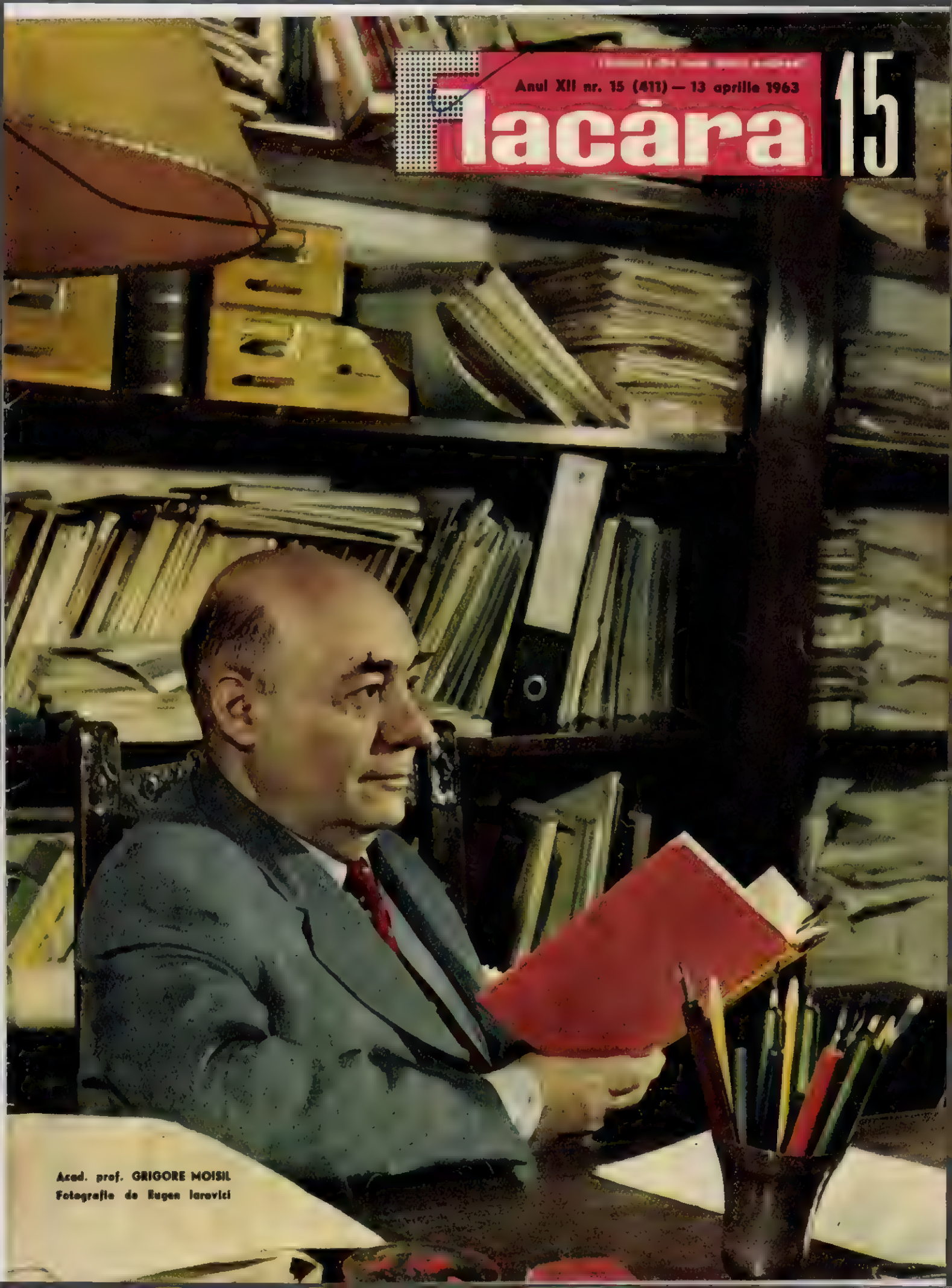

Acad. prof. GRIGORE MOISIL
Fotografie de Eugen Iarovici

Flacăra

Anul XII nr. 15 (411) — 13 aprilie 1963

Fotocronica Flacării ◆

★★★★★

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

1 În Regiunea Dobrogea campania însămînțărilor de primăvară se desfășoară din plin. Fotografia noastră a fost luată pe tarlalele Gospodăriei agricole colective din comuna Topalu.

2 Uzinele „Electroputere"-Craiova — hala de asamblare a locomotivelor diesel-electrice. Azi ciclul de fabricație s-a redus cu peste 70 de zile față de timpul necesar pentru primele locomotive de acest fel realizate în țară.

3 Vedere generală a fermei de vaci de la G.A.S. Apoldul de Sus, Regiunea Hunedoara. Aci există o preocupare permanentă pentru lărgirea an de an a sectorului zootehnic.

4 Întreprinderea de construcții metalice și prefabricate din București produce — printre altele — stîlpi de înaltă tensiune care vor purta de-a lungul și de-a latul țării energia produsă de termo și hidrocentralele noastre.

5 La noua ciupercărie a Întreprinderii de hoteluri și restaurante din Mamaia s-au făcut însămînțări cu micelliu românesc. De pe o suprafață de 276 m p s-au recoltat între 18 februarie și 1 aprilie 2.700 kg ciuperci.

6 La cercul de balet al Casei de cultură a Raionului „16 Februarie" din București. Cursanții din grupa celor mai tineri dansatori se pregătesc pentru un spectacol.

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

7 În ciuda condițiilor unei ierni deosebit de aspre, care a îngreunat transporturile de lapte spre unitățile productive, I.C.I.L.-Cluj și-a îndeplinit cu succes planul global de producție pe trimestrul I. În fotografie: tînărul maistru Constantin Adam, șeful secției separare-pasteurizare a laptelui de la unitatea din Cluj, secție care și-a îndeplinit planul trimestrial în proporție de 112 la sută.

8 S-au împlinit, la 12 aprilie, 2 ani de la primul zbor al unui om în Cosmos. Numele celui dintîi cosmonaut, locotenent-colonelul Iuri Gagarin, și ale celorlalți trei cosmonauți sovietici care l-au urmat sînt cunoscute astăzi pe toate meridianele și paralelele. Iată-i în fotografie pe Iuri Gagarin dînd autografe

9 O dată cu trecerea la 8.500 km de suprafața Lunii, stația automată „Luna-4" și-a încheiat misiunea. Această nouă și interesantă experiență cosmică efectuată de știința sovietică a dus la culegerea unui vast material experimental, legat de explorarea Lunii. Fotografia, care a surprins în plin zbor cosmic stația „Luna-4" (de forma unei stele cu luminozitatea de 14,5), a fost realizată de Observatorul astrofizic din Crimeea.

10 Spectacolele prezentate pe scena Teatrului Massimo Bellini din Catania (Sicilia) de către colectivul de balet al Teatrului de Operă și Balet din București s-au bucurat de un frumos succes. În fotografie: balerina Irinel Liciu la sfîrșitul unui spectacol cu „Lacul lebedelor" în care a interpretat dublul rol al Odettei și Odiliei.

11 Încercarea unui grup de militari de a da o lovitură de stat în Argentina a eșuat. În urma lichidării rebeliunii, autoritățile au ordonat retragerea patrulelor militare de pe străzi și a gărzilor din fața clădirilor guvernamentale. În fotografie: soldați săpînd tranșee în fața Ministerului Marinei, în timpul rebeliunii.

12 Ziua de 15 aprilie — ziua libertății Africii — găsește popoarele continentului negru în plină bătălie pentru eliberarea ultimelor colonii, pentru consolidarea independenței țărilor eliberate. Poporul din Mozambic, aflat încă sub dominația colonialiștilor portughezi, este hotărît să-și cucerească prin luptă independența — a subliniat recent liderul Frontului de Eliberare Națională din Mozambic, Eduardo Mondlane (stînga).

13 O puternică furtună care s-a abătut asupra regiunii de sud a Franței a provocat prăbușirea a 200 de tone de stîncă. Această „ploaie" cu bolovani a avut drept urmare moartea a trei persoane, grava avariere a unor clădiri și blocarea circulației în localitatea Plan-du-Var, situată la 25 km de Nisa.

14 În Italia e în plină desfășurare campania electorală în vederea alegerilor generale de la 28 aprilie. În fotografie: un afiș electoral al Partidului Comunist.

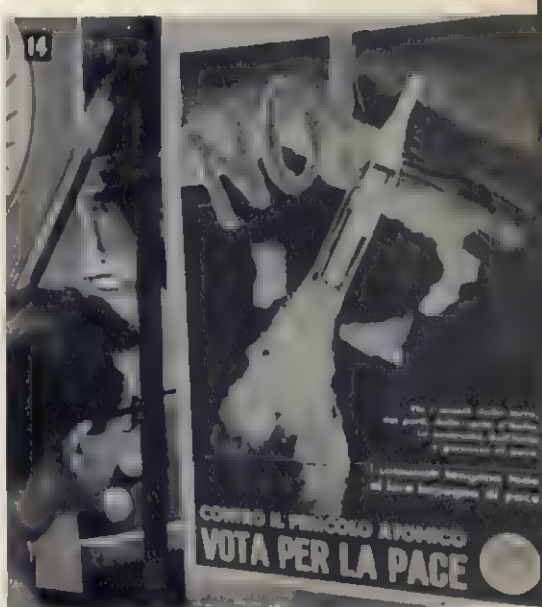

15 Aspect din timpul uneia din numeroasele demonstrații din ultima vreme de la Seul, împotriva clicii reacționare care se cramponează de putere.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 14 APRILIE *8.50:* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — „Curajosul Gîm" de G. Landau; Telejurnalul pionierilor; Cu căpitanul Val-Virtej pe Marea Neagră (reluare); Filmul pentru copii „Aventură la miezul nopții" *10.30:* Rețeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate *18.30:* Varietăți (Transmisiune de la Studioul de concerte al Radioteleviziunii). Își dau concursul: Gabriel Popescu, Victor Predescu — artiști emeriți, Gigi Marga, Adela Mărculescu, Constanța Cîmpeanu, Magdalena Popa, Ioana Butnariu, Mariana Poenaru, Ion Piso, Bimbo Mărculescu, Toni Buiacici, Ștefania Rareș, Constantin Drăghici, trio Do-Re-Mi (de la Teatrul de estradă din Constanța), Constantin Stănescu, Simion Stanciu, Constantin Duțu, Ion Negoiță, duo Dumitrescu, trio Salvet și alții. Conducerea muzicală Sile Dinicu. Coregrafia Gabriel Popescu. *19.30:* Jurnalul televiziunii *19.45:* Partea a II-a a emisiunii de varietăți. În jurul orei *21.00* filmul artistic „Partea ta de vină" (Studioul „București"). În încheiere: Buletin de știri.

LUNI 15 APRILIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru tineretul școlar — „Pagini din istoria electricității", transmisiune de la Muzeul tehnic București (V); Filmul pentru copii „Otti în Cosmos" *19.55:* Recital cu sopranele Elena Patrichi, Liliana Rusu-Marinescu de la Teatrul muzical din Galați, tenorul Garbis Zobian și basul Jean Hvorov *20.35:* „Popas printre viitorii arhitecți și constructori" *20.45:* Vitrina literară *21.35:* Telesport. În încheiere: Buletin de știri.

MARȚI 16 APRILIE *17.30:* Transmisiune de la Moscova — „Circul vesel", emisiune pentru copii *18.30:* Universitatea tehnică la televiziune — „Mecanizarea și automatizarea în turnătorii" *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Filmul pentru copii „Picturi pentru pisici" *19.30:* Transmisiune de la Teatrul de Operă și Balet: „Nunta lui Figaro" de W.A. Mozart cu Octav Enigărescu, Arta Florescu, Magda Ianculescu-Muscel, Dan Iordăchescu, George Mircea, Constantin Gabor, Iulia Buciuceanu, Zoe Dragotescu, Valentin Loghin ș a. În pauze — Almanah științific; Șah. În încheiere: Buletin de știri.

MIERCURI 17 APRILIE *17.00:* Emisiunea pentru cluburile din întreprinderi. Din cuprins: Telejurnalul săptămînii; În întîmpinarea zilei de 1 Mai; Creșterea productivității muncii în atenția colectivului fabricii de cabluri și materiale electroizolante; Interviul nostru; Aspecte ale valorificării superioare a lemnului în țara noastră; Despre creșterea gradului de mecanizare în construcții; Moment literar; Cîntă formația de muzică ușoară a Ansamblului Ministerului Forțelor Armate ale R.P.R. *19.00:* Emisiunea pentru sate. În încheiere: Sfaturi pentru telespectatori; Buletin de știri.

JOI 18 APRILIE *18.30:* Universitatea tehnică la televiziune — „Fabricarea îngrășămintelor chimice" *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Jocuri pionierești *19.45:* Filmul documentar „Baltica-Marea Neagră" *20.05:* Editarea clasicilor. Discuție susținută de George Ivașcu, Alexandru Balaci, Valentin Lipatti, Mihai Șora și Ioan Grigorescu *20.35:* Filmul artistic „Meșter la toate", o producție a studiourilor bulgare. În încheiere: Buletin de știri.

SÎMBĂTĂ 20 APRILIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii — „File de poveste" *19.30:* Transmisiunea concertului orchestrelor de estradă și de muzică populară ale Radioteleviziunii. Dirijori: Paul Urmuzescu și Radu Voinescu. Soliști: Margareta Pîslaru, Ilinca Cerbacev, George Bunea, Ludovic Spiess, Maria Păunescu, Victoria Darvai, Benone Sinuiescu, Ion Cristoreanu, Vasile Cănănău. În jurul orei *20.00:* În fața hărții *20.35:* Partea a II-a a concertului *21.40:* „Metoda", scenariu de N. Minei cu Willy Ronea, Ștefan Ciubotărașu, Matei Gheorghiu, Constantin Rautchi, Angela Chiuaru, George Ulmeni. În încheiere: Buletin de știri.

În paginile 21-23: Programul de radio

Secretul de la Variaș

În cîmpia de vest a Banatului, la Variaș, există o gospodărie agricolă de stat unde oamenii s-au dovedit a fi foarte buni gospodari. Că lucrurile sînt așa stă mărturie Ordinul Muncii clasa I pe care-l are acest gostat. N-o să vorbim despre tot ce-au făcut muncitorii acestei gospodării. Ne oprim la un singur sector: zootehnic. Mai precis, la o ramură a acestui sector: creșterea și îngrășarea porcilor. Experiența Variașului în acest sens merită să fie cunoscută public.

Precizăm de la început că nu e vorba de niște matahale de porci de 200-300 kg, bătrîne și grase. Nu. E vorba de porci tineri, a căror vîrstă nu depășește 6-7 luni cînd ajung la greutatea de 90-100 kg și cînd sînt sacrificați. Și e bine așa. Căci altfel porcul nu-i rentabil. Dacă-l ții să îmbătrînească, mănîncă cît un balaur, se transformă într-o masă de grăsime și-ți dă carne puțină. Fapt pentru care cele mai multe unități agricole socialiste cresc la ora actuală porci de rasă precoce — pentru carne — care reclamă cheltuieli mai mici, se îngrașă rapid și aduc venituri mari.

Niște socoteli mici care aduc milioane

Ne întreținem cu Ioan Ageu, directorul G.A.S. Variaș, și Iulian Constantinescu, inginer zootehnist. Amîndoi sînt pasionați crescători de animale și — de ce n-am spune-o? — au suficiente temeiuri să fie, cum zic bănățenii, puțin ocoși. Anul trecut gostatul din Variaș a înscris pe linia creșterii și îngrășării porcilor numeroase succese. Să ai la fiecare sută de hectare o încărcătură de peste 500 de porci, nu-i puțin lucru; să dai la fiecare sută de hectare 51.200 kg carne de porc tînăr e o treabă, trebuie să recunoaștem, de brav gospodar. Mai mulți de 12.000 au fost porcii pe care gostatul din Variaș i-a livrat anul trecut statului. Și la un preț de cost scăzut: fiecare kg de carne a fost realizat cu 2,50 lei mai puțin față de prețul de cost planificat. Așa se explică dobîndirea unui beneficiu de peste trei milioane lei.

Mai departe. Fără concentrate — îndeosebi porumb și orz — nu-i cu putință îngrășarea porcului. Dacă acestea te costă însă multe parale, nu ești bun gospodar. Porcul devine foarte scump. Ieftinești furajele, ieftinești în fond cheltuielile pe fiecare kg de carne. Chestiunea devine și mai clară dacă arătăm că în anul 1960 un kilogram de porumb a costat cu 31,25 la sută mai puțin decît în 1959, iar în 1962 prețul de cost a scăzut cu 40,62 la sută față de 1959. De asemenea, scăderi continue a înregistrat și prețul de cost al orzului. Încă ceva: dacă unitatea nutritivă te costă mult, tot n-ai să realizezi beneficii. În 1962, muncitorii de la Variaș au prevăzut prețul de cost al unei unități nutritive la 0,78 lei. Ei însă au mers mai departe și l-au scăzut la 0,52 lei.

Toate aceste socoteli mici s-au soldat cu milioane de lei beneficii. Ceea ce, la un gostat, e esențialul.

Alte lucruri pe care nu le știu toți

Este foarte adevărat că succesele Variașului în materie de porci se explică și prin schimbarea rasei. De cîțiva ani gospodăria a lichidat rasele costisitoare, nerentabile. La ora actuală gospodăria crește o rasă precoce, care se îngrașă rapid, reclamă mai puține cheltuieli de întreținere și aduce însemnate cîștiguri. Dar rasa nu înseamnă totul. O furajare rațională, ieftină și variată are urmări foarte pozitive. Nutrețurile verzi — vara — și silozul — iarna — și-au spus din plin cuvîntul. Practica i-a învățat pe oameni că îngrășarea porcilor numai cu concentrate nu e nici bună, nici economică. Masa verde — borceag de toamnă, borceag de primăvară, mazăre, orz, secară, plus concentratele, bineînțeles, îngrașă porcul rapid și cu cheltuieli mici. Lasă-l să pășuneze cît ține vara pe lucerniere și trifoiști — și toate socotelile îți ies bine. Pentru purcei, mai cu seamă, taberele de vară s-au dovedit a fi casa cea mai plăcută și ospitalieră. Născuți și crescuți în tabere pînă la vîrsta înțărcării, purceii se dezvoltă frumos, sînt viguroși, întrucît nu duc lipsă de vitamine și săruri minerale. Nu mai vorbim de faptul că profitînd de soare — primul și cel mai grozav medicament — mortalitatea în rîndul lor se reduce pînă la zero. În același timp, practica a dovedit că purceii crescuți în tabere de vară constituie un material foarte bun pentru îngrășat. Purceii de la G.A.S. Variaș, crescuți în tabere de vară și puși apoi la îngrășat, au realizat în medie un spor de greutate zilnică de 600 gr.

Pledînd deci pentru taberele de vară, trebuie spus că ele prezintă două avantaje: de ordin economic și biologic.

Fapt pentru care un asemenea sistem de creştere se cere încetăţenit la toate unităţile agricole socialiste unde ramura creşterii porcilor are o pondere însemnată în sectorul zootehnic.

Despre Ion Guţ şi despre alţii

Mulţi dintre oamenii care lucrează la crescătoria şi îngrăşătoria de porci de la G.A.S. Variaş au un îndelungat stagiu în producţie. Pentru aceasta sînt stăpîni pe meserie; pentru aceasta beneficiile gospodăriei sînt în creştere necontenită. Calificarea şi permanentizarea oamenilor în zootehnie au urmări foarte bune. Ion Guţ poate să-ţi vorbească despre metodele ştiinţifice ale creşterii porcilor ore-n şir. De la dumnealui am aflat că soarele e primul şi cel mai bun medicament al porcilor. Şi iată cum: sub influenţa razelor solare ergosterolul este transformat în vitamina D, care are un însemnat rol în reglarea fosforului şi calciului în organism.

Un alt crescător de porci, Mihai Franc — lucrează la crescătoria de porci de zece ani — e socotit „omul care ştie tot în materie de zootehnie". Numele Evei Ferencz, Margaretei Arendt şi ale multor crescătoare de porci sînt binecunoscute şi respectate în tot Variaşul. Cîteva cuvinte se cer spuse şi despre oamenii care i-au ajutat pe tovarăşii ce lucrează în zootehnie să obţină rezultate frumoase. La Variaş cultura porumbului e la mare cinste. Aşa că un cuvînt de laudă se cuvine şi brigadierului de cîmp Vasile Marin, care a avut o producţie medie pe toată suprafaţa de 4.830 kg porumb boabe la hectar, şi tractoristului Nicolae Costache, care în tot timpul iernii a contribuit din plin la asigurarea transportului furajelor, şi altora care iau toate măsurile pentru ca sectorul porcin să meargă ca pe roate.

Cine vine la Variaş rămîne plăcut impresionat de construcţiile destinate creşterii şi îngrăşării porcilor. Le-am numărat. Sînt 37. În ele şi în taberele de vară vor fi crescuţi şi îngrăşaţi în acest an 13.000 de porci. Lucrătorii gostatului se angajează ca pînă la sfîrşitul anului să livreze statului peste 200 tone de carne — peste cifra planificată — şi să reducă preţul de cost şi mai mult. Nu încape nici o îndoială că beneficiul planificat, de peste 3.500.000 lei — de pe urma creşterii porcilor — va fi obţinut. Există toate condiţiile pentru acest lucru: şi subiective, şi obiective.

George CIUDAN
Fotografie de Elena GHERA

În fiecare dimineaţă ferma de porci e vizitată de tovarăşii din conducerea gospodăriei.

UN MARE

Gheorghe Marinescu în laboratorul său. (Una din ultimele fotografii.)

1889-1938. O jumătate de veac. Cinci decenii în care un om cu înfăţişarea modestă, dar cu o voinţă de nezdruncinat, o inteligenţă vie şi o putere de muncă fără pereche luminează prin activitatea sa ştiinţifică o ramură a medicinei care multă vreme rămăsese una din cele mai tainice: neurologia.

Renumit în întreaga lume a ştiinţei, ilustrul neurolog Gheorghe Marinescu, ale cărui cercetări sînt curînd încununate de recunoaşteri internaţionale, este invitat cînd la Paris, cînd la Londra, la Berlin, la Roma, Madrid, Buenos Aires, Montevideo... La tribunele marilor congrese internaţionale apariţia lui produce emoţie. Îşi aşază tacticos servieta şi scoate „documentele" — lamele cu secţiuni din nervi, din măduvă, din creier — pe care îşi bazează întotdeauna argumentele. Mii şi mii de preparate microscopice, rod al explorărilor sale în adîncurile nepătrunse ale celulei nervoase.

Savanţi şi medici eminenţi ai timpului, începînd cu romînul Babeş, căruia i-a fost elev, şi continuînd cu Pavlov, Charcot, Du Bois Reymond, Ramon y Cajal, Mecinikov, Behterev şi mulţi alţii se mîndresc cu prietenia acestui mare învăţat, care totdeauna are de spus ceva original; care se ţine la curent cu toate problemele majore ale medicinei şi ale altor ştiinţe; şi ale cărui concepţii sînt caracterizate prin cel mai profund umanism.

„Dacă scopul omului de ştiinţă este căutarea adevărului — spunea el — idealul său trebuie să fie bunăstarea omenirii"... „Viaţa este un mare dar al naturii, dar adevărata fericire este să faci bine ţării şi poporului tău".

Strîns legat de nevoile şi suferinţele celor mulţi şi umili (el însuşi se trăgea dintr-o familie modestă) Marinescu demasca curajos racilele societăţii în care trăia: „Să nu se uite că cei care trăiesc în lipsuri şi chiar în mizerie sînt prea numeroşi; că speculanţii, îmbogăţiţii prin afaceri necurate, trăiesc, într-un fel sau altul, din exploatarea celor ce muncesc".

Întreaga sa viaţă savantul şi-o închină slujirii dezinteresate a ştiinţei, cucerindu-şi prin lucrările sale o faimă mondială. În anul 1925, cînd la Paris s-a organizat cente-

Acest tablou, pictat la spitalul Brîncovenesc în 1889 de francezul Montchablon şi intitulat „La căpătîiul bolnavului", reprezintă un interesant document al medicinei româneşti de la sfîrşitul veacului trecut. De la stînga la dreapta: studentul Gh. Marinescu, profesorii V. Babeş, G. Asachi, N. Kalinderu (care prezintă cazul), bătrînul profesor Şuţu, soţia lui N. Kalinderu şi alţii. Este de remarcat prestigiul de care se bucura Gh. Marinescu, care, deşi încă student, a fost chemat să pozeze alături de profesorii săi şi de alţi mari medici ai timpului.

Imediat după inventarea cinematografiei, Gheorghe Marinescu studiază mersul bolnavilor paralitici cu ajutorul aparatului de mai jos. El a realizat astfel, încă din 1898, primul film ştiinţific medical din lume.

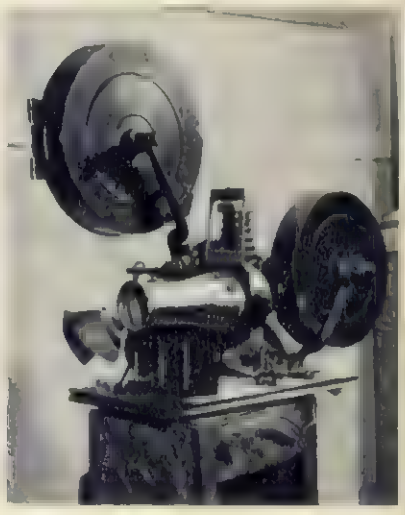

SAVANT-CETĂȚEAN:

GHEORGHE MARINESCU

narul nașterii lui Charcot, guvernul francez l-a invitat pe neurologul romîn să vorbească, în numele elevilor din întreaga lume, despre personalitatea fostului lor profesor de la spitalul „Salpêtrière".

El a vorbit atunci în marele amfiteatru de la Sorbona, tot acolo unde ca student, cu mai mult de treizeci de ani în urmă, ascultase îndemnul lui Pasteur, care i-a luminat calea de cercetător: „Să iubim laboratoarele, acele temple ale civilizației unde singurele legi valabile sînt cele ale muncii, ale salvării și ale păcii".

Reluînd acest fir în cuvîntarea sa de la Sorbona, savantul romîn sublinia astfel rolul social al omului de știință: „Știința va face ca omenirea să fie mai bună, iar pacea va putea domni în lume dacă oamenii de știință ar îmbrățișa cu sinceritate aceste idei nobile și generoase".

Creator de școală în medicina românească, gînditor, patriot, Gheorghe Marinescu lupta cu cuvîntul său pentru progresul social. Încă acum șase decenii, de la tribuna Academiei Române, el își exprima astfel profesiunea de credință: „Fără a fi vizionar, nici utopist, sînt cu desăvîrșire convins că va sosi o dată timpul cînd moartea nu va mai secera fără milă miile și miile de copii, victime ale ignoranței noastre și ale organizației actuale sociale... Cînd va fi acest viitor minunat?... Nu știu. Dar ceea ce știu bine este că trebuie să avem tărie în credințele noastre și atunci viitorul va fi al nostru".

Dar prezentul?... Prezentul epocii în care profesorul Marinescu rostea aceste cuvinte era vitreg pentru oamenii de știință, ca și pentru întreg poporul muncitor. În anul 1933, cînd savantul a fost sărbătorit de elevii săi la împlinirea a 70 de ani de viață, el a exclamat în fața reprezentanților guvernului: „Ne lipsesc instrumentele de muncă! Sîntem reduși la mizerie!"

Cît de emoționante sînt și rîndurile care urmează, scrise doar cu trei zile înainte de moarte, în testamentul său: „Plecînd în lumea din care nimenea nu s-a întors, n-aș voi să supăr pe nimeni, dar adevărul trebuie spus: prea multă nedreptate este în binecuvîntata Țară Românească".

„Adevărul trebuie spus": aceasta era poziția categorică a marelui savant-cetățean — atitudine care nu era de fel pe placul guvernanților de atunci. De aceea, pe bună dreptate, un ziar al vremii scria în legătură cu sărbătorirea modestă din 1933: „Profesorul Marinescu va mai fi sărbătorit o dată: cînd vom avea o societate care-și va găsi mulțumirea sufletească în omagierea adevăraților oameni mari ai țării, care au servit prin geniul lor știința și prin caracterul lor adevărul".

În România socialistă figura luminoasă a savantului progresist Gheorghe Marinescu se bucură de o nețărmurită prețuire. Societatea pe care el o visa — este drept, fără a-i desluși cu claritate contururile — s-a înfăptuit în țara sa mult mai repede decît își închipuia.

Aniversarea centenarului nașterii lui Gheorghe Marinescu s-a sărbătorit nu numai în R.P.Română; ea a fost trecută pe lista marilor aniversări culturale recomandate de Consiliul Mondial al Păcii pentru anul 1963. Este o mîndrie pentru țara noastră această nouă recunoaștere internațională a lui Gheorghe Marinescu, figură proeminentă a științei și culturii românești și mondiale.

Marioara Gh. MARINESCU

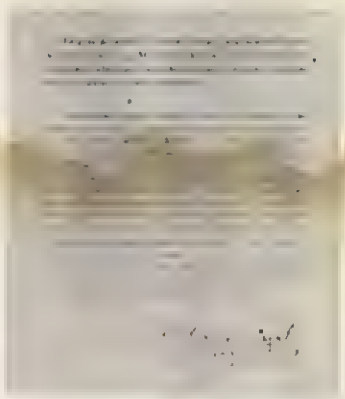

Faimosul histolog spaniol Santiago Ramon y Cajal, care a fundamentat primul teoria neuronică a sistemului nervos, se află printre cei ce apreciau în mod deosebit lucrările savantului romîn. În facsimil, prefața scrisă de Cajal la volumul jubiliar închinat lui Gh. Marinescu cu prilejul împlinirii a 70 de ani de la naștere.

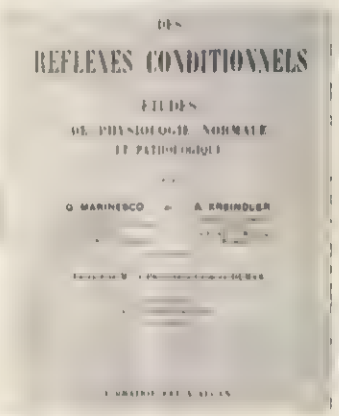

DES

REFLEXES CONDITIONNELS

ÉTUDES

DE PHYSIOLOGIE NORMALE

ET PATHOLOGIQUE

G. MARINESCO — A. KREINDLER

Cercetătorul romîn a fost un înflăcărat propagator al învățăturii pavloviste. Cartea sa apărută la Paris în 1935 sub titlul „Des réflexes conditionnels", scrisă în colaborare cu A. Kreindler, purta dedicația: „Marelui fiziologist I.P. Pavlov, respectos omagiu". Lucrarea a adus o importantă contribuție la răspîndirea concepțiilor pavloviste.

La primul Congres internațional de electroradiobiologie, din 1934, Gheorghe Marinescu a fost ales în Comitetul de onoare și în Comitetul de președinție alături de Marie Curie, Maurice de Broglie, Alexis Carrel...

Invitat în mai multe țări din America Latină pentru cursuri și conferințe, iată-l, în fotografie, pe savantul romîn la Buenos Aires, făcînd o demonstrație la 30 de microscoape. Pe piese histopatologice proprii, el pune în evidență modificările suferite de celula nervoasă atacată de ultravirusi.

Atelierele din strada Pangratti se recomandă ca atare de la bun început: statuile lui Ion Vlad veghează intrarea.

În cetatea formei și a culorilor

Riscînd o metaforă, am putea asemui atelierele artiștilor plastici cu floarea-soarelui: își întorc fața către lumină, o captează în fiecare oră a zilei. Pe liniștita stradă Pangratti, de pildă, lumina, revărsată cu dărnicie, dezvăluie pe pînză cele mai fine nuanțe, armoniile formelor lutului modelat sau ale lemnului cioplit. Se află aici, adunate în trei clădiri gemene, douăzeci de șantiere de creație ale artiștilor plastici, o cetate a formei și a culorii care — prin varietatea ei — te invită nu numai la vizită, dar și la discuții cu creatorii.

Pentru multe lucrări ale lui Dorio Lazăr drumul început în liniștea atelierului se încheie și se împlinește în forfota parcurilor, în vîntul sărat al mării. Silueta avîntată „Spre Cosmos" a femeii cu un sputnic în mînă, aflată aici în dimensiuni mici și în ghips, și-a găsit locul, cioplită în piatră, pe litoral. Acum prind viață în lut doi oțelari declanșînd o șarjă nouă. Cu toate proporțiile ei relativ reduse, statuia cere totuși — prin gestul încordat, prin tratarea viguroasă a suprafețelor — spațiu larg și plasarea în aer liber, ceea ce o expoziție nu poate îndeobște oferi.

— Am gîndit compoziția — spune Dorio Lazăr — pentru Hunedoara, în urma inițiativei luate de C.S.C.A.S. pentru împodobirea cu opere de artă a noilor orașe, a centrelor muncitorești, a parcurilor marilor uzine. Sculptura monumentală cîștigă astăzi o importanță deosebită. Forțele noastre creatoare capătă un excepțional imbold. Drumurile de urmat sînt numeroase, fiind alese de fiecare artist după propria-i personalitate. În ce mă privește, sînt pentru o reprezentare cît mai apropiată de realitate a subiectelor, fără rezolvări decorative exagerate. Nu numai că viața noastră oferă nemijlocit subiecte apte monumentalului (oțelarii din atelier sînt ei înșiși un argument), dar chiar multe din mișcările și atitudinile obișnuite se înscriu în acea măreție de care nu poate fi despărțit monumentalul. Trebuie numai să le observi și, în tratare, să le păstrezi vigoarea. Mi se pare, deci, că sculptura monumentală nu trebuie să folosească exclusiv stilizările decorative.

Într-o discuție, principalul argument al artistului rămîne opera, așa că sculptorul s-a întors la lucrul său. Statuile lui Dorio Lazăr au un pronunțat caracter epic: ele povestesc privitorului gestica muncitorilor oțelari, efortul cuceritorilor Cosmosului, subliniază ideea de acțiune, sînt deci aproape de imaginea pe care o putem întîlni în viața de toate zilele. Granițele artei monumentale sînt însă cuprinzătoare și un alt ținut al ei poate fi întîlnit chiar în... atelierul de alături.

— Am intenția de a împodobi litoralul meu natal — vine Cristea Grosu în întîmpinarea discuției — cu un ciclu de statui intitulate „Marea Neagră", „Roza vînturilor" și „Ploaia". Li s-au adăugat „Constructorul" și „Marinarul". Pînă să ajung la forma definitivă, mărită și aflată în vecinătatea mării, am străbătut multe etape.

Ghipsul păstrează imaginea lor. Nu era vorba numai de personificarea unor idei oarecum abstracte. Voiam ca imaginea plastică să fie cît mai aproape de legendele și basmele care au însoțit copilăria celor de pe malul mării, deci în bună măsură îndreptată către poezia ei minunată și către folclor.

De această dată, monumentalul capătă lirism. În atelierul lui Cristea Grosu se aglomerează, alături de lucrări de proporție, statui decorative pentru parcuri, animale amuzant stilizate menite jocului copiilor. Se reflectă în grația „Rozei vînturilor", în belșugul evocat de „Ploaie", în formele blajin caricaturale ale „Motanului" intenția de a da statuilor ieșite dintre limitele expoziției rolul de a trezi emoții artistice privitorului aflat la odihnă și de a-l educa. Pe nesimțite, statuile lui Grosu deschid porțile către poezia exprimată în piatră. Dacă monumentalul lui Dorio Lazăr invită la acțiune, cel al lui Cristea Grosu țintește meditația, intenție la fel de prețioasă.

Scoțînd astăzi arta formei și a culorii din cadrul limitat al expoziției, pictorii se referă nu numai la fresca de ample proporții, ci și la pictura de șevalet, aptă a încălzi și înfrumuseța o încăpere. Astfel se face că pictorul

Radu RUPEA

(Continuare în pag. 10)

Ion Pacea mai are cîteva tușe de culoare de adăugat pe tablou.

Observîndu-și grupul de oțelari, Dorio Lazăr nu se poate dispensa de bucata de lut: retușurile pot interveni în orice moment.

Pictorul Spiru Chintilă e o gazdă primitoare, dispus să lămurească pe vizitatorul din atelierul său asupra pînzelor la care lucrează.

Spiru Chintilă, referindu-se la pictura „frumosului cotidian", a pornit tocmai de la expoziții.

— În desăvîrșirea educației estetice, picturii de șevalet îi revine același rol ca și picturii monumentale. Dacă fresca este chemată să împodobească niște suprafețe de care urbanismul are nevoie și îl familiarizează cu pictura pe trecător chiar independent de voința lui, expozițiile cuprinzînd pictură de șevalet adîncesc această familiarizare, creează un public pregătit și exigent. Însuși aspectul expozițiilor noastre invită vizitatorul: sînt deschise pe marile artere, în săli spațioase și bine luminate. Toate aceste eforturi, îmbinate cu o activitate creatoare susținută, introduc, nu brusc ci printr-un treptat proces, pictura în viața noastră zilnică.

Ion Pacea și-a împodobit pereții atelierului cu reproduceri din maeștrii Renașterii italiene, pasionați adepți ai frescei, dar în aceeași măsură practicanți ai picturii de șevalet.

Discuția se înfiripă în timp ce pictorul își continuă lucrul la pînza cu imagini din viața unui port. Cuvintele se încrucișează cu tentele de culoare, cu trăsăturile de penel.

— Nu există diferență, din punctul de vedere al rolului estetic și educativ, între pictura monumentală și cea de șevalet — susține Ion Pacea. În afara tehnicii propriu-zise, deosebirile încep să apară în momentul în care se stabilește destinația lucrării și, în funcție de ea, subiectul. Pentru o sală de festivități sau o sală de așteptare se pot concepe monumentale scene de muncă, pentru o încăpere mică — un peisaj, o natură moartă, chiar și o compoziție, dar care prin proporții, tratare și colorit să încălzească atmosfera, s-o facă intimă.

Pictorul își exprimă părerea că publicul trebuie familiarizat cu virtuțiile picturii de șevalet și în alt fel decît exclusiv prin expoziții. O cameră luminoasă, mobilată modern, deci simplu, se cere împodobită cu o pictură bună. În camerele caselor de odihnă, de pildă, își găsesc un loc potrivit diferitele lucrări de artă plastică. Plecînd acasă, după terminarea concediului, fostul locatar al camerei din casa de odihnă va păstra și amintirea tabloului văzut acolo zi de zi și poate că-și va dori ceva similar și în propria-i casă. Artiștii noștri, printre care și cei din clădirile gemene de pe strada Pangratti, pregătesc mereu opere noi menite să înfrumusețeze viața omului pe stradă, în clădirile publice, acasă.

Cristea Grosu analizează încă o dată variantele „Rozei vînturilor".

Radu RUPEA
Fotografii de A. COPOS

Universitatea mea

Povestire de
Nino PALUMBO

Ilustrații de
Eugen MIHĂESCU

Era pe la începutul lui februarie. Am plecat de acasă spre seară. Am fugit, mai bine-zis. De zile întregi nu mai izbuteam să înaintez cu cititul. Încercam mereu să merg înainte cu lectura lui Dante, dar nu eram în stare. Așezat la masa rotundă de care familia mea se folosea pentru tot felul de treburi, încercam în fiecare seară să citesc un cînt din „Divina comedie". După jumătate de ceas mă dădeam însă bătut. Ai mei stăteau în jurul sobei cu cărbuni și vorbeau despre cele petrecute în timpul zilei. Fratele meu povestea despre munca lui de ucenic la cizmărie, cele două surori despre lecții, iar părinții vorbeau despre grijile lor de părinți: casă, frig, cheltuieli... Nu eram în stare să urmăresc ce citeam, deși mă căzneam să mă concentrez. Mi se părea că izbutesc, dar după un vers sau două totul îmi zbîrnîia în urechi. Neputînd pricepe ce spune Dante, mă ridicam de pe scaun, disperat.

Citeam, bineînțeles, „Divina comedie". Aveam o ediție veche, care se prăpădise în casa noastră cu mulți ani în urmă, nu știu nici eu cum. Textul avea un comentariu vechi, care se referea mereu la comentariul lui Boccaccio și care cita adesea o operă a lui Dante ce cuprindea poezii de dragoste intitulată „Viața nouă". Fapt pentru care în minte mi s-a înrădăcinat ideea că înainte de „Divina comedie" trebuie să citesc și să studiez cealaltă operă.

Spre uimirea tuturor, în seara aceea am plecat de acasă. Aveam un aer plin de hotărîre, care a impus părinților mei, astfel că nici nu m-au întrebat unde mă duc. Mama îmi aminti totuși că la ora zece poarta de la intrare se închide.

Am umblat așa, împins de dorința de a descoperi undeva acest roman, în subconștient rîvnind să trăiesc eu însumi episodul de dragoste. Știam de la Gaetano, mecanicul din Milano, prieten cu fratele meu, că în oraș există o bibliotecă și că e deschisă și seara. Credeam că e un palat interzis unora ca mine, că e numai pentru cei învățați. Gaetano îmi spusese doar atît: „La biblioteca din castelul Sforza poți găsi orice carte vrei". Unde se afla castelul, nu știam nici eu prea bine, totuși îl bănuiam. Am pornit la drum și, pe măsură ce mă apropiam, simțeam că în mine crește o hotărîre nouă și puternică. În fața intrării am văzut că pretutindeni e închis. Nici o lumină împrejur, cît vedeai cu ochii copaci înalți, acoperiți de zăpadă, pe jos zăpadă albă — un giulgiu care izbea ochiul în bezna aceea deplină.

Vreme de o clipă m-am simțit descumpănit, dacă nu chiar înciudat. Și aproape că-mi luasem gîndul de a mai citi vreodată „Viața nouă" a lui Dante, cînd auzii în spate pași. Era un domn destul de în vîrstă, mic de statură. Mi-am luat inima în dinți și l-am întrebat: „Iertați-mă, nu știți unde-i biblioteca de la castel?" Se uită la mine cu mirare și-mi răspunse: „Aici". Și așteptă să mai spun ceva. Dar eu îl priveam în așa fel încît să-i dau a înțelege că tot n-am priceput.

„Se deschide la orele nouă. Peste cîteva minute". Credea că măcar acum o să spun ceva. Dar n-am murmurat decît un „mulțumesc" timid și am plecat.

M-am întors la nouă și cinci. Am deschis ușa încet-încet. Mă socoteam un nepoftit. Mă temeam că dintr-o clipă într-alta voi fi ajungat. Nu mai știam nici de ce am venit, nici ce carte doream să citesc.

„Intră. Cine-i?" — se auzi o voce. Am intrat. Am închis ușa. Un bărbat slab, cu ochelari cu rame groase, stătea la un birou înalt. Un alt bărbat stătea în picioare, ceva mai încolo, aproape de ușa mare, în dreptul unei lămpi cu picior. M-am apropiat de cel de pe scaun, care mă aștepta.

„Ce dorîți?"—mă întrebă. M-am apropiat, m-am uitat la el și am izbutit să spun: „Aș dori să citesc «Viața nouă» a lui Dante".

Omul de pe scaun mă privi cu interes. Și simțeam că asupra mea sînt ațintiți și ochii celuilalt. L-am privit și eu o clipă. Fața lui exprima surprindere. Își plecă însă imediat ochii pe carte.

„Dar care «Viață nouă»?" — mă întrebă bibliotecarul.

„Păi, nu știu... A lui Dante" — zisei eu și mă speriai, crezînd că existau mai multe „Vieți noi".

„Bine, am înțeles—spuse el cu blîndețe—dar de cine să fie comentariul?"

„Păi, nu știu" — spusei atunci.

Îmi părea rău că sînt acolo, că venisem; aș fi vrut să fac stînga-împrejur și s-o iau la sănătoasa, să intru în pămînt, nu alta. Ce știam eu de comentarii și de comentatori? Din fericire, simții din nou că asupra mea se ațintesc privirile domnului care stătea în picioare. Parcă-mi zîmbea. Zise: „Dați-i-o pe aceea comentată de..." (numele l-am uitat). L-am privit o clipă și n-am fost în stare nici măcar să-i mulțumesc. După cîteva secunde îmi zise: „Intrați, intrați înăuntru și așteptați acolo". De data aceasta am izbutit să-i mulțumesc.

Și am pășit într-o sală mare de tot că nici nu vedeai pînă-n fund. După cîteva minute, m-am simțit mai bine aici înăuntru, liniștit, împăcat cu mine însumi și cu oamenii. Poate pentru că părea un colț de lume uitat de toți sau poate pentru că, în sfîrșit, după luni și luni de zile descopeream, în orașul unde veniserm cu familia mea în căutare de lucru, un loc unde nu mai aveam simțămîntul provizoratului, unde nu mai pluteam în vag.

La a doua masă se afla un bărbat scund. Nici măcar n-a ridicat capul; poate pentru că mergeam în vîrful picioarelor. Trecui de el. Nici unul dintre locuri nu mi se părea că-i de mine. Am mers pînă la capătul tuturor meselor, temîndu-mă că vor veni curînd alți cititori, care-mi vor reproșa că m-am vîrît nepoftit printre ei, în lumea lor.

M-am așezat la ultima masă și am așteptat. În jurul meu toate lămpile erau stinse. L-am văzut pe bibliotecar venind cu cartea în mînă. Mă căuta. Mi-era teamă că mă va dojeni pentru că mă așezasem departe, tocmai în fund. Se apropie de mine. Ridică mîna spre comutator și aprinse lumina.

„Nu vă mai vedeam" — zise el, și-mi puse cartea în față. „Mulțumesc și vă rog să mă iertați" — i-am răspuns eu, uitîndu-mă la el. „N-aveți pentru ce. Să știți că închidem la unsprezece și jumătate. Dar cărțile se înapoiază cu cîteva mai devreme". Ultimele cuvinte le spuse depărtîndu-se de mine.

Am deschis cartea la întîmplare. Cuprindea și proză, și versuri. Am încercat să citesc, dar mi-era teamă. Nu, cartea asta nu era de mine. Nu pricepeam nimic. Ar fi trebuit s-o citesc cel puțin de douăzeci de ori ca să ajung să mă descurc cît de cît. Vedeam că-mi pierd încrederea, mă simțeam umilit. Dacă nu l-aș fi deranjat pe bibliotecar, dacă nu m-ar fi văzut el și domnul celălalt aș fi plecat chiar în clipa aceea, pe ascuns, ca un hoț. Nu era de mine locul ăsta, deși simțeam cum liniștea, atmosfera asta răspund nevoii mele de a trăi și clipe tihnite, de pace.

„Acum o să le spun că nu înțeleg nimic, le mulțumesc și mă duc" —mi-am zis.

Dar înainte de a-mi pune în aplicare planul avui senzația că cineva mă observă. Ridicai privirea. La doi pași, în față, îi văzui pe domnul cel înalt venind spre mine. Avea un zîmbet delicat, prietenos, care mă dezarma. Se opri lîngă mine și rămase în picioare.

„Ei, cum te descurci?" — mă întrebă el, fără urmă de trufie. Mă uitai la el. Dincolo de ochelarii cu ramă neagră străluceau niște ochi agerі.

„Să vă spun drept, nu prea" — spusei. Dar îmi venea să izbucnesc în plînș. Uite, de ei nu mi-ar fi fost rușine să plîng.

„Am înțeles" —spuse. Se uită în jur și apoi veni să se așeze pe scaunul de lîngă mine. „Să vedem. Poate că te pot ajuta eu".

M-am uitat la el și mi s-a părut că nu înțeleg.

„Vrei să înveți, nu?" —mă întrebă și-mi puse cartea în față. Mă ascultă fără să ridice capul. „Ziua sînt ucenic —spusei. Însă vreau să învăț. Am început acum două luni «Divina comedie», dar în notele din josul paginii se vorbește mereu de «Viața nouă». De aceea am venit aici".

Ei răsfoia tot timpul cartea. M-am gîndit că poate vrea să-i spun ceva și despre viața mea.

„În clasa a II-a de liceu a trebuit să mă las de școală și să merg la muncă. De atunci am încercat mereu să citesc, de cîte ori am putut. Îmi place să învăț. E ceva mai puternic decît mine".

Își ridică fruntea și mă privi. Îmi zîmbea iarăși prietenește, cu înțelegere.

„Cîți ani ai?" —mă întrebă. „Șaisprezece". „Și poți să vii serile?" „Da" —spusei pe nerăsuflate. „Atunci poate că am să te pot ajuta. Eu sînt directorul bibliotecii —zise, fără a da nici o importanță faptului. Să vedem. Să începem cu prima pagină". Își trase scaunul mai aproape de mine. Împinse volumul spre mine și citi: „În acea parte a cărții în care amintirea mea se dezvăluie și înainte de care prea puține lucruri ar fi de citit, se află un capitol care spune: începe Viața nouă"...

Aproape că-i simțeam pieptul pe umărul meu și răsuflarea i-o simțeam pe gît. Dar nu mai aveam acel simțămînt chinuitor. Mi se părea că îmi găsisem încă un părinte, cel pe care îl căutam de ani de zile. L-am ascultat pînă la unsprezece și un sfert.

Din seara aceea a început universitatea mea.

În romînește de Despina MLADOVEANU

cartea

Ion Băieșu:
„NOAPTEA CU DRAGOSTE"

Ion Băieșu dovedește, prin cartea sa de debut „Noaptea cu dragoste", că știe descifra în lumina eticii socialiste semnificația faptelor povestite. Tînărul prozator interesează cititorul tocmai prin perspectiva pe care i-o deschide vorbind despre viața sentimentală a oamenilor din vremea noastră.

Autorul volumului „Noaptea cu dragoste" reușește să descrie izbucnirea vehementă a unui sentiment al demnității în dragostea unui tînăr muncitor. Este subiectul schiței „Un suflet de om". Sub pretextul unei scrisori pe care eroul amintit o trimite fetei iubite, autorul întreprinde de fapt o minuțioasă analiză asupra principalelor resorturi intime care sînt solicitate astăzi în dragostea tinerei generații. Nu sînt de ajuns privirile grele de mărturisiri sau clipele bucuriei de a fi împreună: ideea schiței demonstrează necesitatea de a trăi dragostea de pe o anumită platformă a demnității, a prețuirii reciproce, în afara căreia nu se poate dezvolta un sentiment autentic. Dar confesiunea tînărului care afirmă printre rîndurile scrisorii sale această semnificație nu este lipsită de un fior dureros, de un zbucium al ruperii din suflet a iubitei care nu a știut să-l prețuiască.

Aceeași temă cași în schița „Un suflet de om" se impune cititorului și în „Scrisoarea de dragoste". Povestea tractoristului care așteaptă cu sufletul la gură, în plină campanie agricolă, sosirea scrisorii de la iubita lui, este bine realizată de Ion Băieșu. Și în această împrejurare — ca și în cazul tînărului medic din „Lupta" care nu consimte să se împace cu atitudinile neprincipiale ale unor tovarăși de muncă — se afirmă o anumită trăsătură de ansamblu în proza lui Ion Băieșu. Aceasta este predilecția pentru un anumit tip de erou: omul înzestrat cu un temperament romantic, sensibil, meditativ și totuși hotărît în viața lui sentimentală. Dar în același timp acest erou dispune și de o anumită forță de acțiune și de o exigență principială caracteristică omului socialist, care nu știe ce înseamnă indiferența, blazarea sau atitudinea dezarmată în fața vieții. Cea mai bună imagine a acestei trăsături reprezentative o constituie nuvela care dă și titlul volumului. Este realizată aici o amplă desfășurare a posibilităților pe care realitatea noastră de azi le oferă oamenilor pentru a-și reface viața, pentru a-și dobîndi o fericire printr-o satisfacție sufletească deplină. Subiectul — un conducător de șantier îndrăgostit de o brigadieră se căsătorește și apoi este părăsit de soția lui — e urmărit și rezolvat prin această prismă. Autorul arată, în cele din urmă, că răspunderea pentru cele întîmplate revine soțului, care nu a știut să se apropie de sufletul femeii, să o cunoască și să o prețuiască.

O exigență superioară, un spirit al moralei înaintate se află în primplanul preocupărilor tînărului prozator. Deznodămîntul din „Noaptea cu dragoste", în care conducătorul șantierului luptă să recapete încrederea iubitei lui, are o semnificație specială. A iubi, pare să spună eroul povestirii, înseamnă a trăi o mare răspundere. Ion Băieșu este intens preocupat de aspectele diferite ale lumii lăuntrice a oamenilor din zilele noastre. De aici și tendința sa de a aprofunda uneori o seamă de mișcări sufletești, procese ale unor transformări adînci în conștiința eroilor săi. În acest sens, „Fuga" sau „Papuc" înscriu pagini remarcabile. Dar nu totdeauna analiza stărilor sufletești reușește și atunci avem de-a face cu lucrări neizbutite, artificiale, precum schița „Doi oameni într-unul", unde faptele se expun într-un chip simplist, fără posibilitatea de a preciza trăsăturile eroului.

Un debut cum este culegerea de proză „Noaptea cu dragoste" marchează o reușită, prin capacitatea autorului de a povesti simplu, emoționant despre sentimentele și împlinirile oamenilor de astăzi.

Miron DRAGU

disc

Două interesante și valoroase înregistrări de muzică simfonică alcătuiesc programul celor două discuri microsion imprimate de „Electrecord". Ele cuprind „Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră, în si bemol minor, op. 23" de P.I.Ceaikovski și „Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră, în mi minor, op. 11" de Fridéric Chopin.

Cu autoritate și prestigiu artistic unanim recunoscute, Witold Rowicki, reputat șef de orchestră și animator al vieții muzicale poloneze, ne oferă, în fruntea Orchestrei simfonice a Filarmonicii naționale din Varșovia, o interpretare strălucitoare a celor două renumite lucrări simfonice, considerate printre cele mai populare creații ale muzicii concertante. Formația simfonică varșoviană dispune de o bogată și colorată paletă orchestrală, ceea ce îi permite manifestarea unei prezențe muzicale pregnante.

Solistul „Concertului pentru pian și orchestră" de Ceaikovski, Witold Malcuzynski, este un cunoscut pianist sud-american, de origine polonezâ, înzestrat cu o tehnică remarcabilă. Lirismul și cantabilitatea pasajelor din concertul ceaikovskian în care compozitorul folosește temele unor populare creații folclorice ruse și ucrainene au găsit în Witold Malcuzynski un interpret capabil să ne comunice cele mai bune gînduri ale muzicii marelui clasic rus. Trebuie să apreciem și simțul echilibrului demonstrat de solistul care, păstrînd limitele unei colaborări și îmbinări ideale, nu caută să-și impună, cu orice preț, prezența sa în dialogul cu orchestra.

Halina Czerny-Stefanska este cunoscută publicului nostru din recitalurile chopiniene susținute în timpul celui de-al doilea Festival internațional „George Enescu". Ca solistă a „Concertului nr. 1 pentru pian și orchestră" de Fridéric Chopin, ne impune admirația pentru interpretarea pe care o acordă acestui autentic poem concertant. Măiestria, dramatismul expresiei, claritatea expunerii sînt cele mai apreciate calități ale artei ei interpretative, pe care le manifestă cu acest prilej.

Calitățile tehnice superioare ale înregistrării s-au bucurat de atenția meritată din partea „Electrecord"-ului, care a realizat aceste imprimări la un nivel corespunzător exigențelor contemporane.

Studiile documentare tipărite pe mapele discurilor se remarcă prin bogăția informațiilor.

Vlad MUȘATESCU

COW-BOY A.B.C.

Profetul biblic Ezechiel, după cum toată lumea știe, avea darul să tălmăcească exact vedeniile amalgamate pe care i le trimitea Domnul Savaot. Așa a putut el ghici iminenta împresurare a Ierusalimului, care s-a și împlinit la vreo 6000 de ani de la profeție. Asirienii erau mari meșteri în a prevedea viitorul numai uitîndu-se la stele și citindu-le. Egiptenilor din vechime le era de ajuns să le spui în ce an, lună și zi te-ai născut și, cercetînd poziția aștrilor în acel moment slăvit, îți arătau punct cu punct tot ce ți se va întîmpla pînă la moarte. Prorocul elin Calchas, pe care îl întîlnim în „Iliada", a prezis cîți ani va dura războiul Troiei numai după numărul unui mic stol de vrăbii ce acoperise o frîntură de cer. La romani erau haruspicii, care se pricepeau să pătrundă tainele viitorului privind ficații, inimile și bojocii animalelor jertfite pe altare. Alții dezlegau misterele oracolelor sibiline de la Cumae și indicau oricui și la te miri cine destinul, soarta, ursita. N-o să mai pomenesc puzderia de vraci, chiromanți, vizionari din vremile medievale, nici pe marele Nostradamus care a trăit mai încoace. Voi mai aminti doar că, în copilăria noastră, chiar aici, pe malurile Dîmboviței, cîte o pirandă ochioasă ne ghicea viitorul din ghioc, iar baba Rada — în drojdia cafelei.

KARO SYRUP

De aceea, socotesc că nimeni nu va fi uimit cînd voi declara ritos că eu unul posed harul de-a ghici viitorul în drojdia... educației pe care o primesc copiii și tineretul în Occident.

Dați-mi, de pildă, numai două fotografii. Într-una să mi se arate— cum ni se și arată— copila de vreo trei ani, dolofană și drăgălașă, a doamnei Nora Tully din Westlea, New Seaham, stringînd la pieptul ei gingaș un „Cow-boy A.B.C.", adică „abecedarul cow-boyului" (fotografia 1). Cealaltă fotografie să nemurească unul din momentele istorice ale copilăriei nevinovate ale lui „baby Tully" pe cînd îți face, la vîrsta de trei ani, alături de o serie de babete, sub casca fierbinte a coaforului, un permanent de toată temeinicia, după ce și-a năpădit părul mătăsos cu clame și bigudiuri (fotografia 2). Mi-s de ajuns aceste fotografii pentru a prezice cu precizie matematică viitorul fetiței acesteia cu ochișori atît de limpezi, atît de plini de candoare, dar prevăzută cu abecedarul cow-boyului și cu o cască de coafură permanentă. Baby Tully va ajunge, în ciuda privirii ei inteligente, o nulitate absolută, preocupată exclusiv și mereu de punerea în valoare a nurilor săi ispititori, o roabă a toaletelor, o cochetă cu țîfne și bîzdîcuri pînă la violență. Potrivit instrucției căpătate în abecedarul cow-boyului, pe la treisprezece ani își va ucide mama dacă într-o zi nu va avea și nu-i va da bani pentru coafor.

SUPERMAN

1

2

3

Prezicerea e exagerată? Pornește de la un temei insuficient? Nicidecum! Căci iată altă „poză". E reclama comercială pentru „Karo syrup", un sirop pentru copii avînd, zice-se, virtuți întăritoare. Ne este înfățișat un puști teribil de simpatic, dar teribil de burzuluit; trupșorul lui trandafiriu e nud, dar poartă elementele principale și caracteristice ale costumului de cow-boy; privirea lui, măcar că sprîncenele îi sînt amenințătoare, exprimă inocența vîrstei, dar în pumnișori strînge cu energie cîte un revolver îngrozitor (fotografia 3). Se vede bine că și strengarul acesta a fost crescut la școala „abecedarului cow-boyului". Lîngă poză e un text care, pe scurt, zice așa: „*Mamă, te omor dacă nu-mi cumperi «KARO SYRUP!»*" Asemenea „ilustrație" se întîlnește adesea în numeroase publicații nord-americane.

E drept că filozoful Seneca, educatorul și consilierul intim al împăratului Neron, nu ne spune nicăieri că cezarul, în copilărie, ar fi citit asemenea reclamă ca să ajungă la maturitate să-și omoare mama, împărăteasa Agrippina. Dar în zilele noastre, în Statele Unite, după ce ai luat cunoștință de cîte scriu ziarele, se cheamă că nu ești cow-boy autentic pînă nu faci fărîme din dătătoarea ta de viață. În Palmdala (California), de pildă, tînărul Jimmy Thomson, în vîrstă de treisprezece ani, batjocorit la școală de colegii săi că e sfios și laș, că „încă" n-a fost capabil să săvîrșească o faptă bărbătească, cum ar fi o bătaie cu sînge, un furt, o spargere sau măcar un omor, s-a dus întins acasă și, pe cînd maică-sa curăța liniștită niște cartofi, a doborît-o cu trei focuri de revolver. Să mai poftească acum careva să-i rîdă în obraz că nu-i bărbat! Și să mai pretindă scepticii și necredincioșii că, în reclamele americane, e imposibil să sălășluiască marile semne ale viitorului!

Dar viitorul copiilor se mai poate prezice și după alte semne. Dați-mi alt Jimmy, pe Jimmy Storey din Londra, care n-are decît patru ani. Numai privindu-l și cunoscînd despre el ceea ce voi istorisi îndată, eu prevăd că băiețașul drăgălaș va ajunge un tînăr voinic și sportiv care, împreună cu alți 16 tineri, se va înghesui într-o ladă de gunoi. Previziunea pare stranie, absurdă, pură halucinație. Dar nu e.

În adevăr, iată-l pe Jimmy Storey ținînd zdravăn în pumnișori cîte un revolver, întocmai ca micul cow-boy din reclamă. Bine înfipt pe picioruțe, stă în fața unui șerif american prevăzut și el cu un pistol (fotografia 4). De fapt, șeriful nu-i șerif, ci un robot cu inimă electronică. El e destinat să facă furori printre copii,

Iascăr SEBASTIAN

(Continuare în pag 14-15)

din toată lumea

FOARFECA BUCLUCAȘĂ

Tînăra japoneză Ichimura a suferit o operație cezariană. După cîteva săptămîni au apucat-o din nou dureri atroce în pîntece. Ducîndu-se la spital, i s-a făcut o radiografie care arăta limpede (așa cum se vede și în fotografie) că chirurgul care făcuse intervenția cezariană uitase foarfeca în pîntecul bolnavei. O nouă operație și corpul străin fu scos. „Norocul" chirurgului irresponsabil care comisese asemenea criminală neglijență a fost că... a murit între timp, scăpînd astfel de urmărirea justiției.

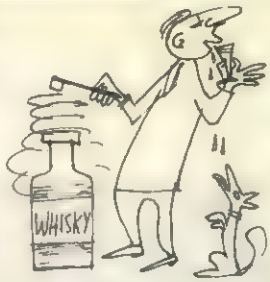

IZOTOPI ȘI... WHISKY

Londonezii au fost recent martorii celei mai mari ofensive care a fost dusă cîndva în Anglia împotriva unei tehnici seculare: cea privind învechirea whiskyului. Institutul britanic pentru cercetarea energiei atomice a făcut cunoscut că unul din cercetătorii săi a experimentat un procedeu permițînd scurtarea îndelungatului proces de învechire a whiskyului. Bombardîndu-se licoarea brută cu raze gama emise de un izotop radioactiv — cobalt 60 — s-a redus timpul de învechire a whiskyului de la trei ani la cîteva minute.

LUCRĂTORI INVIZIBILI CURĂȚĂ APA

Folosirea bacteriilor — iată noua metodă de curățire a apelor reziduale elaborată de cercetătorii Institutului de microbiologie

în parcurile cu distracții. Tu, Jimmy Storey de patru ani, căruia duioșii părinți ți-au dat un șiling, special pentru distracția asta, grijulii fiind de educația ta modernă, strecori șilingul într-o deschizătură îngustă și auzi vocea șerifului, înregistrată pe bandă, care-ți spune: „Părăsește orașul!"; sau: „Trage!" Și tu tragi. Dacă-l nimerești, flacăra pe care-o scuipă revolverul tău atinge o celulă fotoelectrică din pieptul șerifului. Atunci vocea spune surprinsă: „Ah!" Dacă însă, prost ochitor, ai lovit pe de lături, vocea te batjocorește: „Du-te acasă! Vestul nu-i de nasul tău!" Se știe că

4

5

în vestul american, „vestul sălbatic", mișună cow-boys ca-n filme...

Deci, dacă la patru ani te arăți un cow-boy adevărat, ții pistoale în mîini, tragi la țintă și nimerești, este de prevăzut că pe la cincisprezece-șaisprezece ani vei ajunge la lada cu gunoi. Vreau să mă refer prin aceasta la o telegramă recentă, care relata următoarele: „17 tineri «sportivi» din orașul Lakestone din Anglia au reușit să intre cu toții într-o ladă de gunoi de proporții destul de mici. Prin aceasta, ei au bătut «recordul» stabilit de colegii lor americani, care au devenit cunoscuți prin priceperea de a intra 15 oameni într-o cabină telefonică".

Cine ar putea pune la îndoială faptul că Jimmy Storey se va afla și el în gunoi, printre cei 17 „sportivi"?

Dar în Occident gunoiul e de mai multe feluri. Uneori ni se arată în chip de entuziasm paroxistic care devastează tot ce găsește în cale, cum ar fi vitrine, autobuze sau săli de concert. Așa, în Sala sporturilor din Berlinul occidental, după „o ședință" de „rock'n'roll", tineretul a fost pătruns de fiorii entuziasmului epileptic în așa măsură, încît a făcut praf și

al Academiei de științe cehoslovace. În rezervoarele în care se depozitează apa viciată de deșeuri industriale sînt cultivate anumite specii de bacterii. Ele își

extrag oxigenul necesar vieții din combinațiile sulfului, conținute de obicei în apele reziduale. Făcînd această operație, bacteriile descompun totodată respectivele combinații anihilînd toxicitatea lor.

O dată curățată de către acești lucrători invizibili, apa poate fi din nou folosită, pentru irigații, bunăoară.

SLUJBĂ RELIGIOASĂ PRIN TELEFON

Pastorul Elvin Fout din orașul Manchester, statul New Hampshire (S.U.A.) s-a dovedit a fi înainte de toate un american cu serioase însușiri de businessman. Constatînd o simțitoare scădere a interesului enoriașilor

săi față de biserică s-a gîndit să-i atragă din nou către cele sfinte. Zis și făcut. De cîtva timp, dacă formezi un anumit număr de telefon, o voce metalică îți răspunde: „Aici serviciul telefonic de slujbe religioase. În programul de azi o predică despre sfîntul Ioan". Și dacă solicitantul este de acord cu subiectul și cu... condițiile de plată, este servit pe loc cu o predică telefonică de cinci minute.

SUVAH E GRIPAT...

Printre artiștii circului italian Orfei, aligatorul Suvah era considerat un... element de bază. Iată de ce îmbolnăvirea sa a stîrnit îngrijorări legitime. Chemat în grabă, medicul a încercat să-i facă în primul rînd o injecție. Dar Suvah se opunea cu îndîrjire tratamentului. A fost nevoie de intervenția hotărîtă a hipnotizatorului care, făcînd uz de toate cunoștințele sale, a înfrînt rezistența aligatorului.

pulbere din scaune și geamuri (fotografia 5). Alteori, gunoiul ia forma spargerii caselor de bani sau a violurilor în haită sau a uciderii negrilor. În sfîrșit, acum de curînd, la Amsterdam, gunoiul acesta tînăr — de fapt produs și victimă a unei lumi putrezite — a îmbrăcat un aspect de-a dreptul duios. La Amsterdam există o universitate. La universitate sînt studenți. Unii abia intră în anul întîi: sînt „bobocii". Alții se află prin anii superiori, mai ales repetîndu-i: sînt „decanii". Ca să intri în universitate, pe lîngă înscriere trebuie să treci o probă de bărbăție și curaj. Potrivit unei vechi tradiții, ești supus la unele încercări sportive, care de cele mai multe ori sînt nevinovate și hazlii. Dar de data aceasta, un grup de șaisprezece „decani", roși de plictis față de rutina vechilor încercări, au avut ideea originală de-a se juca „de-a Dachau". Cum? Le-au impus novicilor, „bobocilor", să se dezbrace pînă la piele, i-au supus la interogatorii umilitoare, le-au aplicat torturi groaznice. Totul, la lumina luminărilor, într-o atmosferă sinistră de mister și spaimă (fotografia 6). Întocmai cum făceau călăii naziști cu nenumăratele lor victime la lagărul morții de la Dachau. Autoritățile au fost sesizate. Firește, le-au sesizat părinții „bobocilor", fiindcă „bobocii" lor au avut de suferit. Mai interesant este că ministrul Justiției, om de-o seninătate olimpică, a declarat că „și pe vremea lui se făceau asemenea excese și că, totuși, chiar și acei tineri aspri au ajuns la situații respectabile în viața publică". Poate că au ajuns chiar miniștri de justiție!...

În orice caz, eu unul, care după cum am dovedit posed darul ghicitului în viitor, tare mult mira-m-aș dacă tinerii aceștia, crescuți de la patru ani cu cogeamite pistoalele în pumni, n-ar realiza la maturitate performanțe de supermeni strașnic instruiți pentru a se război în Vietnamul de Sud ori pe alte meleaguri, unde partizanii patrioți luptă să dobîndească eliberarea țărilor lor de sub povara sîngeroasă a colonialismului. Maeștri ai cruzimii — iată la ce titlu de glorie trebuie să tindă pasămite orice superman crescut și educat la centrele de instrucție americane de la Fort Bragg — statul Carolina de nord (fotografia 7), Fort Banning — statul Georgia, Bad Tölz — R.F. Germană etc.

Dar, cum spune Virgiliu în „Eneida" sa (VI, 625): *„Nu, chiar dacă aș avea o sută de guri, o sută de limbi și un glas de fier, tot n-aș putea să-ți exprim toate formele crimelor lor, nici să-ți înșir toate numele torturilor"*.

În concluzie, un lucru rămîne limpede: dacă vezi o odraslă de superman care nu face altceva toată ziulica decît să tragă cu două pistoale, îi poți prezice că, o dată ajuns la tinerețe, el se va juca „de-a Dachau", iar la bărbăție va fi cel mai autentic superman războinic, vînător de partizani, ucigaș sadea.

Și asemenea prezicere nu ține de nici o minune. Minune ar fi ca prezicerea ta să nu se adevereasă.

În privința asta, amintesc aici ceea ce spunea Cicero în tratatul său „Despre divinațiune" (II, 28) referitor la un vraci interpret de miracole. Niște oameni speriați au venit să-l înștiințeze că s-a petrecut o mare minune: un șarpe s-a încolăcit în jurul lăcătului unui templu. „Minune ar fi fost — răspunse ghicitorul — dacă lăcătul s-ar fi înfășurat în jurul șarpelui".

Deci...

Luscăr SEBASTIAN

6

7

CEA MAI MARE PEȘTERĂ DIN ȚARA NOASTRĂ

Recent, o echipă formată din Anca și Vasile Decu, cercetători la Institutul de speologie „Emil Racoviță", împreună cu Marcian Bleahu, de la Institutul geologic, au descoperit în peștera Topolnița, din nord-vestul Regiunii Oltenia, noi săli și culoare necunoscute pînă acum. Această peșteră este cea mai mare din țara noastră și a 16-a din Europa.

Peștera Topolnița, formată din dizolvarea treptată a calcarelor de către apele rîului Topolnița și ale afluenților săi (Cireșul, Ponorățul și Prosăcul), are patru nivele cu galerii late între 1 și 20 m și înalte pînă la 40 m.

Porțiunile stalagmitate au depuneri pe pereții peșterii în formă de draperii, baldachine și scurgeri. Formațiunile de podea sînt de tipul *gururi* (bazinașe cu pereții concreționați). Se mai găsesc numeroase perle de cavernă și, mai ales, stalagmite de tip „luminare", înalte de peste 5 m, cu un frumos colorit albcristalin, alcătuind așa-numite „păduri de luminări", unice în țara noastră.

La intersecțiile galeriilor se găsesc săli de mari dimensiuni. „Sala mare" (50/30 m) și „Sala cu guano" (40/30 m) sînt înalte de peste 25 m și au acumulări de blocuri gigantice de prăbușire. Guanoul din această ultimă sală provine din excrementele depuse de lilieci ce formează aici colonii mari.

Întreaga peșteră este din punct de vedere geomorfologic foarte interesantă, deoarece aci se pot urmări toate stadiile de evoluție, de la acțiunea de săpare a apei pînă la aceea de colmatare prin prăbușiri și stalagmitare. Pitorescul peșterii este sporit de existența unor lacuri mari și adînci, cu splendide planșee surplombate, din cristale.

De asemenea prezintă un interes deosebit fauna peșterii, formată din animale troglobii (care nu trăiesc decît în peșteri), crustacee și insecte din ordinul coleopterelor.

Pentru toate aceste motive peștera Topolnița a fost declarată „Monument al naturii". Fiind ușor accesibilă, ea va putea fi amenajată pentru a deveni un însemnat centru turistic.

umor

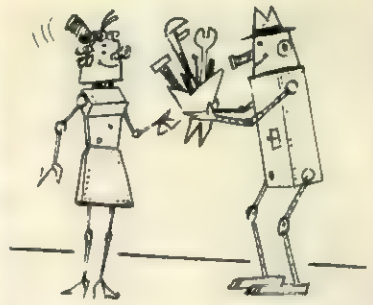

— Poftim! Din inimă...

„Komsomolskaia Pravda"

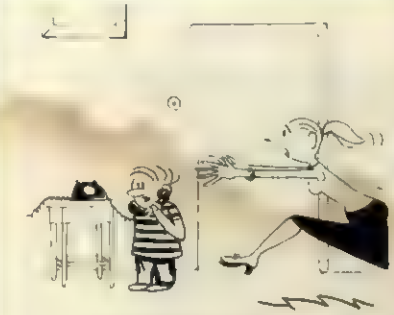

— E greșeală! Nu, n-am nici o soră fascinantă.

„Europeo"

povestea vorbei

SARE

Am mai arătat în această rubrică că în vocabularul unei limbi cuvintele nu sînt izolate unul de altul ci, dimpotrivă, se grupează în așa-numitele familii. E clară pentru orice romîn înrudirea dintre **a vîna, vînător, vînat, vînătoare, vînătoresc** ș.a. Nimeni nu poate contesta că **a împacheta** e „rudă" cu **a despacheta**, și amîndouă cu **pachet**.

Se întîmplă însă ca înrudirea să nu fie atît de evidentă. Vom lua astăzi ca exemplu cîteva cuvinte legate între ele prin ideea de „sare"; firește, nu ne interesează **a sărа, sărat, sărătură** și nici **saramură**, între care înrudirea e destul de clară.

Noțiunea de „sare", „lucru sărat" se exprimă în latinește prin grupul de sunete **sal**, iar în slavă prin **sol** sau **sl-** (în cuvinte mai lungi). Asemănarea dintre **sal, sol** și **sl-** dovedește că latina și slava sînt limbi înrudite, că se trag din aceeași limbă mai veche. Lingviștii au stabilit că această limbă „mamă", care nu mai există de mult, se vorbea cu cîteva mii de ani înainte de era noastră și au numit-o limba indo-europeană.

Numele sării în forma **sal**, adică așa cum îl spuneau romanii, persistă pînă azi în cuvinte ca **salată, salam, salinitate** (se vorbește pînă azi despre salinitatea unei ape sau a unui teren). În limba provensală (vorbită în Franța), care este, ca și romîna, o „fiică" a limbii latine, **salaio** înseamnă „lucru sărat". De aici cuvîntul a fost împrumutat de diverse limbi și înțelesul a evoluat destul de mult, astfel că într-o expresie ca **salată de fructe**, legătura cu „sarea" s-a pierdut cu totul. **Salam** a însemnat și el la început „lucru sărat" (în italienește).

Sub aspectele slave, **sol** și **sl-**, numele sării există în multe cuvinte românești: **slănină, Slatina** (cuvîntul de la care provine acest nume de localitate însemna „izvor de apă sărată" sau „teren mlăștinos și sărat"), **soliță** și chiar **rasol**. Vechiul sens al acestuia din urmă a fost „carne fiartă în apă sărată" (în rusește și în bulgărește cuvîntul are și azi înțelesul de „saramură").

Sorin STATI

de vorbă cu medicul

ASTENIA NEUROCIRCULATORIE

Scoarța creierului ține sub controlul ei întreaga activitate a organismului omenesc și, în funcție de integritatea ei anatomică și fiziologică, viața se desfășoară în condiții normale, menținînd un echilibru funcțional armonios între organe și sisteme. Orice leziune sau dereglare în scoarța creierului se va reflecta într-o formă sau alta în desfășurarea normală a vieții.

Sub influența unor factori externi defavorabili— ca munca încordată prelungită, șocuri psihice, conflicte care durează multă vreme etc.— se produce o slăbire a funcției inhibitoare a scoarței creierului asupra unei regiuni a sistemului nervos central numită *hipotalamus*, de care depinde menținerea constantă a temperaturii corpului, reglarea stării de somn și de veghe, controlul presiunii arteriale, tonusul de excitabilitate a scoarței cerebrale, normala funcționare a inimii cu sau fără leziuni organice și altele.

Tulburarea controlului acestui nucleu, favorizat de unul din factorii enumerați mai sus, poate duce la instalarea unei nevroze astenice. Astenia neurocirculatorie este o asemenea nevroză, la care se asociază simptome cardiovasculare. Aici nu avem de-a face cu o stare patologică a inimii, ci numai cu o dereglare nervoasă, ce se manifestă pe de o parte prin simptome generale ca senzația de oboseală fizică și psihică, insomnie, dureri de cap, tulburări digestive și, pe de altă parte, prin simptome cardiace: palpitații, dureri în regiunea inimii, greutate la respirație.

Dintre toate semnele descrise, palpitațiile sînt cele mai mult luate în seamă. Bolnavul își simte puternic bătăile inimii, în special în poziție culcat; de asemenea el se plînge de dureri în regiunea inimii. Aceste simptome sînt de o durată scurtă (cîteva minute), dar de natură să neliniștească pe cel în cauză, convins că e bolnav de inimă.

Important pentru bolnav este ca el să aibă deplină încredere în concluzia medicului, care va constata — evident — că nu există simptomele unei afecțiuni cardiace.

De altfel tratamentul general al nevrozei aduce destul de repede o ameliorare a acestei tulburări. Bolnavii nu vor fi supuși nici unei restricții în viața și activitatea lor, contrar celor ce li se impune adevăraților bolnavi de inimă. În afara tratamentului general al nevrozei, pe care medicul îl recomandă de la caz la caz, se poate administra bolnavului zilnic 1-2 linguriță de Passiflora sau 2-3 comprimate de Valenal.

Dr. Silviu GHEREA

sfaturi practice

În raid prin magazine
AM VĂZUT PENTRU DUMNEAVOASTRĂ...

...Rîșnița de cafea, din material plastic și metal. De format mai redus decît cele existente pînă acum în comerț, această mașină, cu o prezentare frumoasă în diverse culori, are și avantajul de a putea fi reglată pentru a rîșni cafeaua după dorință, mai fin sau mai puțin fin. Ocupă un spațiu foarte redus în dulapul de vase.

... Mașina cositorită de tocat carne. Spre deosebire de cea emailată, această mașină este mai ieftină, mai practică și mai igienică.

...Vasul din tablă emailată pentru fiert peștele. De formă dreptunghiulară și avînd o lungime de circa 40 cm, este alcătuit din vasul propriu-zis, acoperit cu un capac și prevăzut în interior cu un grătar perforat, de asemenea emailat. Grătarul are două mînere cu ajutorul cărora se poate scoate ușor din vas. Acest grătar permite: a) ca peștele să fiarbă în aburi (apa de-abia ajungînd pînă la nivelul lui) și astfel să-și păstreze toate substanțele nutritive; b) ca atunci cînd este gata și vrem să-l scoatem, peștele să nu se sfărîme, putînd fi scos cu grătar cu tot.

...Aparatul de stors lămîie, foarte mic (încape ușor într-un buzunar), practic pentru excursii. Este făcut din material plastic și are forma unui tub cu un capăt zimțat și cu altul rotund, prevăzut cu un cioculeț de scurgere.

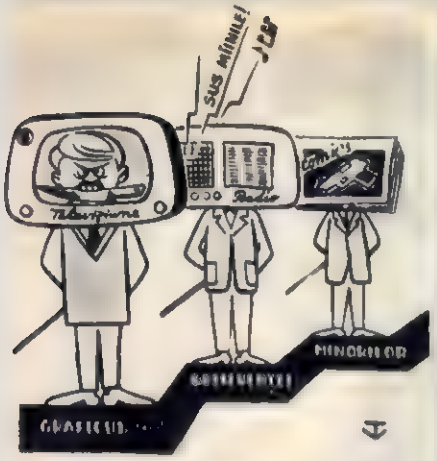

„Pedagogii" monopolurilor obțin succese.

V. TINOC

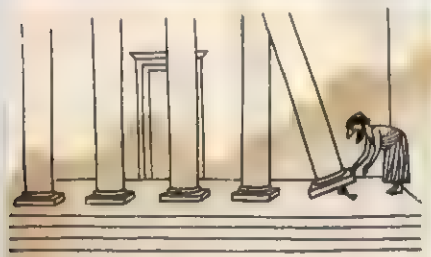

Fără cuvinte.

„Intercontinental"

Evoluția televiziunii.

„Intercontinental"

Noile modele executate de Fabrica de confecții „FLACĂRA" – CLUJ

Dezlegarea jocului „VÎNĂTOARE", apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Tolstoi — Cerb. 2) Aducători — Il. 3) Pop — Tal — Ursă. 4) Ib — Poveste — N. 5) Ren — Na — Țeavă. 6) Șubă — Mi — Lir. 7) Acte — Martin. 8) Nurcă — Scutar. 9) I — Iarnă — Rață. 10) Noaten — Cețos. 11) Ar — At — Talere. 12) Țap — Erete — I.

educație pentru toate vîrstele

UN „DESCURCĂREȚ"

Simpatic bărbat amicul Mateiaș... Și om corect. În atîția și atîția ani de casierie nu i-au lipsit nici cinci bani. Dar în materie de educație are idelle lui.

— Omul, domnule, să fie descurcăreț, că altfel nu merge. Nu aștepta să te tragă viața de mînecă, descurcă-te, nu fi mototol! Așa îi cresc și pe Viorel al meu: spirt!

— Dar ce înseamnă la tine să fii „mototol", Mateiaș?

— Adică să nu te descurci, să nu găsești soluția, să faci ce nu-ți convine, pentru că așa procedează alții o sută.

Ce să faci dacă omul are convingerile lui!

— Domnule — mi se laudă într-o zi — eram cu Viorel și ne grăbeam spre circ. La o intersecție, stopul pe roșu. Arunc o privire spre milițian. Vorbea la telefon. I-l arăt cu un semn lui Viorel. Băiatul înțelege și o pornim pe roșu. Cînd colo, pe la jumătatea drumului, alt milițian ne văzuse și venea spre noi. Viorel, gata, s-a pierdut! Eu — nimic! Mă îndrept spre milițian și-l întreb cît mai politicos unde este strada Ulcelelor. Omul, la fel de politicos, scoate ghidul și mă lămurește. Era exact. Eu stau chiar pe strada Ulcelelor.

— Mare ispravă ai făcut!

— Mare, mică, uite că m-am descurcat. Altul ar fi plătit amendă; eu m-am ales și cu un salut.

Cel mai mult îi place lui Mateiaș să povestească „chestia" cu biletele de cinema:

— Să zicem că vreau să iau bilete și găsesc o coadă cît toate zilele. Eu mă așez disciplinat la rînd, Viorel se duce pe din față la casă „să întrebe ceva". Nu mă cunoaște, nu-l cunosc. Cînd a ajuns la casă, cere bilete. Dacă se găsește vreunul să protesteze, deodată se aude „o voce din popor":

— Lasă-l, tovarășe, că-i mic și n-are puterea dumitale. Eu nu stau la coadă? Și de ce nu mă supăr? Lumea-mi dă dreptate, băiatul ia biletele și peste un minut declar că e prea lungă coada și mă retrag, oferind locul meu celui din spate, care-mi și mulțumește. E clasic, nu?

— Bine Mateiaș, dar nu-l cinstit ce faci!

— Ce faceee?! — se înfurie amicul — am ajuns să-mi dai dumneata mie lecții de cinste? Mie care de zece ani de cînd mînuiesc banul public n-am avut nici cinci bănuți lipsă?

— Nu te gîndești la concluziile pe care le poate trage Viorel din șmecheriile astea ale tale?

— Concluziile pe care le-am tras eu, tatăl lui. N-am fost niciodată un mototol și totuși sînt un om cinstit.

— Capra sare masa, lada sare casa, Mateiaș.

— Domnule, ești un inculat. Iremediabil!

Mateiaș a început să mă ocolească. Dar, de pe la colegi, am mai aflat și alte mostre de fantezie descurcăreață a amicului. De pildă, cînd i-a fost soția internată în spital, acum o lună, Mateiaș a făcut rost de o gențuță de medic și a vizitat-o zi de zi în timp ce „mototolii" trebuiau să se mulțumească numai cu cele două zile reglementare. Viorel era entuziasmat:

— Să-l vezi pe tati cum intră pe poartă cu gențuța, parcă ar fi doctor adevărat. Îi salută toți portarii.

Acum vreo două zile, Mateiaș a venit la mine întunecat la față.

— Ai vorbit într-un ceas rău. Știi ce mi-a făcut poama de Viorel?

Și omul mi-a spus. De vreo lună, băiatul primea sistematic note proaste și tot sistematic le falsifica în carnet. Acum îl descoperise. Mateiaș tocmai se întorcea de la director.

Îmi stătea pe limbă să spun: „descurcăreț băiat!" Dar m-am stăpînit. Bietul Mateiaș era destul de necăjit și fără asta.

Ion ALEXANDRU

„Înlăturați teroarea nucleară!" Acest apel, adresat Organizației Națiunilor Unite, este înscris pe pancarta purtată de savantul Linus Pauling, în cadrul unei demonstrații pentru pace la New York.

schiță biografică a bombei atomice
(IV)

EXPLOZIA MORALĂ CONTRA EXPLOZIEI ATOMICE

Primul apocalips atomic a avut loc la Hiroșima și Nagasaki. Sute de mii de oameni au pierit în clipa cînd s-a produs explozia, alte zeci de mii vor muri în chinuri groaznice cîteva zile, cîteva luni sau cîțiva ani după fatidicele zile din august 1945. La 2 septembrie Japonia capitulează. S-a vorbit mult despre barbaria războiului în general. Dar niciînd barbaria n-a fost mai mare și mai inutilă ca la Hiroșima și Nagasaki.

Primul apocalips atomic a avut loc. Va fi el și ultimul? Aceasta este problema care îi torturează pe mulți dintre autorii bombei A. Ei au căpătat dintr-o dată un strivitor sentiment de culpă pentru cele întîmplate și de răspundere pentru cele ce s-ar mai putea întîmpla.

DEZINTEGRAREA CONȘTIINȚELOR

Pentru a potoli aprehensiunile savanților care lucrează sub conducerea lui, Oppenheimer le declară în 1945 că S.U.A. sînt pe cale să ajungă la o înțelegere cu U.R.S.S. pentru un control internațional asupra bombei atomice. Minciuna are însă picioare scurte și afirmația lui Oppie e repede dezmințită chiar de autoritățile americane. În laboratoarele atomice vînătoarea de comuniști și de pretinși „agenți sovietici" continuă acum, după sfîrșitul războiului, cu o înverșunare mai mare ca oricînd. În timp ce fizicieni americani cu convingeri democratice sînt scoși din muncă și deseori arestați, în locul lor își fac apariția savanți hitleriști, pe care misiunea „Alsos", a contraspionajului american, i-a recrutat în Germania occidentală. În felul acesta ajung să lucreze pentru S.U.A. creatorii bombelor V_1 și V_2, cărora le căzuseră victimă numeroși soldați americani în timpul staționării lor în Anglia. Misiunea „Alsos" activează cu atîta zel, încît la un moment dat în laboratoarele atomice pătrunde un neamț, pe nume Jordan, care habar nu are de fizică, în schimb coase cu multă îndemînare. Abia după cîteva săptămîni se lămuresc autoritățile americane că, în locul atomistului Pascual Jordan, importaseră din Germania vestică un omonim al lui, de meserie croitor.

Nu trece nici un an de la Hiroșima și fizicienii din Los Alamos pot constata direct „cum se moare atomic". La 21 mai 1946, în timp ce lucrează pentru bomba pe care americanii o vor experimenta în atolul Bikini, Louis Slotin suferă o iradiație ce trece dincolo de punctul critic. Nouă zile mai tîrziu el se sfîrșește în chinuri groaznice.

„Revolta savanților atomici", cum o numesc autoritățile americane, ia proporții. În frunte cu Einstein, numeroși fizicieni se declară tot mai des împotriva folosirii energiei atomice în scopuri destructive. Unul din cei mai combativi e Leo Szilard. Pentru a-l intimida, președintele Comisiei pentru alocații militare a Camerei Reprezentanților, Andrew May, îl supune unei anchete, în cadrul căreia îl tratează ca pe un criminal, insultîndu-l, acuzîndu-l de lipsă de patriotism, obligîndu-l să răspundă la întrebări numai prin „da" și „nu". Szilard are o atitudine plină de curaj și demnitate. Curînd după terminarea anchetei se anunță că May e grav compromis într-o afacere de fraude și luare de mită, i se retrage imunitatea parlamentară, e judecat și condamnat la închisoare.

În opinia publică americană începe să se manifeste tot mai puternic rezistența împotriva războiului rece în general și a șantajului atomic în special. În această situație, Truman semnează la 21 martie 1947 legea „loialității", care face din orice adversar al militarismului un „roșu" antiamerican. Față de atomiști se instaurează acum o adevărată teroare de tipul Gestapo, cu descinderi și percheziții în miez de noapte, arestări arbitrare, interogatorii de „gradul III". Contrar oricăror norme juridice, nu li se face celor bănuiți dovada vinovăției, ci sînt ei înșiși obligați să-și dovedească inocența. Anchetații sînt puși să demonstreze nu numai propria lor „loialitate", ci și cea a rudelor, prietenilor și chiar a cunoștințelor pe care nu le-au întîlnit decît o dată în viață.

Rezultatul e că printre fizicieni se creează o adevărată psihoză. Unii se sinucid, alții își pierd mințile, alții părăsesc S.U.A. cum a făcut Leopold Infeld, care s-a reîntors în patria sa, Polonia, alții, în sfîrșit, abandonează cercetările nucleare și abordează alte domenii de activitate (un exemplu în acest sens e Helen Smith, talentata asistentă a lui Max Born, care părăsește fizica pentru a se consacra... științelor juridice).

Dar nimic nu poate opri nici pe oamenii de știință cinstiți, nici opinia publică mondială să ia poziție tot mai hotărîtă împotriva amenințării cu arma atomică ca unealtă a „politicii de forță" a S.U.A. Un puternic ecou, în cele mai largi mase, trezesc repetatele propuneri ale Uniunii Sovietice și celorlalte țări socialiste pentru interzicerea acestor arme. Luptei consecvente duse de țările lagărului socialist i se alătură o forță care apare pentru prima oară pe scena istoriei: mișcarea organizată a partizanilor păcii din lumea întreagă. Și nu este de loc întîmplător faptul

că în fruntea Consiliului Mondial al Păcii se va găsi un savant — mai mult: un fizician căruia dezintegrarea nucleului atomic îi datorește enorm, un patriot care, în Franța ocupată de hitleriști, și-a riscat viața pentru ca descoperirile sale să nu cadă în mîna dușmanului. E vorba de Frédéric Joliot-Curie.

SIC TRANSIT GLORIA MUNDI

În primii ani care au urmat războiului, steaua lui Robert Oppenheimer, părintele bombei atomice, e la zenit. Doctor honoris causa a șase universități, decorat de zeci de ori, președinte sau membru a 35 de comisii guvernamentale, invitat de onoare la Casa Albă, Pentagon și Departamentul de Stat — Oppie se bucură și de cinstiri specifice publicității americane: „National Baby Institution" îl decretează „cel mai celebru tată al anului 1945".

Nici o remușcare nu tulbură olimpiana sa seninătate, sutele de mii de vieți pe care le-a curmat bomba A îl lasă indiferent. Cînd se întîlnește la Paris cu Haakon Chevalier, a cărui înlăturare o provocase printr-un denunț mincinos și care-și cîștigă acum cu greu pîinea ca traducător, Oppie îl tratează cu o amicală dezinvoltură. Chevalier, care nu cunoaște încă rolul nefast jucat de „prietenul" său, îi vorbește cu încredere. Printre altele, îi spune cît de mult l-a îndurerat și indignat executarea soților Rosenberg, victime nevinovate ale isteriei războinice din S.U.A. Oppenheimer îi răspunde că sentința e severă, dar dreaptă.

Dar conformismul său față de oficialitatea americană nu-l salvează de mașina infernală la a cărei declanșare a contribuit. Noi stele au apărut pe întunecatul firmament al morții atomice. Din ordinul lui Truman, Edward Teller lucrează de zor la proiectul unei „suprabombe" capabile să ucidă dintr-o singură explozie milioane de oameni. Pînă una-alta, milioanele se traduc în dolari și sînt încasate de trusturile de armament. Lumea va cunoaște această armă sub numele de bomba cu hidrogen sau termonucleară. „Părintele" ei, fost discipol al lui Einstein și fost student la Göttingen, are și mai puține scrupule decît celălalt „tată" — Oppenheimer — pe care nu ezită să-l „lucreze" ori de cîte ori are prilejul.

Încet, dar sistematic, F.B.I.-ul strînge documente împotriva lui Oppie. În 1953, dosarul secret „J.R.O." (J.R.Oppenheimer) are înălțimea unui om. La 21 decembrie, președintele Comisiei atomice a S.U.A., amiralul Lewis Strauss, îl pune pe neașteptate în fața unei alternative: sau își dă imediat demisia, sau se supune unui „examen de loialitate". Ambițiosul Oppie, care a făcut tot ce omenește (dar și inuman) e posibil pentru a-și cîștiga grațiile celor mai reacționare cercuri americane, alege „examenul".

Acesta are loc în aprilie 1954, sub forma unei anchete de obișnuitul tip inchizitorial. Suspendat din toate funcțiile sale, Oppie, uluit, se vede nevoit să răspundă la 21 de capete de acuzare prin care i se reproșează... legături cu comuniștii. Caracteristic e faptul că anchetatorul, Roger Robb, îl hărțuie cu întrebări nu numai asupra lucrurilor pe care le-a făcut, ci și asupra celor pe care le-ar fi făcut dacă ar fi avut prilejul. „Te-ai fi opus aruncării unei bombe cu hidrogen în Japonia, în caz că ea ar fi existat în timpul războiului?" — îl întreabă Robb iar și iar. Degeaba răspunde Oppie că nu i s-a pus problema, degeaba declară că, dacă ar fi fost în stare, ar fi descoperit el bomba termonucleară. Sentința e un model de ipocrizie a justiției bur-

Nicolae MINEI

(Continuare în pag. 20)

Așa arăta Hiroșima după explozia bombei atomice: un deșert nu numai mort, ci și mortal.

Marele Joliot-Curie, atomistul devenit conducătorul mişcării organizate a partizanilor păcii din lumea întreagă, s-a aflat în primele rînduri ale luptătorilor pentru interzicerea armei nucleare.

gheze: Oppenheimer e considerat „loial", dar „opiniile sale dau loc la neliniște", deci el nu mai are ce căuta în rîndul atomiștilor.

Ce a stat la baza înlăturării lui Oppie? Ce joc de interese financiare și politice a dus la prăbușirea lui? De ce a fost Teller cel mai înverșunat martor al acuzării? E greu să răspundem acestor întrebări. Deasupra „cazului Oppenheimer" monopoliștii și liderii politici și militari din S.U.A. au pus capacul de plumb al „secretului de război". Un lucru e limpede: unul din țelurile urmărite a fost intimidarea oamenilor de știință.

Dar scopul nu a fost atins. Einstein ridică cu tărie glasul împotriva „inconștienților care se joacă cu focul atomic". În ultimii săi ani de viață, marele savant renunță să-și redacteze noile sale cercetări de teamă ca rezultatele lor să nu fie folosite în scopuri războinice. Alături de el, numeroși oameni de știință, ca Bethe, Compton, Wiener, Fermi, Schweitzer etc. etc., depun strădanii pentru a contribui la înlăturarea primejdiei atomice. Înfruntînd riscuri enorme, Linus Pauling, laureat al Premiului Nobel, duce în S.U.A. o campanie de mobilizare a opiniei publice împotriva experiențelor cu arma termonucleară.

Este puțin probabil însă că imperialismul s-ar fi oprit în fața barierei morale ridicate de oamenii de știință pe drumul ce duce spre războiul atomic. Ceea ce l-a oprit a fost altceva.

CÎT 1000 DE BOMBE H

În 1945, generalii și amiralii americani găsiseră un fel de joc de societate. Problema pe care o discutau, zîmbind cu superioritate, era: cînd va fi capabilă Uniunea Sovietică să producă arme atomice? Cei din marină spuneau că în 1960, cei din forțele terestre erau mai pesimiști: 1956. Dar și unii și ceilalți au izbucnit în rîs cînd șefii aviației au susținut că n-ar fi exclus ca asta să se întîmple în 1952.

Rîsul tuturor s-a curmat însă brusc în 1947, cînd guvernul sovietic a făcut cunoscută sa declarație prin care anunța că atomul nu mai are secrete pentru oamenii de știință din U.R.S.S. Doi ani mai tîrziu, președintele Truman, care pînă atunci ținuse lungi și numeroase discursuri despre rămînerea în urmă a Uniunii Sovietice în domeniul energiei nucleare, trebuia să recunoască în mod public că posturile de control americane detectaseră o puternică explozie experimentală a bombei atomice în U.R.S.S. În august 1953, o nouă declarație a guvernului sovietic pulveriza ultimele iluzii ale cercurilor conducătoare din S.U.A.: U.R.S.S. posedă și ea bomba termonucleară. Și totuși se declara în continuare pentru interzicerea ei.

Efectul acestor vești succesive a echivalat, după expresia publicistului american Drew Pearson, cu explozia simultană a 1000 de bombe H. Numai că victima acestei explozii morale nu are de ce să fie compătimită. Ea se numește: monopolul american asupra armelor nucleare.

... A trecut aproape un deceniu de la declarația guvernului sovietic cu privire la bomba termonucleară. Zece ani în care țările lagărului socialist au revenit, în nenumărate rînduri, cu propunerea de a se pune capăt fabricării de arme nucleare, de a se distruge stocurile existente și de a se sista exploziile experimentale. Zece ani în care țările lagărului socialist au demonstrat multiplele și uriașele foloase pe care le aduce omului utilizarea energiei atomice în scopuri pașnice. Zece ani în care țările socialiste au luptat, cu o neobosită perseverență, pentru înlăturarea oricărei primejdii de război, pentru dezarmarea generală și totală.

În marea comunitate a popoarelor care construiesc socialismul și comunismul, dezintegrarea nucleului atomic oferă oamenilor mijloace necesare pentru a produce electricitate, pentru a frînge ghețurile veșnice ale polului, pentru a combate bolile și moartea, pentru a duce știința pe culmile ei cele mai înalte.

A trecut peste un an de cînd la Geneva au început noi tratative cu privire la dezarmare. Țările socialiste se pronunță pentru adoptarea unor măsuri care să elimine riscul izbucnirii unui război nuclear și al unui război, în general. Opunîndu-se acestui punct de vedere, „schița" americană nu oferă nici o soluție practică pentru problema dezarmării, nu face să scadă pericolul unui conflict atomic. Mai mult chiar, „schița" de plan american recomandă crearea unui organism internațional a cărui existență ar constitui o știrbire gravă adusă suveranității naționale a statelor. Delegația română la tratative a arătat că „în nici o împrejurare cauza dezarmării — care este cauza asigurării păcii în relațiile internaționale — nu poate fi servită prin știrbirea suveranității statelor, prin crearea de organisme și instituții supranaționale prin a căror funcționare să fie atinse atributele esențiale ale unui stat: suveranitatea și independența".

Acționînd pe baza instrucțiunilor guvernului R.P. Române, a cărui politică reflectă cele mai profunde aspirații de pace ale poporului român, delegația noastră la Geneva este gata să sprijine, alături de celelalte delegații ale țărilor socialiste, orice propunere constructivă ducînd la un acord eficient.

Sîngele oamenilor nu trebuie să devină îngrășămînt, iar planeta Pămînt — teren de cultură pentru monstruoasa ciupercă atomică.

Nicolae MINEI

Pui... pui!...

Fotografie de E. DASCĂLU

CARNET

De la etajul V

SOLUȚIA

La orele cinci toate aparatele de radio de la etajul cinci funcționau din plin, problema odihnei de după-amiază fiind, din motive de forță majoră, scoasă de pe ordinea de zi. La etajul cinci? La toate etajele cinci sau necinci din toate blocurile, cartierele, raioanele și orașele, pătimașii sau măcar pasionații, sau măcar curioșii se așezau lîngă aparatele de radio așteptînd (greu) minutele pînă la transmisiunea de la Ploiești. E de prisos să amintesc, la atîtea zile trecute, pricina interesului: așteptam de la Ploiești repriza a doua a meciului Petrolul-Ferencvaros.

E și mai de prisos însă să amintesc, la atîtea zile trecute, pricina emoției: așteptam singura, singura posibilitate de calificare într-o semifinală de competițiile fotbalistică pe tărîm internațional. „Cupa orașelor tîrguri" — fără a fi o întrecere de mîna întîi, reprezintă totuși *ceva*. Ceva-ul care putea semnifica spargerea — în sfîrșit — a gheții; ceva-ul care putea marca ridicarea fotbalului la nivelul celorlalte (multe) ramuri aflate, cu Iolanda Balaș, handbalul în 7, canotajul sau tenisul de masă, pe treapta de sus a sportului mondial.

La orele cinci și cincizeci și cinci de minute (citez din memorie), cînd crainicul a dat legătura „cu studiourile noastre", lumea etajului cinci și de la toate etajele cinci sau necinci, din toate blocurile, cartierele, raioanele, orașele, pătimașii sau măcar pasionații sau măcar curioșii s-au ridicat de lîngă aparatele de radio, ostenți și dezamăgiți.

E de prisos să mai amintesc pricina ostenelii: învingător cu 1-0, Petrolul a fost totuși învins. Înfrîngerea obosește.

E și mai de prisos însă să amintesc pricina dezamăgirii: nu ne-am calificat în semifinale Speranța nerealizată dezamăgește. La orele șase fix cetățenii mai sus, generic, amintiți, discutau:

— De ce?

Într-adevăr, de ce?

De la început pînă la sfîrșit Ferencvaros a practicat un joc de apărare cu scopul vizibil, ca un afiș, de a păstra din avantajul de două puncte unul măcar, măcar unul. Asta a vrut echipa maghiară. Asta a izbutit. Asta se numește, de fapt, să-ți alcătuiești „un plan" și să muncești lucid, încăpățînat, fără ezitare, pentru îndeplinirea lui. Clar.

Și, în schimb, de la început pînă la sfîrșit, Petrolul a atacat, încercînd să recupereze handicapul. A fost — pare-se — un joc la o singură poartă. Înaintare contra apărare. Dintr-o repriză ascultată la radio, nu mi-amintesc ca mingea să se fi aflat mai mult de trei minute în careul piețienților.

(În plus, o perioadă cel puțin apreciabilă, Ferencvaros a jucat în 10 oameni, împrejurare care, oricum ai privi lucrurile, n-a fost de natură să-i favorizeze pe oaspeți.)

Atacul acesta fără odihnă a alcătuit planul Petrolului. Asta a vrut Petrolul. Să atace și să înscrie cel puțin două goluri. Dar n-a izbutit, iarăși clar. De ce? Da, într-adevăr, cum se explică faptul că o echipă beneficiind de: 1) avantajul terenului (și ce teren!); 2) un jucător eliminat la adversari; 3) dorința de a ataca și a învinge (și ce dorință!) n-a reușit să marcheze decît un singur punct. Cum se explică și cum se poate explica?

Cauza e atît de simplă, încît uimește: Petrolul n-a tras la poartă. Are dreptate cronicarul „Informației Bucureștiului": Petrolul n-a tras la poartă. De toate au făcut ploieștenii ca să învingă. De toate, cu o excepție. Cu excepția aceea care transformă îndeobște efortul în muncă, activitatea oarbă în rod, pe Sisif în ființă productivă. Vai, gîndire, gîndire!...

Bine, am înțeles și asta. N-au tras la poartă. N-au văzut și n-au înțeles jucătorii că trebuie oricum, oricînd, oricît și din orice poziție să tragă la poartă. Am înțeles că n-au înțeles. Dar *de ce* n-au înțeles?

Asta n-am înțeles.

Nu înțeleg nici în clipa de față.

Dac-aș fi cronicar de specialitate, meseria m-ar obliga să înțeleg pe dată și să furnizez un răspuns.

Neființd decît amator, îmi îngădui luxul de a înlocui răspunsul cu o întrebare. Și, aruncînd o privire pe fereastră, mormăi îngîndurat foarte:

— Adică, de ce?

AL. MIRODAN

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI

Zilnic. Progr. I: 5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi la 22.30) 23.50-23.55
Progr. II: 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 (vineri 21.30), 23.00 (simbăta și 0.50)
Duminica. Progr. I: 7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-23.55
Progr. II: 7.50, 14.00, 18.00, 20.00, 23.00

COTELE APELOR DUNĂRII

Zilnic: 13.40 (Progr. I)

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM

Zilnic: 12.10 (Progr. II), 13.05 (Progr. I)

DUMINICĂ 14 APRILIE Programul I *6.00:* Cîntece și jocuri populare *6.30:* Muzică de balet *7.10:* Concert de dimineață *8.00* Sumarul presei centrale *8.10:* Școala și viața *8.30:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *8.50:* „Ghid muzical" (14) — Programatismul în creația lui George Enescu *9.30:* Teatru la microfon pentru copii *10.30:* Corul minerilor din Lonea *11.00:* Program muzical dedicat frunașilor de pe ogoare *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Muzică din opere cerută de ascultători *12.20:* Muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Melodii populare cerute de ascultători *14.30:* Sonatina opus 30 de Marcel Tournier — la harpă Liana Pasquali *14.44:* Album de melodii *15.10:* Dansuri simfonice *15.30:* Din viața satelor patriei *16.10:* Jocuri populare *16.30:* Muzică din opere de compozitori italieni — cîntă Joan Sutherland, Boris Cristoff, Tito Gobbi, Victoria de Los Angeles, Nicolae Herlea *17.00:* Muzică de estradă *17.15:* Mic recital interpretat de violoncelistul Radu Aldulescu *17.30:* Transmisiune sportivă *18.30:* Romanțe *19.01:* Muzică din operete *19.35:* „Melodii, melodii" — emisiune de muzică ușoară *20.00:* Teatru la microfon „Cuibul de piatră" de Hella Vuolijoki *21.20:* Muzică de dans *23.10:* Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră în mi minor de Chopin — solist Samson François acompaniat de Orchestra Conservatorului din Paris, dirijor Georges Tzipine.

Programul II *7.00:* Cîntă Fanfara reprezentativă a armatei *7.30:* Cîntece din folclorul nou *8.00:* Melodii distractive *8.30:* Clubul voioșiei *8.50:* Anunțuri, muzică *9.00:* Muzică populară cerută de ascultători *9.30:* Muzică de estradă *10.00:* Cîntă Zenaida Palty *10.30:* Revista presei străine *10.35:* Muzică ușoară *11.00:* Transmisiunea concertului Orchestrei simfonice a Filarmonicii de Stat „George Enescu", dirijor Djura Yacsic (R.S.F. Iugoslavia), solist violoncelistul Vladimir Orlov. În program — uvertura la opera „Nunta lui Figaro" de Mozart, Concertul pentru violoncel și orchestră de Haciaturian, Simfonia a III-a de Saint-Saëns. În pauză — emisiunea „Cinema" *13.00:* Concert de prînz *14.05:* Cîntă Florin Dorian *14.30:* La microfon satira și umorul *15.15:* Din folclorul poporelor *15.45:* Muzică de estradă *16.00:* Oameni și fapte *16.08:* Muzică distractivă (orchestre de mandoline) *16.30:* Lucrări ale compozitorilor noștri inspirate din folclor — Rapsodia I de Martian Negrea; Suită de șapte dansuri populare de Sabin Drăgoi *16.54:* Valsuri din operetele lui Johann Strauss *17.15:* Amintiri despre scriitori — I. Peltz despre Garabet Ibrăileanu *17.25:* Muzică ușoară cerută de ascultători *18.05:* Interpreți ai operei „Bărbierul din Sevilla" de Rossini, de-a lungul anilor (emisiunea a II-a): Arturo Toscanini, Mercedes Capsir, Mark Reizen, Victoria de Los Angeles, Nicola Rossi Lemeni, Melchiore Luis, Gino Becchi, Nicola Monti, Ettore Bastianini, Alvinio Misciano, Giulietta Simionatto, Nicolae Herlea *19.00:* Itinerarii vechi — fapte noi *19.15:* Interpreți de muzică instrumentală și de cameră — chitaristul Andres Segovia *19.30:* Din comoara folclorului nostru muzical *20.05:* Muzică de dans de Nicolae Kirculescu *20.30:* Cîntă Emil Gavriș *20.45:* Muzică de dans *21.45:* Literatura și muzica — Poeți și liederi *22.00:* Muzică de dans *22.30:* „George Enescu, compozitor" — Sonata nr. 1 în fa diez minor — interpretează Maria Fotino; Impromptu concertant — interpretează violonistul George Hamza, la pian Mariana Kabdebo *23.10—24.00:* Muzică de dans.

LUNI 15 APRILIE Programul I *5.07:* Muzică ușoară *5.30:* Gimnastică *5.40:* Cîntece și jocuri populare oltenești *6.07:* Divertisment în re major de W.A. Mozart *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Muzică interpretată de fanfară *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Mici piese de estradă *7.30:* Sfatul medicului — Difteria *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45* Jocuri populare *8.00:* Sumarul ziarului Scînteia *8.05:* Muzică vocală și instrumentală de compozitori români *8.30:* Muzică din opereta Moscova-Cerîomuski de Șostakovici *9.00:* Tinerețea ne e dragă! *9.30:* Cîntece patriotice *9.30:* Melodii populare *10.00:* Muzică distractivă *10.33:* Cvartetul nr. 10 în mi bemol major de Schubert — interpretează Cvartetul Konzerthaus din Viena *11.05:* Arii din opere *11.30:* Dansuri de estradă *12.00:* Lucrări de compozitori din Timișoara — Suita a III-a de Eugen Cuteanu; Suită pentru flaut și orchestră de Mircea Hoinic *12.30:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *13.10:* Muzică ușoară *14.00:* Concert de prînz *14.30:* Muzică populară *15.00:* Concert de estradă. Cîntă orchestra condusă de Dieter Brend. *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Valsuri de concert *17.10:* Muzică interpretată de fanfară *17.30:* „Prietena noastră cartea" — „Goana după meteor" de Jules Verne *17.50:* Muzică *18.30:* Lecția de limba rusă (începători) *18.40.* Arii din operete *19.00:* În pas cu știința *19.20:* Dicționar muzical (14) — Genuri ale muzicii de cameră *19.45:* Cîntă Ioana Radu *20.15* Muzică ușoară de Richard Stein *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Concertul pentru pian și orchestră de Paul Constantinescu — solist Valentin Gheorghiu acompaniat de Orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat „George Enescu", dirijor Mircea Basarab *21.15:* Pe teme internaționale *21.35:* Muzică ușoară românească *22.35:* Două imagini de Bela Bartok; Concertul pentru vioară și orchestră de Igor Stravinski *23.03:* Concert de noapte.

Programul II *13.15:* Muzică ușoară *12.45:* Piese simfonice *13.15:* Însemnări de reporter *13.32:* Melodii populare *14.10:* Cîntă Iulia Buciuceanu și Cornel Stavru *14.30:* Muzică ușoară sovietică de Michael Tariverdiev și Tabacinikov *15.00:* Concertul pentru corn și orchestră de Karl Maria von Weber; Uvertura la opera „Olandezul zburător" de Richard Wagner *15.30:* Muzică populară *16.10:* „Cîntăm pacea" — program de cîntece *16.30:* Pagini orchestrale din opere *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Simfonia I în fa major de Ion Dumitrescu *18.45:* Soliști și formații artistice de amatori. În program, muzică populară *19.10:* Din cîntecele pionierilor și tineretului *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Muzică de dans *20.30:* Din muzica popoarelor *21.15:* Muzică corală *21.30:* Lectură dramatizată din nuvela: „Noaptea cu dragoste" de Ion Băiesu *22.00:* Cîntăreți români din trecut — Florica Cristoforeanu și Dimitrie Onofrei *22.30:* Melodii lirice *23.10—24.00:* Muzică de cameră de Bach.

MARȚI 16 APRILIE Programul I *5.07:* Melodii populare *5.30:* Gimnastică *5.40:* Muzică interpretată de fanfară *6.07:* Muzică distractivă *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntece patriotice *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Jocuri populare românești și ale minorităților naționale *7.30:* Sfatul medicului—Infecțiile cu stafilococi *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Piese instrumentale *8.00:* Sumarul presei centrale *8.05:* Muzică populară *8.30:* Suita Holbeorg de Grieg; Sonata pentru orchestră de Szarzynski *9.00:* „Înflorește patria mea"—program de cîntece și jocuri *9.30:* Muzică ușoară *10.00:* Muzică populară *10.30:* Pagini din opera „Norma" de Bellini *11.05:* Cvartetul de coarde nr. 4 de compozitorul suedez Dag Wirén, interpretează Cvartetul „Kundel" *11.35:* Dansuri populare din țări socialiste *11.45:* Radio prichindel *12.00:* Melodii de estradă *12.30:* În fața hărții — Somalia *12.40:* Duete, cuplete și scene vesele din operete *13.10:* Muzică populară din diferite regiuni ale țării *14.00:* Concert de prînz *14.30:* Muzică ușoară *15.00:* Muzică din opere *15.30:* Muzică instrumentală de compozitori români *15.45:* Cîntă Orchestra de muzică populară „Cîndrelul" a Filarmonicii de Stat din Sibiu *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Corul Școlii medii din Cîmpulung *17.10:* Cîntă Maria Callas *17.30:* Balada pentru bariton și orchestră de Mauriciu Vescan; Cantata antirăzboinică „Tinerii soldați care au murit" de Liviu Glodeanu *18.00:* Universitatea tehnică radio *18.15:* Muzică populară interpretată de Dumitru Bălășoiu și taragotistul Iosif Mihuț *18.30:* Limba noastră—vorbește acad. prof. Al Graur: „Pleonasme" *18.40:* Sonata pentru flaut, harpă, vioară, violă și violoncel de Scarlatti; Sonata nr. 3 pentru vioară și bas continuu de Haendel *19.00:* Revista economică radio *19.20:* Cîntă Dean Martin—în program muzică ușoară *19.35:* „Viața nouă a patriei oglindită în cîntecul popular" *20.15:* Muzică ușoară românească de Sergiu Malagamba și Gheorghe Ursan

(Continuare în pag. 22-23)

ÎN AMINTIREA PICTORULUI REVOLUȚIONAR ION NEGULICI

În amintirea pictorului revoluționar Ion Negulici, de la a cărui naștere s-au împlinit recent 150 de ani, Sfatul popular al Regiunii Ploiești, în colaborare cu Muzeul local de artă și Muzeul de istorie, au organizat la Palatul culturii din orașul nostru o expoziție comemorativă de pictură. În afară de 52 de reproduceri după lucrările pictorului, au mai fost expuse și 12 valoroase picturi originale în ulei, precum și 34 de desene și acuarele — în majoritate portrete ale contemporanilor săi. De asemenea, au fost expuse scrisori-documente legate de viața lui Ion Negulici.

O dată cu aceste rînduri vă trimit și o fotografie reprezentînd autoportretul lui Ion Negulici (pictură în ulei), achiziționat recent de Muzeul de artă plastică din Ploiești.

M. NICOLAE
Ploiești

DIN COPILĂRIA AVIAȚIEI

„Aș dori să publicați un scurt istoric al începuturilor construcției de avioane".

Ilona Gloria RUSU
Ludoș, str. Avram Iancu nr. 5

Răspunde ing. CONSTANTIN SABIN IOAN, cercetător științific la Institutul de mecanică aplicată al Academiei R.P.R.

Crearea avionului nu a fost o realizare spontană. Încă din a doua jumătate a secolului al XIX-lea mulți inventatori talentați, partizani ai zborului cu aparate mai grele decît aerul, au experimentat nenumărate modele de avioane. Amintim experiențele ofițerului *Aleksandr Mojaiski* din Flota maritimă militară rusă (1882) și cele ale francezului *Clément Ader* (în anii 1890-1897). În perioada 1891-1896, inginerul german *Otto Lilienthal* a construit primele tipuri de planoare prevăzute cu cirme aerodinamice (empenaje) pentru asigurarea stabilității și pilotajului lor, efectuînd aproape 2000 de zboruri planate.

La 17 decembrie 1903 frații *Wilbur* și *Orville Wright* au efectuat primele zboruri cu biplanul lor (echipat cu un motor cu explozie de

Primul zbor al fraților Wright (17 decembrie 1903).

16 CP), decolînd prin catapultare. Dar gloria de a fi primul care s-a înălțat în văzduh cu un avion folosind numai puterea motorului instalat la bordul lui îi revine marelui fiu al poporului nostru, pionier al aviației mondiale, inginerul *Traian Vuia*. În ziua de 18 martie 1906, pilotînd originalul său „avion-automobil", Vuia a reușit să zboare... 12 metri, la înălțimea de un metru!

La 12 noiembrie 1906, lîngă Paris, brazilianul *Santos Dumont* reușește să străbată prin aer distanța de 220 metri, zburînd cu avionul său „XIV bis".

La 25 iulie 1909, francezul *Louis Blériot* a traversat cu monoplanul său Canalul

Traian Vuia conducînd monoplanul său nr. 1 (18 martie 1906).

Mînecii, zburînd din Franța în Anglia (de la Calais la Dover).

În octombrie 1910 vizitatorii celui de-al doilea Salon internațional de aeronautică din Paris au putut admira, uimiți, primul avion cu reacție din lume („Coandă 1910"), creația unui alt fiu talentat al poporului nostru, inginerul *Henri Coandă*. Pilotînd acest avion fără elice care a făcut o revoluție în domeniul aeronauticii, Coandă a reușit să zboare în decembrie 1910 deasupra aerodromului Issy les Moulineaux, de lîngă Paris.

Alături de Vuia și Coandă o glorie nepieritoare a adus aripilor românești temerarul *Aurel Vlaicu* — inventatorul, realizatorul și pilotul desăvîrșit al primelor avioane românești construite în țară (1910).

De la aceste modeste dar eroice începuturi a pornit impetuoasa dezvoltare a aviației spre culmile uimitoare atinse în prezent.

ACOLO UNDE AȘTEPTĂM...

În legătură cu articolul „Acolo unde așteptăm" din numărul 9/1963 al „Flăcării", îmi permit să vă comunic cîteva observații. Holul cinematografului nu este simplu coridor de trecere. Spectatorul ce așteaptă aici dorește să afle o ambianță conformă stării sale sufletești de destindere. Într-adevăr holurile cinematografelor „Patria", „Republica", „Floreasca", „Ștefan cel Mare" etc. sînt plăcute, primitoare. Însă în alte cinematografe te izbește aspectul neprimitor al holurilor întunecoase și umede, unele chiar insuficient aerisite. Afișele și desenele ce tapetează inestetic pereții sînt adesea depășite și prăfuite. La unele dintre aceste cinematografe ca de pildă „Al. Sahia" și „Mioriția" s-au efectuat recent lucrări de amenajare pentru proiecții pe ecran lat, fără a se face totodată și renovări generale corespunzătoare.

...Alt aspect. Sălile de așteptare la multe centre de comandă ale cooperativelor de croitorie sînt prezentabile, luminoase, curate. Pe mese, însă, zac, în cea mai jalnică stare, o serie de reviste de modă, vechi. Unele au devenit biete hîrtoage nefolositoare.

...În încheiere, un cuvînt despre Oficiul poștal nr. 45 din Piața Palatului. Este unul din cele mai frumoase din București; salariații săi au găsit însă de cuviință să expună o serie de noi imprimate poștale pe două panouri improvizate din carton și aplicate pe pereți, panouri în totală contradicție cu aspectul întregului local, conceput din marmură și sticlă. Nedumerirea mi-e cu atît mai mare văzînd că în local există și două frumoase panouri portative din lemn lustruit. E necesară deci mai multă atenție în folosirea spațiilor elegante și moderne ale noilor clădiri.

Florica FARCA
București, str. M. Eminescu nr. 246

CĂLĂTORIE PE HARTA ȚĂRII

Fotografia aceasta am realizat-o cu prilejul unei vizite pe care am făcut-o recent la colectiviștii din comuna Totești, Raionul Hațeg. Am asistat aici la una din prelegerile ce li se țin în orele libere de către profesori de geografie din Deva despre frumusețile patriei noastre. Aceste expuneri sînt intitulate „Călătorii pe harta țării".

Virgil ONOIU
Deva

UN CINEFIL PROPUNE

Apariția articolului „Lanterna cu amintiri" din „Flacăra" nr. 8/1963 m-a îndemnat să vă propun să publicați o rubrică de apariție fixe de istorie a „celei de-a șaptea arte". Alături de știrile din actualitatea cinematografică, ele ar conferi un plus de adîncime și de eficiență rubricii din revistă. Aș dori să citesc date referitoare la viața și activitatea unor înaintași sau clasici ai cinematografiei ca Melies, Griffith, Vertov, Eisenstein, Stroheim etc. sau a unor actori cum ar fi Marlene Dietrich, Jean Gabin, Cerkasov etc. Ar fi de asemenea interesant să apară mici note care să sublinieze importanța în dezvoltarea artei filmului

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII •

PROGRAMUL DE RADIO

20.30: Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică de dans *21.15:* La microfon satira și umorul (reluare) *22.25:* Muzică de dans *23.00:* Muzică de cameră de Brahms — Trio nr. 1 în si major și Rapsodia în si minor nr. 1.

Programul II *12.15:* Muzică populară din Moldova *13.30:* Simfonia a VI-a în fa major — „Pastorala" de Beethoven *13.15:* Din schițele tînărului prozator Dumitru Radu Popescu *13.30:* Muzică ușoară *14.10:* Prelucrări corale sovietice *14.30:* „Dans din Vlasca" de Constantin Bobescu: Suita I din baletul „Iancu Jianu" de Mircea Chiriac *15.00:* Din folclorul popoarelor *15.30:* Muzică ușoară *16.10:* Recital Agatha Druzescu *16.30:* Muzică de estradă *17.00:* Muzică simfonică *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Arii din operete *18.30:* Din cîntecele compozitorilor noștri *18.45:* „Gazeta sonoră a uzinei" *19.00:* Doine și jocuri populare *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Opera „Semion Kotko" de Serghei Prokofiev. Montaj muzical-literar *21.15:* Muzică de dans *21.45:* Scriitori la microfon — Mihai Beniuc *22.00:* Concertul pentru orchestră de Ovidiu Varga; Mică suită pentru orchestră de Albert Roussel *23.33:* Cantonete și serenade *23.10—24.00:* Concert de noapte.

MIERCURI 17 APRILIE Programul I *5.07:* Muzică de estradă *5.30:* Gimnastică *5.40:* Cîntă tarafu! G.A.C. din Firiteaz, Regiunea Banat și formația de țiubicari a căminelor culturale din comunele Lunca și Cerna, Regiunea Dobrogea *6.07:* Muzică interpretată de fanfară *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.50:* Cîntece patriotice *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Valsuri *7.30:* Sfatul medicului — Eczema sugarului *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Melodii populare ruse *8.00:* Sumarul presei centrale *8.05:* Muzică ușoară *8.30:* Muzică din operete *9.00:* „Cantata patriei" de Laurențiu Profeta pe versuri de Eugen Frunză *9.30:* Muzică populară *10.00:* Teatru la microfon — „D-ale Carnavalului" de I.L. Caragiale *11.16:* Muzică ușoară *11.30:* Piese românești pentru fanfară *12.00:* Muzică de estradă *12.30:* Fragmente din opera „Secretul Suzanei" de Wolf Ferrari — soliști și Orchestra simfonică a Radioteleviziunii italiene *13.10:* Simfonia nr. 94 în sol major „Surpriza" de Haydn *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Melodii populare din Transilvania *15.30:* Fragmente din opereta „Lysistrata" de Gherase Dendrino *16.00:* Valsuri de Chopin în interpretarea pianistului Dinu Lipatti *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară de Vasile Veselovski *17.10:* Muzică populară interpretată de Nelu Huțu și violonistul Constantin Busuloc *17.30:* „Prietenii lui Do-Re-Mi" *18.00:* Arii din opere interpretate de basul Kim Borg *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Cîntece de muncă din țări socialiste *19.00:* Jurnalul satelor *19.25:* Romanțe *19.45:* Muzică ușoară de compozitori polonezi *20.15:* Ansambluri corale din diferite orașe ale patriei *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Din viața de concert a Capitalei *21.15:* Capodopere ale literaturii universale — „Iliada" *21.30:* Melodii populare cerute de ascultători *22.20:* Muzică *23.15:* Concert de noapte.

Programul II *12.15:* Dixtuorul cu pian de Sabin Drăgoi *12.42:* Din folclorul popoarelor *13.15:* Însemnări de reporter *13.35:* Muzică de estradă *14.10:* Orchestre de mandoline *14.30:* Duete din opere interpretate de soliștii teatrelor muzicale din Galați și Constanța *14.55:* Melodii distractive *15.28:* Concertul nr. 4 în re minor pentru vioară și orchestră de Paganini — solist Arthur Grumiaux acompaniat de orchestra concertelor Lamoureux, dirijor Franco Gallini *16.10:* Muzică de estradă *16.30:* Cîntă Orchestra de muzică populară „Doina Argeșului" din Pitești *17.00:* Pagini din operete contemporane *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Muzică populară *18.30:* Sonata opus 12 nr. 1 în re major de Beethoven — Yehudi Menuhin la vioară și Louis Kentner la pian *18.50:* Versuri de Cicerone Theodorescu în lectura autorului *19.00:* Muzică de estradă *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* „Istoria teatrului liric românesc" (14) — Creația de operă după Eliberare (II) — Opera cu tematică contemporană *20.10:* Fragmente din suita „Gloriana" de Benjamin Britten — Orchestra filarmonică din Londra, dirijor John Prichard *20.30:* Tribuna radio *20.40:* Cîntece populare *21.15:* Interpreți de muzică ușoară *22.00:* Ciclul „Pagini din muzica preclasică" — opera venețiană, secolul XVII. Pier Francesco Cavalli și Marc Antonio Cesti *22.30:* Muzică de dans *23.10:* Muzică corală românească *23.28—24.00:* Muzică de cameră.

JOI 18 APRILIE Programul I *5.07:* Cîntece și jocuri *5.30:* Gimnastică *5.40:* Muzică interpretată de fanfară *6.07:* Muzică distractivă *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntece din folclorul nou cerute de ascultători *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Dansuri de estradă *7.30:* Sfatul medicului — Prevenirea îmbolnăvirilor de tetanos *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Piese instrumentale *8.00:* Sumarul presei centrale *8.05:* Muzică populară *8.30:* Cvartetul nr. 15 în re minor de Mozart — interpretează Cvartetul „Budapesta" *9.00:* Vreau să știu! *9.25:* Muzică ușoară *9.58:* Din spectacolele operelor de stat din Timișoara și Iași *10.35:* Suita „Carnavalul" de Schumann — interpretează pianistul Valentin Gheorghiu *11.05:* Primăvara în muzica ușoară *11.30:* Din creația compozitorilor noștri înaintași — Ion Nona Ottescu și Constantin Nottara *12.00:* Muzică populară *12.35:* Muzică instrumentală *13.10:* Uverturi și coruri din operete *14.00:* Melodii populare cerute de ascultători *14.30:* Muzică ușoară interpretată de soliști romîni *15.00:* Din muzica popoarelor *15.30:* Muzică de estradă *15.50:* Piese simfonice *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică vocală de Mihail Jora, Tudor Ciortea, Ion Borgovan, Victor Iusceanu și Enrico Mezetti *17.10:* Cîntece de Gheorghe Dumitrescu *17.31:* Pagini de mare popularitate din muzica de operetă *18.00:* Universitatea tehnică radio *18.15:* Muzică populară interpretată de Elisabeta Pavel și fluieraș Florea Burnea *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Cîntă Ilinca Cerbacev și Valentin Baciu *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.30:* Transmisiunea concertului Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. Dirijor Jean Bobescu. Solistă Irina Lăzărescu. În program: Uvertura la opera „Oberon" de Weber; Concertul în re major pentru pian și orchestră de N. Bulciiu; Simfonia a V-a în mi minor „Din lumea nouă" de Dvorak. În pauză: „Ce știm despre cărți" (VIII) *22.55:* Muzică de dans.

Programul II *12.15:* Din operele lui Gounod *12.49:* Muzică ușoară de Costel Zaharia, Ion Rădulescu și Enrico Fanciotti *13.15:* Note de lector *13.25:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *14.10:* Muzică ușoară sovietică interpretată de Viktoria Ivanova și Evgheni Kibkalo *14.30:* Divertisment pentru orchestră de cameră de Jacques Ibert; Rapsodia pentru alto, cor bărbătesc și orchestră de Brahms; Schița simfonică „Amurg de toamnă" de Alfred

a unor pelicule cum au fost „Intoleranța", „Cruciătorul Potemkin", „Milionul" și attea altele, care sînt deseori citate în cronici și în articole de specialitate. Socotesc că nu trebuie să uităm că, după cum nu poți să-ți faci o temeinică cultură literară sau muzicală fără a cunoaște creația clasicilor și a înaintașilor, tot așa nu poți aprecia pe de-a-ntregul cuceririle moderne ale cinematografiei fără să-i fi parcurs cît de cît istoria.

Victor IONESCU
fizician la Institutul de fizică atomică

O FOTOGRAFIE DIN BOMBAY

Vă trimit o fotografie reprezentînd un aspect des întîlnit pe străzile orașelor indiene sau ceyloneze: demonstrații de îmblînzire a

înfricoșătoarei cobra. Această fotografie — rară pentru noi — mi-a fost înmînată pentru a o transmite „Flacării" de marinarul Mihai Nicolae, de pe cargoul rominesc „Dobrogea". Ea face parte dintr-o serie întreagă de imagini fotografice realizate de marinarul romîn în călătoriile sale.

Aurel CONSTANTINESCU
ziarul „Portul Constanța"

RODIN

„Vizitînd galeria universală a Muzeului de artă al R.P.R., m-au impresionat deosebit sculpturile lui Rodin. Aș dori să cunosc cîte ceva din viața și opera lui".

Alexandru MIOC
comuna Cobza, Raionul Dete, Reg. Banat

Răspunde PETRU COMARNESCU, criticu de artă.

Auguste Rodin s-a născut la Paris în 1840 și a murit la Meudon în 1917. Fiu al unor oameni simpli, el și-a făcut ucenicia la cîțiva sculptori și artizani, fără a urma studii de specialitate. S-a format mai ales prin contactul cu cei mulți. A dus o viață zbuciumată, plină de greutăți materiale și decepții. Rodin a avut mulți admiratori în rîndurile spiritelor progresiste, dar și opoziția celor care susțineau o artă convențională, academistă, banală. S-a bucurat de o mare influență asupra sculptorilor mai tineri. În fazele lor de început, Brîncuși, Paciurea, Jalea s-au inspirat de la Rodin.

Prin operele sale, Rodin a transmis mesajul marilor sentimente și virtuți umane. În „Vîrsta de bronz" simbolizează trezirea omenirii la o nouă conștiință. În „Gînditorul" întruchipează forța cugetului uman, iar în „Sărutul", frumusețea tinerelții și puritatea dragostei. În grupul statuar „Burghezii din Calais" amintește un eroic episod istoric: jertfa a șase cetățeni care, pentru a-și salva cetatea, s-au predat, însă după o îndelungată rezistență, inamicului englez (1357).

Rodin a străluc prin arta de a modela corpul uman, adică de a conferi suprafețelor o autenticitate, o căldură, o vibrație care să reflecte viu realitatea și să ajute la transmiterea ideilor și sentimentelor. Modelajul a fost ridicat de el la culmi de expresivitate și poezie.

Sculptura sa denumită „picturală" a fost înrîurită de fluiditatea picturii impresioniste. Cînd a creat însă monumentul lui Balzac, el a folosit o formă masivă, apropiată arhitecturală, pentru a desprinde dintr-un bloc uriaș chipul energic și adînc interiorizat al romancierului. Astfel, Rodin a

îmbogățit și lărgit cele două mari căi ale sculpturii: sculptura viu modelată și construcția monumental-arhitecturală, amîndouă puse în slujba înaltelor idealuri umaniste.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze prin poștă: **Rodica Trocan, Inge Zundler, Livia Crăcea, Orsia Paulovici, Felicia Moșoghin,** studente, Timișoara, Complexul studențesc, bloc 7: literatură; **Anghel Marion,** mecanic, Ploiești, str. Săpunari nr. 8. ilustrate; **Luminița Scarlat,** elevă, R. Sărat, str. D. Cantemir nr. 13: literatură, film, geografie; **Eva Biliboc,** elevă, Sighișoara, str. E. Teodoroiu nr. 8: ilustrate; **Mariana Vrabie,** elevă, R. Sărat, str. Drăgăicii nr. 40: ilustrate; **Irena Komorowska,** Gdansk-Wzeszcz, ul. Trangutta 92/1, R.P.Polonă: filatelie, ilustrate (în polonă, rusă, germană, engleză); **Alfred Bednarski,** Szczecinek, ul. Raciborscka 9, R. P. Polonă: filatelie, ilustrate (în polonă și germană); **Granas Wieslaw,** Lodz, ul. Kasprzaka 66 m 21, R. P. Polonă: filatelie, discuri (în polonă, rusă, franceză); **Wladislaw Fornalesyk,** Lodz, ul Zmienna 7, R.P. Polonă: filatelie (în polonă, rusă); **Paul Diaconescu,** muncitor constructor, Slobozia Veche, str. Matei Basarab nr. 91, Rn. Slobozia, Reg. București: literatură, teatru, film; **Nicu Gurgu și Neiu Văduva,** Reșița, Căminul muncitoresc, str. Lunca nr. 2: ilustrate; **Maria Gidei,** elevă, Buzău, str. Unirii nr. 42: ilustrate; **Nicolae Dorin,** tehnician telecomunicații, București, str. Răsăritului nr. 70, Rn. „16 Februarie": teme diverse, ilustrate; **Teodor Hău** și **Felicia Niga,** elevi, Școala medie „Dragoș Vodă", Cîmpulung Mold.: ilustrate; **Ioan Andreescu,** student, Timișoara, Căminul studențesc nr. 2, bd. Mihai Viteazu nr. 1: ilustrate; **Coleta Balea,** Arad, bd. Republicii nr. 77: literatură, medicină, teatru, film; **Valerica Turea,** elevă, Brăila, str. Primăverii nr. 26: literatură, film, teatru, ilustrate; **Liliana Moldoveanu,** funcționară, R. Vîlcea, str. 11 Iunie nr. 70: ilustrate; **Mihai Preotu, Camil Pascaru** și **Nicolae Nuțu,** operatori chimiști, Orăștie, Reg. Hunedoara: ilustrate; **Ilie Stănescu,** student, Timișoara, Complexul studențesc, bloc 5: literatură, artă, ilustrate; **Vasilica Popa,** elevă, Galați, str. Republicii, bloc P 2, et. II, ap. 19: ilustrate; **Georgeta Marian,** laborantă, Suceava, str. Neculuță nr. 1: ilustrate; **Walter Burian,** student, Timișoara, str. Moților nr. 2: ilustrate; **Domnica Almăjan,** desenatoare tehnică, Reșița, bd. „23 August", bloc „30 Decembrie" nr. 30: ilustrate, **Olga Angheluță,** elevă, Tecuci, str. Dobrogeanu Gherea nr. 9: ilustrate; **Lazăr Ștefan,** electrician, Ghelar, str Colonia de sus, bloc 210, et. I, ap. 3, Reg. Hunedoara: ilustrate; **Emil Ghilea, Ioan Voica, Ilie Baneiu, Gligor Ilea,** mecanici, com. Guraharza, Reg. Hunedoara: ilustrate, teme diverse. **Ioan Ghilea,** instalator, Batiz, nr. 168, Rn. Hunedoara: ilustrate, teme diverse; **Elena Toma,** elevă, Tecuci, str. Dobrogeanu Gherea nr. 9: ilustrate.

DE LA FOTOCORESPONDENȚI

Un viitor fotograf amator... (*T. Niculescu — Tecuci*)

Azi, în centrul Constanței. (*Gh. Ciorobea*)

Pe șantier, la Hunedoara. (*V Onică*)

Alessandrescu *15.10:* Muzică ușoară *15.30:* Muzică de operetă *16.10:* Corul de copii al Radioteleviziunii *16.30:* Muzică populară *17.00:* Sonata pentru flaut și pian de Sigismund Toduță — interpretează Dumitru Pop *17.30:* Sfatul mediculul (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Simfonia a II-a în la major de Mihail Ciulei *18.45:* Muzică populară *19.00:* Corul Radioteleviziunii *19.30:* Tinerețea ne e dragă! *19.50:* Muzică de dans *20 30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Prelucrări de folclor de Viorel Doboș *21.15:* Muzică de dans *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Melodii de dragoste *22.30:* Muzică de cameră de Debussy *23.10—24.00:* Concert din opere.

VINERI 19 APRILIE Programul I *5.07:* Muzică populară *5.30:* Gimnastică *5.40:* Program de poici *6.07:* Tarafu Uzinei „1 Mai" din Ploiești *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Mici piese de estradă *6.45:* Salut voios de pionier! *7.10:* Cîntece *7.30:* Sfatul mediculul — Vitaminizarea organismului primăvara *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică ușoară *8.00:* Sumarul presei centrale *8.05:* Muzică vocală *8.30:* Suită în stil clasic de Ion Ghica; Suită în stil vechi de Anatol Vieru *9.00:* Din folclorul popoarelor *9.30:* Fragmente din opere *10.00:* Formații artistice de amatori *10.30:* Concert de estradă *11.05:* Cvartetul de coarde nr. 1 în do minor de Diamandi-Gheciu *11.34:* Din operetele compozitorilor romîni *11.55:* Carnet de reporter *12.00:* Valsuri interpretate de fanfară *12.30:* Muzică populară interpretată de Tita Bărbulescu și violonistul Stan Simion *12.40:* Uvertura Leonora nr. 3 de Ludwig van Beethoven — Orchestra filarmonică din Viena, dirijor Wilhelm Furtwängler *13.10:* Formații orchestrale de estradă *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Ansambluri vocale din operete *15.30:* Muzică ușoară de Temistocle Popa *15.45:* Simfonia a IV-a „A păcii" de Alfred Mendelsohn *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Clarinetistul Iliuță Rudăreanu *17.10:* Cîntece inspirate din lupta popoarelor pentru pace și libertate *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Universitatea tehnică radio *18.15:* Sextetul vocal feminin „Perinița" *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Soliști de muzică ușoară *19.00:* Jurnalul satelor *19.35:* Muzică simfonică cerută de ascultători — Simfonia nr. 27 de Miaskovski *20.15:* Cîntece închinate patriei socialiste *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară romînească *21.15:* Carnet plastic *21.30:* Melodii populare cerute de ascultători *22.25:* Muzică de estradă interpretată de Orchestra Michel Legrand *22.40:* Fragmente din opera „Falstaff" de Verdi, cu Tito Gobbi, Elisabeth Schwarzkopf, Anna Moffo, Nan Merriman, Renato Ercolani, Nicola Zaccaria, corul și orchestra Philarmonia din Londra, dirijor Herbert von Karajan.

Programul II *12.15:* Suita a III-a de arii și dansuri vechi de Respighi; Concerto grosso opus 3 nr. 11 în re minor de Antonio Vivaldi *12.45:* Cîntece și jocuri populare romînești și ale minorităților naționale *13.15:* Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur: „Pleonasme" (reluare) *13.25:* Fragmente din opera „Nunta lui Figaro" de Mozart *14.10:* Prelucrări corale *14.30:* Muzică de estradă *15.00:* Muzică populară *15.35:* Actualitatea în țările socialiste *16.10:* Muzică ușoară interpretată la saxofon *16.30:* Cîntece pionierești *16.45:* Muzică din operete *17.00:* Interpreți în studio — Ileana Teodorescu (pian) și Elisabeta Mihăilescu-Vasiliu (voce) *17.30:* Sfatul mediculul (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Ciclul „Simfonii de Gustav Mahler": Simfonia a IV-a în sol major — Orchestra simfonică a Filarmonicii din New York, dirijor Bruno Walter, soliștă soprana Desi Halban *19.05:* Melodii de compozitori romîni *19.30:* Teatru la microfon „Azilul de noapte" de Maxim Gorki *21.45:* Muzică din opereta „Secretul lui Marco Polo" de Lopez *22.15:* Cîntece *22.30:* Moment poetic: George Lesnea *22.35:* Melodii de dragoste *23.10—24.00:* Concert de noapte.

SÎMBĂTĂ 20 APRILIE Programul I *5.07:* Muzică interpretată de fanfară *5.30:* Gimnastică *5.40:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Muzică distractivă *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Muzică populară *6.45:* Salut voios de pionier! *7.10:* Melodii de estradă *7.30:* Sfatul mediculul — Odihna activă a școlarului *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Marșuri sportive *8.00:* Sumarul presei centrale *8.05:* Muzică ușoară *8.30:* Valsuri simfonice *9.00:* Roza vînturilor *9.25:* Melodii populare romînești și ale minorităților naționale *10.00:* Tarantele *10.15:* Cîntece pentru cei mici *10.30:* Rapsodia bănățeană de Zeno Vancea; Balada pentru vioară și orchestră de Ludovic Feldman *11.05:* Fragmente din opera „La serva padrona" de Pergolesi *11.35:* Prelucrări de folclor de compozitori din țări socialiste *12.00:* Muzică instrumentală *12.30:* În săli și pe stadioane *12.50:* Muzică ușoară *13.10:* Poemul simfonic „Mazeppa" de Liszt; Tabloul simfonic „Kiki-Mora" de Liadov *14.00:* Muzică ușoară cerută de ascultători *14.30:* Muzică populară din Banat *15.00:* Concert distractiv *15.45:* Prin București cu scriitorii noștri contemporani *16.07:* Potpuriuri de muzică ușoară interpretate la pian de Iancy Körösy *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Orchestre de muzică populară ale filarmonicilor de stat *17.10:* Fragmente din opera „Tosca" de Puccini *17.50:* Știința în slujba păcii *18.00:* Preludiu, Coral și Fugă de César Franck — interpretează pianista Maria Fotino *18.31:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* Scrisori din țară *19.10:* Piese corale interpretate de ansamblurile noastre *19.30:* Transmisiunea concertului orchestrelor de estradă și de muzică populară ale Radioteleviziunii. Dirijori — Paul Urmuzescu și Radu Voinescu. În pauză: Radiojurnal *21.30:* Muzică de dans *23.03:* Variațiuni și fugă pentru pian și orchestră de Max Reger pe o temă de Bach; Concerto grosso opus 6 nr. 3 în mi minor de Haendel.

Programul II *12.15:* „Spre noi victorii socialiste" — program de cîntece *12.35:* Muzică din opereta „Sînge vienez" de Johann Strauss *13.15:* Melodii populare *13.40:* Muzică ușoară *14.10:* Muzică vocală și instrumentală *14.30:* Muzică de estradă *15.00:* Concertul în mi bemol major pentru două piane și orchestră de Mozart — soliști Robert și Gaby Casadesus acompaniați de Orchestra simfonică „Columbia", dirijor George Szell *15.30:* Din muzica popoarelor *16.10:* Muzică corală *16.30:* Muzică instrumentală *17.00:* Valsuri *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Oaspeți sovietici pe scena Teatrului de Operă și Balet al R.P.R.: Bella Rudenko, Pavel Lisițian, Alexei Krivcenia *18.35:* Suită din baletul „Curtea veche" de Mihail Jora *19.00:* Muzică populară cerută de ascultători *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Muzică ușoară romînească *20.00:* Muzică de dans *20 30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *21.15:* Muzică de dans *21.45:* Agenda teatrală *22.00:* Muzică de dans *22.33:* Cvartetul de coarde nr. 6 opus 18 în si bemol major de Beethoven *23.10:* Muzică de dans.

În pagina 4: PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii".
Macheta: Ion Vulpescu

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

SPORT

1

2

1 În această sală a avut loc întrecerea celor mai valoroase palete de tenis de masă din lume. Aici — la Praga — marți seara au fost cunoscuți primii câștigători ai celei de-a 27-a ediții a Campionatelor mondiale de tenis de masă, echipele Japoniei (feminin) și R.P. Chineze (masculin). Terminînd neînvinsă seria A, învingînd în semifinală pe reprezentantele Republicii Populare Chineze, echipa noastră feminină, formată din Maria Alexandru, Geta Pitică și Ella Constantinescu, a-a clasat pe locul II în disputa pentru cupa „Corbillon", cucerită de echipa Japoniei.

2 Pe stadionul Republicii din Capitală duminica trecută jucătorii brașoveni au stăvilit drumul spre primul loc în clasament al echipei Steaua, învingînd-o cu 1-0. Iată-l pe Eremia (Steaua) într-o intervenție spectaculoasă

3 De la începutul anului au încetat din viață, în urma meciurilor susținute pe ringurile din S.U.A. și Australia, cinci boxeri profesioniști. Printre aceștia și fostul campion mondial al categoriei pană Davey Moore (dreapta), care a fost făcut K.O. în repriza a 10-a de Sugar Ramos. În stare gravă, el a fost internat la spital, unde după patru zile a murit. În urma sa au rămas cinci copii ..

4 La Moscova continuă să se desfășoare întîlnirea de șah dintre Botvinnik și Petrosian, pentru titlul de campion mondial. Printre cei ce urmăresc cu interes jocurile se află și foști sau viitori pretendenți la titlul suprem. Iată-i, de exemplu, pe fostul campion mondial Mihail Tal analizînd una din partidele jucate

5 Pe șosea, urmărind ultimele pregătiri ale cicliștilor înaintea „Cupei F.R.C.".

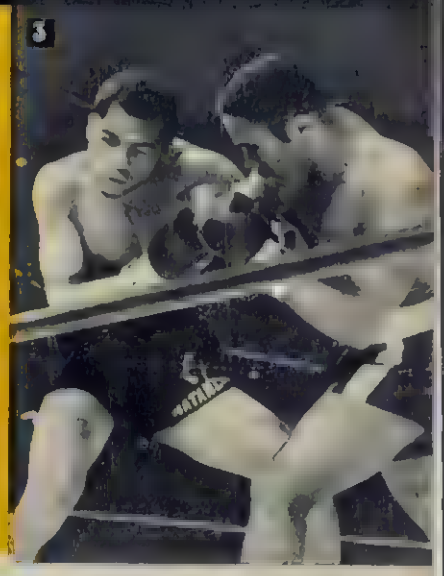

3

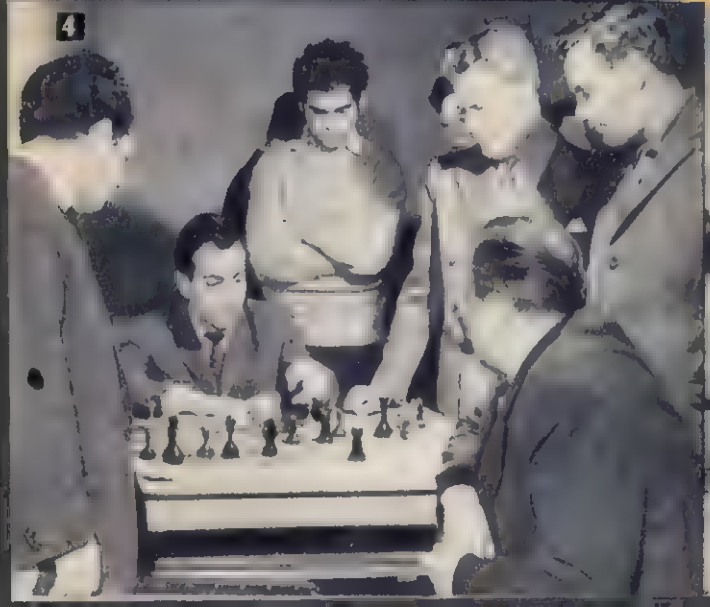

4

5

Una din modernele instalații ale Combinatului de celuloză și hîrtie Suceava.

Fotografie de M. VOLBURĂ

Anul XII nr. 16 (412) — 20 aprilie 1963

Flacăra

16

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Proletari din toate țările, uniți-vă!
Anul XII nr. 16 (412) — 20 aprilie 1963
Flacăra 16

Fotocronica Flăcării

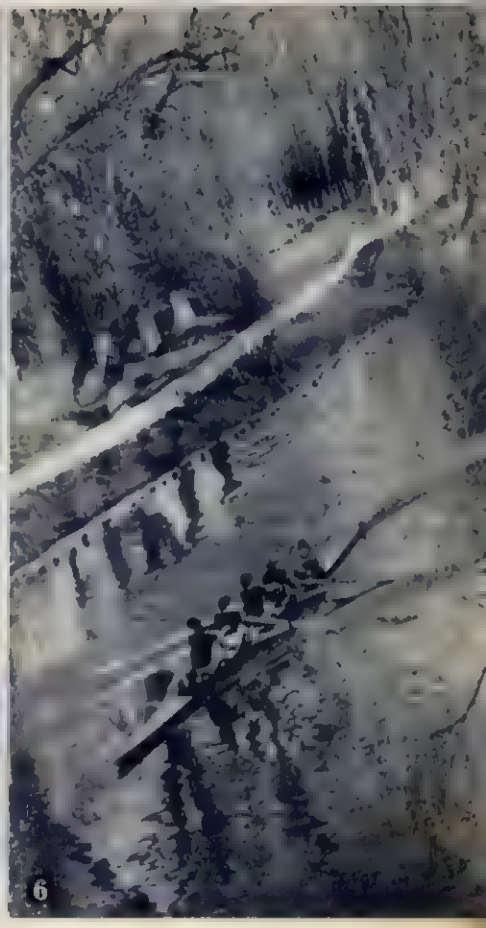

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

1 La Librăria noastră nr. 17 din Capitală, în fața standului special amenajat cu Opere de V.I.Lenin în cinstea aniversării nașterii marelui dascăl al proletariatului, vizitatorii se opresc mai îndelung decît de obicei.

2 3 *În cinstea zilei de 1 Mai.* Brigada condusă de filatoarea Alexandrina Gubandru de la Uzinele textile „7 Noiembrie", în afară de alte obiective, s-a angajat să depășească planul cu 5 kg fire în fiecare zi (foto 2). La Întreprinderea „Electroaparataj" din Capitală, la secția montaj, brigada condusă de șeful de brigadă Florea Sanda (membrii brigăzii—în fotografia 3) a chemat la întrecere în cinstea zilei de 1 Mai brigada condusă de Mihai Ionescu. Întrecerea prevede: depășirea planului cu 30%, obținere de economii, produse de calitate.

4 5 Mult așteptatele zile prielnice muncilor agricole de primăvară sînt folosite din plin. Fără a pierde nici o clipă bună de lucru, colectiviștii din comuna Largu, Raionul Făurei, Regiunea Galați (foto 4), și cei din Jilava, Regiunea București (foto 5), depășesc viteza zilnică la însămînțări.

6 O dată cu venirea primăverii, canotorii timișoreni și-au reînceput antrenamentele în aer liber pe Bega.

7 Printre marile acțiuni de masă pentru pace și dezarmare care s-au desfășurat în aceste zile în diferite țări, se află tradiționalul marș de la Aldermaston la Londra. 17.000 adversari ai armelor atomice din Anglia au luat parte la această acțiune. Marșul s-a încheiat cu un uriaș miting în Hyde Park din Londra, la care au participat 80.000 persoane.

8 În întreaga lume a produs senzație dispariția în adîncul Oceanului Atlantic a submarinului atomic american „Thresher". A fost constituită o comisie de anchetă care în cercetările ei se va folosi de batiscaful „Trieste". În legătură cu soarta celor 129 persoane aflate la bordul submarinului, Ministerul Marinei al S.U.A. a declarat că „nu pot exista supraviețuitori ai catastrofei «Thresher», adîncimea la care se află submarinul (2.560 m) excluzînd orice posibilitate de salvare". În afară de numărul mare de victime, scufundarea submarinului va avea și alte consecințe nefaste. Potrivit unei afirmații a directorului adjunct al Institutului oceanografic de la Cape Cod, B. Ketchum, o mare cantitate de radioactivitate se va adăuga apelor oceanului în regiunea dispariției submarinului.

9 Aspect de la un miting de masă desfășurat la Alger, în cadrul căruia s-a cerut naționalizarea proprietăților foștilor colonialiști francezi, ca și ale marilor latifundiari algerieni.

10 Peste 10.000 de belgieni, cărora li s-au alăturat adversari ai înarmării nucleare din Anglia, Olanda, R.F.Germană și Japonia, au demonstrat pe străzile orașului Bruxelles sub lozincile: *„NU — înarmării nucleare a Belgiei"*, *„Să se pună capăt experiențelor cu armele nucleare"*.

11 În centrul capitalei birmane — orașul Rangoon — s-a deschis o expoziție comercială permanentă a R.P.Romîne. Exponatele prezentate se bucură de aprecierea numeroșilor vizitatori.

12 Demonstrație pe străzile New Yorkului pentru retragerea trupelor americane din Vietnamul de Sud și încetarea „războiului nedeclarat" din această țară.

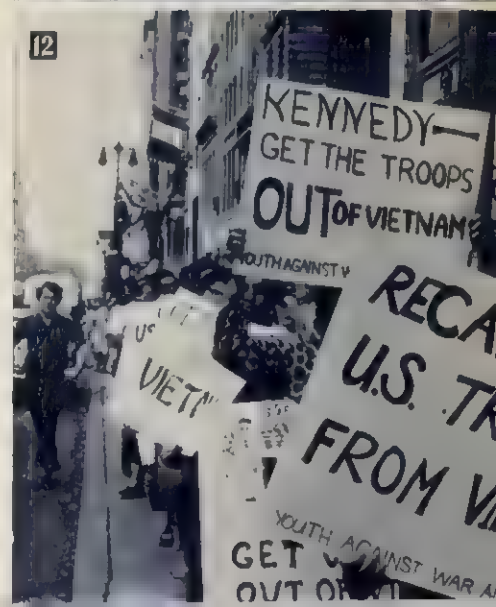

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 21 APRILIE 8.50: Gimnastică 9.00: Emisiunea pentru copii și tineretul școlar 10.30: Rețeta gospodinei 11.00: Emisiunea pentru sate 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: „Pe-un picior de plai" — emisiune de cîntece și versuri populare românești 20.00: „Concursul internațional de sărituri de la trambulină-schi de la Planica" — film documentar 20.15: Filmul artistic „Baronul de Münchhausen" — o producție a studiourilor cehoslovace 21.45: „Grație și ritm" cu Gabriel Popescu, Artist Emerit, Valentina Massini, Simona Ștefănescu, Alexa Dumitrache-Mezincescu, Magdalena Popa ș.a. În încheiere: Buletin de știri.

LUNI 22 APRILIE 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Pentru tineretul școlar: „Povestea elementului galvanic" — transmisiune de la Muzeul tehnic-București 19.45: Omagiu lui Lenin 20.00· Cineaștii povestesc despre Lenin 20.50: Chimia și fizica în lumea țesăturilor — reportaj filmat 21.00: Muzică distractivă: cîntă o formație condusă de Nicușor Predescu 21.35: Telesport. În încheiere: Buletin de știri.

MARȚI 23 APRILIE 16.30: Universitatea tehnică la televiziune— „Principii moderne în fabricarea motoarelor electrice asincrone" 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Știți să desenați, copii? — „Mătura leneșă", povestire de O. Pancu-Iași. Desenează Iurie Darie 19.40: Emisiunea de știință 20.00: Muzică pe film 20.25: „Teatrul, artă realistă"(V)„Commedia dell'Arte" de Ion Marin Sadoveanu. Își vor da concursul: Grigore Vasiliu-Birlic, Artist al Poporului, și Nicolae Gărdescu, Artist Emerit. În încheiere: Buletin de știri.

MIERCURI 24 APRILIE 17.00: Emisiune pentru cluburile din întreprinderi. Din cuprins: Telejurnalul săptămînii; „În întîmpinarea zilei de 1 Mai"; Progresul tehnic și reducerea efortului fizic; Oameni obișnuiți; Calitatea începe de la concepție; Filmul documentar „Pe uscat și pe mare"; Scene din operete 19.00: Emisiunea pentru sate. În încheiere: Sfaturi pentru telespectatori; Buletin de știri.

JOI 25 APRILIE 18.30: Universitatea tehnică la televiziune — „Procedee moderne de extracție a metalelor neferoase" 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Pentru tineretul școlar: „Ce să fiu?" — reportaj despre Școala profesională din Scăeni 19.30: Prin muzeele patriei — Muzeul din Constanța 19.50: Transmisiune din studioul de concerte al Radioteleviziunii — concertul Corului și Orchestrei simfonice ale Radioteleviziunii (vezi programul de radio). În pauză, filmul de desen animat „Pasiunea". În încheiere: Buletin de știri.

SÎMBĂTĂ 27 APRILIE 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Concertul Corului de copii al Radioteleviziunii (partea I) — transmisiune din studioul de concerte al Radioteleviziunii 20.00: Emisiune de teatru—„Conu Leonida față cu reacțiunea" de I. L. Caragiale, cu Alexandru Giugaru și Grigore Vasiliu-Birlic, artiști ai poporului 20.35: În fața hărții 20.45: Actualitatea cinematografică 21.30: „Sărbătoarea primăverii". Își dau concursul: Zenaida Pally, Artistă a Poporului, Magda Ianculescu și Valentin Teodorian, artiști emeriți. În încheiere: Buletin de știri.

În paginile 21-23:
Programul de radio

În ziua de 22 aprilie se împlinesc 93 de ani de la nașterea lui V. I. Lenin, făuritorul partidului de tip nou al clasei muncitoare, învățătorul genial și conducătorul iubit al oamenilor muncii din întreaga lume.

Cu acest prilej publicăm un fragment din amintirile fostei lui secretare, Sofia Borisovna Bricikina, în care autoarea evocă excepționala putere de muncă, marea modestie și exigență față de sine însuși ca și față de alții pe care le manifesta Vladimir Ilici.

Vladimir Ilici era înzestrat cu o putere de muncă excepțională. Această însușire, ca și calitatea de a se ocupa de mai multe treburi deodată, îi uimea pe toți cei din jurul lui. Lenin avea întotdeauna la îndemînă o carte pe care o citea în puținele lui clipe libere. Se întîmpla ca în cursul ședințelor Consiliului Comisarilor Poporului sau ale Consiliului Muncii și al Apărării vorbitorii să-și întrerupă cuvîntul, încredințați că Lenin, cufundat în lectură, nu-i aude. Dar Vladimir Ilici îi ruga să continue, și ca să-i convingă repeta ultimele cuvinte rostite de vorbitori.

Uneori, spre sfîrșitul ședințelor Consiliului Comisarilor Poporului, ale Consiliului Muncii și al Apărării sau ale Biroului Politic al C.C., care se prelungeau pînă în puterea nopții, fața lui Vladimir Ilici devenea lividă de oboseală. Iar ședințele acestea erau foarte dese.

Noi, colaboratorii lui, ne întrebam întotdeauna cum de are putere și timp să se ocupe cu atîta minuțiozitate de tot felul de probleme mari și mici. De pildă, era în stare să stea ceasuri întregi la telefon și să se intereseze personal, cu neclintită perseverență, unde, în ce punct se află garnitura de tren care transportă cereale pentru Moscova și Petrogradul înfometate sau în ce gară s-au oprit vagoanele cu cărbune destinat uzinelor noastre.

Vladimir Ilici nu avea referenți care să-i pregătească materiale pentru cuvîntări, articole etc. Toate datele necesare și le procura singur, cerînd personal informații telefonice instituțiilor sau persoanelor competente în problema în cauză, extrăgînd citate din cărți, ziare și reviste.

Deseori, cînd avea de trimis un material secret și urgent vreunui membru al guvernului sau al C.C. al partidului, pregătea chiar el plicul, scria numele și adresa și, după ce-l expedia, urmărea să ajungă în mîinile destinatarului.

Tovarășii cu funcții de răspundere care își desfășurau activitatea în afara granițelor țării socoteau de datoria lor să-i trimită lui Vladimir Ilici toate cărțile ce l-ar fi putut interesa, indiferent de limba în care erau scrise.

Nemulțumit că vasta lui bibliotecă se afla în neorînduială, ceea ce-i crea mari dificultăți cînd trebuia să caute o carte sau un ziar de care avea nevoie, Lenin m-a rugat într-o zi să-l ajut să-și găsească un bibliotecar bun. M-am interesat și am aflat că Ș.M. Manuciarianț este o specialistă competentă, serioasă. V.I. Lenin a invitat-o, a stat de vorbă cu ea și a rugat-o să se apuce neîntîrziat de treabă. Punerea în rînduială a bibliotecii personale i-a înlesnit mult lui Vladimir Ilici munca de căutare a materialelor.

Modestia excepțională a traiului familiei lui Lenin era de-a dreptul impresionantă. Am avut de cîteva ori ocazia să-i văd locuința, care era legată printr-un coridor lung de cabinetul de lucru al lui Vladimir Ilici și de secretariatul Consiliului Comisarilor Poporului. De obicei, dacă trebuia să-i duc vreun material acasă, sunam și-l predam celui care îmi deschidea ușa. Cînd am intrat pentru prima dată, am nimerit în sufragerie. Îmi amintesc doar că era o cameră mică, cu o masă pătrată la mijloc, care ocupa aproape tot spațiul. Lîngă sufragerie mai era o cameră a cărei ușă era întredeschisă. Singurul lucru care mi s-a întipărit în memorie a fost pianul. Părea că în afară de pian nu mai e nimic în cameră. Ceea ce nu m-a mirat de fel, întrucît știam cît de mult îi place lui Vladimir Ilici muzica.

Familia lui Lenin era alcătuită din Nadejda Konstantinovna Krupskaia și Maria Ilinicina Ulianova. Nadejda Konstantinovna era locțiitorul comisarului poporului pentru învățămînt, A. V. Lunacearski, și conducea Glavpolitprosvetul, iar Maria Ilinicina era secretar responsabil al „Pravdei". Treburile casnice rămîneau în grija femeii de serviciu, A. I. Sisoeva. Gospodăria o conducea Maria Ilinicina. Știind cît e de ocupată și cunoscînd de asemenea marea modestie a familiei Ulianov, nu mă miram cînd femeia de serviciu îmi spunea că uneori se întîmplă să nu aibă la masă alimente de primă necesitate.

Noi, colaboratorii lui Lenin, voiam din tot sufletul să-i facem cît mai multe surprize plăcute. Dar din păcate știam numai ce stil de muncă îi place — și în privința aceasta ne străduiam din răsputeri — dar cum să-i facem lui personal o bucurie, asta n-o mai știam.

Îmi amintesc de următorul amănunt. Vladimir Ilici se obișnuise să lucreze așezat

AȘA A FOST LENIN

într-un fotoliu de pai. Dar fotoliul era vechi și de prea multă folosință se uzase complet. Paiul se zdrențuise și atîrna jalnic. Am răscolit toate magazinele din Moscova în căutarea unui fotoliu asemănător, am umblat după meșteri care să-l repare pe cel vechi. În cele din urmă investigațiile noastre au fost încununate de succes. E greu de descris cît ne-am bucurat cînd în sfîrșit am găsit mult doritul fotoliu și l-am adus în locuința lui Vladimir Ilici.

Lenin avea foarte puțin timp pentru treburile sale personale. În anii 1919 și 1920 Nadejda Konstantinovna era grav bolnavă de bazedov. Noi, care o cunoșteam și țineam la ea, eram îngrijorați pentru viața ei. Într-o seară urma să se întrunească un consiliu de medici specialiști. Tot atunci fusese fixată și o ședință a Consiliului Comisarilor Poporului. Vladimir Ilici i-a rugat pe cei de acasă să-l cheme numai atunci cînd vor veni toți medicii. Pe la mijlocul ședinței s-a scuzat, a rugat pe unul dintre comisarii poporului să-i țină locul și a plecat, promițînd să se întoarcă peste 10-15 minute. În absența lui, L.B. Krasin a propus să se suspende ședința. Dar Lenin s-a întapoiat așa cum promisese, lăsîndu-i acasă pe medici, și nici n-a vrut să audă de propunerea făcută. Ședința a continuat.

V.I. Lenin nu suporta să se fotografieze și să pozeze. În iulie 1920 un fotograf din Petrograd a venit special să-i facă un portret. Omul m-a rugat să-l ajut să se întîlnească cu Lenin. Cînd am încercat însă să-i vorbesc lui Vladimir Ilici, acesta a protestat cu vehemență. Fotograful n-a dezarmat, găsind și în persoana mea un aliat de nădejde. Știam că fiecare fotografie a lui V.I. Lenin are o mare valoare istorică, mai ales că pe vremea aceea existau foarte puține fotografii bune de ale lui. Din ziua aceea am pîndit un moment potrivit ca să-i smulg consimțămîntul. La 20 iulie l-am introdus pe fotograf în Kremlin și l-am ascuns într-o cameră de la etajul doi prin care Lenin trebuia să treacă spre sala Sverdlovski, unde urma să aibă loc o ședință. L-am sfătuit pe fotograf să fie „gata de luptă", iar eu m-am apucat să-l „prelucrez" pe Vladimir Ilici, asigurîndu-l că totul n-o să dureze decît cel mult cinci minute. În cele din urmă a acceptat, și noi ne-am îmbogățit cu încă o fotografie de-a lui.

În această fotografie Lenin are o expresie foarte concentrată, privirea îi este ațintită înainte, de parcă ar scruta viitorul. Privind-o, îți amintești fără să vrei de cuvintele spuse de el la Congresul al IX-lea al partidului: *„Nu este încă timpul să se scrie istoria Puterii Sovietice... ne interesează prezentul și viitorul"*.

Simplitatea și modestia lui Lenin se manifestau la tot pasul, și în lucruri mari, și în lucruri mici.

Îmi amintesc că atunci cînd lucra la broșura „Stîngismul — boala copilăriei comunismului", Lenin l-a rugat pe G.V. Cicerin să-i dea o mînă de ajutor. „Te-aș ruga pe dumneata și pe Fainberg (iar dacă dumneata ești ocupat, atunci indică pe alt tovarăș care să cunoască la perfecție mișcarea socialistă din Anglia) să citiți broșurica mea *sau măcar capitolul despre Anglia* și să-mi spuneți dacă nu e vreo greșeală sau vreo lipsă de tact. Dacă nu ți-e greu te-aș ruga să faci îndreptările separat cu creionul.

Al dumitale, Lenin"

Scrisoarea aceasta vădește deopotrivă modestia și profunda conștiinciozitate ale omului Lenin.

CLOR ȘI POEZIE LA BORZEȘTI

① Hidrocarburile și pictura nu se exclud, ci se completează reciproc, pare a demonstra această fotografie făcută în apartamentul inginerei Alexandrina Bursuc. ② Nu încercați să identificați marca magnetofonului. A fost construit, după o concepție proprie, de... maestrul chimist Dumitru Sărarn. ③ Atenție încordată... La cursurile de ridicare a calificării, muncitorii învață să pătrundă esența complicatelor procese chimice pe care le dirijează. ④ Pe acest careu de sticlă — care amintește parcă un uriaș joc de cuvinte încrucișate — se experimentează procedee noi de valorificare a subproduselor secției Clorură de aluminiu. ⑤ Irina (Rodica Tilici, stînga) și Varvara (Hedviga Bîrsan) discută visătoare despre tînărul maistru din echipa de montaj... privegheate de regizorul Ștefan Busuloc (în viața de toate zilele, învățător).

Creon, care în timp ce paznicul vorbea se îndreptase înspre palat, trece pragul. Paznicul pleacă. În faţa palatului lui Oedip, împurpurat de lumina pilpîndă a zărilor, intră bătrînii Cetăţii. Ei proclamă:

— Rafinăria. Cine coboară?

(Aceste cuvinte, bineînţeles, nu le-a rostit corul, ci şoferul autobuzului, un vehicul cam hodorogit, care giftie şi se poticneşte la tot pasul. După această nefericită întrerupere, corul antic poate închina netulburat imnul său întru slava omului:)

...În lume-s multe mari minuni!
Minuni mai mari ca omul nu-s.
Purtat de vînt, străbate mări,
Prin hulă şi prin val spumos,
Prin val vuindu-i vijelios!

Înfruntînd vîntul năprasnic al acestei iernatice primăveri, autobuzul se îndreaptă spre Combinatul de cauciuc, o coteşte, face un popas şi merge mai departe.

El) an de an, făr'de istov,*
Cu plugul lui cel tras de cai,
Răstoarnă brazde în pămînt,
O l-n veci neistovit pămînt!

Să tot aibă vreo 18-20 de ani vecinul nostru din dreapta, care, cu şapca trasă pe ochi, se cufundă în lectura „Antigonei". La un moment dat, trece cartea pe genunchiul celălalt şi nu mai putem urmări slova.

În faţă, lîngă şofer, doi tineri negociază un roman de Walter Scott, „Kenilworth". Unul îi arată celuilalt cît a citit, promiţînd că pînă mîine cele o sută de pagini rămase vor fi negreşit terminate şi-i va „pasa" cartea. Cum de-a pus mîna pe acest volum foarte căutat? Interlocutorul vorbeşte în termeni elogioşi de o anumită bibliotecară (care? aia blondă?), pentru ca apoi discuţia să se concentreze exclusiv asupra persoanei ei şi să devină mai puţin literară.

Pe un vlăjgan în picioare, lîngă şofer, îl absoarbe ultima nuvelă a lui Ion Mînzatu din colecţia de povestiri ştiinţifico-fantastice. Înainte însă de a ajunge în Alfa din Centaur, ei coboară, împreună cu noi toţi, la Combinatul chimic Borzeşti.

Aici am aflat „oameni de investiţie" şi „microbişti". Termenii nu figurează nici în Dicţionarul limbii romîne moderne şi nici în enciclopedie, deşi sînt foarte moderni şi, după cum se va vedea, pot avea contingenţe şi cu enciclopedia. Dar să luăm lucrurile sistematic.

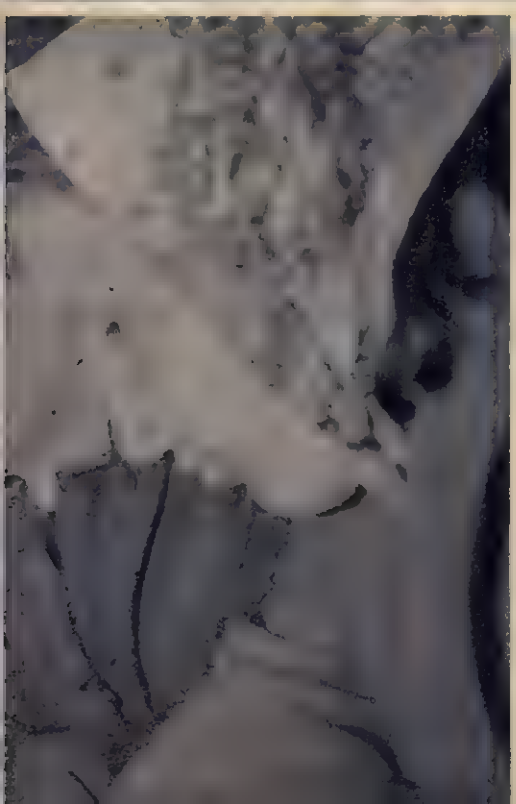

OAMENI „ÎN INVESTIŢIE"

La secţia în care ne aflăm forfota nu contenește, deşi nici duduitul generatoarelor, nici niscaiva efluvii mai mult sau mai puţin plăcute — aşa cum se cuvine unei mari unităţi producătoare de chimicale — nu arată că aci s-ar munci din plin. De fapt, chiar aşa stau lucrurile: secţia este încă în montaj, „în investiţie". Şi oa-

Lionel NIŢESCU
Fotografii de Elena GHERA

*) El, adică omul, nu autobuzul.

Hidrocarburi și acid clorhidric, literatura Greciei antice și istoria cinematografiei — iată cîteva din preocupările operatorului Virgil Stativă (centru).

menii la fel: sciptic ei sînt „în investiție". Ceea ce, desigur, nu înseamnă că se învîrt fără nici un rost.

Operatorii, maiștrii și inginerii asistă și participă activ la montarea liniilor tehnologice, se familiarizează cu modalitățile de asigurare a etanșeității pe circuite, învață să cunoască pe dinafară și pe dinăuntru toate măruntaiele instalației. În fiecare zi, orele de teorie alternează cu orele de practică la montaj. Modul temeinic în care se pregătesc pentru darea în exploatare promite, așadar, roade bogate... și grabnica amortizare a investițiilor.

Vizita la noua secție s-a soldat însă nu atît cu înmulțirea cunoștințelor noastre (din păcate foarte vagi) despre diferența dintre hidrocarburi și acizi grași — cît cu o amplă discuție despre cinecluburi. Scenaristul viitorului film despre preistoria recentă a combinatului este operatorul Virgil Stativă.

Totul este pregătit. Pe viitorii cineaști tehnicianul cinematografului din Onești s-a și oferit să-i ajute în calitate, evident, de operator. De sunet s-ar însărcina maistrul chimist Dumitru Săraru, radiofonist amator înfocat. Ilustrația muzicală ar fi asigurată de o formație a combinatului condusă eventual de un tovarăș de la cabinetul medical. Un contabil se pare că este un bun saxofonist.

PREISTORIA RECENTĂ ÎN FILM

Urmărind un anumit fir dramatic (pe care-l ținem încă secret) s-ar reda pe peliculă viața de ieri și de azi a combinatului. Trecutul apropiat nu s-ar mai putea filma nici la Onești și nici la Borzești, unde de-a lungul kilometrilor de șosea betonată se înlănțuie puternice complexe industriale. Exterioarele „din trecut" s-ar filma într-o comună apropiată, Căiuți, ale cărei uliță colbuite și tradițional „tîrg de sîmbătă" amintesc încă, într-o măsură, de vechile așezări răsturnate de Cetatea chimiei. Tovarășul Stativă le cunoaște bine.

Acolo unde funcționează azi secția de Oxigen a combinatului erau satul și gara Rediana; chiar în locurile unde ne aflăm domneau bălțile și stufu. Aci a lucrat cu ani în urmă și Virgil Stativă cu sătenii la stuf, „la rogoază", cum se spune prin partea locului. Hăt-departe se afla vechiul Onești, comuna al cărei singur obiectiv industrial era o moară dărăpănată și a cărei unică „autoservire" era taraba lui nea Tăchiță, bombonierul care vindea susan, bragă și dulciuri amestecate cu insecticid. (Nu cu rea intenție: pur și simplu, plicurile de proastă calitate în care negustorul păstra insecticidul se rupeau și conținutul lor se presăra peste caramele.)

Oare toate acestea și — prin contrast — blocurile-turn și ultramodernul centru comercial din Onești, corpurile masive dar elegante ale complexului petrochimic și, mai presus de toate, oamenii și viața lor de azi nu ar merita să fie fixate pe peliculă de înșiși muncitorii de aci?

Un alt film realizat de cineaștii amatori de la Borzești ar surprinde frumusețile naturale ale ținutului; filmări acvatice și chiar subacvatice s-ar putea realiza la lacul Belci, iar alte exterioare la Slănic.

„Finanțarea" cineclubului se pare că nu ar prezenta o problemă prea complicată. Într-o singură noapte, spune interlocutorul nostru, el ar strînge de la tinerii cu care s-a și înțeles în acest sens suma necesară.

Cam acestea sînt planurile, pentru început, ale viitorilor cineaști.

Sîntem întrebați de unde și-ar putea procura aparatura necesară. Tovarășii au citit în „Flacăra" despre experiența altor cinecluburi și ne consideră experți în materie. Poate că și cititorii noștri din alte întreprinderi și instituții, care au constituit mai demult cinecluburi, îl vor ajuta pe tovarășul Stativă cu sfaturile lor. Scrieți-i pe adresa: comuna Ștefan cel Mare, Raionul Tg. Ocna, Regiunea Bacău. El și tovarășii lui care îndrăgesc arta filmului sînt tineri inimoși și merită să fie sprijiniți.

Și acum un amănunt, aparent nelegat de cele ce preced: pe operatorul Virgil Stativă îl pasionează nu numai cinematografia și, bineînțeles, chimia. El și-a întocmit un plan bine chibzuit pentru a studia arta și literatura Greciei antice. (Nu, nu e el vecinul de autobuz.)

Această curiozitate, pe care — pentru a fi în spiritul combinatului chimic — am putea-o numi polivalentă, caracterizează pe mulți, pe foarte mulți din tinerii pe care i-am întîlnit la Borzești.

SERIA 1, Nr. 1

Dacă-l vizitezi pe maistrul chimist Dumitru Săraru la el acasă, la început nu observi nimic deosebit. Un apartament încăpător, luminos și liniștit. Afară, în scuar, zburdă copiii. Dacă însă deschizi, din indiscreție, dulapul, te trezești în brațe cu un întreg sortiment de triple diode; în noptieră, acolo unde noi ceilalți ne ținem papucii, zace un indicator de acord; într-un ungher, odihnesc sub scaun „Sfaturi pentru radioamatori", „Catalogul tuburilor electronice" și o tetrodă cu emisiune secundară. (Să ne ierte tovarășul Săraru dacă am încurcat termenii tehnici.)

„Meteahna" locatarului e evidentă. Dar să nu credeți că Dumitru Săraru, radiofonist înfocat, consideră chimia drept o simplă ocupație care-i asigură un salariu (cum s-ar fi spus în trecut despre un oarecare: e copist la prefectură!). Tovarășul Săraru este un maistru chimist priceput, absolvent al unei școli de specialitate; unul din cei care, după propria lui expresie, au tras „prima brazdă" a combinatului.

Electronica este însă pentru el o a doua pasiune. Pasiune care se îmbină perfect cu chimia. La secția în care lucrează, el a propus instalarea unui dispozitiv original pentru urmărirea mai lesnicioasă a indicațiilor aparatelor de măsură și control.

Tovarășul Săraru este mereu nemulțumit. Iată un picup. Dar l-a modificat, instalînd un nou sistem de amplificare. Iată un radio. Mo-

dificat și el. Iată un ceas obișnuit. Dar l-a modificat, l-a transformat într-un ceas electronic. Iată un magnetofon. Pe acesta nu l-a mai modificat, l-a construit singur din piese răzlețe. Sîntem dezamăgiți cînd aflăm că un astfel de aparat nu este, de regulă, nici mai ieftin și nici mai bun decît unul de pe piață. Dar satisfacția de a poseda un tip unic, seria 1, nr. 1, și ultimul, nu este nici ea de lepădat.

Cu atît mai mult cu cît picupul (modificat), amplificatorul (modificat), radioul (modificat) și magnetofonul sînt destinate unei combine — și ea unică.

Fără îndoială, nu o singură inovație va rezulta, la tabloul de comandă de la uzină sau acasă, la masa de lucru, din dragostea tovarășului Săraru pentru electronică.

STIMATE TRANDAFIR DE LA MOLDOVA

Dumitru Săraru este, în felul lui, un „microbist". Expresia — aplicată, ce-i drept, nu la el — am auzit-o de la planificatoarea Rodica Tilici, de la secția Evaporare.

— Sîntem cu toții „microbiști" — spune ea. Am avut o ambiție feroce.

Ferocitatea nu este desigur recomandabilă. Dar de astă dată, ea nu este de fel dăunătoare, deoarece, tradusă în limbajul curent, se cheamă pur și simplu „pasiune pentru teatrul de amatori".

Absolventă a unei școli de artă populară din Valea Jiului, tovarășa Tilici nu s-a dezlipit, în orele ei libere, nici o clipă de teatru. Și satisfacțiile nu au întîrziat. „Reprezentînd" Combinatul chimic, ea a fost membră a echipei de teatru a clubului „Constructorul" -Onești, care a cucerit recent Premiul I, Medalia de Aur și titlul de Laureat al celui de-al treilea Festival bienal de teatru de amatori „Ion Luca Caragiale". Planificatoarea de la Combinatul chimic a interpretat rolul mamei Caterinei din poemul dramatic al lui Dan Tărchilă „Marele fluviu își adună apele".

Discuția o ducem la secția Evaporare, la combinat, și o continuăm seara pe scena casei de cultură a orașului, unde se desfășoară repetițiile cu piesa „Pigulete + 5 fete", în care Rodica Tilici interpretează rolul dublu Elena și Irina.

Amintirile de la festival („Cînd maestrul Antoniu, președintele juriului, și-a șters o lacrimă — el, un om de teatru atît de experimentat — am înțeles că lucrurile vor merge bine") alternează cu planurile de viitor.

Sala de repetiții aduce puțin cu unul din interioarele filmului sovietic „Casa de la răscruce". În ultimele zile sala a suferit o serie de reparații și amenajări, iar zidarii încă n-au terminat lucrul. Actorii nu vor însă să piardă nici o seară; se apropie un turneu prin regiune.

Învățătorul Ștefan Busuioc — în serile de teatru, regizor — dă indicațiile necesare.

— O țîrucă mai la dreapta... Stop. Mai multă căldură, mai multă convingere...

Acum este ora zece seara.

— Mai stăm trei ore și terminăm... pentru noaptea aceasta — spune Ștefan Busuioc.

Își închipuie oare spectatorii care vor râde la „Pigulete + 5 fete" cîte seri la rînd au migălit actorii amatori rolurile lor?

Pe scenă, Varvara (în viața cea de toate zilele Hedviga Birsan) și Elena (Rodica Tilici) merg pe firul piesei:

— Ce frumos... „Stimate Trandafir de la Moldova". Cine-ți scria?

— Un maistru din echipa de montaj care venise să instaleze mașinile în hala nouă...

„MICROBIȘTII"

„Microbiști" afli cu duiumul la Combinatul chimic Borzești. Și nu întîmplător ei sînt, de cele mai multe ori, și fruntași în producție. Pasiunile lor „lăturalnice" se desăvîrșesc, se completează reciproc, potențînd activitatea profesională.

Cursurile de ridicare a calificării, învățămîntul de stat, activitatea artistică de amatori formează, parcă, un tot unic. Faptul că sute de muncitori din combinat sînt trimiși la diverse școli profesionale, că alte sute studiază în școala medie de cultură generală (curs seral și fără frecvență), că peste o mie de muncitori urmează în uzină cursurile de ridicare a calificării, fără a mai vorbi de zecile de studenți și aspiranți care „aparțin" combinatului — toate acestea indică o efervescență caracteristică marilor centre industriale din țara noastră.

Teoria și practica se îmbină în mod organic, se contopesc într-un singur șuvoi.

Cînd l-am întrebat pe maistrul Dumitru Tabacu cum își întocmește lecțiile pe care le predă la cursul de ridicare a calificării în secția Clorură de aluminiu, el a răspuns scurt:

— Din carte și din ce-am pățit.

Cunoașteți o caracterizare mai sugestivă a procesului de învățămînt care îmbină organic teoria și practica?

Dar la o rodnică activitate în producție contribuie nu numai înțelegerea procesului de fabricație a clorurii de aluminiu sau a acidului 2,4 diclorfenoxiacetic, ci și altceva. Acest „altceva" capătă materializări foarte diferite.

Laboranta Stana Văduva de la secția Clor lichid nu este numai fruntașă în munca profesională, ci și o elevă conștiincioasă în clasa a X-a cu cursuri serale și o cititoare asiduă a operelor lui Shakespeare și Victor Hugo. Operatorul Emil Brînzilă, tot de la Clor lichid, se pregătește să joace într-o piesă pentru teatrul de amatori. Inginera chimistă Ruxandra Oniga de la Laboratorul central a adus contribuții în problema tehnologiei de fabricație a clorurii de var și este în același timp una din animatoarele brigăzii artistice a laboratorului și mare amatoare de muzică vocală și de poezie. Inginera Alexandrina Bursuc se ține la curent cu tehnica cea mai nouă, dar în ore de răgaz mînuiește și penelul pictorului. (Să fim drepți. Tovarășa Bursuc s-a căit de mărturisirea pe care ne-a făcut-o. Numai doi oameni din combinat știau de această îndeletnicire, ne-a spus dînsa. După ce a comis indiscreția, era prea tîrziu. Acum o știu trei.)

Și cîte și mai cîte exemple s-ar putea da.

Toate acestea — poate în chip ciudat — ne-au apărut deosebit de pregnant cînd, întîmplător, am asistat la ședința operativă de producție care are loc zilnic la ora 12, prin megafon și telespicher, pe întreg combinatul.

ȘTIUT-A CTITORÍ CETĂȚI...

La amiază șefii de secție și conducătorii principalelor servicii raportează conducerii combinatului realizările curente și ridică problemele nerezolvate. La aceeași oră prind viață megafoanele, se încing discuții între interlocutori nevăzuți, se dau indicații.

Raportează Electroliza... Raportează Clorul lichid... Raportează Clorura de aluminiu...

Plan de producție: realizat... cumulat... planul prețului de cost: realizat... cumulat... cheltuieli de secție... consum specific... parametri tehnologici...

O centrifugă a pornit prea devreme... un bloc de pompă s-a deteriorat... stoc... clor... am dat producție de calitatea I... planul de producție: realizat... cumulat... realizat... cumulat.

Desigur, datele cumulative interesînd pe dispecerul-șef au o accepțiune specială, tehnică. Totuși, dintr-un anumit punct de vedere, toate preocupările muncitorilor și tehnicienilor combinatului mergînd pe linia ridicării nivelului tehnic și general-cultural, vădind dragostea de nou și frumos, au același efect cumulativ, cu rezultate foarte concrete în producția de granodin, de acizi grași, detoxan sau hexacloran.

Căci însăși tehnica nouă cere tuturor celor care o mînuiesc un orizont tot mai larg — orizont pe care socialismul l-a deschis cu dărnicie tuturor oamenilor muncii.

Și este purul adevăr — avem martori! — și nu gazetărească potriveală, că în dimineața aceea plumburie de primăvară vecinul nostru de autobuz, tînărul muncitor de la Borzești (cu 5 sau 6 ani în urmă să-și fi făcut oare veacul printr-o ogradă din Radiana-gară?), se oprise cu cititul „Antigonei" tocmai la aceste rînduri care urmează după antistrofa:

Al vorbii meșteșug și zbor
Al gîndului el le-a învățat,
Știut-a ctitori cetăți...

Dar în fața noastră, în zori, nu se afla palatul lui Oedip.

Lionel NIȚESCU
Fotografii de Elena GHERA

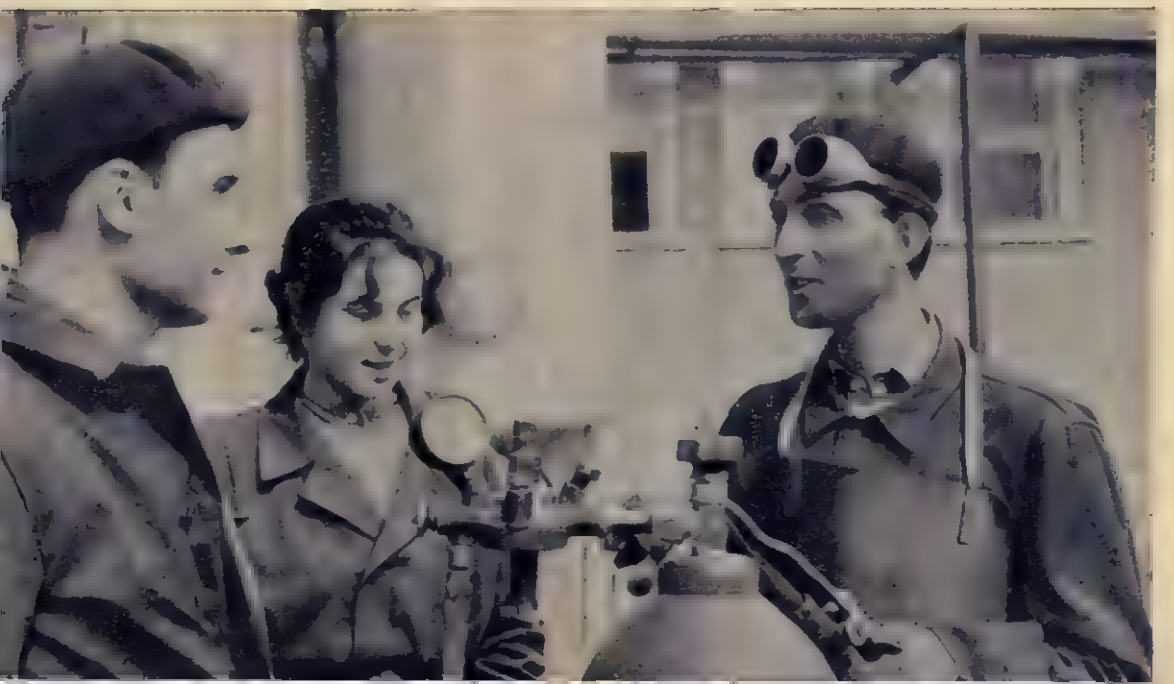

Dumitru Ghiuțu — pe care obiectivul l-a surprins sfătuindu-se cu maiștrii Roza Popa și Dumitru Ciocănău de la secția Electroliză — este apreciat nu numai pentru sudurile artistice pe care le execută, ci și pentru virtuozitatea sa de acordeonist.

actualități cinematografice

O uzină în versuri, cîntec și imagini

Viața lui culturală, deosebit de activă, dă — printre altele — colectivului de muncă al Uzinei „Electronica" profilul său particular. Și tocmai acest aspect stă în centrul filmului realizat recent la Studioul cinematografic „Alexandru Sahia" de către regizorul Alexandru Sîrbu.

Însuși titlul documentarului, „Tehnică nouă — oameni culți", constituie un program. La realizarea portretului cinematografic al uzinei participă și brigada artistică de agitație, care prin versuri și cîntece vorbește despre viața de zi cu zi la „Electronica".

Curgerea imaginilor e ritmată și comentată de cîntece (texte și melodii de Nina Cassian) închinate noului, germenilor viitorului ce apar în uzină.

Membrii brigăzii își cîntă diminețile de spornică muncă în „Cîntecul dimineții"; slăvesc asaltul tinerei generații la porțile științei în „Cîntecul inginerilor"; evocă drumul fetei de țăran de prin părțile Gilortului spre demnitatea unei vieți trăite sub semnul frumosului în „Cîntecul despre partid"; își proclamă setea de viață și bucurii în „Cîntecul tinerilor", dedicat „consumatorilor de frumos" de la „Electronica", cei cărora nu le sînt de ajuns 500 de bilete la un recital Oistrah, miile de cărți de la chioșcurile C.L.D.C., sute de locuri la teatru și cinema.

Filmul „Tehnică nouă — oameni culți" se afla, atunci cînd am luat cunoștință de el, într-o fază care nu ne îngăduia să emitem o apreciere definitivă. Dar chiar și nefinisată, realizarea lui Alexandru Sîrbu (scenariul și regia), Dorian Segall (imaginea) și Nina Cassian (cîntecele) ni s-a înfățișat ca o interesantă încercare de a adăuga limbajului filmului documentar elemente noi.

E. R.

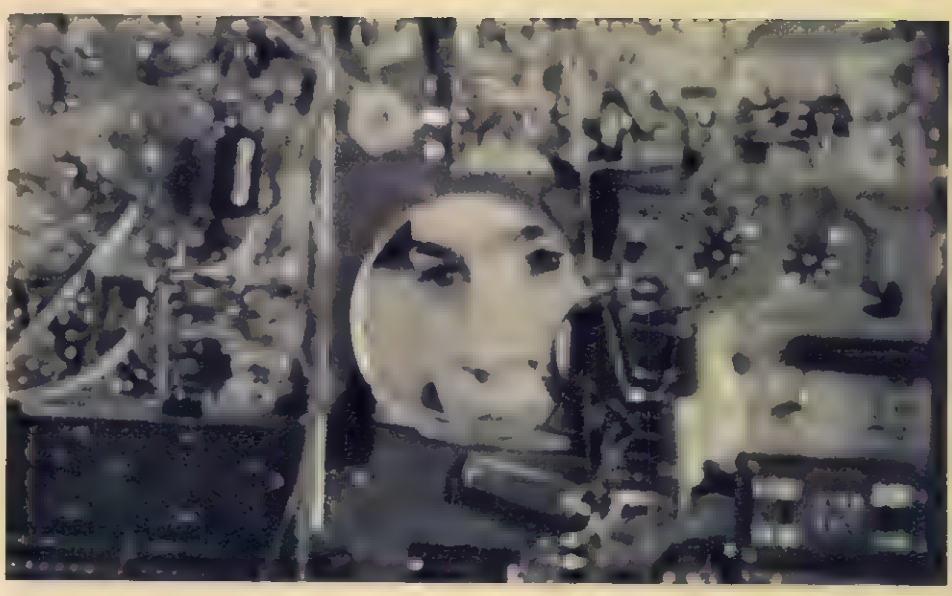

Din hățișul de fire al televizorului, se văd doi ochi avizi de cunoștințe, de fapte noi.

CEL MAI LENEȘ TREN DIN LUME

Un vagon de cale ferată, în care necazurile războiului au adunat laolaltă oameni din diferite colțuri ale țării sovietice, acesta e teatrul acțiunii filmului în curs de realizare la studioul din Sverdlovsk. Îl lucrează o echipă de tineri absolvenți ai Institutului unional de cinematografie: V. Usov și V. Krasnopolski — regizori, G. Cereșko — operator, și V. Rastorguiev — decorator. Subiectul, inspirat din povestirea „Primăvară timpurie" a scriitorului Iuri Naghibin, descrie relațiile și conflictele ce se ivesc între oameni deosebiți ca vîrstă, profesiune, mentalitate, cultură, pe parcursul unei călătorii de cîteva zile pe drumurile presărate cu obstacole ale războiului. Personajele nu poartă nume proprii. Le vom cunoaște doar ca: Actrița, Ziaristul, Moșul, Omul etc. Și totuși, fiecare din ele va trebui să capete o fizionomie proprie, în care puterea de generalizare se îmbină cu o fină caracterizare psihologică. Numele actorilor ce figurează în distribuție, printre care se remarcă Zinaida Kirienko, Liudmila Șagalova, Pavel Kadocinikov și I. Rjov, prezintă o garanție că acest deziderat va putea fi împlinit.

În fotografie: scenă din filmul „Cel mai leneș tren din lume".

DANSEAZĂ HAVANA...

Ca și alți cineaști din țările europene (sovieticii Kalatozov și Urusevski, polonezii Hofman și Korjewski, germanul Kurt Maetzig, francezii Chris Marker și Armand Gatti și mulți alții), regizorul Vladimir Cech din Praga a plecat la Havana să realizeze un film inspirat din realitățile revoluției cubane. Acțiunea scenariului semnat de scriitorul ceh Jan Prohazka se desfășoară în cele cîteva zile și nopți cît durează carnavalul din Havana, timp în care facem cunoștință cu cinci tineri cubanezi, participanți activi la lupta pentru răsturnarea regimului fascist al lui Batista. Petrecînd alături de tinerii care sărbătoresc victoria revoluției, ne pătrundem de vitalitatea și tăria acestui popor eroic.

Actrița cubaneză Mayda Limonta Rodriguez, într-o scenă din coproducția cehо-cubaneză „Așa dansează Havana".

Un moment din filmul „Apa vie".

apa vie

A fost o întîlnire emoționantă. Cadrul — o sală oarecare de festivități — nu avea nimic solemn. Și totuși, acolo, printre acești oameni atît de feluriți — bătrîni albiți, muncitori în putere, studente zîmbind vieții, gospodine, tineri intelectuali și copii neastîmpărați — se strecura parcă un fior de vibrație sărbătorească. Un larg interval despărțea în două șirurile de scaune, dar deasupra lui se țesea din priviri dialogul cald al inimilor.

Era întîlnirea dintre donatorii de sînge și acei ce au renăscut la viață datorită prețioasei „ape vii", sîngele omenesc; această scenă — autentică — e punctul culminant al unui film realizat în sectorul de film științific al Studioului cinematografic „Alexandru Sahia" de Ion Moscu (scenariul și regia), Karol Kovacs (imaginea) și Eva Sîrbu (comentariul).

Pornind de la străvechiul mit al apei miraculoase cu care erau readuși la viață eroii de basm, filmul descrie în imagini străbătute de emoție și umor totodată aspecte din activitatea Crucii Roșii în educarea și mobilizarea oamenilor muncii în jurul acestei nobile acțiuni. Printre cele mai interesante momente ale filmului sînt scenele evocînd lupta împotriva neștiinței, fricii, nepăsării, ce mai rețin pe unii oameni de la îndeplinirea unei îndatoriri de mare importanță etică și socială.

Cîțiva dintre donatorii unui centru de sînge conservat din țară povestesc de pe ecran împrejurările în care, cu o părticică din căldura ființei lor, au contribuit la salvarea unei vieți de om, cum și-au învins neștiința, teama, egoismul și ce anume i-a determinat să vină și să persiste în activitatea de donatori. Pe unii — un accident suferit de un tovarăș de muncă, pe altul — exemplul unui prieten, pe un al treilea — boala unei rude apropiate. Iar pe unul — coincidență cu totul excepțională — întîlnirea pe masa de operație cu propriul său sînge, pe care îl donase puțin înainte, fără să știe că peste cîteva ore va avea, în urma unui accident, el însuși nevoie de transfuzie.

Progresele științelor medicale fac posibilă acum preluarea de către aparate moderne a funcțiilor diverselor organe omenești: cord-pulmon artificial, rinichi artificial etc. Se fac adevărate minuni în lupta pentru viață. Dar nimic nu poate înlocui deocamdată sîngele cald, omenesc. Dezvoltarea tot mai mare a utilizării sîngelui și preparatelor sale în medicina modernă face necesară recoltarea unei cantități din ce în ce mai mari de sînge, cheamă mereu mai mulți voluntari în nobila oaste a donatorilor de sînge. Apelînd în pledoaria sa la cele mai variate mijloace ale limbajului cinematografic, filmul „Apa vie" face o operă utilă de educație cetățenească. Și adaugă un nou succes la activul filmului științific românesc.

Ana ROMAN

ACEASTA-I OFELIA

Cunoscută spectatorilor noștri din filmele „Pînze purpurii" și „Omul amfibie", Anastasia Vertinskaia și-a văzut împlinit recent un vis nutrit de orice tînără actriță: va interpreta rolul Ofeliei. Într-adevăr, dintre numeroasele candidaturi, regizorul Grigori Kozințev, care realizează la studioul „Lenfilm" ecranizarea capodoperei shakespeariene „Hamlet", a ales-o pe Anastasia Vertinskaia drept parteneră a lui Inokenti Smoktunovski, pentru a da viață nefericitei iubiri a prințului Danemarcei.

filmul pe glob

DUPĂ TREIZECI DE ANI de la prima transpunere pe ecran datorată regizorului G.W. Pabst, „Opera de trei parale", puternica satiră anticapitalistă a lui Bertolt Brecht, constituie în prezent obiectul unei coproducții franco-germane. Filmul, a cărui regie o semnează Wolfgang Staudte, prilejuiește interesante creații unor actori de talia lui Curd Jürgens (cunoscut din filmul „Tamango") și Lino Ventura (protagonistul filmului „Vaporul lui Emil").

ROMAN KARMEN, cunoscutul documentarist sovietic, este regizorul și, în colaborare cu A. Novgorodski, scenaristul peliculei cu promițătorul titlu „Fiți cunoștință: cinematografului", produsă de Studioul central de filme documentare din Moscova. Fără a se pretinde o istorie a cinematografiei sovietice, filmul va fi o evocare documentară, ilustrată cu imagini din munca maeștrilor din trecut și de azi ai filmului sovietic. În materialele de arhivă sau în cele filmate special pentru documentar vor apare, printre alții, S. Eisenstein, Al. Dovjenko și N. Cerkasov.

PE ECRAN SAU PE SCENĂ, marii actori dau în aceeași măsură dovada talentului lor. La Paris, de pildă, publicul poate aplauda la Teatrul Național Popular creația lui Georges Wilson în rolul titular din „Viața lui Galilei", de Brecht. Regia spectacolului îi aparține tot neuitatului interpret din „Absență îndelungată". Pe scena Teatrului „Antoine", Robert Hossein este actor, regizor și co-autor al dramatizării „Cei șase despre care este vorba", extrasă dintr-un roman despre rezistență scris tot de Robert Hossein.

CINECLUBUL INTERNATIONAL DIN ROMA a decernat premiile sale pe anul 1962. Distincția însoțită de cîte o miniatură a statuii „David", aparținînd lui Donatello, a fost acordată — pentru cele mai bune filme italiene ale anului — lui: Dino Risi (realizatorul „Bunicii Sabella") pentru „Viață grea", cu Alberto Sordi în rolul principal; tînărului regizor Ermanno Olmi pentru „Un loc vacant", și lui Giacometti pentru „Viață de cîine". Cel mai bun film străin a fost socotit „Procesul de la Nürnberg", realizat de regizorul american progresist Stanley Kramer, cu o distribuție care îi reunește pe Marlene Dietrich, Burt Lancaster, Spencer Tracy și Maximilian Schell. Premiul pentru cea mai bună interpretare feminină nu a fost acordat, iar cel pentru cea mai bună interpretare masculină i-a revenit pe anul 1962 lui Raf Vallone pentru rolul din ecranizarea piesei „Vedere de pe pod" de Arthur Miller, rol pe care actorul l-a jucat în stagiunile trecute și pe scenă, la Paris.

RIO

■ UN CUIB DE CONDORI ÎN ANZI, MARTORUL NAȘTERII PRIMELOR FIRIȘOARE DE APĂ ALE MARELUI FLUVIU SUD-AMERICAN ■ 5.000 DE KILOMETRI ÎN COMPANIA ECUATORULUI ■ AMAZOANELE DIN LEGENDĂ ȘI REALITATEA ■ UN ADEVĂRAT TEZAUR NATURAL ■ ISTORIA FRĂMÎNTATĂ A LUI „HEVEA BRASILIENSIS" ȘI A MIILOR DE SERINGUEIROS ■ PENTRU CA ETERNUL CÎNTEC AL URIAȘULUI FLUVIU SĂ DEVINĂ ȘI UN CÎNTEC AL OAMENILOR

AMAZONAS -marea dulce

Călătorii care, la capătul unei îndelungate traversări, se reped nerăbdători la balustrada transatlanticelor, ca să vadă cu un minut mai devreme primele contururi ale coastelor Americii de Sud, sînt martorii unei ciudate priveliști: apele oceanului încep să capete o culoare mai deschisă, iar undele sînt mai domoale. Este salutul pe care îl trimite pînă departe, la 300 de kilometri de țărm, Rio Amazonas — „marea dulce". În zare începe apoi să se ivească, asemenea unei uriașe plute verzi, insula Marajo — cu o suprafață cît a Danemarcei — prinsă în îmbrățișarea gigantică a estuarului lui Rio Amazonas.

Aerul pur și tare al marilor înălțimi este martorul primelor pulsații ale fluviului. Izvorul lui Rio Amazonas se află sub un cuib de condori dintr-un ștei izolat, cocoțat în Anzii peruvieni, la 5.100 m înălțime. Acest loc tainic a fost descoperit abia în 1948, de către un grup de exploratori francezi, după ce eforturile supraomenești a zeci de expediții anterioare se soldaseră cu eșecuri.

De aci, de la San Lorenzo, pornește firicelul de apă în călătoria sa cea plină de peripeții, lungă de 6.280 km, devenind cel de-al III-lea fluviu ca mărime al lumii. La început sare din prag în prag, cu salt de capră neagră, apoi zboară impetuos și rapid peste zidurile de roci *pongos* pe care i le ridică în cale Cordiliera dornică să-l păstreze numai pentru ea...

Dar Amazonul știe să-și adune aliați în această luptă. La chemarea apelor sale, sosește Ucayali, riul polifonic al peștilor cîntători. Împreună trec frontiera peruviană și, la Tabatinga, fluviul pătrunde în veritabila lui patrie, Brazilia. Apele se rostogolesc acum cu maiestate lentă, parcă sigure de împunătoarea masă pe care vor izbuti să o adune. Podoabele vegetale s-au schimbat între timp, căci „garderoba" de frunziș și flori a Amazonului este inepuizabilă și nestematele din cununa lui vegetală scîlpesc în mii de tonuri, în contraste și culori care ar depăși chiar genial coloristic al unui Gauguin. Fluviul a lăsat în urmă vegetația mărunță a zonei alpine. De la înălțimile ostroave de „*totora*" — trestie din a cărei dărnicie indienii peruvieni se hrănesc, se îmbracă, își fac locuințe și plute — ochiul călătorului ce merge o dată cu apele se plimbă acum peste eucaliptii cu frumusețe geometrică, peste penajul de un verde viu al marii familii a palmierilor cu peste 200 de varietăți. Iată și copacii de chinină, și fructele de aur — *cafetales* — cu îmbătătoarea lor aromă, și lemnul prețios *sao brasil*, care a dat și numele întregii țări. Liniștitul cînt etern al apelor fluviului ce ține companie pe la sud imaginariului brîu al pămîntului — ecuatorul — pe aproape 5.000 km, este întrerupt doar arareori de lunecarea sprintenă a plutelor de „*balsa*" care vin cu piei sau lemne — uneori din fundul Perului sau din Bolivia. Cînd își face apariția vreun vas al autorităților, într-o misiune ocazională, vizita sa devine un mic eveniment. Mai încolo însă, de la vărsare în amonte timp de 4 zile de mers, pe fluviu urcă vapoare mai mari de 6-7.000 tone. Unele sînt vase comerciale, altele duc turiști care își fixează obiectivele aparatelor de fotografiat asupra trupurilor vînjoase, cu musculatură armonios clădită, ale indienilor pescari și vînători ori asupra mănunchiului de case simple de pe mal, alcătuite mai mult din frunziș. Nu trebuie să uităm că etnografii ce fac parte din expedițiile care cutreieră în ultima vreme meleagurile de pe malurile fluviului găsesc triburi aflate încă în stadiul comunei primitive.

Orașe propriu-zise se înșiră la sute de kilometri unele de altele: Manaus, Santarem, Obidos, Gurupa. Pe 1.500.000 km pătrați, cît are ținutul Amazonas, nu se pot număra decît 500.000 de locuitori. În statele Maranon și Para, populația este de asemeni rară.

Fluviul între fluvii

Botezat fie Maranon, fie Solimoes sau Paránáguazú, Guyermi sau Xanapuza — după numele dat în urmă cu veacuri de diferitele triburi riverane — fluviul străbate la fel de cuceritor meleagurile. Dintre puzderia de tributari ai săi, 17 ar putea fi numiți fluvii în toată puterea cuvîntului. Madeira își răsucește meandrele pe 1.600 kilometri, pornind din inima Boliviei, iar Xingu dă ocol munților de sinistră faimă Sierra do Rocandor, unde trăiesc chavanții în sfîrșit pacificați. Dar spectacolul cel mai fastuos și de neuitat îl prilejuiește confluența sa viforoasă cu Rio Negro, care-și aduce tumultuoasa cavalcadă de ape întunecate din depărtările Columbiei. Pe o mare distanță de la punctul de vărsare, ore întregi de drum după Manaus, Rio Amazonas curge bicolor și partea din stînga păstrează amintirea neagră a impetuosului afluent nordic, ca într-o separare de straturi geologice.

Obosită de emoțiile alternate ale călătoriei, inima lichidă a marelui fluviu bate într-un ritm tot mai lent. Încep să se facă simțite vaste și ritmice sistole și diastole: ca să-și ia revanșa pentru porțiunea pe care i-a smuls-o fluviul de sub sceptrul său, oceanul trimite pînă la 600 km de la estuar un curent puternic și primejdios, *proroca*, care dă mult de furcă navigatorilor. Trecînd de Obidos, fluviul, asemănător unui bătrîn cu un trecut glorios dar nevoit de împrejurări să se restrîngă, se mulțumește cu o panglică lată doar de 600 de metri, dar se răzbună în schimb prin cea mai mare adîncime atinsă pe tot cursul său: 135 metri. Rio Amazonas poate privi totuși în urmă cu mulțumirea datoriei împlinite. Nu are nici o importanță că în curînd va trebui să recunoască și el supremația unuia din fiii lui Okeanos—știe însă cu siguranță că la izvor alte unde se nasc chiar în clipa aceea și pornesc voioase să-i refacă drumul. Drum care, cu o țesătură fină și sclipitoare, brodează pe harta Americii de Sud o rețea navigabilă de peste 15.000 de kilometri, adunînd întreaga bogăție lichidă de pe patru zecimi din partea australă a „Lumii noi", suprafața bazinului fluviului totalizînd 7.050 000 km p.

Pe piedestalul legendei

Necunoscut de istorici și geografi vreme de peste 40 de secole, de cînd oamenii s-au încumetat să se avînte pe întinsul mărilor și oceanelor spre alte țărmuri, Rio Amazonas a pășit în filele cărților pe poarta legendei, într-o perioadă cînd dintre marile fluvii ale lumii numai Mississippi mai împărtășea același mare anonimat.

Însuși numele cu care a rămas în tratatele de geografie și pe hărțile, multă vreme semănate de pete albe, ale Americii de Sud, este rodul unui fapt autentic, urcat pe piedestalul legendei.

Orellana, unul din însoțitorii lui Pizarro, care a ridicat primul mina ca să sfîșie vălul de mister ce acoperea un ținut cît Franța, Germania, Anglia și Italia laolaltă, în călătoria sa nebunească făcută de la Anzi pînă la ocean în 1541, a avut de dat nenumărate și aprige lupte. Într-una din ele — povestea mai apoi, întărîndu-și mărturia cu cea a puținilor supraviețuitori ai expediției — a avut de înfruntat și furia cruntă a amazoanelor. Acestea nu erau însă decît soțiile și surorile indienilor de pe riul Tapajos, care luptau cu lănci și potopeau cu săgeți pe intruși, dîndu-și viața ca să-și păstreze libertatea.

Patru decenii mai tîrziu, Walter Raleigh, descoperitorul Virginiei, își punea pe gînduri austera suverană — Elisabeta a Angliei — povestindu-i despre El Dorado, care ar fi fost un regat al acelei mari căpetenii indiene, stăpînă peste avuții nemăsurate.

Inspirați de străvechea legendă încasă, sute de albi au rătăcit în neștire căutînd miticul El Dorado, care urma să le asigure comori scoase ca din poveștea celor o mie și una de nopți.

Numeroase explorări au fost făcute în deceniile următoare — mai întîi de iezuiții dornici să „salveze" sufle-

Eugen B. MARIAN

(Continuare în pag. 14)

te punînd trupurile să se vlăguiască pe plantații și în *colonias*, iar apoi de oameni luminați ce căutau doar mulțumirea hărăzită de adevărul științei. Printre acestea, una din cele mai meritorii este cea realizată de Pedro de Texeira, în secolul al XVII-lea. În ciuda acestor eforturi fără preget, abia la 1866 s-a putut alcătui prima hartă a regiunii — supusă multor corectări ulterioare și care încă nici astăzi nu poate purta pecetea siguranței definitive.

Paradisul naturaliștilor

Pentru naturaliștii pasionați de cunoașterea și înțelegerea firii, bazinul amazonic este un adevărat paradis. Cel care și-a închinat mai bine de 15 ani unor cercetări de o valoare inestimabilă, conduse cu meticuloasă luciditate îmbinată cu înflăcărată generozitate, a fost marele naturalist german Alexander von Humboldt. El și-a cîștigat un nume nepieritor nu numai datorită activității sale științifice, ci și pentru răbdarea și umanitatea cu care a știut să se apropie de băștinași — într-o perioadă cînd aceștia erau deprinși cu cruzimea celor ce le invadaseră locurile natale.

Cîte 8-10 ani au rămas în întinsul ținut al cărui centru este „marea dulce" expedițiile de la mijlocul veacului trecut, care au identificat, analizat și desenat sumedenie de specii noi de plante și animale.

Tapirul, unul din cele mai vechi mamifere, dotat cu o viteză surprinzătoare pentru cele 200 de kilograme ale sale, a suscitat printre primii curiozitatea savanților captivați de lumea aparte a ținutului lui Rio Amazonas. Trompa și duritatea pielii sale, rezistența la condițiile aspre ale mediului, precum și ferocitatea cu care-și nimicește dușmanii i-au adus titlul foarte potrivit de „elefant-tigru".

Treptat-treptat, au părăsit de asemeni tărîmul legendelor, pentru a intra în domeniul definirii științifice, și cele cinci specii de edentate — care trăiesc numai în această zonă — de la viguroasul furnicar, aliat binevenit al omului în lupta extrem de grea împotriva nolanului furnicilor roșii și negre, pînă la micul și ciudatul „armadillo" sau *Zată* în care spaniolii vedeau un precursor al înzăuaților cavaleri.

Dar pe lîngă aceste vestigii ale unor ere îndepărtate, bazinul Amazonului mai posedă și alte curiozități, extravaganțe și capricii ale naturii. De pildă masivele și greoaiele broaște țestoase, care împrumută feeria de culori a fluturilor și veninul șerpilor. Sau lepidopterele din rîndul cărora naturalistul, într-o singură oră de drum în jurul orașului Belem, își poate alcătui o colecție respectabilă, de 700 de varietăți — cînd pe tot întinsul Europei nu se pot găsi decît 400.

Un locuitor tipic al rîurilor și fluviilor din Amazonas este și temutul țipar electric, atingînd pînă la 2 metri lungime. El dispune de o „baterie" de 550 de voiți, care lasă amintiri și dureri foarte durabile. Cu energia electrică pe care o degajă, s-ar putea alimenta 200 de becuri de neon. Cum însă în junglă și pe malurile șemețuiul fluviu încă nu prea se practică reclama, resursele acestea rămîn neîntrebuințate...

Ultimii veniți în acest tezaur zoologic sînt salamandrele, descoperite acum cîțiva ani de o expediție braziliană. Ele par de-a dreptul chemate să dea realitate romanului științifico-fantastic al lui Conan Doyle „Lumea pierdută", a cărui acțiune e situată de altfel chiar în această regiune. Cu creste de solzi, cu ochi imenși ca niște faruri imaginate de un primitiv, mari cît iguanele sau abia vizibile pe sub pietre și sub vegetația în putrefacție, ele au supraviețuit cataclismelor și au transmis epocii noastre o frîntură din imaginea altor ere.

Mingea blestemată

Dar cuvîntul „Amazon" a răsunat cu rezonanțe magice pînă departe, la curtea regelui-Soare, nu atît datorită tezaurului înfățișat de flora și fauna sa — cît din pricina cauciucului. Încă din cărțile străvechi ale poporului Maya, „Popol-Vuh" și altele, se pomenea despre un joc foarte răspîndit, cu un obiect rotund, foarte săltăreț și elastic, care stîrnea mari ambiții și pasiuni. Călătorii din acele vremi de pe meleagurile Americii de Nord erau de asemeni izbiți de vederea unor obiecte cu proprietăți uluitoare și care căpătau orice formă voiau. Cauciucul începea să aprindă mințile europenilor.

Trimis de urmașul regelui-Soare, Ludovic al XV-lea, să găsească miraculoasa substanță, savantul francez La Condamine, mărșăluind prin smîrcuri, înfruntînd săgețile otrăvite, alternînd darurile cu amenințările, a reușit să culeagă date prețioase asupra copacului „hevea brasiliensis". Cheltuielile erau însă prea mari pentru vistieria secătuită de războaie a lui Ludovic al XV-lea. Dar datele adunate în 7 ani de întreprinzătorul savant francez, asupra principalelor specii din cele 20 de varietăți de hevea, trezesc atenția portughezilor. Peste cîteva decenii, pe întinsul ținutului amazonic se ivesc tot mai dese pădurile de un verde limpede ale copacilor ce făgăduiau cîștiguri fabuloase. Se instituie un monopol la fel de strict și prevăzînd pedepse la fel de cumplite pentru cei care l-ar încălca, ca și cele stabilite anterior pentru cacao și diamantele din Minas Gerais.

La Manaus, străzile se deșteaptă din amorțire, viețile luxoase lăsate în paragină după prăbușirea vertiginoasă a averilor strînse din monopolul arborelui de cacao, acum pierdut, sînt iarăși ocupate. Mirajul prosperității atrage mereu alți emigranți din țări ale continentului, ca și din America de Nord, Europa. Populația sporește, în cinci decenii, de la 5.000 la 70.000 locuitori. Producția însă crește foarte încet, dar suficient ca să asigure puținilor norocoși și celor mai lipsiți de scrupule cîștiguri imense. „Mingea blestemată" se pătă de sîngele și sudoarea generațiilor de indieni. Marile companii care se înființară îndată după revoluția industrială nu urmăreau încă extinderea plantațiilor de cauciuc. A fost nevoie de două descoperiri, aparținînd unor oameni ale căror nume figurează azi pe panourile de reclame de-a lungul multor șosele din țările capitaliste, pentru ca sucul lăptos produs de hevea să devină mai ispititor. Prima aparține scoțianului Mac Intosh: în 1823, dizolvînd în benzol cauciucul, el a obținut substanța cu care a realizat primele țesături impermeabile. Iar peste 16 ani, americanul Goodyear, dînd o rezolvare cu aplicări industriale unui procedeu folosit mai demult de indieni, vulcanizează cauciucul. Abia acum se pornește goana după prețiosul copac și se încearcă distrugerea monopolului portughez. Și bătălia cauciucului marchează un mare succes pentru capitaliștii americani. Cedînd presiunilor și momelilor, împăratul Pedro al II-lea concesionează mai multor companii yankee exploatarea lemnului prețios, a pieilor, fructelor.

Dar cauciucul stîrnește totdeauna surprize. Sosirea unui grup de specialiști europeni, angajați în scopul dezvoltării economiei braziliene, dă savantului englez Henry Wickham prilejul să scoată peste frontieră 70.000 de semințe de hevea brasiliensis. Monopolul aparat cu strășnicie timp de un secol este distrus. Pe harta economică a imperiului britanic, în toate coloniile sale — în Borneo, în Malaya etc. — apar noile „bijuterii" ale coroanei: plantațiile de cauciuc.

Ca să compenseze teribila lovitură primită, latifundiarii brazilieni, magnații trusturilor și agenții lor extind plantațiile, măresc producția cu orice sacrificii umane. Plantațiile se urcă pe cursul lui Putumayo pînă la frontiera boliviană sînt cît pe-aci să dezlănțuie un război între cele două state.

Zeci de mii de muncitori sînt atrași de contracte înșelătoare pentru a fi viriți în „ocnele" de pe Putumayo. Din îndepărtatele insule Barbados sînt aduși mereu alți muncitori și aruncați în gura molohului nesățul — cauciucul. Exploatarea este atît de sălbatică, încît indienii care nu aduc cantitatea impusă sînt biciuiți pînă la sînge. Alteori sînt crucificați cu capul în jos ori legați peste termitiere, ca să fie devorați de vii și să servească drept pildă și „stimulent" celorlalți. Un întreg trib de indieni — Uibabo — este astfel decimat.

Grandoarea și mizeria unui seringueiro

Și totuși, încet dar sigur, Amazonas decade. De la cei 300.000 de locuitori înregistrați în 1850 — dintre care 30.000 sclavi — de-a lungul unui secol populația crește abia la 450.000.

Nici măcar încercarea lui Ford de a stabili pe cursul inferior al rîului Tapajos plantații noi nu dă rezultate. Randamentul e socotit prea mic, iar perspectivele de a inunda apoi Brazilia cu „rîșnițe" circulînd pe pneuri din cauciuc extras chiar de pe teritoriul ei — modelul „popular" Ford T — nu se arată strălucite. Ford trece la pierdere un capitol din istoria uriașului său trust și, cu o trăsătură de condei, pune capăt sursei de existență a mii de muncitori. Care este astăzi traiul unuia din mii de seringueiros — micii cultivatori de cauciuc risipiți pe vastul teritoriu dominat de jungle? Uneltele lor se rezumă la un cuțit rudimentar *(machadinho)*, niște cupe de lemn *(tigelinhas)*, o mică sabie *(tercado)*. Robotind cu familia din zori pînă în amurg, cei mai norocoși ajung să cerceteze și să îngrijească în cursul unei zile epuizante, pînă la 300 de copaci. Agenții comerciali care le cumpără recolta le plătesc după bunul plac. Lucru cu atît mai ușor, cînd, cît vezi cu ochii, nu există nici o școală... Căci un analfabet este un partener foarte comod la socoteli... Unii nu știu nici măcar să numere monezile primite în schimbul unei munci istovitoare și pline de primejdii, datorită în special iliecilor vampiri purtători de malarie, șerpilor veninoși, umezelii de care e saturat aerul și care împiedică vindecarea rănilor provocate la fiecare pas de plantele gîmpate.

De altă meserie totuși le vine greu să se apuce: cine să le plătească biletul de tren pînă la un mare oraș, unde de altfel nu au siguranța că vor găsi de lucru? Cine să-i califice?

Cele trei vîrste ale Braziliei

Brazilienii vorbesc cu emoție, cu hotărîrea de a schimba această situație, despre cele trei vîrste ale patriei lor: *vîrsta de piatră*, în care se mai află încă anchilozate triburi de indieni ca Jivaro, Suia, Karaja; *„vîrsta catîrului"*, principalul mijloc de locomoție în „caatinga" (platoul acoperit de mărăcinișuri) nemaifiind piroga ci căpățînosul patruped; și *„vîrsta avionului"*, în metropolele țării.

În jurul bazinului lui Rio Amazonas extremele se ating și se întretaie. Manaus este capătul liniei aeriene pornite de la Rio de Janeiro cu intenția de a fi prelungită spre Caracas-Miami. În zece ore de zbor străbați cîteva veacuri de evoluție istorică.

Campaniile pe scară națională întreprinse contra furnicii roșii, sub deviza: „dacă nu o distrugem, va distruge ea economia braziliană", cuprind și bazinul Amazonului. Lemnul prețios extras de aci se va putea cultiva pe suprafețe mai mari. Resursele sale s-ar putea valorifica mai rațional și în alte direcții — nucul brazilian „castanheira", de pildă, este un produs concentrat de o deosebită bogăție: trunchiul său maiestuos, cu un diametru de trei metri și o coroană stufoasă ce se înalță spre cerul de-un albastru intens pînă la 50 de metri, constituie o adevărată rezervă de grăsimi, albumine, fosfați, calciu.

Uriașele energii ascunse în apele lui Rio Amazonas ar putea cu timpul să pună în mișcare hidrocentrale, cum este cea recent inaugurată din statul Minas Gerais.

Pentru aceasta trebuie să se traducă însă în fapt cele spuse de președintele Goulart: „De bogățiile țării trebuie să se bucure întregul popor și nu numai o minoritate privilegiată".

Cînd „marea dulce" a lui Rio Amazonas va înceta să mai fie un fel de continent aparte și cînd două mese pe zi nu vor mai fi un vis ca acel despre legendarul El Dorado, cîntecul etern al uriașului fluviu va fi în sfîrșit și un cîntec al oamenilor.

Eugen B. MARIAN

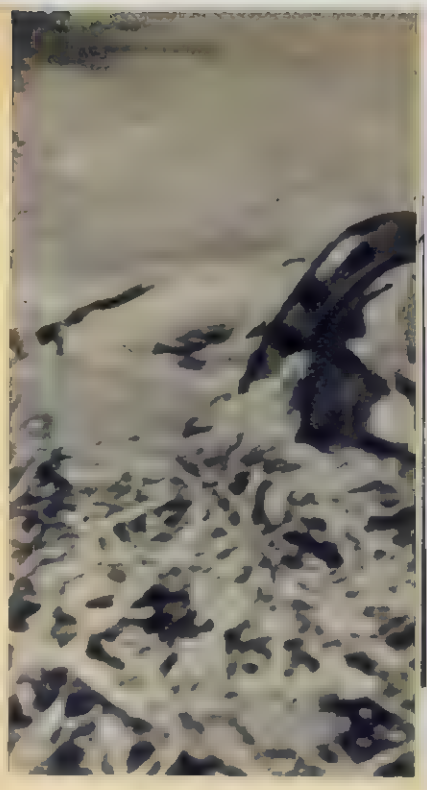

1 **Pielea de șarpe, acest articol de lux, se obține și în regiunea fluviului Amazon, unde trăiește înfricoșătorul Anaconda. Prinzătorii de șerpi trebuie să dovedească mult curaj și sînge rece...**

2 **Rodul muncii istovitoare a micilor cultivatori ai lui „hevea brasiliensis" se concretizează în aceste baloturi de cauciuc natural care iau drumul fabricilor prelucrătoare aparținînd marilor monopoluri...**

3 **Un aspect „pitoresc" pe care se grăbesc să-l imortalizeze turiștii: trupurile vînjoase, cu musculatura armonios clădită, ale indienilor pescari sau vînători.**

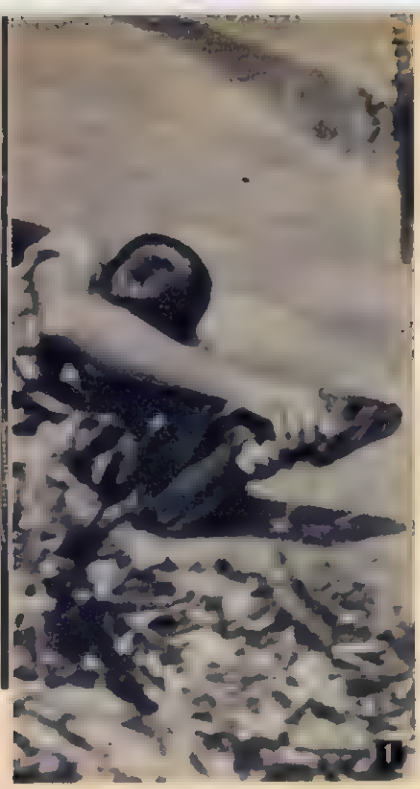

teatru

PINACOTECA VIE

Nu e așa, cititorule, că-ți place — și-ți place din ce în ce mai mult — să te cufunzi în liniștea bibliotecii și, alături de literatura zilei de azi, să recitești din timp în timp, cu o mereu nouă înțelegere, marile cărți ale lumii, să descoperi mereu lucruri noi despre oameni și vremuri de mult dispărute, să găsești răspuns în înțelepciunea cuprinsă în filele de sute și de mii de ori retipărite, la problemele tale?

Nu e așa că-ți place în timpul liber să cutreieri muzeele, galeriile de artă, să te oprești — pentru a cita oară? — în fața unui tablou celebru?

Întreb — și nu aștept răspunsul. Pentru că mi l-ai dat de atîtea ori, fără să fii de față, cînd, scoțînd cîte o carte din rafturile unei biblioteci, ți-am simțit prezența în paginile obosite de atîta răsfoit. Pentru că te-am întîlnit în atîtea rînduri întrziind în fața unui tablou pe care probabil că-l preferi între toate, privindu-l, dar nu numai privindu-l, ci stînd parcă de vorbă cu el, gîndind mai profund despre viață, despre artă. Homer și Cervantes, Rembrandt și Goya, Tolstoi și Balzac, Velasquez și Repin, Cehov și Twain, Grigorescu și Aman, Gogol și Caragiale, Gorki și Bernard Shaw și cîți alții își continuă și azi — mai ales azi — uriașa lor operă de a ajuta la creșterea generațiilor, la formarea oamenilor, de *a crea cultură*.

Față de bibliotecă și muzeu, teatrul are o superioritate. E viu. Și *altfel* viu decît prin viața fără de moarte închisă în pagini sau rame. Eroii marilor capodopere dramatice, unii creați de sute și mii de ani, trăiesc prin forța miraculoasă a scenei, alături de eroii zilelor noastre. Un tablou celebru poate fi doar restaurat. O mare piesă de teatru *renaște* mereu prin interpreții ei. Generații și generații de interpreți au reînviat pe Oedip, pe Hamlet, pe Lear, insuflîndu-le de fiecare dată ceva din freamătul proaspăt al epocii, al treptelor mereu mai înalte de înțelegere a vieții cucerite de omenire. Teatrul e și el un fel de pinacotecă, dar o pinacotecă vie ca viața, în continuă mișcare, în continuă transformare.

Nenumărate sînt capodoperele teatrului care au trăit de-a lungul timpului pe scenele noastre. Cîtor eroi n-au dat viață minunații noștri actori? Și azi în repertorii figurează unele din aceste spectacole. Multe însă, din păcate, s-au pierdut. Deși au însemnat momente de neuitat în viața noastră teatrală. Iată de pildă strălucitul „Egor Bulicîov și alții", cu memorabila creație a maestrului Calboreanu. Sau „Trenul blindat", cu același Calboreanu în rolul lui Verșinin. Sau „Revizorul" cu acel greu egalabil Hlestakov al lui Radu Beligan. Sau „Bălcescu" al lui Camil Petrescu. Sau spectacolele Naționalului bucureștean cu piesele lui Mihail Sebastian. Au fost de asemenea montări remarcabile cu piese din dramaturgia originală contemporană. Mă gîndesc la „Citadela sfărîmată" a lui Lovinescu, la „Ziariștii" lui Mirodan pe aceeași scenă. Și cîte altele...

De ce să nu poți revedea asemenea realizări artistice așa cum poți oricînd scoate o carte dragă din bibliotecă sau privi un tablou în sălile unei pinacoteci? De ce generațiile noi, elevii și studenții care învață la orele de literatură despre lucrările de valoare ale literaturii originale și universale, să nu le poată vedea și pe scenă?

Rîndurile mele vor să fie o pledoarie pentru *repertoriul permanent* al teatrelor, repertoriu care să cuprindă cele mai bune spectacole create de-a lungul anilor și mereu completat. Chiar dacă se vor juca doar de cîteva ori într-o stagiune, ele să însemne mari evenimente artistice, așteptate cu nerăbdare de public.

Dar pentru actori, realizatorii unor asemenea roluri memorabile? Repertoriul permanent le-ar da posibilitatea să se înfățișeze spectatorilor — repet, unor spectatori cărora li se adaugă mereu noi contingente — în toată multilateralitatea lor, sub zecile de chipuri pe care le-au creat de-a lungul unei cariere. Le-ar da posibilitatea să-și desăvîrșească mereu rolurile, să le cioplească mereu asemeni unor sculptori de monumente vii. Nu mai vorbesc despre însemnătatea pedagogică a repertoriului permanent pentru tinerii actori: studierea directă a creației maeștrilor ar constitui excepționale lecții de artă scenică.

Ce spuneți, tovarăși directori de teatre? Ne apucăm să organizăm pinacoteca vie a teatrului românesc?

Traian ȘELMARU

povestea vorbei

O FAMILIE DE CUVINTE

Vom discuta astăzi grupul de cuvinte *tîrn*, *a tîrnui*, *tîrnăcop* și *a atîrna*, între care, la prima vedere, afară de grupul de sunete *tîrn*, nu e nimic comun.

Așa cum știm, *tîrn* e un fel de mătură făcută din mărăcini sau din nuiele, *a tîrnui* înseamnă „a părui, a bate zdravăn", *tîrnăcop* e numele unei unelte, iar *a atîrna* are sensul bine cunoscut de „a agăța". Cuvîntul slav *tîrn* înseamnă „mărăcine". De la sensul „mărăcine" se ajunge ușor la „obiect făcut din mărăcini", adică la un fel de mătură. Denumirea s-a extins și asupra măturilor făcute nu din mărăcini, ci din nuiele, așa cum se folosesc și astăzi.

A tîrnui a însemnat la început numai „a mătura cu un tîrn". Printr-o comparație foarte sugestivă, verbul a fost folosit ulterior pentru a descrie o bătaie zdravănă: a tîri pe jos trăgînd de păr, a părui. (Tot printr-o comparație, *a mătura* a ajuns să însemne „a da afară" ca pe un gunoi, ca pe un lucru nefolositor.)

În *tîrnăcop* sînt contopite două cuvinte: primul e „mărăcine", de care am vorbit mai sus, celălalt e verbul „a tăia". Deci, tîrnăcopul are la origine întrebuințarea pe care o sugerează înțelesurile „mărăcine" și „a tăia": cu el se curăță de mărăcini un loc oarecare. Unealta aceasta a căpătat și alte întrebuințări, de aceea astăzi nu mai simțim nici o legătură cu mărăcinii.

Cu *a atîrna* lucrurile stau cît se poate de simplu: la început, dacă ceva se agăța de un mărăcine, se spunea că *s-a atîrnat*. Sensul s-a lărgit, ca și în cazul lui *tîrnăcop*, și astăzi putem atîrna ceva și într-un cui, într-un cuier sau în altceva.

Sorin STATI

disc

NOI ÎNREGISTRĂRI LA „ELECTRECORD"

Discurile închinate poeziei, povestirilor sau teatrului sînt încă destul de puține, în ciuda faptului că ele par să se bucure din partea discofililor de foarte multă atenție. Cine nu este dornic să aibă în discoteca sa pe Mihail Sadoveanu povestind sau pe Vasilliu-Birlic, Radu Beligan, Al. Giugaru interpretînd „O scrisoare pierdută" (toată piesa pe un singur disc)? Și, mai ales, care iubitor de poezie, care discofil se poate lipsi de înregistrarea de curînd apărută: „Tudor Arghezi recită din versurile sale"? Pe ambele fețe ale acestui disc microsion de 30 cm (EXE-0101) se află cuprinsă o mică antologie a liricii argheziene. Farmecul indescriptibil al lecturii argheziene, cunoscut și din emisiunile de la radio, transmite versurilor recitate de autor o nouă strălucire, un tîlc și mai adînc. De la „Testament" și „Caligula" din „Cuvinte potrivite" și pînă la „Cîntec de seară" din ultimul volum apărut, „Frunze", discofilul poate asculta, cuprins de emoție, cele mai semnificative valori ale versului arghezian. Ne dorim și pe viitor asemenea discuri. Mai ales că „Electrecordul" ne este dator cu încă multe aspecte ale creației maestrului Tudor Arghezi. De asemenea, pe cînd un recital de poezie al tinerilor noștri poeți?

★

Ne reține atenția, în ultimul timp, o nouă ediție a discului ECD-49, care, într-o înfățișare interesantă și aleasă, ne prezintă două lucrări simfonice cunoscute și prețuite mult de melomani: „Preludiu simfonic" de Ion Dumitrescu și Suită din baletul „Priculiciul" de Zeno Vancea.

„Preludiul simfonic", interpretat de Orchestra simfonică a Radioteleviziunii condusă de regretatul dirijor Alfred Alessandrescu, ne apare îmbrăcat în cele mai strălucitoare atribute ale scriiturii simfonice proprii lui Ion Dumitrescu.

De asemenea, poezia, lirismul temelor, ritmurile populare din suita lui Zeno Vancea, extrasă din muzica baletului „Priculiciul", au fost amplu valorificate de Emanoil Elenescu în fruntea aceleiași orchestre.

Păcat că trecerea timpului se face prea insistent remarcată cu ocazia ascultării acestor înregistrări nu atît de recente, realizate într-o perioadă cînd tehnica acustică de disc era mai puțin avansată decît e astăzi.

Vlad MUȘATESCU

Inscripție pe marginea unor fotografii

RIQUET GÎNDEȘTE DIN NOU...

Riquet e un cîine cu pronunțate înclinații spre filozofie. Poate fi întîlnit în casa d-lui Lucien Bergeret, personajul principal al celor patru cărți de „istorie contemporană" scrise în veacul trecut de Anatole France. Dar maximele lui pline de miez și tîlc, exprimate direct și lapidar, le găsești în volumul „Crainquebille, Putois, Riquet" al aceluiași. De-a lungul vremurilor însă, Riquet a suferit unele transformări. Astfel, în zilele noastre, îl întîlnim mutat din locuința modestă de la Paris în apartamentele somptuoase ale unui multimilionar la Roma. În ciuda schimbării condițiilor materiale în viața lui, Riquet n-a renunțat la filozofie.

Subscrisul e mare iubitor de cîini. Mai mult: socotesc omul care nu-i iubește ca pe un mare cîinos. De aceea, e lesne de închipuit bucuria pe care am încercat-o cînd mi-a căzut în mînă un caiet compact cuprinzînd cele mai recente gînduri ale dragului meu Riquet. Mă grăbesc să transcriu mai jos ceva din acest caiet:

„Iată-mă din nou instalat la masă. Deși mă așteaptă, în farfuria fină fabricată chiar la Faenza, o respectabilă polenda di granturco sau, cum s-ar zice, o preagustoasă turtă de mălai, ori și mai ispititoarea polenda dolce, făcută din făină de castane, despre care știu că va fi urmată de un măreț muschi la grătar — fericirea mea totuși nu-i deplină. Ce rost are să fiu ridicat pe un scaun și să fiu instalat la o masă florentină acoperită cu o față de damasc? La ce bun paharele de cristal aduse de la Murano, din care sînt pus să mă adăp? Dar fruntea de argint, în care înoată o sticlă groasă cu spumante? În sfîrșit, ce-mi trebuie mie să fiu servit de un stilat maître d'hôtel în frac?

Stăpînul meu care mă iubește altfel nu înțelege un lucru foarte clar: cîinii sînt cîini și nu maimuțe. Noi nu găsim nici o plăcere în a maimuțări gesturile și obiceiurile oamenilor. Ah, cu cîtă nostalgie mă gîndesc la vremea cînd, în casa bunului domn Bergeret, în colțul meu preferat, luam masa la nivelul pămîntului!

Uneori, îmbuibat cum sînt la această masă luxoasă, mă prăpădesc de rîs la gîndul că, în locul meu, ar fi pus să șadă White-Fang (Colț-Alb) al lui Jack London. Ce mai ravagii ar face Colț-Alb cu laboriul lui puternic printre toate aceste faianțe și cristaluri!

Dar... să nu fiu cîine. Trebuie să recunosc — cîinii sînt prin definiție recunoscători — că stăpînul meu îmi oferă atîta lux numai fiindcă mă iubește mult. Însă o dragoste excesivă e obositoare. Cred că stăpînul e excesiv și, deci, lipsit de tact în dragostea lui pentru mine, din două cauze ce n-au nimic a face cu farmecul meu cînesc — și anume: întîi, că n-are nici o ocupație serioasă: al doilea, că e multimilionar. E gol sufletește și mintea lui e încetă. De aceea, iubindu-mă, el îmi aranjează o viață care nu mă aranjează: după chipul și asemănarea sa. Dacă mă iubești în adevăr, dă-mi un ciolan bun cu măduvă și lasă-mă să-l rod tihnit în colțul meu, după legea mea".

★

„Azi am văzut ceva îngrozitor în ziarul «Passe Sera». O fotografie mare înfățișează o mamă îndurerată mîngîind bărbia unei fetițe al cărei ochi sînt dilatați de spaimă și foame. M-am grăbit să citesc ca să aflu despre ce-i vorba. De neînțeles! Cel puțin pentru mine. La Torino, într-o baracă, trăiește Giuseppe Camarco cu soția lui Lidia și fetița lor de 3 ani, Luisa. Giuseppe e tînăr, are 27 de ani, e de meserie zugrav, dar e de mult șomer. Adică n-are de lucru. Din această pricină n-au ce mînca el și ai săi. Curios! Și stăpînul meu n-are de lucru, nu muncește nimic; totuși nu se poate plînge că n-are de-ale gurii; dimpotrivă: numai pe mine cu cîte bunătăți nu mă îndoapă! Inegalitatea asta mi s-a părut stranie. În orice caz, m-a cuprins mila pentru bietul Giuseppe și familia lui. Cînd mai ales am citit că o a doua fiică a sa, care abia împlinise o lună, a murit de frig și foame în baraca nenorocită de la marginea Torinului, am vrut să mă furișez din palatul stăpînului meu și să fug pînă la ei, ca să le aduc în bot fie o polenda di granturco, fie un muschi la grătar. Dar n-am putut s-o fac fiindcă sînt strașnic păzit și dădăcit.

Ah, de ce stăpînul meu, care are atîtea posibilități, nu se îngrijește de Giuseppe, de Lidia și de Luisa? Se vede că e prea ocupat de dragostea excesivă pentru mine, ca să mai găsească răgazul de a se sinchisi de soarta puzderiei de șomeri italieni ca Giuseppe. De nepătrunsmai sînt legile omenești! Vreau să spun legile oamenilor cu buzunarele doldora. Mie însă mi-e milă de unul ca Giuseppe. Mi-e milă fiindcă un cîine care n-are măcar un pic de omenie e mai rău decît un om cînos..."

Deocamdată, atît am priceput să transcriu din gîndurile lui Riquet.

Lascăr SEBASTIAN

NATA UN MESE FA, DORMIVA IN UN CAPPOTTO LACERO, NUTRITA AD ACQUA E ZUCCHERO

Muore di fame una bimba in una baracca a Torino

Il padre era disoccupato — La madre ha battezzato la piccina con un bicchier d'acqua, poi l'ha portata all'ospedale — Era troppo tardi

TORINO, 9 — I carabinieri di Nichelino hanno aperto un'inchiesta sulla morte della bimba di circa un anno, deceduta ieri di fame e di freddo in una baracca alle porte di Nichelino. I genitori della piccola Giuseppina Camarco di 27 anni di Torre Maggiore (Foggia) e Lidia Cutino, [illegible] sono disoccupati da lungo tempo. [illegible] rapporto ai padri. La madre ha detto: «Non avevo più latte per la bambina e allora le ho dato un bicchiere d'acqua zuccherata. Poi l'ho portata all'ospedale, ma era troppo tardi». I medici accertarono che la piccola era morta da parecchie ore per denutrizione e per il freddo. Il padre, Giuseppe Camarco, è nato a Torre Maggiore (Foggia) e ha [illegible] anni. Da [illegible] anni è disoccupato. Ha [illegible] figli, tutti in tenera età. Nella baracca [illegible] non vi è [illegible] per riscaldare [illegible] e [illegible] per cucinare [illegible] Il provvedimento preso

NELLA RAI

In prigione i genitori degli alunni che marinano la scuola

ÎNTRE NOI, FUMĂTORII

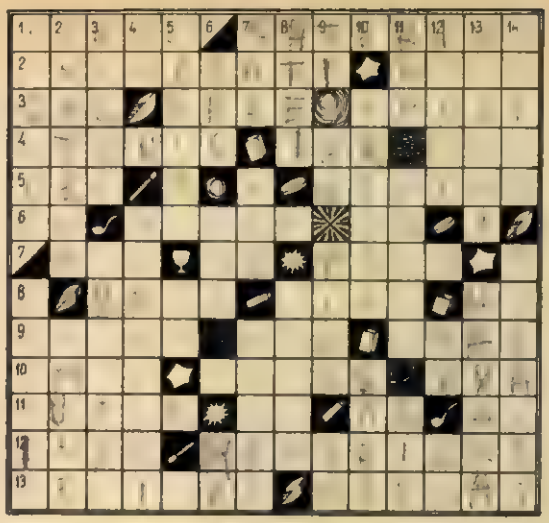

ORIZONTAL: 1) Tutun — Regină a Franței căreia ambasadorul ei din Lisabona i-a trimis tutun pentru a o lecui de migrenă! 2) Îndrăgostiți... lulea! — Pictor român, autorul tabloului „Cadînă cu narghilea". 3) Gospodărie agricolă colectivă — Tutunărit (od.) — Indieni din America ce fumau „calumetul", o pipă a păcii. 4) Fără accent — Din nou — Rest de țigară. 5) Animal nordic — A trage în piept. 6) Posed — Ambasador al Franței la Lisabona care și-a legat numele de cel al alcaloidului din tutun — Ulpiu Rădan. 7) O găsiți și în narghilea — La table — Intîi. 8) Leagă brațul de trunchi — Localitate în Elveția — Horia Ionescu. 9) „Aroma" — Mănunchi de tutun pus la uscat — Arac (reg.). 10) Nume bărbătesc — Ultracunoscut (fig.) — Nume feminin. 11) Plantă tematică! — Sub sol! — Horațiu Rădulescu — Măsură agrară. 12) Cultivator de in — Scriitor și moralist francez care, observînd efectul nefast al tutunului, a exclamat: „Oare tutunul n-a venit din lumea nouă decît pentru a o omorî pe cea veche?" 13) Pictor flamand, autorul tabloului „Fumătorul" — Tutunul Virginia, de exemplu.

VERTICAL: 1) Sine-qua-non-ul fumătorului — Începătorul în ale fumatului. 2) Blestem — Nu se atinge boala de ele. 3) Tutun turcesc — Afișează o moralî excesivă. 4) Posed — Tină (pl.). 5) Ezitări — Monedă română. 6) Un retrograd înarmat cu foarfece! — Către el se îndreaptă fumul de țigară — Mere! 7) Vehicul — La un capăt al țigării — Calitate a tutunului bun. 8) Eliberați de prejudecăți religioase — „Tutunul" de Dimov. 9) Capăt de țigară! — Asia! — Lulea — Nici a mea și nici a lui. 10) Ți-o poate provoca o țigară aprinsă — Deșert în India. 11) Par întors! — A trage tabac pe nas — Riu în Spania. 12) Preoți mahomedani — Notă muzicală — George Matelanu. 13) Servește la... evacuarea fumului de țigară (pl.) — Cunoscută țigară de foi, originară din Cuba. 14) Ana alintată — Ustensilă a fumătorului.

de vorbă cu medicul

ÎNGRIJIREA PĂRULUI (I)

Părul de pe cap nu este numai un element estetic, ci are și funcția bine determinată de a apăra de frig o regiune delicată a corpului. De aceea îngrijirea părului și remedierea cauzelor care-l fac să cadă preocupă pe multe persoane.

Strălucirea părului, ca și elasticitatea lui se datoresc cantității și compoziției sebumului secretat de glandele din pielea capului.

Numărul firelor de păr de pe cap variază după culoarea lui (aproximativ 150.000 de fire la persoanele blonde și 100.000 la persoanele brunete) și este mai subțire la blonzi. În 24 de ore firul de păr crește cu 4/10 mm, iar ajuns la o anumită vechime (3–4 ani) firul degenerează și cade. În mod obișnuit, la omul tînăr și sănătos cad zilnic circa 50 de fire de păr, care sînt înlocuite cu altele noi.

Sub acțiunea unor anumiți factori, căderea părului se intensifică. Aceasta se întîmplă în cazul unor boli infecțioase, în afecțiuni ale sistemului nervos, în anumite boli ale glandelor endocrine; sub acțiunea unor supărări mari, căderea părului se poate de asemenea intensifica.

Deși, în general, firele de păr sînt foarte rezistente, în cazul unei îngrijiri incorecte ele își pierd elasticitatea. Așa se întîmplă, de pildă, în cazul spălării prea frecvente a părului sau cînd se folosește un săpun alcalin, cum este săpunul de casă. Părul își pierde elasticitatea și prin acțiunea temperaturii ridicate care se folosește la coafatul prin căldură sau la cel denumit „permanent".

Grăsimea părului ca și uscăciunea lui variază în legătură cu starea generală a organismului, cu alimentația, cu iradiația solară și cu compoziția apei folosite la spălarea lui.

Părul gras are o strălucire puternică, dînd impresia că e uns cu grăsime, iar firele se lipesc între ele. Mătreața grasă care aderă la păr îi dă un aspect neplăcut. În cazul acesta, cantitatea și calitatea sebumului sînt modificate.

Părul devine uscat în anumite boli ale pielii, în anemie, în boli ale glandelor cu secreție internă, în carența de vitamine și — de cele mai multe ori — datorită îngrijirii lui incorecte prin spălarea prea deasă și folosirea de substanțe degresante. În cazul acesta firele de păr se rup ușor, se despică pe lungimea lor, căpătînd o înfățișare neplăcută.

Pentru a păstra aspectul frumos al părului și pentru a nu-i tulbura creșterea, este necesară o îngrijire atentă, o alimentație bogată în vitamine, un mod corect de viață, cu somn suficient. Călirea generală a organismului prin gimnastică și sport în aer liber va duce de asemenea la păstrarea unui păr bogat și frumos.

Într-un număr viitor vom da cîteva indicații de îngrijire corectă a părului.

Dr. Silviu GHEREA

sfaturi practice

ÎN RAID PRIN MAGAZINE, AM VĂZUT PENTRU DUMNEAVOASTRĂ...

...Rîșnița pentru măcinat mac, construită pe principiul rîșniței de cafea, dar asemănătoare ca formă cu o mașină micuță de tocat carne. Se mînuiește la fel ca orice mașină de tocat și este foarte folositoare în gospodărie, putînd fi utilizată nu numai la măcinarea macului, ci și la prefacerea zahărului tos în zahăr pudră etc.

...Aparatul pentru tăiat cocă în diverse forme. Foarte simplu și ușor de manipulat, acest aparat constă dintr-un cilindru metalic mobil, pe care sînt sudate șase forme diferite (semilună, cerc, opt etc.) și care este prelungit într-o parte cu un mîner de lemn. Împingînd de mîner, cilindrul se rotește, iar formele taie coca, mult mai ușor și mai repede decît obișnuitele forme pentru biscuiți, fursecuri etc.

...Bomboniera din material plastic, plată și avînd o capacitate de aproximativ 250 gr. Capacul frumos gravat îi dă un aspect atrăgător.

din toata lumea

LILIACUL — UN RECORDMAN

Drumul pe care îl parcurg liliecii de la locurile de iernat la „reședințele de vară" îi interesează de mult timp pe specialiști.

Lucrătorii secției de științe naturale a Muzeului național din R.P. Ungară au făcut următoarea experiență: cîtorva lilieci tineri luați din Parcul zoologic din Budapesta li s-a fixat cîte un inel la picior și li s-a dat drumul. Unul din ei a fost descoperit după 17 luni în Uniunea Sovietică, în regiunea orașului Ivenet, în apropiere de Minsk — la 850 km de Budapesta. Pentru a ajunge aici, liliacul a trebuit să traverseze într-un punct Carpații. Este greu de afirmat cît timp a durat acest zbor, dar, potrivit datelor literaturii științifice, liliacul a stabilit un record mondial de distanță a zborului în rîndul rudenilor lui aripate.

NĂRAV VECHI...

Prostul obicei de a scrie și scrijeli pe pereți are, se pare, o vîrstă foarte respectabilă. În timpul săpăturilor pentru dezgroparea Pompeiului, pe pereții clădirilor orașului s-au descoperit în total cam 6.000 de inscripții, dintre care nu lipseau nici cele de tipul încă atît de frecvent astăzi: „Aici a fost cutare". Majoritatea însă aveau caracter de anunțuri de mare și mică publicitate, în legătură cu luptele de gladiatori, cu închirierea unor clădiri, cu pierderi de obiecte etc.

LEAGĂN ELECTRONIC

Ștefan Cervenian din Bratislava a construit o instalație care leagănă automat cărucior de îndată ce copilul începe să plîngă. Viteza mișcărilor, precum și durata lor, pot fi fixate din timp. Autorul

acestei invenții a mai realizat un aparat care, pus în cărucior, indică gradul de umiditate, aprinzînd un mic bec semnalizator în momentul cînd scutecele... au încetat de a mai fi uscate.

Ambele aparate sînt prezentate sub forma unei valize de dimensiuni reduse, putînd fi astfel folosite oriunde.

ȘOFER, FEREȘTE-TE DE PIETONI!...

Pe această șosea semnele de circulație n-au nici un rost, căci mersul mașinilor depinde aici numai de bunul plac al pietonilor: pensionarii parcului național „Krüger", cea mai mare rezervație din Africa. Locuitorii parcului nu se supun nici unui fel de legi de circulație, indiferent cine este cel care traversează șoseaua — un elefant cu mișcări lente ori o turmă de sprintene gazele. Șoferul este obligat să aștepte respectuos pînă cînd animalele vor binevoi să elibereze drumul, neavînd nici măcar dreptul să claxoneze.

umor

DE PESTE HOTARE

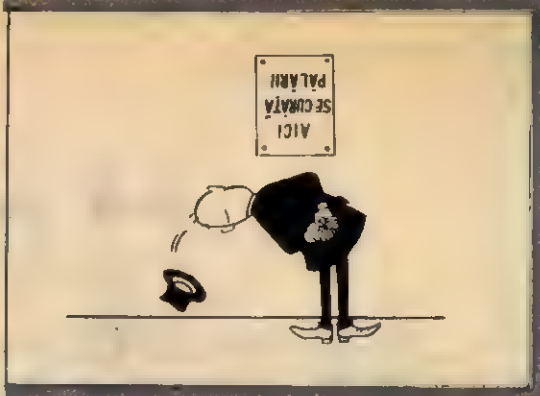

Fără cuvinte.
„Der Stern"

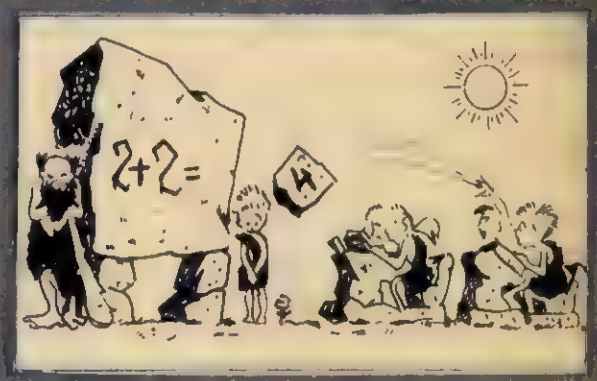

Prima fițuică.
„Ogoniok"

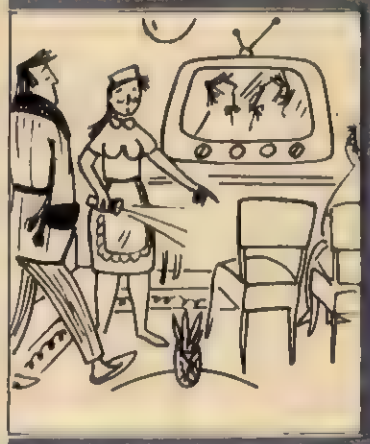

Fără cuvinte.
„Vie Nuove"

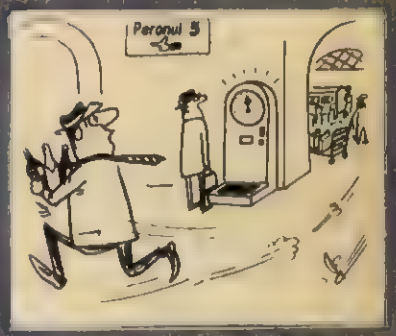

— Ei, fir-ar să fie! S-a făcut ora 12! Am să pierd trenul!...
„Bunle Illustrierte"

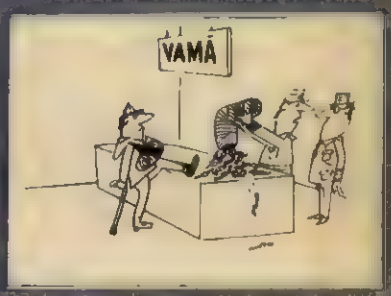

— Trebuie să fii atent la cei ce se întorc de la ochi din Elveția.
„Ogoniok"

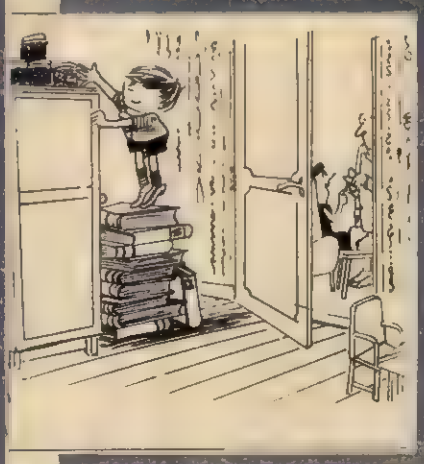

— Nu-i deranja, învățăcel. Abia mi-a cerut 10 volume din enciclopedie...
„Paese Sera"

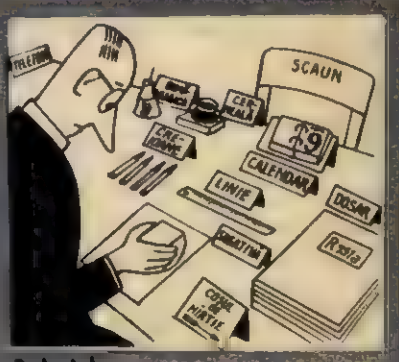

Pedantul.
„Eulenspiegel"

La școala scufundătorilor

1 ...Și costumele scafandrilor trebuie să fie aerisite, periate, într-un cuvînt: îngrijite.

2 Pregătirea utilajului cu ajutorul căruia scafandrii își îndeplinesc importantele lucrări din planul lor.

3 Scafandrul se pregătește să cerceteze mărunțișele unui vas scufundat, pentru a scoate din el tot ce mai poate fi util.

Scafandrii sînt oameni înzestrați cu minunate însușiri naturale: sănătate de fier, îndrăzneală și sînge rece, hotărîre în fața unor situații neașteptate. Altfel nici nu s-ar putea. Gîndiți-vă numai: întreaga muncă a scufundătorilor se desfășoară nu în elementul nostru prim de viață, în aer, ci la mai mulți metri sub apă. Respirația, pentru noi actul reflex cel mai simplu, cel mai nebăgat în seamă, înseamnă pentru ei tehnică. Și încă o tehnică ce n-are voie să dea greș. Scafandrul muncește totdeauna *sub presiune*, la propriu vorbind, la lumina stranie și puțină a adîncurilor sau în bezna din calele vreunui vas scufundat. Relațiile lui cu lumea exterioară se reduc la un simplu tub prin care tovarășii lui îi trimit viață. Iată cîte motive pentru care, o dată cu însușirile lui naturale, scafandrului trebuie să i se dezvolte prin educație și alte însușiri morale: disciplină, cumpătare, spirit de echipă, pasiune în îndeplinirea sarcinilor, oricît de grele ar fi. La atîtea trăsături necesare celor ce muncesc sub apă, se adaugă încă una: pregătirea profesională, cunoașterea impecabilă a meseriei care, în cazul nostru, este nemijlocit legată de sănătatea și chiar de viața omului.

La toate acestea s-au gîndit comitetul de partid din port și conducerea secției „căi navigabile" din Direcția regională a navigației maritime Constanța. S-au mai gîndit și la un lucru foarte simplu: în planul de activitate de ansamblu al sectorului este cu-

E. DASCĂLU
Fotografii de A. MIHAILOPOL

(Continuare în pag. 20)

O dată cu casca, scafandrii primesc și ultimele instrucțiuni.

prins și punctul denumit „ridicarea calificării oamenilor". Și dacă în timpul iernii munca pe teren (adică sub apă) e inevitabil împiedicată de termometru și barometru, într-o sală de clasă, luminată și încălzită, se poate face o treabă foarte bună, chiar și atunci cînd pe mare plutesc sloiurile sau în porturi mergem pe poduri de gheață.

Așa a luat ființă și a funcționat, în întreaga perioadă de iarnă, școala scafandrilor din Constanța.

Programul de școlarizare prevedea în primul rînd cursuri de specialitate propriu-zise: noțiuni de marinărie, construcții hidrotehnice, tăierea metalelor sub apă, utilaje de scafandrerie. De asemenea, noțiuni de cultură generală: istorie, geografie, matematică. O grijă deosebită a fost acordată expunerii lecțiilor de anatomie, însoțite de un sugestiv material didactic: cum arată o inimă sănătoasă supusă eforturilor sub apă și cum arată inima celui ce a băut alcool înainte de scufundare; reacțiile sistemului nervos în condiții subacvatice etc., etc., etc.

Elaborarea planului de învățămînt și predarea cursurilor au fost asigurate de personalul ingineresc al secției. Mult suflet a pus în această muncă inginerul Marius Georgescu, șeful secției, dar el a fost îndeaproape ajutat de cadrele vîrstnice și tinere din colectiv: Romulus Rusu, care a predat cursul de „Protecția muncii", utemiștii Marcel Constantin — „Noțiuni de marinărie" și Octav Caraman — „Construcții hidrotehnice sub apă", Gheorghe Avram — „Aparate de tăiat sub apă" etc.

.....

E primăvară. În portul Constanța vibrează munca. Brațele giganticelor macarale se rotesc fără oprire, încărcînd și descărcînd vasele acostate, concretizînd astfel programul schimburilor comerciale ale țării noastre cu țări de pe întreg globul. În larg, alte vase își așteaptă rîndul.

Multă treabă au de făcut și scafandrii. În primul rînd, menținerea șenalului navigabil în porturile Constanța, Tomis ș.a., ceea ce presupune: lucrări de dragare, de curățire și întreținere a fundului mării, a bazinului și a cheiurilor, precum și a digurilor de pe întregul litoral. Apoi, studii topohidrografice, lucrări de salvare a vaselor, cercetări și ranfluări (scoatere la suprafață) de epave ș.a.m.d. Șeful grupului de scafandri, tovarășul Ion Davidescu — al cărui chip aspru de bătrîn „lup de mare" nu poate ascunde un suflet cald și entuziast — își privește oamenii cu dragoste și încredere. Convingerea lui e nestrămutată: în ampla simfonie a muncii din port, grupul de scafandri nu va face notă discordantă.

E. DASCĂLU
Fotografii de A. MIHAILOPOL

La Fabrica de mase plastice „Bucureşti".

Fotografie de A. MIHAILOPOL

CARNET

De la etajul V

SOLICITANTUL SOLICITAT

Pînă la etajul V e uneodată mai greu să urci: ascensorul fiind, fireşte, defect din cînd în cînd, omul suie treptele şi, dacă inima e ostenită, giflie sau, eventual, se simte chiar prost. Senzaţiile pricinuite de inimă sînt cele mai adînc simţite, ele dezlănţuie, nu ştiu cum, gîndirea şi de aici pînă la problemele fundamentale ale vieţii nu mai e decît un pas. Ce-i de făcut? Este ceva, totdeauna e sau pare ceva de făcut, aşa încît lovitul cheamă o soluţie adresîndu-se cuiva: carte, prieten, luna de pe cer, medic.

Un locatar pe care-l cunosc binişor şi căruia inima-i bate mai tare decît se cuvine, a coborît de la etaj în stradă îndreptîndu-se către centrul oraşului la Ascar, întru consultare.

L-am însoţit.

Policlinica este o instituţie de stat forfotind de cetăţeni care solicită, fără cerere bătută la maşină, sănătate. Se poate răspunde la o cerere într-un fel sau într-altul. Repede sau cu tărăgănare, politicos sau strepezit, da sau nu. Se poate, sînt cazuri, să nu binevoieşti măcar a răspunde. Aici se răspunde întotdeauna şi într-un singur fel.

Mai mult se întreabă. Vecinul meu, după ce a ieşit de la profesor, a fost trimis cu un bilet să i se întocmească o cardiogramă. Sala de aşteptare era plină. Scaune de-a lungul pereţilor şi pe scaune oameni. Şi în mintea oamenilor întrebări, adică o întrebare. Întrebarea: tăcere şi vorbe-n şoaptă. Mai puţin răbdător şi mai ostil statului pe loc, vecinul meu se preumbla în aşteptarea examinării, numărîndu-şi paşii. Deodată o soră în alb, răsărită de pe un coridor, se împlîntă-n dreptul lui.

— De ce nu staţi jos?

Mulţumescu-l bolnavului şi nu vă deranjaţi n-au convins.

— Sînt scaune (sora însoţeşte cuvîntul cu acţiunea, oferind un scaun). Trebuie să staţi jos. Să nu vă agitaţi. Să nu vă obosiţi.

Solicitantul solicitat. Sănătate cu de-a sila? Mai lipsea din vorbele surorii: vă rog să nu mă refuzaţi. Din faptul ei însă nu lipsea. Era o asemenea cerere adresată omului care venise să ceară, încît de piatră să-i fi fost inima, şi tot nu s-ar fi îndurat vecinul meu să refuze.

Atunci, privind cele ce se petrec în sala de aşteptare şi adăugîndu-le la cele petrecute în cabinetul medical al profesorului, iar pe acestea din urmă adăugîndu-le la cele petrecute în anticameră, m-am gîndit că felul în care se poartă oamenii de la ASCAR cu oamenii este demn de luat în seamă, de lăudat şi, îndeosebi, de cunoscut. Noi vizităm îndeobşte muzee, oprindu-ne din loc în loc în dreptul tablourilor frumoase. De ce nu s-ar organiza, măcar pentru specialişti, vizitarea, pe grupuri, a unui stil de muncă? Omul viu merită mai multă atenţie decît reflectarea lui pe pînză.

Bineînţeles, vizitarea Ascarului ar trebui făcută în mod organizat.

Luni, de pildă, între 11-13, pentru (unii) funcţionari ai sfaturilor populare.

Marţi — pentru (unii) tovarăşi de la spaţiul locativ.

Miercuri—pentru (unii) colegi de la policlinici.

Joi — pentru (unii) salariaţi ai I.A.L.-urilor.

Vineri — pentru (unii) funcţionari care se îngrijesc de stabilirea pensiilor.

Sîmbătă — pentru (unii) vînzători din comerţul de stat.

Duminică — închis.

Al. MIRODAN

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ŞTIRI

Zilnic. Progr. I: 5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi la 22.30), 23.50-23.55
Progr. II: 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 (vineri 21.30), 23.00 (simbăta şi 0.50)
Duminica. Progr. I: 7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-23.55
Progr. II: 7.50, 14.00, 16.00, 20.00, 23.00

COTELE APELOR DUNĂRII

Zilnic: 13.40 (Progr. I)

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM

Zilnic: 13.10 (Progr. II), 13.05 (Progr. I)

DUMINICĂ 21 APRILIE Programul I *6.00:* Melodii populare *6.30:* Muzică de balet *7.10:* Concert de dimineaţă *8.00:* Sumarul presei centrale *8.10:* Şcoala şi viaţa *8.30:* Din comoara folclorului nostru *9.00:* Dansuri de estradă *9.30:* Teatru la microfon pentru copii *10.30:* Formaţii artistice de amatori *11.00:* Program muzical dedicat fruntaşilor de pe ogoare *11.30:* Vorbeşte Moscova! *12.00:* Muzică din opere cerută de ascultători *12.20:* Interpreţi de muzică uşoară *13.10:* De toate pentru toţi *14.00:* Muzică populară *14.29:* Piese instrumentale de mare popularitate *14.45:* Melodii nemuritoare *15.05:* Suita „Petrecere populară" de Sabin Drăgoi *15.30:* Din viaţa satelor patriei *16.10:* Melodii populare *16.30:* Arii şi duete comice din opere *17.00:* Cîntă Rudolf Cortes acompaniat de Orchestra de estradă a Radioteleviziunii, dirijor Silu Dinicu *17.15:* Mic recital interpretat de pianista Maria Fotino *17.30:* Transmisiune sportivă *18.30:* Romanţe *19.00:* Pagini din operete contemporane *19.35:* „Melodii..., melodii...", emisiune de muzică uşoară românească *20.00:* Teatru la microfon — „Omul cu arma" după Nikolai Pogodin *21.45:* Muzică de dans *23.10:* Baletul „Apolo, conducătorul muzelor" de Igor Stravinsky; „Pastorala de vară" de Arthur Honegger.

Programul II *7.00:* Cîntă Fanfara reprezentativă a armatei *7.30:* Program de cîntece din folclorul nou şi jocuri populare *8.00:* Muzică distractivă *8.30:* Clubul voioşiei *8.50:* Anunţuri, muzică *9.00:* Melodii populare cerute de ascultători *9.30:* Valsuri *10.00:* Muzică din operele lui Mozart *10.30:* Revista presei străine *10.35:* Muzică uşoară *11.00:* Transmisiunea concertului Orchestrei simfonice a Filarmonicii de Stat „George Enescu", dirijor Mircea Basarab. În program: „Divertisment în stil clasic" de Dan Constantinescu; Concertul nr. 2 în si bemol major pentru pian şi orchestră de Beethoven — solistă Maria Cristian; Preludiu şi moartea Isoldei din opera „Tristan şi Isolda" de Wagner; Poemul simfonic „Don Juan" de Richard Strauss. În pauză — emisiunea cinema *13.00:* Concert de prînz *14.05:* Cîntă surorile Cossak *14.30:* Cine ştie, cîştigă! Tema „Concerte instrumentale" *15.15:* Din muzica popoarelor *15.45:* Melodii de primăvară *16.00:* Oameni şi fapte *16.05:* Cîntece şi prelucrări sovietice în interpretarea ansamblurilor noastre corale *16.30:* Concert de după-amiază *17.00:* Pagini orchestrale din operete *17.15:* Poeme despre Lenin *17.25:* Muzică uşoară cerută de ascultători *18.05:* Din spectacolele Teatrului de Operă şi Balet al R.P.R. *19.00:* Pe meleaguri arădene — radiomontaj *19.15:* Cîntă Harry Belafonte *19.30:* Muzică populară românească şi a minorităţilor naţionale *20.05:* Muzică uşoară de George Grigoriu *20.25:* Din repertoriul cîntăreţului Ion Luican *20.40:* Muzică de dans *21.45:* File de istorie literară *22.00:* Muzică de dans *22.15:* Ciclul „George Enescu, compozitor": Sonata opus 26 în fa minor pentru violoncel şi pian — interpretează Radu Aldulescu şi Miron Şoarec *23.10* — *24.00:* Muzică de dans.

LUNI 22 APRILIE Programul I *5.07:* Muzică distractivă *5.30:* Gimnastică *5.40:* Melodii populare *6.07:* Cîntece *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Muzică interpretată de fanfară *6.45:* Salut voios de pionier! *7.10:* Mici piese de estradă *7.30:* Sfatul medicului — Importanţa razelor solare pentru sănătatea copilului *7.35:* Anunţuri, muzică *7.45:* Muzică populară *8.00:* Sumarul ziarului Scînteia *8.05:* Muzică vocală şi instrumentală *8.30:* Muzică din operete *9.00:* Tinereţea ne e dragă! *9.30:* Cîntece *9.36:* Muzică populară *10.00:* Muzică uşoară *10.26:* Sonata în do major pentru două viori şi clavecin de Johann Sebastian Bach — interpretează David Oistrah, Igor Oistrah şi Hans Pischner; Fantezie şi fugă de Max Reger pe tema B.A.C.H. — la orgă Helmuth Plattner *11.05:* Fragmente din opera „Boema" de Puccini *11.30:* Uverturi de estradă *11.45:* Muzică corală *12.00:* Lucrări ale compozitorilor noştri înaintaşi: George Stephănescu, Ciprian Porumbescu, Constantin Dimitrescu *12.25:* Muzică populară din Moldova *13.10:* Muzică uşoară *14.00:* Concert de prînz *14.30:* Muzică populară din ţări socialiste *15.00:* Muzică uşoară *15.30:* Muzică instrumentală *15.50:* Din succesele operetei româneşti peste hotare *16.15:* Vorbeşte Moscova! *16.45:* Jocuri populare româneşti şi ale minorităţilor naţionale *17.10:* Program de cîntece din ţări socialiste *17.30:* „Prietena noastră, cartea" — Pagini literare dedicate lui Vladimir Ilici Lenin *18.00:* Melodii de estradă *18.30:* Lecţia de limba rusă (începători) *18.40:* Sonata opus 57 în fa minor „Appassionata" de Beethoven — interpretează pianistul Pavel Serebreakov *19.00:* În pas cu ştiinţa *19.30:* Cîntăreţi laureaţi la Concursul internaţional „George Enescu": Agatha Druzescu, Ayhan Baran, Emma Sarkisian, Ladislau Konya *19.45:* Melodii populare interpretate de Damian Luca şi Toni Iordache *20.15:* Muzică uşoară de Noru Demetriad *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* „Simfonietta" de Ion Dumitrescu *21.15:* Pe teme internaţionale *21.25:* Muzică uşoară românească *22.25:* Concertul pentru pian şi orchestră de François de Vreese; Concertul pentru violă şi orchestră de Kurtag György *23.07:* Concert de noapte.

Programul II *13.15:* Muzică uşoară din ţări socialiste *13.45:* Program de suite simfonice *14.15:* Însemnări de reporter *13.32:* „Răsună cîntecul şi jocul pe întinsul patriei" *14.10:* Muzică din opere *14.30:* Muzică de estradă *15.00:* Cantata „Glasul lui Lenin" de Alfred Mendelsohn, pe versuri de Maria Banuş *15.30:* Muzică populară interpretată de Eugenia Frunză, Grigore Kiazim, Pavel Tornea *16.10:* Program de cîntece *16.30:* Pagini orchestrale din opera „Peter Grimes" de Britten *17.00:* Muzică uşoară de compozitori români *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunţuri, reclame, muzică *18.05:* Concertino pentru orchestră de coarde de Doru Popovici; Triptic botticellian de Respighi *18.40:* Folclorul în prelucrarea compozitorilor noştri *19.15:* Corul de copii al Radioteleviziunii *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* „Ghid muzical" (14): Programatismul în creaţia lui George Enescu (reluare) *20.20:* Din cîntecele şi dansurile popoarelor *21.15:* „Sub steagul glorios al lui Lenin"— program de cîntece *21.30:* Literatura şi muzica — Shakespeare în muzică *22.00:* Cîntă Lili Pons *22.20:* Cîntece de dragoste *23.10—24.00:* Muzică de cameră: Cvartetul opus 9 de Mihail Jora; Studii simfonice de Robert Schumann.

MARŢI 23 APRILIE Programul I *5.07:* Cîntece şi jocuri populare *5.30:* Gimnastică *5.40:* Muzică interpretată de fanfară *6.07:* Cîntece sportive şi de tineret *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntă echipa de fluieraşi din comuna Hîrtoape şi taraful Casei de cultură din Corabia *6.45:* Salut voios de pionier! *7.10:* Corul şi orchestra Combinatului siderurgic din Hunedoara *7.30:* Sfatul medicului — Oboseala *7.35:* Anunţuri, muzică *7.45:* Piese instrumentale *8.00:* Sumarul presei centrale *8.05:* Muzică populară *8.30:* Suita simfonică „Zile de vacanţă" de Laurenţiu Profeta *9.00:* Piese corale *9.30:* Muzică uşoară *10.00:* Melodii populare *10.33:* Sonata opus 58 nr. 3 în si minor de Chopin — interpretează pianistul Dinu Lipatti *11.05:* Selecţiuni din opera „Elixirul dragostei" de Donizetti, cu: Cesare Valetti, Bruna Rizzoli, Alda Noni, Sesto Bruscantini *11.35:* Muzică populară suedeză *11.45:* Radio prichindel *12.00:* Dansuri de estradă *12.30:* Răspundem ascultătorilor *12.40:* Muzică din operete *13.10:* Melodii populare *14.00:* Concert de prînz *14.30:* Muzică uşoară *15.00:* Arii şi duete din opera „Nevestele vesele din Windsor" de Otto Nikolai *15.31:* Mic recital Liana Pasquali *15.44:* Muzică populară *16.15:* Vorbeşte Moscova! *16.45:* Program de cîntece *17.10:* Cîntă Galina Vişnevskaia *17.30:* Concertul pentru violoncel şi orchestră de Alfred Mendelsohn — solist Vladimir Orlov, acompaniat de Orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat „George Enescu", dirijor Vaclav Smetacek *18.00:* Universitatea tehnică radio — ciclul metalurgie *18.15:* Muzică populară din Dobrogea *18.30:* Limba noastră. Vorbeşte acad. prof. Al. Graur despre „Expresii familiare" *18.40:* Sonata nr. 2 opus 100 în la major pentru vioară şi pian de Brahms *19.00:* Revista economică radio *19.20:* Piese de estradă *19.35:* Program muzical pentru fruntaşi în producţie *20.15:* Muzică uşoară *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică de dans *21.15:* Cine ştie, cîştigă! (reluare) *22.25:* Muzică de dans *23.00:* Trio nr. 1 opus 34 de Hindemith; Patru preludii şi fugi de Dmitri Şostakovici — interpretează pianistul Sviatoslav Richter.

Programul II *12.15:* Melodii populare româneşti şi ale minorităţilor naţionale *12.35:* Simfonia a III-a în la minor „Scoţiana" de Mendelsohn-Bartholdy

(Continuare în pag. 22-23)

REACTORII NUCLEARI CU NEUTRONI RAPIZI

„Ce sînt reactorii nucleari cu neutroni rapizi ?"

Ștefan CEAUȘESCU
muncitor, Turnu Severin
str. Adrian nr. 91

Răspunde I. PURICA, inginer-șef al reactorului Institutului de fizică atomică al Academiei R.P.R.

Una dintre condițiile dezvoltării civilizației noastre este existența unei surse de energie suficientă pentru un număr relativ mare de ani. Energia nucleară, înmagazinată în nucleele atomilor, este o sursă de energie care a fost bănuită de către oamenii de știință încă de la începutul secolului nostru. Ea a devenit însă utilizabilă abia după descoperirea proprietăților nucleelor de uraniu de a fisiona în urma bombardării lor cu neutroni (particule elementare fără sarcină electrică, neutre). Prin fisionarea lor, aceste nuclee produc energie termică. Aceasta se poate transforma în energie electrică fie prin metodele clasice — turbină-generator electric — fie prin metodele noi, încă în studiu, de transformare directă cu ajutorul semiconductorilor, prin sisteme magnetohidrodinamice sau prin sisteme galvanoelectrice.

Din uraniul care se găsește în natură fisionează numai o mică parte (0,7%), restul (99,3%), prin absorbția unui neutron, trece în plutoniu — care poate fisiona și este deci un combustibil nuclear utilizabil. Producerea energiei nucleare prin procesul de fisionare prezintă interes în măsura în care în natură există o rezervă suficientă de uraniu fisionabil.

Se naște așadar ideea de a utiliza uraniul nefisionabil după transformarea lui în plutoniu — proces realizabil cu ajutorul reactorilor nucleari cu neutroni rapizi. În acești reactori se „arde" plutoniul, iar neutronii rapizi, cu viteze de 14.000 km/sec., care nu servesc pentru reacții de fisionare a plutoniului, deci care sînt în exces și les din miezul de plutoniu, sînt captați în învelișul de uraniu natural care înconjoară miezul și servesc la transformarea acestuia în plutoniu. Plutoniul format din uraniu este apoi utilizat în miezul central pentru a întreține „arderea". Se poate produce mai mult plutoniu decît se arde. Prin urmare, acești reactori produc combustibil plutoniu din uraniu nefisionabil. Pentru extragerea căldurii formate în miezul central se utilizează metale lichide (sodiul și potasiul).

În anii următori reactorii cu neutroni rapizi — care deocamdată mai ridică unele probleme tehnice foarte grele, aflate în curs de soluționare — vor putea fi utilizați în centrale atomoelectrice pentru producerea energiei electrice la un cost mai apropiat de cel al energiei produse din combustibilii clasici. În acest domeniu s-au făcut cercetări în ultimii ani în U.R.S.S., unde funcționează un reactor experimental de 5.000 KW cu neutroni rapizi, denumit BR-5.

DECEBAL, ANIBAL, ASDRUBAL — NUME ÎNRUDITE?

„De unde vine numele lui Decebal? Nu cumva e înrudit cu Anibal sau Asdrubal?"

Corneliu POPESCU
str. Melekovski nr. 13, Rm. Sărat

Răspunde prof. univ. RADU VULPE, membru în Consiliul științific al Institutului de arheologie al Academiei R.P.R.

Numele viteazului rege al dacilor, Decebal, n-are nici un fel de legătură cu unele nume din antichitate avînd terminații asemănătoare, ca Anibal ori Asdrubal. Numele acestor vestiți generali cartaginezi au un sens numai în limba feniciană, de origine semită, care se vorbea la Cartagina. Se știe că acest oraș de pe coasta Tunisiei de azi fusese întemeiat ca o colonie a cetății Tyr din Fenicia. Terminația *bal* din numele amintite nu era altceva decît numele divinității semite supreme Baal. Așa, de pildă, Anibal (latinește Hannibal) înseamnă, pe limba feniciană, „cel mîluit de zeu".

Numele regelui dac are cu totul altă origine, iar sensul său se explică prin însăși limba traco-dacă.

În numele Decebal (latinește Decebalus) se deosebesc două părți: *dece* — și — *balus*. Ultima parte nu e decît o variantă a cuvîntului traco-frigian *bales*, care înseamnă „rege" și care, conținînd ideea de „mare", „puternic", se recunoaște în cuvintele asemănătoare din alte limbi indo-europene, ca termenul sanscrit (indian vechi) *balam* „putere", ca irlandezul *balc* „tare", și ca slavul *bolșie* „mai mare" (rusește *bolșoi* „mare"). Acest nume se reîntîlnește în epitetul *Baleos* pe care tracii îl dădeau zeului Dionysos, în numele populației geto-trace a Tribalilor, precum și în mai multe nume trace de persoane, ca Dribalus, Dinibales, Bazobalis. Cealaltă parte a numelui lui Decebal, *dece*, prezintă o înrudire de sens cu sanscritul *daçasya* „vrednic de stimă", cu grecescul *dokimos* „stimat", cu termenii latini *decus* „podoabă, cinste" *decorus* „frumos", și se regăsește în numele marelui preot al geților *Deceneu* din vremea lui Burebista, precum și în unele nume trace ca *Decyda*, *Decya* ori, prin varianta *doko*, în numele regilor traci *Sparadokos*, *Medokos*, *Amadokos*. Reunind cele două părți ale numelui lui Decebalus, avem sensul de „rege respectat" sau „principe ilustru".

TRANDAFIRI ALBAȘTRI

Vă scriu de pe litoral. În aceste zile, cele 12 sere ale centrului de producție horticolă de la Eforie-Sud au început să furnizeze primele tranșe din milioanele de flori care vor înfrumuseța parcurile și scuarurile de la Mamaia, Eforie, Eforie-Sud, Mangalia și Constanța. Este vorba de 700 de varietăți de flori, din care 90 varietăți sînt neîntîlnite încă în țara noastră. Printre acestea se află un exemplar unic: trandafirul albastru. Petalele lui au culoarea cerului pe-nserat. Trandafirul albastru a fost aclimatizat aici după muncă îndelungată. Primele 500 de fire vor înfrumuseța și parfuma litoralul încă la începutul acestei veri. Tot spre parcurile și scuarurile litoralului pleacă acum spre a fi plantați flori, arbori și arbuști tropicali crescuți în seră: banani, dragene, petunii în roată cu floare dublă și palmieri ornamentali din bogata colecție a serelor de la Eforie-Sud. Această vegetație exotică va împodobi litoralul, contribuind la aspectul variat și odihnitor al stațiunilor maritime.

Const. MOCANU
activist cultural, Techirghiol

CE SÎNT FILMĂRILE COMBINATE?

La această întrebare a cititoarei Nina Prier din Brașov, răspunde ing. O. COMAN, de la Centrul de producție cinematografică București.

Ceea ce spectatorii numesc în vorbirea curentă trucaj, în limbajul nostru, al realizatorilor de pelicule, se numește filmare combinată. Vom aminti doar cîteva din procedeele mai des folosite.

Suprapuneri de machete în perspectivă. În cazul decorurilor mari și costisitoare se construiește doar o mică parte în mărime naturală, restul fiind înlocuit prin machete de completare așezate mai aproape de aparat. Imaginea fiind lipsită de a treia dimensiune — profunzimea — putem suprapune obiecte aflate la adîncimi diferite, ele apărînd în același plan (săli de operă în „Darclée").

Masca fixă acoperă o parte a imaginii în timpul primei filmări. Pe aceeași peliculă se filmează din nou, mascîndu-se de astă dată partea unde a fost expusă pelicula la prima filmare (rolul dublu al actriței Liubov Orlova în „Primăvara").

Masca mobilă e folosită în cazuri mai dificile. De pildă, o utilizare a ei am cunoscut-o în secvența prăbușirii catargelor în flăcări peste marinari, în filmul „AmiralulUșakov". Acțiunea actorilor e filmată în fața unui infraecran (fundal care radiază lumină infraroșie), simultan pe două pelicule, una normală, iar cealaltă sensibilă numai la lumina infraroșie. Se obțin astfel prin filtrări selective două pelicule: imaginea actorilor pe peliculă normală (care nu se developează) și silueta lor opacă și mobilă pe peliculă infraroșie (care se developează) și care reprezintă „masca mobilă". Încărcîndu-se în aparat ambele pelicule, se poate filma scena următoare (catargele căzînd), „masca" siluetelor nepermițînd expunerea în locul unde este imaginea actorilor. În secvența rezultată marinarii aleargă, în timp ce catargele în flăcări cad peste ei.

Dintre procedeele filmărilor combinate mai amintim: *filmarea cu încetinirea sau accelerarea mișcării* — pentru a obține mișcări lente, de plutire, sau rapide; *filmările inverse* — într-un accident de circulație, automobilul pornește încet înapoi, „victima" se ridică și pășește de-a-ndăratelea etc.; *metoda „stop cadru"* — se oprește aparatul de filmat pentru apariția sau dispariția bruscă a unui personaj și filmarea se reia; *supraimpresiunea* — peste o imagine filmată și nedevelopată se refilmează o a doua imagine — de exemplu flăcările peste imaginea trenului bombardat din „Balada soldatului"; *filmarea cu aparatul în poziție neobișnuită* — planul ușor înclinat, urcat de alpiniști, apare vertical prin înclinarea aparatului de filmat;

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII •

PROGRAMUL DE RADIO

13.15: Colecția „Biblioteca pentru toți" *13.30:* Muzică ușoară *14.10:* Muzică interpretată de fanfară *14.30:* Piesa simfonică „Impresii din Banat" de Vasile Ijac; Suită din baletul „Spartacus" de Haciaturian *15.00:* Prelucrări de folclor de compozitori din țări socialiste *16.30:* Muzică ușoară *16.10:* Piese vocale *16.30:* Muzică de estradă *16.55:* Concertul nr. 3 în mi bemol major pentru corn și orchestră de Mozart — solist Ion Bădănoiu; „Dansuri germane" de Beethoven *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* „Dicționar muzical" (14): Genuri ale muzicii de cameră (reluare) *18.30:* Cîntece revoluționare cerute de ascultători *18.45:* „Primăvara la căminele culturale" *19.00:* Cîntece de dragoste și jocuri populare *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Opera „Pădurea vulturilor" de Tudor Jarda (în montaj muzical-literar) *21.15:* Cîntă Bärbel Wachholz, Armin Kämpf, Trio Enzo, Violeta Villas, Georg Ots, Vico Torriani, Akos Stefi, Los Paraguayos, Jacqueline François, Domenico Modugno *21.45:* „Peisaj sicilian" — emisiune de versuri ale poeților italieni *23.00:* Concert simfonic susținut de Orchestra simfonică a cinematografiei — dirijor Abram Stasevici (U.R.S.S.), solistă Olga Parhomenko (U.R.S.S.) *23.38:* Potpuriuri de muzică ușoară *23.10—24.00:* Concert de noapte.

MIERCURI 24 APRILIE Programul I *6.07:* Muzică de estradă *5.30:* Gimnastică *5.40:* Muzică populară *6.07:* Cîntece patriotice *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Muzică ușoară *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Mărșuri sportive *7.30:* Sfatul medicului — Proteinele și importanța lor în alimentație *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Melodii populare executate la fluier *8.00:* Sumarul presei centrale *8.08:* Muzică *8.30:* Arii din opere *9.00:* Lucrări inspirate din viața nouă a patriei *9.30:* Cîntece și jocuri populare *10.00:* Teatru la microfon — „Maria da Ponte" de G. Figueiredo *11.16:* Piese instrumentale *11.40:* Muzică populară *12.00:* Muzică distractivă de compozitori sovietici *12.36:* Fragmente din opera „Cavalerul rozelor" de Richard Strauss *13.10:* Simfonia nr. 35 în re major „Haffner" de Mozart; Uvertură de Giovanni Paisiello *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Melodii populare românești și ale minorităților naționale *15.30:* Uverturi din operetele lui Offenbach *16.00:* Dansuri instrumentale *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Tangouri *17.10:* Muzică populară interpretată de Maria Butaciu și Constantin Bordeanu *17.30:* Prietenii lui Do-Re-Mi *18.00:* Cîntăreți de operă care ne-au vizitat țara *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* „Tineretul, floarea vieții" — program de cîntece *19.00:* Jurnalul satelor *19.25:* Program de romanțe *19.44:* Muzică ușoară *20.15:* Muzică corală clasică *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Din viața de concert a Capitalei *21.15:* Emisiune literară *21.30:* Melodii populare cerute de ascultători *22.25:* Simfonia a V-a în do diez minor de Gustav Mahler —Orchestra simfonică a Filarmonicii din New York, dirijor Bruno Walter *23.35:* Melodii lirice.

Programul II *12.15:* Divertismentul „Din isprăvile lui Păcală" de Tudor Ciortea *12.45:* Din folclorul popoarelor *13.15:* Însemnări de reporter — Pe șantierul Magistralei Nord-Sud din București *13.35:* Piese de estradă *14.10:* Preluerări corale *14.30:* Pagini orchestrale și scene cu cor din opera „Mireille" de Gounod *16.03:* Muzică ușoară *15.27:* Concertul în re minor pentru vioară și orchestră de Aram Haciaturian — solist Jean Ter Merguerian *16.10:* Cîntonete *16.30:* Muzică populară *16.59:* Tineri interpreți de muzică din operete *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *18.30:* Sonata în sol minor pentru violoncel și plan de Haendel *18.50:* Microfonul cîntoane *19.00:* Muzică românească de estradă *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* Arii și scene din opera „Andréa Chénier" de Giordano *20.09:* Concertul pentru orchestră de coarde de Paul Constantinescu — Orchestra filarmonică a Radioteleviziunii franceze, dirijor Jean Paul Kreder *20.30:* Tribuna radio *20.40:* Orchestra de muzică populară „Doina Moldovei" a Filarmonicii de Stat din Iași *21.15:* Interpreți de muzică ușoară *22.00:* Ciclul „Pagini din muzica preclasică" — Muzica instrumentală din epoca barocului german: Georg Böhm și Johann Kuhnau *22.30:* Muzică de dans *23.10:* „Dunărea albastră" de Johann Strauss *23.30—24.00:* Sonata în si bemol major pentru pian de Franz Schubert — interpretează Iakov Zak.

JOI 25 APRILIE Programul I *5.07:* Cîntece și jocuri *5.30:* Gimnastică *5.40:* Cîntece despre mineri și oțelari *6.07:* Muzică ușoară interpretată la acordeon *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntece din folclorul nou cerute de ascultători *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Mici piese de estradă *7.30:* Sfatul medicului — Cum se transmit bolile contagioase *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Piese instrumentale *8.00:* Sumarul presei centrale *8.08:* Melodii populare *8.30:* Muzică de cameră — „Burlesca" de Mircea Istrate; Cinci piese pentru două viori și pian de Nikolai Rakov *9.00:* Vreau să știu! *9.25* Muzică ușoară *10 00:* Fragmente din opera „La seceriș" de Tiberiu Brediceanu *10.30.* Muzică instrumentală *11.05:* Muzică ușoară *11.30:* Simfonia în re major de Luigi Cherubini *12.00.* „Cu cîntecul și jocul pe întinsul patriei" *12.35:* Sonata opus 23 în la minor pentru vioară și pian de Beethoven - interpretează Yehudi Menuhin și Louis Kentner *13.10.* Muzică din opereta „Frasquita" de Franz Lehar *14 00:* Muzică populară cerută de ascultători *14.30:* Muzică ușoară *15.00:* Din muzica popoarelor *15.30:* Muzică de estradă *15.45:* „Orfeo" de Monteverdi; Suita pentru pliesa „Visul unei nopți de vară" de Henry Purcell *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică vocală *17.10:* Corul Căminului cultural din comuna Domnești, Regiunea Argeș *17.30:* Dansuri din operete *18.00:* Universitatea tehnică radio — ciclul chimie *18.15:* Melodii populare *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Tineri interpreți de muzică ușoară: Livia Brătulescu și Ionel Miron *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.50:* Transmisiunea concertului Corului și Orchestrei simfonice ale Radioteleviziunii. Dirijor Constantin Bugeanu; dirijorul corului. Alexandru Șumski. În program — Oratoriul „Anotimpurile" de Haydn. Soliști: Emilia Petrescu-Cironeanu, Victor Popovici și Marius Rintzler. În pauză: Lecturile dumneavoastră preferate *22.55:* Muzică de dans.

Programul II *12.15:* Cîntă Mihaela Botez și Ion Piso *12.45:* Muzică ușoară *13.15:* „Scrieri" volumul II de Tudor Arghezi — însemnări de George Ivașcu *13.35:* Melodii populare *14.10:* Muzică ușoară de compozitori din țări socialiste *14.30:* Simfonia I în si bemol major de

retroproiecția — strada parcursă în automobil sau marea înfurtată se filmează separat și se proiectează pe un ecran transparent, în fața căruia se filmează acțiunea din studio, cu actorii în automobil sau în barcă.

„PROPUN SĂ APARĂ..."

Vă propun să publicați articole legate de viața și activitatea unor oameni celebri: scriitori, muzicanți, pictori. Materialele acestea, pe care le socotesc foarte interesante, ar contribui la dezvoltarea cunoștințelor noastre generale.

O. TĂNĂSOIU
controler tehnic
Combinatul siderurgic Hunedoara

ȘI ÎN UZINA NOASTRĂ...

Citind în „Flacăra" nr. 394 reportajul despre cel „1.000 de prieteni" ai cărții tehnice din uzina metalurgică din Sinaia, m-am gîndit să vă scriu ceva și despre cei 600 de prieteni ai bibliotecii tehnice de la Uzina „Timpuri noi". Cele 8.000 de cărți tehnice de aici sînt popularizate prin: expoziții cu împrumut la locul de muncă, conferințe urmate de demonstrații, concursuri „cine știe meserie cîștigă", „cine știe meserie ne scrie", consfătuiri, consultații, recenzii la stația de radioamplificare etc. Roade ale studierii cărții tehnice sînt multe din îmbunătățirile aduse procesului de producție ca, de pildă: finisarea sculelor prin lepuire, un nou tip de rotor pentru strungul „Poreva", dispozitivul pentru frezat arbori cotiți B.V.14 etc. Printre obișnuiții bibliotecii tehnice se numără și inovatorii Ion Moldoveanu, strungar, Nicolae Mihai, turnător, Constantin Daia etc. Numai în urma inovațiilor introduse în 1962 s-au realizat economii de 950.000 lei.

David DOLIȚ
maistru mecanic,
Uzina „Timpuri noi"

DE LA FOTOCORESPONDENȚI

Primii mugurl. (*Aurel Balaban — Pitești*)

Cîntă orchestra Casei pionierilor din Ploiești. (*I. Vermont — Ploiești*)

Corul din Putna și-a creat falmă în cuprinsul Regiunii Suceava. (*F. Plopul*)

Aspect din laboratorul pentru controlul semințelor din Caracal. (*Nicolae Marin, revizor contabil la Sfatul popular regional Oltenia*)

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori vor să corespondeze prin poștă: *Gheorghe Șeitan*, laborant, Reșița, bloc „23 August": ilustrate; *Sofica Sterian* și *Viorica Dnicoag*, eleve, Școala medie com. Băneasa, Reg. Dobrogea: ilustrate; *Aspazia Chelacu*, muncitoare, Botoșani, str. Hirtoape nr. 13: ilustrate; *Titi Căpăceanu*, electrician, și *Solomon Mihuț*, Reșița, căminul „23 August": ilustrate; *Rodica Tomescu*, elevă, Craiova, str. R. Rolland nr. 91: film, sport, muzică, ilustrate; *Ileana Pelcu*, elevă, com. Belbugeac, Rn. Tulcea: ilustrate; *Vasile Rotaru*, electrician, Ploiești, prelungirea Mihai Bravu nr. 217, bloc 3, cam. 9: literatură, sport, ilustrate; *Mandy Dumitriu*, elevă, Galați, str. Cazărmii nr. 165: ilustrate; *Elena Bucur*, elevă, Iași, str. Păcurari nr. 22, bloc 1, sc. B: ilustrate; *Mioara Tudor*, studentă, București 11, bd. Republicii nr. 59: ilustrate; *Nicolae Stanciu* și *Viorel Nefu*, elevi, București, bd. 30 Decembrie nr. 33, Rn. „23 August": film, literatură, prietenie; *Lucia Mureșan*, elevă, cl. X, Școala medie „Ady Endre", Zalău, Reg. Cluj: ilustrate; *Gelu Popescu*, lăcătuș, Combinatul siderurgic Hunedoara, laminorul de 450: sport, film, ilustrate; *Elisabeta Petrescu*, funcționară, Slatina, str. Viilor nr. 4: literatură, ilustrate; *Micu Marian*, *Simion Hălmăgeanu* și *Nicu Răcșanu*, Reșița, căminul muncitoresc „Lunca 2", nr. 35: ilustrate; *Dan Laza*, tehnician, Arad, bd. Lenin nr. 53: teme diverse; *Rodica Ghiță*, elevă, București 11, bd. Republicii nr. 86: ilustrate; *Eugenia Preiți*, elevă, Brăila, str. Dorobanți nr. 480: ilustrate; *Eleonora Maria Glică*, elevă, Brăila, str. Mărășești nr. 29: ilustrate; *Nicu Macovei*, strungar, Brașov, str. Valea Jiului nr. 7: teme de prietenie, cinema; *Puța Duroiu* și *Gabriela Floșu*, eleve, Pitești, str. Kogălniceanu nr. 19: ilustrate.

TURNUL TROMPEȚILOR

Fotografia pe care v-o trimit este din orașul Mediaș și reprezintă un grup de construcții medievale din mijlocul cărora se înalță „Turnul Trompeților", construit între anii 1455 și 1465 și avînd înălțimea de 74 de metri. La faima lui nu contribuie numai vechimea și înălțimea — deși e vorba de cel mai înalt turn din Transilvania — ci și o

caracteristică asemănătoare într-o măsură cu cea a turnului din Pisa: Turnul Trompeților are o înclinație de un metru și 80 de centimetri. El are șase etaje și, pentru a ajunge la ultimul, urci 320 de trepte de lemn. În vîrf se află un glob în care se păstrează documente din evul mediu care atestă data exactă a construirii clădirii.

În secolele XVI și XVII, în clădirea căreia îi era afectat Turnul Trompeților se țineau uneori ședințe ale Dietei Transilvaniei.

Aurel BROJU
Mediaș

Copiii din bazine trec și prin laboratoarele centrului, pentru a fi „mulși".

PE MALUL LACULUI SIUT-GHIOL

Pe malul lacului Siut-Ghiol, în imediata apropiere a termocentralei Ovidiu, s-a înființat recent o unitate științifică cu caracter practic în domeniul pisciculturii: un centru special de producere a icrelor de crap embrionate timpuriu. Specialiștii au folosit aici o metodă prin care se devansează artificial perioada de reproducere a crapului. Este vorba de crearea, chiar înainte de venirea timpului cald, a unor condiții pentru reproducerea peștelui, identice cu cele naturale (18°-20° C). Pentru aceasta se folosește apa industrială caldă provenită de la termocentrala Ovidiu, iar prin metode științifice este grăbită ovulația icrelor și laptelor. În aceste condiții, puietul ieșit din icre embrionate timpuriu și deversat apoi în ape naturale atinge în același toamnă o greutate de circa 300 de grame exemplarul, în timp ce în aceeași perioadă de timp puietul derivat în condiții de reproducere naturală ajunge doar la greutatea de 30-40 grame. Pentru extinderea activității noului centru piscicol de la Ovidiu s-au construit 32 de bazine, laboratoare etc. În primăvara aceasta, de aici pleacă zilnic, cu camioanele, milioane de icre embrionate, ambalate în lăzi, destinate atît pepinierelor din regiune cît și apelor naturale dulci din Dobrogea.

Ing. M. COSTIN
Constanța

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

Schumann — Orchestra simfonică din Boston, dirijor Charles Münch *15.11:* Cîntece și jocuri *15.30:* Interpreți de operetă *16.10:* Orchestre de mandoline *16.30:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Concertul pentru vioară și orchestră de Dumitru Capoianu — solist George Hamza; Elegie de Gabriel Fauré — Orchestra de concerte Lamoureux, dirijor Pablo Casals *18.45:* Soliști și formații de amatori de la sate *19.00:* Piese de estradă *19.30:* Tinerețea ne e dragă! *19.50:* Muzică de dans *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică populară din Muntenia, interpretată de Georgeta Anghel și Ilie Udilă *21.15:* Muzică de dans *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Melodii de dragoste *22.35:* Sonata a VI-a opus 82 în la major de Prokofiev — interpretează pianistul Sviatoslav Richter *23.10—24.00:* Fragmente din opera „Fidelio" de Beethoven.

VINERI 26 APRILIE Programul I *5.07:* Muzică populară *5.30:* Gimnastică *5.40:* Muzică distractivă *6.07:* Jocuri populare oltenești *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.50:* Tarantele *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Cîntece și marșuri patriotice *7.30:* Sfatul medicului — Curățenia și aerisirea camerei în care doarme copilul *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică ușoară *8.00:* Sumarul presei centrale *8.08:* Muzică vocală *8.30:* Melodii populare românești și ale minorităților naționale *9.00:* Trei dansuri românești de Theodor Rogalski; Concertul în sol major pentru pian și orchestră de Maurice Ravel — solistă Magda Tagliaferro; Simfonia a VII-a de Schubert *10.30:* Muzică de estradă *11.06:* Muzică populară *11.30:* Din spectacolele Teatrului Muzical „Gh. Dima" din Brașov *11.52:* Carnet de reporter *12.00:* Muzică interpretată de fanfară *12.20:* Cîntă Rodica Bujor și Ion Lucaban *12.40:* Suita „Foc de artificii" de Haendel *13.10:* Melodii de estradă *14.00:* Concert de prînz *16.00:* Interpreți de operetă din țări socialiste *15.25:* Muzică ușoară *15.55:* Concertul în la minor pentru violoncel și orchestră de Saint-Saëns — solist Vladimir Orlov *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică populară *17.10:* Corul Școlii pedagogice de educatoare, dirijat de Marin Pișlaru *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Universitatea tehnică radio — ciclul energetică *18.15:* Muzică populară sud-africană *18.30:* Lecția de limba engleză *18 40:* Cîntă Gigi Marga și Gică Petrescu *19 00:* Jurnalul satelor *19.25:* Istoria teatrului liric românesc (14): Creația de operă după Eliberare (B) — Opera cu subiect din istoria contemporană (reluare) *20.15:* Program de cîntece *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară românească *21.15:* Carnet plastic *21.30:* Muzică populară cerută de ascultători *22.25:* „Pagini din muzica contemporană" — Simfonia „Turangalîla" de Olivier Messiaen.

Programul II *12.15:* Poemul simfonic „Sărbătoarea muncii" de Martian Negrea; „Simfonietta" de Zeno Vancea *12.45:* Muzică populară din țări socialiste *13.15:* Limba noastră (reluare) *13.25:* Soliști ai operelor de stat din Cluj, Iași și Timișoara *14.10:* Orchestre de mandoline *14.30:* Piese de estradă *15.00:* Cîntece și jocuri populare *15.35:* Actualitatea în țările socialiste *16.10:* Bolerouri *16.30:* Cîntă Ansamblul folcloric al Sfatului Popular al Capitalei *16.45:* Arii din operete *17.15:* Muzică instrumentală *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Melodii populare *18.30:* Simfonia a II-a pentru soliști, cor și orchestră de Gheorghe Dumitrescu *19.00:* Muzică ușoară de Jean Ionescu, Constantin Bîrsan și Horia Ropcea *19.30:* Teatru la microfon — „Iașii în carnaval" de Vasile Alecsandri *20.42:* Muzică distractivă interpretată de fanfară *21.15:* Melodii populare *21.45:* Cîntă Mario del Monaco *22.00:* Muzică de dans *22.30:* Moment poetic — „Versuri de dragoste" *22.35:* Cîntă Caterina Valente *23.10—24.00:* Concert de noapte.

SÎMBĂTĂ 27 APRILIE Programul I *5.07:* Cîntece și jocuri *5.30:* Gimnastică *5.40:* Melodii populare *6.07:* Polci și mazurci *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.50:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Dansuri de estradă *7.30:* Sfatul medicului — Hepatita epidemică *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Cîntece de 1 Mai *8.00:* Sumarul presei centrale *8.08:* Muzică ușoară *8.30:* Suita a II-a de cîntece și dansuri de Ludovic Feldmann; Suite pe teme mordvine de Trosin *9.00:* Roza vînturilor *9.25:* Muzică populară cerută de ascultători *10.00:* Muzică de estradă *10.15:* Cîntece pionierești *10.30:* Suita „Picturi de Grigorescu" de Ion Hartulary-Darclée *11.05.* Muzică din operele lui Haendel *11.35.* Muzică populară din țări socialiste *12.00:* Muzică instrumentală *12.20:* În săli și pe stadioane *12.30:* Cîntă Dorina Drăghici, Florin Dorian, Roxana Matei, Luigi Ionescu, Luminița Cosmin, George Bunea, Doina Badea, Norocel Dimitriu, Margareta Pîslaru, Mihai Kingsburg *13.10:* Muzică simfonică *14.00:* Muzică ușoară cerută de ascultători *14.40:* Muzică populară din Banat *15.00:* Concert distractiv *15.45:* Actualitatea literară *16.00:* Muzică ușoară de Aurel Giroveanu *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă Aurelia Fătu-Rădulu *17.10:* Arii și duete din operete *17.50:* Știința în slujba păcii *18.00:* Recital Alfred Cortot. În program — valsuri de Chopin *18.31:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* Scrisori din țară *19.10:* Cîntă Los Paraguayos *19.30:* Muzică de dans *20.15:* Orchestra de mandoline a sindicatelor din Deva *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică de dans *21.30:* Ce e nou în librării *21.40:* Melodii populare îndrăgite de ascultători *22.25:* Muzică de dans *23.10:* Concert simfonic.

Programul II *12.15:* Spre noi victorii socialiste — program de cîntece *12.35:* Fragmente din opera „Wilhelm Tell" de Rossini *13.15:* Melodii populare românești și ale minorităților naționale *13.40:* Muzică ușoară de compozitori sovietici *14.10:* Cîntă Ștefan Gheorghiu, Ion Piso, Serafim Antropov, Sofia Cosma, Dan Iordăchescu *14.30:* Muzică de estradă *15.00:* Muzică populară *15.24:* Simfonia a IV-a în si bemol major de Beethoven — Orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat „George Enescu", dirijor George Georgescu *16.10:* Muzică corală românească *16.30:* Muzică instrumentală *16.45:* Agenda teatrală *17.00:* Muzică de estradă *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Cîntă baritonul Petre Ștefănescu-Goangă *18.30:* Actualitatea muzicală *19.00:* Muzică populară *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Retransmisia operetei „Paganini" de Lehar *23.10:* Muzică de dans.

În pagina 4: PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii".
Machetator: Vlad Mușatescu

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

sport
Flacăra

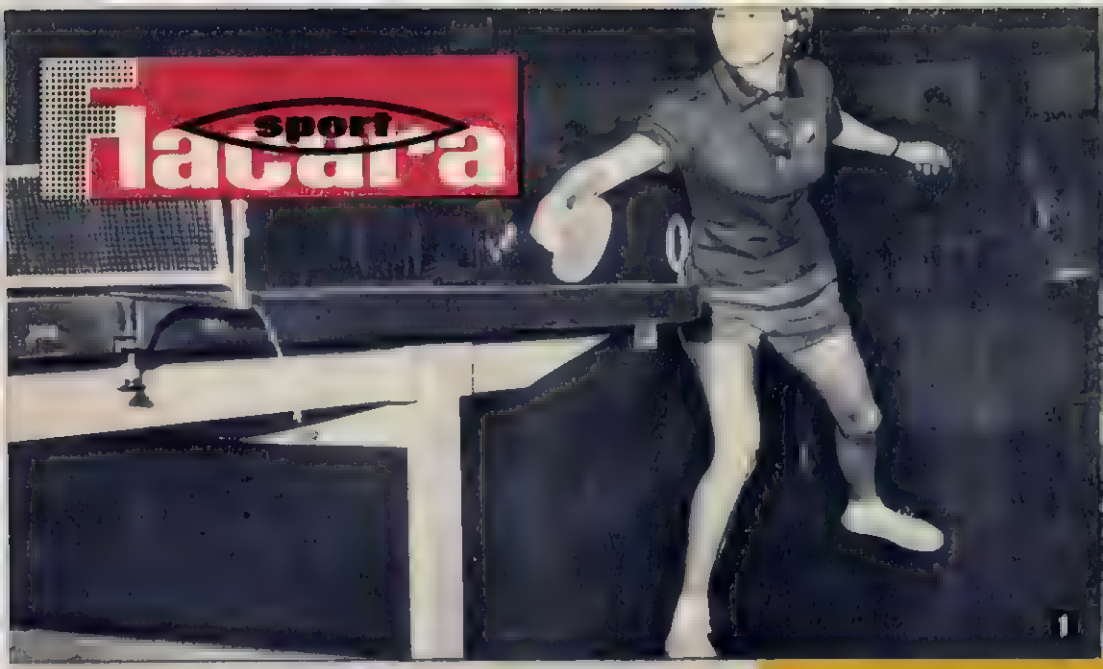

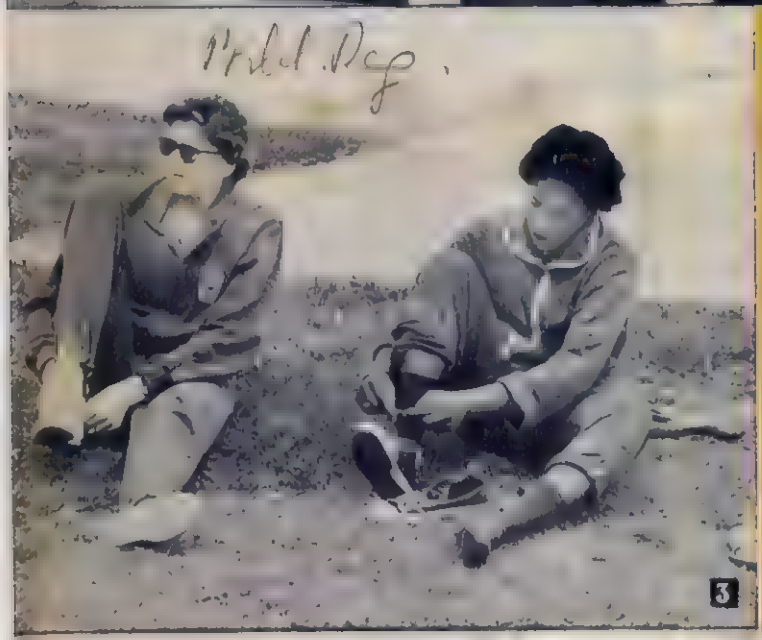

1 Tenisul de masă românesc a înregistrat la Praga noi succese. Pentru prima oară în istoria campionatelor mondiale de tenis de masă, două dintre reprezentantele noastre au izbutit să se califice în semifinalele competiției la simplu fete. În fotografie: Maria Alexandru — după o luptă dramatică în finală, a cărei soartă a fost hotărîtă în ultimul set, s-a clasat pe locul II în clasamentul mondial feminin.

2 La campionatul republican de haltere, Fiți Balaș a stabilit un nou record mondial de juniori la categoria ușoară, realizînd la toate cele trei probe 360 kg.

3 Cu prilejul vizitei sale în Cuba, Iolanda Balaș a împărtășit din experiența sa sportivilor cubanezi. Iat-o împreună cu alteta Hilda Fabre.

4 Atletul american John Pennel a sărit în aer liber 4,97m, folosind o prăjină din fibre de sticlă. El a corectat cu 2 cm propriul său record mondial stabilit la 23 martie a.c.

5 Pe terenul de la Ghencea s-au desfășurat pasionantele întreceri ale „Cupei Steaua" la motociclism. La clasa 250 cm c cea mai bună formă au arătat-o Erwin Seiler și Mihai Dănescu (în fotografie).

6 Stadionul Republicii a găzduit peste 500 de tineri veniți din toate regiunile țării, care s-au întrecut în primul concurs atletic în aer liber. În fotografie: start în proba de 80 metri garduri.

Anul XII nr. 17 (413) — 27 aprilie 1963

Flacăra

17

TRĂIASCĂ 1 MAI!

Flacăra

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 17 (413) — 27 aprilie 1963

★ ★ ★ ★ ★

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Ziua de 1 Mai este întîmpinată în întreaga țară cu noi succese în întrecerea socialistă.

Realizările însemnate obținute în toate ramurile de activitate vorbesc despre însuflețirea cu care oamenii muncii din fabrici și de pe ogoare salută măreața sărbătoare a solidarității internaționale a celor ce muncesc.

ÎN CIN

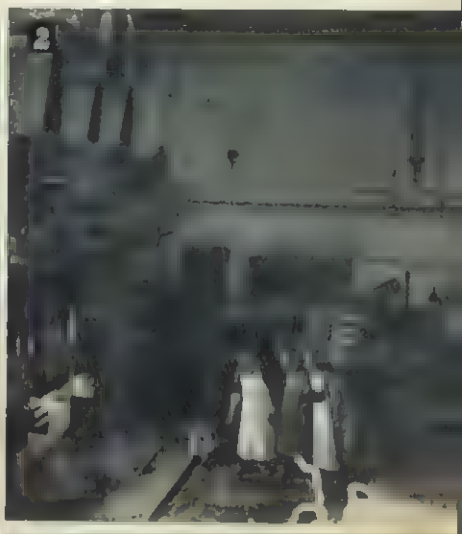

Fotocronica Flacării

STEA ZILEI DE 1 MAI

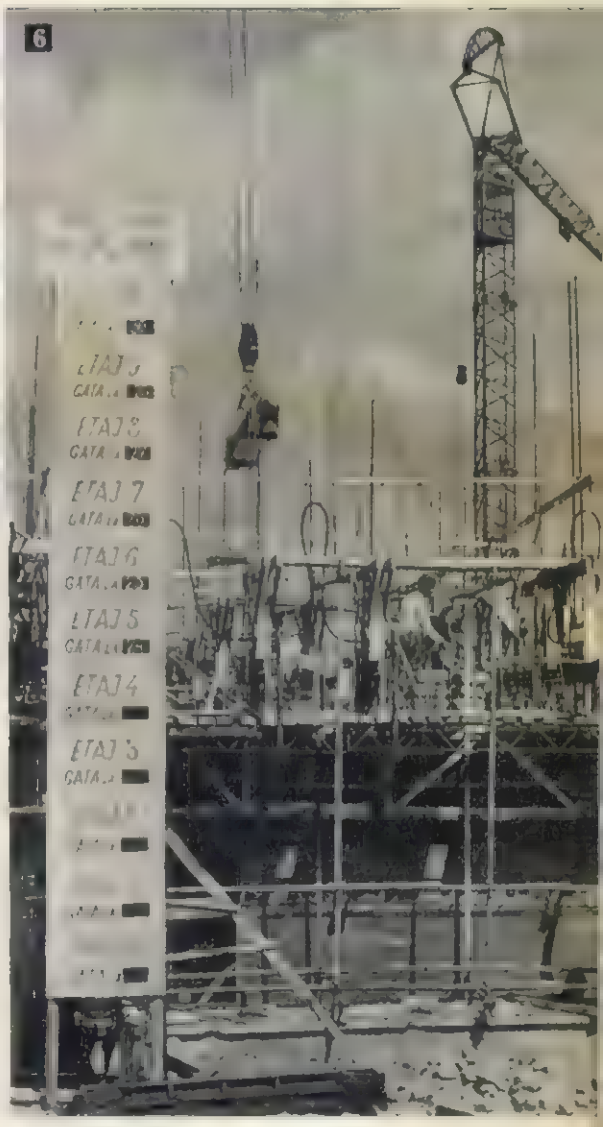

1 Uzinele de pompe și mașini agricole din București. Brigada condusă de Ion Băcanu (în fotografie) și-a luat angajamentul ca în cinstea zilei de 1 Mai să depășească sarcinile de plan cu 10%.

2 La Uzinele de utilaj greu „Progresul" din Brăila, brigada de oțelari condusă de comunistul Nicolae Preda s-a angajat să dea, în cinstea zilei de 1 Mai, 400 tone oțel peste plan.

3 Pe baza analizei rezultatelor întrecerii, la Întreprinderea „Tricotajul roșu" sectorului I mașini de bază i s-a acordat, ca urmare a realizărilor obținute în cinstea zilei de 1 Mai, drapelul de sector evidențiat.

4 5 Colectiviștii și muncitorii din unitățile socialiste ale agriculturii întîmpină ziua de 1 Mai în plină bătălie pentru terminarea la timp a însămînțărilor de primăvară. Iată, în fotografiile noastre, două aspecte din munca depusă pe ogoare în aceste zile: tractoriștii de la G.A.S.-Tîrgșoru Vechi, Reg. Ploiești (foto 4), și tractoriștii din brigada condusă de Aurel Bătrîneanu de la S.M.T. Titu, pe tarlalele G.A.C. din comuna Pitaru, Reg. București (foto 5).

6 În 11 zile, 10 etaje. Constructorii blocului P4 de pe șantierul Mihai Bravu-Chiristigii sînt cei care, pentru prima dată în București, au trecut la executarea unui bloc liniar cu ajutorul cofrajelor glisante. Conform graficului, cu prilejul sărbătorii de 1 Mai, blocul va atinge înălțimea maximă.

Fotocronica Flacării ♦ Fotocr

În cinstea marii sărbători de la 1 Mai și a zilei de 2 mai, Ziua tineretului din R.P.R., tinerii muncitori, colectiviști, studenți, elevi etc. de pe întreg întinsul patriei desfășoară o bogată activitate pe toate tărîmurile.

7 Brigada artistică a Institutului de științe economice-București pregătește un program special.

8 La Întreprinderea „Electrofar" tinerii secției batasuri sînt fruntași în întrecerea între secții.

9 Studenții de la Institutul pedagogic din Tîrgu-Mureș au ieșit la muncă patriotică pentru înfrumusețarea orașului.

10 S-a deschis Spartachiada de vară a tineretului. Elevii din Slatina au participat la deschiderea spartachiadei printr-o întrecere de cros.

11 12 Asasinarea de către călăii franchiști a eroului luptător antifascist spaniol Julian Grimau (fotografia 11), membru al Comitetului Central al Partidului Comunist din Spania, a stîrnit indignarea și protestul opiniei publice mondiale. În fotografia 12: la Paris, poliția împrăștie un grup de demonstranți care s-au adunat în fața ambasadei spaniole pentru a înfiera crima odioasă săvîrșită la Madrid.

13 Marșul antiatomic Lausanne-Geneva (Elveția), la care au participat și partizani ai păcii din alte țări, s-a încheiat printr-o impozantă demonstrație în piața din fața Palatului Națiunilor (în fotografie).

14 În ciuda represiunilor la care e supusă din partea autorităților, populația de culoare din statele sudice ale S.U.A. continuă lupta împotriva segregației rasiale, cerînd ca negrii să fie înscriși pe listele electorale. În fotografie: la Birmingham, statul Alabama, pastorul Martin Luther King jr. (în mijloc) și alți doi militanți pentru egalitatea în drepturi a negrilor citesc o declarație cu privire la samavolniciile autorităților rasiste.

15 Și scumf finala! Echipa de volei Rapid-București, surclasînd duminică seara în semifinală echipa Legia-Varșovia, a reușit și în acest an să ajungă în finală în Cupa Campionilor Europeni la volei. Să sperăm că de această dată reprezentanții echipei Rapid vor reuși să cîștige și întîlnirea cu redutabila echipă moscovită T.S.K.A.

16 Spre stadion. Nici în acest an problema transportului spre stadionul „23 August" nu a fost încă rezolvată. Dovadă: fotografia noastră, care socotim că nu mai are nevoie de nici un fel de comentariu.

17 Iubitorii de tenis au urmărit cu mult interes întîlnirile între reprezentativele R.P.R. și U.R.S.S. În fotografie: Ion Țiriac, la un serviciu în partida cu tenismanul sovietic Mozer, pe care a cîștigat-o cu 3-2.

Fotocronica Flacării ♦

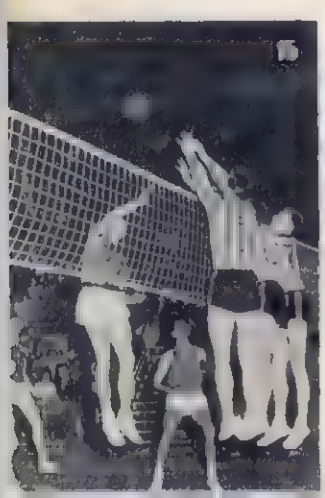

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 28 APRILIE *8.50*: Gimnastică *9.00*: Emisiune pentru copii și tineretul școlar — Telejurnalul pionierilor; Filmul artistic „Povestiri vesele" *10.30*: Rețeta gospodinei *11.00*: Emisiunea pentru sate *19.00*: Jurnalul televiziunii *19.15*: Tinere talente — echipele fruntașe de amatori care au participat la cel de-al VI-lea concurs pe țară *21.10*: „Tintin și misterul lînii de aur" (un film francez) *21.50*: Romanțe cu participarea soliștilor Maria Moraru, Mia Barbu și Petre Gusti, acompaniați de o formație condusă de Ionel Banu. În încheiere: Buletin de știri.

LUNI 29 APRILIE *17.30*: Concursul-demonstrație de gimnastică R.P.R.-Japonia (transmisiune de la Sala sporturilor Floreasca) *19.00*: Jurnalul televiziunii *19.15*: Știință și tehnică pentru tineretul școlar: „Despre electromagnetism" *19.45*: Filmul românesc „Sub cupola albastră" *21.00*: „Mozaic liric" își dau concursul Ionel Budișteanu, Arta Florescu, Angela Moldovan, David Ohanezian, Vladimir Orlov, Gabriel Popescu, Ileana Iliescu, Magdalena Popa *21.45*: Telesport. În încheiere: Buletin de știri.

MARȚI 30 APRILIE *18.30*: Universitatea tehnică la televiziune — „Tratamente termice moderne" *19.00*: Jurnalul televiziunii *19.15*: Să învățăm cîntece pionierești *19.30*: Filmul pentru copii „Cum a învățat iepurașul să patineze" *19.40*: Emisiune de știință — filmul documentar „Asaltul cerului" *20.00*: Emisiune de teatru — „Trei gemeni venețieni" de Antonio Coiallo. În pauză — șah. În încheiere: Buletin de știri.

MIERCURI 1 MAI În jurul orei *9.00*: TRANSMISIUNE DE LA DEMONSTRAȚIA OAMENILOR MUNCII DIN CAPITALĂ *19.00*: Emisiune pentru copii — „Căpitanul Val-Virtej primește oaspeți" *19.35*: „Cîntul primăverii" — emisiune de versuri *20.05*: Meridiane muzicale — O călătorie pe aripile cîntecului și dansului din diferite țări ale lumii *20.55*: Reportajul filmat de la demonstrația oamenilor muncii din Capitală. În jurul orei *21.10*: „S-a întîmplat în luna mai" — emisiune muzical-distractivă. În distribuție: Marcel Anghelescu, Irinel Liciu, Dorina Drăghici, Gabriel Popescu, H. Nicolaide ș. a. În încheiere: Buletin de știri.

JOI 2 MAI *19.00*: Jurnalul televiziunii *19.15*: De Ziua tineretului *20.00*: Varietăți. Își dau concursul: Victor Predescu, Marina Voica, Margareta Pîslaru, Ștefan Tăpălagă, Horia Căciulescu, Ștefan Bănică, Jean Ionescu, Nicușor Predescu, Toma Caragiu, Luigi Ionescu, Ludovic Spiess, Ion Dichiseanu, Valentina Massini, Toni Bulacici, Anton Negoițescu, George Hazgan, Ciupi Rădulescu, Aurel Ioniță, Stere Popescu ș.a. În pauză — filmul documentar „Vînătoare de urși" *21.20*: Partea a II-a a emisiunii de varietăți. În încheiere: Buletin de știri.

SÎMBĂTĂ 6 MAI *19.00*: Jurnalul televiziunii *19.15*: Album artistic prezentat de elevii Școlii medii „Ion Creangă" din București *19.40*: Filmul „Povestea puiului de cerb" *19.50*: În fața hărții *20.00*: „Servitoarea stăpînă" de Pergolesi, realizat de „Cine lirica Italiana" *21.20*: Interviu cu Ion Popescu-Gopo *21.50*: Muzică ușoară cu formația instrumentală condusă de Sile Vișan. În încheiere: Buletin de știri.

În paginile 21-23: Programul de radio

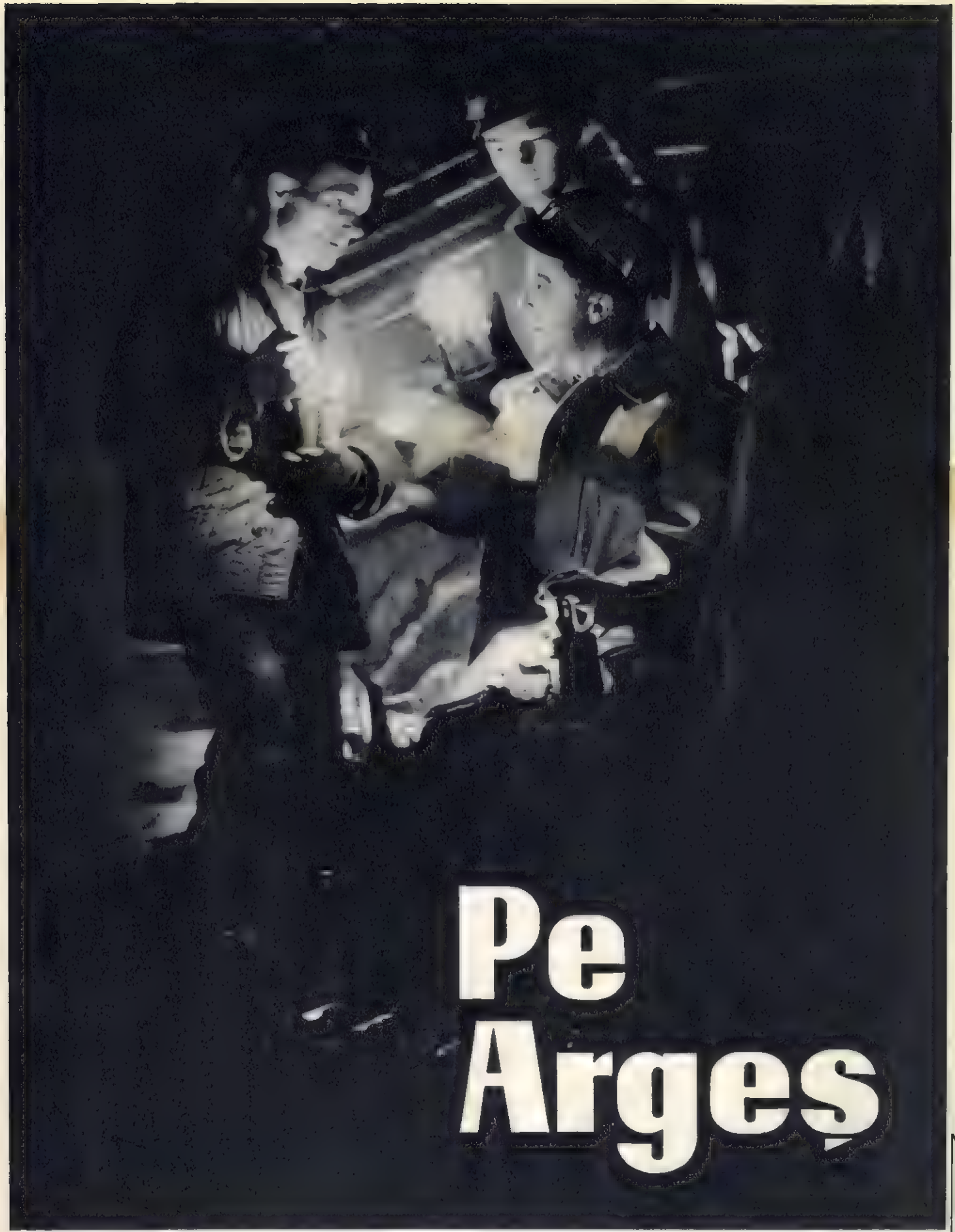

Pe Argeș

Excavarea muntelui pune destule probleme. Iată-i pe inginerul Gh. Popescu și șeful de brigadă Irimuș Ion pregătind planul pentru atacarea unui nou front de lucru.

Pe Argeș

Argeșul, rîul din baladă, nu e o apă domoală. După ce cu milenii în urmă, cînd s-a născut din cine știe ce transformări tectonice și a pornit cătinel de la obîrșie către Dunăre, strecurîndu-se printre ferigi, bolovani și văi alpine, iată, i-a răsărit deodată în față zidul de granit al unui lanț muntos. Cîte milenii o fi durat lupta dintre colosul de stînci și rîul cuprins de nostalgia cîmpiei — doar geologii pot să știe. Că lupta a fost îndelungată și îndărătnică, martore sînt fermecătoarele chei prin care se strecoară Argeșul, mai tumultuos ca în orice loc, păstrînd pînă azi trează străvechea mînie și îndărătnicie a luptei. De la Căpățîneni și Aref învingătorul își domolește tumultul și se lipește de versantele dealurilor, curgînd împăcat spre Bărăgan.

Poate străvechea glorie i s-ar fi pierdut în baladele populare, dacă n-ar fi venit constructorii să-i dea o nouă și nemuritoare strălucire. În acel pasaj dramatic al rîului prin munte se construiește azi Hidrocentrala „16 Februarie", una din importantele unități energetice ale țării.

★

Îl căutam pe Irimuș. „Îl găsiți în centrală"—ni se spune. Nici nu bănuiam în clipa aceea că vom face o călătorie în inima muntelui.

Ascensorul coboară vertiginos și lumina zilei se topește brusc. Un minut, două și iată-ne în fața unei galerii largi, prin care circulă o garnitură minieră încărcată cu steril. Din depărtare răzbat pînă la noi bubuituri care aduc a canonade.

— Se pușcă? — întrebăm.

— Nu, nu se pușcă...

Pînă acum, peisaj obișnuit de tunel sau de mină. Dar aerul este curat, lumina strălucește în galerie. Pe parcurs drumul se complică. Urcăm niște scări aproape verticale, pe care șiroiește apa. Am intrat în zona lucrărilor în curs. Canonadele se aud tot mai aproape. În fond, ce se întîmplă aici?

— Se betonează! — ni se explică. O metodă eficientă și rapidă. Pompe de aer comprimat împing betonul prin niște conducte la lamelele de turnare și îl proiectează în cofraj... În sfîrșit, niște „tunuri" foarte pașnice, al căror zgomot nu supără.

Dintre luminile și umbrele spațiului subteran am văzut apărînd în fața noastră un om scund care venea spre noi fără grabă, calm și familiar, parcă s-ar fi plimbat pe bulevard. Era Ion Irimuș, primul din dinastia despre care vom vorbi mai jos, șeful uneia din cele mai vestite brigăzi de la hidrocentrală. N-ai fi crezut niciodată că omul acesta pirpiriu, cu privire fermă, care nu-i trădează sufletul dintr-o dată, e un caracter vulcanic, îndrăzneț și energic. De numele lui e legat primul asalt victorios al muntelui... Cu toate că are numai 35 de ani, e un veteran al șantierelor. Cu ani în urmă Eroul Muncii Socialiste Pașca Gavrilă l-a luat pe Ion, unul din cei nouă frați din familia de țărani — săraci pe atunci — Irimuș, din Lozna Dejului și l-a dus la Predeal, unde se construia un tunel. De atunci drumurile lor au fost pînă mai de curînd nedespărțite. Pașca a făcut din Ion nu numai un miner „clasa întîi", dar l-a educat în spiritul muncii comuniste, inspirîndu-i dîrzenie și abnegație. De la Predeal au poposit cîțiva ani la Salva-Vișeu și apoi la Bicaz. La tunel-intrare i s-a dat prima sarcină importantă: conducerea unui schimb. Bicazul a fost școala unde a învățat să lucreze cu oamenii, școala muncii organizatorice, cum îi place să spună. Caracter dîrz și neînduplecat, are toate trăsăturile comandantului care nu concepe să piardă nici o bătălie. Poate de aceea e dominat de o severitate excesivă. Și poate tot de aceea în clipele hotărîtoare i s-au încredințat aici, pe Argeș, sectoarele de lucru mai grele. Cum a fost, de pildă, excavarea puțului de echipament greu — o pîlnie de-o dimensiune impresionantă, care coboa-

C. BOZBICI

Fotografii de A. MIHAILOPOL

(Continuare în pag. 8)

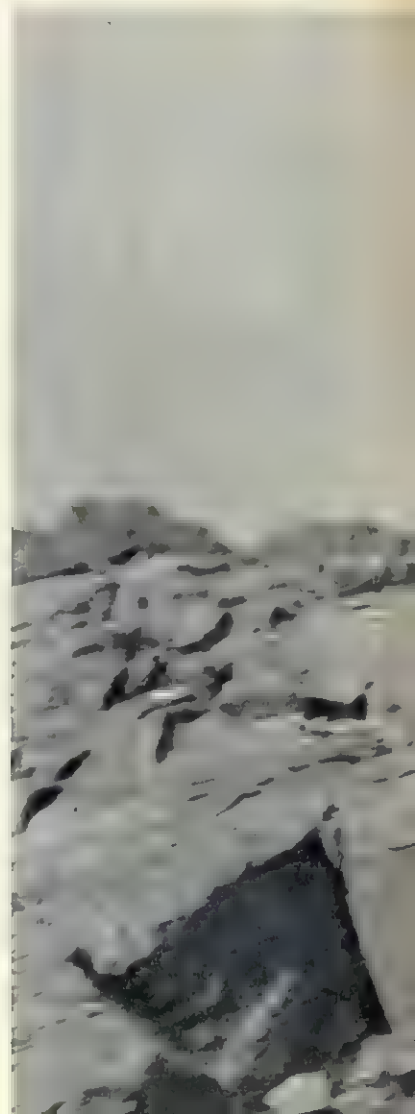

Pregătiri la baraj. Echipa frunțașă a lui Oboroceanu Chiriță montează contraturnul unei macarale-funicular.

La 23 de ani inginerul Adrian Popovici răspunde de unul din sectoarele importante ale barajului.

Nu este saltul spectaculos al unui alpinist, ci un „pas" pe care Ozarchevici Dumitru, pionierul multor coborîri pe versantul drept de la baraj, l-a făcut deseori, dovedind îndemînarea unui sportiv de frunte.

Pe Argeș

La barajul hidrocentralei minerii lucrează cățărați pe stînci la mari înălțimi.

ră vertical zeci și zeci de metri, calea principală de acces a agregatelor centralei în subteran. Aici pentru prima oară a avut loc — după expresia inginerului Gh. Popescu — adaptarea omului la mașina excepțională. Un salt calitativ în transformarea acestei brigăzi căreia nu i se poate contesta nici eroismul, nici îndrăzneala, dar care, învățată să mînuiască numai perforatorul, dinamita și chibla, privea cu neîncredere unele agregate mai complicate.

Iată pe scurt faptele: pentru mărirea ritmului de excavații, brigada a fost dotată cu greifere — încărcătoare pneumatice de mină. După primele încercări, șeful de schimb, Vasile Irimuș (unul din frații Irimuș), cere scoaterea lor din puț. Inginerul Gh. Popescu e alarmat și coboară la punctul de lucru. Oamenii repetă cu îndărătnicie cererea: „Nu vedeți, parcă ținem un taur de coarne"... O încercare demonstrativă: omul care mînuiește greiferul e săltat și scuturat de agregat. Am stat în mijlocul lor — ne povestește inginerul Gh. Popescu — cîtva timp și, împreună, reluînd fiecare comandă, am cîștigat această bătălie pentru însușirea tehnicii noi. Mașinile pneumatice sînt, desigur, nervoase și mînuirea lor cere însușirea unei minime îndemînări și deprinderi. Peste o zi manipularea greiferului nu mai prezenta nici o dificultate. „Mușcă sterilul ca o cățea...", comentau oamenii lui Vasile Irimuș, rîzînd. Și tot din ziua aceea oamenii n-au mai întrebuințat la încărcarea chiblelor lopata. Mecanizarea înlăturase mare parte din efortul fizic.

★

Irimuș Ion I, Irimuș Ion II, Irimuș Ion III, Irimuș Todor, Irimuș Traian, Irimuș Vasile... Pe scurt, dinastia de mineri Irimuș. În această brigadă, care e aproape o familie, condusă de candidatul de partid Irimuș Ion I, domnește o disciplină de fier. Nimeni nu întîrzie, nimeni nu lipsește de la lucru, nimeni nu are voie să facă o treabă de mîntuială. Într-o zi tînărul Ilinca l-a oprit pe Irimuș și i-a cerut să-l ia în brigadă. „Îl văzusem de multe ori pe băiatul ăsta de la descărcarea vagonetelor și nu-mi plăcea. Avea un mers leneș". Și totuși l-a primit în brigadă. Dorea să-l schimbe. Nu bănuia însă că va suferi o înfrîngere. Ilinca a fost repartizat în schimbul lui Traian. Dar după o săptămînă acesta cere scoaterea lui din schimb. „Ilinca dă o lopată de steril, pe cînd ceilalți dau cinci", suna motivarea. Adevărul e că în brigada lui Irimuș ritmul de muncă e foarte viu. „Trebuie să mai încercăm. Să-l învățăm să muncească..." Se scurg cîteva săptămîni. Dar nici exemplul personal, nici sfaturile, nici mustrările, nimic n-au reușit să-l încadreze în viața brigăzii. Și, pînă la urmă, voința membrilor brigăzii a învins: Ilinca a trebuit să se mute în alt sector de muncă. Trec cîteva săptămîni. Și Ilinca vine din nou la Irimuș și-l roagă să-l primească în brigada lui. Încă n-a luat o hotărîre, dar înclină să răspundă favorabil acestei cereri.

Am relatat această întîmplare pentru că, ascultînd toate detaliile povestirii lui Irimuș, am ghicit ambiții de pedagog. Și o severitate dusă pînă la extrema limită. Dar, oricum, el și oamenii lui rămîn acea brigadă pe care, după cum se spune aici, se poate conta oricînd și în orice împrejurare.

C. BOZBICI

Fotografii de A. MIHAILOPOL

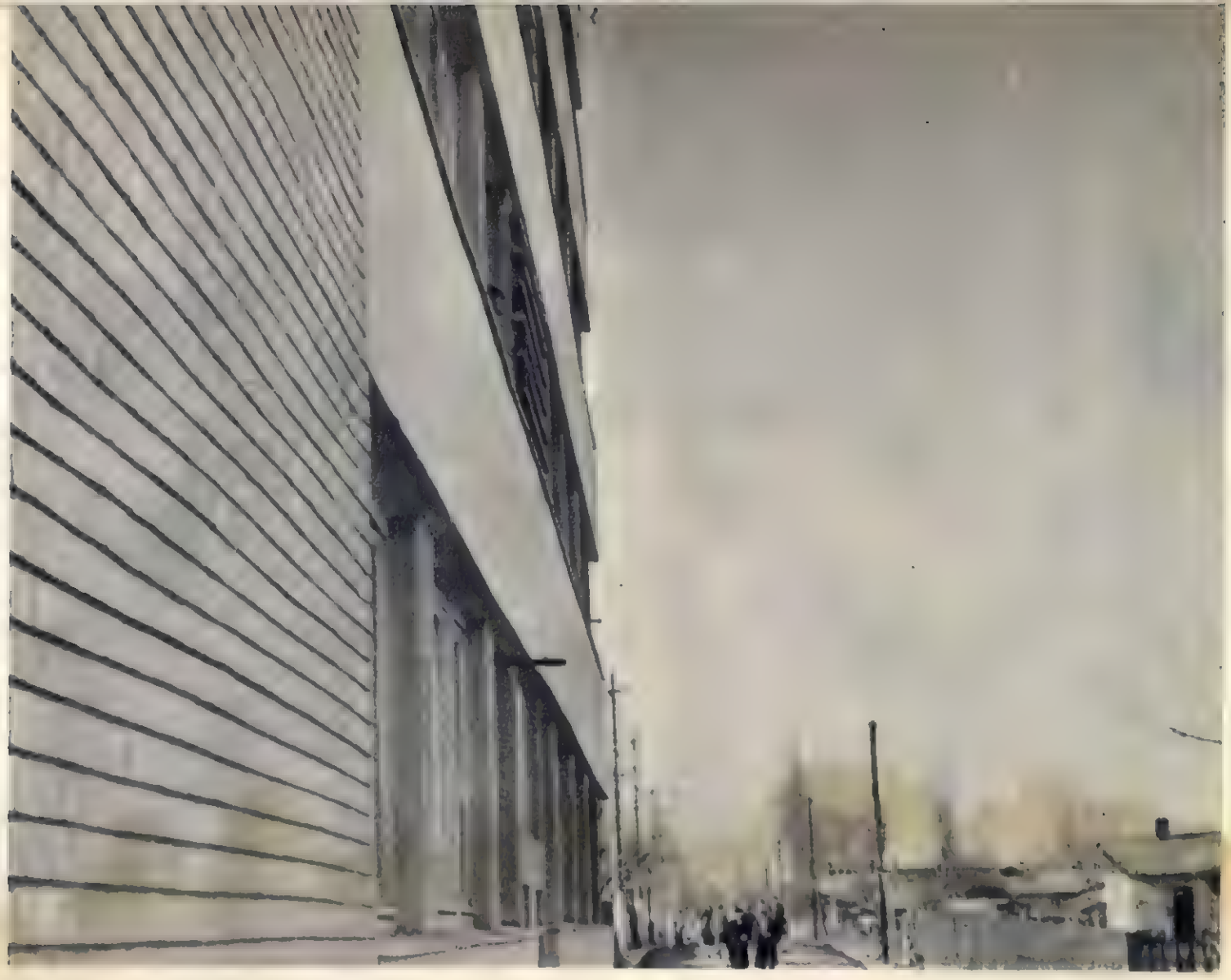

În Bulta Albă, ieri și azi, față în față!

Aveți ce fotografia!

Fierarul betonist Dumitru Ursu și dulgherul Gheorghe Vilău sînt numai doi dintre aceia care au făcut să dispară, încetul cu încetul, maidanele și bălăriile.

Aveți ce fotografia!

Abia am coborît din tramvai și un flăcău de vreo 12 ani, cu un moț rebel pe frunte, m-a luat în primire:

— Ați venit să fotografiați la noi, în Balta Albă?

— Da.

— Aveți ce fotografia! — mi-a spus băiatul, mîndru. Aveți. Și aveți și ce scrie!

— Ce anume?

— Păi dacă v-aș povesti eu ce mi-a povestit mie tata...

— Și ce ți-a povestit tata?

—Ehe!...

Și tînărul meu cicerone a început să-mi povestească. Să-mi povestească și să-mi arate.

...Balta Albă a fost pînă nu demult o baltă albă, adică o baltă nefolositoare. Nici măcar un pește mort nu găseai acolo. De fapt, „baltă" e impropriu spus, pentru că pe această fîșie de pămînt, de cîteva zeci de hectare, întinsă între cartierele 23 August și Dudești-Cioplea, se aflau mai multe bălți „albe". La un moment dat, au apărut pe aceste meleaguri niște ateliere de mături. Atîta și nimic mai mult. Din Balta Albă priveai în jur, vedeai în depărtare coșurile marilor uzine, intuiai acolo viața pulsînd, dar pe locul pe care te aflai tu era liniște și... bălării. În februarie 1962 au apărut aici primele excavatoare, primele schele metalice, primele macarale, și liniștea a început să se risipească. Iar în iunie 1962 s-a dat în folosință primul bloc de locuințe. De atunci au trecut nouă luni și s-au mai dat în folosință încă douăsprezece blocuri, iar pînă în iunie 1963 se vor mai da încă două. Balta Albă a devenit astfel începutul unui cartier de locuințe (primul lot: 15 blocuri) care va lega cele două cartiere între care înainte nu erau decît maidane și bălării. Atît blocurile cu nouă etaje cît și cele cu patru etaje au fost construite din planșee și panouri prefabricate. În Balta Albă, care era mai bine-zis o baltă neagră, a apărut gălăgia veselă a copiilor noilor locatari care populează cele 1.240 de apartamente.

... Și tot povestindu-mi, tînărul meu însoțitor m-a suit pe acoperișul unui bloc de nouă etaje. Privea undeva departe.

— Ce-i, voinicule?

— Cum „ce-i"? Nu vedeți? Aveți ce fotografia!

Într-adevăr, așa e!

Bazil DUNĂREANU
Fotografiile autorului

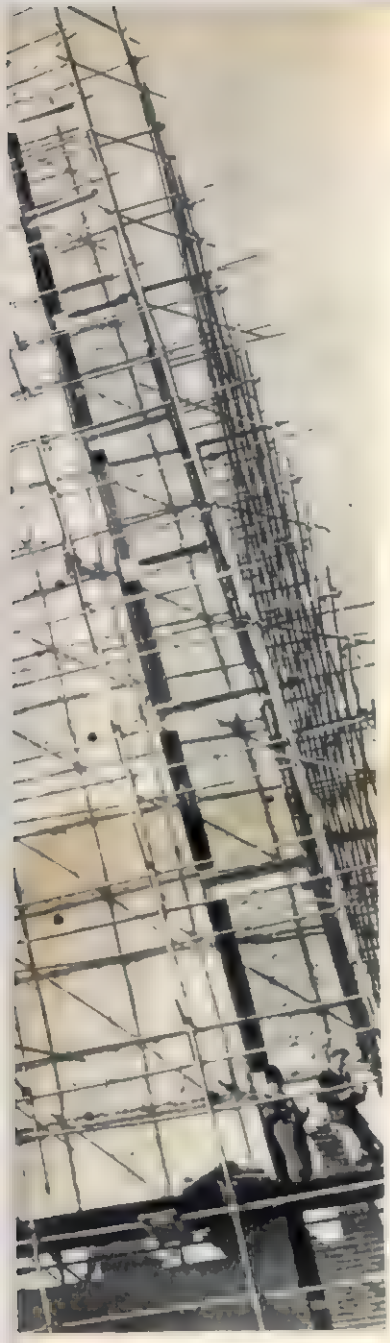

Echipa lui Dumitru Dumitru lucrează la fațade. E una dintre echipele bune ale șantierului 3 al Întreprinderii de construcții și montaj nr. 1; o echipă omogenă, calificată și care dă lucrări de calitate.

Singura baltă care a fost lăsată, deocamdată, în pace e aceasta, din spatele noilor clădiri. Peste puțin timp aici va apare un parc frumos, cu un lac. Va fi pentru prima oară când Balta Albă propriu-zisă va avea o folosință. Pentru prima oară în istorie ei.

BOSSI SINDICALI

"Springtime in the Alps"

"The Sound of Copenhagen"

În clipele de răgaz, cînd nu este ocupat cu redactarea de discursuri antisovietice şi cu banchetele date în onoarea lui de magnaţii Wall Street-ului, George Meany, preşedintele A.F.L.-C.I.O., se îndeletniceşte cu pictura. Subiectele preferate: primăvara în Alpi, marea la Copenhaga. Realitatea americană nu intră în sfera sa de preocupări: de pildă acest grup de şomeri (fotografia din dreapta), undeva în America. La Detroit, la Pittsburgh, la Chicago? Şomajul este pretutindeni acelaşi.

„Eu conduc treburile sindicatului ca şi cum ar fi un business, şi marfa noastră este munca".

Dave Beck

ex-preşedintele sindicatului şoferilor din S.U.A.

„MEN AT WORK" — Aci muncesc oameni. Astfel de inscripţii vestesc în mod obişnuit în S.U.A. că în locul respectiv nu se poate circula din cauză că se fac amenajări, se repară şoseaua, se trag cabluri telefonice... O inscripţie banală pe lîngă care pietonul trece fără să întoarcă capul.

Micile placarde galbene „MEN AT WORK" capătă astăzi, parcă, o valoare de simbol; ele sintetizează pregnant problema cea mai importantă care stă în faţa mişcării muncitoreşti americane: asigurarea de lucru. De la Pacific la coasta Atlanticului, de la San Diego pînă în Maine — cum spune cîntecul — este în curs de desfăşurare o luptă dîrză pentru menţinerea locurilor de muncă ameninţate de automatizare, de contopirea companiilor şi modernizarea utilajului, de ofensiva marelui patronat împotriva muncitorilor. Campania naţională pentru reducerea săptămînii de lucru fără micşorarea salariilor poate deveni prima acţiune importantă pentru apărarea dreptului la muncă întreprinsă după deceniul al patrulea.

Harta Statelor Unite, pe care sînt însemnate cu negru regiunile cu şomaj cronic, se asemuieşte cu un chip desfigurat, care rînjeşte în neştire. Asemenea ciupituri hidoase apar în Kentucky, Nevada, New Mexico, Texas, Alabama, Wisconsin, Minnesota, Pennsylvania..., practic pe întreg cuprinsul ţării.

Valul de greve din Statele Unite ţintesţe tocmai împotriva acestui flagel, urmărind să-i limiteze acţiunea distrugătoare. Acesta este şi sensul ultimei greve a muncitorilor tipografi din New York, care a paralizat timp de mai multe luni apariţia ziarelor din cel mai mare oraş al Americii.

ATUNCI CÎND „PISICA SĂLBATICĂ" NU ÎNSEAMNĂ PISICĂ SĂLBATICĂ...

Este de subliniat că de regulă membrii de rînd ai sindicatelor merg mult mai departe decît liderii sindicali în ceea ce priveşte revendicările lor. Acum cîtva timp, de pildă, muncitorii din industria automobilelor au organizat demonstraţii furtunoase în faţa clădirii în care se duceau tratative între liderii sindicali şi patroni, cerînd satisfacerea deplină a cererilor lor şi refuzînd să voteze condiţiile ciuntite ale contractului colectiv. Ei au declarat, în pofida interzicerii de către bossii sindicali, aşa-numite greve „sălbatice" („wild cat", pisică sălbatică) împotriva intensificării muncii şi împotriva orelor suplimentare; apoi au reluat lupta împotriva intensificării exploatării care a urmat după încheierea grevei generale şi semnarea contractului colectiv. Trebuie de asemenea amintit că din iniţiativa conducătorilor sindicali locali uniunile sindicale din New York şi din alte oraşe duc o luptă energică, adeseori încununată de succes.

Discordanţa dintre starea de spirit a activiştilor sindicali din verigile de jos şi a membrilor de rînd ai sindicatelor, pe de o parte, şi vîrfurile sindicale conducătoare, pe de altă parte, are la baza sa cauze profunde.

Desigur, ar fi nejust să tragem concluzia că toţi conducătorii sindicatelor americane, fără excepţie, ar da dovadă de pasivitate. Dar dacă atitudinea combativă a unora din aceştia şi hotărîtele acţiuni revendicative ale muncitorilor dovedesc că viaţa însăşi, legile luptei de clasă nu pot fi „anulate" de nici un boss (şef) sindical, nu este mai puţin adevărat că poziţia capitulardă a conducerii unor mari organizaţii sindicale din S.U.A., şi în special a liderilor A.F.L.-C.I.O. — formată prin fuzionarea Federaţiei Americane a Muncii şi a Congresului Organizaţiilor Industriale — atîrnă ca o ghiulea de picioarele mişcării muncitoreşti americane.

America este ţara în care s-a născut sărbătoarea de 1 Mai. După cum se ştie, hotărîrea de a se organiza la fiecare 1 Mai demonstraţii a fost luată la Congresul I al Internaţionalei a II-a, pornindu-se de la experienţa muncitorilor din Chicago. Aceştia au organizat la 1 Mai 1886 o demonstraţie şi o grevă, cu revendicarea zilei de muncă de opt ore.

Martirii din Chicago, victime ale represiunii singeroase dezlănţuite apoi de burghezie, îşi au locul lor în panteonul clasei muncitoare internaţionale.

Pentru cei care au fost spînzuraţi în piaţa Haymarket, mişcarea muncitorească, idealurile ei, erau sfinte. Pentru bonzii din sindicatele americane de astăzi, muncitorimea organizată este o turmă care trebuie condusă după cum dictează interesele capitalului, iar sindicatul — un business ca oricare altul.

„A DRACULUI DE MULTĂ DEMOCRAŢIE" STRICĂ

Ca în orice „business" care se respectă, voinţa patronului este lege. Desigur, în sindicate există democraţie. Însă... există un „însă". Să-l citîm pe Dave Beck: „Noi avem cele mai democratice sindicate din lume. Însă uneori poţi avea a dracului de multă democraţie şi ea dăunează bunăstării noastre... Adeseori eu le spun băieţilor: «Vreţi să alegeţi singuri pe activiştii din consiliile regionale şi comitetele locale sau doriţi să-i numesc eu?» În majoritatea cazurilor ei răspund: «Numeşte-i singur, Dave», deoarece ei ştiu că voi alege pe cei mai buni".

Oameni ca Beck, care, în condiţiile unei asemenea democraţii, se înstăpînesc în unele sindicate şi nu arareori îşi perpetuează dominaţia cu ajutorul bandelor de gangsteri, fondează adevărate dinastii. Ei devin un fel de „senatori de drept", de preşedinţi inamovibili cărora numai bătrîneţea sau damblaua le smulg sceptrul. Preşedintele sindicatului constructorilor de poduri, Frank Morrin, a ocupat postul său din 1918 pînă în 1948; John Lewis, care a ieşit la pensie în 1959, a funcţionat fără întrerupere din 1918 ca preşedinte al uniunii minerilor. Şi George Berry a rămas preşedinte al sindicatului tipo-

ŞI CEI CARE NU VOR

Van Nuys, California. Grevă la „Lockheed"...
„A dracului de multă democrație" — după cum ar spune Dave Beck.

SĂ AȘTEPTE

grafilor timp de mai multe decenii; dar cel care deține recordul pare să fie Dan Tobin, președinte de sindicat din 1907 pînă la demisia sa, în... 1952. De regulă asemenea termene lungi sînt expresia puterilor nelimitate asumate de liderii respectivi, a ciuntirii democrației sindicale, a faptului că nu se țin congrese regulate etc.

Dar aci e vorba nu numai și nu atît de durata perioadei în care unul sau altul din liderii sindicali își exercită profesiunea de președinte, ci de conținutul acestei activități.

„Filozofia" și ascensiunea lui Dave Beck, negustătorul de muncă, sînt edificatoare în acest sens. Cariera acestui om, ale cărui metode — după cum constata influentul „Business Week" — „i-au cîștigat dragostea cercurilor largi de businessmeni de pe coasta de vest", este tipică. Tipică pentru toți cei care, de la președintele corupt al unei organizații locale oarecare și pînă în vîrfurile A.F.L.-C.I.O., acționează ca „businessmeni", mai exact, ca agenți ai capitalismului în sînul clasei muncitoare.

UN „TRIBUN AL POPORULUI"

Cu ani în urmă Dave Beck era un simplu șofer al unei spălătorii din Seattle. Cînd a părăsit postul de președinte al sindicatului șoferilor, în 1957, renunțînd să-și mai pună candidatura, el poseda un capital de un milion de dolari, iar pînă la această dată putea dispune, după bunul său plac, de fondurile sindicatului, cifrate la 41.000.000 de dolari.

Încă de la începuturile carierei sale, Beck a stabilit o strînsă colaborare cu șeful unei organizații antimuncitorești, Schefferman, care reprezenta interesele a 300 de mari companii, inclusiv ale trustului gigant „Sears-Roebeck & Co". Schefferman îi împrumuta lui Beck sume importante și, împreună, puneau la cale afaceri bănoase, vînzînd diferite bunuri la preț de speculă... sindicatului al cărui președinte devenise Beck. De altfel, nu mult după aceea, un oarecare Jessert a intrat în stăpînirea unui pachet de acțiuni în valoare de zeci de mii de dolari ale companiei lui Schefferman, „Union Merchandizing". Jessert era... vărul soției lui Beck.

Cînd Beck a avut nevoie de bani, el a împrumutat 200.000 de dolari de la directorul unei companii de transport. Apoi a silit comitetul executiv al sindicatului, care se afla sub controlul său, să cumpere de la acest director un palat la Seattle, în valoare de 162.000 de dolari, și să i-l dea lui însuși, lui Beck, în folosință gratuită pe viață.

Nu trebuie prea multă imaginație pentru a ne închipui cu cîtă osîrdie apăra el interesele muncitorilor în fața patronilor, și nici nu este prea greu de explicat moti-

Ilonel NIȚESCU

(Continuare în pag. 14)

vul pentru care, după cum scria revista „Time", „marea majoritate a întreprinzătorilor (din nord-vestul Statelor Unite) gîndesc că Beck este un om remarcabil şi-l aplaudă călduros cînd acesta ia cuvîntul în Camera de Comerţ".

BIBLIA LUI MURPHY ŞI „BINEVOITORUL" INSISO

Asemenea „oameni remarcabili" nu sînt o excepţie în conducerea sindicatelor americane.

Cu cîteva decenii în urmă Big (Marele) Tim Murphy, conducător al uniunii muncitorilor constructori din Chicago, a scris biblia bossilor sindicali. Biblia lui nu este prea voluminoasă. De fapt, n-are decît o singură frază. Iat-o: „Nu sînt decît un puşti, dar am şi agonisit un milion de dolari, iar un alt milion l-am cheltuit; presupun că o să pun mîna pe încă un milion înainte ca să mă izgonească din sindicat".

Cartea din care am extras citatul, ca şi alte cîteva date din acest articol (documentatul studiu al lui Sidney Lens, „THE CRISIS OF AMERICAN LABOR"), nu ne informează despre succesul lui Murphy în agonisirea celui de-al treilea milion; în schimb relatează multe fapte instructive despre succesorii, de mai mică sau mai mare anvergură, ai lui Big Tim. De pildă, despre conducătorii uniunii mecanicilor de locomotivă care, cu ani în urmă, cu fondurile sindicatului, au fondat 12 bănci cu un capital de 53.000.000 de dolari, 11 companii pe acţiuni cu un capital de 34.000.000 de dolari şi au cumpărat minele de cărbuni „Coal River", pe care le-au exploatat cu muncitori nesindicalizaţi...

Desigur, în faţa unor atari „conducători ai muncitorimii", păleşte şeful sindical Angelo Insiso din Chicago care, înduioşat de necazurile financiare ale unui patron, i-a împrumutat acestuia 40.000 de dolari din fondurile sindicatului. Insiso merită însă a fi amintit şi pentru o declaraţie de-a sa, cu valoare generalizatoare, făcută în faţa unei comisii care-i ancheta pentru niscaiva deturnări de fonduri. Întrebat în ce scopuri a efectuat un voiaj în Europa pe socoteala sindicatului, Insiso a răspuns că era vorba de o „călătorie de bunăvoinţă".

— Bunăvoinţă faţă de cine? — a întrebat senatorul Douglas.

— Faţă de mine însumi.

LUPTA ÎMPOTRIVA BIFTECULUI ŞI LUPTA ÎMPOTRIVA EXPLOATĂRII

Dumnezeul lui Big Tim are mulţi profeţi. S-ar putea chiar afirma că, în acest sens, mulţi dintre conducătorii A.F.L.-C.I.O., în frunte cu preşedintele George Meany, ar putea alcătui un adevărat sfat al profeţilor. O recunoştea şi comentatorul ziarului „Chicago Daily News", Edwin Leahy, care, referindu-se la o reuniune a comitetului executiv al A.F.L.-C.I.O. ţinută la Miami într-un moment de înăsprire a şomajului, scria: „Printr-o nefericită coincidenţă multe familii de muncitori se pregătesc să renunţe pentru multă vreme la grăsimi şi să treacă la fiertura de linte tocmai cînd liderii sindicali se vor desfăta cu biftecuri de opt dolari pe Collins Avenue, la Miami Beach... Liderii acestei mişcări duc un trai împărătesc de atîta amar de vreme încît au uitat cum îşi tocesc oamenii pingelele la cozile pentru supă gratuită (pentru şomeri — n.t.), cum se organizează adunări sindicale în aer liber şi cum se formează gărzi muncitoreşti de apărare gata să respingă un atac al poliţiei... Dacă vor privi serios în ei înşişi, ei vor constata că printre neajunsurile lor figurează la loc de cinste preocupările de ordin mercantil".

Meany şi compania sînt însă frămîntaţi de preocupări mai înalte decît acelea de a privi în ei înşişi sau la interesele muncitorilor.

Ce importanţă are faptul că înşeşi statistici oficiale menţionează existenţa a 5.000.000 de şomeri şi că, după cum scrie revista „Newsweek", „cel puţin una din cinci persoane înscrise pe listele braţelor de muncă va şoma într-o perioadă oarecare a anului în curs"? Că, după constatarea aceleiaşi reviste reacţionare, „greutatea poverii şomajului cade pe umerii celor care sînt în mai mică măsură capabili să o poarte — tinerii, bătrînii, negrii, oamenii a căror calificare a fost depăşită sau care nu au calificare de loc, cei care trăiesc în regiunile de depresiune, femeile fără nici o meserie, văduve sau divorţate, care trebuie să muncească din greu pentru a se întreţine pe ele şi pe copiii lor"? Aceasta este, după cum s-a exprimat şi Wirtz, ministrul Muncii, „tragedia umană a unei vieţi fără nici o şansă" — însă ea nu tulbură de fel digestia biftecurilor de opt dolari la Miami Beach.

Aceşti greviştii de la „General Motors" manifestează pentru condiţii omeneşti de muncă.

KENTUCKY NU ESTE COLLINS AVENUE

Da, desigur, lamentări şi constatări platonice despre ravagiile şomajului (ca cea a lui Wirtz, de altfel), cîte poftiţi. La Seattle, Meany a deplîns recent „greaua nenorocire pentru oamenii condamnaţi la o inactivitate forţată, lucru care s-a răsfrînt în mod negativ asupra economiei naţionale". Iar o declaraţie a A.F.L.-C.I.O., prezentată la 15 februarie a. c. Congresului S.U.A., arăta că „aproximativ 20% din bărbaţii, femeile şi copiii americani trăiesc în mizerie".

Dar unde au fost bonzii sindicali cînd, recent, minerii din Kentucky, aduşi la disperare, au declarat grevă? Cînd patronii au încercat să-i terorizeze pe greviştii şi locuinţele mai multor activişti sindicali locali au fost aruncate în aer cu dinamită? Cînd poliţia a operat arestări în masă şi patronii au asmuţit paznici înarmaţi împotriva minerilor şi aceştia din urmă, în scopuri de apărare, au înarmat pichetele de grevă cu puşti şi pistoale, iar în regiunea minelor s-au desfăşurat adevărate operaţii militare? Unde se aflau bonzii sindicali cînd mii de mineri flămînzi se găseau — după expresia revistei „National Guardian" — „în pragul unui adevărat război cu proprietarii minelor, cu fruntaşii politici şi cu funcţionarii uniunii muncitorilor mineri"?

Probabil că Meany era ocupat pe atunci cu redactarea unuia din numeroasele sale discursuri în care caracterizează coexistenţa paşnică drept „propagandă comunistă" şi susţine că „pericolul" care ar emana, cică, din partea Uniunii Sovietice, lasă în umbră „problema şomajului care bîntuie fără încetare Statele Unite". Iar Walter Reuther cu redactarea altui discurs (ţinut la ultimul congres al sindicatului unit al muncitorilor din industria de automobile şi aviaţie al cărui preşedinte este), prin care cerea să se aloce un fond de 3.200.000 de dolari pentru „lupta împotriva comunismului" pe plan extern — aceasta fiind „cea mai importantă din toate problemele care figurează pe ordinea de zi a congresului".

De altfel disputa în jurul acestui fond, destinat de fapt luptei împotriva tuturor forţelor progresiste din mişcarea muncitorească, pune în evidenţă adevăratul rol pe care-l rezervă monopolurile birocraţiei sindicale. Referindu-se la acest fond, vicepreşedintele sindicatului, Woodcock, a declarat pe şleau:

— Guvernul S.U.A. nu poate prelua această sarcină, deoarece atunci ajutorul ar fi respins, ca venind din partea imperialiştilor.

Pe cînd aşa, vezi bine, părea a spune Woodcock zîmbind pe sub mustaţă, gologanii vin din partea „prietenilor muncitorilor" şi capătă o înfăţişare aproape respectabilă.

„NU, NU VOM AŞTEPTA"

Astăzi devine însă din ce în ce mai greu de jucat rolul de cal troian în mişcarea muncitorească. De altfel înseşi apelurile lui Meany & Co în favoarea înarmărilor, a „politicii de forţă", reflectă neîncrederea în propria lor cauză, în stabilitatea lumii pe care o apără.

Se spunea în vechime că celor pe care vor să-i piardă, zeii le iau minţile. Uneori — este drept, doar pentru scurtă vreme — cei sortiţi pierzaniei capătă clarviziunea prăpastiei spre care se îndreaptă. Referindu-se la întrecerea paşnică dintre ţările socialiste şi cele capitaliste şi la ritmul lent de dezvoltare a economiei americane, Meany recunoştea recent că „nu trebuie să fii un mare specialist în economie pentru a-ţi da seama de partea cui va fi victoria".

Nu clipele de clarviziune caracterizează însă activitatea de zi cu zi a liderilor sindicali de tipul lui Meany, ci cramponarea de vechile rînduieli, sprijinirea pe toate căile a dominaţiei capitalului monopolist. Desigur, într-un moment sau altul ei pot fi — şi sînt în mod efectiv — determinaţi de mişcarea de masă să adopte rezoluţii, să lanseze lozinci cu un conţinut pozitiv. Dar transpunerea în viaţă a unor asemenea rezoluţii şi lozinci o asigură nu bonzii sindicali, ci, peste capul lor, milioanele de muncitori organizaţi. Aceî care — deşi la un moment dat, într-o măsură mai mare sau mai mică, pot să fie dezorientaţi de propaganda monopolurilor — nu pot fi cumpăraţi „în bloc". Ei nu „împrumută" fonduri din casa sindicatului sau din buzunarele patronului pentru a face călătorii de agrement pe Coasta de Azur. Ei judecă ca liderul minerilor din Kentucky, Herman Gibson, care la un recent miting din New York spunea:

„Condiţiile în care trăiesc oamenii din statul Kentucky reprezintă o adevărată ruşine pentru omenire... La noi problema se pune astfel: vom supravieţui sau vom muri de foame? Veniţi la noi şi veţi vedea oameni care trăiesc în bordeie fără lumină şi încălzire. Veţi vedea cum copiii noştri tremură de frig în aceste nopţi reci. Oamenii din districtele Parry, Latker, Harian, Johnson, Floyd sînt lăsaţi în voia soartei. Ni se spune: răbdaţi şi aşteptaţi. Dar noi răspundem: nu, nu vom aştepta, vom lupta..."

Lionel NIŢESCU

Un „document" cu vechimea de un an: o scenă din „Faust" interpretată de foștii studenți Maria Lazăr și Constantin Drăghici alături de Bulbaș Iosif (ultimul, în prezent, student în anul V, clasa prof. Viorel Ban).

UNDE CÎNTĂ VIITORUL OPEREI

Aici, cu mici intermitențe, stagiunea stă deschisă de un secol. Mai exact, din anul 1864, cînd domnitorul Alexandru Ioan Cuza, ctitor și al altor institute de învățămînt superior, a hotărît să înființeze la București un „Conservator de muzică și declamațiune", cu scopul „de a forma artiști romîni în muzică și artă dramatică și de a lucra cu toate mijloacele la îmbunătățirea gustului muzical din țară". Așa că, de aproape un secol, cîntecul, înainte de a-și desface larg aripile spre publicul iubitor de muzică, își face aici ucenicia. Vocea e cizelată cu minuțiozitate, după o programă universitară științifică, pentru a suna mai profundă, mai clară, mai liberă.

Apariția noilor teatre muzicale de la Galați, Brașov sau Constanța, precum și dezvoltarea teatrelor de operă din București, Cluj, Timișoara și Iași, au cerut conservatorului, an de an, voci noi, de calitate. Răspunzînd acestor necesități, conservatorul a pregătit artiști de valoare.

Drumurile victorioase ale lui Nicolae Herlea, Dan Iordăchescu, Magda Ianculescu, Elena Cernei, Ladislau Konya, Nicolae Florei și ale atîtor alți tineri cîntăreți romîni, laureați ai marilor concursuri artistice internaționale, pornesc de aici, din clasele acestea cu geamuri mari, sub care adesea trecătorii se opresc în timpul zilei pentru a asculta frînturi de arii celebre sau vocalizele care se repetă parcă la infinit.

De fapt, anii de muncă, în egală măsură laborioși pentru studenți ca și pentru profesori, pregătesc viitorul cîntăreț pentru luminile scenei.

Pentru pregătirea și mai temeinică a studenților a luat ființă pe lîngă conservator un studio experimental.

— Contactul cu publicul spectator este un perpetuu și dificil examen pentru artist — ne spune pianistul și profesorul Dagobert Buchholz. Se cunosc destule cazuri cînd voci celebre, de o uimitoare vivacitate într-un mediu mai intim, își pierdeau strălucirea în fața marelui public. Cîntărețul de operă care se mișcă pe scenă rigid și forțat e un infirm, iar emoția ajunge la ascultător și ea micșorată. De aici rezultă necesitatea didactică și artistică a studioului experimental înființat de conservatorul nostru.

Cu un ceas mai devreme, studenții aduc printre spectatori dorul de libertate al Cneazului Igor, durerea dragostei înșelate a micuței Cio-Cio-San sau dramatica poveste a „Fetei cu garoafe". Urmărind crearea unui stil de cînt bazat pe o expresie caldă și pe măiestrie în execuție care să excludă supraefortul, catedra de canto vede în studioul experimental un instrument prețios de educație muzicală a viitorilor artiști.

Primul pas făcut în urmă cu patru ani de studioul de creație al studenților de la conservator a fost de bun augur. Aducînd pe scena studioului o interesantă și dificilă partitură muzicală, opera „Tînăra gardă" de Meitus, studenții au realizat un spectacol memorabil, care a depășit prin proporții cadrul intim al conservatorului. Artiștii-studenți au fost invitați să prezinte spectacolul pe scena Teatrului de Operă și Balet al R. P. R., pe scena Teatrului Muzical „Gh. Dima" din Brașov și la micul ecran al Televiziunii.

Ai fost, cititorule, în frumoasa sală a studioului experimental, unde cîntă viitorul operei romîne? Ar fi trebuit să fii prezent la vreunul din spectacolele cu opera „Tînăra gardă" sau cu fragmente din „Faust", „Boema", „Paiațe", „Cneazul Igor", „Alexandru Lăpușneanu", pentru ca aplauzele să poată răsplăti sincer efortul și munca îndîrjită către perfecțiune.

Pe cîțiva din acești interpreți-studenți i-a surprins obiectivul aparatului fotografic. Cîntăreți deocamdată necunoscuți, iată-i acum în bătaia reflectoarelor.

Luiza CRISTESCU
Fotografii de Dan VASILIU

① Repertoriul studioului experimental e continuu îmbogățit de opera originală romînească. Un rol memorabil: Alexandru Lăpușneanu din opera cu același nume de Zirra. Interpretează studentul Ioan Pop (clasa prof. Octav Enigărescu).

② În prezența regizorului Hero Lupescu se repetă opera „Trandafirii Doftanei".

③ Studenți din clasele profesorilor Valentin Teodorian, Ionel Tudoran, Octav Enigărescu și Viorel Ban, într-o scenă din opera „Lakmé".

④ Scenă din opera „Cneazul Igor" de Borodin. Interpretează Dumitrache Haralambie și Marcel Ionescu, din anul V (clasa prof. Ștefănescu-Goangă).

⑤ Duetul Faust-Mefisto în interpretarea studentului romîn Fusan Antoniu (clasa prof. Ștefănescu-Goangă) și a studentului cubanez Ramon Santana Cardenas (clasa prof. Octav Enigărescu)

⑥ Recreație studențească — în rolul titular: anul V canto.

teatru

PAGINI DIN „LUPTA CEA MARE"

Cu „Ancheta", Al. Voitin își încheie trilogia dramatică „Oameni în luptă", începută cu „Oameni care tac" și continuată cu „Oamenii învîng". De altminteri, consecvent ideii care străbate cele trei piese, autorul a subintitulat-o pe cea din urmă „Oamenii sînt oameni".

Nu știu dacă atunci cînd și-a conceput trilogia Al. Voitin s-a gîndit că ea începe și sfîrșește cu o anchetă. Cred că nu. Forma aceasta judiciară mi se pare mai curînd consecința firească a ideii de bază: lupta între oameni și neoameni, triumful omului și al omeniei în spiritul înalt al concepției comuniste despre viață și lume. Anchetații din „Oameni care tac" devin anchetatorii din „Oamenii sînt oameni". E aici, în fond, semnificația profundă nu a unui proces oarecare, ci a marelui proces istoric dintre popor și clasele exploatatoare. Iată de ce, o dată mai mult, cred că se cuvine acum, la premiera „Anchetei", să subliniem, dincolo de reușita unui spectacol cu o piesă originală pe prima scenă a țării, strădania consecventă, serioasă și pasionată, de ani de zile, a autorului de a cuprinde, în genul atît de dificil al dramaturgiei, împrejurări și chipuri care să vorbească lumii de azi, tineretului în primul rînd, despre „lupta cea mare" a poporului în frunte cu partidul comuniștilor.

E o treabă importantă, încununată de succes. Piesele lui Voitin, jucate de sute de ori nu numai pe scenele profesioniste, ci și pe cele amatoare, reprezentate peste hotare (la Viena: „Oameni care tac"), au dat dramaturgiei noastre tipuri greu de uitat, fie înscrise doar în ramele uneia dintre părțile trilogiei ca Zigu și Flora, Casapu, Ianopol sau bătrîna Elencu, fie urmărite de autor în dezvoltarea lor de-a lungul întregii lucrări, cum ar fi Axinte și doctorul Banu, Rada și Mihai Bîrsan, dar mai ales muncitoarea Maria, după părerea mea unul din cele mai frumoase personaje populare ale dramaturgiei noastre noi. În drumul simplei muncitoare textiliste Maria, din noaptea de la Siguranță și pînă la activista obștească din anii naționalizării, în evoluția ei condusă cu nuanțată pătrundere psihologică, se regăsește drumul a milioane de oameni ai muncii, cărora partidul le-a valorificat capacitățile creatoare și le-a educat calitățile sufletești.

Echipa Teatrului Național „I.L. Caragiale", care a reprezentat cea dintîi pe țară fiecare din părțile trilogiei lui Al. Voitin, a realizat spectacole de prestigiu și de succes, cu creații de primă mînă. Birlic și Carmen Stănescu (Zigu și Flora), Natașa Alexandra (Elencu) sau regretatul Aurel Munteanu (Casapu și Ianopol), Irina Răchițeanu-Șirianu (Maria), Dina Cocea și Celia Dima (Yvonne), Nicu Dimitriu și Al. Giugaru (Spiru), Eugenia Popovici (Florica), Emil Botta și Virgil Popovici (doctorul Banu), Marcel Anghelescu și Emil Liptac (Axinte), Costache Antoniu (moș Ion), Eva Pătrășcanu și Raluca Zamfirescu (Rada) merită, alături de regizorii Mihai Berechet, Miron Niculescu și scenograful Mihai Tofan, toate elogiile pentru felul cum au dus la succes trilogia „Oameni în luptă", contribuind la educația în spiritul moralei comuniste a maselor de spectatori.

Traian ȘELMARU

disc

Muzica populară românească reprezintă în activitatea casei noastre de discuri un sector din cele mai apreciate de ascultători, cu răsunetul cel mai larg atît la propriu cît și la figurat.

Discurile standard și microsion cuprinzînd muzică populară românească sînt foarte mult căutate. Însă amatorii de muzică populară, cel puțin pînă acum, n-au putut găsi în coloanele rubricilor dedicate discului decît foarte vagi ecouri ale nenumăratelor apariții din acest domeniu. Regretabil că tocmai discul cu cea mai mare răspîndire este tratat ca o rudă săracă.

Trebuie să recunoaștem meritele „Electrecord"-ului în munca de înregistrare și imprimare a discurilor de muzică populară. Mai ales se cuvine menționată valoroasa realizare a celor două volume ale „Antologiei muzicii populare românești". Volumul I al acestei antologii, alcătuit din trei discuri („Instrumente populare muzicale" — EPD 78, „Cîntece" — EPD 81, „Jocuri" — EPD 86), apărut mai demult, a fost urmat la o destul de mare distanță de timp de cele trei discuri ale celuilalt volum („Folclorul obiceiurilor" — EPD-1015, „Doine și muzică pastorească" — EPD-1016, „Cîntece bătrînești" (balade) — EPD-1017).

În afara „Antologiei muzicii populare românești", care s-a bucurat de un binemeritat succes și dincolo de hotarele țării, se remarcă și o altă acțiune a casei noastre de discuri, acțiune de mari proporții, care a necesitat mobilizarea tuturor forțelor artistice ale muzicii folclorice. Este vorba de ciclul celor patru discuri: „Muzică populară moldovenească" (EPE-0106), „Muzică populară din Oltenia și Muntenia" (EPE-0107), „Muzică populară ardelenească" (EPE-0108) și „Cîntece și jocuri populare din diverse regiuni" (EPE-0109).

Dacă pentru editarea celor șase discuri ale „Antologiei" au fost utilizate înregistrările existente la Institutul de folclor, de astă dată „Electrecord"-ul a făcut apel la numeroși soliști ai muzicii populare (Angela Moldovan, Maria Lătărețu, Aurelia Fătu-Rădulescu, Emil Gavriș, Benone Sinulescu, Vasile Cănănău etc.), la Orchestra Radioteleviziunii (dirijori: Radu Voinescu, Victor Predescu) și la orchestrele: „Doina Moldovei"-Iași, „Taraful Gorjului"-Tg. Jiu, „Cîndrelul"-Sibiu și „Ciocîrlia", precum și la diverse formații instrumentale dirijate de cunoscuți artiști ai muzicii noastre populare: Nicu Stănescu, Ionel Budișteanu, Ionel Banu, Florea Cioacă, Ilie Tetrade.

Din punct de vedere tehnic discurile prezintă evidente însușiri acustice, în general formațiile instrumentale de muzică populară fiind mai „discogenice" decît celelalte orchestre.

Vlad MUȘATESCU

povestea vorbei

A-ŞI DA ARAMA PE FAŢĂ

Despre cineva care, într-o împrejurare critică, şi-a dezvăluit adevăratul caracter, spunem că şi-a dat *arama pe faţă*. Folosind această expresie, care se transmite din om în om şi de la o generaţie la alta, unii se întreabă pe bună dreptate ce legătură e între firea cuiva şi un metal? Cercetarea originii cuvîntului *aramă* nu ne lămureşte cîtuşi de puţin: în latineşte, *aeramen* însemna tot „aramă" şi nu era folosit într-o expresie care să semene cu cea românească. Cheia enigmei nu se află însă chiar atît de departe în timp, şi o descoperim făcînd puţină istorie, dar nu a limbii, ci a... monedelor folosite cîndva în ţara noastră. Circulau într-o vreme la noi nişte monede de aramă, poleite cu un metal strălucitor. Prin uzură, stratul de deasupra dispărea pe alocuri, şi banul... îşi dădea arama pe faţă! Un glumeţ a avut probabil ideea să facă o apropiere între poleiala monedei şi aparenţa frumoasă, dar înşelătoare, a caracterului cuiva. Aparenţa aceasta nu rezistă însă timpului şi ceea ce se ascunde dedesubt iese la iveală, se dă pe faţă, ca şi arama banilor. Creatorul expresiei a rămas anonim, dar creaţia lui s-a difuzat în cercuri tot mai largi, valoarea ei sugestivă fiind foarte apreciată.

Cine mai ştie astăzi cînd s-a spus pentru prima oară despre un om că e un *bezmetic*?

La origine a fost tot o comparaţie sugestivă, care s-a bucurat de mult succes, păstrîndu-se pînă astăzi. (E adevărat că noi nu mai simţim aici comparaţia, pe care au descoperit-o cercetătorii istoriei cuvintelor.)

Bezmetic e compus din două cuvinte slave: *bez* „fără" şi *matka* „mamă", păstrat ca atare în româneşte în limbajul apicultorilor (albina-matcă). Despre un roi de albine fără matcă se spunea că e *bezmetic*, şi aici nu era vorba de nici o insultă! Starea de agitaţie caracteristică unui astfel de roi a fost folosită ca termene de comparaţie pentru comportarea unor persoane care nu-şi află locul, se agită fără rost, nebuneşte. Cine a spus pentru prima oară despre un om că aleargă ca un bezmetic, că se poartă ca un bezmetic etc., a avut în minte deci (şi ei, şi cei care l-au auzit) imaginea unui roi de albine fără matcă.

Sorin STATI

Apa Dunării acoperă un pod roman

Resturi din zid ale capătului de pod, aflate pe teritoriul bulgar.

Schiţa locului unde s-a descoperit ultimul pod roman.

Desenul executat în 1689 de italianul L. F. de Marsigli.

Nu demult, în sudul ţării s-a făcut o interesantă descoperire în domeniul arheologiei: urmele unui pod roman pe care apele Dunării îl acoperă de multe secole. Pînă acum se cunoşteau două poduri romane peste Dunăre, cel de la Turnu-Severin, construit de faimosul arhitect Apolodor din Damasc, şi cel de la Celei, lîngă Corabia, construit în timpul lui Constantin cel Mare.

Identificarea recentă — tot lîngă Corabia — a celui de-al treilea pod din antichitatea romană s-a făcut în următoarele împrejurări:

Adesea, cînd scade nivelul apelor Dunării, în dreptul localităţii Orlea apare la suprafaţă un zid masiv de piatră. Sesizat de acest *fapt*, profesorul D. Tudor, de la Facultatea de istorie (arheologie clasică) a Universităţii din Bucureşti, care cercetează urmele romane din regiunea respectivă, a presupus că zidul din albia fluviului nu poate fi altceva decît capătul unui pod vechi. Întrucît alte urme ale unui pod nu mai erau pe ţărmul românesc, arheologul a trecut pe malul bulgar unde în dreptul localităţii Vadin (Valeriana, în timpul romanilor) a descoperit al doilea capăt al podului şi a aflat de la pescarii bulgari că năvoadele lor se agaţă la fundul apei şi se rup cînd pescuiesc în acea parte a fluviului. În continuarea cercetărilor a fost descoperit un document interesant: o schiţă cu urmele unui pod, întocmită în anul 1689 de către învăţatul italian L.F. de Marsigli, care traversase prin acest loc Dunărea într-o perioadă cînd ea scăzuse foarte mult. Datorită scăderii de nivel a apei călătorul italian observase încă de atunci că e vorba de urmele unui pod construit pe piloni din lemn şi prins de cele două ţărmuri ale fluviului prin ziduri masive de piatră. Unul din ziduri, cel de pe ţărmul românesc, este azi acoperit de apa Dunării, care aici şi-a schimbat vadul, în timp ce zidul de pe malul bulgar a rămas complet pe uscat.

Pe acest pod — presupun istoricii — au trecut în anul 87 e.n. armatele romane ale lui Domiţian împotriva dacilor, armate conduse de generalul Cornelius Fuscus.

F. URSEANU

de vorbă cu medicul

ÎNGRIJIREA PĂRULUI (II)

Spălarea capului cu apă caldă (de preferinţă după ce a fiert) şi săpun îndepărtează impurităţile rezultate din praful ce s-a depus pe pielea capului, o dată cu sebumul şi substanţele rezultate din transpiraţie. Dacă apa de care dispunem este prea dură prin conţinutul înalt de săruri, este bine să o neutralizăm prin adaos de o linguriţă de bicarbonat de sodiu sau borax la fiecare litru de apă. Părul uscat se spală cu săpun de lanolină. Se recomandă folosirea gălbenuşului de ou, care prin conţinutul bogat în lecitină şi vitamina A stimulează creşterea părului şi îl face mai moale. După baia cu gălbenuş de ou, părul se spală cu apă simplă, se limpezeşte cu apă acidulată (o linguriţă de oţet la fiecare litru). Părul foarte uscat va fi uns înainte cu cîteva ore de spălare cu ulei de nucă încălzit. Acestui fel de păr nu-i sînt prielnice şamponul, apa de colonie şi săpunul de toaletă lichid. După spălare se aplică briantină sau un ulei vegetal. Părul gras se poate spăla cu orice fel de săpun în afară de cel de gudron sau de toaletă, care se vor folosi numai la părul foarte gras.

Cu o jumătate de oră înainte de spălare se va fricţiona pielea capului cu un tampon de vată îmbibat într-o soluţie de alcool şi eter în părţi egale. În cazul cînd pielea capului este pruriginoasă se va adăuga la acest amestec 5 gr de gudron de mesteacăn. Pentru păstrarea culorii, moliciunii şi catifelării, părul de culoare închisă se va clăti după spălare cu apă acidulată cu două linguri de oţet, iar cel deschis — cu ceai de muşeţel.

Pieptănatul corect se face începînd de la rădăcină la părul scurt şi de la capăt la părul lung, evitînd astfel ruperea firelor. Direcţia pieptănatului trebuie schimbată treptat, ajutînd astfel la descurcarea şi la o mai bună curăţire a părului. Atunci cînd la pieptănat cad fire în cantitate mai mare, se va folosi cu grijă un pieptene cu dinţi mai distanţaţi. Atît pieptenele cît şi peria sînt obiecte de uz strict personal şi trebuie curăţate periodic cu amoniac.

Căderea exagerată a părului constituie o boală a pielii capului sau de altă natură şi aceasta trebuie tratată la medic.

Dr. Silviu GHEREA.

CUVINTE ÎNCRUCIŞATE

CU... MINTEI

ORIZONTAL: 1) Mintea lui de pe urmă este echivalentul proverbial al înţelepciunii — „Cloşca cu pui" a celor chibzuiţi. 2) Faptă ce stăruie în mintea tuturor — Joacă teatru fără cuvinte! — Carla! 3) Nu pleacă niciodată... de-acasă! — Întreire! — Brăzdat (nu de gînduri). 4) Înainte de... copii şi fraţi! — A înşirui idei, fapte etc. 5) Careu! — A ajunge la vîrsta înţelepciunii. 6) V-aminteşte de... Osiris — A-i trece prin minte. 7) Arborele din care a fost făcută corabia Argonauţilor — Gînd la gînd ... concretizat — Pinguin. 8) Minte—La mintea omului. 9) Fără glas (fig.)—Autonimi copiilor cuminţi (fig.). 10) A face după... mintea altuia — Rodul minţii (pl.) — Minte... în cele din urmă! 11) Filozofi... bănuiţi — Nu se dezminte. 12) Zeiţa înţelepciunii din mitologia greacă — Cu mintea tulbure (pl.).

VERTICAL: 1) Tinere de minte — A folosi... mintea altuia. 2) Ceasuri — La mintea cocoşului — Expresie la un sport al minţii. 3) Diminutiv feminin — Vrăjmaşe. 4) Ornament — Stimulent al minţii... după unii. 5) Un cerc şi... jumătate! — Singurul cu... minte — Ieşită din minte. 6) Interjecţie — A-i da prin gînd 7) A-şi scormoni mintea. 8) În minte — Dăruieşti 9) Iată (trans.) — Cutii (nu craniene) — Tipul netotului în folclorul bulgar 10) Minţit... atrăgător — Creier într-o exprimare regională. 11) Minte în gradul cel mai înalt — Şase! 12) Apar cînd mintea ... te minte — Regim... alb. 13) Cicăleală — Opere literare

din toata lumea

CÎND ŞOSELELE VOR FLUIERA...

În lupta împotriva accidentelor de circulaţie, care au devenit din ce în ce mai frecvente în Franţa, oamenii de ştiinţă au creat un nou material, cu care se vor acoperi porţiunile primejdioase ale şoselelor.

Intrînd în contact cu anvelopele, materialul va emite un fluierat puternic. În felul acesta şoferul va fi avertizat: fii atent, urmează o turnantă, sau o intersecţie, sau o pantă abruptă.

125.000 DE NASTURI...

Pastorul John Engvall din Bäros (Suedia) are, pe lîngă preocupările sale profesionale, şi o mică manie: strînge nasturi. Şi strîngînd ani unul, multe altul, s-a pomenit după zece ani cu o colecţie de 125.000 exemplare din toate ţările. Poţi găsi în celebra sa colecţie nasturi de bronz, argint, aur, fildeş, sticlă, lemn, nasturi de uniformă, piese ce au atîrnat cîndva pe tunicile unor regi etc. Numai nasturi de uniforme militare suedeze are 3.000 de bucăţi.

Dar pastorul Engvall este înainte de toate un om practic. El a muncit mult la strîngerea colecţiei sale, lucru care trebuie într-un fel răsplătit. Ca atare, examinarea celor 125.000 de nasturi se poate face numai în schimbul unei taxe de 50 öre.

VULCANUL ÎN REPARAŢII GENERALE

Vulcanul Fujiyama — podoaba şi mîndria Japoniei — s-a degradat, ceea ce reprezintă o catastrofă, căci Fujiyama aduce Japoniei venituri importante, atrăgînd turişti din toate părţile lumii.

Pentru a menţine actualul aspect exterior al vulcanului, profesorul Tauko Ivazuka de la Universitatea din Tokio a elaborat un proiect de fortificare a părţii sale superioare. El propune cimentarea crăpăturilor cu ajutorul unui liant special pentru pietre.

UN PUI DE... 59 KILOGRAME

Admiraţi-l în fotografie, puţin după naştere, pe fiul Modei şi al gigantului Gadadhar, doi rinoceri pensionari ai Grădinii zoologice din Basel (Elveţia). Cîteva amănunte suplimentare: noul născut are... 59 de kilograme; mama sa, Moda, s-a născut şi ea în acelaşi loc acum patru ani.

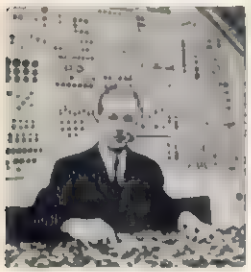

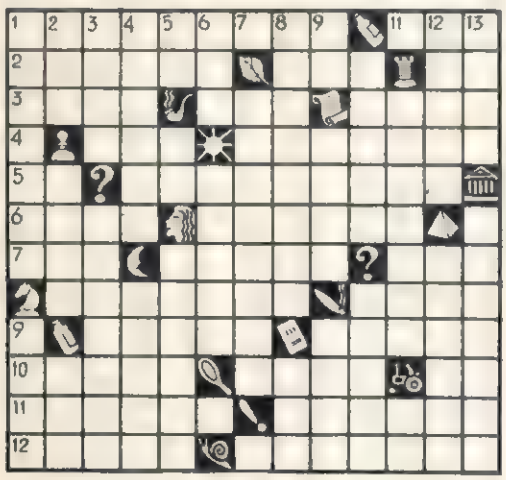

Dezlegarea jocului „ÎNTRE NOI, FUMĂTORII", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Tabac — Caterina. 2) Înamoraţi — Aman. 3) G.A.C. — Dare — Apaşi. 4) Atonic — Iar — Muc. 5) Ren — R — F — Aspira. 6) Am — Nicot — UR — I. 7) Apă — Ec — Prim — T. 8) A — Umăr — Riaz — HI. 9) Miros — Pop — Arag. 10) Emil — Fumat — Eva. 11) Tutun — Fa — HR — Ar. 12) Inar — Montaigne. 13) Teniers — Aromat.

ÎN CÎTEVA LINII

Ngo Dinh Diem, Betancourt, Cian Kai-şi:

— Pîinea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi!...

S.U.A. ameninţă Piaţa Comună cu represalii în cazul cînd aceasta va limita absorbirea exporturilor americane

— Fără mofturi!...

Cercurile militare anglo-americane se agită pentru impunerea unei „forţe nucleare unificate a N.A.T.O."

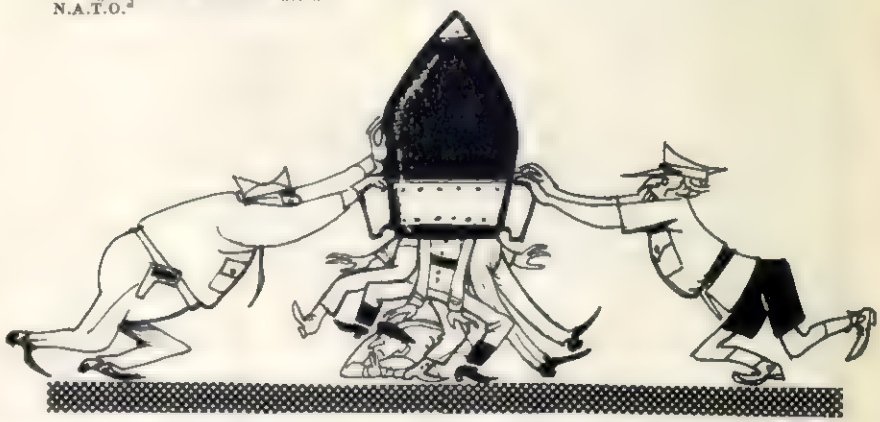

— Vă vine de minune!...

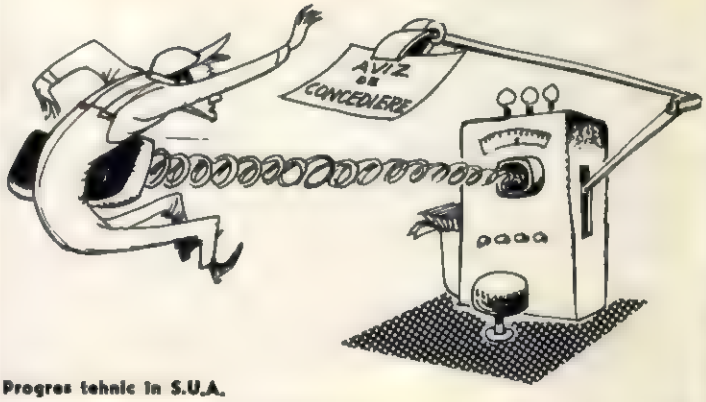

Progres tehnic în S.U.A.

Desene de Eugen TARU

Geologi: florile

La prima vedere, acest titlu va produce, poate, surprindere. Geobotanica... Ce legătură există între știința despre plantele mustind de viață și geologia, având un obiectiv de cercetare atît de diferit? Și, totuși, printre metodele noi de care geologii dispun în căutarea de zăcăminte de substanțe minerale utile, un loc important îl ocupă astăzi și prospecțiunea geobotanică. Căpătînd o dezvoltare neașteptată, este bine ca ea să fie cunoscută și de masele largi de cititori, care o pot aplica cu relativă ușurință, venind astfel în sprijinul specialiștilor.

Este știut că cele mai multe dintre metale se găsesc în scoarța pămîntului, alcătuind umplutura unor crăpături, numite filoane metalifere. În munții cu stîncile descoperite, geologii le pot observa ușor, însă acolo unde se află o pătură groasă de sol, aluviuni sau depozite provenite din topirea ghețarilor, vinele metalifere nu se mai pot urmări pe toată întinderea lor. Săpăturile sînt costisitoare și de durată lungă, la fel ca și cercetările efectuate cu diverse aparate sau prin analize chimice. Ce este de făcut?

METALE CĂLĂTOARE

Se știe că în jurul filoanelor, ca și la suprafața solului, metalele — oricît de ciudat ar părea — „migrează" singure, încetul cu încetul, creînd un fel de aureolă: „haloul de dispersiune".

Așadar, metalele, dispersîndu-se în sol, trădează existența zăcămîntului. Aceasta face ca nu numai analiza chimică a pămîntului din acoperișul filoanelor și a apelor din apropierea acestora, ci înseși plantele de prin partea locului, cărora le „prieste" solul bogat în metal, să aducă date prețioase geologului.

Importanța plantelor în determinarea zăcămintelor metalifere este cunoscută de mult; o menționează, încă în secolul al XVI-lea, o lucrare asupra mineritului, scrisă de farmacistul și naturalistul Agricola (1494-1555). Indicații izolate despre flora metalelor se întîlnesc și mai tîrziu, însă abia în anul 1938 se constituie noul domeniu al geologiei — prospecțiunea geobotanică — pe o solidă bază științifică.

Să vedem mai îndeaproape în ce constă noua metodă.

Oricine știe că în procesul lor de creștere plantele au nevoie de diferite elemente: azot, potasiu, calciu, magneziu, fosfor și sulf. Unele plante conțin și cantități foarte reduse de mangan, bor, vanadiu etc., care pot însă deveni periculoase pentru viața plantei dacă se află în cantități prea mari, așa cum se întîmplă în preajma zăcămintelor metalifere. Împotriva acestor metale toxice plantele se apără, cu mai mult sau mai puțin succes, mulțumită proprietății țesuturilor vegetale de a împiedica intrarea lor în circulația vaselor. În natură există, de asemenea, plante care structural prezintă un grad mai mare de rezistență față de aceste metale. Iată, deci, cum încep să se contureze metodele prospecțiunii geobotanice.

Absența anumitor plante, în zone cu vegetație bogată, servește la identificarea regiunilor ale căror metale toxice împiedică dezvoltarea plantelor respective, denumite în consecință metalofuge. Astfel s-au descoperit importante zăcăminte de crom în Pennsylvania (S.U.A.); de asemenea absența anumitor arbori în unele regiuni păduroase din Arkansas (tot în S.U.A.) a atras atenția asupra unor zăcăminte de stronțiu; aceleași indicii au condus la descoperirea de zăcăminte de cupru în Congo și Rhodesia.

Se mai pot da exemple și de altă natură. În Uniunea Sovietică s-a constatat că terenurile bogate în bor produc, la unele plante, cazuri de gigantism (dezvoltare excesivă), precum și o îmbogățire a frunzelor, puternic colorate în verde; pe de altă parte, solurile bogate în substanțe bituminoase, pe lîngă fenomenul de gigantism, cauzează anomalii ale creșterii și înfloririi plantelor. S-a observat de asemenea că paloarea frunzelor de arțar, de pildă, este datorită prezenței cuprului în sol, iar albirea frunzelor și lipsa petalelor la o anemonă *(Pulsatilla patens)* și un compozeu *(Linosyris villosa)* sînt provocate de prezența cobaltului și a nichelului. În Canada s-au remarcat forme de fructificație ciudată, iar în partea de vest a S.U.A. — flori sterile, lipsite de petale și stamine *(Stanleya)*, crescute deasupra unor zăcăminte de uraniu.

FLORA ZINCULUI, FLORA FIERULUI...

Transformările plantelor, legate de prezența abundentă a metalelor în sol, servesc astăzi în mod curent la descoperirea de noi zăcăminte. Au fost identificate adevărate „flore metalice", din care putem cita: „flora zincului", alcătuită din toporași *(Viola calaminaria)*, gușa porumbelului *(Silene latifolia)*, muștarul, punguliță *(Thlaspi calaminarum)*, gălbășoara *(Lysimachia)* și scînteiuța *(Anagallis)*. „Flora cuprului" este reprezentată de ipcărige *(Gypsophila patrini)* și *Escholtzia mexicana*; „flora fierului" cuprinde speciile *Dammara ovata*, *Mutassa intermedia* și *Docrydium caledonicum*; „flora cobalt-nichel" are ca tipuri indicatoare dediței *(Pulsatilla patens)* și *Linosyris villosa*, iar „flora substanțelor radioactive" este reprezentată de luminițe *(Oenothera calspitosa)*, *Stanleya*, *Astragalus pettersoni*, *Fucus*, *Spirogyra*.

Să vedem cum se folosește în mod practic metoda plantelor indicatoare.

Pe terenul de prospecție se ridică planul distribuției și frecvenței diferitelor tipuri de asemenea plante, se conturează fiecare asociație metalofilă și metalofugă și apoi se confruntă aceste date de teren cu cele geologice. Din corelarea lor se deduc zonele metalifere și natura zăcămintelor.

În regiunile lipsite de vegetație abundentă, din cauza climei sau a extinderii populației, sau pe terenurile acoperite de culturi agricole și pășuni, se aplică metoda însămînțării cu plante indicatoare. Cînd se bănuiește natura zăcămintelor, însămînțarea se face bineînțeles numai cu indicatorii respectivi.

Metodele geobotanice aplicate în prospectarea zăcămintelor de substanțe minerale utile prezintă importante avantaje: ele se pot folosi — cum am arătat — în regiunile unde cercetarea geologică clasică nu dă rezultate din cauza învelișurilor groase de depozite glaciare sau ale aluviunilor; se execută într-un timp redus față de prospecția geofizică sau geochimică; sînt puțin costisitoare, iar tehnica lor este ușor de deprins. Desigur, botaniștii identifică mereu flore noi, caracteristice diferitelor soluri metalifere, și îmbogățesc lista speciilor de plante indicatoare.

...S-a spus că o caracteristică a avîntului științei în veacul nostru o constituie dezvoltarea tot mai accelerată a disciplinelor născute la confluența unor domenii mai mult sau mai puțin depărtate. Cine ar fi conceput, nu cu mulți ani în urmă, asemenea obiecte de studiu ca lingvistica matematică sau astrobotanica? Alături de suratele ei mai tinere, geobotanica a dovedit din plin rodnicia îmbinării unor metode diferite de investigare, puse în slujba unui singur țel: acela de a ușura și înfrumuseța viața oamenilor.

Mircea ILIE
doctor în științe mineralogo-geologice, Laureat al Premiului de Stat
Fotografie de Gh. VULPAȘ

Pentru o recoltă bogată (fotografia de sus). În fața noului utilaj (fotografia de jos).

Fotografii de Mihai ALEXE

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI

Zilnic. Progr. I: 5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi la 22.30) 23.50-23.55
Progr. II: 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 (vineri 21.30), 23.00 (simbăta și 0.50)
Duminica. Progr. I: 7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-23.55
Progr. II: 7.50, 14.00, 16.00, 20.00, 23.00

COTELE APELOR DUNĂRII

Zilnic: 13.40 (Progr. I)

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM

Zilnic: 12.10 (Progr. II), 13.05 (Progr. I)

DUMINICĂ 28 APRILIE Programul I *6.00:* Muzică populară *6.34:* Suita de dansuri de Mircea Chiriac; Rapsodia română de Constantin Bobescu *7.10:* Concert de dimineață *8.00:* Sumarul presei centrale *8.10:* Școala și viața *8.30:* Din comoara folclorului nostru *8.50:* Ghid muzical (15) — Muzica programatică românească după Eliberare *9.30:* Teatru la microfon pentru copii *10.15:* Muzică ușoară *10.30:* Corul Combinatului metalurgic din Reșița *11.00:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe ogoarele patriei *11.30.* Vorbește Moscova! *12.00:* Muzică din opere cerută de ascultători *12.30:* Interpreți de muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Muzică populară cerută de ascultători *14.30:* Mici piese instrumentale *14.45:* Muzică ușoară *15.10:* Lucrări de compozitorî români înaintași: George Stephănescu, Ciprian Porumbescu, Eduard Caudella *15.30:* Din viața sate-lor patriei *16.10:* Muzică populară *16.30:* Selecțiuni din opera „Gioconda" de Ponchielli — interpretează Maria Callas, Lorenza Cossotta, Pier Miranda Ferraro, corul și orchestra Operei „Scala din Milano" — dirijor, Antonino Votto *17.00:* Piese de estradă interpretate la vioară *17.15:* Mic recital interpretat de pianistul Corneliu Gheorghiu *17.30:* Transmisiune sportivă *18.30:* Album de romanțe *19.00:* Concert din muzica de operetă *19.35:* Melodii.... melodii — emisiune de muzică ușoară românească *20.00:* Teatru la microfon — „Peretele din stinga" de Manfred Bieler *21.05:* Muzică de dans *22.55:* „George Enescu, compozitor, pianist, violonist și dirijor".

Programul II *7.00:* Cîntă Fanfara reprezentativă a armatei *7.30:* Cîntece și jocuri populare *8.00:* Muzică ușoară *8.30:* Clubul voioșiei *8.50:* Anunțuri, muzică *9.00:* Melodii populare cerute de ascultători *9.30:* Valsuri *10 00:* Arii din opere *10.30:* Revista presei străine *10.38:* Muzică ușoară *11.00:* Retransmisiunea concertului Orchestrei simfonice a Filarmonicii de Stat „George Enescu" — dirijor George Georgescu, solist Ion Voicu — „Festival Prokofiev": Simfonia clasică; Concertul nr. 2 în sol minor pentru vioară și orchestră; Simfonia a VII-a în do diez minor. În pauză: emisiunea „Cinema" *13.00:* Concert de prînz *14.05:* Cîntă Constantin Drăghici *14.30:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *15.15:* Muzică din opere *15.45:* Muzică de estradă *16.00:* Oameni și fapte *16.08:* Corul Radioteleviziunii *16.30:* Piese simfonice *17.00:* Arii din operete *17.15:* Pagini literare dedicate tineretului patriei noastre *17.25:* Muzică ușoară cerută de ascultători *18.05:* „File de calendar" — emisiune muzical-literară *19.00:* Muzică de estradă *19.20.* Muzică instrumentală *19.30:* Orchestra Ansamblului de cîntece și dansuri „Ciocîrlia" *20.05:* Muzică ușoară de Radu Șerban *20.25:* Cîntă Maria Lătărețu *20.40:* Muzică de dans *21.45:* Pagini din opera lui Jaroslav Hașek *22.00:* Muzică de dans *22.23:* Program de serenade *23.10—24.00:* Muzică de dans.

LUNI 29 APRILIE Programul I *5.07:* Muzică ușoară *5.30:* Gimnastică *5.40:* Muzică ușoară *6.07:* Suită de dansuri *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntece de muncă *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Piese de estradă *7.30:* Sfatul mediculul *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică populară *8.00:* Sumarul ziarului Scînteia *8.05:* Muzică instrumentală *8.30:* Selecțiuni din operete *9.00:* Tinerețea ne e dragă — „În întîmpinarea zilei de 1 Mai" *9.30:* Cîntece *9.30:* Muzică populară *10.00:* Muzică ușoară *10.30:* Fantezie în do minor de Mozart, interpretează pianistul Walter Gieseking; Trio în re major de Haydn, interpretează Leonid Kogan — vioară, Mstislav Rostropovici — violoncel și Emil Ghilels — pian *11.05:* Cîntăreți de operă din trecut: Amelita Gallicurci, Claudia Muzia, Tiana Lemnitz, Ezio Pinza și Dimitrie Onofrei *11.30:* Muzică de estradă *12.00:* Concertul pentru flaut și orchestră de Tudor Jarda *12.30:* Cîntece și dansuri populare din țări socialiste *13.10:* Muzică distractivă *14.00:* Concert de prînz *14.30:* Soliști de muzică populară *15.00:* Muzică ușoară *15.28:* Fragmente din opera „Luiza" de Charpentier *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Din repertoriul lui Fănică Luca *17.10:* Orchestra de mandoline a Palatului pionierilor din Capitală *17.30:* „Prietena noastră, cartea" *18.00:* Muzică ușoară cerută de ascultători *18.30:* Lecția de limba rusă *18.40:* Valsuri din operete *19.00:* În pas cu știința *19.30:* Dicționar muzical (15) — Genuri ale muzicii vocal-simfonice — Opera *19.45:* Cîntece cipriote de Achilleas Lymbouridea *20.15:* Cîntă Jacqueline François *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Concertul pentru pian și orchestră de Valentin Gheorghiu — solist compozitorul *21.15:* Pe teme internaționale *21.25:* Muzică ușoară *22.25:* Preludiu simfonic de Ion Dumitrescu; Simfonia a IV-a în la major de Albert Roussel *23.00:* Concert de noapte.

Programul II *12.15:* Muzică ușoară de compozitori români *12.45:* Suita „Iberia" de Albeniz *13.15:* Însemnări de reporter *13 22:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *14.10:* Muzică ușoară *14.30:* Fragmente din opera „Povestirile lui Hoffmann" de Offenbach *15 00:* Suita „O zi de vară într-o gospodărie agricolă colectivă" de Zeno Vancea *15.30:* Cîntece și jocuri populare prelucrate de compozitorii noștri *16.10:* Cîntă Ansamblul Consiliului Central al Sindicatelor *16.30:* Uverturi la operele „Cenușăreasa" de Rossini; „Mignon" de Ambroise Thomas; „Mireasa vîndută" de Smetana; „Secretul Susanei" de Wolff Ferrari *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul mediculul (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Simfonia nr. 5 în si bemol major de Alexandr Glazunov *18.45:* Soliști și formații artistice de amatori *19.15:* Spre noi victorii socialiste — program de cîntece *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Muzică de estradă *20.05:* Muzică de dans *20.30:* Din muzica popoarelor *21.15:* Muzică corală clasică *21.30:* Lectură dramatizată *22.05:* Arii din opere interpretate de Margareta Metaxa și Edgar Istratty *22.35:* Muzică ușoară și de dans *23.10—24.00:* Seară de muzică de cameră de Franz Schubert.

MARȚI 30 APRILIE Programul I *5.07:* Muzică populară *5.30:* Gimnastică *5.40:* Cîntece și marșuri *6.07:* Muzică distractivă *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Jocuri populare *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Cîntece de pace și prietenie *7.30:* Sfatul mediculul — Îngrijirea feței *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică instrumentală *8.00:* Sumarul presei centrale *8.05:* Melodii populare *8.30:* Sonata pentru vioară și pian de Sabin Drăgoi *9.00:* „Salutul cravatelor roșii" — montaj de cîntece și versuri pionierești *9.30:* Muzică ușoară *10.00:* Din muzica popoarelor *10.30:* Soliști ai operelor de stat din Cluj și Timișoara *11.05:* „Cantata bucuriei" de Ovidiu Varga *11.30:* Orchestra „Lazăr Cernescu" din Caransebeș *11.45:* Radio prichindel *12.00:* Dansuri de estradă *12.30:* În fața hărții — Chile *12.40:* Muzică din operetele compozitorilor români *13.10:* Muzică populară *14.00:* Concert de prînz *14.30:* Muzică ușoară *15.00:* Selecțiuni din operele lui Verdi *15.30:* Sonata pentru violoncel și pian de Corelli *15.45:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece de 1 Mai *17.10:* Arii din opere *17.30:* Simfonia nr. 25 în sol minor de Mozart *18.00:* Universitatea tehnică radio — ciclul metalurgie *18.15:* Jocuri populare *18.30:* Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur despre „Cuvinte de împrumut" *18.40:* Muzică de estradă *19.00:* Revista economică radio *19.20:* Un imn măreț — „Internaționala" — montaj muzical-literar *19.30:* Concert de muzică populară *20.15:* Muzică ușoară *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică de dans *21.15:* Muzică populară *22.35:* Muzică de dans.

Programul II *12.15:* Formații artistice de amatori, premiate cu ocazia diferitelor concursuri pe țară *12.38:* Scherzo de Ion Nona Otescu; Concertul nr. 1 în fa diez minor pentru pian și orchestră de Rahmaninov — solist Sviatoslav Richter *13.15:* Versuri închinate luptei pentru pace *13.30:* Muzică ușoară românească *14.10:* Valsuri interpretate de fanfară

(Continuare în pag. 22-23)

CÎNTEC ȘI JOC PENTRU MAREA SĂRBĂTOARE

Artiștii amatori de la Uzina „Electronica" pregătesc programe speciale închinate zilei de 1 Mai. Cele 8 brigăzi artistice de agitație se prezintă în preajma acestei sărbători cu programe dedicate fruntașilor în întrecerea socialistă. Formația de muzică ușoară va oferi la Carnavalul tineretului din Raionul 1 Mai un program festiv. Formația de muzică populară va concerta în ziua de 1 Mai pe estrada din Parcul de cultură „8 Mai", pe malul lacului Tei, unde va cînta și corul uzinei. La rîndul ei, echipa de jocuri va prezenta în premieră „Dansul fetelor" și „Dans din Făgăraș". De asemenea, va fi prezentată în premieră „Domnișoara Nastasia" de G.M. Zamfirescu, în interpretarea echipei noastre de teatru, echipă distinsă cu Medalia de aur și titlul de Laureată a Festivalului de teatru de amatori „I. L. Caragiale" din 1962.

Petre IGNAT
responsabil cultural la comitetul sindical al Uzinei „Electronica", București

SORTIMENTE NOI, ECONOMII, CALITATE

Colectivul Țesătoriei de in și cînepă din Păulești, Reg. Ploiești, a obținut în întîmpinarea zilei de 1 Mai o serie de succese. Printre acestea se numără și crearea unor noi sortimente de țesături cuprinzînd 12 modele, în afara celor proiectate la începutul anului. Două din noile țesături din in — „Litoral" și „Tropical" — sînt modele pentru hainele bărbătești ale sezonului de vară 1963.

La operațiile de imprimare a țesăturilor se realizează însemnate economii prin înlocuirea unei materii prime costisitoare cu o alta mai ieftină și cu caracteristici superioare (Anacet). Tot în cinstea zilei de 1 Mai s-a realizat o economie de 50.000 lei prin lichidarea cupoanelor la țesăturile pentru tapițerie de mobilă; această realizare a fost obținută prin aplicarea inițiativei de a se coase cap la cap toate bucățile ce rezultă în timpul procesului de fabricație.

Iosif CHEREGI,
maistru la secția imprimare a Țesătoriei „Păulești", Reg. Ploiești

CONSTANȚA — CENTRU STUDENȚESC

De doi ani, orașul nostru are prima sa școală superioară: un institut pedagogic de 3 ani cuprinzînd patru facultăți (filologie, matematici, fizico-chimice și științe naturale). Recent, în scopul creării de condiții cît mai bune de învățămînt, institutul a fost înzestrat cu laboratoare moderne. De asemenea, s-a construit un cămin care oferă studenților tot confortul și condițiile bune de învățămînt. Fotografiile pe care vi le trimit reprezintă aspecte din viața noului centru universitar: într-un laborator de fizico-chimice și într-o cameră din noul cămin studențesc.

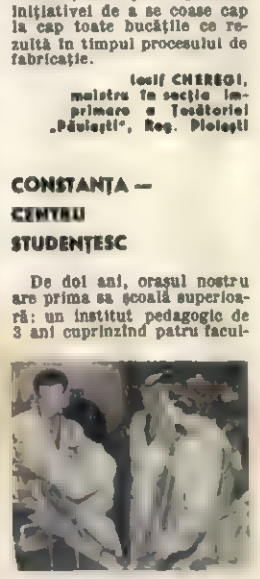

Gh. CIOROBEA
Constanța

PECENEGII

„V-aș ruga să publicați ceva din istoria pecenegilor: de unde au venit, pe unde au trăit, obiceiurile lor etc."

Cristian ORĂȘTEANU
Mediaș

Răspunde arheologul PETRE DIACONU, cercetător științific la Institutul de arheologie al Academiei R.P.R.

Pecenegii sau paținachii din cronicile bizantine, ori bisenii din cronicile maghiare, erau o populație de neam turc, înrudită cu uzii și cumanii. Pecenegii sînt cunoscuți în stepele Asiei Centrale încă din sec. III-IV e.n. Ei trăiau organizați în triburi, duceau o viață nomadă și se îndeletniceau cu creșterea animalelor, în special a cailor.

Pecenegii își fac apariția pe teritoriul țării noastre la sfîrșitul sec. IX, cu prilejul luptelor dintre unguri și bulgari, luînd partea acestora din urmă. De o așezare a lor în ținutul de la Dunărea de Jos nu poate fi vorba însă decît începînd cu a doua jumătate a sec. X, cînd întreprind numeroase incursiuni. În anul 1048 circa 20.000 de pecenegi s-au așezat, cu permisiunea bizantinilor, în ținutul Dobrogei de azi, unde au căpătat trei cetăți și pămînt. Probabil că de la aceștia se păstrează numele comunelor: Pecineaga, situată între Hîrșova și Măcin, Pecineaga, situată în Raionul Negru Vodă și altele.

În același timp alte triburi de pecenegi au rămas să cutreiere Moldova de sud și cîmpia Munteniei. Faptul în sine este dovedit de izvoarele istorice, precum și de unele descoperiri arheologice, printre care și așa-numitele căldări de lut, numeroase piese de harnașament și obiecte de podoabă — toate descoperite în așezările din sec. XI, precum și mormîntul unui călăreț îngropat cu calul său, după ritualul pecenegilor (mormînt descoperit pe teritoriul comunei Tangîru, la sud de București). Plecînd din Moldova și Muntenia pecenegii au pătruns în Transilvania unde prezența lor este atestată tîrziu, pînă în sec. XIII. Astfel, într-un document din 1224 se amintește de existența în sud-estul Transilvaniei a unei „păduri a rominilor și a pecenegilor" (Sylva Blachorum et Bissenorum).

Paralel cu atacurile pe care le efectuau în direcția Constantinopolului, pecenegii, în a doua jumătate a sec. XI, au luat parte și la luptele pentru cucerirea tronului maghiar.

După înfrîngerea suferită din partea bizantinilor (anul 1117) pecenegii dispar ca individualitate etnică din regiunile de la Dunărea de Jos. Același proces se întîmplă și cu pecenegii din Ungaria, unde după anul 1241 (anul năvălirii tătarilor) ei nu mai sînt menționați în izvoare.

POATE FI EDUCATĂ MEMORIA?

La întrebarea de mai sus a cititorului Marin Săiceanu, impiegat de mișcare în stația C.F.R. Surduc-Sălaj, Raionul Zalău, Regiunea Cluj, răspunde conf. univ. PAUL POPESCU-NEVEANU, de la Facultatea de filosofie a Universității București, director adjunct al Institutului de științe pedagogice al Ministerului Învățămîntului.

Educarea memoriei constă în formarea anumitor *priceperi* și *deprinderi* de a înregistra, păstra și reproduce anumite date, cunoscînd factorii ce contribuie la dezvoltarea ei. *Interesul* pentru cele memorate ușurează mobilizarea întregii vieți psihice în acest act, mărind concentrarea atenției și participarea gîndirii, intensificînd deci capacitatea asociativă a creierului. Prin *repetiții* aceste asociații se consolidează, iar noile cunoștințe, legate de cele anterioare, lasă urme trainice în mintea noastră. E bine ca repetițiile să fie urmate de încercări de expunere liberă a materialului repetat, întrucît, dacă simpla repetare poate deveni mecanică, pasivă, *reproducerea* are întotdeauna un caracter activ, ea constituind și un mijloc de verificare a gradului de însușire a cunoștințelor. Trăinicia, promptitudinea și fidelitatea memoriei sînt condiționate în cea mai mare măsură de *înțelegerea* noului material, de încorporarea lui în sistemul vechilor cunoștințe, mai puternic consolidate.

Deprinderea de a *sistematiza ideile* (din lecțiile audiate sau citite), de a întocmi un *plan*, un *conspect*, e de covîrșitoare importanță în educarea memoriei. Tendința de *ordonare* și *sistematizare* — specifică activității nervoase superioare — e vizibilă nu numai în *memorarea logică*, ci și în cea *mecanică*, cînd folosim anumite *procedee mnemotehnice* (pentru reținerea unor date istorice sau geografice, formule matematice, fizice sau chimice etc.). În folosirea acestor procedee trebuie să se țină seama și de deosebirile individuale dintre oameni, deosebiri legate de predominarea unui anumit tip de memorie (vizuală, auditivă, verbo-motorică etc.), de raportul între cele două sisteme de semnalizare (tip artistic, tip gînditor) sau de diferențe în privința plasticității scoar-

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII •

PROGRAMUL DE RADIO

14.30: Concert pentru harpă și orchestră de Boieldieu *15.00:* Muzică populară interpretată de formații din țări socialiste care ne-au vizitat țara *15.20:* Muzică ușoară *16.10:* Muzică instrumentală *16.30:* Muzică de estradă *17.00:* Poem vesel de Gheorghe Dumitrescu; Poem festiv de Alfred Mendelsohn *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* „Istoria teatrului liric românesc" (15) *18.35:* Cîntece *18.45:* Emisiune culturală *19.00:* Muzică populară *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Muzică de dans *20.30:* Din muzica popoarelor *21.15:* Muzică de dans *21.45:* Recital de poezie contemporană românească: versuri închinate patriei socialiste *22.00:* Muzică populară *22.30:* Muzică de dans *23.10—24.00:* Muzică din opere și operete.

MIERCURI 1 MAI Programul I *5.00:* Cîntece și marșuri *5.30:* Răsună cîntecul și jocul pe meleagurile patriei *6.10:* Muzică distractivă *6.45:* Muzică ușoară *7.15:* Cîntece de 1 Mai *7.30:* Muzică ușoară *8.00* Cîntece și marșuri muncitorești *8.15:* Muzică populară. În jurul orei *9.00:* **TRANSMISIUNE DE LA DEMONSTRAȚIA OAMENILOR MUNCII DIN CAPITALĂ** *13.00:* Cîntece și jocuri populare *14.00:* Concert de prînz *14.40:* Muzică ușoară *15.05:* Din cele mai frumoase melodii populare *15.30:* 1 Mai în țară *15.40:* Concert de estradă *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece *17.00:* Valsuri nemuritoare *17.25:* Cîntă Dorina Drăghici *17.40:* Mici piese instrumentale interpretate de mari soliști *18.00:* Drag mi-e cîntecul și jocul! *18.30:* Rapsodia I în la major de George Enescu *18.45:* Republică, iubită țară! — program de cîntece *19.05:* Vitrina cu noutăți de muzică ușoară *19.30:* Arii celebre din opere și operete interpretate de soliști noștri *20.00:* Seară de dans... cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu *21.00:* „Stanțe de 1 Mai" *21.10:* Muzică populară *21.40:* Muzică de dans *22 10:* Muzică simfonică românească *23.04:* Muzică de dans

Programul II *13.05:* „Zi de sărbătoare" — concert de muzică ușoară și de estradă *14.15:* Cîntece de 1 Mai *14.30:* Piese instrumentale de mare popularitate, în interpretarea soliștilor noștri *14.50:* Radioreportaj *15.00:* Arii și duete vesele din opere *15.30:* Muzică populară *16.00:* Muzică de estradă *16.30:* Cîntă corurile de copii din țări socialiste *16.45:* Piese interpretate de fanfară *17.00:* 1 Mai în țară *17.10:* Muzică din operete în interpretarea soliștilor noștri *17.40:* Soliști și formații de muzică populară din țări socialiste *18.00:* „1 Mai în mijlocul copiilor" *18 20.* Cîntă Dorina Drăghici, Gică Petrescu, Bărbel Wachholz, Vladimir Troșin, Ima Sumac, Vico Toriani, Conny Francis, Louis Alberto del Parana, Betty Curtis, Nicolae Nițescu, Yves Montand, Aida Moga, Harry Belafonte *19.00:* Muzică populară *19.30:* Muzică de dans *20.05:* „Spre noi victorii, conduși de partid" — program de cîntece *20.20:* Din muzica popoarelor *20.50:* Muzică de dans *21.40:* Cîntă Nicolae Herlea *22.00:* Muzică de dans *23.10:* Cvartetul opus 26 în la major cu pian de Brahms, interpretează Ștefan Gheorghiu — vioară, George Popovici — violă, Radu Aldulescu — violoncel și Valentin Gheorghiu — pian *23.55—0.55:* Muzică de dans.

JOI 2 MAI Programul I *6.00:* Concert de dimineață *6 35:* Cîntece și jocuri populare românești și ale minorităților naționale *7.10:* Cîntece de pace și prietenie *7.35:* Muzică ușoară *8.00:* Muzică populară *8.30:* Concert simfonic popular *9.15:* Muzică de estradă *9.30:* Muzică din opere *10.00:* Tinerețea ne e dragă! — Ziua tineretului din R.P.R. *11.00:* Tineri interpreți de muzică ușoară *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Din folclorul popoarelor *12.30:* Fragmente din opereta „Lăsați-mă să cînt" de Gherase Dendrino *13.10:* Concert de prînz *14.00:* Soliști și formații de muzică populară *14.30:* Muzică ușoară *15 00:* Concertul în sol minor pentru pian și orchestră de Mendelssohn-Bartholdy — solist Valentin Gheorghiu *15.30:* Muzică din operete *16.00:* Estrada primăverii *16.30:* Prelucrări corale *17.00:* Carnet de reporter *17.10:* Muzică de promenadă *17.30:* Interpreți de muzică ușoară *18.00:* Muzică populară *18.30:* Emisiune de versuri *18.40:* Cîntă Dalida *19.00:* Corul Ansamblului U. T. M., dirijor Marin Constantin *19.35:* Muzică de dans *20.15:* Seară de romanțe *20.50:* Opereta „Liliacul" de Johann Strauss — montaj muzical-literar *22.15:* Muzică de dans *23.10:* Fragment din suita de balet „Cînd strugurii se coc" de Mihail Jora; „Simfonia spaniolă" de Lalo — solist Ion Voicu.

Programul II *7.00:* Melodii populare *7.35:* „Tineret, mîndria țării" — program de cîntece *8.00:* Concert de dimineață *8.30:* Clubul voioșiei *8.50:* Muzică ușoară din țări socialiste *9.10:* Muzică populară *9.30:* Program distractiv interpretat de orchestre de amatori *10.00:* Arii din opere interpretate de soliștii noștri *10.30:* Oaspeți străini despre țara noastră *10.40:* Cîntă Luigi Ionescu *11.00:* Concert simfonic *12.10:* Muzică de estradă *12.30:* Emisiune literară *12.45:* Cîntece și jocuri de pe plaiurile patriei *13.10:* Muzică ușoară *13.45:* Muzică instrumentală *14.10:* Pagini alese din muzica de operetă *14.30:* Cine știe, cîștigă! *15.15:* Cantonete interpretate de Joseph Schmidt, Mario Lanza, Giuseppe di Stefano *15.45:* Muzică populară *16.30:* Suita „Munții Apuseni" de Marțian Negrea *17.00:* Interpreți de muzică de operă: Enrico Carusso, Lili Pons, Benjamino Gigli, Renata Tebaldi, Mario del Monaco, Galina Vișnevskaia, Joan Sutherland, Nicolae Herlea și Maria Callas *17.45:* Dansuri instrumentale *18.00:* „Tinerețe și dragoste" — emisiune de versuri *18.10:* Cîntece patriotice *18.30:* Soliști și formații artistice de amatori *19.00:* Muzică de dans *19.30:* Tineri interpreți de muzică populară *20.05:* Muzică de dans *21.00:* Din schițele scriitorilor noștri *21.10:* Muzică de dans *22.30:* Sonata opus 54 în fa major de Beethoven — pianistul Sviatoslav Richter; Sonata nr. 2 în re major pentru violoncel și pian de Bach — interpretează Pablo Casals și Paul Baumgartner *23.10—24.00:* Muzică de dans.

ței cerebrale și deci în ușurința de a reține datele memorate.

Educația memoriei presupune dezvoltarea a numeroase însușiri psihice: *dezvoltarea interesului*, a capacității de *concentrare a atenției* și de menținere a acestei concentrări (ceea ce implică și o bună dezvoltare a voinței); *dezvoltarea gîndirii, a capacității și a deprinderii de a memora înțelegînd, obișnuința de a grupa logic, de a ordona* și *sistematiza* etc. Educînd memoria în decursul activității, *prioceperea* se transformă în *obișnuința* de a memora bine, adică: *rapid, exact* și *trainic*.

DIN NOU DESPRE JUCĂRII

Pe marginea reportajului „Nu e jucărie", apărut în „Flacăra" nr. 8/1963, aș vrea să fac unele observații în calitate de mamă a unui pasionat... consumator de jucării — Doru, în vîrstă de patru ani și jumătate.

Cele mai potrivite pentru copiii de vîrstă preșcolară mi se par jucăriile semimecanice, acționate prin frecare cu ajutorul unui volant, sau cele simple, nemecanice, reprezentînd tractoare, camioane basculante, remorci, tramvaie, autobuze. Acestea sînt mai durabile, defectîndu-se mai greu decît cele cu arc sau cu baterii electrice. Printre jucăriile izbutite se numără și tricicletele, trotinetele, landourile pentru păpuși („Ideal"-Mediaș), telefonul și automobilul-minune („Bucuria copiilor"), ursulețul pe bară sau mobila de păpuși (Fabrica „H. Lifșiț") etc. Există însă și unele jucării pe care le cumperi aproape gata defectate: cursa de motocicliști, motocicleta cu ataș, tractorul cu remorcă, trompeta de poștalion etc.

După părerea mea, numărul jucăriilor nou apărute este încă prea mic față de setea de nou a copiilor. Ar trebui să se găsească mai multe tipuri de jucării de construcții (așa-numitele „Baukasten") din lemn, metal și mai ales din mase plastice, biciclete pentru copii de 4-6 ani, automobile-drezine etc. De asemenea, cred că ar putea fi îmbogățit și sortimentul de jucării pentru fetițe.

Maria GHEORGHE,
str. Dianei nr. 7, Raionul „1 Mai", București

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze prin poștă: **Teofila Dumitrașcu**, studentă, București, str. Academiei nr. 7, Rn. „30 Decembrie": ilustrate; **Ana Velișcu**, elevă, București, str. Mihail Spătarul nr. 46, Rn. „1 Mai": ilustrate; **Uța Lungu, Nina Bălan, Melania Ciocan, Lenuța Ungureanu** și **Olimpia Răileanu**, eleve, Fălticeni, str. Gh. Dimitrov nr. 105: ilustrate, filatelie; **Nicoleta Berariu**, elevă, Școala medie „C. Burcă", Pașcani: muzică, ilustrate; **Natalia Topolniceanu**, elevă, com. Ruginoasa, Reg. Iași: teme diverse, ilustrate; **Sanda Mititelu, Dorina Castan, Emilia Apetrei**, eleve, Școala pedagogică Bîrlad: ilustrate; **Mircea Popescu**, elev, Bîrlad, str. Șt. Gheorghiu nr. 1: literatură, sport, muzică, reabilitare; **Marin Mîse**, centrul de radioficare Arad, str. Cuza Vodă nr. 52, ap. 6: literatură, teatru, film, ilustrate; **Zoica Popescu**, studentă, București, str. Plut. Niță Ion nr. 1: teme diverse, ilustrate; **Maria Bosinceanu**, elevă, Brașov, str. Pavilioanelor C.F.R. nr. 78, cartierul „8 Mai": ilustrate; **Elena Ghencea** și **Elena Prodan**, eleve, Școala pedagogică Constanța, str. Răscoala din 1907 nr. 42: muzică ușoară, literatură, ilustrate; **Constantin Ciepăi**, constructor, Galați, str. Brăilei, bloc K 3, ap. 106: literatură, sport, ilustrate; **Mursa Slava**, felcer-laborant, Crimeea, Simeiz, „Primorie", U.R.S.S.: medicină, sport, muzică, ilustrate; **Ivan Nikolaevici Rusu**, învățător, com. Bălănești, Raion Călărași, R.S.S. Moldovenească, U.R.S.S · muzică, film, ilustrate; **Monika Oelke**, studentă, Biehain, nr. 33 Krs. Niesky, O/L, R.D. Germană : teme diverse; **Hannelore Reimann**, profesoară, Mühlhausen I. Thr. Fr. Engels-Strasse 14, R.D. Germană: teme diverse; **Maria Lalowies**, Katowice, ul. Klary Zetkin 33/4, os. Marchlenskiego, R.P. Polonă: cinema, muzică ușoară, filatelie, ilustrate, fotografii de actori (în poloneză și rusă); **Halina Grussnik**, Katowice, ul. Tyszki 46 a/3, os. Marchlenskiego, R.P. Polonă: filatelie, ilustrate, literatură, film, muzică; **Irina Dranca**, elevă, Ploiești, str. M. Kogălniceanu, bloc B, sc. B, et. II, ap 7: ilustrate; **Emilia A. Tișcovski**, elevă, Pitești, bd. R.P.R. nr. 39, sc. A: teme diverse; **Florica Alexandru**, salariată la I.T.L. Lugoj: ilustrate.

DE LA FOTOCORESPONDENȚI

În casa colectivistului Ioan Zota din Păncești, Raionul Adjud. *(C. Bursuc, Bacău)*

Stadionul „Tînărul petrolist" din Ploiești: se dă plecarea în proba de junioare din cadrul tradiționalului cros „Să întîmpinăm 1 Mai". *(Nicolae Mocanu, Ploiești)*

Așa arată azi centrul orașului Suceava. *(S. Sontag)*

Corul cămășului cultural din Poiana, Raionul Sebeș. *(Ileana Terek, Deva)*

PE SCURT

Liana Popescu-Oraiova. Pe Viaceslav Tihonov l-ați putut vedea în filmele „S-a întîmplat la Penkovo", „O întîmplare extraordinară", „Portul fără apă" „Micuman Panin" și „Două vieți". În curînd va putea fi văzut în filmul „Tragedia optimistă", după piesa cu același titlu a lui Vsevolod Vișnevski.

Aurelian Cristea, Onești. Așteptăm să ne trimiteți impresii și fotografii interesante din excursia de pe vîrful Nemira.

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

VINERI 3 MAI Programul I *5.07:* Cîntece și jocuri populare din Oltenia *5.30:* Gimnastică *5.40:* Muzică ușoară la acordeon *6.07:* Jocuri populare *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.50:* Piese distractive *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Corul Școlii de muzică nr. 1 din București *7.30:* Sfatul medicului — Profilaxia gripei *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică ușoară românească *8.00:* Sumarul presei centrale *8.08.* Muzică instrumentală de compozitori români *8.30:* Simfonia în sol major de Gluck; Suită de balet de Scarlatti-Tommasini *9.00:* Melodii populare românești și ale minorităților naționale *9.30:* Coruri și dansuri din opere *10.00:* Cîntece și lucrări corale românești *10.30:* Estrada melodiilor *11.05:* Cvartetul de coarde în mi bemol major de compozitorul suedez Franz Berwald *11.30:* Scene din operete *11.52:* Reportaj *12.00:* Muzică corală *12.20:* Muzică populară interpretată de Ștefan Lăzărescu și Nelu Stan *12.45:* Poemul simfonic „Toma Alimoș" de Dan Constantinescu *13.10:* Muzică de estradă *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică din operete *15.20:* Muzică ușoară *15.45:* Rapsodii de compozitori români *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Jocuri populare *17.10:* Cîntece *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Universitatea tehnică radio — ciclul energetică *18.15:* Muzică populară interpretată de Orchestra „Piatrele Bistriței" a Filarmonicii de Stat din Bacău *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Muzică ușoară de Gelu Solomonescu *19.00:* Jurnalul satelor *19.25:* Din viața de concert a Capitalei *20.15:* Cîntece *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Cîntă Orchestra Ray Conniff *21.00:* Emisiune literară *21.15:* „Simfonii de Gustav Mahler": Simfonia a VI-a în la minor. În pauză la ora *22.00:* Buletin de știri *23.20:* Muzică ușoară.

Programul II *13.15:* Cantata „Sub soarele păcii" de Hilda Jerea, versurile de Dan Deșliu *13.40:* Din muzica popoarelor *13.15:* Limba noastră (reluare) *13.25:* Arii și scene din opera „Così fan tutte" de Mozart *14.10:* Muzică distractivă la mandoline *14.30:* Valsuri *15.00:* Muzică populară *15.35:* Actualitatea în țările socialiste *16.10:* Muzică ușoară *16.30:* Cîntece *16.45:* Coruri din operete *17.00:* Interpreți în studio: pianistul Gheorghe Singer din Cluj și soprana Ileana Cotrubaș *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Concertul nr. 1 în re minor pentru pian și orchestră de Brahms — solist Arthur Rubinstein *19.00:* Muzică românească de estradă *19.30:* Teatru la microfon — „Fata cu pistrui" de Andrei Uspenski *20.45:* Jocuri populare *21.15:* Muzică de dans *22.00:* Muzică de cameră *22.30:* Moment poetic: Emil Isac *22.35:* Muzică ușoară *23.10—24.00:* Concert de noapte.

SÎMBĂTĂ 4 MAI Programul I *5.07:* Muzică corală *5.30:* Gimnastică *5.40:* Jocuri populare *6.07:* Muzică ușoară *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.50:* Melodii populare *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Muzică distractivă *7.30:* Sfatul medicului — Prevenirea arteroscleroze *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Program de marșuri *8.00:* Sumarul presei centrale *8.08:* Duete vocale și instrumentale *8.30:* Dansuri simfonice *9.00:* Roza vînturilor *9.35:* Muzică populară cerută de ascultători *10.00:* Muzică de estradă *10.15:* Cîntece pentru cei mici *10.30:* Fragmente din opera „Freischütz" de Weber *11.05:* Muzică preclasică în interpretarea soliștilor și formațiilor noastre *11.37:* Cîntece și jocuri bănățene *12.00:* Muzică instrumentală *12.20:* În săli și pe stadioane *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* „Suita simfonică" de Dinu Lipatti *14.00:* Muzică ușoară *14.30:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *15.00:* Concert distractiv *15.45:* Actualitatea literară în ziarele și revistele noastre *16.00:* Melodii din filme *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică populară interpretată de Maria Cotîrlea și Ion Lăceanu *17.10:* Concertul în re major pentru violoncel și orchestră de Haydn — solist Enrico Mainardi *17.50:* Știința în slujba păcii *18.00:* Recital Amelita Galli-curci *18.15:* Formații de muzicuțe *18.30:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* Scrisori din țară *19.10:* Muzică de dans de H. Mălineanu *19.30:* Muzică de dans *20.15:* Formații corale de amatori *20.30:* Muzică de dans *21.15:* Fabule și epigrame *21.25:* Muzică populară cerută de ascultători *22.35:* Muzică de dans *23.10:* Scene din opera „Pélléas și Mélisande" de Claude Debussy.

Programul II *13.15:* Formații artistice studențești *13.35:* Uverturi din operete *13.15:* Cîntece și jocuri populare românești și ale minorităților naționale *13.40:* Cîntă Sonia Cruceru și Barbu Constantinescu *14.10:* Recital Dan Iordăchescu *14.30:* Muzică de estradă interpretată de formații de coarde *15.00:* Dansuri germane de Mozart *15.10:* Muzică populară sovietică *15.30:* Concertul pentru pian și orchestră de Pascal Bentoiu — solist Corneliu Gheorghiu *16.10:* Valsuri interpretate de fanfară *16.30:* Cîntă soprana Lelia Cîncu și baritonul Ladislau Konya *17.00:* Program de cîntece *17.30:* Însemnări de reporter — Luna mai în... vitrine *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* George Enescu — evocare radiofonică de G. Bălan *18.45:* Muzică ușoară *19.00:* Melodii populare cerute de ascultători *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Seară de dans... cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu (reluare) *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Cîntece și jocuri populare *21.15:* Muzică de dans *21.45:* Agendă teatrală *22.00:* Muzică de dans *22.30:* Sonata nr. 3 în la major pentru violoncel și pian de Beethoven — interpretează violoncelistul Pablo Casals și pianistul Rudolf Serkin *23.10:* Muzică de dans.

În pagina 4:
PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii".
Macheta: Ion Vulpescu

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

Flacăra

Anul XII, nr. 18 (614) – 4 mai 1963

Flacăra

18

Forestierul
Fotografie de A. COPOS

Proletari din toate țările, uniți-vă!
Anul XII, nr. 18 (414) — 4 mai 1963
Tacăra 18

★★★★★

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

1 MAI 1963

1-6 La marea demonstrație a oamenilor muncii din Capitală.

7 Ploiești. Demonstrează petroliștii de la rafinăria Teleajen.

8 Constanța. Infrățiți cu muncitorii întreprinderilor constănțene, colectiviștii dobrogeni manifestează pentru viața lor fericită.

9 In după-amiaza zilei de 1 Mai, la serbarea din pădurea Pusnicul.

5

1 MAI
PROLETARI DIN TOATE TARILE UNITIVA
TRAIASCA 1 MAI, ZIUA SOLIDARITATII INTERNATIONALE A CELOR CE MUNCESC, ZIUA FRATIEI MUNCITORILOR DE PRETUTINDENI

6

PMR

7

TELEAJEN

8

9

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 5 MAI *8.50:* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — Elefantul curios, adaptare după R. Kipling; Telejurnalul pionierilor; Pe locurile unde s-a născut Hans Christian Andersen; Filmul „Guma și creionul" *10.30:* Rețeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Telemagazin *20.35:* Filmul „Cînd comedia era regele" *22.00:* Muzică distractivă — piese vocale și instrumentale cu Cleopatra Melidoneanu, Stela Răzvan, Vasile Micu. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 6 MAI *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Știință și tehnică pentru tineretul școlar *19.45:* Filmul „Șapte dădace" *21.00:* Eduard Caudella, un înaintaș de frunte al muzicii românești *21.40:* Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 7 MAI *18.30:* Universitatea tehnică la televiziune *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Emisiunea pentru cei mici — Ghici ce-i? *19.35:* Transmisie de la Teatrul „C.I. Nottara" — „Prima zi de libertate" de Leon Kruczkowski. În pauză: Emisiunea de știință; Emisiune de artă plastică: Ștefan Dumitrescu. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MIERCURI 8 MAI *17.00:* Emisiunea pentru cluburile din întreprinderi. Din cuprins: Telejurnalul săptămînii; Indici cît mai înalți de utilizare a cuptoarelor Martin; Inovații și inovatori; Moment literar; Măsuri pentru îmbunătățirea calității în finisarea țesăturilor; Interviul nostru — Aplicarea tehnologiei de grup și folosirea S.D.V.; Muzică ușoară cu tineri interpreți. Conducerea muzicală Paul Ghenței *19.00:* Emisiunea pentru sate; Sfaturi pentru telespectatori. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 9 MAI *18.30:* Universitatea tehnică la televiziune *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru tineretul școlar — Soliști premiați la concursul cultural artistic. EMISIUNE ÎNCHINATĂ ZILEI VICTORIEI *19.55:* Filmul romînesc „Furtuna" *21.15:* Program artistic susținut de formații ale Ansamblului Ministerului Forțelor Armate. Dirijor: colonel Dinu Stelian. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 11 MAI *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii: „Colțul satirei", scenetă de Mircea Sîntimbreanu *19.40:* În fața hărții *19.50:* O seară de legende povestite de maestrul Hans Sachs ucenicului său, cu: Petre Ștefănescu-Goangă, Arta Florescu, Iulia Buciuceanu, Ileana Iliescu, Simona Ștefănescu, Octavian Naghiu, Ion Stoian, Ion Buzea și Mihai Gligor *21.00:* Instantanee bucureștene *21.35:* Muzică ușoară interpretată de Orchestra „Elect. record". Conducerea muzicală: Alexandru Imre. Soliști: Gigi Marga, Ilinca Cerbacev, Luigi Ionescu. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23: Programul de radio

Fabrica de

Biologul surprinde pe utilajul cercetat semne de viață. Dar știința nu rămîne neputincioasă în fața „asaltului biologic" al tropicelor.

■ Asaltul biologic
■ Clima „pusă sub cheie"
■ Inocularea... aparatelor

clima

Un oarecare călător la tropice, nu prea încercat de altfel, îi povestea astfel soției, într-o scrisoare, despre renghiul pe care i-l jucase natura: „Draga mea, într-una din primele nopți petrecute aici, natura tropicală mi-a jucat o festă de toată frumusețea, m-a făcut să devin eu însumi un personaj de comedie... După truda zilei și după o seară de sfat cu prietenii, am intrat în cabana mea de bambus, hotărît să mă dedau celei mai binemeritate odihne... Mi-am rînduit așadar veșmintele ca un pașnic cetățean al climei temperate și curînd am adormit. Ei bine, pînă dimineața aproape toate însemnele mele de om civilizat dispăruseră! Pantofii mei de pînză arătau acum ca două pirogi colorate în verdele cel mai intens: deveniseră colonii de mucegaiuri. Partea inferioară a costumului meu de european dispăruse și ea cu desăvîrșire: termitele o găsiseră pe gustul lor. Iar frumoșii mei bumbi de la cămașă, de care eram atît de mîndru, erau acum roșii de rugină..."

Și scrisoarea continuă pe același ton, enumerînd necazurile călătorului care suferise într-o noapte „asaltul biologic" al tropicelor.

Un milimetru de rugină și un păianjen capricios...

Într-adevăr, dacă la latitudinile noastre climatul exercită asupra firii și a lucrurilor o acțiune pe care o recunoaștem drept temperată, el se comportă cu o violență pe care cu greu ne-o putem imagina la tropice, acolo unde soarele încălzește capota unei mașini pînă la 90°, unde la amiază cauciucul unei frîne se poate degrada din cauza căldurii și unde o colonie de termite pulverizează în drumul lor un cablu subteran de fire sau orice alt material ce le este pe plac.

După cum se știe, în țări cu asemenea ambianțe climatice — și în general cu climate mult deosebite de cel în care trăim — țara noastră exportă cele mai variate produse industriale, de la instalații de foraj la aparate fine de măsură, unde nu un milimetru de rugină, ci un păianjen capricios, care își țese pînza într-un punct de contact, poate deregla întregul proces de funcționare. Și totuși, transplantate sub aceste ceruri învăpăiate, utilajele românești realizează performanțe înalte, continuă să acționeze pe întreaga durată prevăzută de proiectant.

La Gauhati, în India, funcționează astăzi o rafinărie de petrol furnizată de R.P. Română. În curînd va intra în funcțiune în R.D. Vietnam, la Hai Phong — între ecuator și tropice — o fabrică de ciment modernă, de fabricație românească, avînd un înalt grad de automatizare. Și s-ar mai putea da multe exemple de acest fel. Cum sînt protejate toate aceste instalații, pentru ca să nu le „pese" de rigorile climatului? Problema este foarte complexă, deoarece ea implică un întreg ansamblu de măsuri speciale, cunoscute sub denumirea de măsuri climatice de protecție.

Trebuie să spunem de la bun început că ramura aceasta a tehnicii cunoaște în epoca noastră o asemenea dezvoltare, încît în țările puternic industrializate cercetătorii folosesc numai pentru munca științifică, și anume pentru selectarea datelor experimentale, mașini electronice de calcul...

Cauciuc „frigidus" sau „tropicus humidus"?

„Măsurile climatice" privesc nu numai însăși construcția mașinilor, nu numai modalitatea de aplicare a măsurilor de protecție, ci intervin pînă și în procesul de condiționare a diverselor materii prime. Aceasta este explicația misterioaselor inițiale care se adaugă uneori cauciucului, materialelor plastice, pînă și clasicului lemn, pînzei sau pielii. Ele au încetat de a se mai numi pur și simplu cauciuc, pînză sau piele. Cauciucul, bunăoară, poate fi T. (tropicus), T.A. (tropicus aridus), T.H. (tropicus humidus) sau F. (frigidus) — după latitudinea la care va fi utilizat.

La noi în țară principala răspundere în aceste probleme revine Laboratorului de climatizare de pe lîngă Institutul de cercetări electrotehnice din București. Evident, cercetătorii din cadrul laboratorului sînt obligați să folosească pentru studiile și verificările lor o adevărată gamă de „eșantioane" de climat artificial. Și astfel, cel ce pătrunde pentru prima oară aici are impresia că vede capricioasa natură — în speță, ambianța climatică — subjugată, pusă sub cheie și închisă în dulap!

Aici veți putea trece în revistă o serie de camere climatice, înăuntrul cărora se dezvoltă, în pașnică convietuire, ba climatul tropical umed, ba climatul cu ierni subpolare, mai departe climatul oceanic cu ceață salină și iarăși camere cu radiații solare diferențiate. Tot aici se află instalații capabile să producă vibrații puternice, imitînd trepidația trenului, a autocamionului sau a altor mijloace de transport.

În aceste „camere de climat", temperatura se ridică, după caz, pînă la + 50°C sau coboară pînă la — 40°C, umezeala poate ajunge la 100%, iar curba acestor coordonate variază în curs de 24 de ore la fel ca în climatul natural.

Aici, în aceste camere speciale, cercetătorii introduc materii prime, utilaje, subansam-

Viorica FILIPOIU

(Continuare în pag. 6)

bluri și uneori motoare întregi, lăsîndu-le să-și verifice posibilitățile sub „vicisitudinile climei" uneori mai multe luni în șir. În timp util, cercetătorul transportă piesa cît ai bate din palme de la tropice... în climat temperat — vrem să spunem pe masa lui de lucru — și o supune celui mai riguros control. „Aici stratul de vopsea s-a deteriorat, constată verificatorul, dincolo izolația electrică a cedat, în cîteva puncte coroziunea și-a arătat colții..."

În ce fel trebuie îmbunătățite aceste produse astfel încît ele să iasă neatinse din examenul climatic? Iată întrebarea la care trebuie să răspundă cercetătorul, și răspunsul lui devine îndrumare pentru fabrica producătoare.

Raiul microorganismelor

Să pătrundem acum în secția de biologie a laboratorului. Aici vom găsi așa-numitele camere climatice biologice, un adevărat rai pentru microorganisme, unde ele își găsesc cele mai fericite condiții de dezvoltare.

Secția în care ne aflăm trebuie să răspundă pentru apărarea materiei organice împotriva „asaltului biologic" de la tropice. În acest scop se folosește o metodă teoretic foarte simplă: orice materie organică ce intră în componența unui produs se inoculează cu substanțe toxice, astfel încît aceasta să fie „refuzată" net de rozătoare, termite sau microorganisme.

Cum se procedează în practică? Să presupunem că o fabrică producătoare de aparate electrotehnice trimite laboratorului un exemplar pentru expertiză, pentru a căpăta îndrumare în ce privește măsurile climatice de protecție. În acest caz, biologul contaminează prin pulverizare carcasa aparatului, precum și fiecare piesă componentă, rînduiește totul în camera biologică și lasă natura să lucreze... Cum s-a comportat fiecare element constitutiv? A prins viață? A înverzit? Și din ce materie primă ar fi trebuit să fie lucrat sau cum ar fi trebuit să fie protejat pentru ca aceasta să nu se întîmple? Astfel, în linii mari, se efectuează cercetările, verificările și în cele din urmă se conturează îndrumarea.

Bun pentru fiorduri, bun pentru ecuator

În colaborare cu peste 20 de institute de cercetări din țară și cu peste 200 de întreprinderi producătoare, precum și prin schimb de experiență cu alte țări socialiste, laboratorul a elaborat pînă azi numeroase soluții tehnice privind îmbunătățirea materiilor electroizolante, a bachelitelor și melaminelor, a diferitelor sorturi de cauciuc, a metodelor de galvanizare, cromare și nichelare, a vopselelor și a metodelor de vopsire, a unsorilor și uleiurilor inhibitoare de rugină ș.a.m.d.

Este interesant de menționat că în căutările lor cercetătorii tind să elaboreze soluții pentru protecție climatică cît mai apropiate de măsurile de protecție curente, pentru ca în măsura posibilului să se ajungă la un sistem unitar. Desigur, fabricile producătoare sînt și ele interesate în găsirea de mijloace de protecție general valabile și deci în stabilirea unui singur proces tehnologic.

Ce rezultă de aici? Produsele îmbunătățite, realizate la un înalt nivel calitativ astfel încît să reziste condițiilor climatice pe malul fiordurilor sau la tropice, se vor comporta satisfăcător, cu atît mai mult, la Galați, la București sau la Constanța... La obținerea unor astfel de performanțe își aduc din plin contribuția gerul arctic și soarele tropical... din laboratoarele Institutului de cercetări electrotehnice.

Viorica FRIPONU

Căldură înăbușitoare, o atmosferă saturată de vapori: cercetătoarea „comandă" o amiază tropicală pentru motoare, țevi, acumulatoare...

Aceste dulăpioare, foarte asemănătoare unor banale frigidere, sînt de fapt aparate complexe, asigurînd o etanșeitate perfectă, care permit realizarea de complicate experiențe cu ajutorul „climei artificiale".

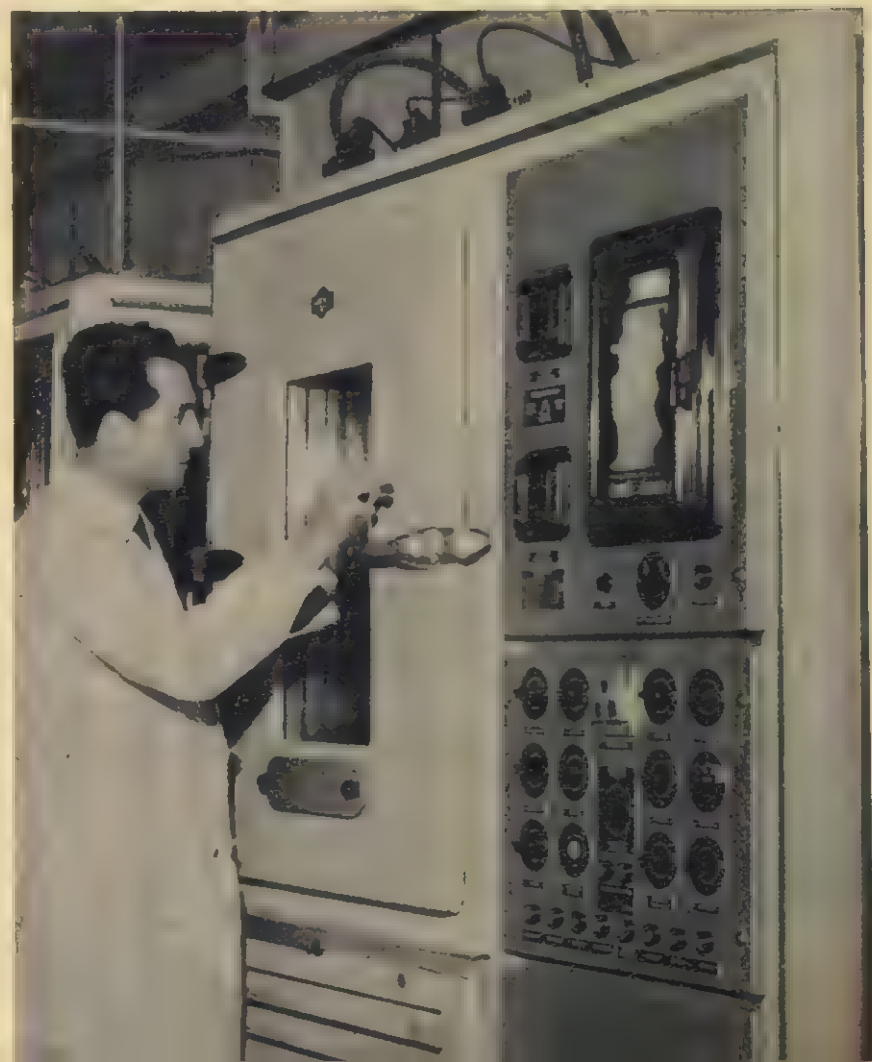

FILE DE ISTORIE

Se împlinesc la 9 Mai optzeci şi şase de ani de la dobîndirea independenţei de stat a Romîniei şi optsprezece ani de la Ziua victoriei asupra fascismului în cel de-al doilea război mondial.

În aceste zile — aşa cum se vede şi în fotografia alăturată — oamenii muncii din patria noastră vizitează muzeele care păstrează mărturii grăitoare ale unor eroice file din istoria patriei.

9 Mai, ziua proclamării independenţei de stat a Romîniei, constituie pentru poporul nostru prilej de cinstire a unor glorioase tradiţii făurite în lupta pentru independenţa naţională şi eliberarea socială. Proclamarea — la 9 Mai 1877 — a neatîrnării reprezintă o încununare a luptelor purtate timp de veacuri de poporul nostru pentru scuturarea jugului otoman.

Animaţi de fierbinte patriotism şi de nădejdea într-o viaţă mai bună, mai dreaptă, ostaşii romîni, cot la cot cu ostaşii ruşi şi cu patrioţii bulgari, au luptat cu eroism pe cîmpurile de luptă din Balcani, cîştigînd prin sîngele vărsat independenţa ţării. Neuitate vor rămîne în inimile poporului nostru faptele glorioase de arme săvîrşite de ostaşii romîni la Plevna şi Griviţa, la Rahova sau Smîrdan, simboluri ale gloriei străbune.

Cucerită cu atîtea jertfe şi dorită cu ardoare de masele populare, independenţa ţării a fost călcată în picioare de burghezia şi moşierimea română, care în frunte cu monarhia au înfeudat ţara, atît pe plan economic cît şi pe plan politic, imperialiştilor străini. Adevărata şi deplina independenţă a fost cucerită abia la 23 August 1944 cînd poporul nostru, în frunte cu clasa muncitoare, sub conducerea P.C.R., a răsturnat dictatura militară fascistă, deschizînd astfel perspectiva scuturării lanţurilor robiei şi aşezării noilor rînduieli socialiste.

ÎN ACEA ZI DE MAI

Povestire de Ion GRECEA

Vacarmul acela al luptei încetă deodată pe-ntregul front. Se stinse-ră ca luate de vînt ţăcănitul sacadat al mitralierelor, răbufnirile surde ale tunurilor şi brandurilor, răpăitul continuu al automatelor. Totul se cufundă într-o liniştе atît de adîncă şi cuprinzătoare, încît părea nefirească pentru acele zile de încleştare între viaţă şi moarte. Oamenii, cu feţele pămîntii de osteneală şi nesomn, asudaţi şi noroiţi, cu mîinile pe armele încă fierbinţi, rămăseseră în aşteptare, fiecare pe poziţia unde ajunsese în timpul atacului, fără să mai facă un pas. Stăteau lipiţi cu burta de pămînt, cu ochii tot către dealul de unde duşmanul împuşcase cîmpul cu plumbii săi de foc şi, nedumeriţi, plini de mirare, căutau să înţeleagă ce se întîmplă de-au fost opriţi din atacul lor.

Atunci se ivi de după un dîmb micuţul Tăuşan, agentul companiei, un flăcăiandru puţintel la trup dar iute în mişcări ca focul, cu nelipsitu-i automat în mînă. Oamenii îl văzură cum trece pe la fiecare grupă, se apleacă, spune ceva, apoi se depărtează cu mersul lui înclinat, umblînd repede dar cît mai ferit.

— Uite-l mă, frate-miu, pe sfîrleză al nostru — zise careva dintre luptători, arătînd cu capul spre micuţul agent care se apropia tot mai mult. Vine încoace, aduce ceva ordine domnilor ofiţeri sau gradaţilor...

— Ăsta nu ştie ce-i greul luptelor — răspunse unul Dragomir, un soldat în vîrstă, cu obrazul cenuşiu şi barba mare, nerasă de multă vreme. N-a gustat din amarul glonţului.

— Lasă, măi Dragomire, că are şi el misiunea lui tot aşa de primejdioasă ca şi a noastră... Nu-i uşor lucru să alergi sub ploaia de gloanţe de colo-colo, să duci ordinele comandantului...

Între timp micuţul Tăuşan se apropia mergînd mai mult de-a buşilea, asudînd tot, cu faţa lui ca de copil îmbrobonată de sudoare.

— Ce-i măi, băiete, care-i porunca de ne-am oprit aici la jumătatea atacului? — îl luară în primire ostaşii fără să înalţe capul de la pămînt. Am greşit direcţia?

— S-a sfîrşit războiul... — vorbi cu glasul întretăiat de alergătură micuţul Tăuşan. Hitleriştii se predau... La o rachetă verde cu cinci stele, toată lumea se retrage pe baza de plecare, acolo la salcîm...

— Ei, frate-miu, să fiu al dracului dacă nu-mi vine să chiui de bucurie! — sări Dragomir şi, plin de entuziasm, dădu cu puşca de pămînt. Pace, mă! Auziţi? Pace! L-am pus pe Hicler cu botul pe labe, mămiţica lui a dracului, cu frizura şi mustaţa aia a lui!

Soldatul Dragomir se întoarse, privi în dreapta şi în stînga, şi în ochii tovarăşilor săi citi aceeaşi bucurie. Victorie! Învinseseră după luni întregi de lupte purtate pe sute de kilometri, prin ploaie şi viscol, prin pusta ungară sau peste munţii Cehoslovaciei...

— Şi ai şi-o scrisoare, nea Dragomire — dădu de veste micuţul Tăuşan, tîrîndu-se mai departe către grupa din stînga. E de acasă de la dumneata...

— Ce vorbeşti, mă? N-ai văzut ce scriu ai mei?

— Ne-a citit-o domnul locotenent la toţi cei de la postul de comandă — vorbi întretăiat Tăuşan. Şi la dumneata în sat, ca şi în alte părţi, cu sprijinul comuniştilor s-a dat pămînt la oameni. Nevasta dumitale chiar a început aratul... Ei, mă duc că timpul trece şi domnul locotenent m-aşteaptă...

Se îndepărtă mai mult prăvălindu-se printre boschetele abia înverzite şi ridicăturile de pămînt. Dragomir rămase cu ochii mari, înlăcrimaţi, privind în urma lui cum se tot duce, ca o „sfîrleză", cum îi plăcea să-i spună. Aproape că amuţise la neaşteptata veste auzită şi, uluit, uitase de osteneală şi de tot, rămînînd cu ochii după micuţul agent care-i adusese bucuria. „Nu, nu se putea să nu fi lutrat şi-al nostri cu plugurile în moşia boierească", îşi zicea el; şi văzu pentru o clipă cu ochii minţii tarlaua nesfîrşită a satului. „Doar comuniştii sînt în toată ţara, şi peste tot au pornit să facă dreptate pentru omul necăjit, aflat în nevoie".

Deodată se auzi un pocnet, ceva fîşîi în aer şi în clipa următoare racheta se sparse în aer şi din înalt începură să coboare în evantaie largi cele cinci stele verzi, strălucitoare, ca de argint.

— Gata, fraţilor, asta-i porunca de adunare pe baza de plecare — spuse Dragomir, şi o dată cu el se ridicară încă vreo zece oameni, apoi alţii şi curînd întregul front al companiei... Să ne grăbim că ne aşteaptă ai noştri pe-acasă... Acum să începem viaţa aia nouă despre care ne vorbea educatorul...

Deodată, în clipa aceea, de undeva din dreapta o mitralieră porni să ţăcăne înverşunat şi într-o clipă întreaga companie se culcă la pămînt. Dragomir se trînti în iarba umedă şi prinse mai zdravăn puşca în mînă. Pe deasupra şuierau snopuri de gloanţe ce bizîiau în liniştea amiezii ca nişte bondari...

— Ce-i asta, fraţilor? Nu-i pace?

— Nu se predă hitleristul cu una cu două... Îi stă veninul în gît şi pînă nu-l varsă nu poate muri împăcat... Ia uitaţi-vă ce-i pe deal!...

Oamenii înălţară privirile. Profilat pe orizontul limpede se desluşea un soldat hitlerist care flutura deasupra capului un mare steag alb.

— Uite-i mă, se predau, atunci de unde mumă-sa mai latră căţeaua aia?

— Din dreapta... E vreun neamţ mai ambiţios care nu vrea să ne lase să plecăm vii de aici...

Mitraliera îşi urma ţăcănitul uniform şi nimeni nu putea face măcar un pas. Gloanţele treceau la cîteva palme de pămînt, trase din flanc, şi orice încercare de a se ridica era de prisos. Oamenii se priveau neliniştiţi, neştiind ce să facă. Cîte unul se întorcea şi o pornea de-a buşilea către salcîmi, dar văzîndu-şi tovarăşii de luptă că stau neclintiţi, rămînea şi el pe loc, gîndind că poate începe iar atacul.

Atunci se auzi din om în om o chemare. Cineva trebuia să se prezinte voluntar la postul de comandă, să meargă să distrugă cuibul de foc duşman care întîrzia regruparea unităţii.

— Mă duc eu — zise Dragomir, şi cu o scăpărare vie în ochi prinse puşca şi se întoarse către inamic. Apoi pentru o blestemată de mitralieră să nu ne putem vedea de treburi? Las'că-i vin eu de hac!

Peste un sfert de ceas doi militari, Dragomir şi Tăuşan, mergeau tiriş printr-un şanţ umed, înaintînd cît mai ferit, cu ocolişuri mari, către mitraliera hitleristă ce nu înceta o clipă focul. Micuţul agent, subţirel şi tîrav, înainte, Dragomir după el. Soarele trecea către asfinţit şi începuse să se lase răcoarea. Înapoi se zărea şirul de salcîmi, iar mai departe, peste cîmp, abia se desluşeau oamenii întinşi la pămînt, imobilizaţi, fără putinţa de a face o singură mişcare.

— De ce te-ai cerut voluntar, Tăuşane? — întrebă într-un tîrziu Dragomir, venind mai aproape de tovarăşul său. Tu eşti agent, ai fi putut...

— M-am cerut pentru acelaşi motiv ca şi mata, nea Dragomire — răspunse micuţul ostaş întorcînd pe jumătate capul.

— Bine, eu am motivele mele...

— Motivele alea le am şi eu şi le are toată lumea: să sfîrşim o dată războiul şi să ne vedem pe acasă de rosturile noastre...

— Aşa-i, măi Tăuşane.

După vreo jumătate de oră de mers tiriş, cu palmele însîngerate şi feţele asudate, cei doi au ajuns pe creasta unui deal împădurit. S-au oprit şi, cu răsuflările tăiate, au privit jos, în vale. Nu departe se afla mitraliera germană. Un plutonier hitlerist, descheiat la veston, cu capul descoperit şi părul blond căzut pe ochi, stătea îngenuncheat lîngă mitralieră şi apăsa continuu pe trăgaci, trimiţînd plumbii ucigători către rîndurile luptătorilor noştri. Alături, un soldat hitlerist învîrtea mereu la manivela unei maşini de încărcat benzi şi, tot scuipînd în mîini că-i frigeau tuburile arse, le aduna cu palma de sub mitralieră, încărcînd altele noi cu o înfrigurare ce vădea.

— Îi luăm la ochi de la distanţă — şopti Dragomir punînd mîna pe umărul lui Tăuşan.

— Nu, mai bine să-i luăm prizonieri...

— Bine, atunci stai tu aici să mă sprijini cu foc...

— Nu, nea Dragomire, lasă-mă pe mine să mă duc — protestă Tăuşan şi în ochii lui albaştri ca de faţă se aprinse parcă o luminiţă vie. Mata ai copii acasă, trebuie să te întorci, s-a încheiat pacea... Cine să-ţi muncească pămîntul?... Că l-ai aşteptat de atîta amar de vreme...

Zicînd acestea micul agent se desprinse de lîngă tulpina ulmului unde fusese adăpostit şi, purtînd într-o mînă o legătură de grenade, iar în cealaltă automatul, porni tiptil la vale către cuibul de mitralieră hitlerist. „Ce băiat de ispravă, cugetă în sinea lui Dragomir, parcă ruşinîndu-se de tot ceea ce gîndise pînă atunci despre micul agent. Curajos, viteaz... Singur a cerut să mă însoţească. Voia să îndeplinească şi el o misiune mai grea... Parcă misiunile lui de agent..."

Tăuşan se apropie la cîţiva zeci de paşi, tîrîndu-se ca un şarpe printre tulpinile copacilor, privi o clipă înapoi să-l vadă pe Dragomir dacă-i atent să-i sprijine cu foc şi chiar îi zîmbi cu ochii săi albaştri, semn că totul o să meargă bine. Apoi, deodată, întinzînd automatul către cei dinapoia mitralierei, somă atît de puternic încît vui toată pădurea:

— Halt! Hände hoch! *)

Învăţase cîteva cuvinte nemţeşti de la locotenent şi acuma îi prindeau bine.

Dar în clipa aceea un al treilea hitlerist ce nu se zărise pînă atunci şi care stătuse trintit la rădăcina unui copac, întinse automatul şi trase o rafală scurtă către Tăuşan. Micul agent scăpă arma, se frînse de mijloc şi urîînd de durere se prăvăli între ierburi, zvîrcolindu-se în chinurile morţii...

Văzînd care-i situaţia, Dragomir ţîşni de la locul său, se tupilă după un trunchi gros de ulm şi în clipa aceea slobozi tot încărcătorul automatului, secerindu-i într-o fulgerare pe toţi trei hitleriştii care se repeziseră spre Tăuşan...

Mitraliera îşi încetase focul ei ucigător. Ostaşii companiei se adunaseră pe linia salcîmilor şi cînd, în amurg, Dragomir se întoarse amărît, cu chipul înnegurat, purtînd pe braţe trupul fără viaţă al micului agent, toţi se descoperiră şi rămaseră nemişcaţi într-o tăcere de moarte.

— Ultimul nostru căzut, fraţilor! — spuse el şi puse jos pe o brancardă trupul moale al lui Tăuşan. În ziua aceasta a victoriei... încă un erou. Cu viaţa lui a salvat vieţile noastre...

Amurgul se lăsa tot mai mult peste salcîmi, peste sufletele oamenilor împietriţi de durere. Îi fusese dat micuţului şi neobositului agent să nu se mai întoarcă în patrie o dată cu tovarăşii săi de arme...

---

*) — *Stai! Mîinile sus!* (germ.)

Prietenii muzicii

La Uzinele de tuburi „Republica", „prietenii muzicii" reascultă concursul-ghicitoare.

Cuvîntul prietenie, pe care în viaţa de toate zilele nu-l aruncăm la întîmplare, introdus în domeniul artei, obligă şi mai mult.

De la simpatia întîmplătoare pentru cutare melodii, filme sau cărţi, eşti chemat către urcuşul nu întotdeauna uşor al prieteniei statornice pentru carte, film, muzică sau pictură. Numai că simpla întindere de mînă artei nu este de ajuns. Dirijarea acestei prietenii, educarea gustului artistic al oamenilor muncii îţi spun cuvîntul cel mai greu.

Printre cei mai proaspeţi prieteni ai artei sînt cei ai muzicii, în cea mai mare parte tineri hotărîţi să deprindă ştiinţa de a asculta şi a înţelege comorile muzicii simfonice.

Desigur că, atunci cînd au format un cerc de prieteni ai muzicii, tinerii de la Uzinele de tuburi „Republica", Uzinele de maşini agricole „Semănătoarea" şi din alte întreprinderi au fost dornici să cunoască A.B.C.-ul muzicii şi cum se aplică el în practică. Lucrul acesta am vrut să-l aflăm şi noi acum, cu ajutorul unui mic raid prin cîteva din întreprinderile bucureştene.

La Uzinele „Republica" „prietenii muzicii" au un cerc al lor. A luat fiinţă pornind de la o iniţiativă a Comitetului de Radio şi Televiziune: concursul de iniţiere muzicală. Oamenii ascultă cu regularitate emisiunile ghicitoare, răspund pe moment, în carnetele lor, la ceea ce cunosc, iar pe urmă pornesc să descopere simfoniile ori concertele necunoscute. De fapt, deocamdată, acest concurs este nu numai singurul mijloc de verificare a cunoştinţelor muzicale, ci şi un mod de a învăţa. Se pare că, în momentul de faţă, tinerii sînt foarte prinşi de acest concurs. Toate celelalte acţiuni de educaţie muzicală sînt oarecum subordonate acestuia. Bunăoară, audiţiile însoţite de conferinţe au devenit un auxiliar al concursului; cele din ultima vreme — „Inspiraţia populară în operele compozitorilor", „Din istoria teatrului liric românesc" — i-au ajutat pe membrii cercului să afle mai uşor răspunsurile la ghicitorile muzicale.

Chiar acolo unde iubitorii muzicii nu sînt constituiţi într-un cerc — ca de pildă la Uzinele „23 August" ori la Uzinele de maşini electrice — astfel de audiţii precedate de o conferinţă sînt principala formă de pătrundere a muzicii în mase. Se înţelege, tot în acest scop sînt programate şi concertele orchestrelor noastre simfonice în întreprinderi. Din păcate, în ultima vreme nu le-au fost prea des oaspeţi.

La Uzinele „Semănătoarea", melomanii mărturiseau că prima lor încercare serioasă de a se apropia de muzica „grea" a început prin curiozitatea de a asculta cît mai multe piese de mare popularitate. Ei îţi amintesc de concertele date în uzină de Orchestra simfonică a Filarmonicii, de cea a radioului, precum şi de apariţia în mijlocul lor a violonistului Ion Voicu — nu numai ca de plăcute seri muzicale, ci şi ca de un sprijin în dezvoltarea lor culturală.

De obicei, după astfel de întîlniri cu muzica, nu mai sînt decît cîţiva paşi pînă la întemeierea unei forme organizate de iniţiere muzicală. La „Semănătoarea", cîţiva dintre iubitorii mai vechi ai muzicii şi-au propus ca, în cadrul unui astfel de cerc, să cunoască lucrări ale unor reprezentanţi ai principalelor curente şi şcoli muzicale. Gîndul de a studia în chip ştiinţific, metodic, creaţia muzicală este cît se poate de bun. Există însă primejdia ca acest cerc, insuficient susţinut de oameni cu calificarea necesară, să se destrame treptat. Aici, la „Semănătoarea", uzină cu foarte mulţi iubitori sinceri ai muzicii, a mai existat cu doi ani în urmă un astfel de cerc, organizat în directă colaborare cu Orchestra simfonică a cinematografiei. Dar el s-a dizolvat, nefiind îndeajuns susţinut.

Stînd cîtăva vreme alături de prietenii muzicii din întreprinderi, nu poţi să n-ai sentimentul că asişti la înlăturarea prejudecăţii despre aşa-zisa inaccesibilitate a muzicii „grele".

Fără îndoială audiţiile, conferinţele, concertele sînt totdeauna binevenite. Dar necesitatea unei mai bune sistematizări a acestor forme de educaţie muzicală se face simţită. După faza îndrăgostirii, ar trebui să urmeze obligatoriu punerea la punct a unor noţiuni şi cunoştinţe esenţiale.

Colaborarea cu Universitatea populară de cultură muzicală, prezenţa mai activă a muzicologilor, compozitorilor şi interpreţilor şi chiar a studenţilor de la conservator în mijlocul melomanilor din întreprinderi ar putea fi un sprijin şi mai eficient în activitatea „prietenilor muzicii". Sprijin pe care aceştia îl aşteaptă...

Magda MIHĂILESCU

DINCOLO DE TABELUL CU CIFRE

Mieii sînt deocamdată mici şi drăgălaşi. Dar nu peste mult timp, datorită condiţiilor pe care le au în salvanele gospodăriei, ei vor deveni oi şi berbeci în toată firea.

Pînă cînd vor creşte mari, viţeii sînt în grija lui Florică Niţulescu (stînga) şi a tovarăşilor lui de echipă.

DINCOLO DE TABELUL CU CIFRE

Era în toamnă. O zi ploioasă, mohorîtă. Cerul tulbure se oglindea mat în apa adunată în şanţurile de pe marginea drumului. Fata care a coborît din şaretă n-a mai fost văzută de nimeni vreodată prin părţile astea. A venit chiar acum de la raion, adică de la Lehliu. După ce a făcut primii paşi prin noroi, şi-a examinat cîteva clipe pantofii, cu o umbră de tristeţe în ochi. Oamenii au privit-o iscoditori; poate cu neîncredere, în timp ce fata, emoţionată, urca treptele sediului gospodăriei.

Aşa şi-a făcut intrarea în Săpunari tînăra ingineră zootehnistă Irina Dumitriu. De atunci au trecut aproape doi ani. Puţini îşi mai aduc aminte scena aceea. Oamenii s-au obişnuit cu o altă ingineră, cea de acum, care, deşi nu s-a schimbat prea mult în acest timp, a căpătat totuşi în ochii lor adevărata preţuire.

Cam tot pe atunci, brigadierul zootehnic de la ferma de taurine stătea de vorbă, într-o seară, cu colectivistul Costea Şandru.

— Vino să munceşti la noi — îi spunea el. Avem mare nevoie de oameni ca tine, harnici şi pricepuţi.

— Unde să vin, măi Tomo? — l-a întrebat celălalt.

— La sectorul zootehnic să vii. Te facem îngrijitor.

Omul şi-a subţiat puţin privirea într-un zîmbet ironic.

— Adică... văcar, vrei să zici.

Brigadierul a tăcut. Nu se putea discuta astfel. Ca să-l facă să înţeleagă deosebirea dintre un colectivist, îngrijitor zootehnic, şi un văcar de altădată, cel mai umil om al satului, i-ar fi trebuit timp. Şi pe deasupra nici nu se prea pricepea la vorbe. Aşa că deocamdată l-a lăsat în pace. Dar nu peste multă vreme amploarea pe care a luat-o sectorul zootehnic al gospodăriei şi frumuseţea muncii de zootehnist i-au determinat pe mulţi colectivişti să îndrăgească din toată inima profesia de îngrijitor de animale. Şi printre aceştia a fost şi Costea Şandru.

Să ne întoarcem însă la tînăra noastră ingineră. În primele zile ale noii sale cariere, ea făcea recunoaşterea terenului. Se descurca destul de greu pe atunci. Uneori rătăcea pe uliţele satului, alteori descoperea, înciudată, că a uitat cum îi cheamă pe unii oameni. Dar toate astea au trecut. Tot aşa cum i s-au schimbat şi lui Şandru părerile despre munca, rolul şi poziţia îngrijitorilor de vite. Acum, cînd gospodăria şi-a format un sector zootehnic puternic, în ale cărui treburi se descurcă cu uşurinţă, inginera are în fiecare îngrijitor un sprijin preţios şi un prieten.

Totul se poate învăţa

Cineva întocmeşte o situaţie care trebuie trimisă la raion. A luat o foaie de hîrtie şi a liniat şapte spaţii orizontale, în dreptul cărora a scris: „nr. curent. 1. Taurine, 400; 2. Porcine, 570; 3. Ovine, 6.379"... Şi aşa mai departe, continuînd cu găini, raţe, albine şi sectorul piscicol.

Un tabel cu cifre poate să fie foarte grăitor pentru cine ştie să vadă, dincolo de răceala lor, realităţi concrete, cu animale vii care sînt bine hrănite şi îngrijite în grajduri spaţioase, cu padocuri largi unde viţei cu botul umed şi ochi negri, adînci, se încălzesc la soare, şi cu cotete în care găinile fac o larmă de nedescris după fiecare ou. Dar cine nu are deprinderea de a citi astfel tabelele, trebuie să meargă

Raţele aşteaptă să li se dea drumul la lac. Îndată ce vor fi eliberate din padoc, ele se vor simţi, pe apă, cu adevărat în elementul lor.

Iazul e aproape şi pescarii îl vizitează des. Pentru ei un lucru important este şi pregătirea uneltelor.

Abia a trecut iarna, şi apicultorul Ivan A. Gheorghe a şi început activitatea în prisacă. Acum el face verificarea minuţioasă a stupilor.

la fața locului. Atunci va avea imaginea situației reale, iar dacă va asculta cu atenție și explicațiile unei călăuze pricepute, lucrurile vor merge și mai bine.

Putem să luăm un exemplu. Ce înseamnă de fapt 1.500 de pui de găină crescuți pentru păsări matcă? Aparent, o cifră ca toate cifrele. În realitate însă e vorba de o mulțime de ghemotoace pufoase care se mișcă în niște rafturi de lemn, piuind de mama focului, mai ales cînd se apropie ora mesei. Mai e vorba și de un incubator construit cu mijloace proprii, încălzit după grafic, ca la carte, și supravegheat în permanență cu ajutorul unor termometre de mare sensibilitate. Cine va citi doar cifra din tabel nu va ști că rația de hrană, la aceste mici viețuitoare, se întocmește cu minuțiozitatea cu care se prepară o rețetă de farmacie, că îngrijitoarele (de pildă Marieta Nae, una din cele mai pricepute din sector) poartă halate albe, ca medicii, că există un flux (o hală mare, modernă, luminoasă) unde condițiile de viață ale păsărilor sînt excelente.

Sau sectorul apicol: are 101 stupi sistematici. Dar ce înseamnă asta? Înseamnă o prisacă curată, îngrijită, într-o curte plină cu pomi, înseamnă un apicultor cu experiență care se ocupă permanent de stupi și care se numește Ivan A. Gheorghe (omul nu folosește sita de protecție, albinele îi sînt prietene), înseamnă un laborator dotat cu instrumente de făcut faguri, de extras mierea și multe altele.

În toate acestea și-a spus cuvîntul știința. Îngrijitorii au adăugat la ceea ce știau ei despre păsări sau despre albine cunoștințele noi transmise de omul cel mai competent în materie din întreaga gospodărie — inginera zootehnistă — și tot ce au învățat din cărți și de la cursurile de specializare care au funcționat la Săpunari în timpul anului.

Putem să dăm astfel de exemple și de la taurine, și de la ovine, și de la oricare alt sector. Fiecare cifră ne va arăta cum lucrează acum Costea Șandru, omul care s-a codit o vreme să devină zootehnist, dar apoi a ajuns printre fruntașii gospodăriei; ne va arăta ce realizări obține mulgătorul Ștefan Țepușă sau îngrijitorii Ivan Marin, Mihai Strîbu și Gheorghe Jantea.

E drept, ca să spui tot ce trebuie despre zootehniștii din Săpunari, cîteva pagini nu sînt de ajuns. Pentru că acești îndrăgostiți de animale au o bogată experiență în meseria lor și au și preocupări foarte diverse. Există un iaz, amenajat de colectiviști, unde a fost adus de curînd pește, ceea ce în partea locului e un lucru relativ nou. Și rentabil. Cînd am trecut pe la iaz, cîțiva colectiviști întindeau un năvod la soare, după ce scoseseră dintr-o parte a apei ierburile putrede de la fund. Au zîmbit cînd au auzit că mă mir pricoperea lor în ale pisciculturii. „Nu e nimic de mirare — mi-a spus unul din ei. Orice lucru pe lumea asta se învață. Ca să transformi o baltă neproductivă într-un iaz amenajat cum scrie la carte, nu e nevoie neapărat să fii pescar din tată în fiu. V-o spun eu, care am lucrat la ceea ce se vede aici". Și omul îmi arătă cu un gest larg suprafața iazului pe care o adiere ușoară o înfiora în crețuri mici, sclipitoare.

Dar lucrurile nu vor rămîne aici

Pentru fiecare acțiune gospodărească există un plan. Nu o simplă formalitate, ci un îndreptar meticulos care definește lucruri viitoare cu precizia cu care s-ar referi la ceva existent în prezent. Planurile au și ele marele dezavantaj de a vorbi prin cifre. Dar oamenii pricepuți știu să-și reprezinte plastic și prevederile acestea abstracte.

Cînd îmi vorbește despre ele, inginera Irina Dumitriu ține să rezume, mai întîi, cîteva din realizările de pînă acum. Cu asta vrea să dovedească faptul că cifrele de plan pentru anul în curs pornesc de la ceea ce s-a realizat pînă în prezent. Există o anumită experiență concretizată în aceste realizări, care poate fi și o garanție pentru succesul deplin al prevederilor viitoare.

Acum, cînd cunoaște cu precizie cele mai amănunțite date despre sectorul în care lucrează, inginera dovedește o atît de mare competență în redarea și compararea lor, încît nu poți să nu recunoști în ea specialistul pasionat, omul pe deplin stăpîn pe cunoștințele sale.

— De la 170 la 190—îmi spune inginera — nu e o diferență prea mare. Dar cînd aceste numere reprezintă vaci cu lapte, lucrurile se schimbă. Ținînd seama că producția medie de lapte, pe cap de vacă furajată, este de peste 2.000 litri pe an, putem deduce că o creștere a numărului acestora de la 170, cîte avem în prezent, la 190, cîte vor fi la sfîrșitul anului, înseamnă un plus de circa 40.000 litri lapte. Faptul că de la 570 porcine vom ajunge să avem 590, după ce vom fi valorificat 453 porci maturi, e de asemeni o creștere importantă. Ca să nu mai vorbim de ovine. La acest sector procentul de creștere va fi de 15-20%.

În ultimii ani colectiviștii din Săpunari au construit 4 grajduri mari pentru bovine, o îngrășătorie de porci și o maternitate, 3 saivane pentru oi și clădirea fluxului de păsări. Pentru îndeplinirea scopurilor pe care și le-au propus în ce privește producția sectorului zootehnic, ei au în vedere și extinderea volumului de construcții.

— Introducem însămînțarea artificială — își continuă explicațiile călăuza mea. Prin asta se eliberează masculii ținuți ca reproducători și se trece la îngrășarea lor, pentru carne. E o măsură. Mai avem și altele. De pildă, o furajare rațională care contribuie la creșterea rapidă în greutate a animalelor. Sau adăpatul mecanic, pe care îl vom introduce în curînd. Planul are prevederi concrete și la sectorul avicol. 12.000 păsări matcă vor fi în total la sfîrșitul anului, dintre care 2.000 rațe. Sectorul apicol va produce 1.414 kg miere și 4 kg lăptișor de matcă. La acestea se mai adaugă complexul de măsuri luate pentru perfecționarea nucleului de taurine de rasă bună și pentru merinosizarea rasei de oi, în vederea obținerii unor animale cu lînă fină și semifină.

Oamenii merită toată încrederea

Programul zilnic de activitate este afișat în fiecare sector. O mînă pricepută l-a scris pe hîrtie milimetrică, iar tîmplarii l-au pus în ramă. Stă la loc de cinste. Și este respectat cu strictețe.

Oamenii lucrează deci după program, după carte, fac zootehnie științifică. Nu poți să nu ai încredere în ei. Cînd ți-au spus că-și vor realiza planul, trebuie să admiți că așa va fi. Există o garanție pentru aceasta, și anume experiența și realizările lor de pînă acum. Peste un an nu vor mai fi numai cifrele, ci și realitatea acestor cifre, ceea ce colectiviștii au plănuit și și-au propus să traducă în fapte.

Nicolae RĂDULESCU
Fotografiile autorului

Flacăra

agendă

pe scurt

■ O nouă premieră în pregătire la Teatrul „Constantin Nottara": „Peer Gynt" de H. Ibsen. Direcția de scenă: George Rafael. În rolul titular: Cristea Avram ■ „Rusalka", opera lui Antonin Dvorak, ecranizată în patria marelui compozitor. Regizorul filmului, Vaclav Kaslik ■ Matinee poetice în pregătire la Teatrul de Stat din Sibiu: M. Eminescu, G. Coșbuc, G. Topîrceanu ■ Editura „Aufbau" din R.D. Germană a cinstit memoria cunoscutului dramaturg german Gerhart Hauptmann, făcînd să apară, cu ocazia centenarului morții sale, 8 volume din opera sa ■ Compozitorul Alfred Mendelsohn a terminat de scris o temă cu variațiuni pentru șapte violoncele: de asemenea, compozitorul are în lucru cartea „Melodia și arta înveșmîntării ei" ■ În editura pariziană „Editions sociales" au apărut operele marelui tribun și scriitor comunist francez Paul Vaillant-Couturier, prefațate de Jacques Duclos ■ Helsinki găzduiește un festival al operei și baletului, cu începere de la 15 mai. Printre participanți, baletul Teatrului leningrădean „Kirov" ■ La Aix-en-Provence (Franța), între 9 și 31 iulie, un festival muzical. În program, printre altele, „Idomeneu, regele Cretei" de Mozart și „Ariadna la Naxos" de Richard Strauss ■ Pentru punerea în scenă a piesei „Vizita bătrînei doamne" de Friedrich Dürrenmatt, Teatrul de Stat din Brașov a invitat pe regizorul Dinu Cernescu de la Teatrul Regiunii București ■ După 60 de ani de la moartea marelui pictor francez Paul Gauguin, fiul său, Emile Gauguin, debutează în pictură. Vîrsta debutantului: 66 de ani ■ 150 de ani de la nașterea compozitorului Richard Wagner: la „Balșoi Teatr" premieră cu „Olandezul zburător". Regizor și pictor scenograf, Joachim Herz și, respectiv, Reinhart Zimmermann din R.D. Germană ■ Regizorul Vlad Mugur a pus în scenă la Teatrul de Stat din Craiova piesele „Portretul" de Al. Voitin și „Doi tineri din Verona" de W. Shakespeare ■ Titlul unui documentar polonez: „Recviem pentru 500.000"; autori: cineaștii Waclav Kazmierczak și Jerzy Bossak; subiect: răscoala din ghetoul Varșoviei, de la care s-au împlinit 20 de ani ■ În sprijinul formațiilor muzicale de amatori din țară, Uniunea compozitorilor a trimis două grupuri de compozitori în regiunile Brașov și Banat ■ De curînd, Filarmonica de Stat din Tg. Mureș a sărbătorit împlinirea a 15 ani de la înființare.

Artistul Poporului Nicolae Herlea a obținut un deosebit succes în recentul turneu pe care l-a întreprins în cîteva din orașele Uniunii Sovietice (Leningrad, Novosibirsk, Tbilisi și Moscova). Cu acest prilej, ziarul „Sovetskaia Sibir" din Novosibirsk consemnează: „Pe scena teatrului nostru au cîntat numeroși artiști, Herlea însă nu poate fi comparat cu nici unul. Se pare că nu există un interpret mai bun al acestui rol". (E vorba de rolul lui Figaro.)

Piesa lui Shakespeare „Nevestele vesele din Windsor" a fost înscrisă în repertoriul Teatrului Național „I.L. Caragiale". Spectacolul, într-o viziune nouă, este pus în scenă de tînărul regizor Lucian Giurchescu. În rolul lui Sir John Falstaff îl vom vedea pe Artistul Poporului Alexandru Giugaru. (În fotografie, repetînd alături de alți doi interpreți: Constantin Rauțchi și Mircea Cojan.) Decorurile și costumele spectacolului vor fi realizate de Dan Nemțeanu.

Aspect de la o repetiție a Orchestrei de muzică populară „Barbu Lăutaru" a Filarmonicii de Stat „George Enescu": dirijorul Nicu Stănescu, Artist Emerit, dă îndrumări tînărului dirijor Florian Economu, în vederea unui apropiat concert. În cursul lunii mai Orchestra „Barbu Lăutaru", în afara programului obișnuit, va continua organizarea unor concerte prezentate oamenilor muncii la locul lor de activitate, în fabrici și uzine și în satele din jurul Bucureștiului.

Cunoscutul grafician Val Munteanu a deschis, la Galeriile de artă ale Fondului plastic, prima sa expoziție personală. Sînt expuse circa 170 de lucrări care reprezintă munca artistului în ultimii doi ani. Alături de ilustrațiile unor cărți ce ne sînt cunoscute, Val Munteanu mai expune ilustrații inedite la volumele „Povestiri din Canterbury" de G. Chaucer, „Vorbesc din mormînt" de Mark Twain, „Ciocoii vechi și noi" de N. Filimon ș.a.

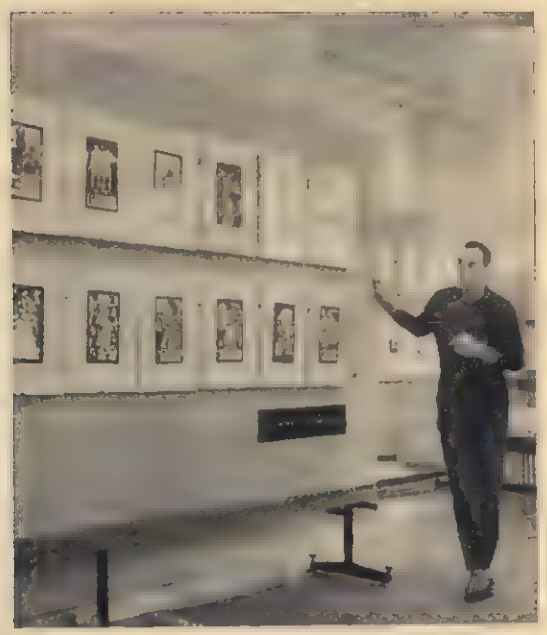

Recent au fost decernate la Hollywood premiile Oscar pentru producțiile cinematografice din 1962. Cu titlul de cel mai bun actor a fost distins artistul american Gregory Peck, pentru creația sa din filmul „Tăcerea și umbrele". Realizat după un foarte cunoscut roman de Harper Lee, „Tăcerea și umbrele" prezintă figura luminoasă a judecătorului Atticus Finch, care prin anii 1932 nu pregetă să se afirme ca apărător al celor năpăstuiți — albi și negri — din statul Alabama, bîntuit de criză și teroare rasială.

„Indonezia, țara celor 3.000 de insule, în dansuri și cîntece" se intitulează spectacolul pe care-l va prezenta în Capitală un ansamblu artistic indonezian format din peste 40 de persoane. Imaginea de față reprezintă un tablou din spectacolul indonezian „Dansul luminărilor aprinse". Programul mai cuprinde „Dansul răsăritului" din insula Bali, „Dansul umbrelor" din Sumatra. De asemenea corul va executa, între altele, cîntecul „Iubita noastră Indonezia".

Lizuca, fetița, și Patrocle, cățelul, așteaptă cu încordare cele ce se vor întîmpla în pădure. Celebrii eroi sadovenieni căpătînd identitatea actorilor Ioana Manolescu și, respectiv, Dumitru Stoica, au poposit pe scena Teatrului de Stat din Piatra Neamț, prin intermediul dramatizării nuvelei „Dumbrava minunată", realizată de Al. Popovici. Regizorul Gabriel Negri a izbutit să creeze un spectacol care atrage astfel pe micii spectatori, cît și pe cei maturi.

Cliff Richard, tînărul cîntăreț englez pe care mulți dintre noi l-au văzut și auzit în filmul „Tinerii", este eroul unui film la fel de muzical ca și cel mai sus-amintit. Noul său film se numește „Vacanță de vară" și-i prilejuiește prezentarea a nu mai puțin de 12 melodii noi. Pe lîngă munca de filmare, Cliff Richard, însoțit de formația muzicală „The Shadows", întreprinde turnee în Anglia. Fotoreporterul l-a surprins dormind în autobuz, în timpul ultimului său turneu.

La Madrid, în munții Guadarrama și în orașele spaniole Valencia, Sagunto, Segovia și Manzanares se desfășoară cu intensitate filmările la „Căderea imperiului roman", în regia lui Anthony Mann. Filmul va înfățișa o perioadă frămîntată din istoria romanilor: domnia lui Marc-Aureliu și a fiului său Commodus. În distribuție figurează printre alții Sophia Loren, Alec Guinness, James Mason, Mel Ferrer, Stephen Boyd. În fotografie: Sophia Loren în rolul Lucillei, fiica lui Marc Aureliu.

Tineri din Cehoslovacia

Tineri din Cehoslovacia nouă... Cei mai mulți dintre băieții și fetele care apar în aceste fotografii numără tot atîtea primăveri cîte au trecut de la 9 mai 1945. Au crescut o dată cu prefacerile care au avut loc în patria lor, sub conducerea Partidului Comunist, în cei 18 ani de la eliberare. Astăzi, în uzine și fabrici, pe ogoare, în instituțiile de învățămînt, ei își aduc contribuția la construcția socialistă în R. S. Cehoslovacă.

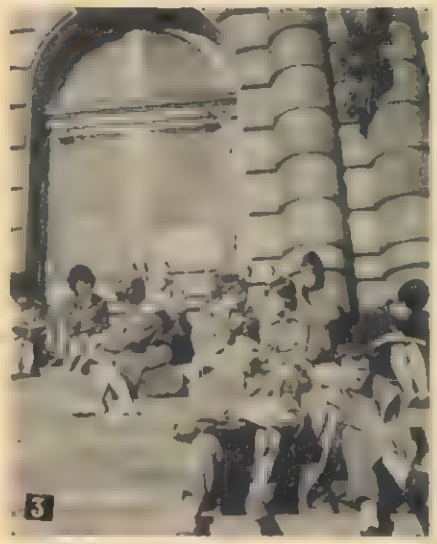

1 Vedere din Praga.

2 Elevele Helena Davidova și Marta Prokopova de la Școala secundară din Praga - Vokovice, în practică la fabrica „Aritma", fac un „schimb de experiență" cu ucenicul Fr. Chvalina.

3 Un loc de întîlnire al studenților praghezi în aceste zile primăvăratice: treptele de la intrarea „Casei artiștilor".

4 Pasiune pentru tehnică: unul din elevii Școlii agricole „Agrostroj" din Boemia de est lucrează la prototipul unei mașini agricole.

5 La Uzinele „Victoria din februarie" din Hradec Kralove s-a născut un mic ansamblu artistic alcătuit din tineri membri ai colectivului uzinei.

povestea vorbei

CE NU ȘTIM UNEORI

Dacă am cere unui nespecialist în filologie să despartă pe *mențiune* în cele două cuvinte din care e alcătuit, e aproape sigur că ar considera problema absurdă: *mențiune* e un singur cuvînt! Din punctul de vedere al limbii române e într-adevăr așa, dar la origine cuvîntul nostru e compus din „mînă" și „a ține": francezii spun *maintenir* (*main* = „mînă", *tenir* = „a ține"), iar italienii *mantenere* (de la *mano* = „mînă" și *tenere* = „a ține"). *A menține* a însemnat așadar: „a ține în mînă, cu mîna, a păstra în mîini".

Avem astăzi impresia că *redingotă* e un singur cuvînt; filologii ne spun însă că n-a fost totdeauna așa. *Redingotă* are ca punct de plecare combinația dintre două cuvinte englezești: *riding* „de călărie" și *coat* „haină", de unde se vede că primul sens al lui *riding-coat* a fost „haină de călărie".

Cititorii noștri vor rămîne poate surprinși aflînd că și *beznă* a fost cîndva un grup de două cuvinte. Istoria lui *beznă* e într-adevăr interesantă. Se spune *în beznă nopții* sau: *era întuneric beznă* etc.; în orice caz simțim o legătură între *beznă* și ideea de întuneric. La sensul acesta s-a ajuns printr-o serie de comparații, deoarece la origine nu e vorba cîtuși de puțin de întuneric. Cuvîntul e slav și e alcătuit din *bez* „fără" și *dna* „fund"; *bezdna*, împrumutat de români, a devenit *beznă*, printr-o simplificare a pronunțării. Primul înțeles a fost deci „fără fund". Acum apar comparațiile: despre ceva foarte adînc, de exemplu despre o prăpastie, s-a spus că e *beznă*; dar prăpastiile foarte adînci sînt și întunecoase, astfel că, printr-o nouă comparație, s-a creat expresia *întuneric beznă*, adică întuneric ca într-o prăpastie adîncă. În cele din urmă, cuvîntul nostru a ajuns să fie folosit adesea fără *întuneric*, preluînd și sensul acestuia: *beznă* înseamnă acum și „întuneric mare", fără nici o legătură cu prăpastiile sau cu adîncimea lor.

Sorin STATI

DE LA ORGĂ LA CLAXONUL DE MOTOCICLETĂ

PĂSTORII DANSEAZĂ TWIST CU TURMA

„PISICILE SĂLBATICE" SE ROAGĂ

POPA DUVAL LA MICROFON

sau

RUGĂCIUNEA UNUI TWISTMAN

cu chitara la vînătoare iezuită de tineret.

Biserica e într-o criză gravă de enoriași tineri; sub bolțile sumbrelor bazilici, în templele de piatră rece, în afumatele case de rugăciuni nu se văd fețe proaspete. O îngrijorare unică i-a reunit spiritualmente pe cardinalii violeți ai Sfîntului Scaun și uscățivii episcopi anglicani, pe rotofeii slujitori ai lui Luther și severii pastori adventiști de ziua a șaptea.

Care e soluția?

Păstorii nu pot trăi fără turme tinere și apoi există și servicii neștiute ale înaltelor foruri bisericești care, ca și la casele de filme, măsoară din cînd în cînd, într-o statistică necruțătoare, popularitatea preoților — ca și a vedetelor — în cuprinsul circumscripției lor parohiale. Și trag concluzii practice.

Cel care a întrevăzut o ipotetică posibilitate de soluționare a acestui impas actual al bisericii a fost un iezuit, părintele Duval, zis Aimé, zis Papille. Acest om în vîrstă de 43 de ani, măcinat de o gravă boală de stomac, invitat fiind într-o zi la o petrecere, s-a dedat la felurite cîntece de lume. Ducîndu-i-se vestea de cîntăreț, a fost chemat în fața unui auster colegiu ecleziastic de anchetă. Aici a izbutit să-i convingă pe confrații cu tonsură că vocea sa și știința de a se acompania cu chitara pot fi puse în slujba sfintelor credințe. Examenul de probă a fost trecut și părintele Duval a căpătat o autorizație de a întreprinde turnee în sutană, a se produce în teatrele de music-hall, a imprima discuri.

Preotul-dizeur apare pe scenă, începe să cînte furtunos rock-and-roll și se întrerupe brusc pentru a rosti o blîndă filipică împotriva celor ce au uitat de tainele împărtășaniei. Reia cîteva zeci de secunde ritmul îndrăcit al jazului și se întrerupe iar pentru a-i saluta, pe numele lor de botez, pe unii din ascultători — asupra cărora s-a informat dinainte — cu aerul unei revelații. Și așa mereu, după cea mai bună tehnică comercială a televiziunii. Uneori își face și comperaje vesele, după modelul spectacolelor de estradă, pentru a mai distra onor asistența, totdeauna însă în spiritul credinței (de exemplu: „Știați că lui Isus îi plăcea vinul bun?"; „Tata Noe știa să trăiască, zău așa" etc.). Niciodată

Valentin SILVESTRU

(Continuare în pag. 16)

COREGRAFIE CRUCIFIXATĂ. **Moment din repetiţia baletului iniţiat de parohul belgian din Vilvoorde. Jazul cîntă la picioarele crucifixului şi bateristele sa... înclină dezarticulat.**

tă nu uită să pomenească drept sursă de inspiraţie evanghelia.

— Acum — zice — o să vă cînt ceva din capitolul despre Matei.

Şi urmează melodia „Ce trebuie să fac cu capul meu sărman? Să gîndesc la cer..."

Trei motociclete şi cinci automobile îl plimbă pe cîntăreţ prin ţările Occidentului, într-un neîntrerupt turneu de concerte.

— Şi cînd vă mai faceţi rugăciunile? — l-a întrebat o credincioasă.

— Noaptea, în maşină — a răspuns sec călugărul, acordîndu-şi chitara.

Trompeta în amvon

Pastorul Herman Seidler din orăşelul austriac Dreistetten a fost de părere că iezuiţii nu vor aduce astfel tineretul la biserică, iar gloria îi va reveni numai iscusitului călugăr chitarist. Aşadar, nu muzica trebuie să umble după enoriaşi, ci enoriaşii după muzică.

Observînd că adolescenţii localnici se bulucesc la concertele de jaz date de formaţii rătăcitoare, Seidler a invitat una din acestea, „Orchestra din New-Orléans", să se producă în biserica Sfîntul Gheorghe, veche de vreo 700 de ani. Melomanul paroh s-a înţeles cu bărboşii orchestranţi, îmbrăcaţi în pantaloni de cow-boys, să-şi intituleze bucăţile într-un mod corespunzător necesităţilor pioase.

S-a cîntat deci „Cînd intră sfinţii", fox turbat, rockul „Ia-mă de mînă, Doamne!" şi swingul nebun „Greu îmi duc povara sufletului". Piesele au devenit şlagăre, orga a fost redusă la tăcere, iar în balconul catedralei s-a făcut loc ţuctromboanelor, trompetelor, bateriilor, saxofoanelor, contrabaşilor. După predică, instrumentistul

RUGĂCIUNEA UNUI TWISTMAN

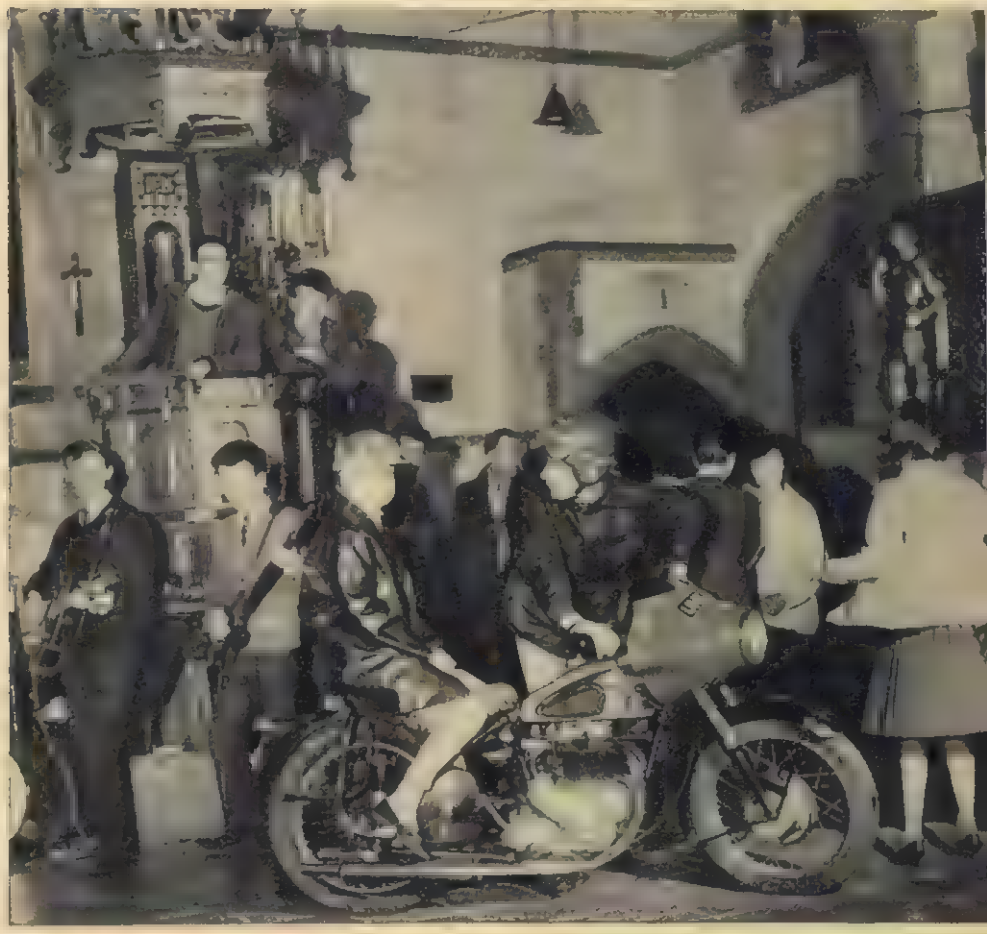

NU ÎN STAUL, CI PE ŞA. **O mică rectificare la legenda biblică despre maternitatea sfintei fecioare. Maria şi Iosif sînt pe motocicletă (în biserica engleză Sfîntul Alban). Orchestra cîntă twist, motocicliştii claxonează, asistenţa intonează ritmat „cei trei magi — cei trei magi — cei trei magi" şi regizorul, seminaristul Terry Knight, dirijează comedia din amvon.**

Willy execută de obicei un solo de trompetă urmat de chiote și tropăituri colective.

— Drumurile către rai sînt diferite — a declarat pastorul Seidler — eu ofer oițelor Domnului o șosea modernă, asfaltată cu note...

Baletele crucii

Și experiența s-a extins. Tînărul pastor Carl Léonhard din Vilvoorde (Belgia) a avut un schimb de scrisori cu Seidler și a înțeles că dacă muzica de jaz a pătruns în altar, e momentul să se deschidă și pentru balet porțile bisericii.

A convocat așadar, într-o seară, cîteva zeci de tinere din oraș și le-a citit un scenariu coregrafic propriu, pentru un balet special al nopții de Crăciun, pus în scenă în chiar incinta bisericii Sfîntul Iosif.

Vreo două, mai slabe de înger, au leșinat de spaimă, dar cele mai multe s-au învoit cînd au auzit că muzica va fi twist. Pastorul le-a amintit citatul din biblie „...l-au văzut pe regele David dansînd și sărind în fața chivotului legii". Contînd pe acest factor ultim de convingere, a și fixat prima repetiție.

„Premiera" a fost într-adevăr surprinzătoare: în noaptea de Crăciun, în liniștea întunecată din biserică a izbucnit un reflector și a chelălăit un saxofon. Patruzeci de fete în tricouri strînse pe corp au irupt din spatele altarului, urlînd. Orchestra a atacat în plin. Dansatoarele s-au dezlănțuit în timp ce preotul, din loja sa, făcea largi semne de binecuvîntare. Oamenii mai în vîrstă au ieșit înspăimîntați din biserică și au fugit acasă să scrie reclamații către episcop. Părintele Léonhard a strigat în zadar după ei că programul se va încheia cu o toccată de Bach...

Ce va hotărî oare episcopul?

— Va ține seama de randament — a explicat imperturbabil inițiatorul baletelor creștine bazate pe motive de mișcare ritmică a bazinelor.

Slujbe de noapte

Biserica anglicană a preluat cu frenezie modelele continentale, experimentînd și metode proprii. Vicarul Will Burton de la biserica Sfîntul Alban (lîngă Portsmouth) a pus în scenă piesa religioasă „Nașterea fecioarei". În momentul culminant al spectacolului, Maria, în haină de piele și pantaloni, dansează twist cu Iosif, care are o chică blondă respectabilă și lulea. „Cui nu-i place — s-a exprimat vicarul — n-are decît să-și acopere ochii".

La Bolton s-a amenajat în biserica Sfîntul Augustin un club de noapte, cu firmă luminoasă la intrare. Se numește „Clubul pisicilor din criptă". Cripta e la subsolul onorabilului așezămînt, iar „pisicile" au între 14 și 20 de ani, vîrsta „cotoilor" depășind această limită. Pastorul Timothy Campbell-Smith, vicarul Rodger Davison și decanul bisericii vin cu schimbul, seară de seară, să conducă twistul. Un ziarist care a asistat la aceste pioase reuniuni a scris că sînt și momente cînd prelații „ridică ochii la cer" pentru a obține în secret izbăvirea.

Părintele William Shergold din Eton a invitat tinerii să intre cu motocicletele în catedrala Sfînta Mary, ca să le binecuvînteze vehiculele. Motocicliștii, în uniformele lor de piele, cîntă psalmi, apoi ascultă twist și sînt spovediți — ca să poată alerga fără grijă cu 100 de kilometri pe oră.

Episcopul din Guilford, în vîrstă de 58 de ani, a anunțat că va dansa twist cu fetele care vor munci fără plată la construirea unei biserici neterminate de ani de zile. Spectacolul a avut succes de public, dar biserica n-a fost isprăvită pe de-a-ntregul, iar prelatul a zăcut la pat cîteva zile. Faptul că s-a făcut frate cu twistul pînă la trecerea punții nu i-a fost, pe cît se vede, de folos — și nici puntea n-a trecut-o; mai degrabă era să treacă Styxul.

Mai practici, mai serioși — și cei mai moderni — adventiștii americani au instalat în bisericile lor din Los Angeles mașini automate de tipul tonomatelor. Pentru opt cenți, poți asculta muzică de jaz la orgă; pentru cincisprezece cenți, pe acest fond muzical ți se servește și o predică rostită rar de o voce baritonală. Iar dacă introduci un dolar, la sfîrșitul predicii și al bucății muzicale ți se dăruiește, printr-o propoziție solemnă, dezlegarea tuturor păcatelor.

Întrebare...

Vor deveni astfel tinerii twistmani, motocicliștii și „pisicile" dreptcredincioși? Autoritățile ecleziastice speră. Presa occidentală e, în general, sceptică. Unii afirmă că sentimentul încercat de tinerii captați astfel e de curiozitate copilărească la un spectacol original. Bătrînii bigoți protestează din ce în ce mai vehement împotriva sacrilegiului. Cele mai multe comentarii subliniază caracterul foarte vremelnic al acestei experiențe.

Ea vădește o stare de profundă anemie. Căci „modernizarea" păstoritului nu poate mări turma, iar aruncarea peste bord pînă și a moralei ipocrite, clamate de secole din altare, nu este decît un spasm al unei crize fără remediu, manifestarea simptomatică a unei foarte mari neliniști.

Valentin SILVESTRU

SFINȚIA SA DANSEAZĂ. Episcopul anglican și-a descoperit, după cum se vede, o vocație tîrzie; sau, cu alte cuvinte, pentru prostirea tineretului se prostesc și oamenii bătrîni.

Nu-i cam nepotrivită sutana, părinte? Împiedică la dans...

umor

Rik AUERBACH

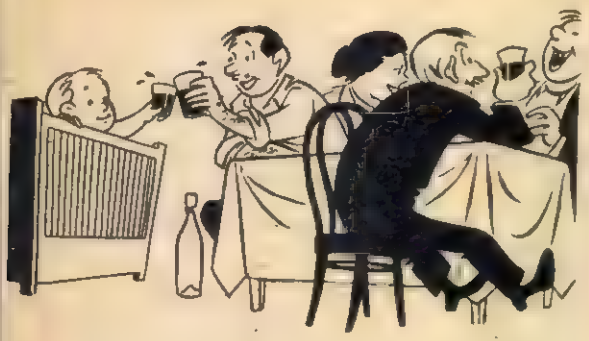

— Noroc, puiule! Așa-mi place, copiii cuminți la ora asta stau în pat!

— Copilul dv. e mărișor, dați-mi și nu-mi dă locul!
— Ce pretenții aveți la el? Nu știe să citească...

— După greutate, ar trebui să aveți 9,15 m înălțime...

„Eulenspiegel"

E. ARNO

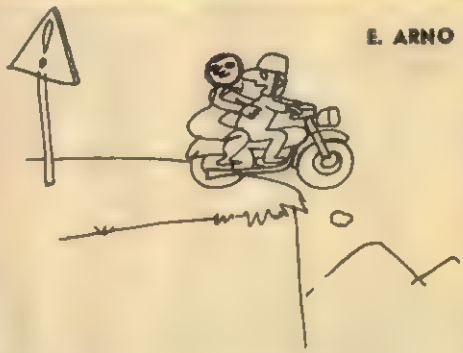

— Ce zici, ce frumos l-am ocolit!!!

Succes vînătoresc.

„Europa"

PE MALUL OLTULUI

în secolul III

Pe malul Oltului, lîngă Slăveni, în Raionul Caracal, arheologii au scos la lumină urmele unui castru roman. Cu acest prilej a fost descoperită o placă în relief reprezentînd o scenă pe care specialiștii noștri n-au întîlnit-o pînă acum: un zeu călare, căruia i se aduc sacrificii.

După părerea profesorului D. Tudor de la Facultatea de istorie din București, specialist în arheologie romană, care a participat la descoperirea castrului, basorelieful respectiv este deosebit de valoros. Textul gravat pe placă: „Colegiul soldaților cu soldă dublă (dubiari) pune acest monument prin preotul Iulius Marinus" atestă existența unei atari asociații de militari romani. Este vorba de soldații care s-au distins prin vitejie în luptele de pe Olt în prima jumătate a secolului III. Asociația lor avea drept scop să apere și să mențină nestirbite drepturile asupra soldei duble.

Placa în relief de care este vorba (34/34 cm) a fost descoperită spartă în trei bucăți, în pretorium (casa comandantului) castrului. Ea a fost reîntregită și predată secției de arheologie a Muzeului din Craiova, sub a cărui egidă s-au făcut săpăturile de la Slăveni.

F. URSEANU

„NEPLĂCERI" DE

În mod obișnuit alimentația noastră curentă — cu excepția unor regimuri restrictive prelungite — ne asigură cu ușurință satisfacerea tuturor necesităților. Dar organismul uman are și facultatea de a-și asigura rezerve: el poate înmagazina diverse alimente (zaharuri, grăsimi, proteine, vitamine sau minerale) pentru necesități speciale ; de asemenea organismul nostru poate transforma un tip de aliment în altul — zaharuri în grăsimi sau invers — în cazul în care nu primește

din toată lumea

COMOARA FATALĂ

Presa franceză a relatat împrejurările în care au pierit în Pacific doi tineri romancieri francezi: Jean Portelle și Claude Chaliès. Împreună cu speologul și exploratorul francez Robert Vergnes, care a făcut cunoscute opiniei publice împrejurările tragice în care cei doi scriitori și-au pierdut viața, aceștia au întreprins spre sfîrșitul anului trecut o călătorie în Oceanul Pacific pentru a căuta... comoara căpitanului Morgan, un vestit pirat. Potrivit unor versiuni, în secolul trecut, acesta a ascuns o comoară fabuloasă în insula Cocos, situată în apropierea coastei costaricane.

Fotografia înfățișează un moment dinaintea plecării. De la stînga la dreapta: Portelle, Chaliès și Vergnes purtînd portretul piratului Morgan, cel „răspunzător" de moartea tragică a celor doi literați francezi.

AISBERGURI ȘI BOMBE

Avioanele descoperă în fiecare an în medie 375 de aisberguri care coboară pînă la 48° latitudine nordică. Înălțimea unui ghețar plutitor ajunge pînă la 70 și chiar 100 de metri, iar volumul cufundat în apă este de aproximativ 11 ori mai mare decît cel din afară. E de prisos să spunem că nici un vapor n-ar putea rezista ciocnirii cu un asemenea uriaș...

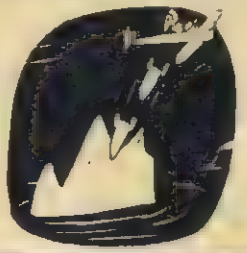

Americanii au încercat distrugerea aisbergurilor cu ajutorul bombelor. Dar, deși bombele și-au atins ținta, ele au rămas fără efect, lunecînd pe suprafața gheții fără a putea pătrunde în adîncime. Nici dinamitarea n-a avut efecte mai bune. Oamenii de știință sînt în prezent în căutarea unor noi mijloace, mai eficiente, cu ajutorul cărora să lupte împotriva munților de gheață.

de vorbă cu medicul

PRIMĂVARĂ

unul din acești factori nutritivi în alimentația zilnică.

Aceste rezerve sînt însă limitate. De aceea, în cazurile în care alimentația este dezechilibrată o perioadă mai lungă de timp din diverse cauze, pot să apară diferite tulburări, iar în cazuri extreme chiar stări de boală prin carență (rahitism, pelagră, scorbut, beriberi etc.). O situație analogă se întîmplă adeseori, cu mulți dintre noi, în cursul iernii. Arderea glucidelor, grăsimilor, proteinelor cere un consum de vitamine furnizate în mod obișnuit de legume, fructe etc. Lipsa acestora în alimentația de iarnă solicită rezervele organismului; mai mult chiar, date fiind condițiile de viață și alimentație în cursul iernii, consumul de vitamine este crescut în raport cu alte perioade. De aceea primăvara găsește organismul „sărăcit" de rezervele sale fiziologice, metabolice. Apar astfel diverse manifestări ale carențelor vitaminice: carii dentare, hemoragii nazale, gingivite, anemii, dureri de cap, oboseală, tulburări de vedere, scăderea rezistenței la infecții.

Nu numai carențele vitaminice determină însă oboseala de primăvară. Radiațiile solare — în special radiațiile ultravioletе — sînt esențiale sănătății noastre: ele cresc rezistența la infecții, intervin în sinteza vitaminei D cu rol principal în metabolismul osos etc. Iarna, cantitatea de radiații este mult mai mică, contribuind la eventuala apariție a unor tulburări; acestea afectează în special vîrstele mai labile: la copii pot apare manifestări de rahitism, la adolescenți tulburări de creștere, la bătrîni fenomene de osteoporoză. De asemenea, organismul poate deveni mai sensibil la infecții, inflamații etc.

Toate aceste tulburări pot fi prevenite sau atenuate printr-o alimentație corectă, în care un rol important îl joacă vitaminele din legumele proaspete de sezon.

Dacă tulburările au apărut, ele sînt de regulă ușor corectate printr-o cură polivitaminică, alimentație consistentă, respectarea unui program normal de muncă și odihnă, cu evitarea excesele. O atenție specială trebuie acordată din acest punct de vedere copiilor și adolescenților.

Dr. A. FABIAN

Cuvinte încrucișate

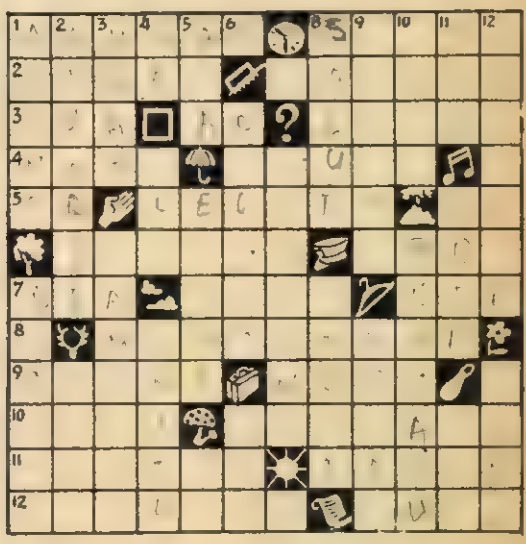

LA-NDEMÎNĂ!

ORIZONTAL: 1) Pus mînă de la mînă — Astăzi e la-ndemîna tuturor. 2) În anatomia omului — Portabilă și cu miner (pl.). 3) Localitate în U.R.S.S. — Academic! — Apucă cu amîndouă mîinile. 4) Energie (fig.) — A pune mîna. 5) Acar! — N-are mînă liberă (fem.) — Mînă pe jumătate! 6) Prind glas sub mîini măiestre (sing.) — Rezultatul muncii unor mîini harnice. 7) Localitate în Spania — La-ndemîna. . tuturor! — Ceasuri (nu de mînă). 8) Unde pun mîna, se cunoaște. 9) Animale ale tundrei — Localitate în R.P. Polonă. 10) A răsădi — Un fel de palton (pl.). 11) Dare de mînă (pl.) — Mînă-n mînă cu muncitorii (sing.). 12) Muncitor forestier — Oscilează între mîinile gospodinei (pl.).

VERTICAL: 1) A mîngîia la... necaz — Învățat să dea... laba. 2) Felurite — Masă minerală incandescentă. 3) Se bate cu mîna din prietenie — A lua durerea cu mîna. 4) Nota bene — Particulă a viitorului — Mînă-n mînă (fem.). 5) Istria! — Mîini strînse — Subit! 6) Mînă largă — Element de compunere însemnînd mușchi. 7) Instrument pentru două sau patru mîini. 8) O strîngere de mînă — Cu mîna la... ureche! 9) Iobag — Cu arma-n mînă, gata de apărare. 10) Personaj dintr-o piesă de Caragiale — Joacă fotbal și cu... mîinile! 11) Prefix de egalitate — Îi mînă vîntul — Îl are și palma. 12) Iscălire — Se ia de mînă cu mînăluna.

La... îndemînă: IVA, IDEA, NEST, MIO.

Dezlegarea jocului „CU... MINTE!", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Moldovean — CEC. 2) Eroică — Mim — Ri. 3) Melc — Iri — Ogor. 4) O — Aho — Enumera. 5) Ru — Îmbătrîni. 6) Isis — Amînti — S. 7) Eon — Unire — Alc. 8) Rațiune — Ciar. 9) C — Mușlit — Draci. 10) Imita — Idei — Te. 11) Tăcuți — Adevăr. 12) Atena — Aiuriți.

SUB NĂVALA TERMITELOR

Cîți dintre noi n-au citit interesantul roman „Plutonia" al academicianului Obrucev? Și mulți își mai amintesc poate de paginile în care se povestea cum termite gigantice atacă țara fantastică Plutonia.

Se prea poate ca locuitorii sătucului Baltage din apropierea orașului Cairo să nu fi citit romanul lui Obrucev, dar ei știu foarte bine că lupta cu termitele nu este de domeniul fanteziei. Căci ele i-au silit să-și părăsească satul: mușuroaiele — „locuințele" acestor insecte — după ce au împînzit ogoarele, au început să se întindă și în sat.

Specialiștii din R.A.U. studiază noi mijloace și metode de luptă împotriva primejdioa'elor insecte.

CREDINCIOS... CA UN CÎINE

Întîmplarea s-a petrecut de curînd în Franța. Păstorul unei turme de oi ce păștea departe, în munți, și-a pierdut brusc cunoștința. Cîinele turmei a dat atunci dovadă de o rară „prezență de spirit" și „ingenioziitate". Mai întîi a gonit oile în țarcuri. Apoi, înapoindu-se pe locul unde zăcea ciobanul, a început să-și tragă stăpînul la vale, spre cel mai apropiat sat. Cînd, după puțin timp, cîinele și povara sa au ajuns în apropierea satului, locuitorii au trimis imediat după un medic și păstorul a putut fi salvat.

E OARE CEL MAI MIC?

M.P. Huguenin, un ceasornicar francez din orășelul Mirecourt, departamentul Vosges, a dovedit multă măiestrie, dar și o doză serioasă de răbdare, reușind să construiască un micromotor electric compus din 28 de piese și avînd următoarele dimensiuni: 5,35 mm lungime, 2,55 mm înălțime, 1,84 mm lățime. Proporțiile sale miniaturale pot fi judecate mai ales în comparație cu măciulia de chibrit din fotografie. Și totuși, revista franceză „Science et vie" care furnizează știrea se îndoiește că exemplarul acesta liliputan ar fi cel mai mic din lume...

MEDICAMENTE FANTOMĂ - PROFITURI CONCRETE

Un fapt de necrezut a fost dezvăluit opiniei publice italiene de către revista „Quattrosoldi". Pentru a da în vileag moravurile care domnesc în industria farmaceutică italiană, posibilităţile de înşelare a cumpărătorilor şi pericolele existente pentru milioanele de oameni care au nevoie de asistenţă medicală, câţiva ziarişti de la amintita publicaţie au recurs la un truc ingenios: ei au obţinut aprobarea producerii şi punerii pe piaţă a unor medicamente care nu existau în realitate. În articolul publicat de revistă putem citi: *„Trei medici din Roma au semnat documentaţia clinică şi experimentală a unui nou medicament pentru tratarea ficatului, «Lambropar», produs de o firmă farmaceutică lombardă, «Lambrofarma». Ei bine, acest medicament nu există: numele l-am inventat noi. Nu există materialmente fiolele preparatului; imaginară este formula compoziţiei; nu există nici măcar întreprinderea farmaceutică ce-l produce. Şi totuşi, medicul primar, asistentul şi directorul unui spital din Roma şi-au pus semnătura sub docta expunere clinică, însoţită de o lungă listă a examenelor experimentale efectuate asupra a 41 de bolnavi — şi ei inexistenţi — trăgînd concluzia că preparatul s-a dovedit a fi de o înaltă eficacitate... ducînd la completa îndepărtare a simptomelor morbide în totalitatea cazurilor".*

Pentru a demonstra că obţinerea aprobării pentru inexistentul medicament citat mai sus nu a fost întîmplătoare, redactorii de la „Quattrosoldi" au mai „fabricat" încă un medicament imaginar: „Lambroremil". Acesta a fost „experimentat" pe 16 cazuri: *„Cu rezultate excelente, fireşte* — subliniază revista. *Astfel, după cum se afirmă în expunerea doctorului, imaginarul «Lambroremil» a rezolvat rapid şi complet trei cazuri de flebită, două cazuri de artrită reumatoidală, unul de artropatie degenerativă, un altul de inflamaţie a pleurei..."*

Descriind mecanismul „lansării" medicamentelor, revista arată că un rol esenţial îl joacă activitatea, bine retribuită, a unor aşa-zişi „consilieri farmaceutici", care se însărcinează să obţină în termenul cel mai scurt toate autorizaţiile necesare. *„Cu ajutorul unor persoane competente* — arată revista citată — *alcătuim cinci cazuri de experimentare a «Lambropars-ului, pe cinci pacienţi imaginari. Întrucît avem îned nevoie de 40, pentru restul de 35 încredinţăm această sarcină dactilografei noastre: va trebui să copieze de încă şapte ori lista celor cinci cazuri, înverşinău-le la întîmplare, pentru a nu se atrage atenţia, şi să le însemneze cu alte iniţiale".*

„DE LA CAZ LA CAZ"...

Scandalul cu medicamentele inexistente nu a putut fi muşamalizat, în ciuda numeroaselor eforturi depuse de cei implicaţi în această afacere cu sănătatea oamenilor. Ancheta începută a dus pe urmele unuia dintre cei ce procurau certificatele necesare. Este vorba de un „doctor", Oreste Giorgetti, administrator unic al societăţii cu răspundere limitată „Farmaceutici Jordan". Descinderea făcută la locuinţa acestuia a fost edificatoare. La percheziţie s-au găsit numeroase foi de hîrtie cu antetul Ministerului Sănătăţii, zeci de dosare pline cu tot felul de documente, formulare ale diverselor instituţii, timbre, două aparate pentru reproduceri fotografice, o maşină pentru uscarea rapidă a cernelii etc. Astfel au fost într-un totul confirmate afirmaţiile redactorilor revistei că la mijloc este vorba despre un aşa-numit doctor în farmacie care se lăudase singur că este „foarte introdus" în sferele administraţiei superioare şi, pe această bază, poate obţine extrem de rapid, „de la caz la caz", aprobarea unui preparat farmaceutic în schimbul unei sume de 1,5-2 milioane de lire. În ziua în care i s-au predat reprezentantului publicaţiei amintite certificatele pentru „Lambropar" şi „Lambroremil", Giorgetti a mai ridicat alte 8 certificate medicale de la aceleaşi spitale, în condiţii asemănătoare. Acest individ a mers pînă acolo încît a cerut chiar reprezentanţa pentru Roma şi Lazio a fantomaticei societăţi „Lambrofarma". El şi-a asigurat interlocutorii că este capabil să obţină „documentaţii clinice urgente" nu numai de la spitalele din Roma, ci de la cea mai mare parte a spitalelor din întreaga Italie.

3.000 DE PREPARATE ÎN DOI ANI

Uşurinţa cu care se obţin aprobările necesare pentru vinderea unor medicamente dubioase explică în mare măsură faptul că în doi ani au fost eliberate peste 3.000 de autorizaţii. Ele au fost obţinute de sutele de întreprinderi care funcţionează în această ramură industrialo-ştiinţifică, ce s-a dovedit a fi extrem de rentabilă. La sfîrşitul anului 1961 existau în Italia aproximativ 1.060 de întreprinderi farmaceutice, un adevărat record pentru lumea capitalistă. Alături de foarte puţine întreprinderi mari (numai cinci au peste 1.000 de muncitori), peste 900 de firme au mai puţin de 50 de salariaţi. Existenţa atîtor întreprinderi se explică printr-o serie de factori. În primul rînd, legislaţia care reglementează fabricarea medicamentelor, ce datează din... 1859, permite, printre altele, ca oricine să poată copia o reţetă existentă şi să pună în vînzare medicamentul sub un alt nume. În al doilea rînd, este vorba despre preţul redus al mîinii de lucru; acest fapt a îndemnat nenumăraţi afacerişti să pună pe picioare mici întreprinderi a căror întreţinere nu costă prea mult, dar care aduc beneficii însemnate. În acelaşi timp cercurile capitaliste străine au văzut o posibilitate în plus pentru a investi capitaluri importante în industria farmaceutică italiană. După crearea Pieţei comune, fluxul investiţiilor străine s-a intensificat, mai cu seamă în acele regiuni în care mîna de lucru poate fi obţinută la preţul cel mai scăzut. Numai în cinci ani (perioada 1956-1961) capitaliştii străini au investit în această ramură economică 43 miliarde de lire.

SUPRAPROFIT 100%

Beneficiile exorbitante obţinute de pe urma vînzării medicamentelor explică, la rîndul lor, afluenţa capitalurilor străine. Presa italiană a dat numeroase exemple în legătură cu jefuirea populaţiei de către producătorii de medicamente. De exemplu, materia primă folosită de producători pentru obţinerea „tetraciclinei" costă exact 88 de lire. Cu toate acestea, preţul de vînzare pe piaţă al medicamentului respectiv este de aproximativ 2.000 de lire.

Potrivit legislaţiei existente, preţurile de vînzare pot fi calculate pînă la triplul tuturor cheltuielilor făcute de întreprinderi pentru producerea unui medicament oarecare. Dar nici măcar acest criteriu nu este respectat. Astfel, pastilele „Farmidone", folosite împotriva gripei, au un preţ de producţie de 64,60 lire; ele ar trebui deci să se vîndă cu maximum 195 de lire. Preţul de vînzare către cumpărători este însă de 300 de lire. În fiecare an se vînd aproximativ 1,5 milioane cutii cu asemenea pastile. Numai din vînzarea acestui produs firma „Farmitalia" obţine 600 milioane lire.

MEDICAMENTELE FALSIFICATE

Marele scandal al medicamentelor inexistente a relevat totodată problema produselor farmaceutice improprii sau falsificate, vîndute publicului. Multe luni s-a vîndut spre exemplu medicamentul „Petazon" care, supus unei analize minuţioase, s-a dovedit a fi lipsit de proprietăţile indicate; el nu servea nici la calmarea durerilor şi nici la scăderea tensiunii ridicate. Mai mult chiar, un reporter al ziarului „Paese Sera" relata că a putut cumpăra din farmacii o serie de medicamente a căror vînzare fusese interzisă cu multe luni înainte, întrucît nu corespundeau cu formula declarată iniţial. Este cît se poate de clar că în aceste cazuri nenumăraţi oameni bolnavi au rămas netrataţi sau — şi mai rău — au folosit substanţe care le puteau dăuna.

În ce priveşte medicamentele falsificate, în cel mai fericit caz e vorba despre produse care conţineau mai puţine cantităţi din materia primă indicată decît cele necesare. Astfel, autorităţile au fost nevoite să interzică vînzarea unor asemenea medicamente în momentul cînd diverse cercuri au sesizat modificarea compoziţiilor chimice. De pildă, în cazul medicamentului „Iodarson calcic", s-a descoperit că vitaminele B_1 şi B_6 se găseau în cantităţi cu 50% şi 41% mai mici decît în formula declarată.

Faptele relatate mai sus constituie numai cîteva exemple. Ele vorbesc despre grave prejudicii aduse celor suferinzi, despre moravurile ce domnesc în jungla negustorilor de medicamente, a celor ce obţin profituri fabuloase pe seama sănătăţii oamenilor. Sînt — în urma-urmei — fenomene tipice ale modului de viaţă capitalist.

Eugen PHOEBUS

Doctorul în farmacie Oreste Giorgetti, „foarte introdus" în sferele înalte ale administraţiei — cum îi plăcea să se laude singur — a fost demascat şi arestat ca protagonistul afacerii cu medicamentele, lată-l, ascunzîndu-şi faţa cu pălăria, în timp ce este condus de doi agenţi.

PAESE SERA

La Polizia ha stabilito che gli attestati sono un fotomontaggio del dott. Giorgetti

Scandalul medicamentelor reflectat în presa italiană. Sub titlul *„Poliţia a stabilit că certificatele reprezintă un fotomontaj făcut de doctorul Giorgetti"*, ziarul „Paese Sera" din Roma demască modul în care au fost obţinute certificatele care confirmă eficacitatea unor medicamente... inexistente şi arată totodată, pe bază de probe, că în farmacii se află încă medicamente interzise de mai multă vreme de către Ministerul Sănătăţii al Italiei.

Dimineața, spre lucru.
Fotografia de Radu ALEXANDRESCU

CARNET

Cheia visurilor... la cinema

În anumite împrejurări ești îndreptățit să-ți pară rău că, astăzi, nimeni nu mai crede în semnificațiile profetice ale viselor. De pildă, acum aș vrea să vă povestesc nu un vis, ci de-a dreptul un coșmar pe care l-am trăit zilele trecute și care are înțeles adînc, măcar că străvezin. Dar nu risc să devin ridicol? Totuși, ceva misterios și irezistibil, diniăuntru — desigur, „al naturii lucru ceva" — mă tot îmboldește să vi-l spun. Și, cu orice risc, vi-l spun.

Se făcea, așadar, că trăiesc în alte vremi și că vreau să mă duc la cinema. Deschid ziarul la rubrica spectacolelor, ca să-mi aleg filmul. Uite, un nou film de-ai nostru, rominesc! „Vacanță la mare"! Rulează la cinematograful „București" de pe bulevardul 6 Martie. Gioață acolo! Ajung în fața casieriței, solicit un loc mai în față, deoarece am vederea slabă (din punct de vedere strict oculistic, nu altfel...). Dar vai! Locuri în față nu mai sînt. Nu mai sînt decît la balconul al II-lea. Bine, fie și la balconul al II-lea!

Pînă aici toate au fost ca-n vis. De-aici încolo, a început coșmarul. N-am să vă mai zugrăvesc întunericul de nepătruns al meandrelor infernului dantesc pe care l-am străbătut pînă a ajunge la balconul cu pricina. De-ajuns și bine c-am ajuns. Aveam în posesie biletul cu locul 6, rîndul 45. Voi, care stați acum acasă și citiți aceste rînduri, de bună seamă că nu știți unde anume e rîndul 45, locul 6, balconul al II-lea la cinematograful „București". Dar nici eu care am fost acolo n-am știut, și numai după peripețiile de coșmar am putut să aflu. Tot ceea ce fusese scris cîndva cu alb în marginea rîndurilor și pe fiecare loc în parte pierise ca prin farmec. Oamenii se întrebau ei între ei: „Nu știți care-i rîndul 45, ori 47, ori 42?" Era hărmălaie. Tot căutînd, oamenii se mai și îmbrînceau. Desigur, fără voie și fără vină. Deodată, hărmălaia fu acoperită de un glas puternic și totuși jovial: „Ulițe, domnule, rîndul 42! Vai de mine! Începe aici, în margine, se întrerupe la mijloc și continuă în partea cealaltă. Și nu numai atît: rîndul 42 cuprinde două rînduri!" Fericitul! Putuse să citească cifra indicatoare. Acum, lupta cu cotul să-și găsească locul. L-o fi găsit, nu l-o fi găsit? Nu știu. Eu mai eram ocupat să-mi descopăr rîndul. Vă mărturisesc că dacă nu-mi aminteam de manualul de logică pe care-i tocisem demult, în liceu, nici nu-l descopeream. Căci l-am descoperit numai prin deducție logică. Dar — „vorba lui Gambetta" — scopul scuză mijloacele. Bine că mi-am atins țelul. Adică îl atinsesem pe jumătate. Mai rămînea să descopăr — precum Columb America — locul. Era simplu. Trebuia să număr începînd să număr. Deodată, un șoc în inimă! Locul șase nu era. Adică numai locul era: scaunul dispăruse: nu avea șezut. M-am uitat împrejur: mai erau și alte scaune care nu erau. Asta m-a consolat. Și m-am așezat pe unde am putut. Cum au făcut și ceilalți. Bineînțeles, după vociferări, altercații, împingeri. O fi rominul nostru bun la gură, cu harțag, certăreț, dar are o inimă de aur. Pînă la urmă, totul s-a aranjat și s-a făcut liniște. Și-n liniștea deplină care s-a lăsat, eu am adresat o rugăciune cerului, dîndu-le de plafonul cinematografului: „O, cer! Acum, că încrurile s-au domolit, fă să urce pînă la noi responsabilul acestei instituții de cultură, pentru ca să aibă satisfacția de a vedea cît sînt de cuminți și de disciplinați spectatorii săi".

...Și m-am trezit din coșmar leoarcă de sudoare, sleit de eforturi. Și, mai ales, speriat de balconul al II-lea. Căci parterul și balconul I sînt o minune. Se vede bine că pînă la balconul I inclusiv, responsabilul urcă. De aici încolo el însuși nu se mai încumetă.

Luscăr SEBASTIAN

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI

Programul I — știrile: 5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00, 22.00 (joi 23.30), 23.50.

Duminica: 7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50.

Programul II—știrile: 10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 (vineri 21.30), 23.00, 0.50.

Duminica: 7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 23.50.

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM

Programul I — știrile: 6.30, 13.05.
Programul II — știrile: 10.05, 14.30.
Duminica: 7.30.

COTELE APELOR DUNĂRII

Programul I — știrile: 13.40.

DUMINICĂ 8 MAI Programul I *6.00:* Cu cîntecul și jocul pe întinsul patriei *6.35:* Muzică românească *7.10:* Concert de dimineață *8.00:* Sumarul presei centrale *8.10:* Prelucrări de folclor din țări socialiste *8.30:* Clubul voioșiei *8.50:* Piese de estradă *9.20:* Concert simfonic *10.03:* Muzică ușoară *10.30:* Ansambluri de amatori *11.00:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe ogoare *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Fragmente din opera „Răpirea din serai" de Mozart *12.30:* Interpreți de muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Concert de prînz *14.30:* Muzică populară cerută de ascultători *15.00:* Din viața satelor patriei *15.40:* Program de rapsodii *16.10:* Din comoara folclorului nostru *16.30:* Duete din opere *17.00:* Muzică ușoară *17.14:* Recital Valentin Gheorghiu *17.30:* Transmisiune sportivă *18.30:* Romanțe *19.00:* Muzică din operete *19.35:* „Melodii... melodii..." — emisiune de muzică ușoară românească *20.00:* Teatru la microfon — premiera „Hamlet" de William Shakespeare *21.47:* Cîntă Connie Francis *22.25:* Muzică de dans *23.10:* „Oda bucuriei" de Händel.

Programul II *7.00:* Fanfara reprezentativă a armatei *7.35:* Cîntece din folclorul nou *8.00:* Muzică ușoară *8.30:* Cîntece *8.50:* Anunțuri, muzică *9.00:* Muzică populară cerută de ascultători *9.30:* Estrada melodiilor *10.00:* Muzică din opere cerută de ascultători *10.30:* Revista presei străine *10.35:* Muzică ușoară *11.00:* Transmisiune din sala Ateneului R.P.R. a concertului Orchestrei simfonice a Filarmonicii de Stat din Cluj, dirijor Emil Simon. Solist, Ștefan Ruha. În pauză: Emisiunea „Cinema" *13.00:* Din muzica popoarelor *13.30:* Muzică de estradă *14.05:* Piese instrumentale *14.15:* La microfon, satira și umorul *15.00:* Din spectacolele Teatrului de Operă și Balet al R.P.R. *15.45:* Muzică de estradă *16.00:* Oameni și fapte *16.05:* Muzică corală de compozitori romîni înaintași *16.30:* Concertul în mi minor pentru vioară și orchestră de Mendelssohn-Bartholdy *17.00:* Sextetul vocal „Perinița" *17.15:* Lectură ghicitoare: Sînteți la curent cu noutățile editoriale? *17.25:* Muzică ușoară cerută de ascultători *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* Tineri interpreți de muzică ușoară *19.15:* Legenda elegiacă de Alfonso Castaldi *19.30:* Soliști și formații artistice de amatori *20.05:* Muzică de dans *20.30:* Interpreți de odinioară ai muzicii populare: violonistul Petrică Moțoi *20.45:* Muzică de dans *21.30:* Arii din operetele lui Francis Lopez, interpretate de Louis Mariano *21.45:* File de istorie literară *22.00:* Muzică de dans *22.28:* Serenada în re major opus 25 pentru flaut, vioară și violă de Beethoven *23.10:* Muzică de dans.

Programul III (U.U.S.) *19.00:* Simfonia a III-a în do major pentru orchestră, pian, orgă și cor de George Enescu *19.50:* Concert de estradă *20.30:* Antologie radio — Mihail Sadoveanu citind versuri de Mihail Eminescu *20.45:* Concert din opere *21.30:* Sonata nr. 1 opus 78 în sol major pentru vioară și pian de Brahms *22.10—22.59:* Muzică de dans.

LUNI 9 MAI Programul I *6.07:* Muzică ușoară *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Valsuri simfonice *6.30:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Salut voios de pionier! *7.10:* Dansuri de estradă *7.30:* Sfatul medicului — Igiena alimentației în timpul primăverii *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Jocuri populare *8.00:* Sumarul ziarului Scînteia *8.05:* Muzică vocală și instrumentală de compozitori romîni *8.30:* Scene comice din operete *9.00:* Tinerețea ne e dragă! *9.30:* Marșuri patriotice *9.55:* Melodii populare *10.00:* Muzică distractivă *10.30:* Trio opus 63 nr. 1 în re minor de Schumann *11.05:* „Săptămîna culturii cehoslovace" — muzică din opere de compozitori cehoslovaci *11.37:* Muzică de estradă *12.00:* Suita a III-a de dansuri românești de Iuliu Mureșianu; Capriciu românesc de Marcel Mihalovici *12.30:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *13.10:* Muzică ușoară *14.00:* Concert de prînz *14.30:* Muzică populară *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Fragmente din opera „Mignon" de Thomas *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă Ileana Constantinescu *17.10:* Cîntece de Alfred Mendelsohn *17.30:* „Prietenii lui Do-Re-Mi" *17.50:* Melodii de estradă *18.30:* Lecția de limba rusă (începători) *18.40:* Selecțiuni din operete *19.00:* Revista economică radio *19.20:* Poemul simfonic „Serbări romane" de Respighi *19.45:* Cîntă taraful Căminului cultural din Morăreni, Regiunea Mureș-Autonomă Maghiară *20.15:* Muzică ușoară *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Suita a II-a în do major de George Enescu *21.15:* Pe teme internaționale *21.25:* Muzică ușoară românească *22.25:* Opera „Trandafirii Doftanei" de Norbert Petri — montaj muzical-literar

Programul II *10.10:* Muzică din operete *10.45:* Din muzica popoarelor *11.15:* Fragmente din cartea „Reportaj cu șireangul de gît" de Iulius Fucik *11.30:* Cvartetul în re minor de Eduard Mirzoian *12.05:* Muzică ușoară *12.30:* Muzică din opere *13.00:* Cîntece și jocuri de pe întinsul patriei *13.30:* Însemnări de reporter — Snagovul *13.37:* Program distractiv interpretat la mandoline *14.10:* Muzică din opera „La Vally" de Cataiani *14.35:* Muzică de estradă *15.00:* Triplu concert în do major pentru vioară, violoncel, pian și orchestră de Beethoven *15.36:* Muzică populară *16.10:* Corul de copii ai Sindicatului învățămîntului din București *16.30:* Uverturi la opere *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Simfonia a XIII-a în fa major de Dimitrie Cuclin *18.47:* Prelucrări și aranjamente de folclor *19.15:* Cîntece de pace și prietenie *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* „Ghid muzical" (15) *20.20:* Muzică populară *21.15:* Corul popular rus din Omsk *21.30:* Aspecte de la recitalul literar-muzical „Primăvara" *22.00:* Mari cîntăreți de operă *22.30:* Melodii lirice *23.10:* Dansuri instrumentale *23.46:* Muzică de dans.

Programul III (U.U.S.) *21.45:* Concert simfonic.

MARȚI 7 MAI Programul I *5.07:* Muzică populară *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Melodii distractive *6.07:* Cîntece *6.30:* Gimnastică *6.35:* Jocuri populare *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Prelucrări corale *7.30:* Sfatul medicului — Urticaria la copii *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Piese instrumentale *8.00:* Sumarul presei centrale *8.08:* Melodii populare *8.30:* Mică suită pentru oboi, clarinet și orchestră de coarde de Ion Vintilă; Variațiuni simfonice pe teme românești de Teodor Lupu *9.00:* Muzică ușoară *9.30:* Din creația compozitorilor cîntării *10.00:* Din folclorul țărilor socialiste *10.30:* Scene din opere *11.05:* Cvartetul nr. 1 de Anatol Vieru *11.30:* Cîntă Orchestra de muzică populară „Cernegura" din Piatra Neamț *11.45:* Radio prichindel *12.00:* Melodii de estradă *12.30:* Răspundem ascultătorilor *12 40* Dansuri din operete *13.10:* Muzică populară *14.00:* Concert de prînz *14.30:* Muzică ușoară *15.00:* Muzică din opere *15.28:* Muzică instrumentală de compozitori romîni înaintași *16.45:* Cîntă Maria Păunescu, acordeonistul Nelu Orian și taragotistul Iosif Mihuț *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Orchestra de mandoline a Uzinelor „Steagul roșu" din Brașov *17.10:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *17.30:* Radiorcheta pionierilor *17.55:* Muzică de estradă *18.15:* În săli și pe stadioane *18.25:* Cîntă Maria Peter *18.40:* Fragmente din concertul Orchestrei de cameră a inginerilor *19.00:* Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur despre „Schimbări intenționate" *19.10:* Muzică ușoară de Vadim Liudvikovski *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul metalurgie *19.45:* Cîntece *20.15:* Cîntă Ana Lăcătușu și Norocel Dimitriu *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Program muzical pentru fruntași în producție *21.15:* La microfon, satira și umorul (reluare) *22.25:* Oratoriul patetic de Sviridov pe versuri de Maiakovski *23.00:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Trio nr. 5 în sol major de Mozart *10.30:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *11.00:* Cîntece patriotice *11.15:* Lectură dramatizată — „Cinci dolari" de Bil Beloțerkovski *11.35:* Muzică ușoară *12.05:* „Săptămîna culturii cehoslovace" — suită din feeria muzicală „Despre dragostea dintre Raduz și Magulena" de Iosef Suk *12.33:* Cîntece și jocuri populare *13.00:* Muzică din operete *13.30:*

(Continuare în pag. 22-23)

LA ORA DE AGRICULTURĂ

Vă trimit o fotografie pe care am realizat-o într-o clasă a școlii din Girov, Regiunea Bacău. Se predă o lecție teoretică la agricultură — obiect nou pentru elevii din ultimele clase ale școlilor de 8 ani din mediul rural. Școlarii sînt toți copii ai colectiviștilor din comună, iar lecțiile practice sînt legate de activitatea părinților lor, în special în ceea ce privește sectorul legumicol al gospodăriei colective.

Șimon POMPEI
Piatra Neamț

RADIO PE ULTRASCURTE

„Aș vrea să aflu noutăți în legătură cu emisiunile pe unde ultrascurte".

Constantin I. PĂUN
Oradea,
str. Türök Ignac nr. 23

Răspunde ing. MIRCEA IVANCIOVICI, asistent la Facultatea de electronică și telecomunicații a Institutului politehnic București.

Actualmente în multe țări se dezvoltă rețeaua de radiodifuziune cu modulație de frecvență care lucrează în banda de unde ultrascurte. Principalul dezavantaj — și anume propagarea undelor ultrascurte în linie dreaptă, ceea ce face ca emisiunile respective să nu poată fi recepționate la o distanță mai mare de 60-100 km de emițător — este compensat de numeroase avantaje: a) lipsa aproape totală a paraziților (în limitele zonei orizontului optic amintit mai sus); b) micșorarea cu mult a distorsiunilor sau a deformărilor suferite de transmisie în comparație cu cele în gama undelor lungi, medii și scurte; c) utilizarea mai rațională a puterii ce o debitează emițătoarele.

În prezent la noi funcționează două emițătoare pe unde ultrascurte, lucrînd pe lungimile de undă 4,16 m și 4,26 m și care servesc o zonă cu centrul în București și cu o rază de acțiune de circa 60-80 km. Programele de televiziune (imagine și sunet) folosesc de asemenea gama undelor ultrascurte, dar într-o bandă de lungimi de undă mult mai întinsă (de la circa 7 m pînă la circa 1,3 m). Postul de televiziune din București emite programul de sunet pe o lungime de undă de circa 4,56 m.

Pe drumul ridicării calității transmisiunilor radiofonice există perspectiva de a se trece la radiodifuziunea stereofonică lucrînd tot în gama undelor ultrascurte. După cum se știe, redarea stereofonică a sunetului permite o audiție mult mai fidelă. Dacă actualmente există înregistrări stereofonice pe discuri și pe bandă de magnetofon, nu același lucru se poate spune despre emisiunile radiofonice. În momentul de față se experimentează sisteme de radiodifuziune stereofonică, în scopul stabilirii sistemului celui mai simplu și în același timp cu performanțele cele mai bune. În orice caz, toate aceste sisteme lucrează numai în domeniul undelor ultrascurte, pentru a beneficia de avantajele amintite. Nu mai e mult timp pînă cînd emisiunile stereo se vor transmite zilnic, ca și actualele emisiuni radiofonice obișnuite.

FILIPINE

„V-aș ruga să publicați cîteva date despre insulele Filipine".

D. RADU
student, Iași

Răspunde GH. IOSUB, ziarist.

Stat în sud-estul Asiei, cuprinzînd 7.000 de insule și ocupînd o suprafață de circa 300.000 de kilometri pătrați, Filipinele au o populație de aproape 29 de milioane de locuitori, în special malaiezi. În Filipine coexistă zeci de graiuri și dialecte; limba oficială: tagalog. În mod uzual se folosesc limbile spaniolă și engleză. Capitala *Quezon* (în curs de construire) e situată în apropierea celui mai mare oraș și port filipinez, Manila (2 milioane de locuitori). Arhitectura Manilei poartă urmele dominației coloniale spaniole, care a durat aproape trei secole, precum și ale dominației americane (1898-1946). Remarcabilă prin frumusețea ei este clădirea Universității Santo Tomás, întemeiată în 1611. În timpul celui de-al doilea război mondial, Manila a avut mult de suferit de pe urma ocupației japoneze.

Republica Filipine este o țară agricolă, producînd în principal cînepă de manila, nuci de cocos, trestie de zahăr; 05 la sută din pămînt aparține moșierilor băștinași și capitaliștilor americani, în timp ce aproape 40 la sută din gospodăriile țărănești nu au pămînt de loc. Țăranii sînt obligați să lucreze ca iobagi sau să ia pămînt în arendă, pentru care dau moșierilor pînă la 80 la sută din recoltă.

Din punct de vedere industrial, Filipinele sînt slab dezvoltate, deși subsolul este bogat în minereuri de aur, fier, crom, mangan și cupru. Numărul șomerilor totali atinge cifra de 800.000, cărora li se adaugă încă peste un milion de șomeri parțiali.

Partidele liberal și naționalist își împart pe rînd puterea; divergențele dintre ele sînt bazate mai mult pe interese de grup. Luptător consecvent pentru independența națională a țării, pentru democrație, pace și socialism este Partidul Comunist din Filipine, creat în 1930 și care din 1948 activează în ilegalitate.

Actualul președinte al Filipinelor este Diosdado Macapagal, liderul partidului liberal. El militează pentru legături strînse cu Statele Unite și pentru întărirea pactului agresiv al Asiei de sud-est (S.E.A.T.O.), din care fac parte și Filipinele. Deși în mod oficial Filipinele și-au dobîndit independența acum 17 ani, în realitate ele continuă să fie o semicolonie a Statelor Unite. Monopolurile americane storc sub formă de profituri două treimi din venitul național al Filipinelor, iar peste un sfert din suprafața arabilă a acestei țări este ocupată de zecile de baze militare americane.

SUGESTIE ȘI HIPNOZĂ

„Ce sînt sugestia și hipnoza ?"

Gavril HEIUȘ
Timișoara VII,
str. Ecaterina Varga 39
Ioan ARDELEAN
com. Hrip, Rn. Satu Mare

Răspunde dr. D. GRIGORESCU, medic primar neurolog la Spitalul Brîncovenesc din București

Sugestia este influența pe care o poate avea cuvîntul sau orice alt excitant din mediul înconjurător asupra psihicului și organismului ființei. Se știe că la vederea unei lămîi unii indivizi au o salivație abundentă, fenomen ce reprezintă un reflex condiționat. S-a dedus că același fenomen stă și la baza sugestiei. Astfel se constată ridicarea tensiunii la vederea tensiometrului, apariția poftei de mîncare la vederea anumitor alimente, durerea la vederea unui ac etc. Deoarece orice corp din mediul înconjurător este definit de un cuvînt, de un simbol, se poate ajunge astfel să declanșăm fenomenul vegetativ: salivație, poftă de mîncare sau ridicarea tensiunii doar prin cuvîntul corespunzător obiectului în cauză. Deci prin cuvînt putem influența starea psihoorganică a individului, adică putem să-i producem modificări, să-i dirijăm voința și comportamentul. Pe acest fapt se bazează psihoterapia, necesară și obligatorie azi pe lîngă tratamentele uzuale în cazul unor afecțiuni psihogene: unele hipertensiuni arteriale, dureri cauzalgice, migrene, reacții alergice, micșorarea durerilor nașterii, enurezis, ticuri, insomnii, obsesii, idei fixe etc.

Hipnoza este starea de inhibiție parțială a scoarței cerebrale, realizată printr-o sugestie repetată și bine susținută. În timpul hipnozei există o permanentă legătură între hipnotizator și hipnotizat, iar orice sugestie transmisă în această situație devine mai intensă. Aplicată în mod judicios, științific, numai în cazuri indicate — evitîndu-se exagerările — și numai de către medici specialiști (nu de către hipnotizatori „amatori" șarlatani, cum au existat în trecut la noi și cum există și azi în Occident), hipnoza poate fi un mijloc de reală valoare în tratamentul unor afecțiuni dintre cele amintite mai sus.

Din experiențele făcute de oamenii de știință prin controlul cu aparate de mare precizie s-au verificat modificările tensiunii arteriale, ale formulei sanguine, ale tonusului gastrointestinal, ale metabolismului bazal etc., apărute sub sugestie negativă

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

PROGRAMUL DE RADIO

Emisiune literară *13.45:* Melodii de muzică ușoară *14.10:* Muzică de fanfară *14.35:* Triplu concert în la minor pentru flaut, vioară, clavecin și orchestră de coarde de Bach *15.00:* Muzică ușoară *15.25:* Muzică populară cu Natalia Gliga și acordeonistul Nicolae Florian *15.40:* Formații de estradă ale radioteleviziunilor din țări socialiste *16.10:* Duete interpretate de Victoria de Los Angeles și Dietrich Fischer-Dieskau *16.30:* Valsuri de estradă *17.00:* Lucrări de tineri compozitori români *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* „Dicționar muzical" (15) *18.30:* Cîntece închinate patriei socialiste *18.45:* Emisiune culturală *19.00:* Melodii populare *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Suita „Priveliști moldovenești" de Mihail Jora *20.15:* Recital de poezie populară *20.35:* Muzică de dans *21.45:* Scriitori la microfon — Nina Cassian *22.00:* Ciclul „Pagini din muzica contemporană" — Cîntece de Igor Stravinski *22.30:* Muzică de estradă *23.10:* Concert de noapte *24.00:* Muzică de dans.

Programul III (U.U.S.) *21.15:* Serenada pentru tenor, cor și orchestră de Benjamin Britten *21.45:* Opera „Wilhelm Tell" de Rossini — soliștii, corul și orchestra Radioteleviziunii italiene, dirijor Mario Rossi (actul I).

MIERCURI 8 MAI Programul I *5.07:* Cîntece și jocuri populare *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.50:* Piese orchestrale *6.07:* Cîntece *6.20:* Gimnastică *6.35:* Valsuri *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Insomnia *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Piese instrumentale *8.00:* Sumarul presei centrale *8.08:* Muzică distractivă românească *8.30:* Muzică din opere *9.05:* Poem vesel de Gheorghe Dumitrescu; Uvertură festivă de Mircea Chiriac *9.35:* Muzică populară *10.00:* Teatru la microfon — „Marele fluviu își adună apele" de Dan Tărchilă *13.19:* Muzică ușoară *11.40:* Program de cîntece *12.00:* Melodii de estradă *12.30:* Scene din opere *13.10:* Concertul pentru violoncel și orchestră de Boccherini *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Cîntece și jocuri *15.30:* Muzică din operete *16.00:* Piese instrumentale de virtuozitate *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară *17.10:* Soliști și formații artistice de amatori *17.30:* „Prietena noastră, cartea" — Clasici ai literaturii române: Mihail Eminescu *18.00:* Lucrări ale compozitorilor noștri, inspirate din frumusețile patriei *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Corul de copii al Radioteleviziunii *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Muzică pentru fruntași în producție *19.45:* Cîntece *20.15:* Cîntă Dorina Drăghici, Rodica Paliu, Luigi Ionescu, Constantin Drăghici *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Melodii populare cerute de ascultători *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Arii din opere *22.25:* Oratoriul „Scînteia eliberării" de Ovidiu Varga *23.02:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică ușoară *10.45:* Muzică la filmul documentar „Munții Retezat" de Ion Dumitrescu *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul metalurgie *11.30:* Muzică populară *12.05:* Arii și duete din operete *12.30:* Poeții noștri cîntă partidul *12.45:* Din viața de concert a Capitalei *13.30:* Carnet de reporter *13.40:* Muzică de estradă *14.10:* „Partidului slavă!"—program de cîntece *14.35:* Melodii populare din Oltenia și Muntenia *15.00:* Cîntă soprana Lia Hubic și basul Traian Popescu *15.30:* Concertul pentru pian și orchestră de Paul Constantinescu *16.10:* Muzică de estradă *16.30:* Muzică populară *17.00:* Arii și scene din operete *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Cîntă Irina Micuț, Nicolae Trofin, Ștefan Stroe și Benone Damian *18.35:* Piese instrumentale *18.50:* Microfoiletoane *19.00:* Muzică de estradă *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* Arii din operele lui Donizetti *20.15:* Școala și viața *20.35:* Fragmente din suita „Mitrea Cocor" de Sabin Drăgoi *21.15:* Jocuri populare *21.30:* Tribuna radio *21.40:* Muzică ușoară *22.20:* „Săptămîna culturii cehoslovace" — muzică de cameră de Viteslav Novak și Jiri Pauer *22.45:* Muzică de estradă *23.10:* Concert de noapte *24.00:* Muzică de dans.

Programul III (U.U.S.) *21.15* — *22.59:* Continuarea operei „Wilhelm Tell" de Rossini (actele II, III și IV).

JOI 9 MAI Programul I *5.07:* Muzică de fanfară *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri *6.07:* Muzică ușoară *6.30:* Gimnastică *6.35:* Jocuri populare *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Piese de estradă *7.30:* Sfatul medicului — Igiena corporală în anotimpul călduros *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Piese instrumentale *8.00:* Sumarul presei centrale *8.08:* Muzică populară *8.30:* Muzică ușoară *9.00:* Vreau să știu! *9.35:* Sonata pentru violoncel și pian de Theodor Fuchs *10.00:* Pagini eroice din opere *10.30:* Cîntă Ansamblul armatei *10.45:* Muzică distractivă interpretată de orchestre de mandoline *11.05:* Muzică ușoară *11.30:* „Săptămîna culturii cehoslovace"— Uvertură solemnă de Bedrich Smetana; Concertul în la minor pentru vioară și orchestră de Antonin Dvorak, solist Iosef Suk *12.06:* Muzică populară din Ardeal și Banat *12.30:* Piese instrumentale *13.10:* Muzică din operete *14.00:* Muzică de cameră *14.32:* Muzică ușoară *15.00:* Cîntă Maria Tănase, clarinetistul Nicolae Băluță și violonistul Nicu Stănescu *15.30:* Muzică de estradă *15.50:* Simfonia nr. 100 în sol major de Haydn *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă Ion Piso *17.10:* Muzică populară *17.45:* Pagini literare închinate aniversării independenței de stat a țării noastre și Zilei victoriei *18.00:* Cîntăreți români din trecut — George Folescu și Jean Athanasiu *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Cîntă Aida Moga și George Bunea *19.00:* Muzică din operete *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul chimie *19.45:* Transmisiunea concertului Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii, dirijor Iosif Conta. Solistă Tatiana Nikolaeva (U.R.S.S.). În pauză: emisiunea „Lecturile dumneavoastră preferate" *22.55:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Jocuri populare *10.30:* Pagini orchestrale din operete *10.55:* Cîntece *11.15:* Note de lector *11.30:* Muzică de estradă *12.05:* Din spectacolele Operei de Stat din Timișoara *12.35:* Muzică ușoară *13.00:* Program distractiv interpretat de fanfară *13.30:* Din literatura cehoslovacă *13.40:* Prelucrări de folclor *14.10:* Melodii de estradă *14.35:* Muzică simfonică *15.20:* Pagini alese din operete *15.10:* Cîntece pionierești *15.30:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *17.00:* Cvartetul de coarde în fa major de Theodor Rogalski *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Muzică ușoară *18.25:* Uvertură la opera „Semiramida" de Rossini; Mica serenadă pentru orchestră de coarde de Mozart *19.00:* Tinerețea ne e dragă! *19.30:* Muzică instrumentală *19.40:* Ansamblul armatei sovietice dirijat de Alexandrov *20.00:* Scrisori din țară *20.10:* Muzică ușoară *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Din repertoriul cîntărețului Vlad Dionisie și a fluierașului Dumitru Zamfira *21.15:* Muzică de dans *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Melodii de dragoste *22.30:* Piese

sau pozitivă; s-au observat schimbări de temperatură ale corpului și modificări ale țesutului cutanat sub influența sugestiei verbale de frică, arsură sau durere.

Vedem astfel că sub influența cuvîntului, fie sub stare de veghe (sugestie), fie în stare de semisomn (hipnoză), pot apărea în organism modificări obiective, care sub controlul științific al unui medic specialist pot constitui, în anumite cazuri, un adjuvant terapeutic util.

PRIMĂVARA ÎN VITRINELE... PENTRU COPII

Citind în „Flacăra" nr. 14 din 6 aprilie reportajul „Primăvara în cinci vitrine", care cuprinde o serie de observații binevenite în legătură cu articolele vestimentare din comerț, m-am gîndit că ar merita semnalate și unele aspecte din magazinele pentru copii vizitate de mine cu prilejul cumpărăturilor. Mai întîi trebuie subliniată abundența articolelor și noutatea modelelor. Dintre confecțiile pentru băieți, găsesc că sînt foarte reușite unele costumașe de catifea-cord (produse de „Mondiala"-Satu Mare, din păcate în cantități prea mici) sau frumoasele baloneide cu două fețe și canadienele (Fabrica de confecții și tricotaje „București"). Ar fi însă bine dacă s-ar produce costume din stofe în culori și desene mai variate, în locul monoritelor costume cenușii, maro sau bleumarin, croite „bătrînește", cu pantaloni demodați — avînd de pildă o manșetă de 24 cm la mărimea 36/II, corespunzătoare unui copil de 18 ani. Sistemul de a crea miniaturi ale modelelor pentru adulți (și acelea vechi) se observă și la unele paltoane confecționate la Craiova, la pardesiurile din țesături pentru sacouri bărbătești etc. În aceeași ordine de idei, mă raliez propunerii făcute cîndva în presă de a se studia posibilitatea trecerii la noi modele de uniforme școlare, mai practice, mai moderne, mai corespunzătoare vîrstei. Aș mai propune: uniformele bleu pentru grădinițe să nu se oprească la nr. 28; să se producă în cantități suficiente pantaloni de stofă și salopete din velur, balonseide și canadiene din relon.

Nina MAXIM
București, str. Batiștei nr. 35

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: Rodica Sălăgeanu, elevă, Băile „1 Mai", Oradea: ilustrate; Ilie Hrițcan și Vasile Mormoci, frezori, Reșița, Căminul „23 August", ap. 322: literatură, muzică, sport, ilustrate; Gelu Cornoveanu, profesor, Școala de mecanici agricoli Tîrgușor, Rn. Medgidia: ilustrate, filatelie; Virgil Popescu, muncitor, Hunedoara, bd. Republicii, bloc 135, ap. 22, sc. B: film, ilustrate; Gigi Dinică, profesor, com. Iordăchianu, Reg. Ploiești: ilustrate; Maria Stroia, elevă, Școala pedagogică Blaj: ilustrate; Diana Giraldi, elevă, Calafat, bd. Horia, Cloșca și Crișan nr. 12: ilustrate; Mihai Adrian, student, Timișoara, Căminul nr. 1, str. Mihai Viteazu nr. 1: literatură, muzică, sport, ilustrate; Jaroslav Suwalski, Lodz, ul. Swierczewskiego 39, R.P. Polonă: ilustrate (în polonă, rusă, franceză, engleză); Andrzej Samulski, Bialystok, ul. Antoniuk Fabryczny 7/4, R.P. Polonă: filatelie, ilustrate (în polonă, rusă); Wieslava Kubiak, Lodz, ul. Obroncov Westerplatte 14a/15, R.P Polonă: foto actori, ilustrate, muzică (în polonă, rusă, germană); Adam Dembowski, Bialystok, ul. Nowowarszawska 21 B, R.P. Polonă: filatelie, ilustrate (în polonă, rusă); Diana Cristian, elevă, Tulcea, str. Lupeni nr. 14: ilustrate; ing. Florin Oancea, București 9, str. Salcîmilor nr. 24, Rn. 1 Mai: ilustrate; Mihai Ciriugea, laminator, Hunedoara, str. Țica Bela nr. 131: ilustrate; Cleopatra Păunescu, Lucia Klein și Mary Kalado, studente, Institutul pedagogic Bacău: literatură, artă, muzică, ilustrate; Alin Dumbravă, student, Petroșani, str. A.S.Pușkin nr. 1: literatură, sport, ilustrate; Elena Nuțu, elevă, Ploiești, str. Kirov nr. 99: geografie, sport, ilustrate; Micica Doru, desenator tehnic, Timișoara, str. Banatului nr. 37: muzică, balet, cinema, ilustrate; Noemi Rădulescu, elevă, Petroșani, str. Republicii nr. 1: arte plastice, ilustrate; Ilie Alexandru, elev, Turda, str. Avram Iancu nr. 44: ilustrate; Vasile Bota, strungar, Reșița, str. Miciurin nr. 8: literatură, sport, cinema; Helmuth Bendl, student, Timișoara, Căminul nr. 1, str. Mihai Viteazu nr. 1: sport, literatură; Maria Bagdasar, elevă, Brăila, șos. Tolbuhin nr. 64: literatură, artă, ilustrate; Aurelia Neacșu, elevă, Giurgiu, str. Plugari nr. 41: ilustrate; Costică Irod, Reșița, Căminul muncitoresc Lunca 2, cam. 35: ilustrate; Iudith Mandula, elevă, Turda, str. N. Iorga nr. 31: ilustrate; Emil I. Străulea, muncitor, Sibiu, str. Plevnei nr. 7: ilustrate; Dorel Ardeleanu și Victor Modan, muncitori, Reșița, bloc „23 August", sc. C, ap. 121: diverse, ilustrate; Araldina Rață și Rodica Androne, eleve, Pitești, bd R.P.R. nr. 18: ilustrate; Ticu Costin, student, Cluj, Căminul „G. Coșbuc", str. Petőfi nr. 21: teme diverse; Nicolae P. Moroianu, elev, București, șos. Villor nr. 38, Rn. „N. Bălcescu": muzică; Gavrilă Popa, profesor, Școala de 8 ani Săcărîmbu, Rn. Ilia, Reg. Hunedoara: literatură, istorie, ilustrate.

DE LA FOTOCORESPONDENȚI

Martinică... *(C. Constantin, Piatra Neamț)*

Noua construcție a Poliatului Telefoanelor din Onești. *(M. Ion)*

Turnul Chindiei din Tîrgoviște a fost restaurat. *(Tănase Băducu)*

Oțelar din Hunedoara. *(Ileana Terek, Deva)*

— E interesant spectacolul... *(Emilian Birănescu, Giurgiu)*

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII •

instrumentale *23.10:* **Concert din opere** *24.00:* **Muzică de dans.**

Programul III (U.U.S.) *21.15:* „Peretele din stînga" — scenariu de Manfred Bieler *22.15:* **Muzică instrumentală.**

VINERI 10 MAI Programul I *5.07:* Cîntece și jocuri populare *5.30:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Muzică ușoară *6.07:* Melodii populare *6.30:* Gimnastică *6.35:* Piese de estradă *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Marșuri sportive *7.30:* Sfatul medicului *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică ușoară *8.00:* Șumarul presei centrale *8.08:* Piese celebre de coloraturi *8.30:* Dansuri simfonice *9.00:* Din muzica popoarelor *9.30:* Opera „Păpușile maestrului Pedro" de Manuel de Falla *10.00:* Corul Radioteleviziunii *10.30:* Concert de valsuri *11.05:* Muzică de cameră de compozitori romîni *11.39:* Primăvara în muzică *11.52:* Carnet de reporter *12.00:* Corul Uzinelor „23 August" *12.30:* Cîntă Felician Fărcașu *12.35:* Simfonia pentru pian și orchestră pe un cîntec francez de la munte de Vincent d'Indy *13.10:* Muzică de estradă *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Valsuri din operete *15.30:* Din creația compozitorului Andrei Babaev *16.45:* Simfonie-poem de Dumitru Bughici *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Jocuri populare *17.10:* Cîntece *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Soprana Elena Șerban, baritonul Honorius Zaharescu *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Muzică ușoară *19.00:* Fragmente din opera „Mătușa Aurora" de Boieldieu *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul energetică *19.45:* Cîntă Magda Constantinescu și Ion Copil *20.15:* Cîntă Joseph Schmidt *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* „Istoria teatrului liric romînesc" (15) *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Cîntece din folclorul nou cerute de ascultători *22.25:* Ciclul „Simfonii de Gustav Mahler".

Programul II *10.10:* Cvintetul în la major opus 114 de Schubert *10.46:* Muzică populară *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul chimie *11.30:* Concert distractiv interpretat de fanfară *12.05:* Simfonia a VII-a în la major de Beethoven *13.41:* Muzică ușoară *13.55:* Pagini orchestrale din operele lui Massenet *14.30:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Soliști și formații artistice de amatori *14.10:* Program de cîntece și jocuri *14.35:* Concert de prînz *15.00:* Actualitatea în țările socialiste *15.35:* Cîntece și jocuri populare *16.10:* Ansambluri corale de copii *16.30:* Muzică ușoară *16.45:* „Săptămîna culturii cehoslovace" — ciclul de cîntece pentru cor feminin „Rîndunele și fete" de Petr Eben *17.01:* Muzică populară romînească și a minorităților naționale *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Muzică simfonică *18.45:* Recital de poezie — George Coșbuc *19.00:* Muzică ușoară *19.30:* Teatru la microfon — „Peripețiile soldatului Swejk" după romanul lui Jaroslav Hașek *21.16:* Jocuri populare *21.45:* Muzică ușoară *22.00:* Ciclul „Pagini din muzica preclasică" — muzica instrumentală în Franța (sec. XVII) *22.30:* Moment poetic — Nahabed Kucsak, poet clasic armean *22.35:* Muzică populară *23.10:* Muzică din opere și operete *24.00:* Concert de noapte.

Programul III (U.U.S.) *21.45:* Seară de muzică de cameră romînească *22.27 — 22.59:* Muzică de estradă.

SÎMBĂTĂ 11 MAI Programul I *5.07:* Prelucrări corale *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Melodii populare *6.07:* Program de polci *6.30:* Gimnastică *6.35:* Cîntece din folclorul nou *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Muzică de estradă interpretată la mandoline *7.30:* Sfatul medicului — Dureri de cap *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Marșuri patriotice *8.00:* Șumarul presei centrale *8.08:* Muzică ușoară *8.30:* Muzică de balet *9.00:* Roza vînturilor *9.35:* Lucrări de compozitori sovietici *10.00:* Muzică de estradă *10.15:* Cîntece pentru cei mici *10.30:* Muzică ușoară *11.05:* Muzică populară romînească și a minorităților naționale *11.30:* Fragmente din opera „Maeștrii cîntăreți din Nürnberg" de Wagner *13.00:* Muzică instrumentală de compozitori romîni *13.30:* În săli și pe stadioane *13.30:* Muzică ușoară *13.10:* Muzică simfonică *14.00:* Muzică de estradă *14.30:* „Săptămîna culturii cehoslovace" — muzică populară *15.00:* Concert de prînz *15.45:* Actualitatea literară în ziarele și revistele noastre *16.00:* Muzică ușoară *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă Maria Badiu și Alexandru Țitruș *17.10:* Fragmente din opera „Cio-Cio-San" de Puccini *17.50:* Valsuri *18.00:* Muzică instrumentală cerută de ascultători *18.30:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* În pas cu știința *19.30:* Romanțe *19.40:* Muzică de dans *20.10:* Seară de dans cu Radu Zaharescu și Horia Șerbănescu *21.15:* Carnet plastic *21.25:* Muzică populară *22.25:* Muzică de dans *23.15:* Serenada pentru suflători și orchestră în mi bemol major de Richard Strauss; Simfonia „Serena" de Paul Hindemith.

Programul II *10.10:* Sonata în cinci părți pentru vioară și pian de Liviu Ionescu *10.33:* Selecțiuni din operete *11.15:* Universitatea tehnică radio (reluare) *11.30:* Muzică de estradă *12.05:* Jocuri populare *12.15:* Cîntece *12.35:* Muzică din opereta „Frumoasa Elena" de Offenbach *13.15:* Cîntece și jocuri populare din Moldova *13.40:* Muzică ușoară *14.10:* Cîntă Elena Cernei, Maria Fotino, Ștefan Gheorghiu, Vasile Ianu, Elisabeta Neculce-Cartiș, Valentin Teodorian *14.55:* Album de melodii *15.00:* Din folclorul popoarelor *15.27:* Uvertură, Scherzo și Finale de Schumann; Poemul simfonic „Preludiile" de Liszt *18.10:* Program distractiv susținut de orchestre de mandoline *16.30:* Știința în slujba păcii *16.40:* Muzică vocală *17.00:* Muzică de estradă *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Cîntă soprana Elena Popa Rădulescu și basul Constantin Gabor *18.35:* Concertul pentru harpă și orchestră de Paul Constantinescu *18.57:* Muzică populară cerută de ascultători *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Muzică ușoară de Ion Vasilescu *20.00:* Muzică de dans *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Cîntă clarinetistul Iliuță Rudăreanu *21.10:* Muzică de dans *21.45:* Agenda teatrală *22.00:* Muzică de dans *22.35:* Sonata pentru pian nr. 3 în re major de George Enescu *23.10:* Muzică de dans.

Programul III (U.U.S.) *21.10:* Simfonia a IX-a în re minor de Anton Bruckner *22.05—23.59:* Pagini alese din opere.

În pagina 4: PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii".
Macheta: Vlad Mușatescu

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII •

sport
Flacăra

1

2

3

Un aspect de la finala crosului „Să întîmpinăm 1 Mai", competiție la care au participat peste 100.000 de tineri (foto 1).

Aversele de ploaie n-au alungat prea mulți spectatori de la cuplajul de pe stadionul „23 August". Înfruntîndu-și rafalele, ei au avut satisfacția să asiste la două partide deosebit de disputate cu ardoare (foto 2).

O adevărată ploaie de goluri în cuplajul bucureștean de duminică: 14! Portarii n-au prididit să scoată mingea din plasă. Cea mai eficace a fost înaintarea „Stelei", care a marcat de 5 ori. În fotografia noastră — cel de-al patrulea gol înscris de echipa „Steaua" (foto 3).

Loturile republicane de călărie (juniori) au participat la un concurs organizat de clubul „Dinamo". În fotografiile noastre: Liliana Nițulescu (foto 4) câștigătoarea probei de obstacole, și Puiu Victor (foto 5) în timpul parcurgerii traseului.

Fostul campion olimpic Leon Rotman într-o nouă postură: aceea de antrenor. Iată-l dînd îndrumări lui Ianului canotor Cercelaru Nicolae, cu prilejul concursului care a avut loc pe lacul Herăstrău (foto 6).

11 medalii au câștigat sportivii români la concursul internațional de lupte care a avut loc la București și la care au participat campioni mondiali și olimpici, mulțimi campioni naționali din zece țări (foto 7).

4

5

6

7

Anul XII nr. 19 (415) — 11 mai 1963

Flacăra 19

Sculptorul băimărean Vida Gheza, maestru emerit al artei, în atelierul său.
Fotografie de S. STEINER

Flacăra

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 19 (415) — 11 mai 1963

★★★★

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

VIZITA SECRETARULUI GENERAL AL O.N.U., U THANT

1 Primirea de către președintele Consiliului de Stat al R. P. Romîne, Gheorghe Gheorghiu-Dej, și președintele Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer, a secretarului general al O.N.U., U Thant, la Palatul Consiliului de Stat.

2 Membrii Consiliului științific al Universității București și un mare număr de studenți l-au salutat cu căldură pe secretarul general al O.N.U. cu prilejul vizitei făcute la Universitate.

3 Scurt popas pe litoral, la Mamaia.

4 După vizita la Muzeul de Artă al R. P. Romîne, secretarul general al O.N.U., U Thant, a scris în cartea de aur printre altele: „Acest muzeu este o mărturie a marii bogății culturale a Romîniei".

5 U Thant vizitînd Piața Palatului din București.

Fotocronica Flacării

4

5

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

6 La Institutul de cercetări zootehnico-baftica, Regiunea București, sînt în plină desfășurare lucrările menite a asigura sectorului zootehnic furaje suficiente și de bună calitate.

7 Brigada de la sonda nr. 73, Filipeștii de Pădure, schela Moreni, este frunțașă în întrecere. În luna aprilie ea a depășit cu 4% planul lunar de forare.

8 Pavilionul R. P. Române din cadrul Tîrgului internațional de la Tokio se bucură de o înaltă apreciere din partea vizitatorilor. Recent, pavilionul țării noastre a fost vizitat de Hirohito, împăratul Japoniei, și soția sa, precum și de numeroase personalități oficiale japoneze și membri ai corpului diplomatic.

9 Imagine de la Fabrica „Colorom" din Cudlea, înzestrată cu secții moderne, de înaltă tehnicitate, al cărei utilaj a fost fabricat în țara noastră. „Colorom" produce coloranți de bună calitate pentru fibre textile și sintetice, mase plastice, piele, lemn etc.

10 La invitația guvernului sovietic, Fidel Castro Ruz, prim-secretar al Conducerii naționale a Partidului Unic al Revoluției Socialiste, prim-ministru al Republicii Cuba, se află în Uniunea Sovietică într-o vizită de prietenie. În fotografie: Fidel Castro în mijlocul artiștilor Teatrului Mare din Moscova, după un spectacol cu „Lacul lebedelor".

11 Demonstrație pe străzile New Yorkului. „Impozitele pe vînzarea mărfurilor constituie o măsură discriminatorie împotriva populației New Yorkului", „Nu se mai face vînzare, mr. Wagner" (primarul orașului — n.n.) — scrie pe pancartele purtate de manifestanți, în rîndurile cărora se aflau și comercianți din oraș.

12 În numeroase țări au continuat să se desfășoare acțiuni de protest împotriva asasinării lui Julian Grimau. În fotografie: locuitori ai orașului Frankfurt pe Main (R.F. Germană) au depus la consulatul spaniol din oraș o coroană de flori pe a cărei panglică stă scris: „Luptătorului antifascist J. Grimau".

12

13

13 Marea grevă declarată de metalurgiștii din landul Baden-Württemberg revendicînd sporirea salariilor și îmbunătățirea condițiilor de lucru constituie răbufnirea unuia dintre cele mai ascuțite conflicte sociale de la constituirea Germaniei occidentale. În fotografie: greviști de la uzinele „Lanz" în fața sediului sindicatului.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 12 MAI *8.50:* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — Telejurnalul pionierilor; Extraordinarele aventuri ale lui Aschiuță, pînă la... colțul străzii; Sport în sală: scrimă, box, handbal. Filmul „Petea și robotul" *10.30:* Rețeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate *19.00:* Varietăți — Transmisiune de la studioul de concerte al Radioteleviziunii. Își dau concursul: Grigore Vasiliu-Birlic, Silvia Dumitrescu-Timică, Teodora Lucaciu, Irinel Liciu, Gabriel Popescu, Valentina Massini, Magdalena Popa, Maria Rădoi, Sorina Dan, Cristina Hammel, Gabriela Danovski, Tita Bărbulescu, Ion Piso, Constantin Drăghici, Ion Dichiseanu, Gh. Colovelea, George Bunea, Constantin Stănescu, Ion Bogza, prestidigitatorul Ovidiu René, Petre Ciortea, Bojidar Petrov, Ștefan Ionescu, Nicușor Predescu, Anatol Dumitrescu, duo Mărcuș. Conducerea muzicală — Jean Ionescu. Coregrafia — Oleg Danovski *20.00:* Jurnalul televiziunii *20.15:* Partea a doua a emisiunii de varietăți *21.30:* Atlas literar — Țara Bîrsei *21.50:* Povestiri pestrițe (ecranizări după cunoscutele schițe ale lui A.P. Cehov). În încheiere: Buletin de știri, sport și buletin meteorologic

LUNI 13 MAI *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Știință și tehnică pentru tineretul școlar *19.45* Filmul romînesc „Hoața de la cîrc" *19.55:* Vitrina literară *21.00:* Transmisiune de la Sofia — Pagini din opere iubite *21.30:* Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 14 MAI *18.30:* Universitatea tehnică la televiziune *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Știți să desenați, copii? *19.40:* Emisiune de știință *20.00:* Concert susținut de Muzica reprezentativă a armatei cu concursul soliștilor și corului Ansamblului de cîntece și dansuri al armatei. Dirijor — general-maior Dumitru Eremia. În pauză: șah. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MIERCURI 15 MAI *17.00:* Emisiunea pentru cluburile din întreprinderi. Din cuprins — Telejurnalul săptămînii; Munca de cercetare în sprijinul producției; Noi apariții în domeniul construcțiilor; Reportajul filmat „Frumosul în uzină"; Inovații și inovatori; Emisiune de artă plastică — Aurel Jiquidi; Muzică ușoară interpretată de tineri soliști *19.00:* Emisiunea pentru sate. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 16 MAI *18.30:* Universitatea tehnică la televiziune *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii — „Căpitanul Val-Virtej înnoadă și deznoadă..." *19.45:* Fire de tort *20.10:* Filmul artistic italian „Cronica amanților săraci" *21.50:* Magazinul inimilor. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 18 MAI *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru cei mici — „Iepurașul Țupa-Țup" *19.30:* Transmisiune de la Teatrul de stat de operetă — „Rose-Marie" de Friml. În pauze: În fața hărții; Filmul documentar „Pe uscat și pe mare". În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23: Programul de radio

Pentru preîntîmpinarea îmbolnăvirilor, cînd împlinesc trei săptămîni, puii sînt vaccinați.

Vedere generală a „casei de nașteri" a puilor: stațiunea de incubație.

Pui de aur

CLOȘCA CU ZECI DE MII DE PUI

Nu cotcodăcește. Nu face ouă. Face pui. Nu 15-20. Foarte mulți: 85.000. Nu cade cloșcă o dată sau de două ori pe an, ci de zece ori. În materie de scoatere a puilor e mai bună decît o găină naturală. În primul rînd pentru că e mai productivă. În al doilea rînd pentru că e mai economicoasă. Deci avem de-a face cu o cloșcă care-și împarte căldura de mamă, în egală măsură, pentru toți cei 85.000 de pui care se nasc sub ocrotirea ei.

Am fost recent în vizită la o asemenea cloșcă de lîngă Timișoara, la gospodăria agricolă de stat din Giarmata. Este, deci, vorba despre o stație de incubație, dotată cu aparatură modernă, cu mașini de mare capacitate. Cloșca aceasta e mama multor pui din Banat, una din sarcinile ei de căpetenie fiind aceea de a livra unităților agricole socialiste, pentru prăsilă, pui din rasele cele mai bune, atît pentru carne, cît și pentru ouă. De altminteri, pentru acest lucru, două brigăzi, formate din muncitori care știu să-ți vorbească în amănunțime despre creșterea rațională a găinilor, despre metabolism și procesul de sexare, se îndeletnicesc în exclusivitate cu creșterea păsăretului ce urmează să înnoiască și să lărgească matca avicolă a unităților socialiste bănățene. E o treabă foarte frumoasă și cu bune urmări pentru fermele de păsări ale gospodăriilor agricole colective. Fiindcă nu ni-e indiferent dacă creștem găini care se comportă nesatisfăcător în cuibar și în producția de carne. În gospodăria sa personală, micul producător de pînă acum cîțiva ani, obținea 60-70 de ouă pe an de la o găină. Se mai întîmpla ca multe păsări să producă ouă puține, să consume grăunțe fără folos, să îmbătrînească degeaba. La ferma de păsări a gostatului din Giarmata asemenea lucruri nu se pot petrece. Anul trecut de la fiecare găină furajată s-au obținut 148 de ouă, față de 140 cît a fost planificat; și acestea, sub prețul de cost prevăzut de gospodărie. Zeci de mii de pui, cînd au ajuns la 0,800-1 kg, într-un timp scurt, deoarece li s-a asigurat o furajare intensivă, au fost livrați pieței timișorene. Așa e bine. Adică să ai găini pentru ouă (6.000 e matca de la Giarmata), pentru carne și să ajuți în același timp gospodăriile colective din regiune să-și încarce suta de hectare cu păsări multe și din rasele cele mai bune.

Cine vine la Giarmata are ce să vadă. Și mai ales ce să învețe. Noi am fost niței stingheriți în vizita noastră tocmai de prea mulți... vizitatori. Erau colectiviști. Cumpărau pui de o zi pentru gospodăriile colective ca și pentru gospodăriile lor personale. Am asistat, împreună cu ceilalți vizitatori, la nașterea cîtorva zeci de mii de pui. La Giarmata puii vin pe lume în prezența medicilor, inginerilor zootehniști și a fetelor întotdeauna în halate albe — operatoarele de la incubație. La cîteva clipe de la naștere, toți puii sînt puși în cutii speciale, să se usuce, vreme de 10-12 ore, după care sînt duși în crescătorii, acordîndu-li-se drept spațiu locativ cîte un metru pătrat pentru 10-14 puișori. (Găinile dispun de un spațiu mai mare: cîte 6 la un metru pătrat.) De la becurile infraroșii (60-80 pui sub un bec) iradiază căldura de... mamă. Metoda e, pe cît de practică, pe atît de avantajoasă. După socotelile făcute, temperatura becurilor infraroșii e mai economicoasă cu 60% decît cea provenită din arderea lemnelor. Și nu trebuie să-i faci nimic puiului pen-

La „baterie" prin furajare intensivă puii ajung într-un timp foarte scurt la greutatea de 1 kg.

Confort deosebit, hrană din abundenţă pentru păsări, iată secretul bunelor rezultate obţinute la G.A.S. Giarmata.

Alexandrina Rădulescu (a doua din dreapta) şi Petre Ionescu, şeful fermei avicole de la G.A.C. Grindu, sînt mereu în mijlocul crescătoarelor de păsări.

tru ca să se simtă ca sub aripa mamei. El se apropie sau se depărtează de bec conform necesităţilor reclamate de organism. Metoda becurilor infraroşii stă la îndemîna oricărei gospodării colective unde există lumină electrică. Nu comportă decît cheltuieli mărunte.

Un fapt care ne-a reţinut atenţia la ferma de păsări din Giarmata e cel privitor la cercetarea ştiinţifică. Se fac numeroase experienţe. Amintim una: exploatarea găinilor într-un singur ciclu de producţie prin înlocuirea treptată a păsărilor epuizate. Se foloseşte astfel un efectiv matcă producător de ouă în cea mai mare parte a anului. Sistemul are mari eficienţe: a) se elimină timpii morţi; b) se înlătură efectuarea de cheltuieli neproductive; c) se ajunge la o mare producţie de ouă pe cap de pasăre furajată; d) şi, ceea ce e foarte important, scade preţul de cost al oului.

Acum, în mai, la Giarmata apar şi curcile. Tot din incubatoare. Vreo 50 de mii. Sînt păsări greoaie, molatice şi foarte sensibile în ce priveşte alimentarea şi microclimatul. După 4-5 săptămîni însă, cînd sînt scoase din regimul sever de puierniţe, curcile nu mai sînt mofturoase. De la un 1 kg în sus curca e pasărea cea mai modestă şi mai rezistentă, 50% din hrana necesară şi-o asigură din lucerniere.

Fiindcă veni vorba despre curci trebuie să spunem că gostatul din Giarmata e unitatea agricolă socialistă care a încercat (şi a reuşit) pentru prima oară o metodă nouă în creşterea acestor păsări. Este vorba despre creşterea în construcţii avicole speciale, cu încălzire centrală, denumite balcoane.

Ne pare bine că am vizitat Giarmata. Am învăţat niţică avicultură.

55 DE PĂSTORIŢE MODERNE

Acum, cînd verdele lucernei a răsărit peste ciulinii lui Panait Istrati, 55 de femei au ieşit în Bărăgan. Ziceţi-le păstoriţe dacă vreţi — deşi n-au trăiste, buciume sau opinci; ziceţi-le „fabricante" de pui — aşa le zic localnicii; ziceţi-le ceea ce sînt — îngrijitoare. Eu le zic altfel: dirijorii unui concert în aer liber la care-şi dau concursul zeci de mii de pui de găină. Închipuiţi-vă mii şi mii de pui de găină într-o tabără de vară. Sînt de toată frumuseţea. Culoarea lor de spic de grîu se profilează contrastant pe fondul verde închis, mereu proaspăt, al lucernei. Mai departe. Ascultaţi piuitul a mii de pui de găină. Pentru asta trebuie să vă deplasaţi neapărat la G.A.C. unde se cresc multe păsări şi să urmăriţi concertul simfonic în care puii cu creastă mai mare se autodecretează solişti. O să vă bucuraţi. Dirijorii acestui concert — 55 de colectiviste de la G.A.C. din Grindu, Raionul Urziceni — le urmăresc comportările, avînd deosebită grijă ca să nu li se usuce gîtul niciodată.

Dar fiindcă şi puicile şi cocoşii sînt aduşi pe lumea asta nu din motive sentimentale, ci din considerente de ordin economic, trebuie să mai spunem şi alte lucruri. Am mai fost la Grindu în urmă cu doi-trei ani. Pe atunci, bilanţul la sectorul păsări era zero. În ultimii doi ani, s-au făcut aici progrese de toată lauda. Ca să vă daţi seama de acest adevăr, e suficient să amintim o cifră: 2.700, care spune extrem de mult. Ea reprezintă încărcătura de păsări la suta de hectare şi demonstrează că milioanele se pot obţine la o colectivă şi din creşterea păsărilor. În 1962, cei 113.000 pui de găină au adus gospodăriei un venit de peste un milion de lei. Dacă se are în vedere faptul că investiţiile pentru sectorul avicol au fost mici, că pentru creşterea celor 113.000 pui n-a fost cheltuită multă forţă de muncă, milionul de pe urma păsărilor reprezintă un venit deosebit de frumos. Colectiviştii din Grindu şi-au propus ca în 1963 venitul din sectorul avicol să ajungă la 1.300.000 lei. Există numeroase garanţii că această sumă va fi realizată.

La Grindu, ca în atîtea alte unităţi agricole socialiste, problema creşterii păsărilor e privită nu numai cu interes, ci şi cu multă dragoste. După dovezile de pînă acum, femeile se arată a fi mai pricepute în această muncă decît bărbaţii. Am cunoscut aici cîteva din cele 55 îngrijitoare care peste puţină vreme vor scoate la păscut, în tabere lucerniere, zeci de mii de pui. Una dintre ele, Alexandrina Rădulescu, e cunoscută în toată ţara. La consfătuirea pe ţară a crescătorilor de păsări, cuvîntul ei a fost reţinut şi apreciat de foarte mulţi preşedinţi şi brigadieri ai colectivelor, precum şi de numeroşi oameni de ştiinţă. Un interes deosebit a stîrnit cuvîntul ei despre modul de hrănire a puilor, despre păscutul în tabere lucerniere. E o femeie simplă şi modestă. Colectiviştii din Grindu spun că din iniţiativa ei s-a făcut la gospodărie „fabrica de păsări". Mircea Anghel, preşedintele gospodăriei, are despre dînsa numai cuvinte de laudă:

— E un om şi jumătate. În doi ani a calificat multe crescătoare de păsări. Alexandrina Popa, Rădiţa Gheorghe, Rădiţa Vasile, Rădiţa Minea sînt doar cîteva din cele 55 de femei care stăpînesc bine această meserie.

Femeile în halate albe, crescătoarele, se obişnuiesc să împletească hărnicia cu ştiinţa. În trei luni ele îţi dau puiul gata, şi frumos, şi gras, bătînd la cîntar peste un kilogram. Îi dau mîncare bună — concentrate în amestec de uruieli de porumb, ovăz, mazăre + făină de oase + făină de carne + săruri minerale (toate după raţii) + păscutul în tabere lucerniere.

Creştem păsări de cînd ne ştim. Dar acum învăţăm să le creştem altminteri. În mod raţional şi în cantităţi industriale. Cine merge la Grindu se convinge de acest adevăr.

Fotoreportaje de George CIUDAN (text), Elena GHERA şi Aurel COPOS (fotografii)

NOUTĂȚI ÎN ELECTROTEHNICĂ:

generatoare fără nici o piesă în mișcare

Electricitatea viitorului

de prof. univ. Edmond NICOLAU

Importanța electricității pentru viața modernă este prea evidentă spre a mai fi necesară să o subliniem.

Astăzi, în principal, electricitatea se produce în centrale termice sau hidraulice. În ambele cazuri avem de-a face cu generatoare rotative, care produc electricitate prin transformarea energiei mecanice, furnizate de către o sursă exterioară. La centralele termice este vorba de motoare cu ardere internă; la hidrocentrale, energia de cădere a apei se utilizează pentru a pune în mișcare turbine hidraulice cuplate cu generatoarele electrice.

Să reținem faptul că echipamentul centralei este complex, indiferent de caracterul agentului care produce mișcarea. La ambele feluri de centrale există părți în mișcare și este necesar un sistem de ungere, un control periodic etc.

O FRACȚIUNE DE PROCENT — MILIOANE DE TONE DE COMBUSTIBIL

O problemă esențială ce se pune în legătură cu producerea electricității în centralele termice este aceea a randamentului. La cele actuale, care funcționează cu turbine cu abur, randamentul este de ordinul a 40%, adică din energia combustibilului numai 40% se transformă în energie electrică. Aceasta înseamnă — la uriașa producție de energie pe care o necesită viața modernă — că anual milioane de tone de combustibil se risipesc fără absolut nici un folos. Ce ar fi de făcut?

O primă soluție constă în utilizarea centralelor atomoelectrice. Aici problema combustibililor clasici nu se mai pune. Cărbunele, petrolul sau gazele naturale pot să fie dirijate spre industria chimică. Dar ciclul propriu-zis rămîne același: combustibil, abur, turbină, generator. Pe de altă parte, aceste centrale ridică probleme complexe privind securitatea muncii, iar energia electrică produsă de ele are încă un preț de cost ridicat. Așadar, iată un alt aspect al problemei: este necesar să căutăm și metode ieftine.

În ultimul timp electronica oferă o serie întreagă de noi tipuri de generatoare, care funcționează pe baza altor principii decît cele cunoscute mai de mult, și care azi apar foarte promițătoare. Este adevărat că randamentul lor este încă relativ scăzut, dar aceasta nu descurajează pe electroniști: cu un secol în urmă mașinile electrice de tipul celor folosite azi nu aveau un randament superior față de unele din dispozitivele despre care vom vorbi mai jos. De aceea avem un motiv puternic să credem că într-un viitor nu prea îndepărtat, metodele electronice de producere a energiei electrice vor fi din ce în ce mai mult întrebuințate pe scară industrială.

Să începem cu generatorul termionic.

GENERATORUL TERMIONIC? NIMIC MAI SIMPLU!

Să ne gîndim că, de fapt, curentul electric nu reprezintă altceva decît o circulație dirijată a electronilor printr-un conductor. În fiecare metal există un număr relativ mare de electroni liberi, care se mișcă haotic în toate direcțiile. A produce curent electric înseamnă, deci, a canaliza această mișcare haotică într-un singur sens.

Dar o astfel de mișcare dirijată are loc în orice tub electronic, într-o lampă de radio, de pildă: electronii părăsesc catodul și sînt captați de anod. De aceea orice tub electronic poate să fie considerat ca un generator electric, realizînd conversiunea energiei termice în cea electrică.

S-a dovedit că acest tip de generator, care pare ideal la prima vedere, pe lîngă avantaje are și o serie de limitări. Aici electronii țîșnesc din sursa de electroni (emiter) și intră în colector, însă pentru ca sistemul să funcționeze, distanța dintre cei doi electrozi nu trebuie să fie prea mare. Dar dacă electrozii sînt apropiați, atunci căldura radiată de emiter ridică temperatura colectorului, care începe să emită un curent în sens invers. În prezent se studiază posibilitățile de a învinge această dificultate.

Principalul avantaj al dispozitivului constă, evident, în aceea că nu cuprinde nici o parte mobilă. Actualmente, experimental, s-au produs generatori cu un randament de 25-30%.

CENTRALA GEOTERMICĂ

O altă încercare interesantă, și care s-a răspîndit destul de mult, este aceea a generatorilor bazați pe cupluri termoelectrice.

În anul revoluției lui Tudor Vladimirescu (1821), fizicianul Seebeck a descoperit un fenomen foarte interesant. El a luat două fire de metale diferite și le-a sudat într-un punct. Seebeck a constatat că dacă se închide circuitul și se încălzește locul de unire al celor două fire, în circuit ia naștere un curent electric, care poate fi măsurat cu un galvanometru și a cărui intensitate depinde de temperatura de încălzire.

Acesta este așa-numitul termocuplu, atît de familiar radioamatorilor.

Bineînțeles că metoda producerii electricității prin termocupluri se află deocamdată numai într-un stadiu de laborator, dar nimic nu ne împiedică să ne imaginăm un sistem format din mai multe termocupluri, care, încălzite, să producă energie electrică.

În cazul transformării căldurii în electricitate, cu ajutorul termocuplurilor metalice, se obține un randament foarte slab, sub 1%. Însă, trecîndu-se la joncțiuni între materiale semiconductoare, randamentul crește de peste zece ori. Aceasta a făcut ca în Uniunea Sovietică să se construiască pe scară industrială generatori termoelectrici, funcționînd la o temperatură relativ scăzută. Energia calorică respectivă este furnizată de o lampă cu gaz. Astfel de dispozitive produc puteri suficiente pentru a furniza curent aparatelor de radiorecepție în regiunile izolate, unde nu există rețele de energie electrică.

Termocuplurile actuale sînt pe cale de a fi ameliorate și se întrevede utilizarea lor pe scară largă în viitoarele centrale geotermice, care vor utiliza căldura internă a Pămîntului.

SOARELE — UN NEOBOSIT FURNIZOR DE ELECTRICITATE

Nu trebuie să uităm nici bateriile solare. Ele se încadrează în familia fotogeneratoarelor, care transformă energia luminoasă direct în energie electrică.

Cunoscutele exponometre ale fotografilor sînt în fond mici generatoare de energie electrică. Avem aici de-a face cu o îmbinare între doi semiconductori; fluxul de energie luminoasă căzînd asupra joncțiunii produce o trecere dirijată a electronilor prin joncțiune, deci un curent electric, care este măsurat de acul exponometrului.

Bateriile solare cuprind un „mozaic" de astfel de fotoelemente, fenomenul fiind însă același. Evident, energia electrică produsă de fiecare sursă în parte este foarte mică, însă cumulată poate atinge un nivel satisfăcător. Actualmente există baterii solare care produc suficientă energie electrică pentru a alimenta o stație de amplificare telefonică.

Dar bateriile solare au și ele un dezavantaj important: ele funcționează, evident, numai atunci cînd sînt iluminate de soare; pe ceață, pe timp înnorat sau noaptea ele nu mai furnizează energie. De aceea centralele solare sînt prevăzute și cu baterii tampon de acumulatoare, care în zile însorite înmagazinează energie (literalmente) pentru zile negre...

Bateria solară își va găsi o largă utilizare în viitoarele nave cosmice. După cum se știe, capacitatea de încărcare cu surse chimice de energie electrică a cosmonavelor este limitată. În acest caz, bateriile solare devin indispensabile. Pînă în prezent mai multe rachete interplanetare, sateliți artificiali ai Pămîntului și nave cosmice au fost prevăzute cu astfel de dispozitive.

Eficacitatea bateriilor este bună, ele putînd să producă circa 60 W pe fiecare metru pătrat. Din nefericire, viața lor pe navele cosmice este limitată, bateriile fiind deteriorate de radiația solară.

CEASUL CARE NU TREBUIE ÎNTORS

În fine, trebuie să mai amintim și de bateriile cu semiconductori și surse radioactive. Dacă un semiconductor este bombardat cu radiație beta, adică cu electroni, se determină o circulație de electroni în circuitul în care este montat semiconductorul respectiv.

Se obțin astfel mici generatori electrici de dimensiuni minuscule. Ei pot să fie utilizați, de exemplu, ca sursă de energie pentru ceasuri de mînă, care astfel nu mai au nevoie să fie întoarse. Radiația sursei radioactive nu prezintă nici un pericol pentru om.

Iată ce multe posibilități ni se oferă... Fără îndoială că electricitatea viitorului va fi într-o măsură însemnată „îndatorată" electronicii.

Ilustrații de Liliana ROȘIANU

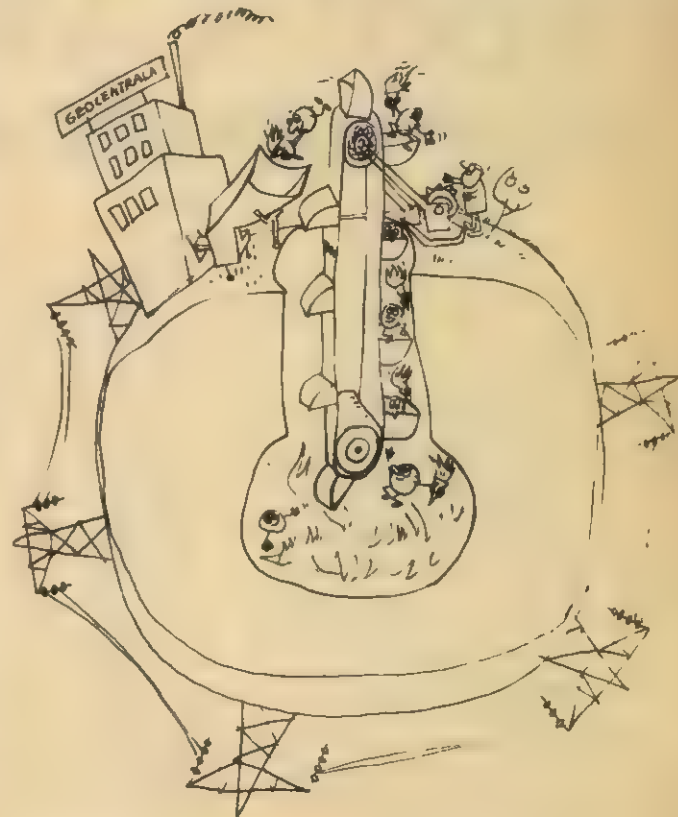

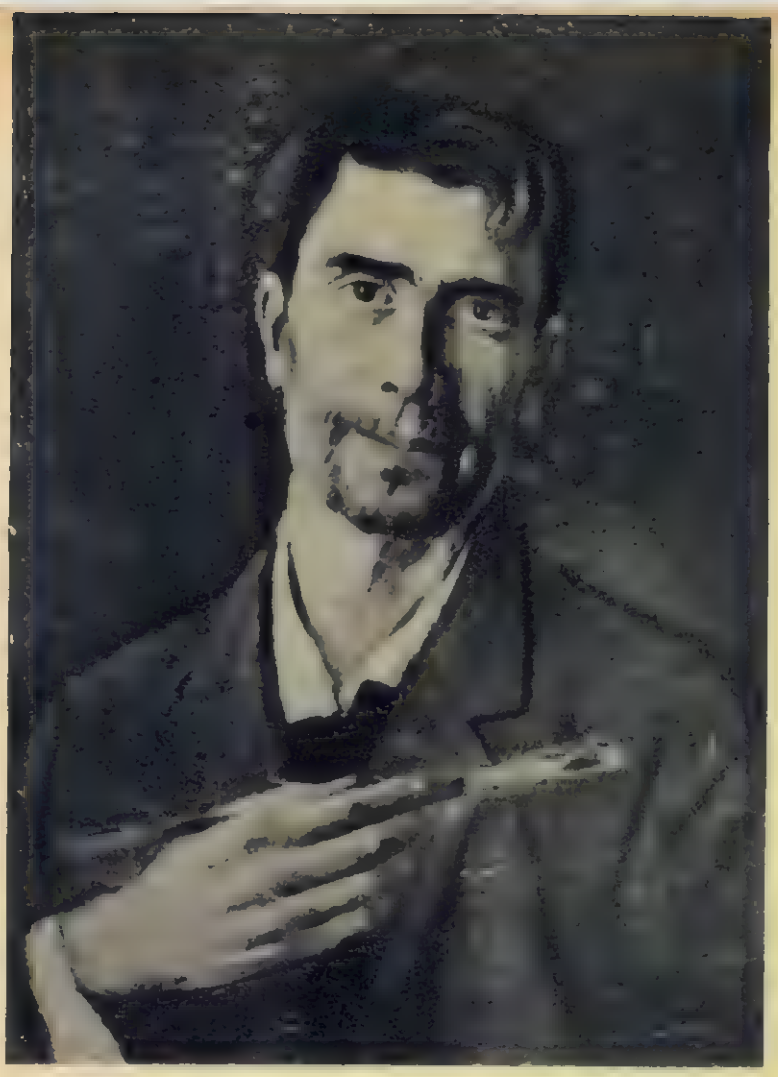

Un zugrav (autoportret)

ȘTEFAN LUCHIAN
-PICTORUL OAMENILOR ȘI AL FLORILOR

de Petru COMARNESCU

„Noi, pictorii, privim cu ochii, dar lucrăm cu sufletul", amintea mereu Ștefan Luchian, unul dintre cei mai umani și mai patetici artiști ai noștri. Într-adevăr, a pus suflet în tot ceea ce a pictat, fie că a oglindit durerea și revolta unui om, zîmbetul unei femei, ochii căutători de dumirire ai copiilor, sclipirile unor coline, pîlpîirea unei frunze ori suavitatea unei flori. El nu uita nici o clipă că arta este făcută de oameni pentru oameni, că ea constituie un mijloc de adîncă și caldă comunicare între ei.

A împărtășit lumii propriile-i suferințe și ale acelora aflați în aceeași nedreaptă situație ca și dînsul. Iar aceasta nu numai în zguduitoare scene și portrete, dar și în neîntrecutele sale tablouri cu flori. La el — ca și la eroii folclorului nostru — floarea apare ca o ființă vie, ca o soră; floarea îi era și lui confident și sol, ca și haiducilor și răzvrătiților din îndepărtatele timpuri. Iar răzvrătirea față de nedreptatea vremii în care a trăit el, solidarizarea cu cei împilați și-au găsit expresia directă și cutremurătoare în compozițiile și portretele, astăzi atît de cunoscute și prețuite.

Născut la 1 februarie 1868, în tîrgul Ștefănești din fostul județ Botoșani, Luchian a auzit de mic prin casă despre omenia lui Cuza-Vodă și idealurile lui democratice; tatăl său, maiorul Dimitrie Luchian, fusese unul dintre apropiații domnitorului Unirii și îi împărtășise lupta. Mai tîrziu, la București, unde familia s-a mutat cînd Ștefan și fratele lui s-au apropiat de vîrsta școlii, el a conviețuit cu fiii și fiicele unor oameni umili, vecini în mahalaua Popa Soare.

A fost un răzvrătit — după cum singur se caracterizează — și aceasta încă din anii cînd urma la Școala de bele-arte, pe care a absolvit-o în 1889. Nu s-a împăcat cu metodele învățămîntului de atunci și mai ales cu mentalitatea învechită a unora dintre profesori. Dacă lui Theodor Aman, directorul școlii, i-a arătat respect și venerație, lui Nicolae Grigorescu i-a păstrat o admirație și o dragoste fără limite. Grigorescu nu preda la școală, dar Luchian i-a putut urmări, pe cînd era student, unele din marile expoziții. De aceea, era revoltat cînd auzea pe unii profesori zicînd studenților: „Cine se ia după Grigorescu, ca el are să ajungă — un amator". Înțelegînd adevărul din opera lui Grigorescu, măiestria și frumusețea creației acestuia, Luchian l-a continuat și, într-unele privințe, l-a depășit. După ce a studiat și peste hotare — la München și mai îndelung la Paris — precum și după ce a ajuns el însuși pictor autentic, Luchian a recunoscut: „Am învățat mai mult de la Grigorescu și prin muzeele și expozițiile din străinătate" (decît de la cei care i-au predat la școala bucureșteană).

A început să se manifeste cu avînt și strălucire de prin 1893. Teme noi din viața orașului, alături de interpretări mai adînci din viața truditorilor de pe ogoare, stîrnesc interesul iubitorilor de artă. Orășean și trăind ca un orășean, pictorul aduce scene cu alergări de cai și bătăi cu flori la Șosea, înfățișează intelectuali îndrăgind discuțiile și lectura. Sînt crîmpeie din însăși viața lui, pe atunci mai lesnicioasă.

Tînăr, plin de vigoare și sănătate, înalt și solid, Luchian se bucură de viață. Nu știa cît de scurtă va fi această perioadă de relativă mulțumire. În afară de munca de artist, practică sporturile la modă: ciclismul, călăria, înotul. Citea mult și îi plăceau discuțiile înalte. Cum din artă nu se putea întreține, deși lucra mult, spre sfîrșitul secolului trecut Luchian cade în mizerie. Este nevoit să împodobească locuințele unor bogătași care îl speculează, iar mai tîrziu îl și jignesc, dăruindu-i haine uzate pe care, indignat, pictorul le refuză. Pe lîngă sărăcie, o boală cumplită îi răvășește întreaga ființă. Datorită acestei boli, care îl amenință cu pierderea văzului — lucrul cel mai de preț pentru oricare om, dar mai ales pentru un pictor — și cu amorțirea treptată a trupului, omul falnic ajunge aproape o ruină. Ajutat de medici și cu o voință pilduitoare, Luchian înfruntă aceste nenorociri, îndră-

Meșterul lăcătuș — pastel

Anemone

La împărțitul porumbului (1905)

Nicolae cobzarul

ori la mare. De la fereastra casei a pictat în 1905 pe cei trei oameni, mergînd *După muncă, spre casă*, cărînd poveri — tatăl, muncitor; mama, spălătoreasă; fiul, ucenic undeva. La fel, a făcut pastelul *Gherete din Filantropia*, înfăţişînd o răspîntie, pe atunci periferică, acoperită de zăpadă. Un colţ de curte, inundat de verdeaţa verii, o margine de sat, de unde începeau holdele aurii, o coastă rîpoasă de unde se zărea marea de un albastru negricios, un birt de periferie, cu grădina pustiită de vînturile toamnei îi slujeau drept subiecte, cărora prin poezia culorilor le conferea o viaţă proprie.

Dar poate că nicăieri ca la Brebu, în 1908, şi la Moineşti, în 1909, nu a simţit mai intens frumuseţea naturii, arhitectonica ei unduioasă, splendoarea vegetaţiei, freamătul atmosferei. Lăudînd frumuseţea locurilor de la Moineşti, se temea că nu va fi în stare să-i redea splendoarea. Cu entuziasmul, dar şi cu modestia-i caracteristică, pictorul îşi mărturiseşte sentimentele într-o scrisoare adresată unui prieten. După ce evocă „splendoarea scînteietoare a peisajului de la Moineşti", îl previne: „Să nu crezi însă că şi lucrările mele sînt tot atît de frumoase. În faţa unor astfel de minuni te pierzi". În fapt, departe de a se fi pierdut în faţa lor, le-a statornicit pe pînză cu toată măreţia şi adevărul lor, adăugînd la frumuseţea naturii, frumuseţea sentimentelor sale, căldura lirismului său de neîntrecut poet al culorii.

Entuziasmul şi duioşia se schimbau în amărăciune, revoltă, ură, cînd Luchian întîlnea nedreptatea,

gînd şi mai tare viaţa. Luptă eroic cu lipsurile şi boala pentru a crea. Ceea ce a creat de pe la 1901 încoace, cînd a izbucnit boala, şi mai ales între anii 1905 şi 1910, constituie partea culminantă a operei sale.

Şi în anii de trai oarecum tihnit pictase, alături de bătăile cu flori şi alergările de la hipodrom, scene din viaţa celor chinuiţi de sărăcie şi dispreţuiţi de clasele dominante. Nu făcuse în 1895 portretul *Saftei, florăreasa*? Cîtă noblеţe pe chipul întristat şi cu un surîs ironic al acestei vînzătoare de flori! Interiorizînd modelul, pictorul îi dezvăluia suferinţa de fiinţă desconsiderată şi zbătîndu-se cu nevoile. Portretul acestei „Gioconde din popor" a plăcut mult.

Acum, însă, în anii sărăciei şi ai bolii — care îşi întîrzia loviturile finale, dar îl chinuia mereu — pictorul se apropie şi mai mult de oamenii nevoiaşi, adesea vecinii locuinţelor modeste pe care le schimbă an de an. Schimba locuinţele şi în căutare de altele mai ieftine, dar şi pentru a vedea alte privelişti şi alte tipuri pe care să le oglindească în opera sa. În grelele luni de iarnă, se mulţumea să picteze ceea ce vedea pe fereastră, deoarece rareori putea părăsi casa. În schimb, în celelalte anotimpuri, se deplasa cît îl ţineau puterile, fie prin satele din preajma Capitalei, fie în modeste staţiuni climaterice de la poalele munţilor

Spălătoreasa

urîţenia morală, umilirea omului. În primăvara anului 1905, ducîndu-se să picteze într-un sat din preajma Capitalei, a văzut o ceată de ţărani înfometaţi. Ceata, alcătuită din bărbaţi tineri şi bătrîni, femei şi copii, se oprise tocmai în faţa conacului. Oamenii nu mai aveau ce mînca la ieşirea din iarnă, deşi munciseră din răsputeri pămîntul moşierului. Cereau acum porumb în contul muncilor viitoare. Pictorul şi-a dat seama de revolta ce mocnea în sufletele lor, o revoltă la un pas de răscoală, şi a înfăţişat-o în zguduitoarea compoziţie *La împărţitul porumbului*. Folosind, ca de obicei, culori vii şi luminoase, el a oglindit cu deosebită forţă starea de spirit şi combativitatea unei întregi categorii sociale — ţărănimea muncitoare. Prin această operă, pictată în 1905 şi expusă în 1906, Luchian a prevestit răscoalele ce au urmat foarte curînd. În anul răscoalelor, deşi chinuit mai rău de boală, şi-a arătat solidaritatea cu cei împilaţi, înfăţişîndu-i în faţa conacelor incendiate sau duşi sub stare de arest. În compoziţia *Cheful* a satirizat pe exploatatorii muncitorilor şi ţăranilor.

În mai mare măsură decît Grigorescu, Luchian a adîncit şi redat suferinţa celor mulţi, a adus o psihologie mai dramatică şi mai răscolitoare. Ce emoţionant este portretul lui *Moş Nicolae cobzarul*, înfăţişat la bătrîneţe, meditînd asupra vieţii sale mizere de om ros de sărăcie şi nefericire, trebuind să se chinuie pentru a veseli pe alţii. Luchian ţinea mult la acest lăutar — „o antologie de cîntece bătrîneşti" — şi l-a pictat în mai multe rînduri, ca şi pe *Safta, florăreasa*. Le era recunoscător pentru ceea ce îi ofereau: el, cîntece de inimă albastră; ea, florile care îi încîntau ochii şi inima. În mai multe rînduri, i-a fost model şi *Meşterul lăcătuş*, un bătrîn meşteşugar care venea prin case spre a face mici reparaţii. În desenul din 1905 îl înfăţişează ca un cerşetor, ajuns la bătrîneţe. Iar într-un portret în pastel, recent descoperit şi care este reprodus pentru prima dată aici, vedem pe meşterul lăcătuş meditînd asupra nedreptei lui soarte, privind cu ochi îndureraţi lumea. Puterea de interiorizare a fiinţelor, de sugerare a condiţiilor sociale în care trăiau ele este una din marile virtuţi ale lui Luchian.

Lăutul

Înseşi autoportretele constituie nu numai o mărturie a suferinţelor proprii, dar şi oglindirea condiţiilor în care au vieţuit cei mai mulţi dintre creatorii noştri în trecut, de la Eminescu şi Andreescu la Luchian şi la atîţia alţii. Mai ales autoportretul intitulat cu modestie *Un zugrav* (1906) exprimă aceste condiţii grele, dar şi eroica hotărîre a artistului de a înfrunta sărăcia şi boala pentru a dărui mai departe frumuseţi nepieritoare semenilor săi. Chipul artistului, răvăşit de boală şi nevoi, cu ochii aceia nespus de vii, deşi chinuiţi de febră, cu obrajii scofîlciţi şi neraşi, exprimă drama interioară şi lupta lui pentru a înfrînge toate piedicile. Este cel mai cutremurător şi mai tragic portret din pictura trecutului, amintind lupta pentru creaţie a unui artist atît de devotat oamenilor. Al aceluia pe care Tonitza îl socotea „cel mai rafinat colorist din neamul nostru" şi „unul dintre marii simfonişti ai culorii din Europa".

Înseşi florile nu mai sînt în pictura sa simple obiecte de podoabă, ci par fiinţe vii, prin care el îşi exprimă sentimentele. Cînd boala a progresat necruţător, paralizîndu-i pînă şi braţele şi degetele, el punea să i se lege pensula sub încheietura mîinii, şi cu sforţări supraomeneşti trasa conturul unei flori şi apoi scotea relieful petalei din cîteva izbiri cu penelul. Încă de prin 1908 adoptase o tehnică mai concentrată şi mai simplificată, datorită căreia a reuşit să creeze o serie de capodopere, dintre care *Anemonele* oglindesc cel mai patetic drama artistului. Prin acel buchet de anemone roşii, albe şi vineţii, aşezate într-o ulcică smălţuită în verde, el şi-a exprimat drama, dar şi dorinţa de a-şi aduce şi a aduce — ca şi Beethoven în „Simfonia a IX-a" — bucurie peste suferinţă. Florile roşii simbolizează setea lui de viaţă şi ele predomină în acest tablou cu *Anemone* (1908) faţă de florile vineţii, ce-i amintesc de boală, suferinţă, moarte, pe cînd cele albe par nişte oaze de linişte.

Cînd nu a mai putut părăsi camera în care locuia şi lucra, florile i-au fost modelele cele mai ascultătoare şi mai alinătoare. La urmă, printre puţinele bucurii i-au rămas atmosfera familială din casa de pe strada Primăverii (mai ales nepoţii şi nepoata, foarte tineri şi aducînd voioşie şi haz), muzica populară, pe care i-o zicea „de mama focului" moş Nicolae cobzarul, şi florile aduse de Safta florăreasa. Om cult, iubind lectura şi muzica înaltă, Luchian îl ascultase de multe ori pe Enescu. Într-o seară, pe cînd pictorul zăcea în pat toropit de suferinţă, Enescu a intrat tiptil în cameră şi i-a cîntat îndelung la vioară. „Atît de frumos a cîntat aseară, că m-a făcut să plîng", a mărturisit celor din casă şi poetului Tudor Arghezi, care, ca şi Tonitza, a consemnat momente din eroica luptă pentru creaţie a lui Luchian, clipele de măreţ amurg. De prin 1913-1914 nu a mai putut lucra. Boala i-a amorţit trupul şi l-a ţintuit în pat. A murit la 29 iunie 1916: împlinise doar patruzeci şi opt de ani...

UN CAL TROIAN AL RĂZBOIULUI RECE

■ „Ocazia de aur pentru vîrsta de aur"

■ De la misionari la membrii „Corpului păcii"

■ Actualitatea sfîntului principiu „iubește averea aproapelui tău ca pe tine însuți"

■ Cum se poate poticni un „cal troian"

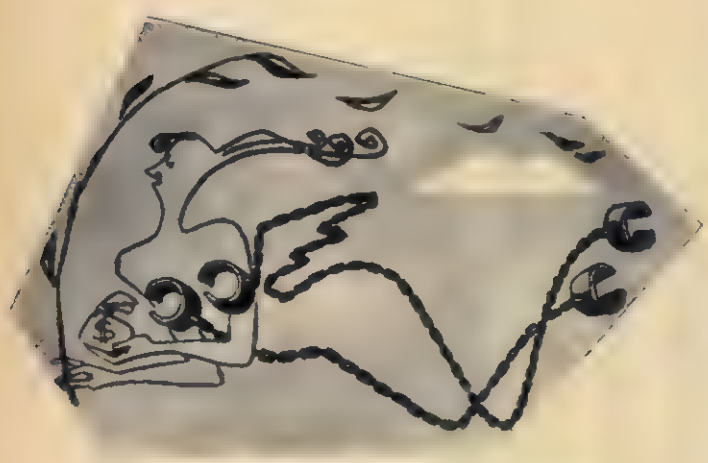

„Corpul păcii" — organizație S.U.A.
Desen de Eugen TARU

„Niște tineri eleganți, plini de bunăvoință, zîmbitori, și-au făcut nu demult apariția pe străzile orașelor din Asia, din Africa, din America Latină. La întrebările trecătorilor răspunsul lor este întotdeauna același: «Sîntem voluntari din „Corpul păcii" al Statelor Unite; am traversat mări și oceane pentru a împărtăși amărăciunile și bucuriile dv., ale localnicilor»".

Așa prezenta o reclamă plătită unui ziar dintr-o țară proaspăt ridicată la independență, pe noii mesageri de peste ocean care și-au făcut apariția în statele insuficient dezvoltate însoțiți de o propagandă care nu economisea cuvintele cele mai duioase: *„Corpul păcii" este egal cu mesagerii civilizației; „Corpul păcii" — creație în sprijinul țărilor slab dezvoltate; „Corpul păcii" — vrăjmașul sărăciei, foamei, neștiinței de carte.* Tinerii, de care vorbea reclama reprodusă mai sus, făceau și fac tot ce le stă în putință pentru a deveni iubiți de localnici. Profesia lor adevărată nu și-o declară; în schimb susțin cu glas tare că fac totul pentru a-și exercita în cele mai bune condiții profesia avuabilă (medic, inginer, învățător). De îndată ce sosesc într-una din țările slab dezvoltate se interesează unde sînt regiunile cu cei mai puțini medici, cu cea mai mare neștiință de carte. Și o dată informațiile căpătate, se avîntă într-acolo. Sînt doar „voluntari" în această nouă oaste care poartă numele „Pace", în acest nou „corp" care se vrea aureolat de nimbul generoasei ajutorări a aproapelui în suferință. Între timp, acasă, în Statele Unite, campania pentru recrutarea de noi voluntari continuă. Personal, dl. Sargent Shriver — șeful „Corpului păcii" — după ce a colindat o bună parte din Asia, din Africa și din America Latină cu zîmbetul pe buze și cu ramura de măslin în mînă, semnează în presă apeluri îmbietoare. Dl. Shriver se adresează tinerilor americani *„cu un matur spirit de aventură"*. Domnia-sa le arată acestora că organizația pe care o conduce le oferă *„o ocazie de aur pentru vîrsta de aur"*. Și — adaugă bunul domn Shriver — organizația domniei-sale caută învățători, ingineri, profesori, medici, infirmieri și tot felul de alți specialiști cu spirit de dăruire care să plece *„voluntar și gratuit"* în depărtările Americii de Sud, în întinderile asiatice, în satele africane pentru a duce acolo binefacerile civilizației, lumina științei de carte, pentru a se înnobila în combaterea bolilor și înapoierii.

Oricine citește articolele generosului domn Shriver este tentat la prima vedere să exclame: *„Ce frumos!"* Imagini dintre cele mai încălzitoare apar înaintea ochilor. Un sat îndepărtat în care un tînăr sau o tînără luptă eroic pentru a opri o epidemie; o școală cu copii goluși în care un profesor sau o învățătoare modelează caractere, luminează minți proaspete. Fără îndoială, *„Corpul păcii"* și-a ales un nume și e susținut de o propagandă care sînt menite să-l prezinte într-o lumină foarte favorabilă. Dar dincolo de aparențe, există niște realități. Să le vedem pe îndelete.

Salariul „voluntarilor" care muncesc... gratuit

Propaganda oficială declară că țelurile „Corpului păcii" sînt mai mult decît onorabile: „Corpul păcii" e destinat să acorde ajutor altor țări în realizarea unor țeluri legitime: *„libertate și posibilități favorabile"*. Propaganda oficială mai adaugă că voluntarii din „Corpul păcii" nu primesc nici o remunerație. În sfîrșit, se mai precizează că între „Corpul păcii" și politica externă oficială a Statelor Unite n-ar exista nici o legătură. Care este însă realitatea? În legea prin care se hotărăște înființarea „Corpului păcii" se precizează fără putință de echivoc că acest „Corp" se află direct în subordinea Departamentului de Stat. Conducătorul „Corpului păcii", dl. Sargent Shriver, a fost ridicat la rangul de consilier al secretarului de stat și dă socoteală de activitatea sa secretarului Departamentului de Stat. În sfîrșit, potrivit calculelor făcute chiar de către autoritățile americane, pentru fiecare membru al „Corpului păcii", acest oficiu cheltuiește anual între 10.000 și 12.000 de dolari. Și pentru a arăta cum stau lucrurile cu „gratuitatea" efortului depus de „voluntari" să mai precizăm că fiecare membru al „Corpului păcii" are dreptul la înapoierea sa în Statele Unite, la o gratificație egală cu salariul ce i s-ar fi cuve-

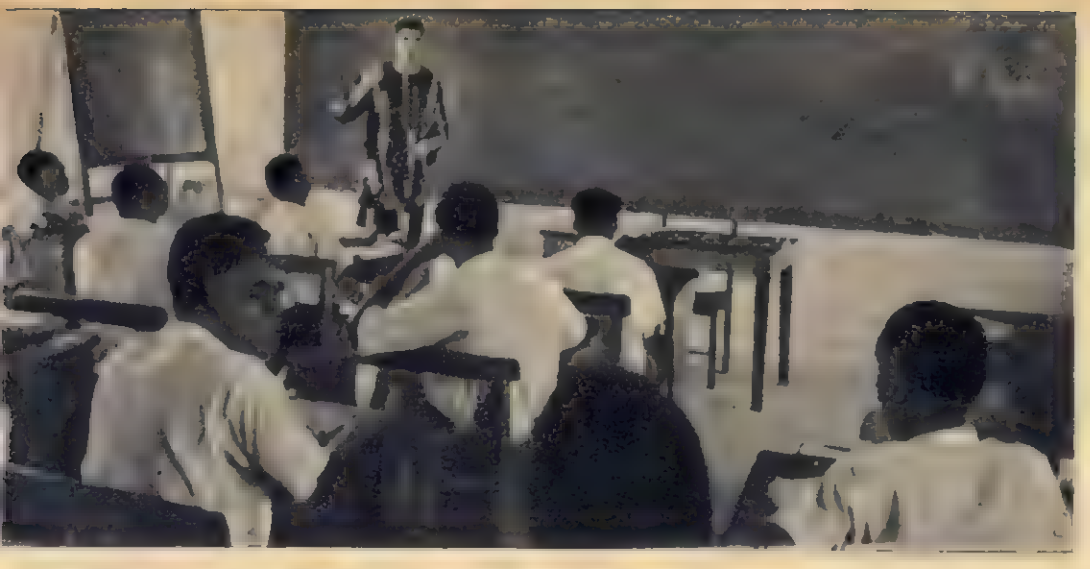

„Voluntarul" Harlan D. Hibbard şi-a îmbrăcat un veşmînt african pentru a cîştiga simpatia celor cărora le predă într-o şcoală din Nigeria. Dar în ciuda unor astfel de strategeme, populaţiile se lămuresc destul de repede cu cine au de-a face.

În cadrul manifestaţiilor antiimperialiste care au avut loc nu demult la Colombo, în semn de protest împotriva intervenţiei S.U.A. în treburile interne ale Ceylonului, demonstranţii au cerut ca aşa-zisul „Corp al păcii" american să părăsească ţara.

Dintr-un reportaj publicat în revista americană „U. S. News and World Report" cu semnificativul titlu „Adevărul despre «Corpul păcii»" reproducem fotografia de mai jos cu nu mai puţin semnificativa explicaţie: *„antrenament în Texas, pentru o afacere în Tanganyika"*.

nit la locul de muncă din S.U.A. pe toată perioada cît a stat în străinătate.

Se pune desigur întrebarea: ce trebuie să facă aceşti voluntari pentru a primi indemnizaţii importante şi pentru a se bucura de atenţia deosebită a oficialităţilor din ţara lor? Înainte de a porni spre ţara care le-a fost fixată, ei urmează un curs special de pregătire. Cunoştinţele din domeniul specialităţii „declarate", ca să spunem aşa, nu constituie obiectul unui studiu prea aprofundat. În schimb, ei învaţă temeinic „regulile de comportare" în mijlocul băştinaşilor, învaţă să se comporte pentru a deveni — cum s-a exprimat un gazetar — *„diplomaţi acolo unde persoanele oficiale americane nu pot pătrunde"*. Ei au datoria să stabilească relaţii cît mai prietenești cu populaţia locală, să se prezinte drept adversari ai colonialismului, partizani ai independenţei naţionale etc. Şi pentru a vedea mai clar ce fel de „Corp al păcii" e organismul condus de dl. Shriver să mai adăugăm un amănunt: personal acest domn Shriver a asigurat pe businessmenii americani că voluntarii blîndului său oficiu sînt în mod special *„instruiţi în problemele războiului rece"*. Presa americană a arătat în diferite împrejurări că în cursurile de pregătire a voluntarilor din cadrul „Corpului păcii" intră şi prelegeri despre *„lupta politică şi ideologică"* şi chiar *„ore de instrucţie militară"*.

„Corpul păcii" este atît de organic legat de pace încît el reprezintă un factor extrem de interesant şi pentru... Pentagon. Într-adevăr, forul militar suprem al Statelor Unite consideră „Corpul păcii" drept o subunitate specială a forţelor armate americane. Ziarul „Daily News" nu se sfia să arate că voluntarii din „Corpul păcii" *„pot la nevoie să şi lupte"*. În fine, potrivit ziarului „New York Times", Pentagonul a sugerat includerea în „Corpul păcii" şi a unor soldaţi şi a unor experţi militari „călîţi" în diverse operaţiuni efectuate în Africa şi Asia. Iar dl. Shriver, luînd într-o zi cuvîntul în faţa unor elevi de şcoli medii aduşi special la Washington, a explicat că, în cazul unei conflagraţii militare „Corpul păcii" se va transforma uşor într-un *„Corp al războiului"*.

„Voluntarii" şi tehnica succesului

Neîndoios, toate acestea nu sînt repetate cu prea multă insistenţă de către propaganda americană care preferă să facă totul pentru a construi imaginea unui „Corp al păcii" închinat muncii constructive, prieteniei, ajutorului dezinteresat. Dar înşişi „voluntarii" reuşesc de cele mai multe ori să joace renghiuri propagandei oficiale americane, făcînd în aşa fel încît populaţiile care sînt „fericite" cu astfel de „prieteni săritori la nevoie" să se lămurească destul de repede cu cine au de-a face. A făcut vîlvă de pildă cazul domnişoarei Margery Michelmore, sosită în Nigeria în calitate de voluntară a „Corpului păcii". Potrivit misiunii primite, d-şoara Margery începuse să distribuie în dreapta şi în stînga zîmbete-

L. SĂRĂŢEANU

(Continuare în pag. 14)

UN CAL TROIAN AL RĂZBOIULUI RECE

le, cînd o întîmplare a pus capăt brusc carierei ei de filantroapă de ocazie. Într-adevăr tînăra americană a redactat, pentru a expedia acasă, o carte poştală în care îi declara pe nigerieni drept *„sălbatici"* şi *„oameni de calitate inferioară"*. E lesne de imaginat succesul pe care l-a avut d-şoara Margery care, după ce a redactat această carte poştală a pierdut-o pe stradă avînd în plus ghinionul ca textul să fie găsit de nişte studenţi nigerieni. Mitinguri şi scrisori de protest au determinat pe „misionara dezinteresată", pe care un accident a prezentat-o sub adevărata ei postură de rasistă înverşunată, să-şi facă bagajul şi să plece — generos şi eroic — înapoi peste ocean. Dar cazul acesta e doar cel mai notoriu. Nu însă şi singurul. În diverse publicaţii din ţările gazdă ale „Corpului păcii" au apărut luări de poziţie din care se vede că voluntarii au căutat să se distingă într-un mod destul de... original. Aşa, de pildă, s-a arătat că, la concursurile de dans ale cluburilor de noapte dintr-o ţară africană doi colaboratori ai „Corpului păcii" s-au clasat pe locurile doi, respectiv trei. Într-o şcoală din Somalia un profesor a fost invitat curînd să-şi ia tălpăşiţa întrucît s-a constatat că nu cunoaşte meseria şi că nici nu-i arde să se ţină de învăţămînt. În altă şcoală, tot din Somalia, o profesoară din „Corpul păcii" şi-a inaugurat activitatea ţinînd un discurs în care explica elevelor că rolul ei este să le „civilizeze". În consecinţă profesoara şi-a început opera învăţînd pe eleve... să danseze *twist*. Cînd elevele au protestat, persoana civilizată de peste ocean... le-a înjurat. Bineînţeles şi cariera acestui distins cadru didactic s-a încheiat brusc. Un ziar din Somalia, „Al-Kifah", făcea bilanţul tuturor acestor cazuri trăgînd concluzia: „Activitatea voluntarilor americani pe tărîm pedagogic este puţin folositoare". Autorul articolului se dovedea desigur politicos, spunînd numai atît. Fapt este însă că „voluntarii" n-au izbutit să corespundă menirii lor de a cîştiga simpatia localnicilor. Dimpotrivă, despre „Corpul păcii" treptat, treptat au început să apară în ţările din Asia, Africa şi America Latină aprecieri care ilustrează că adevărul cu privire la acest organism şi-a făcut loc în ciuda propagandei oficiale americane. Este semnificativ de pildă ce scria o publicaţie a partidului Uniunea naţională africană din Kenya: *„Dacă analizăm esenţa «Corpului păcii» nu e greu să înţelegem care sînt adevăratele lui intenţii. Nu e în firea unei ţări imperialiste să ajute ţările slabe să-şi întărească economia, . după cum leul nu poate cînta ca privighetoarea"*.

Într-adevăr, în ciuda eforturilor propagandistice de peste ocean a apărut limpede că acest organism denumit „Corpul păcii" nu e altceva decît încă un instrument al politicii neocolonialiste destinat să ofere un mijloc de penetraţie mai ales în ţările neutre unde nu pot pătrunde în mod făţiş corpuri militare. Săptămînalul ghanez „Spark" arăta că *„în activitatea sa «Corpul păcii» nu e altceva decît un instrument pentru înfăptuirea politicii externe americane"*. Firmele noi nu pot camufla ţelurile şi păcatele vechi. „Voluntarii" din „Corpul păcii" au un limbaj neconvingător pentru multe şi binecuvîntate motive. Întîi pentru că în marea lor majoritate activitatea efectivă pe care o depun este în flagrantă opoziţie cu pretinsa lor misiune. În al doilea rînd pentru că, de cele mai multe ori, ei se văd sabotaţi de însăşi realităţile de la ei de acasă. Nu o dată „voluntarii" s-au plîns că s-au aflat într-o situaţie imposibilă, neştiind ce să răspundă atunci cînd băştinaşii din Africa bunăoară, le puneau o întrebare legitimă: *„Spuneţi că sînteţi prietenii noştri şi partizanii libertăţii noastre. Atunci de ce nu începeţi prin a fi prietenii negrilor din Statele Unite şi partizanii dreptului lor la egalitate cu albii?"*

Politica cinică a „generoşilor"

În sfîrşit, trebuie spus că în ţările unde se desfăşoară „blînda misiune civilizatoare" a „Corpului păcii" localnicii au o veche şi tristă experienţă în materie de astfel de misiuni. Studentul etiopian Andreas Eshete spunea de pildă: *„Cînd albii au venit în Africa, au sosit ca misionari cu citate răsunătoare din biblie. Pe atunci africanii aveau pămînt, iar albii numai biblia. Dar situaţia s-a schimbat curînd şi africanii s-au trezit cu biblia, iar albii cu pămînt. De aceea să nu se creadă că africanii îi vor primi pe voluntarii «Corpului păcii» cu prea multă dragoste"*.

E semnificativ faptul că ţările spre care se îndreaptă de preferinţă generozitatea „Corpului păcii" sînt acelea cunoscute pentru marile lor bogăţii. Politica nu este nouă; numai denumirea organismului recent creat are în ea ceva inedit. Cît despre esenţa ţelurilor, a dezvăluit-o încă cu multă vreme în urmă bătrînul Mark Twain care demasca cinica politică a „generoşilor" din Wall-Street arătînd că deviza acestor drept-credincioşi ai exploatării este: *„Iubeşte averea aproapelui tău ca pe tine însuţi"*. Şi faptul că ţelurile „Corpului păcii" nu pot fi camuflate îl demonstrează însăşi răsfoirea presei din ţările vizate. *„Nu e un secret pentru nimeni* — arăta săptămînalul indian «Hindi Times» — *că principalul scop al «Corpului păcii» este de a împiedica cu orice preţ eliberarea popoarelor"*.

În numeroase ziare au apărut detalii în legătură cu activitatea secretă de spionaj şi diversiune a „Corpului păcii". S-a arătat de pildă că însuşi conducătorul acestui „Corp", dl. Sargent Shriver e un vechi colaborator al centralei de spionaj american CIA. Săptămînalul indian „Blitz" adăuga alte amănunte: *«Corpul păcii» este finanţat din fondurile aşa-numitei direcţii a securităţii mutuale. Ori se ştie că aceste fonduri sînt folosite pentru sporirea potenţialului militar al Statelor Unite ca şi în diferite scopuri subversive"*. Iar ziarul „Nigerian Tribune" scria: *„Chiar de la primii paşi întreprinşi de membrii «Corpului păcii» s-a confirmat pe deplin cît dreptate au cei ce văd în această organizaţie o grupare de agenţi ai neocolonialiştilor şi de apostoli ai spionajului. Ei trebuie izgoniţi"*.

Pentru „Corpul păcii", Washingtonul a cheltuit deja milioane de dolari. Alte zeci de milioane au fost alocate şi se prevede sporirea numărului voluntarilor pînă la aproape zece mii în cursul acestui an. Toate aceste eforturi sînt făcute pentru ca organismul denumit „Corpul păcii" să-şi atingă scopul: acela de a păcăli popoarele din ţările neutre, de a le face să primească fără temeri pe membrii unui „Corp" destinat în fond să asigure penetraţia imperialismului american. Or, din cele arătate pînă acum, rezultă că lucrurile nu merg chiar atît de uşor. E simptomatic faptul că formula găsită de publicaţia indiană „Blitz" care a definit *„Corpul păcii"* ca pe *„un cal troian al S.U.A."* a căpătat o mare popularitate în toate ţările din Asia, Africa şi America Latină care se bucură de „cinstea" de a fi gazdele trimişilor d-lui Sargent Shriver. Şi chiar un gazetar de peste ocean văzînd cum stau lucrurile în aceste ţări a făcut o glumă plină de tîlc: *„Calul troian al Statelor Unite se poticneşte cînd îi e lumea mai dragă"*.

I. SĂRĂŢEANU

povestea vorbei

DESPRE CIRCURI, ARENE ŞI ALTELE

Se ştie cît de mult îndrăgeau romanii întrecerile sportive, dintre care unele semănau cu cele actuale. Probele atletice se desfăşurau în aşa-numitele circuri; denumirea lor vine de la *circus*, adică „cerc", explicabilă prin asemănarea de formă dintre o arenă şi un cerc. Din pricina înţelesului actual al lui *circ*, sînt puţini cei care bănuiesc că, la origine, *circ* şi *cerc* sînt unul şi acelaşi cuvînt latin.

Fiindcă am vorbit de arene, amintim că şi aici a avut loc o modificare a înţelesului. În latineşte, *arena* însemna „nisip", apoi, „loc acoperit cu nisip", cum era, de pildă, arena unde se desfăşurau întrecerile sportive. Printr-o comparaţie, cuvîntul a început să fie folosit şi pentru locuri (fără nisip) unde se desfăşoară felurite activităţi; în definitiv astăzi nu se cere ca o arenă să fie neapărat acoperită cu nisip. În diferite limbi s-a ajuns la expresii ca *pe arena internaţională*, ceea ce dovedeşte o mare îndepărtare de la sensul vechi, latinesc.

Şi acum, un exemplu din istoria limbii noastre, în care modificarea înţelesului e poate la fel de neaşteptată. În limba română veche, în vorbirea celor care se ocupau de meliţatul cînepii, a pătruns un cuvînt de origine slavă pe care îl folosim pînă astăzi, fără să facem nici o legătură cu această îndeletnicire. E vorba de *puzderie*, mulţime de obiecte mici sau care ni se par foarte mici. Uneori e folosit ca sinonim al lui *mulţime* sau *sumedenie* — adică ideea de micime poate lipsi. Pentru cei care îl întrebuinţează e poate interesant să spunem că primul sens al lui *puzderie* a fost „resturi lemnoase care cad din tulpina cînepii sau a inului la meliţare şi scărmănare". Aceste resturi fiind multe şi de dimensiuni reduse, cuvîntul *puzderie* a fost folosit, prin comparaţie, şi în legătură cu orice semănă, mai mult sau mai puţin vag, cu ele, de pildă cu stelele, aşa cum ne apar într-o noapte foarte senină.

Sorin STATI

educaţie pentru toate vîrstele

UN „DEZAMĂGIT"

El deschise uşa strigînd:

— Draga mea, vino repede! Se transmite peste cîteva minute „Bolero" de Ravel.

— N-am timp! — se auzi vocea ei. Am de călcat.

Şi iar îl cuprinse sentimentul acela de dezamăgire care în ultimul timp îl încercase atît de des. Altfel îşi închipuise viaţa lor în comun. Ceea ce numea el „lipsa ei de receptivitate pentru artă" îl întrista profund.

Lipsa asta i-a descoperit-o în primele luni de viaţă în comun. Dacă ar fi ştiut dinainte! Dar cum să fi ştiut? În anii lor de logodnă ca păreau, dimpotrivă, îndrăgostiţi de toate cele şapte arte. Mergeau împreună la concerte şi expoziţii, vorbeau despre toate, el îi explica totul. Se simţea atît de bine în rolul de îndrumător! Cînd o vedea cu cîtă atenţie îl ascultă, parcă o iubea şi mai mult.

Însă totul fusese prefăcătorie (femeile se pricep la chestii de astea) pentru că ulterior ieşise la iveală totala ei lipsă de „receptivitate" artistică.

Se întorceau amîndoi de la muncă, el de la minister, ea de la spital, şi în timp ce ei răsfoia vreun album de artă sau citea o carte, ea se ocupa cu tot felul de lucruri care dovedeau tocmai această lipsă de receptivitate. Refuzase să asculte noua înregistrare cu „Ucenicul vrăjitor" a lui Dukas spunînd că are de spălat vasele. Preferase să cureţe casa cu aspiratorul, în loc să se uite împreună cu el la albumul de reproduceri de la Ermitaj şi, cînd a chemat-o să-i citească o poezie nouă a lui Arghezi, i-a răspuns că are de gătit. Mereu o îmbie să împartă cu el plăcerile artei şi de fiecare dată îl refuză, motivînd că are treabă: să se ducă la piaţă, să gătească, să spele, să cureţe ori că este prea ostenită pentru a se mai putea ocupa de artă. Ba acum două zile şi-a permis să-i trimită după pîine tocmai cînd el studia albumul de reproduceri după sculpturile lui Rodin. A protestat hotărît. Albumul era al lui şi putea desigur să-l privească şi mai tîrziu; dar ce să faci dacă tocmai atunci simţise nevoia să-l studieze? Ea n-a găsit nimic de răspuns şi s-a dus singură la pîine. Şi altă dată nu i-a cerut oare să-i pună perdelele tocmai cînd citea o piesă de Brecht? E drept că, de fapt, o recitea şi că nu-l silea nimeni s-o facă tocmai atunci; dar s-a opus explicîndu-i că „este o crimă, draga mea, să tulburi un om care se află în comuniune cu arta". Aşa că ea a luat frumos scara şi şi-a pus singură perdelele.

Şi omul nostru oftă. Se simţea atît de singur, de neînţeles. Primele acorduri ale „Boleroului" l-au găsit apăsat de dezamăgire. Dar peste o clipă s-a aşezat confortabil în fotoliu şi a pornit-o pe aripile muzicii.

În bucătărie, ea lăsă o clipă fierul din mînă şi deschise uşa ca să prindă cîte ceva. Boleroul lui Ravel era melodia ei favorită. Şi se gîndi că, dacă el ar ajuta-o puţin... cît de puţin, s-ar putea bucura amîndoi de minunile artei.

La ce i-o fi folosind cultura, „dezamăgitului" ăstuia?

Ion ALEXANDRU

Toamna era înaintată, castanele căzuseră de mult și aproape trei zile plouase continuu, în șuvoaie și rafale. Norii mai puteau deasupra orașului, însă nu mai ploua. Se lăsase, în schimb, o ceață ușoară, astfel că, deși era încă devreme, lumina după-amiezii, puțină și vînătă, mai mult îl încurca pe șofer. Îl încurca și asfaltul, care era încă umed și alunecos.

În momentul plecării, doctorul Pora îi spusese șoferului că fișa de apel semnala un caz foarte grav și că orice secundă pierdută îi putea fi fatală bolnavei. Apoi medicul începuse să discute cu felcerul. Era prima oară cînd mergeau împreună la un bolnav.

— Crezi că ajungem la timp?

Aurel Budinoiu tăcu. Își scoase pachetul cu țigări și-l întinse medicului.

— Mulțumesc, eu nu fumez — zise doctorul Pora, privindu-i atent.

— E mai bine. Și eu m-aș lăsa, dar nu pot. N-ați fumat niciodată?

— Nu, niciodată.

Felcerul își aprinse țigara și se uită și el mai atent la doctorul Pora. Lucra de patru ani la Salvare, totdeauna fusese trimis singur la domiciliul bolnavilor și nu dăduse greș niciodată. Era trecut de patruzeci de ani și avea o experiență de aproape două decenii în această meserie pe care-o învățase în timpul războiului și pe care-o iubea foarte mult. Stația de salvare fusese reorganizată de curînd, era vorba că vor mai veni cam cincizeci de medici, pe lîngă cei vechi, iar el nu avea nimic împotrivă, în afară de faptul că nu înțelegea de ce nu-l mai trimiteau singur. „Desigur, se gîndi el, se poate ca bătrîna la care mergem să fie pe moarte; dar am avut sute de cazuri la fel și m-am descurcat totdeauna".

— Se poate să fie un edem pulmonar — rosti.

— Posibil — confirmă medicul. De unde deduci?

— După semnalmentele din fișă. Și după faptul că are nouăzeci de ani.

— Da, e cardiacă și se poate să fie o sincopă cu edem pulmonar — zise doctorul Pora și se întrebă de ce totuși felcerul îl privea uneori atît de ciudat.

În mod intenționat nu se așezase în față, lîngă șofer, pentru ca felcerul, pe care-l simțise nemulțumit de ceva, să nu rămînă cumva cu impresia că ar exista între ei o barieră. De altfel, nu pricepuse de ce medicul coordonator îl scosese din ședința organizației de partid, pentru ca să-l trimită și pe el, cîtă vreme felcerul acesta, după toate aparențele, s-ar fi putut descurca foarte bine și singur. Poate numai pentru că abia își luase postul în primire și voia să-l aclimatizeze cît mai curînd cu specificul intervențiilor de urgență? Avea și el convingerea, după numai o săptămînă de cînd fusese transferat de la țară, unde-și terminase stagiul, că împrospătarea cadrelor medicale ale Salvării fusese absolut necesară. „Da, dar de ce e atît de suspicios felcerul, se întrebă. Poate fiindcă mă vede că sînt mai tînăr, iar el are probabil o experiență îndelungată? Ori poate..."

Mașina făcu un viraj, înclinîndu-se brusc, iar medicul se prinse de mînerele scaunului, ca să nu cadă. Apoi urmară cîteva zigzaguri pe străzi laterale și după aceea iarăși veni un drum drept.

Autoambulanța se opri lent și, numaidecît, în peretele despărțitor se auziră niște clocănituri.

— Am ajuns — zise felcerul, ridicîndu-se de pe banchetă.

Doctorul Pora își luă trusa și coborî. Îl întîmpină o femeie cam între două vîrste.

— Credeam că nu mai veniți — zise ea și porni înainte.

Urmînd-o grăbit, medicul îi aruncă o privire șoferului.

— Nenorocita asta de ceață! — zise șoferul.

— Am făcut totuși numai unsprezece minute — interveni Aurel Budinoiu.

Medicului îi displăcu faptul că felcerul îl apăra pe șofer. Budinoiu simți și, mutîndu-și tubul cu oxigen dintr-o mînă într-alta, adăugă mai încet, ca să nu-l audă femeia:

— Totdeauna membrii familiei intră în panică și își închipuie că nu mai venim.

Trecuseră printr-un gang întunecos, iar acum urcau o scară îngustă, de lemn. „Îmi face inițierea, își spuse doctorul Pora. Poate de aceea ne-a trimis împreună". Apoi o întrebă pe femeie:

— De cînd se sufocă?

— De azi, de la douăsprezece.

— Și de ce n-ați anunțat mai devreme? Au trecut cinci ore de-atunci.

— Eram la serviciu. N-avem decît o vecină, dar și ea era la serviciu.

— A mîncat? — întrebă felcerul.

— Nu mai vrea să mănînce. Nici nu-i în stare, o să vedeți.

Bătrîna

Povestire de Ben CORLACIU

Ilustrație de Tia PELTZ

— Vorbește? Recunoaște oamenii? — se interesă medicul.

— Nu știu, o să vedeți...

Intrară într-o cameră cu mobile multe și vechi. O lampă cu două becuri lumina din tavan, iar pe patul de lîngă perete se afla o bătrînă culcată pe spate.

— Perne — zise Aurel Budinoiu, în timp ce doctorul Pora își petrecea brațul sting pe sub omoplații bolnavei, ca s-o ridice în capul oaselor. Cît mai multe perne — adăugă el.

— Măicuță, ia să vedem, știi cum te cheamă? — întrebă medicul, însă bătrîna tăcea, așa că el reveni: știi cîți ani ai?

— Nouăzeci — răspunse printre lacrimi femeia, care-i așteptase în poartă. Eu sînt nora, dar mi-e mai mult ca o mamă...

— Aduceți perne — repetă felcerul. Și lăsați să vedem dacă bolnava vorbește. De aceea o-ntreabă.

Bătrîna respira scurt, bîiuit și cu pauze lungi, ceea ce pe medic îl umplu de neliniște.

— Oxigen! — zise el, fixînd tensiometrul pe brațul drept al bolnavei, un braț slab, uscat, numai pielea și osul.

Din pieptul bătrînei începu deodată să se audă un scîrțîit, însoțindu-i respirația acuma precipitată, un scîrțîit ca de leagăn. Odată, pe cînd era copil, doctorul Pora, după o ploaie de cîteva zile, se dăduse în leagăn și leagănul, ruginit, scîrțîia tot așa. Simțea cum felcerul îl urmărește fiecare gest, iar lucrul acesta îl intimida.

— Da, ai cam avut dreptate — îi spuse lui Budinoiu, după ce ascultă și inima. Infarct cardiac, cu edem pulmonar. Apoi, i se adresă nurorii: foarte rău că o lași singură. De ce nu cauți să te schimbi cu soțul dumitale?

— E mort de trei ani — zise nora.

— Adu te rog un lighean.

Nora ieși, iar ei își confruntară impresiile. Moartea era foarte aproape, atît de aproape încît nu era exclus să le fure bolnava din mînă. Căzură de acord că era imposibil să o transporte pe bătrînă la spital, pentru că orice mișcare îi putea lua definitiv viața. Așa că trebuiau să încerce totul aici, numai cu mijloacele de care puteau dispune în aceste condiții.

Brațul bătrînei zăcea inert, pe marginea patului, în ciuda tuturor înțepăturilor. Din pieptul ei se auzea mereu același scîrțîit ca de leagăn. Oxigenul singur nu putea rezolva mare lucru, așa că sîngerarea era imperios necesară. Pe deasupra, dacă nu puteau străpunge vena sclerozată, nu aveau nici cum să introducă serurile fortifiante, care trebuiau cu orice preț să ajungă la inimă cît mai curînd. Secundele treceau, se transformau în minute, iar ei se gîndeau amîndoi la același lucru. La răstimpuri, privirile lor se întîlneau, însă și le despărțeau repede, după mai puțin de o clipă, pentru că nora, care plîngea înăbușit lîngă ei, nu trebuia să priceapă sensul acestor priviri. Medicul schimba mereu acele, cu impresia că tot nu dăduse peste cel mai subțire. Felcerul se îngrijea de respirația din ce în ce mai stinsă a bătrînei. „Dacă veneam singur, își spuse el, mi-ar fi fost foarte greu să le fac pe amîndouă deodată. Felcerul ăsta îmi era absolut necesar, se gîndi medicul. Probabil asta e cauza că ne-a trimis pe amîndoi. Și-or fi dat seama, după apel". Felcerul zise:

— Poate ar trebui să încercăm...

— Da, da, denudarea — îl întrerupse doctorul Pora. Dar mă gîndesc că și așa a trecut prea mult timp. Să vedem, poate acul acesta să intre.

Apoi, deodată, în fracțiunea de secundă cînd medicul tocmai se hotăra să renunțe la ac și să la bisturiul din mîna întinsă a felcerului, vena cedă. În zadar însă, seringa rămînea goală; în cele din urmă deschiseră vena cu bisturiul. Lucrul acesta o înspăimîntă și mai tare pe noră, care începu să-și smulgă părul din cap.

— Treceți, vă rog, în camera cealaltă — îi spuse Aurel Budinoiu. N-avem nevoie de lacrimi.

— Da, e mai bine să ne lași singuri — zise și doctorul Pora. Apoi, după ce femeia plecă: De ce ți-ai pierdut calmul? — îl întrebă el pe felcer. Nu trebuia s-o repezi.

Aurel Budinoiu tăcu, gîndindu-se că totuși medicul nu e un tînăr prea cumsecade și că poate nu se va înțelege niciodată cu el, apoi, în timp ce tăia fiolele cu ser glucozat, îi răspunse:

— Toate la suport pe lume, în afară de astfel de scene. Nu suport lacrimile în situații dramatice.

Vorbise cu un glas sincer, așa încît, își spuse medicul, se putea ca felcerul într-adevăr să-și regrete ieșirea. Tăcură amîndoi un răstimp, ajutîndu-se unul pe altul și, absorbiți de lupta cu moartea, uitară de suspiciunea lor reciprocă. Nora venea și pleca, iar ei o lăsară în pace, pentru că umbla în vîrful picioarelor și nu mai plîngea. Era o tăcere rece, cum numai gheața poate fi de rece și de tăcută. Bătrîna ședea, la fel de amorțită, cu spatele sprijinit în perețele de perne, așa cum o așezase Aurel Budinoiu. Ochii i se făcuseră tuburi și mici, avea o privire absentă, ca însăși părea că nici nu s-ar mai afla printre ei, numai scîrțîitul acela ușor ruginit, ca de leagăn, arăta că în pieptul ei mai era un grăunte de viață. Ei căutau nu numai să nu piardă de sub control grăuntele acesta, abia sesizabil, cît mai ales să-l hrănească cu oxigen și cu seruri, pentru ca ei să se dezvolte cît mai curînd și mlădițele lui să se întindă prin inimă și prin plămîni, înmugurind pretutindeni. Felcerul controla oxigenul, tăia fiole, umplea seringa, și în tot acest timp nu scăpa din vedere punctul acela al venei unde medicul crestase cu bisturiul. Doctorul Pora se uita cînd la obrajii bolnavei, care rămîneau palizi, cînd la acul prin care introducea serul în venă. Punctul acela îi atrăgea cel mai mult, le capta aproape întreaga atenție, și uneori îi fascina pe amîndoi, ca și cînd acolo, în punctul acela mărunt, s-ar fi condensat întreaga ființă a bătrînei.

Cam după o oră, oxigenul se termină și felcerul se duse repede jos, la mașină, și aduse alt tub. Era de părere că numai o minune o mai putea salva pe bătrînă. Totodată, un sentiment de admirație punea stăpînire pe el, o admirație din ce în ce mai adîncă față de calmul și de răbdarea pe care le descoperea în doctorul Pora, și la un moment dat se gîndi că se putea totuși ca această admirabilă perseverență și acest nemaipomenit calm să producă minunea. Se întrebă dacă el, în locul medicului, ar fi insistat chiar atît, și se cutremură deodată la gîndul că, poate, pierzîndu-și orice speranță, s-ar fi văzut nevoit să renunțe încă de mult. Cercetă obrajii bătrînei, apoi își duse urechea lîngă masca de oxigen, ascultă un răstimp și luă masca.

— Ce faci?! — întrebă doctorul Pora, nemulțumit.

— Vreau să-i pun tuburi. Masca alunecă, nu pot s-o țin tot timpul, pentru că trebuie să vă ajut.

— A, da? Foarte bine, te-ai gîndit bine.

Aurel Budinoiu puse două tuburi subțiri în nările bătrînei, fixîndu-le cu un leucoplast. După un timp, exclamă:

— Tovarășe doctor, priviți!

Părea că obrajii bătrînei începuseră să se coloreze ușor. Cîte o petală trandafirie se înfiripa pe cei doi pomeți. Apoi, deodată, bătrîna gemu și șopti:

— Mă doare... Ce faceți?...

Fuseseră niște sunete stinse, înde-

Bătrîna

părtate, parcă venite din adîncul pămîntului.

— Te doare? Te doare? — întrebă medicul, îmbujorîndu-se, însă bătrîna rămase în tăcere, ca și cînd n-ar fi vorbit niciodată, și ochii i se închiseră brusc. Vorbește! De ce nu vorbești? — insistă el, aproape strigînd. Te doare, trebuie să te doară, de ce nu ne spui că te doare?

Capul bătrînei se mișcă încet de cîteva ori, apoi înțepeni în palmele felcerului. Doctorul Pora rămase pe scaun, contrariat, cu acul în venă, continuînd să împingă cu grijă bușonul seringii. Începu să-i vorbească bătrînei, îi punea întrebări, așteptînd un răspuns, măcar unul singur, însă bătrîna tăcea, iar el din nou îi punea întrebări, o întreba cîți ani are, și dacă o doare, și dacă i-a plăcut valsul cînd era tînără, și de cînd n-a mai mers cu tramvaiul, și de ce e supărată pe el, de ce nu-i răspunde... Uneori îi vorbea cu un glas ridicat, cu o furie abia stăpînită, pe care felcerul, cuprins de neliniște și dezamăgire, i-o aproba; alteori se ruga de bătrînă ca de un copil răsfățat, însă ea ședea mai departe inertă și fără glas.

— Ascultați — zise felcerul. Nu se mai aude...

Doctorul Pora nu înțelese ce anume nu se mai aude, dar ascultă încordat și descoperi că scîrțîitul acela, ca de leagăn ruginit, încetase.

— Mai dă-mi niște ser glucozat — zise el, însuflețit de o nouă speranță.

Era ultima lor încercare. Amîndoi își dădeau seama de lucrul acesta și se simțiră deodată uniți, atît de uniți se simțiră, încît în clipa cînd felcerul întinse seringa, se pomeniră surîzînd amîndoi, și era un surîs de adîncă prietenie, care-i făcu să tresară și să regrete că se suspectaseră unul pe altul. Era momentul suprem al efortului lor, iar felcerul, în vreme ce medicul inocula serul, se surprinse spunîndu-și că ar fi păcat ca bătrîna să moară, pentru că moartea bătrînei i-ar putea despărți, cine știe, ca orice mare eșec...

Apoi bătrîna șopti, deschizînd ochii:

— Ce faceți cu mine? — și dădu să-și tragă brațul din mîinile lor, însă brațul rămase neputincios.

Ei simțiră zvîcnetul moale al vieții care se întorcea în trupul firav al bătrînei și se uitară la ea cu o bucurie încă temătoare. Un răstimp, bătrîna își purtă privirea înnourată de la unul la altul, zăbovind mai ales asupra halatelor albe, apoi și-o fixă pe covorul prins în perete și după aceea rămase cu ochii asupra garderobului vechi, din lemn castaniu.

— Sînt lucrurile dumitale, măicuță — zise doctorul Pora. Fă cunoștință cu ele. Spune-mi, dumitale-ți plac florile?

— Mamă, mamă! — murmură nora. Ți-ai revenit, mamă! Să nu mă mai lași, imploră ea, cu o lumină de fericire în glas.

Bătrîna își întoarse capul spre cei de față. Respira regulat și ușor și avea ochii mari și iscoditori, cu străluciri proaspete.

— Copiii mei — zise ea și schiță un surîs. Dragii mei copii... Acum știu..., știu ce-i cu mine.

Glasul ei avea un început de limpezime și trăda un amestec de uimire cu bucurie. Doctorul Pora scrise rețeta și i-o încredință nurorii, împreună cu sfatul ca a doua zi să anunțe medicul de circumscripție. Apoi mai controlă o dată pulsul bătrînei și se uită la ceas. Trecuse de șapte. Afară era întuneric și părea că reîncepuse să plouă. Își adună instrumentele și se apucă să le așeze în trusă, cu mișcări obosite. Felcerul îi întinse o casoletă:

— Ați uitat-o jos, lîngă pat.

— Plecați?! — întrebă deodată bătrîna, cu o voce bănuitoare, care parcă spunea: „Dar de ce plecați? De ce nu mai stați? N-o să mai fie nevoie?"

— Nu, acum nu mai ai nevoie de noi — zise medicul. Acum te va îngriji nora dumitale — adăugă el, punînd casoleta în trusă. Apoi se uită la Aurel Budinoiu, se uită lung și rostì: E prima noastră colaborare.

— Da, zise felcerul. Prima.

— Vezi? Avem mare nevoie unul de altul.

Aurel Budinoiu tăcu. Simțea că trebuie să lase mai repede, ca să-și aprindă în sfîrșit o țigară. Medicul adăugă:

— Noi am salvat-o și ea nici nu știe ce răsplată ne-a dat.

După o tăcere, mai spuse:

— Dă-mi mîna.

Și, sub privirea nedumerită a nurorii, își strînseră mîinile.

ACTUALITĂȚI cinematografice ROMÂNEȘTI

Centura de siguranță a devenit strict necesară muncii operatorului Petre Gheorghe.

Urcînd treptele ce duc spre cer (imagine luată în timpul filmărilor din iarnă).

„4.000 DE TREPTE SPRE CER"

Mii de trepte ce urcă spre cer, aflate în titlul viitoarei producții a Studioului „Al. Sahia", nu sînt o metaforă. Cu toată bogăția de sugestii poetice, ele constituie o realitate concretă pe șantierul hidrocentralei de pe Argeș: 4.000 de bucăți de lemn fixate în stîncă, șerpuind peste pereții ce se înalță semeț deasupra rîului. Pe aici trece drumul celor ce vor instala mașinile și mecanismele moderne necesare șantierului. Pînă cînd acestea își vor găsi, însă, pe de-a-ntregul locul în sînul naturii sălbatice și recalcitrante, trebuie ca oamenii să le deschidă calea liberă. Zilnic, pe orice timp, chiar în ceasurile aspre ale iernii, la început alpiniștii, apoi muncitorii au făcut măsurători topometrice și, pornind de pe această cale de acces, au provocat explozîile care, fiecare în parte, semnificau încă o palmă de loc cîștigată pentru viitoarele construcții. Martorii acestor acte de eroism cotidian au fost doar apele Argeșului, șerpuind undeva în vale. Și de la un timp, aparatul de filmat...

Echipa de cineaști alcătuită din regizorul Titus Mezaroș și operatorul Petre Gheorghe consemnează încleștarea cu munții într-un scurt documentar a cărui menire este de a descrie munca desfășurată pornind de la cele „4.000 de trepte spre cer". Filmările urmăresc să surprindă cît mai aproape și mai direct imaginile activității desfășurate în condiții puțin obișnuite, iar acest fapt presupune, bineînțeles, din partea creatorilor un efort deosebit pe care viitorul film, discret, nu-l va dezvălui. Alături de muncitori, operatorul și regizorul asaltează pereții de stîncă, se află lîngă ei între cer și prăpastie, pentru a realiza cît mai emoționant acest poem despre munca oamenilor de pe un mare șantier al socialismului.

R. R.

ARMAND GATTI ŞI „ŢARCUL"

Om al condeiului, gazetarul şi scriitorul francez Armand Gatti nu se gîndea în urmă cu ani că va găsi în camera de luat vederi o a doua unealtă de exprimare artistică.

Supravieţuitor al lagărelor naziste de exterminare, Armand Gatti purta o rană profundă în suflet. După o experienţă de scenarist şi interpret al filmului „Morambon" se convinge de eficienţa emoţională a limbajului cinematografic. Trebuia cu orice preţ să dea glas — pe ecran — cutremurătoarei experienţe trăite în lagărele morţii. Realizarea filmului „Ţarcul" — scris şi regizat de Armand Gatti — a constituit un act de curaj. Un regizor debutant, neagreat de cenzură şi — spre deosebire de reprezentanţii „noului val" — totalmente lipsit de sprijinul unei coterii de critici şi cineaşti „lansaţi", îndrăzneşte să facă un film despre tema, „uzată" chipurile, a lagărelor morţii şi nu are nici elementara prudenţă de a angaja cel puţin o vedetă cu valoare publicitară!

Şi totuşi, „Ţarcul" a fost o reuşită. Selecţionat pentru Festivalul de la Cannes 1961, filmul a fost — datorită unor manevre de ultimă oră — exilat din Palatul festivalurilor. Dar, deşi în afara concursului, filmul lui Gatti n-a trecut neobservat. Critica l-a îmbrăţişat cu căldură şi l-a încununat cu Premiul Federaţiei internaţionale a presei cinematografice FIPRESCI. Adevărata recunoaştere internaţională i-a venit însă în vara aceluiaşi an la Festivalul de la Moscova, cu Premiul special al juriului.

Despre ce povesteşte filmul „Ţarcul"?

Produs al macabrei inventivităţi a călăilor hitlerişti, „ţarcul" e pedeapsa născocită de ei pentru internatul Karl, marinar din Hamburg, cunoscut ca militant antifascist. El a refuzat să-şi divulge tovarăşii din conducerea organizaţiei clandestine a lagărului şi acum, închis într-o cuşcă de sîrmă ghimpată împreună cu un alt internat, luat la întîmplare, ştie că unul din ei trebuie să moară: naziştii au promis graţierea aceluia care-şi va ucide tovarăşul de ţarc. Pentru David, micul ceasornicar evreu care n-a ucis niciodată, dilema e îngrozitoare. Dar acasă îl aşteaptă familia şi apoi... Karl e doar neamţ. Pentru Karl, a supravieţui nu e problemă personală: în mîinile lui se împletesc firele organizaţiei ilegale; moralul a mii de oameni, curajul ce le este necesar pentru a înfrunta teroarea, depind şi de viaţa lui. În foişorul din care supraveghează ţarcul, ofiţerii hitlerişti rînjesc cu satisfacţie atunci cînd cei doi se reped unul la altul gata să se sfîşie. Dar giuma macabră a călăilor nu va reuşi. Omenia învinge în cei doi bărbaţi atît de diferiţi unul de altul. Dimineaţa îl găseşte pe David viu, alături de un mort. Karl a fost însă salvat de tovarăşii care au strecurat în ţarc cadavrul unui alt deportat. „Uitîndu-şi" făgăduiala, călăii îl duc pe David spre camera de gazare. Ar mai putea să se salveze divulgînd prezenţa în lagăr a lui Karl. Dar noaptea petrecută în ţarc alături de comunistul Karl a făcut din micul ceasornicar evreu din Paris un luptător demn, curajos. El merge tăcut spre moarte, ştiind că în lagăr lupta continuă.

În fotografie: regizorul Armand Gatti (în spatele sîrmei ghimpate) dînd indicaţii actorului Jean Negroni (David), unul din interpreţii principali ai filmului „Ţarcul", pe care îl vom vedea în curînd pe ecranele noastre.

Ana ROMAN

TREI CLEOPATRE

Se pare că producătorii occidentali de filme nu rezistă prea mult tentaţiei de a face pelicule „grandioase", scotocind prin lada de subiecte a istoriei. Aşa se face că în afara celor 7 ediţii „Cleopatra", realizate de la începuturile cinematografiei şi pînă azi, în ultima vreme în studiourile italiene au fost terminate, aproape simultan, încă alte trei realizări, tratînd toate unul şi acelaşi subiect: istoria zbuciumată a vieţii şi domniei Cleopatrei, regina Egiptului.

Despre cel mai gigantic — un model de „filmamuf" — s-a mai scris. E vorba de unul din cele mai costisitoare filme din istoria cinematografiei şi are ca protagonistă pe actriţa americană Elizabeth Taylor (stînga). Artista franceză Pascale Petit (dreapta) este interpreta principală în cea de-a doua ediţie „cleopatriană", care poartă titlul de „O regină pentru Cezar". În sfîrşit, a treia Cleopatră este interpretată de franceza Magali Noël (mijloc). Prezenţa ca partener în acest film a reputatului comic italian Toto, cît şi titlul ironic de „Toto şi Cleopatra" este un indiciu că în avalanşa de Cleopatre supercomerciale s-a strecurat şi o peliculă cu tendinţe satirice.

E. T.

„ROCCO ŞI FRAŢII SĂI"

Binecunoscutul regizor Luchino Visconti, unul dintre marii cineaşti italieni (numărîndu-se printre creatorii de frunte ai neorealismului cu filmele „Obsesie", „Se zguduie pămîntul", „Senso"), s-a ocupat în filmul „Rocco şi fraţii săi" — pe care-l putem vedea pe ecrane — de aşa-numitul „miracol de la Milano". Printre tinerii care-şi încep viaţa în periferiile lăudatului oraş sînt tot mai numeroşi cei al căror eşec în viaţă seamănă cu al lui Rocco şi al fraţilor săi. Mitul poleit al oraşului în care „oricine poate găsi de lucru" se destramă, ca şi în viaţă, în fiecare din cele cinci biografii ce se întrepătrund tragic, pe ecran. Vincenzo, fratele mai mare, îşi doreşte un cămin alături de Gianitta şi, pentru acest ideal, trudeşte din greu. Rocco, dimpotrivă, este exaltat de căutări şi aspiraţii către o deplină fericire, dar condiţiile nemiloase ale existenţei nu-i permit să aleagă. Pe Simone, îl cuprind, nereuşind a-şi vedea realizată dorinţa vieţii lui — să devină boxer reputat — tentaţiile josnice ale marelui oraş capitalist: începe să bea, fură şi în cele din urmă comite o crimă. Lucrînd cot la cot cu muncitorii şi devenind el însuşi muncitor calificat, Ciro este alinul care dobîndeşte conştiinţa adevăratelor ţeluri ale vieţii; pe cînd Luca este încă prea fraged pentru a le înţelege. Lui îi adresează Ciro cuvintele simbolice care, poate, îi vor călăuzi paşii mai tîrziu: „Tu, care eşti încă mic, vei avea o viaţă mai bună ca a noastră, pentru că vei înţelege lucruri pe care eu abia acum le-am înţeles". Evident, această morală a filmului nu poate fi pe placul celor care, făcînd o apologie publicitară „miracolului economic" de la Milano, refuză să privească în faţă tragedia multor oameni de rînd. „Este tocmai ceea ce am vrut să arăt — spunea Visconti — supărînd astfel conştiinţa liniştită a acestei clase (burgheziei — n.n.) căreia vilele frumoase şi bijuteriile nu-i îngăduie o privire completă asupra lumii din jurul ei, sau pe care vrea să o ignoreze. A-i arăta că foarte aproape de ea trăiesc oameni ca Rocco înseamnă, firesc, să-i tulburi digestia. Ea nu va merge la cinema pentru a vedea aceasta". Şi nu numai că nu a mers ea, dar a făcut totul pentru ca filmul să nu fie văzut de mase.

Şicanarea cineaştilor a început, de fapt, înainte de proiectarea filmului pe ecrane — încă pe cînd era în lucru (cu atît mai mult cu cît e binecunoscută poziţia politică a lui Visconti, simpatizant declarat al mişcării muncitoreşti). Autorităţile milaneze au refuzat să permită filmarea în decor natural a secvenţei în care fratele lui Rocco, Simone o ucide pe Nadia lîngă un lac pe motiv că va fi... discreditat locul respectiv, destinat manifestărilor sportive. Adevărul este însă că acolo, după cum indică frecvent presa milaneză, se comit multe crime şi că, de fapt, autorităţile intenţionau astfel să oprească realizarea întregii demonstraţii pe care o face filmul asupra felului cum se ajunge la aceste crime. După ce pelicula trecuse prin foarfecele cenzurii din Roma, producătorului i-au fost impuse — atunci cînd filmul urma să fie prezentat pe ecranele oraşului — noi tăieturi de către faimosul procuror din Milano. Punctul culminant al maşinaţiunilor împotriva filmului lui Visconti a fost atins însă la Veneţia unde, cu prilejul tradiţionalului Festival internaţional din 1960, s-a reuşit, din păcate, excluderea filmului de la Marele Premiu, fapt care a provocat demisia unor membri ai juriului.

La timpul său, publicul şi lucrătorii cinematografiei italiene s-au ridicat în apărarea filmului „Rocco şi fraţii săi". Proteste ale iubitorilor de film, manifestaţii şi chiar greve ale cineaştilor au împiedicat în cele din urmă ca foarfecele cenzurii să amputeze tot „ceea ce unii nu vor să vadă", cum spunea Visconti. Şi, cu toate că de la realizarea filmului au trecut trei ani, realităţile Italiei contemporane confirmă cu fiecare zi, o dată în plus, adevărul rostit fără înconjur pe ecran.

Eugen ATANASIU

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

„Flori, frumoase flori"

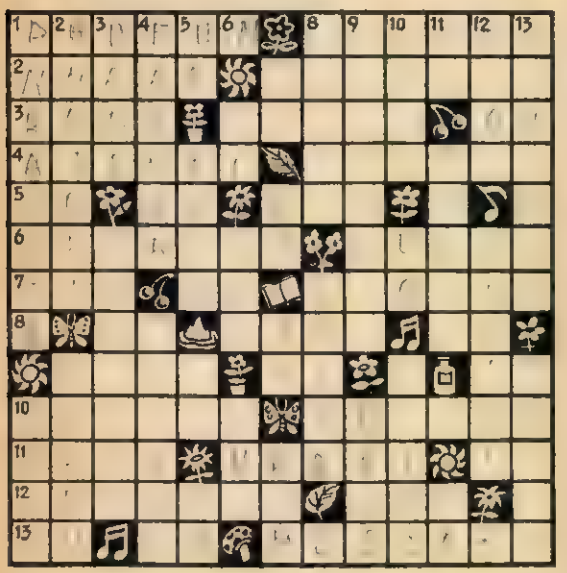

ORIZONTAL: 1) Trandafiri, violete, levănțică... în flacon! — Poezie tematică de Beniuc. 2) Rădăcinile din romanul lui Zaharia Stancu — Floarea din coroniţele mireselor. 3) ... Şerban, autorul cîntecului „Pomul cu vrăbii" — Expoziţie de pictură sau fotografie — Fiinţă superioară. 4) Amabili — Alt nume al lui Hercule. 5) Două petale de lotus! — Ochi de lanţ — Baston. 6) Iedera sau zorelele (masc. sing.) — Şcolari. 7) Diminutiv feminin — Abis! — Tosca. 8) Răsare begonia! — Graţioase flori albe — Primul! 9) Eroii cununiei — În corolă! — Comună în Ardeal. 10) Pictor romîn, autor al tablourilor „Floarea soarelui" şi „La larbă verde" — „Laleaua neagră", „Dama cu camelii" ş.a. 11) „Floare albă" din opereta „Ana Lugojana" şi „Mugurel de cîntec romînesc" din opereta „Lăsaţi-mă să cînt" — „... ca un măr, ca un păr, ca un fir de trandafir..." (pl.) — Pomadă. 12) Floarea... iubită de Hero — Posedă. 13) Suris doar schiţat! — Printre magnolii! — Floarea din... fereastra lui Victor Ion Popa.

VERTICAL: 1) Floricelele... din portmoneu — „Trandafirii din sud" de I. Strauss. 2) Neprofesionişti — Adesea. 3) Acţiunea îamei pe obraz — Eroina unui film italian care a rulat pe ecranele noastre. 4) Poet contemporan, autorul volumului de versuri „Cupa cu garoafe" — Margareta din „Faust". 5) Vocale — Părinte — Plantă cu floricele albastre — Dumitru Grădinaru. 6) Notă muzicală — Onomatopee — Ca floarea-soarelui. 7) Notă muzicală — Bere! — Arma trandafirului — Rom. 8) Floarea lui Temistocle Popa — Zeiţa florilor şi a grădinilor, mama Primăverii. 9) O floare nemuritoare (pl.) — Oneşti şi altele înflorite în ultimii ani (sing.). 10) Nume feminin — În colorit — Loc mocirlos. 11) Cămăşi înflorate — Cucoană (grecism învechit) — Pronume. 12) Insulă de corali — Pomii din... livada lui Cehov (pl.). (13) Floarea Violetei — Mărgăritar.

DEZLEGAREA JOCULUI „LA-NDEMÎNĂ!", APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ORIZONTAL: 1) Adunat — Scris. 2) Limbă — Valize. 3) Iva — Ad — Lacom. 4) Nerv — Apuca — N. 5) Ar — Oprită — Na. 6) Strună — Spor. 7) Dea — Mină — Ore. 8) R — Muncitori. 9) Elani — Nest — L. 10) Sădi — Mantale. 11) Avuţii — Ţăran. 12) Tăietor — Site.

moda

Remarcaţi — din aceste cîteva creaţii ale Fabricii de confecţii şi tricotaje-Bucureşti — unele tendinţe ale modei actuale de primăvară şi vară.

— Mantourile şi taioarele subţiri — pentru zilele înserite ale primăverii şi pentru serile răcoroase de vară — cer ca bluza (ori rochia) să fie asortată cu căptuşeala hainei sau cu materialul umbrelei.

— Remarcaţi pălăriile: sînt confecţionate fie din pai, fie din materiale imprimate (bulinele se poartă mult). Pe lîngă borurile

din toată lumea

ZGÎLŢÎITOR DE ŞOFERI...

La o încrucişare de drumuri din Elveţia se produceau dese şi grave accidente de circulaţie, cu toate panourile care invitau la viteză moderată. Pentru a le preveni, autorităţile elveţiene au recurs la o măsură originală.

În apropierea încrucişării — pe partea dreaptă a şoseleî — a fost instalată o tablă ondulată. Trecînd deasupra ei, maşina începe să se zguduie cu atît mai virtos cu cît viteza ei este mai mare şi atunci un şofer cu scaun la cap încetineşte viteza. Nu însă ca cel din imagine, care, pentru a evita zgîlţîitul preventiv, preferă să riste un accident, circulînd pe stînga.

ÎN AJUTORUL MEMORIEI

Un şoarece trebuie să găsească drumul spre o bucăţică de slănină, printr-un labirint. După ce repetă „traseul" de aproximativ zece ori, animalul îl memorează şi — imediat ce i se dă drumul

— se îndreaptă singur spre momeală. Dar în labirint este pus apoi un alt şoarece. Înainte de a fi lăsat să caute bucata de slănină, i se face o injecţie cu un hormon special — serotonin. Şi atunci se întîmplă ceva ciudat: după ce găseşte o singură dată drumul spre slănină, şoarecele îl reţine.

Aşa îşi descrie experienţa un biochimist american. Studiind organismul în diverse maladii, el a descoperit că în cazurile de tulburare a memoriei, cantitatea de serotonin din scoarţă scade. Astfel i-a venit ideea că această substanţă joacă un rol important în procesul de memorizare. Autorul teoriei presupune că prin introducerea serotoninului în organism s-ar putea obţine şi o „îmbunătăţire" a memoriei unui om sănătos. Deocamdată, însă, aceasta este numai o presupunere...

CEL MAI ÎNALT GEAM DIN LUME....

...este, ne asigură revista franceză „Science et vie", cel din fotografia alăturată. El face parte dintr-un ansamblu de 12 geamuri care se montează pe faţada clădirii Radioteleviziunii pariziene, cu ajutorul unei macarale. Geamul gigant măsoară 11 m înălţime, 2 m lăţime şi cîntăreşte 600 de kilograme. Ca un simbol parcă al vetustului, în imagine s-a strecurat şi un geamgiu ambulant care întîmplător trecea pe stradă purtînd în spate „clasica" ramă cu geamuri.

mici, foarte la modă, au apărut și pălăriile cu borduri largi, ample, extrem de practice vara.

— Rochiile au linia dreaptă, iar talia și-a recăpătat locul firesc, marcată fiind și de un cordon.

— Linia „chemisier", devenită clasică, își permite să se lipsească de mînecă, păstrînd totuși gulerul și reversele. Acestea sînt însă foarte mici.

— Și încă un amănunt: o ținută elegantă — fie și de vară — pretinde neapărat mănuși.

HÎRTIE DIN STICLĂ

În R.D. Germană a început fabricarea unei hîrtii — compusă din fibre de sticlă de un diametru microscopic și de o lungime de circa 50 mm. Marea stabilitate chimică și rezistența la temperaturi pînă la 600°C caracterizează noul tip de hîrtie. În prezent se caută o metodă de aplicare a cernelurilor tipografice, astfel încît hîrtia de sticlă să poată servi la tipărirea cărților și documentelor de deosebită importanță. Principala ei utilizare va fi totuși ca izolant electric.

SECRETUL APEI AMONIACALE

Apa amoniacală, obținută ca produs secundar în unele procese de producție, este îndeobște cunoscută pentru calitățile ei ca îngrășămînt. Recent însă — în urma unor experiențe făcute de un grup de specialiști polonezi — a reieșit că ea mai dispune și de alte însușiri. Concluzia acestor experiențe a fost că peștii, și în special crapii, se simt excelent, crescînd rapid în greutate, în lacurile în care s-a adăugat apă amoniacală. Care e secretul? Fiind un bun îngrășămînt și pentru plantele acvatice, în lacurile cu adaos de apă amoniacală, alimentația peștilor este mult mai abundentă.

umor

— Dacă serviți cu mîna, la ce vă mai trebuie lingura?

— Cine știe, poate tot pică vreun control...

— Mi-ai dat un pahar murdar de ruj, înseamnă asta?

— Înseamnă că e ruj bun, nu se la...

Rik AUERBACH

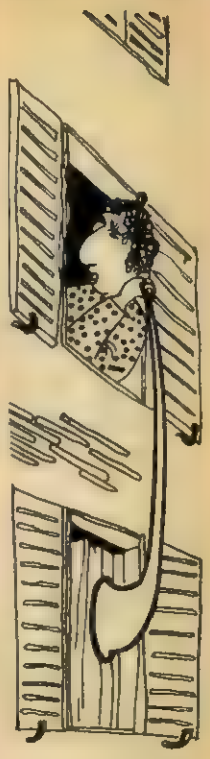

Fără cuvinte.

„Paese Sera"

— N-am înțeles ce-ați spus, tovarășe medic. Să-i mai dau micuțului untură de pește?!!?

Adrian ANDRONIC

— Ca medic de copii trebuie să ai și multă fantazie...

„Quick"

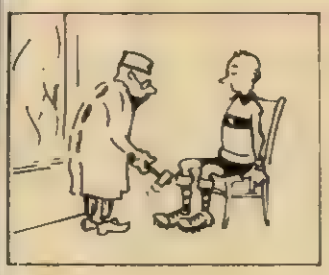

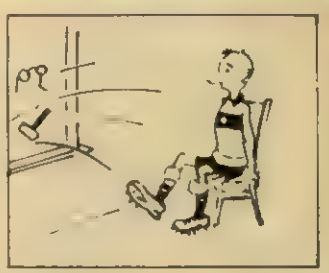

Reflex necondiționat.

„Ogoniek"

sport

DINTRE SUTE DE CATARGE

De la fereastra mea, dacă ai privirea desăvîrșită sau, mai bine încă, un binoclu se zăresc în depărtări apropiate Casa Scinteii, parcul înverzit și lacul înălbit de pînzele ambarcațiunilor. Iar în ziua închinată tineretului, parcul de cultură și odihnă a fost pus la dispoziția generațiilor noi de sportivi, de la 10 sau 8 ani la 18 care s-au întrecut în diferite probe dar mai cu seamă parcă în disciplina canotajului, Krau și lacul, și locul potrivite. Privind îndelung la acest spectacol în aer liber care este sportul m-am surprins murmurînd, cu și fără voie, mult cunoscutul vers eminescian „dintre sute de catarge".

De la visă la filozofie e o cale cam lungă, trebuie să recunosc, totuși pentru un om precum subsemnatul ai cărui pași au mai trecut cîndva pe malul Herăstrăului, evocarea poemului e posibilă și rezonabilă, cu toate că nu m-am gîndit în clipa rostirii la înțelesul tragic al strofelor, ci la cu totul altceva.

Albastrul apelor, albul pînzelor, soare arzător și canotori bronzați am avut prilejul de demult încă să admirăm pe aceste întinderi de plăcere. De demult.

Era, acum vreo douăzeci de ani pe malul lacului un șirag de cluburi, concepute și rostite englezește, de la Yacht — la Auto și Aero. Toți — sîntem obligați să precizăm din necesitate profesională — consacrate în mod deosebit tineretului. Băieți și fete. Primăvara țării. Nădejdea neamului. Floarea și etcetera. Cum descindeau din Rollsuri și Alfa-Romeo — după o dispoziție aruncată scurt șoferului și un cocteil de început — speranțele se îmbarcau în iole franțuzești, fredonînd melodii optimiste.

Dintre sutele de catarge care lăsau malurile în 1939 cîte oare erau minuite de o făptură cu tată fără zece milioane minimum la bancă? Nici unul pare-mi-se...

Se aflau pe apele albastre:

băiatul sportman al fabricantului de tinichea sau bere blondă;

fata suavă a tăbăcarului de pe Chelul Dîmboviței;

băiatul melancolic al proprietarului de grajd de curse;

fata cu probleme a prefectului de poliție;

băiatul care — tocmai — urma să plece — la Cambridge — pentru studii — al negustorului de pe Lipscani;

fata care — tocmai — se întorsese de la Sorbona, unde urma literele, a măcelarului de pe Rahova.

Au sosit și au pierit de atunci anii. Apele albastre ale Herăstrăului s-au primenit în attea rînduri, în attea rînduri. Catargele și pînza albă zdrențuite de vreme și vremuri au fost înlocuite cu altele. Acum, dintre sutele de catarge, cîte oare...?

Mă uit cu atenție la minuitorii pînzelor albe și zăresc pe:

băiatul frezorului de la Republica;

fata învățătoarei din Giulești;

băiatul aviatorului de la T.A.R.O.M.;

fata mecanicului de pe locomotiva numărul...

băiatul...

fata...

AL. MIRODAN

1 *Canotorii tuturor tipurilor de ambarcațiuni au avut și ei prilejul să-și arate măiestria.*

2 *Fiecare concurent se consideră de pe acum un temerar motociclist.*

3 *Au apărut primii schiori pe apă...*

4 *... care sînt urmăriți cu toată atenția de publicul spectator.*

5 *Pasionații navomodelismului au admirat îndemînarea și priceperea micilor constructori.*

Fotografii de S. STEINER

EXPOZIŢIA FILATELICĂ O. N. U.

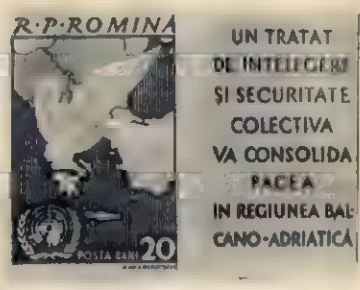

Deschisă în sala Muzeului de Artă al R. P. Romîne, expoziţia atrage zilnic numeroşi vizitatori. Ea este organizată de Asociaţia pentru Naţiunile Unite din R. P. Romînă şi Ministerul Transporturilor şi Telecomunicaţiilor, cu concursul Administraţiei poştale a Organizaţiei Naţiunilor Unite. Expoziţia înfăţişează, prin mărci poştale şi fotografii, rodnica activitate depusă de la înfiinţarea ei — în 1951 — şi pînă în prezent de către Administraţia poştală a O.N.U.

Exponatele reţin atenţia nu numai prin modul atractiv de prezentare, cît mai ales prin conţinutul lor. Vizitatorul poate urmări deopotrivă drumul pe care-l parcurge o marcă poştală de la faza de machetă la cea de distribuire la ghişeu, popularizarea prin mărcile poştale a diferitelor organisme şi instituţii specializate ale O.N.U., precum şi aspecte din activitatea Organizaţiei Naţiunilor Unite.

Proiecte de mărci, machete, probe de bază şi probe de culori reţin în mod deosebit atenţia filateliştilor şi a specialiştilor. Nu poţi să nu remarci aleasa execuţie artistică sau coloritul cu totul aparte care reuşesc să dea o imagine clară desenului. Tiparul adînc reliefează cu mult succes elementele compoziţiei.

Privind seriile de mărci obişnuite sau comemorative te atrage atît fineţea lor, cît şi culoarea, în special cînd se foloseşte monocromia. Prin imaginile lor, vizitatorul ia cunoştinţă de activitatea celor mai multe dintre organismele şi instituţiile specializate ale O.N.U., şi în aceasta constă în primul rînd popularitatea de care se bucură mărcile O.N.U. în toată lumea.

Trebuie subliniat că, la capătul a 10 ani, valoarea anuală a mărcilor emise de Administraţia poştală a O.N.U. era triplă faţă de 1951. E greu de stabilit o ierarhie, sub raportul realizării lor artistice, între seriile comemorative prezentate la expoziţie. Putem cita, printre altele: Uniunea poştală universală, Organizaţia Internaţională a Muncii, Organizaţia pentru alimentaţie şi agricultură — F.A.O., Organizaţia pentru aviaţia civilă internaţională, UNESCO, Adunarea Generală O.N.U., Consiliul de Securitate, Consiliul Economic şi Social, Consiliul de Tutelă, Curtea Internaţională de Justiţie.

Sînt demne de remarcat panourile care prezintă vizitatorilor mărcile romîneşti emise în 1960 cu prilejul celei de-a XVI-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., mărci care prin desene sugestive ilustrează participarea activă a R. P. Romîne în cadrul Naţiunilor Unite, politica ţării noastre de pace şi înţelegere între popoare.

Prin caracterul ei documentar şi de popularizare, Expoziţia filatelică O.N.U. constituie un atractiv mijloc de cunoaştere din partea maselor largi a activităţii Organizaţiei Naţiunilor Unite şi a instituţiilor sale specializate.

Val TEBEICĂ

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ŞTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ŞTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-28.55	7.50, 14.00, 20.00, 28.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00, 18.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi 22.30), 23.50-28.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 22.00, 0.50-0.55 (simbătă 1.50-1.55)	21.00

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II). În cursul săptămînii: 10.05, 14.30 (Progr. II).

COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).

SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 13 MAI Programul I *6.00:* Cîntece şi jocuri populare *6.35:* Suita din baletul „Haiducii" de Hilda Jerea; Dans din Vlaşca de Constantin Bobescu *7.10:* Concert de dimineaţă *8.10:* Muzică populară romînească şi a minorităţilor naţionale *8.30:* Clubul voioşiei *8.50:* Valsuri *9.30:* „Ghid muzical" (16) — Programatismul în creaţia simfonică a compozitorilor sovietici *10.00:* Melodii distractive *10.30:* Formaţii artistice de amatori *11.00:* Program muzical dedicat fruntaşilor de pe ogoare *11.30:* Vorbeşte Moscova! *12.00:* Muzică din opere *12.20:* Interpreţi de muzică uşoară — Dorina Drăghici, Günther Hapke, Maia Kristalinskaia, Kovács Erzsi, Luigi Ionescu, Milva, Tino Rossi, Gigi Marga, Elvis Presley *13.10:* De toate pentru toţi *14.00:* Concertul florilor *14.30:* Melodii populare *15.00:* Din viaţa satelor patriei *16.00:* Piese instrumentale *16.10:* Cîntă Ion Luican *16.30:* Pagini alese din muzica de operă *17.00:* Transmisiune sportivă *18.00:* Romanţe *19.35:* „Melodii... melodii" *20.00:* Teatru la microfon — „Vizită pe o mică planetă", comedie satirică de Gore Vidal cu Radu Beligan, Jules Cazaban, Vili Ronea, Mircea Şeptilici, Nicolae Gărdescu, Nely Sterian, Sanda Toma ş.a. *20.54:* Muzică populară *21.30:* Muzică de dans *23.10:* Simfonia pentru violă şi orchestră „Harold în Italia" de Berlioz.

Programul II *7.00:* Fanfara reprezentativă a armatei *7.35:* Cîntece din folclorul nou *8.00:* Muzică uşoară *8.30:* Cîntece *8.50:* Anunţuri, muzică *9.00:* Muzică populară *9.30:* Piese de estradă *10.00:* Arii din operete — soprana Teodora Lucaciu şi tenorul Valentin Teodorian *10.30:* Revista presei străine *10.38:* Muzică uşoară *11.10:* Concert pentru vioară şi orchestră de Dumitru Capoianu, solist George Hamza; Suita a II-a din baletul „Daphnis şi Chloe" de Ravel *12.00:* Emisiunea „Cinema" *12.15:* Program muzical pentru oamenii muncii aflaţi la odihnă *13.00:* Melodii populare *13.30:* Vitrina cu noutăţi de muzică uşoară *14.05:* Dansuri instrumentale *14.15:* Cine ştie cîştigă! *15.00:* Interpreţi ai operei „Rigoletto" de Verdi de-a lungul anilor (emisiunea I) — Luisa Tetrazzini, Nellie Melba, Matia Battistini, Tita Ruffo, Enrico Caruso, Giacomo Lauri Volpi, Michele Fleta, Giuseppe de Luca, Aureliano Pertile, Amelita Galli-curci, Erna Berger *15.45.* Muzică uşoară *16.00:* Oameni şi fapte *16.05:* Muzică corală *16.30:* Jocuri populare *16.45:* Muzică de estradă *17.00:* Mica suită de Witold Lutoslavski *17.15:* Retrospectivă lirică — Nicolae Labiş *17.35:* Muzică uşoară *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* Cîntă Jean Păunescu *19.15:* Recital Vasile Jianu *19.30:* Din folclorul popoarelor *20.05:* Muzică uşoară *20.30:* Cîntă Traian Lăscuţ-Făgărăşanu *20.45:* Muzică de dans *21.45:* Răsfoind volumul „Proza satirică franceză" *22.00:* Săptămîna culturii cehoslovace. În program — muzică de dans *23.23:* Sonata „Kreutzer" de Beethoven — interpretează violonistul Yehudi Menuhin şi pianistul Louis Kentner *23.10:* Muzică de dans.

Programul III *19.00:* Opereta „Voievodul ţiganilor" de Johann Strauss *20.40:* Pagini antologice din lirica universală *21.30:* Muzică de estradă *22.10—23.59:* Muzică de cameră.

LUNI 13 MAI Programul I *5.07:* Polci şi mazurci *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică populară *6.07:* Suită de balet pe melodii de Chopin *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Muzică de estradă *7.30:* Sfatul medicului — Importanţa regimului alimentar lacto-vegetarian *7.35:* Anunţuri, muzică *7.45:* Jocuri populare *8.08:* Muzică vocală şi instrumentală de compozitori romîni *8.30:* Concert de dimineaţă *9.00:* Tinereţea ne e dragă! *9.20:* Cîntece patriotice *9.35:* Muzică populară *10.00:* Muzică uşoară *10.30:* Marea piesă simfonică pentru orgă de César Franck — interpretează Günther Fischinger *11.05:* Soliştii teatrelor muzicale din ţară *11.30:* Muzică de estradă *12.00:* Cinci schiţe simfonice „Bucureştii de altădată" de Mircea Chiriac *12.30:* Cîntece de dragoste şi jocuri populare *13.10:* Muzică uşoară de compozitori sovietici *14.00:* Concert de prînz *14.30:* Muzică populară din Banat *15.00.* Solişti de muzică uşoară *15.30:* Scene din opera „Ion Vodă cel Cumplit" de Gheorghe Dumitrescu *16.15:* Vorbeşte Moscova! *16.45:* Cîntă Florea Cioacă *17.10:* Cîntece de pace şi prietenie *17.30:* „Prietenii lui Do-Re-Mi" *17.50:* Muzică populară din Noua Zeelandă *18.02:* Melodii de estradă *18.30:* Lecţia de limba rusă (începători) *18.40:* Arii din operete *19.00:* Revista economică radio *19.20:* „Dicţionar muzical" (16) — Genuri ale muzicii vocal-simfonice: cantata, oratoriul *19.45:* Cîntă Ana Balaci şi Nicolae Rob-Stănescu *20 15:* Muzică uşoară de Florentin Delmar *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Pagini orchestrale din opere *21.15:* Tribuna radio — prezentarea volumului „Bazele eticii marxiste" *21.25:* Ciclul „Simfonii de Gustav Mahler" — Simfonia a VIII-a. În pauză la ora *22.00:* Buletin de ştiri *23.25:* Concert de noapte.

Programul II *10.10:* Muzică din operete *10 45:* Melodii populare *11.15.* Pagini de proză *11.30:* Concertul pentru orchestră de Anatol Vieru *12.05:* Muzică uşoară *12.30:* Muzică din opere *13.00:* Muzică populară romînească şi a minorităţilor naţionale *13.30:* Carnet de reporter *13.37:* Muzică distractivă la mandoline *14.10:* Uverturi şi arii din operele lui Giovanni Paisiello *14.38:* Muzică uşoară *15.00:* Suita „Poveşti din Orot" de Marţian Negrea *15.31:* Solişti şi formaţii artistice de amatori *16.10:* Corul de copii al Radioteleviziunii *16.30:* Pagini orchestrale din opere *17.00:* Muzică uşoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunţuri, reclame, muzică *18.05:* Simfonia nr. 1 în do major de Balakirev — Orchestra simfonică din Londra, dirijor Thomas Beecham *18.47:* Muzică populară *19.10:* Cîntece *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Muzică de dans *20.30:* Din muzica popoarelor *21.15:* Muzică corală *21.30:* Aspecte de la recitalul literar-muzical „Primăvara" (II) *22.00:* Interpreţi de operă — Maria Caniglia şi Benjamino Gigli *22.30:* Muzică uşoară *23.10:* Sonata în sol minor pentru vioară şi pian de Dimitrie Cuclin; Concertino pentru pian de Leoş Janacek *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* „Ioana pe rug" — oratoriu dramatic pentru recitator, solişti, cor de copii, cor mixt şi orchestră de Arthur Honegger *22.30—22.59:* Muzică de cameră.

MARŢI 14 MAI Programul I *5.07:* Melodii populare *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică uşoară *6.07:* Marşuri *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece patriotice *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Jocuri populare *7.30:* Sfatul medicului — Prevenirea crizelor de ulcer, primăvara *7.35:* Anunţuri, muzică *7.45:* Muzică instrumentală *8.08:* Muzică populară *8.30:* Trei schiţe simfonice „Bucureşti 1959" de Pascal Bentoiu; Dansuri simfonice din Corund de Zoltán Aládar *9.00:* Corul Uzinelor „Vulcan" din Bucureşti şi Orchestra de mandoline a Uzinelor de tractoare din Braşov *9.30:* Muzică distractivă *10.00:* Melodii populare romîneşti şi ale minorităţilor naţionale *10.30:* Arii din opere interpretate de Evghenia Smolenskaia şi Serghei Lemeşev *11.05:* Sonata nr. 2 în mi bemol major pentru clarinet şi pian de Brahms *11.28:* Orchestra de muzică populară „Fiacăra Prahovei" din Ploieşti *11.45:* Radio Prichindel *12.00:* Valsuri *12.30:* În faţa hărţii — Canada *12.40:* Arii din operete *13.10:* Din folclorul popoarelor *14.00:* Concert de prînz *14.30:* Muzică uşoară *15.00:* Recitalul basului Nicolae Secăreanu şi al pianistului Imre Ungar (R.P.U.) *15.45:* Cîntece şi jocuri populare *16.15:* Vorbeşte Moscova! *16.45:* „Colectiva noastră dragă" — program de cîntece *17.10:* Recital Franco Corelli *17.30:* Radioracheta pionierilor *17.55:* Melodii de estradă *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.25:* Cîntă Ion Cristoreanu *18.40:* Muzică de cameră *19.00:* Limba noastră — vorbeşte acad. prof. Al. Graur despre „Etimologii amuzante" *19.10:* Cîntă Trio Armonia şi Nicu Stoenescu *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul me-

(Continuare în pag. 22-23)

FLOARE DE CACTUS

Din colecția mea de plante face parte și cactusul pe care l-am fotografiat. Șapte ani am așteptat să înflorească. Această îndelungată așteptare a fost acum răsplătită: a apărut prima floare. O floare albă, cu petalele de o mare delicatețe, răspîndind un parfum suav.

N. BOLDURA
Deva

DIN ÎNCEPUTURILE TEATRULUI ROMÎNESC

„Aș vrea să știu care au fost primele teatre din țară și cînd s-au dat primele spectacole de teatru".

Coleta BĂLEA
Arad

Răspunde IOAN MASSOFF, secretar literar al Teatrului Național „I.L. Caragiale" din București.

Cea mai veche știre cunoscută pînă astăzi despre o reprezentație de teatru în limba română datează din 1755 — un spectacol cu caracter folcloric, organizat de elevii școlii din Blaj. Gh. Asachi, luptător pentru propășirea culturală a Moldovei, este organizatorul primului spectacol în limba romînă la Iași, unde, în ziua de 27 decembrie 1816, s-a reprezentat pastorala „Mîrtil și Chloe", o dramatizare a francezului Jean Florian, tradusă de Asachi. La București, în 1818, elevii lui Gh. Lazăr au jucat, în cadrul școlii de la Sf. Sava, primele spectacole în limba română, sub îndrumarea lui Ion Heliade-Rădulescu, cînd s-a reprezentat „Avarul" de Molière. Unul din cele mai vechi teatre din București a fost cel de la „Cișmeaua Roșie", teatru amenajat prin străduința domniței Ralu Caragea, așezat în mijlocul unei piețe de pe podul Mogoșoaiei (cam în colțul pe care-l face astăzi Calea Victoriei cu str. Alexandr Popov). În acest teatru s-au prezentat spectacolele teatrului revoluționar al Eteriei.

Pe strada Edgar Quinet de astăzi s-au aflat două din cele mai vechi teatre ale Bucureștiului: sala Slătineanu și sala Momulo, unde s-au dat spectacolele de teatru ale societății „Filarmonica". La București a mai funcționat vechiul teatru „Bossel", așezat pe Calea Victoriei, peste drum de Palatul Telefoanelor de astăzi, iar în 1852 s-a inaugurat Teatrul cel Mare, devenit mai tîrziu Teatrul Național.

La Iași, printre cele mai vechi teatre au fost Teatrul de varietăți și Teatrul de la Copou, căzut pradă flăcărilor în 1888. Din inițiativa umanistului Martin Hochmeister s-a ridicat la Sibiu prima clădire de teatru din Transilvania, inaugurată în 1788. Brașovul avea un local de teatru în 1794, pe locul unde mai tîrziu va fi sala „Reduta". Craiova a avut un teatru construit din bîrne și paianță încă din 1851, așezat în Cîmpia Călărașilor, lîngă școala Otetelișanu. Dintre cele mai vechi teatre trebuie semnalate Teatrul de la Oravița, inaugurat în 1817, și Teatrul de la Arad, datînd cam din aceași epocă. Aceste două clădiri ființează și astăzi — cel de la Arad înfățișîndu-se cu oarecare transformări în ceea ce privește fațada și interiorul.

COPII TALENTAȚI

În primăvara aceasta într-o sală din centrul Constanței a fost deschisă o expoziție cuprinzînd lucrări ale școlarilor și pionierilor din localitate. Copii talentați au prezentat aici cîteva sute de exponate din cele mai variate domenii: instalații mecanice complexe sau mașini industriale construite de ei la proporții liliputane, miniaturi de vapoare sau avioane, machete de locuințe, lucrări de traforaj etc. Fotografia pe care v-o trimit spre publi-

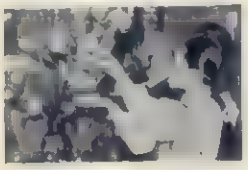

care reprezintă o pionieră ținînd în mînă un buchet de... flori. În realitate, buchetul nu-i altceva decît o originală lampă electrică de masă lucrată din material plastic.

Gheorghe CIOROBEA
Constanța

LA O FABRICĂ DE TRICOTAJE

Vă trimit o imagine de la Fabrica de tricotaje „8 Martie" din Piatra Neamț. Această unitate industrială a fost înzestrată recent, în unele secții, cu mașini moderne. Unul din sectoarele reutilate este și cel de depănat firele (în fotografie). În același timp, în cadrul întreprinderii a fost stimulată mișcarea de inovații și raționalizări în

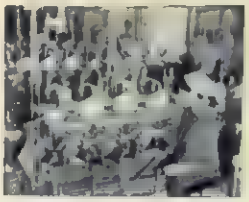

slujba măririi productivității muncii și îmbunătățirii calității produselor. Primele zece propuneri de inovații au și sosit la comisia de pe lîngă cabinetul tehnic, unde sînt studiate.

Șimon POMPEI
str. Alexandru cel Bun nr. 24
Piatra Neamț

DISCOTECA DE MUZICĂ UȘOARĂ

Citind articolul „Discoteca și educația muzicală", publicat în două numere recente ale „Flacării" (nr. 18 și nr.14/1965) în ajutorul tuturor de muzică simfonică, m-am gîndit la utilitatea unui articol asemănător închinat muzicii ușoare (care nu poate fi considerată un gen minor). Posed un magnetofon și, deci, am și posibilitatea să-mi întocmesc o fonoteca bogată. De aceea propun cronicarului muzical al „Flacării" să scrie despre modul cum se poate aprecia muzica ușoară, cum să deosebim o piesă valoroasă de o contrafacere, o interpretare originală de o imitație. Care sînt caracteristicile diferitelor genuri naționale, ce este bun și frumos — sau, dimpotrivă, urît și vulgar — în diversele ritmuri ale muzicii de dans? Ar fi răspunsuri la întrebări ale multor cititori dornici să vadă mai des dezbătute în revistă problemele muzicii ușoare.

Mircea PELIPIAN
electrician

N.R. Propunerea este interesantă și vom ține seama de ea.

SPORTUL CU MĂNUȘI

„Aș dori să știu de cînd datează și cum a evoluat de-a lungul vremurilor sportul cu mănuși".

Ioan PROFIR
muncitor, Piatra Neamț

Răspunde PAUL OCHI-ALBI, comentator sportiv.

Documentele vremurilor, statui și picturi pe vase de lut, atestă că boxul s-a născut sub forma pugilatului din întrecerile antichității, cu aproape 5000 de ani în urmă. Cunoscutul cercetător italian R. Passamonti a împărțit istoria boxului în patru perioade: 1) epoca antică (3000 î.e.n.-476 e.n.); 2) epoca medievală și a Renașterii; 3) epoca boxului modern fără mănuși, de la 1700 pînă la înființirea Sullivan - Corbett pentru titlul mondial la categoria grea (1892); 4) epoca contemporană.

Primul boxer al timpurilor moderne a fost englesul Tom Figg (1712), care în afara pumnilor folosea și un... baston cu care-și pocnea adversarii. Unii atribuie însă „paternitatea" boxului modern bărcagiului londonez Jack Broughton, care a fost și autorul primului regulament de box (1743); „Voinicul de pe Tamisa" a fost de altfel și inventatorul mănușilor de box, pe care nu le utiliza decît la antrenamente. Mănușile apar în meciuri oficiale abia după un secol. Actualele reguli ale boxului aparțin marchizului Queensberry. Adevărul este că aceste reguli au fost întocmite de gazetarul Arthur Chambers, care le-a dedicat marchizului. În timpul pugilatului cu pumnii goi meciurile se desfășurau direct pe pămînt, într-un spațiu delimitat. Începînd din 1891 apar ringurile așa cum le cunoaștem noi.

Primul meci de box s-a disputat la noi în 1909 la Cîmpina. Nu a fost un meci oficial, ci o demonstrație. Prima participare internațională a unui boxer romîn

PROGRAMUL DE RADIO

talurgie *19.45:* Muzică corală românească *20.15:* Muzică ușoară interpretată de Orchestra Franck Pourcel *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Program muzical pentru fruntași în producție *21.15:* Cine știe, cîștigă! (reluare) *22.25:* Muzică de dans *22.57:* Muzică de cameră de Schumann.

Programul II *10.10:* Sonata quasi una ballata de Al. Velehorski *10.30:* Muzică populară *11.00:* Cîntece pentru cei mici *11.15:* Evocare — Jean Bart *11.35:* Muzică ușoară *12.05:* Concert pentru pian, trompetă și orchestră de Dmitri Șostakovici *12.30:* Cîntece și jocuri populare *13.00:* Pagini din operete contemporane *13.30:* Emisiune literară *13.45:* Muzică ușoară *14.10:* Muzică distractivă interpretată de fanfară *14.35:* Concertul nr. 6 în mi bemol major pentru vioară și orchestră de Mozart *15.01:* Muzică populară *15.30:* Muzică ușoară *16.10:* Muzică vocală de Tiberiu Brediceanu *16.30:* Muzică de estradă *17.00:* Program de suite *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Fragmente din baletul „Lacul lebedelor" de Ceaikovski *18.30:* Muzică ușoară *18.45:* În vizită la Școala populară de artă din Capitală (radioreportaj) *19.00:* Din cele mai frumoase melodii populare *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Fragmente din opera „Cavalleria rusticana" de Mascagni *20.15:* Ce știm despre cărți (IX) — „Cartea și biblioteca în evul mediu" *20.35:* Muzică corală de compozitori înaintași *21.15:* Muzică de dans *21.45:* Scriitori la microfon — Ion Bănuță *22.00:* Simfonia I în mi bemol major de George Enescu *22.33:* Melodii de dragoste *23.10:* Muzică de dans *24.00:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Opera „Othello" de Verdi cu Mario del Monaco, Renata Tebaldi ș.a. (actele I și II) *22.29—22.59:* Muzică instrumentală interpretată de mari soliști: Ralph Kirkpatrick, Walter Gieseking, David Oistrah, Dinu Lipatti, Daniil Șafran.

MIERCURI 15 MAI Programul I *5.07:* Cîntă taraful G.A.C. din Firiteaz, Regiunea Banat *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Dansuri de estradă *6.07:* Cîntă fanfara G.A.C. din comuna Cosmești, Regiunea Iași *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece sportive *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Prelucrări corale *7.30:* Sfatul medicului — Vaccinarea antidifterică *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Jocuri populare oltenești *8.08:* Muzică distractivă *8.30:* Cîntă și dansuri din opere *9.00:* Schiță rustică de Vinicius Greflena; Suita dobrogeană de Anatol Aibin *9.30:* Melodii populare *10.00:* Teatru la microfon „O lună de confort", scenariu radiofonic de Ștefan Iureș și Ben Dumitrescu *11.37:* Piese instrumentale *12.00:* Muzică de estradă *12.30:* Fragmente din opere *13.10:* Concertino nr. 6 în si bemol major de Pergolesi; 11 contradanșuri de Beethoven *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Prelucrări de folclor *15.30:* Soliști ai teatrelor muzicale din Galați și Constanța *16.00:* Mic recital al violoncelistului Alfons Capitanovici *16.13:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară *17.10:* Cîntă Ana Pop Corondan și acordeonistul Marcel Budală *17.30:* Prietena noastră, cartea *18.00:* Concertino în stil clasic pentru pian și orchestră de Dinu Lipatti; Trei poeme pentru voce și orchestră de Alfred Alessandrescu *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Cîntăm patria socialistă — program de cîntece *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.45:* Muzică ușoară de Emanuel Ionescu *20.15:* Lieduri de Tudor Ciortea, interpretate de soprana Iolanda Mărculescu *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică populară cerută de ascultători *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Arii și duete din operele lui Mozart *22.25:* Concert serenadă pentru harpă și orchestră de Joaquin Rodrigo *23.00:* Muzică de estradă.

Programul II *10.10:* Muzică ușoară *10.44:* Concerto grosso în sol major opus 6 nr. 1 de Händel; Concertul în do minor pentru două clavecine și orchestră de coarde de Johann Sebastian Bach *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul metalurgie (reluare) *11.30:* Cîntece și jocuri populare *12.05:* Muzică din operetă „Mam'zell Nitouche" de Hervé *12.30:* Lectură din volumul „Povestiri cubane" *12.45:* Din viața de concert a Capitalei *13.30:* Însemnări de reporter — Litoralul își așteaptă oaspeții *13.40:* Muzică de estradă *14.10:* Orchestre de mandoline *14.35:* Muzică populară interpretată de Elisabeta Pavel, Dan Molsescu și Florea Netcu *15.00:* Muzică din opere *15.30:* Două capricii pentru orchestră de Theodor Rogalschi și dansuri din baletul „Tricornul" de Manuel de Falla *16.10:* Melodii de estradă *16.30:* Melodii populare *17.00:* Interpreți de operetă — Jeanette Macdonald, Nelson Eddy, Richard Tauber, Grace Moore, Erna Sack, Marcel Wittrisch, Buncikov, Emmy Loose, Ion Dacian, Colette Riedinger, Tatiana Sanina, Nikolai Ruban *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *18.35:* Suita în stil romînesc de C. Nottara *18.50:* Emisiune literară *19.00:* Muzică ușoară *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* Istoria teatrului liric romînesc (16) — Baletul contemporan *20.15:* Școala și viața *20.35:* Muzică corală românească *21.15:* Sonata nr. 5 opus 50 de Alexandr Skriabin — interpretează pianistul Sviatoslav Richter *21.30:* Pe teme internaționale *21.40:* Melodii populare românești și ale minorităților naționale *22.00:* Interpreți de muzică ușoară *22.40:* Muzică instrumentală *23.10:* Muzică de dans *24.00:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Opera „Othello" de Verdi (actele III și IV) *22.39—22.59:* Piese instrumentale de compozitori romîni

JOI 16 MAI Programul I *5.07:* Muzică interpretată de fanfară *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri *6.07:* Muzică ușoară *6.20:* Gimnastică *6.35:* „Sat nou, cîntec nou" — cîntece populare *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Bolerouri *7.30:* Sfatul medicului — Influența factorilor meteorologici asupra bolilor *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Piese instrumentale *8.08:* Muzică populară *8.30:* Concert de muzică ușoară *9.00:* Vreau să știu! *9.25:* Suită de jocuri populare de Sabin Drăgoi; Cvartetul de coarde în mi minor de Liubomir Pipcov *10.00:* Arii și scene din operele lui Bellini *10.30:* Fanfara Fabricii de conserve din Tecuci *11.05:* Muzică din filme *11.30:* Rapsodia de Mircea Popa *11.47:* Melodii populare românești și ale minorităților naționale *12.27:* Cvartetul nr. 3 în si bemol major de Schubert *13.10:* Muzică din operete *14.00:* Concert de prînz *14.30:* Muzică ușoară *15.00:* Melodii populare din Ardeal *15.30:* Cînțonete interpretate de Valentin Teodorian, Benjamino Gigli, Mario Lanza, Giuseppe di Stefano *15.50:* „Simfonia pionierească" de Paul Constantinescu *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Lieduri de Hugo Wolf *17.10:* Din muzica popoarelor *17.45:* Mari scriitori despre teatru *18.00:* Muzică din opere *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Cîntă Mara Ianoli și Florin Dorian *19.00:* Pagini orchestrale din operete *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul chimie *19.50:* Transmisiunea concertului Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii, dirijor Jean Paul Kreder (Franța), solist pianistul Gheorghe Haimoș. În pauză: Poezia românească peste hotare — montaj radiofonic *22.55:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Jocuri populare *10.30:* Muzică din operete *10.55:* Cîntece pentru pace și prietenie *11.15:* Atlas literar — Pe valea Bistriței *11.30:* Muzică distractivă *12.05:* Din operele lui Weber *12.35:* Muzică ușoară *13.00:* Muzică corală *13.30:* Note de lector — Noi volume de versuri ale poeților noștri *13.40:* Muzică populară rusă *14.10:* Piese de estradă *14.35:* Concertul nr. 1 în re major de Paganini — solist Ion Voicu *15.10:* Muzică ușoară de Boris Karamîșev și Iuri Saulski *15.24:*

a fost cea a inginerului Virgil Salvan din Oradea, care a evoluat în 1919 la un turneu disputat la Paris; 11 ani mai tîrziu, un elev, Lucian Popescu, în vîrstă de 17 ani,

a adus Romîniei primul titlu european, învingîndu-l prin K.O. pe francezul Kid Oliva.

În țara noastră profesionismul a fost desființat, practicîndu-se boxul amator, al cărui regulament îi ferește de accidente pe tinerii ce practică acest frumos sport al bărbăției și curajului. Dar în țările capitaliste și mai ales în S.U.A. profesionismul face mari ravagii. În ultimii ani paginile istoriei boxului au fost de multe ori pătate cu sînge. Pe lista celor recent decedați în ring au figurat, printre alții, și doi foști campioni mondiali, Kid Parett și Davey Moore.

CURCI CU PIEPTUL LAT

„Aș dori să citesc un articol despre rasa de curci bronzată cu pieptul lat. Care sînt avantajele creșterii acestor păsări?"

Ioana LUPU
lucrătoare la G.A.S. Cioroiștea, Raionul Titu, Regiunea București

Răspunde dr. S. NICOLICIN, de la Consiliul Superior al Agriculturii.

Printre rasele de curci care se cresc în țara noastră, caracterizate printr-un colorit diferit al penajului (negru, bronzat, gălbui, alb, pestriț), în ultimii ani se dezvoltă o nouă rasă, binecunoscută și în alte țări crescătoare de păsări, și anume *rasa bronzată cu pieptul lat*, mai mare și mai productivă decît rasele locale. Gospodăriile de stat Cobadin, Dragalina și în special cea din Giarmata au și acumulat o bogată experiență a creșterii anual cîte 10-20.000 de pui.

Caracteristica acestei rase este o dezvoltare mai intensă și mai rapidă a tineretului, care la vîrsta de 6 luni atinge în medie 5,3 kg la femele și 8 kg la masculi, față de 2,8 kg și 4,3 kg la alte rase; la un an atinge 7,3 kg și 12,3 kg față de 3,8 kg și 6,9 kg, iar la 18 luni curcanii ajung la 19-20 kg și chiar 24 kg (greutate obținută la Stațiunea experimentală zootehnică Rușețu din Regiunea Galați). Numai mușchii pectorali (pieptul) la curcanii din această rasă pot cîntări 3-4 kg, reprezentînd 15-20% din greutatea lor vie înainte de tăiere.

Cu toată greutatea lor corporală mai mare, curcile din rasa bronzată cu pieptul lat se cresc mai economic decît celelalte rase, fiindcă consumul de hrană pentru realizarea unui spor în greutate este

mai redus, ele dezvoltîndu-se mai repede. Din punct de vedere al producției de ouă ele sînt de asemenea superioare celorlalte rase, întrucît producția lor medie anuală este de 56 ouă față de 46 ouă la celelalte rase.

Datorită calităților pe care le are, rasa de curci bronzată cu pieptul lat se va extinde tot mai mult la noi în țară, crescîndu-se atît rasa curată pentru obținerea de producții superioare de carne de pasăre, cît și pentru a îmbunătăți prin încrucișare celelalte rase de curci existente.

ȘI SUS PE MUNTE...

În articolul „Cetatea formelor și a culorilor" din „Flacăra" nr. 15 se arată, printre altele, că interioarele cabanelor și hotelurilor turistice din munți, loc de odihnă pentru mii de oameni ai muncii, pot și ele deveni un mijloc de educație a bunului-gust. Bundoarul, la Cota 1400 și la hotelul „Predeal" se află reproduceri ale unor peisaje cunoscute. Din păcate, ochiul vizitatorului e prost educat prin petele urîte de culoare în gustul cromolitografiilor dulcege, datorite în acest caz reproducerii neglijente care a denaturat picturi remarcabile. Asemenea reproduceri nu-și atinge nici măcar scopurile ornamentale, fără să mai pomenim de cele educative. De asemeni mai sînt expuse în unele cabane fotografii de proastă calitate sau afișe prăfuite și deteriorate. Și asta în imediata vecinătate a unor peisaje de frumusețea și măreția celor oferite de munții noștri!

Socotesc că O.N.T. ar trebui să-și îndrepte atenția și către acest aspect, cîtuși de puțin minor. Dacă nu e posibilă achiziționarea cîte unui tablou, două, pentru sălile de mese sau holuri, cea ce ar fi ideal, se pot procura reproduceri bune, de dimensiuni mari, aflate în comerț. Evident, e necesar un discernămînt deosebit, căci pînă în prezent alegerea operelor reproduse a-a făcut, după părerea mea, pe linia minimei rezistențe. Comerțul oferă, pe lîngă pînze valoroase (Luchian, Pallady, Petrașcu), și unele lucrări mediocre. Ori este normal ca tocmai pentru forma de largă popularizare la care m-am referit mai sus, să se apeleze exclusiv la lucrări de înaltă ținută artistică, reproduse cît mai fidel față de original.

ing. Valentin IONESCU
Institutul de fizică atomică

PE SCURT

N. ROȘU-Brașov, V. GRISARU-Galați, N. TUDOR-Craiova și altor cititori care ne-au semnalat că nu găsesc „Flacăra" la chioșcuri le răspundem că singura modalitate de a-și asigura primirea cu regularitate a revistei este contractarea de abonamente. Abonamentele se pot face la orice oficiu poștal, factor poștal sau difuzor voluntar din întreprinderi; abonamentele se pot face în fiecare lună pentru următoarele 3, 6 sau 12 luni. Prin achitarea abonamentului pînă la data de 14 a lunii abonatul își asigură primirea revistei cu începere de la primul număr al lunii viitoare.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: *Manase Ionescu*, controlor tehnic, București, șos. Ștefan cel Mare, bloc 29, sc. 1, ap. 16, Rn. 1 Mai: teme diverse, ilustrate; *Vasile Niculăreasa*, student, Timișoara, Complexul studențesc, bloc 3: literatură, tehnică, ilustrate; *Anisia Arvanitache*, elevă, Tr. Severin, str. Bolintineanu nr. 15: ilustrate; *Cornel Florentin*, muncitor, Hunedoara, bd. Republicii, bloc 135, sc. A, ap. 1: muzică, film, sport; *Ioan Velici* și *Alexandru Sarközi*, muncitori, Hunedoara, O.M., bloc 78, ap. 8, cam. 2: artă, ilustrate; *Janeta Olaru*, studentă, Iași, str. Stoicescu, bloc B, Copou: muzică, sport, biologie, ilustrate; *Visarion Bealcovschi*, profesor, com. Giriș de Criș, Rn. Oradea: istorie, arheologie, pedagogie, ilustrate; *Virgil Stănescu*, student, Brașov, Căminul nr. 1, str. Memorandului nr. 1: ilustrate, teme diverse; *I.S. Bronștein*, Celeabinsk, Poșta centrală, post-restant, U.R.S.S.: filatelie; *Lidia Marcu*, elevă, Pașcani, str. 30 Decembrie nr. 20: ilustrate; *Aleksander Swiecicki*, Hajnowka os. M. Konopnickiej 3/11, R.P. Polonă: filatelie; *Michel Boltromiuk*, Warszawa 12, ul. Kazimierzowska 46/48, R.P. Polonă: filatelie (în polonă, rusă, germană); *Josef Gruca*, Borki Wielkie, pow. Olemo Śl., woj. Opale, R.P. Polonă: filatelie (în polonă, rusă, germană).

DE LA FOTOCORESPONDENȚI

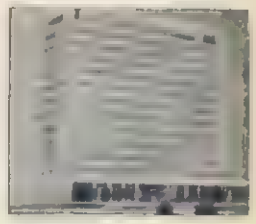

Noul hotel „Perla" de la Mamaia își așteaptă oaspeții estivali. *(C. Mocanu, activist cultural, Techirghiol)*

Duminică la biblioteca din Sălașu Superior, Raionul Hațeg. *(Virgil Onoiu, Deva)*

Arii și duete din operete *16.10:* Cîntece *16.30.* Soliști și orchestre de muzică populară din diferite orașe ale țării *17.00:* Cvartetul nr. 2 în mi minor de Zeno Vancea *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Muzică de estradă *18.16:* Variațiuni simfonice de Mircea Basarab *19.00:* Tinerețea ne e dragă! *19.30:* Corul Radioteleviziunii *20.00:* Scrisori din țară *20.10:* Muzică distractivă *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Cîntece populare interpretate de George Folescu *21.12:* Muzică de dans *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Seară de dans cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu *23.10:* Ciclul „George Enescu, compozitor" — Suita pentru pian, interpretează Nicolae Caravia *23.41:* Muzică de dans.

Programul III *21.12—23.00:* Teatru la microfon — „Hamlet" de William Shakespeare, cu Ludovic Antal, Tanți Cocea, Constantin Codrescu, Silviu Stănculescu, Ion Marinescu, Elena Sereda, Vili Ronea, Aurel Ghițescu, Marcel Anghelescu ș.a.

VINERI 17 MAI Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică distractivă *6.07:* Cîntece de muncă *6.30:* Gimnastică *6.35:* Melodii de estradă *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Cîntece populare *7.30:* Sfatul medicului — Îngrijirea dinților în timpul sarcinii *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică ușoară *8.05:* Din cele mai cunoscute lieduri *8.30:* „Imagini hunedorene", suită pentru orchestră de Adalbert Winkler; Triptic simfonic de Carmen Petra-Basacopol *9.00:* Muzică populară *9.30:* Scene din opere *10.00:* Din creația corală a compozitorilor noștri *10.30:* Muzică de estradă *11.05:* Trio pentru coarde de Cornel Țăranu *11.29:* Dansuri din operete *11.52:* Reportaj *12.00:* Cîntece *12.20:* Formații de fluieraș *12.35:* Suita a doua de arii și dansuri vechi de Respighi *13.10:* Potpuriuri *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică din opereta „Culegătorii de stele" de Florin Comișel *15.30:* Muzică ușoară *15.45:* Suita nr. 1 în do major de Johann Sebastian Bach *16.15:* Vorbește Moscova *16.45:* Orchestra de muzică populară „Miorița" a Teatrului muzical „Gheorghe Dima" din Brașov *17.10:* Muzică interpretată de fanfară *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Muzică din opere *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Muzică ușoară *19.00:* Soprana Maria Gola și flautistul Octavian Simon din Cluj *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul energetică *19.45:* Cîntă Ana Pacatiuș și Constantin Busuioc *20.15:* Din creația compozitorului Ion Hartulary Darclée *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică de dans *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Cîntece din folclorul nou *22.35:* Melodii lirice *23.00:* Concert de noapte.

Programul II *10.10:* Muzică de cameră de Prokofiev *10.45:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *11.15:* Universitatea tehnică radio—ciclul chimie (reluare) *11.30:* Concert distractiv interpretat de fanfară *12.05:* Uvertura „Moldova" de Al. Flechtenmacher; Două uverturi la balada „Mînăstirea Argeșului" de Iacob Mureșianu *12.35:* Cîntă Sorina Dan și Nicolae Nițescu *12.55:* Muzică din opera „Orfeu" de Monteverdi *13.30:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Cîntece și jocuri populare din Moldova *14.10:* Cîntece pionierești *14.35:* Muzică de estradă *15.00:* Actualitatea în țările socialiste *15.25:* Din folclorul popoarelor *15.10:* Muzică ușoară interpretată la pian *16.30:* Orchestre de mandoline *16.45:* Cuplete din operete *17.00:* Melodii populare românești *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Simfonia a II-a în re minor de Sigismund Toduță *18.45:* Recital de poezie Tudor Arghezi *19.00:* Muzică de dans *19.30:* Teatru la microfon — „Prima rîndunică", vodevil de A. Ulianinski, cu Cornel Vulpe, Tamara Buciuceanu, Gh. Oprina, Rodica Tapalagă ș.a. *20.25:* Muzică *21.15:* Muzică populară *21.45:* Ciclul „Pagini din muzica preclasică" — Melodrama și comedia muzicală la Roma *22.15:* Muzică de estradă *22.30:* Moment poetic — Din lirica bulgară *22.35:* Sonata nr. 12 în mi bemol major pentru vioară și pian de Mozart *23.10:* Fragmente din opera „Oaspetele de piatră" de Dargomîjski *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Seară de muzică de cameră de compozitori români *22.00—23.59:* Concert de estradă.

SÎMBĂTĂ 18 MAI Programul I *5.07:* Muzică interpretată de fanfară *5.30:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntece și jocuri populare românești și ale minorităților naționale *6.07:* Muzică ușoară la acordeon *6.30:* Gimnastică *6.35:* Orchestra de muzică populară a Casei de cultură din Alexandria, Regiunea București *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Mici piese de estradă *7.30:* Sfatul medicului — Igiena personală în timpul călduros *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Marșuri sportive *8.05:* Muzică distractivă *8.30:* Poemul simfonic „Planeta îndepărtată" de Boris Maizel *9.00:* Roza vînturilor *9.25:* Muzică populară cerută de ascultători *10.00:* Muzică de estradă *10.15:* Cîntece pentru cei mici *10.30:* Concertul pentru vioară și orchestră de Dorian Varga — solist Virgil Pop *11.05:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *11.33:* Duete de dragoste din opere *12.00:* Sonate de Scarlatti (pianista Clara Haskil) *12.20:* În săli și pe stadioane *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Simfonia a V-a în si bemol major de Schubert *14.00:* Muzică ușoară *14.30:* Muzică populară interpretată de Artemiza Bejan, acordeonistul Victor Buizan și fluieraș Ion Sasu *15.00:* Concert de prînz *15.45:* Actualitatea literară în ziarele și revistele noastre *16.00:* Muzică ușoară *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Orchestra de muzică populară a Filarmonicii de stat Oradea *17.10:* Fragmente din opera „Pescuitorii de perle" de Bizet *17.50:* Muzică de estradă *18.00:* Ciclul „George Enescu — interpret". În program, piese pentru vioară *18.20:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* În pas cu știința *19.30:* Orchestra de estradă a Radioteleviziunii dirijată de Sile Dinicu. Soliști Bărbel Wachholz, Armin Kempf și Georg Ots *19.40:* Muzică de dans *20.10:* Seară de dans cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu *21.06:* Muzică instrumentală *21.15:* Carnet plastic *21.35:* Melodii populare cerute de ascultători *22.35:* Muzică de dans *23.05:* „Simfonia Alpilor" de Richard Strauss.

Programul II *10.10:* Suita nr. 3 pentru cvartet de coarde de Sulhan Tzintzadze; Sonata pentru flaut solo de compozitorul suedez Erik Bäck *10.35:* Concert din operete *11.15:* Universitatea tehnică radio (reluare) *11.30:* Dansuri de estradă *12.05:* Jocuri populare *12.15:* Orchestra de mandoline a Complexului de industrializare a lemnului din Rîmnicu-Vîlcea *12.35:* Din operetele compozitorului Nico Dostal *13.15:* Melodii populare din țări socialiste *13.40:* În excursie — Muzică ușoară românească *14.10:* Lieduri *14.35:* Melodii de dragoste *15.00:* Din prelucrările de folclor ale compozitorilor noștri *15.23:* Concertul nr. 2 în do minor pentru pian și orchestră de Serghei Rahmaninov — solist Dan Grigore *16.10:* Cîntece și prelucrări corale de C. Palade *16.30:* Știința în slujba păcii *16.40:* Piese instrumentale de Ciprian Porumbescu *17.00:* Melodii de estradă *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Arii din opere *18.35:* Fragmente din „Divertismentul rustic" de Sabin Drăgoi *19.00:* Muzică populară cerută de ascultători *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Muzică de dans *20.10:* Cîntă Cliff Richard *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Romanțe *21.10:* Muzică de dans *21.45:* Agenda teatrală *22.00:* Muzică de dans *22.35:* Muzică de cameră de Joseph Haydn *23.10:* Muzică de dans.

Programul III *21.10:* Fragmente din cantata „Carmina burana" de Carl Orff *22.20—22.50:* Concert de noapte.

În pagina 4: PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii".
Machetat: Ion Vulpescu

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

Ascultaţi sfatul meu:

Cele mai plăcute şi interesante
EXCURSII PE DUNĂRE
în lunile MAI şi IUNIE

le puteţi face cu elegantele motonave fluviale
„OLTENIŢA" şi „CARPAŢI"

Intinerarul: Giurgiu — Turnu-Severin — Porţile de fier — Cazane — Giurgiu. Popasuri pe insula Ada-Kaleh şi la Turnu-Severin.

Trei zile de neuitat!

Informaţii şi înscrieri la toate agenţiile şi filialele
O. N. T. „CARPAŢI"

APELE MINERALE

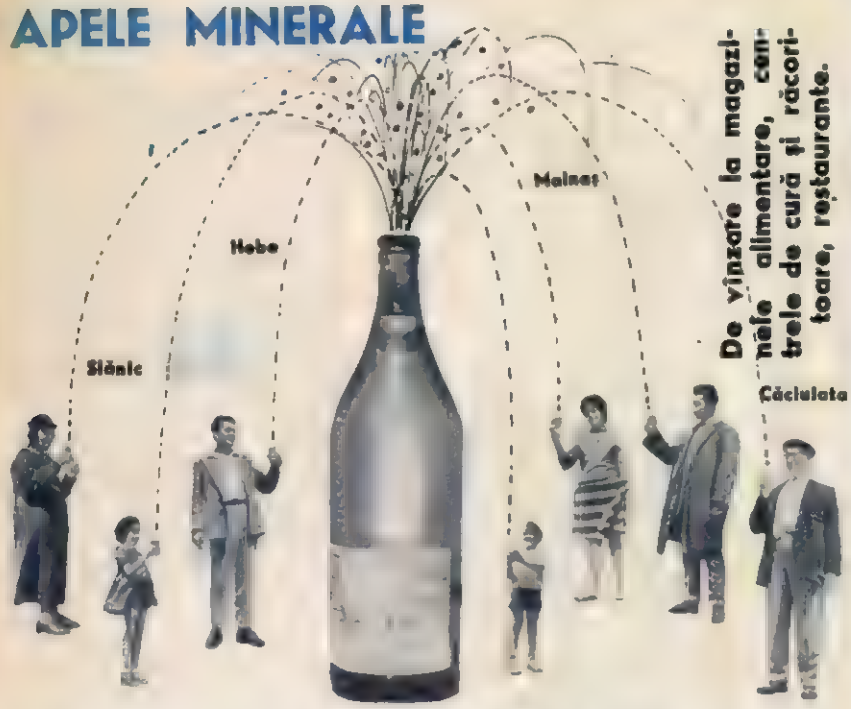

De vînzare la magazinele alimentare, centrele de cură şi răcoritoare, restaurante.

UN IZVOR DE SĂNĂTATE

BEŢI APE MINERALE NATURALE!

PĂRINŢI!

De 1 iunie oferiţi jucării copiilor d[illegible] Telefonul cu sonerie, piticul călător, m[illegible]tocicleta cu ataş, trenul de manevră, macaraua turn, camionul basculant ş. a.

Jucăriile mecanizate şi [illegible]nizate produse de fab[illegible]

„BUCURIA COPIILOR" — Bucureşti
„AMBALAJUL METALIC" — Timişoara
„9 MAI" — Lugoj

Rezistente, frumoase şi instructive

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 20 (616) — 18 mai 1963

Flacăra 20

Eugenia Dragomirescu, studentă în anul IV la Institutul de artă teatrală și cinematografică, s-a evidențiat în rolul titular din „Mutter Courage".

Flacăra 20

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 20 (416) — 18 mai 1963

★★★★★

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Fotocronica Flacării

1) În luna mai s-a împlinit un deceniu de la fabricarea primului rulment în Moldova. Azi fabrica de rulmenți Bîrlad e cunoscută prin buna calitate a rulmenților ce îi produce.

2) Luni 18 mai a avut loc în sala Ateneului R.P.R. serbarea de închidere a cursurilor la Universitatea muncitorească de cultură muzicală. Vorbește compozitorul Alfred Mendelsohn în numele Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă și al Uniunii compozitorilor din R.P.R.

3) Prășitul mecanic la culturile de porumb de pe ogoarele G.A.C. „16 Februarie" din comuna Tătărani, Reg. Ploiești, este în plină desfășurare.

4) Noi localuri ale întreprinderilor de alimentație publică din Constanța sînt pregătite pentru primirea vizitatorilor de pe litoral.

5) Locatarii noilor blocuri de pe bulevardul Republicii din Ploiești au hotărît să contribuie cu muncă voluntară la înfrumusețarea cartierului.

6) O frumoasă victorie a fotbalului românesc: R.P.R.-R.D.G. 3-2. În fotografie: ultimul minut de joc, în care Pîrcălab a înscris golul victoriei.

7) La Institutul experimental viticol Greaca se fac, pe o suprafață de 2 ha, cultivări de roșii timpurii sub protecția foliilor de polietilenă.

8-9) Tulburările provocate de rasiști în orașul american Birmingham (statul Alabama) au indignat opinia publică mondială. *În fotografia 8:* un polițist din Birmingham oprește un grup de americani de culoare, printre care și artistul Dick Gregory, care protestează împotriva discriminărilor rasiale. *În fotografia 9:* demonstrații antirasiste pe străzile New Yorkului.

10) Aspect de la festivitatea ce a avut loc în sala „Tokio Metropolitan Festival Hall" din capitala Japoniei, cu prilejul încheierii cursurilor elementare de limbă română organizate sub egida Asociației pentru prietenia japono-română.

11) Cu ocazia aniversării victoriei împotriva fascismului, un numeros grup de tineri din Bruxelles au organizat o manifestație antirăzboinică în Piața bursei din capitala Belgiei.

12) La Nairobi (Kenya) poliția colonialistă intervine împotriva celor care — în cursul actualei campanii electorale — se pronunță pentru independența totală și imediată a țării.

13) În grota Medrano din împrejurimile orășelului spaniol Argamasilla de Alba, unde se presupune că a fost deținut Cervantes, s-a deschis o expoziție cuprinzînd 17 desene ale pictorului Gregorio Prieto la romanul „Don Quijotte".

14) Cannes — cea de-a XVI-a ediție a Festivalului internațional al filmului. Participanți: 29 de țări. Țara noastră prezintă coproducția româno-franceză „Codin". În fotografie: o parte a juriului internațional pe terasa Palatului festivalului.

15) În ultima vreme încordarea în Haiti crește tot mai mult. Regimul antipopular al dictatorului Duvalier se menține la putere numai cu ajutorul armatei și poliției.

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 19 MAI *8.50:* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar. Teatru de păpuși — „Rochița cu figuri"; Telejurnalul pionierilor; „Căpitanul Val-Virtej înnoadă și dezno adă" (reluare); Imagini din țară — drumuri băcăoane *10.30:* Rețeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Carnet plastic *19.35:* Actualitatea cinematografică *20.15:* Teatru în studio — „Femeile savante" de Molière cu Ion Finteșteanu, Celia Dima, Coca Andronescu, Rodica Tapalagă, Villi Ronea, Marietta Rareș etc. *21.45:* Filmul muzical „Cupidon et comp" cu Gabriel Popescu, Magdalena Popa, Margareta Pîslaru, Ion Dichiseanu etc. În încheiere — Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 20 MAI *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Știință și tehnică pentru tineretul școlar — Descărcări electrice în gaze *19.45:* Omul cu obiectivul (fantezie cinematografică) *21.05:* Miniaturi instrumentale *21.40:* Telesport. În încheiere — Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 21 MAI *18.30:* Universitatea tehnică — „Procedee moderne de sudură" (I) *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Să ne facem jucării *19.30:* Emisiune de știință — Transmisiune de la Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa" (I) *19.50:* Filmul sovietic „Ciinele sălbatic Dingo" *21.25:* Cercul literar „Al Sahia" din Arad *21.40:* Muzică populară românească, cu Ștefania Ivan, Maria Pietraru, C. Cocriș. În încheiere — Buletin de știri, buletin meteorologic.

MIERCURI 22 MAI *17.00:* Emisiunea pentru cluburile din întreprinderi. Din cuprins — Telejurnalul săptămînii; Despre realizările obținute în creșterea indicilor de utilizare a cuptoarelor Martin; Introducerea tehnicii noi în exploatările miniere; Oameni obișnuiți; Artiști amatori în studio; Tineri soliști de muzică ușoară: Livia Brătulescu, Eugen Cristea și Marius Dumitrescu. *19.00:* Emisiunea pentru sate. În încheiere — Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 23 MAI *18.30:* Universitatea tehnică — „Obținerea elementelor de înaltă puritate" *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Balet pentru tineretul școlar *19.55* Transmisia concertului Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii — Festival Wagner. Dirijor: Emanoil Elenescu. Soliști: soprana Elena Dima-Toroiman și tenorul Cornel Stavru. În program: Uvertura la opera „Vasul fantomă"; Trei cîntece ale lui Tannhäuser; Preludiu la actul I și moartea Isoldei din opera „Tristan și Isolda"; Aria lui Lohengrin din actul III al operei „Lohengrin"; Călătoria lui Siegfried pe Rin din opera „Siegfried"; Finalul actului III din opera „Amurgul zeilor". În pauză — Sfatul medicului: Prevenirea virozelor respiratorii. În încheiere — Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 25 MAI *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii — Legendă contemporană *19.30:* Trei zile cu motonava „Oltenița" *19.55:* În fața hărții *20.05:* Filmul francez „Plăcerile orașului", cu Bourvil *21.45:* Muzică ușoară instrumentală interpretată de o formație condusă de Sile Vișan. În încheiere — Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23: Programul de radio

Flori și arhitectură

— beneficiari ai confortului locuințelor noi — care înlocuiesc florile din jardiniere cu borcane de castraveciori...

Dar mai e ceva: florile din jardiniere nu au numai stricta misiune de a aduce peisajul din exterior mai aproape de odihnitorul fotoliu din camera de zi; ele aparțin totodată exteriorului. În această nouă situație apar probleme ceva mai complicate. Florile sînt elemente ale fațadelor și implicit ale ansamblului arhitectonic. Tratîndu-le ca atare, se cuvine să nu mai lăsăm absolut liber gustul personal pentru cutare sau cutare floare. Din păcate se procedează de cele mai multe ori pe dos: fiecare cetățean își plantează în jardiniera proprie ce-i place mai mult sau... ce găsește. În ambele cazuri nu este vina cetățeanului. Arhitectul care a gîndit fiecare detaliu al construcției — culorile zugrăvelilor, amplasarea mobilierului chiar — neglijează acest detaliu, care poate influența substanțial aspectul clădirii și chiar al ansamblului, al străzii. (Găsim deci că ar fi foarte bine dacă, după darea în folosință a locuințelor, arhitecții s-ar deplasa pe teren, ar lua legătură cu comitetele de stradă sau de cartier și cu administrația blocurilor, cu care ar hotărî, în funcție de posibilități, modul cum trebuie organizată decorarea cu plante a fațadelor.)

S-ar putea spune că toate florile sînt frumoase și că, deci, chiar folosite întîmplător nu pot dezavantaja arhitectura.

Într-adevăr, florile nu pot strica aspectul clădirilor dar, gîndite la scara ansamblului arhitectonic, în sensul echilibrului de care vorbeam nevoia identificării — sau, mai precis, a personalizării — acestor elemente arhitectonice. Să ne imaginăm aceeași magistrală construită dintr-un șir lung de blocuri tip. Identificarea unui bloc s-ar face mult mai ușor dacă s-ar exprima pe fațadă — pe lîngă tăbliță cu numărul de ordine — și cu o floare specifică.

Procedeul ar putea fi extins la străzi întregi dintr-un cartier cu străzi asemănătoare (vezi cartierul Floreasca din București) sau la incinte (grupuri de mai multe blocuri) identice, dintr-un ansamblu.

Acestea sînt, bineînțeles, doar cîteva din posibilitățile de lărgire a funcțiunilor decorării cu plante a fațadelor.

Din păcate, organizări de soiul celor descrise mai sus sînt destul de greu realizabile, în primul rînd pentru că jardinierele sînt prevăzute de proiectanți în mod izolat, neținîndu-se seama de ele în însuși sistemul constructiv al clădirilor.

Este de prisos să pledăm cauza florilor. Oamenilor le sînt dintotdeauna dragi, ele reprezentînd natura sub forma cea mai atrăgătoare, spectaculoasă chiar. Arta noastră populară reflectă mai bine decît orice alteceva dragostea poporului pentru flori. Iată de ce, neprevăzîndu-se jardiniere din capul locului, cetățenii și le improvizează adeseori singuri, neținînd seama de regulile de scurgere a apelor. Lăzile pe care ei le încropesc vopsindu-le de obicei în verde, dar cîteodată chiar bălțat, sînt neatrăgătoare, strică aspectul clădirilor. Ele s-ar cuveni deci gîndite chiar de proiectantul blocului, care nu trebuie să uite cît de necesare sînt jardinierele mai ales la etajele superioare, locatarii acestor etaje fiind cei mai rupți de peisajul verde, prin ferestrele apartamentelor lor ei nevăzînd decît cerul și ferestrele altor clădiri înalte.

Plantele urcătoare constituie o problemă specială a decorării fațadelor, problemă care, spre deosebire de cea a jardinierelor, este legată exclusiv de aspectul exterior al clădirilor. Un mucalit spunea că arhitectura britanică este frumoasă pentru că nu se vede de sub plantele agățătoare. E o glumă, dar nu fără un simbure de adevăr. Plantele urcătoare sînt în stare să îmbunătățească simțitor aspectul unei clădiri. Nelăsate să invadeze, păstrate în proporție potrivită față de suprafețele libere ale fațadelor, ele au calitatea de a înviora peisajul, de a reduce din rigiditatea betonului. Arhitectul are datoria să îndrume folosirea lor judicioasă.

Înverzirea cu plante urcătoare a fațadelor clădirilor noi se lovește aproape totdeauna de imposibilitatea plantării lor în condițiile existenței trotuarelor de protecție ale clădirilor, acele benzi perimetrale de beton, necirculabile, care păzesc clădirea de pericolul invaziei florilor. Socotim că utilitatea lor, în multe cazuri, este discutabilă — și mai ales atunci cînd se simte nevoia plantelor urcătoare.

Procedeele de decorare cu plante urcătoare a clădirilor sînt nelimitate. Practica ridică însă probleme grele, principala constînd în dirijarea lujerilor. Cunoașterea adîncă a calităților diferitelor plante, îmbinată cu urmărirea continuă a întreținerii, poate duce însă la realizarea unor desene inițial elaborate în compoziția arhitecturii. O carență de care trebuie să se țină seama în elaborarea soluțiilor de decorare cu plante urcătoare este limita de înălțime la care pot ajunge plantele. Bineînțeles că nu toate speciile au aceeași limită, dar în general ele nu ajung la înălțimi prea mari. Din acest motiv se recomandă folosirea lor cu precădere la clădirile cu etaje puține, în această situație plantele avînd posibilitatea să se desfășoare pe întreaga înălțime a fațadelor.

Este demnă de reținut mai ales funcțiunea de mascare pe care o au plantele urcătoare, funcțiune importantă dar rar folosită. Din motive economice de cele mai multe ori, se mai păstrează într-un ansamblu arhitectonic nou construcții mai vechi, al căror aspect nu este conform liniei generale. Un astfel de „accident" poate fi totuși plăcut. Dacă e neplăcut, plantele urcătoare pot salva situația. Înverzirea fațadelor și o pricepută asamblare a lor la complexul spațiilor verzi pot duce la neutralizarea impresiei lăsate de aceste clădiri.

S-ar putea da încă multe exemple, însă intenția noastră este doar de a atrage atenția asupra importanței plantelor urcătoare care sînt, evident, vitregite.

★

Există două întrebări pe care le-am auzit adesea:

De unde procurăm răsaduri de flori? De unde procurăm pămînt pentru jardiniere?

La prima întrebare ar trebui să răspundă serviciile competente din sfaturile populare, care tutelează organizațiile comerciale pentru desfacerea florilor. Florăriilor, care, fie vorba între noi, sînt și așa neasortate, ar trebui să li se lărgească profilul cu un bogat sortiment de răsaduri și semințe de plante pentru jardiniere. Poate că ar fi util să se înființeze magazine speciale în acest scop. Cît privește a doua întrebare, socotim că este datoria serviciilor de spații verzi din sfaturile populare să asigure procurarea și primenirea pămîntului pentru că, așa cum spuneam la începutul acestor rînduri, florile din jardiniere sînt publice...

ing. Florin TEODOSIU
Desen de arh. Bogdan GHEORGHIU

Arhitectura nouă face din ce în ce mai mult loc spațiilor verzi: orașul socialist tinde a fi un oraș-grădină. Peisajul pe care, nu demult, îl gustam cu nesaț doar în zilele de concediu, a intrat în inima orașului. Arhitectura nu mai e zidărie cu zorzoane, ci beton și sticlă, pajiști de iarbă, arbori și flori. O laborioasă muncă creatoare tinde să realizeze echilibrul între aceste elemente.

Considerate în trecut obiecte de lux, florile urbane au căpătat azi funcțiuni sociale, imprimînd și exprimînd bucuria colectivă. Lumina lor, altădată solitară pe pînzele lui Luchian sau în grădini particulare străjuite de garduri solide, a ajuns în zilele noastre un „bun de larg consum": zeci de milioane de flori se plantează anual în spațiile verzi ale orașelor.

Florile din jardinierele ferestrelor, balcoanelor, teraselor, logiilor au și ele misiunea să aducă mai aproape de om peisajul colorat, să-i creeze acestuia o permanență. Cu atît mai mult deci socotim nelăudabilă atitudinea unor cetățeni la început, pot ajuta mai mult decît distribuite anarhic pe fațade, după bunul plac al fiecăruia.

Cum se poate realiza echilibrul? Să ne imaginăm o magistrală cu clădiri moderne — cum sînt astăzi multe la noi — pe ale cărei spații verzi s-au plantat pansele violețe. Realizăm echilibrul plantînd și în jardinierele blocurilor pansele în aceeași culoare. Sau: în aceleași spații verzi s-au plantat pete masive de pansele multicolore. Regăsirea în jardinierele unui bloc sau ale unui șir de blocuri a uneia din culori, la alt șir a altei culori și așa mai departe însemnează realizarea echilibrului. Arhitectul ar putea găsi un „ritm" adecvat al culorilor florilor pe sezoane, așa cum l-a găsit pe cel al culorilor zugrăvelilor. Acest ritm ar trebui să fie armonic cu ritmul volumelor și, bineînțeles, cu nuanțele fațadelor.

Florile din jardiniere pot avea însă și alte funcțiuni în afară de cele estetice.

În condițiile industrializării construcțiilor, repetarea elementelor — a blocurilor — este inerentă și eficace. Cu toate acestea se simte

În asemenea barăci întunecoase și insalubre lucrau muncitorii fabricii A.P.A.C.A.

Cuptorul de unde cu peste 15 ani în urmă se făcea aprovizionarea cu cărbuni.

În domeniul fabricării și comercializării îmbrăcămintei confecționate, gusturile și cerințele miilor de cumpărători sînt atît de discutate încît problema a ajuns de domeniul algebrei superioare. Un expert în materie, eliminînd prin calculul probabilităților toate necunoscutele, a ajuns la următorul rezultat: pentru ca orice om, intrînd într-un magazin de confecții, să iasă perfect mulțumit el trebuie să aibă în față, virtual vorbind, 480 de modele. Cu alte cuvinte, pentru fiecare talie trebuie să existe diferite culori și modele. Pentru fiecare culoare, mai multe modele

ce-ar spune

În locul barăcilor insalubre ale fostei întreprinderi A.P.A.C.A. s-au ridicat clădirile monumentale ale noii fabrici de confecții, dotate cu săli moderne și luminoase.

Maistra Maria Ionici, din secția a II-a confecții, ocupîndu-se de calificarea unei tinere muncitoare, tovarășa Georgeta Neagoe.

După ce a minuit ani în șir mașina cu mangal la fosta A.P.A.C.A., muncitorul Gh. Stănescu a cunoscut pe rînd, în noua întreprindere, fierul electric de călcat, presingurile electrice și mașina de cusut cu 3.500 împunsături pe minut.

nea Tudorică...

și măsuri. Pentru fiecare model..., o gamă largă de nuanțe și dimensiuni. Cînd toate acestea vor fi satisfăcute, nu e greu de presupus că majoritatea cetățenilor vor prefera să se îmbrace la „Confecția" și nu la croitor! Și trebuie să adăugăm că ziua aceea nu e de loc îndepărtată, gîndindu-ne numai la faptul că țara noastră are în prezent la București una dintre cele mai mari fabrici de confecții și tricotaje. O întreprindere despre care un gazetar american — vizitator al patriei noastre prin 1955 — exclama uimit într-una din coloanele ziarului „New York Times":

„New Yorkul, centrul mondial al îmbrăcămintei confecționate, nu posedă o asemenea fabrică mare, cu un asemenea randament uriaș".

Și asta în urmă cu 8 ani, pe vremea cînd Fabrica de confecții și tricotaje București nu cunoștea nici mașinile de cusut cu 3.500 de împunsături pe minut, nici presingurile electrice, nici metoda de lucru prod-sincron, nici sutele de îmbunătățiri care au făcut ca, prin creșterea productivității muncii, întreprinderea să realizeze la fie-

Liviu MAIOR

(Continuare în pag. 8)

care 35 secunde un costum de haine și în fiecare zi 40 de mii de confecții din tricot și 35 mii de perechi ciorapi. Cine și-ar fi închipuit toate acestea cu 15 ani în urmă, cînd a luat ființă ca întreprindere modernă fabrica de confecții și tricotaje de astăzi?

Din vechea fabrică A.P.A.C.A. constructorii n-au folosit, practic vorbind, decît terenul. Fotografiile vechi, înfățișînd clădirile moștenite de la capitaliști, care pot fi văzute în incinta clubului, sînt concludente în această privință.

Meșterul Gh. Stănescu, care lucrează de 35 de ani în fabrică, e cu toate acestea de părere că pozele nu redau decît o slabă imagine a trecutului:

— Lipsește mirosul sufocant al mangalului, lipsesc puzderia de

Șase dintre cele mai tinere angajate ale fabricii. Un adevărat buchet de visuri și planuri concrete de viitor.

șobolani ce mișunau peste tot.

Sofia Neacșu, controloare de calitate în secția a II-a, e și ea de părere că:

— Dacă vă uitați atent la această fotografie care reprezintă fostul atelier, o să remarcați că sub tejghele se zăresc niște coșuri mari de papură. În ele se găsesc... copii. Da, copii. Mamele care nu aveau cu cine să-i lase acasă îi aduceau în hală și aici, de frica meșterului, îi vîrau sub masă.

Iată și cuptorul destinat aprovizionării cu cărbuni.

— Autorul fotografiei și-a ales o zi bună — ne informează în continuare tot o veche muncitoare, tov. Anica Neguț. Nu de alta, dar aici, în fața cuptorului, se încinge o adevărată bătălie. Cei care nu veneau cu o oră mai devreme de începerea lucrului riscau să nu găsească cărbuni pentru fierul de călcat. Atunci trebuia să dăm bacșiș celui însărcinat cu aprovizionarea. De altfel, bacșișuri eram nevoiți să dăm mereu: la primirea lucrului, la predarea confecțiilor, la ridicarea salariului.

Nu e de mirare că Anișoara Stănescu, muncitoare în secția a IV-a, ne spune rîzînd:

— Ce-am făcut în 1948?... Am dansat, am cîntat și am chiuit ca la nuntă.

Și asta deoarece în februarie '48 vechile barăci insalubre (dintre care unele datînd din secolul trecut) au fost rase de pe suprafața pămîntului, căzînd sub tîrnăcoapele brigăzilor de constructori sosite pe șantierul viitoarei fabrici. Și atunci lucrătorii fostei întreprinderi A.P.A.C.A., cuprinși de o bucurie spontană privind scîndurile putrede ale fostelor cocioabe, magazii și grajduri prăbușite, au organizat ad-hoc, în ciuda gerului, o adevărată sărbătoare populară.

Un martor ocular al acestei veselii dezlănțuite, tovarășul Emil Frunză, care a lucrat ca brigadier pe șantierul fabricii, ne spune:

— Veselia aceasta generală ne-a cuprins și pe noi, cei sosiți să lucrăm pe șantier. Colectivul de muncitori ai fabricii ne-a devenit dintr-o dată nespus de drag și de apropiat. Și nu cred că exagerez spunînd că în zilele acelea m-am gîndit întîia oară că poate ar fi bine să învăț o meserie în noua fabrică de confecții.

În marea întreprindere de azi care, ridicîndu-se, a înlocuit rînd pe rînd hardughiile insalubre cu săli luminoase și aerisite; mașina cu mangal prin fierul electric; coșurile dosite sub mese cu o creșă și un cămin; curtea năpădită de gunoaie prin alei drepte și colțuri verzi, împodobite cu 408.000 flori, 1.900 arbuști și 395.000 răsaduri.

Și așa mai departe: în locul leacurilor băbești, dispensarul medical cu cele 90 cadre sanitare; în locul strachinii cu fasole, cantina-restaurant; în locul meseriei învățate „pe furatelea", școala profesională, liceul seral și o bibliotecă înzestrată cu peste 34.000 volume.

După cum se vede, Emil Frunză, gîndindu-se „într-o doară", acum 15 ani, să învețe o meserie, a făcut o alegere bună. El este în prezent șeful secției a V-a. Și ca orice om din generația sa, discutînd azi cu cei mai tineri îi place să facă pe bătrînul: „Ce știți voi ce-a fost și cum a fost?!"

De fapt pentru noii angajați chiar și inovațiile de ordin tehnic introduse în fabrică acum 15 ani par lucruri învechite. Ei au cunoscut de-a dreptul mașinile rapide de cusut, mașinile de brodat, de cusut nasturi, de montat mînecă, presele pneumatice, munca la bandă rulantă și procedeul de lucru prod-sincron. Intrînd în fabrică, noua generație a „învățat" încă de la început să cîștige bine, să muncească, să învețe și să se bucure de timpul liber, de viață.

De unde, preocupări, visuri și planuri concrete de viitor „model" 1963.

Alexandrina Gherstanschi, controlor de calitate:

— Am intrat în fabrică în 1958. Am terminat liceul la seral și în toamna trecută am dat examen de admitere la facultate. Se pare că n-am fost suficient pregătită. N-am reușit. Nu mă dau însă bătută. La toamnă încerc din nou. Vreau cu orice chip să obțin o calificare superioară.

Gheorghe Colțeanu, electrician în secția a VIII-a:

— Visul meu e pe trei sferturi împlinit. Fabrica m-a trimis la Facultatea de energetică, iar în prezent frecventez anul V. Și, paradoxal vorbind, în anul viitor voi intra în întreprindere ca tînăr inginer. De fapt cunoștințele teoretice acumulate m-au ajutat încă de pe acum să contribui cu mai multă eficiență la munca colectivă a tovarășilor din secția a VIII-a.

La alții entuziasmul sincer se împletește — cum e și firesc — cu naivitatea vîrstei. Nimic rău în treaba asta. Florentina Erbatu, de pildă, muncitoare în secția a VIII-a, dorește mult să ajungă cîntăreață:

— Știu că în domeniul acesta sînt mulți chemați, puțini aleși. Am intrat în fabrică deoarece îmi e dragă meseria de croitoreasă. Aici tovarășii care m-au auzit cîntînd pe scena teatrului de estradă m-au îndemnat să mă înscriu la Conservator. Iată deci o perspectivă neprevăzută... Știu că lucrurile se vor limpezi la toamnă sau în anii următori. Pînă una alta, meseria de croitoreasă îmi rămîne oricum cea mai dragă.

Maria Prodan, mașinistă în aceeași secție, își făurește planuri și mai „înaripate":

— Urmez la seral clasa a VIII-a. După ce voi termina liceul vreau să mă fac pilot. De ce rîdeți? Am practicat ani de zile parașutismul. Am sărit cu parașuta de la 1.200 m înălțime. Vreau să conduc avioane sanitare...

★

...Ce-ar spune nea Tudorică dacă, înviind din morți, ar citi interviul acesta? Bietul Tudorică, pe care muncitorii de la A.P.A.C.A. l-au găsit înghețat în curtea fabricii, ținînd strînsă la piept oala cu fasole...

Ce-ar spune același Tudorică auzindu-i pe salariații fabricii discutînd despre succesele obținute de întreprindere la tîrgurile internaționale de la Marsilia, Leipzig, Salonic, Budapesta, Izmir, Stockholm etc.?

Ce ochi ar face, în sfîrșit, același nea Tudorică găsind pe locul fostei A.P.A.C.A., pe locul jalnicelor barăci, edificiul modern al Fabricii de confecții și tricotaje București și aflînd că într-un răstimp de 15 ani au fost produse aici peste 233 milioane confecții din țesături și tricotaje de bumbac, în afară de milioanele de ciorapi și șosete?

O adevărată uzină a modei, oglindind cerințele vestimentare ale numeroșilor cumpărători. O autentică algebră a gustului, ale cărei necunoscute, rezolvate de specialiști, sînt traduse în fapt de brațele harnice ale miilor de lucrători ai întreprinderii.

Liviu MAIOR
Fotografii de Elena GHERA

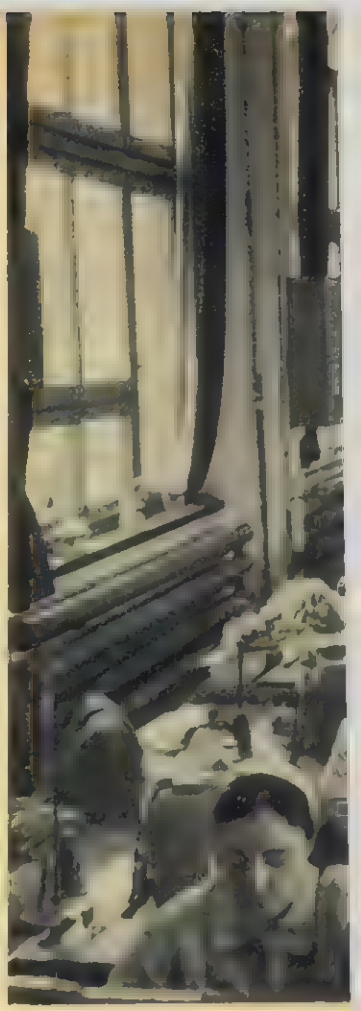

Lumină, aer, mașini moderne: condiții obișnuite de lucru la Fabrica de confecții și tricotaje București.

Sistem la ultima ședință științifică organizată în cadrul întreprinderii. Cei mai pricepuți executori de modele, tehnicieni și muncitori discută ultimele modele realizate de colectivul fabricii.

foto

CULTURĂ FOTOGRAFICĂ

În mai bine de o sută de ani de cînd există fotografia s-au acumulat un mare număr de experiențe și realizări în tehnica și arta fotografică. De la daghеrotip la fotografia care se scoate gata din aparat la cîteva secunde după ce a fost făcută, de la portretul țeapăn, expus timp de multe minute în plin soare, la instantaneul „furat" fără ca cel fotografiat să-și dea seama este o cale foarte lungă. Este o cale marcată de mari progrese tehnice care au transformat arta fotografică într-un „violon d'Ingres" al unor adevărate mase de oameni de toate categoriile sociale, o cale cu multe ramificații spre tot felul de școli și curente, dintre care cele mai multe duceau spre fundături fără nici o perspectivă.

Direcția principală a dezvoltării artei fotografice este axată pe emanciparea de sub tutela picturii și a graficii, spre evadarea din laborator și studio în plină viețuire a vieții. Cu cît gîndirea specific fotografică face progrese, cu atît acest fenomen devine mai vizibil. Astfel, fluul „artistic" al lui Mizone, școala pictorialistă engleză, procedeele de laborator ca oleobromia, gummidruck, high-key, solarizarea etc. pierd terenul în favoarea unei fotografii „fotografice". S-a temperat mult predilecția pentru unghiurile neobișnuite ca cele din „zborul pasării" sau cel al „broaștei" (!) și dispare preferința marelui public pentru portrete „artistice" cu efecte ieftine de lumină, de redare superficială a chipului omenesc.

Setea nestinsă de adevăr a omului epocii noastre se reflectă puternic și în arta fotografică care, prin specificul ei, poate oferi o oglindire veridică a realității și este considerată mai obiectivă decît alte arte.

Trecerea în revistă — foarte incompletă — a celor de mai sus schițează doar o imagine sumară a complexității problemelor rezolvate și nerezolvate în fotografie și constituie un început de pledoarie pentru cultura fotografică.

Lipsa culturii fotografice se manifestă în feluri diferite. La unii creatori, printr-o imitare servilă a unor procedee învechite, a unui „modernism" superficial, care nu izvorăște dintr-o evoluție naturală, dar, mai ales, prin șablonizarea creației lor; la cei care judecă sau aleg fotografii, prin supraestimarea unor lucrări bazate pe efecte ieftine, pe o tehnică perfectă însă lipsită de suflu creator, pe o „inovație" falsă în raport cu nivelul general al artei fotografice.

Cultura fotografică este o premisă pentru dezvoltarea artei fotografice de la noi. Ar trebui să i se dea o mai mare atenție în cercurile de fotografi amatori, de către editurile care publică manualele de fotografie, de către unele reviste care, publicînd fotografii, pot favoriza printr-o mai exigentă alegere fotografia de calitate. La Asociația artiștilor fotografi ar trebui să se țină conferințe cu creatorii, și unele din aceste conferințe să fie multiplicate și puse la dispoziția cercurilor tot mai numeroase de fotoamatori.

Cultura fotografică, strîns legată de o bogată cultură generală, poate contribui mult la formarea în masă a gustului pentru frumos, pentru înțelegerea și aprecierea marilor creații artistice.

Eugen IAROVICI

Itinerar sud-american

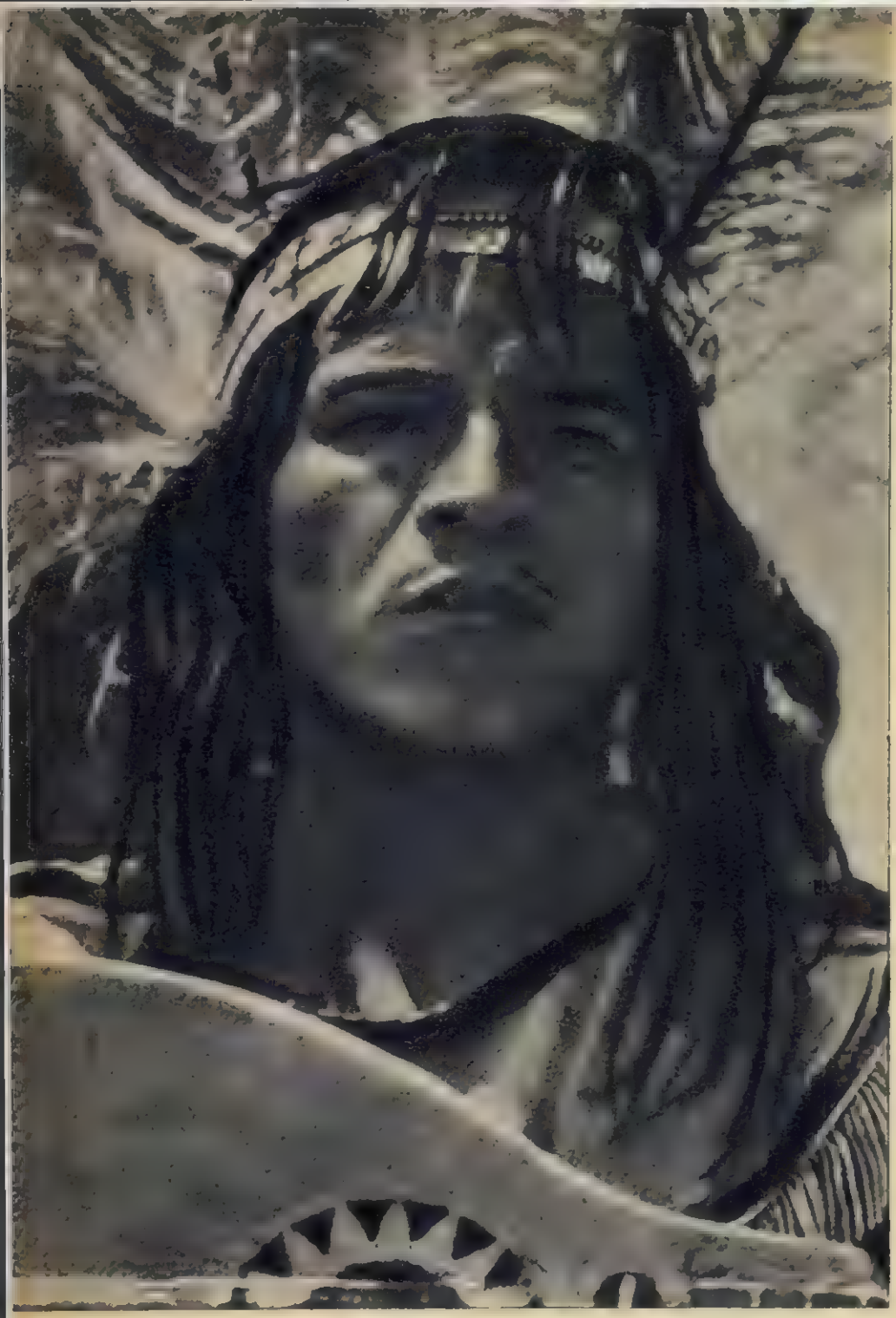

Tip de indian din Mexic.

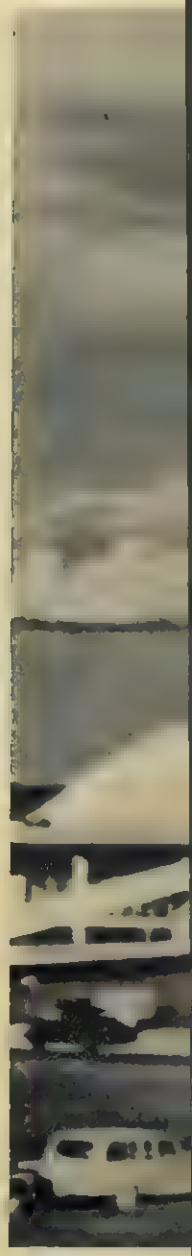

de Nestor IGNAT

La un pahar de „mate" (un fel de ceai întăritor sud-american) în casa ospitalieră de la San Luis, lîngă Montevideo, a Asociației presei, un ziarist uruguayan făcea următoarea observație: „Vezi d-ta, de la distanța Europei sînt destui cei care — influențați de unele filme sau de cine știe ce literatură — își imaginează simplist America Latină ca un tot uniform, omogen, iar pe sud-americanii noștri îi reduc la imaginea unor «vaqueros» cu imense sombreros mexicane, «lazos», pinteni de argint — buni călăreți, cuceritori irezistibili și pistolari fără greș".

Un imens mozaic geografic și politic

Într-adevăr, între țările și popoarele Americii Latine sînt deosebiri foarte mari. Fiecare are peisajul său, mai exact, peisajele sale specifice, altă atmosferă, alt fel de a fi, obiceiuri și tradiții diferite.

Brazilia, Uruguay, Chile, Mexic: călătoria prin aceste țări a însemnat pentru grupul de ziariști romîni, din care a făcut parte și semnatarul acestor rînduri, drumuri lungi, grele, pe uscat și în aer, însumînd peste 20.000 de kilometri, aproximativ jumătate din lungimea ecuatorului. Este mult și totuși puțin pentru cunoașterea varietății inepuizabile a zonei geografice și politice latino-americane.

Din preajma Los Angelesului și a New Orleansului (America de Nord) pînă în Țara de Foc, la extremitatea continentului sud-american, acest pămînt — scăldat de două oceane, Atlantic și Pacific, cunoscînd jarul ecuatorului, umezeala înăbușitoare a tropicelor, dar și gerul

Brasilia: ansamblul de clădiri al Parlamentului.

Zi de carnaval la Rio de Janeiro.

sever subantarctic—alcătuiește un imens mozaic geografic și climatic.

Alături de jungla de nepătruns, de proporții continentale, unde germinează înfricoșător făpturi poate neștiute, se înalță cetăți cu multe milioane de oameni, cu zgîrie-nori liniari din metal și sticlă, cu muzee de artă celebre, universități cu tradiție și academii respectabile. Fluviile atotcuprinzătoare ca Rio Amazonas și familia lui de afluenți, care fecundează și uneori pustiesc o întreagă țară, Amazonia, de talia cîtorva mari țări europene puse laolaltă, se îmbină pe pămîntul Americii Latine cu giganticul parapet al Anzilor Cordilieri. Aceste culmi semețe și triste, în mijlocul cărora licărește în aerul pur al cerului austral eternele zăpezi de pe Aconcagua, înalt de aproape 7.000 m, le-am trecut într-o dimineață de decembrie, în zborul încordat, nervos, al unui avion reactor.

Dar deosebirile dintre țările Americii Latine nu sînt numai rezultatul acestei mari varietăți geografice, ci în primul rînd al istoriei lor, al felului în care s-au născut și s-au dezvoltat, sînt deci de natură umană — sociale și politice.

În Mexic am vizitat ruinele cetăților stranii Uxmal și Chicén-Itzá din statul Yucatán, am zăbovit visători pe vîrful marii piramide a Soarelui de la Teotihuacan, mărturie a culturii toltece, am încercat să ne închipuim cum arăta marea piață din Ciudad de Mexico pe vremea cînd orașul se numea Tenochtitlan, iar în locul palatului guvernamental de astăzi se afla palatul lui Moctezuma, nefericitul împărat al aztecilor

Marile cetăți maya erau în înflorire pe vremea cînd imperiul roman își dădea duhul,

(Continuare în pag. 12-13)

cînd deci viitorii conchistadori ai Mexicului nici nu existau ca popor deosebit. Urmaşii vechilor indieni trăiesc şi azi în mare număr, mulţi s-au amestecat cu spaniolii; din această sinteză, adesea tragică, s-a născut un nou popor, deosebit. Unul din bunii noştri prieteni mexicani, om de întinsă cultură şi strălucit ziarist democrat, nu uita niciodată să ne amintească — referitor la pasiunea lui (foarte spaniolă de altfel) pentru sîngeroasele „corride" (luptele cu tauri): „Usted sabe, nosotros somos también aztecas" (Dv. ştiţi, sîntem şi azteci). Acest specific nu se putea să nu-şi pună pecetea asupra întregii vieţi a ţării, pînă la produsele de valoare universală ale geniului artistic mexican — frescele lui José Clemente Orozco, Diego Rivera sau David Alfaro Siqueiros — în care se continuă tradiţia străveche a frescelor indiene şi capătă o înflorire nouă, peste veacuri, pictura narativ socială a acestora, înclinarea lor spre grotescul tragic, profunzimea simbolurilor, toate îmbinate cu un conţinut uman adînc, nou, cu o viziune democratică puternică, cu o vigoare amintind Renaşterea italiană.

Altfel arată, desigur, Brazilia: aici există un mare procent de negri, urmaşii foştilor robi, sînt şi mulţi mulatri; elemente ale civilizaţiei portugheze s-au împletit cu ritualurile africane, ceea ce dă un aer atît de diferit acestei ţări, muzicii şi dansurilor ei.

În schimb în Uruguay, pe străzile din Montevideo, oraş elegant, îngrijit, cu o climă mai temperată, te simţi aproape ca în Europa, căci marea majoritate a locuitorilor sînt de origine spaniolă, şi alături de ei întîlneşti italieni sau germani.

Diferenţe mari sînt şi în ce priveşte regimurile sociale şi politice. Dacă în Brazilia s-a consolidat un regim care promovează în exterior politica de coexistenţă paşnică şi colaborare prietenească, în Paraguay sau în Peru domnesc baionetele reprezentanţilor celor mai reacţionare forţe sociale din aceste ţări : marii latifundiari. Iar la cealaltă extremitate, în Cuba, s-a instaurat un regim de democraţie şi libertate, de adevărată independenţă naţională, care înfăptuieşte socialismul, rezolvînd marile probleme seculare ale Americii Latine ce păreau — şi mai pot părea unora — insolubile: smulgerea definitivă a milioanelor de umili, de ţărani şi muncitori din sărăcie şi înapoiere.

Aspiraţii comune

Aceste deosebiri, varietatea uriaşă a Americii Latine nu trebuie să ne facă să pierdem din vedere trăsăturile comune ale acestor ţări şi popoare, trăsături esenţiale, fundamentale, comunitatea de destin a acestor popoare, înţelegînd că la baza acestui destin comun stau factori economici, geografici şi istorici determinabili.

În primul rînd toate aceste popoare ale Americii Latine sînt popoare sărace, uneori cumplit de sărace, ale unor ţări bogate, cîteodată chiar imens de bogate.

Nu se poate să nu priveşti cu bucurie eforturile unor ţări din această zonă de a-şi dezvolta industria, de a scăpa din cleştele monoculturii, de a împinge înainte ramuri noi ale economiei, să nu admiri îndrăzneala şi originalitatea arhitecţilor şi artiştilor care ridică oraşe şi cartiere noi în Brazilia sau Mexic. Dar cu toate acestea, deocamdată, chiar în ţările unde la putere sînt forţe care încearcă să rezolve marile probleme sociale latino-americane, imensa majoritate a populaţiei — ţărănimea — e subalimentată, lipsită de pămînt şi de mijloace de lucru; moartea seceră copiii şi tinerii; locuitorul trist al periferiilor sordide, al colibelor din bidoane şi scînduri, te întîmpină peste tot — din „favelele" Rioului şi pînă la „cayampas"-urile din Santiago de Chile sau cocioabele mexicane.

Într-o sală a clădirii cu multe etaje a Ministerului Educaţiei şi Culturii din Brazilia am văzut un mare tabel statistic, alcătuit de faimoasa „Alianţă pentru progres" (evident, pentru progresul trusturilor imperialiste din S.U.A. sau, după un joc de cuvinte pe care ni l-a spus un localnic şi are mare circulaţie în Brazilia: „Alianza para o progresso", dacă luăm pe „para" drept prezentul indicativului de la verbul „parar" — a opri — se traduce prin... „Alianţa opreşte progresul").

Pe acest tabel imperialiştii americani notează, cu vădită îngrijorare, uriaşa creştere demografică a Americii Latine. Spre sfîrşitul secolului nostru, spun ei, America Latină va avea cam de două ori mai mulţi locuitori decît Statele Unite ale Americii. Desigur, aceasta demonstrează o vitalitate extraordinară, în ciuda foamei endemice, a mizeriei, a bolilor. Dar de ce se alarmează domnii de la „Alianţa pentru progres"? Oare America Latină nu-i destul de bogată să-şi hrănească fiii, chiar dacă numărul lor ar fi dublu? Da şi nu! Nu, fără îndoială, dacă e vorba de America înţepenită în sistemul înapoiat, cu puternice rămăşiţe feudale, dominată de latifundiari şi de partenerii lor din „Alianţa pentru progres". Popoarele Americii, care cresc într-o zi, ca uriaşul din poveste, cît alţii în zece ani, nu mai pot să încapă în aceste forme perimate, devenite adevărate sicrie, şi le fac să trosnească din toate încheieturile.

Asupra tuturor popoarelor Americii Latine, pe acest pămînt care e menit Soarelui, se întinde azi o umbră mai neagră ca aceea din vremea „conchistei" şi a colonialismului: dominaţia monopolurilor din S.U.A. Aceasta e o dominaţie nu mai puţin brutală, dar mai perfidă, mai subtilă. Avînd de făcut faţă aceloraşi vrăjmaşi, popoarele latino-americane sînt unite — în ciuda deosebirilor de care am vorbit — de aspiraţii comune în lupta pentru independenţă naţională, reforme democratice, progres adevărat. Plin de tîlc este în această privinţă faptul că, de la un cap la altul al călătoriei noastre, de pe coasta Atlanticului pînă la aceea a Pacificului, am întîlnit — înscrise de mîna oamenilor simpli, pe zidurile oraşelor şi satelor — cuvintele de foc: „Cuba da, yankeii nu!"

Brazilia — un continent

Am petrecut în Brazilia cea mai mare parte a călătoriei noastre — aproximativ o lună. De cînd s-a aflat că am fost acolo ni se pun tot felul de întrebări: „Cum e în Mato Grosso?", „S-au găsit urmele expediţiei nu ştiu care?" (În Mato Grosso au dispărut mai multe), „Ce fel de oraş e Brasilia?"

La noi se ştiu destul de multe despre Brazilia. Poate că după Cuba aceasta este ţara latino-americană cea mai cunoscută. Cu întinderea ei imensă — cît a unui continent — Brazilia este însă totodată şi ţara cel mai greu de cunoscut. Numai distanţa de la Rio de Janeiro la Recife, capitala statului Pernambuco, care a reprezentat doar o părticică a drumului nostru în interiorul Braziliei, este egală — să zicem — cu o călătorie Bucureşti-Londra...

Apoi, nu există o singură Brazilie... În realitate, într-o singură ţară se unesc mai multe ţări destul de diferite. Brazilia este şi desişul milenar din Mato Grosso, dar şi centrul industrial modern din Sao Paulo...

Dacă la Rio de Janeiro partea modernă a oraşului e copleşitoare iar clădirile portugheze din epoca colonială, cu balcoanele lor de fier forjat, vechile cartiere cu uliţe strîmte din secolul XVII sau XVIII se pierd adesea în umbra buildingurilor, a băncilor trufaşe din granit, a palatelor de beton — Salvador (capitala statului Bahia, în nord-est), oraş pitoresc căţărat pe dealuri, şi-a păstrat întregul specific, graţia bisericilor şi mănăstirilor baroce, cu aurăria lor fină şi faianţele albastre portugheze.

Am descoperit la Muzeul zahărului din Recife (capitala statului Pernambuco) o galerie de fotografii ale marilor moşieri de altădată ai regiunii,

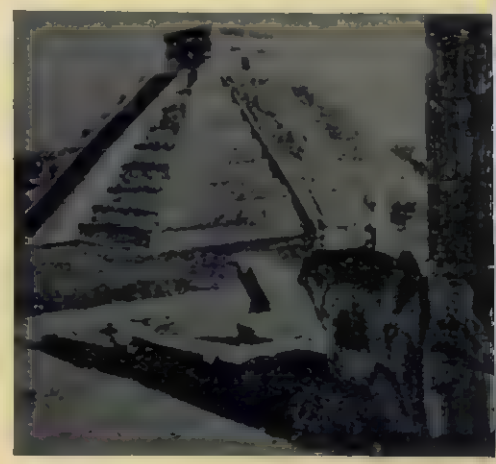

muzica

transistorii

Vă amintiți de filmul american „Lanțul"? Covîrșitorul său tragism era din cînd în cînd împins spre un plan secund de o apariție ce stîrnea hazul spectatorilor: reporterul ce-și purta pretutindeni radioul cu transistori. Obișnuința de a avea ca permanent fundal al acțiunilor sale vacarmul purtat pe unde devenise o manie automatizantă.

Între timp transistorii au intrat și la noi în uz. Dar iată că, o dată cu larga răspîndire a acestei minunate descoperiri, începi a te ciocni pe stradă, în vehicule, în parcuri și localuri cu figuri ce-ți amintesc de personajul pomenit. Nu este exclus ca printre cei deveniți sclavi ai transistorilor să se afle și vreunii dintre spectatorii care făceau haz de maniacul reporter din film.

Cititorul își dă desigur seama că nu împotriva transistorilor așternem aceste rînduri, ci împotriva acelora care nu știu să-i folosească rațional. La modă pare să fie plimbarea pe decor sonor de transistori. Cînd discuția cu partenerul sau partenera lîncezește — deschizi aparatul și muzica își face apariția salvator. Nu importă ce se cîntă: Beethoven, Ketelley, Modugno, Delmar, muzică să fie. Dacă discuția se reanimă, uiți de muzică sau îi reduci volumul pentru a nu împiedica șuetа. Biata muzică: adineauri salvatoare, acum cenușăreasă!

„Ești exagerat, domnule — ar putea sări cineva. Dumneata nu-ți dai seama că, oferind posibilitatea de a asculta muzică, oriunde și oricînd, transistorii dezvoltă dragostea pentru această artă?" Am răspunde atunci imaginarului nostru interlocutor: „Da, așa ar sta lucrurile dacă transistorii ar fi folosiți pentru a înlocui aparatele normale de radio atunci cînd acestea nu ne pot sta la dispoziție. Cîntă Oistrah sau Menuhin, bunăoară, iar melomanul se află în excursie pe munte: transistorii ne permit să nu pierdem emisiunea preferată. Transformarea acestui aparat într-un însoțitor cotidian al acțiunilor noastre nu este de natură de a dezvolta dragostea pentru muzică. Nu poți iubi muzica decît dacă o respecți, dar despre ce respect poate fi vorba cînd o porți pe bulevard și la meciuri așa cum ai trage un cățeluș de zgardă? Ca să înțelegi muzica și să te bucuri de ea trebuie s-o asculți în condiții care îți îngăduie concentrarea interioară. Și apoi, pe cît este de recomandabilă ascultarea frecventă a muzicii pentru familiarizarea noastră cu formele ei, pe atît este de contraindicat a face din ea un fond permanent al activității zilnice: anihilăm prospețimea atenției auditive, ne dezvățăm să ascultăm. În loc să pătrundă adînc în conștiința noastră, muzica trece pe lîngă noi".

Da, ultimoarea realizare a tehnicii moderne care este radioul cu transistori poate aduce o contribuție de seamă la educația muzicală a marilor mase, cu o singură condiție: să fie folosită în mod conștient, în vederea lărgirii orizontului muzical. Cel care vede în acest aparat numai instrumentul de agrementare a promenadelor nu va putea beneficia de utilitatea lui educativă. Pentru o asemenea categorie de oameni transistorii reprezintă ceea ce reprezintă jucăriile pentru copii. Numai că în mîna unui copil o jucărie pare cît se poate de firească, în timp ce la un adult...

George BĂLAN

Adunare de protest a studenților brazilieni împotriva amestecului ambasadorului american Gordon în treburile interne ale țării lor.

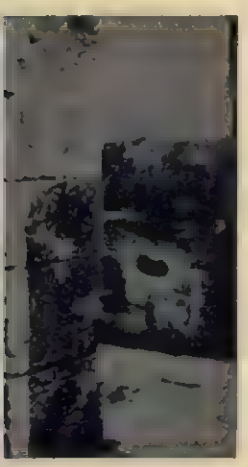

Dincolo de cartierele moderne din centrul capitalei mexicane — Ciudad de Mexico. →

Piramida de la Chichén-Itzá (Mexic). ←

Aspect dintr-o așezare din statul Mato Grosso, situat în sud-vestul Braziliei. ←

ale marilor exploatatori ai plantațiilor de zahăr, împreună cu familiile lor. Fotografii de epocă. Bărbați grași, cu lanțuri de aur greu pe pîntece, îmbrăcați după ultima modă pariziană (de la începutul secolului), provinciali sufocați în veșmintele strîmte stau crunți, solemn-ridicoli, aliniați simetric într-o ierarhie desăvîrșită, de la bunica senilă în dantele, pînă la cățelul, adus tot de la Paris, și la ciufulita îngrijitoare neagră admisă în ultimul moment în fața aparatului. Oameni mulțumiți, suflete de piatră, care-și etalează opulența în interioarele bogate ale conacelor, se fotografiază în carete luxoase. Baroneasa de Moreno, femeie energică, celebră fiindcă a clădit o casă pentru a-l primi pe împăratul Pedro al II-lea, era de altfel analfabetă.

La Recife sau la Salvador, în forme mai moderne desigur, acest trecut este vizibil în aspectul orașului, în felul de trai al claselor posedante, dar și în cîntecele și poeziile populare despre luptele duse altădată, în candomblé*) negru, în stihiile africane dezlănțuite.

*) Ritual de origine africană.

După cum se știe, în această țară există însă și un oraș complet nou — Brasilia, actuala capitală; el a fost ridicat în cîțiva ani și conceput ca o cetate a epocii noastre, care să nu poarte povara formelor urbanistice perimate.

Nu vreau să discut utilitatea orașului Brasilia, nici oportunitatea construirii lui. Printre brazilienii cu care am stat de vorbă, părerile sînt împărțite; se pare că orașul s-a născut din dorința de a împinge spre interior viața economică și politică a Braziliei, care acum se desfășoară în cea mai mare parte în marile orașe de pe coasta Atlanticului, de a restabili cumva echilibrul țării, apropiindu-i capitala de centrul geometric. Întins pe o suprafață imensă, orașul lasă, mai ales noaptea, o senzație de pustietate. În el nu se simte prezența vieții, nu poți să vezi aici oameni plimbîndu-se pe trotuare sau pe alei, îndrăgostiți zăbovind pe băncile parcurilor, copii jucîndu-se în curțile caselor. Pe oameni îi descoperi abia în preajma clădirilor publice sau a blocurilor de locuit, îndreptîndu-se grăbiți spre garaj sau spre apartamentele lor. Pe bulevardele întinse ale orașului nu te poți descurca dacă nu ai mașină sau, după cum spunea un glumeț, în orașul Brasilia un om ar trebui să fie alcătuit din cap, trunchi și roți.

În orice caz, o întreprindere de proporțiile acestea a oferit un vast cîmp de desfășurare fanteziei îndrăznețe a unor arhitecți ca Niemayer sau Lucio Costa, cunoscuți azi în toată lumea. Îmi reamintesc ansamblul de clădiri al Parlamentului: cele două mari blocuri din mijloc, legate între ele de treceri aeriene și înconjurate de ape, și cele două cupole așezate în sens invers, a Camerei deputaților și a Senatului. Lumina difuză a anotimpului ploios în care am vizitat noi Brasilia dădea relief acestor clădiri, le scălda într-un alb-cenușiu liniștitor pe fondul verde al gazonului. De o simetrie neobișnuită, în forme aparent asimetrice, ansamblul acesta mi-a făcut impresia că reeditează aici, folosind altă geometrie și într-un mod cît se poate de modern, acea simplitate, acel calm suveran, echilibrul volumelor, al întunericului și luminii, armonia cu mediul ambiant, pe care le numim clasice. Nu sînt arhitect și părerile mele trebuie luate ca atare, dar mi se pare că, indiferent de ce crezi despre o soluție sau alta, nu poți să nu recunoști că acest oraș, în ansamblul său, ca și multe clădiri în parte, oferă un prilej de meditație nu numai pentru specialist.

★

La capătul unui drum din care nu au lipsit peripețiile și momentele emoționante, dacă m-ați întreba ce-mi stăruie mai puternic în amintire, aș răspunde că nu voi uita niciodată chipul oamenilor care muncesc și luptă în țările Americii Latine, ale acestor oameni dinamici și talentați, prietenoși și buni — imens rezervor de energie al unei lumi care-și așteaptă răsăritul.

BOGATĂ ÎN PARADOXURI, ÎMPĂRĂȚIE A VIEȚII PÎNĂ LA O ADÎNCIME DE 180 DE METRI ȘI APOI – DINCOLO DE HOTARUL DE UNDE ÎNCEPE DOMNIA HIDROGENULUI SULFURAT – ȚINUT AL ÎNTUNERICULUI, MAREA NEAGRĂ CONSTITUIE PENTRU CERCETĂTORII NATURII UN VAST TEREN DE INVESTIGAȚII CARE ZI DE ZI ÎȘI DEZVĂLUIE ALTE TAINE

MAREA NEAGRĂ

-lume necunoscută?

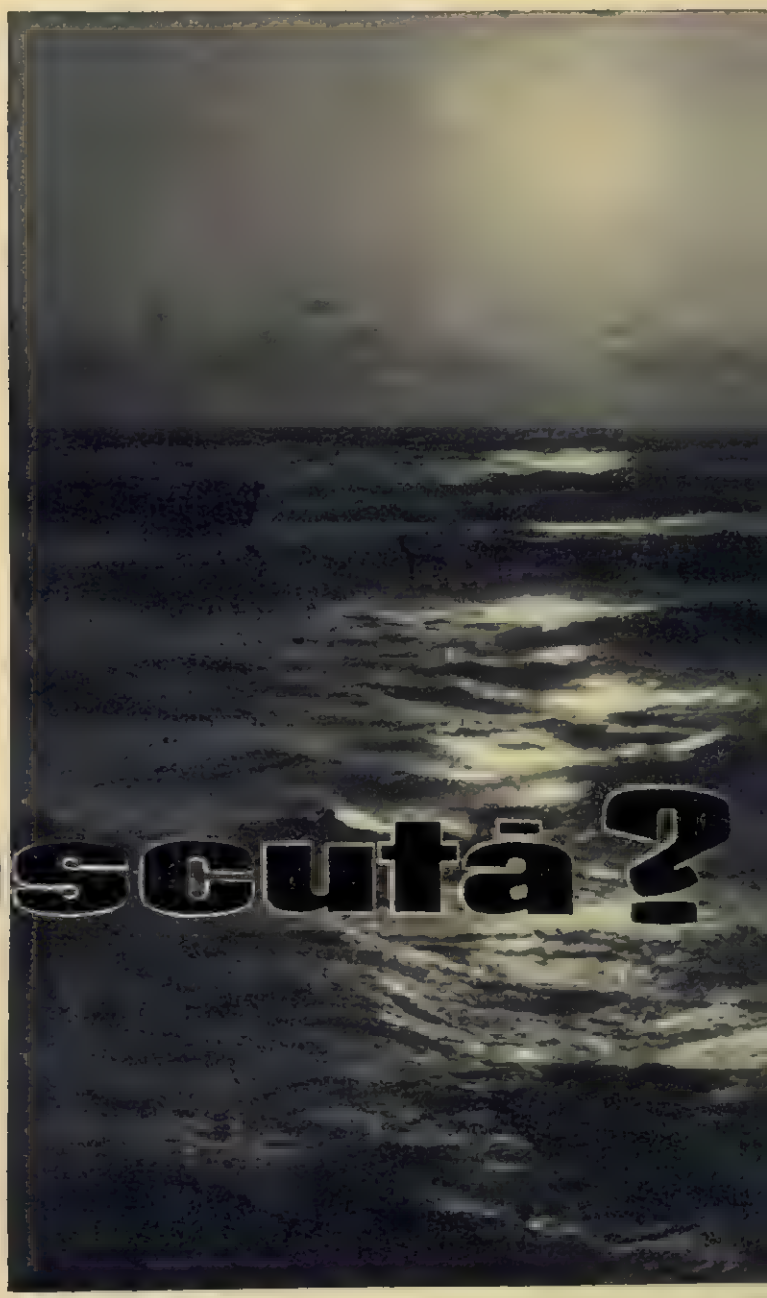

Pînă cînd apele Mării Negre și-au statornicit actuala așezare s-au scurs sute de milioane de ani; marilor ei genezei sale au rămas doar filele nealterate de timp ale diverselor straturi geologice. Cîndva, străbuna acestei mări, Marea Tethys, se întindea pe o arie vastă ce acoperea o bună parte din teritoriul Europei, iar bazinul Mării Sarmatice, care zeci de milioane de ani după aceea i-a luat locul, cuprindea o zonă ce atingea teritoriul de azi al Ungariei și se extindea pînă dincolo de matca apelor Caspicei zilelor noastre, în Asia centrală. Multe alte prefaceri i-au micșorat și mărit succesiv conturul, pînă cînd, în pragul erei cuaternare, s-a deschis măreața poartă a Bosforului, prin care apele Mediteranei au pătruns în bazinul pontic. Lupta dintre pămînt și apă a continuat apoi în decursul mileniilor, marea uneori cîștigînd, alteori pierzînd teren...

Arheologii au descoperit, în investigațiile lor submarine, străzi pietruite, vetre de case, coloane și porticuri meșteșugit lucrate, sarcofage de marmură grecească și de piatră, numeroase lespezi funerare cu inscripții în limba greacă veche și în latină, amfore ce au purtat în pîntecele lor untdelemnul Eladei și vinurile aromate ale insulelor mediteraneene, opaițe de ceramică și de sticlă irizată, precum și alte vestigii ale unor civilizații de mult apuse. Acoperite de unda mării, ele stau martore ale frămîntărilor pămîntului și ale neobositei ofensive a apei împotriva uscatului.

1 2

apele litorale ale ţărmului caucazian. Acum douăzeci de secole şi mai bine, acolo unde azi se văluresc apele largului golf Suhumi, se întindea un ţinut roditor pe al cărui cuprins se aflau două cetăţi puternice, Sebastopolis şi Dioscurias, oraşe pontice care întreţineau legături comerciale cu multe ţări din bazinul Mării Negre şi chiar mai depărtate. O atestă scrierile călătorului roman Flavius Arrianus, care a drumeţit prin aceste ţinuturi pe la începutul celui de-al doilea secol al erei noastre. De altfel şi geografii Timosthenes şi Strabon amintesc de existenţa acestor antice aşezări. Multă vreme ele

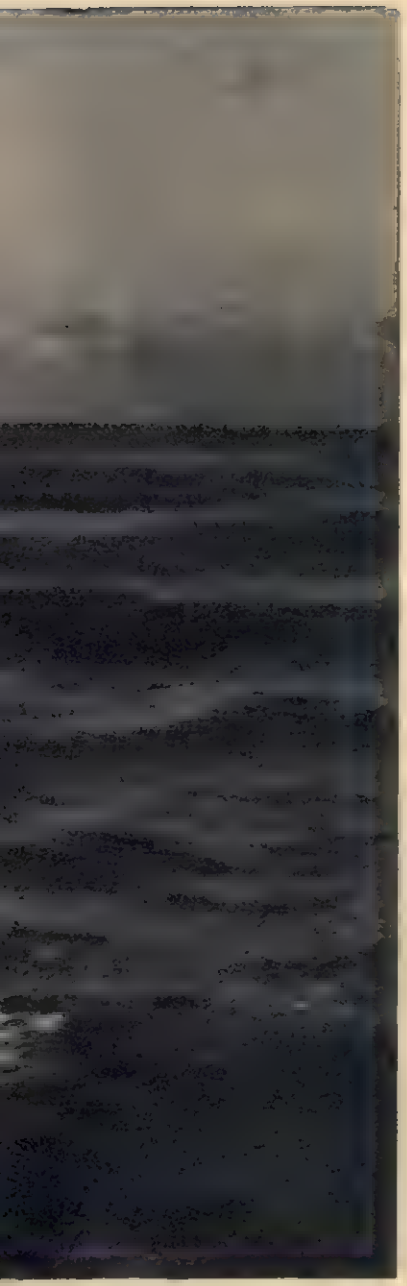

1 Un pescar de la Sulina ne prezintă o Rîndunică de mare, unul din peştii interesanţi ai Mării Negre.

2 Această larvă planctonică de crab, de numai cîţiva milimetri, şi alte asemenea soiuri de organisme multiplicate în trilioane de exemplare capătă o mare valoare economică potenţială. Planctonul a fost asemuit cu o cămară plină, care se reînnoieşte mereu.

3 Pămîntul anticului Tomis se arată mereu darnic pentru arheologi... Cele 24 de sculpturi de marmură descoperite în aprilie 1962 sub liniile vechii gări a Constanţei au contribuit la îmbogăţirea cunoştinţelor noastre despre civilizaţiile care au înflorit pe aceste meleaguri în urmă cu milenii.

4 Motiv decorativ? Nu, o aglomerare de Diatomee — alge microscopice, multe din ele trăind şi în Marea Neagră.

5 Minusculul glob transparent, Noctiluca, pluteşte la suprafaţa mării agitate. Ea emite o lumină vie, ca licuricii, dînd apei, noaptea, o ciudată luminozitate argintie.

3

4 5

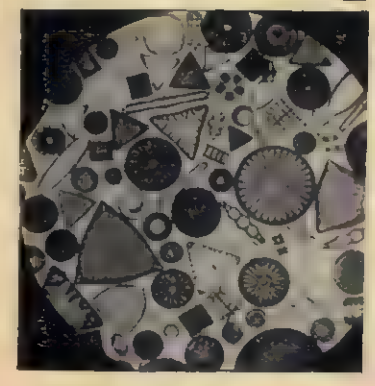

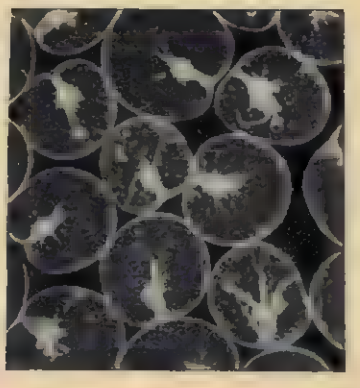

Astfel de urme se întîlnesc în dreptul litoralului caucazian — Colhida de pe vremuri, „ţara lînii de aur" — şi în jurul coastei Crimeei, precum şi de-a lungul ţărmurilor noastre, în locurile unde în antichitate s-au dezvoltat vestitele oraşe elenice Histria, Tomis şi Callatis.

Atlantida pontică

Adevărata Atlantidă a Pontului Euxin se află scufundată în

au fost căutate de arheologi pe ţărmurile mării, fără a se găsi nici o urmă.

De-abia în 1957, făcîndu-se cercetări în golful Suhumi, au fost aflate urmele milenarei cetăţi Sebastopolis, la mai bine de o sută de metri de ţărm, la o adîncime de 10 şi pe alocuri chiar 15 metri. Înălţîndu-se mîlul adunat de secole, au fost descoperite străzi drepte, pavate cu piatră granitică, apeducte şi vaste bazine de marmură prevăzute cu instalaţii de scurgere. În incinta cetăţii de sub a-

Mihai Gheorghe ANDRIEŞ

(Continuare în pag. 16)

pe s-au găsit urne și vase de ceramică, lămpi de lut ars — păstrînd încă, după atîtea veacuri, urmele negre ale flăcării — precum și multe alte obiecte ce vădesc, prin desăvîrșirea formei și iscusința cu care sînt lucrate, meșteșugul făurarilor. Au fost dezgropate de asemenea numeroase monede de aur, argint și bronz, bătute la Roma, în Persia și în diverse cetăți din Asia Mică, ceea ce-i face pe istorici să creadă că nu era departe de adevăr Flavius Arrianus care, în povestirea călătoriei sale din jurul Pontului Euxin, scria că la Sebastopolis „puteau fi auzite 70 de graiuri și în bazarele sale se adunau negustători din zeci de țări înconjurătoare...“

Sebastopolis a fost înghițit de mare în urma unor repetate prăbușiri de terenuri, cam pe la începutul secolului al VI-lea al erei noastre. Marea a năpădit apoi noi zone, înaintînd pe uscat și depărtînd vatra anticei cetăți de țărm, așa cum s-a întîmplat și cu alte așezări pontice, ca Phanagoria — port pe țărmul de răsărit al strîmtorii Kerci, la gura Kubanului, ce a cunoscut o viață înfloritoare în aceeași vreme cu cetățile de pe țărmul românesc — și multe altele, ale căror urme n-au fost încă regăsite.

Munți vulcanici... sub apă

Puțin cunoscută pînă în ultimul timp, configurația fundului Mării Negre a fost precizată recent de oceanografi care, explorîndu-i profunzimile cu aparate speciale de detecție, au descoperit existența unor variate forme de relief subacvatice. În zona centrală a mării se desfășoară un șes vast, iar la 60-70 km de coastele Anatoliei se întinde un lung șir de munți, pe o distanță de aproape 150 de kilometri. Un alt șir — de astă dată mai scurt — pornește, îndreptîndu-se spre apus, cale de cîțiva zeci de kilometri. Hăuri adînci despart aceste lanțuri montane de țărmul mării.

Cam în dreptul meridianului 38 a fost identificată prezența mai multor conuri vulcanice care, în îndepărtate timpuri geologice, au avut o vie activitate, judecînd după structura terenurilor subacvatice din zona respectivă. Cîndva, pe vremea cînd Crimeea era legată de Asia Mică printr-o vastă întindere de pămînt pe care geologii o numesc azi Pontida, acești vulcani își înălțau craterul sub cerul liber.

Marea Neagră — individualizată printr-o serie de trăsături originale — vădește, potrivit ultimelor cercetări ale oceanografilor și geologilor, o nouă și interesantă trăsătură specifică: scoarța pămîntească ce constituie fundul mării are o grosime mult mai mică decît cea continentală.

Cînd „înflorește“ marea...

Marea Neagră ne-a obișnuit cu firea ei schimbătoare, cu multiplele ei fețe, cînd înnegurată, zbuciumîndu-se sub suflarea unor vînturi năprasnice, cînd calmă, odihnitoare, unduindu-și lenește valurile horbotate de spumă. Dacă furtunile

Litoral.

îi întunecă undele și ne fac să socotim că au avut dreptate străvechii năieri cînd i-au dat numele pe care-l poartă pînă azi, seninul cerului văratic îi conferă o luminozitate de un albastru mediteranean. Nuanțele apelor ei au o gamă bogată, în care predomină verdele profund și albastrul.

Uneori însă, undele capătă pe întinse suprafețe o culoare roșcată asemănătoare ruginii. Multe legende s-au înfiripat legate de această ciudățenie. Ce se întîmplă oare? Biologii ne deslușesc cu ușurință fenomenul. Această colorație, care apare și dispare neașteptat după o vreme, se datorește prezenței în cantități enorme a unor viețuitoare ce nu pot fi zărite cu ochiul liber. Este vorba de organisme care, în anumite condiții prielnice, se înmulțesc cu o mare rapiditate, dezvoltîndu-se în colonii uriașe. Se produce astfel un foarte activ proces de diviziune celulară. Atari organisme sînt *Peridineele* de pildă, care dau apei o culoare ruginie, iar altele, ca *Mesodinium rubrum*, colorează marea într-o nuanță roșie-brună.

„A înflorit apa“ — zic pescarii. Acest fenomen ia cîteodată mari proporții, așa cum s-a întîmplat în primăvara anului 1950 în apele noastre litorale. Atunci, în urma proliferării în proporții extraordinare a unei alge microscopice, *Nitzchia seriata*, marea s-a tulburat luînd o față galben-verzuie în spațiul unor zone vaste. Dacă la apariția fenomenului numărul celulelor vii existente într-un metru cub de apă nu depășea 600.000.000, după cîteva săptămîni cercetătorii oceanografi au găsit în apele aflate la răsărit de Constanța 1.335.000.000 de alge de acest gen la metrul cub. Tulburarea apei se datora și faptului că *Nitzchia seriata* era „escortată“ de numeroase alte microorganisme, ale căror nume ne evocă caliciul învolt al florii exotice: *Ezuviaela cordata*, *Glenodinium pilula*, *Thallassiosira subsalina*...

Alte organisme, ca *Noctiluca miliaris*, dau apei de mare, ziua, o coloratie cenușiu-argintie și o luminiscență specială noaptea. De unde se vede că Marea Neagră nu-și justifică pe deplin numele-i trimilenar...

O fabrică vie de proteine și glucide

Neamurile viețuitoarelor minuscule din Marea Neagră, identificate doar sub lentila microscopului, sînt numeroase. Unele sînt animale formînd ceea ce zoologii numesc zooplanctonul, iar altele, vegetale — alge de toate soiurile — alcătuind fitoplanctonul. S-au identificat numeroase genuri, specii (176!) și subspecii diferite.

Fitoplanctonul — denumire generică desemnînd întreaga lume de organisme vegetale acvatice — constituie hrana de bază a nenumărate mici viețuitoare zooplanctonice ale mării, care la rîndul lor servesc ca hrană peștilor și mamiferelor marine. El reprezintă astfel o verigă esențială în ciclul vital al faunei mării.

Organismele microscopice ce formează fitoplanctonul și zooplanctonul constituie o considerabilă rezervă de proteine și de alte elemente necesare vieții. Savanții au calculat că anual fitoplanctonul din apele Mării Negre reprezintă o masă de 38.000.000 de tone, iar zooplanctonul productiv însumează în aceeași perioadă peste 9.000.000 de tone.

Această uriașă baza nutritivă poate asigura o hrană abundentă unei mase mult mai mari de pește decît cea care se pescuiește azi. Planctonul se asemuiește cu o cămară plină ce se reînnoiește mereu, o cămară bogată ce a permis omului să întrevadă și o altă posibilitate de valorificare a acestor produse acvatice: prelucrarea în instalații industriale pentru extragerea de diverse substanțe alimentare, chimice și farmaceutice. Aceasta nu este numai o problemă a viitorului. Încă în zilele noastre în unele țări lista de bucate s-a îmbogățit datorită planctonului. În Tailanda se consumă anual circa 5.000 de tone de zooplancton, cantitate de altfel cu mult depășită de Japonia.

Unii oameni de știință au ridicat în ultimul timp o problemă pe cît de îndrăzneață pe atît de plină de interes: nu s-ar putea oare asigura dezvoltarea în mase mai mari a planctonului?

Nu demult s-a descoperit capacitatea extraordinară a algei microscopice de apă dulce *Chlorella* de a transforma în glucide și în alte substanțe hrănitoare energia solară absorbită. S-a calculat că într-un bazin avînd o suprafață de numai 64 km p se poate cultiva o cantitate de *Chlorella* suficientă pentru a asigura rația de glucide a 80.000.000 de oameni. Se deschid astfel noi orizonturi cercetărilor în mediul oceanului planetar. Nu este, poate, prea departe clipa cînd și în Marea Neagră își vor începe lucrul primii agricultori sau zootehnicieni marini și subacvatici.

Rechinii Mării Negre

Marea Neagră, deși una din mările sărace și puțin populate cu pești ale globului, cuprinde totuși numeroase surse de materii prime, atît pentru industria alimentară cît și pentru alte ramuri ale industriei.

Una din rezerve o formează, poate în mod neașteptat, rechinii. Rechinul Mării Negre — *Acanthias euxinus*, cum îl numesc zoologii — deși mai voluminos decît omologul său din Atlantic, nu depășește în medie 1,40 m, fiind deci mai mic decît alți rechini, din Pacific. La noi și în alte țări carnea de rechin este folosită și în alimentația umană, ea nediferind mult de cea a tonului. Rechinul mai prezintă interes și datorită faptului că în ficatul său, care cîntărește aproape o șesime din greutatea totală, se află o mare cantitate de substanțe nutritive, în special vitamina A. Specialiștii au constatat că untura extrasă din ficatul de rechin conține o cantitate mult mai mare de vitamine A și D decît untura de pește clasică, obținută din *Gadus morrhua*, ce se pescuiește în Atlanticul de nord.

O însemnată sursă alimentară o constituie și marele număr de delfini ce populează apele Mării Negre, mamifere al căror efectiv se ridică, după unele aprecieri, la aproape 750.000 de exemplare.

Pe fundurile mîloase și stîncoase ale mării se găsesc mari bancuri de midii, scoici cu cochilii cenușii-vinețiu, ce reprezintă de asemenea o sursă alimentară și furajeră. Încă de pe acum, deși pe o scară foarte restrînsă, în Dobrogea se folosește uneori, pentru alimentația animalelor, făina de midii.

În multe țări maritime midiile constituie o hrană mult apreciată și de oameni, ele formînd obiectul unui pescuit intens, ca și crevetele, acel răcușor ce viețuiește în apele mării. Explorările efectuate de oceanografii din R.P. Română au descoperit zonele de aglomerare ale acestor viețuitoare.

Ofensiva continuă...

Una din comorile Mării Negre este, după cum se știe, sarea. Dacă pentru țara noastră, unde există saline de mari proporții, nu s-a pus problema extragerii ei din apele mării, în Bulgaria și în alte țări riverane există amenajări speciale de bazine în care, prin evaporare, decantare și separare, se obține sare.

Recent cercetătorii noștri au pus la punct o instalație cu ajutorul căreia se va putea obține din apa de mare oxid de magneziu, necesar industriei chimice, așa cum în alte țări se extrag din mare sau din vietățile ei iod, brom și alte substanțe.

Astfel noile drumuri aflate de oceanografi în lumea Mării Negre deschid larg porțile viitorului. Sipetele de tăcere ale mării își ridică acoperămîntul tainic. Mîine ne așteaptă, fără îndoială, bucuria unor noi descoperiri.

Mihai Gheorghe ANDRIEȘ

Sticluța

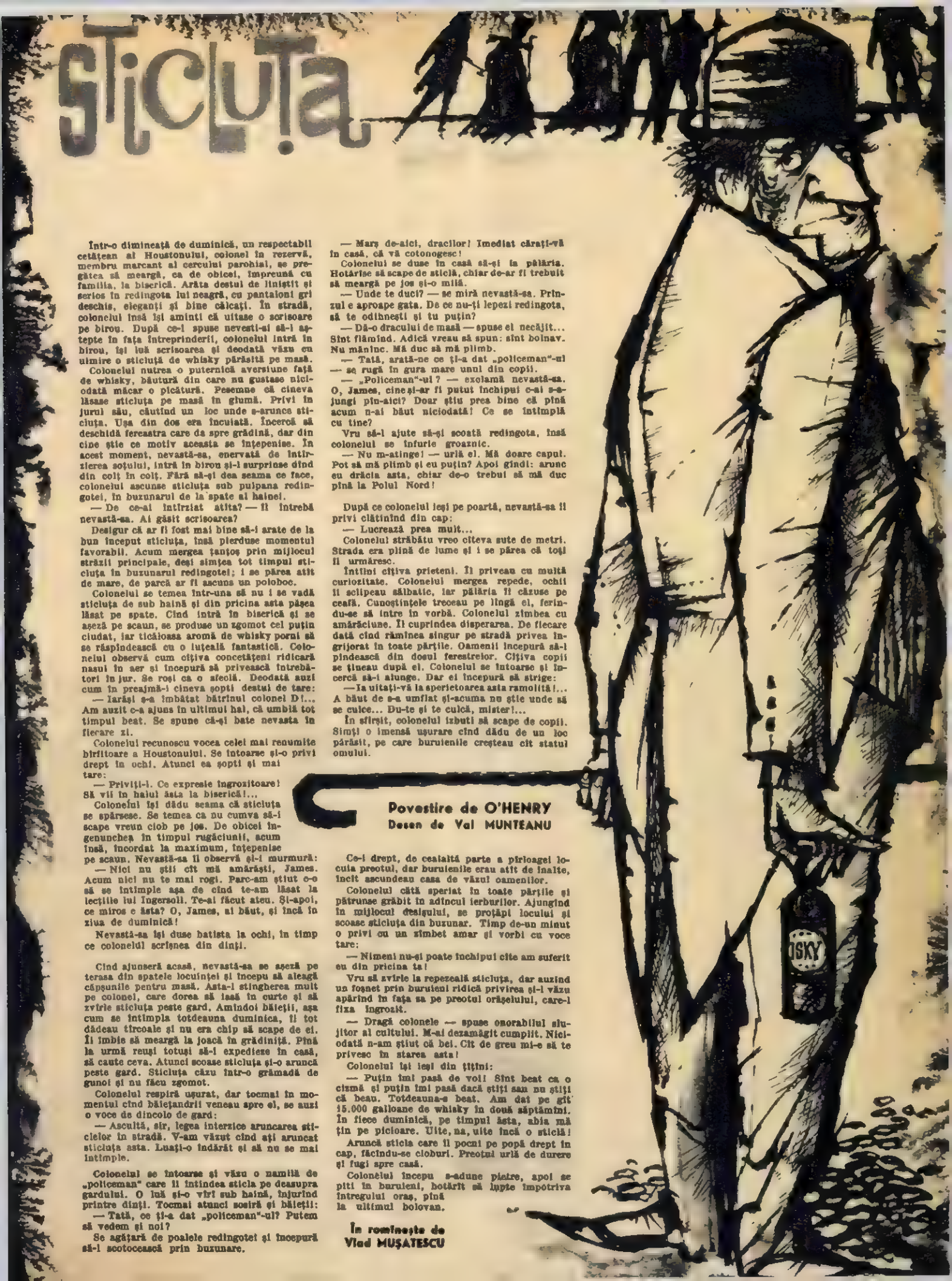

Povestire de O'HENRY
Desen de Val MUNTEANU

Într-o dimineață de duminică, un respectabil cetățean al Houstonului, colonel în rezervă, membru marcant al cercului parohial, se pregătea să meargă, ca de obicei, împreună cu familia, la biserică. Arăta destul de liniștit și serios în redingota lui neagră, cu pantaloni gri deschis, eleganți și bine călcați. În stradă, colonelul însă își aminti că uitase o scrisoare pe birou. După ce-i spuse nevestii-sale să-l aștepte în fața întreprinderii, colonelul intră în birou, își luă scrisoarea și deodată văzu cu uimire o sticluță de whisky părăsită pe masă.

Colonelul nutrea o puternică aversiune față de whisky, băutură din care nu gustase niciodată măcar o picătură. Pesemne că cineva lăsase sticluța pe masă în glumă. Privi în jurul său, căutînd un loc unde s-arunce sticluța. Ușa din dos era încuiată. Încercă să deschidă fereastra care da spre grădină, dar din cine știe ce motiv aceasta se întepenise. În acest moment, nevastă-sa, enervată de întîrzierea soțului, intră în birou și-l surprinse dînd din colț în colț. Fără să-și dea seama ce face, colonelul ascunse sticluța sub pulpana redingotei, în buzunarul de la spate al hainei.

— De ce-ai întîrziat atîta? — îl întrebă nevastă-sa. Ai găsit scrisoarea?

Desigur că ar fi fost mai bine să-i arate de la bun început sticluța, însă pierduse momentul favorabil. Acum mergea țanțoș prin mijlocul străzii principale, deși simțea tot timpul sticluța în buzunarul redingotei; i se părea atît de mare, de parcă ar fi ascuns un poloboc.

Colonelul se temea într-una să nu i se vadă sticluța de sub haină și din pricina asta păsea lăsat pe spate. Cînd intră în biserică și se așeză pe scaun, se produse un zgomot cel puțin ciudat, iar ticăloasa aromă de whisky porni să se răspîndească cu o iuțeală fantastică. Colonelul observă cum cîțiva concetățeni ridicară nasul în aer și începură să privească întrebători în jur. Se roși ca o sfeclă. Deodată auzi cum în preajmă-i cineva șopti destul de tare:

— Iarăși s-a îmbătat bătrînul colonel D!... Am auzit c-a ajuns în ultimul hal, că umblă tot timpul beat. Se spune că-și bate nevasta în fiecare zi.

Colonelul recunoscu vocea celei mai renumite birfitoare a Houstonului. Se întoarse și-o privi drept în ochi. Atunci ea șopti și mai tare:

— Priviți-l. Ce expresie îngrozitoare! Să vii în halul ăsta la biserică!...

Colonelul își dădu seama că sticluța se spărsese. Se temea ca nu cumva să-i scape vreun clob pe jos. De obicei îngenunchea în timpul rugăciunii, acum însă, încordat la maximum, întepenise pe scaun. Nevastă-sa îl observă și-i murmură:

— Nici nu știi cît mă amărăști, James. Acum nici nu te mai rogi. Parc-am știut c-o să se întîmple așa de cînd te-am lăsat la lecțiile lui Ingersoll. Te-ai făcut ateu. Și-apoi, ce miros e ăsta? O, James, ai băut, și încă în ziua de duminică!

Nevastă-sa își duse batista la ochi, în timp ce colonelul scrîșnea din dinți.

Cînd ajunseră acasă, nevastă-sa se așeză pe terasa din spatele locuinței și începu să aleagă căpșunile pentru masă. Asta-l stingherea mult pe colonel, care dorea să iasă în curte și să zvîrle sticluța peste gard. Amîndoi băieții, așa cum se întîmpla totdeauna duminica, îi tot dădeau tîrcoale și nu era chip să scape de ei. Îi îmbie să meargă la joacă în grădiniță. Pînă la urmă reuși totuși să-i expedieze în casă, să caute ceva. Atunci scoase sticluța și-o aruncă peste gard. Sticluța căzu într-o grămadă de gunoi și nu făcu zgomot.

Colonelul respiră ușurat, dar tocmai în momentul cînd băiețandrii veneau spre el, se auzi o voce de dincolo de gard:

— Ascultă, sir, legea interzice aruncarea sticlelor în stradă. V-am văzut cînd ați aruncat sticluța asta. Luați-o îndărăt și să nu se mai întîmple.

Colonelul se întoarse și văzu o namilă de „policeman" care îi întindea sticla pe deasupra gardului. O luă și-o vîrî sub haină, înjurînd printre dinți. Tocmai atunci sosiră și băieții:

— Tată, ce ți-a dat „policeman"-ul? Putem să vedem și noi?

Se agățară de poalele redingotei și începură să-l scotocească prin buzunare.

— Marș de-aici, dracilor! Imediat cărați-vă în casă, că vă cotonogesc!

Colonelul se duse în casă să-și ia pălăria. Hotărîse să scape de sticlă, chiar de-ar fi trebuit să meargă pe jos și-o milă.

— Unde te duci? — se miră nevastă-sa. Prînzul e aproape gata. De ce nu-ți lepezi redingota, să te odihnești și tu puțin?

— Dă-o dracului de masă — spuse el necăjit... Sînt flămînd. Adică vreau să spun: sînt bolnav. Nu mănînc. Mă duc să mă plimb.

— Tată, arată-ne ce ți-a dat „policeman"-ul — se rugă în gura mare unul din copii.

— „Policeman"-ul? — exclamă nevastă-sa. O, James, cine și-ar fi putut închipui c-ai s-ajungi pîn-aici? Doar știu prea bine că pînă acum n-ai băut niciodată! Ce se întîmplă cu tine?

Vru să-l ajute să-și scoată redingota, însă colonelul se înfurie groaznic.

— Nu m-atinge! — urlă el. Mă doare capul. Pot să mă plimb și eu puțin? Apoi gîndi: arunc eu dracia asta, chiar de-o trebui să mă duc pînă la Polul Nord!

După ce colonelul ieși pe poartă, nevastă-sa îl privi clătinînd din cap:

— Lucrează prea mult...

Colonelul străbătu vreo cîteva sute de metri. Strada era plină de lume și i se părea că toți îl urmăresc.

Întîlni cîțiva prieteni. Îi priveau cu multă curiozitate. Colonelul mergea repede, ochii îi sclipeau sălbatic, iar pălăria îi căzuse pe ceafă. Cunoștințele treceau pe lîngă el, ferindu-se să intre în vorbă. Colonelul zîmbea cu amărăciune. Îl cuprindea disperarea. De fiecare dată cînd rămînea singur pe stradă privea îngrijorat în toate părțile. Oamenii începură să-l pîndească din dosul ferestrelor. Cîțiva copii se țineau după el. Colonelul se întoarse și încercă să-i alunge. Dar ei începură să strige:

— Ia uitați-vă la sperietoarea asta ramolită!... A băut de s-a umflat și-acuma nu știe unde să se culce... Du-te și te culcă, mister!...

În sfîrșit, colonelul izbuti să scape de copii. Simți o imensă ușurare cînd dădu de un loc părăsit, pe care buruienile creșteau cît statul omului.

Ce-i drept, de cealaltă parte a pîrloagei locuia preotul, dar buruienile erau atît de înalte, încît ascundeau casa de văzul oamenilor.

Colonelul căută speriat în toate părțile și pătrunse grăbit în adîncul ierburilor. Ajungînd în mijlocul desișului, se proțăpi locului și scoase sticluța din buzunar. Timp de-un minut o privi cu un zîmbet amar și vorbi cu voce tare:

— Nimeni nu-și poate închipui cîte am suferit eu din pricina ta!

Vru să zvîrle la repezeală sticluța, dar auzind un foșnet prin buruieni ridică privirea și-i văzu apărînd în fața sa pe preotul orășelului, care-l fixa îngrozit.

— Dragă colonele — spuse onorabilul slujitor al cultului. M-ai dezamăgit cumplit. Niciodată n-am știut că bei. Cît de greu mi-e să te privesc în starea asta!

Colonelul își ieși din țîțîni:

— Puțin îmi pasă de voi! Sînt beat ca o cîrnă și puțin îmi pasă dacă știți sau nu știți că beau. Totdeauna-s beat. Am dat pe gît 15.000 galioane de whisky în două săptămîni. În fiece duminică, pe timpul ăsta, abia mă țin pe picioare. Uite, na, uite încă o sticlă!

Aruncă sticla care îl pocni pe popă drept în cap, făcîndu-se cioburi. Preotul urlă de durere și fugi spre casă.

Colonelul începu s-adune pietre, apoi se piti în buruieni, hotărît să lupte împotriva întregului oraș, pînă la ultimul bolovan.

În românește de Vlad MUȘATESCU

umor

de Neli COBAR

TEATRU — DECORURI ŞI INTERPREŢI

Fără cuvinte.

PICTURĂ OCCIDENTALĂ ABSTRACŢIONISTĂ

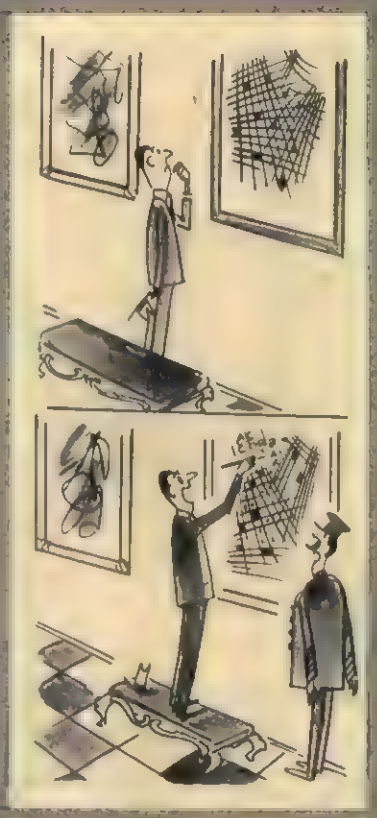

— ... L-am dezlegat.

„PICTURĂ" FORMALISTĂ

Farmecul frumosului.

Turism.

de vorbă cu medicul

N A T U R A — UN EXPERIMENTAT INGINER CONSTRUCTOR

De cîte ori încercăm să analizăm vreuna din structurile ce alcătuiesc organismul omenesc sîntem copleşiţi de ingeniozitatea pe care natura a dovedit-o în edificarea acestei complicate şi delicate construcţii.

Să luăm, de pildă, un os. Munca depusă de natură pînă la definitivarea perfectei structuri a acestuia poate fi comparată foarte bine cu a unui bun inginer solicitat să ridice o construcţie impozantă. Atunci cînd inginerul realizează o astfel de construcţie, el caută să obţină o economie maximă de material, pentru o rezistenţă optimă. La fel se întîmplă şi cu geometria osului.

Femurul, osul coapsei, poate suporta o greutate de o jumătate de tonă fără a se sparge.

Cum se explică aceasta? Este bine cunoscut faptul că oasele au formă de tuburi goale şi tot atît de bine ştim că structura tubulară conferă mult mai mare soliditate unui corp decît un cilindru plin. Cilindrul care constituie partea din mijloc a osului — diafiza — este format dintr-o serie de lamele, dispuse concentric în foi suprapuse şi cu direcţia fibrelor dintr-o lamelă perpendiculară pe direcţia fibrelor din lamela de dedesubt şi de deasupra (la fel ca foile dintr-un placaj de lemn). Acest fapt concură de asemenea la creşterea considerabilă a rezistenţei mecanice a osului. La capetele osului lamelele ce realizează substanţa osoasă sînt astfel aranjate încît constituie un sistem de reţea ale cărei fibre sînt orientate exact în direcţia liniilor de forţă ce acţionează la nivelul respectiv. Aci găsim o analogie evidentă cu modul în care sînt dispuse traversele în structurile complicate ale podurilor metalice. Şi betonul armat este prezent într-un anumit sens în construcţia osului. Lamelele osoase sînt alcătuite dintr-o reţea de fibre, şi acestea, pe baza unor legi mecanice foarte precise, sînt înglobate într-o substanţă fundamentală care cimentează reţeaua.

Amintim faptul că cea mai importantă etapă în realizarea şi desăvîrşirea construcţiei scheletului osos al corpului are loc după naştere, în special în perioada copilăriei şi adolescenţei. Efectuarea corectă a acestor procese, de care depinde în mare măsură dezvoltarea armonioasă a întregului organism, este condiţionată de anumite cerinţe elementare şi trebuie supravegheată cu atenţie, pentru a evita consecinţe nepăcute sau chiar infirmităţi uneori greu de corectat. Astfel, alimentaţia corectă şi în special aportul corespunzător de calciu, fosfor şi vitamine, supravegherea echilibrului endocrin şi nervos, organizarea şi îndrumarea activităţii fizice şi a sportului, a jocului în aer liber (razele ultraviolete au mare importanţă), corectarea poziţiilor vicioase, urmărirea echilibrului ponderal, îngrijirea corectă şi atentă a perioadelor de convalescenţă sînt cîteva din cele mai importante aspecte ale preocupărilor ce trebuie urmărite pentru asigurarea unei dezvoltări normale în această privinţă. În cazuri speciale trebuie, evident, cerut sfatul specialistului.

Dr. A. FABIAN

Aţi citit documentarul „Marea Neagră — lume necunoscută?"

(paginile 14-15-16)

Ştiaţi că...

... în Marea Neagră vieţuiesc aproximativ 130 de specii de peşti? Numărul lor este mult mai redus decît al speciilor din alte mări. În Mediterana, de pildă, trăiesc circa 280 de specii.

... apele Dunării, care au un debit anual de 300.000.000.000 m c, transportă şi varsă în mare în fiecare an 30.000.000 de tone de materii organice şi anorganice în suspensie? Cu această cantitate s-ar putea încărca 3.000 de trenuri a cîte o sută de vagoane.

... aluviunile cărate de Dunăre în mare în răstimp de 13 ani ar forma o garnitură feroviară ce s-ar înşira cale de 390.000 km?

... Marea Neagră este o mare relativ săracă în peşte: la fiecare hectar revin în medie doar 7,5 kg? În alte mări cantitatea de peşte la hectar este mai mare (17 kg în Mediterana, de exemplu).

din toată lumea

„MIRAJUL DE PE FICHTELBERG"

Pe muntele Fichtelberg din R. D. Germană se produce anual un fenomen natural pe care localnicii îl numesc „mirajul de pe Fichtelberg". În zilele mai reci ale lunii noiembrie, privind de pe vîrful acestui munte, înalt de 1.214 metri, peisajul pînă la cea mai mare depărtare apare total răsturnat. Fenomenul se produce atunci cînd temperatura straturilor inferioare ale atmosferei este mai scăzută decît cea a straturilor superioare.

DESCOPERIRE TARDIVĂ

Arheologii au descoperit în regiunea Saar rămăşiţele

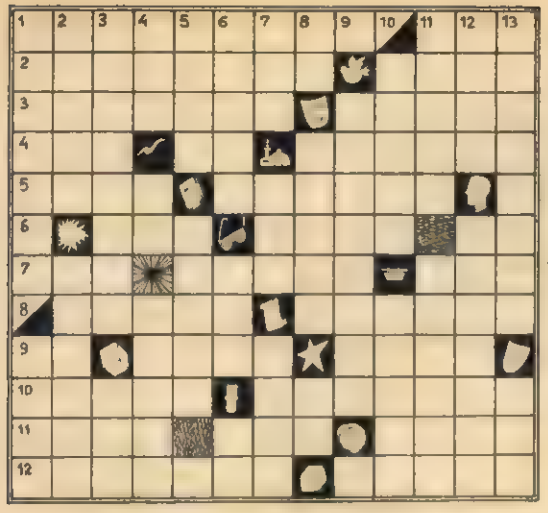

PICTURI ROMÎNEȘTI ÎN MUZEELE ȘI COLECȚIILE FRANCEZE

M. Simonide — „Lectura"

CUVINTE... PE FAȚĂ

ORIZONTAL: 1) Schimbă fața... lucrurilor! — Se citește pe fața celui amărît (inv.). 2) Spațiu cu fațadă (pl.) — Tremură în fața... leilor! 3) Neagră la față (fig.) — Spetează. 4) Îți rezemi fața de el cînd tragi cu pușca — Jumătate de față! — Participiu menit a te scoate... cu fața curată. 5) Se dă față de un superior, în militărie — Comparație pentru un om cu două fețe (pl.). 6) Îl vezi asta pe față — Are aparența — Munte! 7) Duodlodă detectoare — Peninsulă din Orientul Mijlociu — Stofă de mătase neagră. 8) Față falsă — A se pregăti pentru a face față. 9) Pe spatele calului — Curat (fig.) — Cu față de ciocolată. 10) Fața... prin excelență — Părăsire. 11) Își apropie fața ca să te vadă mai bine — Figură geometrică cu șase fețe — Are-n față un peron. 12) Dă naștere la o reacție bazică — Pe față!

VERTICAL: 1) Uneori au două fețe — A cere... pe față. 2) Sute de fețe tipărite — Își însoțește acțiunile cu surîsul pe față. 3) Jertfă de animale la unele popoare din vechime — Scurteică. 4) În fața oricărui autovehicul — Jumătate de rimă — A ieși cu fața curată. 5) Nici mai mult, nici mai puțin — Călcat de tren! 6) Chemat să se-nfățișeze într-un anumit loc — Șters de pe fața pămîntului — Dimpotrivă. 7) Nume feminin — Spală fața — Insectă din ordinul dipterelor. 8) În fața lui do — Trași la față — Bebe! 9) Suport moral în fața viitorului. 10) Își urată fața — Limbă polineziană vorbită în arhipelagul cu același nume. 11) Fețe... lungulețe — Cu... mască pe față. 12) E tema noastră — Sînt de față din... întîmplare la o-ntîmplare. 13) Faci față la musafiri (pl.) — Iese în față... din față!

Dezlegarea jocului „FLORI, FRUMOASE FLORI", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Parfum — Liliac. 2) Amare — Lămîiță. 3) Radu — Salon — Om. 4) Atenți — Eracle. 5) Lo — Za — Bat — H — L. 6) Urcător — Elevi. 7) Tia — Aa — Floria. 8) E — Be — Cale — As. 9) Miri — Co — S — Ip. 10) Verona — Romane. 11) Arii — Urări — Ir. 12) Leandru — Are — L. 13) Su — Ag — Mușcată.

Numeroase opere ale pictorilor din școala românească se găsesc în muzeele și colecțiile franceze.

Cele mai vechi dintre acestea se află la „Biblioteca națională" din Paris, unde, printre numeroasele gravuri publicate în Franța, există și următoarele: o litografie făcută în 1851 de românul Mihai Lapaty, reprezentînd pe voievodul Mihai Viteazu; cîteva portrete de Carol de Szatmary, tot din 1851, precum și 6 gravuri de Theodor Aman, care era membru al „Societății acvafortiștilor", reproduse între anii 1876 și 1880 în revista „L'illustration nouvelle", și o litografie a aceluiași reprezentînd **„BĂTĂLIA DE LA ALMA"**.

N. Grigorescu — „Portret de fată"

În anul 1868 a avut loc „Expoziția tinerilor pictori de la Fontainebleau". Împăratul Franței Napoleon al III-lea a reținut pentru colecția sa personală de la palatul Tuileries patru tablouri. Două dintre ele au fost expuse de pictorul român Nicolae Grigorescu și erau intitulate **„CAP DE FEMEIE"** și **„RAMURĂ DE MĂR ÎNFLORIT"**. Din nefericire, aceste pînze s-au pierdut în incendiul care a distrus palatul Tuileries în anul 1870. În Franța se mai găsesc cîteva tablouri aparținînd tot lui Grigorescu. Astfel, în „Muzeul Marmottian" din Paris se află un **„PORTRET AL LUI GEORGE BELLU"**, de prin 1877, și un **„STUDIU DE EVREU"**, datînd din 1874; în muzeul din Lyon, o **„ȚĂRĂNCUȚĂ"**, iar în „Muzeul Ganne" din Barbizon, un tablou reprezentînd un **„GHIVECI CU FLORI"**. În colecții particulare sînt: o grațioasă **„ȚĂRĂNCUȚĂ CULCATĂ ÎN IARBĂ"**, pictată pe lemn către anul 1880, ce împodobește „Pensiunea Laveur" din Paris; în colecția T. Pagnoud din Septeuil un **„EVREU DIN MOLDOVA"**, pictat în 1874 și expus la salonul din 1877, o operă de mare însemnătate în creația lui Grigorescu.

În muzeul din Lyon sînt alte cîteva pînze românești, pictate de J. Steriadi, P. Ghiață, precum și una de Ștefan Popescu, intitulată **„ÎN BALTĂ"**.

În muzeul din Vitré se află un **„PEISAGIU"** semnat de Gh. Petrașcu, iar pictorul Iser este reprezentat în Franța printr-un **„NUD"**, în colecția Fr. Salabert din Paris, și o **„ODALISCĂ"**, aflată în colecția Mattei din Marsilia.

P. VOICULEȚ

unui mare atelier care servea la falsificarea banilor. Între ustensilele falsificatorilor s-au găsit forme de turnat din argilă și bucăți de bronz, precum și un număr de monede false.

Cercetări laborioase au îngăduit să se stabilească că atelierul a funcționat acum aproximativ 1900 de ani.

ȚESĂTOR — AERUL

Acum cîțiva ani textiliștii din R.S. Cehoslovacă au realizat un război fără suveică, ale cărui fire erau „trase" cu ajutorul unui șuvoi de apă. Deși prezenta o serie de avantaje, noul război avea și unele inconveniente: nu putea țese decît materiale impermeabile sau hidrofuge. Căutînd să înlăture acest mare dezavantaj inventatorii și constructorii cehoslovaci au creat de curînd un război și mai neobișnuit: bătătura este împinsă cu ajutorul unor fascicule subțiri de aer comprimat. Noua metodă, spre deosebire de cea descrisă mai sus, va permite să se țească orice fel de materiale.

Războiul cu aer comprimat lucrează de două ori mai repede decît cele obișnuite, cu suveică. Lățimea materialelor țesute cu ajutorul lui poate ajunge la 105 cm, iar consumul de aer nu depășește 10 metri cubi pe oră.

Un nou film al scriitorului și regizorului Francisc Munteanu: „CERUL N-ARE GRATII", producție a Studioului cinematografic „București".

Imaginea: GRIGORE IONESCU; sunet: Ing. SILVIU CAMIL

În rolurile principale:

VASILE ICHIM, ANDA GAROPOL, ȘTEFAN CIUBOTĂRAȘU, LIVIU CIULEI, CELLA DIMA, M. ȘEPTILICI, TUDOREL POPA.

Eroul filmului „CERUL N-ARE GRATII" este un tînăr pictor aflat în momentul crucial al existenței sale: se va lăsa el oare corupt de ispitele unei vieți ușoare, de minciuna artei abstracționiste, de otrava verde a fascismului? Din pragul prăpastiei îl salvează o dragoste curată, prietenia profesorului său, și mai ales întîlnirea cu mișcarea muncitorească.

Din nou la drum

În haina-i nouă, căreia soarele îi împrumută cu dărnicie strălucirea sa, natura ne îndeamnă din nou la drum. Încotro să pornim? Atîtea drumuri ne tentează cu priveliștile lor încîntătoare, atîtea orașe înnoite de harnicii constructori ai socialismului merită un popas, atîtea monumente și muzee etalează valori ce stîrnesc dorința cercetării încît alegerea itinerarelor nu-i de loc o problemă simplă. Noroc că sezonul excursiilor de-abia a început și este suficient de lung pentru a satisface toate dorințele.

PE MELEAGURI DE LEGENDĂ

Să inaugurăm excursiile noastre din acest an cu un drum pe meleaguri de legendă. Să vizităm valea superioară a Dîmboviței, de-a lungul căreia „Negru Vodă și-a lui ceată" au coborît după ce au trecut semeții munți ai Făgărașului, să poposim la Podu Dîmboviței, acest nod de drumuri turistice care nu așteaptă decît să fie mai bine cunoscut pentru a deveni celebru, și să cercetăm împrejurimile către care ne conduce vechiul drum al Branului, pe care au răsunat cîndva și pașii legiunilor romane.

Pitești, oraș în care noul a izbucnit pretutindeni tumultuos, și Brașovul, cetatea tractoarelor și autocamioanelor, sînt capetele drumului care ne conduce spre obiectivul propus.

Din Pitești șoseaua urcă pe valea rîului Doamnei și apoi pe a afluentului său, rîul Tîrgului. Trece printre pășuni și livezi (multe apărute în ultimii ani); străbate sate în care istoria contemporană se scrie cu majuscule (Combinatul forestier de la Stîlpeni, pepinierele de la Mihăești, minele și termocentrala de la Schitu-Goleşti, minele de la Pescărească) și ajunge (după 54 km) la Cîmpulung Muscel. Prima capitală a Țării Românești merită un popas, în timpul căruia se poate vizita Muzeul raional, „Cruce a jurămîntului" (din piață), „Casa domnească" (sec. XVI), care adăpostește secția de pictură și sculptură a Muzeului raional, Turnul Bărăției etc., etc. (Unele din aceste monumente sînt, în prezent, în curs de restaurare.)

Din cartierul Schei al Cîmpulungului (km 54) se desparte, spre stînga, drumul care, după ce trece prin satul Lerești, ajunge la cabanele Voina-Păpușa, unde se poate înnopta. Valea rîul Tîrgului, de-a lungul căreia se parcurg cei 18 km pînă la cabană, strînsă de culmile păduroase ale Iezerului Mare și Păpușii, este o încîntare. De la Voina-Păpușa amatorii de drumeție pot urca spre Iezerul cuibărit sus, sub vîrful muntelui, la peste 2.000 m altitudine, spre vîrful Bătrîna sau Păpușa. Turiștii veniți cu autobuzele sau motocicletele se vor întoarce la drumul principal, pe care îl vor urma spre Podu Dîmboviței.

Dealul Mateiașului, cu larga sa priveliște spre valea Dîmboviței, și muntele Leaota (2.135 m), comunele Dragoslavele și Rucăr cu interesanta lor arhitectură țărănească sînt, fiecare în parte, obiective interesante. Marea surpriză a excursiei o constituie însă Podu Dîmboviței, cu fenomenele carstice învecinate. Pe un drum nou se poate pătrunde prin Cheile Dîmboviței, unde întîlnim Peștera Urșilor. Pe drumul străbătut cîndva de Vlahuță se ajunge, prin Cheile Dîmbovicioarei, la satul și apoi la Peștera Dîmbovicioara, prezentată cu multă poezie de copiii din sat; mergînd pe jos, pe o potecă tăiată cu îndrăzneală în piatră și pe punți aeriene, se pot vizita Cheile Ghimbavului. Nu trebuie uitate nici ruinele cetății de pe dealul Orății, pe lîngă care se văd urmele vechiului drum al Branului, nici cheile Brusturetului sau ale Cheiței, obiective care, adăugate celorlalte, fac ca Podu Dîmboviței să fie socotit un nod de drumuri turistice deosebit de atrăgătoare.

Cei ce pornesc din Brașov spre Podu Dîmboviței urmează șoseaua Branului. Cetatea Rîșnovului (fortificație țărănească din secolul XV), Castelul-muzeu de la Bran (secolul XIV) și serpentinele pe care le face șoseaua spre pasul Giuvala, deschizînd călătorului minunate priveliști asupra Bucegilor și Pietrii Craiului, sînt atracțiile acestui drum de o rară frumusețe.

De altfel, recomandarea este ca itinerarul să străbată în întregime drumul de la Pitești la Brașov pentru ca într-adevăr excursia să nu se șteargă din amintire.

Gh. EPURAN

Cheile Dîmboviței, în apropiere de Rucăr.
Fotografie de E. IAROVICI

ÎN VITRINA CU ARTICOLE DE SPORT...

...OCHELARI PENTRU MOTOCICLIȘTI. Sînt confecționați din material plastic, cu ramele prinse în balamale metalice. Ușori și durabili.

...COBURI (saci) pentru a fi atașați la motocicletă. Foarte încăpători, confecționați din material plastic în diverse culori. Bordura, ca și curelele din piele de nuanțe contrastante le dau un aspect estetic.

...POȘETA DE VOIAJ din policlorură de vinil în diferite culori, imitînd pielea de porc. Căptușită cu pînză, foarte încăpătoare, avînd și un buzunar interior, prezintă două avantaje: este ușoară și se spală perfect cu apă și puțin săpun.

...COȘUL PENTRU PESCARI, extrem de ușor, împletit din material plastic combinat în două culori (bej cu maro, albastru cu gri etc.). Frumos

și ușor de transportat, datorită curelelor de vinilin cu care este prevăzut.

...PIESE PENTRU JOCUL DE ȘAH, executate în alb și negru din material plastic, livrate într-o pungă din p.c.v. As-

pectul lor estetic, greutatea minimă și prețul foarte convenabil vor atrage pe toți excursioniștii amatori ai „sportului minții".

ОГОНЕК Литературный еженедельник № 1.

40 DE ANI „OGONIOK"

Se împlinesc 40 de ani de la apariția primului număr al revistei ilustrate sovietice „Ogoniok".

Născut în focul bătăliilor din primii ani ai construcției statului sovietic, „Ogoniok" s-a afirmat timp de patru decenii drept un neobosit slujitor al cauzei socialismului și comunismului, participînd la lupta întregului popor sovietic pentru făurirea vieții noi, sub steagul gloriosului Partid Comunist al U.R.S.S.

În fiecare etapă a construcției socialiste, în anii grei de luptă pentru consolidarea puterii sovietice, ca și în zilele Marelui Război pentru Apărarea Patriei, în perioada postbelică de reconstrucție pașnică a Țării Sovietice, ca și în acești ani ai construcției desfășurate a comunismului în U.R.S.S., „Ogoniokul" a înscris și înscrie în paginile lui multe momente însemnate ale istoriei poporului sovietic, fiind totodată o cronică a evenimentelor internaționale dintre anii 1923 și 1963.

În urmă cu patruzeci de ani pe prima pagină a primului număr al „Ogoniokului" figura semnătura lui Maiakovski. De atunci și pînă astăzi în paginile revistei au semnat reprezentanți de seamă ai vieții politice și culturale din U.R.S.S. și de peste hotare, dar principalii și cei mai activi colaboratori ai „Ogoniokului" au fost și au rămas înșiși cititorii în slujba cărora se află publicația.

Acum, cînd „Ogoniok" împlinește 40 de ani, colectivul redacțional al „Flacării" adresează redacției prietene un cald salut colegial, urîndu-i noi succese în lupta pentru biruința nobilei cauze a comunismului și păcii.

În fotografie, coperta primului număr al revistei „Ogoniok", apărut în 1923.

CARNET

ARTA — BUN AL ÎNTREGULUI POPOR

Caracterul popular este una din trăsăturile fundamentale ale artei românești de astăzi. El se manifestă în însuși conținutul artei noastre contemporane, în particularitatea ei, în mesajul ei vibrant, în tot ceea ce o apropie de mințile și inimile privitorului. Caracterul popular al artei este pe de altă parte determinat și susținut în permanență de condițiile noi create de revoluția culturală pentru pătrunderea largă a artei în viață, pentru răspîndirea cunoștințelor despre artă și a dragostei de frumos, de însăși creșterea continuă a cerințelor publicului în materie de artă. Această interacțiune dialectică între năzuințele profunde ale artistului și gustul mereu mai exigent al publicului reprezintă, fără îndoială, unul din factorii care contribuie în chip decisiv la cristalizarea trăsăturilor noi ale artei românești contemporane.

Au fost astăzi înlăturate din cale toate barierele care se ridicau în mod artificial în trecut între artă și popor, între artist și marele larg. Cine, amintindu-și de situația puținelor muzee de artă dinainte de eliberare, față de care autoritățile arătau nepăsarea cea mai totală, vizitează astăzi Muzeul de artă al R.P.R., mîndrie a culturii noastre, și atîtea alte muzee din centre regionale și chiar din unele sate ale țării — nu măsoară imensa distanță care desparte ce a fost de ceea ce au înfăptuit, și pe acest tărîm, energiile dezlănțuite ale poporului!

Numărul anual de vizitatori ai muzeelor de artă a ajuns, de la cîteva zeci de mii în 1938, să atingă cifra de un milion; este și aceasta un semn al vremurilor noi, o dovadă a rolului de seamă ce revine acestor instituții de artă în cadrul vastei acțiuni de propagandă artistică și de educare estetică. Dar expozițiile? O statistică recentă arată că, în anul care a trecut, din inițiativele combinate ale Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, ale Uniunii artiștilor plastici și ale muzeelor de artă, s-au deschis trei expoziții la fiecare două zile. Expozițiile de artă s-au înmulțit în viața artistică nu numai a Capitalei, ci și a multor orașe ale țării. Mai numeroase și mai bine organizate decît oricînd, ample expoziții retrospective, consacrate celor mai de seamă figuri ale artei noastre, au pus și pun în lumină bogatul fond realist, progresist al artei românești.

Dispunem, în sfîrșit, pentru popularizarea artei plastice, de mijloacele pe care le reprezintă publicațiile de artă, al căror tiraj atinge astăzi cifre de neconceput cu un sfert de veac în urmă. Dispunem astăzi de trei reviste de artă, dintre care una în limbi străine, de spațiul oferit de alte reviste și de ziare, de ceea ce fac și pot face în această direcție radioteleviziunea și cinematografia.

Forme noi, necunoscute înainte, de răspîndire a cunoștințelor despre artă vin să întregească această imagine a realizărilor de pînă acum și a marilor posibilități pe care le avem pentru a face ca arta să devină într-o măsură tot mai mare un bun al poporului întreg.

Scriu aceste rînduri într-un moment important din viața Uniunii artiștilor plastici. Alături de multiplele probleme ale creației artistice, mi se pare necesar să se acorde, în noua etapă ce urmează Conferinței artiștilor plastici, o atenție mai susținută problemei de o însemnătate deosebită a popularizării artei. Trebuie să folosim și să valorificăm mai bine toate mijloacele ce ne stau în prezent la dispoziție — de la filmul documentar de artă la cartea poștală cu reproducere după opere artistice, de la marile expoziții republicane la cele ce pătrund în lumea satului nostru colectivizat. Scriu aceste rînduri într-o revistă care are ea însăși un rol pe linia difuzării operei artistice și a cunoștințelor despre artă. I-aș ura ca, în lumina marilor cerințe actuale, reexaminînd cu toată grija aceste probleme, să le dea un loc mai important în paginile ei, să-și aducă o contribuție și mai însemnată la vasta acțiune de educare estetică, de formare multilaterală a omului societății socialiste.

Mircea POPESCU

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.55-1.00	21.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00, 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 13.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.50-0.55 (sîmbăta 1.50-1.55)	21.00

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II). În cursul săptămînii 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).

COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).

SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 19 MAI Programul I *6.00:* Cîntece și jocuri populare *6.35:* Muzică de fanfară *7.10:* Concert de dimineață *8.10* Prelucrări corale *8.30:* Clubul voioșiei *8.50.* Muzică populară *9.30:* Piese simfonice românești *10.00:* Melodii de primăvară de compozitori sovietici *10.30:* Arii și duete din operete *11.00:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe ogoare *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Muzică distractivă interpretată la mandoline *12.20.* Interpreți de muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din viața satelor patriei *16.00:* Piese simfonice de mare popularitate *16.30* Muzică distractivă *17.00:* Corul de copii al Radioteleviziunii *17.40:* Muzică ușoară *18.00:* Piese instrumentale *18.15:* Transmisiune sportivă *19.15:* Jocuri populare *19.35:* Muzică de dans *20.00.* Teatru la microfon „Amurgul unui cocor" după Junji Kinoshita *20.50:* Din spectacolele Teatrului de Operă și Balet al R.P.R. *21.20:* Muzică de dans *21.45:* Cîntă Claudio Villa *22.25:* Muzică de dans *23.07:* Simfonia a II-a în la major de George Enescu.

Programul II *7.00:* Cîntece patriotice *7.20:* Viața nouă a satului — cîntece din folclorul nou și jocuri populare *7.35* Viața nouă a satului — continuare *8.00* Muzică de balet *8.30:* În excursie — muzică ușoară *8.50:* Anunțuri, muzică *9.00:* Concert de valsuri *9.30:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *10.00* Muzică din opere *10.30:* Revista presei străine *10.38:* Buchet de melodii *11.00:* Concert simfonic *12.30:* Emisiunea „Cinema" *13.45:* Program muzical pentru oamenii muncii aflați la odihnă *13.15:* Cîntă Roxana Matei *13.30:* Melodii populare *14.05:* Mici piese instrumentale *14.15:* La microfon, satira și umorul *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Interpreți de muzică din operete — Lili Dusescu, Iuri Bogdanov, Nicolae Țăranu, Gyurkovi's Maria, Karl Terkal, Emmy Loose, Colette Riedinger, Luis Mariano, Ruth Fernandez *16.00:* Oameni și fapte *16.08:* Lucrări corale de compozitori români înaintași *16.30:* Din folclorul popoarelor *16.59:* Recital Ion Voicu *17.15:* Din creația poetică a lui Nazim Hikmet *17.35:* Duete din opere interpretate de Renata Tebaldi și Mario del Monaco *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* Melodii... melodii — emisiune de muzică ușoară *19.30:* Album de romanțe *20.05:* Pe plaiuri argeșene — radiomontaj de Ion Costea *20.20:* Muzică ușoară de Elly Roman *20.35:* Muzică de dans *21.45:* Literatura și muzica — pagini literare despre mari compozitori *22.00:* Muzică de dans *22.36:* Sonata opus 108 nr. 3 în re minor de Brahms — violonistul David Oistrah și pianistul Vladimir Iampolski *23.10:* Muzică de dans

Programul III *19.00:* Selecțiuni din opereta „Văduva veselă" de Lehar *20.10:* Din schițele lui I.L. Caragiale *20.25:* Simfonia în sol minor de Lalo; Muzica de scenă de Rusoni pentru piesa „Turandot" *21.15:* Cîntă Mario Lanza *21.30:* Muzică de estradă *22.10—22.50:* Seară de muzică de cameră de Maurice Ravel.

LUNI 20 MAI Programul I *5.07:* Cîntece de muncă *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Muzică ușoară *6.30:* Gimnastică *6.35:* Program de marșuri *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Muzică instrumentală *7.30:* Sfatul medicului — Îngrijirea sugarului *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Cîntece de pace și prietenie *8.08:* Muzică populară *8.30:* Arii din opere *9.00:* Tinerețea ne e dragă! *9.20:* Cîntece pentru cei mici *9.30:* Concertul în la major pentru pian și orchestră de Mozart — solist Robert Casadesus *10.00:* Melodii de estradă *10.38:* Cvartetul în mi major de Pascal Bentoiu *11.05:* Fragmente din opera „Ifigenia în Aulida" de Gluck — cu Aria Florescu, Elena Cernei, Octav Enigărescu *12.00:* Muzică populară *12.30:* Selecțiuni din operete *13.10:* „Brădușul singuratic" — povestire muzicală pentru copii de Laurențiu Profeta *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Cîntece și jocuri din diferite regiuni ale țării *16.00:* Sonatina opus 137 nr. 3 în sol minor de Schubert — violonistul Jacques Thibaud și pianistul Tasso Ianopulo *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară interpretată la pian *17.10:* „Ricercare" de Johann Sebastian Bach, transcripție pentru orchestră de Edwin Fischer; Concertul în fa major pentru harpă și orchestră de Händel *17.30:* „Prietenii lui Do-Re-Mi" *17.50:* Din muzica popoarelor *18.30:* Lecția de limba rusă (începători) *18.40:* Cîntă Amelita Galliceri și Tito Schipa *19.00:* Revista economică radio *19.20:* Trei cîntece de păstor de Theodor Grigoriu; Șase piese pentru pian de Dumitru Bughici *19.45.* Cîntă orchestra Mantovani *20.15:* Piese pentru pian de Al. Skriabin interpretate de Vl. Sofroniți *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Melodii lirice *21.15:* Tribuna radio *21.25:* Arii și duete de dragoste din operete *22.25:* Din creația compozitorului Ion Dumitrescu — Preludiu simfonic; Suita a III-a *23.00:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică corală interpretată de amatori *10.30:* Melodii populare *11.00:* Piese instrumentale de mare popularitate *11.15:* Emisiune literară *11.30:* Schiță oltenească de C. Nottara; Rapsodia I de Martian Negrea *12.05:* Muzică din operele lui Berlioz *12.30:* Cîntece și jocuri de pe întinsul patriei *13.00:* Soliști de muzică ușoară *13.30:* Carnet de reporter *13.37:* Piese pentru fanfară *14.10:* Divertismente de Haydn *14.35:* Muzică de estradă *15.00:* Muzică din opere *15.30:* Muzică vocală și instrumentală de compozitori români *16.10:* Cîntă Sofia Popa și Florea Burnea *16.30:* Concert pentru orchestră de cameră de Zeno Vancea *17.00:* Orchestre de coarde *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Ansambluri artistice școlare din orașul și raionul Buzău *18.30:* Cîntece de dragoste și jocuri populare *19.00:* Dansuri de estradă *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* „Ghid muzical" (reluare) *20.20:* Din operetele lui Johann Strauss *21.15:* Din prelucrările de folclor ale compozitorilor noștri *21.30:* Lectură dramatizată — „Micul prinț" de Antoine de Saint-Exupéry *22.00:* Muzică de cameră *22.25:* Muzică ușoară și de dans *23.10:* Concertul în mi minor pentru vioară și orchestră de Julius Conus — solist Yascha Heifetz; Simfonietta de Leos Janacek *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Concertul pentru vioară și orchestră de Bela Bartok; Simfonia „Antarctica" de Vaugham Williams — solistă Elisabeta Necuice-Cartiș *22.35—22.59:* Muzică de estradă.

MARȚI 21 MAI Programul I *5.07:* Jocuri populare interpretate la acordeon *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică de estradă *6.07:* Cîntece *6.20:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale de virtuozitate *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Cîntă orchestra de muzică populară a Uzinelor „Grivița roșie" din București și orchestra de muzică populară „Semenicul" a Casei de cultură din Reșița *7.30:* Sfatul medicului — Monturile, profilaxia și tratamentul lor *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică interpretată de fanfară *8.08:* Muzică ușoară *8.30:* Pagini din operetele compozitorilor sovietici *9.00:* Concertul pentru violoncel și orchestră de Schumann *9.30:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *10.00:* Sonata pentru violoncel și pian de Tudor Ciortea — Radu Aldulescu și Maria Cardaș *10.30:* Muzică ușoară *11.05:* Dansuri instrumentale *11.20:* Opera „Fata de la Cozia" de Emil Monția *11.45:* Radio Prichindel *12.00:* Suită din baletul „La poarta țării basmelor" de Iodal Gabor; Largo din Simfonia I în si bemol major de George Simonis *12.37:* Răspundem ascultătorilor *12.40:* Cîntece *13.10:* Melodii populare cerute de ascultători *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică din operete *15.30:* Muzică ușoară *16.00:* Recital Alexandru Nicolae *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece pionierești *17.10:* Dansuri simfonice *17.30:* Radioracheta pionierilor *17.55:* Muzică din operete *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.25:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur despre „Analize sintactice" *19.10:* Sonata opus 12 nr. 2 în la major de Beethoven

(Continuare în pag. 22-23)

PÎINEA DE-A LUNGUL TIMPURILOR

„Aș dori să cunosc cîte ceva din istoricul pîinii".

M. HEISSMAN
Oradea

Răspunde ing. NICOLAE SPĂTARU de la Institutul de cercetări alimentare.

Pînă la descoperirea focului omul primitiv s-a hrănit printre altele cu cereale crude care creșteau în stare sălbatică. Abia mai tîrziu, cînd a început să cultive cerealele, omul a trecut treptat la consumul lor sub formă de lipii și apoi de pîine propriu-zisă.

În prima etapă omul și-a preparat din cerealele sfărîmate un fel de azimă, o lipie nedospită, coaptă pe o piatră încinsă la soare, iar mai tîrziu pe o piatră sau între două pietre arse în foc. Apoi a trecut la coacerea lipiilor în gropi sau sub un fel de clopot din argilă ori din metal (testul nostru de altădată), metodă ce poate fi considerată drept forma primitivă a cuptoarelor moderne. După cum reiese din brutăriile dezgropate în orașul Pompei, la romani se întîlnesc cuptoare din piatră foarte apropiate de cuptoarele de pămînt din zilele noastre.

Cea mai importantă etapă în istoria panificației o constituie fără îndoială trecerea la prepararea pîinii din aluat fermentat. Data precisă a începerii folosirii acestui procedeu nu se cunoaște, însă materialele arheologice atestă faptul că egiptenii, evreii și grecii, în urmă cu cîteva mii de ani, coceau pîine din aluat fermentat cu ajutorul unei bucăți de aluat vechi sau prin adaos de must din struguri. Grecii din epoca sclavagistă cunoșteau și practicau afînarea aluatului cu substanțe chimice, ca de exemplu bicarbonatul de sodiu, pe care îl dozau cu exactitate.

Prin perfecționarea mijloacelor de prelucrare a făinii și aluatului și a metodelor de coacere s-a ajuns la moderna fabrică de pîine cu cuptoare mecanice din zilele noastre.

În țara noastră au fost construite în anii puterii populare numeroase fabrici de pîine în orașe și în centrele muncitorești. Scrisoarea Comitetului Central al partidului, din iulie 1961, adresată participanților la concursul pe țară „Pentru pîinea de cea mai bună calitate" a dus la o serie de acțiuni legate de actuala dezvoltare a industriei de panificație, mecanizarea și automatizarea proceselor grele de producție.

ZIMBRII DIN PARC

După cum se știe, în ultima sută de ani au dispărut cei din urmă zimbri din pădurile munților noștri. În 1958, doi zimbri: „Podarek", în vîrstă de cinci ani, și „Polonka", de șapte ani, au fost

aduși de la rezervația Bilowieja din Republica Populară Polonă, în scopul reîmbogățirii faunei. Încă de la sosire ei au fost predați unui paznic vînătoare special amenajat din pădurea Slivut, situată la 7 km de Hațeg. De atunci încoace, familia zimbrilor s-a înmulțit și astăzi ea a ajuns la cinci exemplare. Așadar, în afară de „Podarek" și „Polonka", aduși acum șase ani din R.P. Polonă, parcul de lîngă Hațeg mai găzduiește pe „Romanek", „Retezat" și „Rodica", născuți aici. Fotografia pe care v-o trimit reprezintă o parte din noua familie a zimbrilor.

N. SBUCHEA, planificator, str. Decebal nr. 9, Hațeg

LONGEVIVII

„Unde trăiesc cei mai bătrîni oameni din lume?"

I. MUNTEANU, Caransebeș
Mihai TOMA, Rm. Vîlcea

Răspunde prof. dr. ANA ASLAN, directorul Institutului de geriatrie din București.

Pe întreaga suprafață a globului întîlnim în mod sporadic longevivi — oameni care se apropie, au atins sau chiar au depășit vîrsta de 100 ani. Studiile efectuate asupra acestor longevivi arată că vîrsta lor înaintată este strîns legată de mediul înconjurător, de felul lor de viață. Intervin deci elementele geografice, munca, alimentația. S-a constatat că cel mai mare număr de longevivi se găsesc în U.R.S.S. — în regiunile muntoase și deluroase. În întreaga Uniune Sovietică au fost recenzați în 1959 un număr de peste 29.000 centenari. În Daghestan se află proporția cea mai mare de centenari din U.R.S.S., și anume 2.543 de centenari la 1 milion populație. Comparativ, găsim 32 centenari la 1 milion în S.U.A., 13 în Ungaria, 6,7 în Italia, 4 în Danemarca și 0,6 în Olanda. În R.S.S. Gruzia au fost recenzate 55.361 persoane în vîrstă de peste 80 ani, ceea ce reprezintă 18,6%, sau 1,38% din totalul populației.

În general, acești oameni duc o viață sănătoasă, activă, cumpătată, alimentîndu-se în special cu lactate, mălai, carne în cantități mici, cruditați. Longevivii din aceste regiuni — ca și majoritatea celor din alte regiuni asemănătoare din țara noastră, din R.P. Bulgaria, R.S.F. Iugoslavia sau din țări mai îndepărtate, ca Iranul — sînt întăriți de însăși viața pe care au dus-o, desfășurînd o muncă fizică, dormind atît vara cît și iarna în aer liber, purtînd întotdeauna o îmbrăcăminte ușoară, călită de variațiile anotimpurilor. Un important factor de longevitate este desigur și ereditatea: s-a constatat că longevivii fac parte în general din familii în care s-a trăit pînă la vîrste înaintate.

Există o mare asemănare între bătrînul de 140 ani pe care l-am vizitat cu cîțiva ani în urmă în Regiunea Cluj și bătrînul găsit pe platourile munților Iranului, despre care se spune că avea 160 ani. Amîndoi au tălat lemne, au cărat bîrne grele pînă la adînci bătrînețe, au dormit vara prin poieni și iarna pe prispe, au avut o alimentație mai mult sau mai puțin asemănătoare.

În țara noastră există circa 460 de longevivi. Secția socială a Institutului de geriatrie, cu ajutorul sfaturilor populare regionale, i-a dispensarizat pe toți acești bătrîni și controlează lunar starea sănătății lor. De pe urma acestui studiu vor apare fără îndoială date importante din punct de vedere profilactic.

ȘCOALA DE PICTURĂ SPANIOLĂ

„Vă rog să publicați un articol despre figurile reprezentative ale școlii de pictură spaniolă".

Gelu CORNOVEANU
com. Ulmeșuri, Raionul Medgidia

Răspunde PETRU COMARNESCU, criticul de artă.

Pe solul arid și frămîntat al Spaniei arhitectura și alte arte au înflorit înaintea picturii. Pînă spre sfîrșitul secolului al XVI-lea pictura era mult îndatorată celei din Italia și din Țările de Jos. Situația a început să se schimbe o dată cu apariția în Spania a acelui straniu pictor grec, Domenico Theotocopuli, poreclit *El Greco*, născut la 1548 în Creta și format mai întîi acolo, sub inspirația coloritului și decorativității bizantine, apoi trecînd prin Veneția lui Tintoretto, de la care a luat noi învățăminte picturale; de la data stabilirii lui la Toledo (1577) și pînă la moartea sa în același oraș cu coline pietroase și cer furtunatic (1625), El Greco a cuprins în sinteza artei sale neliniștea sufletului spaniol, nevoia de măreție, dramaticele contraste sociale, redîndu-le prin puternicul său colorit și prin formele umane contorsionate, alungite, frămîntate de gînduri și pasiuni, tipice stilului baroc. (Vezi la Muzeul de artă al R.P.R. cele trei opere ale sale.)

A urmat *Ribera* (1588-1656), pictor viguros, care folosește antitezele de umbră și lumină spre a învedera violența și patetismul unor personaje mitologice sau biblice, în care de asemenea apare temperamentul tumultuos al contemporanilor săi. (Muzeul nostru are o capodoperă a sa: „Lupta lui Her-

Velazquez, autoportret (detaliu).

• DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII •

PROGRAMUL DE RADIO

19.30: Universitatea tehnică radio — ciclul metalurgie *19.45:* Muzică de estradă de Iancy Kőrössy *20.15.* Cîntece din folclorul nou *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică de dans *21.15:* La microfon, satira și umorul (reluare) *22.15:* Melodii lirice românești *22.45:* Ciclul „Simfonii de Gustav Mahler" — „Cîntecul pămîntului".

Programul II *19.10:* Muzică ușoară *19.30:* Rapsodia pentru vioară și orchestră de Haciaturian — solist Leonid Kogan *11.00* Coruri bărbătești *11.15:* Aspecte de la recitalul literar-muzical „Primăvara" (III) *11.35:* Sonata pentru pian de Mauriciu Vescan — interpretează Maria Fotino *12.05:* Arii și duete din operete *12.30:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *13.00:* Concertul nr. 6 pentru sextet de coarde de Rameau; Simfonia în mi bemol major de Georg Mathis Monn *13.30:* Pagini de proză *13.45:* „Partidul, călăuza noastră" — program de cîntece *14.10:* Cîntă Orchestra de muzică populară „Cîndreiul" a Filarmonicii de stat din Sibiu *14.35:* Din cele mai cunoscute melodii de estradă *15.00:* Muzică interpretată de fanfară *15.25:* Suita simfonică de Iuliu Mureșianu *16.10:* Mari interpreți ai muzicii lui Chopin — Alfred Cortot, Arthur Rubinstein, Dinu Lipatti și Sviatoslav Richter *16.30:* Uverturi la opere *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* „Dicționar muzical" (reluare) *18.30:* Muzică ușoară interpretată de Ludmila Isaeva și Uno Noop *18.45.* Emisiune culturală *19.00:* Din comoara folclorului nostru *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Scene din operele „Cavalleria rusticana" de Mascagni, „Mireille" de Gounod, „Porgy și Bess" de Gershwin *20.15:* Omagiu lui Tudor Arghezi *20.35:* Muzică corală clasică *21.15:* Muzică din operete contemporane *21.45:* Scriitori la microfon — Dumitru Mircea *22.00:* Cvartetul nr. 1 în sol minor pentru coarde de Debussy *22.30:* Concert de muzică populară *23.10:* Muzică de dans *24 00:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Opera „Samson și Dalila" de Saint-Saëns — soliști, corul și orchestra Teatrului Național din Paris, dirijor Louis Fourestier (actele I și II) *22.40—22.59:* Muzică de cameră.

MIERCURI 23 MAI Programul I *5.07:* Mici piese de estradă *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Muzică distractivă *6.30:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Rapsodia ungară nr. 2 de Liszt; „Hota aragoneză" de Glinka *7.30:* Sfatul medicului — Gastrita *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Cîntece și marșuri *8.08:* Muzică instrumentală și vocală *8.30:* Din folclorul popoarelor *9.05:* Suita I din baletul „Păcală" de Viorel Doboș *9.30:* Dansuri din operete *10.00:* Teatru la microfon — „Părinții lui Grișa", adaptare radiofonică după S. Mihalkov *10.57:* Concert de estradă *11.30:* Pagini orchestrale din opere și operete *12.00:* Muzică populară *12.30:* Cîntă Ana Tălmăceanu și Mircea Buciu *13.10:* Muzică ușoară *14.00:* Concert distractiv *15.00:* Din cele mai cunoscute melodii populare *15.27:* Simfonia nr. 2 de Gounod *16.00:* Orchestra de mandoline a Palatului pionierilor din București *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică instrumentală de compozitori români *17.10:* Muzică populară *17.30:* „Prietena noastră cartea" — la microfon scriitorii Otilia Cazimir și Ion Agîrbiceanu *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Arii din opere interpretate de Regine Crespin *19.00:* Clubul nostru *20.15:* Corul „Gavrill Musicescu" al Filarmonicii de stat din Iași *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Muzică din opere *22.25:* Pagini din muzica preclasică — Domenico Scarlatti *23.00:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică populară din Oltenia *10.30:* Poemul simfonic „Tamara" de Balakirev *11.00:* Cîntece *11.15:* Universitatea tehnică radio *11.30:* Melodii de estradă *12.05:* Fragmente din operete *12.30:* Atlas literar — Pe valea Oltului *12.45:* Din viața de concert a Capitalei *13.30:* Carnet de reporter *13.40:* Muzică de estradă *14.10:* Concertul în mi major „Primăvara" din suita de concerte „Cele patru anotimpuri" de Vivaldi *14.35:* Muzică de promenadă *15 00.* Coruri din opere *15 30:* Soliști și formații de muzică populară din țări socialiste *16.10:* Suita pentru vioară și pian de Theodor Rogalski; Sonata a III-a de Prokofiev *16.30* Muzică ușoară *17.00:* Soprana Silvia Sîrbu și baritonul Ion Budoiu *17.30:* Pe teme medicale — Despre astenia nervoasă și prevenirea ei, de dr. Vlad Voiculescu *17.40:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* „Triptic simfonic" de D. Cuclin; „Balada haiducească" de Paul Constantinescu *18.30:* Cîntă Ioana Radu *18.50:* Microfollletoane *19.00:* Melodii... melodii, emisiune de muzică ușoară (reluare) *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* Muzică de cameră *20.00:* Muzică populară suedeză *20.15:* Școala și viața *20.35:* Pagini din opera „Dama de pică" de Ceaikovski *21.15:* Melodii populare *21.30:* Pe teme internaționale *21.40:* Piese instrumentale *21.50:* Interpreți de muzică ușoară *22.30:* Muzică din operete *23.10:* Simfonia a II-a „Noul Prometeu" de Alexandr Raicev *24.00:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Opera „Samson și Dalila" de Saint-Saëns (actul III) *21.55—22.59:* Pagini alese din muzica de cameră.

JOI 23 MAI Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică interpretată de fanfară *6.07.* Muzică ușoară *6.30:* Gimnastică *6.35:* Cîntece închinate patriei socialiste *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Sfaturi pentru bolnavii de reumatism *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Dansuri de estradă *8.08:* Muzică instrumentală și vocală de compozitori români *8.30:* Muzică ușoară *9.00:* Vreau să știu! *9.25:* Fragmente din suita „Visul unei nopți de vară" de Felix Mendelssohn-Bartholdy *10.00:* Muzică din operele lui Stanislav Moniuszko *10.30:* Muzică populară *11.05:* Sonata nr. 2 pentru vioară și pian de Mircea Popa — interpretează Gaby Grubea și Mariana Kabdebo *11.30:* Muzică de estradă *12 00:* Program muzical susținut de elevi ai Școlii de muzică din Bacău *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Uverturi la operete *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Melodii populare *15.25:* Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră de Beethoven — solist Valentin Gheorghiu *16.00:* Piese pentru vioară *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Corul Uzinelor „Tudor Vladimirescu" din București *17.10:* Arii din opera „Lucia di Lamermoor" de Donizetti *17.45:* Recital de poezie contemporană românească *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Cvartete și coruri din operete *19.00:* Muzică populară *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul chimie *19.50:* Transmisiunea concertului Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii (vezi programul de televiziune). În pauză: Capodopere ale literaturii universale — „Iliada" de Homer, prezentare de prof. univ. Valentin Lipatti *22.55:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică interpretată de fanfară *10.30:* Scene din operete *11.00:* Muzică ușoară de Dunaevski *11.15:* Lectură din romanul „Pîrjolul" de Oscar Walter Cisek *11.30:* Variațiuni și Fugă de Benjamin Britten pe o temă de Purcell *12.05:* Melodii populare *12.30:* Muzică din opereta „Cîntec gitan" de Maurice Yvain *13.00:* Variațiuni de Constantin Bobescu pe tema „Hora staccatto" de Grigoraș Dinicu; Cvintet pentru cvartet de coarde și chitară de Boccherini *13 30:* Note de lector *13 40:* Valsuri de estradă *14.10:* Cîntă Orchestra de muzică populară „Doina Argeșului" din Pitești *14.35:* Suita pentru pian „Iberia" de Albeniz — interpretează Silvia Șerbescu *15.00:* Ansambluri vocale din opere *15.30:* Muzică ușoară *16.10:* Cîntece inspirate din viața

cule cu centaurul".) Mai dulce și mai înclinat spre pitoresc, *Murillo* (1617-1682) pictează nu numai figuri celeste cerute de iezuiți, ci și oameni din popor, chinuiți de viața nedreaptă ce o duceau. *Zurbaran* (1598-1662) interiorizează chipuri de oameni chinuiți și, chiar cînd face sfinți, se gîndește la oamenii reali ai timpului său.

În secolul al XVII-lea, denumit „secolul de aur" al culturii spaniole, creează — alături de Cervantes, Lope de Vega, Calderon, Tirso de Molina — cei mai de seamă pictori ai Spaniei, *Velasquez* (1599-1660). În compozițiile „Odă lui Bachus", „Predarea Bredei", „Țesătoarele", în scenele de la curtea lui Filip al IV-lea și în portretele sale (mai ales portretul papei Inocențiu X) pictorul se dovedește un neîntrecut cunoscător al oamenilor din toate clasele. Simplificînd tehnica picturii și dînd culorii rostul de a construi totul, Velasquez a atins culmea picturalității. Măiestria aceasta a căpătat o nouă dezvoltare în arta mai dramatică a lui *Goya* (1746-1828), pictor realist critic, care a oglindit cu scîrbă familia regală și, în schimb, cu mare dragoste pe oamenii din popor, pe răzvrătiții de la 2 și 3 mai 1808 sau victimele Inchiziției. Prin concepția lor coloristică, Velasquez și Goya sînt părinții picturalității moderne, ai culorii ce exprimă mari sentimente umane și subtile viziuni peisagistice.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: Lavinia și Georgeta Florescu, funcționare, Lugoj, spiaiul Brediceanu nr. 13, et. I, ap. 3: ilustrate; Constantin Ungureanu, elev, Rm. Vîlcea, str. Banu Mărăcine nr. 45; ilustrate, geografie; Anișoara Pintilie, elevă, Fălticeni, str. Gh. Dimitrov nr. 39: ilustrate; Mariana Butnaru și Aurica Luca, eleve, Fălticeni, str. Republicii nr. 229: ilustrate; Petrică Botescu și Vasile Lupuleasa, tehnicieni silvici, com. Mălini, Rn. Fălticeni: ilustrate; Wojciech Ciurapski, Lodz, Sucha 5, R.P. Polonă: sport, prietenie (în polonă, rusă); Bernard Alekseiciuk, Bialystok, ul. Nowowarszawska 71 a, R.P. Polonă: ilustrate, teme diverse; Aleksandr Burdin, elev, Kotovsk, str. Kișinevskaia nr. 14, R.S.S. Ucraineană, U.R.S.S.: filatelie, ilustrate; Zbigniew Ratynski, Bialystok, ul. Kielecka 6, R.P. Polonă; Alexandr Nadrowicz, Lodz, ul. Kilinskiego 94/12, R.P. Polonă: filatelie; Elena Zamfir, elevă, București, str. Silistra nr. 33: teme diverse; Cornel Petreanu, elev, T. Măgurele, str. Independenței nr. 10: ilustrate; Valerica Borgovan, Bistrița, Reg. Cluj, str. Tolstoi nr. 31: ilustrate; Margareta Ionescu, elevă, Bistrița, str. Carpați nr. 6: ilustrate; Traian Motatu, muncitor, Craiova, str. Caracal nr. 95: teme diverse, ilustrate; Maria Nimereanu, elevă, Timișoara, str. Tröbl nr. 5: ilustrate; Gabriela Gavrea, studentă, Galați, str. Elena Cuza nr. 6, bloc A: ilustrate; Evanghelița Butaru, elevă, Brăila, str. Plevnei nr. 178 a: ilustrate; Mariana Popescu și Justina Bulga, eleve, Craiova, str. Arcului nr. 15: muzică, sport, ilustrate; Cosma Rădulescu, contabil, Craiova, str. R.P.R. nr. 63: literatură, ilustrate; Stelian Sinepată, elev, Reșița, str. P. Maior nr. 1 A: ilustrate; Constantin Suditu, elev, Școala pedagogică Buzău: ilustrate, film, sport; Constanța Ciovică, Băilești, str. Libertății nr. 5: ilustrate, teme diverse; Justina Larsen, studentă, București, str. Șt. Furtună nr. 40, Rn. „16 Februarie": ilustrate; Zamfir Georgeanu, Neiu Hercut și Liviu Careja, ziariști, Hunedoara, bd. Republicii, bloc 135, ap. 15, sc. A, et. III: ilustrate; Elena Moldoveanu, elevă, Brăila, bd. Cuza nr. 272; ilustrate; Radu Tudose și Florin Vulpe, studenți, Timișoara, str. Aradului nr. 5: teatru, film, ilustrate; Matei Mehedințeanu, brutar, Petroșani, str. Clemenței nr. 13: teme diverse, ilustrate; Gh. Pop, brutar, Petrila, Rn. Petroșani, str. 11 Iunie nr. 6: ilustrate, teme diverse.

DE LA FOTOCORESPONDENȚI

La prima în Delta! Lungimea somnului: 1,80 m. *(Maxim Gherasim, muncitor, Tulcea)*

Deva, în primăvara lui '963. *(Ioan Henț, funcționar)*

La culesul cireșelor... în sară. *(Gh. Ciorobea, Constanța)*

Deasupra norilor, în Munții Sibiului. *(Inginer Al. Cioară, Orașul dr. Petru Groza)*

...ȘI ÎNCĂLȚĂMINTEA PENTRU COPII

În legătură cu reportajul „Primăvara în cinci vitrine" apărut în „Flacăra" nr. 14/1963 — în care se vorbea printre altele despre calitatea și aspectul încălțămintei pentru adulți — aș vrea să vă comunic unele observații de cumpărătoare asupra încălțămintei pentru copii. Multe fabrici se străduiesc să asigure copiilor noștri încălțăminte practică și frumoasă, ca bunăoară ghetuțele „Select"-Cluj sau sandalele „Durabil"-Timișoara. Din păcate, nu la fel de reușite sînt sandalele și ghetele marca „Pionier" (Fabrica „N. Bălcescu"-București), greoaie, inflexibile, lipsite de gust, sau ghetele „Carmen"-București, ale căror tălpi nu rezistă mai mult de o lună de zile. Problema calității tălpilor dă de gîndit tuturor părinților, căci e păcat să arunci o încălțăminte a cărei față este încă intactă. Cred că ar trebui găsit un procedeu de îmbunătățire a calității tălpilor, iar pentru rezistentele tălpi de microporos să se găsească un mijloc de lipire mai bună, astfel încît să nu se mai dezlipească atît de repede.

Deoarece dimensiunile pantofilor pentru copii se opresc la numărul 39, sînt adesea nevoită să-i cumpăr fiului meu în vîrstă de 13 ani pantofi bărbătești numărul 40, a căror lățime e necorespunzătoare picioruluI de copil. De aceea propun să se lărgească sortimentele pentru adolescenți. În ceea ce privește mărimile mai mici, pentru sezonul de vară ar trebui să se găsească mai multe sandale albe, perforate și flexibile, bascheți (numerele 28-33), pantofi mai frumoși pentru băieți, în genul pantofilor „Modern" pentru fetițe.

Elena GUBOVICI
str. Iuliu Fucik nr. 9
București

ÎN CENTRUL GIURGIULUI

Singurul monument istoric din centrul orașului Giurgiu care amintește de ocupația otomană este un vechi turn care prin înălțimea sa domină urbea. În el se află pe

vremuri sediul unui corp de gardă din trupele sultanului, apoi a fost folosit ca foișor de foc. Azi vechiul monument, cunoscut sub denumirea de „Turnul ceasornicului", constituie un interesant obiectiv turistic.

O dată cu aceste rînduri vă trimit și fotografia turnului. Silueta lui se reflectă în vitrina unui magazin din centrul orașului, astfel că dublul turn ce se vede în imagine este de fapt un mic truc fotografic.

Emilian BÎRSĂNESCU
economist, Giurgiu

țăranimii noastre colectiviste *16.30:* Simfonia în do major de M. Jora *17.00:* Din muzica popoarelor *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Ciclul „George Enescu compozitor": Cantabile și Presto; Impromptu concertant; Variațiuni pentru două piane *18.30:* Muzică ușoară *19.00:* Tinerețea ne e dragă! *19.30:* Arii din operete interpretate de Hilde Gueden și Erich Kunz *20.00:* Scrisori din țară *20.10:* Interpreți de odinioară și muzicii populare *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Cîntă Rodica Paliu și Constantin Drăghici *21.15:* Corul Filarmonicii de stat „George Enescu", dirijat de Dumitru Botez *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Seară de muzică de dans cu Radu Zaharescu și Horia Șerbănescu *23.10:* Fragmente din opera „Mefistofele" de Boito — soliști, corul și orchestra Radioteleviziunii din Torino, dirijor Angelo Questa *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Teatru la microfon — „Amurgul unui cocor" după Junji Kinoshita *22.05:* Muzică din operete *22.35 — 22.59:* Muzică de estradă.

VINERI 24 MAI Programul I *5.07:* Muzică interpretată de fanfară *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.50:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Tarantele *6.20:* Gimnastică *6.35:* Valsuri instrumentale *6.45* Salut voios de pionier! *7.10:* Muzică de operetă *7.30:* Sfatul medicului — Folosirea plantelor medicinale *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Cîntece și marșuri sportive *8.05:* Muzică ușoară *8.30:* Cvartetul în mi minor de Verdi *9.00:* Muzică din opere *9.30:* Melodii populare din Moldova *10.00:* Suita a II-a din baletul „Iancu Jianu" de Mircea Chiriac; Fragmente din Suita a IV-a „Sibiana" de Achim Stoia *10.27:* Muzică de estradă *11.05:* Piese instrumentale de mare popularitate *11.30:* Muzică din opera „Martha" de Flotow *11.52:* Reportaj *12.00:* Muzică populară sovietică *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Simfonia I de Beethoven *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică ușoară cubaneză interpretată de trio „Los Rodrigos" *15.15:* Concertul pentru pian și orchestră de Glazunov — solist Sviatoslav Richter *15.45:* Muzică populară *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică din operete interpretată de Lucia Roic și Mircea Nemeș *17.10:* Piese pentru pian de Liszt interpretate de Feruccio Busoni *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Cîntece de dragoste de compozitori romîni *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Melodii populare *19.00:* Istoria Teatrului liric romînesc (16) (reluare) *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul electronică *19.45:* Cîntă Margareta Pîslaru și Victor Bunea *20.15:* Muzică corală *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică populară *21.00:* Muzică ușoară *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Muzică din opere *22.25:* Muzică de dans *23.05:* Poemul simfonic „Pinii din Roma" de Respighi; Simfonia a V-a de Honegger.

Programul II *10.10:* Din muzica popoarelor *10.30:* Cvartet de coarde opus 10 de Ionel Perlea *11.00:* Duete comice din operete *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul chimie (reluare) *11.30:* Muzică ușoară *12.05:* Program de cîntece și jocuri *12.30:* Piese simfonice *13.00:* Melodii populare romînești și ale minorităților naționale *13.30:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Cîntă Zara Doluhanova *14.10:* Muzică de balet *14.35:* Muzică ușoară *15.00:* Actualitatea în țările socialiste *15.25:* Muzică din operete *16.10:* Recitalul violonistului Mihai Constantinescu *16.30:* Muzică populară *17.00:* Muzică de estradă *17.30:* Sfatul medicului *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Sonata nr. 18 de Mozart — pianistul Walter Gieseking *18.30:* Muzică de dans *18.45:* Lecturile dumneavoastră preferate *19.00:* Doine și jocuri populare *19.30:* Teatru la microfon — „Gaițele" de Al. Kirițescu *20.45:* Muzică instrumentală *21.15:* Muzică populară *21.45:* Muzică de dans *22.30:* Moment poetic — Robert Frost *22.35:* Sonata în la major de César Franck — interpretează violonistul Ștefan Gheorghiu și pianistul Valentin Gheorghiu *23.10:* Pagini alese din opere și operete *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Seară de muzică de cameră *22.29—22.59:* Muzică de estradă.

SÎMBĂTĂ 25 MAI Programul I *5.07:* Cîntă Orchestra de muzică populară „Gaițele" a Filarmonicii de stat din Botoșani *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.50:* Program de poieni *6.07:* Cîntece *6.30:* Gimnastică *6.35:* Piese pentru chitară *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Cîntece și jocuri populare *7.30:* Sfatul medicului *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică de estradă *8.05:* Formații artistice de amatori din orașul Brașov *8.30:* Simfonia în fa major de Wilhelm Friedemann Bach; Concertul în re major pentru vioară și orchestră de Francesco Antonio Bonporti *9.00:* Roza vînturilor *9.35:* Melodii populare *10.00:* Soliști ai Operei de stat din Timișoara — Ilia Cazacu și Titus Moraru *10.30:* Concert de estradă *11.05:* Cvartetul cu pian opus 15 de Eduard Caudella *11.30:* Muzică populară romînească și a minorităților naționale *12.00:* Selecțiuni din opereta „Contele de Luxemburg" de Franz Lehar *12.30:* În săli și pe stadioane *13.30:* Muzică ușoară *13.10:* Din lucrările compozitorului Ludovic Feldman — Balada pentru vioară și orchestră, solistă Gaby Grubea; Rapsodia dobrogeană *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din folclorul popoarelor *15.30:* Cîntece pionierești *15.45:* Din poezia latino-americană *16.00:* Mic recital al pianistei Sofia Cosma *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară interpretată de Milan Hladil *17.10:* Muzică ușoară de Nicolae Chircu-lescu *17.30:* Simfonia nr. 34 de Mozart *17.50:* Program muzical pentru fruntași în producție *18.25:* Suita „Tablouri dintr-o expoziție" de Musorgski — interpretează Sviatoslav Richter *19.00:* În pas cu știința *19.30:* Scene din opera „Turandot" de Puccini cu Mario del Monaco și Renata Tebaldi *20.10:* Seară de muzică de dans cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu *21.00:* Romanțe *21.15:* Carnet plastic *21.25:* Melodii populare îndrăgite de ascultători *22.25:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Interpreți de muzică ușoară *10.30:* Concertul nr. 1 pentru corn și orchestră de Richard Strauss; Uvertura de John Ireland *11.00:* Cîntece *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul electronică (reluare) *11.30:* Serenadă, Madrigal și Canzonetta de Orazio Vecchi; Trio orchestral în do major de Ian Vaclav Stamitz *12.05:* Melodii din filme *12.22:* Concertul pentru pian și orchestră de Sabin Drăgoi, solistă Maria Fotino *13.00:* Muzică populară din țări socialiste *13.30:* Muzică ușoară *14.10:* Opere pentru copii — „Cîntec în pădure" de Bolko *14.35:* Cantonete *15.00:* Concertul pentru vioară și orchestră de Saint-Saëns *15.30:* Melodii populare *16.10:* Valsuri din operete *16.30:* Stăruința în slujba păcii *16.40:* Muzică corală clasică *17.00:* Pagini din opere *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Suita în stil clasic de Halvorsen *18.30:* Muzică ușoară romînească *19.00:* Poemul simfonic „Acteon" de Alfred Alessandrescu *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Estrada artiștilor amatori *20.00:* Muzică populară *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Arii și duete din operete *21.10:* Muzică de dans *21.45:* Agenda teatrală *22.00:* Muzică populară *22.30:* Duete din operele lui Mozart *23.10:* Fragmente din „Canto a Sevilla" de Joaquin Turina, Solistă Victoria de Los Angeles *23.50:* Muzică de dans.

Programul III *21.10:* Simfonie în do de Igor Stravinsky *21.45:* Arii din opere interpretate de Boris Cristoff *22.00—23.59:* Muzică de dans.

În pagina 4:
PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii".
Machetă: Vlad Mușatescu

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

U.S.G.
Uzinele sodice Govora
Livrează:
– Sodă caustică, produs solid cu 96-98% NaOH;
– Sodă caustică, produs lichid cu 40% NaOH;
– Sodă calcinată, produs solid cu 98-99% Na_2CO_3.

Anul XII nr. 21 (417) — 25 mai 1963

Flacăra 21

Actrița SIMONA BONDOC, de la Teatrul Național „I. L. Caragiale", protagonista spectacolului cu piesa „Adam și Eva" de Aurel Baranga.

Fotografie de A. Mihailopol

Flacăra

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 21 (417) — 25 mai 1963

★ ★ ★ ★ ★

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Fotocronica Flacării

1 [illegible] tele se dă o atenție deosebită lucrărilor de întreținere a culturilor. Mecanizatorii Ion Doman, Petre Vasile și D. Preda au realizat zilnic aproape 40 de hectare de prășire mecanizată a porumbului.

2 La G.A.C. „Ana Ipătescu" din Lunguleț Raionul Răcari, s-au făcut lucrări de irigare pe 8 ha de grădină cultivată cu roșii timpurii.

3 Întreprinderea mecanică din Roman fabrică mașini și utilaje necesare industriei lemnului. În fotografie, o vedere parțială a secției de montaj, unde se face asamblarea și verificarea acestor utilaje înainte de a fi expediate.

4 Dintre imprimeurile de vară realizate la Țesătoria de mătase „Ilie Pintilie" în trimestrul II al anului, aproape jumătate sînt executate în desene noi.

5 Între 12 și 18 mai a.c. a avut loc la grupul școlar poligrafic „Dimitrie Marinescu" cel de-al V-lea Festival al tinerilor tipografi. În fotografie, un grup de ingineri, maiștri, elevi și studenți analizează o parte din lucrările elevilor grupului școlar.

6 Cu prilejul Conferinței pe țară a Uniunii artiștilor plastici, în noile săli ale Muzeului de Artă al R.P. Române a fost organizată o expoziție cuprinzînd lucrări de pictură, sculptură și grafică, creații din ultimii ani ale artiștilor noștri plastici.

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

7 Oamenii muncii cunosc minunate ore de odihnă pe bordul vasului „Carpați", cu prilejul croazierei pe Dunăre organizate de O.N.T.

8 40.000 de spectatori au urmărit — duminica trecută — primul concurs motociclist de viteză pe circuit. În fotografie, aspect din timpul cursei de 175 cm c.

9 În timpul vizitei în Uniunea Sovietică, membrii delegației Marii Adunări Naționale a R.P. Române, condusă de acad. Athanase Joja, membru al C.C. al P.M.R., membru al Consiliului de Stat al R.P.Române, au vizitat, printre altele, și sălile Palatului Kremlinului.

10 La Sydney, cel mai mare oraș al Australiei, a avut loc un marș al păcii la care au participat circa 10.000 de persoane, desfășurat sub lozinca dezarmării nucleare și împotriva instalării de baze militare americane în Australia.

11 Un aspect din timpul celei de-a XVI-a ediții a Festivalului internațional al filmului de la Cannes. În fotografie, de la dreapta la stînga: Mihnea Gheorghiu, președintele Consiliului cinematografiei din Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, Henri Colpi, regizorul filmului „Codin", actrița Françoise Brion și micul Răzvan Petrescu, interpreți din film.

12 În ciuda represiunilor la care este supusă, populația de culoare din statele sudice ale S.U.A. continuă să manifeste împotriva segregației rasiale. În fotografie, o tînără negresă din statul Alabama este molestată de poliție.

13 Noul campion al lumii la șah este marele maestru sovietic Tigran Petrosian (în picioare). El l-a învins pe Mihail Botvinnik, cu scorul de 12½ puncte la 9½ puncte.

14 Cosmonautul american Gordon Cooper a efectuat un zbor de peste 34 de ore în jurul Pămîntului, obținînd astfel recordul american în materie de zboruri cosmice. (Recordul mondial aparține sovieticilor A. Nikolaev și P. Popovici, care au zburat 95 și respectiv 71 ore.)

15 La 18 mai vulcanul Agung din insula indoneziană Bali a reînceput să erupă cu furie, producînd numeroase pagube materiale și zeci de victime omenești. În fotografie, lavă și bolovani proveniți din erupția vulcanului Agung.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 26 MAI *8.50:* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — Filmul „Cele 12 luni"; Telejurnalul pionierilor; Scheneta „Totul e să ai idei"; Poșta copiilor *10.30:* Rețeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate *18.45:* Jurnalul televiziunii *19.00:* Transmisiune de la Moscova — Deschiderea campionatelor europene de box. În jurul orei *20.30:* „În bloc la familia Boboc", emisiune satirică de I. Avian și Gh. Chiriac *20.40:* Filmul documentar „Nicolae Grigorescu" *21.15:* Ciclul „Dansul în creația compozitorilor lumii" (VI) — Baletul spaniol. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 27 MAI *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Știință și tehnică pentru tineretul școlar — Povestea iluminatului *19.45:* Filmul gruzin „Între două iubiri" *21.15:* Pagini din opere interpretate de Iolanda Mărculescu, Teodora Lucaciu, Cornel Stavru, Ion Piso și Ion Prisăcaru *21.55:* Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 28 MAI *18.30:* Universitatea tehnică la televiziune „Procedee moderne de sudură" (II) *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Concert pentru tineretul școlar — transmisiune din studioul de concerte al Radioteleviziunii *20.15:* Șah *20.25:* Emisiune de știință — „Aerolonii și viața" de Ion Minzatu *20.45:* Teatrul, artă realistă (VI) — „Teatrul elisabetan". Fragmente din „Tamerlan" de Christopher Marlow, „Volpone" de Ben Jonson și câteva scene din „Richard al II-lea" de W. Shakespeare. În distribuție — Septimiu Sever, Eva Pătrășcanu, Constantin Brezeanu, Virgil Popovici, Florin Piersic, Mihai Fotino, Mircea Albulescu, Constantin Rauțki, Mitzura Arghezi, Elisabeta Preda, Ioan Radu. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MIERCURI 29 MAI *17.00:* Emisiunea pentru ciburile din întreprinderi. Din cuprins — Telejurnalul săptămânii; Aspecte ale dezvoltării construcțiilor navale în țara noastră; Rubrica „Inovații și inovatori"; Tribuna experienței înaintate; Ce metode ați aplicat în vederea creșterii productivității muncii?; Noi realizări în arta decorativă și aplicată; Artiști amatori în studio *19.00:* Emisiunea pentru sate. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 30 MAI *18.30:* Universitatea tehnică la televiziune — „Elemente de tehnică nouă în industria de aluminiu" *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii — Policlinica „Aricul" *19.35:* Transmisiune de la Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa" (II) *19.55:* Filmul documentar „Am fost în Africa" *20.45:* Filmul documentar „Amintiri din Suedia" *21.10:* Tineri soliști de muzică ușoară. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

VINERI 31 MAI *18.00:* Transmisiune de la Moscova — Campionatele europene de box.

SÎMBĂTĂ 1 IUNIE *18.15:* „Cu căpitanul Val-Vîrtej în parcul copiilor" *19.00.* Jurnalul televiziunii *19.15:* Drumețind prin București *19.40:* Muzică populară românească interpretată de o formație instrumentală condusă de Radu Voinescu. Soliști vocali: Adriana Codreanu, Cristina Speriosu și Ion Cristoreanu *20.20:* În fața hărții *20.30:* Actualitatea cinematografică *21.15:* Seară de operetă cu Virginica Romanovski, Celia Tănăsescu, Lili Dușescu, Vali Niculescu-Bugarin, Corina Bărbulescu, Cleopatra Melidoneanu, Bimbo Mărculescu, George Hazgan. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

În paginile 21-23: Programul de radio

O parte din răsadnițele calde ale Gospodăriei agricole de stat Popești-Sere.

ANUL ARE PATRU VERI...

Pasiunea inginerului Pantelimon Mumjinski: castraveții de seră.

Legumele se cultivă la noi de multă vreme. Dar despre o legumicultură rațională, intensivă, nu se prea putea vorbi în vechea Românie. Marea majoritate a legumicultorilor erau mici proprietari de pămînt care n-aveau posibilitatea să realizeze producții mari. Cel mai greu în privința aprovizionării cu legume o duceau orașele mari. Un exemplu din cele multe în acest sens e edificator. Un oraș din nordul țării — Iașul — se aprovizionа cu legume tocmai de la celălalt capăt al țării — Arad — firește, cu cheltuieli mari de transport. În asemenea condiții consumul anual de legume pe cap de locuitor era cît se poate de mic.

În anii socialismului, legumicultura a devenit o problemă de stat. În unitățile agricole socialiste, situate în zonele din apropierea orașelor și a centrelor muncitorești, ea se profilează ca o ramură de bază, fiind, alături de pomicultură, o adevărată „industrie de vitamine". București, Constanța, Galați, Timișoara și alte multe orașe au la ora actuală, în jurul lor, puternice centuri pentru producția de legume. În ultimii ani a suferit modificări sensibile și sortimentul de legume, a cărui gamă e foarte variată și e reprezentată prin peste 45 de specii: tomate, salată, spanac, conopidă, gulii, mazăre, fasole, ceapă verde, cartofi, ardei grași, gogoșari, vinete, varză, castraveți, ciuperci comestibile, sparanghel etc., etc.

Dacă sînteți bine informați, știți că grădinarii români au dus faima legumelor noastre peste hotarele țării. Vă amintim că la Expoziția horticolă internațională de la Erfurt, R.D. Germană, una din legumele românești — castraveții — a fost distinsă cu marele premiu al expoziției, iar altele cu medalii de aur.

ROȘIILE SE COC ȘI-N TOIUL IERNII

O sarcină de căpetenie a legumicultorilor noștri e aceea de a aproviziona orașele cu legume proaspete atunci cînd pămîntul doarme încă sub plapuma zăpezii, cînd umbli cu căciulă și palton, adică iarna. Cine vizitează gospodăriile de stat Roșia, 30 Decembrie, Popești-Sere, Pantelimon și gospodăriile agricole colective din Grădiștea, Creței, Vărăști, Vidra (toate în apropierea Bucureștiului) poate să se convingă că legumele se coc și-n toiul iernii. Atunci cînd pămîntul e acoperit de zăpadă și pietrele crapă de ger, la aceste unități agricole socialiste, pe porțiuni de teren tot mai mari, e într-un fel miezul verii, întrucît se recoltează legumele. Lucrul acesta se realizează prin culturile forțate, în sere. Paturile calde, făcute din vreme, folosirea unor metode agrotehnice care creează condiții de dezvoltare și coacere aduc după sine bune rezultate la recoltare.

Desigur că problema culturii legumelor extratimpurii nu este pe deplin rezolvată. În primul rînd ea reclamă din partea legumicultorilor practicieni o calificare înaltă. Lucrurile, în acest sens, sînt pe drumul cel bun. Pregătirea legumicultorilor, începînd din acest an, a luat o deosebită dezvoltare. Cursuri speciale organizate pe lîngă stațiunile Institutului de cercetări horticole, la care și-au adus contribuția profesori universitari și încercați cercetători științifici, au avut darul să atragă și să pasioneze în meseria de legumicultori mii și mii de colectiviști. În primăvara aceasta s-a încheiat la noi primul an al învățămîntului agrozootehnic cu durata de trei ani. Cursul a fost absolvit de aproape 800.000 de colectiviști. S-au predat lecții de cultura plantelor de cîmp, creșterea animalelor, pomicultură-viticultură și legumicultură; de asemenea s-au ținut și cursuri pentru mecanizatorii din S.M.T. și G.A.S. Un număr însemnat de colectiviști înscriși la legumicultură au luat examenul cu „foarte bine".

Acum, asistați de cadrele didactice, își continuă cursul la modul practic, pe întinse grădini de legume și zarzavaturi.

DOUĂ LUCRURI DE NEDESPĂRȚIT

O legumicultură dezvoltată, rațională, nu poate fi concepută dacă nu există o strînsă legătură între știință și practică. În ultimii ani știința a slujit cu bune rezultate practica legumicolă. Numeroase stațiuni ale I.C.H.V. — printre care cele din Țigănești, Buzău, Ișalnița — împreună cu inginerii și tehnicienii care lucrează în marile unități agricole socialiste, au găsit soluții și procedee științifice și tehnice care, aplicate mai întîi pe loturi experimentale, apoi pe loturi mari de producție, s-au dovedit a fi deosebit de avantajoase. Vom aminti cîteva. La o mare gospodărie agricolă de stat din vecinătatea Bucureștiului, Popești-Sere, un colectiv de profesori și tehnicieni, după îndelungi cercetări, au găsit un mijloc de a obține recolte de cartofi cît mai timpurii și la un preț de cost redus. Cum? Prin tratarea tuberculilor de cartofi cu unde electromag-

netice. De la lot experimental s-a trecut la lot de producție. Aplicarea acestei metode a redus perioada de iarovizare cu 30 de zile, a mărit mult producția și a îmbunătățit calitatea recoltei prin creșterea simțitoare în amidon, substanțe proteice și vitamina C.

Se știe că practicarea unor culturi timpurii de legume neprotejate e riscantă (e vorba despre culturile pe întinderi mari). Brumele tîrzii de primăvară și curenții reci de aer pot să aducă mari pagube legumicultorilor. În ultimii ani însă, folosirea materialului plastic — folii de polietilenă — pune la adăpost culturile, ferindu-le de îngheț. Peliculele de polietilenă sînt folosite în tot mai multe unități agricole profilate pe cultura legumelor. Un exemplu din foarte multe ilustrează eficiența folosirii materialului plastic. În comuna Dorobanți (Banat), culturile de tomate neprotejate au adus un venit bănesc la hectar mai mic de 30.000 lei, în timp ce la cele protejate de peliculele polietilenei s-au realizat — tot la un hectar — 126.000 lei.

Oamenii noștri de știință sînt preocupați de introducerea în cultura legumelor a soiurilor valoroase și productive, precum și de crearea a noi soiuri. Anul trecut, legumicultorii din Zimandul-Nou (Banat) au cultivat un nou soi de ardei gogoșari, botezat „Colectivist 1962". E o creație a Institutului de cercetări hortiviticole de la Băneasa (București), care s-a impus ca un soi productiv și cu deosebite calități gustative: uniform, roșu aprins, cărnos și dulce.

Legumicultorii din țara noastră au introdus soiuri de legume timpurii, cu ridicată valoare de cultură. La tomate trebuie amintit Nr.10 X Bizon (fructe mici, rotunde, rezistente la transport, fără zonă verde în jurul penducului, gustoase, aromate, cu sămînță puțină), Zarea X Cornet (soi productiv și rezistent la mană), Seelandia (excelent pentru producția de seră), California, Aurora etc. Culturile de cartofi cunosc de asemenea numeroase soiuri noi: Bintje, Ella, Electra, Sirtema etc.

La ora actuală introducerea de noi soiuri în gama culturii legumicole e una din preocupările de seamă ale oamenilor de știință.

PLOI PERMANENTE ÎN TIMPUL SECETEI

Nici fără apă nu e de conceput o legumicultură modernă. Și nu rare sînt verile cuprinse de o secetă excesivă. Totuși, pentru legume, chiar în aceste condiții, trebuie să plouă. Lucrul acesta se realizează prin irigații. În condițiile de secetă lungă — vara lui 1962 de pildă — irigarea legumelor s-a dovedit deosebit de eficientă. Producțiile au fost cu mult mai mari față de culturile neirigate, iar în multe grădini de legume ele au crescut de 3-4 ori în comparație cu loturile neudate. Acolo unde concomitent cu irigarea s-a făcut și administrarea îngrășămintelor pe faze de vegetație, la care s-au adăugat apoi toate lucrările de întreținere, sporurile de producție au fost foarte mari. Tomatele au ajuns pînă la 55.000 kg la hectar, iar varza la 80.000-100.000 kg la hectar. La irigarea culturilor legumicultorii folosesc două surse de apă: rîurile și pînza de apă freatică. Cea de-a doua sursă, întrucît reclamă cheltuieli mici, se utilizează tot mai mult.

INTERESE RECIPROCE

Legumicultura cîștigă tot mai mult teren din motive bine întemeiate. Ea s-a dovedit o ramură extrem de avantajoasă pentru țăranii colectiviști. Alături de zootehnie, ea aduce venituri bănești în tot timpul anului. Cîteva exemple și în acest sens. Colectiviștii din comuna Anadalchioi (Dobrogea) au cîștigat anul trecut de pe urma legumelor 2.316.000 lei. Legumele și mai cu seamă tomatele pe care le cultivă colectiviștii din Macea (Arad) sînt apreciate (și ele au obținut medalia de aur la Expoziția horticolă internațională de la Erfurt) în multe țări din Europa; acum doi ani, colectiviștii din Macea au cîștigat, numai prin cultura legumelor, 8.400.000 lei.

Roșiile pe care le vedeți în fotografie se coc în tot cursul anului.

Legume timpurii.

Interese în cultura legumelor are, bineînțeles, întreaga populație a țării. Piața orașelor cere zilnic însemnate cantități de legume. Industria alimentară reclamă și ea tot mai multă materie primă pentru conserve: în 1948 în Romînia existau doar 5 fabrici de acest gen; azi numărul lor a crescut la 20, iar producția conservelor de legume și fructe a crescut de 12 ori față de 1948.

ÎNTR-UN VIITOR APROPIAT

În cîțiva ani, consumul anual de legume pe cap de locuitor (în afara cartofilor) va fi de 160 kg, adică de 400-450 grame zilnic, ceea ce corespunde întru totul normelor științifice de alimentație.

În acest scop, centura de vitamine a orașelor românești capătă noi dimensiuni. Sprijiniți de stat — prin însemnate credite pe termen lung, asistență tehnică, procurarea semințelor din soiurile cele mai valoroase; punerea la îndemînă a unor mașini moderne pentru mecanizarea lucrărilor — legumicultorii noștri iau toate măsurile reclamate de meseria grădinăritului. Ei sînt preocupați — lucru esențial — de obținerea unor tot mai mari producții legumicole și tot mai ieftine. Sînt numeroase fapte care atestă succesele legumiculturii românești. Avem create toate condițiile pentru ca „industria de vitamine" a agriculturii să-și afirme prezența în toate cele patru anotimpuri ale anului.

George CIUDAN
Fotografii de S. STEINER

Tehnica minciunii

ÎN LABORATOARELE RĂZBOIULUI PSIHOLOGIC

„Guvernul are dreptul inerent să mintă pentru a se salva atunci cînd este nevoit să înfrunte o catastrofă nucleară", a declarat la sfîrșitul anului trecut, în fața unor ziariști, ministrul adjunct de Război al S.U.A., Arthur Sylvester, încercînd să justifice modul în care Pentagonul informează opinia publică. În aceeași cuvîntare, rostită în fața unei Asociații a ziariștilor profesioniști din New York, A. Sylvester, el însuși fost ziarist, preciza că utilizarea de către guvern a informațiilor constituie „o armă" în arsenalul american și a adăugat: „Informarea este forță. La început a fost cuvîntul. El este mai puternic decît bomba și tunul..."

Orice i se poate reproșa declarației lui Sylvester în afară de sinceritatea ei cinică. Ea dezvăluie cu brutalitate unul din mecanismele cele mai importante ale politicii agresive imperialiste: pregătirea ideologică a agresiunii, în care propagandei, mijloacelor de comunicație menite să răspîndească adevărul și să apropie pe oameni, li se rezervă rolul de a-i transforma pe oameni în instrumente docile ale unei politici contrare intereselor lor.

Buletinele de știri și „prietenii" de la Chase Manhattan Bank

Evident, întotdeauna, într-o măsură mai mare sau mai mică, reacțiunea a recurs la tehnica minciunii pentru a-și menține influența ideologică asupra maselor, pentru a-și camufla planurile sale antipopulare.

În ultima vreme însă, și mai ales în S.U.A., această tehnică a căpătat forme și proporții care-i dau un rol calitativ deosebit.

Printre factorii principali care au determinat această evoluție sînt de menționat:

1. Dezvoltarea și perfecționarea mijloacelor de comunicație, creșterea considerabilă a eficienței acestor mijloace — în special de la introducerea pe scară largă a televiziunii.

2. Pierderea întrecerii cu socialismul în domeniul politico-militar, perspectiva apropiată a unui fenomen similar în domeniul economic, de care devin din ce în ce mai conștiente, îndeamnă cercurile conducătoare ale puterilor imperialiste să-și îndrepte atenția spre terenul ideologic, spre propagandă.

3. În sfîrșit, trebuie ținut seama de rolul pe care-l joacă azi reclama în sistemul capitalist. În condițiile agravării continue a contradicțiilor capitaliste, reclama a căpătat un rol nou, deosebit. Ea s-a transformat, mai ales în S.U.A., în ceea ce se numește „public relations", adică, literal, „legături cu publicul". În plus, față de reclama obișnuită, care urmărește în special să convingă consumatorul să cumpere anumite mărfuri sau servicii, sistemul „public relations" trebuie să ducă la crearea, în conștiința „omului de pe stradă", a unei simpatii pentru anumite firme și corporații, dar mai ales pentru sistemul capitalist în ansamblul său.

După cum se știe, principalele rețele de radio și televiziune (ca și presa, cinematograful și de altfel majoritatea mijloacelor de comunicație) sînt controlate de marile trusturi atît direct, cît și prin programele pe care le plătesc și fără de care posturile de radio și televiziune n-ar putea exista. Iată de pildă buletinul de știri de seară al postului de televiziune N.B.C. (una din cele două mari rețele de radioteleviziune din S.U.A.); el este plătit de First National City Bank din New York, una din marile bănci ale grupului Morgan. Buletinul începe și se sfîrșește cu o reclamă a serviciilor bancare pentru marele public, care conține invariabil lozinca „The bank where you come first" (banca pentru care, tu — adică, tu, simplu telespectator — n.a. — constitui prima grijă).

O altă reclamă frecventă pe toate posturile de televiziune din New York este a lui Chase Manhattan Bank, aparținînd grupului Rockefeller și condusă direct de David Rockefeller, fratele guvernatorului statului New York, Nelson Rockefeller, aspirant republican la președinția S.U.A.

Laitmotivul acestei reclame are un conținut asemănător cu al celei precedente: „You have a friend at Chase Manhattan". Tu (adică, din nou, tu, biet telespectator — n.a.) ai un prieten în Chase Manhattan Bank.

Reclama nu e numai „sufletul comerțului"

Activitatea de „public relations" nu se adresează rațiunii, înțelegerii publicului. Ea se adresează — în mod deliberat — elementelor iraționale, subconștiente, ale omului, pornirilor și instinctelor, prejudecăților sale. Baza ei o constituie teoriile despre psihanaliză ale lui Freud și ale urmașilor săi.

În S.U.A. s-a creat pe această bază o rețea de instituții care au elaborat în detaliu teoria, tehnica și practica activității de „public relations", al cărei centru a devenit Madison Avenue (unul din principalele bulevarde ale New Yorkului). Termenul de Madison Avenue este azi sinonim cu „public relations", cu „reclama" la cel mai înalt nivel pe care-l poate oferi regimul capitalist.

Tehnica reclamei americane, spune conducătorul uneia dintre cele mai însemnate instituții de acest fel, Louis Cheskin, „atinge inconștientul sau subconștientul din cauză că preferințele sînt determinate de factori de care individul nu este conștient... În realitate, în situația de cumpărător, consumatorul acționează în general emotiv și parcă silit, reacționînd inconștient la imagini și schițe care în subconștient sînt asociate cu produsul".

„Folosirea psihanalizei de masă a devenit baza unei industrii multimilionare", spune sociologul american Vance Packard, care a cercetat îndeaproape concepțiile, modul de organizare, tehnica și efectele activității de „public relations".

În aceste împrejurări, reclama devine o obsesie, o adevărată agresiune psihologică împotriva consumatorului, care de cele mai multe ori se află dezarmat, luat prin surprindere, în fața ei.

Pentru a ilustra consecințele reclamei asupra publicului american, un film care satiriza efectele televiziunii (aici trebuie avut în vedere că producătorii și autorii de filme, concurați puternic de televiziune, sînt îndemnați din motive materiale să fie obiectivi și să critice televiziunea comercială), imagina următoarea situație: o gospodină merge la piață după cumpărăturile cotidiene. Ea uită însă denumirile curente, normale, ale mărfurilor pe care vrea să le cumpere. A uitat să spună pîine, ouă, unt, cartofi etc.

Adrian COMĂNESCU
Ilustrații de Cik DAMADIAN

(Continuare în pag. 8)

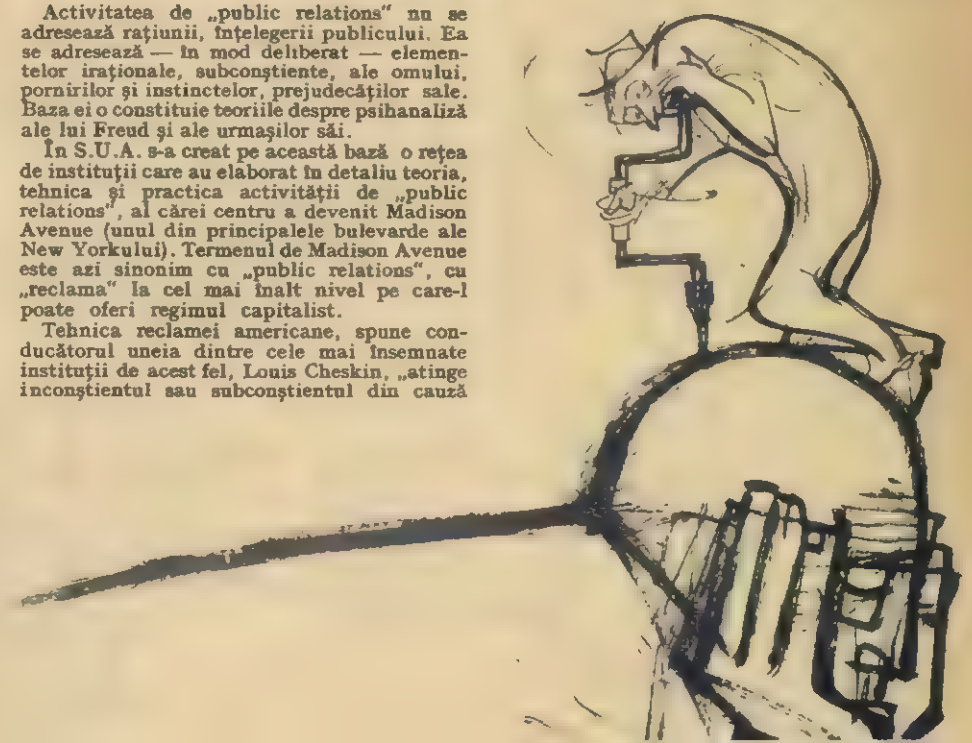

În schimb în mintea ei s-a întipărit reclama corespunzătoare fiecărui produs, o melodie, o lozincă, o poezie și, numai amintindu-și-le pe fiecare în parte, reușește să-și facă aprovizionarea.

Așa cum am arătat, acest sistem de reclamă a cuprins întregul mod de viață capitalist, în special în S.U.A.: viața politică, culturală, relațiile externe.

În aceste condiții campania electorală devine o dată mai mult o operație, o bătălie a reclamei.

Dezbaterea de conținut, de program, trece pe un plan cu totul secundar, mai ales că o asemenea dezbatere ar fi lipsită de obiect: între concurenți nu există diferențe de concepții esențiale. Important este mai mult cum zîmbește candidatul, cît de atrăgător este pentru public etc. (de aceea, cele mai respectabile personaje politice acceptă un anumit machiaj înainte de emisiunile de televiziune). Nu este probabil întîmplător faptul că în limbajul curent american verbul a vinde („to sell") nu are numai semnificația obișnuită comercială, ci înseamnă și „a propaga" (o idee), „a prezenta" și „a convinge" un auditoriu asupra unui anumit punct de vedere. În S.U.A. se pot „vinde" astfel nu numai cartofi și ceapă, ci și platforma unui partid politic și chiar „modul de viață american".

Cercurile conducătoare au îmbrățișat cu atît mai repede acest sistem de propagandă-reclamă și pentru activitatea lor politică, cu cît el nu pune probleme de conținut, cu cît el pleacă de la concepția că, indiferent de valoarea intrinsecă a unui produs, fie el material sau spiritual, plasarea lui pe piață depinde de eficacitatea reclamei.

Și evenimentele care se desfășoară sub ochii noștri confirmă în fiecare zi incapacitatea capitalistă de a îmbunătăți calitatea „produselor" sale politice care devin tot mai impopulare.

Pe această bază extinderea sistemului de „public relations" în domeniul activității externe a statelor imperialiste a dus la crearea unei ramuri speciale de activitate, care a devenit o parte integrantă a politicii externe a marilor puteri occidentale: războiul psihologic.

„Marea minciună" și oile americane

Legătura nemijlocită dintre metodele reclamei comerciale și războiul psihologic este afirmată fără înconjur de teoreticienii acestuia din urmă. Scrie de pildă L. Margolin, unul din specialiștii acestei operații, care a lucrat pe lîngă cartierul general al lui Eisenhower:

„Să impui cumpărătorului ideea că el trebuie să mestece un anumit fel de gumă sau să se folosească numai de o anumită marcă de automobil este o propagandă care se deosebește puțin de încercările de a impune soldatului sau poporului țării vrăjmașe ideea capitulării pe motivul că luptă pentru o cauză fără speranță și fără perspectivă.

Ca și reclama comercială, orice strategie a războiului rece acționează prin efecte cumulative. După cum iperita rămîne la suprafața pămîntului cîteva luni după bătălie, otrava urii și a neîncrederii, răspîndită de războiul psihologic, se păstrează ani de-a rîndul".

De aci se ajunge repede la teorii care amintesc de concepția lui Goebbels despre „minciuna cea mare". În manualul său „Opinia publică modernă" (Modern Public Opinion) profesorul Universității din Illinois William Albig scrie:

„După cum spunea dr. Goebbels, propaganda nu are o metodă fundamentală proprie. Ea își cunoaște numai scopul: să cucerească masele. Orice mijloace care servesc acestui scop sînt binevenite".

Acum înțelegem mai bine cuvintele eroului nostru de la începutul acestor rînduri, dl. Arthur Sylvester. El nu este decît un practician entuziast al războiului psihologic.

Este adevărat că guvernul american nu a fost zgîrcit cu Sylvester, ci i-a pus la dispoziție un aparat numeros și nu i-a dat altă sarcină la Pentagon decît să se ocupe de propaganda Ministerului de Război al S.U.A. Sylvester dispune pentru aceasta de 451 funcționari civili și 250 militari activi. Pe deasupra, fiecare armă (forțele terestre, aviația, marina) dispune, ca și marile unități, de un aparat special pentru „prelucrarea opiniei publice", pentru războiul psihologic. Întreg acest aparat desfășoară o vastă campanie de conferințe, de prezentări de filme, de influențare a presei. Numai „comicsurile" editate de Pentagon sînt citite de 30 milioane persoane. Serviciul de radio și televiziune al Pentagonului este unul din cele mai puternice.

Evident, aparatul oficial al Pentagonului este strîns legat de marile trusturi, de principalele organe de presă, de radioteleviziune și de film, de nenumărate organizații neoficiale, cu caracter aparent obștesc, patronate de trusturi și care, toate laolaltă, alcătuiesc o uriașă mașină de propagandă menită să țină publicul american departe de realitățile vieții internaționale și să-l educe în spiritul războiului rece, al războiului preventiv, al glorificării armelor nucleare.

„Lipsa de cunoștințe în domeniul vieții internaționale — scria un publicist reacționar american, Lederer — i-a transformat pe americani într-o națiune de oi apatice și neinformate, aprobînd orice hotărîre care li se pare mai simplă și accesibilă și care vine din surse evident mai bine informate ca ei înșiși". Desigur că această afirmație este exagerată, ea ignorează creșterea în S.U.A. a curentului de opinie pentru o politică rațională și realistă de coexistență pașnică. Dar ea nu este mai puțin semnificativă, ilustrînd o latură a modului de viață capitalist care ajunge să îngrijoreze chiar și pe apologeții acestui mod de viață.

Instrumentele războiului psihologic

Dacă inamicul principal în războiul psihologic dus de aparatul Pentagonului și al instituțiilor anexe sau auxiliare este însuși publicul american, nici publicul străin nu este la adăpost de acțiunea acestei arme care, după părerea d-lui Sylvester, e chiar mai puternică decît bomba și tunul.

Rolul principal oficial în organizarea războiului psihologic pe plan extern revine Agenției de informații a S.U.A. (USIA), deși și Pentagonul, ca și alte instituții oficiale, au la rîndu-le un cuvînt de spus.

USIA are 11.000 funcționari și 350 centre de informații în 79 țări. Printre cele mai cunoscute instrumente ale USIA se află posturile de radio „Vocea Americii" și „R.I.A.S." (în Berlinul occidental). Împotriva tuturor normelor de conduită internațională, aceste posturi sînt puse la dispoziția transfugilor politici din țările socialiste, iar calomnierea politicii și a conducătorilor statelor socialiste este un fapt curent în activitatea lor.

Alături de posturile oficiale de radio există instituții chipurile particulare, dar în a căror conducere intră reprezentanții acelorași mari trusturi care îndrumă din umbră politica oficială, ba uneori chiar foști și actuali înalți demnitari de stat.

Cea mai cunoscută instituție de acest fel este postul de radio „Europa liberă", în al cărui consiliu de patronaj intră foști miniștri, generali, oameni de afaceri influenți, cum sînt: Allan Dulles, generalul Donovan, foști șefi ai Agenției centrale de informații a S.U.A., Lucius Clay, consilierul președintelui Kennedy pentru problemele Berlinului occidental, John Mc. Cloy, consilier al președintelui Kennedy în multe ocazii importante (de pildă, cu prilejul crizei din Marea Caraibilor el a fost principalul negociator din partea S.U.A.) ș.a.

Activitatea războiului psihologic este totodată împletită cu activitatea de spionaj. Ziarul „New York Herald Tribune" recunoștea de pildă că postul de radio „R.I.A.S" reprezintă, probabil, „singura stație din lume care dispune de o rețea proprie de spionaj". Adevărul este însă că acest lucru este valabil și pentru postul de radio „Europa liberă", și pentru alte instituții și unități ale războiului psihologic. Poate cel mult să fie adevărat că nu fiecare are spioni proprii, ci numai salariați ai Agenției centrale de la Washington, dar aceasta, evident, nu schimbă esența fenomenului.

★

Fără îndoială că, asemeni întregii politici agresive a imperialismului, războiul psihologic nu poate aduce nici un fel de victorie promotorilor săi. Acest lucru îl înțeleg și unii observatori mai lucizi din lumea burgheză. „Propaganda — scria «New York Times» — poate asigura sprijinirea unei politici anumite, dar nu o poate înlocui. Se pare că pînă acum Washingtonul nu a înțeles că o propagandă sănătoasă nu poate porni decît de la o politică sănătoasă".

Pe de altă parte, nu se poate nega că războiul psihologic, propaganda războiului, a agresiunii, a învrăjbirii între state creează o primejdie în plus pentru colaborarea internațională, constituie un factor autonom de agravare a încordării în relațiile dintre state.

În aceste împrejurări, interzicerea propagandei de război, a propagandei îndreptate împotriva relațiilor de colaborare și respect reciproc între popoare, constituie o parte integrantă a programului de acțiune și de luptă pentru destinderea internațională, pentru triumful principiilor coexistenței pașnice.

Adrian COMĂNESCU

Ilustrații de Cik DAMADIAN

„Elita spirituală" își etalează cicatricele.

„In Bier veritas!"
O metodă care să vă conserve cicatricele, făcîndule cît mai hidoase: frecați tăietura proaspătă de sabie, cu bere. Frecați-o îndelung, la întuneric și la lumină, frecați-o pînă cînd fragila pojghiță de piele, abia prinsă, dospește ca o tăietură într-o cocă vîrtă la cuptor.

La ce folosește? Păi cu asta vă puteți fuduli, nu șagă! Mîndria și capacitatea intelectuală a celor cu sînge albastru sau măcar albăstrit prin universitățile cu faimă și moravuri și năravuri medievale din Germania occidentală se poartă pe obraz. Se spune că orice „alter Herr", fost absolvent al unei universități și care a practicat mînuirea armelor în cadrul vreunei destoinice asociații de studenți cuțitari cu sabia, poate distinge, de la prima vedere a cicatricelor, pe cel mai tare dintre adversari.

CICATRICELE „ELITEI SPIRITUALE"

„Porcii înjunghiați" — poreclă cu care sînt onorați răniții în duelurile studențești — benefi-

Ioan GRIGORESCU

(Continuare în pag. 10)

Pe urmele celor care, cu cuțite și topoare, au pornit la luptă împotriva Republicii de la Weimar zbierînd că vor „cadavre pentru anatomie".

INVITAȚIE LA BARBARIE

Die alte Herren şi-au păstrat „glorioasele" obiceiuri de altădată.

INVITAŢIE LA BARBARIE

ciază de protecţie, cicatricele de pe frunte sau de pe obraz „made in West-Germany" atestîndu-le apartenenţa la o „elită spirituală" căreia îi sînt larg deschise porţile carierei. Cît de înduioşător e pentru un bun şi venerabil „alter Herr" să primească în cabinetul său un solicitant cu spade încrucişate pe cartea de vizită şi cu cicatrice încrucişate pe obraz! La o întîlnire festivă a unor asociaţii studenţeşti vest-germane, un mare fabricant de conserve şi-a scos din cufăr şapca şi banderola asociaţiei sale, iar din portofel un cec gras menit să ajute la păstrarea strălucirii glorioaselor obiceiuri de altădată...

E îndeobşte cunoscut şi recunoscut de presa vest-germană că atunci cînd trebuie recrutate noi cadre pentru diferitele concerne din R.F.G., cei ce îndeplinesc această sarcină îşi îndreaptă în primul rînd privirile spre culorile asociaţiei de duelişti pe care le poartă membrii consiliului de administraţie sau directorii. La fel se întîmplă şi în parlament, justiţie sau în administraţia de stat.

În cele o mie de asociaţii studenţeşti din Germania federală există de trei ori mai mulţi „domni bătrîni" decît studenţi, respectiv 145.000 faţă de 50.000 membri „activi". 81 din cei 500 de deputaţi ai Bundestagului sînt foşti membri ai asociaţiilor studenţeşti. „Domnii bătrîni" sînt reprezentaţi în guvernul Adenauer prin Schröder şi Seebohm (pînă nu demult şi de Strauss). Este deci explicabil de ce, cu toate presiunile opiniei publice din Germania federală, cu toate protestele celor mai marcanţi membri ai corpului universitar împotriva duelurilor măcelăreşti dintre studenţi, „justiţia" federală respinge cererile de a se interzice duelurile, sub pretextul că aceasta ar încălca... „libertatea" învăţămîntului. Oficialitatea consideră o serie din cele mai sîngeroase asociaţii de duelişti ca „demne de încurajat", subvenţionîndu-le din fondul „Planul tineretului Republicii Federale Germane".

Iată şi „planul": „Trebuie să dezvoltăm adevăratul tip de stăpînitori, un tip conştient de sarcina pe care o are ca slujitor al omenirii!" — scrie una din publicaţiile oficiale ale studenţilor-duelişti din R.F.G. Vi se pare că aţi mai auzit vreodată acest dîrz deziderat? Atunci cunoaşteţi, desigur, şi efectul aplicării lui. L-au cunoscut şi „domnii bătrîni", şi domnii mai tineri din Germania, care de două ori în calitate de „stăpînitori" au apucat-o spre cea mai ruşinoasă catastrofă.

STIGMATIZAREA UNEI DEMENŢE

S-a scurs ceva vreme de cînd o hoardă de „studenţi", alăturîndu-se batalioanelor de asalt hitleriste, au pus mîna pe bîte, pe cuţite şi pe topoare şi au pornit la luptă împotriva Republicii de la Weimar, zbierînd că vor „cadavre pentru anatomie".

Printr-o decizie dată în 1883 de tribunalul Reichului se stabilise că acei care au de ispăşit pedepse pentru crime comise în apărarea onoarei să nu fie întemniţaţi laolaltă cu delicvenţii de drept comun, ci duşi în fortăreaţă. În 1933 duelurile dintre studenţi au încetat de a mai fi pasibile de pedeapsă. „Tineretul studios" al celui de-al treilea Reich era astfel răsplătit pentru „sentimentele lui naţionale". Era anul venirii lui Hitler la putere. După cel de-al doilea război mondial, duelurile au fost interzise printr-o lege specială. Dar interdicţia, fie şi formală, n-a durat mult. În 1953 tribunalul federal din Karlsruhe a hotărît că duelurile studenţeşti nu sînt pasibile de pedeapsă, neputînd fi considerate nici ca o luptă între doi oameni şi nici ca un atac al unei persoane asupra celeilalte.

Deşi cei mai marcanţi universitari germani şi-au spus părerea în legătură cu flagelul duelurilor, deşi grupurile universitare politice au condamnat asociaţiile de luptă studenţeşti declarînd: *„sîntem împotriva duelurilor studenţeşti deoarece nu vedem în ele o dovadă de curaj, ci de barbarie. Pentru noi*

„REÎNTOARCEREA LA BARBARIE", astfel îşi intitulează revista vest-germană „Der Stern" — din care reproducem fotografia de mai sus — reportajul despre asociaţiile de studenţi bătăuşi cu sabia.

cicatricele de pe urma duelurilor nu sînt semnele unei elite, ci stigmatizarea unei demențe...", tribunalul federal, același care a scos de sub lege Partidul Comunist din Germania, a legiferat barbaria duelurilor ca literă sfîntă în programul educării unei generații de „stăpînitori".

„DOMNULE PORC, TE PROVOC LA DUEL"

În jargonul asociațiilor studențești de dueluri, doborîrea adversarului se numește „afront". Asociațiile cuțitarilor cu sabia fac sistematice exerciții pentru a provoca elementele progresiste și pe partizanii oricărei mișcări democratice pentru coexistență pașnică și înțelegere între popoare.

„Mi-am pierdut urechea la Heidelberg", se intitulează un șlagăr care cîntă virtuțile și eroismul „porcilor înjunghiați". Cîntecul de cabaret nu e o simplă metaforă. Ziarele scriu alarmate că în toate centrele studențești din R.F.G. curge sînge în dueluri. Îngrijorate, personalități științifice și culturale marcante din R.F.G. se opun nebuniei unei epoci trecute, considerînd că va fi rău pentru Germania occidentală dacă fețele mutilate vor constitui din nou un semn de elită al tineretului. Dar prin scrisoarea lor deschisă, adresată Bundestagului, cei 15 profesori universitari vest-germani (printre care prof. dr. Max Born, fizician, laureat al Premiului Nobel), cerînd scoaterea duelurilor de sub lege, au intrat ei înșiși în duel cu miile de bătăuși cu spada. Asociațiile studențești se împotrivesc oricărui amestec în dreptul fiecărui student de a lua „orice hotărîre". Cu alte cuvinte, cum „explica" săptămînalul vest-german „Der Stern", într-un regim ca acela de la Bonn nimănui nu i se poate interzice de a-și mutila obrazul prin cicatrice. Obrazul ca obrazul, dar cum rămîne cu ceea ce se află dincolo de obraz? Că doar nu din prea mult obraz, fie el neted sau cu adînci cicatrice „de elită", i se trimite unuia dintre savanții semnatari ai scrisorii către Bundestag, provocarea: „Domnule porc, te provoc la duel!"

SCOATEȚI, SCOATEȚI SĂBIILE

Sîngeroasele bătăi se fac, de obicei, din „dragoste de patrie". În ultima ediție (1958) din „Cartea germană a cîntecelor pentru petrecerile studențești", alături de heruvimicele răcnete tradiționale: „Dumnezeul care a făcut fierul", „Scoateți, scoateți săbiile!" „Cînd mărșăluim", „Trăiască soldații" au fost introduse noi cîntece militariste, „creații" ale valului revanșard postbelic.

În cel de-al 577-lea an al existenței sale, universitatea Ruprecht-Karl, asupra căreia se spune că radiază romantismul castelului Heidelberg, își mînjește piatra seculară cu sînge. La Heidelberg activează în total 35 de asociații studențești, dintre care 16 asociații de luptă care-și pun adepții să jure în scris că vor degusta berea și își vor pune la încercare „spiritul".

PREDECESORII „BOBOCILOR" DE LA HEIDELBERG

În cartea mea „Pasărea Fenix" scriam despre înaintașii generației „crude", bătrînii domni de azi, tinerii înflăcărați de ieri, care s-au duelat și ei, ba chiar mai abitir decît bobocii de la Heidelberg. În cetatea Sanct-Marienburg din fosta Prusie orientală, unde Hitler instalase un muzeu al trecutului „arian" al Poloniei și Prusiei, am aflat de niște dueluri fascisto-teutonice a căror relatare făcea să ți se ridice părul măciucă. Ofițerii, fii de magnați fasciști trimiși după duelurile cu bere din universitățile spadasine să facă la adăpost universitatea războiului, erau brusc cuprinși, la umbra zidurilor feudale, de ticul unei a doua naturi. S-au înfășurat în pelerine albe cu crucile încîrligate, pe spate și pe piept. Au început să oficieze în capela „Marelui maestru" (căpetenia ordinului cavalerilor teutoni) liturghii negre, iar în bordelul reînființat cu tot fastul feudal, orgii demne de vînjoșenia strămoșească. Atunci cînd se ciondăneau pe ciolanul trimis acasă din depozitele inepuizabile ale Auschwitzului, noii cruciați rezolvau conflictele dintre ei prin sinistre dueluri, pe lîngă care zgîrieturile de sabie din beciurile Heidelbergului apar ca niște nevinovate jocuri de copii.

ÎNCĂIERAREA CÎRȚIȚELOR

În catacombele întinse în subteranele fortăreței, la lumina

Unul din cei cărora cicatricea le-a deschis porțile carierei: Rolf Lahr, din aparatul Ministerului de Externe de la Bonn.

torțelor, avea loc judecata. „Onoarea" nu se spăla decît prin ucidere. În bezna de nepătruns, dueliștii aveau voie să-și aprindă cîte o țigară. O dată chibritul stins, cînd în întunericul de smoală nu se mai vedeau decît licuricii vii ai țigărilor, duelul putea începe. Fiecare avea dreptul să țină țigara aprinsă cum voia. Deasupra capului sau între degetele mîinii întinse lateral, să se culce la pămînt, să se cațere pe zid, să mute țigara dintr-o mînă în alta în timpul celei mai acrobatice poziții posibile. Totul era ca adversarul lui să ghicească după lumina țigării unde trebuie să tragă. „Lupta" cîrțițelor dura pînă cînd unul era ucis.

★

Ei, meine Herren, dar parcă azi mai sînt „vremurile bune" de altădată? Azi ești nevoit să cînți „Doamne, Dumnezeule, nu-i da uitării pe lăncierii germani!" Îți taie o ureche la Heidelberg și gata! Te trezești încondeiat într-un cîntec de care nu știi cît să fii de mîndru sau cît să te rușinezi. Sau arunci așa, un „afront" societății și te trezești poftit în barbarie! Păi astea-s timpuri? Noroc că mai e și un tribunal ca acel din Karlsruhe pe pămînt, și o generație întreagă de „domni bătrîni" care știu cînd să-și scoată din cufăr însignele, culorile și distincțiile. Încolo....

Ioan GRIGORESCU

Teatru

OASPEȚI

De o bucată de vreme, publicul bucureștean are prilejul să vadă spectacole prezentate de teatre din regiuni. E bine. E bine pentru public, care poate admira unele realizări importante fie cu piese jucate și în Capitală, fie cu lucrări noi, premiere pe țară. E bine pentru oaspeți care-și pot confrunta activitatea cu teatrele din Capitală, pot face un rodnic schimb de experiență cu colegii lor bucureșteni, pot discuta în spirit critic munca lor. E bine pentru gazde, din același punct de vedere al schimbului de experiență. Nu mai vorbesc cît de important e lucrul acesta pentru critica teatrală, care are astfel posibilitatea de a judeca pe baza unei serii de spectacole dezvoltarea de ansamblu a teatrelor respective, de a încadra mai bine și a valorifica cu mai multă justețe contribuția adusă de actorii, regizorii, scenografii din regiuni.

Căci — fapt semnificativ și cu totul nou — mișcarea teatrală e azi una pe țară, în numeroase colective există forțe artistice remarcabile care obțin succese pe linia unor căutări ce aduc o notă originală, îmbogățind experiența teatrului nostru contemporan, contribuind la dezvoltarea sa.

Sporadic, vizitele unora dintre aceste colective au început mai de mult. Îmi amintesc cît de pasionat a fost schimbul de experiență dintre Teatrul Tineretului și Teatrul de Stat din Ploiești cu spectacolul „De Pretore Vincenzo" și discuția care l-a urmat. Deosebit de elocventă pentru creșterea teatrelor din regiuni a fost competiția tinerilor artiști din iarna acestui an. Pe bună dreptate s-a cerut în repetate rînduri, cu prilejul unor dezbateri între oamenii de teatru, crearea la București a unui *Teatru al teatrelor*, pe scena căruia, periodic și cu grijă pregătite, să aibă loc spectacole ale colectivelor din țară. Din cauza unor dificultăți de ordin tehnic, acest deziderat n-a putut fi încă împlinit. Totuși, spre bucuria tuturor, sînt semne că treaba începe să se organizeze cu oarecare continuitate. Am văzut astfel în ultimul timp spectacolele teatrelor de stat din Galați (interesanta premieră pe țară a dificilei piese „Umbra" de Evghenie Șvarț), Bacău, Oradea.

Desigur nu se poate spune că organizarea turneelor e fără cusur. După cum s-a putut constata, nu tot ce s-a prezentat la București este cel mai reprezentativ pentru teatrele din țară, nici ca trupe, nici ca spectacole. Sînt colective care, după părerea mea, ar fi meritat prioritate. Am văzut nu demult cîteva spectacole ale Teatrului Național din Cluj. Există acolo regizori, scenografi, actori de prima mînă. Și mă mir că un asemenea ansamblu serios nu s-a prezentat încă la București. Spectacole de frumoasă ținută sînt și la Teatrul de Stat din Timișoara, unde activează un mare număr de actori tineri și talentați, cu un repertoriu clasic și contemporan de bună calitate. De asemenea, teatrele de stat din Brașov și Sibiu au cu ce să intereseze publicul bucureștean.

Salutînd deci din toată inima prezența în Capitală cu mai multă continuitate a oaspeților din țară, cred că s-ar cere o mai mare exigență în alcătuirea turneelor. Pentru ca treaba să devină mai deplin concludentă și stimulatoare.

Traian ȘELMARU

disc

Interpreții romîni de muzică au depus în ultimii ani o rodnică și susținută activitate, manifestînd o permanentă grijă pentru calitatea execuției repertoriului inclus în recitalurile date; pe linia acestei activități casa noastră de discuri a acordat în bogatul ei program de înregistrări, un loc din ce în ce mai important celor mai valoroși muzicieni ai noștri, iscusiți și apreciați reprezentanți ai artei interpretative muzicale.

Discul ECD-1020 (33 t., 25 cm) cuprinde „Trio nr. 1 pentru vioară, violoncel și pian în re minor op. 63" de Robert Schumann, care își găsește în interpretarea lui Ștefan Gheorghiu (vioară), Radu Aldulescu (violoncel) și Valentin Gheorghiu (pian) una din cele mai interesante și originale redări ale dramatismului ce străbate partitura. Viața atît de frămîntată a muzicianului german, în luptă necurmată cu mediul potrivnic, antiartistic al epocii sale, se reflectă bogat în freamătul continuu al multiplelor teme cuprinse în trista dar bărbătească sa operă.

O altă lucrare a lui Schumann, renumitul ciclu de lieduri „Dragoste de poet" (discul ECD-1023), constituie obiectul unei înregistrări în care se remarcă interesul și pasiunea a doi interpreți de frunte ai muzicii noastre. Impunîndu-se mai de mult ca sensibil și dăruit cîntăreț de lieduri, baritonul Dan Iordăchescu, solist al Teatrului de Operă și Balet din București, realizează cu pianistul și compozitorul Valentin Gheorghiu o perfectă colaborare între redarea simplei dar rafinatei muzici a acestui ciclu, compusă pe cunoscutele versuri din „Intermezzo liric" de Heinrich Heine. (Discul folosește traducerea lui Horia Furtună.)

Și încă un ciclu de lieduri, de astă dată al lui Franz Schubert: „Călătorie de iarnă". Înregistrarea completă ocupă două discuri microsion de format mare (ECE-078, ECE-079). Interpretarea celor 24 de lieduri care alcătuiesc ciclul „Călătorie de iarnă" prilejuiește basului Marius Rintzler o fericită ocazie de a-și manifesta sensibilitatea, generozitatea și bogăția vocii sale. Acompaniază la pian Dagobert Buchholtz. Mai multă atenție la fabricație și presarea discurilor ar fi evitat supărătorul zgomot de fond, existent pe alocuri.

Vlad MUȘATESCU

EFE

SAVANȚII RÎD...

Schița „Efectul Warp" a fost publicată în cea de-a treia ediție a „Culegerii de povestiri științifico-fantastice" apărute la Londra sub îngrijirea lui E. Crispin. Autorii, după cum se arată în prefața culegerii, sînt, în majoritatea lor, nu scriitori profesioniști, ci oameni de știință.

Îndreptîndu-și atenția spre domeniul fantasticului, omul de știință care se ocupă și de literatură face adesea apel la umor. A devenit faimoasă în Anglia „Alice în țara minunilor" de Lewis Carroll, povestire al cărei farmec constă în îmbinarea hazlie a elementelor celor mai prozaice ale vieții, cu fantasticul, cu invenția plină de strălucire și spirit. Și totuși, după cum se știe, cartea a fost scrisă de un matematician...

Schița umoristică a lui Lion Miller este, desigur, fantastică, dar ea conține implicații actuale importante. Personajul principal, un arieraț mintal, se dovedește în cele din urmă mai înțelept decît ofițerii americani, inginerii și reporterii care îl înconjoară și care se adună ca muștele la miere cînd mașina miraculoasă creată de el se înalță în curtea casei părintești... Descoperirea sa, care în mîinile forțelor agresive s-ar fi putut transforma într-o armă redutabilă, dispare din nou, după ce atîtase o clipă poftele Pentagonului.

Ironia amară a povestirii amintește de mărturisirea făcută recent, într-un cerc de colegi, de un savant progresist englez:

„În prezent preocuparea de a împiedica știința să distrugă omenirea îmi răpește mai mult timp decît gîndurile consacrate dezvoltării științei".

(Extras din lucrarea „Introducere la studiul prealabil al unor cazuri de anomalii unice", de Alma Victoria Snyder-Grey, doctor în știință. Fort, statul Indiana, S.U.A., Editura Fort College, anul 2222).

Cele mai timpurii informații privitoare la anii copilăriei lui Aldous Warp atestă că, deși din punct de vedere al dezvoltării fizice el părea aproape normal, toți vecinii, tovarășii săi de joc și membrii familiei îl considerau un cretin incurabil. Se știe, de asemenea, că era un copil liniștit, cu vădite înclinații pentru viața sedentară. Nu pronunța niciodată nici un cuvînt, ci se mulțumea să emită un sunet strident: „Ui-i-i", și aceasta numai cînd era chemat la masă sau cînd găsea vreo pietricică sau vreun bețișor de o formă neobișnuită, care îi stîrneau un interes de neînțeles pentru cei din jur.

La un moment dat, totuși, băiatul a ieșit brusc din starea de indolență care-l caracteriza. La puțin timp după ce împlinise vîrsta de șase ani — data exactă este din păcate imposibil de stabilit — Aldous Warp a întreprins o serie de expediții în groapa de gunoi a orașului, situată în spatele unui teren al familiei Warp.

Înapoindu-se dintr-o asemenea expediție, tînărul Warp a adus cu sine o uriașă roată dințată pe care, după o îndelungată chibzuință, a ascuns-o într-un coteț de păsări.

Așa s-a născut ideea care n-a încetat să-l frămînte pe Aldous în următorii doisprezece ani. El și-a petrecut toată copilăria, adolescența și tinerețea cărînd din groapa cu gunoi în curtea lui mii de obiecte de metal, mici și mari, de cele mai variate forme.

ECTUL WARP

de Lion MILLER

Întrucît considerau că frecventarea oricărui fel de şcoală depăşeşte posibilităţile sale intelectuale, părinţii s-au bucurat că fiul lor şi-a găsit o ocupaţie potrivită şi că este mulţumit de viaţa lui. Faptul că preocuparea lui se îndrepta spre obiectele găsite la gunoi probabil că nu-i deranja prea mult.

Tot atît de brusc cum începuse, Aldous Warp îşi încetă însă şi această activitate. Timp de aproximativ un an — n-am reuşit nici în cazul acesta să stabilesc termenul exact — tînărul nu a mai părăsit casa părintească. Atunci cînd nu era absorbit de necesităţi fireşti ca mîncatul şi dormitul, el se plimba încet în jurul grămezii de vechituri pe care o adunase fără nici un scop sau plan vizibil. Într-o dimineaţă, tatăl lui (chiar el ne-a povestit) a observat că Aldous alege din grămadă obiecte pe care încearcă să le îmbine. Cred că aici este necesar să arăt că informarea de faţă privind datele existente în legătură cu efectul Warp nu poate avea pretenţia de a fi completă dacă nu reproducem declaraţiile tatălui lui Aldous, Lambert Simnel Warp. Vorbind despre activitatea sus-arătată a lui Aldous, bătrînul Warp a spus:

„Ceea ce m-a uimit a fost faptul că fiecare (ştersătură pe manuscris) obiect pe care-l ridica de jos se lipea de celălalt (ştersătură) obiect. Indiferent (şters) dacă (şters) era arc de sonerie sau (şters) cratiţă de bucătărie, cînd băiatul le punea unul lîngă altul nu le mai puteai desface".

Fiind întrebat dacă Aldous folosea diverse instrumente în activitatea sa, L. S. Warp ne-a încredinţat: „Nici un fel de instrumente".

Ceva mai ciudat sună răspunsul lui L.S. Warp la întrebarea pe care o voi reproduce ad litteram: „Dar cum de-a reuşit, Dumnezeule, să lipească piesele în aşa fel încît ele să alcătuiască un tot?" (întrebare pusă de dr. Palmer).

Răspuns: „Lucrurile (şters) se îmbinau perfect (şters) şi nimeni, absolut *nimeni* nu le mai putea desface".

Şi într-adevăr aşa era. De altfel multe persoane au văzut cum Aldous se urca liniştit pe construcţia lui ca să-i mai adauge vreo „piesă", în care timp grămada păstra un echilibru perfect.

Acestea sînt toate elementele de care dispunem pentru a analiza experienţa principală, hotărîtoare, care a avut loc la puţin timp după aceea. Pentru datele exacte asupra condiţiilor în care s-a desfăşurat unica demonstraţie „de control" a efectului Warp, sîntem îndatoraţi lui Herbert R. Armstrong, maior în corpul de ingineri al Armatei S.U.A., şi doctorului Philipp G. Cross — care au asistat la experienţă.

După cum reiese din declaraţiile lor, la orele 10,46 dimineaţa Aldous Warp a scos din coteţ vechea şi ruginita roată dinţată pe care o găsise încă pe cînd avea şase ani. După ce a căzut un moment pe gînduri, s-a căţărat pe construcţia lui informă, a stat puţin sus, apoi a dispărut undeva în interiorul ei. Timp de cîteva minute nici chiar aceşti doi observatori experimentaţi nu l-au putut zări (dr. Cross : 4 min., 59 sec., maiorul Armstrong: 5 min., 0,2 sec.). În sfîrşit Aldous a reapărut în vîrf, apoi a coborît pe pămînt şi a început să privească fix instalaţia.

Ceea ce urmează este un extras prescurtat din rapoartele maiorului Armstrong şi doctorului Cross:

După ce a rămas cîteva minute cu un aer perplex, Warp s-a apropiat de construcţia sa, din care ieşea în afară o tijă avînd la capăt un glob de aramă, asemănător celor care împodobesc unele paturi. Aldous l-a tras uşor spre sine. Ce s-a întîmplat după aceea pare pur şi simplu de necrezut.

Mai întîi s-a auzit un zgomot din ce în ce mai puternic, ca al unei cascade. Zgomotul a continuat să crească şi, după aproximativ 15 secunde, în partea de jos a construcţiei a apărut o lumină fosforescentă, purpurie. Apoi întreaga grămadă de vechituri s-a ridicat la o înălţime de aproximativ doi metri şi a rămas imobilă în aer. Tînărul Aldous sărea în jurul ei dînd semne vădite de entuziasm, şi noi am auzit limpede tripla sa exclamaţie: „Ui-i-i!" Apoi s-a apropiat de progenitura sa, a învîrtit o rotiţă ruginită ce aparţinuse probabil unei maşiniţe de cafea, şi „maşina" a coborît lin pe pămînt.

Desigur, evenimentul a stîrnit vîlvă. În curtea familiei Warp au apărut de îndată reprezentanţii autorităţilor militare, ai presei şi instituţiilor ştiinţifice, dar n-au reuşit să scoată nimic de la Aldous Warp: tînărul nu ştia nici măcar să vorbească.

L. S. Warp, deşi n-avea şcoală era un gentleman foarte bine intenţionat şi sincer, gata oricînd să-şi dovedească devotamentul faţă de patrie, dar fragmentele mai sus-citate din raţionamentele lui arată limpede că n-ar fi putut fi de mare ajutor în rezolvarea unei asemenea probleme.

Încercările de a înţelege structura „maşinii" n-au dus la nici un rezultat: nici cea mai atentă examinare, nici cel mai minuţios studiu n-au permis elaborarea vreunei ipoteze de lucru. Singura ipoteză: „Nu sînt decît nişte deşeuri şi nimic mai mult" (dr. Palmer). În plus, observînd aceste încercări, Warp-junior a manifestat o vădită nemulţumire.

Aldous se ocupa cu multă plăcere de invenţia lui, pe care o demonstră de cîteva ori curioşilor. S-au adus la faţa locului contoare Geiger şi alte cîteva aparate, care s-au dovedit însă cu totul insuficiente. A doua zi, cedînd insistenţelor presei, au fost lăsaţi să intre în curtea Warpilor operatorii televiziunii. După ce i-a observat un timp, Aldous şi-a coborît „maşina" pe pămînt. Privirea lui părea de gheaţă. S-a suit în vîrful construcţiei, a pătruns înăuntru şi a reapărut cu vechea lui roată dinţată. Puţin după aceea, roata se afla în vechiul ei loc, în coteţ. Apoi, într-o ordine precisă, Aldous a demontat întreaga construcţie, aşezînd ca şi înainte, toate piesele grămadă.

Astăzi, părţile acelui tot care au constituit odată efectul Warp pot fi considerate definitiv pierdute. Cu o supremă indiferenţă la implorările isterice ale militarilor şi ale savanţilor, Aldous nu s-a mărginit să-şi demonteze construcţia, ci s-a apucat şi de obositoarea muncă de a duce piesele, una după alta, acolo de unde le luase: la groapa de gunoi.

Nedînd atenţie nici cuvintelor de ocară pe care i le adresează uneori L. S. Warp, nici întrebărilor puţinilor vizitatori oficiali, Aldous Warp tronează liniştit pe o ladă aruncată în curtea din spatele casei părinteşti. Ochii tînărului privesc senin undeva deasupra gropii. Uneori, foarte rar, ei prind să scapere pentru o clipă, şi atunci Aldous rosteşte „Ui-i-i!" încet, foarte încet.

Ilustraţie de E. ARNO

1

2

Între șoferi și pietoni

Timpul frumos îndeamnă la plimbare, la renunțarea utilizării în unele cazuri a tramvaiului sau autobuzului, în favoarea unui drum „pe jos". În aceste condiții ne-am propus și noi o mică plimbare de cîteva ore prin București, avînd drept scop să observăm cum se circulă și să consemnăm pe pelicula fotografică ce ni se pare demn de semnalat.

6

7

Exemplele nu au întîrziat. Primul ni l-a furnizat tînăra distrată care nu găseşte un loc mai bun pentru a traversa strada decît cel din spatele tramvaiului (foto 1). Ce se poate întîmpla, e uşor de înţeles: o clipă de neatenţie şi...! Din punct de vedere al legii circulaţiei, contravenţia se încadrează la capitolul: „e interzisă traversarea străzii prin spatele unui tramvai". În cel mai fericit caz, o asemenea contravenţie se termină cu o amendă din nefericire însă, ea se poate solda şi cu un accident grav

Să mergi pe scară (foto 2) e urît. Mai ales că faci notă discordantă cu majoritatea zdrobitoare a călătorilor. Dar dacă sari din mers şi maşina nu mai are timp să frîneze sau frînează ineficient, urîtul (aşadar, nerespectarea legii) devine tragic.

În general, ţinînd seama de consecinţele neprevăzute, se poate spune că cine nu respectă legea circulaţiei n-are cap. Precum cetăţeanul din fotografia 3. Ce altceva am putea spune despre un om care se apucă să-şi aranjeze ciorapii în mijlocul unei pieţe publice? Nu dovedeşte el că n-are cap? Şi, vorba aia: unde nu-i cap, vai de picioare ..

Sau ce am putea spune (foto 4) despre aceste două nepăsătoare interlocutoare care stau la taifas în mijlocul drumului? Imaginaţi-vă, ca într-un film al lui Chaplin, o bicicletă (ş-am zis un autocamion) încercînd să treacă printre amatoarele de taclale în mijlocul drumului.

Contravenţiile de circulaţie sînt diferite. Minore însă, în nici un caz. Ştiţi care e delictul de circulaţie (şi nu numai de circulaţie) surprins în fotografia 5? Cărămida, care se află între cele două roţi din dreapta — cărămidă care, antrenată de mişcarea lor, poate ţîşni dintre anvelope, nimerind într-un geam, în capul unui om sau în căruciorul unui pui de om. De ce nu eşti atent tovarăşe conductor al autobasculantei 54173 B?

Dacă pînă şi o cărămidă poate deveni obiect de contravenţie, cum n-ar putea să devină o oglindă — parte integrantă a echipamentului maşinii? Consideraţi dv. că oglinda din fotografia 6 poate fi numită retrovizoare? Da de unde! Parcă a fost ştearsă cu o sîrmă de parchet. În ea nu se poate vedea ce se întîmplă în spatele maşinii, dar se poate întrevedea o ciocnire cu urmări ca în fotografia 7. Adică o tristă poveste fără cuvinte

Să nu înţelegeţi însă greşit. Legea circulaţiei, ca toate legile, n-a fost făcută pentru a fi călcată. Majoritatea cetăţenilor — fie că se numesc pietoni, fie că se numesc conductori auto — ştiu şi confirmă zilnic acest lucru.

De pildă (foto 8) această „Volgă", pe care am urmărit-o prin Bucureşti cu maşina serviciului circulaţiei, nu ştim cui aparţine şi nici de cine e condusă De ce? Pentru că ofiţerul de miliţie care ne-a însoţit nu a avut un motiv să-l legitimeze pe conductorul maşinii, atît de corect a circulat.

Fotoreportaj de Bazil DUNĂREANU

Înainte de premieră...

-Gata! Începem?... Cortina!...

Cei unsprezece interpreți ai brigăzii, răspîndind un molipsitor suflu de tinerețe și voioșie, se apropie de rampă. Peste sala ticsită de spectatori se revarsă binecunoscuta melodie — cartea de vizită a brigăzii:

„Brigada voioșiei, brigada de băieți,
Pornit-a la drum iară, ca veselii drumeți,
Fruntașilor în muncă noi azi le-am pregătit
Mănunchi de flori din luncă în cîntece împletit.
Pe-aceia însă care se lasă pe tînjală
Brigada îi servește cu cîte-o săpunceală".

Prezentatorul face un pas înainte. E tînărul din mijloc, înalt, subțirel, blondziu... Sau, așa cum ni-l înfățișează mai îndeaproape fotografia 1 — mecanizatorul Alexandru Nestea. Are 24 de ani, lucrează la pompele de irigare, iar ca actor, în cadrul brigăzii, dă cel mai puțin de lucru instructorului artistic. Nu de alta, dar instructorul și autorul textelor brigăzii sînt unul și același: Alexandru Nestea. De altfel, numele lui l-am întîlnit și în raportul de activitate al sindicatului:

„... În cadrul activității noastre culturale la sfîrșitul lunii decembrie 1962 a luat ființă o brigadă artistică de agitație, de instruirea căreia se ocupă mecanizatorul Alexandru Nestea. Pînă în prezent brigada a dat 25 de spectacole atît în sala de festivități a clubului nostru, cît și în fața colectiviștilor din comunele Jegălia, Gîldău, Șocariciu, Perișoru ș.a."...

... răspîndite — am aflat noi — pe o suprafață de 18. 324 de hectare, raza de activitate a Stațiunii de mașini și tractoare „Jegălia".

Vă închipuiți deci că nu e tocmai ușor pentru tractoristul Gheorghe Frățilă, de pildă, care lucrează la Ogoarele, sau pentru „actorul" Nicolae Iacovache, care ară să zicem pe tarlalele colectivei din Gîldău, să fie punctuali la repetiții. Cu toate acestea, orele stabilite sînt respectate. Ba, mai mult, preocupați de buna pregătire a spectacolului, de reușita lui, membrii brigăzii mai schimbă cîteodată, chiar în plină muncă, cîte-o replică.

În cadrul celui de-al VII-lea concurs al brigăzilor artistice de agitație, pînă în prezent, brigada S.M.T.-„Jegălia", din Raionul Fetești, se menține pe primele locuri.

Dar să ne întoarcem în sala de spectacole. Am ajuns la timp: veteranul brigăzii, Dobre Ion (43 de ani și singurul cu mustață naturală), tocmai a „deschis" perinița. Un fel de a vorbi. Fiindcă mult cunoscuta melodie populară, de data aceasta, a fost împletită cu texte originale (foto 2).

Și fruntașii stațiunii sînt rînd pe rînd chemați la perinița... A obosit bietul Dobre strigîndu-i: nu sînt puțini.

Liniște. Schimbare de tablou. Clapele acordeonului sugerează, grav, bătăile îndepărtate ale unui orologiu.

Prezentatorul (și mai grav):

„Orologiul sună nouă jumătate
La S.M.T. în poartă oare cine bate?"

Drept răspuns, trei tineri din brigadă Ilie Manea, Vasile Dobre și Nicolae Mărgărit (foto 3) intră în rol:

„Noi sîntem stațiune, fiii tăi doriți
Noi și de la MAT sosim cercheliți"...

Spectatorii rîd cu hohote căutînd cu ochii, prin sală, după cei satirizați.

Cu aplauze și risete însuflețite sînt primite și momentele satirice: *mele, melc — codobelc* (foto 4), *plimbăreții* și *vizită medicală* (foto 5) și altele.

Cum suportă „tratamentul" cei vizați? Depinde de la pacient la pacient. Unii ascultă încruntați, iar alții — cum ar fi de pildă mecanicul Ionescu Ion — s-ar zice că se amuză (foto 6). S-ar zice... Un lucru e însă sigur: metoda terapeutică folosită de brigadă a obținut rezultate mulțumitoare. Noctambulii Victor Frangu, Radu Călin și Apostol nu mai vor să furnizeze motive de parodie după Bolintineanu. Stănescu și Nicolae Dobre nu mai pleacă „în excursie" cu tractorul, iar bolnavii închipuiți Nicolae Tiu și Mitu Marcel au devenit de o sănătate de invidiat...

★

Dacă ai să intri pe poarta Stațiunii de mașini și tractoare „Jegălia" ai să întîlnești un zor și-o forfotă cum numai bine i se potrivește panoului de onoare cu atîtea nume de mecanizatori fruntași și *total-hectare*, aflat în fața birourilor administrației: „S.M.T.-Jegălia" e într-adevăr o stațiune fruntașă. Și tot fruntașă vrea să se dovedească și atunci cînd e vorba de viața cultural-artistică. Dovada o constituie noul program al brigăzii, la care lucrează în clipa de față Alexandru Nestea.

Numai că, de data aceasta, programul va fi mai cuprinzător. Pe lîngă aspectele din activitatea mecanizatorilor, el va oglindi și priceperea și hărnicia colectiviștilor din gospodăriile agricole colective deservite de stațiune.

Este o nouă inițiativă a organizației de bază și a sindicatului menită a contribui și pe această cale la întărirea legăturii dintre mecanizatori și colectiviști. Țelurile lor sînt doar aceleași: recolte cît mai îmbelșugate.

Nu va lipsi hazul — cîntecelul satiric smulgînd și de pe întinsul tarlalelor multe rădăcini ale înapoiatelor deprinderi.

... N-o să treacă mult și într-o seară, după lăsarea lucrului, pe un tăpșan învăpăiat de jerba de reflectoare a tractoarelor, binecunoscuta melodie — cartea de vizită a brigăzii — ne va invita la o nouă premieră:

„Brigada voioșiei, brigada de băieți,
Pornit-a la drum iară, ca veselii drumeți..."

Silvia GEORGESCU
Fotografii de Traian PROSAN

din toată lumea

ISTORIA UNEI COLECȚII...

Recent a luat sfîrșit în Elveția povestea interesantă a unei valoroase colecții de covoare. În 1937, Hitler comandase în Iran 19 covoare persane menite să-i înfrumusețeze birlogul. Lucrul la aceste foarte mari covoare, confecționate după celebrele modele din secolul al 17-lea ale lui Șah-Abbas, a durat foarte mult. Terminate în anii celui de-al doilea război mondial, covoarele n-au mai putut ajunge la cel care le-a comandat, și după nenumărate întîmplări au intrat în mîinile unui colecționar din Elveția. Mult timp ele nu au putut găsi cumpărători. Deabia în ultima vreme cele 19 covoare au fost vîndute unul cîte unul, la prețuri foarte ridicate. Cel mai frumos dintre ele — un covor gigant de 15,20 × 6,30 m (în fotografie) — despre care se spune că ar fi cel mai mare din lume, a fost vîndut recent cu uriașa sumă de 150.000 franci elvețieni.

DE NECLINTIT

În Așhabad, capitala R.S.S. Turkmene, a fost ridicată o casă cu trei etaje de o construcție cu totul deosebită: fundația sa este formată din amortizoare metalice fixate în beton armat. Soliditatea cu totul neobișnuită a unei astfel de case este atestată de faptul că ea nu poate fi distrusă decît de un cutremur de pămînt care ar dura... 36 ore.

DEOCANDATĂ, 9...

Agenția fotografică britanică „Keystone" ne furnizează această fotografie consemnînd un caz rarisim de prolificitate umană. Astfel, Mary Brooks, brava mamă din Liverpool, deși are numai 25 de ani, l-a dăruit pînă acum soțului ei... nouă moștenitori. E interesant că din cei nouă copii pe care-i vedem în fotografie, puștii bălai de sus (două fete și un băiat) sînt gemeni, acum în vîrstă de 2 ani, iar Lynne și John — mezinii — au venit pe lume de asemenea împreună, în primăvara aceasta.

FABRICA DE ZĂPADĂ

La Geneva se construiește o uzină care va fabrica... zăpadă. Materii prime: aerul

comprimat și apa, pe care instalații complicate le prefac în gingașe cristale de zăpadă. Dedicat, bineînțeles, schiorilor și urmînd să servească la așternutul pîrtiilor pentru concursuri, acest nou produs industrial are, se pare, calități în plus față de cel natural. Astfel, zăpada artificială este mai compactă și nu se topește nici chiar la +15-20°C.

VÎNĂTOREASCĂ DAR... ADEVĂRATĂ

La vîrsta de 16 ani, vînătorul chinez Han Lu a ucis primul tigru din cariera sa. Anul trecut, acest vînător în vîrstă de 77 de ani a mai putut dobori patru fiare vărgate — e drept însă, ajutat și de vînători tineri.

Numărul total al tigrilor vînați de Han Lu se ridică la 174. O colecție rară — s-o recunoaștem — chiar pentru un vînător cu experiență.

Inscripție la o fotografie

FRUMOSUL PÎNGĂRIT

Avem în față o fotografie care înfățișează două tinere femei, dacă nu de-o „frumusețe clasică", în orice caz pline de „vino-n-coace", îmbrăcate extrem de sumar, în așa fel ca nu numai goliciunea singură să ispitească, dar ca formele și liniile ademenitoare să fie la maximum reliefate. Așa, zveltețea picioarelor devine și mai izbitoare învăluită de ciorapii negri ajurați, iar pomponul alb, enorm, plantat la spate, îl sublinează cu intenție.

umor

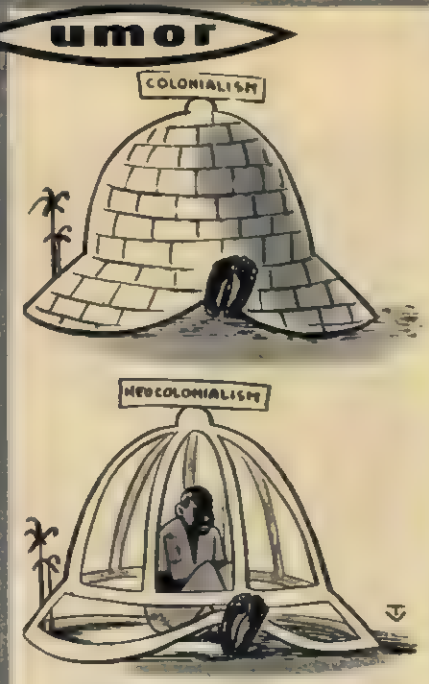

Emanciparea Africii în concepția monopolurilor.

V. TIMOC

— Îți dau tomele de lori, dacă îmi dai puțină gripă pentru mine.

— Dragostea mea, cum zici că te cheamă?

E. ARNO

Tinerele sînt aplecate asupra unei mese, flancînd cu grație pe un domn care, stînd la masă, cercetează un meniu. Căci „acțiunea" se desfășoară într-un restaurant. Mai precis: în localul de noapte „*Bal Tabarin*" din inima Londrei. Se zice că restaurantul acesta era gata să decadă, dar dintr-o dată și-a revenit, cînd patronul, imitîndu-și un coleg „ingenios" din Los Angeles, a tocmit o seamă de grații nude în chip de gazde ospitaliere...

Ceva înlăuntrul meu îmi șoptește că aș putea fi socotit ridicol. Dacă am spune că această fotografie lasă o impresie penibilă, cititorul de bună-credință ne-ar putea întreba: atîta vreme cît tinerele femei sînt frumoase, au grație, ce poate fi aici penibil?

În adevăr, de-a lungul tuturor vremurilor, frumusețea Evei a fost slăvită. Și muzica, și dansul, și pictura, și sculptura, și poezia au adus prinosuri „eternului feminin". Înaltele arte, cînd subtilizînd dorințelor omului, setei lui de iubire și de viață fecundă, au glorificat în frumusețea fizică a femeii „frumosul" pe care femeia îl exprimă.

„Cît de frumoase sînt, în sandalele lor, picioarele tale, o domniță! Rotundă este coapsa ta ca un colan; lucru din mînă de meșter iscusit... și trupul tău e ca un snop de grîu, încins cu crini... și sînii tăi, alături, sînt ca doi pui de căprioară, ca doi pui gemeni ai unei gazele" — astfel o cînta pe Sulamita, în vremurile biblice, înțeleptul Solomon.

Veselul Anacreon, în antichitatea elină, cerea astfel unui pictor să facă portretul iubitei absente: „Mai întîi zugrăvește un păr fin și negru, iar dacă pictura e în stare de așa ceva, zugrăvește-l răspîndind mireasmele lui dulci. Deasupra pomeților ei îmbujorați, pe jumătate ascunsă sub cîrlionții ei de noapte, zugrăvește o frunte de ivoriu... ochii ei azurați, ca ochii zeiței Atena, desenează-i cu flăcări, și să fie totodată umeziți, ca aceia ai Afroditei Cythereea... Peste gingașa ei bărbie, în jurul gîtului ei marmurean, plutească toate cele trei Grații. Restul trupului învăluie-l în veșminte de nuanță întunecată și nu lăsa să se vadă decît atîta albeață cît trebuie ca să-i dezvăluie frumusețea".

Pe Horațiu îl chinuia frumusețea Glycerei: „Mă arde a Glycerei strălucire, mai albă, mai lucioasă ca marmura de Paros. Mă arde grațioasa ei mîndrie, și chipul ei mă arde, primejdios priviri!".

Întîlnind-o pe Beatrice, Dante era împietrit de emoție: „Atît de grațioasă și de pură se vădește stăpîna mea, încît graiul, tremurînd, rămîne mut, iar ochii nu cutează s-o privească".

Pentru Petrarca, Laura „avea un glas din ceruri, iar pașii-i pe cărare/ era un pas de înger și nu de muritoare", dar spunea asta după ce, de atîtea ori, i-a cîntat frumusețea fizică: „În vînt de aur părul se răsfira în unde/ și vîntu-n mii de bucle i-l răsucea aiene;/ erau înflăcărate luminile-ntre gene,/ luminile privirii ce parcă azi se-ascunde".

Să mai stăruim? De prisos. Întreaga zidire vastă a lumii e plină de zvoana cîntecelor de dragoste, proslăvind — cum zice Eminescu al nostru — „a frumseții haruri goale".

Atunci? Încă o dată: unde poate fi impresia penibilă?

Ea vine de la imaginea odioasă și dezgustătoare a prostituării frumosului feminin. La Londra, ca și la Los Angeles, ca și aiurea în Occident, niște tipici negustori pentru care „afacerile sînt afaceri" și care mai departe nu mai merg, cumpără tinere frumoase ca să atragă prin ele spre farfurii cu bucate și cupe de șampanie domni cu buzunarele pline. Și bietele femei, atît de tinere și atît de grațioase, sînt silite de nevoi să zorească a da ocoluri bărbaților consumatori de bunuri alimentare, nu întru slava frumosului, a iubirii înflăcărate și curate totodată, ci întru destularea lubrică, obscenă a unei clientele porcine. Cunoscîndu-le amarnicele condiții de viață, silnicia la care sînt supuse de un trai nedemn, nu putem repeta celor două frumoase din fotografie îndemnul poetului latin Tibullus: *Auro ne pollue formam* — „nu face din frumusețea ta un trafic care o murdărește". Dar știind că acest trafic îl fac patronii cluburilor de noapte, oamenii de afaceri „specifice", frumusețea lor etalată între o farfurie și o frapieră o vedem negustorită, pîngărită, și iată de ce impresia e cel puțin tristă și penibilă.

Lascăr SEBASTIAN

de vorbă cu medicul

STEREOTAXIA

Fiecare punct din structura creierului este specializat în îndeplinirea unei anumite funcții, pentru conducerea activității unui anumit organ într-un sens sau altul.

Pentru precizarea localizării acestor formațiuni minuscule din creier, a particularităților lor funcționale și a relațiilor dintre ele, se folosesc diverse procedee experimentale pe animale. Prin aceste procedee — rezultatele cele mai valoroase sînt obținute astăzi cu ajutorul unor metode bazate pe utilizarea curentului electric — se realizează fie stimularea artificială a activității unui grup restrîns de celule nervoase cu ajutorul unui curent electric slab, fie distrugerea, prin leziuni electrolitice, a unor zone foarte limitate din sistemul nervos. De asemenea, prin procedee oarecum analoge, se pot obține înregistrări ale biocurenților produși de diferitele grupuri de neuroni în cursul activității lor spontane, naturale. Pentru aceasta este necesar să se introducă în creier fire de sîrmă foarte subțiri, izolate electric pe toată lungimea lor, în afară de vîrf, prin care se trimite curent electric sau se înregistrează electricitatea produsă de celule.

Dificultatea intervine însă în acest moment: cum să nimerim, fără a putea urmări cu privirea, tocmai acel punct din substanța cerebrală care ne interesează?

Pentru aceasta a fost imaginată o metodă ce poartă numele de **stereotaxie**. *Pe baza principiului acesteia a fost construit un aparat, care folosind cele trei dimensiuni ale spațiului, ne permite să pătrundem într-un anumit punct din creier fără a mai fi necesar să-l vedem. Metoda este astfel concepută, încît putem avea certitudinea că pătrundem exact în locul dorit, cu aproximații insignifiante.*

Studiile practicate cu ajutorul metodei stereotaxice au ajutat foarte mult la lămurirea activității atît de complexe și multiple a creierului. Concluziile obținute prin studiul pe animale au putut fi aplicate prin generalizare și la om, ținîndu-se seama, evident, de diferențele de esență între creierul de animal, chiar evoluat, cum ar fi maimuța, și creierul de om.

Metoda își găsește astăzi tot mai mult o aplicație practică deosebit de importantă în neurochirurgie. Cu ajutorul acestui aparat, aplicat la om, s-a reușit să se ajungă la diferite formațiuni din creier situate la adîncimea sa, îmbunătățindu-se astfel posibilitățile de diagnostic și tratament neurochirurgical în anumite situații speciale. Așa, de pildă, unele forme de epilepsie, anumite tumori sau anomalii vasculare cerebrale, diferite tipuri de tulburări în funcția musculaturii scheletice (cum sînt cele din boala Parkinson și afecțiunile înrudite) etc. vor putea beneficia de aplicarea și perfecționarea acestei metode în neurochirurgia umană. Deși utilizarea sa este abia la început și persistă încă destule dificultăți ce vor trebui depășite, primele rezultate obținute îndreptățesc speranța că în curînd neurochirurgia își va îmbogăți în acest fel, substanțial, arsenalul său de luptă contra bolilor creierului.

Dr. A. FABIAN

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

BAZAR INSTRUMENTAL

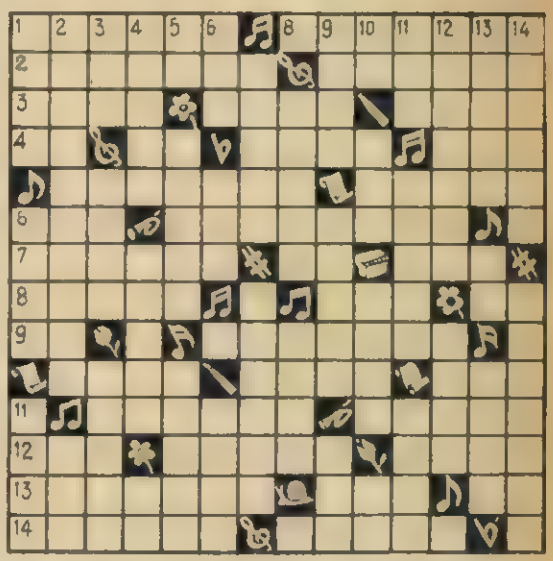

ORIZONTAL: 1) Autorul cărții „Muzicuța cu schimbător" — Mandolină... nealintată. 2) Instrument muzical de teracotă — Instrumentist. 3) Condiment — Își are originea în fluierul de lemn — Forma bastubei. 4) Antemeridian — Pronume — Netransparent — Puternic (fig.). 5) Instrument muzical... fără coadă (pl.) — Peste măsură... 6) Cel mai grav instrument — Instrument de suflat de lemn. 7) A ajunge în stare de slăbiciune — Măsură de timp — O adunare de... dansatori și un bazar de... instrumente. 8) A cînta... ca un corb — Trei din baterie — Al fine (muz.). 9) Hectar — Violonist și compozitor din țara noastră, autorul melodiilor „Șoapte de iubire", „Bolero" etc. 10) Supt — Cînta din lîră în timp ce Roma ardea — Cu părul cărunt. 11) Poet sovietic, autorul poemului „Toboșarul ceresc" — Fănică Luca, de exemplu. 12) Fermentul sucului gastric — Autorul versurilor „Eu știu de ce, acolo unde-i cioată/ Platanu-a înflorit în orice vară/ Să-i cînte astăzi lemnu-n-tr-o vioară/ Și s-o asculte omenirea toată" — Un nume... mic. 13) „Lăsați-mă să cînt" — Fir — Articol. 14) Autorul cîntecului „O voce, o chitară și un pic de lună" — Sunet de clopoțel.

VERTICAL: 1) Bună de... bătut — Compozitor clasic german — Multe apartamente la un loc. 2) Însoțit de un... instrument muzical — Dunărea albastră. 3) Instrument muzical în tarafuri — Autorul tablourilor „Femeie cu chitara", „Barbu Lăutaru" etc. — Răzvrătit. 4) Intră în compoziția unor instrumente de suflat — Critic muzical ad-hoc care s-a ales cu o pereche de urechi de măgar din partea lui Apolo, întrucît a preferat cîntecul fluierului lui Pan în locul lirei frumosului Apolo (mit.) — Care! 5) Notă muzicală — Dau... glas unor instrumente de suflat — Oraș în R.P.R. 6) Oraș în Finlanda — În refrenul cîntecului nostru popular — Do, re, mi, fa etcetera. 7) A asigura un loc permanent la concertele simfonice — Mijlocaș la Progresul. 8) „Flautul fermecat" — Doine! 9) A combina — Poetă sovietică, autoarea poeziei „Concert de zi" — Țambal turcesc. 10) Nota autorului — Localitate în R.P. Ungară — Un fel de acompaniament — Cutie! 11) Palmier din Egipt — Vechi instrument muzical în formă de lăută, cu trei coarde, introdus în Europa de arabi — Autorul picturii „Acordorul de pian". 12) Ca o strună de chitară! — Răpitoare. 13) Floare dintr-un buchet... armonios — Nota diapazonului — A provoca. 14) Dau glas viorilor — Instrument muzical numit de romani și syrinx.

Dicționar ad-hoc: LAB, END, CUN, DUM

Dezlegarea jocului „FAȚĂ", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Prefaceri — Oft. 2) Locative — Avar. 3) Amăriță — Spată. 4) Pat — Ta — Spălat. 5) Onor — Talere — A. 6) M — Mim — Pare — MT. 7) Eab — Arabă — Fal. 8) Mască — Întări. 9) Șa — Cast — T — Tort. 10) Obraz — Abandon. 11) Miop — Cub — Gară. 12) Alcalin — Fățiș.

CU PRILEJUL ZILEI DE

1 IUNIE

DĂRUIȚI COPIILOR DV.

Jucării
Cărți
Dulciuri

CADOURI FRUMOASE ȘI UTILE PENTRU 1 IUNIE GĂSIȚI DE VÎNZARE LA MAGAZINELE COOPERATIVELOR DE CONSUM

PĂRINȚI!

De 1 iunie oferiți jucării copiilor dv.:

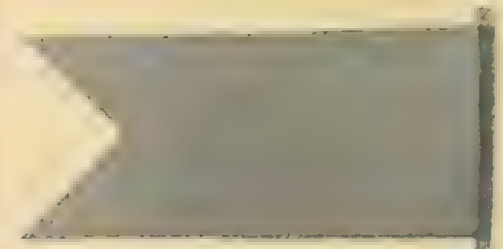

Telefonul cu sonerie,
piticul călător,
motocicleta cu ataș,
trenul de manevră,
macaraua-turn,
camionul basculant
ș. a.

Jucăriile mecanizate și semnalizate produse de fabricile:

„BUCURIA COPIILOR" — București

„AMBALAJUL METALIC" — Timișoara

„9 MAI" — Lugoj

Rezistente, frumoase și instructive.

NOUA PRIETENĂ A TATII

O producție a studiourilor „Defa"-Berlin

Scenariul: HERRMANN RODIGAST, GEORG LEOPOLD
Regia: GEORG LEOPOLD
Imaginea: WALTER FEHDMER
Muzica: WALTER ULFIG

Cu: Peter Herden, Helga Raumer, Claus Jurichs, Eberhard Schaletzki, Birgit Neubert, Angelica Domröse, Erich Franz, Klaus Adamsky.

La muzeu.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

DE LA ETAJUL V

DISCRIMINARE ÎN ETER

Răsucind butonul aparatului de radio, deunăzi, de la etajul cinci, intru în legătură cu orașele lumii, avînd, prin mijlocirea unei cutii de lemn, posibilitatea nestingherită de a auzi muzica și glasul continentelor. Un om ascultă oamenii.

Răsucind butonul aparatului de radio, mi-a fost dat însă — într-una din nopțile trecute — să aflu cu mai mult decît uimire că există o țară unde ascultătorii (sau mai bine zis o anume categorie de ascultători) sînt lipsiți de dreptul de a se bucura de o simfonie pe care alți auditori o pot gusta în deplină libertate.

Această țară — unică în felul ei pe glob — este Republica Sud-Africană. Autoritățile din această țară — glăsuiește știrea — au hotărît să pună în vînzare aparate de radio cu ajutorul cărora pot fi recepționate programe transmise pe anumite frecvențe, exclusiv pentru cei de culoare. Pe viitor, negrii vor putea cumpăra numai asemenea aparate.

Nu e — totuși — prea mult?

Se știe, spre revolta și uluirea întregii civilizații contemporane, că măsurile discriminatorii ale rasiștilor din sudul Africii au întrecut orice limite. Se știe că negrii, adică majoritatea populației, sînt tratați precum sub-oamenii, în pofida și disprețul a tot ce înseamnă drept, egalitate, cultură, morală, noțiuni pe care guvernul local le socoate fie desuete, fie, poate, prematuре pentru anul 1963.

Se știe că la Johannesburg și Capetown există restaurante numai pentru albi (mai există și în alte locuri), autobuze numai pentru albi, prăvălii numai pentru albi, biserici numai pentru albi, spitale numai pentru albi, cinematografe numai pentru albi, vespasiene numai pentru albi, bănci (și pentru bani, și de lemn) numai pentru albi, cimitire numai pentru albi, orașe, cartiere, străzi, clădiri numai pentru albi; se știe că prezența negrilor într-un asemenea restaurant sau cimitir este pentru aceștia aducătoare de moarte; se știe că nimic din ceea ce întîlnești pe pămînt — floare, tren sau școală primară — nu se poate afla, deopotrivă, la îndemîna albului și a negrului. Dar pînă și programele de radio!

S-a ajuns departe, cutremurător de departe. Am citit de attea ori în gazete că sclavii din Africa de Sud n-au dreptul să-și exprime revendicările, să ceară drepturi, să *vorbească*; e pentru întîia oară cînd aflăm că ei n-au dreptul nici să *asculte*. E într-atîta de vanitos auzul alb, că nu mai suportă ca auzul de culoare să recepteze în timpan aceeași muzică de dans?

Răsfoind, ca mine, ca tine, ca el, un program de radio, negrul din Natal va trage cu creionul cîte-o linie neagră peste toate emisiunile transmise pe unde albe:

● orele 18.30—Concertul pentru vioară și orchestră de Beethoven. Interpretează Fritz Kreisler, George Enescu sau Yehudi Menuhin: numai pentru albi, eu n-am voie;

● orele 19.15 — Transmisiune de la Stockholm: Campionatele mondiale de hochei: numai pentru albi, eu n-am dreptul;

● orele 21.30 — Teatru la microfon. O nouă piesă de Arthur Miller. Nu, e numai pentru albi, eu n-am dreptul, eu n-am dreptul, eu n-am dreptul...

AL. MIRODAN

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.55-1.00	23.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00, 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.50-0.55 (sîmbătă 1.50-1.55)	21.00

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II). În cursul săptămînii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).

COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 18.40 (Progr. I).

SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 26 MAI Programul I *6.00:* Melodii populare *6.35:* Muzică interpretată de fanfară *7.10:* Concert de dimineață *8.10:* Program de cîntece *8.30:* Clubul voioșiei *8.50:* Melodii populare îndrăgite de ascultători *9.30:* „Ghid muzical" — emisiune recapitulativă *10.30:* Muzică de estradă *10.50:* Muzică din operetele lui Kalman *11.00:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe ogoare *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Cîntă corul ceferiștilor din Cluj *12.20:* Interpreți de muzică ușoară — Luigi Ionescu, Lili Gheghelia, Florin Dorian, Dalida, Violeta Villas, Milan Hladil, Mara Ianoli, Günther Hapke, Ricky Nelson, Tonina Torrielli *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din viața satelor patriei *15.40:* Cîntă Alexandru Grozuță *16.00:* Muzică ușoară *16.30:* Lucrări simfonice de mare popularitate — Concertul nr. 5 în mi bemol major pentru pian și orchestră de Beethoven, solist Edwin Fischer *17.00:* Muzică de estradă *17.30* Cîntece și jocuri populare *18.00.* Muzică ușoară *18.15:* Transmisiune sportivă *19.15:* Muzică din operete *19.35:* Muzică de dans *20.00:* Teatru la microfon — „Îndrăzneala" de Gh. Vlad *21 20:* Muzică ușoară de Aurel Giroveanu *21.35:* Muzică de dans *23.08:* Simfonia I de Gheorghe Dumitrescu.

Programul II *7.00:* Cîntece *7.25:* „Ce frumoasă-i viața noastră", program de cîntece și jocuri populare *8.00:* Muzică de balet *8.30:* Muzică ușoară *8.50:* Anunțuri, muzică *9.00:* Melodii distractive *9.30:* Muzică populară interpretată de Aurelia Fătu-Răduțu și Marin Chisăr *10.00:* Muzică din opere *10.30:* Revista presei străine *10.55:* Muzică ușoară *11.00:* Concert simfonic — Trei invenții de Bohuslav Martinu; Concertul pentru vioară și orchestră de Dmitri Șostakovici — solist Leonid Kogan; Simfonia în do major de Mihail Jora *12.20:* Emisiunea „Cinema" *13.30:* Program muzical pentru oamenii muncii aflați la odihnă *13.15:* Cîntă Luminița Cosmin *13.30:* Muzică populară cerută de ascultători *14.05:* Piese instrumentale de virtuozitate *14.15:* „Cine știe, cîștigă!" Tema — Din opera lui Tudor Arghezi *15.00:* Muzică ușoară cerută de ascultători *15.30:* Muzică din operete *16.00* Oameni și fapte *16.05:* Cîntece de Gheorghe Danga *16.30:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *17.00:* Recital Valentin Teodorian *17.15:* Schițe umoristice *17.35:* Interpreți ai operei „Rigoletto" de Verdi de-a lungul anilor—Maria Callas, Joan Sutherland, Giuseppe di Stefano, Tito Gobbi, Jussy Björling, Dan Iordăchescu, Petre Ștefănescu-Goangă *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* Melodii... melodii — emisiune de muzică ușoară *19.30:* Album de romanțe *20.05:* „File de calendar" — emisiune muzical-literară *21.00:* Cîntă Orchestra Helmuth Zacharias *21.15:* Muzică de dans *21.45:* „File de istorie literară" *22.00:* Muzică de dans *23.37:* Sonata a II-a opus 6 pentru pian și vioară de George Enescu *23.10:* Muzică de dans.

Programul III *19.00:* Muzică din opereta „Orfeu în infern" de Offenbach *20.00:* „Luceafărul" — recital de poezie eminesciană *20.15:* Suita simfonică „Lemminkainen" de Jan Sibelius *21.00:* Muzică de dans *22.10—22.59:* Concertul opus 21 în re major pentru pian, vioară și cvartet de coarde de Chausson; Ciclul de șase poeme de Honegger.

LUNI 27 MAI Programul I *6.07:* Cîntece patriotice *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.50:* „Sat nou, cîntec nou" — program de cîntece și jocuri populare *6.07:* Valsuri pentru acordeon *6.20:* Gimnastică *6.35:* Marșuri *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Muzică instrumentală *7.30:* Sfatul medicului — Bolile de nas, gît și urechi la copii *7.35:* Anunțuri, muzică *7.46:* Prelucrări corale *8.05:* Melodii populare *8.30:* Dansuri din opere *9.00:* Tinerețea ne e dragă! *9.30:* Cîntece *9.30:* Dansuri simfonice *10.00:* Muzică vocală și instrumentală de estradă *10.32:* Cvartetul de coarde în sol minor de Nicolae Buicliu *11.05:* Scene din opere *11.30:* Melodii distractive *12.00:* Muzică populară *13.30:* Muzică din operete *13.10:* Rapsodia bănățeană de Vasile Ijak; Rapsodia a II-a de Mircea Chiriac *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Buchet de melodii *15.30:* Cîntece și jocuri populare de pe întinsul patriei *16.00:* Sonata în sol minor „Trilul diavolului" de Tartini — la vioară Yehudi Menuhin *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă Heidi Brühl *17.10:* Poemul simfonic „Luceafărul" de Pascal Bentoiu *17.30:* Prietenii lui Do-Re-Mi *17.50:* Din muzica popoarelor *18.30:* Lecția de limba rusă (începători) *18.40:* Cîntă Marta Eggerth și Jan Kiepura *19 00:* Revista economică radio *19.20:* Concertul în la minor pentru vioară și orchestră de Alexandr Glazunov — solist Ștefan Ruha *19.40:* Muzică de estradă *20.15:* Lieduri de Hugo Wolf *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *21.15:* Tribuna radio *21.25:* Concert din operete *22.25:* Simfonia a III-a în fa major de Brahms — Orchestra simfonică N.B.C., dirijor Arturo Toscanini *23.06:* Muzică de dans.

Programul II *7.10:* Din creația compozitorilor romîni înaintași *10 30* Melodii populare românești și ale minorităților naționale *11.00:* Recitalul cornistului Ion Bădănoiu *11.15:* Versuri dedicate unor scriitori de seamă *11 30:* Concertul opus 7 nr. 1 în si bemol major pentru orgă și orchestră de Händel; Toccata și Fuga în re minor de Bach-Stokovski *13.05* Arii din opere *13.30:* Lucrări de compozitori sovietici pentru orchestre de instrumente populare *13.00:* „Concertul florilor" — muzică ușoară *13.30:* Carnet de reporter *13.37:* Concert distractiv interpretat de fanfară *14.10:* Poemul folcloric „Pe Dunăre în jos" de Paul Constantinescu *14.35:* Muzică ușoară interpretată la vioară *15.00:* Din creația de operă a compozitorilor noștri *15 30* Muzică instrumentală — Poem de Constantin Nottara, Mică suită de dansuri de Sabin Drăgoi; Legendă de Diamandi Ghediu *16.10.* Cîntă Minodora Nemeș și Ilie Cazacu *16.30:* Simfonia în fa diez minor „Despărțirea" de Haydn *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Cîntece *18.30:* Din comoara folclorului nostru *19.00:* Melodii de estradă *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Concertul în la minor pentru pian și orchestră de Grieg — solist Dinu Lipatti *20.10:* Muzică populară sud-africană *20.25:* Fragmente din opereta „Trembița" de Iuri Milliutin *21.15:* Jocuri populare *21.30:* Lectură dramatizată — „O întîmplare la Washington" de Jay Deiss *22.00:* Sonata pentru violoncel și pian de Felix Mendelssohn-Bartholdy *22.24:* Muzică ușoară și de dans *23.10:* Două schițe simfonice de Doru Popovici; Simfonia „Mathis pictorul" de Paul Hindemith *23 58:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Simfonia a IV-a în mi bemol major „Romantica" de Anton Bruckner *22.30—23.59:* Concert de estradă.

MARȚI 28 MAI Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică ușoară *6.07:* Muzică interpretată de fanfară *6.20:* Lecția de gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Acțiunea excitantă și calmantă a alimentelor *7.35:* Anunțuri, muzică *7.46:* Cîntece și marșuri *8.05:* Muzică distractivă *8.30:* Muzică din operete *9.00:* Concertul în mi bemol major pentru trompetă și orchestră de Haydn; Simfonia în si bemol major de Cristian Cannabich *9.32:* Muzică populară din diferite regiuni ale țării *10.00:* Cvartetul în mi bemol major de Marțian Negrea *10.38:* Soliști de muzică ușoară *11 05:* Muzică instrumentală *11.30:* Recital Galina Oleinicenko și Georg Ots *11.46:* Radio Prichindel *12.00:* Muzică pentru filmul „Nepoții gornistului" de Ion Dumitrescu *12.30:* În fața hărții — Argentina *12.40:* Cîntă corul Sindicatului învățămînt din Ploiești *13.10:* Din cele mai iubite melodii populare *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Selecțiuni din operete *15.30:* Muzică ușoară *16.00:* Recitalul violonistului Ștefan Ruha *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* „De strajă păcii" — program de cîntece *17.10:*

(Continuare în pag. 22-23)

STREHAIA, 1646

Fotografia pe care v-o trimit spre publicare redă un aspect al fostei mănăstiri din Strehaia. Prin stilul și vechimea ei, mănăstirea se situează printre interesantele monumente istorice și obiective turistice din Oltenia. Ea are și o particularitate: a fost zidită cu altarul spre sud și nu spre răsărit, lucru rar întîlnit în materie de construcții de biserici. În legătură cu aceasta au circulat o serie de legende născute încă cu secole în urmă.

George STOICA
regizor, Craiova

NOTA REDACȚIEI: Mănăstirea a fost ridicată la începutul domniei lui Matei Basarab (1646). Înainte, aici era probabil o curte domnească. În ceea ce privește așezarea neobișnuită a mănăstirii față de punctele cardinale, ea s-ar fi făcut din lipsa unui spațiu adecvat.

PRIMA BICICLETĂ...

„Care au fost începuturile ciclismului și primii cicliști din țara noastră?"

Virgil CEAUȘESCU
Com. Timoc, Rm. Strehaia

Răspunde I. GOGA, comentator sportiv.

Imaginată, zice-se, de francezul SIVRAC (1702), bicicleta a suferit de atunci multiple metamorfoze. Până la inventarea pedalelor (Ernest Michaux, 1861) diferitele celerifere, drezine sau tricicilete erau acționate cu picioarele ca și trotinetele de azi. La velocipedul lui Michaux roata anterioară era mai mare. În 1878 apare „LE GRAND BI", având o roată uriașă și alta liliputană (în fotografia de jos). Această bicicletă, care poate fi văzută începînd din 1880 și pe Podul Mogoșoaiei, deschide bucureștenilor gustul pentru ciclism. În 1893 apărea la București chiar și o revistă de specialitate „Bicicleta". În 1894, pe locul unde se află astăzi Arcul de Triumf a fost construit un velodrom cu pistă de lemn, cum avea pe atunci numai velodromul Vigorelli din Milano. Aici s-au desfășurat cîteva concursuri internaționale la care au participat și alergători din Italia.

Prima mare „cursă pe etape" a avut ca protagoniști pe poetul Alexandru Macedonski și pe Constantin Cantilli, unul din pionierii ciclismului la noi. Cei doi originali velocipediști au străbătut în 5 zile distanța București-Brașov și retur, ceea ce, mai ales pentru poetul Macedonski, a fost o veritabilă performanță, deși cu vreo 10 ani înainte L. Tolstoi, în vîrstă de 60 ani, străbătuse distanța de 200 km.

În 1898 bucureșteanul A. Pucher a făcut pe bicicletă cursa București-Paris, stîrnind senzație în presa vremii. După ce în 1903 a avut loc primul Tur al Franței, ciclismul s-a dezvoltat și mai mult. În 1912 s-a desfășurat la noi circuitul Munteniei, cursă de 7 etape pe o distanță de 800 km. Pe primul loc s-a clasat Nicolae Crihăimeanu, muncitor de la Atelierele C.F.R. București. Pe atunci bicicletele cîntăreau 25-30 kg și, bineînțeles, nu existau schimbătoare de viteză, nici antrenori, nici mașini-ateliere. Concurenții plecau dimineața și soseau la sfîrșitul etapelor, spre seară sau chiar noaptea. Fiecare era echipat după gustul său: unii cu tricouri de lînă, chiloți lungi pînă la genunchi și ciorapi cu jartiere, alții cu pantaloni bufanți și chiar cu bocanci. Cronometrajul se făcea cu ceasul de buzunar, ba la nevoie chiar cu... pendula.

LA TULCEA

O dată cu modernizarea orașului Tulcea a fost prevăzută și construirea unui impunător edificiu pentru casa raională de cultură. Construcția respectivă (fotografia reprezintă macheta ei) este amplasată în cadrul complexului de blocuri și clădiri administrative ridicate recent în centrul orașului. În prezent, clădirea casei de cultură se află în faza de finisare.

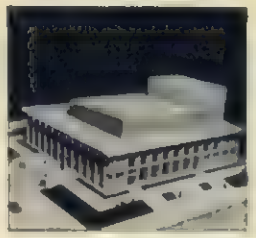

Vasile GHEORGHE
Constanța

LUMINI PE MARILE ARTERE

Am remarcat în paginile „Flăcării" o continuă preocupare pentru frumosul cotidian, oglindită în reportaje ca: „Frumosul la noi acasă", „Frumosul în spațiile comerciale", „Acolo unde așteptăm", „În cetatea formelor și a culorilor" etc. Mă voi referi la unul din aspectele frumosului orașelor noastre: reclamele luminoase. N-o să mă mai leg de absența unor litere — izvor de inspirație pentru umoriști. Consider însă că există o tendință spre încărcarea inutilă, spre țipător, cu linii ce se întretaie fără logică, ca în nefericita reclamă „Relon" de pe bd. Bălcescu. La fel păcătuiesc și unele reclame de filme de la cinema „Patria".

Cred că decorativul și comercialul pot fi îmbinate în panouri de bun gust, elaborate de artiști plastici competenți. Creatorii de reclame luminoase ar trebui să se mai gîndească la un aspect: cum arată reclamele în timpul zilei? Reclama „Cafea naturală" (din bd. Bălcescu, colț cu str. C.A. Rosetti) acoperă fațada unui bloc de 9 etaje cu o rețea nesăpectuoasă de sîrme electrice. Asemenea neglijențe ar putea fi remediate în interesul frumuseții Capitalei noastre.

Ing. Al. NAIDUC
București, cal. Dorobanților 68

...ȘI O FILMOTECĂ TEATRALĂ

Ca pasionat spectator de teatru mă alătur propunerii (cuprinse în articolul intitulat „Pinacoteca vie" din „Flacăra" nr. 16/983) de a se crea pe scenele noastre frumoase un repertoriu permanent alcătuit din cele mai bune spectacole făurite de-a lungul anilor. Datorită acestei „pinacoteci vii", noile generații de spectatori, elevi și studenți, ar putea vedea alcova pe scenă marile creații teatrale ale epocii. Gîndindu-ne însă și la contingentele viitoare de iubitori de teatru, s-ar putea crea în același timp și o altă pinacoteică teatrală. Dacă tinerii spectatori de azi sînt nevoiți să se mulțumească doar cu evocări scrise despre maeștrii teatrului de ieri, Brezeanu, Nottara sau Tony Bulandra, cred că ar fi nedrept să-i lipsim pe cei de mîine de redarea „vie", pe peliculă, a marilor spectacole contemporane. S-ar putea alcătui în acest chip o filmotecă-arhivă a teatrului românesc. Dincolo de incontestabila valoare artistică a filmelor-spectacol, ele vor prezenta o valoare documentară. Peliculele acestea ar îmbogăți arhiva vie a teatrului românesc, al cărui început îl constituie Muzeul Teatrului Național „I.L. Caragiale" (pe care l-am dori transformat într-un mare muzeu al teatrului românesc).

Mircea IANOVICI
str. Mihail Kogălniceanu 6 București

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII •

PROGRAMUL DE RADIO

Piese simfonice *17.30:* „Radioracheta pionierilor" *17.55:* Cîntăreți de operă din trecut — Feodor Șaliapin, Fiorica Cristoforeanu, Lily Pons, John Mac Cormack, Ricardo Stracciari *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.35* Program muzical pentru fruntași în producție din industrie și agricultură *19.00:* Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur despre „Forme de declinare" *19.10:* Dansuri din secolele XIII și XIV *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul metalurgie *19.45:* Muzică ușoară de Richard Bartzer *20.15:* Din înregistrările violonistului Ion Luca Bănățeanu *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară românească *21.15:* „Cine știe, ciștigă"(reluare) *22.25* Idila „Siegfried" de Richard Wagner; Trei nocturne de Claude Debussy *23.07:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică ușoară instrumentală *10.30:* Concertul în la minor pentru vioară, violoncel, clavecin și alto de François Couperin; Simfonia în re major de Muzio Clementi *11.00:* Cîntece de Hilda Jerea *11.15:* Medalion „Mihail Sebastian" *11.35:* Sonata în fa diez minor pentru vioară și pian de Veselin Stoianov *18.05:* Fantezie din operetele lui Offenbach *12.30* Muzică populară *13.00:* Simfonia a VI-a în do major de Schubert *13.30:* Pagini de proză *13.45:* Orchestre de mandoline *14.10:* Jocuri populare *14.35:* Muzică de estradă de Arno Babadjanian și Walter Olaker *15.00:* „Cîntăm viața nouă" — program de cîntece și jocuri *15.25.* Concertul pentru vioară și orchestră de Constantin Bobescu — solist compozitorul *15.10:* Muzică instrumentală și vocală *16.30:* Fragmente din opera „Cei patru bădărani" de Wolf Ferrari *17.03:* Muzică ușoară *17.30:* Statul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Variațiuni de Max Reger pe o temă de Mozart *18.34:* Muzică ușoară *18.45:* Emisiune culturală *19.00:* Din folclorul popoarelor *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Fragmente din opera „Faust" de Gounod *20.15:* Peisaj românesc contemporan — pagini de reportaj *20.35:* Muzică corală *21.15:* Muzică populară *21.45:* Festival literar — versuri ale poeților noștri în lectura autorilor *22.00.* Melodii lirice din operete *22.29:* Concert de estradă *23.10:* Ciclul „Simfoniile de Gustav Mahler" — Simfonia a IX-a în re minor.

Programul III *21.14—22.59:* Seară de operă — opera „Electra" de Richard Strauss, interpretează corul și orchestra Capelei de stat din Dresda, dirijor Karl Böhm. În rolurile principale — Jean Madeira, Inge Borkh, Marianne Schech, Fritz Uhl, Dietrich Fischer-Dieskau.

MIERCURI 29 MAI Programul I *5.07* Muzică distractivă *5.20* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Muzică ușoară interpretată la havaiană *6.30:* Lecția de gimnastică *6.35:* Marșuri *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Dansuri simfonice *7.30:* Statul medicului — Colita *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Cîntece *8.08:* Muzică instrumentală și vocală *8.30:* Muzică populară *9.06:* Concertul pentru două orchestre de coarde, pian și percuție de Ludovic Feldman *9.30:* Fragmente din operete *10.00:* Teatru la microfon — „Mizantropul", adaptare radiofonică după comedia lui Molière *11.30:* Muzică de fanfară *12.06:* Melodii populare din Moldova *12.30:* Fragmente din opera „Noapte de mai" de Rimski-Korsakov *13.10:* Muzică ușoară *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Melodii populare *15.28:* Simfonia pentru orchestră de coarde și timpane de Eduard Mirzoian *16.00:* Cîntece inspirate din viața nouă a satului *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică instrumentală de compozitori români *17.10* Muzică populară interpretată de Benone Sinulescu și Grigore Kiazim *17.30:* Prietena noastră cartea — „Cărți dragi din copilăria unor oameni de seamă" *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Cîntă Mihaela Botez și Valentin Loghin *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program muzical pentru fruntași în producție *20.15:* Muzică corală clasică *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară cerută de ascultători *21.15* Jurnalul satelor *21.40:* Cîntă Giulietta Simionatto *22.25* Ciclul „Pagini din muzica preclasică" — madrigaliști englezi din secolul XVI *23.00:* Muzică de dans.

Programul II *10.10.* Orchestra de muzică populară a Filarmonicii de stat din Arad *10.30:* Concertul în do minor pentru două viori și orchestră de Vivaldi — soliști David și Igor Oistrah; Concerto grosso opus 3 nr. 1 în si bemol major de Pietro Locatelli *11.00* Cîntece *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul metalurgie (reluare) *11.30:* Valsuri de concert *12.05:* Dansuri din operete *12.30:* Din opera lui Nikolai Vasilievici Gogol *12.45:* Din viața de concert a Capitalei *13.30:* Carnet de reporter *13.40.* Cîntă Cristina Pongratz și Alexandru Jula *14.10:* „Mișcare simfonică" de Liviu Glodeanu; Dans tătar de Theodor Grigoriu *14.35:* Ansamblul de bandurișți din R. S. S. Ucraineană *15.00:* Muzică din operete *15.30:* Muzică populară *16.10:* Interpreți români de muzică instrumentală și vocală *16.30:* Orchestre de coarde *17.00:* Cîntă flautistul Ludovic Peck și violonistul Petre Lefterescu *17.30:* Statul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Cinci cîntece populare ardelenești pentru cor de femei și orchestră de Dumitru Capoianu *18.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *18.50:* Amintiri despre scriitori de Iliés Bela *19.00:* Melodii... melodii — emisiune de muzică ușoară *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* Sonata pentru vioară și pian de Mihail Jora — interpretează Ion Voicu și Ferdinand Weiss *20.00:* Jocuri populare *20.15:* Școala și viața *20.35:* Muzică din operele lui Massenet *21.15* Melodii populare *21.30:* Pe teme internaționale *21.40:* Interpreți de muzică ușoară *22.20:* Muzică din operete *23.10:* Simfonia I în do minor de Skriabin *24.00:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Concertul pentru clarinet și orchestră de Victor Bruhns — solist Oscar Mihalic; Trei piese de Alban Berg *21.55—22.59:* Interpreți ai operei „Bărbierul din Sevilla" de Rossini de-a lungul anilor — Amelita Galli-curci, Feodor Șaliapin, Ricardo Stracciari, Lily Pons, Giuseppe de Luca, Dino Borgioli, Salvatore Baccaloni, Mercedes Capsir, Mark Reizen, Victoria de Los Angeles, Nicola Monti, Gino Becchi, Nicola Rossi Lemeni, Melchiore Luis, Ettore Bastianini, Giulietta Simionatto și Nicolae Herlea.

JOI 30 MAI Programul I *5.07:* Muzică populară *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece de muncă *6.07:* Melodii interpretate la acordeon *6.20:* Lecția de gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Jocuri populare *7.30.* Statul medicului — Tratamentul hidromineral al bolilor de piele *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45.* Dansuri de estradă *8.08:* Muzică instrumentală și vocală *8.30:* Muzică distractivă *9.00:* Vreau să știu *9.25:* Suita „Sărbătoarea Hebe" de Jean Philippe Rameau; Suita în stil vechi de Anatol Vieru *10.00:* Fragmente din opera „Flautul fermecat" de Mozart *10.30* Melodii populare *11.06:* Cvintetul pentru coarde nr. 2 în sol major de Brahms *11.32:* Muzică de estradă *12.00:* Lucrări corale interpretate de ansambluri de amatori *12.30:* Melodii din filme *13.10:* Arii și duete din operete *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică populară interpretată de Rodica Bujor, Petrică Vasile și Alexandru Bidirel *15.30:* Simfonia I în do major de Bizet *16.00:* Muzică vocală de compozitori români *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece pionierești *17.10:* Arii din opere interpretate de Lia Hubic și Alexandru Racoțea *17.45:* Recital de poezie contemporană românească — citesc tineri actori *18.00:* Melodii de dragoste *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Muzică populară cerută de ascultători *19.00.* Fragmente din opereta „Rose Marie" de Friml *19.30:* Universitatea tehnică radio—ciclul chimie *19.50:* Transmisiunea concertului Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii — dirijor Iosif Conta În program: Simfonia a VIII-a în fa major de Beethoven; „Cîntecele unui drumeț" de Gustav Mahler — solist Dan Iordăchescu; Trei poeme pentru soprană și orchestră de Alfred Alessandrescu — solistă Teodora Lucaciu; Suita de balet „Petrușka" de Igor Stravinski. În pauză, emisiune literară *22.00:* Muzică populară *23.55:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Cîntă orchestra de mandoline a M.T.T. *10.30:* Muzică din operete *11.00:* Muzică ușoară de

NOTE BUNE ȘI FOARTE BUNE...

Acest grup de tineri îmbrăcați în tradiționalele costume ale muntenilor de pe Valea Bistriței, este alcătuit din elevi ai Școlii medii „Petru Rareș" din Piatra Neamț. I-am fotografiat recent, cu prilejul participării lor la un concurs cultural-artistic interșcolar. În faza orășenească, ei au prezentat un dans cu subiectul: „Numai note bune și foarte bune la toate obiectele".

Emil BUCUREȘTEANU
Piatra-Neamț

ROCHIA PENTRU BANCHETUL ABSOLVENȚILOR

„Cum ar trebui să fie ținuta mea și a colegelor mele din cl. a XI-a, la apropiatul banchet al absolvenților?"

ELENA MUȘAT
Mangalia, str. Hotel Besarab nr. 64

Răspunde conf. univ. URSULA ȘCHIOPU de la catedra de psihologie a Facultății de filozofie din București.

Banchetul de sfîrșit de școală este desigur un eveniment marcînd cu strălucirea și căldura sa amintiri nostalgice în biografia fiecăruia. De aceea e firesc să dorești ca rochia acelei seri să fie mai mult decît veșmîntul festiv al unei reuniuni, să marcheze înțelesul de seamă ce-l acordă evenimentului însuși. Pentru tine în primul rînd, dar și pentru noi toți, are o semnificație deosebită ziua în care vei purta acea rochie nouă, pe care o vrei frumoasă și, firește, elegantă.

Pentru că ești tînără îți se potrivesc albul și culorile discrete, în tonuri calde, pastelate. Poți să-ți alegi un pichet alb, să-l brodezi, sau un șantung albastru deschis, alb sau roz și să faci o rochie în întregime plisată. De asemenea se poate aranja o fustă elegantă dintr-o mătase grea de culoare închisă cu o bluză brodată și cu o centură de catifea colorată, care să se acorde cromatic cu pantofii și accesoriile. La o astfel de festivitate s-ar putea purta și o rochie sau o fustă cu jachetă de mătase naturală imprimată sau de stofă ușoară în tăieturi lejere. Vei asorta pantofi (de preferat albi) și poșetă. Aceste accesorii subliniază caracterul festiv al vestimentației și eleganța ei. Nu uita piepteănătura, nu uita să-ți pui o floare. Dar nu acestea toate sînt esențiale, ci felul cum organizezi ansamblul, felul cum potrivești culorile, tonurile, linia, cu înfățișarea, statura, înălțimea... Și mai ales, cu ceea ce reprezinți în acel moment în ochii tuturor și în ochii tăi proprii.

Unii pretind, că o rochie poate să ascundă sau să sublinieze tinerețea, sănătatea, optimismul. Pentru cei 18-19 ani ce-i ai, această judecată e absurdă. Rochia de banchet trebuie să fie frumoasă și elegantă, pentru că nu e rochia unei fete pur și simplu, ci a unei tinere care, depășind emoțiile a sute de lucrări de control, a aproximativ de 11 ori 37 săptămîni de muncă școlară, își asumă răspunderea unui loc în societatea noastră minunată. Rochia de banchet angajează la eforturi în continuare. Ea se deosebește de oricare alta. Să nu uiți că ea constituie prima mărturie a unei eleganțe în ținută ce izvorăște din interior, din certitudinile ce ți s-au format cu privire la viață, din adîncimea bucuriei ce o simți în fața ei, din faptul că ești cultă, fericită, entuziastă și încrezătoare. Date fiind toate acestea, noi știm că la banchet vei fi frumoasă cum sînt viața și tinerețea.

EXPOZIȚIE FOTOGRAFICĂ LA CÎMPULUNG-MUSCEL

În orașul nostru s-a deschis recent o expoziție de fotografii artistice organizată de cercul cine-foto al casei raionale de cultură. Sînt expuse 165 de fotografii, majoritatea realizate în ținuturile pitorești ale Muscelului, în fabricile orașului, în gospodăriile colective din raion, pre-

tutindeni unde obiectivul fotografic a putut surprinde noul și frumosul. Numeroși oameni ai muncii din localitate, prieteni ai turismului vizitează expoziția.

Iordache RĂDUCU
profesor, Cîmpulung-Muscel

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: *Alexandrina Fătu*, elevă, Buzău, str. Republicii 99: pedagogie, literatură, istorie, geografie, ilustrate; *Doina Cosma* și *Nuți Ciki*, eleve, Bistrița, str. Dobrogeanu Gherea 2, Reg. Cluj: muzică ușoară, cinema, ilustrate; *Nicolae N. Negru*, Cîmpia Turzii, Șantierul I.L.C.T., Reg. Cluj: ilustrate; *Ani Suciu*, elevă, Turda, str. I.C.Frimu 16, Reg. Cluj: ilustrate; *Lucian Săveiu*, contabil, com. Ștefan cel Mare, Reg. București: teme diverse, ilustrate; *Ion Sbirciog*, Timișoara, Căminul studențesc, bd Mihai Viteazu 1: ilustrate; *Oltea Păsăiciuc*, elevă, Suceava, str. Miăuților 8: muzică ușoară, cinema, ilustrate; *Balogh Tibor*, Budapesta II, Vörös Hadsereg utca 116, R.P. Ungară: ilustrate; *Leszek Lukowski*, elev, Lodz, ul. Turwima 76, R.P. Polonă: filatelie; *Jerzy Milcan*, student, Sopot, ul. Armii Czerwonej 63/5, R.P. Polonă: ilustrate; *Waclaw Gorski*, student, Sopot, ul. Armii Czerwonej 63/5, R.P. Polonă: geografie, cinema, ilustrate; *Wiktor Horbaczewski*, Lodz, ul. Zeromskiejo 6/48, R.P. Polonă: ilustrate; *Tadeus Pociupany*, student, Baku 18, căsuța poștală 40, U.R.S.S.: filatelie, ilustrate; *Cicerone Frăsineanu*, *Corneliu Ionescu*, *Alex. Pop*, *Florin Simionescu* și *Ioan Boiaș*, Căminul studențesc nr. 1, Timișoara: ilustrate; *Stelian Pîrvu*, elevă, com. Pătîrlagele, Raion Cislău, Reg. Ploiești: ilustrate; *Ioan Dobrescu*, tehnician, București, bd. Ana Ipătescu 14: ilustrate; *Marica Denisa*, elevă, Craiova, str. Ștefan cel Mare 19 B: ilustrate; *Iosif Roman* și *Marian Popescu*, studenți, Timișoara, str. Kalinin 24: literatură, filatelie, sport, muzică, ilustrate; *Oprea Dumitru*, funcționar, Hunedoara, bd. Republicii, bloc 135, scara B, ap. 22: cinema, literatură, teatru, muzică, sport; *Cezar Călinescu*, tehnolog, București 28, str. Ancuța, bloc 8, Rn. N. Bălcescu: literatură, muzică, film, ilustrate; *Eugen Filip*, miner, Vulcan, Reg. Hunedoara, căsuța poștală nr. 21: ilustrate; *Nicolae Duduca*, muncitor tîmplar, Tulcea, str. Alexandru cel Bun nr. 68: ilustrate.

DE LA FOTOCORESPONDENȚI

În centrul Ploieștiului de azi. *(Nicolae Mocanu)*

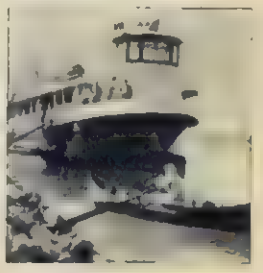

Poges în Delta. *(Maxim Gherasim, Tulcea)*

Întîlnire cu primăvara. *(Virgil Onoiu, Deva)*

Soloviov-Sedoi *11.15:* Din literatura sud-africană *11.30:* Lucrări de compozitori romîni înaintași — Simfonia în la major de George Stephănescu *13.05:* Muzică populară *12.30:* Pagini orchestrale din opere *13.00:* Trio opus 15 în sol minor de Smetana, interpretează Ștefan Gheorghiu — vioară, Radu Aldulescu — violoncel și Valentin Gheorghiu — pian *13.30:* Note de lector *13.40:* Cîntă Vali Niculescu și Ion Dacian *14.10:* Melodii populare *14.35:* Muzică instrumentală și vocală de compozitori romîni *15.00:* Scene cu cor din operete *15.30:* Muzică ușoară *16.10:* Formații premiate la concursul artistic al pionierilor și școlarilor *16.30:* Concertul în la minor pentru pian și orchestră de Schumann — solist Alfred Cortot *17.01:* Din muzica popoarelor *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Istoria teatrului liric romînesc — emisiune recapitulativă *19.00:* Tinerețea ne e dragă! *19.30:* Album de operetă *20.00:* Scrisori din țară *20.10:* Prelucrări de folclor de Constantin Arvinte *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică de dans *21.15:* Cîntă corul Radioteleviziunii *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Seară de dans cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu (reluare) *23.10:* Concert din opere *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Teatru la microfon — „Îndrăzneala" de Gh. Vlad *22.35—22.59:* Muzică de estradă.

VINERI 31 MAI Programul I *5.07:* Muzică interpretată de fanfară *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Bolerouri *6.20:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Pagini orchestrale din operete *7.30:* Sfatul medicului — Factori care produc boli ale glandelor endocrine *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Cîntece sportive *8.08:* Muzică ușoară *8.30:* Trio nr. 1 în si bemol major de Schubert — interpretează Alfred Cortot — pian, Jacques Thibaud — vioară și Pablo Casals — violoncel *9.03:* Duete din opere comice *9.35:* Melodii populare *10.00:* Vals clasic de Ion Hartulary Darclée; Scenă pastorală de Petre Ellnescu *10.25:* Melodii de estradă *11.05:* Muzică vocală *11.30:* Preludii la opere *11.52:* Reportaj *12.00:* Cîntece și jocuri populare din țări socialiste *12.30:* Muzică distractivă *13.10:* Suită din muzica operei „Pan Voevoda" de Rimski-Korsakov *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Duete vocale de muzică ușoară *15.15:* Poemul simfonic „Marsyas" de Alfonso Castaldi *15.45:* Muzică populară *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică din operete *17.10:* Sonata pentru pian de Alexandru Hrisanide *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* „Dicționar muzical" — emisiune recapitulativă *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul electronică *19.45:* Cîntă Betty Curtis *20.15:* Muzică corală *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Interpreți de altădată: Cristian Vasile *20.55:* Cîntece populare de dragoste *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Recital Petre Ștefănescu-Goangă *22.25:* Serenada în re major de Mozart *23.25:* Muzică ușoară.

Programul II *10.10:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *10.30:* Cvartetul nr. 1 în sol minor de Tudor Ciortea *10.59:* Terțete din operete *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul chimie (reluare) *11.30:* Interpreți și formații de muzică ușoară care ne-au vizitat țara *13.05:* Cîntă corul Ansamblului „Ciprian Porumbescu" din Suceava *13.30:* Piese simfonice *13.00:* Melodii populare *13.30:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Arii din opere *14.10:* Frescă antică de Theodor Rogalski *14.35:* Muzică ușoară de compozitori romîni *15.00:* Actualitatea în țările socialiste *15.35:* Fragmente din opereta „Lysistrata" de Gherase Dendrino *16.10:* Dansuri instrumentale *16.30:* Muzică populară interpretată de amatori *17.00:* Suite și uverturi de estradă *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Actualitatea muzicală *18.45:* Medalion — „Henry Barbusse" *19.00:* Doine și jocuri populare *19.30:* Teatru la microfon — „Venim în zori", scenariu radiofonic de Dumők Sandor *20.40:* Muzică din opere *21.15:* Cîntece de compozitori sovietici *21.30:* Muzică de dans *22.30:* Moment poetic—Demostene Botez *22.35:* Arii din operete *23.10:* Muzică de cameră de Johann Sebastian Bach—Partita nr. 1 în si bemol major — la pian Dinu Lipatti; Preludiu — la vioară Ruggiero Ricci *23.35:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Arii din opere interpretate de Victoria de Los Angeles și Kim Borg *21.45:* Muzică instrumentală și vocală *22.30—22.59:* Muzică de estradă.

SÎMBĂTĂ 1 IUNIE Programul I *5.07:* Cîntă orchestra de muzică populară „Plaiurile Bistriței" din Bacău *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică distractivă *6.07:* Muzică interpretată de fanfară *6.20:* Lecția de gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Jocuri populare *7.30:* Sfatul medicului — Tulburări de digestie la sugari *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică de estradă *8.08:* Cîntă corul de copii al Radioteleviziunii și orchestra Palatului pionierilor din Capitală *8.30:* Uvertura la opera „Două căsuțe" de Karol Kurpinski; Trei tablouri simfonice de Victor Iusceanu *9.00:* Roza vînturilor *9.25:* Muzică populară *10.00:* Fragmente din opera „Hänsel și Gretel" de Humperdinck *10.50:* Muzică ușoară *11.05:* Cvartetul nr. 1 în sol major de Constantin Dumitrescu *11.35:* Melodii populare *12.00:* Muzică din operete de compozitori din țări socialiste *12.20:* În săli și pe stadioane *12.30:* Muzică ușoară românească *13.10:* Suită de șapte dansuri populare de Sabin Drăgoi; Schiță rustică de Vinicius Greflens; Cinci dansuri simfonice de Alfred Mendelsohn *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică populară din Oltenia *15.30:* Cîntece pentru cei mici *15.45:* Actualitatea literară *16.00:* Muzică vocală *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Tarantele *17.10:* Muzică ușoară *17.29:* Suita de balet „Frumoasa din pădurea adormită" de Ceaikovski *18.00:* Program muzical pentru fruntași în producție *18.30:* Sonata nr. 10 în sol major opus 96 pentru vioară și pian de Beethoven — interpretează David Oistrah și Frieda Bauer *19.00:* În pas cu știința *19.30:* Selecțiuni din opera „Carmen" de Bizet *20.10:* Seară de dans cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu *21.00:* Romanțe *21.15:* Carnet plastic *21.35:* Cîntece și jocuri populare *22.25:* Muzică de estradă *22.35:* Opereta „Mascota" de Audran—montaj muzical-literar.

Programul II *10.10:* Muzică ușoară *10.39:* Concertul pentru flaut și orchestră de Carl Stamitz; Suita în stil clasic de Ion Ghiga *11.00:* Ansambluri de copii *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul electronică (reluare) *11.30:* Trio opus 8 în sol minor de Chopin *12.05:* Piese de estradă *12.30:* Oratoriul „Întîmplarea din grădină" de Laurențiu Profeta, pe versuri de Cicerone Theodorescu *13.11:* Din folclorul popoarelor *13.41:* Muzică ușoară *14.10:* Arii de virtuozitate din opere *14.35:* Muzică ușoară românească *15.00:* Simfonia nr. 53 în re major de Haydn *15.30:* Muzică populară *16.10:* Scene vesele din operete *16.30:* Știința în slujba păcii *16.40:* Cîntece de pace și prietenie *17.00:* Arii din operele compozitorilor italieni în interpretarea soliștilor noștri *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Muzică instrumentală și vocală *18.30:* „Salutul cravatelor roșii" — montaj de cîntece și versuri *19.01:* Preambul, Intermezzo și Marș de Zeno Vancea; Concert pentru orchestră de coarde de Sigismund Toduță *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Orchestra de estradă a Radioteleviziunii *20.00:* Muzică populară cerută de ascultători *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Arii și duete din operete interpretate de Elisabeth Schwarzkopf și Nicolai Gedda *21.10:* Muzică de dans *21.45:* Agenda teatrală *22.00:* Serenade din opere și operete *22.30:* Muzică de dans *23.10:* Divertismentul „Sărutul zînei" de Igor Stravinski; Fantezia romantică pentru vioară, violă și orchestră de Arthur Benjamin — soliști Jascha Heifetz și William Primrose *23.55:* Muzică de dans.

Programul III *21.30:* Oratoriul-fantezie „Constelația omului" pentru recitator, tenor, cor și orchestră de Tiberiu Olah, pe versuri de Maiakovski *22.00—22.59:* Muzică de dans.

În pagina 4: PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii".
Machete: Ion Vulpescu

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

DECADA CADOURILOR

23 MAI – 1 IUNIE

PENTRU COPII

Confecţii

Încălţăminte

Jucării

Ciocolată

Bomboane

Proletari din toate țările, uniți-vă!
Anul XII nr. 22 (418) — 1 iunie 1963

Flacăra 22

Micul constructor.
Fotografie
de Eugen IAROVICI

Flacăra 22

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 22 (418) — 1 iunie 1963

★★★★★

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, Int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Fotocronica Flacării ◆

1 La G.A.S.-Urziceni, Regiunea București, lucrările de întreținere a culturilor se află în centrul preocupărilor mecanizatorilor. Ei au însămînțat cu porumb o suprafață de 1.800 ha.

2 G.A.C. „8 Mai" din Cobadin, Regiunea Dobrogea, este cunoscută pentru puternicul ei sector zootehnic care numără — printre altele — 3.000 de oi. Dezvoltarea acestui sector a însemnat o substanțială contribuție la creșterea fondului de bază al gospodăriei ce se ridică în prezent la suma de 8,5 milioane lei.

3 La invitația Parlamentului britanic, o delegație a Marii Adunări Naționale a R. P. Romîne, condusă de Roman Moldovan, membru al Consiliului de Stat al R. P. Romîne, a făcut o vizită oficială în Anglia. În fotografie: delegația M.A.N., în fața clădirii Camerei Comunelor din Londra.

4 Ca urmare a modernizărilor tehnologice, la Întreprinderea de prefabricate și elemente de construcții din Brașov crește mereu productivitatea muncii. În fotografie: un nou lot de panouri la drumul șantierelor.

5 Prezența țării noastre la Tîrgul internațional de la Bruxelles s-a bucurat de o înaltă apreciere din partea cercurilor economice participante. Fotografia înfățișează o parte a utilajului industrial expus, printre care instalația de foraj transportabilă T.50.

6 La Addis-Abeba, capitala Etiopiei, au luat sfîrșit de curînd lucrările Conferinței șefilor de state și guverne

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

ale țărilor africane independente. În fotografie: aspect de la intrarea palatului conferinței.

7 La Paris au avut loc viguroase manifestări în cadrul acțiunii „Statelor generale pentru dezarmare", care mobilizează mii de oameni de diferite convingeri politice și religioase în lupta pentru înlăturarea pericolului nuclear. În fotografie: prezidiul impresionantului miting din suburbia pariziană Saint Ouen, la care au participat 50.000 de persoane.

8 Echipa de volei „Rapid"-București a reușit să învingă duminică seara, în finala „Cupei campionilor europeni", echipa moscovită T.S.K.A., cu categoricul scor de 3-0. Este o victorie de prestigiu pentru care întreaga echipă de volei a clubului „Rapid" merită felicitări.

9 Sofia a găzduit cea de-a III-a ediție a „Cupei Dunării" la haltere, cu participarea a numeroase țări. Un frumos succes a fost obținut de reprezentantul nostru Fiți Balaș (categoria ușoară), care a stabilit două noi recorduri mondiale de juniori.

10 În orașul Mühlheim din R.F. Germană s-a desfășurat o puternică demonstrație a circa 4.000 de muncitori și funcționari de la uzinele metalurgice Mühlheim-Melderich. Ei protestează împotriva intenției patronilor de a opri furnalele și de a concedia 6.000 de persoane.

11 Un remarcabil succes a obținut colectivul Teatrului de Operă și Balet al R.P. Romîne cu prilejul turneului de la Paris. În fotografie: de la stînga la dreapta — dirijorul Mihai Brediceanu și cîntăreții Elena Cernei și David Ohanesian, între două spectacole.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 2 IUNIE *8.50:* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — Filmul „Mătura năzdrăvană"; Telejurnalul pionierilor; „Cîntați cu noi!"; Gimnastică artistică în execuția echipelor premiate la concursul școlar cultural-artistic *10.30:* Rețeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate. În jurul orei *15.00:* Transmisiune de la Moscova — Finalele campionatelor europene de box *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pagini de umor din literatura clasică *19.55:* Filmul documentar „În camera de creație a lui Prometeu" *20.05:* Filmul „Scrisoare de la o necunoscută" *21.30:* Cu aparatul de filmat la expoziția de pictură, sculptură și grafică de la Muzeul de Artă al R.P.R. *21.50:* Noutăți în muzica ușoară. Își dau concursul: Irinel Liciu, Cleopatra Melidoneanu, Margareta Pîslaru, Simona Ștefănescu, Ileana Iliescu, Adina Dănes, Iulia Amza, Viviana Popescu, Liliana Diaconu, Stere Popescu, Gheorghe Cotovelea, Nicolae Pantazi, Gheorghe Matei, Adrian Gheorghiu și Ștefan Ionescu. În încheiere: buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 3 IUNIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Știință și tehnică pentru tineretul școlar *19.45:* Filmul „M-am săturat de căsnicie" cu Mari Törőcsik *21.15:* Muzică distractivă. Interpretează o formație muzicală condusă de Leonid Gudzichievici. Soliști: Virginia Gudzichievici, Dorothea Palade-Melinte, Ramon Chavez (Cuba), Vasile Micu, Ioan Hvorov și un cvartet vocal bărbătesc *21.55:* Telesport. În încheiere: buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 4 IUNIE *18.30:* Universitatea tehnică la televiziune — Controlul îmbinărilor prin sudură *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Știți să desenați, copii?! Vă place ciresele" — poveștire de Octav Pancu-Iași. Desenează Iurie Darie *19.40* Șah *19.50:* Emisiune de știință din ciclul „Energetica nucleară" *20.10:* Mozaic de scurt-metraje *21.10:* Muzică înregistrată pe peliculă. În încheiere: buletin de știri, buletin meteorologic.

MIERCURI 5 IUNIE *17.00:* Emisiunea pentru cluburile din întreprinderi — Telejurnalul săptămînii; Despre activitatea Institutului de cercetări în construcții și economia construcțiilor; Reportajul filmat „Noi construcții în București"; „În vizită cu aparatul de filmat..."; Pregătiri în stațiuni balneare; Popas liric; Artiști amatori în studio *19.00:* Emisiunea pentru sate. În încheiere: buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 6 IUNIE *18.30:* Universitatea tehnică la televiziune — Obținerea detergenților, produse moderne de spălare *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii — „Cu căpitanul Val-Virtej pe urmele lui Magellan" *19.50:* Transmisiune de la Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa" (III) *20.10:* Emisiune de teatru — „Ce înseamnă să fii onest" de Oscar Wilde. În interpretarea colectivului Teatrului de stat din Arad. În pauză — filmul documentar: „Pentru o alimentație rațională și sănătoasă". În încheiere: buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 8 IUNIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii și tineretul școlar — „Frații Grimm", evocare dramatizată de Sergiu Milorian *19.55:* În fața hărții *20.05:* Filmul sovietic „Omul merge după soare" *21.15:* Litoral 1963 *21.30:* Sărbătoarea strunelor. În încheiere: buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23:
Programul de radio

Pană de cauciuc. Toate forțele pentru grabnica reparare a bicicletei.

Atenție.

Copiii sînt ocupați!

Un curs de șoferi amatori.

Nu e o încălcare a normelor de păstrare a spațiilor verzi, ci dimpotrivă: fetițele din fotografie plivesc gazonul din fața blocurilor, curățindu-i de păpădii.

Vrem să-i intervievăm. Nu ne iau în seamă. Insistăm. Degeaba.

— Lăsați-ne, nene!

(Au probleme serioase!)

— Vă dăm pozele-n revistă—replicăm noi.

— Treaba dumneavoastră, dar nu ne stricați jocul.

Fotoreporterul oftează. Insistă și el:

— Vreau să vă fac poze, năzdrăvanilor. Vă fac nemuritori.

Copiii rîd. La vîrsta lor, problema nemuririi este cu totul neinteresantă. Interesant e doar jocul, zbenguiala. Unul dintre copii se-nfige către fotoreporter:

— Lasă, tovarășe, că pe mine nu mă duci. Am mai pățit-o eu cu un fotograf. Pînă să facă țac, m-a ținut pe scaun un ceas și mi-a vîrît în față niște lumini ce-mi luau ochii.

Intervenim cu un contraargument:

— Noi vă fotografiem într-un minut.

— Țțț!...— conchide Florin în numele tuturor tovarășilor săi de joacă. Fotografiați-ne într-o secundă. Asta-i!

Mă uit la fotoreporter. El — la mine. Amîndoi — la eroii fotoreportajului.

Copiii uită de prezența noastră. Uită, vor să uite, de intențiile noastre. Se împrăștie. În ceasul acesta ei sînt mai marii aleii Tonola, mai marii întregului cartier al circului. Se joacă și visează. Fac pe șoferii. Fac pe doctorii. Fac pe horticultorii. Fac pe inginerii. Fac, fac, fac.

Le-am spus: „Vă dăm pozele-n revistă". Și ne-au răspuns: „Treaba dumneavoastră, dar nu ne stricați jocul".

Vreți o replică mai frumoasă? Nu există. Știți de ce? Pentru că nimeni, absolut nimeni, n-are voie să strice joaca, visele și fericirea copiilor. De aceea i-am spus colegului, fotoreporterului:

— Lasă-i în voia lor. Fă instantanee.

— Dar matale ce faci cu textul? Și pe mata te refuză.

— Nu-i nici o dramă. Am să-l scriu scurt. Foarte scurt. Instantaneele dumitale să iasă, că de text nu-i nevoie foarte. Facem fotoreportaj. Vezi-ți de treabă și fă „țac", cum a zis Florin. Asta-i tot fotoreportajul.

Ne plimbăm pe alee. Aici au fost niște locuri care n-aveau istorie. Gropi și gunoaie. Copiii nu știu acest lucru. Cînd s-au mutat ei aicea, distanța dintre cer și pămînt se micșorase. Din cauza blocurilor de locuințe. Apoi a răsărit iarba. În cîteva zile aleea s-a umplut de parfumul florilor de sezon. Și de larma sfîntă și sănătoasă a copiilor.

Odraslele lui Mihai Conopîrlă, muncitor la Uzinele „Electronica", și ale altor numeroși oameni ai muncii au umplut apoi aleea cu joaca și neastîmpărul lor.

Jucați-vă, copii! Nimeni nu vă stingherește jocul. Numai fotoreporterul face „țac". Atît. Puțin vă pasă vouă. Nici nu-l băgați în seamă.

George CIUDAN (text)
Aurel MIHAILOPOL (fotografii)

Copiii vor să aibă senzația că zboară, fapt pentru care se-nghesuie la leagănul rotativ.

Stăpînul balonului către fetița de jos: „Eu sînt la mare înălțime și cobor cu... parașuta".

În socialism tinerețea nu exclude specializarea. Dimpotrivă. Cazanglul Simion Drăgan, în vîrstă de 24 de ani, asamblează o linie de ciment cu multă pricepere.

Tronsoanele se sudează cu moderna mașină automată pe care o mînuiește cu multă îndemînare sudorul Alexandru Costescu.

Sudorul Nicolae Rădulescu, a cărui măiestrie în sudură și capacitate pedagogică sînt cunoscute și apreciate la mii de kilometri depărtare.

Linia nu are o singură dimensiune

Mai întîi a fost o linie trasă ușor pe hîrtia de calc. O linie și un titlu deasupra: linia de ciment. După aceea au urmat multe alte linii, semne, cifre și cuvinte, formule tehnice. Apoi au intervenit discuții între ingineri, maiștri și lucrători calificați, pe marginea schițelor trasate pe hîrtia de calc. Păreri, critici și mai ales propuneri... La rîndul lor, propunerile nu erau altceva decît idei izvorîte din lunga și bogata experiență a tehnicienilor și muncitorilor.

Cartea tehnică, consultată din plin, a pus în mișcare radiera și apoi din nou creionul...

Și iată — sînt cîțiva ani buni de-atunci — pe poarta uzinei ieșea cea dintîi linie de ciment fabricată în țară. O plăcuță de metal purta numele întreprinderii care a făurit-o: Uzinele „23 August". Era în anul 1957.

DE LA 320 LA 820 TONE CLINCHER ÎN 24 ORE

Scrise pe tablă cu creta sau pe caiet cu creionul, cifrele, simple numere, nu spun nimic. Nici chiar diferența dintre ele. Dar 320 însemna în 1957 că linia producea 320 tone de clincher în 24 de ore. Astăzi cifra este de 820 tone. Diferența dintre cele două cifre e însemnată, nu?

Din dicționare poți afla că linia este „o figură (geometrică) continuă care are o singură dimensiune și care poate fi descrisă de un punct prin deplasarea sa". În geometrie așa or fi stînd lucrurile, dar cu linia de ciment situația e cu totul al-

Anton ALEXE
Fotografii de Elena GHERA
(Continuare în pag. 8)

Ajustorii mecanici Ion Niculae și Ion A. Marin în timpul rezolvării unei probleme tehnice.

ta. Linia de ciment e o instalație complexă — o fabrică, dacă vreți — pentru produs ciment. O aparatură uriașă, în greutate de circa 660 tone. Construcția liniei și-o împart secțiile de cazangerie și mecanică, unde se sudează, se șlefuiesc și se făuresc tubul metalic al cuptorului de ciment lung de peste 120 de metri, tronsoane, subansambluri pentru părțile mecanice de antrenare ale cuptorului — lagăre, batiuri, grupuri de sprijin, mecanisme de rigidizare ale tubului metalic. Aici trebuie să arătăm că întreg tubul metalic, sub formă de foi de tablă groasă până la 55 mm, prin care se scurge clincherul (o substanță granulată provenită din măcinarea pietrei de ciment arse în cuptoare) este sudat automat cu o mașină specială, care a fost pusă în funcțiune de un colectiv format din tovarășii ing. Gh. Maior, ing. Iulius Lupescu, Gh. Anose, Alexandru Costescu, Marin Vlad.

Secția mecanică contribuie la construcția morii pentru piatra de ciment, blindată cu oțel manganos, cu grupurile de sprijin, inelele de rulare, mecanismele de acționare a morii, coroanele dințate, fundațiile, grupul final de acțiune, instalațiile de tiraj etc. Șase sute șaizeci de tone oțel și fontă trecute prin mîinile și mintea muncitorilor de aci. Instalația aceasta, compusă din sute de piese care se-nlănțuie, se-mbină și se potrivesc pînă la sutimea de milimetru, și-a luat cu nota zece examenul nu numai în țara noastră, ci și în R. P. Ungară, R.D.G., U.R.S.S., R.P.D. Coreeană, R.D. Vietnam, R.P. Chineză etc.

O simplă plăcuță de metal: „Uzinele 23 August". Dar în spatele acestei cărți de vizită din alamă se află oameni. Muncitorii și tehnicienii uzinei, și în primul rînd comuniștii.

OAMENII

Costescu Alexandru este șef de brigadă. Are 34 de ani și lucrează de doi ani la mașina automată de sudat.

— ...A trebuit să intru serios în biblioteca tehnică a uzinei, pentru a mă documenta în ce privește sudura automată. Am vizionat de nenumărate ori filme cu caracter tehnic și în special filmul „Sudura în baie de zgură la table în dimensiuni groase".

Cazangiul Drăgan Simion are 24 de ani. Noțiunea de mîndrie are pentru el un dublu sens. Mai întîi, cota-parte care-i revine în colectiv pentru împlinirea planului și apoi calitatea lucrului său — or, așa cum îi place să spună: „Marca fabricii, mîndria noastră!"

Că această deviză nu este o formulă seacă ne confirmă și tovarășul Dumitrache Vasile, șef de echipă la asamblarea tronsoanelor, unul dintre cei mai vechi lucrători care de la început au pornit cu linia de 320.

— Marca fabricii...? Da. Am fost acum cîțiva ani în Siria cu echipa pentru montarea pavilionului nostru la Expoziția din Damasc. Desigur că și aci în uzină, cînd auzi sau citești în ziare că produsele la care ai contribuit au fost apreciate, te cuprinde mulțumirea. Dar acolo, la mii de kilometri depărtare de patrie, cînd vedeam că mărfurile noastre erau cercetate de vizitatori și comparate cu produse ale unor țări cu mult mai veche tradiție industrială ca a noastră, înainte de orice mulțumire mă cuprindea emoția. Da, atunci cînd auzi că ți se spune: „Excelente, pompele românești"... „Strașnice sînt motoarele din Romînia...", simți cum ți se-ncălzesc obrajii și-ți aleargă șiroaie în vine. Ai vrea să-l iei în brațe pe interpret, să-l săruți pentru marea satisfacție ce ți-a produs-o și să-l rogi să strige în gura mare: „Omul de lîngă mine este un lucrător de la Uzinele «23 August»... Atunci îți dai seama și mai bine nu numai ce reprezintă mîndria adevărată, dar și ce înseamnă străduința pentru calitate a tovarășilor tăi de muncă.

Dumitrache Vasile, care a fost de două ori în Siria, mai are și alte amintiri:

— Locuiam la cel mai luxos hotel din Damasc, „Semiramis". Camerele învecinate erau închiriate diferiților negustori și oameni de afaceri din Franța, S.U.A., Anglia, Italia, R.F.G. etc. Reprezentanți ai marilor firme, trusturi și capitaluri. Dar eu eram mai mîndru ca ei, căci reprezentam munca și organizarea socialistă a producției, realizările tovarășilor mei din uzină.

★

Sudorul Nicolae Rădulescu are 31 de ani. E un om înalt, vioi, cu darul povestirii. A fost și el în străinătate. În R.D. Vietnam. Asta, acum doi ani. A fost trimis să monteze două linii de ciment în Hai Phòng. Depărtată și pitorească țară. Ți-ar fi trebuit luni și ani s-o vizitezi. Dar el nu era un oarecare turist, un simplu amator de peisaje exotice, ci un tehnician de înaltă calificare. El avea o misiune importantă pe care trebuia s-o ducă cu cinste la capăt.

La început a fost greu. Căldura, mîncarea mai deosebită, terenul nepotrivit. De asemenea au trebuit înlăturate greutățile inerente oricărui început, care aici priveau în mod deosebit organizarea și completarea dotației șantierului.

S-a împrietenit cu oamenii. Ceas de ceas, zi de zi, construcția se ridica văzînd cu ochii. I s-au dat cinci tineri pe care să-i califice. Satisfacția lui a fost deosebit de mare. S-au înțeles repede, mai puțin prin cuvinte, mai mult prin gesturi.

După o jumătate de an, tinerii lui ucenici se calificaseră la locul de muncă. Școala tehnică românească reușise să facă, în acest scurt răstimp, din niște simpli tineri aduși de la orezăriile învecinate, meseriași de nădejde. Cu unii dintre ei a legat chiar strînse prietenii.

La sfîrșitul anului l-a vizitat și soția. A fost o mare bucurie pentru el. După terminarea construcției a avut o dorință — să vadă jungla. A fost satisfăcut. A locuit o săptămînă într-o cabană din inima junglei. Cîțiva pădurari făceau de pază împotriva fiarelor sălbatice care foiau pe-acolo. Dar jivine și mai sălbatice zburau cînd și cînd, în elicoptere americane, venite din Vietnamul de Sud, violînd spațiul aerian al tinerei republici de nord...

Instalațiile fiind montate, a venit și ora plecării. La despărțire l-a copleșit emoția. Lăsa acolo, departe de țară, dar aproape de inima lui, lîngă cele două linii de ciment de fabricație românească, mulți prieteni.

★

Secția construcții mecanice contribuie la construirea liniilor de ciment prin grupurile de sprijin, inelele de rulare, mecanismele pentru acționarea morii de ciment, coroanele dințate, grupul final de acțiune, instalațiile de tiraj etc.

Ajustorul Ion Niculae, care a împlinit 60 de ani, și tovarășul lui de muncă mai tînăr, Ion A. Marin, se străduiesc, împreună cu inginerul Mihalea Dumitru și Filip Ștefan, ca secția să țină pasul cu cei de la cazangerie. Și cînd, în '62, tovarășii de „alături" au produs peste plan piesele care le reveneau pentru o linie nouă, cei „de dincoace" au trebuit să le răspundă cu aparatura ce lipsea.

Iată pentru ce o linie de 320 a putut trece în plus prin poarta mare a uzinei.

Anton ALEXE
Fotografii de Elena GHERA

De 113 ani la rampă: CHIRIȚA

Cîteva din interpretele coanei Chiriţa, aşa cum au arătat în rolul respectiv: Sonia Ciucuru, Maria Filotti, Nelly Nicolau-Ştefănescu şi... un interpret: actorul ieşean Miluţă Gheorghiu.

Cu voia dumneavoastră, coana Chiriţa Bîrzoi ot Bîrzoieni şi-a făcut apariţia în Bucureşti, călărind aprig pe calu-i alb de armazoancă, pufăind tiutiun pi gură — dacă-i moda! — vorbind franţuzăşti „comme l'eau" — ca apa — şi visîndu-se isprăvnicească cu jăndari la poartă şi-n coadă... După ea, abia trăgîndu-şi suflarea, iată-l şi pe dumnealui, proaspăt isprăvnicitul Grigore Bîrzoi, înghesuit în straiele nemţeşti cu nasturi cît farfuriile (ah, unde-s giubeaua şi anteriul!), mare iubitor de peşcheşuri şi binemeritîndu-le după cîte-a pătimit la '48 („ce groază-l apucasă... că striga şi prin somn c-o venit zavera..."). A sosit şi Guliţă — Guguloiul nineacăi şi-a babacăi — şi gingaşa orfană Luluţa, şi drăguţu-i Leonaş (care-i cînd oficer, cînd bricicar, cînd actoriţă — după cum îi cere nevoia de-a-i mînţi pe Bîrzoi şi de-a le-o fura pe Luluţa), şi... şi tot alaiul cu care, după ce-a fost „Chiriţa în Iaşi", s-a întors acasă, în provincie.

Aşadar, „Chiriţa în provincie" a urcat pe scena Teatrului pentru tineret şi copii, ca un omagiu adus lui Alecsandri şi teatrului său, ca un dar făcut tinerei generaţii, cunoscătoare mai ales din filele cărţii a eroinei care, de peste un secol, amuză şi încîntă, „batgiocurîndu-şi" lumea ei pierită. Chiriţa '63 anunţă un nume nou care vine, cu modestie, să se alăture celebrilor interpreţi ai Chiriţelor: Arcadie Donos. Îl cunoaşteţi: l-a jucat pe Tarzan în „Nota zero la purtare", l-aţi văzut în „La telefon Taimirul", „În căutarea bucuriei", „Băiatul din banca a doua". E un moldovean rotofei, cu grai apăsat şi molcom, are haz în vorbă şi mişcare şi a început prin a fi... tenor în Ansamblul C.C.S. Premise favorabile pentru o nouă Chiriţă şi o nouă versiune a „comediei cu cîntice în două acte" de Vasile Alecsandri. O regizoare tînără — invitată de la Teatrul „C. Nottara" — s-a încumetat la această treabă: Sanda Manu...

Pînă acum, în iunie 1963, Chiriţa a trăit în cei 113 ani ai săi multe vieţi, sub multe înfăţişări, mereu alta — după cum îi cerea arta interpreţilor ei — mereu aceeaşi pe care o voise Alecsandri: „am proiectat să fac

Sanda FAUR

(Continuare în pag. 10)

muzica

MUZICA SENTIMENTELOR MAJORE

Concentrarea aproape explozivă a încordării emoționale — iată ce ni se pare deosebit de caracteristic gîndirii muzicale actuale. Se compune la o tensiune care aproape nu-i mai dă ascultătorului răgazul să respire, muzica degajă o ardoare de jeratic. Nemulțumiți, partizanii muzicii „odihnitoare" reproșează acestei modalități expresive caracterul ei, chipurile, crispat. Înclinăm să credem că tocmai aceasta este viziunea care exprimă adevărul zilelor noastre. Am caracterizat-o de aceea nu ca o modalitate crispată, ci una realistă. Socialismul, cosmosul, pacea nu sînt cadouri oferite de providență, ci idealuri care se cuceresc, și se cuceresc nu prin încantații orfice, ci prin uriașe eforturi, eroism și sacrificii. Rostim de fapt un truism la îndemîna oricărui pionier, dar, pare-se, pentru unii compozitori chiar asemenea locuri comune sînt greu de înțeles sau acceptat: și comunismul, și pacea sînt concepute de ei ca un eden care descinde pe pămînt la semnalul unei baghete magice. Reacționînd la această mentalitate idilică, din păcate încă răspîndită, o seamă de compozitori cu înțelegere mai lucidă fac din dezvăluirea esenței combative a vieții țelul fundamental al creației lor. Ei se străduiesc a smulge sunetelor și instrumentelor cele mai secrete posibilități și de a sugera, cu o prospețime și o intensitate încă neatinse, ideile încleștării forțelor, ale efortului eroic. Să fie aici ceva criticabil? După părerea noastră, cîtuși de puțin. Criticabilă ar fi această orientare dacă explozivitatea dramatică ce-l este proprie ar umbri perspectiva optimistă a înțelegerii vieții, dacă existența ar fi prezentată doar ca o perpetuă și dureroasă încordare, cum se întîmplă de pildă în muzica expresionistă sau în cea compusă sub semnul existențialismului. Într-o astfel de muzică, frămîntările rămîn sterile, tragismul reduce omul la neputință și spaimă în fața existenței. Spre deosebire de aceasta, muzica umanismului socialist — chiar în accentele ei tragice — mobilizează energiile omului spre a depăși momentele dramatice, în perspectiva unui viitor cît mai deplin luminos; tocmai în cadrul acestei orientări imaginea entuziasmantă a viitorului apare zugrăvită în culori mai radioase decît oricînd. Numai că, principial diferită de euforia bucolică din muzica idilistă, imaginea este întîmpinată de sentimentul luptei și al hotărîrii de a cuceri acest viitor. Tocmai într-un asemenea spirit schițează orizonturile comuniste A. Vieru în „Cantata anilor luminoși". Dacă lucrarea a întîmpinat unele rezistențe, aceasta se explică prin faptul că autorul se dezice de modul convențional de a anticipa viitorul, oferindu-ne o muzică dinamică, pătrunsă de sentimentul unei ascensiuni încordate și respirînd aerul tare al înălțimilor. Chiar atunci cînd exaltă nu lupta, ci tinerețea, frumusețea și bucuria, compozitorul lasă să se întrevadă prezența unei înțelegeri combative a vieții. O asemenea viziune componistică nu duce așadar la slăbirea optimismului, ci la dinamizarea și impregnarea acestuia de substanță reală.

Inevitabilitatea unui asemenea mod de a gîndi și simți muzica nu este lesă înțeleasă de toți. Incandescența și forța aduse de noua muzică sună pentru unii supărător. Așa s-a întîmplat, în fond, din totdeauna: adevărații artiști au simțit necesitatea de a căuta mijloace mai afrodeitoare în înfățișarea esenței dinamice a vieții. Din totdeauna s-au găsit însă și spirite conservatoare care, alarmate, rosteau imprecații și profeții, prezentînd spulberarea prejudecăților lor asupra muzicii ca o negare a muzicii înșăși. Și Simfonia a III-a de Beethoven, și „Tristan și Isolda" de Wagner, și „Sacre du Printemps" de Stravinski, și Simfonia a VIII-a de Șostakovici au fost proclamate de aceste spirite drept opere de distrucție muzicală și anatemizate ca atare.

Fideli exemplului marilor înaintași, cei mai valoroși compozitori ai noștri caută, la rîndul lor, să realizeze o și mai mare forță în exprimarea adevărului vieții. Trebuie de asemenea avut în vedere că epoca noastră, caracterizată prin ascuțirea maximă a contradicțiilor dintre asupritori și asupriți, prin ofensiva mondială a spiritului revoluționar, prin intensificarea trepidației citadine, nu poate să nu infuzeze sensibilității muzicale un dinamism care nu era posibil în alte vremuri. Nu poți vorbi despre epoca revoluțiilor socialiste și a prăbușirii imperialismului cu mentalitatea muzicală a epocii lui Brahms și Ceaikovski. Dacă Brahms și Ceaikovski ar fi trăit astăzi, ei ar fi compus, fără îndoială, în spiritul noilor cerințe pe care epoca noastră le pune în fața muzicii.

George BĂLAN

Primul interpret al Chiriței a fost marele actor Matei Millo. Din păcate, nu se păstrează nici o fotografie a sa în acest rol, așa că pentru a ne face o idee asupra travestiurilor sale trebuie să ne mulțumim cu imaginea mamei Angheluța.

Actorul Arcadie Donos, de la Teatrul pentru tineret și copii, este noul interpret în travesti al Chiriței.

despre travestiurile sale... Și poate cu declarația unui cronicar al ziarului „Zimbrul" din 14 mai 1851, care scria despre Millo: „El este o amfibie, un cameleon, o ființă ce-și poate schimba momentan ființa, ce-și preface trup, vorbă, glas și manieră..."

Doi ani mai tîrziu, în mai 1852, apare pe scenă „Chirița în provincie". Protagonist e din nou Millo. Succesul e răsunător. De astă dată, cronicarul „Gazetei de Moldavia" din 12 mai 1852 recunoaște: „În «*Întoarnarea coanei Kiriță*» — vodevil original al domnului V. Alecsandri... tendința autorului: «Ridendo castigat mores» adică «Prin derideri a curăți năravurile» — este vrednică de laudă și fie astă lucrare nu o picătură vărsată în mare..."

Matei Millo a „primblat-o" apoi pe Chirița prin țară, a făcut-o cunoscută în București, din teatru un organ spre biciuirea năravurilor sale și a ridicolelor societății noastre"—își afirmase, deschis, profesiunea de credință, scriitorul-cetățean.

★

Cel dintîi a fost marele Matei Millo. El a creat-o pe Chirița, el a adus-o — atunci, la 9 aprilie 1850 — pentru prima oară în fața spectatorilor ieșeni (în piesa „Chirița în Iași sau două fete și-o nineacă"), el a creat tradiția interpretării Chiriței în travesti. Din păcate, nu se păstrează nici o fotografie a actorului în acest rol, și trebuie să ne consolăm doar cu imaginea lui Millo în „Mama Angheluța" dacă vrem să ne facem o idee i-a cîntat romanța fumului de țigară prin săli de hoteluri și de restaurant, într-un cuvînt: a făcut-o celebră. În seara de 5 august 1851, cînd s-a prezentat la teatrul bucureștean Bossel „Chirița în Iași", succesul a fost atît de mare, „încît a fost nevoie ca spectacolul să se joace de trei ori în șir". Repertoriul lui Alecsandri „desfundă mahalalele și făcu zile după zile și seri după seri să curgă lumea la porțile teatrului"...

★

La Iași, coanei Chirița i-a mai dat viață în unele spectacole o talentată actriță din trupa lui Millo, Smaranda Merișescu, apoi însă coana Chirița a tăcut decenii de-a rîndul, mulțumindu-se să rămînă personaj de istorie literară. A renăscut abia în secolul nostru;

prin interpretarea ajunsă clasică a unui alt mare actor ieșean, Miluță Gheorghiu. 1.000 de spectacole de-a lungul a peste treizeci de ani de actorie — iată bilanțul impresionant al noii Chirițe. Ideea de a o readuce pe Chirița la lumina rampei și de a o încredința măiestriei unui actor ce abia împlinise 30 de ani îi aparține lui Mihail Sadoveanu... Premiera a avut loc la 16 septembrie 1930. Un sfert de veac mai tîrziu, Miluță Gheorghiu, devenit în anii noștri artist emerit, a obținut pentru acest rol Premiul de Stat.

Actorii din Capitală nu au rezistat nici ei tentației și farmecului scenic al Chiriței și, luptînd cu dificultățile de pronunție ale graiului moldovenesc, căznindu-se să rostească corect „șeli vorbi ali armazoancăi iubitoare di bontonuri și tenechele dar hîdă cu șei sarmani", au adus-o pe Chirița din Iași în București. Mergînd pe tradiția travestiului, cunoscutul cupletist I.D. Ionescu o reamintea adesea pe Bîrzoaia, fie ea acasă în provincie, în Ieși sau în balon. Dar mai cu seamă actrițele au fost ispitite de acest personaj: două din marile noastre artiste — Sonia Cluceru și Maria Filotti — au realizat creații memorabile în acest rol.

Un album existent la Muzeul Teatrului Național „I.L. Caragiale" păstrează o mărturie emoționantă, scrisă de Sonia Cluceru la 3 noiembrie 1950: „... Printre multele roluri cărora le-am dat viață din viața mea, a fost și «Coana Chirița» a lui V. Alecsandri. Sindicatul artiștilor dramatici și lirici, a cărui președintă era Maria Filotti, luase dispoziția... să dea și un spectacol în dimineața zilei de 6 decembrie, tot în folosul acestui sindicat. În cadrul acestui spectacol, am jucat pe scena Teatrului Liric «Coana Chirița în voiaj» și am purtat rochia cu benzi galbene de atlas, intercalate cu benzi de catifea portocalie, rochie despre care vechii croitori ai Teatrului Național (București) spuneau că fusese rochia lui Matei Millo, care o purtase în aceeași piesă" (rochia o puteți vedea și azi în Muzeul Naționalului). În anii mai apropiați, maestrul Ion Fințeșteanu ne-a dăruit și el o Chiriță (după ce o crease pe „Mama Anghelușa"). Iar cea mai recentă Chiriță bucureșteană a realizat-o cu vervă pe scena Teatrului Muncitoresc C.F.R. - Giulești actrița Nelly Nicolau-Ștefănescu; spectacolul acesta prilejuia debutul regizoral comun al lui Horea Popescu și Lucian Giurchescu... Chirițe au mai apărut și pe scenele din alte orașe ale țării — la Brașov, Craiova etc. Și iată-ne acum față-n față cu ultima: Arcadie Donos.

★

Cum să joci azi Alecsandri? Chirița anului 1963 obligă la o viziune contemporană, la o interpretare contemporană nu numai a eroilor piesei, dar și a însăși construcției oarecum naive și convenționale, a parfumului desuet al piesei. Miluță Gheorghiu mai intra în scenă — asemenea lui Millo — pe un trăpaș adevărat, alb și fornăitor, curcanul ce-l primea peșcheș Bîrzoi era un curcan în toată legea — resemnat cu soarta lui de artist — pisica Luluței miorlăia de-adevăratelea. Ieșenii — de altfel — nici nu concep o altă interpretare scenică a Chiriței, decît cea moștenită de la Millo și continuată de Miluță Georghiu.

Sanda Manu, însă, nu a vrut să facă teatru „à la Alecsandri", ci să povestească astăzi o piesă de Alecsandri; privind-o din înălțimea secolului scurs de la nașterea „Chiriței", ea a tratat piesa cu un zîmbet cald și duios, puțin ironic, așa cum privești cîteodată un bunic drăguț dar demodat. Neomițînd nici o clipă verva satirică și obiectul vizat de satiră, ea o lasă doar pe Chirița să fie a epocii, să fie autentică (deși și dînsa își face prima apariție în scenă „galopînd" pe un cal din placaj, tras pe roți din culise) — aprigă la mînie cu țăranii, aprinsă după bonbonurile modei, șarmantă cu oficeriul, lacomă de averea Luluței. E singurul personaj desenat gros, în cărbune negru. Celelalte sînt ușor schițate în creion și tratate în parodie: costumele lor par tăiate din hîrtie, ău volanele cu colțurele, copacii, norii, boschetele sînt decupate în traforaj, totul pare scos dintr-o carte cu poze pentru copii. De altfel, decorurile (autor Sergiu Singer) se nasc din pămînt — ivindu-se parcă din podeaua scenei în fața spectatorilor — pentru ca în ultimul act pereții roz cu buline albe ai casei Chiriței să se năruiască, o dată cu lumea pe care o adăpostiseră. În scenă rămîne doar o ramă de tablou ce încadrează — simbolic — chipul Chiriței, personaj clasic și veșnic viabil al teatrului românesc. Degeaba încearcă ceilalți eroi să intre și ei în tablou: nu încap decît vreo doi, neînsemnată recuzită umană trebuitoare Chiriței pentru a se desfășura pe scenă...

În februarie, actorul bucureștean a plecat la Iași să se sfătuiască și să mai învețe de la reputatul actor ieșean; s-a întors acasă cu un carnet plin de note, cu tot felul de materiale documentare și cu o urare făcută generos, din toată inima: „Urez entuziastului colectiv al Teatrului pentru tineret și copii din București, mult succes în tentativa de «răpire» a coanei Chirița, pe cal sau fără cal... Iar ție, Arcadie, dragul meu, mult, mult succes și să mă-ntreci, te rog". Semnat: Miluță Gheorghiu, artist emerit.

Arcadie Donos știe că e foarte greu, dacă nu chiar imposibil, să-l întreci pe Miluță. Dar speră — împreună cu întreaga echipă actoricească — că a prezentat cum se cuvine și cum îi e meritul pe Chirița '63.

Sanda FAUR

La Muzeul Teatrului Național bucureștean se păstrează încă rochia în care Matei Millo a interpretat-o pe coana Chirița. În aceeași rochie a jucat, cîteva decenii mai tîrziu, neuitata actriță Sonia Cluceru.

cartea

Maria Arsene: „PRELUDII"

Cred că, înainte de oricare altă reflecțiune, cititorul paginilor publicistului și prozatorului Maria Arsene este îndemnat să se întrebe dacă lucrurile înfățișate în cele mai multe schițe și povestiri ale cărții s-au petrecut în urmă cu mai puțin de trei decenii ori și-au consumat tragica lor existență într-o eră de care ne despart, cum ar spune poetul, „vecii întregi". Căci, deși fiecare dintre noi poate să anticipeze răspunsul la întrebarea de mai sus, coloanele periodicelor progresiste din 1933, 1938, 1940, care au publicat multe din aceste lucrări, stîndu-i mărturie, senzația descoperirii unei lumi îndepărtate este cu atît mai clară cu cît această lume apare într-un izbitor și elocvent contrast cu ceea ce vedem astăzi împrejurul nostru.

Calitatea de document, înregistrat la fața locului de o pană care a știut să vibreze la suferințele celor mulți, la lupta lor pentru o viață mai bună, constituie principala trăsătură a cărții. În sprijinul acestei afirmații pot fi citate cele mai multe și mai izbutite bucăți ale volumului, cum ar fi „Zahăr amar", „Afrodita", „Foame", „Domnul Pic", în care virtuțile damascatoare ale textului rezultă din înfățișarea unor realități din Romînia burghezo-moșierească, făcută printr-o succesiune de imagini grăitoare prin ele însele, înlănțuite ca într-un excelent montaj cinematografic și, în același timp, din atitudinea autorului care nu arareori îi forma unei piedoarii fățișe împotriva regimului clădit pe asuprire și samavolnicie.

Pagini scrise cu nerv și participare, la o înaltă tensiune dramatică, constituind poate reușitele cele mai marcante ale volumului, redau imaginea muncii în condițiile exploatării capitaliste. Precizîndu-și observațiile bogate în semnificații, siguranța cu care autorul știe să creioneze un personaj, să contureze o acțiune, creează în unele bucăți momente vii și dinamice, cum este, bunăoară, descrierea muncii hamalilor din „Afrodita" sau a trudei cumplite a muncitoarelor sezoniere de la o fabrică de zahăr („Zahăr amar").

Adăugăm acestor pagini altele, în care scriitorul, depășind înregistrarea reportericească — deosebit de sugestivă, așa cum am arătat — încearcă să pătrundă mai adînc în mecanismul social al vremii, în psihologia oamenilor, dezvăluind astfel procesul formării conștiinței luptătorilor comuniști, cadrul epocii în care au fost scrise cele mai multe schițe și povestiri.

În încheierea volumului, cîteva bucăți inspirate din actualitate constituie o replică la stările de lucru înfățișate mai înainte. Din păcate părțile de umbră ale cărții par a se fi concentrat în aceste pagini. S-a remarcat pe drept un anume didacticism, o elaborare artistică insuficientă a materialului de viață, lipsuri pe care nădăjduim să nu le mai aflăm în cărțile ce le va scrie de-acum înainte Maria Arsene.

Boris BUZILĂ

povestea vorbei

DIMINUTIVE

Cînd punem alături cuvinte ca *om — omuleț*, *ladă — lădiță*, *masă — măsuță*, *pom —pomișor* etc., recunoaștem un procedeu curent de formare a cuvintelor: adăugînd cîteva sunete la numele unui obiect, obținem diminutivul, cuvîntul care denumește același obiect, dar de dimensiuni reduse. În acest scop, limba română adaugă terminații ca *-uleț, -iță, -uță, -işor* (care apar în exemplele date mai sus) sau *-el, -aș, -ică* etc. Cuvintele formate în acest fel au fost numite diminutive, pentru că verbul a *diminua*, de la care s-a pornit cînd s-a creat noua denumire, înseamnă a micșora, a reduce dimensiunea.

Fiind des folosite, diminutivele își pierd treptat sensul de micime. De exemplu, în latinește *genunchi* se spunea *genu*, al cărui diminutiv era *genuculus*, „genunchi mic". De la *genuculus*, în urma unor schimbări ale sunetelor, s-a ajuns la *genunchi* (cum mai spun și astăzi unii) și apoi la *genunchi*, forma literară, corectă, a cuvîntului nostru. În decursul timpului, sensul de diminutiv s-a pierdut. Același lucru s-a petrecut și cu „strămoșul" cuvîntului *ureche*: e vorba tot de un cuvînt latinesc *(auricula)*, diminutiv de la *auris* „ureche". Pentru un roman, *auricula* însemna așadar „urechiușă", în timp ce pentru un român organul auzului se numește *ureche*, indiferent de mărime.

Mai ales cînd e vorba de cuvinte împrumutate, și nu moștenite, fenomenul pierderii sensului de micime e foarte frecvent. Iată numai două exemple:

Manechin este la origine un cuvînt format în limba olandeză, unde *manneheyn* este diminutiv de la *man* (=om), deci însemna „omuleț". *Machetă* este de fapt un diminutiv al cuvîntului italian *macchia* (=pată); în italienește, *macchietta* a avut inițial înțelesul de „pată mică", apoi de „ceva care seamănă cu o pată mică", de pildă un desen mic, o schiță. De la sensul de „schiță" la sensul actual al lui *machetă*, trecerea s-a produs ușor: schița și macheta sînt amîndouă reprezentări sumare, de proporții reduse, ale unui obiect. Evident, din pricina pierderii înțelesului de diminutiv, atît *manechin*, cît și *machetă* se pot aplica astăzi și unor obiecte relativ mari.

Sorin STATI

lacăra pentru cei mici

Hai să ne plimbăm cu trotineta!

de Octav PANCU-IAȘI
Ilustrații de Ivric DARIE

Voi, copii, trebuie să știți, sînteți cei mai în măsură să știți: ce-i mai bine? Să ai șase ani și o lună sau șase ani, o lună și, să zicem, două zile, trei, opt, ori cincisprezece?

Uite, eu nu izbutesc să mă dumiresc. Pentru mine e totuna. Dacă cineva mi-ar spune: „Alege! Ce vîrstă ai mai vrea să ai? Șase ani și o lună sau șase ani, o lună și, să zicem, nouă zile?" Aș răspunde fără să clipesc: „Amîndouă deopotrivă. Nu-s mofturos. Și cu una, și cu alta, la fel de bine m-aș simți. Împachetează-mi-o pe care poftești și trimite-mi-o urgent acasă. Măcar o zi, un ceas, un minut să mai pot fi copil! Făgăduiesc să mă port cît se poate de bine, să mănînc tot ce mi se dă la masă (chiar și supă!), să mă spăl în fiecare dimineață (chiar și pe gît!), să mă încalț și să mă îmbrac singur (chiar și duminica!)... știu de ce, cu nasul tot albastru.

Băiețelul își frecă ochii și crezu că visează. Dar tot ce vedea era aievea: lîngă o mașină albastră se afla un ursuleț de pîslă și lîngă ursulețul de pîslă, o ciocolată mare, că numai din poleiala ei puteai să-ți îmbraci toți dinții, ba să-ți ție; 1 iunie, ziua copiilor, abia începea și ea avea să țină pînă seara. Și pînă seara se mai petrecură multe lucruri care îl făcură pe băiețel să-și amintească mereu de ziua asta. La grădiniță primi o carte cu poze. După masă, tata îl duse la teatrul de păpuși și pe urmă, pentru că era încă devreme, și soare,

A opta sau a noua zi tatăl îi aduse bomboane. Și băiețelul se grăbi să-i spună:

— Mulțumesc. Tocmai mă gîndeam că o să-mi aduci. Azi doar e 1 iunie, ziua copiilor!

— Ba, de loc. Azi e o zi ca toate celelalte!

Și uite așa, trecea vremea, băiețelul împlini șase ani, o lună și zece zile, apoi și cincisprezece zile, și douăzeci și șapte de zile... Într-una din ele ieși cu mama să se plimbe cu barca, în alta bunicul îi aduse un cățeluș (viu, nu de pîslă!), în alta o vecină îl luă la circ...

Și de fiecare dată, băiețelul spunea:

— Desigur, azi e 1 iunie, ziua copiilor!

Dar, tot așa, de fiecare dată, cîte cineva îi răspundea rîzînd:

— Ba, de loc. Azi e o zi cum sînt multe!

Ei bine, cînd împlini șase ani, o lună și douăzeci și nouă de zile și cînd tata, venind acasă,

Cicerone THEODORESCU

JOACA

Treburi, Lecții. Stai în casă.
Ai de scris, ai de citit...
Dar și joaca-i sănătoasă.
Hai la joacă, de-ai sfîrșit.

Stoluri — am trimis spre soare
Peste parc planează-ncet,
Avioane sclipitoare
(Din vechi file de caiet).

Încă unul! Strașnic zboară.
Și urmîndu-i zboară gîndul
Pînă-n seară, peste țară,
Tot pămîntul colindîndu-l.

Ingineri cu-adînci ghiozdane!
Zburători — și meșteri mari —
Și constructori de-avioane!
Joacă bună, cărturari...

Peste stradă urcă zvonul,
Scade soarele-n apus.
— Ia te uită avionul
Cîți de opt a pus pe sus!

Bune opturi mai împarte
Cerului: caiet deschis...
Avionul știe carte.
Bun elev. Nimic de zis.

Dar copiii-n școala noastră
Mulțumiți cu-atîta nu-s.
Nu că opt e notă proastă —
Vor, doar de la opt în sus!

Seară. Merg copiii-acasă.
Și-i adună stropi de lună
Ca-ntr-o plasă de mătasă:

Noapte bună... Noapte bună...

Ilustrația de Tia PELTZ

CUM ȘI-A FĂCUT AZOR TELEVIZOR

de Neil COBAR

mai fiu o dată, doar o dată copil și dacă nu ți-o plăcea cum o să mă port, na, să-mi spui mie «cuțu»!"

Se pare însă, copii, că pentru voi nu-i totuna. Și dacă îmi dați voie, cunosc un băiețel, un băiețel de pe strada mea, pentru care — sigur — nu-i totuna.

Să vă povestesc despre el? De ce nu? N-am nimic împotrivă.

Într-o dimineață pe cînd avea șase ani și o lună, băiețelul de pe strada mea văzu, de cum deschise ochii, o ciocolată. Și ce ciocolată! Cu

alune, credeți? Da, cu alune, dar și cu mai ce? Cu stafide? Exact, cu stafide. Cu vreo două duzini de alune și de stafide! Stătea pe măsuța de lîngă pat și, probabil ca să nu se plictisească, tăifăsuia cu un ursuleț de pîslă. Alături se mai afla o mașină albastră, condusă de un șofer cu șapcă albastră, cu ochi albaștri și, asta nu mai

mai rămînă și pentru doi, trei prieteni.

Și atunci băiețelul întrebă ceea ce era cît se poate de firesc să întrebe:

— Toate aste-s pentru mine?

— Pentru tine — îi răspunse mama. Azi e 1 iunie. E ziua copiilor. Tăticu' ți-a adus mașina, eu ursulețul...

— Și ciocolata?

— Ciocolata a venit singură...

— Singură, singură?

— Da. Adică, numai un pic a ajutat-o bunicul. Ea, sărăcuța, nu

știe să meargă. Trebuia s-o însoțească cineva. Și uite că l-a văzut pe bunicul... care tocmai a primit pensia... și l-a rugat s-o însoțească!

Și atunci băiețelul spuse ceea ce, de asemenea, era cît se poate de firesc să spună:

— Ce bine e de 1 iunie! O să țin întotdeauna minte cînd e 1 iunie!

Dar era abia dimineață și cald, intrară amîndoi în parcul de distracții unde traseră la țintă (sau, mai corect: pe aproape de țintă!), se învîrtiră în călușei și alunecară pe tobogan.

Înainte de culcare, stînd în pat și așteptînd somnul, băiețelul întrebă:

— Cîți ani am eu?

— Azi ai împlinit șase ani și o lună. Mîine o să ai șase ani, o lună și o zi... pe urmă și două zile, și trei... și așa mai departe...

Și băiețelul adormi gîndindu-se ce bine e să ai șase ani și o lună și să fie 1 iunie, ziua copiilor. Adormi și visă cum alunecă o ciocolată pe tobogan, iar un șofer albastru oprește o mașină albastră la stop, ca să lase drum liber unui ursuleț grăbit să ajungă mai repede la grădiniță, unde toți copiii au dinții îmbrăcați în poleială și răsfoiesc o carte cu poze...

A doua sau a treia zi, mama îi cumpără băiețelului sandale. Și ce sandale! Am văzut eu multe sandale în viața mea, ba am și rupt destule, dar asemenea sandale, albe, cu cataramă aurie, nu cred să mai fi văzut! Băiețelul îi mulțumi și îi zise:

— Știu de ce mi-ai luat sandalele. Pentru că azi e 1 iunie, ziua copiilor.

Mama rîse:

— Ba, de loc. Azi e o zi obișnuită!

A patra sau a cincea zi, băiețelului i se spuse că va merge cu grădinița la grădina zoologică.

— A, știu de ce — zise el. Pentru că azi e 1 iunie, ziua copiilor!

— Ba, de loc — îl corectă cineva. Azi e o zi ca oricare alta!

lonie, băiețelul nu mai putu să nu spună:

— Cum? Nici mîine nu e 1 iunie? Nici mîine nu-i ziua copiilor?

— Nu-i — îi răspunse tata. Mîine e o zi oarecare!

„Ei, asta-i culmea! — își zise băiețelul. E nemaipomenit! Dacă nu-i așa cum spun eu, atunci înseamnă că nu mai pricep nimic; că eram mai deștept la șase ani și o lună decît am fost la șase ani, o lună și zece zile și decît sînt acum, la șase ani și două luni!"

Și se întristă grozav. Aproape că-i veni să plîngă.

Iar mie, copii, văzîndu-l atît de trist, mi-a trecut prin minte că, dacă m-ar întreba cineva ce anume le-aș dori copiilor de pretutindeni, milioanelor și milioanelor de băieței și fetițe de pe întreg pămîntul, aș răspunde fără să pierd o clipă:

— Copii, pui dragi de pretutindeni, vă doresc din toată inima să nu cunoașteți altă tristețe decît „tristețea" grozavă a băiețelului de pe strada mea, a tuturor băieților și fetițelor de pe străzile noastre! Aveți atîta nevoie de această „tristețe"! Poate tot atîta, dacă nu chiar mai mult, decît am eu nevoie ca o zi, un ceas, un minut măcar, să mai am vîrsta de șase ani și o lună sau de șase ani, o lună și cîte zile s-ar putea. Nu-s mofturos. Și nici nu m-aș necăji că nu pricep de ce în fiecare zi la noi e 1 iunie. Mi-aș spune că, pur și simplu, așa e la noi — și m-aș duce să mă plimb cu trotineta...

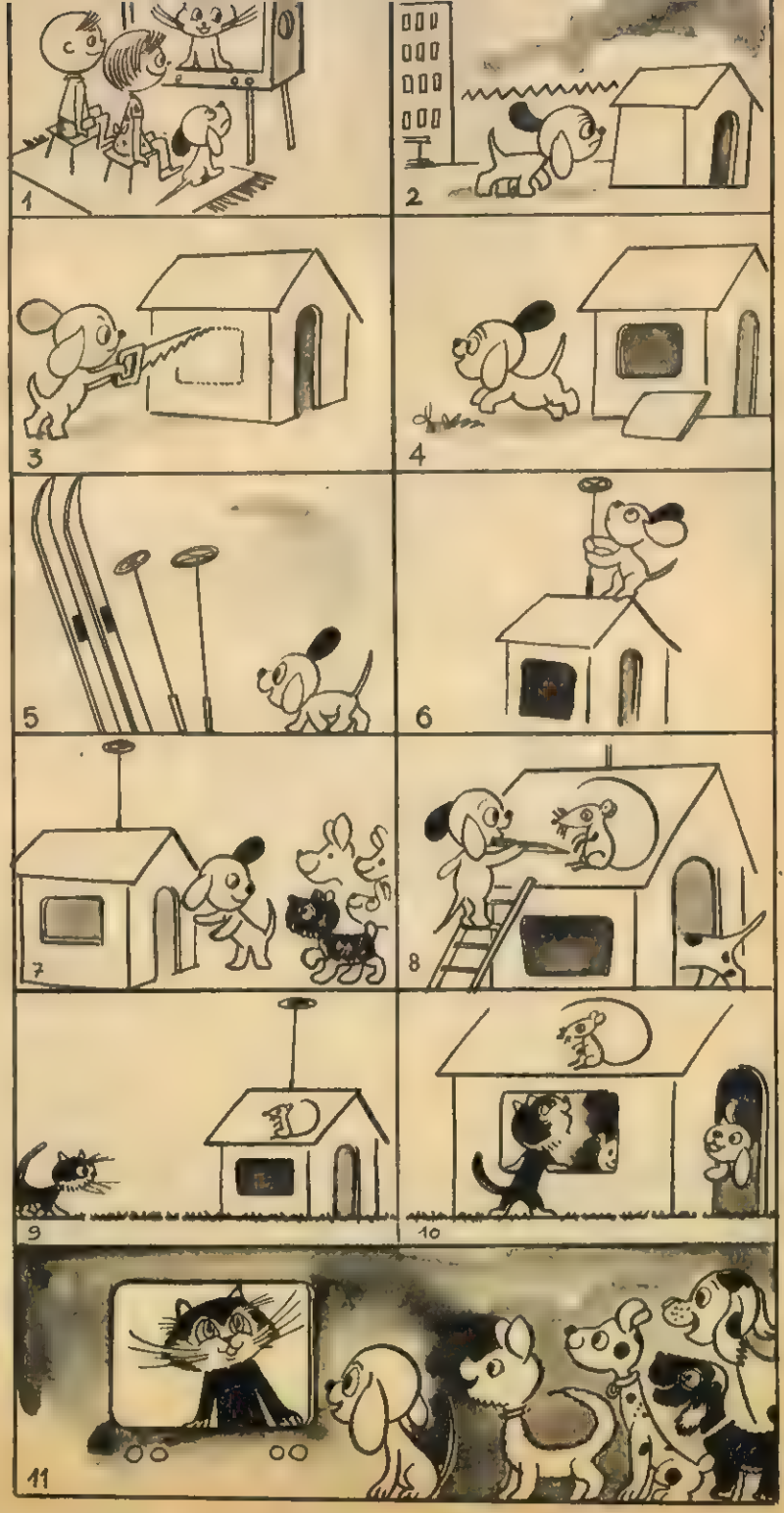

DIN PĂȚANIILE LUI NICUȘOR

Desen de E. ARNO

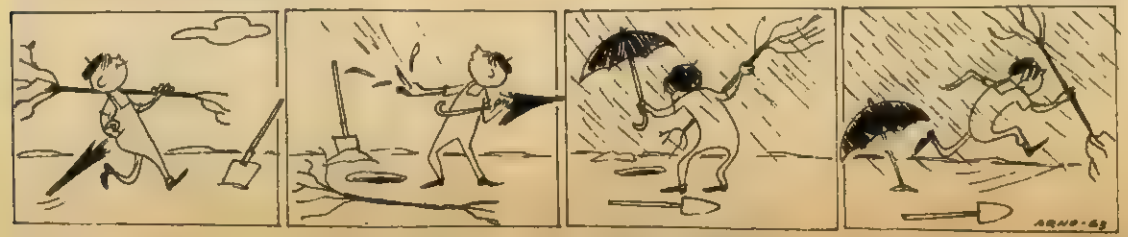

INSTANTANEU CUBANEZ: Domingo Leon are șapte decenii de viață. Lazaro Lopez, unul și ceva. La vremea lui, bătrînul n-a învățat carte. Acum Lazaro îi poartă mîna care se deprinde să scrie.

Interesați: un miliard și jumătate de oameni

Anul acesta va începe în întreaga lume — sub egida Organizației Națiunilor Unite — o campanie în care, după ultimele date, sînt interesați aproximativ un miliard și jumătate de oameni: campania pentru combaterea analfabetismului.

Poate părea de necrezut, dar în secolul navelor cosmice și al mașinilor cibernetice, al semnalelor trimise spre Marte și al cufundărilor în adîncurile oceanelor, al planurilor pentru irigarea Saharei și al celor pentru topirea gheților nordice — *jumătate din locuitorii planetei noastre nu știu să scrie și să citească.*

SUB STRĂLUCIREA RECLAMEI CU NEON

Lucrurile pot părea încă și mai de necrezut cînd aflăm că analfabetismul se plimbă la el acasă în țări în care s-ar părea că nimic nu trebuie să împiedice drumul spre școală. În Statele Unite ale Americii numărul (oficial) al analfabeților trece de 2.500.000, în timp ce în Italia nu știu să scrie și să citească 5.500.000 oameni (de mai bine de două ori populația Romei). Pe actualul teritoriu al Italiei au luat ființă probabil cele dintîi școli din Europa, dar astăzi se pot vedea în orașele italiene scene care întrec sfera incredibilului: în fiecare toamnă, numeroși părinți își petrec nopțile făcînd coadă în fața porților închise ale școlilor. Ei speră să poată obține în felul acesta un loc pentru copiii lor, care altfel riscă să rămînă neinstruiți.

Adesea marile orașe ale Apusului ascund, sub strălucirea reclamei cu neon, un întuneric destul de dens. Pînă nu demult se credea că analfabetismul este apanajul exclusiv al continentelor pe care trăiesc popoare încă foarte slab dezvoltate din punct de vedere economic. Campania mondială pentru lichidarea analfabetismului — care începe în acest an — va trebui să cuprindă și țări ca Statele Unite ale Americii, Franța, Italia, Turcia, Spania, Grecia...

CULOAREA PIELII E DE VINĂ?

Pînă nu demult misionarii se străduiau să răspîndească prejudecata că negrii — de pildă — nu sînt în stare să învețe carte. Ei ar adormi, chipurile, numărînd pînă la trei. Datele pe care le-a publicat Comitetul Organizației Națiunilor Unite pentru Învățămînt, Știință și Cultură (UNESCO), adunate în vederea campaniei de care vorbeam mai sus, vin să confirme din nou faptul îndeobște cunoscut că nu culoarea pielii este un impediment pentru învățătură, ci caracterul orînduirii din multe țări. Nu există popoare care adorm învățînd să numere, ci numai „puternici ai zilei" care încearcă să adoarmă masele largi cufundîndu-le în ignoranță.

Firește, în situația cea mai alarmantă se găsesc țările care au avut de îndurat secole de-a rîndul jugul colonialismului. În Africa sînt și în clipa de față 100 de milioane de analfabeți, procentul acestora în rîndul populației atingînd în unele locuri 90-95%. Acolo lipsesc aproape cu desăvîrșire cadre didactice, localuri, manuale, rechizite. Lucrurile n-ar fi stat desigur așa dacă colonialismul n-ar fi adus cu el decît jandarmi, cuști mobile pentru răzvrătiți, boli și alcool... Acum însă tinerele state africane iau măsuri urgente pentru a scoate generația actuală — și pe cele care cresc — de sub influența acestei adevărate „boli a somnului" care este analfabe-

Radu ȚIULESCU

(Continuare în pag. 16)

În fotografia din stînga jos: ITALIA. În ajunul începerii anului școlar, părinții își petrec nopțile în fața școlilor. Poate în felul acesta vor reuși să obțină locuri pentru copiii lor...

În fotografia din dreapta jos: PAKISTAN. În era învingerii gravitației terestre, copiii învață lipiți de pămînt... În 1961, la Caraci (capitala țării), lipseau 42.000 de locuri în școli!

LA SCUOLA NEL CAOS

Mancano sessantamila aule – L'incredibile situazione della scuola materna – La crisi dell'istruzione professionale aggravata dai recenti provvedimenti del ministro dei LL.PP. Sullo

tismul. Vin ştiri despre creşterea continuă a numărului celor ce învaţă să scrie şi să citească în Algeria şi Maroc, în Guineea şi în Mali, în Republica Arabă Unită şi în Nigeria, în Libia şi în Etiopia...

Încă în 1957 (an care a însemnat pentru omenire lansarea celui dintîi satelit artificial al Pămîntului) în Ghana numărul şcolilor medii nu era mai mare decît 18. Acum Ghana dispune de 74 asemenea şcoli. Încă în urmă cu 5 ani, în această ţară, la o populaţie de 7 milioane de locuitori, numărul elevilor nu era mai mare de 3.000. În clipa de faţă numărul elevilor a trecut de 23.000. Ca şi alte ţări, Ghana a ieşit din robia colonială numărînd 80 de neştiutori de carte la fiecare sută de locuitori. Acum în toate aceste ţări se depun eforturi pentru a-i face pe toţi să scrie şi să citească. E desigur o muncă grea, care cere multă abnegaţie, hotărîre, mijloace materiale. În Africa şi Asia e folosită în această privinţă o experienţă preţioasă: este experienţa ţărilor socialiste, care au reuşit să lichideze într-o perioadă extrem de scurtă (doar cîţiva ani) o moştenire grea.

Iniţiativele în lupta împotriva neştiinţei de carte nu lipsesc. Printre alte ştiri emoţionante sosite de pildă din Cuba — cel dintîi teritoriu liber al Americii — sînt şi acelea ale faptelor de eroism anonim, cotidian, desfăşurate cu succes în ofensiva împotriva neştiinţei de carte. În întreaga lume a devenit cunoscută lozinca cu care 250.000 de voluntari cubanezi au cîştigat această ofensivă, desfăşurată din cîmpurile cu trestiile de zahăr pînă sus, în creierii munţilor Sierra Maestra: „Dacă ştii carte, învaţă-i şi pe alţii; dacă nu ştii încă — învaţă tu însuţi".

Specialiştii au făcut socoteala că în America Latină există 13 milioane de copii pentru care nu sînt asigurate în clipa de faţă nici un fel de posibilităţi de instrucţiune. 13 milioane de viitori analfabeţi care vor îngroşa mîine numărul, şi aşa în creştere de la an la an, de 20-25 milioane al analfabeţilor...

Aceiaşi specialişti au ajuns la concluzia că dacă în ţările Americii Latine s-ar cheltui în acest scop numai 4 la sută din veniturile naţionale, atunci ar apărea şi şcolile, şi profesorii care să-i poată învăţa carte pe analfabeţii de vîrstă şcolară, cît şi pe cei care au trecut de această vîrstă.

CA SCLAVII EGIPTULUI ANTIC

În „Luvrul" parizian este expusă celebra statuie moştenită de la Egiptul antic, reprezentînd un om a cărui meserie era printre altele să ajute pe neştiutorii în ale hieroglifelor să se adreseze dregătorilor. Se vor fi gîndind magnaţii de azi la oamenii care trebuie să recurgă la scribii moderni (ce-i drept, înzestraţi cu maşini de scris!) pentru orice cerere pe care o au de transmis autorităţilor, pentru orice scrisoare pe care vor s-o trimită cuiva drag?...

La cîteva milenii depărtare de scribul egiptean, în mijlocul zgîrie-norilor şi al automobilelor de ultimul tip, gangurile marilor oraşe sud-americane sînt pline de ateliere mizere, în care maşini de scris şi chiar mici maşini tipografice acţionate de mînă alcătuiesc o adevărată industrie, care suplineşte ceea ce oamenii n-au avut posibilitatea să înveţe: scrisul. Bărbaţii şi femeile plătesc şi privesc apoi — fără să priceapă nimic — hieroglifele de pe coala albă de hîrtie. Într-un fel, între aceşti oameni şi sclavii Egiptului antic nu e nici o deosebire...

1 DOLAR DIN 50...

Cînd, în vara anului trecut, a fost convocată la Geneva o conferinţă internaţională (sub egida UNESCO) care să dezbată problemele învăţămîntului în lume, prezenţa a fost masivă: reprezentanţi din 88 de ţări (30 de miniştri au ţinut să participe), personalităţi culturale reprezentînd popoare aflate pe trepte diferite ale dezvoltării economice şi culturale. Toţi au fost însă de acord că în lume sînt încă multe de făcut pentru ca decalajul dintre milioanele de fiinţe umane care nu ştiu să scrie, să citească şi să socotească şi maşinile electronice care citesc şi socotesc fără ajutorul omului să nu creeze o situaţie primejdioasă

Asta cu atît mai mult cu cît în statele capitaliste se cheltuiesc mult mai mulţi bani pentru maşinile în stare să distrugă minţile omeneşti decît pentru mijloacele capabile să dea acestor minţi instrucţia la care ele au dreptul. Încă în urmă cu un an, într-un mesaj adresat Congresului american, preşedintele Kennedy recunoştea că în S.U.A. — cea mai puternică dintre ţările capitaliste — „prea mulţi oameni sînt analfabeţi... Prea mulţi primesc o instrucţie de o calitate proastă în mii de districte care nu pot asigura sau pur şi simplu nu asigură condiţii moderne şi corespunzătoare de învăţătură, profesori bine plătiţi şi calificaţi sau măcar durata normală a anului şcolar".

Conform datelor citate de preşedinte, lipsa de şcoli corespunzătoare face ca peste 500.000 de elevi să nu poată asista decît la cursuri incomplete.

Ar fi fost de aşteptat ca o cunoaştere atît de amănunţită a unei stări de lucruri atît de amare să îndemne la acţiuni concrete, menite să dea tuturor copiilor şi oamenilor maturi din S.U.A. unul din drepturile lor elementare: dreptul la învăţătură. Dar n-a trecut mult şi Congresul american a votat bugetul pe anul financiar 1962-1963. Faţă de 72,8 miliarde de dolari la capitolul cheltuielilor de război, nu s-au găsit decît 1,4 miliarde pentru capitolul învăţămînt.

La una din conferinţele internaţionale, un delegat a vorbit despre o metodă folosită în ţara sa: avioanele aruncă din cînd în cînd deasupra oraşelor manifeste cerînd celor care ştiu carte să îndemne pe concetăţenii lor analfabeţi să se înscrie la şcoala elementară... Oricine îşi dă seama însă că în problema învăţămîntului sînt necesare cu totul alte măsuri decît cele picate din cer!

În toamnă, cînd în Turcia a început, ca în toate ţările, noul an şcolar, ministrul Educaţiei a trebuit să recunoască într-o cuvîntare radiodifuzată că peste 1.100.000 de copii (26% din totalul copiilor de vîrstă şcolară) rămîn în afara şcolilor. Asta într-un singur an. Dar numărul anilor negri se adună şi se ajunge la situaţia relatată de ziarul „Milliet": 61,2% din întreaga populaţie turcă în vîrstă de peste 15 ani este analfabetă; în 15.477 sate turceşti nu există şcoli; chiar în jurul capitalei — oraşul Ankara — există 135 de sate fără şcoli; numărul învăţătorilor este atît de mic, încît uneori un singur învăţător e nevoit să predea în clase în care sînt înghesuiţi cîte 70-80 de copii...

La cealaltă extremitate a continentului, Spania deţine un record trist: primul loc în Europa în ce priveşte numărul analfabeţilor. Din 8 spanioli unul nu ştie să scrie şi să citească. Aceste 4 milioane de oameni ascultă desigur cu ironie cuvintele predicatorilor catolici: „Crede şi nu cerceta". Chiar dacă ai vrea să cercetezi, cum s-o faci legat la ochi cu vălul neştiinţei de carte? Dar chiar cei mai analfabeţi dintre spanioli ştiu să facă legătura între fapte. Ei înţeleg că dacă Franco n-ar cheltui peste 60% din bugetul ţării pentru înarmarea jandarmeriei şi poliţiei, poporul spaniol ar putea fi înarmat împotriva ignoranţei, superstiţiilor...

O ACŢIUNE PE 10 ANI ŞI CONSECINŢELE EI

Oamenii consideră pe drept cuvînt că în zilele noastre lichidarea analfabetismului, a ignoranţei în masă, este *nu numai necesară, dar şi posibilă*. Ţinînd probabil seama de această dorinţă, conducătorii guvernului francez au declarat de pildă la începutul anului trecut: „În 1962 investiţiile pentru pregătirea intelectuală vor avea prioritate". 1962 a adus însă prioritate nu investiţiilor pentru „pregătirea intelectuală", ci pregătirilor pentru a perfecţiona „forţa de şoc" atomică. Dar poţi ajunge prin intermediul detunăturii atomice pe culmile gîndirii lui Voltaire sau Pascal? În publicaţia Sindicatului naţional al învăţătorilor francezi pot fi citite rînduri pline de semnificaţie: „Din toate ţările Europei occidentale, învăţătorii şi profesorii sînt cel mai prost plătiţi în Franţa... Situaţia este menţinută cu bună ştiinţă în Franţa tocmai cînd se vorbeşte despre măreţia franceză şi cînd se acordă învăţămîntului religios privilegii legale".

Încercarea de a substitui religia raţiunii, iată o adevărată mostră de ceea ce se cheamă grija pentru „pregătirea intelectuală". În clipa în care O.N.U. e pe cale de a-şi începe acţiunea sa elaborată pe 10 ani pentru combaterea analfabetismului în lume, nu poţi să nu te gîndeşti ce consecinţe pozitive pot decurge pentru omenire dacă acest plan va fi îndeplinit.

Nu demult, răspunzînd unei anchete în legătură cu obiectele ce ar trebui să se afle în prima rachetă ce va ajunge în planeta Marte, mai mulţi dintre cei anchetaţi au spus că printre aceste obiecte ar trebui să figureze şi cărţi: marile poeme, romane, piese de teatru ale lumii.

Omenirea e în măsură să trimită spre alte planete mostre ale literaturii create pe Pămînt. Ea are cu atît mai mult datoria de a face ca această literatură, toate cuceririle ştiinţei, artei, culturii să devină accesibile tuturor locuitorilor de pe planeta noastră.

Radu ŢIULESCU

„Cine are carte are parte". Dar cine n-are carte? În multe oraşe sud-americane cei ce nu ştiu să scrie apelează la scribii moderni, care confecţionează după dorinţă scrisori, plîngeri, cereri.

COLUMBIA. O şcoală din localitatea cu nume poetic Noua Veneţie. Aici cocioabele, între care şi şcoala, se înalţă pe pilaştri deasupra apei.

Copii bolivieni care n-au văzut niciodată un acoperiş de şcoală deasupra capetelor lor şi care, în cel mai fericit caz, cînd învaţă carte, o fac într-o şcoală improvizată la umbra unui zid. →

teatru

EXPERIENȚA PLANCHON

O trupă franceză de teatru, compusă din treizeci și șapte de oameni — inclusiv mașiniști și garderobieră — a dat la noi un șir de spectacole cu *George Dandin* de Molière și *Cei trei muschetari* după Alexandre Dumas. Acum zece ani, amatori complet necunoscuți (cîțiva studenți săraci, un funcționar de bancă, o croitoreasă, cîțiva muncitori) au întemeiat la Lyon primul teatru permanent din provincie al Franței — azi, unul din cele mai cunoscute colective teatrale nu numai în patria lor, ci și într-o serie de țări ca Anglia, Austria, Belgia, Elveția, Grecia, R.F.G., Italia, unde au întreprins turnee, continuate acum cu acesta. E teatrul „de la Cité de Villeurbanne" condus de tînărul dar renumitul regizor Roger Planchon.

Semnificația acestui ansamblu e multiplă. E vorba aci nu numai de entuziasmul unui mănunchi de tineri, de credința lor în artă, de faptul că în condiții deosebit de grele au ridicat cu mîinile, cu inima și cu mintea lor un teatru. Important e *ce fel de teatru* au ridicat, care sînt idealul și programul său artistic, care sînt orientarea și metoda de lucru.

Început la Lyon ca un „teatru de buzunar", într-o sală cu nu mai mult de o sută de locuri și cu un repertoriu așa-zis „de avangardă" (Beckett, Adamov), repertoriu de succes pentru o pătură destul de redusă de intelectuali, el s-a transformat după mutarea sa la Villeurbanne, sub influența mediului de aici (Villeurbanne este un puternic centru muncitoresc), într-un teatru popular, pus în slujba maselor largi, a ridicării culturale și formării unui gust artistic înalt al acestor mase. Din cele spuse de Planchon la întîlnirea trupei „de la Cité" cu oamenii de teatru de la noi, printre foarte multe detalii demne de interes (legătura organizată cu întreprinderile, dezbaterea periodică a reprezentațiilor cu spectatorii) am reținut în special această mărturisire care mi s-a părut esențială: porniți în căutarea unui teatru înnoitor, de avangardă, ei l-au găsit cu adevărat abia atunci cînd, în contact cu noul public, au ajuns la concluzia că drumul unor artiști care vor să slujească un ideal de cultură contemporană nu e al experiențelor abstract-formale ale unei „avangărzi" depărtate de popor, ci acela care pornește de la marile tradiții ale artei progresiste naționale și universale, le interpretează cu ochii omului de azi, găsindu-le rezonanțe profunde în actualitate, înnodînd firul repertoriului clasic cu o muncă de laborator pentru crearea unei dramaturgii originale inspirate din realitățile sociale ale zilei de azi și care să slujească maselor celor mai largi. Repertoriul actual al teatrului, de la Molière, Marivaux, Shakespeare, Gogol, Goldoni, Marlowe, pînă la Brecht, și îmbogățit cu piese franceze contemporane de Armand Gatti, Planchon etc., reprezintă cotitura spre această nouă înțelegere a misiunii unui teatru popular.

În montarea celor două piese prezentate la noi, am putut vedea reflectate în bună măsură concepțiile regizorale ale lui Roger Planchon: un Molière studiat multilateral și pus într-o lumină nouă nu prin „inovații" formale, ci urmărindu-se în chip realist evidențierea unor profunde sensuri sociale și umane, și un Dumas devenit prilej de „eseu dramatic" după expresia lui Planchon, spectacol plin de vervă și fantezie, ironic comentar al viziunii aristocratico-gascone asupra istoriei, cu trimiteri ascuțite la împrejurări prezente și la diferite „maniere" teatrale. Impresionante sînt disciplina ansamblului, unitatea, nivelul său profesional. Dacă nu i-ai cunoaște biografia, nimic nu te-ar face să bănuiești că trupa „de la Cité" a fost acum zece ani o trupă de amatori.

„Experiența Planchon", pe care el însuși o consideră în condițiile teatrului apusean ca un drum deschis celor ce vor veni, se înscrie alături de Vilar sau Piccolo Teatro din Milano, în albia tot mai largă (teatre ca acela de la Villeurbanne au început să se dezvolte și în alte orașe ale Franței și tot din trupe de amatori) care prefigurează în Occident ziua de mîine a unui teatru popular de o nouă factură și de noi rezonanțe.

Un interviu publicat într-unul din numerele trecute ale revistei *Teatrul* se încheia cu cuvintele: „Vă sînt prieten (și asta o știți). Roger Planchon". Întîlnirea de la București și spectacolele trupei „de la Cité" au confirmat o prietenie nu numai afectivă, dar o prietenie de idei și năzuințe artistice. Iată de ce am aplaudat din toată inima, alături de publicul spectator, reprezentațiile entuziastului ansamblu francez, a cărui prezență va rămîne multă vreme printre noi.

Traian ȘELMARU

umor

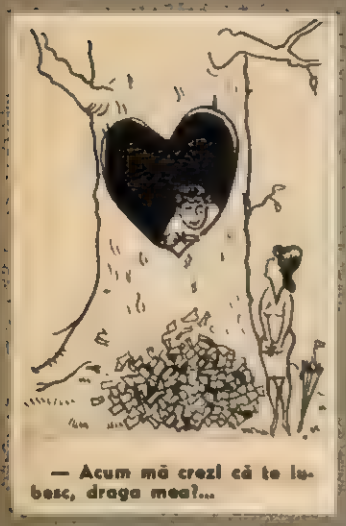

— Acum mă crezi că te iubesc, draga mea?...

Fără cuvinte.

Din: „FOR DICH"
„EULENSPIEGEL"
„SCHWEIZER
ILLUSTRIERTE"

— A fost aici unul, a cumpărat niște pastile de dormit și a dispărut fără să plătească!...

— Iar eu îți spun că pe lună există ființe vii.

FOILETON

UN DAR PENTRU ABDULLAH

În Iordania, la atîtea evenimente importante, s-a mai adăugat unul: Abdullah, feciorul regelui Hussein, a sărbătorit cu fast împlinirea venerabilei vîrste de... un an. Tătucu' s-a bucurat în mod deosebit. Și — dacă ar fi să credem spusele oficialităților iordaniene — nu numai tătucu'. Vreme îndelungată opinia publică mondială manifestase îngrijorare aflînd că prima soție a lui Hussein nu izbutise să nască decît o fetiță. Între timp însă, regele a divorțat, s-a recăsătorit cu fiica unui colonel englez și îngrijorarea umanității s-a transformat în bucurie: a venit pe lume un flăcău. Viitorul dinastiei este acum asigurat.

„*Toi Albionul, săracul*" — a murmurat Hussein îndulcșat, îmbrățișîndu-și regina venită de pe malurile Tamisei.

Între Hussein și Londra, relațiile sînt vechi. Regele nu a uitat anii petrecuți la școala de ofițeri din Marea Britanie, unde a învățat cum trebuie să se poarte un gentleman în Orientul în care colonelul Lawrence purta sub burnuz drapelul „Union Jack" și unde englezul John Glubb, mai-marele „Legiunii Arabe", se convertea la islamism devenind *Glubb-Paşa*, spre bucuria „Intelligence-Service"-ului.

Hussein știe că destinele casei regale din Iordania sînt legate de Londra. După ce bunicul a fost asasinat, urmașul acestuia — care a încercat să se depărteze de capitala britanică — a fost internat în Turcia într-un ospiciu de nebuni. Hussein a ținut să demonstreze că el e... sănătos. Toate interesele îi sînt legate de economia britanică; toate conturile îi sînt ținute de bănci londoneze. Micul incident cu darea afară din Iordania a lui John Glubb a constituit singurul nor — trecător — în istoria relațiilor Husseino-englezești. De atunci lucrurile s-au aplanat. Hussein a semnat, cuminte, acordul prin care Anglia își păstrează bazele militare din Iordania, *deocamdată* pînă în 1968. Cînd trupele americane au debarcat în Liban, Hussein — mare amator de simetrie — a chemat „din proprie inițiativă" trupe engleze în Iordania...

Colaborarea anglo-iordaniană merge ca pe roatele superbului Rolls-Royce la volanul căruia Hussein, îmbrăcat de cel mai „high-life" croitor londonez, pozează în fața obiectivului reporterilor englezi. E drept că, în țară, nu totul merge ca pe roate. Majoritatea pămîntului cultivabil e în mîna a 22 de familii. Populația cunoaște o stare de foamete endemică; știutori de carte sînt în proporție de unu la mie. „Entuziasmați" de condițiile de trai, oamenii își manifestă cum pot și ei „dragostea" pentru Hussein și regimul său. Lucrurile au ajuns pînă acolo, încît chiar în interiorul palatului regal, ședințele de cabinet se țin în prezența unei companii de militari dotați cu cele mai moderne arme. De altfel, jumătate din bugetul țării e destinat poliției secrete și armatei, iar deșertul este „populat" de tot mai multe lagăre de concentrare.

În acest climat, micuțul Abdullah, în vîrstă de un an, și-a sărbătorit aniversarea sub cea mai strictă pază. Semnificative sînt și darurile pe care le-a primit. Tortul înalt de un metru (cu 40 de centimetri mai scund decît însuși „tătucul" regal) era garnisit cu soldați confecționați din zahăr, dar păzit de soldați adevărați cu puști-mitraliere. Batalionul de gardă care poartă numele prințului i-a dăruit acestuia cel mai nimerit cadou pentru un copil: un mic automobil... blindat.

Vlăstarul destinat să garanteze continuitatea dinastiei în Iordania poate astfel să fie plimbat fără riscuri printre „supuși". Specialiștii au garantat că automobilul — deși mic — are o mare calitate: blindajul său nu poate fi străpuns de gloanțe. Moștenitorul e pus la adăpost — cînd, fortificat în cutia etanșă de oțel — e dus... să ia aer. Iar de departe, din palatul transformat și el în cazemată, regalul părinte își contemplă odrasla, satisfăcut că îi oferă prilejul să ia „contact" de mic cu realitățile și să înțeleagă treptat ce înseamnă cuvîntul „popularitate".

L. SĂRĂȚEANU

PENTRU UZUL FRUMOASELOR DE ALTĂDATĂ

Antichitatea ne-a mai lăsat un „suvenir": un depozit de oglinjoare executate artistic din sticlă și metal pentru uzul cochetelor de acum aproape două milenii. Descoperirea a fost făcută printre ruinele cetății romane Sucidava de arheologul D. Tudor, profesor de arheologie clasică la Facultatea de istorie a Universității din București. Cetatea respectivă a existat pe malul Dunării, lîngă Corabia, acolo unde se află acum satul Celei, și este astăzi aproape complet acoperită.

Numărul mare de oglinjoare găsite aici — 92 de bucăți — constituie, după cum afirmă specialiștii, jumătate din totalul oglinjoarelor de acest fel găsite de arheologi pe fostul teritoriu al imperiului roman.

Este remarcabilă execuția acestor oglinjoare din sticlă, cu rame de plumb, cu ornamentații artistice, cu inscripții galante în limbile latină sau greacă, fabricate aici, la Sucidava.

Cele 92 de oglinzi au fost predate Muzeului Național de Antichități din București, unde sînt expuse.

F. URSEANU

① O oglinjoară oferită, cu o dedicație, „frumoasei Pikalo".
② Cîteva din cele 92 de rame pentru oglinzile lucrate la Sucidava după modelul meșterilor fenicieni din Sidonia.

din toată lumea

RĂCNETUL LUI TARZAN...

Johnny Weissmüller, cel mai cunoscut dintre interpreții lui Tarzan, este azi la o vîrstă care nu-i mai îngăduie să se cațere pe arborii din junglă, așa cum o făcea — spre încîntarea multora — mai acum vreo 20-25 de ani. De aceea s-a gîndit că nu-și va mai putea compromite cariera dacă va dezvălui cîte ceva din secretele meșteriei de „Tarzan". Astfel, acum a devenit cunoscut faptul că celebrul strigăt al lui Tarzan, care-și înghețа sîngele în vine, nu era altceva decît rezultatul — înregistrat pe pelicula cinematografică — unui foarte ingenios amestec de sunete: vocea obișnuită a lui Johnny, lătratul unui cîine, o acută a sopranei americane Loraine Bridges, sunetul înalt al unei viori și... urletul unei hiene.

CASIERI BLINDAȚI...

La Londra a fost experimentat un costum blindat — deocamdată pentru femei — menit să asigure integritatea corporală a casierilor de bănci în caz de atac din partea bandiților. Costumul este alcătuit dintr-o bluză căptușită cu o rețea fină de oțel, care rezistă la gloanțe și lovituri de pumnal. Pălăria este și ea prevăzută cu un

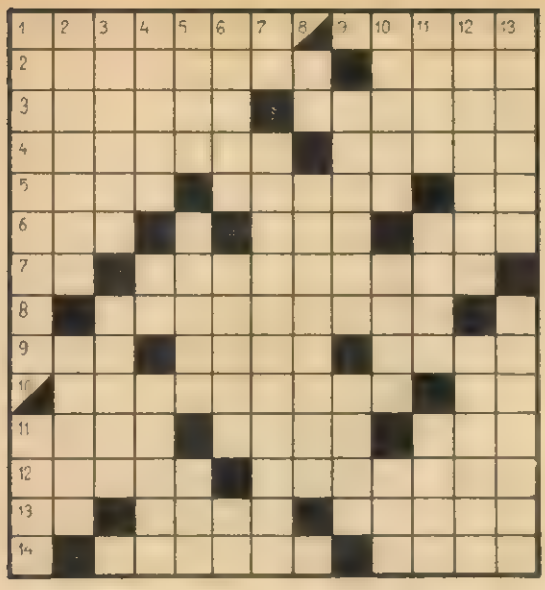

CUVINTE CU... LEGATURĂ

ORIZONTAL: 1) Este puternic legat de... cal — Legătura între coechipieri la unele jocuri sportive. 2) Ceva care te leagă la ochi — Rotițe. 3) Strîns legate (fig.) — Bine legat. 4) Mai mult decît o simplă legătură (pl.) — Sînt legați solid unul de altul. 5) O apă și-un pămînt! — A pătrunde — Legat în ham (dobr.). 6) Prefix pentru ureche — Localitate în Nigeria — Pe (inv.). 7) Reuniț! — Legături... femeiești. 8) Dezlegări. 9) Elevator, la sfîrșit! — Foaie de tablă tăiată la dimensiunile necesare — Legătură de... dragoste! 10) Dres — Calciu. 11) A părăsi — Plin de scame — Legătură... tipică. 12) Își leagă părul cu fundă — De unde se trag toate (pl.). 13) Silabă din legătură! — Leagă paraua cu zece noduri — Acustic. 14) Nod... feroviar — Se pot cînta cu sau fără legato.

VERTICAL: 1) Legat printr-un simplu „da!" — A face legătura. 2) Legați... de limbă — În legătură cu limba vorbită. 3) Fără soție (pl.) — Reparate. 4) A plictisi — Căutnic! — Drum bun! 5) Legătură... la curent — E legată de Buda prin mai multe poduri — Plasă pescărească. 6) Combinații organice — Bune de legat — Legat la un capăt! 7) Caro! — Autorizați să facă legătură la rețea. 8) Curse! — E strîns legat de legea circulației. 9) Legături de... chei (pl.) — Sînt... de două ori! 10) Element de bază pentru firele electrice — Are legătură cu Huron și Ontario — Prost de nu leagă două vorbe mai ca lumea (pop.). 11) Au legături trainice — Umplut — Fata din Anina. 12) Prevedere bugetară — Leagă bălerile de la pungă. 13) Tăiate oblic — Produs finit din cărămidă, lianți ș.a.

Dezlegarea jocului „BAZAR INSTRUMENTAL", apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Tănase — Mandolă. 2) Ocarină — Lăutar. 3) Boia — Oboi — Melc. 4) Am — Ma — Opac — Leu. 5) Pianine — Urlaș. 6) Bas — Clarinet — E. 7) Anemia — An — Bal. 8) Cirii — I — Bic — Af. 9) Ha — D — Ionescu — I. 10) Tras — Nero — Lia. 11) B — Esenin — Naist. 12) Lab — Botez — Micu. 13) Operetă — Ita — Al. 14) Calise — Cling — A.

blindaj de oțel. Costumul are 18 buzunare, în care pot încăpea pînă la 35.000 de lire sterline.

PIPA FĂRĂ TUTUN

Doi tineri radioamatori din Donețk (U.R.S.S.), Aleksandr Salosin și Viktor Prohorov, au inventat un aparat electronic pe care l-au instalat într-o... pipă. Cu ajutorul acesteia, persoanele suferind de paralizia coardelor vocale vor putea vorbi. Și iată cum: aparatul, care reprezintă de fapt niște coarde vocale artificiale, constă dintr-un generator montat în pipă ce trimite prin mușchiuc oscilații acustice. Bolnavul nu trebuie decît să pronunțe rar cuvintele, pentru ca ele să se facă auzite.

SOARE PRIN CONDUCTE

Azi putem transporta pe conducte țiței, gaze, apă sau chiar metal topit. Undele hertziene poartă pe tot globul cuvinte și imagini. Dar razele Soarelui nu și-ar putea găsi mult mai multe întrebuințări dacă ar putea fi „împachetate" și transportate la locul folosirii lor?

Problema a fost rezolvată recent de doi inventatori sovietici: V.V.Veinberg și D.K. Sattarov. Ei au propus transmiterea energiei solare concentrate, printr-un cablu de fibre extrem de subțiri. Imaginați-vă o „ață" din sticlă transparentă, pusă într-un înveliș. Raza de soare ce intră în această „ață" se zbate ca un prizonier între pereții ei și, după milioane de reflecții, ieșe prin celălalt capăt. Diametrul fiecărei „ațe" este de cîteva sutimi de milimetru; înfășurate însă împreună ele formează o funie destul de groasă, dar flexibilă.

Oglinzi parabolice puse pe acoperișurile clădirilor vor concentra razele de soare care, transportate prin conducte, vor ilumina interioarele, vor putea servi la lucrări de sudură simplă sau în vid (în special în industria aparatelor de radio), vor putea folosi și în medicină, la iluminarea organelor interne ale corpului ca și la diverse cauterizări, pentru încălzirea interioarelor, cazanelor de apă etc.

sfaturi practice

ÎN RAID PRIN MAGAZINE, AM VĂZUT PENTRU DUMNEAVOASTRĂ...

...Oala de fiert în aburi cartofi, legume și carne. Este alcătuită din două recipiente suprapuse: o cratiță în care se toarnă apă și o oală cu capac, avînd fundul perforat, care se așază deasupra cratiței. Timpul de fierbere a mîncărurilor în această oală se reduce cu mai mult de jumătate, iar legumele își păstrează toate vitaminele; carnea, preparată înăbușit, fie sub formă de tocătură, fie sub formă de friptură, capătă o frăgezime deosebită. În comerț aceste oale se găsesc în două dimensiuni — de 3 kg și de 5 kg.

...Cuțitașe din material plastic pentru tăiat roșii, fructe și legume. Unul rotund pentru roșii, altul lunguleț pentru fructe și legume; au lama zimțată și nu se înnegresc în contact cu sucurile fructelor și legumelor.

...Umezitorul de rufe, alcătuit dintr-un flacon de material plastic, în care în loc de dop este înșurubat un mic dispozitiv perforat. Umezitorul se minuiește prin strîngerea flaconului, care, fiind flexibil, lasă apa să țîșnească prin perforații. Fața de stropirea rufelor cu mîna, acest sistem prezintă avantajul că umezirea se face în mod uniform și nu cu o cantitate prea mare de apă.

...Ghivece de flori, deosebit de estetice, pentru „grădinița din balcon". Confecționate din material plastic în culori vii, avînd diverse mărimi (mici cam cît un pahar de voiaj, mijlocii și mari cît un ghiveci obișnuit), ele se vînd însoțite de un mic suport, ca o farfurioară, care împiedică apa să se scurgă pe zid sau pe jos.

Panaghia în luminile răsăritului.
Fotografie de E. IAROVICI

BÎTCILE CEAHLĂULUI

Lanțul Carpaților răsăriteni are pe fiecare versant cîte o bîtcă: pe cel transilvănean — Piatra Unică; pe cel moldovean — Panaghia Ceahlăului. Două „pietre" semețe, deși de altitudine medie, dar situate amîndouă în așa fel încît priveliștea ce se desfășoară înaintea ochilor din vîrful lor e neasemuit de frumoasă.

Drumul obișnuit de acces la Piatra Unică pornește din gara Izvorului Oltului, stație de cale ferată pe linia Miercurea Ciuc-Gheorghieni. De aici se merge ușor pe o șosea de vreo 12 km pînă la Bălan, localitate minieră, de unde, într-o oră și jumătate, se ajunge la cabana Piatra Unică. Recomandăm însă turiștilor drumul de culme care pleacă din gara Izvoru Mureșului vreo 10 km spre Gheorghieni, care duce tot la Bălan, nu însă pe șosea, ci pe coama sălbatică a munților, pe cumpăna de ape ce se adună în bazinul Oltului pe un clin, în al Mureșului pe altul.

Cabana, construită la o altitudine de 1.430 m, e așezată chiar la poalele Pietrei Unice. Din vîrf se deschide o priveliște largă peste depresiunile Gurghiului și Ciucurilor, se vede pragul dintre izvorul Mureșului și al Oltului, se văd vîrfurile Ceahlăului, Gherghiului, Gurghiului, Maghitei.

De la Piatra Unică se ajunge la stațiunea climaterică Lacul Roșu cam în cinci ore, prin Hășmaș sau prin Trei Fîntîni, de unde turistul care se îndreaptă spre Ceahlău poate lua un autobuz I.R.T.A. care într-o oră îl lasă la Neagra Chișirig, unul din punctele de acces ale „Străjii Moldovei". Aici turistul părăsește șoseaua și apucă pe un drum de care spre nord, pe valea Negrei, pînă la o pepinieră, apoi pe la o stînă pînă sub piciorul Vărateculuî. În apropiere este un izvor de unde ochiul străbate înapoi pînă la Piatra Unică. Poteca șerpuiește mai departe pe sub Turnul Budii, pînă la Piciorul Maicilor, de unde încep serpentinele pînă sus pe platou, trece apoi pe sub Ocolașul Mic, printr-o pădure de brad uscată, apoi peste niște șiștoace, pe la Piatra Lată, și ajunge la cabana Dochia.

În timpul popasului la Dochia se pot vizita: cascada Duruitoarea, care cade de la 100 de metri, peștera lui Ghedeon, cele două brîuri ale Ceahlăului: brîul Stînilelor pe sub Ocolașul Mare și brîul Abrupturilor, paralel cu primul dar situat mai jos etc.

Deși nu e nici pe departe unul din cei mai înalți munți ai noștri (vîrful Toaca 1.901 m), măreția Ceahlăului se datorează atît faptului că e înconjurat de văi, cît și numărului mare de năruiri naturale și bîtci. Una din acestea din urmă, poate cea mai frumoasă, este Panaghia, o stîncă abruptă și semeață așezată chiar lîngă Toaca. Din vîrful ei, ca și din vîrful Pietrei Unice, privirea colindă nestăvilită pînă la mari depărtări peste plaiurile moldovene. De pe platou se vede jos, la poalele muntelui, măreața realizare a zilelor noastre, lacul de acumulare și hidrocentrala de la Bicaz.

De la cabana Dochia, mergînd spre nord, se ajunge în patru ore, trecînd pe la cabanele „7 Noiembrie" și „Durău", la Răpciuni, pe malul lacului de acumulare, de unde se poate lua vaporașul spre sud-est, spre Izvoru Muntelui, lîngă Bicaz. Se parcurge astfel pe apă drumul în sens invers față de cel străbătut de la Neagra, prin Dochia, la Răpciuni. La Izvoru Muntelui este stăvilarul, după vizitarea căruia se poate poposi la cabana Izvoru Muntelui, o clădire foarte atrăgătoare. La o distanță de 4 km se află gara Bicaz, de unde se ia trenul spre Piatra Neamț și de acolo spre orice alt oraș al frumoasei noastre patrii.

Șerban ANDRONESCU

În vitrinele magazinelor de sport...

...*Trusa de voiaj* din pluș cord cu material plastic. Bordajul și mînerele din piele îi dau un aspect frumos, iar fermoarul cu care este prevăzută la mijloc, pe toată înălțimea, o fac să se deschidă foarte ușor. Cuprinde două termosuri de format plat, două căni, două farfurii mari și două mici, o untieră din material plastic, o cutie de aluminiu pentru alimente și tacîmuri (cuțite, furculițe și linguriță) pentru două persoane. Poate fi purtată atît în mînă cît și pe spate.

...*Sacul de sport* din material plastic, foarte practic fiind impermeabil și extrem de ușor. Este prevăzut cu curele, putînd fi purtat și pe spate. În exterior are un buzunar închis cu un fermoar.

...*Valijoara* din policlorură de vinil în diverse culori, imitînd pielea de porc. Formatul mic, faptul că se deschide foarte ușor, prin două fermoare, și greutatea redusă o fac deosebit de practică pentru excursii.

...*Termosuri* de diferite mărimi (0,500 l — 0,750 l — 1 l), frumos finisate, cu modele și în culori vesele

...*Noile modele de* bluze bărbătești din bumbac, care se poartă peste pantaloni. Sînt foarte practice la drum, întrucît absorb transpirația, sînt răcoroase, ușor lavabile și, avînd mîneca lungă, pot fi utilizate și pe vreme mai răcoroasă. Se găsesc în diverse culori — deschise sau închise, uni sau pepit.

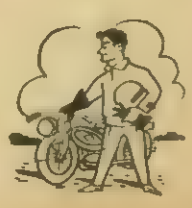

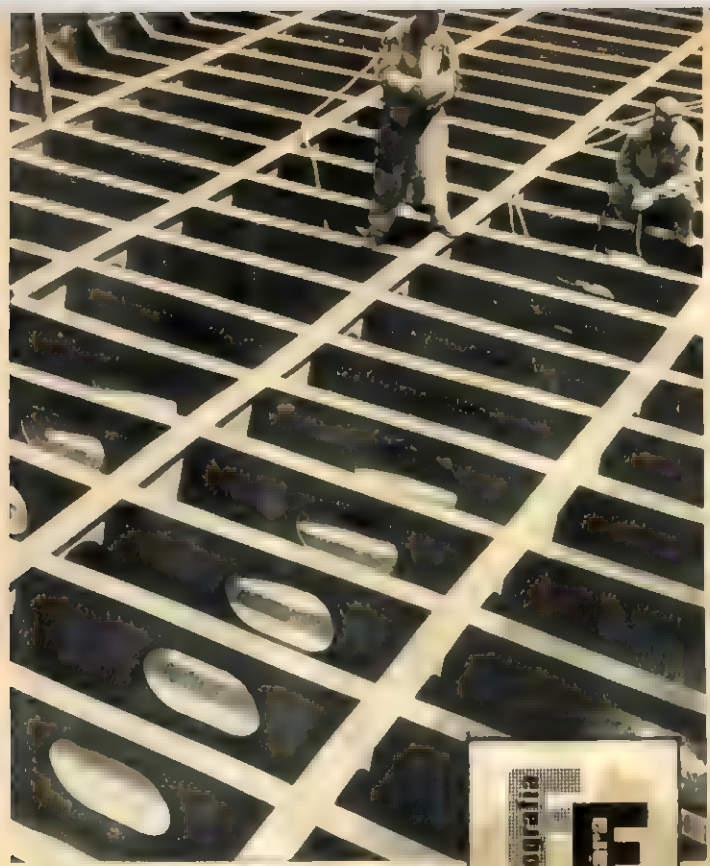

Șantier naval.

Fotografie de V. MOLDOVAN

Fotografia Fiecăruia 22

CARNET

Rocky și frații săi

Răsfoind o revistă străină am aflat că boxerul filipinez de categorie cocoș Sabino Manquabat, zis și „Rocky", care fusese knock-out-at de Johnny Lozaga și expediat din cauza ringului pe un pat de spital, a murit în urma loviturilor. „Rocky" a părăsit viața la o vîrstă cînd alții de-abia „intră": douăzeci și doi de ani. Boxerul din Filipine este - - după cum ne încunoștințează nota din revistă - al patrulea reprezentant al sportului nobil care a fost ucis în ultimul an. Și sîntem de-abia în iunie. Pînă la revelion ..

Așadar Rocky este al patrulea. Ceilalți confrați întru meserie și frați întru moarte — trei la număr pe 1963 — au pierit în același chip, respectînd parcă o schemă invariabilă și acuma banală. Talent pugilistic — angajament — meci — pumn (în bărbie, ficat sau stomac) — masă de operație — fotoreporteri — ce declară nevasta — cimitir.

Dacă la morții lunilor din urmă adăugăm cadavrele din 62-61-60 și dacă la sportivii uciși pe ring adăugăm lista, mereu crescîndă și ea, a auto și motocicliștilor fărîmați și dacă, mai ales, la decedații realizați pînă în clipa de față adăugăm, fără a fi siliți să recurgem la imaginații, ci doar pe baza unui foarte elementar calcul al probabilităților, trupurile neînsuflețite ale zilelor de mîine și poimîine — am ajunge la concluzia că în loc de „corpore sano" sportul profesionist produce aliceva. Să se preschimbe atît de grabnic boxul de la Chicago din izvor de tărie în prilej de moarte? Vai, negația negației.

.. Trecînd tîrziu în noapte prin fața lui „Madison Square Garden" și citind afișul uriaș cu numele campionilor care s-au întrecut pe ring la zece seara, amatorul de sport îl va trezi pe portar

— Nu vă supărați, astăzi cine-a murit?

Subiect pentru teză

Spre deosebire de „Petrolul" care, mai demult ceva, n-a știut la Ploiești să refacă handicapul și să treacă de Ferencvaros în Cupa orașelor tîrguri; spre deosebire de fotbaliștii de la Rapid care, mai de curînd ceva, n-au știut să refacă handicapul (un punct doar) și să treacă de Lokomotiv Moscova în campionatul internațional al feroviarilor; spre deosebire de atîtea meciuri, întîmplări și împrejurări despre care și pe marginea cărora s-au scris atîtea comentarii, întrebări și amărăciune, Rapidul (voleibaliștii) a știut să refacă. Pășind pe teren cu două seturi handicap (1-3 la Moscova în primul meci) colegii fotbaliștilor au învins T.S.K.A. cu 3-0 și au cîștigat Cupa campionilor europeni.

E mai mult decît o victorie, e un exemplu

Dacă aș fi profesor la Institutul de cultură fizică sau antrenor sau instructor as cere ucenicilor să analizeze meciul din sala Floreasca în același chip în care la școală elevul cercetează vers cu vers un sonet de Eminescu întru prețuirea (și — pentru înzestrați — deprinderea) artei poetice. 3-0 nu este un rezultat, e o pagină din antologia sportului românesc. Examinînd-o la seminar, metodic și pe puncte, vom observa între altele

1) Cum a început autorul capodoperei sportive (voleibaliștii de la Rapid și antrenorul Roman) prin a intra pe teren fără complexe de inferioritate, fără spaima că handicapul este de fapt lipsă de încredere în puterea sa de creație

2) Cum a atacat autorul din prima clipă, descătușîndu-și talentul, fără a ține seama nici de împotrivirea adversarului și nici de riscurile posibile și, îndeosebi, de cele închipuite care paralizează de atîtea ori, de atîtea ori..

3) Cum și-a impus autorul ca după două seturi cîștigate, să nu-și îngăduie nici un moment de odihnă, de „nu mai pot", de cădere „firească, omenească" și cum, atunci cînd T.S.K.A. a atacat în setul al treilea, el, autorul, s-a încrîncenat, și-a adunat, deși istovit, toată puterea și a înscris punctele unul după altul, pînă la victorie.

AL. MIRODAN

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 22.00, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.50-0.55 (simbătă 1.50-1.55)	21.00

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM Duminică 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II). În cursul săptămînii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).
COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 18.40 (Progr. I).
SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 2 IUNIE Programul I *6.00:* Cîntece și jocuri *6.35:* Melodii de estradă *7.10:* Concert de dimineață *8.10:* Orchestre de mandoline *8.30* Clubul voioșiei *8.50* Muzică populară *9.20* Trei schițe simfonice de Constantin Robescu, „Uvertura tinerească" de Otar Gordeli; Suită din baletul „Halducii" de Hilda Jerea *10.00:* Valsuri *10.30:* Arii și duete din operete *11.00:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe ogoare *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Corul Palatului culturii din Ploiești *12.20:* Interpreți de muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00* Poemul simfonic „Fîntînile Romei" de Respighi *14.10:* Concert de prînz *15.00:* Din viața satelor patriei *15.40:* Muzică populară *16.00:* Cîntonete *16.30:* Piese simfonice de mare popularitate *17.00:* Muzică de estradă *17.30:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *18.00:* Transmisie sportivă *19.50:* Muzică ușoară *20.00* Teatru la microfon — premiera „Kathleen", comedie de Michael Sayers *21.20:* Muzică ușoară *21.45:* Jocuri populare *22.25:* Muzică de dans *23.10:* Simfonia I în fa major de Ion Dumitrescu.

Programul II *7.00* Cîntece și jocuri *7.35* Fanfară *8.00* Dansuri românești de Tiberiu Brediceanu, Cîntece populare ruse de Liadov *8.30* Muzică distractivă *8.50:* Anunțuri, muzică *9.00.* Muzică de estradă *9.30* Orchestra de muzică populară a Ansamblului de cîntece și dansuri „Cocorii" *10.00:* Muzică din operete *10.30* Revista presei străine *10.38:* Muzică ușoară *11.00* Program muzical pentru oamenii muncii aflați la odihnă *11.40:* Emisiunea „Cinema" *11.55:* Simfonia Primăverii de Benjamin Britten; Concertul pentru pian și orchestră de Valentin Gheorghiu — solist compozitorul *13.15:* Cîntă Gică Petrescu *13.30* Melodii populare *14.05:* Piese instrumentale de virtuozitate *14.15:* La microfon — satira și umorul *15.00* Muzică ușoară *15.30:* Valsuri nemuritoare din operete *16.00:* Oameni și fapte *16.08:* Ansambluri corale românești *16.30:* Din folclorul popoarelor *17.00:* Recitalul violoncelistului Ștefan Gheorghiu *17.15* Fabule de La Fontaine *17.35:* Din spectacolele Teatrului de Operă și Balet al R.P.R *18.00:* Teatru la microfon pentru copii — „Petka în cosmos" *19.00:* Melodii melodii *19.30:* Romanțe *20.05* Azi, pe Valea Oltului — radioreportaj de Ion Sava *20.20* Muzică de dans *21.45:* Clasicii umorului — Mark Twain *22.00* Muzică populară *23.30:* Ciclul de lieduri „Dragoste și viață de femeie" de Schumann — interpretează Kathleen Ferrier *23.10:* Muzică de dans.

Programul III *19.00:* Din operetele compozitorului Robert Planquette *20.40* Antologia radio — Camil Petrescu citind un fragment din romanul „Un om între oameni" *20.55:* Concertul nr. 3 în do minor pentru pian și orchestră de Beethoven — solist Arthur Rubinstein *21.32:* Muzică de dans *22.10—22.59* Muzică de cameră

LUNI 3 IUNIE Programul I *5.07* Cîntece de muncă *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri *6.07:* Muzică distractivă *6.20:* Gimnastică *6.35* Marșuri *6.45:* Salut voios de pionier! *7.10:* Muzică instrumentală *7.30:* Sfatul medicului — Conjunctivitele, îngrijirea și prevenirea lor *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Prelucrări corale *8.08:* Melodii populare *8.30:* Muzică din operete *9.00* Timpul ce ne e dragă! *9.20:* Corul de copii al Casei pionierilor din Comănești Reginuca Bacău *9.30:* Simfonia în fa major de Boccherini; Simfonia în re major de Frantisek Mica *10.00:* Muzică de estradă *10.30* Muzică de cameră *11.05* Cîntă basul Aihan Baran *11.45:* Valsuri *12.00:* Muzică populară *12.30* Scene din operete *13.10:* Concertul pentru pian și orchestră de Al. Velehorski — solistă Marta Fotino *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică ușoară *15.30* Cu cîntecul și jocul pe plaiuri moldovene *16.00.* Sonata în stil antic pentru violoncel și pian de Gaspar Cassado interpretează Sașa Vecitomov și Vladimir Topinca *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45* Muzică ușoară de Temistocle Popa *17.10.* Concertul nr. 2 în re major pentru vioară și orchestră de Mozart — solist Arthur Grumiaux *17.30:* Prietenii lui Do-Re-Mi *18.00:* Din muzica popoarelor *18.30:* Lecția de limba rusă (începători) *18.40:* Recitalul sopranei Viorica Ursuleac *19.00:* Revista economică radio *19.20.* Suita simfonică „Țara Hațegului" de Nicolae Boboc *19.45:* Cîntă Ruggero Cori *20.15:* Muzică vocală *20.30* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *21.15:* Tribuna radio *21.25:* Pagini alese din muzica de operetă *22.25:* „Tragedia Salomeei" de Florent Schmitt — Orchestra Teatrului Național de Operă din Paris *23.00:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Piese corale clasice *10.30:* Muzică populară din țări socialiste *11.00:* Dansuri instrumentale *11.15:* Din povestirile lui Karel Capek *11.30:* Suita simfonică din muzica de Anatol Vieru pentru filmul „Pe drumurile Rominicei" *12.05* Duete din operele lui Donizetti *12.30* Melodii populare *13.00:* Muzică ușoară *13.30:* Însemnări de reporter — Gospodarii cartierului *13.37:* Muzică distractivă interpretată la mandoline *14.10:* „Scherzo tarantella" de Wieniawski; „Dansul orelor" din opera „Gioconda" de Ponchielli *14.35:* Muzică ușoară *15.00* Arii și duete din opera „Lakmé" de Delibes *15.30:* Lucrări de tineri compozitori *16.10:* Folclorul în prelucrarea compozitorilor noștri *16.30:* Două schițe simfonice „Cuvinte din bătrîni" de Ion Nona Otteseu; Poemul simfonic „Tabăra Wallenstein" de Smetana *17.00:* Cîntece de dragoste *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Ansambluri corale bărbătești *18.30:* Cîntece și jocuri populare *19.00:* Din melodiile de estradă ale compozitorilor noștri *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Ghid muzical — Emisiune recapitulativă (reluare) *20.40:* Muzică din operete *21.15* Melodii populare *21.30:* Lectură dramatizată Povestirea „Mamy" de Ioan Grigorescu *22.07:* Muzică de cameră de Bach *22.35:* Muzică ușoară și de dans *23.10:* „Uvertura burlescă" de Aurel Stroe; Simfonia a III-a în do major de Prokofiev *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Ciclul „Pagini din muzica contemporană" *21.38:* Muzică din operete *22.05—22.59:* Concert de estradă.

MARȚI 4 IUNIE Programul I *5.07:* Orchestra de muzică populară a Sfatului popular din Roșiorii de Vede *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Dansuri de estradă *6.07:* Cîntece *6.20:* Gimnastică *6.35:* Mici piese instrumentale *6.45:* Salut voios de pionier! *7.10:* Muzică populară din Dobrogea *7.30:* Sfatul medicului — Insomnia *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45* Fanfară *8.08:* Muzică ușoară *8.30.* Muzică din operete *9.00:* Concertul nr 2 în re minor pentru pian și orchestră de Mac Dowell — solist Van Cliburn *9.30:* Cîntece și jocuri populare *10.00:* Muzică de cameră *10.25:* Muzică ușoară *11.05:* Piese pentru clavecin de Scarlatti interpretate de Elisa Hansen *11.20:* Scene din opere *11.45:* Radio prichindel *12.00:* Simfonia a II-a în re major de Beethoven — Orchestra simfonică N.B.C., dirijor Toscanini *12.30:* Răspundem ascultătorilor *12.40:* Formații artistice de la sate *13.10:* Din melodiile populare preferate de ascultători *14.00:* Concert de prînz *15.00* Uverturi la operete *15.30:* Cîntă basul Aihan Baran *15.46:* Valsuri *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Corul de fete al Școlii de muzică de 12 ani din Cluj *17.10:* Muzică populară *17.30:* Radioracheta pionierilor — „Excursie în anotimp" *17.55:* Cîntă basul Ioan Hivorov *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.25* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00* Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur despre „Forme dubite" *19.10:* Sonata pentru oboi și

(Continuare în pag. 22-23)

RAFFAEL SANZIO

„Aș dori să cunosc unele date prietoare la viața și creația lui Raffael Sanzio, marele pictor al Renașterii".

Constantin PRICOP
contabil, Pașcani, bloc V 8, sc. C, et. II, ap. 4

Răspunde PETRU COMARNESCU, critic de artă.

Cînd a venit la Roma, în 1508, chemat împreună cu o

Autoportret.

echipă de pictori pentru a împodobi cu fresce apartamentul de la Vatican al papei Iuliu II — acele camere spațioase denumite „stanze" — Raffael Sanzio nu avea decît douăzeci și cinci de ani. Încă de la primele schițe și-a cîștigat încrederea și admirația multor pictori și a arhitectului Bramante, originar din Urbino ca și Raffael și rudă depărtată cu acesta.

Stimulat de prezența lui Michelangelo, el s-a realizat deplin la Roma, lucrînd nespus de mult și cu o ușurință care uimea pe toți și stîrnea consternarea chinuitului și dramaticului Michelangelo. Scurta sa viață (1483-1520) și-a consumat-o cu fervoarea caracteristică oamenilor Renașterii. Cu un talent manifestat încă din copilărie, învățase pictura mai întîi la Urbino, apoi la Perugia cu iscusitul Perugino, crease lucrări valoroase și la Florența, unde a cunoscut arta lui Da Vinci.

Mulți critici îl compară cu Mozart pentru ușurința cu care crea, pentru grația și gingășia, seninătatea și limpezimea imaginilor sale, pentru precocele său talent și prematura sa dispariție. Totuși — din nou ca și la Mozart — această grație și ușurință au fost rezultatul unei munci aprige, al unei necurmate împliniri.

Raffael a trecut de la grațioasele madone ale lui Perugino la o adîncire a psihologiei umane și la o mare știință a anatomiei, a legilor perspectivei și, în genere, a compoziției, după ce a cunoscut adîncimea chipurilor pictate de Da Vinci și viziunile pline de mișcare și neliniște ale lui Michelangelo.

Stăpînind desenul și cîștigînd darul de a colora, el a fost în stare să realizeze o nouă sinteză picturală, în care simetria și armonia clasică au atins noi culmi. Chiar și în personajele biblice el aducea viziunea unei umanități reale, accentuînd virtuțile sufletești și frumusețea fizică. Puritatea, gingășia, meditația, bunătatea caracterizează cele mai multe din ființele pictate de el — madone, filozofi antici, eroi ai istoriei antice și contemporane, adesea aduși în ample compoziții, ca „Disputa" și „Școala din Atena". În portretele realiste, făcute fără gînd de măgulire, ale papilor Iuliu II și Leon X sau în portretele altor contemporani, el a ajuns uneori la o mare pătrundere psihologică. În genere însă, viziunea sa este senină și calmă, neatingînd dramatismul lui Michelangelo, Da Vinci, Tizian și Dürer, marii săi contemporani.

DICȚIONARUL ENCICLOPEDIC ROMÎN

„De ce «Dicționarul enciclopedic romîn, al cărui prim volum a apărut recent, este intitulat dicționar enciclopedic *și nu enciclopedie?"*

Tudor ANESCU,
elev cl. a XI-a, Școala medie nr. 6, București, str. C. Knappe nr. 96

Răspunde prof. univ. D. MACREA, coordonatorul principal al „Dicționarului enciclopedic romîn".

Între *enciclopedie* și *dicționar enciclopedic* nu există o deosebire de natură, ci numai de proporții. Enciclopediile sînt lucrări de mari proporții, formate din zeci de volume, în care se încearcă să se cuprindă o sferă cît mai largă a cunoștințelor umane, pe cînd dicționarele enciclopedice, care apar de obicei în trei-patru volume, cuprind numai datele cele mai esențiale ale culturii naționale și universale, într-o prezentare mai sumară decît în enciclopedii. În dicționarele enciclopedice materialul este prezentat în ordine alfabetică. La fel procedează și cele mai multe enciclopedii. Totuși unele dintre ele prezintă materialul pe materii: statul, economia, istoria, literatura, arta, tehnica etc. Această metodă a stat la baza marii opere a enciclopediștilor francezi din secolul al XVIII-lea, în frunte cu d'Alembert. De asemenea, Enciclopedia franceză, apărută între cele două războaie mondiale, a folosit aceeași metodă. Experiența a dovedit însă că prezentarea alfabetică a materialului este cea mai practică.

Marile mase cititoare nu aveau la dispoziție în limba romînă nici o lucrare enciclopedică corespunzătoare. Cele cîteva lucrări de acest gen apărute la noi în trecut („Enciclopedia romînă" în trei volume, 1896-1904, „Minerva" 1929, Dicționarul enciclopedic ilustrat „Cartea Românească" 1931) deveniseră inutilizabile prin progresul rapid al cunoștințelor contemporane, cît și prin faptul că erau propagatoare ale ideologiei burgheze.

„Dicționarul enciclopedic romîn" răspunde, în mod sumar, dar esențial, celor mai urgente nevoi de informare științifică asupra tezaurului culturii naționale și universale. El va avea patru volume, cuprinzînd fiecare cîte 11.000-12.000 de termeni și peste 6.000 de ilustrații (planșe, hărți, desene, portrete, fotografii etc.).

Interesul cu care publicul cititor a primit volumul I este un puternic stimulent pentru redactorii „Dicționarului" ca să depună toate străduințele pentru ca volumele următoare să apară la timp și în bune condițiuni redacționale, îndeplinind astfel importanta sarcină culturală care le-a fost încredințată.

CHEMAREA TURMELOR

Pe muntele Rarău, ca și pe alte culmi ale Carpaților Răsăriteni, răsună prelung în aceste zile buciumele oierilor. Este vorba de o veche tradiție a ciobanilor moldo-

veni care, la sfîrșitul primăverii, cheamă prin glasul buciumului turmele din văile spre pășunile bogate ale muntelui. Aici mîi și mîi de oi vor rămîne din vară și pînă la sfîrșitul toamnei. Fotografia pe care v-o trimit am realizat-o pe Rarău.

F. PLOPUL
Cîmpulung-Moldovenesc

ACOLO UNDE REBREANU A SCRIS „RĂSCOALA"

Vă trimit spre publicare fotografia unei frumoase clădiri în stil romînesc aflate la Valea Mare, localitate din apropierea orașului Pitești. Această clădire — de altfel destul de veche — este binecunoscută argeșenilor prin faptul că în ea a locuit cîțiva ani autorul romanului „Răs-

• DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII •

PROGRAMUL DE RADIO

plan de Sigismund Toduță *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul metalurgie *19.45:* Cîntă Dorina Drăghici și Luigi Ionescu *20.15:* Cîntă Maria Lătărețu *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară românească *21.15:* La microfon — satira și umorul (reluare) *22.25:* Muzică de dans *23.10:* Simfonia a VI-a de Dmitri Șostakovici.

Programul II *10.10:* Melodii distractive *10.30:* Concertul pentru violoncel și orchestră de Schubert-Cassado *11.09:* Cîntece de pace și prietenie *11.15:* „O fetiță neagră" — fragment din cartea „O călătorie cu Charlie în căutarea Americii" de John Steinbeck *11.35:* Melodii de estradă *12.05:* Selecțiuni din operete *12.31:* Muzică populară *13.00:* Uvertura de Busoni; Rondo giocoso de Ihlenfeld; Suita bănățeană de C. Bobescu *13.30:* Schițe de Haralamb Zincă *13.45:* Cîntece pionierești *14.10:* Melodii populare *14.35:* Muzică ușoară de Noru Demetriad *14.50:* Fanfară *15.15:* Muzică de estradă *15.25:* Suita „O zi de vară într-o gospodărie agricolă colectivă" de Zeno Vancea; „Poemul vieții noi" de Dumitru Bughici *16.10:* Pianistul Dinu Lipatti interpretează valsuri de Chopin *16.30:* Pagini orchestrale din opere *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17 35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* „Dicționar muzical" (reluare) *18.45:* Emisiune culturală *19.00:* Soliști și formații artistice de amatori *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Fragmente din opera „Bal mascat" de Verdi *20.15:* Popas liric *20.35:* Corul Filarmonicii de stat „George Enescu", dirijor D.D. Botez *21.15:* Din comoara folclorului nostru *21.45:* Emisiune literară *22.00:* Cîntă Corina Bărbulescu și Ion Stoian *22.15:* Ciclul „George Enescu, compozitor" — Cvartetul nr. 1 opus 22 în mi bemol major *23.10:* Concert de estradă *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Opera „Somnambula" de Bellini (actul I), soliștii, corul și orchestra Operei Scala din Milano, dirijor Antonino Votto *22.35—22.59:* Muzică de estradă.

MIERCURI 5 IUNIE Programul I *5.07:* Muzică de estradă *5.30.* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică populară *6.07:* Muzică ușoară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Uvertura „Oltenca" de Caudella; „Poloneza" de Felix Rybicki; „Dans spaniol" de Granados *7.30:* Sfatul medicului — Prevenirea și combaterea nevrozei cardiace *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Mărșuri sportive *8.03:* Piese instrumentale *8.30:* Melodii populare *9.00:* Suita simfonică „Picturi de Grigorescu" de Ion Hartulary-Darclée *9.30:* Muzică ușoară *10.00:* Teatru la microfon — „Corabia cu un singur pasager" de Dan Tărchilă *11.07:* Muzică instrumentală *11.30.* Muzică din operete *12.00:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *12.30:* Fragmente din opera „Aleko" de Rahmaninov *13.10:* Muzică din filme *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *15.30:* Simfonia concertantă pentru vioară, fagot, oboi, violoncel și orchestră de Haydn *16.00:* Muzică corală de Nicolae Ursu *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică instrumentală *17.10:* Muzică populară interpretată de Petre Săbădeanu și Aurel Gore *17.30:* Prietena noastră, cartea *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Cîntă tenorul Aureliano Pertile *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program muzical pentru fruntași în producție *20.15:* Muzică corală clasică *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *20.58:* Serenadă pentru cvintet de suflători cu oboi de André Jolivet *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Muzică populară *22.25:* Ciclul „Pagini din muzica preclasică" — Madrigaliștii italieni din secolele XVI și XVII *23.00:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Melodii populare la acordeon și clarinet *10.27:* Concerto grosso de Filip Lazăr; Concertul în la major de Bonporti *11.00:* Prelucrări corale *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul metalurgie (reluare) *11.30:* Muzică de estradă *12.05:* Dansuri din operete *12.30:* Schițe inspirate de satul contemporan *12.45:* Din viața de concert a Capitalei *13.30:* Carnet de reporter *13.40:* Cîntă Heli Lialets și Mihai Ribha *14.10.* Muzică de balet *14.35:* Fanfară *15.00:* Opera bufă „Grădinăriță din dragoste" de Mozart *15.30:* Muzică populară *16.10:* Muzică vocală și instrumentală *16.30:* Tangouri și valsuri *17.00.* Soprana Victoria Olariu și violonistul Ion Jelescu *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Toccata pentru pian și orchestră de Respighi — solistă Silvia Șerbescu *18.32:* Cîntă Natalia Gliga și Al. Titrus *18.50:* Laureați ai Premiului de Stat pe 1962 — acad. Tudor Vianu *19.00:* Melodii... melodii *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* Muzică din opere *20.00:* Jocuri populare *20 15.* Școala și viața *20.35:* Interpreți sovietici — mezzosoprana Zara Doluhanova *21.15* Orchestra de muzică populară a Casei raionale de cultură din Slobozia, Regiunea București *21.30:* Pe teme internaționale *21.40* Mici piese de estradă *21.50.* Interpreți de muzică ușoară *22.30.* Muzică din operete contemporane și comedii muzicale *23.10:* Ciclul „Simfonii de Gustav Mahler" — Simfonia a X-a în fa diez minor *23.55:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Opera „Somnambula" de Bellini (actul II) *22.00.* Recitalul violonistului Iascha Heifetz *22.15:* Muzică ușoară de compozitori romîni *22.34—22.59:* Mica simfonie concertantă pentru pian, harpă, clavecin și dublă orchestră de coarde de Franck Martin.

JOI 6 IUNIE Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri *6.07:* Muzică distractivă *6.20.* Gimnastică *6.35:* Mărșuri *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Muzică populară din diferite regiuni ale țării *7.30:* Sfatul medicului — Importanța tratării corecte și la timp a paradentozei *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Boleroun *8.08:* Muzică instrumentală *8.30* Muzică ușoară *9 00:* Vreau să știu! *9 25* Suita pentru orchestră „Schițe caucaziene" de Mihail Ippolitov-Ivanov *10.00:* Muzică din opere *10.30.* Soliști de muzică populară *11.05.* Cvartetul nr. 1 în sol major „Primăvara vieții" de Ovidiu Vargn *11.30.* Estrada melodiilor *12.00:* Corul școlii pedagogice din Buzău *12.15:* Fanfară *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Fragmente din opereta „Boccaccio" de Suppé *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică populară din Banat și Oltenia *15 30:* Suita a II-a din baletul „Călin" de Alfred Mendelsohn *16.00:* Piese pentru pian de Liszt, interpretate de Aldo Ciccolini *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece pentru cei mici *17.10:* Din operele lui Händel *17.45:* Răsfoind volume recent apărute ale scriitorilor noștri *18.00:* Muzică ușoară românească *18.30* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Cvartete din operete *19.00:* Cîntece și jocuri populare *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul chimie *19.45:* Simfonia a II-a în do major de Robert Schumann *20.25:* Muzică ușoară *20.45:* Dialog despre literatura cu ilustratori de cărți *21.00:* „Istoria teatrului liric romînesc" — Emisiune recapitulativă (reluare) *21.50:* Din muzica popoarelor *22.55.* Sonata pentru vioară și pian de Iuri Levitin — interpretează David Oistrah și compozitorul *23.20:* Concert de noapte.

Programul II *10.10:* Program de cîntece *10.30.* Din operetele compozitorilor noștri *11.00:* Muzică ușoară sovietică de Al. Fliarkovski și Oskar Feltzmann *11.15:* Din poezia Spaniei luptătoare *11.30:* Concertul pentru vioară și orchestră de Peter Kolman — solist Aladar Mozi; „Dansuri festive" de Anatol Vieru *12.05:* Muzică populară din țări socialiste *12.30:* Teriele vocale din opere *13.00.* Muzică de cameră *13.30.* Note de lector *13.40:* Cîntă Mihaela Cotaru și Dorel Liveanu *14.10:* Cîntece și jocuri populare *14.35:* Piese vocale și instrumentale de compozitori romîni înaintași *15.00:* Interpreți de operetă *15.30.* Muzică ușoară *16.10:* Cîntece *16.30:* Simfonia a II-a pentru soliști, cor și orchestră de Gh. Dumitrescu — soliști Zenaida Pally, Arta Flo-

coala". Liviu Rebreanu a scris romanul său aici, la Valea Mare, între decembrie 1930 și septembrie 1932.

Ion CRUCEANĂ
funcționar, Pitești

PREMIERĂ CRAIOVEANĂ

Fotografia pe care v-o trimit spre publicare reprezintă o scenă din cunoscuta comedie a lui Shakespeare „Doi tineri din Verona", prezentată pe scena Teatrului Național din Craiova. Spectacolul se bucură de succes în rîndurile iubitorilor de teatru craioveni.

Nicu-Dan GELEP
pictor, Craiova

PENTRU UN MUZEU AL POLIGRAFIEI

Articolul „Cetatea formei și a culorilor" din Flacăra nr. 9/1963 — discutînd unele aspecte ale înfrumusețării orașelor, parcurilor, uzinelor etc. — mi-a sugerat o propunere în legătură cu Casa Scinteii. Am vizitat în repetate rînduri acest monumental edificiu și n-am găsit în incinta sau în preajma sa nici o operă de artă care să înfățișeze munca ce se desfășoară în interiorul său — temă nu prea des abordată de artiștii noștri plastici. Dacă ne-am obișnuit cu lucrări închinate minerului, tractoristului, zidarului, oțelarului, nu văd de ce nu s-ar crea și tablouri sau sculpturi redînd chipul linotipistului, zețarului, mașinistului sau al legătoarei. Asemenea opere ar putea fi expuse într-un *muzeu al Casei Scinteii* ori *al industriei poligrafice* sau ar putea împodobi coridoarele cu colonade și spațiile verzi dimprejurul Casei Scinteii.

Sugerez punerea în discuție a acestei propuneri.

Tonie FIRĂSCU
studentă, București

DE LA FOTOCORESPONDENȚI

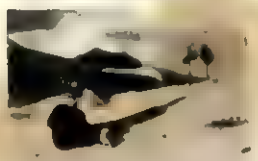

Aici — pe o culme a Bucegilor — nu s-a topit încă zăpada! *(F. Spath, cercul de fotoamatori de pe lîngă Uzinele „Industria sîrmei" — Cîmpia Turzii)*

Vă prezint brigada artistică de agitație a Căminului cultural din Castelu, Raionul Medgidia. *(Gh. Ciorobea, Constanța)*

Pe stadionul „Petrolul" din Ploiești: o demonstrație colectivă de gimnastică desfășurată cu prilejul lecțiilor cu succes a introducerii gimnasticii în producție în întreprinderile și instituțiile din oraș. *(Nicolae Mocanu, Ploiești)*

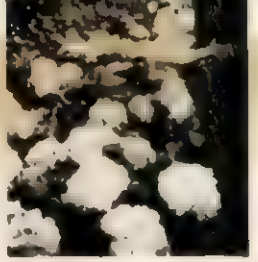

O „grădină" de hortensii elaborată în serele orașului Dova. *(Ileana Terek)*

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: Maria Dumitru, Hunedoara, bd. Republicii, bloc 135, ap. 2, scara A: literatură, teatru, cinema, muzică; Gh. Dumitru, student, București, Căminul 3, bd. Republicii nr. 98: ilustrate; Ion Petrescu, Craiova, str. Dinamului nr. 1: geografie, turism, literatură, teatru, ilustrate; Neiu Catană, tehnician chimist, Onești, bloc C 7, ap. 12, et. I, cvartalul II, Reg. Bacău: ilustrate; Cornel Andreescu, Mircea Zaharescu, Dorin Bănățeanu, Radu Mihăilescu, Cornel Stuparu, Timișoara, Complexul studențesc, Căminul 3, str. Clujului: ilustrate; Jan Stepaniuk, Wicz Trzescianka, pow. Hajnowka, woj. Bialystok, R.P. Polonă: sport, filatelie; Ruszard Wojciechowscki, Tomaszow Mor, ul. Topolowa 5 m. 1, R.P. Polonă: filatelie, ilustrate; Wiktor Werstak, os. Nurzec, pow. Siematycze, woj. Bialystok, Tartak, R.P. Polonă: filatelie; Izabella Sielewicz, studentă, Varșovia 32, ul. Walecznych 45 m. 4, R.P. Polonă: teme diverse; Irena Banal, Lodz 11, ul. Gen. Bema 77 m. 1, R.P. Polonă: teme diverse; Janina Fabijanczyk, Lodz, ul. Gen. Bema 74 m. 3, R.P. Polonă: teme diverse; Carol Hellebrandt, student, Reșița, str. Castanilor nr. 42: sport, teatru, cinema, ilustrate; Silvia Ciornei, elevă, Craiova, str. Ștefan cel Mare nr. 58: ilustrate; Eliza Drenca, elevă, Rm. Sărat, str. Drăgaicii nr. 42: ilustrate; Constantina Drăgan, elevă, Rm. Sărat, str. Dorobanți nr. 8: ilustrate; prof. Elia Buțu, com. Colțea, Reg. Galați: ilustrate; Marius Kurt Reiiam, student, Complexul studențesc București, Spiaiul Independenței nr. 280, bloc E, etaj IV, Raion „16 Februarie": sport, muzică, ilustrate; Gh. Toma, student, Iași, str. Sărăriei nr. 220, bloc B: literatură, muzică, ilustrate.

PENTRU MICII CINEFILI

Ca cititoare a rubricii de actualități cinematografice din „Flacăra", doresc să transmit unele sugestii celor interesați în buna difuzare a filmului pentru preșcolari și școlari mici. Fără îndoială, s-au realizat multe în ce privește programarea scurtmetrajelor pentru copii în matinee duminicale la o serie de cinematografe și zilnic la cinematograful „13 Septembrie". Copiii pot viziona astfel zeci de filme de păpuși și desene animate, documentare și științifice, destinate atît educației cît și amuzamentului.

Ei iubesc deopotrivă și filmele de lung-metraj. Copiii noștri au văzut, revăzut (și ar dori să mai revadă) filme ca „Münchhausen", „Tîn-Tîn și misterul Linii de aur", „Petre cel isteț", „Noștri de ajun". Dar asemenea filme nu sînt programate decît foarte rar. Și cum eu nu aparțin categoriei de părinți care cred că scenele sîngeroase din „Cartagina în flăcări", „Mongolii", „Vikingii" pot sădi însușiri pozitive în mințile fragede, mă văd nevoită adesea să abuzez de formula: „Nu-i pentru copii". Iată de ce propun să fie programate mai multe filme de lung-metraj pentru copii. În acest sens, pe lîngă noile achiziții, s-ar putea relua filme ca „Gulliver", „Ilia Muromeț", „Floarea de piatră", „Tom Degețelul", „Prichindelul", „Căluțul cocoșat", „Micul Muck", „Copiii căpitanului Grant", „Inimă rece", „Brutarul împăratului", „De la Apenini la Anzi". Printre filmele indicate pentru copii pot fi considerate și filmele eroice, cu condiția să fie lipsite de secvențe naturaliste.

Georgeta HUȚANU
str. Al. Sahia nr. 58, București

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

rescu, Cornel Stavru *17.06:* Muzică populară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Cîntă Emil Ghileis, Anton Dermota, Henrik Szering, Jeanine Michaud, Dan Iordăchescu și Vladimir Orlov *18.30:* Muzică ușoară *19.00:* Tinerețea ne e dragă! *19.30:* Muzică din operete „Țara surîsului" de Lehar *20.00:* Scrisori din țară *20.10:* Cîntă Angela Moldovan *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică de estradă *21.15:* Corul Radioteleviziunii *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Seară de dans cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu (reluare) *23.10:* Scene din opera „Război și pace" de Prokofiev *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Teatru la microfon — „Kathleen" de M. Sayers *22.35—22.59:* Muzică din operete.

VINERI 7 IUNIE Programul I *5.07:* Prelucrări corale *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Melodii de estradă *6.30:* Gimnastică *6.35:* Muzică instrumentală *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Pagini orchestrale din operete *7.30:* Sfatul medicului — Alimentația sugarului în anotimpul cald *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Cîntece patriotice *8.05:* Muzică ușoară *8.30:* Sonata în re major de Carl Stamitz; Piese de concert de Rameau *9.00:* Scene din opera „Vîltoarea" de Eugen Suchon *9.30:* Muzică populară din diferite regiuni ale țării *10.00:* Suita a II-a „Romantica" de Iuliu Mureșianu *10.30:* Muzică de estradă *11.05:* Piese vocale și instrumentale de compozitori romîni *11.30:* Arii din opere *11.52:* Din activitatea constructorilor de locuințe de la Hunedoara — reportaj de M. Neagu *12.00:* Muzică populară *12.30:* Muzică ușoară din țări socialiste *13.10:* Concertul nr. 4 în re minor pentru vioară și orchestră de Wieniawski — solist Ion Voicu *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică ușoară de Gelu Solomonescu *15.15:* Lucrări de compozitori preclasici *15.45:* Melodii populare *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă Lucia Roic, Vali Niculescu și Mircea Nemeș *17.10:* Trio în re major de Haydn — interpretează Leonid Kogan, vioară, Mstislav Rostropovici, violoncel, și Emil Ghileis, pian *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Melodii de muzică ușoară *18.30:* Lecție de limba engleză *18.40:* Muzică populară *19.00:* Cîntă baritonul Nicolae Herlea și tenorul Garbis Zobian *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul electronică *19.45:* Muzică ușoară *20.15:* Corul Conservatorului de stat „Gheorghe Dima" din Cluj *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Ciclul „Pagini din muzica contemporană" — Concertul pentru clarinet și orchestră de Aaron Copland *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Cîntece și jocuri populare *22.25:* Operetа „Pericola" de Jacques Offenbach — în montaj muzical-literar *23.25:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică populară rusă *10.30:* Dixtuor cu pian de Sabin Drăgoi *11.00:* Potpuriu din opereta „Fetița olandeză" de Kálman *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul chimie (reluare) *11.30:* Muzică ușoară romînească *12.05:* Cîntece din țări socialiste *12.30:* Sonate orchestrale de Rossini *13.00:* Din folclorul popoarelor *13.30:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Cîntă baritonul Mihail Arnăutu *14.10:* Capriciu pentru orchestră de Dumitru Capoianu; Concertino pentru orchestră de coarde de Doru Popovici *14.35:* Muzică ușoară *15.00:* Actualitatea în țările socialiste *15.25:* Muzică din operete *16.10:* Suita de cîntece „Mica menajerie" de Marțian Negrea și Mariiena Protopopescu; Șapte preludii pentru pian de Kurt Schwaen *16.30:* Tineri interpreți de muzică populară *17.00:* Album Johann Strauss *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Sonata nr. 9 în si major pentru pian de Schubert — interpretează Friedrich Wührer *18.30:* Piese distractive interpretate la mandolină *18.45:* La Hanul Ancuței — Pagini din opera lui Mihail Sadoveanu *19.00:* Cu cîntecul și jocul de-a lungul Dunării *19.30:* Teatru la microfon — „Răzbunarea", comedie de Al. Fredro *20.43:* Jocuri populare *21.15:* Recital Serafim Antropov *21.30:* Muzică de dans *22.30:* Moment poetic — Miron Radu Paraschivescu *22.35:* Cvartetul nr. 8 opus 110 de Șostakovici *23.10:* Muzică ușoară *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Muzică din opere *21.45:* Muzică de cameră *22.38—22.59:* Muzică de estradă.

SÎMBĂTĂ 8 IUNIE Programul I *5.07:* Violonistul Ion Matache *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică distractivă *6.07:* Valsuri *6.20:* Gimnastică *6.35:* Piese pentru chitară *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Jocuri populare *7.30:* Sfatul medicului — Prevenirea și tratamentul stafilocociilor cutanate *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică de estradă *8.05:* Ansambluri de amatori *8.30:* Suita de Henry Purcell pentru piesa „Visul unei nopți de vară"; Două piese simfonice „Drăgălășenie" de Bolsmortier *9.00:* Roza vînturilor *9.35:* Melodii populare romînești și ale minorităților naționale *10.00:* Fragmente din operele compozitorilor noștri *10.30:* Muzică ușoară *11.05:* Sonatina pentru pian și vioară de Paul Constantinescu; Cvintet opus 24 nr. 2 pentru instrumente de suflat de Paul Hindemith *11.30:* Din muzica popoarelor sovietice *12.00:* Muzică din operete *12.20:* În săli și pe stadioane *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Suita simfonică „Fluierașul fermecat" de Radu Paladi; Divertisment pentru orchestră de coarde de Mircea Hoinic *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Cîntece și jocuri populare *15.30:* Corul de copii al Radioteleviziunii *15.45:* Emisiune literară *16.00:* Recitalul sopranei Teodora Lucaciu *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară *17.10:* Muzică de estradă *17.30:* Rapsodia I pentru clarinet și orchestră de Claude Debussy; Simfonietta „La voila" de Bohuslav Martinu *18.00:* Program muzical pentru fruntași în producție *18.30:* Sonata nr. 7 în do minor opus 30, de Beethoven — interpretează violonistul Yehudi Menuhin și pianistul Louis Kentner *19.00:* În pas cu știința *19.30:* Scene din opera „Medeea" de Cherubini *20.10:* Seară de dans cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu *21.00:* Romanțe *21.15:* Carnet plastic *21.35:* Muzică populară *22.25:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică ușoară *10.30:* Concertul pentru flaut și orchestră de Tudor Jarda — solist Dumitru Pop *11.00:* Cîntece de Teodor Bratu *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul electronică (reluare) *11.30:* Concert Mozart *12.05:* Muzică de estradă *12.30:* Program de uverturi *13.00:* Din muzica popoarelor *13.30:* Muzică ușoară *14.10.* Cîntă Ion Prisăcaru *14.35:* Valsuri de concert *15.00:* „Anotimpurile" de Ceaikovski *15.35:* Cîntă Victoria Darvai, Ion Lăceanu și Ion Șerban *16.10:* Arii din operete *16.30:* Știința în slujba păcii *16.40:* Cîntece *17.00:* Scene, arii și duete din opera „Romeo și Julieta" de Gounod *17.30:* Însemnări de reporter *17.35.* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Romanțe de compozitori ruși *18.35:* Muzică ușoară *19.00:* „Intermezzo glocoso" de Cimarosa; Concertul nr. 4 în formă pastorală de Torelli *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Muzică ușoară *20.00:* Din cele mai cunoscute melodii populare *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Melodii de dragoste din operete *21.10:* Muzică de dans *21.45:* Agenda teatrală *22.00:* Muzică populară *22.30:* Din operele lui Puccini *24.10:* Simfonia I în re minor de George Enescu *23.50:* Muzică de dans.

Programul III *21.10:* Concertul în mi major pentru clavecin și orchestră de coarde de Johann Sebastian Bach — solist Ralph Kirkpatrik; Concertul pentru orchestră de coarde de Paul Constantinescu; Concertul în re major pentru vioară și orchestră de Brahms — solist Christian Ferras *22.31—22.59:* Muzică de estradă.

În pagina 4:
PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"
Macheta: Vlad Mușatescu

P L A J A

O producție a studiourilor italiene

Scenariul: LATTUADA — SOLEGO — MALERBA
Imaginea: MARIO CRAVERI
Regia: ALBERTO LATTUADA
Muzica: PIERO MORGAN

Cu: Martine Carol, Raf Vallone, Clelia Matania, Mario Carotenuto, Carlo Bianco, Zina Racerosky, Nico Pepe, Anna Pisani, Carlo Romano

În eleganta stațiune de pe litoralul italian unde a descins pentru o scurtă vacanță micuța Caterina cu mama ei Annamaria, luxul vilegiaturiștilor îți izbește privirea. Dar cîteva zile sînt de ajuns pentru a dezvălui marile drame și micile turpitudini ce se ascund în dosul fațadei. Pentru fosta prostituată Annamaria, care de dragul fetiței încearcă să-și schimbe viața, fățărnicia protipendadei nu cunoaște hotare.

NOUA MORALĂ A FABULEI:

CONSUMAȚI CU ÎNCREDERE PRODUSE I.C.I.L. - CLUJ

- CAȘCAVALURI ȘI BRÎNZETURI FERMENTATE
- UNT • PRODUSE PROASPETE ȘI DIETETICE

Anul XII nr. 23 (419) — 8 iunie 1963

Flacăra 23

Liliac.
Fotografie de A. ROSENTHAL

Lacăra

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 23 (419) — 8 iunie 1963

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Fotocronica Flacării

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

1 Imagine luată în ziua de 4 iunie în sala Palatului R.P. Romîne la adunarea activului de partid din Capitală, cu prilejul vizitei delegației de activiști al P.C.U.S.

2 La G.A.C.-Ciochina, Raionul Slobozia, în aceste zile se execută prașila a doua pe o suprafață de peste o mie de hectare semănate cu porumb.

3 Un nou lot de motoare folosite la irigarea terenurilor agricole este gata pentru expediție de la Uzinele metalurgice „Timpuri noi" din București.

4 Un succes de prestigiu al fotbalului romînesc: echipa de tineret a țării noastre a reușit să întreacă cu scorul de 1-0 echipa de tineret a Angliei. În fotografie: o acțiune la poarta Angliei.

5 În perioada examenelor, bibliotecile universităților sînt mai aglomerate ca de obicei. Aspect din biblioteca Institutului de petrol, gaze și geologie.

6 Bobinatoarele Elena Raviță și Maria Dima de la Întreprinderea „Electromotor" din Timișoara își depășesc lunar planul de producție cu 15-18 la sută.

7 A început cositul mecanic al borceagului la G.A.S.-Banu Mărăcine (Regiunea Oltenia).

8 Parte din noile blocuri de locuințe date în folosință la Reșița.

9 La recentul Festival muzical „Primăvara la Praga"; de la stînga la dreapta: violoncelistul romîn Vladimir Orlov alături de muzicienii francezi Maurice Gendron și Christian Ferras.

10 Manifestație pe străzile orașului Tokio organizată de studenți din capitala japoneză și din prefectura Kanagawa. Demonstranții cer să nu se permită submarinelor atomice americane să staționeze în porturile și apele teritoriale ale Japoniei.

11 În alegerile care au avut loc în Kenya a ieșit învingător partidul Uniunea națională africană din Kenya (K.A.N.U.). Jomo Kenyatta, liderul acestui partid, a format guvernul. În fotografie: Kenyatta aclamat de mulțime.

12 Încercînd să organizeze o demonstrație pe străzile capitalei britanice, huliganii fascistului Mosley au primit riposta cuvenită din partea londonezilor.

13 A încetat din viață la Moscova, în vîrstă de 61 de ani, cunoscutul poet turc Nazim Hikmet, laureat al Premiului internațional Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare". După ce în patria sa a suferit o detențiune de 12 ani datorită activității și convingerilor sale progresiste, el s-a stabilit în 1951 în Uniunea Sovietică. Hikmet a fost în două rînduri oaspetele țării noastre.

14 Aspect de la o demonstrație organizată de preoți și călugări budiști pe străzile orașului Saigon — capitala Vietnamului de Sud — în semn de protest împotriva terorii dezlănțuite de clica diemistă.

15 Peste 800 de țărani brazilieni din Imbé au ocupat un teren nelucrat, situat la 60 km de orașul Rio de Janeiro, unde și-au ridicat gospodării. În fotografie: José Puréza, conducătorul țăranilor din Imbé, vorbește acestora despre felul în care trebuie să facă față împotrivirii latifundiarilor.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 9 IUNIE *8.50:* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — Telejurnalul pionierilor; „Așa da, așa nu", selecțiuni din programul brigăzilor artistice de agitație premiate la concursul școlar cultural-artistic; Filmul „Vreau să știu tot" nr. 26, Cu căpitanul Vai-Virtej pe urmele lui Magellan (reluare) *10.30:* Rețeta gospodinei *11.00* Emisiunea pentru sate *19.00.* Varietăți Transmisiune de la studioul de concerte al Radioteleviziunii — cu Grigore Vasiliu-Birlic, Dorina Drăghici, Cleopatra Melidoneanu, Ilinca Cerbacev, Luiza Derderian, Ioana Radoslavescu, Elena Dacian, Doina Andronache, Maria Pietraru, Silvia Grigorescu, Cornel Stavru, Dem. Savu, Mihai Fotino, Bimbo Mărculescu, Ludovic Spiess, Edgar Palacios (Cuba), Sandu Fayer, Alexandru Jula, Ionel Miron, Tudor Heica, duo Bocan, frații Petrescu, Nicolae Barosan, Victor Marcu, Nicolae Pantazi, Ovidiu Stoica, Adrian Gheorghiu, Gică Matei, Vasile Matei, R. Sîrbu, C. Anton, Traian Tîrcoiea, Ion Constantinescu, Vasile Mihăilescu *20.00:* Jurnalul televiziunii *20.15:* Partea a II-a a emisiunii de varietăți *21.30:* Un maestru al Renașterii — Dante Alighieri. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic

LUNI 10 IUNIE *19.00* Jurnalul televiziunii *19.15* Știință și tehnică pentru tineretul școlar *19.45:* Pe unul „Mirajul" *21.20* Muzică instrumentală *21.50* Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 11 IUNIE *18.30:* Universitatea tehnică la televiziune *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru cei mici — „Cui i se cuvine casa?" *19.30:* Transmisiune de la Teatrul de Operă și Balet al R.P.R. „Traviata" de Giuseppe Verdi cu Lelia Cîncu, Victoria Drăgănescu-Zimțea, Anahida Cherpician, Valentin Teodorian, Octav Enigărescu, Gheorghe Iliescu, Dumitru Brehenel, Joan Bănescu, Nicolae Rafael etc. În pauze: Emisiune de știință — filmul „Pietre albe"; Șah; Documentarul „Tăbăcarii". În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MIERCURI 12 IUNIE *17.00:* Emisiunea pentru cluburile din întreprinderi. Din cuprins — Telejurnalul săptămînii; Despre reutilarea și modernizarea atelierelor de reparat material rulant; Rubrica „Inovații și inovatori"; Filmul documentar „Ieșim în targ"; Muzică distractivă *19.00:* Emisiunea pentru sate. În încheiere Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 13 IUNIE *18.30:* Universitatea tehnică la televiziune *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru tineretul școlar *19.40:* Transmisiune de la Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa" (IV) *20.00:* Tribuna economică *20.20:* Vitrina literară *21.20:* Recital de muzică vocală și instrumentală susținut de studenții din anul V al Conservatorului „Ciprian Porumbescu" — secția canto-instrumental. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 15 IUNIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii — „Aschiuță... regizor de circ" *20.15:* În fața hărții *20.35:* Cu aparatul de filmat pe drumurile patriei *21.00:* Iscusință și fantezie *21.20:* Într-o seară de vară... cu Iolanda Mărculescu, Irinel Liciu, Valentin Teodorian, Vali Niculescu-Bugarin, Dan Iordăchescu, Mircea Nemens, Gheorghe Cotoveiea și un grup de balerini de la Teatrul de Operă și Balet al R. P. Romîne. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23: Programul de radio

ÎN LOC DE MOTO:

...O delegație de industriași din Occident vizita uzina. Imaginea întreprinderii socialiste, semnele deosebit de evidente ale entuziasmului colectiv au determinat pe unul dintre oaspeți să pună la întîmplare, primului ivit în cale, următoarea întrebare:

— Ce alimentează entuziasmul dv.?

Răspunsul prompt, laconic și precis, a avut darul să-l clatine (la propriu) pe oaspete:

— Sîntem stăpîni, aceasta este explicația!

Domnii membri ai Consiliului de administrație asudaseră la 7 iunie 1948 tot dezbătînd problema repartiției beneficiilor. Cum disputele prelungiseră mult ședința, iar tabieturile se cereau satisfăcute, au hotărît de astă dată în unanimitate să se înscrie în procesul verbal: „Următoarea întîlnire va avea loc la 11 iunie a.c."

Amintind acest episod la tribuna Congresului al III-lea al P.M.R., strungarul Radian Porumbescu de la Uzina „Semănătoarea" remarca, nu fără ironie: „la 11 iunie 1948 a avut loc într-adevăr o ședință, dar a noastră, a muncitorilor. Ne-am întrunit pentru a discuta cum este mai bine să gospodărim întreprinderea fără capitaliști". Naționalizarea rezolva și disputa: cum să se repartizeze beneficiile.

La „Fichet" (numele întreprinderii pînă la naționalizare) se fabricau case de bani. „Fichet" devenise aproape un simbol al celor 7 lacăte cu care stăpînii averilor realizate fără muncă încercau să-și păstreze aurul și, implicit, privilegiile. Blindajul masiv al caselor de bani părea o pavăză veșnică, sigură, a proprietății private „sacre și inviolabile". Și iată că la puțin timp după naționalizare oțelul pentru piesele masive proiectate a se asambla în case de bani a căpătat o nouă destinație. Metalul încandescent a luat drumul altor forme: din el s-a realizat primul produs al fabricii fără patroni (dar cu alți stăpîni): o semănătoare simplă de porumb. Semănătoarea simplă avea să arunce în pămîntul fertil grăunțele viitoarelor izbînzi. Beneficiile trudei muncitorilor nu se mai repartizau proprietarilor de case de bani, ci țării întregi.

PROFIT ȘI PIERDERE

În pauza de la ora 11.00, lăcătușii se adună de obicei în jurul unei mese lungi și fiecare își desface pachetul cu gustări adus de acasă. Dacă mîncărurile se amestecă, nu-i bai. Dimpotrivă, unii se grozăvesc cu talentele culinare ale soțiilor lor și își îmbie vecinii.

— Să vezi acum ce înseamnă o friptură „clasică". Luați, nu vă sfiiți...

Ca întotdeauna pauza pentru gustare are un supliment oral. Fără să se înțeleagă anume, participanții înscriu pe „ordinea de zi" diferite istorioare, anecdote și chiar discuții pe teme majore. Unii spun că aceasta ajută digestiei, alții că ajută la dezvoltarea materiei cenușii. Disputa pe această temă nu s-a terminat.

Nicolae Sindie nu se numără printre cei mai activi participanți. Tocmai de aceea, curioși, toți l-au ascultat cu atenție. Omul a scos o foaie tipărită, a netezit-o cu grijă și a început să citească:

„Numim profit suma pe care întreprinzătorul o primește pentru capacitățile lui deosebite. În categoria profitului intră: folosirea brațelor de muncă în locul mașinilor scumpe, investiții capitale mici la o producție mare, reducerea la minimum a cheltuielilor pentru întreținerea și protecția personalului, vînzarea unei mărfi"...

— Ce mai e și asta? — au sărit cîțiva.

— Ieri am cumpărat o pungă cu mere — explică Sindie. Mă uit bine, și pe pungă văd scrise bazaconiile astea. Desfac punga binișor...

— E clar!

— Citește mai departe...

.. vînzarea unei mărfi de calitate inferioară într un ambalaj atrăgător la prețul mărfurilor superioare"... Sindie se opri. Mai bine să vă citesc ce se scrie despre pier-

Teodor BRATEȘ
Fotografii de S. STEINER

(Continuare în pag. 6)

...Pe aceste locuri creşteau în voie bălăriile. Ion Dragomir, „veteranul", îşi deapănă amintirile.

Aceasta este explicaţia

Vopsite cu grijă, piesele componente ale combinelor au o durabilitate mai mare.

Aceasta este explicația

deri. „În categoria pierderilor intră: salariile mari plătite lucrătorilor, timpul cît nu s-a lucrat din cauza grevelor, pagubele provocate de concurență"...

Textul pe care lăcătușul îl citea tovarășilor lui nu era altceva decît o lecție dintr-un manual tipărit cu 30 de ani în urmă pentru uzul liceelor comerciale. Ascultîndu-l, oamenii se amuzau, dar și reflectau. Unii dintre ei simțiseră la „Fichet", pe propria spinare, „lecția" materializată. Cineva dădu o idee:

— Ce-ar fi să întocmim și noi o lecție despre profit și pierdere?

— Cum așa?

— Să vedem ce înseamnă pentru noi, azi, profitul și pierderea!

Zis și făcut. Mai în glumă, mai în serios, au compus, prin contribuție colectivă, un text care suna, aproximativ, astfel: „În categoria profitului intră: locuințele pe care le-au primit în noile blocuri Iulică Iancu, Aurel Brătulescu, Aurel Dobrică; televizoarele, motocicletele, mașinile de spălat rufe pe care le-au cumpărat Ion Dumitru, Vasile Neagu, Dumitru Motrun, Ion Anton; școala medie pe care o urmează Barbu Toader, Vasile Enescu, Maria Popescu; biblioteca de 1.000 volume a lui Eugen Constantinescu; diplomele de ingineri ale foștilor muncitori Alexandru Băilescu și Ion Savu; clubul și cercul artiștilor amatori...; în categoria «pierderilor» intră: șomajul, amenzile, analfabetismul, bolile, casele de chirpici, accidentele din lipsa măsurilor de protecție"...

Cineva a adus un „amendament".

— Astea-s pierderi pe care nimeni nu le regretă.

— Să trecem însă și pierderile de astăzi, care ne dor.

Propunerea fiind acceptată s-au trecut pe listă: rebuturile pe care le mai dă uneori Ion Spînu, întîrzierile de la lucru ale lui Ion Vasile, tărăgănarea rezolvării unor dosare de inovații la serviciul constructor-șef, risipa de metal de la linia a II-a tehnologică...

Fie numai scurta discuție din pauza de la ora 11.00 și tot ne-am putea face o imagine asupra opticii noilor stăpîni ai întreprinderii. Vedeți doar că la rubrica profit ei n-au încadrat exclusiv avantajele strict personale, după cum la pierderi au înscris cu mîhnire și ceea ce dăunează *azi* intereselor colective.

La o scară mărită — să spunem la nivelul întregii uzine — ideile exprimate de lăcătuși își găsesc expresia la consfătuirile de producție, mijlocul prin care adevărații stăpîni își exercită rolul lor de organizatori și conducători ai întreprinderii. Deși cifrele globale au dezavantajul că estompează varietatea faptelor de viață, este instructiv de arătat că la consfătuirile de producție ce au avut loc în primele 4 luni ale anului 1963 au luat cuvîntul peste 1.400 de muncitori și tehnicieni, dintre care 900 au făcut propuneri precise, concrete pentru perfecționarea producției, pentru mai buna gospodărire a mijloacelor existente, pentru valorificarea de noi rezerve. Iată cine face parte din actualul „consiliu de administrație", cine sînt stăpînii de azi ai Uzinei „Semănătoarea". Și dacă activitatea stăpînilor de astăzi ai Uzinei „Semănătoarea" este rodnică sau nu, ne-o dovedește bilanțul. Față de anul 1950 producția

Peisaj obișnuit în curtea uzinei.

Cum va fi șarja?

globală a crescut de peste 24 de ori, s-au trimis pe ogoare peste 60.000 mașini agricole diverse, dintre care 30.000 combine de cereale — un produs complex, de mare randament.

„MILIONARII"

... La una din expozițiile industriale deschise recent în S.U.A. se aflau sub un clopot de sticlă bancnote în valoare totală de 1.000.000 de dolari. Lîngă clopot, o inscripție: „Lăsați-l pe americanul de rînd să viseze!" Da, acolo unde capitaliștii și apologeții lor susțin că totul se cumpără și se vinde „pe bani peșin", inclusiv demnitatea, cinstea, soția și rangul; de aceea îmbogățirea cu orice preț, prin orice mijloace, este prezentată drept „ideal".

Avem și noi visurile noastre. La întrebarea: care *este visul dv.*?, cuprinsă într-un chestionar difuzat de Institutul de cercetări filozofice, ajustorul G. Kractus de la „Semănătoarea" a răspuns: „Eh, aș vrea să pot face ceva deosebit încît să merit titlul de Erou al Muncii Socialiste".

Autor a nu mai puțin de 150 de inovații, care aduc economii de peste 1.000.000 lei, ajustorul visează la fapte deosebite și la steluța de aur care consacră pe eroii muncii. Poate că în visul său există și o anumită tendință de a cuceri gloria. Evident este însă un alt aspect. La noi oamenii visează nu la îmbogățirea personală, ci a țării; și sînt convinși (realitatea socialistă le servește drept argument) că numai pe terenul muncii creatoare se pot realiza ca oameni, ca cetățeni.

Avem, așadar, visurile noastre. În urmă cu 13 ani, pe malurile Dîmboviței, lîngă cîteva hale dărăpănate, pe pămîntul inundat de bălării, o mînă de oameni — comuniști — visau să ridice moderna uzină de astăzi. Făbricuța primită „moștenire" de la „Fichet" era prea strîmtă pentru visurile noastre. Iată-i pe Ion Dragomir, Niță Ureche, Dumitru Anghel transportînd în spinare piese de strung... Unde să le monteze? Halele dărăpănate nu prezentau siguranță. Inginerii au desenat din scînduri un careu. „Aici va fi strungăria!" Bun. Oamenii au săpat fundații și au montat strungul în aer liber. De altfel, în asemenea condiții au început mașinile să funcționeze. Hala s-a ridicat ulterior. Cît de îndrăzneț era visul atunci! Și astăzi el este împlinit la proporții la care nici nu și le imaginau visătorii de ieri. Primele mașini agricole se asamblau cu ciocanul și cheia; acum există o bandă modernă mecanizată de montaj; vopsirea mașinilor nu constituia pe atunci o problemă. „Totul e ca mașina să funcționeze", gîndeau creatorii ei. Acum, la sesiunea tehnico-științifică se discută despre estetica mașinilor și se folosește în practică instalația automată de vopsit. Cînd, în urmă cu ani, în zilele furtunoase ale construcției uzinei, s-a improvizat într-o pauză un spectacol, cei prezenți aveau impresia că asistă la un eveniment deosebit; acum clubul cu o capacitate de 600 locuri (7 încăperi) este neîncăpător și se aud proteste în legătură cu tărăgănarea înființării cercului de artă plastică...

În acest context visul ajustorului la steluța de aur apare în altă lumină. Forța, capacitatea creatoare a noilor stăpîni și-a arătat dimensiunile, eficiența.

În urmă cu 3-4 ani activitatea inovatorului Kractus părea un record greu de atins. Astăzi, pe urmele lui pășesc mulți, printre care Cezar Micu și Mihai Caradima, ale căror inovații aduc economii de peste 2.000.000 lei.

Noi nu visăm la milioanele ascunse sub un clopot de sticlă, ci le făurim prin muncă. Kractus, Caradima, Micu sînt oameni bogați, dar averile lor nu se măsoară în bani, ci în cunoștințe, bogăție sufletească, în trăsături proprii omului societății socialiste de astăzi. Și tocmai pentru faptul că uzina îi are pe ei și pe alte mii ca ei drept stăpîni, ea a adus și aduce țării numeroase bogății. Dacă un „onorabil" capitalist american și-a permis să afirme: „ce este bine pentru General Motors este bine și pentru națiune", apoi Kractus, Caradima, Micu și alte mii ca ei afirmă cu convingerea bazată pe fapte, pe experiență: „ce este bine țării este bine și pentru noi".

Teodor BRATEȘ
Fotografii de S. STEINER

DIETMAR A UCIS UN TOMMY

Astfel arăta, la prăbuşirea Reichului hitlerist, generaţia care avea pe atunci vîrsta de azi a lui Dietmar.

...Şi aşa arată astăzi, datorită educaţiei revanşarde.

Ce mostră de „cultură" i s-a oferit tinerei generații a Germaniei occidentale în anii postbelici? Priviți acest montaj alcătuit din literatura polițistă sau plină de incitații la război!

La Düsseldorf, în Republica Federală Germană, a avut loc, cu puțină vreme în urmă, procesul tînărului Dietmar Kirstein (în vîrstă de 19 ani), acuzat de faptul că, pătrunzînd în depozitul de aprovizionare englez din acest oraș, a tras mai multe gloanțe asupra unui soldat britanic, rănindu-l grav. Dietmar s-a predat autorităților. Purta o șapcă pe care se afla insigna trupelor SS. La braț avea cusută o banderolă cu zvastică. De gît îi atîrna tinicheaua „Crucii de fier" pentru servicii de război.

Cine l-a instruit pe asasin?

Încercările autorităților de a dovedi că Dietmar nu este decît un dement oarecare, nu au reușit. Trei cunoscuți medici psihiatri care l-au examinat au căzut de acord și au exprimat în fața instanței judecătorești concluzia lor: *„Tînărul nu suferă de nici o boală psihică și trebuie să răspundă pentru faptele sale"*. În continuarea raportului lor, experții și-au exprimat părerea că tentativa de crimă a lui Dietmar „pare să fie rezultatul lecturilor și al influenței vîrstnicilor pe care i-a luat ca exemplu".

Evident, primul care răspunde este Dietmar, care nu e și nici nu trebuie privit ca un copilaș nevinovat. Dar, pe de altă parte, ce filme a văzut, ce exemple i s-au recomandat să urmeze la școală, ce cărți a citit pînă în momentul crimei? Să încercăm, urmărindu-l în diferite momente ale vieții sale de pînă atunci, să dăm un răspuns.

De la 71 de pagini — la... nici una

Devenind elev, manualele pe care le-a primit în primii ani de școală cuprindeau pagini în care se relatau crimele de război ale naziștilor, tragediile din lagărele de exterminare. Manualul de istorie pentru clasele primare cuprindea pe atunci 71 de pagini în care se vorbea despre victimele regimului hitlerist și totodată despre luptele încununate cu victorii duse împotriva ciumei brune.

Dar băiatul a crescut, a devenit elev de liceu... Cu timpul, o dată cu trecerea anilor, în Germania occidentală lucrurile începeau să fie prezentate altfel. Paginile despre ororile războiului, despre crimele nazismului deveneau din ce în ce mai puțin numeroase în manuale, ajungînd în ultimii ani să dispară cu totul. În noile manuale răsfoite de mîinile adolescentului vest-german nu numai că nu se mai înfierează crimele naziste, dar este chiar proslăvit așa-zisul „eroism" al trupelor germane, pornite într-un război mîrșav împotriva Uniunii Sovietice și a altor țări. „Cartea de istorie", tipărită de editura Ernst Klett din Stuttgart, îi învață pe elevi că: „În primăvara anului 1942 Hitler a ordonat o nouă ofensivă împotriva bolșevicilor (termenul este întrebuințat, ca în toate fostele manuale hitleriste, în sens peiorativ). Bătălia a fost încununată de succes". Cu ce fel de succes au fost încununate pînă în cele din urmă teribilele și nemaipomenitele bătălii ale lui Hitler, se știe! E adevărat că însuși manualul trebuie să recunoască la un moment dat că „trupele au început să se retragă"... Dar se grăbește să arate și „motivul" retragerii Wehrmachtului: „În iarna din Rusia nu au dat randament mitralierele"... Sigur, nici vorbă, mitralierele! Nu au dat destul randament... Goebbels ordonase, pe vremuri, ca zdrobirea trupelor fasciste în orașul-erou de pe Volga să fie prezentată ca un mit eroic fascist, ca un episod vitejesc din istoria Germaniei. Cuvintele: „predare", „prizonier", „capitulare" erau cu desăvîrșire interzise.

În alt manual, „Istorie pentru școlari", se arată limpede că dacă Göring și-ar fi respectat promisiunea de a da ajutor trupelor, „catastrofa" (plînge autorul manualului) ar fi fost evitată.

Numai popoare de sclavi

Ca mai toți adolescenții, după orele de școală Dietmar își rezerva și el probabil ceasuri pentru lectură. Dar ce literatură i s-a oferit tînărului pentru a-și completa educația, pentru a umple golurile pe care le mai lăsase școala? Iată-l pe Dietmar citind volumul „De ce? De unde? Încotro?" de Hans Grimm (autorul unei alte cărți „celebre" apărute în timpul lui Hitler, care demonstra necesitatea unui război pentru cîștigarea spațiului vital). Ca și mulți alții, Grimm nu a înțeles — sau nu a vrut să înțeleagă — învățămintele ultimului război. El pretinde „ridicarea unui stăvilar între diferitele rase inferioare și poporul de stăpîni al Germaniei". (Atenție! Asta se spune în noua lucrare a lui Grimm și nu în cea tipărită pe vremea lui Hitler! Confuzia se poate face foarte lesne, pentru că tonul și ideile celor două lucrări sînt identice.) Domnul Grimm ricanează: „Nu pot să existe, alături de poporul german stăpînitor, decît popoare de sclavi".

Oricărui om lucid, asemenea elucubrații nu-i pot apărea decît ca niște piese prăfuite dintr-un imaginar „muzeu al ideilor ticăloase". Dar la un băiat de vîrsta lui Dietmar, cele debitate de domnul Grimm, în atmosfera grea și plină de îndemnuri la război din Germania occidentală, au altă rezonanță. Cum să nu-și atîrne decorații fasciste la gît, cum să nu ia pistolul în mînă, cînd domnii de la Bonn au dispus ca „Mein Kampf" să se găsească în toate bibliotecile școlare din Germania de vest pentru că „această carte face parte din istorie și elevii au dreptul de a cunoaște în amănunt istoria perioadei respective"?!... De a o cunoaște în amănunt? Atunci despre crimele naziștilor de ce nu se mai suflă un cuvînt? Sau poate că la Bonn ele nici măcar „amănunte" nu mai sînt socotite! Ei, da, s-au auzit oarecare zvonuri în anii

Florin MUGUR

(Continuare în pag. 10)

de după război despre asemenea crime. Ei, da, chiar și în manualele din anii aceia tinerii puteau afla unele lucruri despre ele. Dar Gaida Klimann s-a hotărît să dezmintă astfel de „zvonuri neplăcute". În lucrarea „Minciuna despre șase milioane", ororile din lagărele de exterminare naziste — pe care înșiși autorii lor le-au recunoscut — sînt prezentate drept „niște născociri răuvoitoare... născute din imaginația propagandei antigermane după război". Oameni arși în crematoriu? Simple invenții. Hi-

Așa-zisele „asociații de elevi" vest-germane nu sînt oare aidoma organizațiilor paramilitare hitleriste?

tler, Göring sau Goebbels? Inși respectabili, care au pornit un război și mai respectabil, război pe care, „din nenorocire", l-au pierdut. Citind asemenea pagini putea tînărul Dietmar Kirstein — care nu manifesta nici o reținere critică față de ele — să reacționeze altfel decît cu focuri de pistol? Oare asociația de elevi în care fusese înscris nu-i dăruise o uniformă ca aceea pe care o purtau cîndva tinerii hitleriști? Doar aflase și el că membrii fostului partid nazist sînt niște „bieți rătăciți"; și nici măcar prea tare rătăciți, deoarece peste 9.000 dintre ei, rămași judecători și procurori în Germania federală, i-au judecat pe 12.715 dintre foștii lor colegi de partid, negăsindu-i vinovați de crimele comise decît pe 100 dintre ei (ați citit bine: o sută!). Restul au fost achitați sau au primit pedepse minime. Știa și Kirstein că 140 de generali hitleriști eliberați se află azi la comanda noii armate revanșarde sau primesc pensii grase din partea statului, iar Speidel sau Heusinger sînt comandanți în N.A.T.O. Kirstein merge și la cinema unde vede numai filme polițiste cu asemenea titluri: „Cu o crimă începe noua lui viață", „De la ora 5.45 se va ataca", filme care glorifică de la un cap la altul, Wehrmachtul nazist.

Poate, pe de altă parte, tînărul Dietmar a avut prilejul să ia contact cu vreuna dintre organizațiile antimilitariste. Poate că el a și vizitat vreuna dintre expozițiile documentare asupra crimelor naziștilor, expoziții organizate de tineri luptători pentru pace (și pentru care organizatorii au fost aspru pedepsiți). Dar Kirstein nu se interesa de adevăr; pistolul avea pentru el un farmec mult mai mare. E mai ușor să tragi cu arma, decît să încerci să înțelegi...

Cine răspunde?

În fața judecătorilor din Düsseldorf, orașul în care s-a născut marele Heine, Kirstein a recunoscut că este nazist, că a participat la toate adunările foștilor SS, pe care îi numește „cei mai mari eroi ai tuturor timpurilor" (!). Tot Kirstein a declarat că toți cei care luptă pentru pace în Germania sînt trădători ai „marelui Reich" și trebuie exterminați. De ce și-a început opera de „exterminare" cu un simplu soldat englez, i-a fost greu să precizeze. A vrut să-i răzbune pe militarii germani uciși în război și... a tras în cine a găsit.

Hotărît, Kirstein s-a comportat ca un criminal; nimeni și nimic nu poate să-i micșoreze vina. Educația, sigur, a avut un rol deosebit de mare. Dar tînărul avea datoria să manifeste rezistență în fața unor idei pe care — după cum se vede — le-a adoptat cu entuziasm.

Probabil însă că Dietmar s-a mirat mult de tot atunci cînd a auzit sentința: cinci ani de închisoare. De ce aplicarea celor învățate i-a adus o asemenea pedeapsă? Este de crezut că se va fi găsit cineva care să-l lămurească asupra greșelii pe care a făcut-o, trăgînd într-un soldat englez. Dacă și-ar fi început crimele cu un atac împotriva — de pildă — a unui comunist sau chiar a unui luptător pentru pace, sigur că tribunalul ar fi găsit destule căi pentru ca faptele să fie cocoloșite și bravul reprezentant al haidamacilor revanșarzi să nu aibă nimic de suferit.

Tînărul va sta cinci ani la închisoare. Se vor face încercări de a-i perfecționa educația. La eliberare, el va ști să-și aleagă mai bine victimele și, evident, nu se va mai mulțumi cu una singură. Dacă pînă atunci „educatorii" săi nu vor fi obligați de opinia publică să se domolească și să-și exercite funcțiile educative nu asupra tineretului, ci de pildă, asupra pisicilor sau a cîinilor. Cu marele risc ca numărul cîinilor turbați să crească în mod îngrijorător...

Florin MUGUR

UN „KNOCK-OUT" PE RINGUL AFRICAN

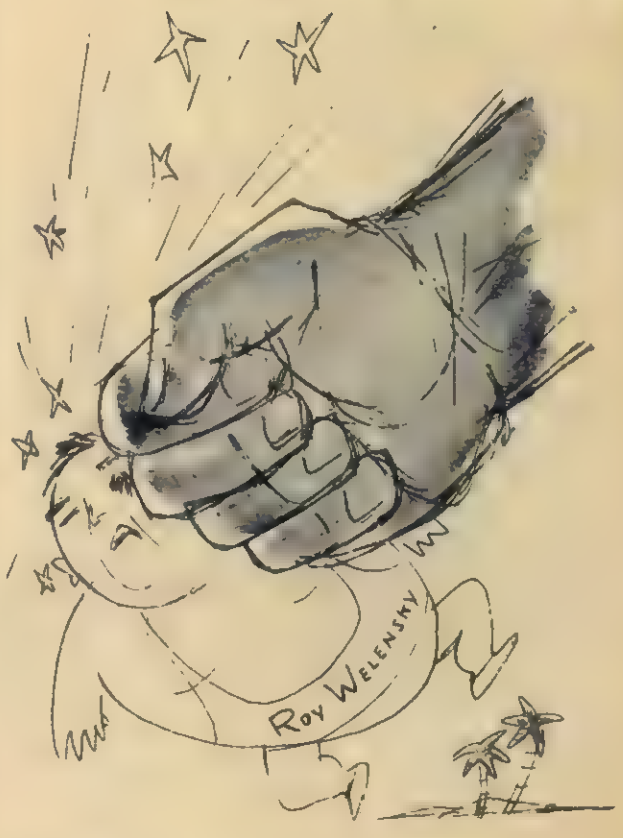

Desen de E. ARNO

• SIR ROY, BOXERUL... FĂRĂ MĂNUȘI, REFUZĂ SĂ ABANDONEZE • O „FEDERAȚIE" LA... PĂMÎNT ȘI UN ARBITRU (LONDONEZ) CARE ȚINE CU ÎNVINSUL • DEDESUBTURILE UNUI „MATCH" ÎN CARE PUGILISTUL PROFESIONIST ÎNCEARCĂ LOVITURI NEPERMISE PENTRU A-ȘI PĂSTRA TITLUL ȘI AVANTAJELE

În dimineața mohorîtă de primăvară indecisă, la hotelul său din Londra, sir Roy se plimbă mai posomorît ca cerul încruntat spre care privește din cînd în cînd, apropiindu-se de fereastra salonului. Pașii lui mari, care deplasează un trup imens (înălțimea: șase picioare*); greutatea: circa 150 de kilograme) fac să se cutremure încăperea. Ridicînd privirile spre norii negri care stau gata să se prăbușească diluvian peste cenușia capitală britanică, sir Roy strînge amenințător pumnii uriași. Pumnii care au lovit de nenumărate ori. Și n-au lovit prost. Sir Roy are acum 55 de ani. Dar n-a uitat vremea cînd urca pe ring și își stîlcea adversarul în bătaie. *„Aveam, domnule, o direcță..."*, povestește el, în momentele cînd evocă, plin de duioșie, epoca în care cîte un nefericit adversar mutilat, cu maxilarul rupt, cu arcadele deschise, înroșit de sînge, mai avea doar puterea să ridice mîinile, abandonînd un meci dovedit inegal chiar de la prima repriză. Judecînd după căutătură, după scrîșnetul dinților, după pumnii ridicați spre cer, sir Roy ar lovi și în această dimineață. Ar lovi cu sete. Dar pe cine?...

Sir Roy nu mai practică boxul profesionist de mult. Acum are altă meserie. E prim-ministru. Conduce Federația Africană alcătuită din trei țări: Rhodesia de Nord, Rhodesia de Sud și Nyasaland. Și în această calitate de premier federal a primit la Londra „o directă" care l-a umplut de furie. Guvernul britanic a acceptat — după grele tratative cu liderii africani — ca Rhodesia de Nord să se desprindă de Federație. Sir Roy a venit și el repede în capitala britanică, pentru a încerca să împiedice așa ceva. Dar, deși a fost ascultat cu simpatie și înțelegere, s-a izbit de refuz: Federația nu mai rezistă. Pentru sir Roy hotărîrea privitoare la ieșirea Rhodesiei de Nord din Federație este de fapt a doua lovitură. La sfîrșitul anului trecut H. Banda, liderul Partidului Congresul Malawy din Nyasaland, smulsese și el Londrei asentimentul ca țara sa să părăsească Federația. Astfel combinația care s-a chemat „Federația Rhodesia-Nyasaland" își trăiește practic ultimele zile. Roy Welensky nu e însă de acord. În plină criză de nervi întinde mîna și smulge plicul pe care i-l întinde secretarul. Sfîșie cu mișcări bruște învelitoarea, apoi își aruncă privirile pe foaia de hîrtie cu emblemă oficială: primul ministru Macmillan îl invită la dejun; un dejun în cinstea sa, a lui sir Roy.

— Ha! ha!, rîde „boxerul". Să vezi acum lovitură sub centură!

Adevărat! Roy Welensky dictează un răspuns sec:

— *Nu vin la nici un dejun!*

Vie emoție la Ministerul coloniilor, la *„Downing Street 10"* (reședința primului ministru). În cele din urmă, protocolul anunță că dejunul nu va mai avea loc. Agenția „Reuter" transmite evenimentul adăugîndu-i un comentar: Acest gest demonstrativ al lui sir Roy Welensky constituie un fapt *„fără precedent în relațiile dintre liderii Commonwealthului"*. Între timp sir Roy îi convoacă pe ziariști la hotel. Li se adresează în cei mai puri termeni sportivi:

„Guvernul britanic a abandonat în fața conducătorilor africani. Dar eu nu mi-am frecat încă pantofii cu sacîz. Și nu uitați că am o alonjă!..."

Ușor surprinși, reporterii politici ai ziarelor englezești se întreabă dacă la mijloc nu e o confuzie și dacă nu trebuiau trimiși de fapt, colegii lor care fac cronica pugilistică. Pînă la urmă oamenii se dumiresc: afacerea e totuși politică; și încă cu serioase implicații la Londra. Însăși cearta dintre Welensky și oficialitățile britanice trebuie înțeleasă ca o dispută asupra unor metode și forme, nu ca un conflict în care una dintre părți ar dori efectiv apărarea intereselor africane. Dimpotrivă, asupra necesității de a se menține prezența britanică pe teritoriul Rhodesiei de Nord și de Sud ca și pe cel al Nyasalandului, atît gazdele londoneze cît și oaspetele lor venit din Salisbury sînt pe deplin de acord.

Istoria începe de mult, de pe vremea cînd lordul John Cecil Rhodes, convins că pămîntul e opera unui Dumnezeu grădinar care a creat totul pentru bucuria cetățenilor britanici, a conceput „piosul plan" de a acapara toată Africa. Populației băștinașe i s-a explicat *delicat* (prin gloanțe dum-dum) că așa e voința Domnului. Teritoriile Africii centrale au ajuns coloniii britanice, pierzînd pînă și numele original. Așa a apărut Rhodesia de Sud pe teritoriul vechii țări Zimbabwe; țara Zambia a devenit Rhodesia de Nord, iar țara Malawy a fost — paralel cu creștinarea băștinașilor — botezată Nyasaland. După cel de-al doilea război mondial, cînd mișcarea pentru independență a popoarelor africane a căpătat amploarea și eficiența cunoscute, colonialiștii au început să studieze formule variate pentru a-și menține prezența. În ce privește cele trei țări de care vorbim, oficialitățile londoneze au ajuns — după numeroase alte încercări — la formula reunirii lor într-o federație. Faptul s-a produs în 1953. În același an, a mai avut loc un eveniment care n-a reținut atenția decît celor inițiați în culisele politicii coloniale londoneze: un oarecare domn Roy Welensky a fost înnobilat, devenind „sir"... Peste trei ani, el ajungea prim-ministru al Federației... Devenea astfel stăpîn peste un teritoriu dotat cu multe virtuți prețioase: Rhodesia de Nord deține locul al doilea pe lume ca producătoare de cupru. Rhodesia de Sud posedă un cocs de prima mînă și minereu de fier de mare valoare. Federația e de asemeni cotată ca a doua producătoare de tutun a lumii. Or, din nouă milioane de locuitori, doar trei sute de mii sînt albi. Era deci nevoie de o „mînă forte" care să asigure preponderența minorității albe și să împiedice pe băștinași să se ridice cerînd neatîrnarea. Sir Roy a îndeplinit cu rîvnă această misiune. Despre el și despre activitatea sa, a oferit interesante date revista americană „United States News and World Report". *„Sir Roy Welensky* — scria revista — *e fiul unui fermier polonez și al unei coloniste de origine olandeză. Fost boxer, fost inginer feroviar, fost lider sindical. Într-o regiune unde albii constituie minoritatea conducătoare, sir Roy e considerat ca un «paternalist alb cu vederi mijlocii»"*.

Și ca să arate mai clar ce e aia un *„paternalist cu vederi mijlocii"*, aceeași publicație americană reproducea interviul pe care un trimis al ei îl luase premierului Federației. Din acest interviu cea mai *„paternalistă"* și cea mai *„mijlocie"* declarație e următoarea: *„...Atunci cînd ești la guvern trebuie să-ți păstrezi puterea și pentru asta trebuie să-i dai la cap oricui nu te vrea, asigurîndu-te astfel că nimeni nu-ți ia locul"*.

Tot „United States News and World Report" publica un an mai tîrziu o nouă prezentare a lui Roy Welensky în care sublinia: *„Sir Roy crede că negrilor trebuie să li se acorde drepturi politice foarte încet"*. Acest *„foarte încet"* trebuie luat ca un eufemism elegant al publicației americane. În realitate sir Roy crede că negrilor trebuie să le dai nu drepturi politice, ci *„la cap"*! Și credincios acestei convingeri „mijlocii", premierul „paternalist" a creat pașapoarte fără de care negrii nu se pot deplasa în afara ghetourilor în care sînt ținuți, a emis legea pentru înregistrarea băștinașilor, a inițiat sisteme electorale care exclud practic de la vot imensa majoritate a populației de culoare, a arestat și schingiuit pe liderii africani etc.

Se mai pomenește — cum am văzut — în biografia *nobilului* Roy, că în tinerețe a fost și lider sindical. Ce fel de lider nu e greu de ghicit dacă ne gîndim că însăși înnobilarea lui s-a făcut sub oblăduirea trusturilor care exploatează bogățiile Federației: „Rhodesian Anglo-American Ltd."; „The Charter Company"; „Rhodesian Selection Trust" etc. sau dacă reținem cele scrise de gazeta vest-germană „Süddeutsche Zeitung": *„Sir Roy Welensky e în strînse legături cu magnații din City-ul londonez; în Camera Comunelor el se bucură, de altfel, de sprijinul a 42 de deputați conservatori, toți avînd investiții de capital în Rhodesia"*.

S-a întîmplat însă că, de data aceasta, cu toate loviturile, Welensky n-a mai ieșit învingător, oricît a voit — și vrea încă — „arbitrul" britanic să-l părtinească. În Nyasaland s-a constituit un guvern african condus de H. Banda; în Rhodesia de Nord, deși legea electorală a permis africanilor să voteze doar în proporție de 3 la sută, partidul rasist al lui Welensky a fost înfrînt la ultimele alegeri de Partidul unit al independenței naționale și de Partidul Congresului național african, care s-au prezentat în front unit. În Rhodesia de Sud, în ciuda represiunilor la care e încă supusă, mișcarea de eliberare națională cucerește tot mai mult teren. În aceste condiții fostul lider sindical trădător, boxerul profesionist care n-a pregetat niciodată să-și lovească nereglementar adversarii și care a umblat întotdeauna în politică *fără mănuși*, mai încearcă să dețină titlul și avantajele prin aceleași metode ilicite care i-au caracterizat întreaga activitate. Ultima „lovitură nepermisă" pe care a încercat-o a fost în legătură cu Partidul federal unit, al cărui șef este: a anunțat dizolvarea acestui partid și crearea a trei partide „independente" în cele trei țări alcătuitoare a muribundei „Federații". Aceasta, în dorința de a-și crea organismele care să-i permită continuarea, sub denumiri noi, a unei vechi politici.

Dar opinia publică a sancționat infracțiunea. Numeroase ziare au dezvăluit substratul acestei manevre de ultim moment. Și astfel, personajul care timp de aproape zece ani a jucat un rol dintre cele mai sumbre în Africa lovită de flagelul colonialismului, își vede „opera" dată peste cap. Prim-ministrul al unei „Federații" care nu mai are membri; șef al unui partid a cărui dizolvare o anunță el însuși; reprezentant al unei politici de apartheid și înapoiere condamnată în lumea întreagă, fostul boxer trebuie să constate că a venit clipa cînd nici una din vechile combinații frauduloase ale „specialiștilor" în meciuri cumpărate nu-l mai poate salva. Pe ringul african realitatea i-a impus knock-out. Sir Roy trebuie să-și ia cele circa 150 de kilograme, titlul de noblețe și tot ce mai atîrnă după el și să-și caute altă profesie, decît aceea de premier federal. Încercările lui de a mai zăbovi sînt inutile. A bătut gongul. Meciul cu realitățile epocii noastre e mult mai greu decît și-a închipuit. Juriul istoriei decide că, în ciuda greutății, Roy Welensky a devenit un adversar mai slab.

I. SĂRĂȚEANU

*) Un picior = 0,304 m.

Flacăra

agendă

pe scurt

■ Teatrul Național „I.L. Caragiale" prezintă la Iași între 24 și 28 iunie piesele „Ancheta", „Vizita bătrînei doamne", „Mașina de scris" și „Orfeu în infern" ■ 17-23 iulie: a cincea ediție a Festivalului cinematografic de la Prades. Președinți de onoare: Pablo Casals și René Clair ■ Ansamblul de cîntece și dansuri al C.C.S. organizează un turneu în toate regiunile țării cu un nou spectacol ■ Studioul de jurnale cinematografice din Moscova închină un film documentar poetului sovietic Demian Bedniî (1883-1945) ■ Francis Lopez, autorul operetei „Secretul lui Marco Polo", a terminat opereta „Vremea chitarelor". Interpret principal: Tino Rossi ■ Pentru lunile de vară, teatrele din Capitală au stabilit un bogat repertoriu ce va fi prezentat pe scenele din parcurile „Herăstrău", „23 August" și „Nicolae Bălcescu" ■ Regizorul mexican Emilio Fernandez ecranizează cartea „Domnul președinte" a scriitorului sud-american Miguel Angel Asturias ■ La 28 iunie, în Franța, cea de-a șaptea ediție a concursului Terpsichora. Concurenți, balerini între... 7 și 11 ani ■ Viitoarea premieră la Teatrul de Stat din Oradea (secția maghiară): „Nevestele vesele din Windsor" de W. Shakespeare. În rolul lui Sir John Falstaff va apare actorul Solti Miklos ■ O inovație la un teatru francez: cele trei lovituri tradiționale, anunțînd începutul spectacolului, vor fi înlocuite prin tot atîtea rafale de mitralieră. Dar numai la comedia muzicală „Viața lui Al. Capone" ■ În Danemarca, două noi romane zugrăvind perioada ocupației hitleriste: „Früdenholm" de Hans Scharfig și „Au venit dinspre sud" de Jens J. Jensen ■ Pentru dirijorii formațiilor corale de amatori, Uniunea compozitorilor organizează în această lună o audiție de muzică corală și prelucrări din folclor ■ Se pregătește o nouă Cleopatră pe ecran. De data aceasta cu Jayne Mansfield. În rolul lui Antoniu — Mickey Hargitay ■ Un nou turneu al Orchestrei de muzică populară „Barbu Lăutaru" a Filarmonicii de Stat „George Enescu" (9-30 iunie). Dirijori: Ionel Budișteanu și Nicu Stănescu ■ Bourvil dansează și cîntă la „Théâtre des nouveautés". Partenera sa Pierrette Bruno (aceeași din filmul „Plăcerile orașului") ■ Recent, a avut loc o nouă premieră la Teatrul de Stat din Piatra Neamț: „Nila" de Salinski. Regia: Ariana Kunner. Scenografia: Sanda Mușatescu ■ Două concursuri în desfășurare: „Vasile Alecsandri" pentru piese de teatru într-un act și „Ion Vidu" pentru cîntece de masă.

ORCHESTRA simfonică a Filarmonicii de Stat „George Enescu" a prezentat în cadrul „Săptămînilor festive ale Vienei" două concerte. A întreprins apoi un turneu în cîteva orașe ale Austriei. În repertoriu au figurat lucrări de: Brahms, Ceaikovski, Enescu, R. Strauss, Prokofiev, Bruckner, Rogalski, Dukas. În primele zile ale acestei luni Filarmonica bucureșteană a dat de asemenea concerte la Roma și la Sulmona. Dirijorii concertelor au fost artistul poporului George Georgescu (în fotografie) și artistul emerit Mircea Basarab, iar solist violonistul Ion Voicu, artist emerit.

UN NOU FILM romînesc în pregătire: „Pași spre Lună" (scenariul și regia Ion Popescu-Gopo). Iată-l, în fotografia noastră, pe zeul Mercur (Grigore Vasiliu-Birlic, asistat de operatorul Ștefan Horvat) în momentul în care învață să facă comerț. Aceasta pentru că Omul (Radu Beligan) urmează nu peste mult timp să-și procure niște sandale cu aripioare. — „Pași spre Lună" este un omagiu adus tuturor gîndurilor înaripate ale omenirii — ne spune Gopo. E o poveste care începe cu Icar și merge pînă în vremea cînd circulația între Pămînt și alte planete va deveni un fapt obișnuit.

ÎN URMĂ cu circa 25 de ani a rulat în țara noastră un film realizat după romanul „Of human bondage" (titlul romînesc „Robii") de binecunoscutul scriitor englez W. Somerset Maugham. Filmul era interpretat de un celebru cuplu de „staruri" cinematografice din acea vreme: Bette Davis și Leslie Howard. În prezent la Dublin, regizorul Henry Hathaway lucrează o nouă ediție a „Robilor" în care cei ce vor da viață principalelor personaje ale scenariului — doctorul Philip Carey și cruda Mildred — sînt de astă dată Laurence Harvey și Kim Novak. În fotografie: Kim Novak (Mildred).

VĂ PREZENTĂM o scenă din comedia „Mirele furat" de Ștefan Haralamb și Stela Neagu în interpretarea colectivului Teatrului Național din Craiova. Piesa, care înfățișează aspecte din viața satului românesc contemporan, a fost pusă în scenă de regizoarea Georgeta Tomescu. În rolurile principale: Margot Boteanu-Păcuraru, Rodica Radu, Teodor Danetti, Nicoletta Oancea, Emil Boslogescu, Cecilia Silvestri. Săptămîna trecută, colectivul craiovean a prezentat spectacolul cu piesa „Mirele furat" și în fața publicului din Capitală.

O LUCRARE dramatică stîrnește din nou furia neputincioasă a unor înalți prelați catolici. E vorba de piesa „Der Stellvertreter" (Vicarul) a tînărului dramaturg din R.F.Germană Rolf Hochhuth (dreapta). În această piesă este denunțată cîrdășia anumitor cercuri clericale cu Hitler și aprobarea tacită a masacrelor organizate de bandele naziste. Acțiunea piesei se bazează pe documente strict autentice. Regia este semnată de cunoscutul om de teatru german Erwin Piscator (stînga).

ACASĂ la unul din laureații Premiului Lenin pe anul 1963. E vorba de pictorul sovietic Pavel Korin (cu tabloul în mînă), pe care au venit să-l viziteze și să-l felicite un grup de colegi de breaslă. Înalta distincție i-a fost acordată lui Korin pentru realizarea portretelor pictorului M. Sarian, al pictorului italian Renato Guttuso, al cunoscutului grup de pictori Kukrîniksi și pentru cel al artistului R. Simonov. Precum se știe, pictorul Korin este un vechi maestru al portretului.

SĂ-L CUNOAȘTEM pe remarcabilul regizor al lui „Rocco și frații săi" și în ipostaza de autor de librete de operă. Iată-l pe Luchino Visconti — al cărui film „Ghepardul" a fost distins la recentul Festival de la Cannes cu Marele Premiu „La palme d'Or" — alături de doi dintre interpreții operei „Diavolul în grădină" de Franco Mannino. Libretul operei a fost scris de ei împreună cu Enrico Medioli și Filippo Sanjust. Opera a fost jucată cu succes la teatrul „Massimo" din Palermo.

NIMIC despre diplomați, dar multe despre gangsteri ne povestește comedia „Diplomatul în pielea goală", realizată la studiourile „Hunia-Film" din Budapesta. Parodie a filmelor polițiste și de spionaj, filmul regizorului Janos Palasthy persiflează șablonarele genului, propunîndu-și însă în primul rînd să satirizeze identitatea dintre procedeele marilor trusturi capitaliste și cele ale bandelor organizate de criminali și escroci, care-și desfășoară activitatea sub oblăduirea „legalității" burgheze.

BUNA PRIETENĂ a copiilor, artista emerită Silvia Chicoș s-a întîlnit în ultimul timp cu numeroși pionieri și școlari din Capitală la Casa de copii nr. 2, la Casa de cultură a Raionului 30 Decembrie și la Școala nr. 24, prezentîndu-le programe artistice speciale și interesîndu-se totodată de notele pe care le-au obținut. Actrița se întîlnește — indirect — cu micii spectatori și la Teatrul „Țăndărică" - precum se știe, vocea cunoscutei păpuși ce a dat numele teatrului îi aparține Silviei Chicoș...

BRÎNCUȘI

Unui artist din sînul poporului nostru i-a revenit — în împrejurări oarecum neobișnuite — menirea de a împlini și încheia un stil în care se găsesc străvechi viziuni folclorice și unele dintre cele mai moderne procedee tehnice; unui om mic de statură, cu ochi scăpărători și barbă de unchiaș, făptură gingașă și totuși cu forța de muncă a unui uriaș, îmbinare de înțelept și de năzdrăvan: Constantin Brîncuși (1876-1957). O viață cu colorit de poveste, din care nu lipsesc suferința, mizeria, greutățile îndurate odinioară de oamenii din popor, dar nici puterea de a le înfrunta, spre a făuri ceva măreț și pilduitor.

Comparăm — și nu întîmplător — opera sculptorului care a trăit aproape de noi cu străvechea epopee, concentrată și stilizată, a Mioriței, îndrăgită ca și întreaga viață, cu natura și animalele ei, de către vrednicul și duiosul cioban. Amîndouă izvorăsc din aceleași realități; și ceea ce a făurit în poezie poporul, cu cîntăreții lui anonimi, a făurit, tot ca om din popor, Brîncuși, folosind însă alte materiale și altă tehnică. În istoria artelor au existat cazuri de artiști în a căror imaginație au căpătat răsunet străvechi viziuni și procedee tehnice ale poporului lor și care—nerealizate deplin la vremea lor — au fost întruchipate cu întîrziere, parcă pentru a împlini ceea ce nu au îngăduit anumite condiții social-istorice.

Se știe că în arta noastră feudală sculptura nu a putut înflori așa cum au înflorit arhitectura, pictura monumentală și însești produsele artei populare, de la portul oamenilor și covoare la olărie și crestăturile în lemn. Sculptura figurativă, concretă, s-a izbit de opreliștile bisericii, de porunca „să nu-ți faci chip cioplit". Este drept că, în pofida acestei interdicții, olarii de la țară au plămădit mereu figurine de lut smălțuit — oameni-păpuși, animale-pușculițe etc. pe care le vindeau la tîrguri — iar meșterii

Brîncuși în atelierul său.

Sărutul (piatră) — 1908.

Masa tăcerii și, în fund, Poarta sărutului — Tîrgu-Jiu, 1937.

pietrari au săpat splendide motive decorative la monumentele vremii, de pildă ornamentele de la clădirile ridicate de Ștefan cel Mare sau Brîncoveanu ori fațadele Trei Ierarhilor de la Iași. Dar sculptură figurativă de mare amploare nu am avut decît o dată cu laicizarea artei și cu intrarea în circuitul vieții moderne, în secolul trecut.

Într-o mare măsură, sculpturile plămădite sau cioplite ale lui Brîncuși au realizat în lemn, piatră, bronz ceea ce făcuseră meșterițele și meșterii din popor cu secole mai înainte, cînd țeseau scoarțe cu frunze și flori, cu păsări și oameni, cînd împodobeau costumele de sărbătoare sau de lucru, cînd plămădeau figurinele de lut sau crestau stîlpii pridvoarelor ori porțile modestelor case, atît de armonioase în simplitatea lor. Și cînd evocau dragostea ciobanului pentru mioara lui, pentru viața și natura cu care era în continuă comuniune.

Desigur, arta lui Brîncuși nu poate fi redusă numai la atîta, dar, pentru înțelegerea ei, numai pornind de la folclorul și de la arta noastră populară putem desprinde autenticitatea, orizontul, procedeele și însești limitele ei. Numai astfel îi putem pătrunde tainele și înțelege de ce — cu toată autenticitatea ei — nu mai poate fi repetată de alții; de ce, după cum observă unii critici, printre care și Lionello Venturi, „nimeni nu i-a putut fi elev" acestui mare artist, cu o experiență și o concepție proprie pînă la exclusivism. În condițiile social-istorice în care s-a format el însuși, închegîndu-și o imaginație specifică și ducînd la desăvîrșire un stil, alții nu se mai pot forma, deoarece aceste condiții s-au transformat din adînc, implicînd o altă înțelegere a vieții și alte forme de expresie. În condițiile lumii în care a copilărit și și-a petrecut tinerețea artistul, el a retrăit ecouri de comună primitivă și vremuri medievale, astfel că a putut împinge într-un trecut foarte îndepărtat, dar efectiv trăit de dînsul, sursele de inspirație ale artei, iar, pe de altă parte, a putut inaugura mai tîrziu drumuri noi în arta contemporană, anticipînd actuala viziune cosmică, inspirată de zborul interplanetar și folosind o tehnică excepțional de elaborată.

Primii douăzeci și șase de ani — 1876-1902 — Brîncuși și i-a petrecut în patria sa și aceștia sînt tocmai anii copilăriei și ai tinereții, atît de hotărîtori pentru formarea viziunii unui artist. Cu patria a păstrat și mai tîrziu legăturile; iar cînd a ajuns la măiestria bătrîneții, a ținut să dăruiască locurilor natale un ansamblu de opere ce-l definesc, operele ridicate sub supravegherea sa la Tîrgu-Jiu: *Poarta eroilor* (sau *Poarta sărutului*), *Masa tăcerii* și *Coloana fără sfîrșit* (1937).

Sculptorul s-a născut la 21 februarie 1876 în comuna Peștișani din fostul județ Gorj. După absolvirea claselor primare, tatăl l-a trimis să pască oile, pe colinele din preajma satului „cu iarbă dulce ca mătasea", cum le va evoca mai tîrziu la Paris artistul, care și acolo va trăi în condiții aproape ca la țară, încropindu-și un atelier simplu, între copaci și flori, doar la cîțiva metri de garaje moderne și de vacarmul metropolei. Din atelierul său — populat cu blocuri de piatră și cu trunchiuri de copac, cu tot felul de unelte pentru tăiatul și cioplitul lemnului ori al pietrei, pentru șlefuirea metalelor — urmărea zborul păsărelelor și le asculta cîntecul, păstrînd nostalgia locurilor natale. În acea oază de liniște și meditație, pe care a ținut să și-o încropească în tumultuosul Paris — atelierul-locuință din Impasse Ronsin, care dădea în rue Vaugirard — el a retrăit, cu simplitate dar și cu pasiune, viziunile folclorice ale copilăriei din Gorjul său și nu o dată le-a spus cunoscuților: „cînd nu mai sîntem copii, sîntem deja morți".

Biografia sa este nespus de bogată și nu putem aminti din ea decît cîteva crîmpeie, folositoare pentru pătrunderea omului și a operei sale. În orizontul copilăriei și adolescenței sale — mult încercate de greutățile și nedreptățile vieții de atunci — intră tot felul de elemente. Intră frumusețea și fabulosul naturii, animate cu ochii și închipuirea copilului, care prefăcea stîncile în uriași, iar arborii și florile în ființe vii. Intră dragostea pentru animale, pentru oile pe care le păștea, pentru orătăniile din curți, mai ales pentru cocoș, vestitorul timpului și al hărniciei. Intră însăși idolii preistorici, pe care îi dădeau

Petru COMARNESCU

(Continuare în pag. 16)

la iveală cuțitul plugului sau săpăturile arheologilor. Intră stîlpii de lemn crestați romboidal ai pridvoarelor din satele Gorjului și monumentalele porți de lemn. Intră păsările cerului, contemplate de el sau despre care i se povestise de către unchieșii ori babele satului că au puteri nemaipomenite, cînd sînt păsări măiestre, proteguind pe cei care se iubesc mult și întîmpină împotriviri. Aceste amintiri ale copilăriei îl vor întovărăși pînă la bătrînețe și, ca și Ion Creangă, Brîncuși, acest Creangă oltean, le va întruchipa într-o artă de

Chiaul (piatră) — 1906.

mare autenticitate și măiestrie, care l-a făcut celebru în lumea întreagă.

Fire isteață, chiar năzdrăvană, de adevărat erou popular, plin de curiozitatea cunoașterii și dornic să-și încerce puterile în tot felul de isprăvi, desigur împins însă în primul rînd de sărăcie, Brîncuși părăsește la unsprezece ani casa părintească, „pentru a cutreiera lumea", după cum el însuși ne-a povestit. S-a dus mai întîi la Tîrgu-Jiu, unde a muncit într-o boiangerie, apoi la Craiova, unde a fost băiat de prăvălie și ospătar, lucrînd cîte optsprezece ore pe zi într-o băcănie, apoi într-o cîrciumă de periferie. A uimit pe mușterii cu darurile sale. Din scîndurile ușoare și mlădioase ale unei lăzi de mandarine face o vioară, crestînd totul cu un cuțitaș oarecare, așa cum fac și meșterii de la țară. Dar el nu mai crestează furci și fuioare, blidare sau fluiere, ci chiar o vioară. Lăutarul, pus să încerce instrumentul construit de copilandrul de șaisprezece ani, scoate din el sunete mai limpezi și mai duioase decît din propria-i vioară. (Mai tîrziu, la Paris, sculptorul va construi un patefon așezîndu-l într-un fel de ladă țărănească și, tot cu ajutorul mecanismului de patefon, va face să se rotească peștele de metal, una din sculpturile-i „dinamice".)

Auzind de la clienții cîrciumii de acest adolescent năzdrăvan, un om de bine îl ajută să urmeze la Școala de arte și meserii din Craiova, pe care o termină cu premiul întîi. Această pregătire de artizan, completată cu studiile la Școala de bele-arte din București, pe care, după spusele lui ar fi absolvit-o numai în doi ani (1900-1902), reprezintă o primă stăpînire a celor două coordonate ce-i vor defini mai tîrziu îndeletnicirile: de o parte, gîndirea de artist, de alta neobosita lui activitate tehnică, de cioplitor în piatră și lemn, de șlefuitor al metalelor. Brîncuși a fost totdeauna „tehnicianul" propriilor sale creații, înțelegînd arta ca o muncă fără preget și neștiind, ca și pietrarii evului mediu, unde începe arta și încetează munca de meșteșugar. Relua aceleași teme sau figuri, realizîndu-le în diverse materiale, simplificîndu-le, făcîndu-le mai transparente, mai aeriene, desăvîrșindu-le.

Și la Școala de arte din București uimește. În timp ce alți colegi desenează figura lui Antonius din Belvedere, Brîncuși, ajutat de profesorul de anatomie, dr. D. Gerota, reconstituie cu o precizie de mecanic și cu înțelegere de artist, scheletul și musculatura tînărului sclav de pe vremea lui Adrian. Este vorba de faimosul ecorșeu, existent și astăzi în țară și după care a cerut o copie, cu puțin înainte de moartea sa.

Prin 1903, după spusele sale (1902 după datele altor biografi), în orice caz după terminarea studiilor la București, împins de sărăcie, pleacă pe jos — exact cu aceeași răbdare și tărie ce o au ciobanii, cînd își duc de la munte la baltă oile — tocmai la München, apoi străbate Elveția, muncind fără spor pe șantiere, și în 1904 se află la Paris. Și aici urmează cursurile Școlii de bele-arte, avînd un profesor nu pe placul său, Mercié. Spre a se întreține, spală vasele într-un restaurant. Tot ca la țară, Brîncuși duce în roabă bustul girantului acestui restaurant și-l prezintă juriului de la salonul Societății de arte-frumoase, care îl acceptă. În anii 1904-1907 expune mai multe lucrări la diferite saloane pariziene: busturi-portrete și capete de copii. Mai cu seamă chipul unui copil, chinuit de părinți ca să-l facă premiant la școală, reprezintă, în stilul viu modelat al lui Rodin și cu remarcabile daruri de pătrundere psihologică, o primă etapă din realizările artistului. Brîncuși își cunoștea bine modelul, căci locuia cu el și cu părinții acestuia în aceeași mansardă. Lucrarea, numită *Chinul (Supplice)*, atrage atenția lui Rodin, care îi propune lui Brîncuși să-i fie ajutor în atelierul său. Dar Brîncuși îl refuză pe marele sculptor, zicîndu-i cu înțelepciunea omului din popor că „nimic nu crește la umbra marilor arbori".

De pe atunci ar fi putut fi „un artist ajuns"; dar Brîncuși își căuta propria cale și a preferat — după cum ne-a mărturisit în 1937 — să lupte pentru realizare, înfruntînd mizeria. „Timp de douăzeci de ani am trăit la Paris cu cîte douăzeci de centime pe zi. Nu m-am plîns nimănui... Am vrut însă să fac sculptură... Eu mi-am tras sorții". Și tot atunci, printre multe altele, ne-a declarat: „Nu m-am făcut cetățean francez, pentru că vreau să fiu ceea ce sînt". A trimis mulți ani la rînd lucrări în țară, a realizat monumentele de la Tîrgu-Jiu, în 1937.

Nu și-a putut realiza planul pentru construirea unui templu în India, unde a călătorit în 1937-1938. Războiul l-a prins la Paris, unde a găzduit și ascuns oameni urmăriți de hitleriști. După război nu a mai putut lucra și treptat s-a stins printre lucrările din atelierul său, originale sau copii. Născuse să construiască o pasăre măiastră înaltă cît turnul Eiffel, care să aducă bucurie și îmbărbătare oamenilor. „Nu căutați formele obscure sau mister. Eu vă dau bucurie curată" — zicea el.

Cît de legat de folclorul patriei a fost ne-o dovedesc mai ales lucrări ca *Sărutul* (1908), *Rugăciunea* (1907), *Pasărea măiastră* (diferite variante în piatră și bronz, 1912-1940), unele sculpturi în lemn, mai ales *Cocoșul* (1924 și 1941), *Coloanele fără sfîrșit* (prima variantă în lemn, 1916-1920).

Sărutul, monumentul funerar în piatră ridicat la cimitirul Montparnasse (1908) reprezintă două ființe alipite, care se înlănțuiesc cu brațele, formînd o unitate de nedespărțit. Formele acestea paralelipipedice au contururi și elemente umane, spre a arăta un bărbat și o femeie. Monumentul i-a fost comandat de iubitul unei femei care și-a luat viața, nu din vina lui, și care ținea să arate permanența dragostei lor. De unde s-a inspirat Brîncuși? Din folclorul nostru, din legenda arborilor înlănțuiți. În vechime, la noi ca și la alte popoare, arborii erau socotiți ca ființe vii, iar multă vreme a existat datina ca pe mormintele celor care s-au iubit mult, rudele sau supraviețuitorul, iubita ori iubitul, să așeze doi copaci alipiți și cu crengile îmbrățișate. În ce spirit a întruchipat această legendă simbolică? În spiritul stilizării, al modului în care apar pe covoarele românești sau în alte produse de veche artă populară diferitele figuri. Stilizarea înseamnă mijloacele care simplifică și condensează expresia mărind uneori capacitatea de semnificație a imaginii și conferindu-i un aspect decorativ. În *Poarta sărutului*, stîlpii-oameni sînt și mai stilizați, devenind elemente arhitecturale.

Păsările măiestre — care în basme, ca și la Eminescu sau la Alecsandri, au puteri miraculoase, luînd diferite înfățișări și vorbind ca oamenii, ocrotind pe cei buni și mai ales pe îndrăgostiți — sînt întruchipate de Brîncuși întîi în forme mai concrete, apoi în forme simplificate, care redau esența lor de zburătoare, funcția zborului, avîntul spre zările lumii.

La fel *Peștele*, mai întîi cioplit în marmură albastră-verzuie, apoi realizat din bronz șlefuit, își păstrează, în varianta finală, doar forma de percuție a apei, funcția-i primordială în mediul specific. *Cocoșul*, cioplit în lemn de nuc, este sugerat prin creasta-i falnică, ce se înalță spre zorile mult așteptate. *Cuminția pămîntului?* Un critic străin face legătura cu idolii din Cyclade, dar pămîntul țării

Pasărea măiastră (marmură) — 1915.

noastre n-a dat oare la iveală attea forme cioplite de oamenii preistorici? Este o rudă a caloienilor, plămădiți de oamenii care, în vremuri apuse, credeau că prin asemenea figurine de lut se poate invoca ploaia în verile secetoase.

Prin unele dintre aceste viziuni, simboluri, alegorii, Brîncuși reamintește situații, orizonturi, interpretări din viața patriarhală sau din lumea Mioriței. Acestea sînt rădăcini folclorice astăzi uitate ori depășite de spiritul științific al vremii, de viața nouă, revoluționară, care o dată cu desăvîrșirea construirii socialismului, transformă din adînc și folclorul, și arta populară. Prin alte opere și viziuni, însă, Brîncuși prelungește ceea ce rămîne valabil, inspirator, poetic din străvechiul folclor, de pildă, prin păsările măiestre sau prin cocoșii săi. Bunul său prieten, pictorul H. Rousseau, „Le douanier", i-a zis odată: „tu ai transformat anticul în modern". Într-adevăr, stilizarea, folosită genial în sculptură de către Brîncuși, răspunde în unele cazuri, înseși concepțiilor moderne, științei contemporane, care caută esențele și funcționalitatea. Amintind rostul vital și funcționalitatea organică a păsărilor, peștelui, cocoșului etc., Brîncuși ajunge de la sensul metaforic al folclorului și de la stilizarea artei populare la sensurile științei și imaginației contemporane.

Aceasta reiese mai limpede din concepția *Coloanelor fără sfîrșit*. Sînt avîntări către infinitul lumii, mesaje de înfrățire a planetelor și cosmosului, apropiere de cerul și soarele, năzuite de la începuturile artei, dar totodată și prefigurări ale zborului interplanetar, ale triumfului inteligenței și științei umane. Contemporane ca viziune și tehnică, aceste *Coloane fără sfîrșit* (prima făcută din trunchiul unui copac uriaș, în anii 1916-1920, și-a atins desăvîrșirea în opera de la Tîrgu-Jiu, înaltă de 30 metri și realizată în oțel aurit) își au geneza în stîlpii de lemn ai pridvoarelor de la casele țărănești ale pești anilor și altor sate. Acești stîlpi, pe care Brîncuși i-a văzut mai întîi cu ochi de copil, înălțîndu-se în spațiu pentru a străpunge bolta cerului și, firește, părîndu-i nespus de uimitori, au forma romboidală a coloanelor de mai tîrziu. Într-adevăr, din arta populară au pornit coloanele, din fabulosul imaginației copilului de odinioară și din priceperea țărănească de a stiliza. Dar artistul nu s-a oprit aici. Matur, el și-a pus mari probleme de construcție și tehnică, reușind, prin armonia proporțiilor, să ajungă la un echilibru aerian, care contrazicea calculele inginerilor. La Politehnica din Zürich, profesorul S. Giedion, ocupîndu-se de simetrie și proporție, a arătat că simetria prin repetiție a *Coloanei fără sfîrșit* este pilduitoare. „Nu-i o întîmplare că acești «arbori cerești» aerieni și de proporții admirabile posedă toate simetriile cunoscute", a observat profesorul, analizînd matematic diferitele simetrii spațiale ale coloanei brîncușiene. Iată legătura vechiului cu noul în capodopera de la Tîrgu-Jiu!

Prin avîntul său spre înțelegerea cosmosului și spre îmbogățirea imaginației omenești, a bucuriei de a trăi simplu și esențial; prin dinamismul și aerianul unor lucrări, ca acele păsări măiestre și coloane fără sfîrșit; prin devotiunea față de prelucrarea și desăvîrșirea materialelor puse în concordanță cu dezvoltarea tehnicii moderne și întruchipînd, prin stilizare, idei și sentimente adînc omenești; prin realizarea unui stil, sinteză de vechi și nou, de anonimat mioritic și de aspirații contemporane — el rămîne un pilduitor înaintaș, care, dacă nu poate avea elevi, are, în schimb, mulți admiratori și înțelegători în lumea întreagă. Opera lui nu se află în inima vieții noi, dar ea a contribuit la netezirea căilor noii vieți în artă, aducînd lumină, poezie, bucurie. Prin păsările lui măiestre, prin cocoșii și coloanele fără sfîrșit, Brîncuși pare a fi așteptat viața nouă, pregătindu-se să o întîmpine cu acea urare, pe care și-o fac oamenii din locurile lui natale: „Bună să-ți fie inima".

Petru COMARNESCU

educație pentru toate vîrstele

PRELUDII

Azi dimineață, la cinci și jumătate vechea pendulă — care de-a lungul veacurilor a trezit, ca să le trimită la lucru, trei generații din familia lui Ștefănuț — s-a mirat ea însăși. Și dacă vechea pendulă n-ar fi fost de meserie ceas, înzestrat cu o vastă și temeinică experiență, limba ei s-ar fi poticnit în drum. Căci în clipa în care primele sunete-s-au rostogolit în odaie, Ștefănuț a sărit din patul lui. Era limpede că nu ceasul i-a pus capăt somnului și că de fapt nu mai dormea de mult pentru că nu se întindea și nici nu căsca așa cum face tăticutul și nici nu-și scutura din gene niscaiva fire de nisip rămase de pe urma vizitei nocturne a moșului Ene.

— Ce-i cu tine, Ștefănuț? — se pare că a întrebat ceasul în timp ce ultimele ecouri ale cinteculni pendulei erau absorbite de liniștea dimineții. Unde te grăbești așa? Nu cumva te duci și tu, ca și tăticu' la uzină?

— Exact! — ar fi răspuns Ștefănuț cu impetuozitatea celor opt ani ai lui. Pentru ziua de azi sînt încadrat la uzină și n-am timp de vorbă. La șapte fix începe lucrul și noi mai avem și de verificat mașina. Uite-i pe tăticu', îmi face semn să mă grăbesc. La revedere!

Și Ștefănuț a intrat pe poarta uzinei la șapte fără cinci, hotărît să nu arate nimănui pe lume cît este de emoționat. S-a uitat o vreme cum lucrează tatăl lui la strung, urmărind cu atenție fulgerele spiralate care sculptau metalul. A stat nu mai puțin uimit la forjă: cei mai „formidabili" uriași din basme, Sfarmă-Piatră și alții la fel cu el, erau pur și simplu niște prescolari față de acești oameni nemaipomeniți — forjarii — care turteau drugii de fier cu ciocanele lor imense.

Laminoarele i-au tăiat răsuflarea și n-a mai vrut să plece de acolo după cum, nu peste mult timp, s-a împotrivit să părăsească secția de montaj. Purtat prin uzină de nenumărați îndrumători grozav de binevoitori, a asistat fermecat la nașterea unor agregate uriașe și a măsurat el însuși cu micrometrul o piesă cît un bob de fasole. Apoi a contemplat panoul fruntașilor, făgăduindu-și cu jurăminte solemne că într-o zi, nu prea îndepărtată, neapărat o să fie ca ei. Și s-a întors acasă cu attea impresii scînteietoare, că vreme de o săptămînă generația de opt ani a străzii Ceaikovski și-a suspendat orice alte activități pentru a asculta relatări entuziaste despre strunguri, ciocane de forjă, laminoare, pompe hidraulice, prese, micrometre și alte asemenea lucruri „formidabile", pentru a căror cît mai grabnică stăpînire povestitorul declara solemn publicului că nu se mai face nici căpitan de submarin, nici șofer pe autocamion, și nici doctor, deși acesta din urmă are înfricoșătorul și invidiabilul privilegiu de a le face tuturor injecții și puterea miraculoasă de a vindeca durerile de gît.

La vîrsta lui Ștefănuț impresiile sînt vii și adesecri foarte durabile. Multă vreme imaginile uzinei l-au stăpînit cu melodia și culoarea lor. Poate că unele vor da rod peste mulți ani. Eram la un cerc de educație muzicală, în pauza dintre prelegeri și l-am întrebat pe tatăl lui Ștefănuț:

— La ce te-ai gîndit cînd l-ai luat cu tine pe băiat? Ce-ai urmărit cu vizita asta la uzină?

Vechiul meu prieten a schițat cu degetele o fugă pe claviatura unui pian imaginar și m-a întrebat la rîndul lui:

— Cum se numește specia aceea de compoziție muzicală care de fapt nu este decît o mică piesă ce formează fondul pentru muzica ce va urma?

Și mi-a răspuns, răspunzîndu-și, de fapt, sieși: *preludiu*.

Ion ALEXANDRU

povestea vorbei

CUVINTE CĂLĂTOARE

Sînt binecunoscute acele scrieri satirice caracterizate prin tonul vehement și adesea prin atacuri personale, pe care le numim *pamflete*. Mai puțin binecunoscută e însă povestea acestui cuvînt, pe care îl folosim fără să fim preocupați de originea și de vechiul lui înțeles. Drumul pe care l-a urmat în istoria lui cuvîntul *pamflet* e destul de curios. Punctul de plecare este Franța; în franțuzește, din *paime*, care însemna în evul mediu „palmă" și *feuillet*, adică „foaie" s-a alcătuit cuvîntul compus *paime-feuillet*, ceea ce s-ar putea traduce cu „foaie care se ține în mînă". E vorba de fapt de niște pamflete, epigrame, texte satirice etc. care circulau din mînă în mînă sub forma unor foi volante. Din Franța, cuvîntul a trecut în Anglia, unde și-a schimbat aspectul în *pamphlet*. Cu o pronunție aproape identică cu cea engleză, cuvîntul nostru s-a întors în Franța, pătrunzînd din nou în limba franceză, de unde l-am împrumutat și noi, mai tîrziu.

Un drum asemănător a străbătut alt cuvînt, astăzi internațional, *buget*. În franțuzește, *bougette* a avut înțelesul de „săculeț", „punguță". Cuvîntul a trecut în Anglia, luînd forma *budget*; acolo și-a schimbat și sensul: de la „coșuleț" (de bani) la „vistierie", „bani ai statului" și în cele din urmă „buget". Păstrîndu-și forma englezească și cu înțelesul financiar pe care îl căpătase în Anglia *budget* s-a întors la punctul de plecare. (Din franțuzește a fost împrumutat ulterior de limba română.)

După cum se vede, cuvintele se întorc cîteodată la locul de baștină, dar transformate și ca rostire, și ca sens.

Sorin STATI

umor

din toată lumea

BABYTRON...

Micuța pe care o vedeți în fotografie are vîrsta de două săptămîni, iar părinții ei sînt studenți în psihologie din S.U.A. Socotind că e „demodat" să ții copilul în leagăn, ei au construit un fel de vitrină-incubator pe care au botezat-o „babytron" și în care au de gînd să-și păstreze odrasla timp de doi ani, scutind-o bineînțeles numai pentru a-i da de mîncare. Ei socotesc metoda creșterii în babytron superioară celei în... leagăn!

PULSUL PLANETEI

Laboratorul acesta este probabil unic în felul său: funcționează la 1.300 m sub pămînt. Geofizicienii cehoslovaci care își duc munca în cadrul lui au interesanta misiune de a supraveghea „pulsul" planetei noastre—fluxurile și refluxurile scoarței terestre. Căci forța de atracție a Lunii dă naștere nu numai mareelor ci și unei mișcări oscilatorii în interiorul Pămîntului, înălțimea „valurilor" fluxului subteran ajungînd pînă la 34 cm. Valoarea aceasta este măsurată de specialiști cu multă precizie, aparatele laboratoriului de sub Pămînt înregistrînd cele mai mici modificări ale înclinației scoarței. Dacă, de pildă, aparatul înregistrator ar fi pus la capătul unei scinduri orizontale lungi de 200 km, iar celălalt capăt ar fi ridicat cu un milimetru, faptul n-ar scăpa „atenției" sale.

PĂIANJENUL-PESCAR

Locuitorii unora dintre regiunile de litoral din vestul Iranului confecționează din bețe de bambus rame legate

cu liane și le duc în pădure atîrnindu-le în pomi, în locurile unde știu ei că trăiesc niște uriași păianjeni, mîncători de păsări. A doua zi dimineața pe aceste rame ei găsesc plase țesute de uriașii păianjeni. Plasele suportă o greutate de 2-3 kilograme, putînd fi folosite la pescuit.

GIMNASTICA RÎMĂTORILOR

Exercițiul fizic are o influență cît se poate de bună asupra porcilor — iată concluzia la care au ajuns lucrătorii catedrei de creștere a porcinelor a Școlii agricole din Wrocław (R.P. Polonă). Printre altele, volumul mușchilor lor crește, iar stratul

de grăsime scade. Pentru a „determina" porcii să facă asemenea exerciții, s-a propus ca la ferme să se instaleze cîte un „mînător", pe care un motor electric îl va roti la 30 cm deasupra solului cu o viteză moderată și care va juca, astfel, rolul de antrenor.

La drum!

DETUNATA

Acesta este numele ce-l poartă o uriașă stîncă de bazalt, aflată în Munții Apuseni și care constituie un foarte interesant fenomen natural, punct de atracție pentru turiști.

De fapt, aci este un munte format din două părți, cea mai caracteristică — aflată spre miazănoapte — fiind numită „Detunata goală", adică neîmpădurită, care are un perete lung de circa 2.000 m și înalt pînă la 100 m alcătuit din stîlpi (coloane) prismatici de bazalt, cu cîte 4, 6 sau 8 laturi, așezați unul lîngă altul și înspre vîrf puțin încovoiați în afară, de culoare surie întunecată, ce încunună un vîrf înalt de 1.882 m.

Cealaltă parte a muntelui stîncos — dinspre miazăzi — numită în popor „Detunata flocoasă", are o formă conică și este acoperită de brazi. Dar și această parte a muntelui are — spre nordvest — un perete pleșuv, alcătuită din stîlpi de bazalt, ce se înalță pînă la 1.168 m.

La poalele acestor stînci se află o mare grămadă de frînturi din stîlpi de bazalt, ce cad de sus din cînd în cînd, producînd un zgomot puternic, asemănător tunetului, de unde vine și numele muntelui. De pe culmea lui se deschide o priveliște frumoasă asupra întregii împrejurimi. La poale se află un mic ghețar, ascuns în brădet.

Pentru vizitarea acestui frumos și interesant monument al naturii se pot folosi autobuzele I.R.T.A., care circulă astfel: din *Cluj*, cu schimbare la Cîmpeni; din *Deva*, din *Brad*, din *Alba Iulia*, prin *Zlatna* — pînă la Abrud, unde se ia autobuzul ce vine de la Cîmpeni, urmînd drumul mai departe pînă în comuna Bucium, pe teritoriul căreia se află Detunata.

Se mai poate veni aici și

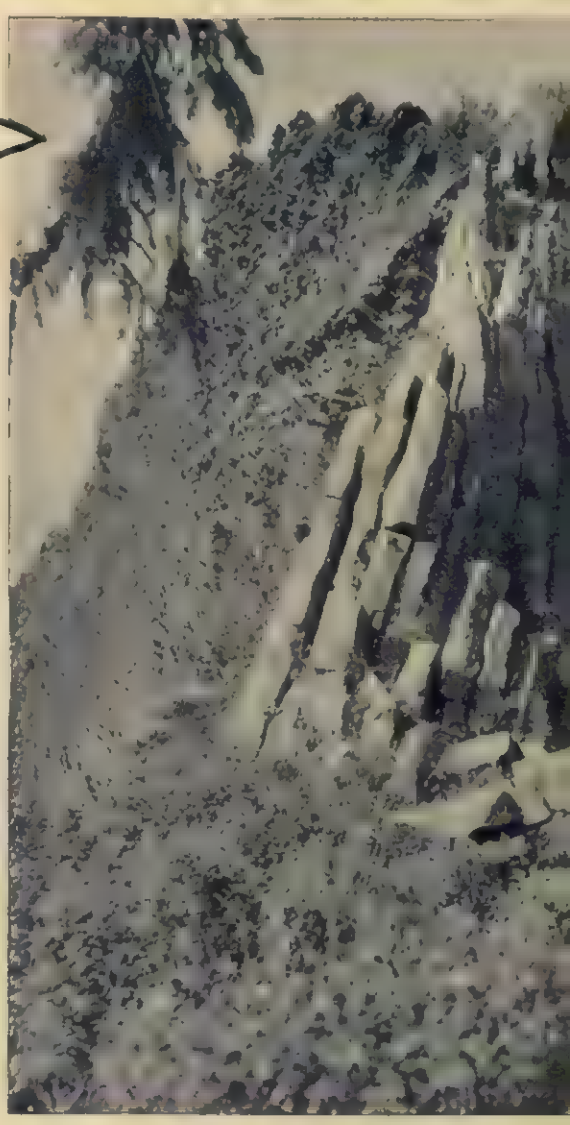

„Orga" Detunatei.

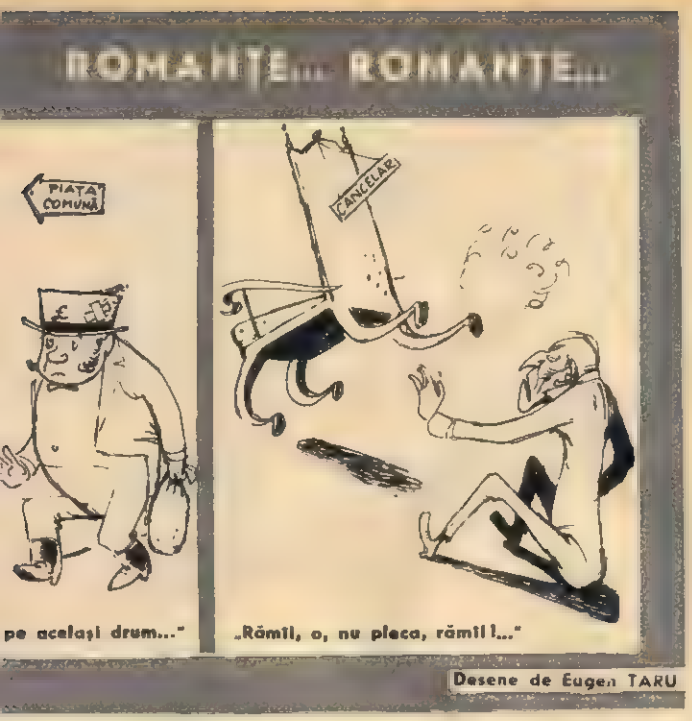

de la *Turda* folosind calea ferată îngustă (vestita Mocăniță), pe care circulă și o garnitură de tren accelerat, ce pleacă din Turda, iar de la Abrud distanța de circa 10 km pînă la Bucium se poate face după cum am arătat mai sus cu autobuzul sau cu alte mijloace.

P. VOICULEȚ

de vorbă cu medicul

TRANCHILIZANTELE

În ultimii ani se folosesc în medicină o serie de substanțe noi, numite *tranchilizante*. Cercetările făcute de oamenii de știință au stabilit, cu precizie atît acțiunea lor asupra organismului omenesc și cazurile în care ele trebuie folosite, cît și dozajul lor. În multe afecțiuni, substanțele tranchilizante au înlocuit morfina și opiumul care, folosite un timp mai îndelungat, duceau la obișnuință, toxicomanie, cu efecte dăunătoare.

Superioritatea tranchilizantelor constă în faptul că, dacă sînt corect administrate, nu afectează funcțiile psihice fundamentale, cum sînt memoria, atenția, gîndirea, omul păstrîndu-și capacitatea de muncă normală. Principalele substanțe cunoscute la noi sînt carbaxinul, largactilul, nervatilul, clordelazinul.

Acțiunea lor terapeutică se traduce printr-o calmare a psihicului aflat în stare de tensiune exagerată. Substanțele tranchilizante se folosesc cu succes în unele boli psihice care afectează somnul și funcțiile normale ale sistemului nervos central. Ele reduc în mod sensibil reactivitatea individuală la durerea provocată de unele boli organice și la emoțiile încercate în diverse împrejurări.

Dar folosirea nejudicioasă a tranchilizantelor poate avea efecte negative asupra individului. Acestea se răsfrîng în special asupra activității sale profesionale.

Omul în activitatea sa normală trebuie să manifeste o anumită reactivitate față de mediul ce-l înconjoară. El trebuie să răspundă cu atenție și totală luciditate la problemele ce i se pun. Or, printr-o folosire necontrolată a substanțelor tranchilizante, prin exagerare în folosirea lor, prin nediferențierea lor în diverse afecțiuni psihice și nervoase, se produce o inhibare a funcțiilor sistemului nervos central mai sus enumerate, cu o scădere sensibilă a capacității de muncă și a randamentului acesteia.

Nu rare sînt cazurile cînd folosirea necontrolată de medic a acestor substanțe duce la efecte paradoxale, contrare celor scontate, și în loc ca ele să ducă la liniștire obținem, dimpotrivă, efecte de excitație, cu agravarea stării inițiale de la care am pornit.

Se cuvine, așadar, să nu folosim aceste medicamente înainte de a consulta medicul. El este singurul în măsură să aprecieze care anume din medicamentele tranchilizante duce la ameliorarea stării unui bolnav. Tot el este acela care poate stabili dozele și modul lor de administrare.

Dr. Silviu GHEREA

POFTĂ BUNĂ

ORIZONTAL: 1) COȘNIȚĂ — Un APERITIV, la început! 2) CREMĂ — PAPARĂ. 3) VIN TARE și... FĂRĂ APĂ — PUI... DULCE. 4) LIN — DE LA GĂINĂ — Derivat al LAPTELUI! 5) VIN CURAT — O CĂRUȚĂ CU PEȘTE. 6) Radical al unui ALCOOL — CEAI. 7) POFTĂ BUNĂ! — Altă CREMĂ — TEL! 8) SE CONSUMĂ... SCRIIND — În SALATĂ. 9) FURNIZORI DE CAȘ (fem.) — A PUNE MASA. 10) ÎN SARMALE ȘI PÎRJOALE. 11) PE NEPUSĂ MASĂ — Tragedie de Corneille. 12) Ca o PLĂCINTĂ — VĂZUTE.

VERTICAL: 1) MULTĂ VERDEAȚĂ — COCA. 2) FLORICELE — SERVEȘTE! 3) PUI DE SOMN — Parcelă. 4) INIMĂ FRIPTĂ — PRĂJITURĂ... RĂSUCITĂ — PUI fără... inimă. 5) Te face STAFIDĂ sau SMOCHINĂ — I-a sărit MUȘTARUL. 6) OASE cedate lui Grivei — PEȘTE servit... cîntăreților. 7) SALĂ PENTRU... MASĂ! (pl.) — INIMĂ FRIPTĂ. 8) O găsim la PATRICIENI — De-două ori în FRIPTURI — BUNĂ PE VARZĂ. 9) Luate din BĂCĂNIE — MIC. 10) SE FACE PÎINE — La căruță (pl.). 11) BINE PREGĂTITE — Loc de păsune (reg.). 12) DE FICAT, DE PEȘTE, FĂINOASĂ și... COMESTIBILĂ — Ca LĂMÎIA (fem. pl.).

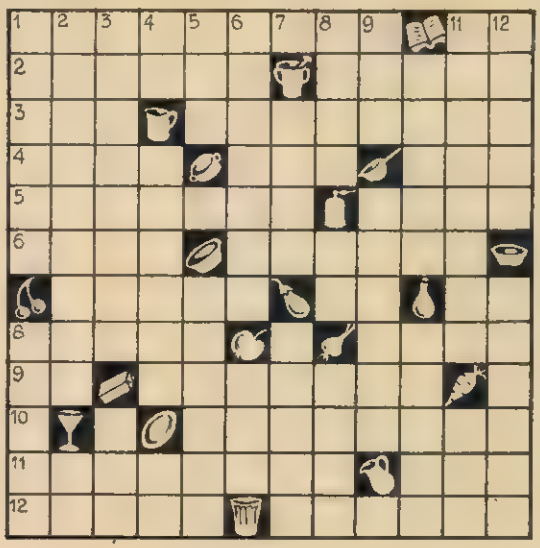

Dezlegarea jocului „CUVINTE CU... LEGĂTURĂ", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Cavaler — Păsat. 2) Amăgitor — Bole. 3) Sudate — Spătos. 4) Atașări — Amici. 5) Tina — Intra — At. 6) Oti — P — Sri — Pre. 7) Ri — Testemele. 8) I — Desfaceri — C. 9) Tor — Tolă — Inel. 10) Reparație — Ca. 11) Lăsa — Itos — Nod. 12) Elevă — Origini. 13) Ga — Avar — Sonor. 14) A — Stație — Game.

sfaturi practice

ÎN RAID PRIN MAGAZINE, AM VĂZUT PENTRU DUMNEAVOASTRĂ...

... *Cutia pentru păstrat pîine*, de forma unei cratițe mari și adînci, din tablă emailată. Capacul, prins de cratiță în balamale, se închide perfect cu ajutorul unei închizători metalice și este prevăzut cu perforații care permit o continuă aerisire a interiorului vasului, astfel că pîinea se poate menține relativ proaspătă cîteva zile la rînd.

... *Cornetul pentru ornat salate și torturi*. Confecționat din material plastic, cornetul este lipit cu un capăt pe un inel în care se înșurubează diferite dispozitive cu ajutorul cărora maioneza, untul, cremele, frișca etc. se pot turna în formă de arabescuri, litere, steluțe, flori, după fantezia gospodinei. Dintre cele șapte dispozitive cu care este dotat cornetul, trei se pot folosi și pentru turnarea direct în tavă a bezelelor, fursecurilor, biscuiților etc. în diferite forme. După utilizare, atît cornetul cît și accesoriile se spală foarte ușor cu puțină apă caldă.

... *Suportul pentru uscat ciorapi* alcătuit dintr-un cîrlig și trei brațe micuțe, care se montează cruciș, în forma unei steluțe. Pe același suport se pot usca trei perechi de ciorapi în același timp. După folosire, brațele se string, ocupînd un spațiu foarte redus (un asemenea suport, strîns, încape cu ușurință într-un buzunar).

... *Tocătorul de vinete* din material plastic colorat, avînd aproximativ mărimea unui cuțit de bucătărie. Este mai lesne de mînuit decît tocătoarele din lemn, fiind mai mic, mai ușor și avînd muchea mai ascuțită, scurtează timpul necesar pentru tocarea vinetelor. Nu înnegrește vinetele și se spală foarte ușor.

POVESTIRE DE

Ciuperci în oraș

ITALO CALVINO

Vîntul vine în oraș tare de departe, purtînd cu el daruri neobișnuite observate doar de puține suflete simțitoare cum ar fi, de pildă, cei cu guturaiul de fîn, pe care îi apucă strănutul doar la bănuiala polenului florilor adus de pe alte meleaguri.

Într-o zi, pe un bulevard, a ajuns, cine știe de unde, un nouraș de spori și, ca din bun senin, la umbra unor arbori au răsărit ciupercile. În afară de salahorul Marcovaldo, care lua în fiecare dimineață tramvaiul tocmai din acel loc, nimeni nu le observase.

Acest Marcovaldo avea ochii prea puțin acomodați cu viața de oraș, afișe, firme, vitrine, reclame luminoase, oricît de meșteșugit ar fi fost făcute spre a atrage atenția, niciodată nu-i opreau privirea, ce i se pierdea, parcă, pe nisipul fără sfîrșit al unui deșert. În schimb o frunză care pălea pe o crenguță, un fulg care se agăța de o țiglă, nu-i scăpau niciodată; nu exista țăun pe spinarea vreunui cal, gaură de carii în vreo scîndură, coajă de smochină strivită pe trotuar, fără ca Marcovaldo să nu le bage în seamă și să nu-i împingă spre fel de fel de raționamente fie cu privire la schimbările de anotimp, la dorințele vagi ale sufletului său, ori la întreaga mizerie a existenței sale...

Astfel, într-o dimineață, în timp ce aștepta tramvaiul cu care se ducea în mod obișnuit la întreprinderea unde lucra ca salahor, observă ceva neobișnuit pe fîșia de pămînt arid și întărît ce mărginea șirul de arbori ai bulevardului: în unele locuri, la rădăcina arborilor, creșteau niște grămezi care ici și colo se deschideau lăsînd să se vadă bulgări rotunzi ce ieșeau de sub pămînt.

Se plecă să-și înnoade șireturile de la ghete și privi mai cu atenție: erau ciuperci, ciuperci adevărate, care crescuseră chiar în inima orașului! Lui Marcovaldo i se păru că lumea cenușie și mizeră care îl înconjura devenise dintr-o dată generoasă, dînd la iveală bogății ascunse, că mai putea aștepta și altceva de la viață, în afara plății cu ora pentru munca ce o făcea, întîmplătoarele alocații de familie și sporul de scumpete.

Veni la slujbă mai distrat ca de obicei; se gîndea că, în timp ce el era acolo, descărcînd baloturi și lăzi, în întunericul pămîntului ciupercile tăcute, știute numai de el, își coceau încet carnea poroasă, absorbeau hrană din pămînt, spărgeau coaja brazdelor ca să iasă la lumină. „Ar ajunge cîteva ore de ploaie la noapte — își spuse — și ar fi bune de cules". Și ardea de nerăbdare să comunice această descoperire soției și copiilor săi.

— Vreau să vă spun ceva! — îi anunță solemn în timpul prînzului lor sărac. Săptămîna asta o să mîncăm ciuperci! Ciuperci prăjite, grozave! Pe cinste, să știți!

Copiilor mai mici, care nu știau ce sînt ciupercile, le descrise cu mare entuziasm frumusețea numeroaselor lor specii, gustul lor delicat, cum trebuiau gătite; o atrase în discuție și pe nevastă-sa care pînă în momentul acela se arătase destul de neîncrezătoare și indiferentă.

— Și unde se găsesc aceste ciuperci? — întrebară copiii. Spune-ne unde cresc!

Entuziasmul lui Marcovaldo fu frînat de un raționament în care încolțise bănuiala: „Dacă le spun locul, se duc cu vreo bandă de strengari să le caute, se răspîndește zvonul în cartier, și gata, ciupercile ajung în tigăile altora!" Astfel, descoperirea aceea, care îi umpluse pe dată inima de o iubire universală, îi dădea acum neliniștea posesiunii, și-i năpădea o teamă amestecată cu gelozie și neîncredere față de cei din jur.

— Locul ciupercilor îl știu eu și numai eu — le spuse el copiilor — și vai de voi dacă vă scapă vreo vorbuliță!

A doua zi de dimineață se îndreptă spre stația de tramvai, copleșit de griji. Ajuns la locul știut se aplecă peste brazdă și văzu cu ușurare ciupercile, ce mai crescuseră oleacă ascunse în pămînt, încă neatinse.

Stătu aplecat o vreme, pînă cînd simți că în spatele lui se afla cineva. Se ridică brusc, căutînd să-și ia un aer indiferent. Era un măturător ce-l privea, sprijinit de mătură.

Măturătorul, în a cărui „jurisdicție" se aflau ciupercile, era un tînăr deșirat, cu ochelari. Se numea Amadigi, și lui Marcovaldo îi era antipatic de multă vreme, deși nici el nu știa pentru ce. Îl enervau poate ochelarii aceia care scrutau necontenit strada pentru a șterge de pe asfalt orice urmă de necurățenie.

Era simbătă și Marcovaldo își petrecu jumătatea de zi liberă colindînd cu un aer distrat, prin împrejurimile brazdei cu pricina, nepierzînd nici un moment din ochi nici ciupercile, și nici pe măturător, și făcînd mereu socoteala cît timp le mai trebuia ca să crească.

În timpul nopții plouă; așa cum țăranii, după luni de secetă, se trezesc noaptea și sar în sus de bucurie la zgomotul primelor picături, tot așa Marcovaldo, singurul în tot orașul, se sculă din pat și-și chemă familia. „Plouă, plouă!", strigă el cu bucurie, respirînd mirosul de țărînă udată de ploaie și de mucegai proaspăt care venea de afară.

Duminică în zori, înarmați cu un coș împrumutat, alergară cu toții la brazdă. Ciupercile erau acolo, țanțoșe pe picioarele lor solide, cu pălăriile înalte, în pămîntul încă îmbibat de apă.

— Ura!

Și se puseră să le adune.

— Tată, uită-te la domnul ăla cîte a mai luat! — spuse Michelino, și tatăl, ridicînd capul, îl văzu în picioare lîngă ei pe Amadigi cu un coș plin de ciuperci sub braț.

— Aha, le culegi și dumneata? — spuse măturătorul. Atunci înseamnă că sînt bune de mîncat. Eu am luat cîteva dar nu știam ce să fac... Mai sus pe bulevard au crescut unele și mai mari... Bine, acum, că știu, o să le spun rudelor mele care sînt acolo și se tot sfădesc dacă face să le culeagă sau nu... — și se îndepărtă repejor.

Marcovaldo rămase mut: auzi, ciuperci și mai mari, pe care el nu le observase, o recoltă la care nu visase niciodată, care îi era furată așa, de sub nas! Rămase un moment ca împietrit de mînie, de turbare, pe urmă — cum se întîmplă uneori — lovitura iscată de pasiunile individuale se transformă brusc într-un elan generos:

— Hei, voi de colo! Vreți să mîncați ciuperci prăjite astă-seară? — strigă la lumea ce se îngrămădea la stația de tramvai. Au crescut ciuperci aici pe bulevard! Veniți după mine! Sînt pentru toți! — și o porni pe urmele lui Amadigi, urmat de o mulțime de persoane, cu umbrelele atîrnate de braț, pentru că timpul era umed și schimbător.

Se găsiră ciuperci pentru toți și, în lipsa coșurilor, le puseră în umbrelele deschise.

Cineva spuse:

— Ar fi frumos să facem o masă comună!

Dar nimeni nu-i răspunse; fiecare își luă ciupercile și se duse cu ele acasă.

...Le era dat însă să se revadă curînd, chiar în aceeași seară, în același salon al spitalului, după spălăturile stomacale care îi salvase pe toți de otrăvirea, puțin gravă, deoarece cantitatea de ciuperci mîncate de fiecare în parte nu fusese prea mare.

Marcovaldo și Amadigi aveau paturile învecinate și se priveau chiondorîș.

Traducere de Tatiana ULMU
Ilustrații de Val MUNTEANU

Rîșnovul văzut de la cetate.
Fotografia de G. AGAPIAN

fotografia flacăra 23

CARNET

PSEUDO-FRUMOSULI

Ne-am oprit și noi: fluxul era irezistibil. Ne-am oprit pe trotuar și am privit în tăcere reculeasă vitrina cu pricina. Alții nu simțeau nevoia să-și stăpînească simțămintele proaspăt iscate și exclamau: „Ah!" sau „Oh"! sau „Iată!". N-am deslușit prea bine conținutul afectiv al interjecțiilor: e lipsa noastră de pătrundere psihologică, o recunoaștem... Mai ales că eram adînc tulburați de faptul de artă oferit privirilor noastre. Chemarea tișnea din vitrina unei cofetării bucureștene centrale și, oricît de ciudat s-ar părea, nu se exercita prin virtuțile mascotelor ori prin delicioasele dobușului. Un întreg parc de distracții pentru copii — concentrat la dimensiunile miniaturale permise de spațiul vitrinei — își învîrtea aci neobosit caruselul și leagănele, iar copiii — sugerați de păpușele rahitice cu figuri inexpresive — se legănau, șuierau în trompete ori băteau frenetic talgerele. După cîte am înțeles, era un îndemn sau îndulcitor dar făcut copiilor de maiștrii cofetari pentru ziua lor.

Dacă totul s-ar fi limitat la însușirile jucăriilor mecanice (oricînd și pentru orice vîrstă atrăgătoare) ne-am fi permis și noi să ne îndulcim. Dar maiștrii cofetari, aspirînd se pare la mijloacele de expresie ale artei decorative, au încercat să intervină în acest micro-univers în perpetuum mobile... Drept care, au îmbrăcat în zahăr și șerbet colorat sîrma, lemnul și mucavaua jucăriilor, au făcut păpușilor rochii din acadea roz sau fistic, au presărat în „parc" zahăr pudră și, zaharisind totul, au izbutit să creeze un hibrid care îți stinge și setea de dulce, și dorul de frumos. Imixtiunea cremelor de ciocolată și a șerbetului în domeniile artei decorative nu i se pare neavenită. Rezultatele sînt, aproape totdeauna, nefericite și de un gust — de ce să nu o spunem! — îndoielnic. A face prozelitism în materie de dulciuri, cu ajutorul unei imense pseudo-scorțișoare de copac ciocolatin în care fiițile flăcări din celofan roșu și în care, la fiecare minut, este înghițită o oribilă păpușă purtînd pe o placardă îndemnul: „Dați copiilor bomboane" — ni se pare nu numai o idee antiartistică, ci și anticomercială. Prin urmare, cine nu mănîncă (sau poate cine mănîncă!) dulciuri va fi mistuit în văpăile acestui zaharat infern!

Sau iată o altă „materie primă" care a început de la o vreme să solicite coardele sensibile ale unor pretinși creatori: burețele colorați, foile de poliloruă de vinil expandat din care se fac în mod obișnuit bureți și covorașe pentru baie. Am mai semnalat critic apariția acelor părăluțe cu fundulițe și bumbi; acum i s-au găsit nevinovatului burete alte întrebuințări „artistice" care îl discreditează. Pe tarabele din Piața Unirii au apărut — în vecinătatea salatelor verzi și a ridichilor de lună — laiele cu petale groase din burete citron sau violet, trandafiri rotofei prinși în bolduri, „domnișoare" îmbrăcate în malacofuri din burete roz-bombon, cu umbreluțe din burete roz-bombon, cu obrăjori din burete roz-bombon... Toate încropite de o mînă lipsită de har care s-a apucat, prin cine știe ce accident regretabil, nu numai să facă „artă", dar să o și pună în vînzare. Și se mai găsesc (acesta e aspectul dramatic!) unii care să și cumpere! Împotriva acestor agresive manifestări ale prostului gust, opinia publică trebuie să ia atitudine. Prin condamnarea lor. Prin respingerea lor categorică.

Sanda FAUR

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 (vineri 21.30), 23.00, 0.50-0.55 (simbătă 1.50-1.55)	21.00 (vineri 21.30)

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II). În cursul săptămînii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).
COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).
SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 9 IUNIE Programul I *6.00:* Muzică populară *6.35* Muzică de estradă *7.10:* Concert de dimineață *8.06:* Cîntece *8.30:* Ciubul voioșiei *8.50:* Muzică populară *9.20:* Montajul „Hector Berlioz în memoriile sale" (emisiunea I) *10.00:* Estrada melodiilor *10.30:* Cîntece și jocuri populare *11.00:* Scene din operete *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Corul ceferiștilor din Iași *12.20:* Interpreți de muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din viața satelor patriei *15.40:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe ogoare *16.10:* Muzică ușoară *16.30:* „Schița oltenească" de Constantin Nottara și „Triptic simfonic" de Paul Constantinescu *16.58:* Valsuri de estradă *17.30:* Muzică populară *18.00:* Duete celebre din opere *18.30* Transmisiune sportivă *19.35:* Muzică de dans *20.00:* Teatru la microfon — „Două soacre", vodevil de Vadim Korostiliov *21.01:* Melodii populare *21.20:* Muzică de dans de Radu Șerban *21.35:* Muzică de dans *23.04:* Concertul în re major pentru vioară și orchestră de Beethoven, solist Henryk Szering acompaniat de Orchestra societății de concerte a Conservatorului din Paris, dirijor Jacques Thibaud.

Programul II *7.00:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *7.35:* Cîntece de pace și prietenie *8.00:* Piese orchestrale *8.30:* Melodii distractive *8.50:* Anunțuri, muzică *9.00:* Muzică de estradă *9.30:* Cu cîntecul și jocul pe întinsul patriei *10.00:* Muzică din opere *10.30:* Revista presei străine *10.38:* Muzică ușoară *11.00:* Program muzical pentru oamenii muncii aflați la odihnă *11.45:* Emisiunea „Cinema" *12.00:* Concert simfonic *13.15:* Cîntă Aida Moga *13.30:* Din cele mai îndrăgite melodii populare *14.05:* Mici piese instrumentale *14.15:* Cine știe cîștigă! *15.00:* Muzică ușoară *15.27:* Muzică din operete *16.00:* Oameni și fapte *16.08:* Preludii corale *16.30:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *16.59:* Recital Vladimir Orlov *17.15:* Antologie radio — Paul Eluard citind din versurile sale *17.25:* Scene și arii din opere *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* Melodii... melodii *19.30:* Romanțe *20.05:* Geografie industrială *20.20:* Muzică de dans *21.45:* File de istorie literară *22.00:* Cîntă Maria Tănase și Iliuță Rudăreanu *22.26:* Cvintetul nr. 3 opus 97 în mi bemol major de Dvorak *23.10:* Muzică de dans.

Programul III *19.00:* Opereta „Ianoș viteazul" de Kacsoh Pongracz *20.45:* Recital de balade populare românești *21.00:* Muzică de dans *22.10—22.59:* Muzică de cameră.

LUNI 10 IUNIE Programul I *5.07:* Cîntece patriotice *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Muzică ușoară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Marșuri sportive *6.45* Salut voios de pionier! *7.10.* Muzică instrumentală *7.30:* Sfatul mediculul — Reguli de igienă în timpul excursiilor *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Cîntece de muncă *8.06* Melodii populare *8.30:* Muzică din opere *9.00:* Tinerețea ne e dragă! *9.20:* Muzică corală de Mihail Jora *9.35:* Concertul în do major pentru vioară și orchestră de Hrenikov — solist Leonid Kogan, acompaniat de Orchestra simfonică a Radioteleviziunii sovietice, dirijor Kiril Kondrașin *10.00:* Muzică de estradă *10.30:* Muzică de cameră de George Stephănescu *11.05:* Muzică din opera „Alcesta" de Gluck *11.30:* Muzică ușoară *12.00:* Muzică populară din Banat și Muntenia *12.30:* Selecțiuni din operete *13.10:* Muzică simfonică de Sabin Drăgoi și Nicolae Buiciiu *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică ușoară *15.35:* Cîntă Dan Moisescu și Nelu Orian *16.02:* Partita în si bemol major de Haydn *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară *17.10:* Concertino pentru harpă și orchestră de coarde de Alfred Mendelsohn — solistă Liana Pasquali *17.30:* Prietenii lui Do-Re-Mi *17.50:* Din muzica popoarelor *18.30.* Lecția de limba rusă (începători) *18.40.* Recital Enrico Caruso *19.00.* Revista economică radio *19.20* Concertul în sol minor pentru vioară și orchestră de Max Bruch — soli și Yehudi Menuhin, acompaniat de Orchestra Philarmonia din Londra, dirijor Walter Süsskind *19.45:* Muzică ușoară *20.15:* Duete interpretate de Victoria de Los Angeles și Dietrich Fischer-Dieskau *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Melodii populare *20.55:* Muzică ușoară *21.35:* Arii și duete din operete *22.25:* Simfonia a II-a în re major de Brahms — Orchestra simfonică a Filarmonicii de stat „George Enescu", dirijor George Georgescu *23.06:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Cîntece pionierești *10.30:* Muzică populară din țări socialiste *11.00:* Piese vocale de Bellini interpretate de Renata Tebaldi *11.15.* Din schițele scriitorilor noștri *11.30:* Program de rapsodii *12.05:* Recital Ioana Nicola *12.30:* Muzică populară *13.00:* Soliști de muzică ușoară *13.30:* Însemnări de reporter — O duminică de vară în București *13.37:* Fanfară *14.10:* Concert pentru flaut și orchestră de Grétry *14.35:* Muzică ușoară *15.03:* Fragmente din opera „Ruslan și Ludmila" de Glinka *15.34:* Suita de cîntece și dansuri populare românești de Sigismund Toduță, Ciclul de lieduri „La vînătoare" de Wilhelm Berger *16 10* Jocuri populare *16.30:* Simfonia nr. 40 în sol minor de Mozart *17.00* Muzică ușoară *17.30* Sfatul mediculul (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Muzică corală *18.30:* Muzică populară *19.00:* Muzică de estradă *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Concert Händel *20.30:* Muzică din opereta „O noapte la Veneția" de Johann Strauss, cu Elisabeth Schwarzkopf, Emmy Loose, Nicolai Gedda, Erich Kunz și Peter Klein *21.15:* Sextetul vocal feminin „Pertinița" *21.30* Lectură dramatizată — „Palace Hotel Thanatos", după André Maurois *22 00* Cîntă pianista Maria Fotino *22 27* Muzică ușoară și de estradă *23.10:* Suită din baletul „Priculiciul" de Zeno Vancea; Simfonia în trei mișcări de Igor Stravinski *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Ciclul „Pagini din muzica contemporană" — Simfonia „Byron" de Alan Bush *22.10—23.59:* Concert de estradă.

MARȚI 11 IUNIE Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică distractivă *6.07:* Cîntece de muncă *6.20:* Gimnastică *6.35.* Muzică instrumentală *6.45:* Salut voios de pionier! *7.10:* Muzică populară *7.30:* Sfatul mediculul — Igiena alimentară vara *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Fanfară *8.06:* Muzică ușoară *8.30:* Muzică din operete *9.00:* Simfonia nr. 103 în mi bemol major de Haydn *9.27:* Melodii populare *10.00:* Trio în la major de Valentin Gheorghiu — interpretează compozitorul la pian, Ștefan Gheorghiu la vioară și Radu Aldulescu la violoncel *10.28:* Muzică ușoară *11.05:* Cîntă pianistul Pavel Serebreakov *11.23:* Coruri și dansuri din opere *11.45:* Radio prichindel *12.00:* „Simfonietta tinereții" de Dumitru Bughici *12.30:* În fața hărții — Republica Sud-Africană *12.40:* Corul Căminului cultural din comuna Roznov-Bacău și Ocna-Dejului *13.10:* Muzică populară *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică din opera „Saltimbancii" de Louis Ganne *15.30:* Valsuri nemuritoare *15.59:* Fantezia în fa minor K.V.608 de Mozart *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece *17.10:* Cîntă Cristina Speriosu și Sile Ungureanu *17.30:* Radioracheta pionierilor *17.55:* Cîntă Lelia Cincu și Nicolae Florel *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.25:* Program muzical pentru fruntașii în producție *19 00* Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur *19.10:* Sonata în mi minor de Veracini — interpretează violonistul Ștefan Ruha și pianistul Ferdinand Weiss *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul metalurgie *19.45:* Cîntă Milva *20.15:* Muzică populară norvegiană *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *23.15:* Cine știe cîștigă! (reluare) *22.25:* Muzică de dans *23.12:* Suita pentru orchestră „Hary Ianos" de Kodaly Zoltan; Trei dansuri de Theodor Rogalski

Programul II *10.10* Duete vocale și instrumentale de muzică ușoară *10.30* Concertul în do major pentru vioară ș.

(Continuare în pag. 22-23)

CE SE ȘTIE DESPRE PLASMĂ?

„Ce se știe despre plasmă, cea de-a patra stare a materiei?"

Petru WEISZ,
Arad,
str. Gh. Dimitrov nr. 60-62

Răspunde acad. prof. dr. EUGEN BĂDĂRĂU, directorul Institutului de fizică București al Academiei R.P.R.

Plasma este starea aproape exclusivă în care se găsește materia, reprezentînd aproximativ 99% din materia Universului. Astfel Soarele, stelele, în general, sînt imense globuri, formate din gaze în stare de plasmă. În cazul particular al Pămîntului, care este o planetă „rece", materia în stare de plasmă, în condiții naturale, se întîlnește destul de rar: fulgerul, flăcările de temperaturi înalte, aurorele polare.

Începutul cercetărilor sistematice asupra plasmei datează din jurul anului 1921, cînd fizicienii Langmuir și Tomks, studiind trecerea curentului electric prin gaze, și-au îndreptat atenția asupra unei formațiuni luminoase, care apărea între electrozii unei descărcări electrice la presiune redusă. O cercetare mai atentă l-a dus la concluzia că gazul din tubul de descărcare cu aspectul exterior al unei coloane luminoase, are o serie de proprietăți noi, foarte interesante, proprietăți pe care nu le are materia în stările solidă, lichidă sau gazoasă, în mod obișnuit întîlnite pe Pămînt. El au denumit „plasmă" această stare specială a gazului, folosind o analogie, poate nu tocmai potrivită, cu termenul de plasmă folosit în biologie.

Pentru a putea pătrunde în tainele plasmei — cea de-a patra stare a materiei — este necesar să cunoaștem mai întîi cum se prezintă materia în general, care este structura ei, transpunîndu-ne astfel în lumea atomilor și a moleculelor. Particulele constitutive ale materiei, cărămizile ei fundamentale, sînt atomii și moleculele. În stare normală, gazele sînt izolatori electrici. Datorită acțiunii unor factori — ca de exemplu: cîmpul electric, temperaturile înalte, diferitele radiații etc. — atomii gazelor pot pierde unul sau mai mulți electroni în urma așa-zișilor procese de ionizare. Astfel un atom care este supus acțiunii unui factor ionizator se transformă într-o particulă denumită *ion*, încărcată cu sarcină electrică pozitivă, și unul sau mai mulți electroni, particule încărcate cu sarcină electrică negativă. În cazul în care numărul sarcinilor electrice pozitive este aproximativ egal cu numărul sarcinilor electrice negative, gazul se găsește în stare de plasmă.

După descoperirea plasmei oamenii de știință au cercetat proprietățile acestui ansamblu de particule, elaborînd metode de producere a ei în laborator. În ultimul timp, studiul plasmei a devenit o problemă științifică și tehnică centrală datorită faptului că pe linia utilizării ei se urmărește rezolvarea unor probleme de interes fundamental pentru omenire. Astfel plasma fierbinte, în care gazul va fi adus la temperaturi de 350 milioane grade, va putea fi folosită pentru producerea reacțiilor termonucleare controlate, rezolvîndu-se problema sursei de energie a viitorului. În această direcție lucrările efectuate în Uniunea Sovietică, avînd la bază celebra experiență a lui Kurceatov, sînt într-un stadiu avansat ajungîndu-se la producerea în laborator a unor temperaturi de mai multe milioane de grade.

Plasma are multiple utilizări: în dispozitivele denumite „termoelemente cu plasmă" pentru transformarea cu mare randament a căldurii direct în energie electrică; în tehnica iluminatului cu lămpi fluorescente, tubulare și globulare; în dispozitivele denumite *plasmatron* pentru tăierea rapidă a metalelor, sudură, topirea metalelor, datorită temperaturii înalte de circa 50.000-60.000 de grade pe care o dezvoltă. Pe linia utilizării plasmei descărcării luminiscente au fost create lămpile cu catod rece, care reprezintă actualmente o revoluție în tehnică, marcînd o nouă cale în electronică.

În încheiere, trebuie să amintim că în efortul general al cercetării plasmei este încadrată și școala românească de [illegible] ionizate, ale cărei rezultate experimentale și teoretice sînt recunoscute și apreciate în țară și peste hotare.

PAGODA DE AUR

„Aș dori să citesc o descriere a celebrei «Pagode de aur» din Rangoon."

Stan VĂDUVA
I.S.O., Hunedoara

Răspunde L. NITESCU, ziarist.

Istoria „Pagodei de aur" — Shwedagon, după cum îi spun birmanezii — numără peste 2.500 de ani. Restaurată în veacul al XVIII-lea, ea este în prezent nu numai principala podoabă artistică a capitalei birmane, ci unul din cele mai impresionante monumente ale Asiei.

Din orice colț al Rangoonului (care ocupă o suprafață de 200 km pătrați) se zărește turla centrală a monumentului, construită din 25 de tone de aur masiv și o sută de tone de argint. Ziua, reflectînd orbitor razele soarelui torid, iar noaptea iluminată cu neon, pagoda, care se află pe o colină în centrul orașului, produce încă din depărtare o impresie de neuitat. Pe drept cuvînt își merită numele de „piramida de foc".

Interiorul monumentului dezvăluie noi bogății artistice. Nenumărate statui și sculpturi, din piatră și jad, filigran și aur, vădesc măiestria a generații întregi de meșteri care le-au dat viață. În jurul turlei centrale se înalță vreo 300 de turle mai mici, tot aurite. Aproape tot timpul se aud bătăi de gong, menite să creeze un cadru solemn ceremoniilor religioase care se desfășoară aci. În aer plutesc miresmele esențelor tradiționale.

Vizitînd pagoda, am întîlnit o procesiune: o familie de oameni sărmani și un grup de preoți budiști însoțeau un copilaș. La întrebările noastre ni s-a răspuns că era vorba de „consacrarea" copilului, lui Buda. Va deveni oare și el unul din miile de preoți budiști pe care-i întîlnești la tot pasul pe străzile Rangoonului?

Birmania se mîndrește cu Shwedagon, cu acest monument care vădește existența unei culturi multimilenare. Unde se află englezii cînd a fost construit Shwedagonul? — întreabă birmanezii cu ironie.

Dezvoltarea țării, întreruptă de colonialism, și-a reluat în zilele noastre cursul ascendent „Pagoda de aur", care a stat mărturie marilor bătălii anticolonialiste din 1824, din 1852 și 1885, priveghează azi Rangoonul liber. Prin neprețuita sa valoare artistică ea este un simbol al geniului creator al poporului.

REÎMPĂDURIRE LA POJORÎTA

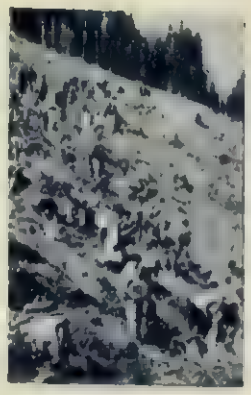

Pădurile, podoaba munților noștri, în trecut devastate prin exploatare prădalnică, sînt astăzi ocrotite și refăcute prin grija statului și cu sprijinul patriotic al populației. La o astfel de acțiune de reîmpădurire au participat și tineri din întreprinderile și instituțiile Regiunii Suceava. Iată în fotografie, un grup de utemiști din Cîmpulung executînd plantări în sectorul ocolului silvic Pojorîta.

P. PLOPUL
Cîmpulung-Moldova

TUNELUL NU EXISTĂ!

Un grup de studenți din anul I al Facultății de fizică de la Universitatea „Babeș-Bolyai" din Cluj ne întreabă dacă există vreun tunel de legătură între castelul Hunedoarei și cetatea Devei. „În dorința de a smulge trecutului orice taină"... și... „de a destrăma atmosfera fan-

PROGRAMUL DE RADIO

orchestră de Kabalevski — solist David Oistrah, acompaniat de Orchestra simfonică de stat a Uniunii Sovietice, dirijor compozitorul *11.00:* Madrigale *11.15:* Emisiune literară *11.35:* Muzică de cameră *12.05:* Uverturi la operete *12.30:* Cîntece și jocuri populare *13.00:* Fragmente din baletul „Coppelia" de Delibes *13.30:* Poemul „Legenda lacului" de Dimos Rendis *13.45:* Muzică interpretată la mandoline *14.10:* Orchestra de muzică populară „Doina Olteniei" din Craiova *14.35:* Piese de estradă *15.00:* Fanfară *15.25:* Uvertură burlescă de Aurel Stroe; Concertul pentru dublă orchestră de cameră și oboi de Theodor Grigoriu *16.10:* Piese vocale și instrumentale *16.30:* Tribuna radio *16.40:* Cîntece patriotice și de muncă *16.55:* Arii din opere *17.10:* Melodii de dragoste *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Suita pentru pian și orchestră „Nopți în grădinile Spaniei" de Manuel de Falla — solistă Clara Haskil *18.30:* Melodii lirice *18.45:* Emisiune culturală — „Corul bărbaților", reportaj de Niculae Stoian *19.00:* Din comoara folclorului nostru *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Fragmente din opera „Paiațe" de Leoncavallo — interpretează Arta Florescu, Petre Ștefănescu-Goangă, Garbis Zobian, Dan Iordăchescu și Ion Stoian *20.15:* Lecturile dumneavoastră preferate *20.35:* Cîntece și versuri patriotice *21.15:* Din muzica popoarelor *21.45:* Scriitori la microfon — Eusebiu Camilar *22.00:* Selecțiuni din operetele „Casa cu trei fete" de Schuberl-Berté și „Contele de Luxemburg" de Lehar *22.30:* Lieduri de Henry Dupare; Cinci piese pentru două viori și pian de Nikolai Rakov *23.15:* Concert de estradă *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Seară de operă — Tragedia lirică „Oedip" de George Enescu (actele I și II) *22.30—23.59:* Muzică de estradă.

MIERCURI 13 IUNIE Programul I *5.07:* Melodii de estradă *5.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Muzică ușoară *6.30:* Gimnastică *6.35:* Marșuri *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Patru dansuri de Leos Janacek *7.30:* Sfatul medicului — Infecția de origine dentară *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Prelucrări corale *8.05:* Muzică vocală și instrumentală *8.30:* Melodii populare *9.00:* Suita nr. 2 de opt cîntece și dansuri de Ludovic Feldmann; Rapsodie de Mircea Basarab *9.30:* Dansuri și coruri din operete *10.00:* Teatru la microfon — „Procesul maimuțoilor" după piesa „Moșteni-va furtuna" de Jerome Lawrence și Robert Lee *11.35:* Muzică instrumentală *12.00:* Muzică populară *12.30:* Arii și duete din opera „Gioconda" de Ponchielli *13.10:* Muzică ușoară *14.00:* Concert de pricș *15.00:* Cîntece și jocuri populare din țări socialiste *15.30:* Concertul nr. 3 în sol major pentru vioară și orchestră de Mozart — solist Ion Voicu *16.00:* Corul de copii al Radioteleviziunii maghiare *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Sonata pentru flaut, vioară, violoncel și clavecin de Couperin *17.10:* Prelucrări de folclor *17.30:* Prietena noastră cartea — „Gorki, prieten al copiilor" *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Arii din opere interpretate de Livia Lizeanu și Ladislau Konya *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program muzical pentru fruntași în producție *20.15:* Muzică corală clasică *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *21.00:* Suita pentru pian de Max Eisicovici; „Idilă" de Petre Elinescu *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Cîntă Ștefan Lăzărescu *22.25:* Ciclul „Pagini din muzica preclasică" — Preclasicismul în istoria culturii muzicale cehe *23.00:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Din cîntecele de dragoste ale popoarelor *10.30:* Simfonia a IV-a în la major „Italiana" de Mendelssohn-Bartholdy — Orchestra simfonică N.B.C., dirijor Arturo Toscanini *11.00:* Cîntece pentru cei mici *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul metalurgie (reluare) *11.30:* Muzică de estradă *12.05:* Muzică din operete *12.30:* Recital de poezie contemporană românească *12.45:* Din viața de concert a Capitalei *13.30:* Însemnări de reporter *13.40:* Cîntă Mihaela Păsărin și Ionel Miron *14.10:* Concertul nr. 1 în re bemol major pentru pian și orchestră de Prokofiev — solist Sviatoslav Richter *14.35:* Din cîntecele compozitorilor romîni înaintași *15.00:* Duete și cvartete din opera „Fidelio" de Beethoven *15.30:* Melodii populare *16.10:* Muzică vocală și instrumentală *16.30:* Tangouri și valsuri *17.00:* Recital Constantin Bobescu *17.30:* Pe teme medicale — Noutăți în tratamentul chirurgical al cirozei ficatului cu ascită *17.40:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Concertul pentru orchestră de Ovidiu Varga *18.35:* Soliști și formații artistice de amatori *18.50:* Folleton *19.00:* Melodii... melodii *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* Dans romînesc de Sabin Drăgoi; „Legendă spaniolă" de Rogelio Huguet Tagell; „Trei miniaturi" pe teme populare georgiene pentru cvartet de coarde de Tzinizadze *20.00:* Cîntă Felician Fărcașu *20.15:* Școala și viața *20.35:* Arii din operele lui Puccini *21.15:* Jocuri populare moldovenești *21.30:* Pe teme internaționale *21.40:* Muzică ușoară *22.20:* Melodii populare *22.32:* Cîntăreți de altădată — tenorul Leonard *23.10:* „Simfonia fantastică" de Berlioz *24.00:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Tragedia lirică „Oedip" de George Enescu (actele III și IV) *22.31—23.59:* Muzică de estradă.

JOI 13 IUNIE Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Fanfară *6.07:* Muzică ușoară *6.30:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Importanța razelor solare pentru sănătatea copiilor *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Melodii de estradă *8.05:* Piese vocale și instrumentale *8.30:* Muzică ușoară *9.00:* Vreau să știu! *9.35:* Concertul pentru clarinet și orchestră de Kramary; Patru dansuri germane de Mozart *10.00:* Uverturi și arii din opere *10.30:* Muzică populară *11.05:* Muzică de cameră *11.31:* Muzică de estradă *12.00:* Cîntece *12.16:* Muzică ușoară *12.46:* Jocuri populare *13.10:* Fragmente și arii din operete *14.00:* Concert de prinz *15.00:* Cîntece și jocuri populare *15.30:* „Poemul muncii înfrățite" de Wilhelm Berger; Fragmentul „Munca" din Suita a II-a în do major de George Simonis *16.00:* Piese instrumentale și vocale *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Corul școlii pedagogice din Bacău *17.10:* Cîntă Iulia Buciuceanu, Lelia Cîncu, Traian Popescu, Cornel Finățeanu, Ioan Hvorov, Constantin Gabor *17.45:* Cele mai frumoase poezii *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Muzică din operete *19.00:* Melodii populare *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul chimie *19.45:* Muzică instrumentală *20.00:* Opereta „Farmecul unui vals" de Oscar Strauss (montaj muzical-literar) *20.55:* Cu microfonul în mijlocul formațiilor artistice de amatori *21.15:* Capodopere ale literaturii universale — „Divina Comedie" de Dante Alighieri *21.30:* Seară de dans cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu (reluare) *23.55:* Concertul nr. 1 în si bemol minor pentru pian și orchestră de Ceaikovski — solist Van Cliburn; Poemul simfonic „Don Juan" de Richard Strauss.

Programul II *10.10:* Fanfară *10.30:* Ansambluri vocale din operete *11.00:* Muzică ușoară *11.15:* Din literatura sud-americană *11.30:* „Triptic botticellian" de Respighi *12.05:* Muzică populară *12.30:* Muzică din opera „Neamul Șoimărești" de Tudor Jarda *13.00:* Trio opus 49 nr. 1 în re minor de Felix Mendelssohn-Bartholdy, interpretează Jascha Heifetz, Gregor Piatigorski și Arthur Rubinstein *13.30:* Note de lector — Noi volume pentru copii *13.40:* Muzică de estradă *14.10:* Muzică populară *14.35:*

tastică de care e înconjurată existența acestui tunel", ei se oferă să participe la o eventuală „acțiune de pătrundere în interiorul tunelului".

Iată ce ne comunică conducerea Muzeului regional din Deva în legătură cu întrebarea tinerilor studenți clujeni: „Problema tunelului de sub castelul Hunedoara, care ar lega acest monument de cetatea Devei, este de domeniul fantasticului, o scornire care n-are nici măcar meritul unei creații legendare populare. Este deci exclusă luarea în seamă a unor cercetări în sensul solicitat".

DE VORBĂ CU CITITORII DIN PORTUL CONSTANȚA

Miercuri 29 mai a avut loc în sala clubului D.R.N.C. din Constanța o consfătuire a redacției noastre cu cititorii din rîndurile salariaților întreprinderilor și instituțiilor din portul Constanța.

Luînd cuvîntul, numeroși marinari, muncitori, funcționari, tehnicieni și ingineri au analizat conținutul ultimelor numere ale revistei și au făcut o serie de interesante propuneri pentru îmbunătățirea conținutului ei. În încheierea consfătuirii, un grup de artiști ai Teatrului de Stat din Constanța au prezentat un program de recitări, arii din opere și melodii de muncă ușoară.

În fotografii: aspect din sală în timpul consfătuirii (sus); vorbește tehnicianul Ion Aurel (jos).

Foto: A. CONSTANTINESCU

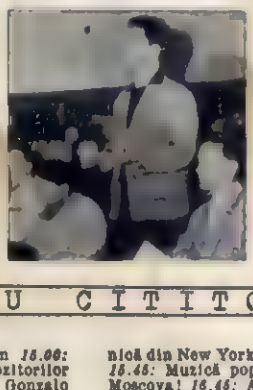

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze:

Maria Boglovici, elevă, com. Beibugeac, Rn. Tulcea: ilustrate; *Valeriu Ungureanu*, student, Timișoara, Complexul studențesc, bloc 3, cam. 77: ilustrate; *Gigi Calistru*, muncitor, Iași, str. Uzinei nr. 14: muzică, teatru, film, sport; *Silvia Matescu*, elevă cl. a X-a, Școala medie nr. 1 Pitești: literatură, film, ilustrate; *Viorica Silaghi*, elevă, Satu-Mare, str. Kirov nr. 50: film, muzică ușoară, ilustrate; *Amalia Moroșanu*, elevă, Fălticeni, str. Ana Ipătescu nr. 9: muzică, ilustrate; *Elena Posteinicu*, elevă, Timișoara, calea Șagului nr. 47, bloc 3, ap. 5: ilustrate; *Corneliu Domocoș*, Școala tehnică financiară, Timișoara, str. Bărnuțiu nr. 9: ilustrate; *Radu Pantea*, șofer, Hunedoara, str. Pești nr. 84 A. ilustrate, filumenie; *Emilia Pană*, elevă, Pitești, bulevardul R.P.R. nr. 77: literatură, teatru, film, ilustrate; *Carmen Diaconescu*, miner, Vulcan, Căminul nr. 3, cam. 11, Reg. Hunedoara literatură, sport, ilustrate; *Nicu Ghiberdic*, student, Craiova, Căminul nr. 1, str. Libertății nr. 31: literatură, sport, ilustrate.

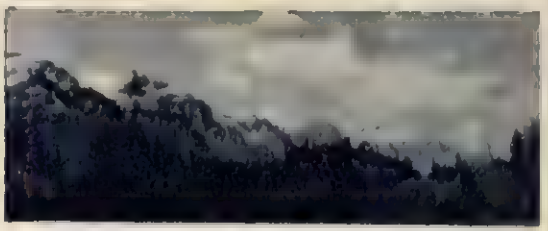

Masivul Bucegi văzut din Sinaia. *(Gh. Stoica, regizor tehnic, Craiova)*

DE LA FOTOCORESPONDENȚI

Bibliotecă din com. Bărăganu, Reg. Dobrogea, este foarte solicitată de colectiviștii tineri și virstnici. *(Gh. Ciorobea, Constanța)*

Îngrijitori-mulgători ai Gospodăriei agricole colective din satul Șerbești, com. Ștefan cel Mare, Rn. Piatra Neamț. *(Simon Pompei, Piatra Neamț)*

Zi însorită la Hunedoara. *(Virgil Onoiu, Deva)*

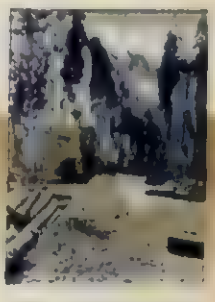

Cheile Dimbovicioarei. *(Viorel Popescu, asistent medical, Cîmpulung-Muscel)*

TURNURI PIETRENE

Piatra Neamț a devenit un vast șantier. În acest an vor fi date în folosință

noi apartamente și vor fi începute lucrările la alte blocuri de locuințe. Mai multe blocuri din piața K. Marx și de pe str. I.C.Frimu se construiesc prin metoda cofrajelor glisante. Fotografia pe care v-o trimit reprezintă fațada blocului-turn de pe str. Ilie Pintilie.

Emil BUCUREȘTEANU
P. Neamț

Cîntă violonistul Leonid Kogan *18.00:* Muzică din operetele compozitorilor cubanezi Rodrigo Prats și Gonzalo Roig *18.30:* Muzică ușoară *18.10:* Cîntece pionierești *18.30:* Simfonia a VIII-a în si minor „Neterminata" de Schubert *18.54:* Din folclorul popoarelor *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Patru cîntece de iubire de Rodica Șuțu — interpretează soprana Iolanda Mărculescu; Poem de Constantin Nottara — interpretează violonistul Varujan Cozighian *18.33:* Muzică ușoară *19.00:* Tinerețea ne e dragă! *19.30:* Suita a II-a în si minor de Johann Sebastian Bach *20.00:* Scrisori din țară *20.10:* Cîntă Eugenia Fruncă și Dumitru Fărcaș *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Cantonete, serenade și șansonete *21.15:* Cîntă ansamblul de cîntece și jocuri „Ciocîrlia" *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Muzică populară *22.30:* Emisiune pentru petroliștii romîni aflați în India și Afganistan *23.10:* Fragmente din opera „Crăiasa zînelor" de Purcell *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Teatru la microfon — „Candide" de Voltaire *22.20—22.59.* Muzică instrumentală și vocală.

VINERI 15 IUNIE Programul I *6.07:* Fanfară *6.30:* Emisiunea pentru sate *8.30:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Piese de estradă *6.30:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Potpuriuri din operete *7.30:* Sfatul medicului — Dieta în colecistită *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Cîntece *8.06:* Muzică distractivă *8.30:* Sonata opus 58 nr. 3 în si minor de Chopin *9.07:* Fragmente din opera „Mireasa vîndută" de Smetana *9.35:* Muzică populară *10.00:* Muzică simfonică *10.30:* Muzică de estradă *11.05:* Piese vocale și instrumentale de Brahms *11.30:* Muzică din opere românești *11.45:* Reportaj *12.00:* Din muzica popoarelor sovietice *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Concertul în la minor pentru pian și orchestră de Grieg *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică ușoară australiană *15.10:* Simfonia a IV-a în si bemol major de Beethoven — Orchestra Filarmonică din New York, dirijor Bruno Walter *15.45:* Muzică populară *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Arii din operete *17.10:* Suită românească pentru flaut și pian de Carmen Petra Basacopol *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Orchestra de muzică populară a Casei de cultură din Cîmpulung-Muscel și orchestra Întreprinderii comunale orășenești din Timișoara *19.00:* Suita de balet „Prinț și cerșetor" de Laurențiu Profeta *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul electronică *19.45:* Muzică ușoară de George Grigoriu *20.15:* Cîntece și prelucrări corale de Ion Croitoru *20.35:* Noapte bună, copii! *20.40* Muzică instrumentală *20.55:* Cîntă Maria Butaciu și Constantin Bordeanu *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Cîntă Nicolae Herlea *22.35:* Muzică de dans *23.33:* Concertul pentru trompetă și orchestră de Gérard Bertouille.

Programul II *10.10:* Din folclorul popoarelor *10.30:* Muzică românească de cameră *11.00:* Arii din operete *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul chimie *11.30:* Muzică din filme *12.05:* Cîntece și jocuri *12.30:* Mici piese simfonice *13.00:* Melodii populare *13.30:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Cîntă Elena Crivăț și Mihail Gligor *14.10:* Suita I din baletul „Iancu Jianu" de Mircea Chiriac *14.35:* Muzică ușoară românească *15.00:* Actualitatea în țările socialiste *15.35:* Selecțiuni din opereta „Contesa Marița" de Kalman *16.10:* Piese vocale și instrumentale de mare popularitate *16.30:* Muzică populară *17.00:* Estrada melodiilor *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Corul de copii al Radioteleviziunii *18.45:* Scriitori, laureați ai Premiului de Stat pe 1962 — Marcel Breslașu *19.00:* Cîntece și jocuri de pe plaiurile oltenești *19.30:* Teatru la microfon — „Momente din viața lui Mihail Eminescu". Scenariu de Mircea Ștefănescu *21.45:* Muzică de dans *22.30:* Moment poetic — Alfred Margul Sperber *23.35:* Sonata în sol minor de Clementi — pianistul Aldo Ciccolini *23.10:* Concert din opere și operete *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.45:* Muzică de cameră *22.30—22.59:* Melodii lirice.

SÎMBĂTĂ 16 IUNIE Programul I *6.07:* Jocuri populare *6.30:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Muzică ușoară *6.07:* Mărșuri *6.30:* Gimnastică *6.35:* Dansuri instrumentale *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Orchestra de muzică populară a Filarmonicii de stat din Oradea *7.30:* Sfatul medicului — Despre unele boli de piele și prevenirea lor *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Dansuri de estradă *8.06:* Orchestre de mandoline *8.30:* Sarabandă, Gigă și Badinerie de Corelli; Concert pentru două flaute și orchestră de Cimarosa *9.00:* Roza vînturilor *9.35:* Muzică populară *10.00:* Muzică de operă *10.30:* Muzică ușoară *11.05:* Patru cîntece pentru violoncel și pian de Grigore Ghidionescu; Suita în stil românesc de Vasile Jianu *11.35:* Cîntece și jocuri populare *12.00:* Pagini orchestrale din operete *12.30:* În sală și pe stadioane *13.30:* Muzică ușoară românească *13.10:* Poemul simfonic „Marea Neagră" de Alexandru Pașcanu; Cantata „Mărire ție, patria mea" de Mihail Jora *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din muzica popoarelor *15.30:* Fanfară *15.45:* Ce e nou în librării *16.00:* Muzică vocală *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă Doina Badea și Valentin Baciu *17.10:* Melodii de estradă *17.30:* Concertul nr. 4 în re minor pentru vioară și orchestră de Paganini — interpretează Arthur Grumiaux *18.00:* Program muzical pentru fruntași în producție *18.30:* Sonata în do minor pentru pian de Franz Schubert — interpretează Sviatoslav Richter *19.00:* În pas cu știința *19.20:* Din operele lui Rossini *20.10:* Seară de dans cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu *21.00:* Romanțe *21.15:* Carnet plastic *21.25:* Muzică populară *22.35:* Cîntă Vico Torriani *22.40:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Interpreți de muzică ușoară *10.35:* Concerto grosso opus 1 nr. 8 în fa minor de Locatelli *11.00:* Cîntece pentru cei mici *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul electronică *11.30:* Cvartetul nr. 1 pentru coarde de Eino Tamberg *12.05:* „Pe strune de vioară" *12.30:* Concertul nr. 2 în sol minor pentru pian și orchestră de Saint-Saëns — solistă Sofia Cosma *13.00:* Muzică populară *13.30:* Muzică ușoară *14.10:* Cîntă Dan Iordăchescu *14.35:* Muzică de estradă *15.00:* Orchestra de cameră a medicilor din Cluj *15.30:* Cîntă Traian Ulieran și Nița Vădeanu *16.10:* Muzică din operete *16.30:* Știința în slujba păcii *16.40:* Cîntece despre satul socialist *17.00:* Cîntă Elena Dima-Toroiman și George Corbeni *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Piese pentru vioară de Pablo Sarasate *18.30:* Soliști de muzică ușoară *19.00:* Simfonietta de Ion Dumitrescu *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Muzică ușoară de Ion Vasilescu *20.00:* Muzică populară *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Scene de petrecere din operete *21.10:* Muzică de dans *21.45:* Agenda teatrală *22.00:* Melodii populare *22.30:* Cîntă Ninon Vallin și Georges Thill *23.10:* Simfonia a IV-a în re minor de Schumann; Uvertura la opera „Tannhäuser" de Wagner *23.53:* Muzică de dans.

Programul III *21.10:* Concert simfonic de muzică contemporană *22.31—22.59:* Melodii de estradă.

În pagina 4:
PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii".
Machetă: Ion Vulpescu

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

APELE MINERALE
UN IZVOR
DE SĂNĂTATE

De vînzare la magazinele alimentare, centrele de cură şi răcoritoare, restaurante.

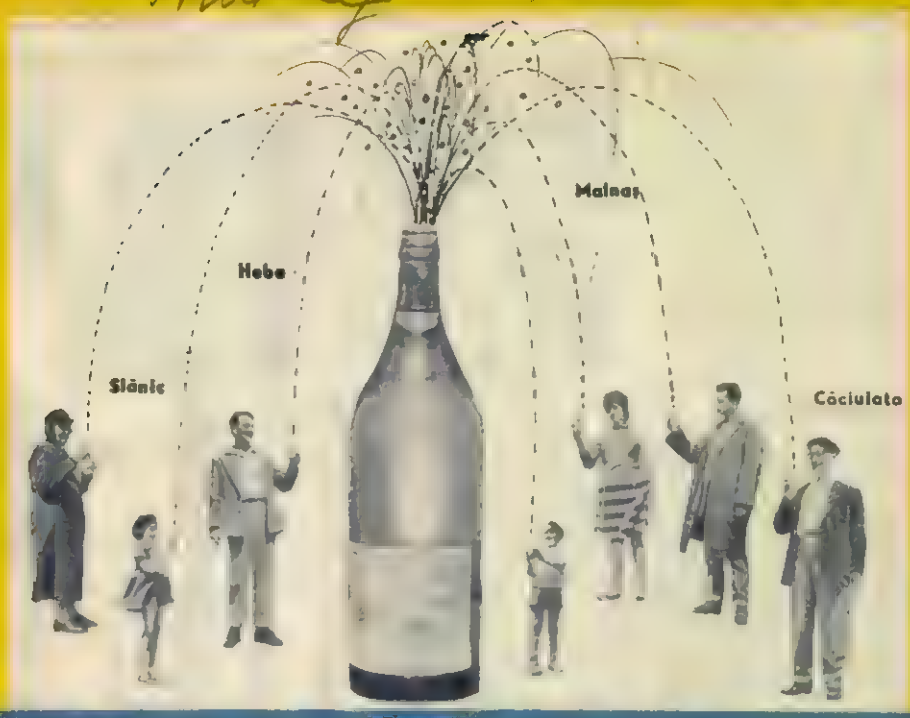

BEŢI APE MINERALE NATURALE!

Reţineţi:

23 IUNIE

data tragerii

O PRODUCŢIE A STUDIOULUI „MOSFILM"

după povestirea lui
V. AKSENOV

COLEGII

Scenariul şi regia: Aleksei SAHAROV
Imaginea: V. NIKOLAEV
Muzica: I. LEVITIN

În rolurile principale: V. Livanov, V. Lanovoi, O. Anofriev, N. Şaţkaia, T. Siomina, R. Pliatt, V. Kaşpur.

Absolvenţi ai facultăţii de medicină, trei prieteni se despart pornind în viaţă pe căi diferite. Pe Vladka şi Lioşa i-a atras romantismul profesiunii de medic pe vasele de cursă lungă. Saşa se „exilează" într-o mică şi îndepărtată aşezare de ţară. În imagini străbătute de un umor ce nu exclude duioşia, filmul oglindeşte preocupări şi năzuinţe ale tineretului sovietic din zilele noastre.

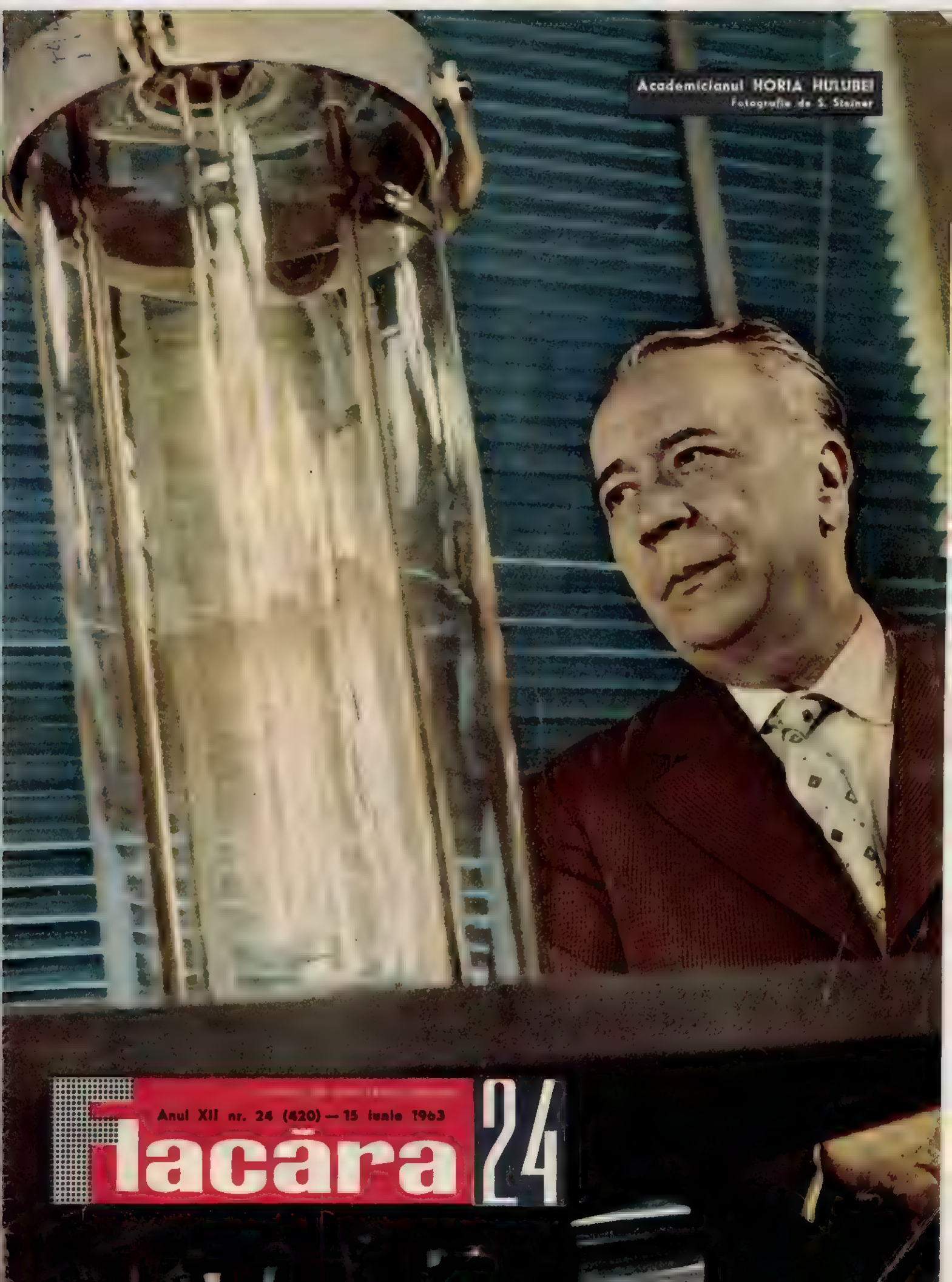

Academicianul HORIA HULUBEI

Fotografie de S. Steiner

Anul XII nr. 24 (420) — 15 iunie 1963

Flacăra 24

Flacăra 24

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 24 (420) — 15 iunie 1963

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Fotocronica Flacării

1

2

5

6

9

10

13

14

1 În Sala Palatului R.P. Române s-a deschis luni dimineața cel de-al IV-lea Congres al cooperației de consum. Delegații reprezintă la congres pe cei peste 6.200.000 de membri ai cooperativelor.

2 *„Bun pentru cereale 1963"*. Este în toi activitatea de reparare și etanșare a vagoanelor destinate transportului recoltei din acest an.

3 Pentru buna depozitare a recoltei, la G.A.C. Dîrvari-Ciorogîrla, Regiunea București, se construiește o nouă magazie cu o capacitate de 70 vagoane.

4 O imagine care prezintă activitatea vie din șantierul montaj mobilă de la Complexul de industrializare a lemnului din Pitești.

5 Strandurile bine amenajate au devenit din primele zile călduroase refugiul bucureștenilor.

6 Teatrul de comedie din București și-a început activitatea cu piesa „Umbra" de Evgheni Șvarț. În fotografie: o scenă din spectacol, interpretată de actorii Iurie Darie și Gheorghe Dinică.

7 Fază din meciul de fotbal Dinamo-București — Crișana (4-0), disputat duminică pe stadionul Republicii.

8 Tînărul grafician Mihu Vulcănescu și-a inaugurat, în sala din Calea Victoriei nr. 132, prima expoziție personală. El expune ilustrații de carte, peisaje citadine, imagini de pe șantiere navale etc.

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

9 **10** Opinia publică americană condamnă dezmățul rasiștilor din statele sudice ale S.U.A. În fotografia 9: pichete de demonstranți — formate din muncitori albi și de culoare — în fața primăriei din New York, cer să se pună capăt segregației; fotografia 10: nord-americani stabiliți în Cuba își exprimă protestul împotriva violențelor la care sînt supuși negrii din S.U.A. Pe prima pancartă scrie: *„În Statele Unite un cîine are mai multe drepturi umane decît copiii negrilor"*.

11 După cum au anunțat autoritățile irakiene, în patru provincii din Irakul de nord au fost reluate operațiunile militare împotriva partizanilor kurzi. În fotografie: partizani kurzi la un post de observație.

12 Afișul celui de-al V-lea Congres Mondial al Femeilor, care-și va începe lucrările la 24 iunie în capitala sovietică. Și-au anunțat participarea reprezentante ale femeilor din 107 țări

13 *Ottawa.* Demonstrație în fața clădirii parlamentului din capitala Canadei, împotriva prezenței armelor nucleare pe teritoriul țării.

14 Prăbușirea unui bombardier american cu reacție deasupra unui spital din localitatea Moroyama din apropiere de Tokio a provocat o puternică indignare în rîndul opiniei publice japoneze, care cere lichidarea bazelor militare americane din Japonia. În fotografie: sînt scoase de sub dărîmături cadavrele victimelor.

15 Aspect din cea de-a treia etapă a Turului ciclist al Angliei. Pînă la ora închiderii ediției echipa R.P. Române a avut o comportare meritorie. După etapa a 10-a Constantin Dumitrescu ocupă locul 2 în clasamentul general individual.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

În cursul verii, programul de televiziune se va desfășura în zilele de luni, marți, joi, vineri și simbătă de la orele 19.00, iar duminica la orele obișnuite.

DUMINICĂ 16 IUNIE *8.30:* Gimnastică *9.00:* Emisiune pentru copii și tineretul școlar — Spaima maimuțelor; Telejurnalul pionierilor; Navomodelism — transmisiune de la lacul Băneasa *10.30:* Rețeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate *19.00.* Jurnalul televiziunii *19.15:* Armonie și dans cu Gabriel Popescu, Ileana Iliescu, Alexa Dumitrache-Mezincescu, Elena Dacian, Petre Ciortea, Sergiu Ștefanschi, Gică Matei *19.55:* Filmul sovietic „Femeia îndărătnică" *21.20:* Muzică ușoară cu Roxana Matei, Marina Voica, Nicolae Nițescu. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 17 IUNIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Știință și tehnică pentru tineretul școlar — Foc, abur, mișcare *19.45:* Filmul „Moartea în insula de zahăr" *21.20:* Orchestra de cameră a medicilor, dirijor Mircea Cristescu *21.55:* Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 18 IUNIE *18.30:* Universitatea tehnică la televiziune — De la lemn, stuf și paie la celuloză și hîrtie *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Știți să desenați, copii?! „Creionul meu și... vacanța voastră", de Octav Pancu-Iași. Desenează Iurie Darie *19.40:* Filmul „Din lumea furnicilor" *19.50:* Filmul muzical „A cafele și muzică" *20.15:* Teatru în studio — „Femeile savante" de Molière, cu Ion Finteșteanu, Celia Dima, Coca Andronescu, Rodica Tapalagă, V. Ronea, Marietta Rareș ș.a. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 20 IUNIE *18.30:* Universitatea tehnică la televiziune — Folosirea izotopilor radioactivi în industria chimică *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii — „Căpitanul Val-Virtej are surprize" *19.45:* Transmisiune de la Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa" (V) *20.05:* Emisiune de teatru — „Căruța cu palațe" (Matei Millo) de Mircea Ștefănescu (Teatrul de stat din Timișoara). În pauze: Sfatul medicului — Metode medicale de prim ajutor; Cursa ciclistă UCECOM. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

VINERI 21 IUNIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Emisiune pentru tineretul școlar — Album artistic prezentat de Școala medie nr. 5 „Mihail Sadoveanu" din București *19.40:* Emisiune de știință — Centrale atomo-electrice *20.00:* Filmul romînesc „Lanterna cu amintiri" *21.05:* Constructori de nave *21.15:* Selecțiuni din spectacolul „Estrada primăverii" al Teatrului de estradă din Ploiești. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 22 IUNIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* „Anotimpurile" — în interpretarea copiilor din Ansamblul de balet de pe lîngă sindicatul Teatrului Național „I.L. Caragiale" *19.40:* Muzică distractivă *20.10:* Filmul documentar „Primăvară obișnuită" *20.25:* Actualitatea cinematografică *21.30:* În fața hărții *21.50:* Cîntă trio Los Gallos. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23:
Programul de radio

Bogăție pe

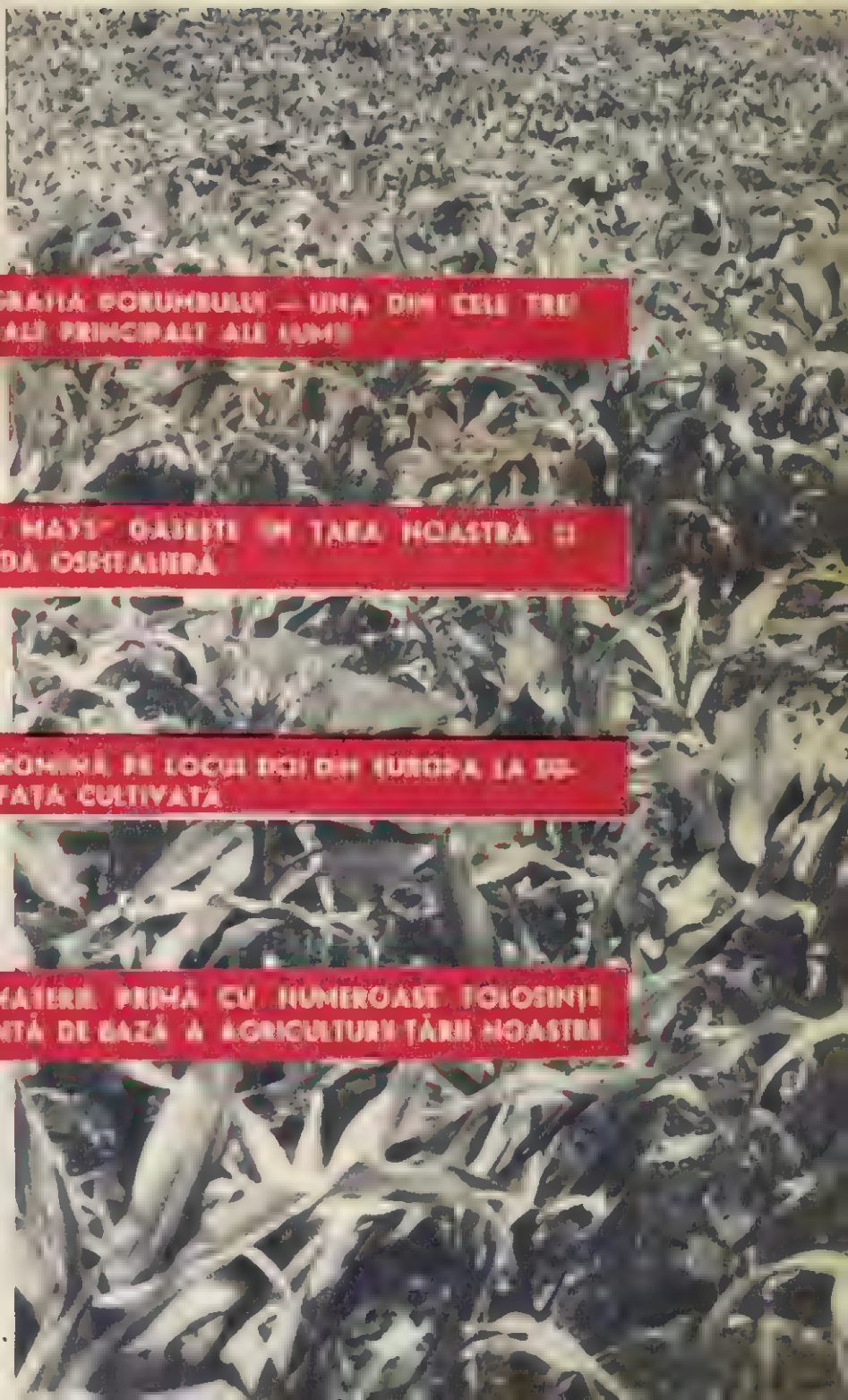

milioane de hectare...

de prof. univ. dr. **Irimie STAICU,**
membru corespondent al Academiei R.P. Romîne,
laureat al Premiului de Stat

Bogăție pe milioane de hectare...

Aztecii se închinau unui zeu al porumbului, Tlaloc. După unii, acesta era și zeul ploii — legătura dintre cele două „atribuții" ale sale fiind evidentă.

„Zea Mays", cum este denumit porumbul în știință, are o vîrstă multimilenară. În Romînia însă certificatul său de naștere a fost „semnat" abia în secolul al XVII-lea.

Să facem o scurtă biografie a acestei plante care, împreună cu grîul și orezul, este una din cele trei cereale principale ale lumii și care, practic, cîștigă tot mai mult teren în agricultura noastră socialistă.

Întîi să-i cunoaștem numele.

Porumbul, avîndu-și obîrșia în America, își trage din locul său natal și denumirea sa științifică: *Mays* este numele pe care băștinașii din Haiti îl dădeau acestei plante și pe care Columb l-a popularizat în Europa o dată cu introducerea ei pe continentul nostru. *Zea* nu înseamnă „zeiță", cum poate s-ar crede, ci „cereală" în limba greacă.

TLALOC, ZEUL PORUMBULUI

Deși originea porumbului nu este pe deplin lămurită, studiile arheologice și botanice îi indică drept leagăn fie Guatemala și Mexicul, fie platoul înalt al Perului, fie partea de vest a bazinului Amazonului. Cu multe secole în urmă, pentru indieni, poporul băștinaș al continentului american, porumbul era planta cea mai importantă, fiind ca atare cultivată pe suprafețe întinse. Din boabele lui măcinate, triburile de indieni făceau un fel de turte asemănătoare cu mălaiul prăjit — aliment care se consumă și în prezent în Mexic sub numele de „tortillas".

Încă din acele vremuri depărtate porumbul avea — desigur pe o scară mai ingustă ca azi — întrebuințări diverse. Boabele de culoare roșie, de pildă, se foloseau la extragerea coloranților pentru fibre textile, iar din varietățile cu tulpini mai bogate în zahăr se extrăgeau siropuri, utilizate și la prepararea diferitelor băuturi alcoolice. Cît de mult era prețuit încă cu mii de ani în urmă o demonstrează și faptul că aztecii din Mexic se închinau unui zeu al porumbului, Tlaloc.

În Romînia cultura porumbului s-a răspîndit foarte repede. În perioada 1862-1866 (de cînd dispunem de primele date statistice) suprafața cultivată ajunge la aproape un milion de hectare, pentru ca în anii 1901-1915 să treacă de două milioane.

O ÎNTREBARE FIREASCĂ

Azi în țara noastră, în condițiile agriculturii socialiste, cultura porumbului a căpătat noi dimensiuni. E suficient să amintim că la ora actuală Republica Populară Romînă ocupă ca suprafață cultivată cu porumb al doilea loc în Europa, după Uniunea Sovietică.

Cititorii mai puțin familiarizați cu problemele agricole ar putea să-și pună o firească întrebare: de ce s-a răspîndit porumbul în țara noastră atît de repede și de ce în prezent, alături de grîu, este cea mai importantă plantă din agricultura țării? Vom încerca să răspundem.

Din capul locului trebuie să precizăm că în Romînia porumbul găsește o casă foarte bună, o gazdă ospitalieră. Condițiile pedoclimatice îi sînt prielnice aproape în toate zonele țării. Ca și în ținuturile lui de baștină, el află la noi, din belșug, un element indispensabil: căldura. De la răsărire și pînă la recoltare, timp de peste patru luni, în zonele de cîmpie are la dispoziție căldură din ce în ce mai multă. Și, fapt deosebit de important, această căldură crește proporțional, pe faze de vegetație, începînd de la semănat și pînă la recoltare.

În plus porumbul cere și multă apă. Astfel, ca să se obțină 6.000 kg porumb boabe la hectar sînt necesare 4.800-6.200 tone de apă, adică 482-620 litri pe metru pătrat. După cum se știe, la noi, în zonele cultivate cu porumb cad în fiecare an în medie 400-700 litri pe metrul pătrat.

Este adevărat că sînt ani în care ploile nu dau cantitatea de apă necesară; sînt zone unde soarele dogorește și unde seceta își arată colții. Dar cînd se iau măsuri ca întreaga cantitate de apă să fie înmagazinată în straturile adînci ale solului, porumbul continuă să dea rod bogat. Păstrarea rezervelor de apă adunate în sol în timpul toamnei, iernii și primăverii timpurii îi dau rezistență tocmai în lunile de arșiță (iulie, august), cînd cerințele de apă cresc.

În cadrul unei agriculturi moderne, culturii porumbului în zonele secetoase i se asigură apă și prin irigație.

Pînă în 1965 se va amenaja pentru irigare în Bărăganul de sud o suprafață întinsă care va fi ocupată în fiecare an, în cea mai mare măsură, cu porumb pentru boabe sau cu porumb furajer, ca a doua cultură după grîul de toamnă.

Arătam că la noi porumbul găsește o casă foarte bună. Desigur, nu orice sol e potrivit pentru el. Știința și practica au dovedit că porumbul reclamă soluri profunde cu textură mijlocie, în care numeroasele sale rădăcini pot să pătrundă adînc, pînă la 3 m și mai mult, și să extragă apa și hrana dintr-un volum mare de sol. În R.P. Romînă există asemenea soluri, în marea lor majoritate formate pe loess: cernoziomul castaniu, ciocolat, levigat și solurile brun-roșcate de pădure. Sînt și numeroase aluviuni în luncile rîurilor care s-au dovedit terenuri excelente pentru cultura porumbului.

DE LA ALIMENTAȚIE LA ANTIBIOTICE

Bineînțeles, extinderea tot mai mare a culturii porumbului în țara noastră nu se datorește numai condițiilor pedoclimatice, ci și faptului că el își găsește foarte numeroase și variate întrebuințări.

Porumbul, conținînd majoritatea substanțelor hrănitoare principale (afară de trei aminoacizi și două vitamine, C și D), se dovedește a fi un aliment gustos și apreciat. Aminoacizii și

„Eroul" articolelor de față și oamenii care-l dau viață.

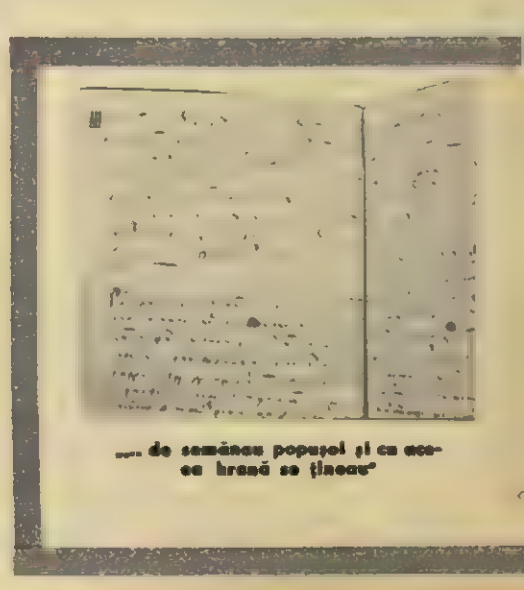

.... de semănatul porumbului și cu acea hrană se hrănesc

„E atît de mare că nu se vede omul călare din el..."

vitaminele ce lipsesc din porumb se găsesc în lapte, brînză, ouă, carne, peşte şi altele.

O largă întrebuinţare a căpătat-o porumbul în creşterea şi îngrăşarea animalelor: pe bună dreptate se afirmă că el constituie baza zootehniei. Pentru bovine, oi, porci, păsări el reprezintă o hrană substanţială. Deci în ultimă instanţă porumb înseamnă mai multă carne, mai mult lapte, mai multe ouă, mai multă lînă.

Credem că e bine să insistăm şi asupra folosirii porumbului şi în alt domeniu, relativ mai puţin cunoscut: în industrie. Porumbul boabe, alături de tuberculele de cartofi, constituie sursa cea mai importantă de amidon, utilizat în industria alimentară la prepararea budincilor, biscuiţilor, prăjiturilor, jeleurilor etc.

Din porumb se extrag uleiuri, spirt, dextrină, acid lactic, coloranţi, dibutil. —materie din care se prepară cauciucul sintetic — acid acetic, acetonă etc. Cea mai mare cantitate de amidon extrasă din porumb este folosită la obţinerea glucozei, larg întrebuinţată la fabricarea bomboanelor şi răcoritoarelor şi la producerea fibrelor artificiale. Porumbul este prezent şi la prepararea produselor antibiotice şi în alte numeroase domenii.

Nu numai porumbul boabe, ci şi celelalte părţi ale plantei de porumb au folosinţă industrială. Din măduva tulpinelor se extrage celuloza pură, folosită ca material de izolare la frigidere. Din pănuşi — frunzele care învelesc ştiuleţii — oamenii nevoiaşi de la ţară răsuceau odată foiţe pentru ţigări; acum ele au o altă destinaţie: slujesc la fabricarea aţei, ţesăturilor, confecţionarea de diverse împletituri — poşete, încălţăminte, pălării.

După desprinderea boabelor de pe ştiulete rămîne rahisul (ciocălăul), care reprezintă 20% din greutatea ştiuletelui şi care conţine cantităţi mari de pentozane. Din acestea din urmă se poate obţine furfurolul — folosit la rafinarea produselor petrolifere, în industria chimică de sinteză a maselor plastice, în industria farmaceutică.

Mătasea porumbului nu e numai o podoabă a ştiuletelui, ci se întrebuinţează cu succes la prepararea ceaiurilor şi siropurilor pentru afecţiunile căilor urinare şi ale inimii. În ultimii ani cercetătorii sovietici au demonstrat că preparatele din mătasea porumbului stimulează secreţia biliară şi că ele se pot prescrie cu succes în afecţiunile hepatice. Tot în mătasea porumbului s-a descoperit vitamina K_2 antihemoragică.

ARTA ŞI ŞTIINŢA DE A CREA DUBLU HIBRIZI

Cu aceasta n-am epuizat nici pe departe importanţa cultivării porumbului. Mai menţio-

(Continuare în pag. 8)

Cînd şi cum s-a introdus porumbul în agricultura ţării noastre

Informaţiile cele mai concrete privitoare la începuturile culturii porumbului în Moldova ne sînt furnizate de o cronică anonimă care, sub titlul „Pentru domnia lui Constantin Duca Vodă" (Moldova, 1693-1695), spune:

„În zilele acestui domn s-a scornit un obicei pe vite, căruia zic muntenește văcăritul, de au dat toți cîte un zlot de bou, de vacă, cîte vite a avut, de gonitori și gonitoare cîte un tuit, de cal, de capră cîte un leu. Și s-au mai scornit și alt obicei, cîte 2 orți de pogon de pre popușoi, că acuma la oameni se împuținase boii și sărăcimea cîtă era în țară se învățase de-și făcea ogoarele cu sapa prin păduri și prin silișți, pe sub păduri, de semănau popușoi și cu aceea hrană se țineau". (Tuit, zlot, ort — monede ale timpului.)

În acest text porumbul apare ca o cultură obișnuită, binecunoscută țăranilor. Aceași lucru se deduce și din faptul introducerii unui bir special pe cultura porumbului.

În Muntenia, după părerea majorității autorilor, porumbul a fost introdus în ultimul sfert al secolului al XVII-lea, sub domnia lui Șerban Cantacuzino (1679-1688).

În Ardeal se crede că porumbul a fost introdus pe la mijlocul secolului al XVII-lea, sub domnia principelui George Racoțzi I (1631-1648).

Dacă privitor la data introducerii și răspîndirii porumbului în agricultura Țărilor Românești există totuși unele documente istorice, în ceea ce privește calea de pătrundere în țară a primelor semințe ale acestei plante nu sînt decît presupuneri. Părerea acceptată de majoritatea cercetătorilor este că negustorii portughezi și spanioli au adus porumbul la Genova, Veneția și Constantinopol. În Țările Românești porumbul a ajuns din Turcia, cu care existau atunci relații economice dezvoltate. În Transilvania se pare că primele semințe de porumb au ajuns direct din Italia.

Știați că...

...În America porumbul a început să fie cultivat acum aproximativ 4500 de ani? Aceasta s-a putut stabili cercetîndu-se cu ajutorul carbonului radioactiv vîrsta resturilor de ștuleți și boabe găsite în peșterile din Mexic.

...Indienii din America preparau, înaintea venirii lui Cristofor Columb, zahăr din porumb, mai precis din subspecia numită „saccharata"?

...Prima publicație europeană consacrată descrierii porumbului a văzut lumina tiparului în Italia în anul 1494, sub forma unei broșuri, iar prima imagine tipărită a acestei plante apărută în Europa este o gravură în lemn datînd din anul 1542?

...Numărul rîndurilor de boabe pe un știulete de porumb este întotdeauna cu soț?

...Înălțimea tulpinii porumbului în diferite regiuni de pe glob poate varia între 30 cm și 9 m, iar greuta-

Continuare în pagina 8

Urmare din pagina 7

Știați că...

tea a 1.000 boabe, între 43 și 1.100 g?

...Planta sălbatică din care provin formele de porumb existente astăzi în cultură nu este cunoscută? Plantele sălbatice cele mai înrudite cu porumbul sînt Euchlaena și Tripsacum. Dar nici una dintre ele nu poate fi considerată în mod sigur drept strămoș al porumbului.

...La o producție de porumb de 5.000 kg boabe la hectar, din boabele recoltate de pe 12 ha se poate extrage aproximativ un kg de... zinc?

...Curentul electric de înaltă frecvență poate influența în sens pozitiv, între anumite limite, creșterea și dezvoltarea porumbului? Plantele rezultate din semințele astfel tratate sînt mai viguroase și ajung mai devreme la maturitate.

...Boabele de porumb pot avea, pe lîngă culoarea galbenă, mai des întîlnită, și culoarea albă, roșie, brună și chiar albastră? Se cunosc și cazuri cînd boabele aceluiași știulete sînt colorate în mod diferit.

O „citadelă" a porumbului: Fundulea

O contribuție de seamă la dezvoltarea culturii porumbului în R.P. Română o aduc Institutul de cercetări pentru cultura cerealelor și plantelor tehnice de la Fundulea și stațiunile experimentale agricole din întreaga țară.

Institutul furnizează sămînță de porumb de bună calitate: hibrizii dubli 341, 405 și 409 pentru cîmpia din sudul țării, Dobrogea și Banat, sau hibrizii dubli 103, 203, 208 și 206 pentru platoul Transilvaniei și zonele de stepă și silvostepă ale Moldovei. Bunele rezultate obținute în cultura porumbului se datoresc și numeroaselor experimentări privind lucrările solului, îngrășarea terenului, distanța, epoca de semănat, metodele de irigare, folosirea porumbului în hrana animalelor, combaterea dăunătorilor etc.

Cercetătorii institutului de la Fundulea și ai stațiunilor experimentale nu pierd din vedere nici viitorul: ei experimentează noi îngrășăminte lichide pentru porumb — pe bază de amoniac — care sînt mai ieftine; studiază efectul, în condițiile țării noastre, al unor ierbicide noi, cum ar fi Simazinul și în special Atrazinul, cu ajutorul cărora se pot exclude prașilele manuale pe rînd.

Lanurile de porumb se pierd în zare... privegheate cu grijă de cercetătorii institutului de la Fundulea.

Poru

năm faptul că porumbul s-a extins și a rămas în cultură pe suprafețe uriașe datorită capacității sale de producție mai mari decît a grîului, a ovăzului, a secarei sau a altor plante cultivate pentru semințe. În același timp, porumbul se poate cultiva pe același ogor după el însuși mai mulți ani la rînd, fără mari neajunsuri.

În ultimii 6-7 ani tehnica cultivării porumbului a făcut în țara noastră progrese remarcabile, o atenție sporită acordîndu-se hibrizilor de mare productivitate. În toate gospodăriile agricole de stat și pe tarlale tot mai întinse ale gospodăriilor colective a fost folosită, cu bune rezultate, sămînță de porumb dublu hibrid.

Multă lume se întreabă ce este acesta. Prin hibrid înțelegem orice organism rezultat din încrucișarea a doi indivizi deosebiți în caracterele lor ereditare. În ceea ce privește porumbul dublu hibrid, el se realizează prin încrucișarea a doi hibrizi simpli, însumînd valori productive și calitative superioare.

Pentru anul 1963 a fost repartizată sămînța a 16 hibrizi dubli de porumb potriviți pentru diferitele zone agricole. Aceștia au perioade de vegetație ce variază de la 125 la 145 zile.

În primăvara viitoare întreaga suprafață destinată culturii porumbului va fi însămînțată numai cu hibrizi dubli produși în țara noastră. Aceștia sînt foarte productivi, rezistă bine la secetă și boli, se adaptează mai ușor la soluri și climate diferite și — element de loc lipsit de importanță — se recoltează mai ușor decît solurile de porumb obișnuite (cu polenizare liberă).

Desigur, porumbul dublu hibrid nu se obține lesne, ci reclamă îndelungate și atente lucrări, care durează cel puțin șase ani. După aceasta se verifică cel puțin trei ani comportarea hibridului nou în diferitele zone agricole din țară.

Deoarece vigoarea sa se menține în întregime numai în primul an de cultivare, este necesar ca în fiecare an să se folosească sămînța de porumb dublu hibrid din prima generație. Producerea, condiționarea și distribuția seminței de porumb din prima generație pentru milioane de hectare în fiecare an sînt operațiuni care cer multă pricepere și muncă.

Oamenii de știință din țara noastră și foarte mulți lucrători din stațiunile experimentale și din unitățile agricole socialiste au dobîndit bune rezultate atît în crearea porumbului de mare productivitate cît și în tehnica culturii. Datorită mașinilor moderne puse la dispoziție de stat și aplicării ierbicidelor se elimină încrarea cea mai grea, mai chinuitoare și totodată mai costisitoare: prășitul cu sapa.

ȘTIULEȚII DE AUR

Pentru țara noastră, care cultivă porumbul pe o suprafață atît de întinsă, orice spor de producție aduce o contribuție însemnată la creșterea venitului național. Numai o creștere de 100 kg boabe la fiecare hectar înseamnă o cantitate în plus de 400.000 tone porumb boabe. Ce reprezintă, de pildă, doar 100 kg porumb boabe? Mult: 20-25 kg carne de porc sau 63 kg amidon sau 44 litri alcool și, în plus, 1,8-2,7 litri ulei și 3,6 kg turte.

În ultimii doi ani, în ciuda unor condiții climatice puțin favorabile, numeroase unități agricole socialiste au obținut recolte frumoase. Astfel numeroase gospodării agricole de stat din Banat, Crișana și alte regiuni au obținut de pe întreaga suprafață recolte medii de 5.000-6.000 kg boabe la hectar. Avînd în vedere că tehnica cultivării porumbului este în continuu progres, există temeiuri să se afirme că în scurtă vreme vom asista la creșterea producției de porumb pe întreaga suprafață cultivată.

Însemnătatea porumbului pentru țara noastră a fost scoasă în evidență și de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej în expunerea făcută la ședința solemnă a M.A.N. cu prilejul celei de-a XV-a aniversări a Republicii Populare Române. „Majoritatea suprafeței cultivate cu porumb și sporirea productivității la această cultură — a spus tovarășul Gheorghiu-Dej — este un obiectiv deosebit de important pentru anii viitori".

★

Prin excelență productiv, avînd diverse și însemnate întrebuințări, porumbul, alături de grîu, este planta de bază a agriculturii noastre socialiste.

Știuleții de aur găsesc la oamenii muncii din agricultură și la specialiști nu numai o prețuire „sentimentală", ci hărnicie și sîrguință, conștiința importanței economice a acestei uriașe bogății a țării noastre: porumbul.

Prof. univ. dr. Irimie STAICU

N. R. „Cînd și cum s-a introdus porumbul în agricultura țării noastre" se bazează pe date din studiul monografic „Porumbul", Editura Academiei R.P. Române, 1957. Celelalte note au fost redactate de ing. Arcadie Ulinici, de la Institutul de cercetări pentru cultura cerealelor și plantelor tehnice de la Fundulea.

recorduri de ieri și azi

Dacă vreodată, de curiozitate, veți răsfoi un tratat de geografie agricolă și dacă veți privi cu atenție o hartă a răspîndirii porumbului pe glob, veți vedea în dreptul Balcanilor, și în special al țării noastre, puncte dese sau poate un colorit mai închis: este dovada că ne aflăm într-o zonă de cultură intensă.

Și realitatea nu dezmintește spusele hărții. Romînia a fost și este o țară cultivatoare de porumb binecunoscută. Dar... există și un „dar". Romînia burghezo-moșierească deținea un trist record în acest domeniu: în perioada 1930-1939, de pildă, ea ocupa ultimul loc în Europa la producția medie de porumb la hectar: 1.072 kg...

Astăzi acest „record" stăruie doar în amintire. Pe ogoarele gospodăriilor agricole socialiste munca liberă a oamenilor și grija permanentă a statului n-au întîrziat să-și arate roadele.

Sistemele de cultură se aplică diferențiat; de asemenea se folosesc în mod judicios hibrizii dubli. Unii sînt potriviți pentru zonele călduroase, iar alții sînt indicați pentru zonele mai reci și mai umede.

Cît de eficiente sînt metodele agrotehnicii moderne, care își găsesc un cîmp larg de aplicare în agricultura socialistă, o dovedește faptul că, cu toată seceta din anul 1962, pe suprafețe mari de teren au fost obținute producții nebănuite în trecut.

Aceste rezultate au o mare forță mobilizatoare. Tot mai multe unități ale agriculturii socialiste preiau experiența înaintată, iar realizările deosebite tind să se generalizeze într-un număr crescînd de unități agricole.

Iată cîteva cifre din anul trecut — an în care condițiile climaterice au fost defavorabile — care demonstrează posibilitățile larg deschise de aplicarea agrotehnicii înaintate.

La G.A.S. Pietroiu, din Reg. București, de exemplu, de pe 915 ha cultivate cu porumb s-au recoltat în medie cîte 4.360 kg la ha. Este interesant de arătat că la această gospodărie irigarea porumbului a dublat aproape producția, obținîndu-se cîte 8.280 kg/ha boabe în medie pe 810 ha. Tot în Reg. București, la G.A.S. Mărculești, au fost obținute în cultură irigată 8 040 kg boabe la ha în medie pe întreaga suprafață. O recoltă frumoasă de porumb a avut-o anul trecut și G.A.S. Pisc din Reg. Galați: 7.645 kg boabe la ha în medie, pe 168 de ha irigate.

Producții mari de porumb, la care țăranii muncitori nici nu se puteau gîndi în trecut, au fost obținute și în gospodăriile agricole colective. Astfel colectiviștii din Sintana, Reg. Crișana, au recoltat 5.211 kg boabe la ha în medie, pe 838 ha teren neirigat.

Recorduri ale zilelor noastre...

nbul- o plantă epică

de Geo BOGZA

„Nu se vede omul călare din el..." Aceasta este cea mai veche amintire a mea despre porumb.

Așa începeau să spună oamenii, pe la mijlocul verii, cu un fel de mîndrie în glas și în ochi cu un fulger de bucurie despre lanurile de porumb. Iar eu eram uimit de extraordinara plasticitate și forță a expresiei. Cred că a fost prima lecție de vorbire colorată pe care am primit-o în viața mea.

E atît de mare că nu se vede omul călare din el... De cîte ori auzeam asta mă încerca un fior, ca la narațiunea unor fapte epice. Eu nu văzusem niciodată un asemenea porumb; ei nu creștea în preajma satului, ci pe cîmpia uriașă dintre sate, acolo unde nu mai erau decît cerul și pămîntul. Ce trebuie să fie pe acolo, mă gîndeam, uitîndu-mă cu uimire la cei ce puteau aduce mărturii din locuri unde se petreceau fapte atît de extraordinare. Dar tot în acel timp, într-o zi, pe ulițele satului a fost o mișcare neobișnuită și am auzit cuvinte pe care nu le mai auzisem niciodată. Pînă seara tîrziu am stat la fîntîna satului, care era în preajma casei noastre și constituia pentru mine un permanent punct de observație.

Ziua începuse cu țipetele cîtorva femei și copii și se termina, sub lumina lunii, cu murmurul colectiv al întregului sat.

Așa a intrat în conștiința mea, nedumerindu-mă și înfricoșîndu-mă, noțiunea de spînzurătoare. În acea zi, o femeie se spînzurase în grajd, trecîndu-și în jurul gîtului o frînghie. Cu surpriză și spaimă luam cunoștință că nu numai roțile trenului care trecea la marginea satului, și nu numai apele umflate ale gîrlei care curgea dincolo de calea ferată, ci și obiectele domestice, chiar o simplă frînghie, pot deveni pentru neamul omenesc — pe care îl descopeream în jurul meu și-l studiam cu mare atenție, părîndu-mi înconjurat de enigme — prilej al unei morți violente.

Pentru cîțiva oameni, cu altfel de îmbrăcăminte și cu altfel de glasuri, mai categorice și mai raționale decît ale celor care se văitau sau comentau înspăimîntați, moartea acelei femei nu prezenta nici o enigmă. Ei spuneau: pelagră! Cuvîntul acesta nou avea pretenția să explice totul, copiii care țipau prin curte, funia înnodată în jurul gîtului, ochii ieșiți din orbite. Pelagră!

Într-o seară, înainte ca discul lunei să se știrbească, am stat pe treptele casei pînă tîrziu, sub razele ei de cositor, în tovărășia lui Lăbuș, prietenul meu din acea vreme, cuprins de o mare tristețe și de o mare nedumerire.

Faptul brutal, care scosese satul din viața lui obișnuită, își primise explicația. Pelagra, mămăliga! Dar eu nu pricepeam cum se poate termina cu țipete și cu ochi scoși din orbite ceva ce avea un început atît de frumos: Nu se vede omul călare din el...

★

Cine va citi „Cartea Oltului", despre care un recenzent a spus cîndva că este o Biblie a pămînturilor românești, va vedea că atunci cînd, pe la mijlocul vieții mele, am străbătut aceste pămînturi întocmind inventarul lor poetic, ochiul meu n-a rămas de loc indiferent la marele spectacol al lanurilor de porumb. Atunci, între Carpați și Dunăre, am pătruns împreună cu eroul meu în marea lume a porumbului și am fost copleșit de cîtă forță și de cîtă poezie aduceau ei pe fața pămîntului. De la sfîrșitul lui iunie, după ce grîul era secerat, cîmpia dunăreană rămînea pînă toamna tîrziu, pînă aproape de căderea zăpezii, sub marea vrajă a porumbului.

Firul pe care îl încercasem în copilărie nu mă înșelase. Porumbul este o plantă epică, în fața căreia ți se trezește imaginația și bărbăția. Grîul transformă pămîntul într-o mare de aur, cu valuri ca ale mării, dar porumbul țîșnește în sus, vizează a treia dimensiune, se preface în pădure, că nu se mai vede omul călare din el.

Iar atunci cînd e cules își arată încă o dată forța. N-am să uit niciodată firul cosmic încercat în fața uriașelor grămezi de știuleți din cîmpia Dunării. Adevărate piramide, dar nu de piatră, ci din țesuturi vegetale, comestibile.

Anii au trecut. De mult n-am mai auzit vorbindu-se despre pelagră, dar de porumb aud vorbindu-se tot mai des. În „Scînteia" s-a scris și se scrie despre porumb tot atît de mult și cu aceeași tensiune ca și despre electrificarea țării.

Țin minte că atunci cînd, la jumătatea vieții mele, Oltul și cu mine am ajuns în cîmpia Dunării, am scris despre porumb: „...scoțînd din frunzele lui acel foșnet unic, de săbii trase din teacă".

Acestei săbii, care ca orice sabie are două tăișuri, noua orînduire a țării noastre îi ascute numai tăișul folositor omului, pe celălalt, pe aducătorul de pelagră și de moarte, împingîndu-l în uitare.

Semănat pe imense întinderi de pămînt, lucrat cu tot mai puternice și ingenioase mașini, bază a producției de carne, de lapte și de uleiuri, porumbul poate fi privit astăzi cu mîndrie.

Acum, nici o contradicție nu mai există între măreția lui „Nu se vede omul călare din el..." și rezultatele obținute prin cultivarea acestei epice plante în cîmpia Dunării.

actualităţi cinematografice

MATURIZĂRI

Romanul adolescenţei maturizate de război, „Străinul", se ecranizează. Filmul nu va fi însă ediţia revăzută a cărţii, ci o operă originală, conformîndu-se legilor de construcţie cinematografică. Relaţia literatură-film e înţeleasă în mod creator de scriitorul Titus Popovici, căruia îi datorăm şi o altă valoroasă transpunere, „Setea".

Scenaristul concentrează şi aici sensurile cărţii în jurul cîtorva personaje din vasta galerie a „Străinului". Dar mută centrul de greutate pe alte întîmplări, schimbă ambianţele, deplasează partea a doua a povestirii din satul dramaticului refugiu în oraşul ce pregăteşte insurecţia.

— Titus Popovici ştie să scrie pentru film—ne spune regizorul Mihai Iacob, foarte mulţumit de colaborarea cu scenaristul. Nu e sentimental faţă de cuvîntul tipărit, ci cîntăreşte lucid fiecare episod al cărţii, gîndind cum ar apare pe ecran. Nu există moment din roman transpus identic în film. Totul a fost recompus în funcţie de necesităţile povestirii cinematografice.

Răsfoiesc scenariul. Se simte încă de la început intervenţia scriitorului. Eliminarea din şcoală a lui Andrei se produce mai tîrziu, ca o consecinţă a unui caracter ce se conturează în faţa noastră. Evoluţia lui urmează apoi o ascensiune mai rapidă, limpezirea eroului producîndu-se mai devreme şi în alte împrejurări decît tragicele peregrinări prin satele pustiite de fascişti ori terorizate de gărzile naţionaliste. Contactul lui Andrei cu mişcarea revoluţionară din oraş se face îndată după eliminarea lui şi după bombardarea gării, cînd băiatul intră să lucreze la uzina de armament. Aici, asistînd la organizarea de către muncitori a evacuării uzinei, el cunoaşte necesitatea şi finalitatea acţiunii. Scenaristul a înţeles că în film definirea eroului nu se poate face pe altă cale decît integrîndu-l în acţiune. Sub semnul unor clarificări de conştiinţă, definitive, se precizează pe ecran şi celelalte personaje, Lucian Varga, de pildă.

— Romanul cinematografic în două serii va păstra în centrul atenţiei sale prietenia dintre Sabin şi colegul său, Lucian Varga? — îl întreb pe regizor.

— „Străinul" rămîne istoria unei prietenii pe care nu aflu evenimentele cît apartenenţa eroilor la clase diferite, ireconciliabile, o destramă. Lucian Varga se defineşte mai hotărît ca fiu al tatălui său, burghezul reacţionar şi şovin care în film îşi găseşte un binemeritat sfîrşit tragic. Înfruntarea personajelor nu ţine de două caractere, ci de două lumi vrăjmaşe. Andrei a înţeles sensul istoriei şi s-a alăturat ei; Varga nu mai rămîne, ca în carte, mai mult un izolat, un inadaptabil, un steril meditativ, ci, la moartea tatălui său (episod introdus de scenarist în film), se declară făţiş duşmanul forţelor revoluţionare.

— Dar Sonia? În carte, iubita lui Andrei îşi renega clasa şi se alătura, curajoasă, celui drag, înfruntînd riscurile unei vieţi nesigure, precare.

— Scenaristul şi-a reconsiderat personajul. Cu toate că încă îl mai iubeşte pe Andrei, Sonia rămîne alături de Lucian, de mentalitatea lui, care îi e mai apropiată. Filmul trage viguros concluziile cărţii, ducînd pînă la capăt, în mod firesc, maturizarea eroilor începută în roman.

— Ecranizarea „Străinului" va fi aşadar un fel de epilog scris de autor la o distanţă de cîţiva ani de la apariţia cărţii?

— S-ar putea numi şi aşa. Cînd ecranizează, scriitorul îşi poate permite o poziţie activă faţă de propria-i operă. Cu atît mai bine pentru cineast. Sperăm, şi pentru spectator...

— Aţi colaborat încă din faza scenariului literar?

— În timp ce Titus Popovici scria cîte o secvenţă, eu lucram, paralel, la decuparea celei anterioare. Aceasta ne-a permis o consultare permanentă, verificarea sau selectarea — pe loc — a celei mai bune variante ivite.

— Lucraţi cu plăcere la această ecranizare?

— E filmul la care ţin cel mai mult. Pentru că universul lui îmi e familiar—am cunoscut oamenii, locurile descrise de Titus Popovici — Aradul, unde se petrece acţiunea, e într-un fel oraşul copilăriei mele şi am emoţii cînd îl redau pe ecran. De altminteri, socotesc „Străinul" un moment de răspundere al activităţii mele cinematografice.

— Examenul de maturitate, cu alte cuvinte...

— Întocmai. Pe care-l dau o dată cu eroul îndrăgit, Andrei Sabin.

Le urăm succes amîndurora.

A.M.

În colhoz tînărul student-ziarist (Aleksandr Zbruev) a întîlnit în cele din urmă dragostea.

Un nou rol pentru ALEKSANDR ZBRUEV

Numele regizorului Vadim Derbenev ne este cunoscut: el a semnat imaginea filmelor realizate de M. Kalik, dintre care recentul „Omul merge după soare". Iată-l acum debutînd în regie cu filmul „Călătorie în aprilie". În ce priveşte interpretul principal, pe acesta l-am cunoscut sub chipul frămîntatului Dimka, unul din cei trei eroi ai filmului „Salut, viaţă!". El interpretează de astă dată un personaj contemporan, din generaţia celor care preiau în zilele noastre din mîinile părinţilor misiunea de a construi comunismul.

Eroul filmului „Călătorie în aprilie" este un tînăr în vîrstă de aproape douăzeci de ani, student al unei facultăţi de ziaristică.

Păţaniile lui încep într-o noapte rece de aprilie, o dată cu debarcarea de pe vaporaşul „Hortensia" într-un loc pustiu din apropierea unui colhoz bortiviticol. Tînărul gazetar venit la practică printre colhoznici e întîmpinat la început cu răceală şi neîncredere. Cu îmbrăcămintea lui după ultima modă — pantofii cu vîrf ascuţit, ciorapii pestriţi, pantalonii strîmţi şi vîndîiacul plin de fermoare — pare mai curînd un bulevardist. Dar sub bravada lui teribilistă se ascund o fire sinceră şi înflăcărată, o mare dorinţă de a fi de folos celor din jur, o gîndire clară şi exigentă. Foarte curînd înţeleg şi colhoznicii, ca vechi podgoreni ce sînt, că băiatul acesta plin de talent şi spontaneitate e asemenea vinului nou care fierbe. Că are nevoie de atenţie şi îngrijire ca să-şi arate adevăratele însuşiri. Cu ajutorul colhoznicilor, capriciosul şi furtunosul aprilie pe care studentul l-a petrecut în sat va fi urmat de un mai însorit, cu livezi în floare şi cu un tînăr care a cucerit nu numai dragostea unei fete, ci şi preţuirea tuturor celor din jur.

PRELUDIO 11...

...sună paşnic şi chiar muzical. Dar acest indicativ poartă o încărcătură grea de ură şi moarte. E numele unei operaţii de diversiune întreprinsă de mercenarii lui Batista, plătiţi şi înarmaţi de imperialiştii nord-americani. Tot el dă şi titlul filmului pe care îl realizează în coproducţie germano-cubaneză regizorul Kurt Maetzig.

Eroii, un grup de patrioţi cubanezi care luptă pentru a zădărnici acţiunile contrarevoluţionarilor, sînt interpretaţi de actori din ambele ţări: cubanezii Aurora Depestre şi Roberto Blanco şi germanii Günther Simon şi Armin Mueller Stahl. Filmările în exterior s-au desfăşurat în vara anului 1962 la Havana şi în jungla din Sierra del Mico, într-o atmosferă de tensiune şi insuflefire totodată. În jurul insulei din Marea Caraibilor patrulau vasele flotei militare americane şi pînă şi recuzitiera filmului, o tînără cubaneză de 19 ani, umbla cu revolverul la şold; o ambarcaţiune cu care debarcase pe coasta provinciei Pinar del Rio un grup de diversionişti a fost, după capturare, pusă la dispoziţia echipei de filmare... Toate demonstrau aşadar cît de actuală e tema filmului. Cubanezii au făcut totul pentru a asigura cineaştilor cele mai bune condiţii, în aşa fel încît să-şi poată continua nestingherit munca.

Apoi, pe platoul studiourilor DEFA din Berlinul democrat, în decorurile realizate de arhitecţii Alfred Hirschmeier şi Roberto Larraburu (decoruri care reconstituie cu fidelitate cafeteria „Salon Capitolio" şi holul hotelului „San Remo" din Havana), au răsunat pe rînd dialoguri în limba spaniolă şi germană. Se filmau cîteva din cele mai importante momente ale acţiunii.

— Atenţiune, Aurora Depestre, e rîndul dumitale!...

Luminile s-au aprins, scoţînd în evidenţă dezordinea din decorul cafeteriei „Salon Capitolio". La telefon, o fată în uniforma voluntarilor Armatei de eliberare vorbea emoţionată:

— Trimiteţi o ambulanţă la „Salon Capitolio". În colţul străzii San Rafael s-a produs o explozie. Sînt cîţiva răniţi...

Este scena pe care a surprins-o fotografia din dreapta.

MIRACOLUL TENACITĂȚII

Scriitoarea americană Helen Keller e acum octogenară. Dar minunea care s-a petrecut cu dînsa în urmă cu trei sferturi de veac n-a fost uitată...

Un zid de nelnvins se ridicase între fetița din orășelul Tuscumbia (Alabama) și restul lumii: de pe urma unei scarlatine grave, Helen rămăsese surdă, mută și oarbă. Din închisoarea ei de întuneric și tăcere a izbutit însă s-o smulgă tînăra învățătoare Anne Sullivan. Cu prețul unei teribile încleștări de fiecare zi, în care educatoarea a dezvăluit o energie supraomenească, ea a sfîrșit prin a trezi la o viață conștientă mica făptură sălbăticită, redusă de infirmitate la o viață primară, animalică. Treptat, Helen a început să comunice cu lumea înconjurătoare pentru ca în cele din urmă, asistată în permanență de devotata ei învățătoare și prietenă Anne Sullivan, să ajungă pe băncile universității și să-și formeze o cultură pe care i-ar fi putut-o invidia mulți oameni valizi.

Anne Bancroft și Patty Duke într-o scenă dramatică din filmul „Miracol în Alabama".

Acestui uimitor triumf al răbdării și dragostei i-a fost consacrată piesa „Miracol în Alabama" a dramaturgului William Gibson, precum și filmul cu același titlu realizat de regizorul Arthur Penn.

Acțiunea filmului începe cu sosirea învățătoarei și se încheie cu momentul zguduitor al primei victorii: după cîteva săptămîni infernale, în care învățătoarea fusese nevoită să „dreseze" cu mijloace uneori brutale mica sălbăticiune, Helen face în sfîrșit legătura dintre o noțiune și semnele pe care Anne Sullivan i le scria în palmă. De aci înainte inteligența copilului avea să se dezvolte furtunos, o dată cu o neistovită sete de viață și cunoștințe.

Remarcată încă la Festivalul de la Edinburg din anul trecut, performanța artistică a interpretelor principale, actrița Anne Bancroft și mica Patty Duke, a adus amîndurora recent consacrarea definitivă o dată cu decernarea, în această primăvară, a premiului Oscar pentru cele mai bune interpretări feminine din anul 1962.

SOPHIA LOREN ÎN 1983

Sophia Loren va apărea din nou într-un film regizat de Vittorio de Sica. După generoasele roluri pe care i le-a oferit în filme ca „Aurul Neapolelui", „Ciociara", „Boccaccio" și „Sechestrații din Altona", cunoscutul regizor italian i-a pregătit acum Sophiei prilejul unei experiențe artistice ispititoare. Ea urmează să interpreteze în următorul film al lui de Sica—„Ieri, azi și mîine"—un rol triplu. În trei episoade ce se desfășoară la interval de douăzeci de ani, personajul interpretat de Sophia Loren va ilustra evoluția, în ultimele două decenii, a poziției femeii în societate, riscînd și o anticipare — în registrul comic, firește — a situației acesteia în jurul anului 1983. Partener îi va fi Marcello Mastroianni.

POETUL MUSSA DJALIL, EROUL UNUI FILM

Salvat ca prin minune din taințele închisorii fasciste berlineze Moabit, un caiet cu versuri de o cutremurătoare forță lirică a ajuns, după al doilea război mondial, în patria autorului său, Uniunea Sovietică. Acel ce le scrisese și le îndrugise sub zeghea deținutului era Mussa Djalil, poetul de origine tătară ucis de naziști la capătul unei lungi și chinuitoare captivități. Filmul, realizat recent la studioul din Babelsberg (R.D.G.), evocă eroica rezistență a prizonierului care în cele mai grele clipe a știut să-și păstreze neatinsă demnitatea și încrederea în victorie. În rolurile principale apar actorii Edwin Marian și Ekkehard Schall de la Berliner Ensemble.

cartea

O. Meinikov:

COMPLOT ÎMPOTRIVA LUI HITLER

Editura Politică — 288 pag.

Lucrarea prezintă evenimentele legate de complotul de la 20 iulie 1944 din Germania, organizat împotriva lui Hitler.

Autorul își propune să restabilească realitatea istorică, să analizeze adevărata natură a complotului, să împrăștie falsa aureolă cu care-l înconjoară pe complotiști unii istorici burghezi, subliniind totodată activitatea grupurilor comuniste, militante consecvente împotriva regimului hitlerist.

E. Godeanu, I. Tudose, R. Tudor:

ÎNALTUL TITLU DE MEMBRU DE PARTID

Editura Politică — 96 pag.

Lucrarea înfățișează cititorilor preocuparea permanentă a partidului nostru pentru aplicarea cu consecvență a învățăturii leniniste cu privire la titlul de membru de partid și la rolul crescînd al comuniștilor în îndeplinirea sarcinilor trasate de partid, reliefează activitatea susținută desfășurată de partid pentru antrenarea maselor la înfăptuirea politicii sale.

Mojmir Grygar:

JULIUS FUCIK

Editura Politică — 272 pag.

Folosind materialele noi despre Fucik, documente din arhive, precum și amintirile unor oameni care l-au cunoscut personal pe Fucik, Grygar a realizat o emoționantă prezentare a vieții compatriotului său, erou al mișcării muncitorești cehoslovace și internaționale.

Eugen Phoebus:

O CONTRIBUȚIE LA CAUZA PĂCII — ÎNȚELEGERILE REGIONALE

Editura Politică — 72 pag.

Lucrarea arată importanța economică și politică a încheierii unor înțelegeri regionale, inclusiv a creării unor zone denuclearizate în diverse regiuni ale lumii, ca un factor de destindere internațională menit să contribuie la consolidarea păcii. Locul central în lucrare îl ocupă prezentarea propunerilor R.P.R. cu privire la crearea unei înțelegeri în Balcani și activitatea desfășurată de țara noastră pentru realizarea unei asifel de înțelegeri. Autorul face de asemenea o expunere a inițiativelor altor state socialiste privind crearea de zone fără arme nucleare într-o serie de regiuni ale lumii. Ultima parte a lucrării se ocupă de combaterea poziției obstrucționiste a puterilor occidentale în această problemă.

povestea vorbei

CÎTEVA CUVINTE CONTOPITE

Două cuvinte se pot contopi pentru a forma un cuvînt compus (de exemplu, *floarea-soarelui*, *du-te-vino*, *firiie-briu* etc.). Contopirea ajunge cîteodată atît de perfectă, încît nu mai reușim să despărțim elementele componente.

Un cuvînt ca *parter*, de pildă, a fost la origine compus din două cuvinte franțuzești, *par* și *terre*, ceea ce s-ar traduce „la pămînt", de fapt „la nivelul solului". Parterul e într-adevăr acea parte a clădirii care e construită imediat deasupra solului. Aproape fără nici o modificare a pronunțării, *parterre* a devenit în românește *parter*.

Din grecește provine cuvîntul internațional *acrobat*, și acesta un cuvînt compus din două elemente: *akron* „înălțime, vîrf" și *-batos* „cel care merge". Un *akrobatos* era deci o persoană care putea merge în vîrful picioarelor sau pe sus, la o oarecare înălțime deasupra pămîntului. Înțelesul acesta se potrivește și astăzi pentru cei care fac acrobații pe sîrmă, la trapez etc.

Cuvînt compus este și slavul *voievoda* (*voie* „de oști" și *-voda* „conducător"), care a dat în românește *voievod*. Primul înțeles a fost, după cum se vede, „conducător de oști", și nu „principe", „domnitor" — care e sensul actual.

Sorin STATI

ALABAMA '63:

1

Evenimentele sînt cunoscute. Negrii din oraşul american Birmingham (aici trăiesc 140.000 din cei 19.000.000 negri americani) au ajuns la concluzia că totul ajunge. Ajunge cu discriminarea, cu persecuţia, cu batjocura. Totul ajunge şi trebuie schimbat. Sîntem în 1963. Încă în 1863 preşedintele Abraham Lincoln a semnat proclamaţia prin care se acordă negrilor libertate deplină. 100 de ani după Lincoln, negrii (a zecea parte din populaţia S.U.A.) au trimis actualului preşedinte un mesaj în care fiecare rînd e exclamaţie de revoltă şi de durere: „Ani de-a rîndul progresul în înfăptuirea egalităţii în drepturi a fost extrem de lent. Sistemul segregaţiei l-a îngrădit pe negru... I s-au refuzat posibilităţile egale şi în ce priveşte învăţămîntul, munca... Timp îndelungat el a fost supus asupririi şi terorii. Au fost ani grei de umilinţe şi lipsuri".

100 de ani! Cîte generaţii?

Şi iată, acum Birminghamul a arătat ce e în stare timpul. Teroarea a născut sete de libertate. Asuprirea a sporit dorinţa de a trăi ca cetăţeni egali în drepturi. Umilinţa nu era decît o aparenţă. Adevărata faţă a negrului e demnitatea. Iar de la demnitate la luptă nu e decît un singur pas.

2

ripost

1 Un cunoscut rasist american, Ross Barnett, guvernatorul statului Mississippi, a rostit cuvinte memorabile: „Dumnezeu a fost cel dintîi segregaţionist. El ne-a făcut albi, pentru că ne-a vrut aşa; el aşteaptă să-l urmăm pe acest drum". Drumul lui Dumnezeu-Barnett e străjuit de poliţişti înarmaţi. Dar negrii din Birmingham au sfidat pe cei a căror credinţă e sintetizată în arme şi bastoane de cauciuc. E superioritatea oamenilor cu pielea neagră în faţa celor cu inima neagră.

2 Aţi auzit de „MBENQ"? Se experimentează în S.U.A. un medicament cu acest nume. El este propus oamenilor de culoare ca o soluţie radicală în lupta pentru revendicările lor. „MBENQ" acţionează asupra pigmenţilor pielii, decolorînd-o, făcînd-o galbenă şi apoi chiar albă. Folosind „MBENQ" îţi poţi renega strămoşii, poţi îmbrăca pielea albă care îţi va da dreptul să mergi cu autobuzul, să mănînci la restaurant, să studiezi la universitate, să locuieşti într-o casă, să nu fii sfîşiat de cîini... Care negru va accepta o asemenea soluţie? „MBENQ" nu e decît o amestecătură neinteligibilă de sunete... Pe cînd cuvintele „demnitate", „egalitate", „libertate", care au răsunat din nou cu atîta putere la Birmingham, sînt pe toate buzele, le înţeleg toţi...

3 Această fotografie luată la Birmingham e

...a demnității

...inconjurul lumii.
... dezonoare naţio-
... (dintr-un articol
... „The New York
...“). „Vă rog să nu
...ntrebaţi nimic de-
... Birmingham. Ce aş
... să vă spun fără
... jignesc?“ (din de-
...ţia făcută de un
...zentant asiatic la
...7. ziarului „New
... Herald Tribune“).
...gini zguduitoare:
...mpotriva oameni-
...(titlul fotoreporta-
... din revista fran-
... „Paris Match“).
...ele din Alabama“
... unui articol din
...ningPost“, ziar care
... la Lagos — capi-
...Nigeriei). „Aceasta
...oare America cea
...oasă?“ (întrebare
...tă sub fotogra-
... ziarul „Ghana
...mes“ — Accra).

Jeturi puternice se abat asupra negrilor. Dar sînt incendii în fața cărora chiar și cei mai experimentați pompieri rămîn neputincioși. Poți stinge cu apa din tulumba municipală focul aprins în sufletele de ani îndelungați de segregație? Pompierii nu reușesc să-i frîngă pe negri. Ei nu reușesc decît să umple de sorcl străzile Birminghamului. Cosmonautul Gordon Cooper tocmai se rotea peste țară ca un satelit. Un ziar a scris: „Sus — cer fără nori, jos — mocirlă".

Dl. Robert Kennedy — ministrul justiției S.U.A. și fratele președintelui — declara acum doi ani: „Un catolic irlandez este astăzi președintele S.U.A. Nu avem nici un motiv să ne îndoim că în următorii 30-40 de ani un negru ar putea deveni de asemenea președinte". Să fie această cizmă de polițist din Birmingham, care apasă capul unui cetățean de culoare, o primă vizită pentru drumul spre Casa Albă?

FOILETON

Negrii au omorît un judecător alb...

Nemaipomenit în Statele Unite ale Americii! De la o vreme încoace negrii au început să se suie cu forța în autobuzele destinate exclusiv albilor. Cele mai multe restaurante interzic accesul negrilor. Negrii au început să intre în restaurante cu forța. La cinematografe, la fel. Mai mult: le-a intrat în cap să ceară anumite drepturi, cum ar fi de pildă dreptul la muncă, dreptul... Și au început să iasă în stradă în rînduri compacte și lungi.

Autoritățile culorii imaculate au trecut la acțiune. Au pus tulumbele cu apă în fața manifestanților. Negrii nu s-au clintit. Autoritățile au împrăștiat gaze lacrimogene. Negrii nu s-au clintit. S-a dat drumul împotriva lor la dulăi special dresați ca să-i sfîșie. Negrii nu s-au clintit. Atunci, lovindu-i cu bastoanele de cauciuc, polițaii segregației rasiale s-au dedat la arestări. Au fost arestați bărbați, femei, bătrîni, copii. Atîtea mii și mii, încît închisorile nu-i mai încap și atunci spitalele au fost transformate în închisori.

Dar toate ar fi fost, ca să spun așa, suportabile pînă la un punct, dacă negrii n-ar fi săvîrșit cea mai odioasă crimă: au ucis. Au ucis un om. Un alb. Și ce alb! Unul din cei mai splendizi reacționari din statele din sudul S.U.A. L-au ucis pe judecătorul Brown din Alabama.

L-au prins cumva fără veste și l-au spînzurat de un copac, așa cum tot face Ku-Klux-Klanul cu negrii? Nu. L-au împușcat pe vreun coridor al tribunalului? Nu. I-au împlîntat un cuțit în pieptul lui înflăcărat pentru „sublima" cauză a rasismului? Nu. L-au ucis în timpul unui proces, cu atitudinea lor dîrză!

Judecătorul Brown era președintele tribunalului. Punea întrebări stinse negrilor arestați în stradă și aduși în boxa acuzaților. Le punea întrebări, și-i amenința, și-i invectiva. Doar avea de-a face cu o „rasă inferioară". Se aștepta, desigur, ca arestații să-i cadă în genunchi și, ca pe vremea unchiului Tom, să-i implore: „Omoriți-ne, stăpîne!" Dar nu! Negrii l-au înfruntat. Cu bărbăție. Cu conștiința că dreptatea e de partea lor și nu a judecătorului. Însă judecătorul Brown era un suflet duios și sensibil. Tolerant din fire, el a trecut cu vederea, în întreaga-i carieră de om al dreptății, toate nedreptățile pe care le-au îndurat negrii și pe care nu voiau să le mai îndure. Dar să suporte înfruntarea lor — el, cel pus să apere ordinea segregaționistă, și încă în exercițiul funcțiunii, în instanță — asta niciodată! Și din cauza duioșiei, a sensibilității, poate și a furiei născute de ura împotriva negrilor, toate combinate cu o insuficiență cardiacă, sublimul împărțitor de dreptate, contrazis și zădărît, a sucombat subit.

În acest ceas îndoliat, se cuvine să rostim cu pietate: „Să-l ierte Dumnezeu, căci, slavă Domnului, are ce să-i ierte..."

Iosăr SEBASTIAN

ARTĂ ȘI ARTIZANAT

Articole pentru decorația interiorului sau accesorii de îmbrăcăminte, produsele artizanale ne reclamă mereu atenția. Fie că e vorba despre cele 170 de magazine speciale de artizanat pe care le avem în țară, despre vitrinele din gări sau aeroporturi, despre etalajele librăriilor, parfumeriilor sau chiar ale tutungeriilor, nu e „ochi la stradă", cum se spune, unde să nu apară un vas de ceramică, o țesătură românească, un portvizit cu motive folclorice.

Această producție artizanală de masă, stîrnind un remarcabil interes peste hotare, este o creație a anilor noștri și ea este chemată să valorifice și să continue în mod organizat arta tradițională a meșterilor populari.

În ultimii ani volumul producției artizanale, organizate și îndrumate de către direcția artizanat din Uniunea centrală a cooperativelor meșteșugărești, a crescut puternic. S-au dezvoltat noi ramuri de producție, au fost create noi sortimente. În 1955, producția artizanală se limita la trei ramuri: lemn, covoare, țesături. Ulterior s-au dezvoltat secții de ceramică, piele, împletituri, sticlă, metal, os, corn, gablonț...

Cum, la ce nivel artistic se realizează această bogăție de produse? Și sînt aceste obiecte astfel făcute încît să răspîndească bunul-gust în masă, asigurînd o continuitate a tradițiilor populare?

Dăm cuvîntul în această chestiune unor artiști plastici decoratori, în același timp iubitori și cunoscători ai artei populare.

Cîteva figurine reușite din ceramică.

Vasele din pastă trandafirie, cu o ușoară ornamentație de angobă albă, sînt printre cele mai izbutite produse artizanale. Ce păcat că apar atît de rar în magazine...

Ceramica să fie ceramică, lemnul lemn și bronzul bronz...

Firesc ca sculptorița **OLGA PORUMBARU** să se preocupe de activitatea meșteșugarilor ceramiști. Sculptorița însăși creează figurine și podoabe de ceramică și, lucrînd în domeniul artei monumentale, folosește pentru panourile decorative ceramica smălțuită.

— Urmăresc cu plăcere iscusința cu care artizanii ceramiști modelează lutul, obțin smalțurile, ard vasele — ne spune artista. În bogăția aceasta de produse cu deosebesc două direcții de orientare: o orientare spre prelucrarea tradițiilor noastre de la Horezu, Marginea Cucului etc. și o căutare inovatoare spre un stil al zilelor noastre. Lucrările cele mai bune, lucrări deosebit de valoroase, s-au făcut cu precădere în prima direcție. Mi-ar fi cu neputință să citez tot ce-mi place; mă voi referi așadar mai ales la colecțiile de talere pe care le fac meșteșugarii ceramiști. Talerele acestea ornate discret, echilibrat și armonios, în spiritul tradițiilor noastre, nu stau cu nimic mai prejos de creațiile de seamă ale ceramicii altor popoare. La același nivel se situează și vasele din pastă trandafirie, nesmălțuite, cu decorație de angobă albă.

— Socotiți că meșterii ar trebui să lucreze exclusiv în spiritul tradițiilor populare?

— Nicidecum. Gîndirea artistică nu are voie și nici nu poate să se oprească. Și lutul trebuie să fie modelat după spiritul contemporan. Noi sîntem chemați să creăm forme specifice pentru interioarele noastre de astăzi. Recunosc însă că etapa aceasta de trecere de la tradiție la un stil al zilelor noastre nu e lipsită de dificultăți. Totuși și aici producția artizanală a înregistrat unele reușite. Am văzut în magazine lucruri bune. Așa sînt cîteva servicii de lapte, de vin, unde forma modernă, bine concepută, e agrementată cu o deco-

Viorica FILIPOIU

(Continuare în pag. 16)

rație în stil popular foarte simplificată. Îmi plac și unele figurine din ceramică de producție recentă: un berbec masiv, un cerb cu coarne stilizate, un mînz cu o linie foarte decorativă... Dar printre cîteva reușite mai sînt și multe lucruri de un gust îndoielnic. Foarte multe vase „moderne" sînt în același timp lipsite de originalitate și supraîncărcate ca decor: și cu aripioare, și cu spirale, și cu combinații de forme, și cu smalțuri împestrițate. Unele vase forțează figurativul: așa poate fi văzut în vitrine un vas de ceramică neagră întruchipînd un omuleț cu joben, cu două toarte laterale și o lalea pe piept... Alteori ceramica e astfel tratată încît să imite în chip forțat ba lemnul, ba sticla, ba bronzul.

— Cum socotiți că s-ar putea îmbunătăți proiectarea ceramicii moderne?

— Aș voi să semnalez două greșeli în proiectare. Reluînd cele spuse mai sus, e bine să se renunțe la acea „trișare" cu lutul. După cum aminteam, am văzut obiecte din ceramică neagră „bătute" ca bronzul sau acoperite cu un smalț plombifer menit să imite lemnul și grafitul. Așa nu e bine. Fiecare materie primă trebuie să se valorifice prin propriile sale resurse. Lutul să demonstreze frumusețile lutului, lemnul — cele ale lemnului, iar bronzul, la fel. Însă cea de-a doua greșeală în proiectare mi se pare încă și mai gravă. Proiectanții pornesc uneori concomitent de la două surse de inspirație: pe de o parte de la ceramica cultă străină și pe de altă parte de la tradițiile noastre populare, făcînd să se întîlnească aceste două tendințe undeva în aer, la un punct de compromis. Așa ajungem la forme încărcate, hibride, negrăitoare... Proiectantul trebuie să fie în primul rînd un adînc cunoscător al tradițiilor noastre populare. Și, pornind de-aici, să ducă linia mai departe, la o interpretare contemporană.

Lemnul

— Producția artizanală în lemn, așa cum apare ea astăzi, s-a îndepărtat de la adevăratele tradiții populare — ne spune sculptorul **EUGEN CIUCĂ**. Nu e nevoie să intrăm în prea multe amănunte. E de ajuns să chemăm în minte felul în care sînt lucrate porțile și stîlpii de casă țărănească, bîtele, fluierele și furcile, ba chiar blidele, solnițele sau lingurile — și să ne întoarcem apoi cu gîndul la articolele artizanale curente, așa cum le vedem astăzi în vitrine, ostentativ vopsite și indiscret pictate...

— Într-adevăr, aprecierea dv. face să ne apară mai vie monotonia la care s-a ajuns în direcția obiectelor artizanale din lemn. Vazele, farfurioarele, fluierele, ploștile, cutiile pentru țigări sînt în întregime acoperite cu vopsea galben-lămîie, prea sclipitoare, agrementate cu aceleași floricele sau cu desene învechite, lipsite de măiestrie...

— E timpul să înțelegem că prezența unui desen înfățișînd un țăran sau o țărancă, aplicat asupra unui obiect cu o formă nedefinită sau prost concepută, nu-i poate asigura acestuia legătura cu arta populară, nu-l definește ca obiect artizanal ce transpune tradițiile folclorice — își continuă ideea sculptorul Eugen Ciucă.

— Dar cum s-a ajuns la această sărăcie de conținut?

— Meșterii au început în ultima vreme să reproducă proiecte pe care le primesc de-a gata și care imită stîngaci și de departe vechea lor artă. De aceea, după părerea mea, primul pas pentru îmbunătățirea producției artizanale în lemn e o acțiune de depistare a adevăraților meșteri populari. Adevăratele modalități populare de lucrare și împodobire a lemnului trebuie luate în vedere și recomandate. Iar pasul imediat următor: tinerii ucenici trebuie încurajați să se adune și să învețe, în cooperative, pe lîngă meșteri cu experiență, astfel încît continuitatea tradițiilor populare valoroase să fie asigurată.

— Considerați că acești meșteri vor putea da și acea parte a producției care, interpretînd tradițiile populare, se orientează către un stil al zilelor noastre?

— Nu. Eu aș crede ca meșterii populari să rămînă fideli producției de inspirație populară. Pentru o proiectare mai liberă, deși pornind tot de la stilul folcloric, e necesar să fie folosiți numai artiști ale căror preocupări sînt axate și pe problemele de artă decorativă.

Arhitectura accesoriului din piele

Masele plastice înlocuiesc din ce în ce mai frecvent pielea pentru articolele de uz curent. Materie primă mult prețuită astăzi în toată lumea, pielea este tot mai mult rezervată obiectelor de artă aplicată. Portțigarete, portvizite, albume, cureluțe de ceas, poșete, aproape toate accesoriile din piele pe care le găsim astăzi în magazine sînt opera meșteșugarilor cooperatori.

— Articolele artizanale din piele sînt adesea executate corect, cu acuratețe, montate exact, cu îngrijire — ne spune **ELA CANCICOV**, cunoscută specialistă în legătoria de artă și decorații din piele. Avem și în direcția asta — spune artista — meșteri buni, montori pricepuți. Ne pîndește însă primejdia unui exces de zel în ornamentație. Văd, bunăoară, adesea în vitrine o poșetă din piele repusată, cu o formă agreabilă, paralelipipedică, dar cu fața aproape complet acoperită cu ornamente florale. E prea mult. De fapt, pielea e decorată de la natură: ornamentul ei e însăși fibra. Or, în cazul de

1 **Vitrinele magazinelor de artizanat atrag privirile. Totuşi alegerea e grea. Sînt prea multe obiecte şi de toate felurile: lemnul, ceramica, ţesăturile şi plasticul se învecinează. Înfiinţarea unor magazine specializate pentru o singură ramură de producţie ar ajuta publicul să compare şi să selecteze.**

2 **La ce bun să pictezi vasele de lemn astfel încît ele să pară din ceramică!..**

3 **Un serviciu de cafea cu lapte pentru copii: o formă modernă, un colorit vesel, o spirituală ornamentaţie în stil folcloric.**

faţă şi în multe cazuri similare, fibra a fost ascunsă şi noblеţea materiei prime a fost infirmată: poşeta ar putea părea din carton sau din oricare înlocuitor de piele.

— Aşadar, cum vedeţi decoraţia obiectului din piele?

— Fiindcă am început să vorbesc despre poşete, o să mă folosesc de acelaşi exemplu. O poşetă e un fel de casă în miniatură, pe care o porţi cu tine. Vreau să spun că frumuseţea unui asemenea obiect e de ordinul frumosului arhitectural. Da, după experienţa mea aş putea vorbi despre o „arhitectură" a obiectului din piele, fiindcă aici primează armonia de proporţii a formei. Lucrul se poate spune şi despre albume, portvizite, portţigarete... Aşadar, revenind la decoraţia obiectului din piele, aceasta e plăcută şi justificată atunci cînd răspunde formei, cînd apare ca o subliniere a acesteia: un tighel executat cu îngrijire, o cheutoare bine găsită funcţionează ele însele ca un element de decoraţie.

— Şi unde îşi găseşte locul amprenta artei populare?

— După părerea mea, în ce priveşte obiectul din piele, aceasta trebuie să intervină ca un accent, nu ca o compoziţie desfăşurată. Mă gîndesc bunăoară la un album a cărui faţă e aproape în întregime acoperită cu o scenă reprezentînd cîteva torcătoare. Nu sînt de acord cu o decoraţie atît de încărcată. Nu e nevoie să te desfăşori pe o largă suprafaţă ca să obţii nota folclorică. Căutînd aceeaşi legătură cu arta populară, artizanul recurge uneori la scene pictate. În ce mă priveşte, sînt net împotriva acoperirii pielii cu picturi. Modalitatea ştanţării mi se pare justificată. De foarte multe ori, însă, artizanul decorator ştanţează pe suprafaţa pielii un motiv copiat întocmai de pe ţesăturile folclorice. Şi plasarea acestui motiv se face mecanic, fără o raportare la întregul obiect. Aşa se ajunge la un decor meschin şi neexpresiv. Artizanul are obligaţia să creeze — inspirîndu-se din ţesături — o compoziţie proprie, adecvată materialului. Iar această compoziţie trebuie dimensionată şi aplicată astfel încît ea să clarifice şi să servească forma obiectului de artă aplicată, iar nu s-o dezechilibreze.

— Cum priviţi posibilitatea de a combina pielea cu alte materiale?

— Pielea se combină frumos cu abaua şi cu împletitura din pai, obţinîndu-se astfel efecte plăcute, evitînd risipa de piele. În general, putem spune un cuvînt bun despre progresele secţiei artizanale de împletituri. Am văzut sacoşe, coşuleţe, tăvi care nu lăsau nimic de dorit în privinţa bunului-gust sau a acurateţei. Însă şi aici ne pîndeşte primejdia excesului de vopsire. Cînd paiul îşi arată paiul, efectul e spiritual tocmai fiindcă din hrana calului am făcut un accesoriu de gust. Cînd paiul e vopsit cu ostentaţie, se vede cît de colo că e pai, dar cu pretenţii de parvenire. În materie de artizanat, rusticul poate — şi trebuie — să se afirme răspicat, dar firesc.

Viorica FILIPOIU

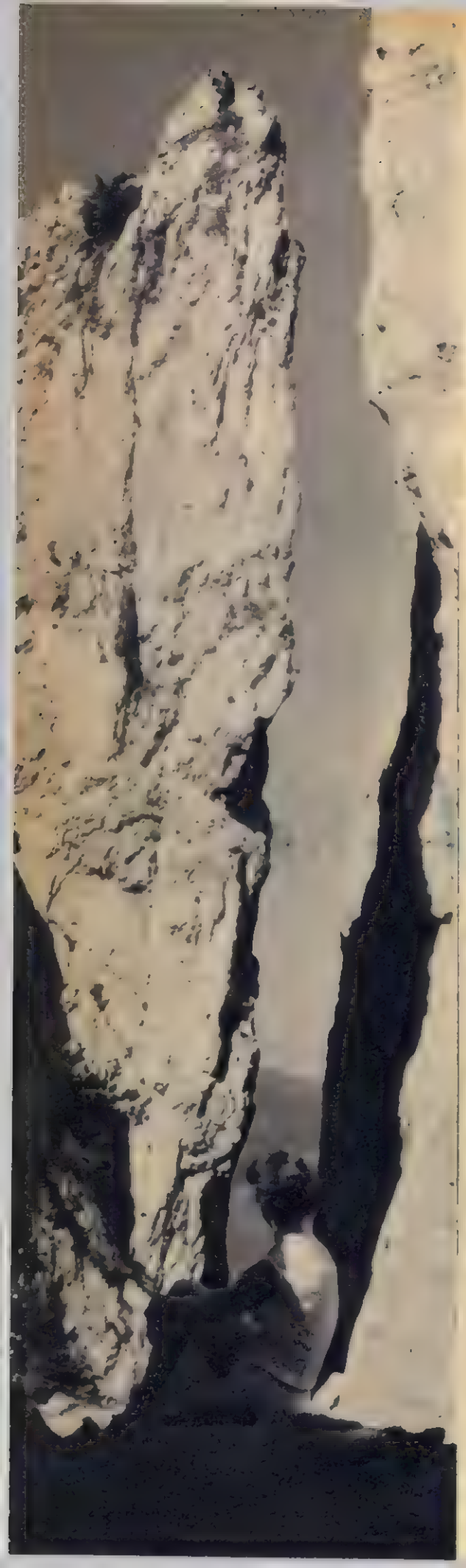

La drum!

Invitație pe Rarău

Comorile turistice ale Moldovei au fost foarte puțin cercetate în trecut. Dar în ultimii ani și în Moldova turismul a căpătat un conținut și o haină nouă. Șoselе modernizate, hoteluri noi în orașe, cabane amenajate în munți, dar mai ales minunile de la Bicaz, Săvinești, Borzești, Iași, Bucecea etc. au devenit îndemnuri puternice pentru zeci de mii de turiști.

Vă invităm și noi la o excursie pe aceste meleaguri. De fapt vă propunem o abatere din circuitul care vă va purta prin nordul Moldovei, îndemnîndu-vă să urcați pe Rarău. Pentru aceasta trebuie să poposiți la Cîmpulung Moldovenesc, oraș întins de-a lungul văii Moldovei între culmile bogat împădurite ale Obcinei Feredeului (la nord) și măgurile Bodea și Runcui (la sud), măguri legate prin coame lungi de Munceii Rarăului. Și orașul — cu blocurile sale noi, aflate în bună vecinătate cu originalele case construite din lemn în stilul frumoasei arhitecturi țărănești — și împrejurimile sînt deosebit de pitorești. Cei ce vor să înnopteze în vale au la îndemînă cabana Deia, aflată doar la o jumătate de oră de urcuș foarte ușor de-a lungul pîrîului Deia și așezată la marginea unei frumoase poieni din inima codrului de molizi care acoperă Obcina Feredeului (pînă la cabană există și șosea accesibilă motocicletelor și autobuzelor).

Cei ce fac excursia cu motocicleta vor folosi acest mijloc și mai departe, spre Rarău, de lîngă gara Cîmpulung-Est pornind o șosea care urcă în serpentine pe valea Izvorului Alb pînă la cabană (distanța 17 km, diferența de nivel 900 m). Drumeții au de ales între drumul ce urmează Valea Seacă (marcat cu triunghi albastru) și cel care trece peste vîrful Bodea (marcat cu triunghi galben). Ambele pornesc din centrul orașului și întîlnesc șoseaua, ale cărei serpentine le traversează pînă la cabană.

Prima surpriză pe care Rarăul o oferă celor care înfruntă urcușul apare în apropierea cabanei: Pietrele Doamnei

Aici s-a născut legenda despre „Comoara voievodesei".

din toată lumea

PISICA DE BUZUNAR

Cel mai mic reprezentant al familiei felinelor — o mîcuță vietate galbenă cu pete negre — este pisica pitică cu labe negre din Africa de sud-vest. Dacă denumirea „labe negre" este oarecum exagerată — membrele ei avînd doar o dungă neagră pe partea posterioară — în schimb cea de „pitică" este pe deplin justificată: un motan adult este aproape cu jumătate mai mic decît pisicile noastre domestice.

Pisica pitică trăiește în regiuni de semidesert. Nu-i place să se cațere, sare destul de prost, în schimb e foarte rapidă. Blana ei pestriță îi îngăduie să se apropie pe nesimțite de animalele cu care se hrănește — șoareci și șopîrle. Nu miorlăie, ci scoate un sunet aparte, un fel de urlet foarte înalt care, înregistrat pe bandă și transmis de două ori mai încet, seamănă întrucîtva cu răgetul „rudei" ei — tigrul.

ALGELE ANTIINCENDIARE

Serviciul aerian contra incendiilor folosește în regiunile nord-vestice ale litoralului pacific al S.U.A. o algă scoasă de pe fundul oceanului — din care se prepară un extract gelatinos. Amestecat cu apă, el are proprietatea de a stinge focul, evaporîndu-se totuși foarte încet. Copacii acoperiți de noua substanță împotriva incendiilor formează la suprafață o crustă, iar interiorul lor rămîne neatins.

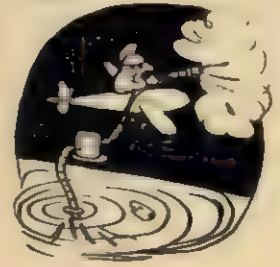

CALEIDOSCOP GEOGRAFIC

● *Un mare număr de localități din cuprinsul țării noastre au în denumirile lor și cifre. Iată cîteva dintre acestea: Trei Fîntîni — sat din Raionul Piatra-Neamț; Trei Hanuri — sat aflat în Raionul Turda; Patru Case — sat din Raionul Dorohoi; Șapte Case este numele unui sat din Raionul Birlad; Optași — comună din Regiunea Argeș; Mila 9 este denumirea unei cunoscute așezări de pescari din Delta Dunării; Zece Hotare — comună din Regiunea Crișana; Trei Movile — Regiunea Suceava; Trei Sate — Regiunea Mureș - Autonomă Maghiară.*

● *Lacul de acumulare al Hidrocentralei „V.I. Lenin" de la Bicaz poate cuprinde pe întinderea sa 136 de state de mărimea Vaticanului. Lacul de la Bicaz are o suprafață de circa 60 kilometri pătrați.*

de vorbă cu medicul

CLIMATOTERAPIA PE LITORAL

Dintre factorii terapeutici cu agenți fizici naturali, climatoterapia este cea mai intim legată de viața omului. Alegerea litoralului ca loc de odihnă și reconfortare în perioada concediului de vară se face de multe ori la întîmplare. Adesea oamenii aleg marea numai pe criterii pur subiective, nesocotind influența climei specifice asupra organismului.

Climatul maritim în general mărește apetitul, tonifică organismul, excită îmbogățirea sîngelui, mărește diureza, stimulează sistemul nervos. Se poate defini acest climat ca avînd o acțiune stimulatorie generală asupra organismului. Dar nu trebuie uitat că pentru o anumită

RECORD

Săritura în înălțime.

umor

Cîteva tancuri uriașe, cu fețele tăiate ca de paloș, se înalță semețe dintr-o îngrămădire de blocuri care amintesc un cataclism geologic. O potecă se strecoară abil printre bolovani și duce la picioarele pietrelor. Aici, o despicătură uriașă amintește locul unde o domniță fugărită de tătari — spune legenda — a ascuns niște comori. Locul acesta se numește „Comoara voievodesei". Apoi poteca înconjoară pietrele, se cațără printre stînci, oferind din loc în loc minunate priveliști spre valea Bistriței sau a Moldovei. Mica excursie, o introducere în alpinism, va rămîne desigur cea mai frumoasă amintire de pe Rarău. Masivul acesta mai oferă însă posibilități și pentru alte excursii, aproape tot atît de interesante. Una din ele, plăcută și ușoară, urmează poteca marcată cu triunghi roșu care trece pe lîngă vîrful Rarăului (1.653 m) și, pe sub coama culmii care îl leagă de Popii Rarăului (1.622 m), ajunge pe vîrful Todirescul (1.492 m). De aici se deschide larg priveliștea asupra codrului secular Slătioara (monument al naturii). Alte poteci marcate duc spre Giumalău, în valea Bistriței, sau la Cimpulung, peste Muncelu Rarăului.

Pentru întoarcere, cei ce fac drumul „pe roți" vor alege șoseaua forestieră care, de la cabana Rarău, coboară pe pîrîul Chirîi în valea Bistriței. Din satul Chirîi șoseaua merge de-a lungul Bistriței pînă la Bicaz. Drumeții pot cobori și ei în valea Bistriței. Noi le recomandăm însă poteca de pe pîrîul Colbului (marcat cu triunghi roșu) care îi duce la Zugreni. De aici își pot continua drumul cu piuțele pînă pe lacul de acumulare de la Bicaz.

Gh. EPURAN

PRIN MAGAZINELE CU ARTICOLE DE SPORT...

...MASA PLIANTĂ cu picioarele din aluminiu și suprafața din material plastic, foarte practică pentru amatorii de *camping*. Prezintă următoarele avantaje: cîntărește puțin (circa 1.200 kg), ocupă un spațiu relativ redus și se transportă ușor.

...SACUL DE DORMIT cu dublă utilizare: poate fi folosit atît ca sac de dormit individual, cît și ca pled pentru două persoane (prin desfacerea fermoarului care îl înconjoară de la un capăt la celălalt). Este confecționat dintr-un material cu desene vesele în culori și e foarte călduros, fiind umplut cu lînă sintetică (nu trebuie deci umflat); e ușor (cîntărește 2 kg) și lesne de transportat, fiind livrat într-un ambalaj din policlorură de vinil.

...RUCSACUL IMPERMEABIL DIN PELICULĂ PLASTICĂ APLICATĂ PE PÎNZĂ. Este confecționat în mărimi diferite pentru adulți și pentru copii. Coloritul și închizătorile metalice îi dau un aspect frumos.

...BLUZELE BĂRBĂTEȘTI DIN SILON, cu mînecă lungă și manșete cu nasturi. Confecționate în culori diferite, dintre care foarte reușită ni s-a părut cea a măslinei crude (oliv), sînt foarte practice atît pentru motocicliști cît și pentru turiști, în zilele mai răcoroase de la munte.

perioadă același factori climatici pot produce un dezechilibru al funcțiilor organismului. Este vorba de perioada de aclimatizare, pentru care sistemul nervos pune în funcțiune mecanisme compensatoare. Capacitatea de aclimatizare variază de la individ la individ, iar unele persoane, mai sensibile, pot prezenta în această perioadă oarecare tulburări, uneori mai supărătoare, în general însă nu atît de mari încît să compromită șederea la mare pe întreaga perioadă a concediului.

Vor beneficia de climatul maritim, în afară de persoanele sănătoase, bolnavii de cataruri cronice ale căilor respiratorii, scrofuloză, copiii limfatici și rahitici, anemicii și convalescenții după boli infecțioase.

Combinarea factorilor climatici cu ceilalți factori terapeutici (băile de nisip, helioterapia, tratamentul cu nămol rece sau cald și altele) face ca indicațiile ședерii la mare în timpul concediului de odihnă să-și lărgească gama.

În acest sens vor mai beneficia de cura maritimă bolnavii de reumatism articular și muscular sau cei suferinzi de diverse nevralgii și nevrite. Anumite boli ginecologice sînt sensibil ameliorate de climatul maritim în asociație cu băi și împachetări de nămol.

Bolnavii de tuberculoză osoasă și cei cu boli cronice ale pielii, ca eczeme cronice uscate și psoriazis, vor beneficia de asemenea de climatul litoralului.

Sînt însă o serie de contraindicații de care bolnavii trebuie să țină seama, climatul maritim putînd duce, în cazurile respective, la agravări. Acestea sînt: afecțiunile organice ale aparatului cardiovascular și renal, stările de debilitate pronunțată, astenițile cu stări de neliniște și agitație, tuberculoza pulmonară în orice stadiu, boala lui Basedow.

Pentru toate acestea, înainte de a hotărî dacă ne vom petrece sau nu concediul la mare, este bine să consultăm medicul.

Dr. Silviu GHEREA

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

BULETIN METEOROLOGIC

ORIZONTAL: 1) Compozitor francez, autorul Nocturnei nr. 1 „Nori" — Stă în birlog cît ține gerul. 2) Poet ardelean, din a cărui operă citățm „Vînturile nopții", „Ninge", „Norii roșii" etc. — Tren iute ca vîntul! 3) Autorul poeziei „Furtuni de primăvară" — Rămîne după ploaie sau după topirea zăpezii. 4) Dezbrăcat — Stațiune bună pentru băi de soare. 5) Un an... cu o zi rece în plus — A vui ca vîntul. 6) Începe pe timp friguros — Stîncă măcinată de vînturi și ploi — Prepoziție. 7) Localitate în Spania — Funcție trigonometrică. 8) Poezii lirice de preamărire — Bani gheață... în trecut. 9) Crivățul, austrul, zefirul, musonul — Plouă ca prin sită. 10) Exclamație — Piclă, negură. 11) Albastrul cerului senin — Scriitor romîn contemporan, autorul poeziilor „Furtună", „Ploaie", „Piclă", „Soare" etc.

VERTICAL: 1) Scriitor algerian, autorul volumelor „Incendiul" și „Zorile" — Poet romîn, de la care ne-au rămas poeziile „Moină", „Vînt", „Ninge", „Ploaie" etc. 2) Poet sovietic din opera căruia amintim poeziile „Ceață, vînt, zăpadă și tăcere" și „Potopul ploii s-a topit în soare" — Înfruntă vijelia (fig.). 3) Poetă romînă contemporană, autoarea poeziei „Vînt de martie" — Scriitor romantic german, autorul poeziilor „Glasul ploii", „Glasul vîntului", „Cer trist", „Ceață" 4) Asasinare. 5) Autorul poeziei „Moartea lui Fulger". 6) Vreme uscată, fără ploaie — Marte, la vechii greci. 7) Două necunoscute — Distracție condiționată de zăpadă. 8) „Cad picături din cer..." — Posesiv. 9) „Vreme bună!" (pl.) — Țară africană. 10) Zile cu temperatură scăzută — Prin ele cern poeții ploile dese. 11) Subsemnatul (abr.) — Cel mai mare poet al nostru, autorul versurilor „Ce te legeni, codrule, /Fără ploaie, fără vînt, /Cu crengile la pămînt?".

Dezlegarea jocului „POFTĂ BUNĂ", apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Paporniță — Ap. 2) Alifie — Ocară. 3) Sec — Drăgălaș. 4) Ușor — Ouă — Unt. 5) Natural — Maja. 6) Etil — Serată. 7) Urare — Ir — Tl. 8) Creta — N — Ulei. 9) Oi — Așterne — V. 10) P — L — Tocături. 11) Inopinat — Cid. 12) Lățit — Zărite.

URI...

de Rik AUERBACH

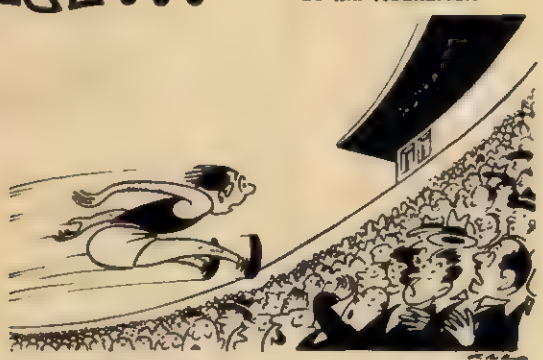

Săritură în lungime.

Suliță.

Probă.

ÎNTR-UN COMPARTIMENT

Schiță de Ștefan LUCA
Ilustrația de Eugen MIHĂESCU

În afară de mine, în compartiment mai erau patru călători. Trei bărbați și o femeie. Stam lîngă geam. Mă minunam de unul singur de puterea cu care iarba răzbise năpădind pietrișul mărunt de pe marginea drumului de țară. Mureșul purta la vale o apă tulbure, umflată, ca după ploaie. Crenguțe gingașe întinereau trunchiurile bătrîne și strîmbe de salcie.

Cei patru călători, după ce mau lămurit asupra stației unde urma să coboare fiecare, s-au întrebat cum stau cu ploile, dacă au semănat tot ce era de semănat, trecînd de la un subiect la altul, cum se întîmplă de obicei în tren. În fața mea ședea un om cărunt, cu un obraz încrețit în așa fel încît puteai crede că zîmbește și în același timp ascunde o amărăciune. Din cele spuse se dovedea un mare iubitor de grădini, de pomi.

— Am altoit mult. Și la mine, și la oamenii de prin sat. Chiar și-n alte sate. Acum răspund de livada colectivei. O livadă îngrijită e/ca o bucurie pentru ochi.

Ceilalți l-au aprobat. Așa și este. Mare lucru un pom de soi. Unde mai pui că noile livezi îndreaptă dealurile sterpe, fac pămîntul mai roditor, că nu mai lunecă la vale viituri. Femeia privi lung la bătrîn:

— Pe dumneata te cunosc — zise ea. Omul meu, Dumitru, m-a trimis o dată să-ți cer un altoi. Aveam drum în Merișor, dar dumneata nu ședeai în sat. Dumneata ești Gheorghe Badea.

Bătrînul încuviință. O întrebă apoi:

— De unde mă știe omul dumitale?

— I-ai dat o dată un leac pentru gălbează. Și i-ai mai dat un fel de otravă pentru cloțani.

Și vorba a trecut la cîinii șorecari, apoi la cei ciobănești.

— Am avut și eu unul. S-a prăpădit. Îl țineam de mult.

Femeia-i făgădui un cățelandru.

— Mi-au zis oamenii că te-ai mutat din sat. De atunci a cam trecut vreme.

— Poveste veche. Acuma-s iar în sat.

O depănă.

Au fost ani grei, anii războiului, iar ei doi, nevasta și cu el, nu mai erau tineri. Copilul cel mare, căci a avut doi, se stinsese cu cîțiva ani mai înainte de beteșug uscat, adică de oftică. Feciorul, mezinul, pierise pe Mureș în toamna anului 1944. Băbuța o luase după primul dispărut, iar el, socotind că o să se ducă în curînd după al doilea, și-a zăvorît ușa, a bătut în cuie scînduri la ferestre, s-a mai uitat o dată, o singură dată, înapoi, să-și vadă altoii și s-a mutat sus, la „hodăi", în singurătate deplină, afară din sat, pe sprînceana dealului, într-un bordei de pămînt. N-a mai altoit, n-a mai cerut nici măcar foaia din care tăia cu foarfeca felurite sfaturi și le lipea într-un caiet anume. Caietul se acoperea de colb pe poliță din odaie, în sat. Nu-și luase cu el decît dulăul. Încetîncet l-a copleșit singurătatea, urîtul. Îl părăsise și cîinele. De oameni se ferea. A început din nou să altoiască, să pună răsaduri de flori.

— Așa gîndeam să trăiesc—făcu el — dar nu gîndeam bine.

Oamenii însă nu l-au uitat. Simțeau și înțelegeau ce se petrece în sufletul bătrînului. L-au lăsat să-și vină în fire. Nu l-au silit o vreme. Dar pînă la urmă au început să vină pe la el. Azi unul, mîine altul. Și-au adus aminte că Gheorghe Badea știe cîte ceva. Se pricepe la pomi, la grădinărie, are mînă ușoară, cunoaște stupăritul.

— Am înțeles că așa nu-i bine. Ce aveam eu cu satul și cu oamenii chiar? Ce vină le puteam aduce? Nici una. Și într-o bună zi am coborît de pe deal în sat. Mă uitam la oameni. Cei mai mulți feciorișeră cu Gheorghișor și cu Ionică. Mi-au arătat livada nouă, stupina... „S-o iei în seama dumitale, bade Gheorghe". „O iau", le-am spus. Am dat jos obloanele, am curățit ograda, mi-am văruit pomii și gardul de către drum. I-am învățat și pe cei împărțiți în grija mea să lucreze frumos. Din cînd în cînd, ca și acuma, mă duc la Oarba, să văd Monumentul eroilor.

Mi s-a strîns inima. Au tăcut și ceilalți. Se apropia orașul. Bătrînul se ridică.

— Aici mă dau jos. Am de ales niște răsaduri pentru colectivă. Mi-a dat inginerul în seamă lucrul ăsta. Vezi cum îi omul? Nu poate singur. Ce, omul i-un fir de praf? Nu. Nu-i el făcut așa. Socoteam greșit că de mine nu mai are nimeni nevoie. Pot fi încă de folos, după cum se vede. Asta știu bine, că-s om bătrîn, e un lucru de mare preț. Nimic nu-i mai de preț ca asta.

Trenul încetinea, țăcănind la încrucișările de linii.

Bătrînul se mai întoarse o dată cu fața către noi, ca și cum i-ar fi părut rău că se desparte.

— De mirare-i că foaia mi-a venit într-una. O băga poștașul printre scîndurile ușii. Și asta, vă spun drept, m-a bucurat. Oamenii-s tare cumsecade, am și eu un rost. Vedeți, mereu și-au adus aminte de mine.

Coborî alene din vagon. L-am văzut pierzîndu-se în forfota din gară. Dar mi se pare că nu exprim exact ce am gîndit atunci. Nu pierzîndu-se, ci regăsindu-se între oameni, în viață. Căci un om nu se poate pierde. Cu toată durerea lui, Gheorghe Badea revenise.

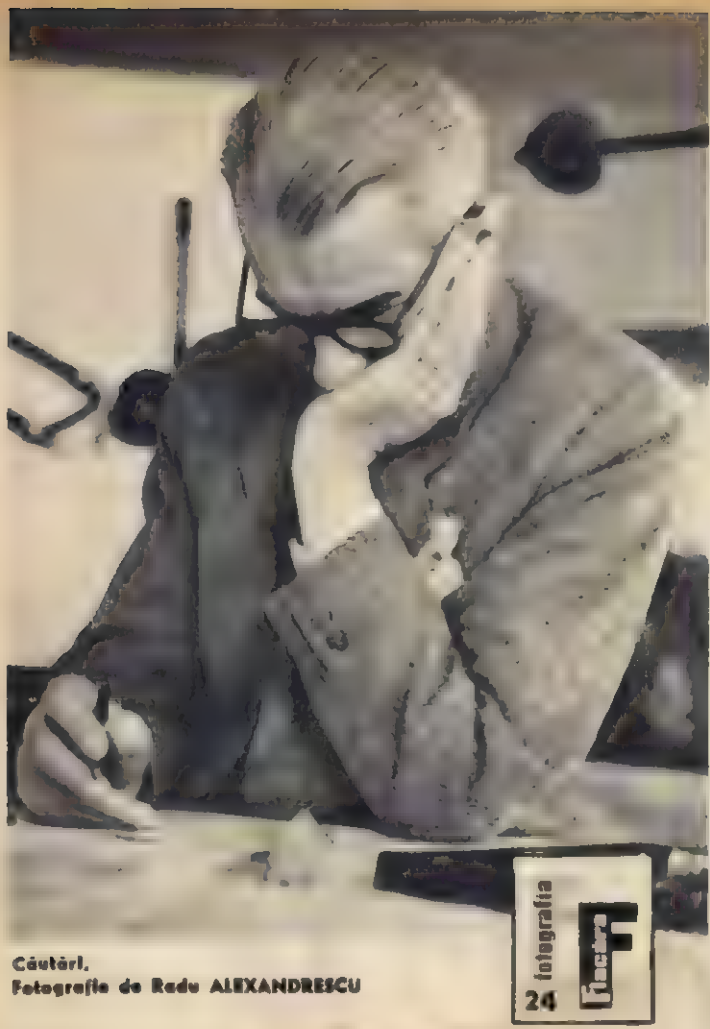

Căutări.
Fotografie de Radu ALEXANDRESCU

CARNET

GĂINILE DISCORDIEI

„Piața Comună" a celor șase țări vest-europene a luat hotărîrea de a mări tarifele vamale puse asupra găinilor care se importă din S.U.A. Această nouă sporire a taxei cu 1,5 cenți la livră face ca, în total, pentru fiecare livră de găină importată de peste ocean să se încaseze o vamă de 14,5 cenți. Sumă apreciabilă, care în mod practic are drept consecință îngustarea considerabilă a pieții vest-europene pentru producătorii din S.U.A.

Lucrul acesta, cum era și firesc, l-a supărat serios pe crescătorii și exportatorii de păsări americani, care se văd amenințați de o serioasă criză. Și, cum nu sînt dispuși să renunțe cu una, cu două la piața europeană, au făcut presiuni asupra administrației federale pentru ca aceasta, prin reprezentanții ei, să exprime indignarea și neliniștea oamenilor de afaceri americani. Ca urmare, dl. Christian Herter, negociator special al S.U.A., a declarat: „Decizia recentei sesiuni a Consiliului Economic European ne face să fim scandalizați".

După cum se știe, din oala Pieții Comune nu se înalță nici un fel de aromă de armonie. Mai curînd se poate spune că ea se prezintă, destul de des, ca un cazan în care fierb contradicții și clocniri de interese. Și iată că acum găinile vin să mai adauge încă o neînțelegere lungului șirag de discordii atlantice.

Dl. Herter, grijuliu de soarta înaripatelor care se văd amenințate să fie împiedicate a-și mai lua zborul peste hotare, nu s-a limitat să-și exprime indignarea, ci a căutat să dea de înțeles reprezentanților economici ai Pieții Comune că oamenii de afaceri nord-americani nu vor ezita, în cazul cînd măsurile preconizate nu vor fi anulate, să meargă pe calea represaliilor. El a declarat: „Obiectivul nostru principal este, desigur, să căutăm să ameliorăm condițiile privitoare la exportul de păsări în Europa. Dacă nu reușim, vom fi siliți să obținem compensații în alte direcții".

Rămîne de văzut dacă reprezentanții Pieții Comune se vor lăsa ori nu intimidați de amenințarea exprimată de mister Herter. S-ar putea ca, în fața acesteia, la rîndul lor să preconizeze alte măsuri anti-S.U.A. și mecul stîrnit de găinile discordiei să se complice din ce în ce mai mult. Indiferent însă de felul în care vor evolua lucrurile, în general se poate prevedea de pe acum că, dacă rudele lor istorice — găștele — au salvat Capitoliul Romei, găinile americane nu aduc decît bătăile de cap Capitoliului din Washington...

În același timp, o concluzie se impune din acest duel vamal: afaceriștii americani și rivalii lor occidentali se străduie să-și jumulească reciproc penele profiturilor. Și, din păcate, cei ce plătesc sînt, ca totdeauna, consumatorii.

Eugen MARIAN

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 19.30, 22.05, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi 22.05), 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.50-0.55 (simbătă 1.50-1.55)	21.00

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II).
În cursul săptămînii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).
COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).
SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 16 IUNIE Programul I *6.00:* Cîntece și jocuri populare *6.35:* Muzică de estradă *7.10:* Concert de dimineață *8.05:* Cîntece *8.30:* Clubul voioșiei *8.50:* Melodii populare *9.20:* „Muzicienii despre ei înșiși" — Hector Berlioz în „Memoriile" sale (emisiunea a II-a) *10.00:* Muzică distractivă *10.30:* Muzică populară *11.00:* Pagini alese din muzica de operetă *11.30:* Vorbește Moscova! *12 00:* Muzică corală de compozitori romîni *12.30:* Interpreți de muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Concert de prînz *16.00.* Din viața satelor patriei *16.40:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe ogoare *16.00:* Muzică ușoară *16.30:* Suita „Tablouri dintr-o expoziție" de Musorgski-Ravel — Orchestra „Philarmonia" din Londra, dirijor Herbert von Karajan *17 06:* Estrada melodiilor *17 30* Muzică populară *18 00* Muzică din operete *18 30* Transmisiune sportivă *19 35.* Noi înregistrări de muzică ușoară și de dans *20 00* Teatru la microfon — premiera „Wilhelm Tell" de Fr. Schiller *21.07:* Piese instrumentale *21.30:* Muzică populară *21.45:* Cîntă Ella Fitzgerald *22.25:* Muzică de dans *23.17:* Simfonia de Ștefan Niculescu.

Programul II *7.00:* Fanfară *7.35:* Melodii populare *8.00:* Muzică pentru radio de Filip Lazăr; Concerto grosso în la major de Vivaldi *8.30* Muzică ușoară *8.45:* Anunțuri, muzică *9 00:* Din melodiile lui Johann Strauss *9.30:* Cîntece populare *10.00:* Muzică din opere *10.30:* Revista presei străine *10.38:* Formații de muzică ușoară *11.00:* Transmisiunea concertului Orchestrei simfonice a Filarmonicii de stat „George Enescu". Dirijor Mircea Cristescu. În program: Preludiu festiv de Alfred Mendelsohn; Concertul pentru pian și orchestră în mi bemol major K.V. 271 de Mozart — solist Valentin Gheorghiu; Simfonia a II-a în re major de Beethoven. În pauză: emisiunea „Cinema" *13.00:* Cîntă Nicolae Nițescu *13.15:* Program muzical pentru oamenii muncii aflați la odihnă *14 05:* Piese instrumentale de virtuozitate *14 15:* La microfon satira și umorul *15.00:* Muzică ușoară *15 30.* Melodii de dragoste din operete *16.00:* Oameni și fapte *16 08:* Corul Radioteleviziunii *16 30:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *16.59:* Recital Ion Voicu *17.15:* Amintiri despre scriitori — I. Peltz despre Jean Bart *17.25:* Fragmente din opera „Traviata" de Verdi și opereta „Vînzătorul de păsări" de Zeller *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* „Melodii... melodii" *19.30:* Cîntă Ion Cristoreanu și Florea Cioacă *20.05:* „Vitrina cu noutăți de muzică ușoară" (reluare) *20.35:* Muzică de dans *21.45:* Lectură-ghicitoare — Eroi din dramaturgia universală *22.00:* Romanțe *22.30:* Sonata a II-a în do major opus 26 nr. 2 pentru violoncel și pian de George Enescu — interpretează Ion Fotino și Maria Fotino *23.10:* Muzică de dans.

Programul III *19.00:* Opera „O noapte furtunoasă" de Paul Constantinescu *19.50:* Din schițele lui Liviu Rebreanu — „Ghiolnul" *20.05:* Serenada pentru orchestră de coarde de Eugen Suchon; Simfonia a III-a în sol minor de Albert Roussel *20.43:* Muzică de dans *21.30:* Romanțe *22.10-22.59:* Muzică de cameră.

LUNI 17 IUNIE Programul I *5.07:* Fanfară *5.30:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Piese pentru acordeon *6.30:* Gimnastică *6.35:* Marșuri *6.45:* Salut voios de pionier! *7.10:* Dansuri instrumentale *7.30:* Sfatul medicului — Rolul vitaminelor în prevenirea afecțiunilor cavității bucale *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Cîntece despre furnaliști și oțelari *8.05:* Melodii populare *8.30:* Muzică din opere *9.00:* Tinerețea ne e dragă! *9.30:* Cîntece *9.30:* Suita a III-a în si bemol major de Lully; Concertul în do minor pentru clavecin și orchestră de Wilhelm Friedemann Bach *10.00:* Muzică de estradă *10.34:* Cvartetul de coarde „Pe Arges în sus" de Theodor Grigoriu *11.05:* Coruri din opere *11.30:* Muzică ușoară *12.00:* Din cele mai cunoscute melodii populare *12.30:* De la gavotă la vals *13.10:* Suita a III-a de Eugen Cuteanu; Suită pentru flaut și orchestră de Mircea Hoinic *14 00:* Concert de prînz *15 00:* Muzică ușoară *15.30:* Muzică populară romînească și a minorităților naționale *15.55:* Cvartetul în fa major pentru flaut, clarinet, fagot și corn, de Rossini *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Instrumentiști de muzică ușoară *17.10:* „Cîntecul secerătorilor" și „Seara pe deal" — tablouri simfonice de Sabin Drăgoi *17.30:* Prietenii lui Do-Re-Mi *17 50:* Din muzica popoarelor *18.30:* Lecția de limba rusă (începători) *18.40:* Cîntă Jussi Björling *19.00:* Revista economică radio *19.30:* Cîntă Orchestra de muzică populară „Lazăr Cernescu" *19.45:* Muzică ușoară de Vasile Veselovski *20.15:* Piese instrumentale și vocale de Debussy *20 30:* Noapte bună, copii! *20 40:* Concert de muzică ușoară *21.15:* Tribuna radio *21 35:* Muzică din operete *22 25:* Concert pentru vioară și orchestră de Bela Bartok — solist György Garay *23.04:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Piese corale *10 30:* Muzică populară *11.00:* Muzică instrumentală și vocală *11.15:* Pagini de reportaj *11.30:* Poemul simfonic „Serbări romane" de Respighi *12 05:* Trioun vocale din opere *12.30:* Din muzica popoarelor sovietice *13 00:* Buchet de melodii *13.30:* Însemnări de reporter *13 37* Cîntece și jocuri *14 10:* Suita de balet de Max Reger *14 35:* Interpreți de muzică ușoară *15 00:* Duete din opere *15.30:* Muzică instrumentală și vocală *16.10:* Cîntece și jocuri populare *16.30:* Simfonia a V-a în re minor de Mendelssohn-Bartholdy *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Muzică corală de Ion Vidu *18.30:* Muzică populară *19.00:* Cantonete și șansonete *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Simfonia I în mi minor de Dimitrie Cuclin *20.30:* Opereta „Moscova-Cerlomuşki" de Șostakovici — montaj muzical-literar *21.15:* Jocuri populare *21.30:* Lectură dramatizată din volumul „Arta de a fluiera" de Schuster Duiz *22.00:* Dansuri din secolul al XVI-lea *22.33:* Concert de muzică ușoară *23.10:* Cantata de cameră de Andrei Porfetye pe versuri de Nicolae Labiș; Simfonia a III-a de Schumann *0.03:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* „Interpretul săptămînii" — Nicolae Herlea *21.45:* Piese instrumentale *22.00-22.59:* Concert de estradă.

MARȚI 18 IUNIE Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.30:* Emisiunea pentru sate *5 30:* Dansuri de estradă *6.07:* Cîntece *6.30:* Gimnastică *6.35:* Piese pentru chitară *6.45:* Salut voios de pionier! *7.10:* Dansuri populare din țări socialiste *7.30:* Sfatul medicului — Transpirația excesivă *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Marșuri patriotice *8.06:* Muzică distractivă *8.30:* Muzică din operete *9.00:* Fragmente din suita de balet „Floarea roșie" de Glier *9.30:* Muzică populară *10.09:* Cvartetul nr. 1 în do major închinat păcii, de Ion Dumitrescu *10.30:* Muzică ușoară *11.05:* Valsuri de Chopin *11.30:* Scene din opera „Secretul Suzanei" de Wolf Ferrari *11.45:* Radio prichindel *12.00:* Poemul simfonic „Fatma" de Constantin Bobescu *12.30:* Răspundem ascultătorilor *12.40:* Formații artistice de amatori *13.10:* Cîntece și jocuri populare *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică din operete *15.30:* Muzică ușoară *16.00:* Piese vocale *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* În ajutorul corurilor de amatori — cîntecul „Țara mea" de Gh. Dumitrescu *17.10:* Cîntă Ileana Constantinescu și Traian Lăcuț-Făgărășanu *17.30:* Radioracheta pionierilor *17.55:* Cîntă baritonul David Ohanesian *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.35:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur *19.10:* Sonata

(Continuare în pag. 22-23)

UN VEAC DE MUZICĂ UȘOARĂ ROMÎNEASCĂ

„Vă rog să publicați un scurt istoric al muzicii ușoare românești".

Cristian VASILE
Orașul Victoria

Răspunde compozitorul N. KIRCULESCU, artist emerit, laureat al Premiului de Stat.

Găsim creații de muzică ușoară în Rominia în a doua jumătate a secolului trecut, în vodevilurile lui Flechtenmacher, Caudella și Cohen-Linaru, la Tudor de Flondor cu celebra romanță „Somnoroase păsărele", la Ioan Ivanovici cu valsul său „Valurile Dunării" etc. În aceeași epocă se îmbogățește folclorul orășenesc — trăiesc lăutari vestiți ca Cristache Ciolac, Nicolae Picu, Grigore Vindereu, N. Buică, Ochialbi etc. — și înflorește romanța românească cu compozitorii Brătianu, Al. Catargiu, Ed. Caudella, Oscar Spirescu, Gh. Ștefănescu, Gr. Ventura ș. a.

Între 1900 și 1920 tradiția romanței e continuată de către compozitorii George Cavadia, St. Iulian, Gh. Skeletti, Gh. Florescu, Ionel Băjescu-Oardă. După anul 1920 se naște muzica ușoară și de dans în actualul înțeles al cuvîntului: Ion Vasilescu, Gherase Dendrino, Alexandru Leon, Vasile Vasilache, Emil Monția, Mihăilescu-Toscani, Ionel Fernic, Alfred Pagoni, Elly Roman, Nicolae Kirculescu, Mișu Iancu, Emanoil Ionescu, H. Mălineanu ș.a.

După 1930 se ajunge la o adevărată dezvoltare a muzicii ușoare românești, în special prin creația lui Ion Vasilescu. Alături de ceilalți arătați mai sus, el a lansat foarte multe cîntece și melodii de dans, legate de tradițiile muzicii noastre, sădind — în condițiile vitrege de atunci — încrederea în forțele creatoare și în talentele românești.

După 23 August 1944 muzicii ușoare românești i se acordă atenție și îndrumare, dobîndind un rol din ce în ce mai important în educația maselor largi. La înflorirea ei contribuie, în afară de compozitori mai vîrstnici, o serie de compozitori tineri: Aurel Giroveanu, Șt. Kardoș, E. Teger, Florentin Delmar, Radu Șerban, Noru Demetriad, Vasile Veselovschi, Gelu Solomonescu, Temistocle Popa, George Grigoriu și alții. În acești ani muzica ușoară se îmbogățește cu o serie de creații în care caracterul popular, intonația românească, mesajul de idei sînt prezente. Apar melodii de un gen nou aparținînd în același timp muzicii ușoare și cîntecului de mase, se dezvoltă opereta românească, teatrul satiric-muzical și revista. Muzica ușoară devine un bun al maselor, alături de celelalte genuri muzicale.

CĂRȚI MINUSCULE

„Care sînt cele mai mici cărți din lume?"

Virgil CEAUȘESCU
com. Tîmna, Rn. Strehaia

Răspunde GHEORGHE POPESCU, director adjunct științific al Bibliotecii centrale de stat.

Formatul unei cărți este dat de numărul îndoiturilor hîrtiei tipografice pentru alcătuirea „colilor" sau „caietelor" cărții respective. Astfel, dacă o coală este împăturită în două se obține formatul *in folio*, în patru — *in quarto*, în opt — *in octavo* etc. Cărțile de format foarte mic se pot tipări în edițiile denumite: miniatură, diamant sau microscopică, în funcție de caracterele folosite la tipar. Cărțile de formatul cel mai mic se numesc *liliput*, avîndu-se în vedere oglinda mică a zațului (textul culeș), sau *microscopice*, dată fiind mărimea literei, care se citește greu cu ochiul liber.

În sec. 17, 18 și 19 formatul mic de carte cunoaște o mare răspîndire, evidențiindu-se în

Coranul, aflat la Biblioteca centrală de stat.

această editurile Elsevier, Cazin și Barbou. În 1615 Jean Jannon din Sedan a turnat o literă minusculă pe care a numit-o „petite sedanoise", cu care a tipărit cîte o ediție Virgiliu (1625) și Horațiu (1627) și o biblie în franceză (1633).

Sub Ludovic al XIV-lea comerțul clandestin de cărți interzise a stimulat tipărirea cărților minuscule. La începutul secolului al XIX-lea editorul francez Fournier a început să publice o „Bibliotecă portativă de călătorie" de format *in 48*, iar editorul englez Packering începe în 1822 publicarea unei serii de ediții mici în diferite limbi. Printre cele mai cunoscute cărți de format mic se numără: o biblie (Oxford 1876) de dimensiunea 116×55 mm, cîntărind 95 gr; o ediție a „Divinei Comedii" de mărimea unui breloc de ceas; „Adevăratul dicționar de buzunar francez-englez" (1873) de format 99×59 mm, a cărui tipărire a durat opt ani. Cel mai mic volum cunoscut pînă în prezent a fost tipărit în 1896 de Salmin din Padua, cuprinzînd o scrisoare din 1615 a lui Galileï către Cristina di Lorena. Formatul cărții este de 16×11 mm, iar al zațului de 10×7 mm. Un alt record îl reprezintă tipărirea pe o pagină de formatul unei cărți poștale a 53 de pagini din Buffon totalizînd 19.300 cuvinte.

Amatorii de ediții rare pot găsi la Biblioteca centrală de stat o serie de cărți de format minuscul, printre care un coran în limba arabă (25×18 mm) și o biblie în limba ebraică (30×20 mm).

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: *Liliana Grușescu*, studentă, Timișoara, cart. Ghiroda V nr. 67; ilustrate, foto actori; *Vasile Dobre*, strungar, Tg. Ocna, str. C. Negri nr. 132; ilustrate, teme diverse; *Mihai Craioveanu*, elev, Arad, bd. Republicii nr. 89; ilustrate; *Victor Trofin*, electrician, Hunedoara, O.M. bloc 77, ap. 3; teme diverse, ilustrate; *Georgeta Palcău*, elevă, Turda, str. Potaisa nr. 17; ilustrate; *Rădița Plopeanu*, elevă, Galați, str. Brăilei nr. 200; ilustrate; *Jeni Antonescu*, elevă, Giurgiu, str. 1 Mai nr. 13 A; ilustrate; *Jeni Primac*, elevă, Suceava, str. T. Vladimirescu nr. 15; teme diverse, ilustrate; *Gheorghe Tăndoiu*, controlor tehnic, Hunedoara, bd. Republicii bloc U 2, sc. D, et. I; literatură, filatelie, ilustrate; *Vera T. Isache*, factor poștal, com. Băilărești, Rn. Călărași, R.S.S. Moldovenească, U.R.S.S.; ilustrate, teme diverse; *Dejneka Henryk*, Ratajewicze, pow. Wladowa, woj. Lubelskie, R.P. Polonă: sport, muzică, ilustrate; *Henry Karicki*, Lodz, ul. Zielona 48, R.P. Polonă: filatelie, ilustrate, muzică (în polonă, engleză, franceză, rusă); *Andrzej Matuszak*, Lodz 1, ul. Piotrkowska 82, R.P. Polonă: muzică, ilustrate; *Krzysztof Szpilmski*, Czeremcha, ul. Fabryczna 1/6, R.P. Polonă; teme diverse, filatelie (în polonă, germană, rusă, engleză); *Lavinia* și *Georgeta Florescu*, contabile, Lugoj, str. Coriolan Brediceanu nr. 12, et. I, ap. 3; ilustrate.

ÎNCEPUTURILE FILATELIEI ROMÎNEȘTI

„Care au fost începuturile filateliei românești?"

Liviu RĂILEANU
Suceava,
str. Șt. Gheorghiu nr. 2

Răspunde VAL TEREICA, redactor la Radioteleviziune.

În țara noastră pasiunea pentru colecționarea mărcilor poștale și-a făcut loc în rîndurile tinerilor care, în cel de-al optulea deceniu din secolul trecut, se aflau la studii în marile centre universitare ale Europei. Prin anul 1880 numărul „timbromanilor" era destul de mare în orașe ca București, Iași, Ploiești, Craiova. Acest fapt a determinat apariția unui organ de informare a filateliștilor, al cărui prim număr poartă data de 1 ianuarie 1881. Denumirea revistei este *„Timbrophilo — jurnal philathelisticu român"*, considerat printre primele publicații de acest gen din lume. Din lectura lui desprindem că „Timbrophilia, prinzînd de cîtva

PROGRAMUL DE RADIO

nr. 1 în re major opus 12 de Beethoven — la vioară Yehudi Menuhin, la pian Louis Kentner *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul metalurgie *19.45:* Cîntă Ilinca Cerbacev și Jean Ionescu *20.15:* Jocuri populare *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Orchestre de estradă *21.15:* La microfon satira și umorul (reluare) *22.25:* Muzică de dans *23.10:* Uvertură de concert de George Enescu; Concertul nr. 3 în do major pentru pian și orchestră de Prokofiev, solistă Silvia Șerbescu.

Programul II *10.10:* Valsuri la acordeon *10.30:* Simfonia pentru orchestră de cameră și două trompete de Torelli; Suita „Foc de artificii" de Händel *10.51:* Prelucrări corale *11.15:* Pagini din volumul „Oameni ai zilelor noastre" de Pop Simion *11.35:* Sonata în si minor pentru violoncel și pian de Valentin Gheorghiu — interpretează Radu Aldulescu și compozitorul *13.05:* Selecțiuni din operete *13.30:* Din folclorul popoarelor *13.00:* Rapsodia bulgară de Pancio Vladigherov; Poemul simfonic „Stenka Razin" de Glazunov *13.30:* Emisiune literară *13.45:* Cîntece pentru cei mici *14.10:* Jocuri populare *14.35:* Melodii de estradă *15.00:* Orchestra de mandoline a sindicatelor din Deva *15.25:* Concert pentru vioară și orchestră de Mircea Basarab — solist Varujan Cozighian *16.10:* Muzică instrumentală și vocală *16.30:* Scene din opere *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Concertul în re minor pentru violoncel și orchestră de Lalo. Solist Vladimir Orlov *18.31:* Muzică ușoară de Ștefan Kardoș *18.45:* Emisiune culturală *19.00:* Melodii populare *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Fragmente din opera „Femeia îndărătnică" de Vissarion Șebalin *20.15:* Literatura și muzica — Frumusețile patriei în operele scriitorilor și compozitorilor noștri *20.35:* Piese corale de compozitori români *21.15:* Cu cîntecul și jocul pe Valea Oltului *21.45:* Scriitori la microfon — Aurel Rău *22.00:* Muzică din operetele compozitorilor noștri *22.25:* Muzică de cameră — Johannes Brahms: Cvintetul cu clarinet opus 115 în si minor; Vals în la bemol major *23.10:* Concert de estradă *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *11.15:* Seară de operă — „Lohengrin" de Richard Wagner (actul I) *22.20:* Muzică de estradă.

MIERCURI 19 IUNIE Programul I *5.07:* Piese de estradă *5.20:* Emisiune pentru sate *5.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Muzică ușoară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Dansuri simfonice *7.30:* Sfatul medicului — Gimnastica medicală ca fortifiant *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Marșuri sportive *8.06:* Piese de coloratură *8.30:* Muzică populară *9.04:* Șase tablouri simfonice din Munții Rodnei de Dariu Pop; Fragmente din Suita în stil românesc de Constantin Nottara *9.30:* Scene din operete *10.00:* Teatru la microfon — „Febre", scenariu radiofonic de Horia Lovinescu *11.08:* Muzică ușoară *11.40:* Piese instrumentale *12.00:* Melodii populare românești și ale minorităților naționale *12.30:* Fragmente din opera „Favorita" de Donizetti *13.10:* Muzică din filme *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Cîntece și jocuri populare *15.30:* Variațiuni și fugă pe o temă populară greacă de Evanghelatos *16.00:* Corul Școlii medii nr. 2 din Bacău *16.15:* Vorbește Moscova *16.45:* Muzică instrumentală de compozitori români *17.10:* Cîntă Elisabeta Pavel și Nicolae Bob Stănescu *17.30:* Prietena noastră cartea — „Din creația clasicilor literaturii noastre: Ion Creangă" *18.00:* „Melodii... melodii" (reluare) *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Muzică din operele „Halka" și „Contesa" de Moniuszko *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.45:* În ajutorul corurilor de amatori — Cîntecul „Țara mea" de Gh. Dumitrescu *20.15:* Muzică corală clasică *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *20.59:* Sonatina de Stan Golestan — flautistul Vasile Jianu, la pian Mariana Kabdebo *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Formații participante la cel de-al VII-lea Concurs al artiștilor amatori de la orașe și sate *22.25:* Ciclul „Pagini din muzica preclasică" — Școala de operă de la Napoli *23.00:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Din cîntecele popoarelor *10.35:* Simfonii și dansuri de Rameau *11.00:* Corul Filarmonicii de stat „Banatul" *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul metalurgie (reluare) *11.30:* Valsuri nemuritoare *12.05:* Din spectacolele Teatrului de stat de operetă *12.30:* Din literatura sud-africană *12.45:* Din viața de concert a Capitalei *13.30:* Însemnări de reporter *13.40:* Muzică ușoară de Andrei Babaev și Uno Raudmiae *14.10:* Suita de balet de Malcolm Arnold *14.35:* Fanfara reprezentativă a armatei *15.00:* Soliști ai Teatrului muzical din Brașov *15.30:* Muzică populară *16.10:* Muzică instrumentală și vocală *16.30:* Soliști de muzică ușoară *17.00:* Interpreți în studio — soprana Lucia Volnea și oboistul Zoltan Magyarossy *17.30:* Pe teme medicale — Cura la munte sau la mare a copiilor în anotimpul călduros *17.40:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Suită din baletul „Cînd strugurii se coc" de Mihail Jora *18.30:* Melodii populare *18.50:* Versuri din ciclul „Cîntece împotriva morții" de Eugen Jebeleanu *19.00:* Melodii lirice *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* Cvartetul nr. 11 în mi major de Schubert *20.04:* Doine *20.15:* Școala și viața *20.35:* Cîntă Magda Ianculescu *21.15:* Cîntă acordeonistul Marcel Budală *21.30:* Pe teme internaționale *21.40:* „Interpreți de muzică ușoară" (reluare) *22.20:* Muzică din operete și comedii muzicale contemporane *23.10:* „Cantata cafelei" de Johann Sebastian Bach: Simfonia în fa minor de Haydn *24.00:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Seară de operă — „Lohengrin" de Richard Wagner (actul II) *22.38-22.59:* Muzică de estradă.

JOI 20 IUNIE Programul I *5.07:* Cîntece populare *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Fanfară *6.07:* Tarantele *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Salut voios de pionieri! *7.10:* Jocuri populare *7.30:* Sfatul medicului — Prevenirea bolilor cardiovasculare *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45.* Suite orchestrale *8.06:* Muzică vocală și instrumentală *8.30:* Muzică ușoară *9.00:* Vreau să știu! *9.25:* Muzică simfonică *10.00:* Pagini orchestrale din opere *10.30:* Cîntece și jocuri populare din Moldova *11.05:* Recital Igor Bezrodni *11.30:* Melodii de estradă *12.00:* Cîntece și jocuri *12.30:* Potpuriuri de muzică ușoară *13.10:* Cîntă Iolanda Mărculescu și Ludovic Spiess *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Cîntă Lili Creangă și Nicolae Băluță *15.30:* Concertul în fa major pentru orgă și orchestră de Franz Xavier Brixi — solist Horst Gehann *16.00:* Recital Dan Iordăchescu *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Prelucrări corale *17.10:* Scene, arii și duete din operele lui Verdi *17.45:* Emisiune literară — din scrierile scriitoarei Sarina Cassvan *18.00:* Muzică ușoară *18.30.* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Muzică din opereta „Silvia" de Kalman *19.02:* Melodii populare *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul chimie *19.45:* Cîntă formația „Los Paraguayos" *20.00:* Transmisiunea concertului simfonic popular al Orchestrei de studio a Radioteleviziunii. Dirijor Ion Drăcea. În program: Simfonia în re major de Boccherini; Concertul în mi minor pentru vioară și orchestră de Mendelssohn-Bartholdy, solistă Cornelia Bronzetti; Suita I de Cornel Trăilescu; Muzică din operele „Rusalka" de Dargomîjski, „Oberon" de Weber, „Trubadurul" de Verdi și „Tannhäuser" de Wagner — soliști Ioana Nicola-Știrbey și Petre Ștefănescu-Goangă; Uvertura „Carnavalul roman" de Berlioz. În pauză — medalion Feodor Gladkov *22.10:* Romanțe *22.55:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Ansambluri corale de copii *10.30:* Muzică din opereta „Secretul lui Marco Polo" de Lopez *11.00:* Muzică ușoară *11.15:* Din opera scriitorului Șt. O. Iosif *11.30:* Suita a V-a pentru orchestră de Ludovic

timp gust și în țara noastră, acel gust care se manifestase la început între junii studenți, a început a fi cultivat de cîtva timp și de oameni serioși"(adică de cei virstnici). În 1890, cea de-a doua revistă filatelică românească „*Timbrofilul — organ al timbrologiei din România*" ne informează că numărul filateliștilor noștri s-ar fi înzecit față de perioada apariției primei publicații amintite mai sus.

În sfîrșit, în anul 1891 s-a constituit la București prima grupare de colecționari români sub denumirea de „Societatea filatelică română". Activitatea ei, deși de scurtă durată, a fost rodnică. În decurs de cinci ani ea a reușit să grupeze un mare număr de filateliști din toate orașele țării. Sub auspiciile ei a fost organizată în 1892 la București și prima expoziție filatelică românească. O nouă expoziție este deschisă în 1894 în grădina Cișmigiului. Tot din această perioadă datează și existența primei mari colecții de mărci poștale românești, care conținea unele exemplare din valoroasele mărci „Cap de bour" emise în 1858 și 1859, precum și alte mărci poștale clasice românești. Timp de cîteva decenii ea a fost cea mai cunoscută colecție românească, dar, din nefericire, cu timpul s-a destrămat, soartă împărtășită de altfel de întreaga mișcare filatelică românească ale cărei rare sclipiri de odinioară erau înăbușite de nepăsarea guvernanților vremii.

În cadrul revoluției culturale viața filatelică de la noi cunoaște un avînt puternic. S-a creat Asociația filateliștilor din R.P.R., iar succesele și prestigiul de care se bucură astăzi filatelia românească — sprijinită de mase largi de tineret, muncitori și intelectuali — sînt reflectate atît în aprecierea de care se bucură pretutindeni mărcile poștale ale Republicii Populare Romîne, cît și prin participarea mereu mai bogată în conținut a colecțiilor românești la manifestările filatelice internaționale.

DE LA CORESPONDENȚI

Unul din blocurile-turn ale Ciuiului. *(Mircea Albu, student la Facultatea de mecanică, Cluj)*

Pieiuri hunedorene: frumoase vale a Cernei. *(Gh. Tănăsoiu, controlor tehnic, Hunedoara)*

Generația nouă a Oneștiului. *(B. Valeriu, Bacău)*

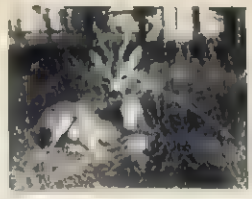

În parcul din Cîmpulung-Muscel. *(Vasile Mitru, cercul foto al Casei raionale de cultură)*

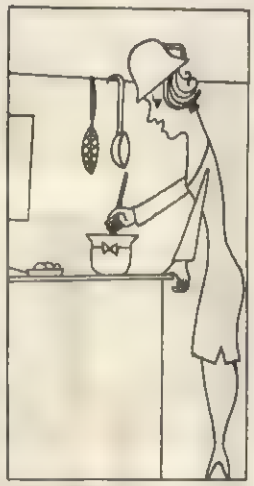

Fără cuvinte.
(V. Nașcu, Cluj, str. Ștefan cel Mare nr. 3)

PE SCURT

Un grup de muncitori din Bocșa, Rn. Reșița; R. Raluca, Petroșani; Mircea A., Suceava. Vă rugăm să ne comunicați adresa la care să vă expediem răspunsul solicitat.

Iosif Ardelean, student, Cluj. Deoarece e posibil ca numele dv. să apară la rubrica „Cititorii către cititori" în timpul vacanței de vară, cînd sînt închise căminele, ar fi mai bine să ne comunicați adresa de acasă.

Un grup de cititoare din Deta. Actrița Genoveva Preda de la Teatrul pentru copii și tineret din București a interpretat rolurile: Varvara Curechianu din „Pigulete + cinci fete" de Constanța Bratu, Rîndunica Nușa din „Băiatul din banca a doua" de Al. Popovici, Katia din „Marțienii" de M. Liber, Țiganca din prologul la „Chirița în provincie". De asemenea a jucat pe scena Teatrului Muncitoresc C.F.R. în „Motanul încălțat" de Nina Stoiceva și „Aristocrații" de N. Pogodin, precum și în filmul „Citadela sfărîmată".

În rubrica „Dialog cu cititorii" din „Flacăra" nr. 21 din 25 mai 1963 a apărut o fotografie reprezentînd macheta noii case de cultură din Tulcea. Precizăm că este vorba de Casa de cultură a sindicatelor, aflată actualmente în construcție.

CUM ESTE CONDUS VATICANUL?

Ca răspuns la întrebarea „Cum este condus Vaticanul?", pusă de Grigore Gheorghe, muncitor la Fabrica de ace de tricotat „București", publicăm cele ce urmează:

Vaticanul — stat clerical al bisericii catolice — a fost constituit în februarie 1929. Este unul dintre cele mai mici state din lume; suprafața: 0,44 km p; populație: aproximativ o mie de locuitori. Locul lui pe arena internațională este însă determinat nu de aceste date, ci de faptul că el constituie centrul mondial al catolicismului.

Șeful statului Vatican și al bisericii catolice este papa, ales pe viață de un colegiu de cardinali (conclavul). Pentru alegerea lui sînt necesare două treimi plus unul din voturi. Colegiul de cardinali numără 87 de persoane. În urma morții papei Ioan al XXIII-lea (care, pînă la alegerea sa ca papă, în 1958, se numea Angelo Giuseppe Roncalli și era cardinal) a fost convocat din nou conclavul. Politica defunctului papă s-a deosebit de cea a predecesorilor săi prin caracterul ei mai realist, ținînd seama de schimbările petrecute în lume în cea de-a doua jumătate a secolului al XX-lea.

Organizarea Vaticanului și-a păstrat pînă în ziua de astăzi caracterul feudal, absolutist. Conducerea activității politice, economice și religioase a statului Vatican, ca și a bisericii catolice, o exercită papa, cu ajutorul curiei papale — un ansamblu de congregații (ministere), tribunale (instanțe judiciare supreme), cancelarii. În curia papală un rol important în ceea ce privește elaborarea politicii Vaticanului îl joacă elementele conservatoare, retrograde. Cel mai important dintre organismele Vaticanului este secretariatul de stat al Vaticanului, condus de un secretar de stat care lucrează sub conducerea nemijlocită a papei. Secretarul de stat este al doilea personaj din Vatican după papă.

O NECROPOLĂ DE 2500 DE ANI

Recent, la marginea de nord a orașului Curtea de Argeș, în urma săpăturilor efectuate de cercetătorii Muzeului regional din Pitești, au fost scoase la iveală urmele unei mari necropole datînd din prima epocă a fierului. Necropola se întinde pe o distanță de 1 km de la marginea orașului și pînă la hotarul satului Cerbureni. Pînă în prezent au fost dezgropate 29 de morminte. Unele din ele cuprind un bogat inventar: topoare, săgeți, cuțite de luptă, lănci, obiecte de podoabă pentru femei, precum și vase de lut.

Prof. Gh. TRANDAFIR
secretarul Comitetului pentru cultură și artă Curtea de Argeș

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

Feldman; Suita a II-a pentru orchestră pe teme din Muntenia de Dumitru Capoianu *18.05:* Muzică populară *18.30:* Fragmente din opera „Boema" de Puccini *19.00:* Cvartetul nr. 10 opus 76 nr. 2 de Josef Haydn *19.30:* Note de lector *19.40:* Melodii pentru pian și orchestră *19.10:* Cîntece și jocuri populare *19.35:* Muzică instrumentală și vocală de compozitori romîni *19.00:* De la Suppé la Leo Fall (muzică din operete) *19.30:* Muzică ușoară *19.10:* Cîntece pionierești *19.30:* Simfonia a V-a în do minor de Beethoven — interpretează Orchestra simfonică N.B.C., dirijor Arturo Toscanini *17.00:* Din folclorul popoarelor *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Muzică instrumentală și vocală *18.30.* Formații românești de muzică ușoară *19.00:* Tinerețea ne e dragă! *19.30:* Arii și duete din operete *20.00:* Scrisori din țară *20.10:* Cîntă Ana Balaci și Pavel Tornea *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară de Mișu Iancu *21.15:* Concert de muzică corală clasică *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Seară de dans cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu (reluare) *23.10:* Fragmente din Oratoriul „Tudor Vladimirescu" de Gh. Dumitrescu *23.44:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Teatru la microfon — „Wilhelm Tell" de Fr. Schiller *22.32-22.59:* Muzică de estradă.

VINERI 21 IUNIE Programul I *5.07:* Cîntece *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Bolerouri *6.30:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale de Paganini *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Muzică din operete *7.30:* Sfatul medicului — Odihna activă a școlarilor în timpul vacanței *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Marșuri patriotice *8.05:* Muzică ușoară *8.30:* Cvartetul de coarde nr. 2 de Iosef Suk *9.00:* Muzică din opere *9.30:* Cîntece și jocuri populare *10.00:* „Simfonietta" de Zeno Vancea; „Capriciu românesc" de Marcel Mihalovici *10.37:* Estrada dimineții *11.05:* Muzică instrumentală și vocală *11.30:* Muzică din opera „Rusalka" de Dvorak *11.52:* Reportaj *12.00:* Melodii populare *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Concert de muzică românească *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică ușoară românească *15.15:* Suita-uvertură de Telemann; Suita de balet „Glorificarea Republicii" de Grétry *16.47:* Muzică populară *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntă Richard Tauber *17.10:* Cvintetul în mi bemol major de Mozart *17.30:* În slujba patriei *18.00:* În ajutorul corurilor de amatori — cîntecul „Țara mea" de Gh. Dumitrescu *18.12:* Melodii de dragoste *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Ciclul „Pagini din muzica contemporană" — opera „Suferințele lui Orfeu" de Darius Milhaud *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul electronică *19.45:* Cîntă Edith Piehă și Georg Ots *20.15:* Muzică corală de Achim Stoia *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Recital Adele Kern *22.25:* Muzică de dans *23.00:* Simfonia a VI-a „Patetica" de Ceaikovski.

Programul II *10.10:* Muzică populară *10.30:* Cvintetul în do diez minor pentru coarde și pian de Tudor Ciortea *11.00:* Arii din operete *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul chimie (reluare) *11.30:* Muzică distractivă *11.46:* Muzică ușoară cubaneză *12.05:* Ansambluri corale din țări socialiste *12.30:* Concertul în do minor pentru pian și orchestră de Mozart — solist Clifford Curzon *13.00:* Melodii populare *13.30:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Arii din opere *14.10:* Patru scene coregrafice de Dumitru Bughici *14.35:* Muzică ușoară *15.00:* Actualitatea în țările socialiste *15.25:* Selecțiuni din opereta „Liliacul" de Johann Strauss *16.10:* Muzică instrumentală și vocală *16.30:* Soliști și formații artistice de amatori *17.00:* Muzică românească de estradă *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Suita nr. 5 în do minor pentru violoncel solo de Johann Sebastian Bach — interpretează Pablo Casals *18.25:* Cîntece *18.45:* Scriitori laureați ai Premiului de Stat pe 1962 — Titus Popovici *19.00:* Prelucrări de folclor de George Vancu *19.30:* Teatru la microfon — „Întîlnire lîngă mălin" după A. Larev *20.40:* Scene istorice de Jan Sibelius *21.15:* Cîntece și jocuri populare *21.45:* Muzică de dans *22.30:* Moment poetic — Otilia Cazimir *22.35:* Muzică de cameră *23.10:* Fragmente din opera comică „Mătușa Aurora" de Boieldieu *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Opera „Lohengrin" de Richard Wagner (actul III) *22.15-23.59:* Muzică de estradă.

SÎMBĂTĂ 22 IUNIE Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică distractivă *6.07:* Cîntece *6.30:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Salut voios de pionieri *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Cefaleea și prevenirea ei *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Muzică de estradă *8.06:* Din cîntecele constructorilor comunismului *8.30:* Valsuri simfonice *9.00:* „Roza vînturilor" *9.35:* Muzică populară *10.00:* Din operele compozitorilor noștri *10.30:* Muzică ușoară *11.05:* Nonet de Aladar Zoltan *11.30:* Melodii populare *12.00:* Muzică din operete *12.30:* În săli și pe stadioane *13.30:* Muzică ușoară românească *13.10:* Simfonia I de Doru Popovici *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din muzica popoarelor *15.30:* Orchestre de mandoline *15.45:* Actualitatea literară în ziarele și revistele noastre *16.00:* Recital Gaby Grubea *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Program de tangouri *17.10:* Potpuriul „Petrecere dansantă", aranjament de Irving Berlin *17.25:* Simfonia în re minor de César Franck *18.05:* Program muzical pentru fruntași în producție *18.30:* Sonata în si minor de Franz Liszt, la pian Valentin Gheorghiu *19.00:* În pas cu știința *19.30:* Scene din opera „Cavalerul rozelor" de Richard Strauss, cu Elisabeth Schwarzkopf, Christa Ludwig, Teresa Stich, Orchestra „Philarmonia" din Londra, dirijor Herbert von Karajan *20.10:* Invitație la dans... cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu *21.00:* Romanțe *21.15:* Carnet plastic *21.25:* Muzică populară *22.35:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Melodii marinărești *10.37:* Concertul în re major pentru flaut și orchestră de Haydn — solist Petre Maticiuc *11.00:* Cîntece pentru cei mici *11.15:* Universitatea tehnică radio—ciclul electronică (reluare) *11.30:* Cvartetul de coarde nr. 1 în do minor de Diamandi Gheciu *18.05:* Muzică de estradă *18.30:* Concertul nr. 1 în mi minor pentru pian și orchestră de Chopin — solist Maurizio Pollini *13.10:* Orchestra de muzică populară „Doina Argeșului" din Pitești *13.35:* Muzică ușoară *14.10:* Arii din opere *14.35:* Melodii vieneze *14.57:* Orchestra simfonică a Filarmonicii de stat din Arad, dirijori Jan Hugo Huss și Tadeus Krzyzanowski *15.30:* Din comoara folclorului nostru muzical *16.10:* Dansuri și scene cu cor din operetele compozitorilor noștri *16.30:* Știința în slujba păcii *16.40:* Cîntece și versuri *17.00:* Pagini orchestrale din opere *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Muzică instrumentală și vocală *18.30:* Concert de muzică ușoară *19.00:* Suita simfonică de Dinu Lipatti *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Muzică ușoară de Emanoil Ionescu *19.55:* Melodii populare *20.30:* Noapte bună,copii! *20.40:* Arii din operete *21.10:* Muzică de dans *21.45:* Agenda teatrală *22.00:* Cîntece și jocuri populare *22.30:* Din creația de operă a lui Mozart *23.10:* Suita „Șeherazada" de Rimski-Korsakov *23.56:* Muzică de dans.

Programul III *21.10:* Simfonia a II-a „Noul Prometeu" de Alecsander Raicev *21.57:* Muzică de dans *22.30-22.59:* Muzică din operete.

În pagina 4: PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii".
Macheta: Vlad Mușatescu

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

OFICIUL NAȚIONAL DE TURISM „CARPAȚI"

vă invită să participați la frumoasele călătorii peste hotare, care vor avea loc în luna iulie:

Republica Socialistă Cehoslovacă

14 zile de neuitat prin Republica Socialistă Cehoslovacă (trecînd și prin R.P. Ungară), unde veți admira Praga cu minunatele sale palate din partea veche a orașului; Brno, orașul tradiționalului târg de mostre; Karlovy Vary, renumita stațiune balneară.

Înscrieți-vă pentru călătoriile cu autocarul care vor avea loc la 21 și 31 iulie, pe itinerarul Budapesta — Bratislava — Brno — Trebiec — Telc Hrudec — Ceske Budejovice — Hluboke — Plsen — Karlovy Vary — Praga; excursiile cu trenul vor avea loc pe itinerarul Brno — Bratislava — Praga, la 18, 20, 25, 28, 30 și 31 iulie 1963.

Republica Populară Ungară

Vizitînd Ungaria veți cunoaște frumoase obiective turistice și stațiuni internaționale.

Înscrieți-vă la excursia din 21 iulie 1963, cu trenul, pe itinerarul Budapesta-Balaton, durata 8 zile.

Excursia specială pentru tineret, de 10 zile la Budapesta, cu plecarea la 19 iulie 1963; excursii de 12 zile la Budapesta-Balaton, cu plecarea la 17, 23, și 27 iulie 1963.

Republica Populară Polonă

Călătoriți prin Cehoslovacia și Polonia, pînă la țărmurile Mării Baltice, vizitînd interesantele orașe: Bratislava — Katovice — Cracovia — Wroclaw — Poznan—Torun—Gdansk — Varșovia — Lvov.

Plecarea la 21 iulie 1963.

Pe itinerarul Bratislava — Cracovia — Varșovia, cu plecarea la 23, 31 iulie 1963.

Pentru informații detaliate și înscrieri adresați-vă agențiilor O.N.T. „Carpați" din toată țara.

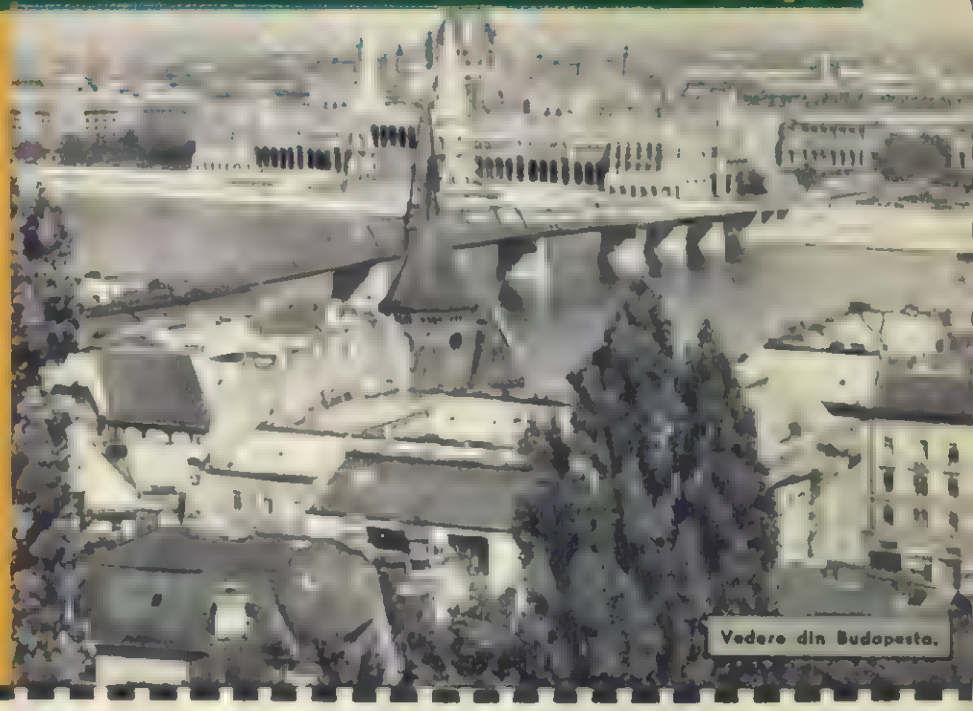

Vedere din Budapesta.

LUMINĂ DE IULIE

O producție în culori a Studioului cinematografic „București"

Scenariul : Fănuș Neagu și Vintilă Ornaru
Regia : Gheorghe Nagy
Imaginea : Ovidiu Gologan
Muzica : Mircea Chirlac
Decoruri : Ștefan Merițan

ÎN ROLURILE PRINCIPALE: George Calboreanu, Gr. Vasiliu-Birlic, Marcel Anghelescu, Cotea Răvtu, Titus Lapteș, Emilia Costa, George Mottel, Mircea Cosma, Aurel Ciorcau, Margareta Pogonat

Sosirea la o gospodărie agricolă colectivă a tînărului zootehnician Vișan e punctul de plecare al întîmplărilor hazlii și uneori dramatice care furnizează subiectul noului film românesc „Lumină de iulie". Imaginea în culori cîntă poezia belșugului și a vieții noi din satul nostru de azi.

AUTOMOBILIȘTI ȘI MOTOCICLIȘTI!

La toate stațiunile de desfacere a produselor petrolifere s-a pus în vînzare

GHIDUL STAȚIUNILOR PECO
— trasee principale —

Ghidul cuprinde indicarea majorității traseelor principale de circulație, precum și specificarea stațiunilor de alimentare, produsele ce sînt comercializate și orele de funcționare a stațiunilor.

În cele 180 de pagini ale lucrării sînt cuprinse și planurile orașelor principale, cu cele mai însemnate artere de circulație.

Prețul unui exemplar legat în copertă de vinilin este de lei 19,50.

MAGDA IANCULESCU-MUSCEL, artistă emerită a R. P. Române. Fotografie de Ion Petcu

Iacăra

Anul XII nr. 25 (421) — 22 iunie 1963.

Flacăra 25

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 25 (421) — 22 iunie 1963.

★★★★

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Fotocronica Flacării

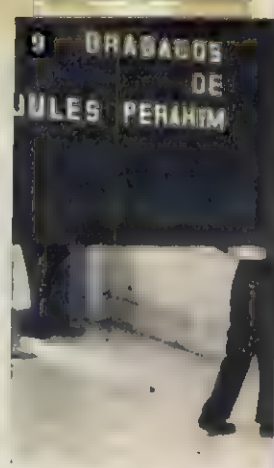

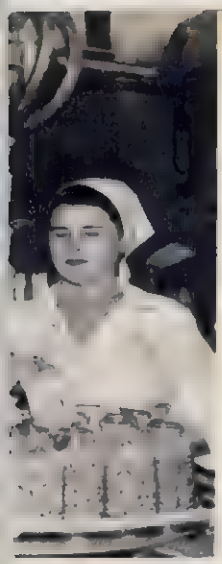

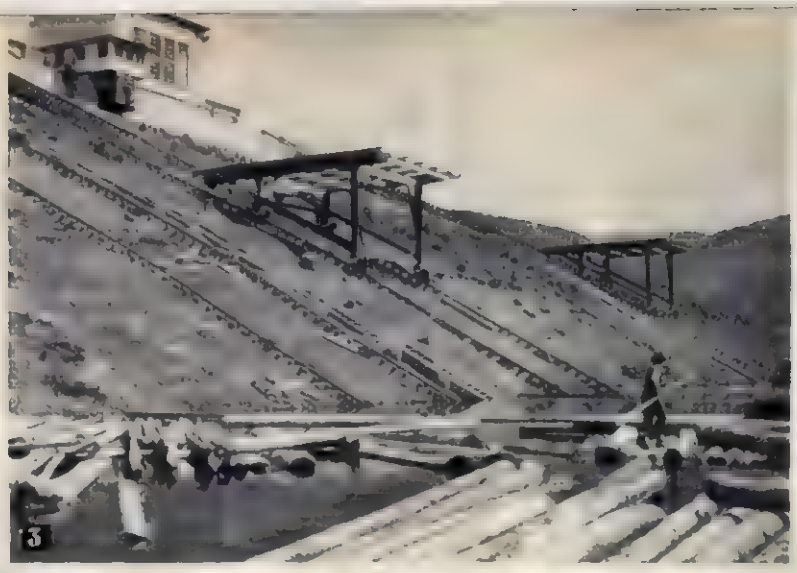

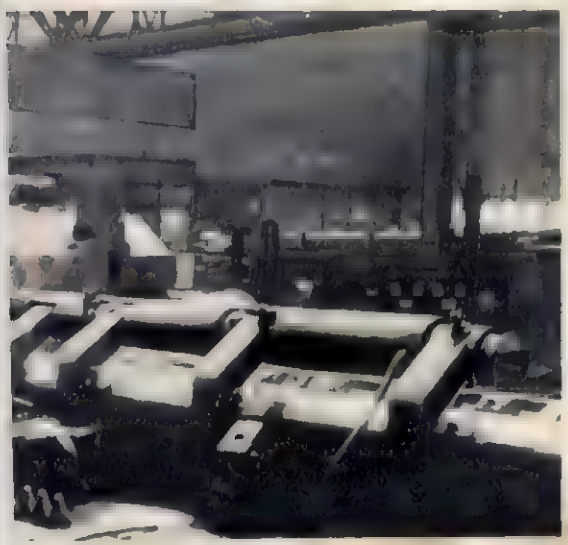

1 Pe întinsele culturi de porumb ale G.A.C. din comuna Ologi, Reg. Bucureşti, mecanizatorii execută praşila a treia.

2 Până acum, la Fabrica de conserve „Flora" din Bucureşti s-au preparat peste 40 tone de conserve de mazăre din noua recoltă.

3 Instalaţie mecanică pentru scosul şi încărcatul buştenilor transportaţi cu plutele la lacul de acumulare Bicaz.

4 De câteva zile absolvenţii claselor a XI-a trec prin emoţii deosebite: examenul de maturitate. Aspect din timpul lucrării scrise la matematică la Şcoala medie nr. 35 „I. L. Caragiale" Bucureşti.

5 În aceste zile, controlul stadiului de coacere la grîu este în centrul atenţiei tuturor oamenilor muncii din agricultură. La G.A.C. din comuna Tia Mare, Baionul Corabia, preşedintele Ilie Dincă, ing. M. Ploscă şi secretarul organizaţiei P.M.R., I. Urzicanu, în timpul uneia din vizitele făcute pe ogoarele gospodăriei în scopul mai sus-amintit.

6 În primele patru luni ale anului la Uzinele „Republica" s-au realizat economii peste plan în valoare de peste 1.240.000 lei.

7 Cu maşinile şi utilajele de productivitate ridicată de la Fabrica „Steaua electrică" din Fieni se asigură o bună parte a consumului intern de becuri de diferite tipuri. Aspect de la panoul de umplere cu gaze inerte a becurilor.

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

8 Manifestaţie la Roma la care au participat delegaţii de muncitori agricoli şi dijmaşi din întreaga Italie, cerînd înfăptuirea reformei agrare.

9 Aspect de la expoziţia de gravuri a graficianului român Jules Perahim, deschisă la Havana.

10 Un fenomen obişnuit în Occident îl constituie exodul dintr-o ţară în alta a mii şi mii de oameni ai muncii, în căutare de lucru. În fotografie: un grup de muncitori spanioli sosiţi la Geneva (Elveţia) au fost trimişi să lucreze ca mînă de lucru ieftină în diferite ferme.

11 „Faceţi-i să plătească pe marii capitalişti şi bancherii". Sub această lozincă au demonstrat numeroşi oameni ai muncii din capitala Franţei, protestînd împotriva uriaşelor sume cheltuite pentru aşa-numita „forţă de soc" franceză şi cerînd ca povara impozitelor să fie suportată de marea finanţă şi nu de oamenii muncii.

12 În Statele Unite continuă demonstraţiile împotriva segregaţiei rasiale. În fotografie: un miting antirasist la Birmingham.

13 La 24 iunie protectoratul britanic Zanzibar va căpăta autonomie internă. În fotografie: iată cum arată o „şcoală" în Zanzibar, după îndelungata dominaţie colonială asupra ţării.

O NOUĂ VICTORIE ÎN COSMOS

În ziua de 14 iunie 1963 în Uniunea Sovietică a fost plasată pe o orbită de satelit al Pământului nava cosmică „Vostok-5", pilotată de pilotul cosmonaut lt. col. Valeri Feodorovici Bîkovski, iar în ziua de 16 iunie a fost plasată pe o orbită de satelit al Pământului nava cosmică „Vostok-6", pilotată pentru prima oară în lume de o femeie — Valentina Vladimirovna Tereşkova. Ambele nave cosmice au aterizat cu succes, în ziua de 19 iunie 1963, potrivit programului dinainte stabilit. Aterizarea a avut loc la nord de oraşul Karaganda.

1 O imagine transmisă din Cosmos. Valentina Tereşkova în cabina navei „Vostok-6".

2 Valeri Bîkovski, cosmonautul sovietic nr. 5.

3 Valeri şi Valentina în Piaţa Roşie din Moscova cu câteva zile înainte de zbor.

4 În orele de pregătire în vederea zborurilor în Cosmos. Iuri Gagarin — primul cosmonaut din lume şi Valentina Tereşkova — prima femeie cosmonaut din lume.

DIN ISTORIA CELOR DOI ANI DE ZBORURI COSMICE

● Racheta care la 12 aprilie 1961 a plasat pe orbită nava cosmică „Vostok-1", pilotată de primul cosmonaut din lume, cetăţeanul sovietic Iuri Gagarin, avea la lansare şase motoare cu o putere totală de 20.000.000 C.P., ceea ce echivalează cu puterea a circa zece hidrocentrale uriaşe.

● Locul de unde, pentru prima dată în istorie, omul s-a avîntat în spaţiile extraterestre se numeşte Baikonur. Cosmodromul, situat în Siberia apusenă, în regiunea Baikonur are coordonatele 47 de grade latitudine nordică şi 65 de grade longitudine estică.

● Al doilea cosmonaut al lumii, Gherman Titov, care a înconjurat Pământul de 17 ori pe nava „Vostok-2", a străbătut în 25 de ore şi 18 minute peste 700.000 km, adică un drum cît de la Pământ la Lună şi înapoi.

● Al treilea nume înscris în istoria zborurilor cosmice a fost cel al americanului John Glenn, iar al patrulea — al compatriotului său, Malcom Carpenter (ambii în 1962). Amîndoi au efectuat doar cîte trei rotaţii în jurul Pământului, adică aproximativ a şasea parte din numărul rotaţiilor realizate în anul precedent de cosmonautul sovietic nr. 2.

● Navele „Vostok-3" şi „Vostok-4", care au înfăptuit primul zbor cosmic în grup (în anul 1962), pilotate de cosmonauţii Andrian Nikolaev şi Pavel Popovici, au aterizat practic în acelaşi timp.

● Al şaptelea cosmonaut, americanul Walter Schirra, a efectuat 6 rotaţii în jurul Pământului, cît Glenn şi Carpenter la un loc, iar cel de-al optulea cosmonaut, maiorul american Leroy Gordon Cooper, a făcut 22 de rotaţii, aproape de două ori mai mult decît cei trei predecesori ai săi din S.U.A. la un loc.

● Încă la cel de-al treilea zbor cosmic sovietic (Andrian Nikolaev) s-au efectuat aproximativ de două ori mai multe rotaţii decît la toate cele patru zboruri cosmice americane calculate împreună. Actualmente, recordul de zbor cosmic aparţine, pentru bărbaţi, lui Valeri Bîkovski, care între 14 şi 19 iunie 1963 a înfăptuit peste 81 de rotaţii, iar pentru femei, firesc... Valentinei Tereşkova, care între 16 şi 19 iunie a înfăptuit peste 48 de rotaţii.

Bîkovski singur a întrecut aproape de trei ori, iar Tereşkova aproape o dată şi jumătate, numărul de rotaţii realizate de toţi cei 4 cosmonauţi americani la un loc.

● Cel mai vîrstnic cosmonaut este John Glenn, iar cel mai tînăr (în momentul lansării) a fost Gherman Titov. Glenn s-a născut în 1921, Titov în 1935. Vîrsta medie a celor şase cosmonauţi sovietici este de 29 de ani, în vreme ce aceea a cosmonauţilor americani, de 34 de ani.

● Tehnica americană a soluţionat încă problema aterizării fără şoc pe Pământ, motiv pentru care cosmonauţii americani au fost nevoiţi să se paraşuteze în ocean.

● Glenn şi Schirra au fiecare un fiu şi o fiică, Popovici o fată, Bîkovski un băiat (de 3 luni), iar Gagarin două fiice.

● „Kilometrajul" celor şase cosmonauţi sovietici a depăşit cu mult cele şapte milioane de kilometri care despart Pământul de planeta Icar, descoperită în 1949 şi înregistrată sub numărul de ordine 1.566.

● Navele cosmice sovietice sînt de cel puţin trei ori mai grele decît capsulele în care au zburat cosmonauţii americani. Dimensiunile rachetelor cu care au zburat primii cosmonauţi sovietici depăşesc de asemenea de cîteva ori puterea fiecărei rachete cu ajutorul cărora au luat startul navele cosmice ale S.U.A.

● Pe tabloul de bord al navei „Vostok-5" a fost montat un mic glob care se învîrteşte încet. Acest aparat de navigaţie cosmică a permis să se stabilească cu precizie regiunea de pe globul pămîntesc deasupra căreia se afla în momentul respectiv nava cosmică.

Microscopul lui Hooke.

Cu acest microscop electronic al Institutului de inframicrobiologie al Academiei R. P. Romîne se poate întreprinde o adevărată călătorie în lumea virusurilor: el mărește de 50.000 de ori.

EXCURSIE ÎN INVIZIBIL

Anthon van Leeuwenhoek, negustorul olandez de mărunţişuri care în orele libere şlefuia lentile din sticlă fină, a pătruns cu aparatele sale, încă acum trei secole, în tainele infinitului mic.

- **LA ÎNCEPUT A FOST „STICLA DE PURICI“**
- **O DESCOPERIRE CU PATERNITATE MULTIPLĂ**
- **CUM A FOST STRĂPUNS „ZIDUL“ LUMINII**
- **O MĂRIRE DE PESTE DOUĂ MILIOANE DE ORI**

SURPRIZE ÎN INVIZIBIL

Puteţi să aflaţi „identitatea“ reală a acestor fotografii ? Eventual, arătaţi-le şi prietenilor. Dacă nu reuşiţi căutaţi la pag. 8. ① Munţi stîncoşi. ② Scoici, cochilii. ③ Şarpe... pe o coadă de cal. ④ Cactuşi. ⑤ O rimă de care e bine să nu vă apropiaţi prea mult.

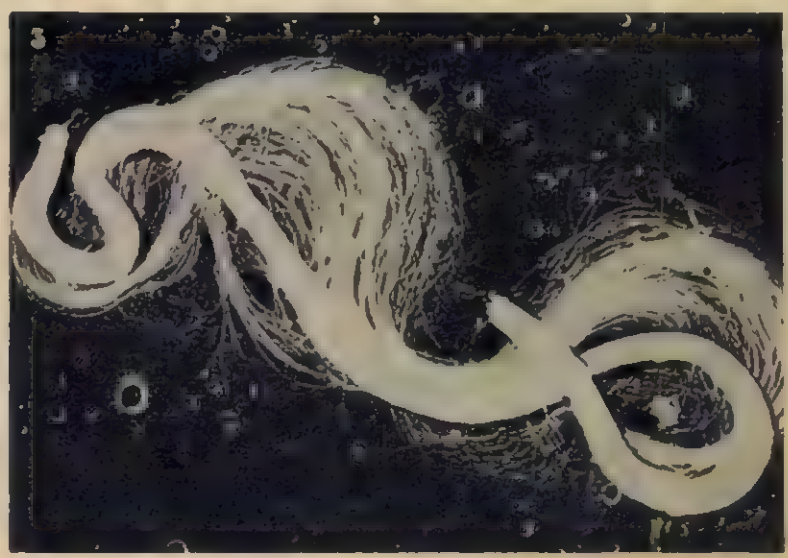

Excursia noastră în invizibil începe în orașul olandez Middelburg, renumit din cele mai vechi timpuri pentru talentații săi meșteri de ochelari. Acolo trăia, pe la sfîrșitul secolului al XVI-lea, meșterul Zacharias Jansen, care șlefuia cu multă răbdare sticle pentru ochelari. Cei doi băieți ai săi se jucau cu plăcere cu așa-numita „sticlă de purici", examinînd cu ajutorul lentilelor măritoare tot ce le cădea în mînă.

Într-o zi, băiatul cel mare, Hans, găsind în atelier un tub de aramă, îi fixă la capete cîte o sticlă de ochelari. Apoi, privind cu ajutorul acestui tub o filă de carte, a rămas surprins de proporțiile enorme pe care le căpătau literele: punctele păreau gîndaci uriași, iar virgulele — niște viermi lungi și groși.

Zacharias Jansen, aflînd despre această descoperire, și-a lăsat deoparte toate treburile și s-a apucat să construiască un dispozitiv cu un tub mai lung, folosind aceleași lentile.

Așa s-a făurit, în anul 1590, primul microscop. Lentilele erau introduse într-un tub lung de 2 m, cu un diametru de 2 cm, care se sprijinea pe un frumos suport de bronz, cu trei delfini. Creatorii săi, Zacharias și Hans Jansen, îl socoteau ca o „minune" care le deschidea o fereastră spre necunoscut.

Dispozitivul acesta este „strămoșul" tuturor microscoapelor optice din zilele noastre. Dar, așa cum s-a întîmplat cu multe descoperiri și microscopul a mai fost... inventat de cîteva ori.

LEEUWENHOEK DESCOPERĂ O „MENAJERIE" ÎNTR-UN STROP DE APĂ

Microscopul a fost descoperit a doua oară chiar în propria sa patrie, în orașul olandez Delft. Pe la sfîrșitul secolului al XVII-lea locuia acolo Anthon van Leeuwenhoek, un ciudat negustor de mărunțișuri care, și el, șlefuia în orele libere lentile din sticlă fină. El dedica zilnic acestei pasiuni multe clipe de răgaz, montînd lentilele cîte două sau cîte trei în dispozitive metalice diferite. Construindu-și singur toate piesele aparatelor, el a montat 247 de microscoape. Unul dintre acestea ajunsese să mărească de 270 de ori, fiind depășit doar de aparatele similare din secolul al XIX-lea.

Leeuwenhoek a pătruns cu microscoapele sale, pentru prima oară, în lumea vie invizibilă. Într-o picătură de apă murdară el a văzut o întreagă „menajerie": monștri păroși, de forma unor globule cu mustăcioare, „floricele" care semănau cu niște copaci, animale fioroase mișcîndu-și în continuu coada...

Amatorul-autodidact a comunicat Societății științifice regale din Londra uimitoarea sa descoperire. Dar nimeni nu voia să dea crezare comunicării lui, cuprinsă într-o epistolă lungă, plină de digresiuni naive și intitulată: „Dare de seamă despre unele cercetări făcute de Mr. Leeuwenhoek cu ajutorul unui microscop inventat de el, despre murdăria care se găsește pe piele, pe carne etc., despre ghimpele unei albine etc."

Dar Leeuwenhoek a perseverat, consacrîndu-și cea mai mare parte din lunga sa viață (a trăit 91 de ani) microscopului. El a fost primul om care a observat ființe ce nu pot fi cercetate cu ochiul liber — microbii și infuzorii — și tot Leeuwenhoek văzu cel dintîi globule roșii, spermatozoizi, diverse țesuturi organice, pe care le-a descris și le-a desenat cu multă precizie.

„DIVERTISMENT PENTRU SUFLET ȘI OCHI LA MICROSCOP"

Englezul Robert Hooke, un savant preocupat de probleme foarte variate de fizică, astronomie, geologie și biologie, a construit mai tîrziu un microscop mai perfecționat, dotat cu un sistem propriu de iluminare. În 1665 apare lucrarea sa „Micrographia", cuprinzînd 246 de pagini text și 38 de planșe mari în care, în afară de descrierea microscopului și de numeroase probleme de astronomie sau fizică, erau reproduse obiectele observate de Hooke la microscopul său. Dintre numeroasele descoperiri făcute de el cu ajutorul microscopului, una este fără îndoială de o importanță istorică. Descriind structura celulară a unor plante, savantul a văzut la plută și la alte fragmente vegetale moarte spații pe care le denumește celule, după asemănarea structurilor celulare cu fagurele. (În latină „cellula" desemna cavitățile hexagonale ale fagurilor.)

O sută de ani mai tîrziu, microscopul a fost înzestrat cu o oglindă care concentra razele luminoase asupra obiectului, așezat pe un suport special. Tubul nu mai era atît de lung ca cel al primelor aparate, ci măsura numai 20 de centimetri. Astfel arăta de pildă, microscopul întrebuințat de savantul francez Buffon în preajma anului 1758.

Paralel cu perfecționările aduse microscopului, se desfășoară și activitatea amatorilor de „excursii în invizibil". Dintre aceștia, Ledermüller publică în 1778 și o lucrare: „Divertisment pentru suflet și ochi la microscop", care cuprinde 150 de gravuri din „lumea nevăzutului", executate după desenele autorului de către Winterschmidt, gravor, negustor de obiecte de artă și editor muzical din Nürnberg.

Fabricarea industrială a microscopului începe însă abia în secolul al XIX-lea, după ce Karl Zeiss, un laborant la facultatea de fizică din Jena, construiește împreună cu profesorul Ernst Abbe primul microscop „perfect".

Și astfel microscopul optic a devenit „un aparat bazat pe un sistem de lentile, care dă o imagine răsturnată și mult mărită, virtuală sau reală a obiectelor". O definiție destul de complicată, pe care nici măcar n-a bănuit-o micul Hans Jansen, care a dat tatălui său ideea primului microscop.

UN HIBRID ELECTRONIC...

Microscoapele optice permit în general măriri pînă la 2.000-3.000 de ori. Puterea lor de mărire se oprește însă aici: a fost imposibil de a trece dincolo de acest „zid", dificultatea cea mai mare fiind aceea de a percepe două puncte prea apropiate.

Cînd se află în imediată vecinătate două puncte dintr-un obiect luminat se confundă, formînd o imagine unică. Un fenomen analog se produce cînd într-un vas de apă transparent așezăm, la distanță foarte mică, două bastoane. Pentru a le vedea separate între ele trebuie să existe o anumită depărtare.

Lumina vizibilă are o anumită lungime de undă, de ordinul a 1/2.000 milimetru. De aceea nici un microscop optic nu poate permite distingerea, separarea a două puncte situate la o distanță mai mică decît această cifră. Se pot obține imagini mai mari, dar ele nu vor evidenția amănuntele și tocmai aceste detalii îl interesează pe cercetător.

Pentru a amplifica „puterea de separație" a microscopului, fizicienii s-au gîndit să utilizeze razele ultraviolete, a căror lungime de undă este mai mică decît a luminii obișnuite. În 1929, Barnard a construit la Londra un microscop cu astfel de raze. Dar, din motivul amintit, și aceste radiații oferă un domeniu de investigație limitat.

Cercetările științifice au impus crearea unor microscoape tot mai puternice, cu ajutorul cărora să se poată pătrunde mai adînc în lumea infinitului mic, în tainele materiei. În acest scop fizicianul francez Louis de Broglie a sugerat ideea (care a și fost pusă în practică) de a se înlocui fasciculul de lumină, format din fotoni, printr-un fascicul de electroni, proiectat pe obiectul examinat. Aceasta a dus la reducerea considerabilă (de aproximativ 100.000 de ori) a lungimii de undă a radiației de iluminare.

Microscopul electronic actual, bazat pe acest principiu, folosește în locul luminii obișnuite un fascicul de electroni, iar în locul lentilelor optice lentile electrostatice sau magnetice, care focalizează „razele" de electroni. Electronii fiind invizibili pentru ochi, imaginea pe care o formează în microscop trebuie transformată în imagine luminoasă. Pentru aceasta, se interpune în drumul lor un ecran fluorescent care se luminează sub acțiunea electronilor, iar imaginea obținută poate fi înregistrată pe clișee fotografice.

Microscopul electronic, permițînd cercetarea la măriri apreciabile (150.000-300.000 ori) și obținerea unei distanțe separatoare foarte mici, este mereu perfecționat și „încrucișat" cu ultimele progenituri ale tehnicii. Un astfel de „hibrid", între un aparat Roentgen, televizor și microscop electronic, face

Dr. E. ROMAN

(Continuare în pag. 8)

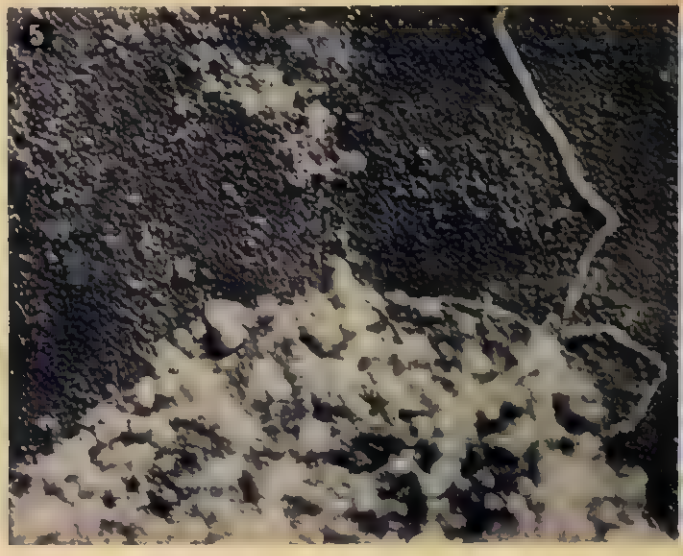

posibilă studierea sub ecran a diferitelor organe și țesuturi pe o perioadă mai lungă de timp, de exemplu, în cursul unei operații. Același aparat poate fi folosit pentru observații asupra creșterii cristalelor și pentru alte multe investigații.

OPERAȚIE LA... MICROSCOP

Deși microscopul electronic este astăzi cel mai răspîndit instrument de cercetare, au fost create și alte tipuri — așa-numitele microscoape ionice — care prezintă numeroase avantaje. Încă din 1952 cercetătorii francezi Magnan și Chanson au înlocuit electronii cu particule elementare de 1840 ori mai grele decît electronii: protonii. Aceștia, după cum se știe, sînt nucleele atomilor de hidrogen și lungimea lor de undă este de 40 de ori mai scurtă decît a electronilor, asigurîndu-se astfel o mărire de peste 600.000 ori. Există astăzi și microscoape ionice funcționînd (pe baza aceluiași principiu) cu deutroni, particule alfa etc. și care măresc de peste 2.000.000 de ori!

Să nu rămînem însă cu impresia că microscopul optic clasic a fost în întregime „detronat": el mai aduce numeroase servicii. Multe din analizele medicale curente (hemograma, analiza sputei, a secrețiilor biologice etc.) se realizează tot cu ajutorul microscopului optic.

„Industria Optică Română" (I.O.R.) pune la dispoziția laboratoarelor microscoape de mare precizie. Pentru a ilustra finețea lucrărilor care se execută aci e suficient să amintim că una din lentilele microscopului biologic (care mărește de 1.350 de ori) e atît de „grea" încît 400 de bucăți cîntăresc un gram. Unul din ultimele aparate realizate de această întreprindere este un microscop prevăzut cu un dispozitiv de filmare automată.

Microscopul optic are și alte întrebuințări medicale, poate mai puțin cunoscute. Executarea unor operații chirurgicale, cum sînt cele pentru redarea auzului unor bolnavi atinși de otoscleroză, ar fi de neconceput fără ajutorul unui microscop portativ. Bisturiile și instrumentele cu care lucrează chirurgul în aceste cazuri sînt miniaturale, de mărimea unor ace fine. De aceea medicul are fixat în dreptul ochilor un microscop special, grație căruia poate lucra cu o migală ce depășește cu mult pe cea a unui ceasornicar sau a unui sculptor de miniaturi în sidef de pildă.

Un alt domeniu în care utilizarea microscopului optic s-a dovedit de un real folos este chimia, în tehnica ultramicrochimiei mai ales, unde se lucrează cu cantități de substanțe chimice extrem de mici.

ATOMUL FOTOGRAFIAT

În industria metalurgică, microscopul optic cedează tot mai mult locul celui electronic.

O bucată de metal, o monedă, un ac de cusut, o țeavă metalică privite cu ochiul liber par să fie constituite dintr-o masă uniformă. La microscop se constată însă că, în multe cazuri, aliajele nu sînt formate dintr-o masă uniformă, ci dintr-un amestec mai mult sau mai puțin complex, cu granulații diferite.

Structura metalelor, mai bine zis a aliajelor, interesează în mod special pe metalurgist. Există microscoape electronice cu care se studiază modul cum „ia naștere" corpul solid cu structură cristalină din atomii constitutivi. Cu microscoape electronice pentru temperaturi înalte se pot stabili temperaturile de topire ale metalelor sau studia procesele de cristalizare.

Astăzi, în marile uzine de lămpi electronice se folosește de asemenea în mod curent microscopul electronic, pentru controlul filamentelor și al altor suprafețe emițătoare.

Pentru viitor se prevăd aplicații și mai interesante ale noilor tipuri de microscoape deoarece în ultimii ani, după cum am arătat, s-au realizat performanțe extraordinare în puterea lor de separație. S-a reușit să se construiască aparate care dau posibilitatea să se distingă două puncte așezate la distanțe ce nu întrec diametrul atomului! Cu un astfel de dispozitiv au putut fi „fotografiați" atomii de pe suprafața unui metal.

La noi în țară există mai multe microscoape electronice, cel mai vechi fiind acela de la Institutul de fizică atomică al Academiei R. P. Romîne. La Institutul de inframicrobiologie al Academiei R. P. Romîne, cu ajutorul microscopului electronic, s-au efectuat numeroase studii, cu ecouri internaționale, asupra virusurilor. La Institutul „Dr. I. Cantacuzino" cercetătorii au putut observa pînă și fracțiuni dintr-o bacterie. Oricît de mici sînt, aceste microorganisme au putut fi secționate, cu un aparat special denumit microtom, în „felii" extrem de subțiri, pentru a se cunoaște structura lor intimă.

Am ajuns astfel la capătul scurtei noastre excursii în invizibil. Explorarea infinitului mic continuă cu tot mai mare intensitate...

Ce surprize ne rezervă viitorul?

Dr. E. ROMAN

Picături de rouă pe o monedă de cinci bani? Nu: lentile frontale pentru obiectivul microscopului de laborator ML-3, fabricat în serie de „Industria Optică Română"

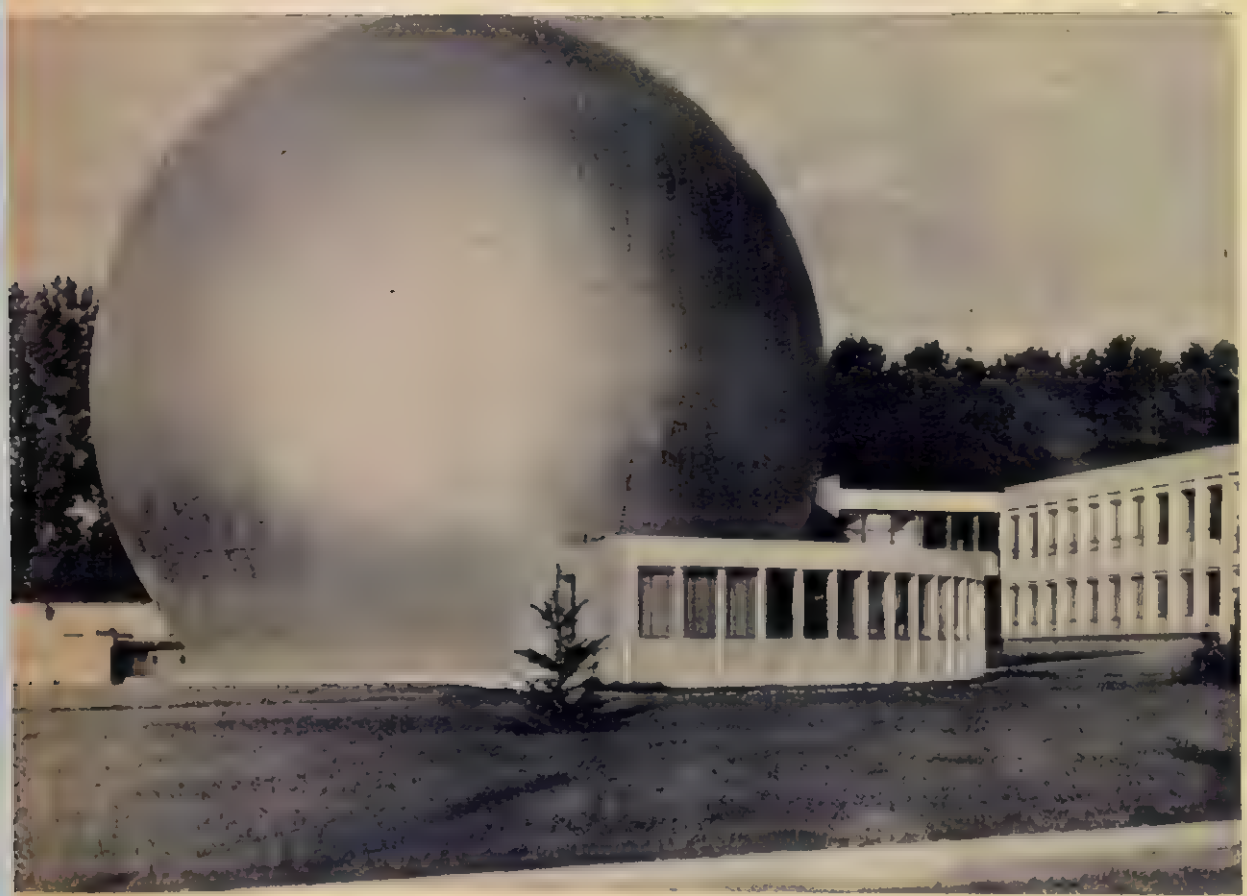

Balonul gigantic este de fapt clădirea care adăpostește microscopul electronic de 1.500.000 volți de la Toulouse.

EXPLICAȚIILE FOTOGRAFIILOR DE PE PAG. 6-7: 1) Cristal de bismut. 2) Oțel inoxidabil cu precipitații de carbură de crom. 3) Spirocheta, agentul patogen al multor boli contagioase. 4) Sporii ciupercii microscopice *streptomyces*, „producătoarea" streptomicinei și a altor antibiotice. 5) Virusul gripei absorbit de o globulă roșie.

NU NUMAI COMERȚ !

Intră într-un magazin de mobilă și, stimulat de sugestia oferită de o anume piesă, cetățeanul se simte pe dată ispitit să se transforme în propriul său arhitect decorator să-și schițeze în minte un interior cît mai agreabil. Numai că, fiind de cele mai multe ori înarmat doar cu bunăvoință și cu amintirea a ceea ce „am văzut la...", cumpărătorul încearcă nevoia unei intervenții din afară: a unui sfat competent și a unei demonstrații practice. Iar primul în măsură să i le dea este însuși magazinul de specialitate și, se înțelege, personalul său precis calificat.

Cîteva mari magazine bucureștene — „Căminul" din Piața Amzei, „Confortul" de pe șoseaua Ștefan cel Mare, „Mobila" din Piața Palatului (și nu numai ele) — își propun să ofere tot ceea ce confortul unui cămin îi poate oferi unui locatar. Tot, sau aproape tot, de la covor și perdea pînă la mobilierul necesar unei camere de zi sau unei bucătării.*) Și să argumenteze totodată cum trebuie utilizate acestea, pentru ca, dotînd un apartament, să creeze un cadru nu numai confortabil, ci și de bun gust. Reușesc oare?

MAGAZIN SAU MAGAZIE?

Ați remarcat în Piața Unirii (mai precis: str. 30 Decembrie nr. 52) o firmă ce anunță, la etajul I, un magazin „Mobila"? Voit discretă și modestă, e singurul semn ce indică existența acestui magazin, prin ale cărui mari feres-

au început să dispară. Stofa de mobilă — atît de deficitară calitativ pînă nu demult, există etalată acum în contexturi și desene multiple, făcînd cu adevărat dificilă alegerea. Au apărut perdele frumoase, covoare din P.C.V., pînzeturile pentru huse sînt — pentru cumpărători — literalmente imposibil de inventariat. Păcat însă că în aceste magazine nu pot fi găsite o lampă, un bibelou sau un tablou (bun!) de cumpărat!

*) Se cuvine să notăm aici progresele vizibile înregistrate în domeniile respective de către industria noastră. Covoarele ce pot fi găsite acum în magazine sînt — cele mai multe — realizate cu un gust excelent, într-o cromatică discretă și bine armonizată, cu desene economicos distribuite și colorate pe fața monocromă a covorului, într-o varietate cu totul mulțumitoare. Desenele încărcate și încîlcite, acele așa-zise imitații după covoarele persiane,

Simplitatea este întotdeauna atlatul cel mai de preț al bunului gust.

tre nu se zăreşte nimic din ce se află înăuntru. Lucru lăudabil: pentru că ceea ce se află în marele spaţiu de care dispune magazinul nu ar trebui de loc văzut. Intrînd pe uşă, am fost o clipă derutaţi şi am întrebat cu sinceră nedumerire dacă ne aflăm într-un magazin sau o magazie de mobilă... Întrebare firească: ne întîmpinase o desfăşurare amorfă de volume, în care se găseau claie peste grămadă paturi, şi scaune, şi dulapuri de bucătărie, şi fotolii, amestecate, înghesuite, suprapuse, unele din ele încă ambalate pe jumătate, printre care cumpărătorul trebuia să se strecoare cu abilitate şi să dovedească un simţ deosebit al deducţiei: „ceea ce se află aici, în spatele dulapului peste care s-au urcat două scaune, este fotoliu sau o masă de televizor?"

— N-am timp de expoziţie, tovarăşe. Eu vînd. Vînd multe garnituri pe zi. Pentru ce să le mai aranjez elegant, cînd peste cîteva ore le vînd? Omul ştie ce-i trebuie, se descurcă el, chiar dacă nu le vede prea frumos expuse. Şi aici nici nu avem clienţi prea pretenţioşi; sîntem doar în vecinătatea unei pieţe!

Cam aşa ni s-a răspuns. Prost răspuns. Prost fel de a face comerţ. Şi mai prost fel de a înţelege menirea educativă a unei unităţi comerciale de acest gen. Tocmai aici, într-un magazin foarte solicitat de cumpărători diferiţi ca gusturi era necesară o amenajare sobră şi bine gîndită.

Am început cu acest exemplu dezolant, tocmai pentru a-l putea apoi elimina total din discuţia asupra esteticii magazinelor. Trebuia totuşi semnalat: poate că nu e chiar singurul...

CE NE SUGERAŢI PENTRU CĂMINUL NOSTRU?

Distanţa de la „Mobila" din Piaţa Unirii la magazinele „Căminul", „Confortul" sau Întreprinderea „Mobila" (Piaţa Palatului) nu se parcurge doar cu preţul unui bilet de autobuz, ci presupune călătoria din domeniul nepăsării (sau nepriceperii) în cel al bunelor intenţii valorificate (în parte!).

E clar: există în amenajarea acestor magazine un efort de gîndire — nu numai comercială, dar şi artistică. Micile camere schiţate în boxele magazinelor recomandă cumpărătorilor diferite garnituri (unele — cum sînt camerele de zi „Gh. Doja" sau „Pal complex" şi dormitorul „Lignostrat" — foarte izbutite; altele însă, din păcate, învechite, greoaie, întunecate — vezi camerele combinate „Bucureşti", „Căliman", „Mugur"); totodată, aceste schiţe de decor se străduie să dea cîteva sugestii de aranjare intimă, agreabilă şi utilă în care o familie să-şi petreacă comod orele libere.

„Căminul" a încercat formula cea mai spectaculoasă, dar — după părerea noastră — nu cea mai eficientă. În mijlocul magazinului s-a creat — prin dispunerea unor panouri — impresia cîtorva încăperi în care s-a urmărit însă mai curînd un joc al volumelor şi culorilor decît o argumentare serioasă a felului cum trebuie aranjată, acasă la cumpărător, cutare sau cutare mobilă. Amestecînd între ele diverse piese ale unor garnituri de colorit şi stil diferit, neglndind suficient armonia coloristică a tapiseriei cu cea a covoarelor, cocoţind jucării (e drept nostime, dar care nu se găsesc de cumpărat în magazin) pe un stativ de flori, fixînd în centru greoaia şi desueta garnitură „Bucureşti", etalatorul acestei unităţi nu reuşeşte să sfătuiască de bine cumpărătorul, ci să-l zăpăcească oarecum. De astă dată, decorul a devenit un scop în sine; şi pentru că nici criteriul comercial nu trebuie ignorat, să arătăm că această modalitate de decorare a unui magazin îl serveşte prost. Pe culoarele largi ale „Căminului", aproape total neamenajate, s-ar putea organiza un concurs de trotinete; cele şase vitrine găzduiesc doar cîte un covor (cînd ar putea foarte bine să expună piese mici de mobilier aranjate cu gust). În schimb, scaunele, canapelele, fotoliile se îngrămădesc în fundul magazinului, instalate unul lîngă altul fără vreun discernămînt sau sînt depozitate temporar într-un gang din apropiata vecinătate.

Cu mai mult spirit gospodăresc, cu decenţă şi sobrietate, etalatorul magazinului „Confortul" şi-a amenajat cuminte cele şase boxe, folosind cu gust covoarele, asortînd coloristic textilele din interioare, punînd ici-colo pe perete cîte o reproducere de artă plastică. Dar e de neînţeles cum, la atîta cumpătare în gust, s-au putut strecura nenumăratele şerveţele brodate aruncate fără zgîrcenie pe toate toaletele expuse, sub fiecare perie de păr, ruj, sticluţă de colonie etc., etc. Sînt apoi foarte supărătoare demodatele feţe de masă groase, întunecate la colorit şi cu desene complicate, mai mult un fel de cuverturi, cu care au fost acoperite fără excepţie toate mesele expuse în boxe şi care sînt nepotrivite mobilierului actual, necesităţilor actuale.

...Cîndva (nu prea de mult) Întreprinderea „Mobila" din Piaţa Palatului (aparţinînd Ministerului Economiei Forestiere) ne-a încîntat prin înfăţişarea sa îngrijită, elegantă. La recenta noastră vizită, ne-a dezamăgit: micile încăperi din boxe arată obosite, florile din mătase roz (să înţelegem că specialiştii magazinului recomandă asemenea ornamente de un gust îndoielnic?) s-au ofilit şi ele, suportînd cu resemnare vecinătatea unor pene de păun(?!), tablourile de pe pereţi sînt proaste, bibelourile desuete. Şi, în general, magazinul prezintă mobilier învechit, greoi, de culoare închisă, o suită nesfîrşită de dormitoare sau camere studio, rezolvate plictisitor şi demodat, neaducînd aproape nici un model nou...

De fiecare dată cînd, în consfătuiri sau în articole din presă, se recomanda insistent promovarea mobilierului de factură mai nouă, modernă, reprezentanţii comerţului replicau hotărît că acesta nu intră în gusturile cumpărătorilor, că nu este cerut. Dar cum ar putea fi solicitat cînd el nu este prezentat în magazine, cînd nu este recomandat cum se cuvine publicului, cînd personalul magazinelor nu desfăşoară cu atenţie şi competenţă munca de educare a cumpărătorilor? Un magazin de anvergura „Mobilei" (Piaţa Palatului), un magazin de prezentare a produselor ministerului de resort se cuvine a fi efectiv o şcoală a bunului gust, care să demonstreze convingător avantajele noilor modele de mobile, se cuvine a avea un corp de decoratori specializaţi şi de consilieri ai publicului. În acest sens, începutul făcut la Întreprinderea „Mobila" cu acele dimineţi de luni cînd un arhitect de specialitate stă la dispoziţia clienţilor pentru consultaţii tehnice, schiţîndu-le diferite soluţii de amenajare şi decorare a interioarelor, ni se pare promiţător. O altă iniţiativă a direcţiei magazinului ce merită a fi subliniată e aceea de a asigura transportarea şi instalarea mobilei acasă la cumpărător de către personalul calificat al magazinului, cu mijloace de transport adecvate. Aplicată deocamdată experimental, această măsură ni se pare foarte binevenită. De altfel, problema transportului mobilei direct din marile depozite (fără a mai face escală în magazine, transportul însemnînd întotdeauna un oarecare risc pentru securitatea mobilierului) ar trebui să fie studiată. Cetăţenii şi-ar putea alege piesele dorite din magazinele amenajate în chip de expoziţii permanente, iar livrarea s-ar face direct din depozit la domiciliu.

O.C.L. „Mobila", de curînd înfiinţată, ar putea fără îndoială să găsească o rezolvare acestor probleme. Folosul ar fi general. Şi s-ar crea astfel mai mari posibilităţi magazinelor de resort de a-şi alcătui o ţinută îngrijită, mereu proaspătă, contaminantă prin bunul său gust.

Sanda FALIN
Fotografii de S. STEINER

Prea mult spațiu nefolosit la „Căminul"! Nu credați?

Magazin sau magazie? Greu de identificat... Firma de afară ne anunțase totuși că ne aflăm la unitatea comercială „Mobila"...

Stînga: **Un sfeșt prost dat de magaziaul „Confortul" cumpărătorilor săi: cuverturi pe masă, covoraș pe perete, bibelouri pe toaletă...**

muzica

CE MUZICĂ UȘOARĂ IUBIM?

Un cititor din Piatra-Neamț, doritor să-și alcătuiască o fonotecă bogată de muzică ușoară, ne solicită un îndreptar estetic care să-i permită a deosebi valoarea autentică de cea falsă. Trebuie să mărturisesc că sînt sceptic în ce privește eficacitatea unui asemenea îndreptar. S-ar putea, desigur, face multă teorie pe marginea calităților necesare unei bune muzici ușoare — inspirație, originalitate, noblețe, gust sau a caracteristicilor unei proaste muzici ușoare — trivialitate, banalitate, platitudine. Acestea sînt însă lucruri arhicunoscute; infinit mai importantă decît predica pentru muzica ușoară de calitate este deprinderea de a distinge auditiv, cum spune cititorul nostru, „o piesă valoroasă de o contrafacere", deprindere pe care nu ți-o dă decît o îndelungată experiență a ascultării unor cît mai diverse stiluri. De aici, o primă sugestie: ascultați cît mai mult și înregistrați cît mai puțin. Cu alte cuvinte, opriți-vă asupra acelei muzici spre care vă îndeamnă existența formată și consolidată prin studierea comparativă a stilurilor.

Nu tot ceea ce ni se pare la prima audiere atrăgător și antrenant este obiectiv valoros. Și invers, este pe deplin posibil ca o valoare remarcabilă să nu ne cucerească dintr-o dată. Nu demult s-a ținut la Casa studenților din București o conferință despre jaz, însoțită de exemplificări muzicale. Conferința era programată în cadrul unei lungi serii de expuneri pe teme din istoria muzicii universale. S-a văzut atunci că muzica de jaz nu este cum mulți se așteptau o muzică a dezlănțuirilor ritmice, a stridențelor. S-a ascultat o muzică pe care unii s-au grăbit s-o eticheteze ca monotonă și abstractă. Această muzică monotonă și abstractă era însă jazul autentic, cel reprezentat de personalități ca Duke Ellington sau Stan Kenton, de formații ca New-Orleans sau Modern Jazz Quartet. Ceea ce unii luaseră pînă atunci drept jaz era de fapt muzică facilă și comercială din păcate destul de răspîndită. Adevăratul jaz este o muzică interiorizată și intelectuală. Ea solicită nu atît picioarele, cît sensibilitatea artistică a celui ce ascultă. Acesta este de altfel un semn al oricărei muzici ușoare de calitate: ea se cere ascultată pentru sine însăși, pentru valoarea ei intrinsecă, iar nu ca fundal mișcării dansante. Nu vreau cîtuși de puțin să insinuez că muzica de dans este apriori inferioară; o muzică ușoară de calitate trebuie să poată fi ascultată cu interes artistic chiar și atunci cînd audierea ei nu este legată de un cadru dansant.

Mi se pare falș a opune muzica ușoară așa-zisei muzici grele. Cei care au putut asculta recent pe Jacqueline François și-au dat seama că melodiile interpretate de ea sînt intim înrudite cu muzica vocală de cameră (ceea ce, desigur, nu i-a prea entuziasmat pe iubitorii cîntecelor interpretate de Modugno sau Dalida, mai spectaculoase). Spre un stil interpretativ de asemănătoare noblețe evoluează și Constantin Drăghici. Reală este doar opoziția dintre muzica bună și proastă.

Mai mult decît atît: melomanul pasionat după Mozart și Enescu găsește în muzica de jaz, într-o șansonetă sau cantonetă surse de desfătare pe care nu le poate descoperi ascultătorul cu orizontul limitat la genul distractiv. Aceasta, pentru că primul înțelege muzica de la înălțimea creațiilor de geniu ale artei sunetelor, ceea ce îi oferă o perspectivă superioară și îi dezvăluie frumusețe nebănuite. Totodată, ascultătorul educat la școala muzicii lui Mozart și Enescu (am ales aceste nume în mod simbolic) nu va greși niciodată în deosebirea muzicii ușoare inspirate și autentice de cea comercială, ale cărei stridențe și lascivități amăgesc atît de des pe ascultătorii neavizați: el — ascultătorul educat — și-a format criterii ferme, riguros artistice de aprecieri. Așadar, pentru a da un răspuns cititorilor dornici să-și întocmească o fonotecă de muzică ușoară: vă veți putea deprinde să detectați muzica ușoară bună dacă vă veți preocupa cel puțin în egală măsură de asimilarea muzicii impropriu denumită grea. Cînd veți fi învățat a prețui un preclasic, un postromantic, un modern nu veți mai șovăi la alegerea grîului de neghină.

George BĂLAN

foto

ȘABLOANE

— Nu-i rău, zic, și-i întind prietenului fotografia înapoi. Pe o foaie de carton de dimensiuni mijlocii, amicul supusese părerii mele un „raccourci" de balcoane însorite, cu umbre negre, prelungi — vădit, voit geometrizante.

Prietenul privește țintă și, pentru că intuiește adevărul (adevărul este că fotografia nu mă prea mulțumise), mă întreabă cu tonul vinovatului care se așteaptă la un perdaf:

— Bine, bine, am înțeles... Acum spune-mi: ce nu-ți place la ea?

— Șablonul — și citesc în ochii lui nedumerirea. Dragul meu — încep — părerea comună este că fotografia e un lucru simplu, aproape un fleac, o distracție, nu? Te uiți printr-o ferestruică, zici: „zîmbiți!", apeși pe buton, țac-țac, și gata. Sau aproape; restul, treabă de laborator. Dar cred că nu așa stau lucrurile. Las la o parte ostenelile și complicațiile uneori de neînțeles ale muncii în laboratorului. Ca oricare altă artă, fotografia vehiculează și trebuie să vehiculeze idei. N-am să stărui aci asupra acestui aspect al problemei...

— Vorbeai de șablon... — mă întrerupe amicul.

— Exact. Fii, te rog, atent la cele ce urmează. Întîi: un perete mare, mare, alb sau alb-murdar. Eventual, în unul din colțurile superioare ale cadrului (îți dai seama, prin aceasta, că îți descriu o fotografie, da?), o fereastră. Nu e obligator. În colțul opus, deci jos, un personaj. Sexul nu importă. Mărimea, cît mai mică. Personajul se uită, de preferință apatic, în obiectiv. Îți spune ceva descrierea mea?

— Da... Cred că da. Am văzut ceva în genul ăsta în cîteva reviste și, îmi pare, la o expoziție... sau la...

— Adaugă și din partea mea două duzini de asemenea exemplare văzute. Atenție (reiau), urmează a doua descriere. O scară în spirală. Varianta întîi: scara e fotografiată de sus în jos. Varianta doi: scara e fotografiată de jos în sus. De după balustradă țîșnesc două capete, de obicei tinere. Capetele zîmbesc de cele mai multe ori; subvarianta unu: își zîmbesc unul altuia; subvarianta doi: zîmbesc către obiectiv. Ei?

— Da, cum să nu! — mă aprobă amicul. Există însă și altă formulă, de care am impresia că ai uitat: scara este fotografiată frontal (sau lateral); poate să nu fie în spirală ci, eventual, în zigzag; mai multe personaje (varianta: umbrele lor) suie sau coboară. Uneori, un animal (pisică). Zic bine?

— Foarte bine. Asta e. Și aș putea să-ți mai dau exemple. Reiau: spuneam adineauri că fotografia, ca oricare artă, este înainte de toate o chestiune de idei. Fotografiind, culegem imaginile care reprezintă pentru noi o anumită idee și le prefacem din nou în imagini, șmulgîndu-le, întrucîtva, timpului și valorificînd în ele sensul lor major. Amintește-ți bunăoară de portretul lui Enescu interpretînd sonata de Ysaye... Dar ce înseamnă șablonul în artă?

Iau în mînă lexiconul, îl deschid la litera Ș și citesc:

— „...Figurat: Formulă stereotipă; repetare mecanică, lipsită de interes și de spirit inventiv, a unui model". În practică, șablonul se explică prin sărăcia, ba chiar prin lipsa de idei și de chemare artistică. Șablonul este totuna cu pastișa și — mai e nevoie să adaug? — sincer vorbind, antiartistic. Cam asta e ce aveam de spus și (iartă-mă) ce nu mi-a plăcut în fotografia ta.

Radu ALEXANDRESCU

— însemnări d

Un element nelipsit din peisajul olandez — morile de vînt.

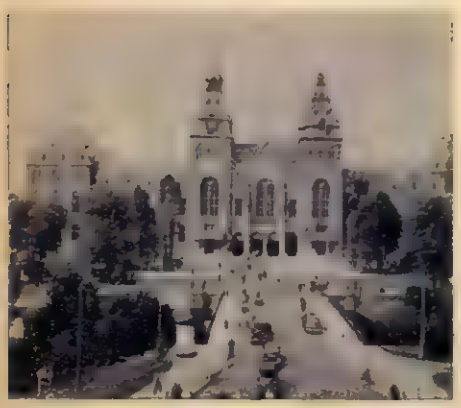

Rijksmuseum din Amsterdam, cel mai de seamă din cele 260 muzee olandeze.

Aproape nicăieri nu întîlnești atîția ciclişti ca la Amsterdam.

În patria lui ERASM

călătorie în Olanda —

Ieșirea la pescuit în largul Mării Nordului prilejuiește în fiecare an o tradițională sărbătoare.

De la fereastra hotelului se zărește statuia lui Erasm — gînditor, stînd în picioare, cu o carte deschisă în mîini — înconjurată de blocuri moderne.

Ploua cu găleata cînd am aterizat pe aeroportul din Rotterdam. Poate tocmai pe seama acelei zile cenușii, a vîntului rece și a umezelii care mă pătrundeau pînă la oase, pusesem, la început, felul tăcut de a fi al oamenilor pe care i-am întîlnit în primele clipe ale contactului cu pămîntul Olandei.

Cînd am părăsit aeroportul, ploaia se transformase într-o burniță mărunță, astfel încît străzile, casele și oamenii se zăreau ca printr-o perdea fumurie. Arterele largi, blocurile moderne, construite în anii de după război în locul celor distruse de bombardamente, au schimbat cu desăvîrșire înfățișarea acestui oraș-port, considerat de olandezi al doilea din lume după New York, iar de englezi — al treilea.

O privelițte impunătoare

Primul drum l-am făcut spre port. Potrivit statisticilor, în acest nod de legătură dintre Rin și Marea Nordului intră anual un număr de 22.000 de vase maritime și 200.000 de nave de pe Rin, care deservesc împreună 220 de linii regulate de navigație. Este cel mai mare port petrolier și de stocaj din Europa, fiind totodată un important centru de reparații și construcții navale, precum și un dezvoltat centru industrial.

Priveliștea portului, cu nenumăratele lui vase care sosesc ori pleacă, este impunătoare, mai ales că lipsesc cu desăvîrșire ecluzele. Dar cît de puternic distonează agitația continuă de aci cu liniștea care domnește, de pildă, în magazine și care se datorează lipsei de cumpărători!...

Tabloul grandios al portului parcă ar încerca să dea lumii iluzia măreției de odinioară a Olandei — cînd aceasta mai era o mare putere colonială. Astăzi însă, după eliberarea Irianului de Vest de sub stăpînirea colonialistă și realipirea lui de Republica Indoneziа — eveniment care a avut loc la 1 mai a.c. — din vechiul imperiu colonial au rămas doar Guyana Olandeză și cîteva insule în Antile. Pentru a-și menține ridicate profiturile, monopolurile care dirijează viața economică — și politică — a țării au intensificat pe de o parte exploatarea propriului popor, iar pe de alta au strîns legăturile cu cercurile monopoliste străine.

Concernele și politica Olandei

Pentru a avea o idee de rolul și importanța monopolurilor olandeze este destul să aruncăm o privire pe lista celor 100 mari companii neamericane, publicată de revista „Life" la sfîrșitul anului trecut. În frunte se află „Royal-Dutch Shell" (produse petroliere) și „Unilever" (margarină, grăsimi și săpunuri), concerne în care capitalul olandez se împletește cu cel englez. Pe locul șase se află „Philips" (electrotehnică), iar printre cele care urmează — „AKU" (textile), ambele cu participații de capital vest-german.

Influența pe care o joacă în viața țării toate aceste concerne se reflectă fie și numai în faptul că din rîndul consiliilor lor de administrație au fost promovați diverși oameni de stat. Astfel, de pildă, Unilever a dat înainte de război doi miniștri de externe — pe Patijn și pe Bayen (ultimul decorat de Hitler). Nu mai este deci de mirare că Olanda, fiind condusă de aceste mari monopoluri, face parte din pactul agresiv N.A.T.O. și din Piața comună, că pe teritoriul ei se află baze militare americane.

Pînă în 1940, mai mult de un secol, mica Olandă (32.450 km p) a fost o țară „neutră". Desigur că sensul de „neutru" trebuie și el tălmăcit în spiritul mentalității burgheze, fiindcă Olanda nu era de loc neutră în coloniile sale. Dar în Europa, la ea acasă, dorea liniște și „neutralitate". Cel de-al doilea război mondial a pus însă în mod brutal capăt neutralității Olandei. Poporul ei a cunoscut ororile ocupației fasciste — ani negri a căror amintire i-a rămas încă vie. Și tocmai de aceea luptă azi întru apărarea intereselor sale — pentru o reală neutralitate a țării, împotriva cursei înarmărilor, a prezenței trupelor Bundeswehrului vest-german și a rachetelor americane pe teritoriul său...

Țăranul olandez și grijile sale

Privesc de la fereastra hotelului pentru ultima oară Rotterdamul. Înainte de a părăsi acest oraș, așez cu grijă în amintire, alături de tabloul portului cu forfota lui permanentă, imaginea statuii lui Erasm, înconjurată de blocuri înalte și moderne. În jurul lui Erasm — gînditor, stînd în picioare, cu o carte deschisă în mîini — roiesc copii gălăgioși.

În drum spre Haga, privesc peisajul olandez, în care totul este orînduit cu grijă și cu gust, ca într-o casă de bun gospodar. Trecem mereu pe lîngă pajiști de un verde neasemuit de proaspăt — din pricina ploilor continui — pe

Veronica RUSSO

(Continuare în pag. 14)

lîngă ferme răzlețe. Din loc în loc apar pete întunecate, formate de păduri tinere, alternînd cu întinse cîmpuri de flori. Florile — în special vestitele lalele, pe care le vezi la fiecare pas, care împodobesc toate casele — sînt de o frumusețe unică dar totodată parcă și nespus de tristă. Nelipsitele mori de vînt își rotesc din cînd în cînd aripile cu un scîrțîit prelung, dînd un farmec aparte întinderii aproape cu desăvîrșire plane — cum este de altfel întregul relief al Olandei. Privesc întinsele grădini de legume care au adus faimă țăranului olandez și mă gîndesc cît va mai dura gloria agriculturii din această țară, care în prezent trece printr-o situație grea datorită participării Olandei la „Piața comună", întrucît egalizarea artificială a prețurilor în cadrul acesteia nu aduce decît prejudicii țăranului olandez care realiza mai ieftin producția decît cel vest-german, de pildă. E drept, cîte un țăran mai curajos încearcă să cultive pomi fructiferi în loc de legume și de flori, deși pe pămîntul Olandei, în special în nord, n-au crescut niciodată livezi. Dar este aceasta o soluție?...

Ce înseamnă „Holland"

Tînărul șofer, care-mi servește totodată drept ghid, este student în anul II la filologie. El își cîștigă astfel, în timpul vacanței, banii necesari pentru studii. Dintru început se naște între noi o discuție interesantă asupra originii numelui țării. După cum se știe, Olanda este cunoscută și sub denumirea de „Țările de Jos". Băștinașii îți numesc țara „Nederland". Numele de „Holland" aparține unei provincii și el s-a extins mai apoi asupra întregii țări.

— „Hol" înseamnă pădure mlăștinoasă — îmi spune studentul — și „land" — țară. Iată ce a fost Olanda la origine — continuă el. O întindere plină de mlaștini, în unele părți acoperită cu păduri, mai ales în răsărit. Mlaștinile erau pline cu mîl și argilă, iar în străfundul lor odihnea turba care, în regiunile lipsite de păduri, servea la încălzit. Atît turba cît și pădurile au dispărut în decursul veacurilor, încălzind generații după generații.

Acum priveam pe fereastra mașinii „polders"-urile de astăzi, adică pămînturile bogate, provenite din secarea mlaștinilor și a lacurilor. Tot pămîntul Țărilor de Jos este opera mîinilor poporului său. Cuvîntul țăran în limba olandeză este sinonim cu constructor, iar în popor circulă zicala: „Dumnezeu a făcut lumea, iar olandezii, Olanda". Din timpuri străvechi și pînă astăzi, oamenii de pe acest țărm al Mării Nordului duc o luptă îndîrjită împotriva apei, fiindcă pămîntul lor se află în cea mai mare parte sub nivelul mării. Încă de pe la anul 47, Plinius a pomenit despre locuitorii acestor meleaguri bîntuite de furtuni și inundații. Abia prin anul 1000 s-a început construirea unor baraje. Multe din denumirile orașelor, cu terminația în „dam", care înseamnă „baraj", amintesc de cele dintîi încercări de a se pune stavilă apei (ex. Rotterdam, Amsterdam etc.). Mai tîrziu s-au ridicat diguri. Marele dig de la Zuiderzee a fost început în 1920 și va fi terminat în 1970. Cu toată îndîrjirea, Olanda nu a fost scutită de inundații; iar pînă la terminarea digului de la Zuiderzee oamenii trăiesc într-o permanentă grijă. Există în Olanda un sistem de apărare împotriva mării, la care participă tot poporul, fiecare cunoscîndu-și orele cînd este „de gardă". Cînd cunoști lupta lor îndîrjită, de clipă cu clipă, împotriva mării, nu te mai miri că acești oameni sînt tăcuți și mereu preocupați.

Datorită acestei lupte ei au ajuns neîntrecuți în tehnica hidraulică. Laboratorul de la Delft este unul dintre cele mai înzestrate.

Tot discutînd și admirînd peisajul, am ajuns la Haga — „Gravenhaage" în olandeză. Orașul — centrul politic și administrativ al țării — este de fapt un parc imens. Străzile largi, curate, sînt mărginite de copaci stufoși. Casele sînt împrejmuite de grădini, avînd în față peluze verzi și straturi cu flori. „Haga este cel mai mare sat din Europa", spun olandezii, lăudînd liniștea acestui oraș care, pentru a evita orice zgomot, nu are port, deși este așezat pe țărmul mării.

În apropierea hotelului Wittebrug, o poartă te-ndeamnă să-i treci pragul. Aici se află orașul-miniatură Madurodam. Pe o întindere de 18.000 m p este construit un oraș minuscul în care sînt prezentate diferite edificii importante

Pe o stradă din Haga.

Demonstrație pe străzile Amsterdamului împotriva bazelor militare străine de pe teritoriul Olandei.

Pe zidurile multor ferme pot fi văzute astfel de inscripții, indicînd anii în care au avut loc inundații și nivelul la care s-a ridicat apa.

din orașele Olandei — castele vechi, porturi — toate reduse la dimensiuni miniaturale.

„O Veneție a Nordului"

Într-o dimineață, pornind spre Amsterdam, de-a lungul drumului din loc în loc vedeam niște ciudate așezări omenești, înconjurate de multă vegetație — căsuțe doar puțin mai înalte de un stat de om, cu cîte o fereastră și o ușă. Sînt locuințele de vară ale olandezului, unde acestuia îi place să-și petreacă vacanța, ducînd o viață foarte simplă. Și, mai departe, din nou ferme, din nou mori de vînt, alternînd cu cîmpuri de flori.

Ne apropiem de Amsterdam. Întregul oraș este construit pe piloni. Îl brăzdează Amstelul, care este legat de Marea Nordului printr-un canal. Un număr de alte canale împînzesc orașul — de unde și denumirea de „Veneția Nordului". În centrul Amsterdamului te încîntă frumusețea punților. Puntea albastră — Blauwbrug — este o copie a maiestuosului Pont-Alexandre III de peste Sena. O plimbare cu unul din vaporașele destinate turiștilor îți ajută să cunoști mai bine farmecul acestei nordice Veneții. Un ghid șugubăț, vorbind cu o repeziciune uimitoare, traduce în vreo trei limbi fiecare frază ieșită din difuzor. Urmărești aproape amețit casele și edificiile — cînd spre un mal, cînd spre celălalt. Rămîi cu inima potopită de amintirea marelui Rembrandt cînd ți se arată casa pictorului. Trecînd ecluza de la Haarlem zărești portul cu instalațiile sale, iar dincolo de dig se văd șantierele navale Hendrick, unde se repară cele mai mari vapoare. Intrînd pe un alt canal, rămînem uimiți de șirագul de case plutitoare instalate pe vase. Din cauza marii lipse de locuințe, chiar și pentru o asemenea casă plutitoare s-a ajuns să se plătească o chirie enormă.

După plimbarea cu vaporașul, vizităm Rijksmuseum — muzeul național — în care se păstrează cele mai multe pînze ale lui Rembrandt. Din cele 260 de muzee cîte numără Olanda, acesta este cel mai de seamă.

La anumite ore, un neobișnuit torent ciclist inundă străzile Amsterdamului. Olandezul a îndrăgit de mult bicicleta, dar ca aici, nicăieri. De aceea circulă gluma că orașul ar avea un număr mai mare de biciclete decît de locuitori.

Amsterdamul nu e numai pitoresc

Grădinile și peluzele verzi, mai vesele ca în altă parte, canalele, imensele cîrlige de sub acoperișurile caselor servind la ridicarea mobilei și a cărbunelui pentru încălzit (casele nu trec de două-trei etaje), bicicletele și mulțimea copiilor — toate acestea dau o notă veselă vechiului oraș de negustori, de meșteri tăietori și șlefuitori de diamante. Și încă ceva trebuie remarcat. Spre deosebire de alte orașe olandeze, aici pulsează o viață mai clocotitoare. O dovadă în plus a acestui fapt o constituie coloanele de manifestanți care invadează adesea străzile orașului.

Impresionantă a fost de pildă demonstrația populației olandeze care a pornit din Volkel, unde se află o bază pentru arma atomică, a trecut pe lîngă baza americană Susterberg și s-a oprit la Amsterdam. Coloanele nesfîrșite de autobuze, autoturisme și biciclete au umplut șoselele. „Pace și o Olandă pașnică!", „Afară din Olanda cu arma atomică!" — era scris pe pancartele purtate de demonstranți.

După semnarea unui acord cu R.F.Germană prin care Olanda aprobă staționarea unor unități militare ale Bundeswehrului în sudul țării, în apropierea orașului Büdel au avut și au mereu loc mari manifestații și marșuri de protest. Büdel este orașul-martir unde odihnesc eroii rezistenței împotriva fascismului.

Faptul cel mai semnificativ în toate aceste acțiuni inițiate de forțele progresiste în frunte cu Partidul Comunist îl constituie participarea tot mai largă a maselor, incluzînd atît pătura mijlocie de la orașe cît și o bună parte a țărănimii.

Iată dar cum prima impresie pe care mi-am făcut-o cînd am coborît din avion la Rotterdam s-a dovedit a fi cu totul greșită. Dacă dintru început olandezii par tăcuturni, aceasta reflectă grijile lor, preocuparea pentru soarta patriei lor în complexul actualei vieți internaționale.

Veronica RUSSO

Felicia

Schiță de AL. I. ȘTEFĂNESCU

Am pătruns în locuința cunoscutului meu din Cluj cu oarecare timiditate, agravată și de faptul că locuia la ultimul etaj; scara era prost luminată, iar eu aveam multe pachete destinate gazdelor și copiilor lor.

Pe Gorodea îl știam de mult, poate de zece ani, de cînd el și soția lui erau studenți la București. Apoi fuseseră numiți la Cluj, adică el, și pe urmă o adusese și pe ea în același oraș. Ne întîlniserăm mereu în cursul anilor, dar numai cînd tinerii căsătoriți aveau treburi la București. Fiind pentru cîteva zile în severa urbe transilvană, am socotit că se cuvine să le fac o vizită, prima din viața mea și, punînd mîna pe telefonul hotelului, m-am invitat singur, într-o seară, pe la opt.

Mi-a deschis Felicia.

— Ce bine c-ai venit și tu o dată la noi, dragă Victore — a zis prelungind cu mulțumire florile și darurile aduse. Valeriu e la o ședință. Acu' trebuie să pice. Nu i-am spus nimic. O să-i facem o surpriză.

Cei doi băieței, Mircea de nouă ani și Paul de trei, au trecut imediat la cercetarea jucăriilor aduse. Priveam curios în jur, ca să-mi dau seama cum arată interiorul acestei familii. (Eu sînt burlac, nu din convingere, ci din alte motive, pe care n-are rost să le înșir aici.) Obosit de alergăturile din timpul zilei, era cît pe-aci să mă cufund într-unul din fotoliile îmbietoare, cînd Felicia mi-a spus:

— Nu vrei să vezi casa, Victore? Hai să te duc peste tot.

Am pășit în urma ei. Felicia vorbea tot timpul.

— Știi, nu mai puteam sta dincolo. Era și prea strîmt, copilul creștea, noi amîndoi la slujbă. Și nici nu era de rangul nostru. Am muncit, ne-am zbătut, am alergat. Și uite, ce casă confortabilă ne-am făcut. Aici e camera copiilor. Acu'sînt doi, și-i mai greu. N-am făcut bine?

Am dat din cap aprobator.

— Uite baia. Asta-i bucătăria, Rojika, ai grijă că dă laptele-n foc, tu nu vezi? (Rojika era o fată zdravănă, cu ochi mari și rotunzi, care mă urmăreau cu multă curiozitate.) Dar am să schimb camera copiilor. O să-i fac lui Vali un birouaș... Bucătăria, care-i mare, o transform în cameră pentru copii. E destul de mare, ajunge atît cît e. Tu ce părere ai Victore? E bine așa? Nu-i așa că-i preferabil?

Dădeam mereu din cap. La sfîrșit, puțin amețit, m-am așezat în fotoliul pe care-l ochisem de la început. Copiii năvăliră asupra mea și, ca să spun sincer, eram mulțumit de acest fapt. În special Paul, cel mic, avea o grație nespusă în mișcările lui încă nesigure.

Dar Felicia i-a gonit.

— Hai, plecați de-aici. Treceți acolo pe studio și jucați-vă. Îi deranjați pe unchiul Victor.

Copiii, dezamăgiți, se retraseră.

— Tu știi, Victore dragă, începu din nou Felicia potrivindu-și decolteul peste pieptul ei mare și plin. Tu ne cunoști, știi de unde-am pornit-o. Am luat-o de la lingură. N-aveam nimic. Eram niște piriți. Dar am muncit, am strîns. Ani întregi nu ne-am permis nici măcar cea mai mică distracție. Tu știi că doi ani de zile n-am intrat o dată într-un restaurant?

Felicia fusese o fată frumoasă, voinică, o brunetă mustăcioasă, cu ochii adînci și visători, dezmințiți de o energie sălbatică. Acum se îngrășase peste măsură după gustul meu. La București nu observasem asta, probabil că se îmbrăca altfel, special „pentru Capitală". Devenise rubensiană într-un grad înalt și avea aerul că-i foarte satisfăcută de farmecele ei.

— Eu îl iubesc la nebunie pe Vali — continuă Felicia. Sîntem amîndoi foarte mulțumiți. Încetul cu încetul ne-am făcut și noi oameni. Am cumpărat dormitorul ăsta, pe urmă am luat o sufragerie, le-am plătit — știi cu cît? — nici n-ai să crezi... Uite, de pildă, etajera asta, e o piesă elegantă, o bijuterie, ei bine...

Felicia vorbea cu atîta entuziasm, că renunțasem s-o mai întrerup. Urmăream pe furiș joaca celor doi copii. Am observat că din cînd în cînd, cel mare, Mircea, o privea pe maică-sa cu o fixitate stranie.

— Eu sînt un om foarte generos — vorbea mai departe Felicia, referindu-se la nu știu ce conflicte de familie. Mie-mi place ca oamenii să fie sinceri, să spună adevărul despre ei și despre alții, despre toate. Eu niciodată nu mi-am permis să țenevesc. Eu muncesc foarte mult și vreau ca fiecare să mă respecte, așa cum îi respect și eu. Pot să stau cu fruntea sus, i-am spus și lui Vali, mai bine știu că mă lipsesc de orice, numai casa să fie îndestulată, să pot da o educație cumsecade copiilor, să pot să...

Mircea se apropiase tăcut de noi și într-o pauză de răsuflare a Feliciei, rosti limpede:

— Nu te mai lăuda atîta, mamă!

Felicia se opri vădit scandalizată — am observat chiar un mic gest reprimat la vreme — își măsură întunecată odrasla, apoi se uită la mine și fîlfîndă cu surîdeam îngăduitor, se hotărî și ea să zîmbească.

— Ei, ce zici, Victore dragă? Ce spui! Copiii de azi! Ce părere ai? Fac morală părinților.

Mircea continua să stea nemișcat, serios, privindu-ne pe rînd.

— E foarte drăguț!—am zis eu, fericit că Felicia se stăpînise și că nu-mi fusese dat să asist la acel spectacol atît de degradant cînd un adult lovește un copil.

— Hai, du-te și te joacă mai departe cu Paul și nu te mai băga între oamenii mari—spuse cu generozitate greu dobîndită Felicia.

Mircea ne-ntoarse spatele și se duse la Paul.

— A, știi ce deștept e? Foc! Numai zece are la școală. I-am luat profesoară de engleză. Azi, dacă nu știi o limbă străină... Învață și pianul. Dar să-i vezi pe Paul. Știi ce-a făcut ăsta micu' astăvară?...

În curînd sosi Gorodea. Ne-am îmbrățișat ca niște vechi prieteni, mi-a comunicat impresii dintr-o recentă călătorie în străinătate. Era inginer chimist, specialist în mase plastice, și fusese trimis în cîteva țări la rînd. Am parcurs împreună cu toată familia sute de vederi, diferite cărți, albume și așa mai departe. Apoi ne-am așezat la cină, am închinat lui Bachus și am slăvit talentele culinare ale Feliciei și, desigur, pe ale Rojikăi. Cina s-a prelungit, copiii au fost trimiși la culcare, iar noi trei am rămas la taifas. Felicia se îmbujorase și, privind mereu galeș la bărbatul ei, povestea cum a dus-o ea singură în timpul ultimei călătorii a lui Vali, care fusese cea mai lungă.

— Știi, Victore dragă, am fost nebună nu altceva. Mi-a fost foarte greu. Parcă lipsea ceva din mine. Ziua mergeam la slujbă, pe urmă cu copiii și în fiecare seară mă apuca un dor nemaipomenit. Și m-apucam și scriam. Îi scriam în fiecare seară — auzi? — în fiecare seară. Stai, stai să ți le-arăt, le am pe toate, Vali mi le-a adus înapoi, să vezi ce pachet mare este... Se ridică cu grația ei greoaie, scotoci într-un fel de scrin și se întoarse cu brațele încărcate. Valeriu o privea cu un aer neutru, iar eu tăceam.

— Uite, stai să-ți citesc, să vezi și tu — continuă Felicia, în timp ce răscolea febrilă printre teancurile de plicuri legate cu fundulițe. „Dragul meu Vali, începu ea, să știi că mi-e tare dor de tine, abia aștept să te-ntorci, nu mai pot să stau așa singură pe lume. Paul iar nu-i bine cu stomacul și Mircea a luat zece la matematică. Ei amîndoi abia așteaptă ca să te-ntorci. Cînd vine tătucu' ?, a-ntrebat azi Paul, mi-a spus Rojika, eu eram la serviciu. Să știi, m-am gîndit să vînd covorul din dormitor, am văzut eu unul foarte frumos, mi-a spus și Georgescu, care-ți trimite complimente. Tu ce crezi? Nu-i așa că-i mai bine să scăpăm de gioarsa ala și să luăm unul nou, modern? Tu ai grijă ce faci, să fii sănătos, nu munci prea mult și gîndește-te la Lici a ta... (aici Felicia se îmbujoră și mai tare, cred că a și sărit unele pasaje). Abia aștept să vii, te sărutăm cu dor și drag soția ta iubitoare și Mircea și Paul. Azi am văzut-o pe Ielița Zinca, e prăpădită, cred că n-o mai duce mult. A întrebat de tine. Te sărut mult, mult de tot, mă gîndesc mereu la tine și te aștept să vii, a ta, Felicia, cu Mircea și Paul".

Felicia citi pe nerăsuflate și a doua scrisoare, dar la a treia Vali o opri.

— Lasă, Lici, ajunge, e tîrziu...

— O, scuză-mă, dragă Victore, poate că pe tine te plictisește, dar eu le citesc mereu. Știi, noi femeile sîntem mai sentimentale, dar am vrut să vezi ce greu mi-a fost fără el. Parcă era casa pustie. Noi ne iubim foarte mult, ne înțelegem bine, tot ce vezi aici am făcut amîndoi cu munca noastră. Uite, vezi comoda asta? Îți place? Ei bine, eu am cumpărat-o, singură, din banii mei, în lipsa lui Vali, ca să-i fac o surpriză! Am vrut ca atunci cînd vine acasă să aibă și el o bucurie, să vadă că n-am stat degeaba în timpul ăsta.

Felicia se ridicase și stătea dreaptă și rubensiană, cu ochii strălucitori, lîngă comoda cu pricina.

— E foarte frumoasă—am declarat și am profitat de prilej ca să închei vizita.

Valeriu m-a invitat să fac a doua zi dimineața o plimbare cu Wartburgul lui, într-un sat din apropiere.

— Ah, Vali are un suflet ca pîinea caldă—îmi spunea Felicia, în timp ce ne luam la revedere. N-are destule treburi, se mai duce și la mătușămea. E cardiacă, săraca. Vrea s-o aducă la Cluj, la un examen medical. E o femeie singură, are o casă o frumusețe! Știi, a zis c-o lasă nepoților, lui Mircea și lui Paul! Ai s-o vezi. E un loc admirabil, foarte frumos. O dată să mergem cu toții pe-acolo...

La hotel, în timp ce mă pregăteam de culcare, sună telefonul.

Era tot Felicia.

— Dragă Victore, iartă-mă că te deranjez, poate te-ai culcat.

— Nu, nu. Spune te rog.

— Victore dragă, te rog foarte mult să-mi faci un mare serviciu.

— Cu plăcere.

— Uite, mîine, cînd vine Ielița Zinca, dacă ea te-ntreabă sau chiar dacă nu-ntreabă, spune-i că stai la noi, că tu dormi la noi, că n-ai găsit cameră la hotel și... mă rog.

— Mda, bine — am mormăit eu.

— Știi, Victore, dragă, știi de ce? Paul, ai văzut, e foarte debil, e după boală, Ielița Zinca e bătrînă, boinavă, și s-o vezi, mă rog... într-o casă cu copii, mă-nțelegi, e imprudent... Nu te superi, nu-i așa!?

— Nu, desigur.

— Și pe urmă n-am nevoie de balamuc în casă, e neplăcut și... Atunci contez pe tine, Victore dragă, da?

— Mda, bine. Am să-i spun.

— Noapte bună și-ți mulțumesc încă o dată, Victore, nici nu știi ce serviciu îmi faci.

— Noapte bună.

Am închis telefonul, m-am întins în pat și am adormit greu. Toată noaptea am visat un șifonier dublu, important și sclipitor, pe care scria: Fericirea Feliciei.

Ilustrația de Tia PELTZ

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 23 IUNIE *8.59:* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — „Căluțul cocoșat" de N. Ersov (interpretează un colectiv al Teatrului de păpuși și marionete „Țăndărică"); Telejurnalul pionierilor; Căpitanul Val-Vîrtej are surprize (reluare) *10.30:* Rețeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate. Din cuprins: Noutăți din agricultură; Interviul nostru; Din uzină pe ogoare; De la un meridian la altul; Un sfat pe săptămînă; Cîntece populare românești *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Reportajul filmat „După 10 ani..." *19.30:* Opera bucureșteană pe scena Operei din Paris. Selecțiuni din spectacolele date în capitala Franței de colectivul Teatrului de Operă și Balet al R.P.R. În program: „Cavalerul rozelor" —comedie de Richard Strauss. Libretul de Hugo von Hoffmansthal (actul II). În distribuție: Ioan Hvorov, Elena Cernei, Octav Enigărescu, Magda Ianculescu-Muscel, Victoria Drăgănescu-Zimțea, Constantin Iliescu, Maria Săndulescu; „Oedip" — tragedie lirică de George Enescu. Libretul de Edmond Fleg (actul III). În distribuție: David Ohanesian, Ioan Hvorov, Dan Iordăchescu, Valentin Teodorian, Viorel Ban, Valentin Loghin, Elena Cernei, Maria Șindilaru. Conducerea muzicală — Mihai Brediceanu. În pauză: Filmul documentar „Iuriuzan — calea albastră". În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 24 IUNIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru tineretul școlar — „Din tainele motorului de automobil" (XV) — transmisiune de la Muzeul tehnic București *19.45:* Filmul polonez „Lăsarea nopții" *21.05:* Seară de romanțe. Cîntă o formație condusă de Nicușor Predescu. Soliști: Olga Stănescu, Adriana Codreanu, Dorel Livianu *21.35:* Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 25 IUNIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Cîntă corul de copii al Radioteleviziunii bulgare. Dirijor: Hristo Nedialkov *19.35:* Transmisiune de la Teatrul „C. I. Nottara" — „Ciocîrlia" de Jean Anouilh. În românește de Valentin Lipatti. În distribuție: Magdalena Buznea, George Sion, Ion Punea, Florin Stroe, George Buznea, Constantin Brezeanu, Tony Zaharian, Migri Avram Nicolau, Sanda Băncilă, Natașa Nicolescu, Sergiu Dumitrescu, Gh. Turcanu, Gh. Constantin, Sandu Sticlaru, Grigore Anghel Seceleanu, Jeni Argeșeanu, Vasile Lupu, Iulian Marinescu, Ion Igorov. Direcția de scenă Mircea Avram. În pauză: Șah. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 27 IUNIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* La sfîrșit de an. Selecțiuni din producția de sfîrșit de an a Școlii medii de muzică nr. 2 din București *19.50:* Anii tinereții noastre. Din creația cenaclului literar „George Bacovia" din Bacău *20.05:* Transmisiune de la Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa" (VI) — Dovezi ale apariției și evoluției vieții pe pămînt *20.25:* Filmul sovietic „Problema principală" *21.05:* Pe un picior de plai. Emisiune consacrată poeziei, muzicii și jocului popular din Oltenia: Își dau concursul Maria Lătărețu, Maria Ciobanu, Paulina Mănăilă, Cornelia Bălu, Iliuță Rudăreanu, Dumitru Bălășoiu, Marin Chișăr. Acompaniază o formație instrumentală condusă de violonistul Florea Cioacă. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

VINERI 28 IUNIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru tineretul școlar — Ce să fiu? *19.40:* Un precursor al Renașterii — Dante Alighieri (reluare) *20.15:* Almanah științific *20.35:* Filmul cehoslovac „Sosește circul..." *21.55:* Oameni și fapte de pe meleaguri reșițene *22.05:* Tineri interpreți de muzică ușoară. Cîntă o formație instrumentală condusă de Gerhardt Römmer. Soliști: Magdalena Cojocaru, Olga Bacă, Aurelia Oaidă, Marius Iorga și Dinu Velescu. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 29 IUNIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Ce cîntec ți-a plăcut mai mult? — Buchet de melodii îndrăgite de copii *19.40:* În fața hărții *19.50:* Să-l cunoaștem pe Codin. Convorbire cu regizorul Henri Colpi și scriitorul Mihnea Gheorghiu despre coproducția româno-franceză „Codin" premiată la Festivalul internațional cinematografic de la Cannes *20.20:* Telemagazin *21.35:* Întîlnire cu Waldteufel. Își dau concursul: Rodica Istrate, Magdalena Popa, Ira Stenkovskaia, Vera Stănescu, Ion Alexe, Amato Checiulescu, Nicolae Deneș, Bojidar Petrov. Conducerea muzicală—Carol Litvin. Coregrafia — Vasile Marcu. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23:
Programul de radio

ÎN AJUNUL MONDIAL AL

În țara noastră s-au desfășurat în aceste zile alegeri de delegate care vor reprezenta mișcarea de femei din R. P. Română la Congresul mondial al femeilor ce se va deschide la 24 iunie la Moscova.

Alături de întregul nostru popor, condus de Partidul Muncitoresc Român, femeile din Republica Populară Română contribuie, cu toate forțele lor, la desăvîrșirea construcției socialiste, la măreața luptă pentru pace și prietenie între toate popoarele lumii.

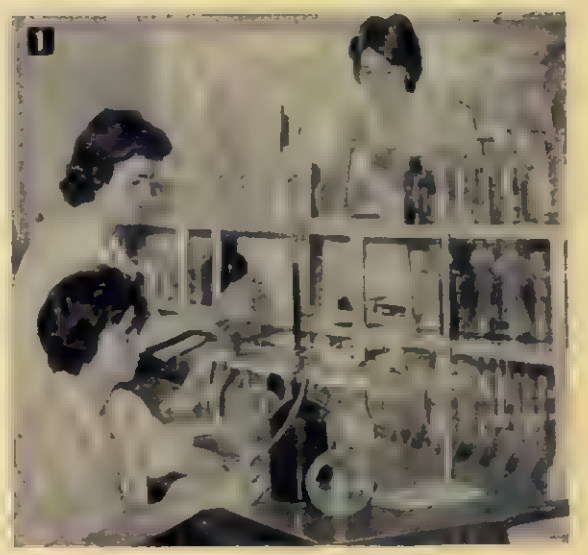

În fotografiile 1, 2, 3, 4 cîteva aspecte din munca pașnică și plină de elan a femeilor din R. P. Română.

CONGRESULUI FEMEILOR

În îndepărtata Argentină lupta pentru pace a femeilor le-a dat cele mai multe ori forme organizate, cum este de pildă demonstrația din această imagine.

Femeile din Ghana, stat african a cărui independență a fost dobîndită în martie 1957, cunosc abia acum, în condițiile libertății, calea spre o viață demnă...

AU PORNIT FORȚE DE NEÎNVINS

de N. HRUȘCIOVA

„Au pornit inimile cele mai bune, cele mai curate, au pornit laolaltă oamenii cei mai cinstiți în cuget, împotriva a tot ce e rău, fără să se uite înapoi și merg și strivesc mîciuna sub pașii lor vînjoși. Tineri, voinici, ei își pun puterea lor de neînvins în slujba aceluiași țel — dreptatea! Au pornit să biruie toată suferința omenirii, s-au ridicat să pună capăt tuturor nenorocirilor de pe fața pămîntului, ca să înfrîngă tot ce e rău și hîd — și vor birui!"

De aceste cuvinte ale eroinei romanului lui Gorki, „Mama", îmi amintesc fără să vreau cînd mă gîndesc la apropiatul Congres mondial al femeilor de la Moscova.

Într-adevăr, la acest forum se vor întruni soliî inimilor celor mai bune, ai oamenilor cinstiți în cuget, pentru a se uni și mai strîns și a porni cu și mai mult curaj, cu și mai multă hotărîre împotriva tuturor suferințelor omenirii.

Femeile — o mare parte a populației globului — constituie o mare forță. Nu întîmplător Vladimir Ilici Lenin ne învață că a atrage masele în politică nu este cu putință fără a atrage și femeile.

Înarmarea tuturor femeilor pentru a pune capăt tuturor nenorocirilor de pe fața pămîntului, pentru a înfrînge tot ce e rău și hîd — tocmai acestei sarcini nobile îi este consacrată convocarea Congresului mondial al femeilor. Or, pe planeta noastră mai dăinuie încă multe rele, iar dintre acestea cei mai respingători sînt maniacii atomiști, care și-au pus în gînd să prefacă pămîntul nostru în praf și pulbere, să arunce tot ce e viu în vîlvătaia unui război termonuclear monstruos.

Noi, mamele din vechea generație, ținem bine minte cîte suferințe și nenorociri au pricinuit cele două războaie mondiale. Îngrozitor a fost primul război mondial: 10 milioane de oameni uciși și 20 milioane răniți. Suferințe și mai mari a adus al doilea război mondial: 32 milioane uciși și 35 milioane răniți.

În țara noastră dușmanii au distrus și au incendiat peste 1.700 de orașe și așezări muncitorești, peste 70.000 de sate, lăsînd fără adăpost 25 milioane de oameni. Războiul a pricinuit țării noastre pagube imense: circa 500 miliarde de dolari.

Pierderile noastre materiale au fost mari. Dar nici un fel de cifre nu pot exprima suferințele și durerile mamelor, soțiilor și copiilor, cărora războiul le-a răpit oamenii cei mai apropiați.

Au trecut 18 ani de cînd tunurile din ultimul război mondial au amuțit. S-au cicatrizat rănile provocate de vrăjmaș, în locul ruinelor și cenușii au răsărit orașe și sate noi. În inima poporului au rămas însă adînc întipărite evenimentele tragice din acele zile cumplite. În țara noastră nu există aproape nici o familie care în anii războiului să nu fi pierdut rude sau ființe dragi. Sînt multe mame care au așteptat zadarnic întoarcerea fiilor și fiicelor, a soților și fraților. Ce poate fi mai greu decît o pierdere ca asta! Numai triumful cauzei noi, numai salvarea tuturor popoarelor de robia fascistă, numai pacea cucerită, pentru care au luptat copiii noștri, alină durerea sufletească.

Astăzi, la fel ca și toate mamele din lume, mă uit la copiii mei care au devenit, la rîndul lor, părinți, mă uit la nepoții și nepoatele mele și, dorindu-le succese în muncă și învățătură, fericire în viață, mă gîndesc în primul rînd la pacea pe pămînt. E ceva firesc, pentru că iarăși nu e liniște pe planeta noastră. Imperialiștii încearcă să atragă omenirea într-un război termonuclear, să înece în sînge și să transforme în ruine tot ceea ce este frumos pe pămînt. Dușmanii păcii făuresc arme, împînzesc globul cu instalații racheto-nucleare. Lumea este din nou amenințată de o catastrofă — o catastrofă nemaipomenită, nemaivăzută. De aceea, nici o femeie, nici o mamă nu trebuie să rămînă indiferentă în fața primejdiei unui nou război.

Viitorul îi îngrijorează deopotrivă pe toți oamenii, atît pe acei care au îndurat suferințele fără număr pricinuite de război, cît și pe cei care nu le-au cunoscut, dar care pot fi expuși primejdiei. Iată de ce nestăvilita cursă a înarmărilor, desfășurată de statele imperialiste, ne obligă pe toți să ne gîndim cu seriozitate la ceea ce trebuie făcut pentru prevenirea unui război. Iată de ce și astăzi ținem minte chemarea înflăcărată a admirabilului fiu al Cehoslovaciei, Julius Fucik: „Oameni, eu v-am iubit! Vegheați!"

Și vom veghea. Noi, mamele, dăm viață copiilor nu pentru ca să-i nimicească pîrjolul unui război.

Nu încape îndoială că Congresul mondial al femeilor de la Moscova va da glas năzuințelor, speranțelor și voinței milioanelor de femei, care pășesc cot la cot, împreună cu tații, soții și frații lor, în primele rînduri ale luptătorilor pentru pace și pentru o viață mai bună pe pămînt, pentru fericirea copiilor.

Noi, femeile sovietice, la fel ca și prietenele noastre din țările socialiste surori, avem același gînd: să spunem la acest congres un „Nu" hotărît războiului.

Noi, femeile din țările socialiste, luptăm pentru pace nu numai pentru că am cunoscut ororile războiului. Noi am mai cunoscut și bucuria muncii pașnice, a muncii pentru fericirea noastră și fericirea copiilor noștri. Oricît de scumpă ne este amintirea rudelor și a celor dragi, care au pierit în anii războiului, avem astăzi nevoie de pace nu pentru a-i plînge în tăcere. Avem nevoie de pace pentru a înfăptui grandioasele programe de construire a socialismului și comunismului, adoptate la ultimele congrese ale partidelor noastre comuniste și muncitorești.

Pentru noi, femeile din toate țările socialiste, a lupta activ pentru pace înseamnă, în primul rînd, a munci cu abnegație, a aduce o contribuție demnă la construirea socialismului și comunismului.

Mîndrindu-ne cu realizările noastre în construirea comunismului, noi, femeile sovietice, ne bucurăm din toată inima de fiecare succes în muncă obținut de surorile noastre din țările socialiste. E ceva lesne de înțeles, pentru că avem același țel: să păstm laolaltă, în front unit, pe calea socialismului și comunismului, să întărim zi de zi prietenia și colaborarea între popoarele țărilor marii comunități socialiste.

Principalul mandat pe care-l dăm delegatelor noastre la Congresul mondial al femeilor este acela de a intensifica lupta pentru pace, pentru dezarmare.

Afară de primejdia unui război mai sînt însă pe lume și alte suferințe. Putem oare privi nepăsătoare cum imperialiștii continuă să înăbușe libertatea multor popoare ale lumii? Oare ne putem împăca cu ideea că milioane de surori ale noastre din țările capitalului nu au drepturi egale și rămîn sclave în mult lăudata „lume liberă"? Oare conștiința noastră poate fi împăcată dacă în țările capitalului mor anual milioane de copii din cauza mizeriei și a bolilor, dacă milioane de copii n-au nici măcar posibilitatea de a frecventa școala și de a învăța?

Nu, nu putem rămîne indiferente privind toate aceste suferințe. Conștiința ne cere să spunem „Nu" la tot ce este rău și hîd în lume.

De aceea, am dat delegatelor noastre la Congresul mondial al femeilor următorul mandat: unirea femeilor din lumea întreagă în lupta pentru independență națională, pentru drepturile femeilor în familie și în societate, pentru sănătate, pentru instruirea și educarea copiilor și tineretului.

Ideile luptei pentru pace și dezarmare, pentru independență națională, pentru egalitatea în drepturi a femeilor în familie și societate, pentru viitorul copiilor și tineretului sînt scumpe și pe înțelesul tuturor femeilor de pe planeta noastră. Aceste idei ne sînt deosebit de scumpe nouă, femeilor din țările socialiste și ne vom dedica toate forțele luptei pentru aceste înalte idealuri.

Sîntem convinse că Congresul mondial al femeilor va fi un eveniment de seamă în mișcarea internațională a femeilor. El va ajuta marea armată a femeilor din lume să desfășoare și mai larg, și mai activ lupta afîntă pentru triumful unei păci trainice și al progresului social pe întregul pămînt, pentru pace, muncă, libertate, egalitate, frăție și fericirea tuturor popoarelor.

Au pornit inimile cele mai bune, au pornit să biruie toată suferința omenirii, au pornit să înfrîngă tot ce e rău și hîd — și vor birui!

FOTO-FOILETON

Alo!... Alo!... nu se aude nimic!...

De cîte ori, aflîndu-ne pe stradă, nu avem de făcut o comunicare urgentă? În asemenea cazuri recurgem la folosirea telefonului. Iar în Bucureşti, telefoane publice sînt destule, la fiecare pas aproape. Dar la multe din ele au loc scene asemănătoare celor din istorioara noastră ilustrată:

1) Bine că am o fisă — gîndeşte cetăţeanul care s-a oprit în faţa aparatului de telefon şi... 2)... Formează numărul. 3) Alo!... Sună? Sau a venit din nou tonul?... 4) Mi se pare că sună... 5) Alo! Alo! Alo! Nu înţeleg nimic. Alo! Cu tovarăş... Alo! (Cu

VARA

ORIZONTAL: 1) O undă de răcoare pe malul mării — Podgoreanul harnic şi-l pregăteşte din vară ca să-i umple toamna. 2) Săgeţi de foc în plină vară — Ungea! — A fost odată. 3) Fiinţă superioară — Zi fierbinte de vară. 4) Sport de vară — Începe canicula... 5) Fabrică de gheaţă ...la domiciliu — Cel mai călduros anotimp. 6) Bold — Zăvoare. 7) Un animal apreciat în zilele toride — Alipiţi. 8) Şirag — Pronume demonstrativ. 9) Priveşte marea — Arde pămîntul (pl.). 10) Acut! — Paravane solare (poet.) — Pe jumătate umed! 11) Arşiţe — Antidot natural împotriva căldurii.

VERTICAL: 1) Unul care a stat la soare — Floare roşie. 2) Cu barca pe lac — Îngheţată siciliană. 3) Gust specific — Tudor Florescu — Graminee dăunătoare culturilor. 4) Muncitori tipografi — Şir. 5) Iarbă cosită pentru a doua oară — Inedit. 6) Machiată — Uşier! 7) Vara se face şi în aer liber — A sta sub duş sau a mînca îngheţată. 8) Bine dispuşi. 9) Toaleta de vară a fasolei — Acela. 10) La sfîrşitul lui cuptor! — Lucrare agricolă — Fring. 11) Visul unei nopţi (toride) de vară — Bate cu căldură.

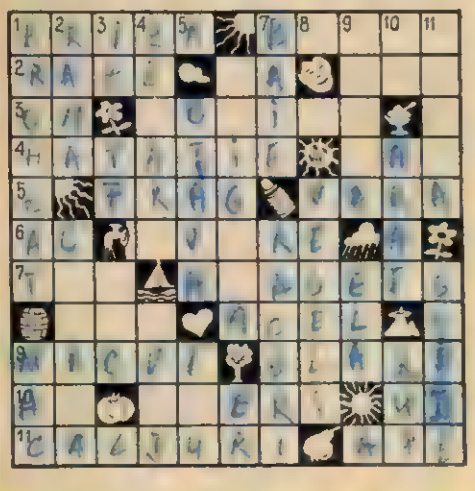

din toată lumea

RADIO DE BUZUNAR

Ceea ce se vede în fotografie nu e un stilou ci... un aparat de radioreceptie într-o carcasă de stilou. Acest minuscul radioreceptor de fabricaţie sovietică, funcţionează pe bază de baterie. El este prevăzut cu antenă şi cască de ascultat. Originalul radioreceptor se poartă în buzunarul vestei...

MICROFONUL DIN MĂSEA

Doi specialişti germani au creat o instalaţie radiofonică miniaturală care transmite impulsurile acustice direct creierului, înlocuind organele auditive inactive. „Urechea" instalaţiei este un microfon ce se fixează pe reverul hainei, de pildă. Sunetele sînt transmise cu ajutorul unui emiţător minuscul instalat într-o... măsea, în care s-a practicat o plombă specială, care serveşte drept antenă. Impulsurile electrice, acţionînd asupra unui cristal piezoelectric legat de pulpa dentară, se îndreaptă, pe traiect nervos, direct spre centrii auditivi ai creierului.

Creatorii acestui aparat mai au de rezolvat o problemă: folosirea lui de către persoanele care nu mai au măsele.

VOINICUL DIN ANANIEVSK

Vitea Pogrebniuk, un băiat de 8 ani, locuieşte în satul Ananievsk din regiunea Odesa. Natura l-a înzestrat cu proporţii neobişnuite vîrstei lui: are 1,48 m, cîntăreşte 70 kg şi poartă pantofi nr. 40. Înălţimea şi greutatea sa remarcabile sînt însoţite de o forţă tot atît de rar întîlnită. Vitea trage cu uşurinţă nişte grape speciale, ce cîntăresc o jumătate de tonă, rostogoleşte singur un butoi cu apă de 200 litri. Pentru

toate acestea în sat i se spune „tînărul bogătir". Vitea este totodată unul din cei mai buni elevi din clasa a II-a a şcolii din sat.

PRUNCUL ARE 140 kg

Pentru prima oară o femelă de elefant naşte în Elveţia şi, de la războiul încoace, în Europa. La circul Knie din oraşul elveţian Rapperswil, eroina noastră pe nume Ceylan, în vîrstă de 18 ani, a dat naştere unui pui dolofan de circa 140 de kilograme, după ce l-a purtat în pîntece 21 de luni.

DEZLEGAREA JOCULUI „BULETIN METEOROLOGIC", APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ORIZONTAL: 1) Debussy — Urs. 2) Isac — Expres. 3) Beniuc — Lac. 4) Nud — Eforie. 5) Bisect — Ui — M. 6) An — Roasă — Si. 7) C — Les — A — Sin. 8) Ode — Băncuţe. 9) Vînturi — Des. 10) Ira — Ceaţă — C. 11) Asur — Stancu.

un deget în ureche poate se aude mai bine.) 6-7) Ale! Vorbiți mai tare! N-aud! Mai tare! Ale!... Stop! Liniște! Opriți măcar o clipă tramvaiele, motocicletele și mașinile să pot înțelege ceva. Cum?! Sînt nesorios?! Să opresc magnetofonul?... 8) Dar să vedeți... Eu... (îmbușit sub haină, continuă, explică).

★

Nu zîmbiți. Omul acesta ați putea fi și dumneavoastră. Și nu-l exclus ca telefonul să nu vă fie de nici un folos. Pentru că la București, cele mai multe telefoane publice sînt lipsite de cabine și adesea plasate în locuri în care zgomotul citadin atinge intensitatea maximă.

În unele puncte ale Capitalei au fost instalate cabine frumoase și practice, care-l scutesc pe cetățean de neplăcerile semnalate prin fotografiile de mai sus. De ce Direcția Generală a Poștelor și Telecomunicațiilor nu ia măsuri pentru extinderea rețelei unor asemenea cabine?

A. MIHAILOPOL

CALEIDOSCOP GEOGRAFIC

Superlative alpine din țara noastră

— Cel mai mare lac natural de pe teritoriul Republicii Populare Romîne este Razelm. Între țărmurile sale pot încăpea șase state ca Republica San Marino, iar pînă la acoperirea suprafeței sale de 394 kilometri pătrați tot mai rămîne un plus de 31 km p.

— Porțiunea de cale ferată cu cel mai mare număr de tuneluri este cuprinsă între Bumbești și Livezeni. Pe o distanță de 30 de kilometri, trenurile trec prin 38 de tuneluri.

— Cei mai bătrîni arbori din țara noastră se află în pădurea Mocear din Raionul Reghin. Aici există 371 de arbori a căror vîrstă variază între 650 și 720 de ani.

— Cel mai mare lac alpin din Republica Populară Romînă este lacul Bucura, situat în masivul Retezat. El are o suprafață de 10,8 hectare.

— Tăul Negru este cel mai adînc lac glaciar din munții noștri (25,5 metri).

— Tăul Custurii este lacul situat la cea mai mare altitudine în Carpați și anume la 2.270 metri de la suprafața mării.

— Dintre cele peste 125 de cabane turistice din țara noastră, 7 se află la peste 2.000 metri înălțime. Recordul de altitudine îl deține cabana Omul, situată la 2.504 metri.

Încă o poiană cu narcise

Faima, din ce în ce mai răspîndită în întreaga țară, a minunatei poieni cu narcise din Munții Făgărașului, a făcut ca și în alte părți localnicii să privească mai cu interes și să semnaleze frumusețile locale.

Astfel, în apropierea comunei Intregalde, din Raionul Alba, se află o poiană de narcise în întindere de vreo 10 ha asemănătoare poienii de la poalele Făgărașului.

Narcisele din Intregalde cresc pe întinderi de cîte 1-2 ha și deoarece se află pe primele înălțimi ale Munților Apuseni, într-un loc cu o climă diferită de cea din Făgăraș, înfloresc ceva mai tîrziu decît narcisele de acolo, astfel încît „sezonul" poienilor cu narcise s-a prelungit și deci mai mulți iubitori de frumos pot avea plăcerea de a le admira.

Comuna Intregalde are legătură pe șosea (la 38 km) cu gara Teiuș, unde se întîlnesc liniile din direcțiile: București-Brașov-Blaj; Timișoara-Deva-Alba Iulia și Cluj-Aiud; de la Aiud se poate merge pe șoseaua spre Abrud pînă în apropiere de comuna Valea Bîrnii (75 km) și de aci pe șoseaua locală încă vreo 6 km.

De la Intregalde se urcă apoi spre Piatra Cetei, de lîngă comuna Ceata, timp de o oră și un sfert, după care se ajunge la poiana cu narcise.

Medicale

Fără cuvinte.

Fără cuvinte.

Jucătorul de rummy la operație de ficat...

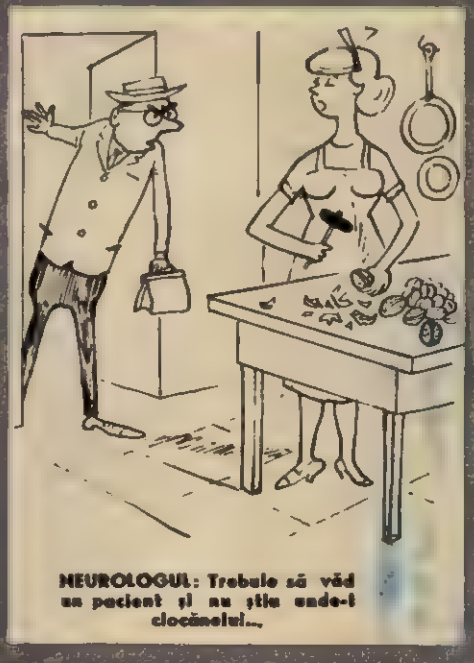

NEUROLOGUL: Trebuie să văd un pacient și nu știu unde-i ciocănelul...

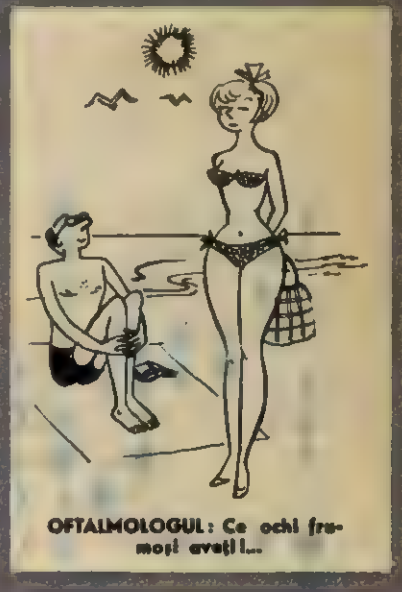

OFTALMOLOGUL: Ce ochi frumoși aveți!...

Desene de Gh. CHIRIAC

Valea Horoabei

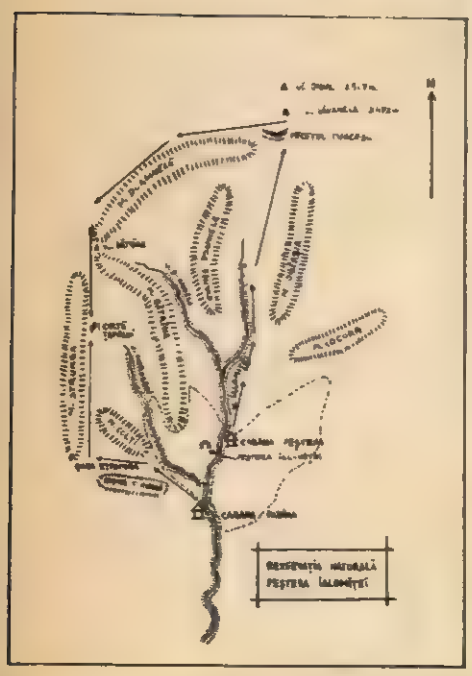

Valea Horoabei.

Există în Munții Bucegi o rezervație naturală floristică numită „Peștera Ialomiței" ce se întinde în dreapta și în stînga văii Ialomiței în două bucle aproape simetrice, una spre Strunga, alta spre Cocora; amîndouă merg ascuțindu-se la vale, către cabana Padina. Printre punctele turistice cuprinse în această rezervație două sînt foarte interesante: *peștera Ialomiței*, cunoscută tuturor celor ce au colindat Bucegii, și *valea Horoabei*, ce desparte Muntele Bătrîna de Muntele Strunga. Aceasta din urmă pornește de sub vîrful Țapului și ia sfîrșit în Ialomița, cam la jumătatea distanței dintre cabanele Peștera și Padina.

Precizăm că traseul „Valea Horoabei" presupune din partea celor ce vor să-l parcurgă o oarecare experiență turistică, el prezentînd unele dificultăți (de altfel, parcursul este încadrat ca traseu alpin de gradul I). Pentru aceleași motive recomandăm parcurgerea traseului în urcuș, deși descripția de față a drumului o facem pornind de la obîrșia Ialomiței, adică în coborîș.

Pornind de la cabana Peștera vom urca mai întîi spre nord, chiar pe apa Ialomiței, urmînd traseul marcat cu bandă albastră; lăsăm în dreapta abruptul Obîrșiei, trecem de cascada Obîrșiei și ajungem la Mecetul Turcesc, pe care-l ocolim prin serpentinele de sub Găvanele. Părăsim aici calea care duce spre Omul și apucăm la stînga, pe drumul marcat cu bandă roșie care ne duce pe creasta Doamnelor și apoi pe a Strungilor Mari. Vom fi atenți să nu trecem de colții Țapului, căci chiar sub ei se formează valea Horoabei, denumită de unii, în această porțiune, valea Bătrînei. Pînă la acest punct drumul de la cabana Peștera durează cam patru ore. E deci timpul de făcut aici popasul de prînz.

Dacă pornim de la cabana Padina apucăm pe drumul marcat cu cerc roșu spre Padina Strungii, trecem peste un picior al Muntelui Colți și ajungem la șaua Strungii de unde avem o perspectivă frumoasă spre Iezer, Păpușa și Piatra Craiului. Apucăm apoi la dreapta, de-a coasta, după marcajul jalonat cu bandă roșie pînă pe creasta Strungilor și mergem în lungul ei, apoi pe sub ea pînă la colții Țapului, unde poteca sfîrșește cu o curbă mare. Drumul de la cabana Padina pînă în acest punct durează cam două ore.

Sub colții Țapului părăsim drumul marcat și coborîm ușor, pe o pantă ierboasă, printre platourile line dintre Bătrîna și Strunga. Valea e aici foarte însorită și veselă, fiind orientată spre sud. Întîlnim poieniță adăpostite de vînturi, cu felurite flori alpine, vîlcele cu pajiști liniștite.

Mergem așa cam un ceas, după care ne luăm rămas bun de la soare. Intrăm acum într-un canion săpat de puhoaie de-a lungul veacurilor, în peretele calcaros al muntelui. Coborîm din treaptă în treaptă, trecem săritori înguste și înalte, care ajung cîteodată la 12-14 m. Dacă puhoaiele și uneori mîna omului n-ar fi lăsat pe aici trunchiuri groase de brazi, ale căror crengi descojite pot fi folosite în chip de scări, dacă n-am întîlni praguri naturale, alcătuite din bolovani desprinși din abrupt de care să ne sprijinim cu mîinile, n-am putea coborî fără frînghie.

Cititorul a observat poate că pînă aici n-am amintit de apă. Pentru băut, turistul trebuie să aibă apă în bidon, căci apele Horoabei curg în această porțiune pe sub pămînt. Înaintăm mult prin canion pînă să întîlnim apa rîului, care țîșnește deodată din pămînt la punctul numit izvorul Burlacului. Canionul continuă mai departe, trecem alte săritori și praguri, trebuind acum să ne ferim și de apă. Vom avea de aceea la noi încălțăminte potrivită pentru stîncă udă. Trecem printr-un tunel înalt, format în peretele din dreapta, peste stînci acoperite de mușchi alunecos, de un verde crud, care mișună de vietăți minuscule. Apa Horoabei curge pe sub picioarele noastre, printre seculare criptogame, dar apa ei curge și de sus, din peretele tunelului, astfel că uneori trecem prin adevărate pînze de apă. Lăsăm apoi în stînga niște bolți de piatră calcaroasă. Întîlnim cascada Burlacului, unde apa cade de la vreo 10 m. Valea se lărgește încît vedem din nou soarele. Peretele abrupt al Bătrînei se înalță maiestuos în stînga. Tot în stînga se vede și Turnul Seciului. Intrăm apoi într-o pădure de molid, năpădită de lichenul „Barba Ursului" și dăm de rîul Ialomița.

De la colții Țapului pînă aici am făcut două ore de drum. Am închis astfel circuitul, după ce am străbătut un traseu scurt pe parcursul căruia am întîlnit tot ce-și poate dori drumețul de munte: piscuri înalte, vîlcele și poieni însorite, văi adînci, peșteră, săritori, cascadă, abrupturi, canion, pădure. După toate acestea ni se cuvine o odihnă liniștită la cabană.

Șerban ANDRONESCU

fotografia liberă 25

Fată cu vocație? Nu! Lecție de apicultură.
Fotografie de Sorin DAN

CARNET

CHITARA CU VOIE DE LA POLIȚIE

Răsfoind gazetele am aflat, mai deunăzi, că în Vietnamul de Sud persoanele particulare nu pot cumpăra chitare decît cu aprobare de la poliție. Motivul? Instrumentele respective pot acompania cîntecele revoluționarilor. E, trebuie să recunoaștem, un pas înainte și, mai ales, o măsură îndrăzneață, aș zice inovatoare, în materie de represiuni.

Într-adevăr, obișnuitele interdicții (arme de foc și albe, mașini de multiplicat, posturi de radioemisie) s-au dovedit, după cum arată experiența, primitive și neîndestulătoare. E la mintea oricărui sergent de poliție că un revolver aflat în mîinile unui partizan se transformă automat într-o armă contra regimului. 1 + 1 = 2. Simplu. Dar o chitară? Cui i-ar fi trecut prin cap că instrumentul acesta, aparent inofensiv și nicicînd bănuit de nocivitate politică, ar cuprinde în substanța corzilor sale asemenea capacitate de luptă? Indirectă, bineînțeles. Nu directă. Indirectă. Aici e toată complexitatea chestiunii. Și, implicit, meritul ofițerilor (sau ofițerului) de poliție care au propus măsura. Să încercăm a judeca, pe scurt, cum stau lucrurile.

E seară. Pe străzile Saigonului, ultimii trecători se îndreaptă cu pași grăbiți spre casă. Doar cîteva localuri de noapte mai sînt deschise (pentru americani). Și cîteva patrule blindate cercetînd întunericul (pentru indigeni). Deodată, la un colț de stradă mai slab luminat, apar, ca ieșiți din pămînt, doi-trei tineri cu chitare. Ai zice că sînt niște cheflii întîrziați. Sau niște îndrăgostiți. Ai zice, dacă ești naiv. Dar ei nu sînt cheflii. Și nici îndrăgostiții (adică s-ar putea să fie, dar n-au ieșit în oraș în această calitate). Tinerii s-au oprit în mijlocul drumului și pornesc a cînta, acompaniindu-și melodia cu chitarele. Nu-i un cîntec de pahar. E un cîntec de luptă. Ferestrele se deschid, capete curioase își fac apariția, oamenii încuviințează și aplaudă, apoi se aude sirena poliției, ferestrele se închid și cîntăreții pier în noapte.

Iată la ce duce o chitară.

— Bine, s-ar putea întreba un opac, ce importanță au în cazul de față chitarele? Cu sau fără chitară, cîntăreții tot ar fi cîntat. Ferestrele tot s-ar fi deschis. Oamenii tot ar fi auzit și ascultat melodia. Esențialul îi constituie oamenii, nu chitara.

— Fără îndoială, vom răspunde, dar cum ar fi cîntat cîntăreții? Una e să cînți cu acompaniament la chitară — și alta e să cînți fără. Una e să dispui de un instrument ajutător — și alta e să te mărginești la voce pur și simplu. Pe scurt, un efect are melodia fără chitară și alt efect, cu...

...Și dacă, așa cum ne-am îngăduit să presupunem, poliția va merge mai departe pe drumul luptei împotriva armelor indirecte, mîine-poimîine, pe lista obiectelor interzise la liberă vînzare vor veni să se adauge, logic și pas cu pas, acordeonul, piculina, tuba. Și muzicuța, care, deși la prima vedere...

AL. MIRODAN

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 19.30, 23.00, 26.50-28.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.50-0.55 (simbătă 1.50-1.55)	21.00

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II). În cursul săptămînii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).

COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).

SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 23 IUNIE Programul I *6.00:* Cîntece și jocuri populare *6.35:* Dansuri de estradă *7.10:* Concert de dimineață *8.05:* Cîntece *8.30:* Ciubul voioșiei *8.50:* Melodii populare *9.20:* Heinrich Heine despre muzica timpului său *10.00:* Muzică ușoară *10.30:* Dansuri și coruri din operete *11.00:* Cîntă Emil Gavriș și Marin Chisăr *11.30:* Vorbește Moscova! *13.05:* Cu microfonul în mijlocul formațiilor artistice de amatori *13.50:* Interpreți de muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Muzică populară *14.30:* Transmisiune sportivă *16.15:* Muzică ușoară *16.30:* Din viața satelor patriei *17.10:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe ogoare *17.40:* Concertul în re major pentru flaut și orchestră de Boccherini *18.00:* Muzică din operete *18.30:* Piese de estradă *19.00:* Arii din opere *19.35:* Muzică de dans *20.00:* Teatru la microfon — premiera „În pană", scenariu de Friedrich Dürrenmatt *21.15:* Muzică populară *21.45:* Cîntă Lola Novakovici *22.35:* Muzică de dans *23.10:* Simfonia în la de Alfonso Castaldi.

Programul II *7.00:* Fanfară *7.35:* Cîntece și jocuri populare *8.00:* Suita nr. 4 „Mozartiana" de Ceaikovski *8.30:* Muzică ușoară *8.50:* Anunțuri, muzică *9.00:* Muzică de estradă *9.30:* Cîntece și jocuri populare *10.00:* Muzică din opere *10.30:* Revista presei străine *10.35:* Muzică ușoară *11.00:* Transmisiunea concertului Orchestrei simfonice a Filarmonicii de stat „George Enescu". Dirijor Mircea Basarab. În program: „Rapsodia a II-a" de Paul Constantinescu; Concertul în re major pentru vioară și orchestră de Paganini — solist Ion Voicu; Simfonia a IV-a de Brahms. În pauză: emisiunea „Cinema" *13.00:* Cîntă Florin Dorian *13.15:* Program muzical pentru oamenii muncii aflați la odihnă *14.05:* Mici piese instrumentale *14.15:* „Cine știe, cîștigă!" *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* „Întîlnire cu opereta". Prezintă Virginica Romanovski și George Hazgan *16.00:* Oameni și fapte *16 05:* Corul ansamblului artistic de stat „Nicolae Bălcescu" din Craiova *16.30:* Cîntă Maria Lătărețu și Iosif Milu *17.01:* Muzică vocală *17.15:* Fabule de Tudor Arghezi *17.35:* Selecțiuni din opera „Aida" de Verdi — interpretează Zinca Milanov, Fedora Barbieri, Jussi Björling, corul și orchestra Operei din Roma, dirijor Ionel Perlea *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* Melodii... melodii... *19.30:* Din cele mai frumoase melodii ale popoarelor *20.05:* Muzică de dans *21.45:* File de istorie literară *22.00:* Romanțe *22.32:* Ciclul „George Enescu — compozitor": Cvartetul cu pian opus 30 nr. 2 în re minor *23.10:* Muzică de dans.

Programul III *19.00:* Seară de operetă — „Veronique" de Messager (montaj muzical-literar) *20.20:* Din schițele lui I.L. Caragiale *20.35:* Uvertura „Fidelio" de Beethoven; Concertul nr. 4 în re major pentru vioară și orchestră de Mozart — solist Arthur Grumiaux *21.05:* Muzică de dans *22.10—22.59:* Sonata nr. 1 în la major de Hindemith — interpretează pianistul Sviatoslav Richter; Cvartet opus 9 în mi de Mihail Jora.

LUNI 24 IUNIE Programul I *5.07:* Cîntece de muncă *5.30:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Muzică populară *6.07:* Melodii distractive *6.30:* Gimnastică *6.35:* Orchestre de mandoline *6.45:* Cîntece și marșuri sportive *7.10:* Piese instrumentale *7.30:* Sfatul medicului — Paraziții intestinali *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionier! *8.06:* Melodii populare *8.30:* Uverturi la opere *9.00:* Tinerețea ne e dragă! *9.30:* În ajutorul cercurilor de amatori — cîntecul „Partidului îi sînt dator" de Sabin Drăgoi *9.50:* „Poem vesel" de Gh. Dumitrescu; Suita „Holberg" de Grieg *10.00:* Muzică de estradă *10.30:* Sonata pentru clarinet și pian de Alexandru Hrisanide; Cvartetul de coarde nr. 2 de Anatol Vieru *11.05:* Muzică din opere *11.30:* Muzică ușoară *12.00:* Cîntece și jocuri populare *13.30:* De la Offenbach la Lopez — muzică din operete *13.10:* Concert pentru pian și orchestră de Nicolae Buicliu — solistă Irina Lăzărescu *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Valsuri *15.30:* Muzică populară *16 00:* Piese pentru pian de De Falla interpretate de Sanroma *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară la havaiană *17.10:* Concertul nr. 1 în sol major pentru vioară și orchestră de Tartini — solist Renato Biffoli *17.30:* Prietenii lui Do-Re-Mi *17.50:* Din muzica popoarelor *18.30:* Lecția de limbă rusă (începători) *18.40:* Arii din opere interpretate de Corneliu Finățeanu *19.00:* Revista economică radio *19.20:* Cîntece și jocuri populare *19.45:* Muzică ușoară *20.15:* Cîntă soprana Iolanda Mărculescu *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Melodii de dragoste *21.15:* Tribuna radio *21.35:* Simfonia a II-a în si bemol major de Franz Schubert *22.35:* Fragmente din operete „Zarvă între fete" de Miliutin *23.00:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică de promenadă *10.30:* Muzică populară *11.00:* Muzică instrumentală *11.15:* Recital de poezie greacă contemporană *11.30:* Simfonia-suită „Scrisori către prieteni" de Lev Knipper *12.05:* Muzică din opere *12.30:* Muzică populară *13.00:* Muzică ușoară din țări socialiste interpretată de soliști romîni *13.30:* Însemnări de reporter *13.37:* Cîntece și jocuri *14.10:* Suita teatrală în stil clasic de Theodor Grigoriu *14.35:* Muzică ușoară *15.00:* Muzică din operete lui Weber *15.36:* Muzică vocală și instrumentală *16.10:* Melodii populare *16.30:* Dansuri germane de Beethoven *17.00:* Pagini alese din muzica ușoară *17.30* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.06:* Din creația compozitorului Ion Morozov *18.30:* Doine și jocuri populare *19.00:* Muzică de estradă *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* „Simfonia primăverii" de Marțian Negrea *20.30:* Muzică din opereta „Voievodul țiganilor" de Johan Strauss, cu Arta Florescu, Magda Ianculescu, Mihaela Botez, Maria Săndulescu și Cornel Stavru *21.15:* Cîntece populare *21.30:* Lectură dramatizată din volumul „Proză satirică franceză" *22.00:* Sonate de Haendel — Sonata în la minor opus 7 pentru flaut și pian; Trio-sonată nr. 2 în re major cu clavecin *22.25:* Concert de muzică ușoară *23.10:* Suita din baletul „Pasărea de foc" de Igor Stravinski; Concertul pentru pian și orchestră de André Jolivet — solistă Lucette Descares *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* „Interpretul săptămînii" — Bruno Walter *22.05* — *23.59:* Muzică de estradă.

MARȚI 25 IUNIE Programul I *5.07:* Orchestra de muzică populară „Cîndrelul" a Filarmonicii de stat din Sibiu *5.30:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Estrada dimineții *6.07:* Fanfară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Mici piese instrumentale *6.45:* Cîntece *7.10:* Cîntece și jocuri populare *7.30:* Sfatul medicului — Scăderea bruscă a tensiunii arteriale (șocul) *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionier! *8.06:* Muzică distractivă *8.30:* Valsuri din operete *9.00:* Simfonia nr. 36 în do major „Linz" de Mozart *9.30:* Melodii populare din țări socialiste *10.00:* Sonata pentru pian de Liviu Comes; Sonata pentru flaut și harpă de Carmen Petra *10.32:* Muzică ușoară *11.05:* Sonata în sol major pentru violoncel și pian de Wilhelm de Fesch — interpretează Radu Aldulescu și Mariana Kabdebo *11.30:* Din creația de operă a lui Alexandru Zirra *11.45:* Radio prichindel *12.00:* Poemul simfonic „Eroii Iliului" de C. Bobescu *12.30:* În fața hărții — Iordania *13.40:* Cîntece ale tineretului pentru pace și prietenie *13.10:* Muzică populară *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Arii din opere interpretate de Galina Vișnevskaia și Ivan Petrov *15.30:* Muzică ușoară *16.00:* Cîntă basul Nicolae Secăreanu *16.16:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece revoluționare *17.10:* Cîntă Vasile Cănănău și Constantin Busuioc *17.30:* Radioracheta

(Continuare în pag. 22-23)

CELE MAI MARI PEȘTERI

„Mă interesează speologia și aș vrea să știu care sînt cele mai mari și mai interesante peșteri din lume și din țara noastră."

Mircea CĂTĂLIN
Colefat,
str. T. Vladimirescu nr. 94

Răspunde prof. TR. ORGHIDAN, director adjunct științific al Institutului de speologie „Emil Racoviță" al Academiei R.P.R.

Cînd speologii vorbesc de mărimea unei peșteri înțeleg prin aceasta lungimea totală a galeriilor și sălilor care o compun. Există însă o corelație între lungimea, lărgimea și înălțimea spațiilor subterane, în sensul că cel mai adesea peșterile foarte lungi au în același timp galerii și săli monumentale.

Primele șase mari peșteri din lume sînt următoarele:

1) *Peștera Mamutului* (Mammoth Cave) din Kentucky (S.U.A.) în lungime totală de 140 km (socotită de unii autori de 200 km), bogat împodobită cu domuri și stalagmite uriașe.

Galeria din peștera Mamutului.

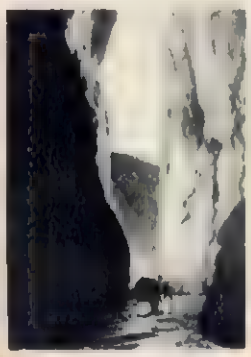

Intrarea monumentală a peșterii Șura Mare.

2) *Peștera Hölloch* (Elveția) cunoscută mai de mult, recercetată recent, descoperindu-i-se galerii de lungimi nebănuite în trecut (lungime totală 74 km).

3) *Peștera Karlsbad* din Texas (S.U.A.) în lungime de 53 km, împodobită cu tot felul de „păduri" mari și „flori" de piatră. A fost descoperită în 1901 de cow-boyul Jim White, care, speriindu-se de un nor de lilieci ce ieșea pe înserate din pămînt, s-a apropiat încet cu calul și a ajuns în pragul avenei care dădea acces în peșteră.

4) *Peștera Eisriesenwelt* (lumea uriașilor de gheață) cu peste 42 km lungime, situată în Austria, la sud de Salzburg (pe care am vizitat-o în 1961 cu prilejul Congresului internațional de speologie), se află la o altitudine destul de mare (1.600-1.800 m) în Tennengebirge, ceea ce constituie una din cauzele care au dus la formarea unui depozit de gheață permanent și la apariția unor frumoase și masive stalagmite, coloane și draperii de gheață.

5) *Grota lui Tanthal*, tot în Austria, lungă de 37 km.

6) *Peștera Aggtelek*, situată pe teritoriile R. P. Ungare și R. S. Cehoslovace, lungă de 22 km.

Alte peșteri cunoscute din Franța, S.U.A., Austria, Spania, Iugoslavia (peștera de la Postumia) li s-a alăturat și recent descoperita peșteră a Topolniței din Oltenia, din care au fost explorate pînă azi galeriile totalizînd 10.330 m. Ea a fost cercetată de Anca și Vasile Decu de la institutul nostru, în colaborare cu geologul Marcian Bleahu, cunoscut și ca pasionat speolog.

Alte peșteri mari de la noi sînt: peștera Vîntului (6.300 m) din Munții Apuseni, Tăușoara (5.524 m) în Munții Rodnei, Cioclovina (3.500 m) în Munții Sebeșului și Șura Mare din Reg. Hunedoara, a cărei deschidere monumentală se află în satul Ohaba-Ponor, peșteră neexplorată pînă în prezent decît pe o porțiune de 1.200 m din cauza limbii subterane ce o străbate și care dă naștere pe parcurs la nenumărate lacuri adînci.

„TU-114 D" — ȘI „Il-62".

„Care sînt cele mai mari și mai rapide avioane de transport ale Flotei aeriene civile a Uniunii Sovietice?"

Octavian BOBU
Solca, Rn. Gura Humorului

Răspunde ing. CONSTANTIN SABIN IOAN, cercetător științific la Institutul de mecanică aplicată al Academiei R.P.R.

În fiecare săptămînă un avion „TU-114 D" parcurge distanța Moscova-Havana — peste 11.000 km fără escală — în numai 13 ore și 45 minute. În prezent nici un alt avion de transport de pe liniile intercontinentale nu poate realiza o astfel de performanță. Creat de colectivul condus de acad. A. N. Tupolev, acest avion are aripa în formă de săgeată cu anvergura de 57 m, fuselajul lung de 47,2 m, iar greutatea lui în zbor depășește 145 tone. Cabinele avionului, perfect izolate termic și acustic, asigură tot confortul pentru 150-200 pasageri.

Un „TU-114" pe aeroportul din Habarovsk.

Echipat cu 4 turbopropulsoare foarte puternice, capabile să dezvolte cîte 12.000 CP fiecare (realizate de colectivul condus de prof. N. Kuznețov), avionul „TU-114 D" poate atinge viteza maximă de 900 km/oră, iar în zborul de croazieră (la altitudinea de 10.000 m) viteza de 800 km/oră.

În prezent se efectuează zboruri de încercare cu avionul intercontinental cu reacție „IL-62", creat de colectivul constructorului principal S.A. Iliușin. Avionul se remarcă printr-o schemă constructivă modernă (cu motoarele amplasate în spate, pe fuselaj), care micșorează mult rezistența la înaintare a aripii și elimină interacțiunea aerodinamică dintre aripă și gondolele motoare, asigurînd avionului caracteristici aerodinamice foarte bune.

Cele 4 motoare turboreactoare cu dublu flux (realizate tot de prof. Kuznețov), cu care este echipat avionul „IL-62", permit zborul de croazieră cu viteza de 935 km/oră! Mult mai economice și mai puțin zgomotoase decît turboreactoarele obișnuite, motoarele cu dublu flux conferă avionului sovietic caracteristici tehnico-economice deosebite. „IL-62" poate lua la bord 182 pasageri și cîteva tone de mărfuri. El va străbate 10.000 km fără escală în orice condiții atmosferice.

„PĂDUREA FERMECATĂ"...

În cadrul concursului cultural-artistic al pionierilor și elevilor din regiunea noastră, la faza interraională, un deosebit succes l-a obținut Școala de 4 ani nr. 1 din orașul Bacău. Micii artiști au prezentat feeria „Pădurea fermecată", obținînd locul I și calificîndu-se pentru etapa regională. Fotografia pe care v-o trimit spre publicare reprezintă o scenă din spectacol.

V. BOGDĂNEȚ
profesor, Bacău

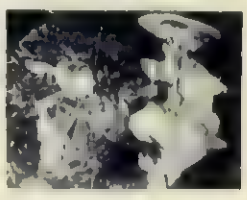

PROGRAMUL DE RADIO

pionierilor *17.55:* Muzică din operete contemporane *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.35:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur despre „Cuvinte noi și vechi" *19.10:* Sonata baladă de Eugene Ysaye; Trei piese pentru cvintet de suflători de Yodal Gabor *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul metalurgie *19.45:* Cîntă Gilbert Becaud *20.15:* Cîntece populare *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *21.15:* „Cine știe, cîștigă!" (reluare) *22.35:* Muzică de dans *23.09:* Simfonia a IV-a de Arthur Honegger; Meditație și Dansul răzbunării din suita de balet „Medeea" de Samuel Barber.

Programul II *10.10:* Muzică ușoară *10.30:* Orchestra simfonică a Cinematografiei, dirijor Constantin Bugeanu. În program, fragmente din „Festivalul Bach" (înregistrări din concert) *11.00:* Cîntece sovietice *11.15:* Lectură din volumul „Munțele de aur" de scriitorul clasic bulgar Ivan Vazov *11.55:* Din creația compozitorilor noștri *12.05:* Arii și duete din operete *12.30:* Cu cîntecul și jocul pe întinsul patriei *13.05:* Două capricii pentru orchestră de Th. Rogalski; Suita „Comediantii" de Dmitri Kabalevski *13.30:* „Erol literari" (din proza realistă occidentală) *13.45:* Cîntece pentru cei mici *14.10:* Melodii populare *14.35:* Piese distractive *15.00:* Cîntece și jocuri *15.35:* Poem pentru vioară și orchestră de Mircea Chiriac; Divertisment pentru orchestră de coarde și doi clarinetiști de Dumitru Capoianu *16.10:* Muzică vocală și instrumentală de Enrico Mezzetti *16.30:* Pagini orchestrale din operele lui Meyerbeer *17.00:* Muzică ușoară *17.30:* Sfatul mediculul (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Concertul pentru mandoline, flauți și trompete de Vivaldi-Caselia; Concertul în sol major pentru violă și orchestră de coarde de Telemann *18.35:* Cîntă surorile Kossac *18.45:* „Maiakovski în Romînia" *19.00:* Soliști și formații artistice de amatori. În program, muzică populară *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Fragmente din opera „Werther" de Massenet — interpretează Pia Tassinari, Ferruccio Tagliavini, Vittoria Neviani, Marcello Cortis — Orchestra simfonică a Radioteleviziunii italiene, dirijor Molinari Pradelli *20.15:* O carte despre viața tinerilor profesori de la sate *20.35:* „Partidul, călăuza noastră" — program de cîntece și versuri *21.15:* Muzică instrumentală *21.30:* Cîntece populare chiliene — cîntă Maria Luisa Buchino *21.45:* „50 de ani de la moartea poetului Șt. O. Iosif" — evocare de Horia Oprescu *22.00:* Scene din operete *22.30:* Seară de muzică de cameră *23.10:* Concert de noapte *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15—22.59:* Seară de operă — „Olandezul zburător" de Richard Wagner.

MIERCURI 26 IUNIE Programul I *6.07:* Melodii distractive la acordeon *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Muzică ușoară *6.30:* Gimnastică *6.35:* Cîntece și marșuri patriotice *7.10:* Suita din baletul „Silvia" de Leo Delibes *7.30:* Sfatul medicului — Erupția molarului de minte *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionier! *8.06:* Muzică instrumentală *8.30:* Melodii populare *9.00:* Piese simfonice „În munți" și „Printre flori" de George Stephănescu; Concertul pentru vioară și orchestră de Constantin Nottara — solist Virgil Pop *9.30:* Muzică ușoară *10.00:* Teatru la microfon — „Familia Perichon", comedie de Eugene Labiche *11.13:* Selecțiuni din operete *11.42:* Piese instrumentale *12.00:* Muzică populară *12.30:* Muzică din opera „Iulius Caesar" de Haendel *13.10:* Muzică ușoară *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din cîntecele și dansurile poporelor *15.30:* Rapsodia romînă de Stan Golestan; Poemul simfonic „Vltava" de Bedrich Smetana *16.00:* În ajutorul corurilor de amatori — cîntecul „Partidului îi sînt dator" de Sabin Drăgoi *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Sonata opus 10 nr. 2 în fa major de Beethoven — pianistul Wilhelm Kempff *17.10:* Muzică populară din Dobrogea *17.30:* Prietena noastră cartea — „În grădină" de Dimitrie Anghel *18.00:* Melodii... melodii... *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Arii din opere interpretate de Zenaida Pally *19.00:* Clubul nostru *20.15:* Corul Ansamblului C.C.S. *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *21.00:* Sonata pentru vioară solo de Prokofiev — interpretează violonista Nina Bellina *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Cîntă Lucreția Ciobanu și Ilie Udilă *22.25:* „Pagini din muzica preclasică" — maeștrii italieni ai viorii din secolul al XVII-lea *23.00:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Melodii populare *10.30:* Fantezia simfonică „Flica din Porjola" de Jan Sibelius; Poemul simfonic „Vîrful cu dor" de Ion Hartulary-Darclée *11.00:* Cîntă corul popular rus de stat „Piatnițki" *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul metalurgie *11.30:* Muzică de estradă *12.05:* Pagini din creația de operetă *12.30:* Din literatura sud-americană *12.45:* Din viața de concert a Capitalei *13.30:* Însemnări de reporter *13.40:* Muzică ușoară de Michael Tariverdiev și Ghenadi Podelski *14.10:* „Passacaglia" și „Toccata" de Tudor Ciortea; Mică suită de Lutoslavski *14.35:* Muzică de promenadă *15.00:* Arii și duete din opera „Adrienne Lecouvreur" de Cilea, cu Renata Tebaldi, Giulietta Simionatto, Mario del Monaco, Giulio Fioravanti *15.30:* Soliști și orchestre de muzică populară *16.10:* „Mioriță" — șase teme ale baladei pentru cvartet vocal și pian de Tiberiu Brediceanu *16.30:* „La munte și la mare" — în program muzică ușoară *17.00:* Interpreți în studio — pianista Rodica Giroveanu Eugen și violonistul Benone Damian *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Concert susținut de studenții Conservatoriului „Ciprian Porumbescu", dirijor Ludovic Baci *18.30:* Prelucrări de folclor ale compozitorilor noștri *18.50:* Emisiune literară *19.00:* Muzică ușoară romînească *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* „George Enescu — interpret": „Foaie de album" de Richard Wagner; „Largo expressivo" și „Tempo di minuetto" de Pugnani-Kreisler și „La Folia" de Corelli *20.00:* Cîntece populare de dragoste *20.15:* Școala și viața *20.35:* Fragmente din opera „Soldatul de ciocolată" de Oscar Strauss *21.15:* Cîntă orchestra „Bărăganul" a Caselor de cultură din Slobozia, dirijor Ion Albesteanu *21.30:* Pe teme internaționale *21.40:* Interpreți de muzică ușoară (reluare) *22.20:* Muzică din operete *23.10:* Simfonia „Antarctica" de Vaughan Williams *24.00:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Seară de operă — „Olandezul zburător" de Richard Wagner (actul III) *21.42:* Concert de estradă *22.30—22.59:* Muzică de cameră.

JOI 27 IUNIE Programul I *6.07:* Muzică populară *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri *6.07:* Program de polci *6.20:* Gimnastică *6.35:* Cîntece despre mineri *6.45:* Mici piese de estradă *7.10:* Melodii populare *7.30:* Sfatul medicului — Cum se manifestă bolile de inimă *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.06:* Muzică vocală și instrumentală de compozitori romîni *8.30:* Muzică ușoară *9.00:* Vreau să știu! *9.25:* Trei schițe simfonice de Ludovic Feldman; Fragmente din suita I din baletul „Legenda lacului" de Pancio Vladigherov *10.00:* Arii și duete din opera „Nevestele vesele din Windsor" de Otto Nikolai — interpretează Maria Stader, Margarete Klose, Kim Borg, Eberhard Wachter, Anny Schlemm *10.30:* Muzică populară *11.05:* Sonatina opus 30 de Marcel Tournier, la harpă — Liana Pasquali; Trio pentru oboi, clarinet și fagot de Aurel Stroe *11.31:* Muzică de estradă *12.00:* Cîntă Muzica reprezentativă a armatei. Dirijor general-maior Dumitru Eremia *12.30:* Melodii distractive *13.10:* Arii din operete *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Orchestra de muzică populară „Doina Oltenie" a Filarmonicii de stat din Craiova *15.30:* Concertul în re minor pentru clavecin și orchestră de Johann Sebastian Bach — solist Ralph Kirkpatrick *16.00:* Muzică vocală *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Ansambluri artistice școlare *17.10:* Scene și duete celebre din opere *17.45:* Un poet erou — Robert Desnos *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Suită din melodiile lui Rudolf Frimi *19.00:* Melodii populare *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul chimie *19.45:* Opera „Pélléas și Mélisande" de Debussy — montaj muzical-literar *21.15:* Lecturile dumneavoastră preferate *21.30:* Muzică ușoară de Eugen Teger *21.45:* Simfonia a III-a „Ovidiu" de Sigismund Toduță *22.55:* Muzică de dans.

MAȘINI PE VÎRF DE MUNTE

Pentru exploatarea rațională a pădurilor din munții Muscelului se croiesc noi căi de acces spre parchetele forestiere. Imaginea de mai sus înfățișează un caterpilar ce lucrează la un nou drum. Fotografia a fost realizată de fotoamatorul Gabriel Ploeanu și prezentată recent la expoziția cercului cine-foto din Cîmpulung-Muscel.

Iordache RĂDUCU
profesor

VÎNĂTOAREA SUBACVATICĂ

„Aș dori unele lămuriri asupra vînătoarei sub apă. Cum au evoluat uneltele și metodele acestui gen de pescuit?"

Lucia IUNAS
Școala tehnică sanitară Oradea

Răspunde F. BRANDRUP, autorul lucrărilor „Vînătoare sub apă"! și „După pești la ei acasă".

Vînătoarea subacvatică s-a născut cu sute de ani în urmă. Primul document despre această îndeletnicire este o gravură în cupru, cu o vechime de 420 ani, care reprezintă un vînător purtînd pe spate o instalație rudimentară de respirat sub apă, un harpon cu trident într-o mînă, iar în cealaltă un pește vînat fără doar și poate sub apă.

În epoca noastră acest sport cunoaște o nouă înflorire abia prin anii 1934-1937. Echipamentul se perfecționează treptat: lancea cu vîrf detașabil, legat; apoi tendoane de cauciuc sau un resort imprimă săgeții viteza de plecare; după aceea apar puștile submarine cu pulbere și arbaletele cu aer sau CO_2 comprimat. În zilele noastre acestea își ating ținta între 1 și 10 metri.

Labele de rață evoluează și ele ca formă și eficacitate. Cele mai moderne îmbracă piciorul complet, ca un papuc, iar pala a căpătat o înclinare în jos, prin care crește viteza și se evită circeii.

Contra frigului se folosesc costume semietanșe din burete de neopren sau costume complet etanșe, sub care se îmbracă un fel de trening. În plină vară, cînd apa este mai caldă, vînătorii îmbracă totuși o cască din burete de cauciuc sau neopren. Măștii i se înclină geamul spre sus pentru a mări vizibilitatea. Numai respiratorul de suprafață a rămas la forma lui inițială.

După ce se încercaseră fel de fel de sisteme cu supape automate (instalațiile cu aer comprimat sau oxigen sînt interzise pentru vînătoarea sub apă!)

La noi se practică vînătoarea sub apă de vreo 15 ani, iar numărul sportivilor a crescut considerabil în special în ultima vreme. Magazinele de specialitate oferă amatorilor un echipament corespunzător.

PE SCURT

VASILE ZĂVADĂ II, TOPLET. Ca răspuns la sesizarea dv. autobaza I.R.T.A. Tr. Severin ne face cunoscut că traseul Tr. Severin-Husnicioara va fi redeschis îndată după repararea drumului dintre Perii și Husnicioara. În legătură cu tăblița indicatoare din fața oficiului P.T.T.R. Toplet, vă puteți adresa autobazei I.R.T.A. Orșova.

MARIA PIȚIGOI, CONSTANȚA. Țesătura de relon din care e confecționat impermeabilul dv. nu poate fi revopsită datorită peliculelor de cauciuc aplicate pe dosul ei. La spălare puteți folosi doar apă cu săpun, evitînd solvenții (benzina, neofalina etc.).

ELENA RĂDULESCU, educatoare, BUCUREȘTI, PUIU GHEORGHE, ARAD, I. TOADER, BRAȘOV, ANA BACU, BUCUREȘTI, MARIA NEAGOE, BUCUREȘTI. Vă rugăm să ne comunicați adresele dv. pentru a vă putea expedia răspunsurile prin poștă.

NIC. S. POTOROACĂ, pensionar, com. ASĂU, Rn. Moinești. Printre cărțile de combatere a misticismului, editate la noi în ultimii ani, vă putem recomanda următoarele lucrări apărute în Editura Politică: culegerea „Călăuza ateistului"; „Biblia hazlie" de L. Taxil; „Cum se naște, trăiesc și mor zeii și zeițele" și „Biblia pentru credincioși și necredincioși", ambele de Emilian Iaroslavski. În Editura Științifică au apărut „Mitul sufletului" de D.A. Biriukov și „Antologia ateismului din Rominia", iar din colecția de știință popularizată a aceleiași edituri puteți citi lucrările: „Moartea și credința în suflet" de M. Zaharia, „Adevărul despre năluciri" de I.M. Ștefan, „Despre somn și vise" de M. Steriade.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: *Nicolae Cristian Pîrvu*, muncitor, com. Ploiești, Rn. Ploiești: pe teme de prietenie, ilustrate; *Nina Aneta Jinga*, elevă, Bălcoi, str. Republicii nr. 181: ilustrate, teme diverse; prof. *Stelian Ceampuru*, Alexandria, str. Partizanilor nr. 65: filatelie, ilustrate, teme diverse; *Beghina C.Zburu*, funcționară, Lupeni, Rn. Petroșani, str. Vulcanului nr. 19: literatură, film, ilustrate; *Mariana Vasilescu*, funcționară, Ploiești, str. Cringași nr. 3: faună, arheologie, diverse, ilustrate; *Nicu Tîrlea*, student, Brașov, str. Memorandului nr. 12: literatură, muzică, sport, ilustrate; *Lidia Grigore*, elevă, Brăila, str. I. Creangă nr. 3: literatură, film, ilustrate; *Vasile Șușcă*, elev, Borșa, Reg. Maramureș: ilustrate; *Emilia Berbecaru* și *Silvia Spaimoc*, eleve, Bistrița, str. Avram Iancu nr. 1: teme diverse, ilustrate; *Virgil Mîndrescu*, fochist, Cîmpulung, Reg. Suceava, str. E. Girleanu nr. 2: ilustrate; *Maricica Enache*, elevă, Craiova, str. V. Alecsandri nr. 33: ilustrate; *Iosif Barb*, funcționar, com. Ponor, Rn. Aiud, Reg. Cluj: teme diverse, ilustrate.

DE LA CORESPONDENȚI

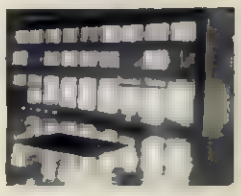

La Deva, seară, în fața noii clădiri a oficiului P.T.T.R. *(Ileana Tarek)*

Podul suspendat din Parcul Poporului din Craiova. *(Gh. Stoica regizor)*

Dans popular din Regiunea Suceava. *(F. Ploșnil, Cîmpulung-Suceava)*

Din „dramele" fotbalului. Victorie în minutul 89! Entuziasm de o parte, consternare, de cealaltă... *(Dan Vintilă, Mediaș)*

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII

Programul II *10.10:* Cîntece de pace și prietenie *10.30:* Concert de dimineață *11.00:* Muzică ușoară *11.15:* Atlas literar — Maramureș *11.30:* „Divertisment pentru orchestră de coarde și timpani" de Ervin Junger; „Elegie" de Theodor Drăgulescu — *12.05.* Muzică populară *12.30:* Fragmente din opere *13.03:* Temă cu variațiuni pentru două viori, violă și violoncel de Cemberdji — interpretează cvartetul „Komitas" *13.30:* Note de lector *13.40:* Valsuri *14.10:* Jocuri populare *14.35:* Lieduri și valsuri de Chopin *15.00:* Muzică din operete românești *15.30:* Muzică ușoară *16.10:* Cîntece pionierești *16.30:* Simfonia a III-a în la minor „Scoțiana" de Mendelssohn-Bartholdy *17.10:* Prelucrări de folclor din țări socialiste *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Piese pentru vioară de Fritz Kreisler interpretate de mari violoniști *18.30:* Muzică ușoară *19.00:* Tinerețea ne e dragă! *19.30:* Muzică din operete *19.47:* Muzică populară suedeză *20.00:* Scrisori din țară *20.10:* Melodii populare interpretate de Magda Constantinescu și Gheorghe Stănică *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Piese de estradă *21.15:* Muzică corală clasică *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Seară de dans cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu (reluare) *23.10:* Fragmente din opera „Sadko" de Rimski-Korsakov, cu Elisaveta Șumskaia, Mark Reizen, Pavel Lisițian etc. *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Teatru la microfon — „În pană" de F. Dürrenmatt *22.30—22.58:* Piese de estradă.

VINERI 20 IUNIE Programul I *6.07:* Fanfară *6.20:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Muzică ușoară *8.30:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Program de cîntece *7.10:* Uverturi la operete *7.30:* Sfatul medicului — Igiena sporturilor de vară *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.06:* Muzică ușoară *8.30:* Șase sonate pentru cvintet de suflători de Domenico Scarlatti-Lipatti *8.54:* Pagini orchestrale din operе *9.30:* Muzică populară *10.00:* Dansuri simfonice de compozitori români *10.30:* Dirijori și orchestre sovietice de estradă *11.05:* Tinere talente — aspecte din concertul festiv susținut de absolvenții Școlii medii de muzică nr. 1 din București *11.58:* Reportaj *12.00:* Muzică populară *12.30:* Muzică din filme *13.10:* Suita de balet „Daphnis și Cloe" de Joseph Bodin de Boismortier; Concertul pentru orchestră de coarde și clavecin de Thomaso Albinoni *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Cîntă Sonia Cruceru și George Bunea *15.15:* Simfonia a VI-a în fa major de Beethoven *16.00:* Melodii populare *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Soliști ai Teatrului de stat de operetă din București — Lili Dușescu, Celia Tănăsescu, Gabriel Gheorghiu *17.10:* Sonata pentru vioară și pian de Karen Haciaturian — violonistul David Oistrah și pianistul Vladimir Iampolski *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Muzică ușoară *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Cîntece și jocuri bănățene *19.00:* Sonata pentru vioară și pian de Mihail Jora, interpretează Ion Voicu și Ferdinand Weiss *19.30:* Universitatea tehnică radio — ciclul electronica *19.45:* Muzică ușoară de Gherase Dendrino *20.15:* Recital Paul Robeson *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Cîntă Ana Pop-Corondan și Ion Luican *21.05:* În ajutorul corurilor de amatori — cîntecul „Partidului îi sînt dator" de Sabin Drăgoi *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Arii din opere *22.25:* Muzică de dans *23.03:* Concertul în sol minor pentru orgă și orchestră de Poulenc — solist Helmut Plattner; Variațiuni de Benjamin Britten pe o temă de Franc Bridge.

Programul II *10.10:* Din cîntecele popoarelor *10.30:* Sonata pentru oboi și pian de Paul Jelescu; Sonata pentru vioară și pian de Florica Dimitriu *11.00:* Arii din operete *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul chimie (reluare) *11.30:* Muzică ușoară *12.05:* Piese corale românești *12.30:* Rapsodia română de Ciprian Porumbescu; Burlescă pentru pian și orchestră de Emanoil Elenescu *13.00:* Muzică populară *13.30:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Cîntă Tatiana Sanina și Nikolai Ruban *14.10:* Baletul „Crainul munților" de Hugo Alfven *14.35:* Muzică ușoară românească *15.00:* Actualitatea în țările socialiste *15.25:* Muzică din operete *16.10:* Muzică vocală și instrumentală de compozitori români *16.30:* Muzică populară *17.00:* Serenade *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Actualitatea muzicală *18.45:* Scriitori, laureați ai Premiului de Stat pe 1962 — Szabo Gyula *19.00:* Cîntă Orchestra de muzică populară a Radioteleviziunii *19.30:* Teatru la microfon — „Flicele". Scenariu radiofonic de Sidonia Drăguțanu *20.51:* Muzică *21.15:* Muzică de dans *22.10:* Cîntece populare americane interpretate de Connie Francis *22.30:* Moment poetic — versuri închinate păcii *22.35:* Seară de muzică de cameră de Josef Haydn *23.10:* Pagini alese din opere și operete *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Muzică populară *21.45—22.59:* Sonata opus 23 nr. 3 în fa diez minor pentru pian de Alexandr Skriabin — pianistul Vladimir Safronițki; Cvartetul pentru coarde nr. 1 în sol minor de Claude Debussy.

SÎMBĂTĂ 29 IUNIE Programul I *5.07:* Taraful Uzinelor „1 Mai" din Ploiești *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică ușoară *6.07:* Cîntece *6.30:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Muzică de estradă *7.10:* Jocuri populare *7.30:* Sfatul medicului — Importanța gimnasticii respiratorii pentru convalescenții pulmonari *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.06:* Prelucrări și suite corale interpretate de amatori *8.30:* Dansuri simfonice *9.00:* Roza vînturilor *9.25:* Muzică populară din diferite orașe ale țării *10.00:* Scene din opere *10.30:* Muzică ușoară *11.05:* Sonata în mi minor pentru violoncel și pian de Diamandi Ghiciu — Alfons Capitanovici și Mariana Kabdebo *11.31:* Muzică populară din Ardeal *12.00:* Fragmente din opereta „Paganini" de Lehar *12.30:* În săli și pe stadioane *13.30:* Muzică ușoară *13.10:* Concertul nr. 1 în fa diez minor pentru pian și orchestră de Serghei Rahmaninov — solist Nicolae Brînduș *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din muzica popoarelor *15.30:* Valsuri interpretate de fanfară *15.45:* Actualitatea literară în ziarele și revistele noastre *16.00:* Cîntă soprana Agata Druzescu *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică distractivă *17.10:* Piese de estradă interpretate la vioară *17.30:* Concert pentru violoncel și orchestră de Alfred Mendelsohn *18.00:* Program muzical pentru fruntași în producție *18.27:* Cvartetul opus 51 nr. 3 pentru coarde în mi bemol major de Dvorak *19.00:* În pas cu știința *19.20:* Fragmente din opera „Don Juan" de Mozart *20.10:* Seară de dans cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu *21.00:* Muzică populară *21.15:* Carnet plastic *21.25:* Melodii îndrăgite de ascultători *22.25:* Muzică ușoară de Nicolae Kirculescu *22.40:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* „Pe litoral" — muzică ușoară *10.30:* Simfonia în re major de Cherubini *11.00:* Cîntece pionierești *11.15:* Universitatea tehnică radio — ciclul electronica *11.30:* Cvartetul nr. 10 în mi bemol major de Schubert *12.05:* Muzică ușoară românească *12.35:* „Simfonietta" de Paul Constantinescu *13.00:* Muzică populară interpretată de Ana Pacatiu, Dumitru Zamfira și Toni Iordache *13.30:* Concert distractiv *14.10:* Coruri din opere *14.35:* Muzică de estradă *15.00:* Simfonia în si bemol major de Johann Christian Bach; Concertul pentru flaut și orchestră de Mihael Haydn *15.35:* Melodii populare sovietice *16.10:* Arii și duete comice din operete *16.30:* Știința în slujba păcii *16.40:* Madrigale *17.00:* Fragmente din opera „Gianni Schicchi" de Puccini *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* File de calendar — emisiune muzical-literară *19.00:* Concertul pentru orchestră de coarde de Ion Dumitrescu *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Cîntonete interpretate de Nicolae Herlea *20.00:* Muzică populară *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Cîntă Lucia Roic și Ion Dacian *21.10:* Muzică de dans *21.45:* Agenda teatrală *22.00:* Romanțe *22.30:* Muzică din operete *23.10:* „Simfonia domestică" de Richard Strauss *23.50:* Muzică de dans.

Programul III *21.10:* Concert pentru vioară și orchestră de Pascal Bentoiu — solist Ștefan Gheorghiu; Simfonia a V-a de Serghei Prokofiev *22.23—23.59:* Muzică de estradă.

În pagina 16: PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii".
Macheta: Ion Vulpescu

41.505

Bibl. Rep.

„TĂUNUL"

O producție a studiourilor sovietice

Scenariul: E. GABRILOVICI
Regia: A. FAINTIMMER
Imaginea: A. MOSKVIN
Muzica: D. ȘOSTAKOVICI

Cu

O. STRIJENOV, M. STRIJENOVA, N. SIMONOV

Revine pe ecranele noastre ecranizarea realizată în studiourile sovietice a cunoscutei cărți a romancierei engleze Ethel Voynich „Tăunul". În rolul titular, acela al unui tînăr revoluționar din epoca de eliberare și unificare a Italiei, cunoscutul actor Oleg Strijenov are o creație memorabilă.

LUCRĂRI DE ÎNTREȚINERE ȘI REPARAȚII

la instalațiile electrico-sanitare și la obiectele electrocasnice (mașini aragaz, frigidere, mașini de spălat rufe etc.) execută

PE BAZĂ DE ABONAMENTE LUNARE COOPERATIVA „ELECTROBOBINAJUL"

Informații suplimentare: în centrul de deservire din șos. Ștefan cel Mare

AUTOMOBILIȘTI ȘI MOTOCICLIȘTI!

La toate stațiunile de desfacere a produselor petrolifere s-a pus în vînzare

GHIDUL STAȚIUNILOR PECO

~ trasee principale ~

Ghidul cuprinde: indicarea majorității traseelor principale de circulație, precum și specificarea stațiunilor de alimentare, produsele ce sînt comercializate și orele de funcționare a stațiunilor.

În cele 180 de pagini ale lucrării sînt cuprinse și planurile orașelor principale, cu cele mai însemnate artere de circulație.

Prețul unui exemplar legat în copertă de vinilin este de lei 19,50.

Anul XII nr. 26 (422) — 29 iunie 1963

Flacăra 26

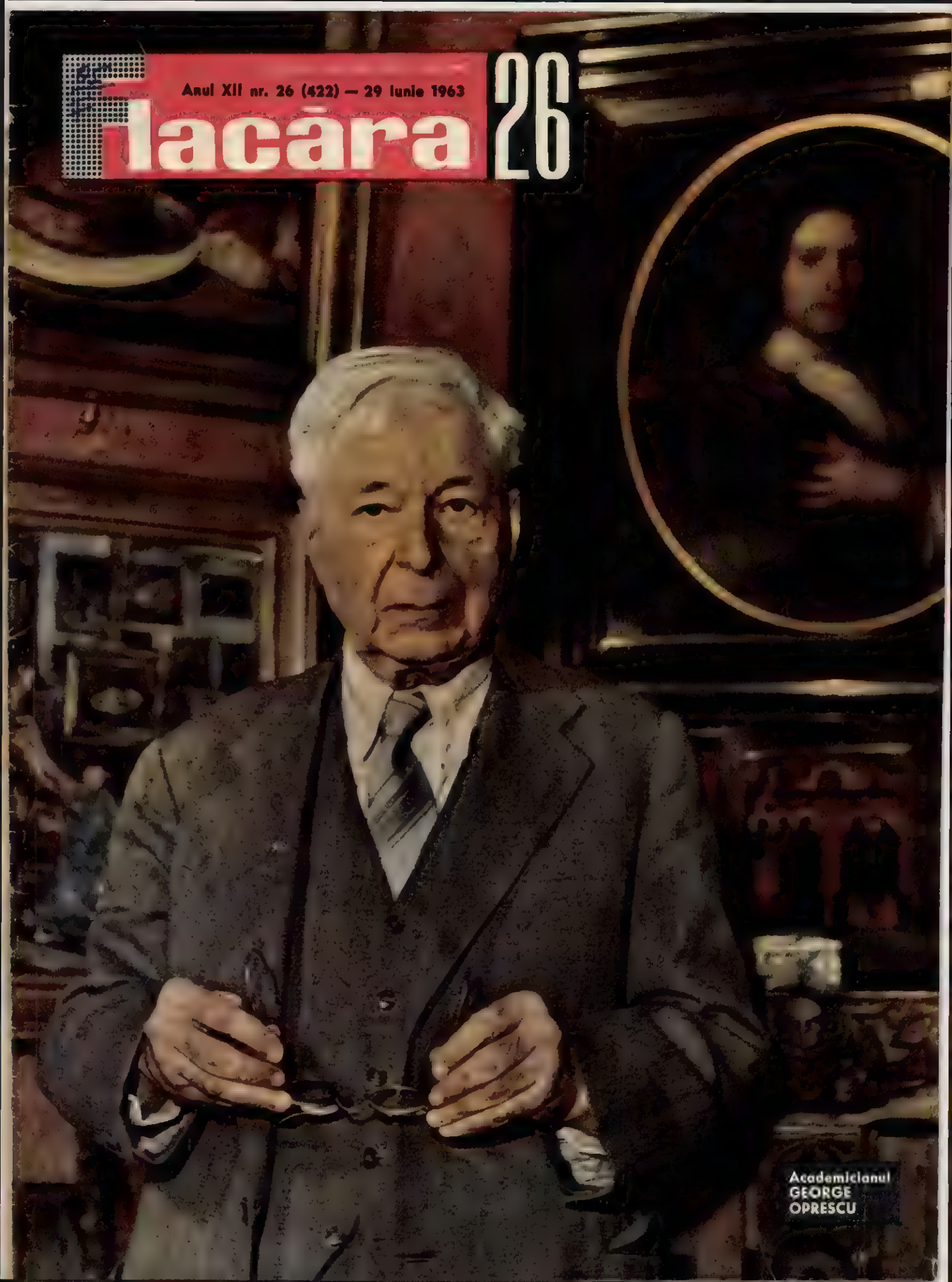

Academicianul
GEORGE
OPRESCU

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, int. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL REVISTEI 2 LEI. ABONAMENTE: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Proletari din toate țările, uniți-vă!
Anul XII nr. 26 (422) — 29 iunie 1963
Flacăra 26

Fotocronica Flăcării

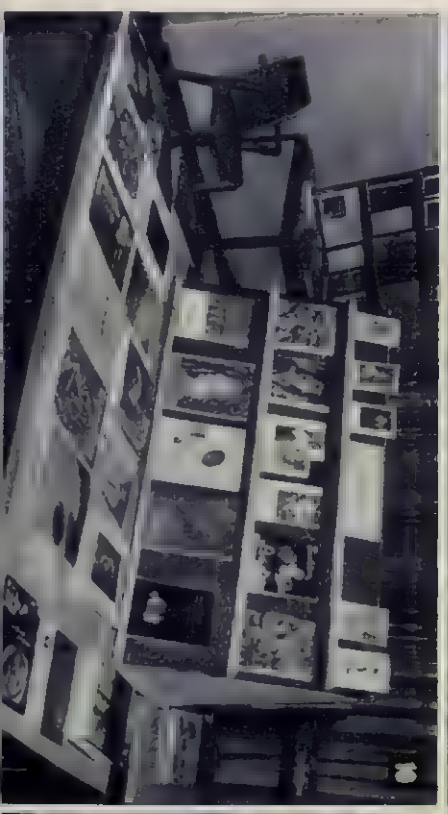

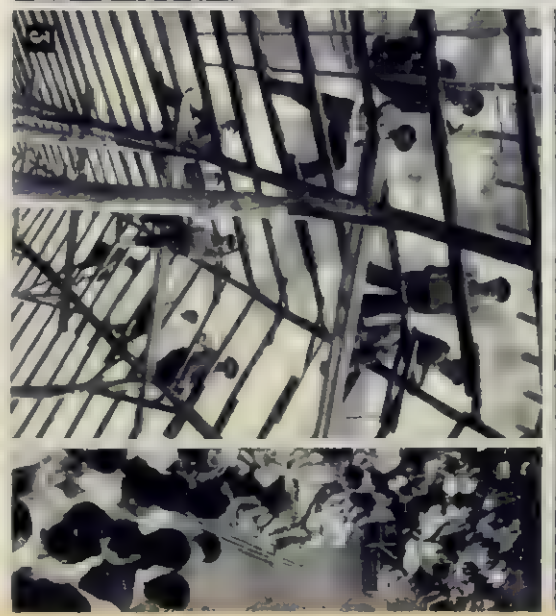

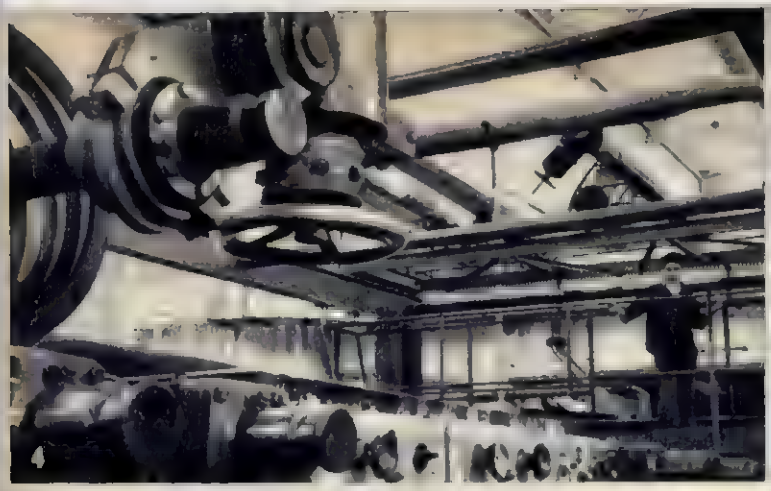

1 În plină desfășurare pe ogoarele G.A.S. Belciugatele, Raionul Lehliu, prașila a treia la porumb.

2 La G.A.S. Buftea a început recoltarea orzului de pe o suprafață de 170 ha, producția medie fiind de 2.600 kg la hectar.

3 Ultimele pregătiri în vederea recoltării. Colectiviștii de la G.A.C. „Dezrobirea", comuna Scînteia, Raionul Slobozia, se grăbesc să termine construcția unei magazii de cereale cu o capacitate de 80 vagoane.

4 La întreprinderea brăileană pentru fabricarea celulozei și cartonului din stuf, instalațiile moderne, automate, înlocuiesc în cea mai mare măsură efortul fizic.

5 Aspect de la cel de-al III-lea concurs de coafură și tunsori al UCECOM, care a avut loc de curînd în Sala sporturilor „Floreasca" din București.

6 Flota noastră maritimă comercială a fost dotată cu două noi cargouri de cîte 1.100 tone. Iată navele „Pitești" și „Roman", construite la Uzina mecanică din Turnu-Severin, care au sosit în portul Constanța pentru a efectua probele de mare.

7 În fața Combinatului poligrafic „Casa Scînteii", un grup de elevi ai

Fotocronica Flacării ♦ Fotocr

Școlii de arte plastice de 12 ani din Cluj, care au venit pentru practică la București.

8 Preocuparea principală a muncitorilor de la Uzina de tablă subțire din Galați este calitatea. Înainte de expediere, fiecare foaie de tablă este supusă unui control riguros.

9 10 11 PREZENȚE ROMÎNEȘTI PESTE HOTARE. La Galeriile de artă din Dresda a fost deschisă o expoziție de artă plastică românească, cuprinzînd peste 200 de lucrări de pictură, sculptură și grafică. În fotografia 9: Max Seidewitz, directorul Galeriilor de artă, rostind cuvîntul de deschidere. Fotografia 10 prezintă standul R. P. Romîne la Expoziția de la Viena a cărții ilustrate de artă, organizată de Centrul cultural austriac. Echipa olimpică de fotbal a R.P. Romîne a obținut o frumoasă victorie întrecînd, la Copenhaga, cu 3-2 reprezentativa olimpică a Danemarcei. În fotografia 11: cvintetul ofensiv al selecționatei române, fotografiat pe terasa hotelului „Europa" din capitala daneză; de la stînga la dreapta: Pîrcălab, Constantin, Manolache, Varga, Haidu.

12 Criză de apă la Hong Kong. Aprovizionarea se face de la rezervoare numai o dată la patru zile, timp de trei ore. Cetățenii își așază bidoanele — pe care e scris numele posesorului — cu multe ore înainte de începerea distribuirii apei.

13 Demonstrație muncitorească la San José (Costa Rica) pentru lărgirea drepturilor sindicale și îmbunătățirea situației oamenilor muncii costaricani, împotriva amestecului S.U.A. în treburile interne ale țării, pentru dezarmare generală și pace.

14 Pe străzile Romei s-a desfășurat recent o puternică manifestație pentru pace, împotriva bazelor de rachete.

15 Muncitorii din protectoratul britanic Swaziland au declarat grevă generală în sprijinul revendicărilor lor. În fotografie: greviști din Mbabane (capitala protectoratului) îndreptîndu-se spre centrul orașului, unde a avut loc un miting la care s-a cerut majorarea salariilor, îmbunătățirea condițiilor de muncă și modificarea legislației impuse de colonialiști.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 30 IUNIE *9.50:* Gimnastică *9.00:* Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — Telejurnalul pionierilor; „O idee nemaipomenită" de Constantin Teodori; Poșta copiilor *10.30:* Rețeta gospodinei *11.00:* Emisiunea pentru sate *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Valea Prahovei *20.00:* În lumea personajelor lui George Bernard Shaw. Emisiune de M. Radnev și Radu Miron („Pygmalion", „Profesiunea d-nei Warren", „Casele văduvului", „Maiorul Barbara". „Omul destinului", „Căruța cu mere"). Își dau concursul: Grigore Vasiliu-Birlic, Dina Mihalcea, V. Ronea, Titus Lapteș, Carmen Stănescu, Kitty Mușatescu, Vali Voiculescu, Adela Mărculescu ș.a. *21.45:* Muzică distractivă. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 1 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii — Magazinul cu jucării *19.40:* Filmul maghiar „Povestea unei nopți stranii" *21.05:* Artiști amatori în studio — muzică vocal-instrumentală *21.40:* Telesport. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

MARȚI 2 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Știți să desenați, copii? „Prăjitura cu căpșuni" — povestire de Octav Pancu-Iași, desenează Iurie Darie *19.40:* Emisiune de teatru — „Vremea dragostei", comedie de Valentin Kataev, în interpretarea unui colectiv al Teatrului de stat din Brașov. În pauză: Filmul documentar „Tăbăcarii". În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 4 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii — Cu grupa în vacanță *19.30:* Transmisie de la Studioul de concerte al Radioteleviziunii „Competiție pe... portativ" (orchestrele de muzică ușoară și soliștii Casei de cultură a tineretului din Raionul „Grivița roșie" și ai clubului „Justiția"). În pauză: Realizări tinerești (Cele mai bune lucrări de sfîrșit de an la Institutul de arte plastice „Nicolae Grigorescu"). În încheiere Buletin de știri, buletin meteorologic.

VINERI 5 IULIE *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Pentru copii — Urși, artiști de film *19.50:* Filmul „Unchiul meu Jacinto" *21.15:* Emisiune de știință — Apă vie *21.35:* Evocare — Guy de Maupassant. În încheiere: Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÎMBĂTĂ 6 IULIE *18.00:* Tinere talente (Elevii Școlii de coregrafie din București) *19.00:* Jurnalul televiziunii *19.15:* Filmul romînesc „A fost prietenul meu" *21.15:* În fața hărții *21.25:* „Visul unei nopți de operetă", montaj muzical de V. Timuș în interpretarea cîntăreților: Valeria Rădulescu, Marica Munteanu, Lia Turovski, Nicolae Țăranu, Anton Negoițescu, Dușan Bugarin, Ludovic Spiess, Bimbo Mărculescu și alții. Coregrafia: Gelu Matei. În încheiere: Buletin de știri, sport, buletin meteorologic

În paginile 21-23:
Programul de radio

nimeni n

Sîntem la Uzinele „Timpuri noi" din Capitală. Zi obișnuită de lucru. Panourile, lozincile, gazetele de perete din diferite secții ne atrag atenția: angajamentele pe care și le-au luat muncitorii în cadrul întrecerii socialiste se materializează cu fiecare oră, cu fiecare schimb, iată deci tema unui reportaj interesant.

Dar nu, de data aceasta încercăm altceva. Fiecare om, în orice colectiv s-ar afla, are chestiunile sale personale, într-o întreprindere socialistă problemele personale devin însă — și e bine așa — probleme ale întregului colectiv. Nimeni nu e singur, într-o unitate socialistă nimeni nu se simte izolat. Ajutorul tovărășesc, plin de grijă și înțelegere, își face tot mai mult loc în relațiile dintre oameni, în rezolvarea problemelor lor personale.

Am încercat cu însemnările noastre să cuprindem cîteva exemple în acest sens.

răspuns la trei cereri

În urmă cu cîteva săptămîni la conducerea sectorului de prelucrări mecanice au fost depuse trei cereri. Semnatarii lor — strungarul Ion Cosma, muncitorul de la mașina de găurit Aurel Vătămanu și montorul Vasile Zavera — solicitau schimbarea locurilor de muncă. Motivele care i-au determinat să ceară acest lucru erau, firește, de ordin personal.

Analizînd situația, comitetul sindical a ajuns la concluzia că cererile sînt întemeiate și a hotărît să sprijine rezolvarea lor. În general, în uzină schimbările de la un loc de muncă la altul nu se fac cu ușurință, deoarece ar putea împiedica realizarea unor deprinderi trainice de lucru și acea legătură dintre om și mașină care este una din cheile succeselor din producție. Totuși, în cazuri foarte bine motivate, cum au fost acestea, s-a considerat că o schimbare ar fi binevenită. Fără îndoială, schimbările trebuiau făcute astfel încît să nu se afecteze cu nimic bunul mers al producției. Cu grijă față de chestiunile personale ale oamenilor, comitetul de partid, sindicatul, conducerea întreprinderii nu au dat înapoi în fața dificultăților și au găsit calea soluționării cererilor lor care coincideau și cu interesele producției. Vrînd să aflăm cum au fost satisfăcute dorințele celor trei muncitori, i-am invitat la o discuție pe această temă.

— Ce motive v-au determinat să cereți schimbarea locurilor de muncă?

Ion Cosma: Am lucrat la strungul carusel cincisprezece ani fără întrerupere. Vă puteți închipui că mi-a venit destul de greu să mă despart de el. În general, la noi în uzină oamenii sînt legați de locurile lor de producție și schimbările sînt destul de rare. Dar eu n-am avut încotro. Medicul mi-a recomandat să caut o muncă în

u e singur...

↑ **Oricît de delicată ar fi „chestiunea personală", un sfat prietenesc este totdeauna binevenit.**

care să fie nevoie de mai puțin efort.

A. Vătămanu: Eu sînt calificat în strungărie, dar pînă de curînd am lucrat pe mașina de găurit. Nu era un lucru normal. Cu asta au fost de acord și conducerea sectorului, și tovarășul Andreescu, președintele comitetului sindical, și tovarășul Marinescu, secretarul organizației de partid. Am să vă spun un secret: pe mine nici nu prea mă trage inima să fac altceva decît strungărie. De aceea înainte lucram uneori fără nici un chef. Oricum, cînd mi-am ales o meserie am avut și eu preferințele mele. Așa încît faptul că mi s-a aprobat să lucrez la carusel constituie pentru mine o mare satisfacție.

V. Zavera: Eu doream de multă vreme să mînuiesc o mașină la care să se lucreze piese cît mai variate.

— Prin urmare, dumneata și tovarășul Vătămanu ați căutat locul de muncă în care vi s-a părut că veți putea da randamentul cel mai bun.

A. Vătămanu: Da, și tovarășii din conducere au înțeles bine că dorințele noastre nu au pornit dintr-un capriciu, ci din necesitate, și rezolvarea lor a contribuit la îmbunătățirea mersului producției. Ca dovadă e faptul că cererile ne-au fost rezolvate pozitiv: pe mine m-au trecut la carusel, iar pe Zavera la mașina de găurit, în locul meu.

I. Cosma: Tovarășii mi-au propus să trec la controlul tehnic de calitate. Mi s-a făcut această propunere fiindcă s-a ținut seama de experiența mea de muncitor cu vechime.

— Așadar, felul în care s-au soluționat cererile dumneavoastră a fost favorabil pentru toți trei.

V. Zavera: Nu numai pentru noi, dar și pentru producție. Au confirmat-o rezultatele pe care le-am dat pînă acum. E drept că în primele zile, pînă ne-am obișnuit, a mers mai greu. Dar ne-am venit în ajutor unul altuia. Tovarășul Cosma și-a petrecut o bună parte din timpul liber pentru a-i dezvălui lui Vătămanu unele din secretele caruselului. Mie mi-a venit ceva mai ușor. Cunoșteam destul de bine mașina din noul loc de muncă, așa că n-am avut de rezolvat probleme prea grele.

— Deci sînteți mulțumiți de schimbarea pe care ați făcut-o?

I. Cosma: Firește, doar a fost dorința noastră. Ne-a bucurat faptul că am găsit înțelegere din partea tovarășilor din uzină. Acum putem să spunem că ne-am atins scopul. Eu voi putea să-mi îngrijesc sănătatea, iar acești doi tineri vor lucra acolo unde le place, adică unde se simt la locul lor.

★

În aparență întîmplarea cu cei trei muncitori poate să fie mărunță. În realitate însă ea dezvăluie faptul că oamenii găsesc înțelegere și sprijin ori de cîte ori solicită rezolvarea chestiunilor lor personale. Deoarece acestea sînt importante pentru fiecare din ei și, în ultimă instanță, privesc și bunul mers al producției.

(Continuare în pag. 6-7)

unui om i s-a „furat" un „dar"...

Gheorghe Gheban e strungar la „Timpuri noi" de 18 ani. Era un om așezat, care muncea bine și se străduia să asigure soției și celor doi copii un trai îndestulat. Dar așa-i viața, se mai întîmplă să treci prin încercări pe cît de imprevizibile pe atît de neplăcute. Printr-o asemenea încercare a trecut în urmă cu cîțiva ani și Gheorghe Gheban. L-a părăsit nevasta. Omul continua s-o iubească. Era îndurerat, era descumpănit. Voia să uite. Cînd lua chenzina avea un singur drum: crîșma. Beția începuse să-l prindă de-a binelea în mrejele ei murdare. Începuse să absenteze de la lucru. O dată a anunțat întreprinderea: „Sînt bolnav". Meșterul său, Dumitru Zamfir, a luat mașina și a fugit pînă la el să-i facă o vizită. Ochii lui Gheban erau injectați de băutură. „Ce se întîmplă cu tine?" l-a întrebat Zamfir. Gheban nu știa ce să răspundă. Zamfir s-a întors la întreprindere foarte mîhnit. Ce să facă? S-a gîndit să se sfătuiască cu președintele comitetului de secție sindicală, tovarășul Dumitru Andreescu. După ce i-a istorisit tot ce știa, a încheiat: „Gheban e un om de treabă, un muncitor bun, dar din cauza necazului pe care l-a avut a început să dea în darul beției. Trebuie să-l ajutăm să-i luăm acest «dar»".

Într-o dimineață, după două zile de absență nemotivată, Gheorghe Gheban a venit la întreprindere fără nici un chef de lucru. Îl așteptau prietenii, tovarășii săi de muncă: Dumitru Zamfir, Dumitru Andreescu, Ion Cosma, Ion Dinescu. Mustrările tovarășilor săi l-au pus pe gînduri. Cu prilejul altei vizite pe care i-a făcut-o meșterul Zamfir, Gheban a spus: „Eu beau fiindcă n-am pe nimeni, sînt singur". Meșterul a întîrziat atunci la el cîteva ceasuri. A despicat firu-n patru și i-a vorbit fără nici un fel de rezervă: „Mare neadevăr ai spus, Gheorghe. Tu nu ești singur, tu ai doi copii, ne ai pe noi, prietenii și tovarășii tăi de muncă. Nimeni nu e singur, omule".

Oamenii apropiați lui Gheorghe Gheban n-au făcut nici pe moraliștii, nici pe paznicii tovarășului lor. Zi de zi au vorbit cu el, l-au ajutat să înțeleagă cît de mult greșește. Așa au intrat în viața lui. Ca prieteni adevărați, ca tovarăși. Cu vremea, Gheban a simțit acest lucru și l-a apreciat ca atare. De aproape un an de zile strungarul e pe drumul cel bun. Și-a refăcut viața. S-a recăsătorit. Își vede de muncă și de copii.

Cînd a venit fotoreporterul să-i facă o poză împreună cu o parte din prietenii săi, l-am întrebat:

— Ce ai de spus despre meșterul Zamfir și despre ceilalți tovarăși din sectorul dumitale de muncă?

Gheorghe Gheban a căutat cuvintele. Voia să vorbească frumos și convingător:

— Le mulțumesc. Ei m-au ajutat cînd eram în grea cumpănă și datorită lor am reușit să-mi îndrept viața.

Masă rotundă sui-generis. Subiectul: cum s-au rezolvat la dumneavoastră unele dorințe personale în legătură cu alegerea locului de muncă?

scurtă conversație

Sîrbu absentează. E plecat în concediu. Unde? La munte, la mare? Nu, se pregătește de examene... Iată-ne deci obligați să ne continuăm ancheta adresîndune unei terțe persoane ca să aflăm cîte ceva despre elevul Sîrbu Alexandru din clasa a șaptea de la fără frecvență. Ne adresăm brigăzii de la turnătorie, unde lucrează. Cine îl cunoaște? Bineînțeles, toți; dar dacă vrem să aflăm cele mai mici amănunte, ni se recomandă să stăm de vorbă cu Iorgu Mirea.

— De ce chiar cu dumneata? — îl întrebăm pe Iorgu.

— M-or fi considerînd băieții un fel de confident. O fi și asta, dar adevărul este că nouă în brigadă nu ne este indiferentă viața particulară a tovarășilor noștri.

— Cum învață Sîrbu? — ne interesăm.

— Bine, cum altfel? — ne răspunde Iorgu, cu un aer ca și cum întrebarea ar fi fost inutilă.

— De unde știi dumneata?

— Păi am fost la școală să mă interesez. Nu de altceva, dar poate băiatul are dificultăți la vreo materie. Și dacă are, să vedem cu ce-l putem ajuta.

— Și?...

— Matematicile... Nu-i de mirare. Băiatul ăsta, cînd a venit la noi abia știa să scrie și să citească. Mie mi-a plăcut totdeauna, văzîndu-l serios, perseverent și harnic. Mă bucuram auzind an de an că a mai trecut o clasă și îmi ziceam că singurul reprezentant al brigăzii la școala serală nu ne face de rîs. Și, cum spuneam, acum aflu de matematici. Nu-i bai, numai cine nu vrea nu le învață. Las' că avem aici în uzină destule capete luminate care și noaptea visează cifre. O să rugăm pe unul dintre ele să se ocupe nițel și de băiatul nostru. Așa am ajuns la tovarășa Belu...

Elenuța Belu este ingineră.

— Sîrbu? Un om căruia într-adevăr îi place să învețe — ne spune dînsa. Am acceptat bucuroasă să-l ajut la algebră. Întîmpina dificultăți la punerea în ecuații. Acum aceste dificultăți sînt de domeniul trecutului.

— Și rezultatele?

— Sînt bune. De altfel, să știți, într-un fel sînt și eu direct interesată ca Sîrbu să promoveze...

...În cuvinte puține am aflat tot ce am dorit. Pot să conchid: școala e pentru Sîrbu o problemă personală. Dar ea se înscrie și în sfera de preocupări ale colectivului în care lucrează. Asta înseamnă, deci, că în orice moment dificil va găsi o rezolvare...

La „Timpuri noi", 145 de muncitori urmează diferite forme de învățămînt: 68 la secțiile serale ale școlilor medii, 17 la fără frecvență, 6 în învățămîntul superior seral (facultățile de electrotehnică, metalurgie, mecanică) etc. Situația școlară a elevilor muncitori este urmărită pe parcurs cu multă grijă. Astfel, la sfîrșitul semestrului întîi comitetul sindical a dezbătut cu elevii de la seral, în prezența inginerului șef și a diriginților diverselor clase convocați special la uzină, situația notelor și frecvența. Ca urmare a acestei consfătuiri, mediile pe cel de-al doilea semestru s-au îmbunătățit. Și ni se relata, nu fără mîndrie, că pe panoul fruntașilor de la Școala medie nr. 39, unde învață mulți tineri de la „Timpuri noi", au apărut reprezentanți ai uzinei...

fecioru-meu „cîștigă puțin"

Așa se plîngea unuia și altuia Ștefan Bulgăre, muncitor la Uzinele „Timpuri noi", în legătură cu fiul său, tînăr absolvent al școlii profesionale, muncitor și el în uzină. „Ce mă mir — adăuga de fiecare dată bătrînul Bulgăre — e că băiatul muncește și peste orele de schimb..."

Cum era și firesc, oful lui Bulgăre a ajuns la comitetul de partid al uzinei.

— Asta e, tovarășe secretar — a rezumat Bulgăre cel bătrîn. De muncit, băiatul muncește, de cîștigat, o nimica toată. Cum vine asta?

„Cum vine asta" s-a lămurit. Și încă destul de repede. În urma cercetărilor întreprinse de comitetul sindical la propunerea comitetului de partid, s-au aflat cîteva lucruri interesante. În primul rînd, în ce-l privește pe Bulgăre cel tînăr. S-a aflat, anume, că el lucrează sub normă. Era și greu să fie altfel cu un nivel profesional atît de scăzut. Tînărul Bulgăre, o dată cu terminarea școlii profesionale a încheiat toate socotelile cu învățătura. Cursurile de ridicare a calificării profesionale le disprețuia, conferințele și cartea tehnică, așijderea, sfaturile maiștrilor îi intrau pe-o ureche și-i ieșeau pe alta. Pe scurt, nepregătit pentru sarcinile de producție, lucra prost, nu-și realiza norma, iar în plic primea atît cît i se cuvenea, adică puțin. Și cum rămîne cu lucrul peste program? Ei, aici se dezvăluie o altă trăsătură a tînărului nostru care — în treacăt fie spus — nu prea a deprins ceea ce se cuvenea din viața de muncitor onest a tatălui său. Tînărul Bulgăre s-a arătat a fi nu numai nepriceput, ci și chiulangiu. Șmecher și chiulangiu. Pentru plimbările lui fără rost prin atelier nu-i ajungeau cele opt ore de program și el mai rămînea cîteva ore în plus pe care — bineînțeles — le ponta. În timp ce la mașină schimbul lui îți vedea harnic de treabă, tînărul nostru îți ponta plimbările...

Pentru comitetul de partid tînărul Bulgăre nu era un caz unic în uzină; mai existau asemenea lui, mai ales dintre proaspeții absolvenți ai școlii profesionale. Și astfel „cazul Bulgăre" a fost cuprins în „problema celor ce lucrează sub normă".

Sub cele două aspecte majore: frînarea producției pe de o parte, situația necorespunzătoare a unor oameni din punct de vedere al salariului pe de altă parte, problema aceasta era în atenția întregului colectiv al uzinei și în primul rînd a organizațiilor de partid, sindicale și U.T.M. Tuturor le era limpede că plicul cu salariu și lucrul sub normă nu sînt de fel numai „chestiuni personale" și că se impun măsuri urgente pentru a da o mînă de ajutor unor tovarăși rămași în urmă. Sprijinit de comitetul de partid și de direcție, sindicatul a întreprins o serie de măsuri energice, printre care îmbunătățirea propagandei tehnice, a cursurilor de ridicare a calificării profesionale, a asistenței tehnice ș.a.m.d.

Evidente rezultate s-au obținut prin revizuirea repartizării celor în cauză în brigăzi și echipe, făcîndu-se schimbările impuse; mulți muncitori, comuniști destoinici, au luat pe seama lor pe cîte un tînăr, cu angajamentul solemn de a-l scoate din impas. Valeriu Suhăteanu, de pildă, l-a ajutat pe Stan Ștefan să deprindă zilnic cîte o fază superioară de lucru. Salariul lui Stan Ștefan a crescut cu peste 300 lei pe lună. Mircea Țiplea și Emil Fretici și-au dublat cîștigul lunar. Și alții la fel, și printre ei, desigur, și tînărul nostru. În echipe și brigăzi se ține acum o evidență strictă a zilelor cînd se întîmplă ca unii să lucreze sub normă, analiza cauzelor făcîndu-se chiar a doua zi pentru a se lua operativ măsuri.

În unele cazuri — e drept, puține — nici aceste metode n-au dat rezultate. S-au luat atunci și alte măsuri, sprijinite de o largă opinie publică din uzină: articole la gazeta de perete cu aspre critici la adresa vinovaților, discutarea cazurilor în ședințe de producție, denunțarea vinovaților pe panouri puse chiar pe mașinile la care lucrau. Alteori oamenii din uzină au cerut ajutorul unor oameni din afara uzinei: familiei și chiar prietenelor celor vinovați. Acestora din urmă li s-au trimis scrisori prin care li se cerea să dea o mînă de ajutor în îndreptarea respectivului. Cu încredere în forța educativă a colectivului, nici un „caz" n-a fost considerat de nerezolvat.

Nici nu se putea altfel. Dovadă e că la ora aceasta problema celor ce lucrează „sub normă" este în lichidare la Uzinele „Timpuri noi".

★

Am ales, după cum se vede, din complexitatea vieții unei uzine socialiste cîteva fapte, li s-ar putea spune diverse. Diverse, dar unitare în concluzia lor. În această uzină organizația comuniștilor a deschis o luptă susținută împotriva indiferenței. Nimănui nu îi este îngăduit să treacă nepăsător pe lîngă cel care trăiește și muncește alături de el. De e la nevoie — ajută-l, de a greșit — îndreaptă-l.

Reminiscențele unor prejudecăți ce stabileau deosebiri arbitrare între chestiuni personale și preocupări colective sînt pas cu pas desființate de educația comunistă, în numele înaltei idei morale: omul e omului frate și tovarăș.

Cei care muncesc împreună sînt prieteni, tovarăși. Își spun unii altora și bucuriile, și necazurile, și atunci cînd e cazul se pot bizui pe ajutorul tovărășesc. Fotografia noastră îl înfățișează pe muncitorii Iacob Sihov (dreapta) și Ion Moldoveanu. Primul a avut o neplăcere: i s-a recalculat greșit chiria și trebuia să plătească în plus o anumită sumă. Ion Moldoveanu, care întotdeauna sare în sprijinul tovarășilor săi de muncă, l-a fost de folos și în această împrejurare.

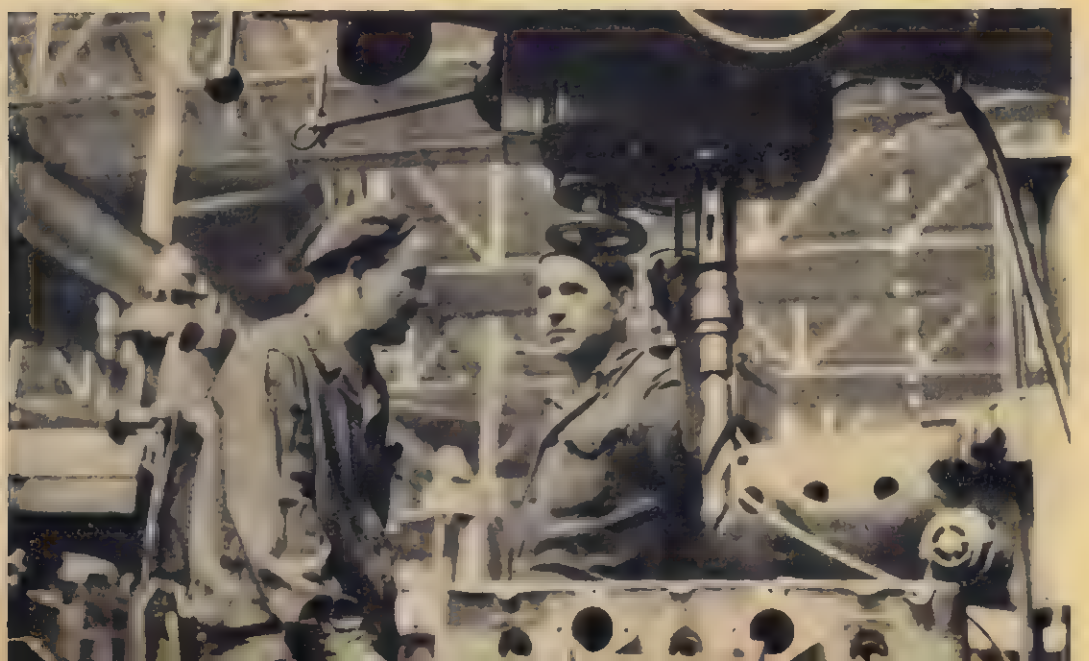

C. BOZBICI, G. CIUDAN, E. DASCĂLU, N. RĂDULESCU
Fotografii de Elena GHERA

Duvalier, președintele-carabină

—fișă personală—

Prezenta fișă a fost întocmită în momentul cînd în Haiti se declanșase un cutremur politic. Cum seismul continuă și solul e foarte nestabil, e greu să se considere drept definitivă vreuna din referirile la persoana care face obiectul fișei de față.

GEOGRAFIE

François Duvalier se află situat într-o clădire-fortăreață din Port-au-Prince, capitala Republicii Haiti. Țara e situată în una din insulele Antile, aproximativ la întretăierea paralelei 19 cu meridianul 71, ceva mai jos de Tropicul Cancerului, în plină Mare a Caraibilor. Are circa 4 milioane de locuitori și vreo 28.000 km pătrați. La est e mărginită cu Republica Dominicană cu care întreține relații de vecinătate forțată. Recent, între conducătorii celor două țări insulare a avut loc o competiție salivară agrementată de cele mai pitorești expresii din folclorul creol, argoul specialiștilor de la abatoarele porcine din Chicago și jargonul înflorit al precupețelor din piață.

La nord, țara nu se mărginește, ci e privită cu un ochi fix de Statele Unite ale Americii.

La vest, se află Cuba — „cel dintîi teritoriu liber al Americii". La sud e numai apă.

ISTORIE

François Duvalier s-a născut în 1907 și e de profesie medic. Cunoștințele sale de specialitate l-au ajutat în elaborarea unui regulament de tortură în închisorile haitiene, bizuit pe cele mai moderne tratate de anatomie americane și vest-germane.

El a venit la președinție în 1957, făgăduind să lupte împotriva rasismului, corupției, țînțarilor, imperialismului, lipsei de drumuri, prostituției clandestine, foamei, analfabetismului și slabei dezvoltări a industriei de umbrele.

Pentru reușita acestui bogat plan s-au importat numaidecît un număr impozant de ofițeri americani în vederea organizării armatei și un număr, mai restrîns, de foști ofițeri hitleriști pentru reorganizarea poliției. Ambele corpuri de consilieri au ajutat la alcătuirea unei gărzi personale de bandiți pentru apărarea președintelui, numiți „tonton-macoutes".

Primii negri au fost aduși aici ca sclavi prin 1515 și țara a devenit o plantație colonială de trestie de zahăr și tutun. Ea și-a cîștigat independența într-o lup-

Duvalier guvernînd din automobilul blindat — ce-i drept cam incomod — și cu simbolul puterii în mînă: nelipsita-i carabină.

Peisaj nocturn la Port-au-Prince: palatul președintelui e puternic luminat și înconjurat de umbre. E garda personală, om lîngă om — deoarece se poate spune așa — fiindcă de fapt e vorba de bandiți sadea...

tă pe cît de îndelungată pe atît de glorioasă, în 1804. Napoleon Bonaparte l-a ucis în Franța pe Toussaint Louverture, eroul național negru, și apoi, la Port-au-Prince, pe urmașul acestuia, viteazul general Dessalines. Dar n-a apucat să mai cucerească insula vreodată. De aceasta s-a ocupat infanteria marină americană care, în 1915, a ocupat statul fără nici un fel de justificare, l-a ucis pe conducătorul rezistenței, Charlemagne Peralte, și a uns un președinte adus cu vaporul de la New York: un funcționar al lui „National City Bank".

I-au urmat un șir lung de funcționari yankei — penultimul era voiajor al companiei de turism „Cook". Fiecare „dezvolta" pe insulă ramura întreprinderii continentale din care făcea parte.

ECONOMIE

Duvalier s-a dovedit a fi un economist îndemînatic. El a scos pur și simplu din bugetul statului veniturile furnizate de producția de tutun, chibrituri, făină și le-a trecut la bugetul personal. Legal.

Adică a făcut o lege prin care-și transferă uzufructul fabricilor, morilor și terenurilor respective. A votat-o. Apoi a promulgat-o. Se aplică.

A creat un nou corp de strîngători de impozite și taxe, intitulat „Mișcarea de renovare națională". Membrii sînt semioștenii din garda națională. Ei vizitează pe comercianții din orașe și-i conving, pe bază de ciomege, să contribuie cu ofrande între 20 și 300 de dolari la Mișcare. În caz contrar, sînt renovați.

Cei care intră în tîrguri aducînd lapte, orez, zahăr, făină, ciment, cafea dau și ei contribuții la Mișcare, mergînd pînă la a patra parte din totalul produselor. „Tontonii" se află la bariere, la intersecțiile șoselelor, în autobuze, pe vase, și iau în primire direct aceste danii benevole. Cel mai mic semn de protest al virtualilor donatori atrage după sine și luarea lor în primire. În ultima vreme M.R.N. a stabilit un impozit național pe mesele și scaunele din casele locuitorilor. E încă în discuție taxa pentru scaunele din grădini publice.

De rest se ocupă cîteva solide instituții financiare americane.

Acest multilateral program economic a dus la rezultate-record față de regimurile precedente: 90% analfabeți, 60% șomeri, mortalitatea infantilă 30%; 80% din locuitori au renunțat la lapte, carne, ouă, unt, portocale; 50% dorm pe pămîntul gol; durata medie a vieții este de 32 de ani; în epoca Revoluției Franceze țara exporta 80.000 tone de zahăr, acum se realizează abia 60.000. S-au importat (în doi ani) arme americane, din depozitele de reformă, în valoare de peste un milion de dolari.

POLITICĂ

Țara are așadar un regim parlamentar cu un președinte ales prin vot universal și secret. Constituția prevede schimbarea președintelui după șase ani.

Ales într-un mod dacă nu chiar atît de universal în orice caz foarte secret, François Duvalier urma să expire într-un fel sau altul în 1963. Cu cîteva luni înainte de termen, s-a dezlănțuit însă o intensă campanie electorală pentru realegerea lui. S-a proclamat solemn „Luna națională de recunoștință față de Duvalier". Inaugurarea lunii s-a făcut cu un frumos discurs al unui purtător de cuvînt oficial care a promis că, dacă François nu va fi din nou președinte, „sîngele va curge ca niciodată în trecut. Țara va arde de la nord la sud și de la răsărit la apus. Nu se va vedea nici răsăritul, nici apusul soarelui, deoarece o singură flacără va acoperi cerul. Va fi cel mai mare măcel din istorie. Va fi o Himalaye de trupuri omenești".

S-au tipărit deci buletine de vot numai cu numele „Duvalier". Ministrul de Interne a anunțat triumfător și extrem de rapid că pentru alegerea președintelui au votat 1.320.748 de locuitori; împotriva lui, *nimeni*. O unanimitate răvășitoare!

La puțină vreme o parte din *nimeni* s-au dedat la tulburări și mișcări de stradă. Presa americană a vorbit despre un complot. Duvalier a dezmințit public existența vreunui complot. Dar polițiștii lui s-au repezit să-i aresteze pe ofițerii răzvrătiți, refugiați la diverse ambasade sudamericane. O treime din militarii cu grade superioare au fost întemnițați sau uciși. Jean René Boucicaut, șeful Statului major al armatei, s-a refugiat pe undeva. Barbot, fostul șef al Siguranței, e prin păduri. Familia locotenentului Benoît a fost masacrată.

În Haiti e liniște — a declarat guvernul. Numai că din cînd în cînd — uneori destul de des — se aud împușcături.

Armata dominicană este gata de invazie, la graniță. Portelicopterul american „Boxer" a aruncat ancora, tăcut, la cîteva mile de principalul port haitian. „Sînt personificarea națiunii haitiene — strigă în eter Duvalier. Nimeni nu-mi poate lua puterea". „E un gangster — răspunde, tot pe calea undelor, președintele dominican Bosch — și un debil mintal".

Americanii hotărîseră să-l recheme sau, mai exact, să-l facă chemat undeva, dar în ultima vreme par a se fi răzgîndit — nu cumva evenimentele să aducă la cîrmă vreun element progresist.

METODE DE GUVERNĂMÎNT

În primul an de domnie, președintele a lichidat 35 de demnitari ai fostului regim. Alte cîteva zeci de persoane au dispărut, iar cîteva sute au luat calea exilului. În urma acestor măsuri, pe principalele clădiri din capitala statului s-au instalat firme enorme de neon „Trăiască pacificatorul François Duvalier". Orașul Cabaret a fost rebotezat Duvalierville.

Pentru ridicarea bunăstării țărănimii, președintele face uneori călătorii prin sate (însoțit de o mie de polițiști), aruncînd cîte un pumn de monede mărunte în drum și distrîndu-se de priveliștea copiilor năpustiți asupră-le.

Vizitele prin capitală sînt de două feluri: incognito și la vedere. Incognito, președintele se îmbracă în rochii de văduvă cu pălărie largă de pai și șade astfel un răstimp pe băncile din parcul poliției secrete. Ziarul „New York Times" spune că acest deghizament îi place cu deosebire. Vizitele la vedere au un ceremonial și o desfășurare originală. Ia-

Valentin SILVESTRU

(Continuare în pag. 10)

tă o descriere făcută de revista americană „Life": „Șapte limuzine negre «Lincoln» țîșnesc pe porțile palatului prezidențial din Port-au-Prince și se îndepărtează vîjîind, înconjurate de cel puțin o duzină de motocicliști înarmați. Țevile pușților și pistoalelor automate se arată de la fiecare din geamurile automobilelor; soldații care le mînuiesc au priviri și figuri de asasini. De pretutindeni năvălesc polițiști arătînd deosebit de înfricoșători în uniformele lor zdrențuite, ca de ocnași. În schimb, mașinile strălucesc. Una dintre ele e prevăzută cu attea arme automate încît pare un fioros porc mistreț metalic. Alături de șoferul înarmat pînă în dinți se află cel mai bun țintaș din armata haitiană, care își rotește arma pe fereastra automobilului, cu degetul crispat pe trăgaci. Pe bancheta din spate, alte două puști-mitraliere, numeroase benzi de gloanțe, o cutie de grenade de mînă. În mijlocul banchetei, chircit între nevastăsa și șeful gărzii prezidențiale, acoperit complet de trupurile lor, se ascunde doctorul François Duvalier, ținînd între genunchi o carabină".

Cu această carabină, primul om al țării doarme și noaptea. Față de Ngo Dinh-diem, care doarme într-un elicopter american, sau de regele Hussein al Iordaniei, care se odihnește nopțile într-un tanc englez, Duvalier are un avantaj: el doarme cu o carabină franceză într-un pat blindat, de producție haitiană.

IDEOLOGIE

Spiritualitatea doctorului Duvalier este formată din rudimente de religie catolică, elemente de magie tribală, pasaje din cartea lui Machiavelli, decrete ale sultanului Abdul Hamid și cîteva articole ale regulamentului intern de funcționare a Departamentului de Stat.

El a contopit aceste date într-o filozofie proprie, elaborată în baie. Șeful său de cabinet povestește cu emoție că președintele obișnuiește să-și petrecă ore lungi în cadă, meditînd, cu gambeta pe cap. Este pălăria de care se desparte foarte rar și pe care o poartă trasă pînă la sprîncene, dînd urechilor un inedit aspect clăpăug. Se zice că obiectul ar avea o căptușeală de oțel și sticlă incasabilă...

Principiile de conducere a statului sînt exprimate în două propoziții lapidare:

1. „Pentru mine, în Haiti nu există popor și guvernanți. Eu am patru milioane de mici frați negri. Cînd ei mă întreabă: «cine este mama noastră?» le răspund: «Fecioara Maria». Iar cînd mă întreabă: «cine este tatăl nostru?» le răspund: «nimeni. Mă aveți numai pe mine»".

Din cauza acestei modificări substanțiale a mitului nașterii — în urma căreia Fecioara a căpătat o prolificitate industrială — Duvalier a fost excomunicat de Vatican.

2. „Haitienii sînt aleși de soartă ca să sufere".

Drept pentru care președintele face tot ce poate ca destinul inebranlabil să se înfăptuiască. În această accepție el însuși este un haitian ales de soartă, suferind în permanență de spaima că va fi omorît.

SEMNE PARTICULARE

Profesorul american Rice, care a stat o vreme în preajma haitianului numărul 1, a scris în magazinul ilustrat „Harper's" că Duvalier are patru copii și un palat cu trei turnuri. E un om de o aparentă bunătate, privirea fixă, pielea foarte neagră, părul încărunțit. Felul cum își poartă pălăria, faptul că vorbește uneori atît de încet încît abia se aude, ochelarii cu rame groase îi dau o mină de înmormîntare și un aer de cucuvea. Profesorul adaugă că bolile epidemice pe care le trata Duvalier pe cînd era medic n-au izbutit niciodată să secere atîția oameni cîți a asasinat de cînd e președinte.

CAPITOL FINAL

Ca al tuturor dictatorilor.

Cînd va fi redactat? O va hotărî poporul haitian, care — după cum se vede și se știe — se și pregătește s-o facă...

Valeriu MIVEREU

LA CARSON CITY

asasinii omoară... timpul

La masa de ruletă e animație. Crupierul „lucrează" cu rapiditate și dibăcie. Se vede imediat că e vechi în meserie:

— *Faceți jocurile, domnilor!*

Bila zboară peste numerele roții miraculoase:

— *Nimic nu mai cade!*

Formule sacrosancte, aceleași pentru toate cazinourile, pentru toate tripourile. Și, în jurul mesei, aceleași „suspensii", aceleași emoții, aceeași patimă a celui mai nociv dintre stupefiante: jocul. O singură diferență: jucătorii nu poartă smochinguri; nu arborează cîte o „gardenie" la butonieră. Sînt îmbrăcați în salopete sau pantaloni și cămașă. Pe spate, fiecare are imprimat un număr...

„Onorabilii" jucători sînt pușcăriași. „Cazinoul" e instalat în închisoarea din Carson City (statul Nevada — S.U.A.), nu departe de Las Vegas, localitatea denumită peste ocean „*capitala jocului*". Administrația penitenciarului, susținînd că trebuie să-i vindece pe deținuți de „spiritul revoltei", a descoperit ceea ce un magazin ilustrat occidental denumește nu fără oarecare invidie „*cel mai seducător dintre remedii*": transformarea pușcăriei în cazinou. Din același magazin ilustrat aflăm și amănunte legate de *seducătorul remediu:*

Cazinoul e instalat în... biblioteca închisorii. Tocmai de aceea, în afară de ruletă, pensionarii au la dispoziție și cărți: de pocher, de „chemin de fer" etc. Se poate juca și zaruri. De asemenea, prin bookmakeri care vin să-i viziteze special, condamnații pot face pariuri la cursele de cai de la Santa Anita. Și pentru a-i sili pe pușcăriași să nu piardă obișnuința lecturii, pe pereții bibliotecii se afișează cu regularitate programul alergărilor, cotele, pronosticurile, ca și rezultatele curselor disputate.

Cazinoul e deschis zilnic de la 8 la 13,30 și — după cum arată fotografia — nu se stă nici o clipă. (Pentru a-i face pe pușcăriași «să simtă rigorile vieții de penitenciar nu se acordă nici măcar... repaos duminical.) Totodată, ca să fie bună rînduiala, celor ce cîștigă sume mai mari li se deschide cont la bancă...

Magazinul ilustrat din care desprindem aceste cîteva date ne mai asigură că toți cei 477 de deținuți ai închisorii-cazinou sînt „experți" în jocuri. Iată de ce, adaugă admirativ revista, nimeni... nu trișează, pentru că, printre acești mari „specialiști", orice tentativă de înșelătorie ar fi imediat descoperită și... sancționată.

Astfel autoritățile din Carson City au toate motivele să se mîndrească. Au creat în justiție o nouă „sancțiune": cazinoul. Judecătorii din Carson City vor trebui pe viitor să pronunțe pedepsele cam așa:

— *Acuzat, ești condamnat la trei ani... de ruletă grea.*

Sau:

— *Cinci ani de pocher..., cu drept de apel!*

La rîndul său, directorul originalului penitenciar ar putea repeta, fericit, cuvintele temnicerului veșnic însetat din „Liliacul" lui Johann Strauss: „*Veselă pușcărie!*" Superiorii lui nu-și fac, desigur, nici o problemă. În fond, jucătorii cazinoului creat de acest inventiv director nu sînt periculoși. Nu sînt militanți pentru pace, nu cer egalitatea rasială, nu comit, în general, *crime serioase*. Sînt niște „simpli" escroci, tîlhari sau asasini care — în lipsă de ceva mai bun — sînt de acord să omoare... și timpul.

Directorul poate deci să-i distreze fără grijă pe „băieți". Oricum, în societatea care i-a băgat la pușcărie un tripou în plus nu contează. Și întrucît — în aceeași societate — *moralа* în orice caz nu există, totul e ca *moralul* să fie ridicat...

I. SĂRĂȚEANU

ARTA DE A PRIVI UN TABLOU

JAN VAN EYCK:
Omul cu tichia albastră

Arta autentică ne reamintește că viața este nesfîrșit de multiplă în înfățișările ei: cîți artiști, atîtea modalități pentru descoperirea adevărurilor, atîtea oglinzi pentru veridica lor prezentare.

O plimbare prin Muzeul de artă al R.P.R. ne confirmă că fiecare artist este un univers născut și crescut la rîndul lui de universul epocii sale; și cu cît talentul artistului este mai amplu și mai adînc, cu atît pecetea acestei înrudiri va fi mai ușor vizibilă.

Una din etapele esențiale ale realismului artistic îl constituie, fără îndoială, arta primitivilor flamanzi. Muzeul nostru de artă din Capitală posedă una din capodoperele acestei etape, și anume portretul „Omul cu tichia albastră" de Jan Van Eyck. Viața și opera fraților Hubert și Jan Van Eyck, ultimul născut la Naaseych în 1390, mort la Bruges în 1441, reprezintă un important pas înainte atît pe tărîmul viziunii plastice cît și pe cel al tehnicii. Marea lor descoperire — arta de a reda volumul prin culoare — a însemnat un drum deschis tuturor inovațiilor coloristice viitoare, care au dus la magnifica simfonie de nuanțe și valori ale culorii înfățișate în arta ultimului secol. Dar ar fi o greșeală — pe care unii au făcut-o — de a reduce aportul fraților Van Eyck la o inovație de ordin tehnic.

Să privim cu atenție faimosul portret — expus decenii de-a rîndul în Muzeul Bruckenthal. Ne izbește minuțiozitatea în descrierea amănuntelor; fiecare detaliu este pictat cu o fervoare care-l transformă în poezie. Recunoaștem aici noutatea pasiunii pentru adevăr, redescoperit peste veacuri de canoane și prescrieri artistice fixe. Ca și alți pictori flamanzi ai epocii, Jan Van Eyck evocă realul, analizîndu-l cît mai meticulos; figură omenească, peisaj sau univers al obiectelor de fiecare zi, viața învie sub ochii lui atenți, cărora nici un amănunt nu le scapă, crescînd astfel în frumusețe și putere expresivă. Este, în istoria viziunii picturale, un moment de tinerețe și înnoire; un ceas al mirării în fața descoperirii naturii. Dar nici cu aceasta nu este încă epuizată caracterizarea artei lui Jan Van Eyck. Într-adevăr, nu putem trece peste faptul că avem aici un portret, ba mai mult, o concepție portretis-

Amelia PAVEL

(Continuare în pag. 12)

CONTINUĂM — CU ARTICOLUL DE FAȚĂ — CICLUL DE MATERIALE INTITULAT „ARTA DE A PRIVI UN TABLOU"; RĂSPUNDEM ASTFEL REPETATELOR SOLICITĂRI ALE CITITORILOR „FLACĂRII", INTERESAȚI SĂ CUNOASCĂ CAPODOPERELE AFLATE ÎN MUZEELE NOASTRE ȘI SĂ SE FAMILIARIZEZE CU ARTELE PLASTICE.

VELASQUEZ:
Portretul lui Filip al IV-lea

însăşi. Nici un efort nu pare a fi fost făcut în zugrăvirea ei, nici o urmă de „meşteşug" în operaţia de transformare a realităţii în imagine artistică. Să urmărim cu atenţie materia din care este alcătuit fiecare element al acestui portret. Vom observa o impresionantă „libertate a pensulei", trăsături largi, spontane, parcă puse la întîmplare. Şi totuşi ce savantă premeditare în reconstituirea realităţii prin modelaj şi armonii de culoare de o simplitate măreaţă ! Veridicitatea puternică, izbitoare, a portretelor sale se naşte din desăvîrşita unitate dintre concepţie şi execuţie, dintre conţinut şi formă. În faţa unui portret ca cel expus în muzeu înţelegem dintr-o dată cum, eliminînd amănuntele (de altfel un procedeu destul de modern în pictură), materia reînvie şi caracterul personajului apare cu o forţă de evocare neîntrecută.

Am văzut cum în cazul lui Van Eyck meticulozitatea, observaţia răbdătoare a vieţii pot produce o operă pe care o putem numi realistă ; acelaşi rezultat îl are aplicarea unei viziuni de mare concentrare intelectuală, ca cea a lui Velasquez. Diversitatea viziunii realiste şi registrul vast pe care se înscriu operele ce merită această denumire sînt confirmate şi de alte concepţii, printre care cea ilustrată de schiţa pentru „Pluta Meduzei" de pictorul francez Géricault. Faimosul tablou care poartă acest nume, expus la Muzeul Luvru din Paris (lucrarea din Muzeul de artă al R.P.R. este o schiţă pregătitoare făcută de Géricault) şi care reprezintă un episod din cursul unei teribile catastrofe maritime întîmplate în vara anului 1816, a fost pregătit de pictor prin nenumărate studii şi schiţe, atestînd o rară conştiinciozitate, o rară fidelitate faţă de adevărul vieţii. Tem-

tică. Expresivitatea chipului, toată concentrată în privire şi în liniatura gurii, ne vorbeşte cu prisosinţă nu numai despre trăsăturile psihologice ale personajului, dar şi despre tipul psihologic dominant al epocii, despre felul de educaţie şi cercul de preocupări, despre un anume stil al vieţii intelectuale şi afective etc.

Una din culmile creaţiei realiste ale artei universale din toate timpurile o constituie, cu două sute de ani mai tîrziu, pictura marelui Velasquez. Din opera acestuia Muzeul nostru de artă posedă „Portretul lui Filip al IV-lea". Este o lucrare din examinarea căreia se pot desprinde principalele trăsături caracteristice renumitului pictor spaniol. Născut la Sevilla în 1599, Diego Velasquez capătă de mic copil o educaţie îngrijită ; de altfel, vocaţia lui artistică se pronunţă foarte devreme ; la 13 ani devine ucenicul pictorului Herrera, iar apoi al lui Pacheco. În tradiţia şcolii spaniole exista principiul importanţei primordiale acordate desenului, contrastelor de întuneric şi lumină, dar, mai ales, al observaţiei exacte a naturii, al observaţiei crude uneori. Acest lucru se manifestă în frecvenţa tablourilor reprezentînd scene de gen, luate din viaţa de toate zilele, înfăţişînd bucătării, circiumi, dar şi în felul în care sînt pictate scenele cu subiecte religioase, avînd integrate foarte adeseori în mijlocul lor aspecte din viaţa cotidiană. Velasquez îşi asimilează toate aceste învăţături, la care se adaugă cele cîştigate în cursul călătoriilor sale în Italia şi apoi cele ale experienţei sale de viaţă căpătate la Madrid, în contact cu oamenii curţii, pe care îi studiază şi îi cercetează ca puţini alţii. Personalitatea puternică a pictorului unifică toată această experienţă de viaţă şi profesională într-o operă minunată prin echilibrul, forţa, limpezimea şi originalitatea ei. S-ar putea spune despre picturile lui Velasquez nu numai că sînt realiste, dar că sînt viaţa

peramentul arzător, viziunea monumentală și în același timp de excepțional dinamism caracteristice acestui artist — supranumit pe drept cuvînt tatăl picturii romantice franceze — au găsit în subiectul acesta dramatic un foarte rodnic cîmp de desfășurare. Redarea sentimentelor violente, a gesturilor expresive, a mișcării erau probleme plastice pentru care Géricault își simțea activă chemarea. Dar acest autentic pictor cu aspirații grandioase, foarte sever cu el însuși, își stăpînește cu energie elanurile, frîngîndu-le dezlănțuirea. Armonia formelor plastice, rigoarea compoziției, conformitatea cu natura nu sînt niciodată sacrificate. Patetismul intens al acestei imagini rămîne artă și nu degenerează în groază cu ecouri fiziologice. În scurta sa viață dramatic încheiată (1791-1824), Géricault se manifestă la fel ca în artă: plin de zel, împins parcă de un vîrtej de entuziasm și dorință de a cuprinde cît mai mult. În monografia consacrată de academicianul G. Oprescu lui Géricault ni se povestesc episoade caracteristice acestui artist al cărui tip creator este pregnant definit ca: „Impulsiv și îndrăzneț cînd concepe, dar omul cel mai lucid și mai metodic cînd execută". Excelent pictor animalier, cu o deosebită preferință pentru tema cailor, el a căutat pretutindeni mișcarea, forța expresivă. Dar mijlocul pe care se întemeia cel mai sigur era desenul, această invincibilă armatură a artistului plastic. Arta lui — în afară de pictură Géricault a lucrat numeroase desene, litografii și s-a ocupat și de sculptură — este o lecție cu vaste ecouri pentru cei de astăzi.

O diversitate de viziuni realiste ne întîmpină atunci cînd pășim în sălile Galeriei

GÉRICAULT:
Pluta Meduzei

GRIGORESCU: ↑
Amatorul de tablouri

naționale. Examinînd cu atenție, o dată și încă o dată, binecunoscutele opere ale marilor noștri înaintași, ne dăm seama cît de nuanțată este această noțiune de realism și cît de complicată este normarea aplicării ei! Dacă am compara — și lucrul s-a făcut adesea — un tablou al lui Ion Andreescu cu un tablou de Nicolae Grigorescu, poate că, judecînd pripit, am fi ispitiți să-l decretăm pe primul mai realist decît pe celălalt fiindcă viziunea lui despre lume este mai aspră, mai severă, privirea lui mai deschisă aspectelor grave ale vieții și ale naturii. Și totuși cît adevăr se desprinde din lirismul gingaș al lui Nicolae Grigorescu! Cîte orizonturi de speranță și încredere în om! Poate că, din acest punct de vedere, nu a fost încă îndeajuns apreciată contribuția marelui nostru pictor ca portretist. Profund și original în concepția portretelor sale, el a reușit o analiză pozitivă a omului chiar în imaginile care redau chipuri deteriorate de experiențele grele și dureroase ale timpului. A reușit, de asemenea, să evoce omul în ambianța sa obișnuită și să-l lege de mediul său de viață. Gestul corespunzător, expresia potrivită, atitudinea corporală cea mai adecvată dau scenelor lui Grigorescu acea admirabilă unitate care-l exprimă pe om prin mediul stăpînit de el și învie mediul prin sentimentele transmise de om. Un exemplu deosebit de interesant este în această privință lucrarea „Amatorul de tablouri". Este fără îndoială vorba aici de un portret. Personajul are o individualitate atît de puternic subliniată, caracterul fizionomiei lui este atît de precis conturat încît figura ni se imprimă, de neuitat, în memorie. În același timp însă, în acest tablou joacă un imens rol ambianța personajului, atmosfera. Între omul înfățișat și universul lui de preocupări este un neîncetat du-te-vino de sentimente și gînduri pe care Grigorescu le pune în valoare prin toate mijloacele de expresie plastică: jocul de umbre și lumini, gama de culori, armoniile de tonuri etc. Vișiniul cald, brunul, cafeniul, care constituie baza coloristică a tabloului, ca și penumbrele savant distribuite, sugerează o realitate interiorizată, bucuria unui om dăruit cu totul dragostei pentru artă, pentru frumos.

Cele cîteva picturi aflate în Muzeul nostru de artă — pe care le-am prezentat aici — demonstrează ce instrument eficace de educație estetică și morală reprezintă contactul cu operele al căror izvor pur și veșnic nealterat este viața însăși.

Amelia PAVEL

cartea

ION PAS:

Carte despre vremuri multe

Amintirile literare au devenit mai frecvente în ultima vreme. După volumul lui Tudor Vianu au apărut cel al Agathei Grigorescu-Bacovia, al lui Camil Baltazar. Planurile editoriale anunță altele. Interesul trezit de diferitele scrieri e inegal, ca și puterile de evocare; dar valoarea genului nu mai are nevoie de argumentare. Astfel de scrieri izbutesc adesea să treacă de meritele documentare, să devină bună literatură despre literatură.

E cazul cu „Cartea despre vremuri multe" a lui Ion Pas. Cu precizarea că nu avem de-a face doar cu amintiri literare. Figurile de scriitori pomenite în carte sînt numeroase, dar evocarea e mai largă și printre cele mai interesante pagini pot fi socotite cele ce vorbesc de mișcarea socialistă din preajma lui 1914.

Modalitatea și preocupările memorialistice revin în scrisul lui Ion Pas din ultimii cincisprezece ani. Au însuflețit „Zilele vieții tale"; le putem găsi ecouri și în ciclul „Lanțuri". Vastul roman istoric nu cuprinde nimic autobiografic. Reconstituirea trecutului se face cu interesul memorialistului pentru atmosferă și pentru detaliul pitoresc. Iar la Ion Pas memorialistul rămîne tot timpul istoric prin discreția afectivă a narațiunii — care dă citeodată chiar impresia unei rețineri excesive — și prin luciditatea critică în aprecierea oamenilor și întîmplărilor.

Discreția evocării se face simțită și în actualul volum. Memorialistul evită chiar să folosească persoana întîi, recurge de mai multe ori, ca și în „Zilele vieții tale", la ficțiunea omului care își povestește întîmplări din trecut. Poate că termenul „povestește" e nepotrivit. „Cartea despre vremuri multe" nu e construită epic. Firul autobiografic există la început, dar e părăsit destul de repede. Volumul începe cu copilăria unui băiat de muncitor, cu viața ucenicului, cu procesul de cucerire a conștiinței politice și a culturii. După anii primei întîlniri cu mișcarea muncitorească și după cei ai debutului, amintirea recheamă fără ordine vizibilă întîmplări și oameni. Scriitorul a căutat să dea acestor pagini libertatea și neprevăzutul cu care memoria rătăcește prin trecut. Cu excepția unor considerații prea generale și prea lungi care îngreunează povestirea, credem că a reușit. Evocarea dobîndește spontaneitate și figurile care se perindă sînt apreciate cu entuziasm sau mînie. Scriitorul nu retrăiește „vremurile multe" cu excesul de duioșie atotiertătoare care se resimte în unele amintiri. Sub reținerea aparentă scara de valori politice și morale e fermă.

Cu această prospețime a sentimentului — fie căldură și venerație, fie sarcasm — sînt pomenite nume felurite ale vieții noastre publice din deceniul al doilea sau dintre cele două războaie. E de notat pasajul care face elogiul atît de justificat al lui Costa-Foru, admirabilă personalitate de luptător consecvent și curajos. Cartea se oprește și asupra altor figuri pe nedrept uitate sau insuficient cunoscute, cum e aceea a prozatorului Vasile Demetrius. Maliția se percepe în tonul egal al povestirii cînd ni se vorbește de schimbările la față ale lui I.C. Vissarion, căruia i se subliniază, însă, meritele de cronicar țăran al răscoalelor din 1907 și talentul de povestitor. Vanitatea lui Alexandru Stamatiad, poetul simbolist, cabotinismul și tactica de Don Juan de cafenea ale altui poet, Mircea Demetriad, și urmările neprevăzute pe care le-au avut asupra unui biet funcționar, recrutat fără vină la poezie, sînt tratate cu aceeași ironie amuzată. Figurilor hidoase de gazetari fasciști le sînt rezervate cîteva pagini de pamflet implacabil și exact.

Fiind vorba de memorialistică și nu de istorie, nu avem a-i reproșa scriitorului că a reținut din figura lui Nicolae Iorga numai detaliile care se referă la orgoliul, la impulsivitatea cărturarului ori la atitudinea omului politic inconsecvent care a patronat multă vreme diversiunea naționalistă — și nu la prodigioasa personalitate culturală. Aici, ca și în alte cîteva prilejuri, observațiile surprind doar o trăsătură. Chiar dacă portretul nu e complet, trăsătura e incontestabil înregistrată cu fidelitate. Cele mai multe dintre portrete se încheagă treptat din revenirea unei atitudini în împrejurări diverse — șiretenia ascunsă sub masca naivă a lui Vissarion — ori dintr-un detaliu. Radu Dragnea, obscur gazetar, devenit mai tîrziu fascist: „își întretăia uneori convorbirea cu un «ha-ha» prostesc, după care se oprea și părea a se întreba nedumerit pentru ce a rîs".

Sînt detalii care însuflețesc „vremurile multe" spre care se întorc aceste interesante pagini de memorialistică.

Silvian IOSIFESCU

disc

După înregistrarea celor trei discuri cu opera lui Rossini „Bărbierul din Sevilla", care s-au bucurat de un succes deosebit, casa „Electrecord" a realizat de curînd o nouă „integrală", imprimînd „La serva padrona" („Slujnica stăpînă") de Giovani Battista Pergolesi, pe un singur disc microsion de 30 cm.

Cele două personaje ale acestei clasice „opera buffa", Serpina și Uberto, sînt interpretate de soprana Emilia Petrescu-Cironeanu și, respectiv, basul Marius Rintzler. Deși compusă și jucată în prima jumătate a secolului al XVIII-lea, opera într-un act (două intermezzi) „La serva padrona" poate fi ascultată astăzi cu același interes și emoție ca și o lucrare contemporană. La aceasta mai contribuie, în bună măsură, și concepția dirijorală a lui Constantin Bugeanu la pupitrul Orchestrei de cameră a Filarmonicii de stat „George Enescu", care imprimă atît colectivului instrumental cît și soliștilor o interpretare modernă, caracterizată în special prin accentuarea elementelor de umor muzical, prin evidențierea, uneori cu blîndă ironie, a vioiciunii melodiilor de sursă populară napolitană, prin nervul insuflat recitativelor, ariilor și duetelor. Se remarcă la clavecin prezența lui Kurt Mild.

Discul este însoțit de o mapă elegantă, desenată cu vervă și fin gust de Benedict Gănescu. Studiul lui Alfred Hoffman, scris interesant și documentat, aduce amatorului o bogăție de informații despre compozitor și epocă. Înregistrarea din studiourile „Electrecord" sună, din punct de vedere tehnic, la nivelul interpretării.

Vlad MUȘATESCU

SE MĂSOARĂ DE OAMENI

Biostatistica, frumusețea și industria

ANCHETĂ ÎN 14 REGIUNI — ANTROPOLOGIA CREEAZĂ O PUNTE DE LEGĂTURĂ ÎNTRE MEDICI, INGINERI ȘI ARTIȘTI — DE LA LEONARDO DA VINCI LA... INDUSTRIA UȘOARĂ DIN ZILELE NOASTRE

De curînd, în cadrul unei sesiuni de referate științifice a Fabricii de confecții și tricotaje-București, s-a citit un referat cu un caracter oarecum ieșit din comun: referenții, un colectiv de medici și tehnicieni, au prezentat primele rezultate statistice ale unui vast studiu antropometric și ortopedic ce se desfășoară pe circa 200.000 de persoane între 1 și 50 ani în întreaga țară.

De altfel este posibil ca chiar unii dintre cititorii acestor rînduri să fi fost ei înșiși obiectul acestei cercetări și să fi aflat, poate cu surprindere, atunci cînd erau măsurați literalmente „din cap pînă în picioare", că datele culese vor sluji... industriei.

Într-adevăr, de mai multă vreme în 14 regiuni ale țării comisii mixte ale Ministerului Industriei Ușoare, alcătuite din medici și tehnicieni dotați cu instrumentar portativ, efectuează măsurători pe circa 30 de dimensiuni ale corpului, la populația de la orașe și sate. Rezultatele vor folosi elaborării unei baze tehnico-științifice a standardelor de îmbrăcăminte și pentru construcția și multiplicarea tiparelor de bază. Scopul final este, așadar, ca marea majoritate a populației să-și găsească îmbrăcăminte „de gata" trainică, de orice ială modernă și potrivită din punct de vedere dimensional.

Iată deci cum o disciplină biologică, cum este antropologia, printr-una din metodele ei de bază, antropometria — care se ocupă de măsurarea diferitelor dimensiuni ale corpului omenesc — creează o punte de legătură, solidarizează într-un efort comun, în folosul populației, medici, ingineri și artiști. Spunem și *artiști*, pentru că primele cercetări antropometrice mai sistematice în vederea stabilirii unei proporționalități științifico-estetice a corpului omenesc, înainte ca antropologia să se fi constituit ca știință, aparțin nu biologilor, ci artiștilor plastici.

Și pentru că ne aflăm într-un domeniu mai puțin cunoscut publicului larg, vă invităm să faceți o scurtă incursiune în trecut.

Se naște o știință

Observațiile antropologice datează din cele mai vechi timpuri — încă înainte ca sistemul metric să fi fost folosit — de pe vremea lui Hipocrate, părintele medicinei. El a arătat cel dintîi influența condițiilor naturale de mediu asupra dezvoltării fizice a oamenilor. Hipocrate, și mai tîrziu medicul roman Galen, cel care a

200.000

1

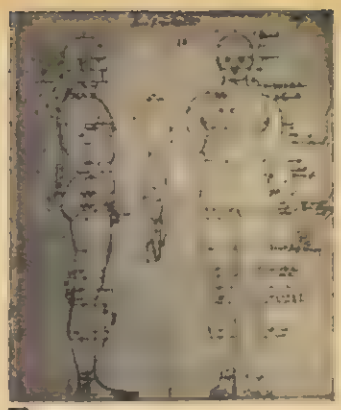

2

3

4

1 Proporţiile corpului, după Leonardo da Vinci.

2 Construcţiile lui Dürer amintesc de canoanele lui Leonardo, dar... măsurile sînt deosebite.

3 Leonardo da Vinci a proiectat un vast tratat de anatomie, din care ne-au rămas file manuscrise însoţite de desene avînd o nepreţuită valoare artistică şi ştiinţifică.

4 Frumuseţea faimoasei Venus din Milo nu mai corespunde canoanelor actuale ale frumuseţii feminine.

pus bazele anatomiei descriptive a omului, considerau de exemplu că stepele ierboase ale Sciţiei favorizează dezvoltarea unor oameni înalţi, graşi, cu părul negru, în timp ce regiunile muntoase determină formarea unor oameni mici de statură şi corpolenţi.

Dar abia în timpul Renaşterii italiene marii artişti plastici, care erau totodată şi mari savanţi umanişti ai vremii lor, cu preocupări multiple, sînt cei care întreprind sistematic studii antropometrice, de care aveau nevoie pentru stabilirea proporţiilor în nemuritoarele lor opere de artă. Astfel, spre sfîrşitul secolului al XV-lea Leonardo da Vinci, avid de a cunoaşte toate resorturile tainice ale corpului omenesc, a proiectat un vast tratat de anatomie, pe baza unor disecţii de cadavre şi măsurători antropometrice. Din acest proiect s-au păstrat file de manuscris cu desene care şi-au menţinut neştirbit interesul documentar pînă în zilele noastre. Paralel cu Leonardo, vestitul pictor şi gravor german din Nürnberg, Albrecht Dürer, studiază proporţiile corpului omenesc cu ajutorul unui compas de construcţie proprie.

A doua jumătate a secolului al XVII-lea aduce cu sine o nouă dezvoltare a antropometriei, care devine un instrument de lucru pentru mulţi naturalişti ai vremii.

Să mai amintim şi de anatomistul german Zeissing care, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, a redescoperit raportul cunoscut din antichitate sub denumirea de „secţiunea de aur". El a propus o teorie a proporţiilor ideale bazată pe acest raport, constînd în divizarea corpului în două părţi pe linie verticală, de la creştetul capului pînă la ombilic şi de la ombilic pînă la laba piciorului, şi stabilind între ele o serie de corelaţii.

Antropologului francez Paul Broca şi succesorului său Paul Topinard le revine meritul de a fi stabilit primele raporturi procentuale ale proporţionalităţii corpului omenesc. După Topinard, capul reprezintă 13,7% din înălţimea corpului, trunchiul 32,3%, iar membrele superioare 45,2%. Aceste proporţii sînt utilizate şi astăzi în industria de confecţii din diferite ţări.

Noi date, care au făcut din antropometrie o metodă biologică cu vaste aplicaţiuni, au adus savanţii ruşi Bogdanov, Amucin, Bumak şi germanul Martin, creatorul instru-

Ing. C. STANCU şi dr. E. VITNER

(Continuare în pag. 16-17)

Antropometria a făcut un popas la Şcoala elementară de opt ani nr. 146 din Capitală...

mentarului antropometric perfecţionat din zilele noastre.

Canoanele „eternei frumuseţi"... au variat mereu

În legătură cu evoluţia concepţiilor despre proporţionalitatea corpului omenesc de-a lungul veacurilor, trebuie să spunem că variaţiile cifrice — de exemplu în privinţa înălţimii craniului de la 1/8 la aproximativ o şeptime din înălţimea totală a corpului omenesc — n-au făcut decît să traducă un anume „ideal" al frumuseţii umane care s-a schimbat în permanenţă. Este foarte greu de spus astăzi — comparînd capodoperele sculpturale ale artiştilor antichităţii elene sau romane (un Phidias, de pildă) cu nenumăratele portrete ale lui da Vinci, Tizian sau Michel Angelo, titani ai Renaşterii, sau cu portretele artiştilor contemporani — care dintre proporţii este mai armonioasă.

În orice caz, frumuseţea virilă a anticului „discobol", cu toate că impresionează ochiul privitorului din zilele noastre, se deosebeşte mult de cea a tipului atletic contemporan. Nici frumuseţea oarecum opulentă a faimoasei Venus din Millo sau a portretelor feminine din epoca Renaşterii nu mai corespunde idealului sau mai bine-zis idealurilor contemporane despre frumuseţea feminină.

Această variabilitate a concepţiilor estetice despre armonia corpului omenesc de-a lungul epocilor a fost determinată de un complex de împrejurări economice, sociale şi chiar morale care, chiar şi în zilele noastre, diferă uneori destul de mult de la popor la popor. Firesc că nici moda vestimentară, care tinde, cel puţin teoretic, să reliefeze frumuseţea corpului, n-a rămas insensibilă la aceste schimbări. Şi cu aceasta revenim la problema la care ne-am referit la începutul articolului.

Medicina şi industria confecţiilor

După cum se vede, oricît de paradoxală ar părea poate asocierea dintre o disciplină medicală şi industria de confecţii, relaţiile dintre antropometrie şi confecţiile vestimentare sînt destul de vechi şi... cordiale. Ele ne amintesc de celebra butadă a lui Molière din „Burghezul gentilom", al cărui erou, binecunoscutul domn Jourdain, „făcea proză fără să ştie". Tot aşa se poate spune despre croitori că „fac anatomie", deşi nu cunosc ştiinţific această disciplină medicală. Ei studiază zi de zi, cu migala unor artişti, reperele anatomice ale corpului omenesc, proporţionalitatea diferiţilor parametri dimensionali, care servesc construcţiei tiparelor de bază.

În industria de serie standardele şi tiparele folosite în baza unor măsurători mai vechi, făcute pe manechine (vii!), se concretizează într-un anumit număr de „mărimi" şi „grosimi" ce se stabilesc cu ajutorul unor ecuaţii şi formule matematice, luîndu-se ca bază de calcul două dimensiuni fundamentale: înălţimea corpului şi circumferinţa bustului. În ultimii ani însă, tehnicienii şi inginerii care lucrează în acest important sector al industriei uşoare au constatat, la produsele realizate, nepotriviri în raport cu dimensiunile corpului la un procent însemnat dintre cumpărători, îndeosebi la tineretul de ambele sexe.

Sesizările tot mai numeroase primite din partea organelor de comerţ, făcîndu-se ecoul nemulţumirilor celor ce nu-şi găseau îmbrăcăminte corespunzătoare măsurilor lor, au constituit un semnal de alarmă pentru cei ce muncesc în ramura confecţiilor.

A reieşit de aci ca o necesitate stringentă organizarea unei anchete antropometrice pe scară de masă, care a corespuns în acelaşi timp unei teme stabilite pe plan internaţional în cadrul programului de studii ştiinţifice al C.A.E.R.-ului.

Ampla cercetare antropometrică iniţiată de Ministerul Industriei Uşoare se află încă în curs de realizare, rezultatele finale ale primei etape urmînd a fi cunoscute abia la începutul anului 1964. Însă şi datele parţiale aflate pînă în prezent sînt concludente.

O oglindă a creşterii nivelului de trai

Sub regimul capitalist, populaţia ţării noastre — cu excepţia cîtorva

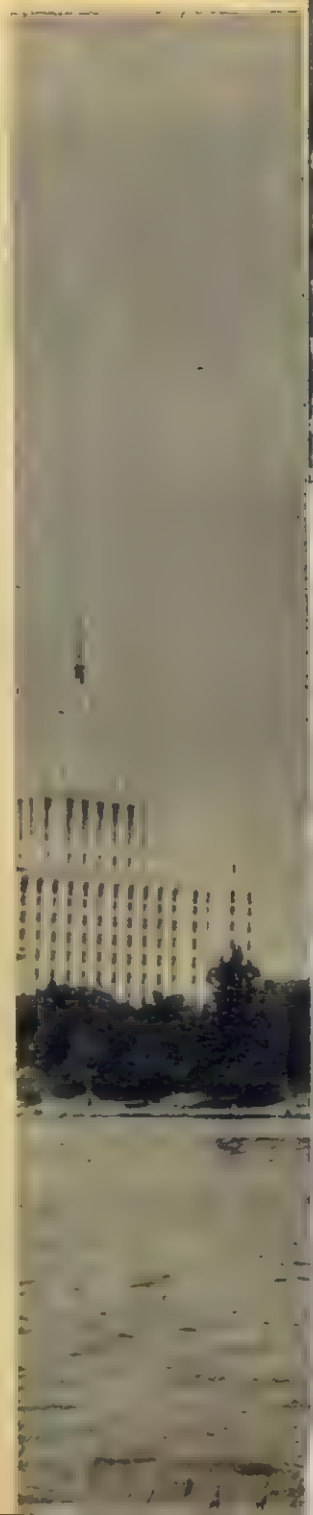

județe — se încadra, sub raportul dezvoltării fizice, în categoria populațiilor hiposome, adică cu o slabă dezvoltare fizică. La bărbați, înălțimea se situa spre limita inferioară a staturilor medii — 168-169 cm, iar la femei, 152-153 cm — și cu circumferințe toracice subnormale. Cu toate condițiile geografico-climatice extrem de favorabile unei dezvoltări armonioase, carențele alimentare, rahitismul și tuberculoza încetineau sau opreau procesul normal de dezvoltare a corpului.

Iată însă cum se prezintă astăzi de pildă dezvoltarea fizică a populației tinere din București și Regiunea București, așa cum reiese din cîteva analize statistice comparative. Pentru a nu ne pierde în cifre prea numeroase, ne vom mărgini la medii aritmetice simple.

Studiindu-se un „eșantion" statistic de circa 1.500 femei între 30 și 35 ani, majoritatea muncitoare în industria ușoară, s-a obținut cifra de 155 cm pentru înălțimea corpului și 91 cm pentru circumferința bustului. Aceeași cercetare efectuată pe 300 fete în vîrstă de 16 ani a dat o înălțime medie de 160-161 cm și tot 90-91 cm pentru circumferința bustului. Țineți seama de faptul că între 30-35 de ani majoritatea femeilor măsurate au avut de acum unul sau mai mulți copii și deci fetele mai tinere, în mod obișnuit, ar fi trebuit să aibă circumferințe ale bustului mai mici.

La adulții a căror perioadă de creștere activă s-a situat în anii regimului burghezo-moșieresc, s-a constatat o înălțime medie de 170-171 cm și o circumferință a bustului de 88 cm. În schimb la adolescenții de 17 ani cifrele corespunzătoare sînt 173-174 cm, respectiv 93-94 cm. În fine, după statistici datînd din 1938-1939, lățimea umerilor adolescenților de 17 ani era de 37-38 cm, pentru ca aceeași dimensiune măsurată la tineri din zilele noastre să fie de 42-43 cm.

Astfel, tineretul nostru de astăzi ne oferă, predominant, tipul sportiv de dezvoltare a toracelui, avînd o formă trapezoidală cu baza mare la umeri și baza mică în talie, adică cu umerii lați și talia îngustă.

Aceste schimbări, evidente mai cu seamă la generația tînără, își au cauzele în creșterea nivelului economic general al țării și ridicarea substanțială a nivelului de trai al populației, în influența hotărîtoare a culturii fizice, a unui nou fel de viață și de muncă.

Actualele standarde ale industriei ușoare, corectate empiric în ultimii ani, au rămas — ca să spunem așa — în urma intensei dezvoltări fizice a tineretului.

Pe baza rezultatelor cercetării antropometrice în curs de desfășurare, industria de confecții va putea pune la dispoziția populației o gamă cît mai variată de mărimi și în proporții cît mai adecvate cererii. Dar, după cum am mai arătat, datele biostatistice au o semnificație mai largă: ele vorbesc, în graiul sec al cifrelor, despre viața nouă din patria noastră.

Ing. C. STANCU
Dr. E. VITNER

Sănătate, forță, armonie.

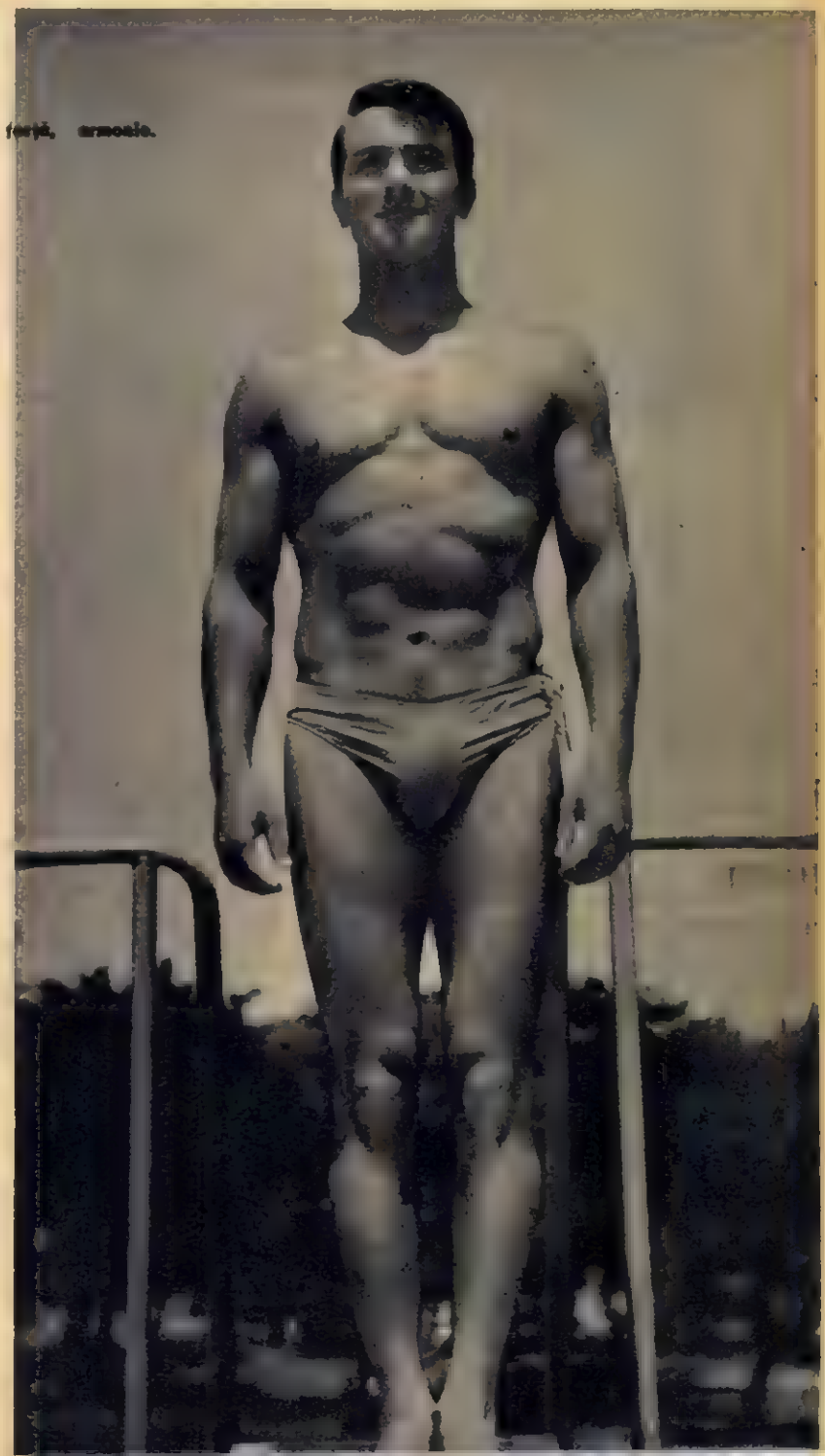

La drum!

Prin Țara Oltului

Cine nu a privit uimit, străbătînd drumul Brașov-Făgăraș-Sibiu, defilarea mută dar plină de măreție a Munților Făgăraș? Cine nu a fost îndemnat să coboare din tren în una din micile gări din șesul depresiunii și să pornească spre piscurile care închid zarea spre miazăzi, să cerceteze satele cu case grămădite la umbra pomilor sau să poposească pe malurile Oltului care curge, de data aceasta domol, însoțit de alaiul lui de sălcii, pe sub pragul podișului Hîrtibaciului?

Țara Oltului — cum se numește această depresiune intercarpatică lungă de circa 70 km și lată doar de 15-20 km — pentru a-și dezvălui tot ce are minunat ca peisaj și valoros ca operă umană, pretinde popasurile turistului pornit la drum fără grabă.

Plecînd de la Brașov, după ce vom trece peste trecătoarea de la Perșani, printre codrii de foioase văluriți ca și dealurile pe care le acoperă, ajungem din nou pe șes la Șercaia (km 224), comună mare, cu o agricultură înfloritoare. În apropiere se află vestita poiană cu narcise din „Dumbrava Vadului".

După Șercaia, următorul popas îl vom face în orașul Făgăraș (km 238), centrul raionului, care cuprinde întreaga depresiune. Pînă în zilele noastre orașul s-a dezvoltat lent în jurul unei fortificații de lemn ridicată în secolul al XIV-lea și înlocuită cu una de zid în secolul al XVI-lea. Transformată în castel, fortificația, înconjurată cu un larg șanț cu apă, se păstrează și azi în centrul orașului. (Aici se află și statuia Doamnei Stanca, soția lui Mihai Viteazu, care a fost găzduită un timp în fostul castel.)

În ultimul deceniu, orașul Făgăraș a devenit un centru al industriei noastre chimice, cu noi cartiere cu blocuri de locuințe, școli, spital, palat al culturii etc.

Continuîndu-ne drumul pe șesul Țării Oltului, ne apropiem ceva mai mult de munții ale căror piscuri ne însoțesc pe stînga. De altfel în curînd începem să traversăm pitorescile sate care poartă numele văilor din Munții Făgăraș și care ne indică punctele de plecare spre cabane.

În satul Șimbăta de Jos (20 de kilometri pînă la Complexul turistic Șimbăta și încă 2-3 ore de mers pînă la cabana Valea Șimbetei) merită să fie vizitată gospodăria agricolă de stat al cărei sediu se află într-un castel construit în secolul al XVIII-lea de către Bruckenthal, fostul guvernator al Transilvaniei.

Ajunși la Ucea de Jos (km 262), o panglică de asfalt ce se îndreaptă spre munte ne îndeamnă la o nouă abatere. Urmînd invitația, după 6 km poposim în Orașul Victoria, oraș nou pe harta țării. Construcția lui a început în 1949 pe un cîmp cu mărăcinișuri pe care se afla doar coliba lui moș Opriș, pădurarul. Astăzi orașul are peste 200 de clădiri, școli, restaurante, magazine, terenuri de sport etc. Proiectate pe piscurile uriașe Vîștea Mare, Ucea Mare și Podragul, construcțiile orașului alcătuiesc un ansamblu de o rară măreție.

Revenind în drumul principal, trecem prin Arpașul de Jos (de unde drumeții pornesc spre renumita Vale a Bilii) și din nou ne abatem lateral, dar de data aceasta doar 2 km și spre dreapta. O fabrică nouă (o topitorie de in) ne semnalează satul Cîrța, în mijlocul căruia vom descoperi un valoros monument arhitectonic. Este vorba de ruinele unei mînăstiri cisterciene (fondată în 1202 și desființată în 1474 de Matei Corvin din cauza decadenței morale a călugărilor), prima construcție romanică de pe teritoriul patriei noastre, care a influențat și construcțiile ulterioare din regiune.

Un nou popas la Avrig (km 287), satul natal al lui Gheorghe Lazăr, unde putem vedea casa natală și mormîntul cărturarului lîngă care se află și un monument sculptat de C. Medrea. De asemenea merită să facem o plimbare prin frumosul parc care coboară în terase spre Olt, parc amenajat în secolul al XVIII-lea, cînd baronul Bruckenthal și-a construit aici reședința sa de vară (astăzi sanatoriu).

De la Avrig, șoseaua coboară terasa Oltului și în curînd trece peste rîu. Nu putem însă încheia fără a ne promite să revenim în Țara Oltului. Ne așteaptă doar mîndrii munți ai Făgărașului, cărora nu degeaba li se mai spune și Alpii Transilvaniei.

Gh. IPURAN
Fotografia autorului

COCOȘI

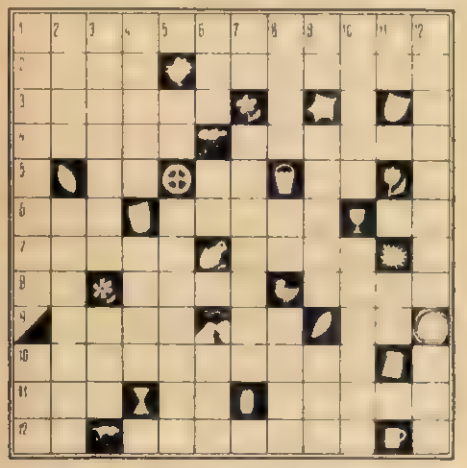

ORIZONTAL: 1) Operă... tematică de Rimski-Korsakov (3 cuv.). 2) La mintea cocoșului! — Podoaba cocoșului. 3) La cap pieptene, la coadă seceră, la picioare răschitoare (pl.). 4) Nici cocoș, nici pană și totuși boxer (pl.) — „Piciorul cocoșului". 5) Cocoși la coadă... — Cocoși la cap... — ... Și cocoși la extreme. 6) Curelușe — Cu asfalt, piatră cubică etc. — Articol. 7) Dumneaei, mărul discordiei între cocoși — Autorul fabulelor „Cocoșul și uliul", „Cîinele, cocoșul și vulpea" etc. 8) Îmbibat cu apă — Divinitate egipteană — Cercuri. 9) Uite-așa! — Tudor Zamfir! — Rea! 10) Autorul poeziei „Un duel", în care eroii sînt doi cocoși. 11) Intrare — Abis! — Obișnuit. 12) În cring! — „Vai de casa unde găina cîntă și cocoșul tace".

VERTICAL: 1) Bună dimineața cocoșului — Raită. 2) Uscătiv — Fericiți. 3) Adolescenți din neamul cocoșesc — Cu ce l-a... tratat boierul pe cocoșul din „Punguța cu doi bani". 4) Grozăvii — Conjuncție. 5) Notă muzicală — Adam, din opereta „Vînzătorul de păsări". 6) Așa chemi rațele, nu găinile — Comparativ — Navigator portughez. 7) Lucian Rădulescu — „... cu cocoșul roșu" (neart.). 8) Nu-i vale, din contră — Fragmente de creastă — Bolește. 9) Dînsa — Interpretează un rol în „Cocoșul negru" de V. Eftimiu — Pe cer. 10) Urechilă (pl.) — Ispita cocoșului. 11) Do — Posesiv. 12) „În singurătățile... a cîntat cocoșul sălbatic", povestire de Mihail Sadoveanu — Timp (pl.).

Dezlegarea jocului „VARA", apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Brîză — Butoi. 2) Raze — Ga — Era. 3) Om — Toridă — R. 4) Natație — Can. 5) Z — Fram — Vara. 6) Ac — Ivăre — A. 7) Tap — Atașați. 8) Șir — Acel — N. 9) Marin — Olari. 10) Aț — Nouri — Tim. 11) Călduri — Apă.

Fără cuvinte.

„Poesa Sera"

— Îngrozitoare pleașie, iar se oprește!

E. ARNO

— Ce operă minunată!...

— Din întîmplare, ăsta este planul expoziției...

„Krokodil"

Oltul în țara sa.

de vorbă cu medicul

Reumatismul și prevenirea lui (I)

Reumatismul, una din bolile cele mai răspîndite în lume, preocupă îndeaproape cadrele medicale și de specialiști din alte domenii care luptă pentru prevenirea bolii și pentru evitarea invalidității și întărirea capacității de muncă a omului.

Ce este reumatismul? Orice durere a articulațiilor, mușchilor, nervilor sau a coloanei vertebrale, cu accentuarea ei la răceală, oboseală sau schimbări ale timpului, se încadrează în general în marele grup al bolilor reumatismale. Boala afectează ambele sexe și toate vîrstele, iar din punct de vedere geografic este mai răspîndită în zonele reci și umede.

Factorii sociali și economici au o mare importanță în apariția și răspîndirea bolilor reumatismale. Astfel în Anglia, de exemplu, reumatismul poliarticular acut la copii este de 30 de ori mai răspîndit în mijlocul păturilor sărace ale populației. În S.U.A. se pierd anual 100 de milioane de zile de lucru, din pricină că 10% din populația muncitoare suferă de această boală.

Multiplele forme ale reumatismului au cauze variate, ce pot fi împărțite în: externe și interne.

Frigul și umezeala scad, în general, rezistența organismului și înlesnesc apariția infecțiilor microbiene. O locuință igrasioasă, îmbrăcămintea groasă, nepotrivită anotimpului sau locului de muncă, clima rece, umedă, alimentația necalorică și lipsită de vitamine contribuie la apariția bolii. Unul din rolurile determinante îi joacă infecțiile de focar amigdalian cu streptococ, gripele, carile și infecțiile dentare, infecțiile nasofaringiene, sinuzitele, rinitele, otitele, infecțiile genitale, ale tubului digestiv, diareele, colitele, colecistitele, constipațiile, colibaciloza etc. Intoxicațiile alimentare, medicamentoase sau cele profesionale, cu plumb, vapori de benzină, oxid de carbon ș.a. produc dureri articulare. Traumatismele mici și repetate, oboseala, surmenajul, alimentația excesivă îngreunează articulațiile și le supun durerii și uzurii.

Acestia sînt în linii mari *factorii externi*.

Dintre *factorii interni* amintim tulburările glandelor cu secreție internă (tiroida, suprarenalele, hipofiza, ovarele), ca și tulburările circulatorii, obezitatea, pubertatea, premenopauza, menopauza, care contribuie la apariția unor forme clinice reumatismale. În anumite cazuri sistemul nervos are și el un rol deosebit în producerea, evoluția și accentuarea unor forme de reumatism. În sfîrșit, boala poate fi generată de unii factori dobîndiți sau congenitali, ca rahitismul, poliomielita, membre scurtate, sifilisul, picioarele plate, picioare în formă de O și poziții de statică incorectă profesională. Și acum, cîteva cuvinte despre unele forme de reumatism, mai des întîlnite.

Reumatismul *Bouillaud-Socolschi* (numele celor doi autori care au identificat boala) afectează copilăria și adolescența, este mai rar întîlnit la adulți și e mai frecvent la fete decît la băieți. Este o boală cronică întrerupătă de puseuri (crize, atacuri) acute ce prind de obicei inima. Începe cu dureri articulare, musculare, inflamație, cu roșeața pielii local și temperatură, durerile avînd caracter migrator (se mută de la o încheietură la alta); nu provoacă supurări și nu lasă anchiloze. Acestea sînt semnele manifeste ale bolii, ce a fost precedată însă cu 2-3 săptămîni de o amigdalită streptococică. Atunci cînd copilul de vîrsta preșcolară sau școlară e palid, nu are poftă de mîncare și de joc, are dureri musculare și articulare, e mai nervos ca de obicei, are insomnii, e subfebril sau febril, cu ușoare palpitații, amigdalite repetate, gripe, e suspect de infecție reumatismală și trebuie supravegheat și supus controlului medicului. Orice neglijență în această perioadă e primejdioasă pentru evoluția bolii.

În numărul viitor — descrierea altor forme de reumatism și prevenirea lor.

Dr. Ioan Gh. MATACHE
reumatolog

umor

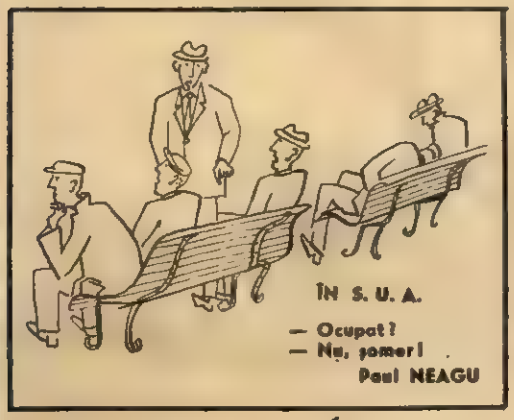

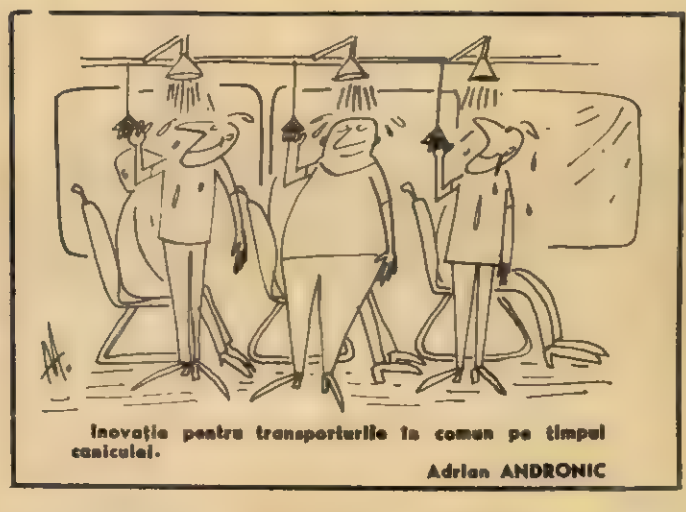

Inovație pentru transporturile în comun pe timpul canicule.

Adrian ANDRONIC

„CALIFICARE"

Fostul vînzător de la Alimentara: „O fi el din secolul IV, dar e ciobit, nu-i pot primi..."

N. CLAUDIU

— Nu mai rezist.

„Schweizer Illustrierte"

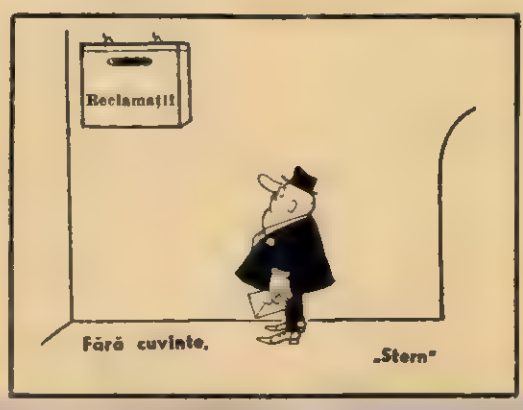

Povestire de Gianni RODARI (Italia)
Ilustrații de Vasi MUNTEANU

Ah! Cultura este un nesecat izvor de bogății! Numai să știi să te folosești de bunurile ei.

Binecuvîntată să fie ziua cînd eu, reprezentantul unei renumite edituri, am bătut la ușa contelui X.Y.!

M-a întîmpinat o femeie tînără, cu o înfățișare fermecătoare. Era contesa. Prezentîndu-i cartea de vizită, i-am explicat că am fost trimis la ei de către unchiul lor, senatorul, care — fie vorba între noi — este și acționarul editurii.

— Dumneavoastră sînteți căsătorită de curînd cu contele — am început eu, se înțelege, cu tonul cel mai politicos. Aș dori să nu vă îndoiți, serviciile mele vor fi cum nu se poate mai binevenite pentru completa aranjare a noului dv. cămin.

— Ce idee! — exclamă tînăra contesă și, adresîndu-se tînărului conte, spuse: Vezi, Giorgio, ce drăguț e unchiul? Ne-a trimis pe domnul, care vinde cărți.

— Ai nimerit! — strigă contele. Într-adevăr, asta-i tocmai ceea ce ne trebuia pentru pereții locuinței noastre... Cărți, desigur! Cum de nu m-am gîndit la asta mai înainte? Bine că n-am dat dispoziții ca pereții să fie acoperiți cu altceva. Ia să vedem, ce aveți deosebit?

Am început protocolar și foarte conștiincios să înșir conținutul catalogului nostru: enciclopedii, opere istorice, literare, culegeri de lucrări științifice, economice și politice, romane, capodopere italiene, străine etc.

— Nu, nu, o clipă! — mă întrerupse fermecătoarea contesă. Soțul meu nu v-a explicat bine. Nouă ne-ar trebui ceva frumos. Nu-i așa, dragul meu? Înțelegeți... cărți cu coperte frumoase, de preferință de culoare roșu închis, ca să se asorteze cu scaunele noastre mici.

Dacă tu crezi! — îngăimă nehotărîtor contele. Nu îți se pare că nuanța roșu venețian s-ar asorta mai bine? Nu vreau să te contrazic, adorabila mea, dar roșul venețian este o culoare mai gingașă și în același timp mai sugestivă.

Contesa ne conduse apoi prin camere și, mușcîndu-și degetul cel mic, începu să se învîrtă printre scaunele de cele mai diverse mărimi. După aceea, în foșnetul fustelor (vreo șapte de toate), trecu pe lîngă divane și divănașe răspîndite peste tot, clipind din ochi și clătinîndu-și șuluful. Pe față ei apăru un zîmbet și — o, Dumnezeule! — deveni dintr-o dată neasemuit de frumoasă.

— Roșu venețian — gînguri ea. Sînt de acord să fie venețian!

Îndrăzniți, totuși, să le atrag atenția că în copertele de culoarea roșului venețian n-avem decît culegeri de opere etnografice și filozofice.

— Cîți metri de asemenea cărți puteți să ne procurați? — întrebă contesa, trecînd cu candoare peste observațiile mele.

„Alberto — mi-am zis eu, și pentru o clipă am închis ochii pentru ca propriul meu avertisment să-mi pătrundă pînă în adîncul sufletului. Alberto, dacă nu vei spune cifra 10 vei fi un prost".

— Cinci metri — am îngăimat eu în sfîrșit, gîndindu-mă că toate operele pomenite de mine, în total, vor ocupa nu mai mult de o sută douăzeci de centimetri spațiu. Dar o să mă descurc cumva.

— Ne trebuie cel puțin nouă metri — adăugă contesa. Nu-i așa, dragul meu? Stai, să ne aducă un metru și să măsurăm... Dumnezeule, cît e de minunat totul!

Sună clopoțelul. Apăru servitorul și îndată dispăru. În curînd se întoarse cu metrul.

— Mi-e teamă — spuse deodată tînărul conte — că nouă metri de cărți în aceeași culoare va arăta cam uniform și, chiar aș spune, întunecat. Draga mea, poate vei găsi o altă culoare care să se asorteze cu roșul venețian.

— Canariu — replică entuziast contesa fără să stea pe gînduri. E gălbuiul napolitan; sînt sigură că așa se numește. Aveți ceva de genul acesta?

„Alberto — mi-am zis din nou, și mă grăbii să mă ridic ca să pot înăbuși în piept niște năvalnice presimțiri. Eram gata să crăp de rîs. Dacă tu vei spune acestor apărători ai culturii că în coperte de asemenea culoare sînt numai cărți de pură matematică înseamnă că ești un om fără conștiință și sadic".

Am căzut de acord pentru cinci metri de roșu venețian, patru metri galben de Neapole și, afară de asta, după sfatul meu, încă doi metri — bravo Alberto — verde veronez („Sfinții scriitori budiste în text original"). Am semnat contractul. Contele a semnat și un ceo, apoi a chemat la telefon un timplar, iar contesa a anunțat, la telefon, prietenelor sale, evenimentul fericit. Eram gata să-mi iau rămas bun și să plec, cînd contesa, cu un gest degajat, mă opri.

Mă înclinai extrem de politicos, așteptînd dispozițiile.

Am aflat că tînăra ducesă H. dorește să mă vadă la ora patru după-amiază, iar seniorina Z., fiica arhicunoscutului ministru, mi-a fixat întîlnire la ora cinci. Apoi contesa îmi spuse:

— S-ar mai putea propune și seniorei Alfa (o latifundiară din Abruzzo). Însă cred că pe la ea ați putea trece mîine. Amabilitatea e un lucru bun, dar și dumneavoastră aveți dreptul să mergeți la un cinematograf.

Am asigurat-o pe contesă că niciodată nu schimb adevărata cultură pe cine știe ce filme și mi-am notat cîteși trei adresele.

Pînă pe seară am reușit să mai vînd încă doisprezece metri de roșu venețian, șapte metri galben, șapte metri verde veronez și trei metri și jumătate — culoarea somnului. La editură a trebuit să mă cert cu birocrații de la secția de librării, cărora li s-a părut curios — nu știu de ce — că tînăra ducesă dorește să i se procure de trei ori aceleași opere complete de chimie organică. Se poate presupune că omul cult se mulțumește cu un studiu prescurtat al unor asemenea lucrări.

— Sînteți niște ignoranți — le-am spus eu, cu un glas destul de sever. Cultura, în primul rînd, este devotament, constanță, răbdare... Dumneavoastră citiți o carte — o, asta o știu eu — apoi o aruncați într-un raft prăfuit de bibliotecă. Oamenii din societatea înaltă pot să citească una și aceeași carte de zece ori, și asta nu-i plictisește. Și întrucît pot să-și permită aceasta, recitesc cu bucurie unul și același lucru ca pe ceva nou. Într-un cuvînt, sortimentul vostru de culori e pur și simplu ridicol. Dacă piața cărții cere tomuri, de exemplu, în culoare albastru de Prusia, dați-i culoarea albastru de Prusia. Oamenii nu pot să-și schimbe mobila, covoarele sau tapițeria, în casa lor, ca să le asorteze după culoarea copertelor voastre. E clar?

Sînt cazuri, desigur, cînd și editorul singur vine cu o inițiativă. Luna trecută, de exemplu, a apărut o carte cu coperte negre-roșii, la vederea căreia îți se tăia respirația.

Auzind aceasta, contesa X.Y. spuse tînărului conte:

— Închipuie-ți o carte în asemenea coperte aruncată pe fotoliul cenușiu, mobil, al luxoasei mele mașini. Asta îți amețește capul, atrage atenția polițiștilor, ba chiar stîrnește curiozitatea și îmbulzeala pietonilor.

Ultindu-mă la ea, îmi veni să-i spun: „Ca să stîrniți curiozitatea pietonilor ar fi destul să ieșiți singură, cu figura dv. prețioasă, sau să vă arătați prin fereastruica mașinii doar cotul cu minecuța cadrilată sau scumpul cap blond și ciufulit". Glasul conștiinței însă mă avertiză:

„Alberto, nu jigni pe această distinsă și... naivă senioră. Nu uita că sub această bluziță se zbate o inimă ce era cît pe-aci să te ducă în ispită, și că și ea tinde spre cultură, ce-i drept o cultură a copertelor, dar a unor coperte neobișnuit colorate. Mai bine deci gîndește-te la «setea» ei de cunoaștere dacă vrei să faci carieră în serviciu. Restul... treaba bărbatului ei".

În românește de I. BABIN

DE ZIUA ÎNVĂȚĂTORULUI

Învățătoarea Pop Victoria de la Școala medie nr. 8 din București, în mijlocul elevilor săi.

Fotografia zilei
26

CARNET

Tineri și bătrîni

Există vîrstă? Mult cunoscutul vers corneillian —despre valoarea care nu atîrnă de anii individului — primește cu fiecare răsărit de soare o confirmare nouă. Inovator într-ale mecanicii la 22 de ani, autor de versuri — posibil nemuritoare—pe băncile școlii încă sau student în matematici și cu lucrări citate în Japonia, tînărul vădește în atîtea rînduri incomparabil mai mulți ani decît înscriși pe buletinul de identitate. 18 înseamnă 32, 26 egal 41, 22 fac 60.

Reflexiile excesiv banale de mai sus au fost declanșate fără voie într-o seară cînd, trecînd prin fața Galeriilor de artă de pe Calea Victoriei, cam peste drum de Casa scriitorilor, am întîlnit prin vitrină cîțiva tineri, un magnetofon și patru sticle de vin care se strînseră între tablourile de pe pereți să sărbătorească încheierea unei expoziții: pictorul încă fraged în ani: Mihu Vulcănescu. L-am cunoscut pe grafician (e mai cu predilecție grafician decît minuitor de uleiuri tînărul artist) la începuturi, cînd expusese, acum vreo cîțiva ani, la o casă raională a U. T. M., cale de două tramvaie și un autobuz. Cu vremea, evoluînd, a ajuns în centru. Firesc. Nu stă în sarcina mea, nepriceput, să analizez lucrările din punctul de vedere al conținutului și formei, dar gîndirea cuprinsă în cîteva ilustrații (mă refer de pildă la ciclul consacrat versurilor Magdei Isanos) m-a silit să zăbovesc vreo zece minute în fața desenelor, să constat că gîndirea aceasta (cînd e implicit matură) poate fi întîlnită la o generație întreagă de pictori sub 30 de ani și ale căror nume ne-au fost pînă mai ieri sau azi necunoscute, să adaug promoției de artiști plastici generația de regizori de teatru, strălucită, acesteia din urmă poeții noi și așa mai departe și așa mai departe.

Există vîrstă? La o anchetă întreprinsă în rîndurile publicului britanic pe tema „cel mai bun sportiv englez al anului", locul întîi a fost ocupat de Stanley Matthews, înaintaș al echipei Stoke City. Matthews, care joacă pe extremă, are, firesc, viteza unui alergător pe 100 m plat, driblează cu o siguranță desăvîrșită, a devenit, de cum a pus piciorul pe stadion, conducătorul necontestat al echipei, jocul său a salvat clubul de la retrogradare și faliment financiar și, așa cum mărturisește antrenorul Waddington, „el ne-a transmis un entuziasm uluitor". Stanley Matthews are 48 de ani. E adevărat că „vrăjitorul" (cum i se spune — și poate cu temei) a atins o culme cam greu accesibilă, dar (funcția socială a culmii) ispititoare și dătătoare de speranță celorlalți aflați mai jos. Dar ia noi, acum vreo cîțiva ani, nu era Petchowski deopotrivă cel mai „bătrîn" mijlocaș și cel mai bun? Dar acum, răsfoind performanțele ciclismului (am ales dinadins un sport unde tăria fizică este hotărîtoare în măsură ceva mai mare decît la popice, să zicem, sau chiar la șah), nu observăm că aproape veteranul Constantin Dumitrescu, remarcabil în Cursa Păcii și-n Turul Angliei, i-a înfrînt pe cei mai tineri (și, s-ar zice, mai iuți și mai rezistenți) colegi de aspră disciplină?

Dar Constantin? Și atîția fals bătrîni ai căror ani sînt simțiți mai puțini decît înscriși pe buletinul de identitate: 36 egal 21, 32 înseamnă 18, 40 fac...

AL. MIRODAN

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 22.00, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.50-0.55	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.50-0.55 (simbătă 1.50-1.55)	21.00

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II). În cursul săptămînii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).
COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).
SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 30 IUNIE Programul I *6.00:* Cîntece și jocuri populare *6.35:* Dansuri de estradă *7.10:* Concert de dimineață *8.05:* Cîntece închinate Republicii *8.30:* Clubul voioșiei *8.50:* Melodii populare *9.20:* Nicolae Filimon despre opera italiană *10.00:* Concert pentru oamenii muncii aflați la odihnă *10.30:* Corul minerilor din Petrila *11.00:* Soliști ai Teatrului de stat de operetă *11.30:* Vorbește Moscova! *12.00:* Muzică populară *12.20:* Interpreți de muzică ușoară *13.10:* De toate pentru toți *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din viața satelor patriei *15.40:* Program muzical dedicat fruntașilor de pe ogoare *16.10:* Formația de muzică ușoară condusă de Cornel Popescu *16.30:* Fragmente din baletul „Lacul lebedelor" de Ceaikovski; Poemul simfonic „Preludiile" de Liszt *17.01:* Valsuri *17.30:* Muzică populară românească și a minorităților naționale *18.00:* Muzică din operete *18.20:* Muzică ușoară *18.45:* Transmisiune sportivă *19.45:* Muzică instrumentală *20.00:* Teatru la microfon „Cucoana Chirița în voiagiu" și „Millo director" de Vasile Alecsandri, cu Gr. Vasiliu-Birlic, Miluță Gheorghiu, Silvia Dumitrescu Timică, Ion Lucian etc. *21.17:* Din comoara folclorului nostru muzical *21.45:* Cantonete interpretate de Giuseppe di Stefano *22.25:* Muzică de dans *23.14:* Simfonia a VI-a de Alfred Mendelsohn.

Programul II *7.00:* Fanfara reprezentativă a armatei *7.35:* Cîntece populare din folclorul nou *8.00:* Rapsodia a II-a de Mircea Chiriac; Rapsodie de Zeno Vancea *8.30:* Muzică ușoară la acordeon *8.45:* Anunțuri, muzică *9.00:* Muzică ușoară *9.30:* Muzică populară *10.00:* Arii și duete vesele din opere *10.30:* Revista presei străine *10.38:* Muzică ușoară *11.00:* Retransmisiunea concertului Orchestrei simfonice a Filarmonicii de stat „George Enescu", dirijor George Georgescu — „Festival Beethoven": Uvertura Leonora III; Simfonia a IX-a. Își dau concursul: corul Filarmonicii de stat „George Enescu", dirijori D.D. Botez și Vasile Pintea, și corul Radioteleviziunii dirijat de Alexandru Șumski. Soliști: Emilia Petrescu, Martha Kessler, Ion Piso și Marius Rintzler *13.30:* Emisiunea „Cinema" *13.45:* Pagini orchestrale din opere *13.15:* Cîntă Roxana Matei *13.30:* Muzică populară *14.05:* Mici piese instrumentale *14.15:* La microfon satira și umorul *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Din operetele compozitorilor vienezi Franz Suppé, Carl Millöcker, Johann Strauss, Franz Lehar, Robert Stolz, Emeric Kalman, Oscar Strauss *16.00:* Oameni și fapte *16.08:* Formații artistice de amatori *16.30:* Melodii populare cunoscute în lumea întreagă *17.00:* Recitalul violonistului Varujan Cozighian *17.15:* Vara în versurile poeților noștri *17.25:* Din spectacolele Teatrului de operă și balet *18.00:* Teatru la microfon pentru copii *19.00:* „Melodii... melodii" *19.30:* Cîntă Alexandru Grozuță și Iliuță Rădăreanu *20.05:* Muzică de dans *21.45:* Scriitori la microfon — Eugen Frunză *22.00:* Romanțe *22.33:* Sonata opus 35 nr. 2 de Chopin — pianistul Emil Ghilels *23.10:* Muzică de dans.

Programul III *19.00:* Muzică din opereta „Cîntec gitan" de Maurice Yvain *19.46:* Muzică de estradă *20.10:* Recital de poezie — George Topîrceanu *20.25:* Burlesca pentru pian și orchestră de Richard Strauss — solistă Sofia Cosma; Poemul simfonic „Acteon" de Alfred Alessandrescu *21.06:* Muzică de dans *22.10—22.59:* Muzică de cameră de compozitori contemporani.

LUNI 1 IULIE Programul I *5.07:* Cîntece *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Muzică ușoară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Fanfară *7.10:* Muzică instrumentală *7.30:* Sfatul medicului — Cura de aer la munte *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.06:* Muzică populară *8.30:* Muzică din operete *9.00:* Tinerețea ne e dragă! *9.20:* Cîntece sportive *9.30:* Concertul pentru oboi și orchestră de coarde de Cimarosa; Simfonie în sol minor de Gaetano Brunetti *10.00:* Muzică de estradă *10.33:* Trei piese pentru pian la patru mîini de Romeo Alexandrescu; Sonata quasi una ballata de Alexandru Velehorski *11.05:* Din operele lui Meyerbeer *11.30:* Muzică ușoară *12.00:* Melodii populare *13.30:* Din operetele compozitorului Gherase Dendrino *13.10:* Variațiuni simfonice de Theodor Grigoriu pe un cîntec de Anton Pann *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică ușoară *15.30:* Muzică populară *16.02:* Sonata pentru flaut de François Francoeur *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară *17.10:* Fragmente din „Divertisment rustic" de Sabin Drăgoi *17.30:* Prietenii lui Do-Re-Mi *17.50:* Din muzica popoarelor *18.30:* Lecția de limba rusă (începători) *18.40:* Arii din opera „Andreea Chenier" de Giordano *19.00:* Revista economică radio *19.30:* Muzică populară din Banat *19.45:* Muzică ușoară de Silu Dinicu *20.15:* Piese vocale de Musorgski interpretate de basul Boris Cristoff *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Concert de muzică ușoară *21.15:* Tribuna radio *21.25:* Muzică din operete *22.25:* Simfonia a III-a „Renana" de Schumann — Orchestra filarmonică din New York, dirijor Bruno Walter *22.57:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Corul de copii al Radioteleviziunii din R.P. Bulgaria *11.00:* Recitalul pianistului Gh. Haimoș *11.15:* Versuri închinate patriei socialiste *11.30:* Poemul pentru vioară și orchestră de Chausson; Capriciu spaniol de Rimski-Korsakov *12.05:* Muzică din opere *12.30:* Muzică populară interpretată de amatori *13.00:* Muzică ușoară *13.30:* Însemnări de reporter *13.37:* Piese românești pentru fanfară *14.10:* Poem în si minor pentru vioară și orchestră de George Simonis — solistă Gaby Grubea *14.35:* Muzică distractivă *15.00:* Soliști ai teatrelor muzicale de stat din Constanța și Galați *15.30:* Muzică vocală și instrumentală de compozitori romîni *16.10:* Melodii populare *16.30:* Concertul în sol major pentru vioară și orchestră de Mozart — solist Demes Kovács *17.00:* Interpreți de muzică ușoară care ne-au vizitat țara *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Cîntece *18.30:* Interpreți de odinioară ai muzicii populare *18.46:* Simfonia a V-a „Din lumea nouă" de Antonin Dvorak *19.30:* Din activitatea sfaturilor populare *19.40:* Potpuriuri și fantezii din operete *20.25:* Interpretul săptămînii — Dinu Lipatti *21.15:* Cîntece și jocuri populare *21.30:* Aspecte de la recitalul George Coșbuc *22.00:* Ciclul „Sonate pentru violoncel și pian de Beethoven" *22.24:* Muzică ușoară românească *23.10:* Concertul opus 101 nr. 2 pentru pian și orchestră de Dmitri Șostakovici — solist compozitorul; „Cele patru temperamente" de Paul Hindemith *23.54:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Ciclul „George Enescu compozitor" *22.00 — 22.59:* Concert de estradă.

MARȚI 2 IULIE Programul I *5.07:* Orchestra de muzică populară „Cernegura" din Piatra Neamț *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică de estradă *6.07:* Fanfară *6.20:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Prelucrări corale *7.10:* Muzică populară *7.30:* Sfatul medicului *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.06:* Muzică ușoară *8.30:* Scene din operete *8.59:* Suita „Povești din Grui" de Marțian Negrea *9.30:* Răsună cîntecul și jocul pe întinsul patriei *10.00:* Concerto grosso nr. 1 și nr. 2 de G. F. Haendel *10.24:* Muzică ușoară *11.05:* Cinci piese pentru două viori și pian de Nikolai Rakov *11.18:* Fragmente din opera „Fata de la Cozia" de Emil Monția *11.45:* Radio prichindel *12.00:* „Cantata patriei" de Laurențiu Profeta *12.30:* În fața hărții — Guyana britanică *12.40:* Cîntece *13.10:* Melodii populare *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică din opere *15.30:* Melodii din filme *15.55:* Tineri interpreți romîni de muzică vocală și instrumentală

(Continuare în pag. 22-23)

TELEVIZIUNE ÎN CULORI

„Care e situația actuală în domeniul televiziunii în culori?"

Petru BUCȘA
student, Cluj,
str. Cuza Vodă nr. 18-20

Răspunde ing. N. PERL, candidat în științe tehnice, inginer principal la Radioteleviziune.

Televiziunea a început prin a fi monocromă. Cu toată deformarea care se aduce prin aceasta realității, televiziunea monocromă este acceptabilă, la fel cum este acceptabilă

Televizorul sovietic „Raduga" care recaptionează imagini în culori și în alb-negru. (Diagonala ecranului 53 cm, mărimea imaginii 485×360 mm.)

bunăoară și fotografia monocromă.

Dar este normal ca imaginea de televiziune să se apropie cu timpul de realitate, căpătînd culori naturale. În principiu tehnica poate realiza acest lucru în mai multe feluri. Existența unui parc foarte mare de televizoare monocrome impune însă pentru sistemele de televiziune în culori anumite condiții practice, cunoscute sub denumirea de condiții de compatibilitate. Și anumă, este necesar ca imaginile transmise în culori să poată fi recepționate, bineînțeles ca imagini monocrome, și pe televizoarele monocrome existente. De asemenea televizoarele pentru televiziunea în culori trebuie să poată recepționa și emisiunile de televiziune monocromă.

În prezent există două sisteme compatibile mai importante de televiziune în culori. Ambele se bazează pe transmiterea a două semnale electrice conjugate, dintre care unul — semnalul de *luminanță* — este analog cu semnalul de televiziune monocromă, iar al doilea reprezintă așa-numitul semnal de *crominanță*. Combinarea celor două semnale într-un televizor pentru imagini în culori permite obținerea imaginilor în culorile în care au fost ele transmise.

Din păcate însă televizoarele pentru culori construite pe baza ambelor sisteme compatibile existente sînt foarte complexe și în consecință sînt și mult mai scumpe decît televizoarele monocrome. Din această cauză, cu toate că emisiuni de televiziune în culori au loc de cîțiva ani în U.R.S.S., S.U.A., Japonia etc., numărul televizoarelor pentru culori este încă foarte restrîns.

Cercetătorii continuă cu perseverență eforturile în vederea perfecționării și simplificării televizoarelor pentru imagini în culori; se fac de asemenea eforturi pentru construirea unor noi sisteme compatibile de televiziune în culori, care să conducă la televizoare accesibile maselor largi. Fără îndoială că aceste eforturi vor fi încununate de succes și că televiziunea în culori va putea deveni în scurt timp tot atît de obișnuită ca și televiziunea monocromă.

UZINE HIDROELECTRICE DE ODINIOARĂ

„Am citit interesantul reportaj «Pe Argeș» din «Flacăra» nr. 17/1963, descriind munca desfășurată pe șantierul marii Hidrocentrale «16 Februarie». Aș dori să cunosc unele date și despre modestele începuturi în construirea uzinelor hidroelectrice din țara noastră".

Nelu STOICA
Onești

Răspunde prof. dr. ing. DORIN PAVEL, laureat al Premiului de Stat.

În condițiile înapoierii economice a Rominiei burghezo-moșierești nici nu putea fi vorba de o industrie energetică, ci doar de unele uzine răzlețe. Construirea primelor uzine hidroelectrice de la noi coincide cu electrificarea celor mai dezvoltate țări europene. Între anii 1892 și 1896 au fost construite la noi asemenea uzine hidroelectrice la: *Sinaia*, de 4.000 kW, utilizînd o cădere de 20 m a rîului Prahova, cu patru turbine tip Francis care au funcționat neîntrerupt timp de 67 de ani, cu excepția uneia, modernizată în 1927 de semnatarul acestor rînduri; *Sadu I* (Sibiu) de 600 kW, cu o cădere de 24 m. Pe rîul Sadu a fost construită în 1904-1906 uzina Sadu II la 50 m cădere (și după 1947 Sadu V la 400 m cădere); *Tg. Mureș*, construită în 1894-1897 la 10 m cădere maximă a Mureșului; *Timișoara*, construită în 1895, care a funcționat aproape 50 de ani. Înainte de 1900 au mai fost construite alte 6 uzine cu puteri sub 300 kW. În perioada 1900-1914 au fost puse în funcțiune peste 60 uzine hidroelectrice, dintre care numai două au depășit puterea de 3.000 kW, 20 cu puteri pînă la 1.000 kW, iar restul cu puteri neînsemnate, pînă la 200 kW.

Exploatarea acestor uzine pe o perioadă de 50-70 de ani a dovedit că turbinele hidraulice au durată de viață cel puțin dublă față de mașinile termice, că sînt robuste și elastice, fără a produce avarii; că neconsumînd combustibili au produs energie de 2-3 ori mai ieftină decît centralele termoelectrice și că și-au răscumpărat investițiile, unele de 6 ori, altele pînă la de 10 ori în durata lor de viață.

Între aceste timide începuturi și puternica bază energetică de azi este o mare distanță. E suficient să arătăm că puterea instalată în centralele electrice intrate în funcțiune numai în anii 1960-1962 este mai mare decît întreaga putere instalată în timpul regimului burghezo-moșieresc.

„TRIO CAMBURU..."

Iată-l într-o animată discuție la iarbă verde pe cei trei gemeni — Cristian, Traian și Bogdan — feciorii șoferului Traian Camburu de la Întreprinderea de carotaj și perforări din Ploiești. Fotografia a fost făcută pe pajiștea din fața blocului H

din Calea Griviței nr. 2 Ploiești, unde șoferul Camburu a primit recent un apartament nou.

Nicolae MOCANU
funcționar, Ploiești

„AM MAI DESCOPERIT UN TEZAUR!"

În numărul din 3 noiembrie 1962, „Flacăra" și-a informat cititorii despre un bogat tezaur monetar descoperit în apropierea comunei M. Kogălniceanu din Raio-

Astfel au fost găsite în vas banele de argint și monedele de aur.

nul Tulcea. Pe dealul Uzumbaii au fost scoase la lumină în timpul unor lucrări de terasare citeva vase cuprinzînd aproape zece mii de monede tătărăști de argint (secolul XIII - XIV) și bizantine de aur, precum și numeroase lingouri de argint. Niciodată pînă atunci nu se descoperise într-un singur loc un număr atît de mare de monede vechi.

În primăvara aceasta, colectivul muzeului nostru a continuat săpăturile pe dealul Uzumbaii. Cu acest prilej am mai scos la lumină un tezaur de o remarcabilă valoare numismatică. La o adîncime de 28 de centimetri a fost dezgropat un vas de aramă cuprinzînd 176 de monede bizantine de aur (perperi) de formă scifată, precum și 34 de lingouri de argint în greutate totală de 6,800 kg și cinci discuri cu o greutate totală de 3,920 kg.

Interesant este faptul că printre cele 176 de monede

DIALOG CU CITITORII • DIALOG CU CITITORII •

PROGRAMUL DE RADIO

16.15: Vorbește Moscova! *16.45:* În ajutorul corurilor de amatori — cîntecul „Lan de aur cît o mare" de Ion Chirescu *17.10:* Cîntă Tita Bărbulescu și Nicolae Florian *17.30:* Radioracheta pionierilor *17.55:* Muzică din operete *18.15:* Cu microfonul printre sportivi *18.25:* Program muzical pentru fruntași în producție *19.00:* Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur: „Curiozități" *19.10:* Sonata opus 29 nr. 4 de Prokofiev — pianista Maria Cardaș *19.30:* Scrisori din țară *19.45:* Orchestra Billy Vaughn *20.15:* Melodii populare din Maramureș *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară românească *21.15:* La microfon satira și umorul (reluare) *22.25:* Muzică de dans *23.17:* Simfonia I de George Enescu.

Programul II *10.10:* Valsuri *10.25:* Fragmente din baletul „Raimonda" de Glazunov *11.00:* Muzică corală de Gavriil Musicescu *11.15:* Cartea, un bun prieten la odihnă *11.35:* Sonata în mi minor pentru vioară și pian de Sigismund Toduță *12.05:* Muzică din operete „Țara surîsului" de Lehar *12.30:* Din cîntecele și dansurile popoarelor *13.05:* „Amorul vrăjitor" de Manuel de Falla *13.30:* Vă prezentăm romanul „Un vals pentru Maricica" de Nicolae Țic *13.45:* Jocuri interpretate de fanfară *14.10:* Melodii populare *14.35:* Potpuriuri de estradă *15.00:* Corul academic rus de stat dirijat de Svesnikov *15.25:* Simfonia I de Tiberiu Olah *16.10:* Fantezii și intermezzouri de Brahms — pianistul Walter Gieseking *16.30:* Cîntă Mariana Stoica și Ion Buzea *17.00:* Muzică distractivă *17.30:* Sfatul medicului *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Concertul pentru violoncel și orchestră de Boccherini *18.30:* Muzică ușoară *18.45:* Emisiune culturală *19.00:* Muzică populară *19.30:* Lecția de limba franceză (avansați) *19.40:* Balete și scene cu cor din operele lui Gounod *20.15:* Lectură dramatizată „Nimeni nu moare", povestire de Ernest Hemingway *20.35:* Din creația compozitorilor romîni înaintași George Stephănescu și Eduard Caudella *21.15:* Doine și jocuri populare *21.35:* „Două călătorii în nordul țării" — introducere la o carte despre Suceava de Geo Bogza *22.00:* Muzică din operete contemporane *22.30:* Seară de muzică de cameră *23.10:* Concert de estradă *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* Seară de operă — „Nunta lui Figaro" de Mozart, cu Elisabeth Schwarzkopf, Fiorenza Cosotto, Giuseppe Taddei, Anna Moffo, Dora Gatta, Ivo Vinco, Elisabeta Fusco, Renato Ercolani. Corul și orchestra „Philarmonia" din Londra, dirijor Carlo Maria Giulini (actele I și II) *22.45—22.59:* Piese de estradă.

MIERCURI 3 IULIE Programul I *5.07:* Marșuri de estradă *5.20:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Cîntece și jocuri populare *6.07:* Muzică ușoară *6.30:* Gimnastică *6.35:* Cîntece *6.45:* Fanfara G.A.C. din comuna Cosmești, Regiunea Iași *7.10:* Dansuri simfonice *7.30:* Sfatul medicului — Regimul alimentar în diabet *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.06:* Muzică vocală și instrumentală de tineri compozitori romîni *8.30:* Din folclorul muzical al popoarelor *9.00:* Suita simfonică românească de Victor Gheorghiu; Concertul în si minor pentru fagot și orchestră de Iuliu Mureșianu, solist Emil Biclea; Scherzo de Ion Nona Ottescu *9.30:* Arii, duete și scene din operetele lui Alexandrov și Kabalevski *10.00:* Teatru la microfon — „Familia Hamilton" după piesa scriitoarei australiene Mona Brand *11.36:* Muzică instrumentală și vocală *12.00:* Melodii populare românești și ale minorităților naționale *12.30:* Arii din opere interpretate de Zenaida Pally, Teodora Lucaciu, Lelia Cîncu, Dan Iordăchescu, Valentin Teodorian, Constantin Gabor *13.10:* Muzică ușoară *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Muzică populară *15.31:* Concertul pentru pian și orchestră de Saint-Saëns — solistă Jeanne Marie Darré *16.00:* În ajutorul corurilor de amatori (reluare) *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Piese pentru pian de Villa Lobos *17.10:* Cîntă Artemisa Bejan și Petrică Vasile *17.30:* Prietena noastră, cartea — întîlnire cu eroii lui Walter Scott *18.00:* „Melodii ... melodii" (reluare) *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Cîntă Renata Tebaldi *19.00:* Jurnal de întrecere *19.15:* Program muzical pentru fruntași în producție *20.15:* Emisiune pentru cei mici *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Muzică ușoară *21.00:* Sonata pentru doi flăuți, clavecin și violoncel de J.S. Bach *21.15:* Jurnalul satelor *21.35:* Jocuri de pe valea Mureșului (montaj) *22.35:* „Pagini din muzica preclasică" — Orlando Lasso *23.00:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Melodii populare din Muntenia *10.25:* Frescă antică de Theodor Rogalski; Variațiuni și fugă de Benjamin Britten pe o temă de Purcell *11.00:* Corul Conservatorului din Cluj *11.15:* Muzică instrumentală *11.30:* Melodii de estradă *12.05:* Pagini din operete *12.30:* Emisiune literară *12.45:* Din viața de concert a Capitalei *13.30:* Însemnări de reporter *13.40:* Formația de muzică ușoară condusă de Gelu Solomonescu *14.10:* Lucrări inspirate din trecutul de luptă al poporului nostru — „Balada lui Gheorghe Doja" de C. Palade *14.35:* Fanfara *15.00:* Arii și duete din opera „Don Pasquale" de Donizetti — Iolanda Mărculescu, Mihail Știrbei și Silviu Gurău *15.30:* Melodii populare din țări socialiste *16.10:* „Pe cîmpiile viitoare" — cîntece de Hilda Jerea; Suita pentru vioară și pian de Paraschiev Hagiev *16.30:* Muzică ușoară *17.00:* Interpreți în studio — Ludovic Lang violă și Militiade Nenoiu — fagot *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Concertul nr. 2 pentru vioară și orchestră de Paganini — solist Yehudi Menuhin *18.35:* Muzică populară norvegiană *18.50:* Cronica literară — Tudor Arghezi, „Scrieri" (volumele III și IV) *19.00:* Muzică ușoară *19.30:* Lecția de limba rusă (avansați) *19.40:* Ciclul „Sonate pentru violoncel și pian de Beethoven" *20.04:* Orchestra de muzică populară a uzinei „1 Mai" din Ploiești *20.15:* Școala și viața *20.35:* Pagini orchestrale din operele lui Verdi *21.15:* Cîntece din folclorul nou *21.30:* Pe teme internaționale *21.40:* Interpreți de muzică ușoară *22.20:* Muzică din operete contemporane interpretate de Orchestra Mantovani *23.10:* Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră de Sulhan Nasidze *23.39:* Lieduri *24.00:* Concert de noapte.

Programul III *21.15:* Seară de operă „Nunta lui Figaro" de Mozart (actele III și IV) *22.25—22.59:* Piese de estradă.

JOI 4 IULIE Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Fanfară *6.07:* Muzică ușoară *6.30:* Gimnastică *6.35:* Melodii populare *7.10:* Cîntece colhoznice *7.30:* Sfatul medicului — Ingrijirea dinților la copii *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri *8.06:* Muzică vocală și instrumentală *8.30:* Muzică ușoară *9.00:* Vreau să știu! *9.25:* Triptic simfonic de Dimitrie Cuclin; Concert pentru oboi și orchestră de coarde de Pergolese — solistă Evelyn Rothwell; Suita I de arii și dansuri vechi de Respighi *10.00:* Fragmente din opera „Ifigenia în Taurida" de Gluck *10.30:* Muzică populară *11.06:* Cvartet de coarde în re minor de Dumitru Bughici *11.24:* Suite și fantezii *12.00:* Cîntece și versuri patriotice *12.31:* Soliști de muzică ușoară *13.10:* Uverturi la operete *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Trei cîntece din ciclul „Cîntecele amintirilor" de Martucci *15.15:* Simfonia a IV-a „Tragica" de Schubert *15.45:* Melodii populare din Ardeal *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Cîntece pionierești *17.10:* Cîntă Elena Botez și Emil Rotundu, soliști ai Operei de stat din Timișoara *17.45:* Cu scriitorii noștri pe drumuri de excursie — Pe Bistrița și pe Ceahlău *18.00:* Muzică ușoară românească *18.30:* Lecția de limba franceză (începători) *18.40:* Selecțiuni din operete *19.00:* Muzică populară *19.30:* Muzică de estradă *19.45:* Opera „Mantaua" de Puccini cu soliștii, corul și orchestra Operei din Roma *20.45:* Romanțe *21.15:* „Maxim Gorki" — Evocare de acad. Victor Eftimiu *21.30:* Cîntă Connie Francis *21.45:* Oratoriul „Miorița" de Anatol Vieru — soliști Ion Piso și Octav Enigărescu *22.55:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Cîntece și prelucrări corale de Gh. Șoima *10.30:* Fragmente din opereta „Rose Marie" de Friml *11.00:* Muzică ușoară *11.15:* Lectură

bizantine de aur, în afară de cele ale împăraților Vatalzes al III-lea, Andronic al II-lea sau Mihai al IX-lea Paleologu, se găsesc patru piese din timpul împăratului Theodor Laskaris, care prin raritatea lor au o deosebită valoare numismatică. Întregul tezaur se află la muzeul nostru și urmează a fi expus.

Prof. Simion GAVRILĂ
directorul Muzeului raional Tulcea

S-AU LUAT MĂSURI

Un grup de cititori ne-au semnalat că salariații unității „Alimentara" din București, str. Căldărari nr. 2, depozitează în gangul de acces al imobilului lăzi de pește și de alte alimente alterabile, ceea ce contravine igienei publice.

Inspecția de stat pentru igiena și protecția muncii din Raionul „Tudor Vladimirescu", căreia i-am transmis această sesizare, ne-a informat asupra măsurilor luate, prin care se va evita repetarea abaterilor semnalate.

CERAMICA DE KUTY

O interesantă colecție de ceramică de Kuty a fost expusă recent în vitrinele Muzeului raional din Rădăuți. Această ceramică a pătruns în nordul țării noastre începînd din sec. XVIII, fie adusă de olarii polonezi veniți din orașul Kuty, fie fabricată de aceștia chiar la noi. Strachinile și ulcioarele erau achiziționate de localnici prin troc: în schimbul lor meșterii primeau cereale.

Ceramica de Kuty se remarcă îndeosebi prin desenele colorate ce se îmbină armonios pe fond alb. Desenele reprezintă imagini florale, zoomorfe sau antropomorfe.

În orașul Rădăuți există și azi un olar care continuă tradiția ceramicii de Kuty.

S. SONNTAG
tehnician, Suceava
str. N. Bălcescu nr. 4

ÎN DELTĂ

Recent, împreună cu cîțiva tineri din orașul Tulcea am făcut o incursiune în inima Deltei — prima din vara aceasta. Unul din locurile cele mai interesante spre care ne-am îndreptat cu bărcile a fost ostrovul Letea, unde pe grindurile înconjurate din toate părțile de apa bălților „supraviețuiesc" două din ultimele mori de vînt. Acest pitoresc peisaj a fost fotografiat de mine în zori.

Maxim GHERASIM
muncitor, Tulcea
str. Griviței nr. 59

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespondeze: *George Tuzu* și *Gigi Godeanu*, Hunedoara, str. Gh. Lazăr, O.M. bloc 21, ap. 1, sc. A: muzică, sport, ilustrate; *Angelica Rusta*, studentă, Craiova, calea Bucureștiului nr. 265: ilustrate; *Mihai Țețu*, marinar, Mangalia, str. Panduri, bloc 1, ap. 3, sc. III: film, ilustrate; *Georgeta Visalom*, elevă, București, str. Scutieru Alexandru nr. 7, Rn. 16 Februarie: literatură, teatru, film; *Elena Moldoveanu*, funcționară, com. Horezu, str. T. Vladimirescu nr. 7, Reg. Argeș: ilustrate; *Vasile Teodorescu*, muncitor, Hunedoara, bloc T 4, ap. 17, sc. B: literatură, sport, film, ilustrate; *Lăcuț Jsler*, muncitor, com. Răcăștia, satul Boș, nr. 15, Rn. Hunedoara: literatură, sport, film, ilustrate; *Elena Turcu*, elevă, com. Vernești, Rn. Buzău: ilustrate; *Violeta Turanski*, studentă, Iași, str. Stoicescu nr. 1: ilustrate; *Marioara Surdu*, elevă, Brăila, str. Spiru Haret nr. 13: literatură, film, muzică, ilustrate; *Nicolae Alimănescu*, laminorist, Hunedoara, O.M. bloc 50, ap. 12: sport, film, rebusism, literatură, ilustrate; *Mihai Popescu*, Flotila comercială fluvială — Agenția Orșova: ilustrate, diverse; *Georgeta Dragomirescu*, elevă, Tr. Severin, str. Kiselev nr. 61, și *Doina Pora*, elevă, str. Kiselev nr. 28: literatură, geografie, ilustrate; *Aurelia Raețhaia*, învățătoare, Chișinău 9, șos. Costiugeni nr. 76, R.S.S. Moldovenească, U. R. S. S.: teme diverse (în rusă, română).

DE LA CORESPONDENȚI

15 minute de gimnastică în producție, la „Combustibilul" Ploiești. *(M. Nicolae, funcționar)*

În parc la Roman. *(V. Bogdăneț, profesor, Bacău)*

Pe Piatra Craiului. *(I. Popescu-Argeșel, profesor, Cîmpulung-Muscel)*

din volumul „Atacul de la moară" de Emile Zola *11.30:* Lucrări de compozitori romîni înaintași *13.05:* Cîntece și jocuri *13.30:* Scene din opere *13.00:* Sonate de Mozart *13.30:* Microfoiletoane *13.40:* Muzică de estradă *14.10:* Din cîntecele popoarelor *14.35:* Cîntece fără cuvinte de Mendelssohn-Bartholdy și lieduri de Grieg *15.00:* Din muzica celor trei Strauss *15.30:* Muzică ușoară *16.10:* Piese corale românești *16.30:* Prelucrări de folclor *16.53:* Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră de Rahmaninov — solist Evgheni Malinin *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Piese vocale și instrumentale de Ciprian Porumbescu *18.30:* Valsuri și tangouri celebre *19.00:* Tinerețea ne e dragă! *19.30:* Suita „Privelîști moldovenești" de Mihail Jora *20.00:* Scrisori din țară *20.10:* Cîntă Damian Luca și Ștefan Stroe *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Cîntă Sorina Dan și Norocel Dimitriu *21.15:* Corul Radioteleviziunii *21.45:* Părinți și copii *22.00:* Seară de dans cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu (reluare) *23.10:* Scene din opera „Salomeea" de Richard Strauss *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *11.15:* Teatru la microfon — „Seară Alecsandri" *22.32—22.59:* Muzică de estradă.

VINERI 5 IULIE Programul I *5.07:* Cîntece *5.30:* Emisiunea pentru sate *6.30:* Cîntece din folclorul nou și jocuri populare *6.07:* Dansuri de estradă *6.30:* Gimnastică *6.35:* Mici piese instrumentale *6.45:* Marșuri patriotice *7.10:* Pagini orchestrale din operete *7.30:* Sfatul medicului — Dieta în bolile cardiovasculare *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.06:* Muzică ușoară *8.30:* Suita în stil clasic pentru două violoncele solo de Vasile Jianu — Radu Aldulescu și Vladimir Orlov; Cvintet în do major de Haydn *9.00:* Fragmente din opera „Cei trei grăsuni" de Vladimir Rubin *9.30:* Muzică populară *10.00:* „Schiță rustică" de Vinicius Greflens; „Simfonia ploieșteană" de Paul Constantinescu *10.30:* Muzică de estradă *11.05:* Trei sonete de Pascal Bentoiu, pe versuri de Mihail Eminescu; Trei poeme de Al. Skriabin *11.30:* Muzică din opere *11.55:* Reportaj *12.00:* Din muzica popoarelor *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Program susținut de elevii Școlii de muzică din Craiova *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Cîntă Vladimir Troșin *15.15:* Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră de Chopin — solist Arthur Rubinstein *15.46:* Melodii populare din Oltenia *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Selecțiuni din opereta „Nunta ungară" de Nico Dostal *17.10:* Cvintet pentru cvartet de coarde cu chitară de Boccherini *17.30:* În slujba patriei *18.00:* Melodii vechi în aranjamente noi *18.30:* Lecția de limba engleză *18.40:* Orchestra de muzică populară a Filarmonicii de stat din Arad *19.00:* Din creația lui Ion Dumitrescu *19.30:* Muzică din operete *19.45:* Muzică ușoară de Florentin Delmar *20.15:* Ansambluri corale bărbătești *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Cîntece de dragoste și jocuri populare *21.15:* Jurnalul satelor *21.40:* Cîntă baritonul Petre Ștefănescu-Goangă *22.25:* Muzică de dans *23.06:* Simfonia I de Brahms — Orchestra simfonică N.B.C., dirijor Arturo Toscanini.

Programul II *10.10:* Cîntă Rodica Bujor și Constantin Bordeanu *10.30:* Cvartetul opus 26 nr. 2 de Constantin Dumitrescu *11.00:* Muzică din operete *11.30:* Muzică distractivă *12.05:* Montaj de cîntece și versuri *12.30:* Concertul în la minor pentru vioară și orchestră de Glazunov — solist Ștefan Ruha *13.50:* Melodii populare din diferite regiuni ale țării *13.30:* Limba noastră (reluare) *13.40:* Arii din opera „Poveștirile lui Hoffmann" de Offenbach *14.10:* Poemul simfonic „Toma Alimoș" de Dan Constantinescu *14.35:* Muzică ușoară *15.00:* Actualitatea în țările socialiste *15.25:* Muzică din operete *16.10:* Ciclul de cîntece „Din lumea copiilor" de Tudor Ciortea; Cinci impresii pentru pian de Marin Goleminov *16.30:* Muzică populară *17.00:* Melodii de dragoste *17.30:* Sfatul medicului (reluare) *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Trio opus 63 nr. 1 de Schumann — interpretează Valentin Gheorghiu, Ștefan Gheorghiu și Radu Aldulescu *18.35:* În ajutorul corurilor de amatori (reluare) *18.45:* Lecturile dumneavoastră preferate *19.00:* Muzică populară *19.30:* Teatru la microfon — „Bărbierul din Sevilla" după comedia lui Beaumarchais *21.15:* Muzică de balet *21.45:* Cîntă Charles Aznavour *22.00:* Muzică de dans *22.30:* Moment poetic — Cîmpia *22.35:* Muzică de cameră *23.10:* Fragmente din opera „Italianca în Alger" de Rossini cu soliștii, corul și orchestra Operei „Scala" din Milano *24.00:* Muzică de dans.

Programul III *21.15:* „Interpretul săptămînii" — Dinu Lipatti (reluare) *21.50:* Mari cîntăreți interpretînd muzică de estradă *22.20—22.59:* Muzică simfonică.

SÎMBĂTĂ 6 IULIE Programul I *5.07:* Jocuri populare *5.30:* Emisiunea pentru sate *5.30:* Muzică distractivă *6.07:* Marșuri sportive *6.30:* Gimnastică *6.35:* Piese instrumentale *6.45:* Bolerouri *7.10:* Muzică populară *7.30:* Sfatul medicului — Cura heliomarină *7.35:* Anunțuri, muzică *7.45:* Salut voios de pionieri! *8.06:* Corul G.A.C. din comuna Malu cu Flori și Orchestra de muzică populară a Căminului cultural din comuna Piopeni *8.30:* Divertisment pentru orchestră de Filip Lazăr; Simfonia în re major de Muzio Clementi *9.00:* Roza vînturilor *9.35:* Melodii populare românești și ale minorităților naționale *10.00:* Dansuri din opere *10.30:* Muzică ușoară *11.05:* Divertisment pentru cvintet de suflători de Ludovic Feldman *11.24:* Muzică populară *12.00:* Cîntă Teodora Lucaciu și Ion Stoian *12.20:* În săli și pe stadioane *12.30:* Muzică ușoară *13.10:* Rapsodia bănățeană de Vasile Ijak; Fantezie pentru flaut și orchestră de Petre Elinescu; Jocurile „Călușul" și „Sîrba" de Matei Socor *14.00:* Concert de prînz *15.00:* Din folclorul muzical al popoarelor *15.30:* Valsuri interpretate de fanfară *15.45:* Versuri de dragoste *16.00:* Cîntă tenorul Ion Piso *16.15:* Vorbește Moscova! *16.45:* Muzică ușoară interpretată de Luminița Cosmin și sextetul „Victoria" *17.10:* Potpuriuri de muzică ușoară *17.28:* Orchestre de muzică de cameră *18.00:* Program muzical pentru fruntași în producție *18.35:* Ciclul „Sonate pentru violoncel și pian de Beethoven" *19.00:* În pas cu știința *19.20:* Invitație la vals *20.10:* Seară de dans cu Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu *21.00:* Ansamblul de cîntece și dansuri „Ciocîrlia" *21.15:* Carnet plastic *21.25:* Muzică populară *22.25:* Muzică de dans.

Programul II *10.10:* Muzică ușoară *10.21:* Balet simfonic de Elno Tamberg *11.00:* Muzică corală *11.15:* Jocuri populare *11.30:* Cvartetul de coarde opus 2 de Eugen Suchon *12.05:* Muzică de estradă *12.30:* Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră de Mendelssohn-Bartholdy — solist Valentin Gheorghiu *13.52:* Muzică populară din țări socialiste *13.25:* Muzică ușoară *14.10:* Cîntă soprana Maria Vologescu *14.35:* Tangouri de concert *15.09:* Muzică de scenă — „Rosamunde" de Schubert *15.30:* Melodii populare din Moldova *16.10:* Arii și duete celebre din operete *16.30:* Știința în slujba păcii *16.40:* Cîntece pionierești *17.00:* Muzică din opera „Cidul" de Massenet cu Maria Callas și Mario del Monaco *17.30:* Însemnări de reporter *17.35:* Anunțuri, reclame, muzică *18.05:* Recital David Oistrah *18.30:* La braț cu muzica *19.00:* Concertul pentru orchestră de coarde de Paul Constantinescu *19.30:* Pe teme internaționale *19.40:* Muzică ușoară de Elly Roman *19.53:* Romanțe interpretate de Dorina Drăghici și George Niculescu *20.15:* Piese instrumentale *20.30:* Noapte bună, copii! *20.40:* Cîntă baritonul Tita Ruffo *21.10:* Muzică de dans *21.45:* Agendă teatrală *22.00:* Jocuri de pe valea Mureșului (reluare) *22.30:* Concert din opere *23.10:* Suita „Peer Gynt" de Grieg *23.59:* Muzică de dans.

Programul III *21.10:* Concertul pentru orchestră de cameră de Zeno Vancea; Suita de balet „Pulcinella" de Stravinski după Pergolese *21.54:* Muzică de estradă *22.31—22.59:* Muzică de cameră contemporană.

În pagina 4:
PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii".
Macheta: Vlad Mușatescu

41.505

Bibl. Reg.

În curînd pe ecrane
o producţie
în culori
a studiourilor
din R. P. Polonă

AUTOMOBILIŞTI ŞI MOTOCICLIŞTI!

La toate staţiunile de desfacere a produselor petrolifere s-a pus în vînzare

GHIDUL STAŢIUNILOR PECO

- trasee principale -

Ghidul cuprinde: indicarea majorităţii traseelor principale de circulaţie, precum şi specificarea staţiunilor de alimentare, produsele ce sînt comercializate şi orele de funcţionare a staţiunilor.

În cele 180 de pagini ale lucrării sînt cuprinse şi planurile oraşelor principale, cu cele mai însemnate artere de circulaţie.

Preţul unui exemplar legat în copertă de vinilin este de lei 19,50.

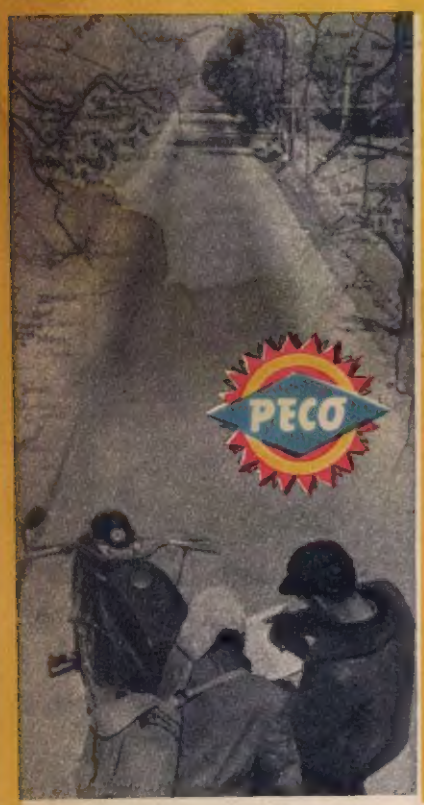

LUCRĂRI DE ÎNTREŢINERE ŞI REPARAŢII

la instalaţiile electrico-sanitare şi la obiectele electrocasnice (maşini aragaz, frigidere, maşini de spălat rufe etc.) execută

PE BAZĂ DE ABONAMENTE LUNARE COOPERATIVA „ELECTROBOBINAJUL"

Informaţii amănunţite: la centrul de deservire din şos. Ştefan cel Mare nr. 158 — tel. 12.95.29

CLUBUL CAVALERILOR

Scenariul: LUDWIK STARSKI
Regia: JERZY ZARZYCKY
Imaginea: KAZIMIERZ KONRAD
Muzica: MAREK SART

ÎN ROLURILE PRINCIPALE: Bronisław Pawlik, Lidia Korsakówa, Tadeusz Surowa, Wacław Kowalski, Irena Kwiatkowska.

Misogini declaraţi şi celibatari convinşi, membrii Clubului cavalerilor îşi apără cu străşnicie libertatea împotriva crîncenei tentative din partea femeilor. Dar, deşi au declarat război căsătoriei, cei mai mulţi membri ai clubului se pare că nu sînt de loc ocoliţi de săgeţile micului Eros. De aici, nenumărate peripeţii, pe care le povesteşte comedia muzicală în culori pentru ecran lat „Clubul cavalerilor".